ಶ್ರೀ ಮನ್ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ

ವಿರಚಿತ

ವೇದಾಂತರತ್ನಾಕರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:—

ಮೆಸರ್ಸ, ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ ಬುಕ್-ಡಿಪೋ,

— ಗದಗ. —

ಬೆಲೆ:- ೫=೦೦

ಓಂ

ಶ್ರೀಮನ್ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ
ವಿರಚಿತ

ವೇದಾಂತ ರತ್ನಾಕರ

ಬೇರೆಬೇರೋದಿಬಾಯಾರದಿಡನೊಮ್ಮನಲ । ವೇರಿ ಕೇಳ್ದ
ವರು, ಪರಮ ಶಿವಪದವನುರೆ । ಸೂರೆಗೊಂಡಿಹರು ಸುಖದಲ್ಲಿ॥

ಸಂಪಾದಕರು—
ಶ್ರೀ ಬ. ಕ. ಪಾಟೀಲ, ಪೆ. ಮಾ. ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು—
ಮೆಸರ್ಸ್, ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ,
ಬುಕ್-ಡಿಪೊ, ಗದಗ

ಬೆಲೆ:- ೫=೦೦ ರೂ.

ಮುದ್ರಕರು :
ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪ್ರೆಸ್, ಗದಗ.

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ ಬ. ಕ. ಪಾಟೀಲ, ಪೆ. ಮಾ ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಮೆಸರ್ಸ, ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ
ಬುಕ್-ಡಿಪೊ, ಗದಗ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ವೇದಾಂತವೇ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಲವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಆಚಾರ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಆ ವೇದಾಂತ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ದ್ರಾವಿಡ, ಆಂಧ್ರ, ಮಲೆಯಾಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮೊದಲಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅದ್ವೈತ ಮತಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಅದ್ವೈತಮತ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಪದ್ಯ ರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರೂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರೂ ಆದ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಾದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದ್ವೈತ ಮತತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ವದ ಎಷ್ಟೋ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಿಜವನಿತ್ತು ದೃಢಾಪರೋಕ್ಷಕರಿಸಿದುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವ ದಿವ್ಯೋದ್ದೇಶವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯಪದ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ಸಕಲ ಗ್ರಂಥ ಶಿರೋಮಣಿಯೆನಿಸುವ ಕೆಲವು ವೇದಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು

ಗ್ರಂಥವಿಚಾರ:— ಈ ಗ್ರಂಥವು ಜೇಂಗೊಡದಂತೆ ಸಕಲವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾರತರರಸವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಪದ್ಯಗಳು ಮೃದು ಮಧುರಾರ್ಥ ಲಕ್ಷಣವೆರಸಿ ಕೇಳುವ ಸರ್ವ ಸುಜನರಿಗೆ ಕರ್ಣಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ, ಭಾವಿಸುವವರಿಗನ ಸಾರವಾಗಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆನಂದಪಡಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ; ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ, ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಕರತಲಾಮಲಕದಂತೆ ದೃಢಾಪರೋ

ಕ್ಷಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಡುವದರಿಂದಲೂ ಅಮೃತ ಸಾಗರವಾಗಿರುವದು.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಉತ್ತಮ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಫಲದಂತಿರುವದು. ವಟಬೀಜದಂತೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸರ್ವವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಿಂದ ಸರ್ವವೇದಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಂತಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಇದರೊಳಗಿನ ಒಂದೊಂದೇ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವದರಿಂದಲೂ, ವಿಷಯಗಳು ಶ್ರುತಿ ಯುಕ್ತಿ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮುಪ್ಪುರಿ ಹಗ್ಗದಂತೆ ಬಹು ಬಂಧುರವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾದುದರಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಜನ ಸೇವ್ಯವಾಗಿರುವದು.

ಸೂರ್ಯೋದಯದಂತೆ, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವು ಸಕಲ ಸಂದೇಹಗಳೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರದೊಳು ಕಳೆಯುವದು. ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಮುಮುಕ್ಷು, ಅಭ್ಯಾಸಿ, ಅನುಭವಿ, ಆರೂಢರಿಗೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವರೂಪಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ದೃಢತೆ, ನಿಜಾನಂದಾವಿರ್ಭಾವ, ನಿಜಾನಂದ ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಅರ್ಥವೂ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಇರೋಣದರಿಂದ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಿಪುಣರಾದ ಅನೇಕ ಮಹಾತ್ಮರ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇದು ಕನ್ನಡ ವೇದವೆಂದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಸರ್ವಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿರುವದು. ಇದನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಗ್ರಂಥವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಂಟಿಸುವ ನಾವೆಯು. ಭೋಗಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಮಧೇನುವು. ತಾಪತ್ರಯಾದಿ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಚಿಂತಾಮಣಿಯು. ಆನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು. ಅನಂತ ಪಾಪವೆಂಬ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು. ಅಜ್ಞಾನ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಸೂರ್ಯನು. ಇಂದ್ರಿಯಾಂತಃಕರಣಗಳೆಂಬ

ಮದ್ದಾನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಕುಶವು ಆಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಶಿವಜೀವರೈಕ್ಯದ ಗುಟ್ಟು, ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಹುಟ್ಟು, ಪುರಾತನರ ನಡೆನುಡಿಗಳ ಕಟ್ಟು, ಗುರೂತ್ತಮರ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟು, ಸರ್ವಮತ ಸಾರಜೇನು ಹುಟ್ಟು, ಪುಣ್ಯದ ಗೊತ್ತು. ಪರಮ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಸ್ವತ್ತು ಆಗಿರುವದೆಂಬುದಕ್ಕೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಸರ್ವ ಸುಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥವನ್ನೋದಿ ಬಾಯೊಣಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನೇ ನೋಡಿ ಪರಮಾನಂದವ ಹೊಂದುವದುಚಿತವು.

ತಾಡವಾಲೆ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ, ವಿಶೇಷಾರ್ಥ ವಿವರಣೆ, ಶೃತಿಯರ್ಥ ಕತೆಗಳನ್ನೊಡಗೂಡಿದ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವೇದಾಂತ ರತ್ನಾಕರವೆಂಬ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗೋಸ್ಕರ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

—ಸಂಪಾದಕರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಚರಿತ್ರೆ

(೧) ನಿಜಗುಣಾರ್ಯರೆಂಬವರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ನಾಡುಗಳಿಗೆ ಅರಸರಾಗಿಯೂ, ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದವರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಇವರು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ಶಂಭುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬ ಗುರುವಿನಿಂದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿ ಅನೇಕ ವೇದಾಗಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಜನಕಮಹಾರಾಜರಂತೆ ವಿದ್ಯಾ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ತೇಜಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸತ್ಪುರುಷರಾಗಿಯೂ, ಶಿವಭಕ್ತಿಪರಾಯಣರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಕೆಲಕಾಲದನಂತರ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಮನಸ್ಸನೊಂದು ಇಂತಹ ಸಂಸಾರದಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲೆಂದು ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಂ ತೊರೆದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರಂತೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ವಿಲಕ್ಷಣಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು

ಪದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲೂಕು ಚಿಲುಕವಾಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿದ್ದು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶುಕವಾಮದೇವರಂತೆ ಉಪರತಿ ಅವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಜ ಗುಣರ ಬೆಟ್ಟವೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿಯೊಂದು ಶಂಭುಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದದ್ದ ರಿಂದ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟವೆಂದೂ, ಅವರಿಗೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ ಯೆಂದೂ ಜನರು ಅನ್ನಹತ್ತಿದರು.

ಶಿವಸ್ವರೂಪರಾಗಿಯೂ, ಪರಮ ದಯಾಳುಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳ ಪರಮ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಅಂತ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಜಗದುದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಗಿ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಸಾರ ವನ್ನೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಪವಾಗಿ ಅರ ವತ್ತು ಮೂರು ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ, ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ, ಪರಮಾನುಭವ ಬೋಧೆ, ಪರಮಾರ್ಥಗೀತೆ, ಅನುಭವಸಾರವೆಂಬುವುಗಳನ್ನೂ, ಪರಮಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂಬ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಸಾರ, ಆತ್ಮತರ್ಕ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂಬವುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಇವರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೆಂಬುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಿಲ್ಲ. ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾ ಮಣಿಯೊಳಗಿನ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ "ವೃಷಭಾದಿ ಪ್ರಮಥರು" ಎಂದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೨ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಹೆಸರನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಕ್ರಿ. ಶ. (೧೪೬೦) ರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಮಲಾನಂದರ ಹೆಸರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಂದೀಚೆಯವರೆಂದೂ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೫೫ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡಕ್ಷರ ಕವಿಯು ತನ್ನ ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ನಿರುಪಮ' 'ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಪದಾಬ್ಜ ಕಾನತನಪ್ಪೆಂ' ಎಂದು ನಿಜಗ ಣರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವದರಿಂದ ಷಡಕ್ಷರಿ ಕವಿಗಿಂತ ಮೊದಲಿನವರೆಂದೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಷಡಕ್ಷರಿ ಕವಿಗಿಂತ ೧೦೦ ವರ್ಷ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದ ಮುಪ್ಪಿನ ಷಡಕ್ಷರಿಗಳೂ ಇವರೂ ಸಮಕಾಲದವರೆಂದು ವಾರ್ತೆಯಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗ ಳಿಂದಲೂ ಇವರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸರಣಿಯೇ ಕಂಡುಬರುವ

ದರಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ ಶ. ೧೫೦೦ ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೪೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು.

೩. **ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ:—** ಇವರಿಗೆ ವೇದ, ಆಗಮ ಸ್ಮೃತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಗೀತ, ತರ್ಕ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವೀರಶೈವಾದಿ ಅನೇಕ ಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣಪಾಂಡಿತ್ಯವಿತ್ತೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಅವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. [ವೇದ, ಆಗಮ, ಅವುಗಳ ಅಂಗೋಪಾಂಗ, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವುಗಳ ಅವಾಂತರಭೇದ, ಚತುರ್ದಶ ಭುವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗವಿಭಾಗಗಳ ವಿಸ್ತಾರ, ಅಳತೆ, ಆಯಾ ಭುವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವವಿಷಯಜ್ಞಾನ, ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸುವದು ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವತಾರಿ ಪುರುಷನೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧವು.] ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಅನಿಮಿತ್ತ ಬಂಧು ಅನುಪಮಾನಂದಾಬ್ಧಿ, ವಿನಯಾದಿ ಗುಣಮಣಿ ಮಂಡನ, ಅಧಿಕವಿದ್ಯಾ ಸಂಪನ್ನ, ಸುಜ್ಞಾನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಗವಿಯೊಳಗೆ ದೇಹವಿಟ್ಟರೆಂದು ದಟ್ಟವಾರ್ತೆಯಿದೆ.

ಪ್ರತಿಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ

೧. **ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ:—** ಇದು ಸಂಗೀತದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪಾವಟಿಗೆಯಂತಿಪ್ಪ ಪಂಚಸ್ಥಲಗಳಿರುವವು. ಈ ಪದಗಳು ಗಾನಲೋಲನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ ಆ ಪಂಚಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ—

1 **ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಸ್ಥಲ;—** ನರರು ಆರ್ತಭಾವ, [ಮೊರೆಯಿಡೋಣ] ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಂದ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉಪಾಯ ವಿವರಿಸಿದೆ–

2. **ಜೀವ ಸಂಬೋಧನಸ್ಥಲ;—** ಶಿವನ ಅಂತಃಕರುಣ ಹೊಂದಿದ ಜೀವರಿಗೆ ತಾಪತ್ರಯಾದಿ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಶರೀರ, ಸತಿ, ಪುತ್ರ

ಧನಕನಕಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿತ್ಯತ್ವಾದಿ ದೋಷದರ್ಶನದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯವೂ, ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಾದ ಶಂಭು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೂ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧವಿರುವದು.

3. ನೀತಿಕ್ರಿಯಾಚರ್ಯಸ್ಥಲ:— ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಶಮಾದಿಷಟ್ಕ ಸಂಪತ್ತಿಯೂ, ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವವೂ ಉಂಟಾಗಿ, ಗುರುವಿನಿಂದ ಹೊಂದುವ ದೀಕ್ಷೆಯ ವಿಧಾನ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಲದೋಷ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಉಪಾಯ ಹೇಳಿದೆ.

4. ಯೋಗ— ಜೀವರ ಚಿತ್ತಚಾಂಚಲ್ಯ ದೋಷನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಾದಿ ಪಂಚ ಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.

5 ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಪಾದನಸ್ಥಲ— "ಅಜ್ಞಾನದಾವರಣ ದೋಷಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಜನನಮರಣ ತಾಪತ್ರಯಾದಿಗಳು ನಿನಗಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ಮಾತ್ರನೇ ನೀನೆಂಬ ದೃಢಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ ಮೋಕ್ಷವೇ ನೀನಾಗಿರುವಿ" ಎಂಬ ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.

೨. ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆ:-ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಅದ್ವೈತ ತತ್ವವನ್ನೇ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಮದ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತ್ವವು ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೬ ಸಂಧಿಗಳಿದ್ದು ೧ನೇದರಲ್ಲಿ ಶರೀರಾದಿ ಸಕಲವೂ ತಾನೆಂಬ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕರ್ಮ (ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ) ವನ್ನು, ೨ನೇದರಲ್ಲಿ ಸಕಲವೂ ತಾನಲ್ಲವೆಂಬ ನಿವರ್ತಕ ಕರ್ಮ (ಸೃಷ್ಟಿಯ ಲಯ) ವನ್ನು ೩ನೇದರಲ್ಲಿ ತನು ತಾನು, ತನುವೂ ತನುಧರ್ಮವೂ ತನ್ನವು ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಭ್ರಾಂತಿ ನಿರಾಕರಣವನ್ನು ಅನುಭವ ಗೋಚರವೆನಿಪಂತೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾಧ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಮುಂದಿನ ೩ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ (೪ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗುಣಾಭ್ಯಾಸವು ೫ರಲ್ಲಿ ಸಗುಣ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗವು ೬ರಲ್ಲಿಗುರುಶಿಷ್ಯರಲಕ್ಷಣ, ಯೋಗಿಚರಿತ್ರೆ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಾದಿ) ಸಾಧನ ಲಕ್ಷಣವೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೩. **ಪರಮಾರ್ಥಗೀತೆ:—** ಶ್ರೀವಶಿಷ್ಠರು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠ, ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಯಥಾರ್ಥವನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಯಾವ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ನಿಜಗುಣರು ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಈ ಪರಮಾರ್ಥ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು ಇದು ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿರುವದರಿಂದ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧ ಗತಿಗಳಿದ್ದು ೧ನೇದರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನ ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪ,ಶಿವಶಕ್ತಿಯರ ಸ್ವರೂಪವೂ, ೨ರಿಂದ ೬ರ ವರೆಗಿನ ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗುಣವಿಭೇದ ಕಾರಣವೂ, ೬ರಲ್ಲಿ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪವೂ, ೭ರಿಂದ ೧೦ ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಿವೃತ್ತಿಗುಪಾಯವಾದ ಸಪ್ತ ಭೂಮಿಕೆಗಳ ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣವೂ, ೧೧ರಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಯ ಚರಿತ್ರವೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

೪. **ಅನುಭವಸಾರ:—** ಸಕಲೋಪನಿಷತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಸಾರರೂಪವಾಗಿ, ಯುಕ್ತಿ, ತರ್ಕ, ಅನುಮಾನಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಕಲ ಶಿರೋಮಣಿಯೆನಿಸಿದ ಈ ತ್ರಿಪದಿರೂಪ ಪ್ರಕರಣವು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೮ ಸಂಧಿಗಳಿದ್ದು, ೧ರಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವು ಹಾವಿನ ರೂಪದಿಂದ ತೋರಿದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ಜಗದ್ರೂಪವಾಗಿ ತೋರಿರುವದೆಂಬ ಚಿದ್ವಿವರ್ತವನ್ನೂ, ೨ರಲ್ಲಿ ಜೀವೇಶ್ವರರ ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ೩ರಲ್ಲಿ ಜೀವ ಜೀವರ ಜಡಜಡಗಳ ಭೇದನಿರಾಕರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂತು ಈ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಅದ್ವೈತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ೪ರಲ್ಲಿ ತನು ದಶೇಂದ್ರಿಯ, ಪ್ರಾಣ, ಕರಣ, ಅಹಮಾದಿಗಳು ತಾನಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ, ೫ರಲ್ಲಿ ಚಿದಚಿದ್ವಿವೇಕ(ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವುಂಟೆಂಬ ವಿಚಾರ) ವನ್ನೂ, ೬ರಲ್ಲಿ ಬಂಧಮುಕ್ತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ೭ರಲ್ಲಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರ ಚರಿತ್ರವನ್ನೂ, ೮ರಲ್ಲಿ ಆನಂದಾವಿರ್ಭಾವವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ವಟಬೀಜದಂತೆ ಮಹತ್ತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ.

೫. **ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿ–** ಈ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವು ಸಕಲ ತತ್ವ ರಹಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಗ್ರಹವೆನಿಸುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦ ಪ್ರಕರಣಗಳಿದ್ದು, ೧ನೇ ಪ್ರಕ

ರಣವು ವೇದಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ವೇದಾಂತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಸರ್ವಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವು ವಿಶದವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ವೇದಾಂತಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶಬ್ದಕೋಶವಾಗಿರುವದು. ೨ ನೇದರಲ್ಲಿ ೨೮ ಆಗಮಗಳ ಸಾರವಾದ ಕ್ರಿಯ, ಚರ್ಯ, ಯೋಗ, ಜ್ಞಾನಪಾದಗಳೆಂಬ ವೀರಶೈವರ ಧರ್ಮವೂ ೩ರಿಂದ ೯ರ ವರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಅದರೊಳಗಿನ ೧೪ ಲೋಕ, ಆಯಾ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವವಿಷಯಗಳ ವಿವರಣ. ೯ರಲ್ಲಿ ಜೀವರ ಇಹ ಪರಗತಿಗಳು ೧೦ರಲ್ಲಿ ಕಾಲತ್ರಯವರ್ಣನೆಯೂ ವಿಸ್ತಾರಪೂರ್ವಕ ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಡದ ವಿಷಯಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಕರಣ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೬ **ಅರುವತ್ತುಮೂರು ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ;-** ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ ಉತ್ತಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತನುಮನಧನಗಳಂ ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಶಾಶ್ವತ ಕೀರ್ತಿಯೊಡನೆ ಗಣಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅರುವತ್ತುಮೂರು ಪುರಾತನರನ್ನು ಶ್ರೀ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬ. ಕ ಪಾಟೀಲ, ಪೆನ್ಷನ್ ಮಾಸ್ತರ. ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿ

ಶ್ರೀಃ ಸಿದ್ಧಾರೂಢ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

—(ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ)—

.... ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ....

೧. ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ.

❋❋❋❋

....: ಶಿವಕಾರುಣ್ಯ ಸ್ಥಲ :....

ಶ್ರೀಗುರು ವಚನೋಪದೇಶವನಾಲಿಸಿ । ದಾಗಳಹುದು ನರರಿಗೆ ಮುಕುತಿ ॥ ಪ ॥ ದುರಿತಕರ್ಮವನೊಲ್ಲದಿರು ಪುಣ್ಯವನೆಮಾಡು ಹರನಡಿ ವಿಡಿ ಶಾಂತರೊಡನಾಡು ॥ ಕರುಣವಿರಲಿ ಜೀವರೊಳು ನೀತಿವಿದನಾಗು । ಪೊರೆ ಪೊರ್ದಿದರನೆಂದು ಬೆಸಸುವ ॥ ೧ ॥ ನಿಂದಿಸಿನುಡಿಯದಿರಾರನು । ಮನಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯದಿರಿಹದಲ್ಲಿ ॥ ಕುಂದು ವಡೆಯುದಿರು ಕಾಮಾದಿಗಳನು ಜಯಿ । ಸೆಂದು ಕೈವಿಡಿದನುಗ್ರಹಿಸುವ ॥ ೨ ॥ ಭವಮಾಲೆಗಲಸು ಪುಸಿಯದಿರೆಡರು ಬಂದು । ಕವಿಯಲಂಜದಿರು ಸಂಪದದೊಳು ॥ ತವೆಮದ ವಳಿದಿರು ತತ್ವಸಂತತಿಯನು । ವಿವರಿಸಿ ನೋಡೆಂದು ತಿಳುಪುವ ॥ ೩ ॥ ಬಳಸದಿರದ್ವೈತವನು ಬಾಹ್ಯದಲಿ ನಿಂ । ನೊಳಗೇಕೋ ಭಾವನೆಯೊಡಗೂಡು॥ ತಿಳಿದು ಸಮಯನಿಷ್ಠೆಗಲಿ ವೇದವಿಧಭಕ್ತಿ । ಗಳನಗಲದಿರೆಂದುಸುರುವ ॥ ೪ ॥ ಆರುನಾನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸು ವಿಷಮುಸಂ । ಸಾರವಿದನು ಕನಸೆಂದರಿ ॥ ಮಾರಮರ್ದನ ಶಂಭುಲಿಂಗವನೊಲಿಸಿ ಗಂ । ಭೀರ ಸುಖದೊಳಿರೆಂದರುಪುವ ॥ ೫ ॥

೨. ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಏಳು ದಿನದುದಯದೊಳು ಗಾನಮೂರುತಿಗಳಾ । ದೇಳುನಡೆತಂದವರಿವುಮರವೆಪುಗದಭವ ನೀ । ನೇಳೆನುತ್ತುಪ್ಪವಡಿ ದುಪಚಾರವನು ಮಾಡಿಯೇಳಿಸಿದರಗಜೇಶನ ॥ ಪ ॥ ಏಳುಪಾತಾಳ ಮೇಲೇಳು ಲೋಕಾಬ್ಧಿಯೇ। ಳೇಳುಶೈಲಂಗಳೇಳುದ್ವೀಪಗಳಾಪ್ರಕೃತಿ । ಯೇಳೇಳುಮಿಶ್ರಾಧ್ವಪತಿಗಳು ಸಭಾಂಗವೆಂಜೇಳರೊಡನಪುರಗಣರು ॥ ಏಳನೂರೆಪ್ಪತ್ತುಮಾತೃಕೆಯರೆನಿ

ಸಿಕೊಂ । ಬೇಳುಶಕ್ತಿಗಳು ಕೈವಲ್ಯಸೋಪಾನಂಗ । ಳೇಳುಳ್ಳ ಶರಣರೇಳೆಂಟು ದೇಶದ ಜನವಿದೇಳು ತ್ರೈತಂದಿದೆಶಿವ ॥ ೧ ॥ ಏಳುರಸನೆಗಳೇಳುವಾಜಿ ಮಿರಗುವಿಪ್ಪ । ತ್ರೇಳುತಾರಾರಮಣನೆನಿಸುವ ತ್ರಿಲೋಚನನೆ । ಯೇಳವಸ್ಥೆಗಳೇಳುಧಾತು ವ್ಯಸನಂಗಳೇಳಾವರಣರಹಿತನೆ ॥ ಏಳು ಮೂದೆರದ ಸ್ವರಾಳಿ ಮಯಗಳತಂತ್ರಿ । ಯೇಳೆಸೆವವೀಣಾದಿಲೋಲ ನಯನೋದಯದ । ಏಳು ನದಿಗಳಸೂಡಿದನೆ ಮಹಾಮಂತ್ರಂಗಳೇಳುಕೋಟಿಗಳರ್ಥನೆ ॥ ೨ ॥ ಏಳು ಸುನಿಯಾಮದಿಂದೇಳು ಕುಟಿಲದಭುಜಗ । ನೇಳು ತೋರುವ ಪ್ರಣವದೇಳು ಭೇದವನುಕಂ । ಡೇಳುಸುಜ್ಞಾನಭೂಮಿಕೆಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ ಪದಿನೇಳು ತತ್ವದ ತನುವನು ॥ ಏಳು ಜನ್ಮದ ಕಲುಷವನು ಜಯಿಪ ಯೋಗಿವರ । ರೇಳುತಾರಾಗ್ರದೊಳು ಕೇಳುವ ಸುನಾದಾತ್ಮ । ಏಳುಮಲಪಾಶದೂರನೆ ಶಂಭುಲಿಂಗನೇನೇಳು ಮುನಿಕುಲವಂದ್ಯನೆ .... ॥ ೩ ॥

೩. ರಾಗ_ಶಂಕರಾಭರಣ.

ಶರಣಜನರ ಸದುಹೃದಯನಳಿನದೊಳು । ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿಹುದು ನಿನ್ನ ಪಾದ । ಹರಿಯ ನಯನದ ಕುರುಹು ವಿಡಿದಿಹುದೀಗ । ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಪಾದ ॥ಪ॥ ದಿಟ್ಟರಾವಣನು ರಜತಾಚಲವನೆತ್ತಲೊತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿತುರಸಾತಳಕೆ ನಿನ್ನಪಾದ । ನೆಟ್ಟ ಸಂಧಕಾಸುರನೆದೆಯ ಮೇಲೆ ಭರತದ । ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಕುಣಿದಿದು ನಿನ್ನಪಾದ ॥ ಬೆಟ್ಟನೊಳು ಬರೆದ ಚಕ್ರವ ಜಲಂಧರನಿಗೆ । ಕೊಟ್ಟುಶಿರವರಿದುದು ನಿನ್ನಪಾದ । ತಿಟ್ಟನೆತಿರುಗುವ ಮುಪ್ಪುರವನಿಟ್ಟಿಸಿ ಬೇಗ । ಸುಟ್ಟು ಜಯಿಸಿತು ಶರ್ವನಿನ್ನಪಾದ ॥ ೧ ॥ ಮೃಗರೂಪದಳೆದ ಗಧರ ನರಸಲುತನ್ನ । ಬಗೆದೋರಿತಿಲ್ಲವಲ್ಲೊ ನಿನ್ನಪಾದ । ಬಗೆದುಪಾತಾಳವೇಳ ನುಳಿದಿಳಿದತ್ತಲತ್ತ । ಮಿಗೆಮೀರಿ ಮೆರೆದುದು ನಿನ್ನಪಾದ ॥ ನಿಗಮ ನಿಕರ ಜಾಯಿಲಂಗಳನರಣ್ಯದೊಳು ಪುಗಲೊಡನೈದಿಸಿತ್ತು ನಿನ್ನಪಾದ । ನಗಜಾಧಿಪತಿನಿರುಪಮ ನಿತ್ಯನಿರವಧಿ । ಜಗದಂತರ್ಯಾಮಿ ಶಿವ ನಿನ್ನಪಾದ ॥೨॥ ಬೆಂದಸುಲಿಯಿಂದವಾಗಿ ಮುಂದಿರೆ ಕಂದರ್ಪನನು । ಬಂದುತುಳಿದಾಡಿತಲ್ಲೊ ನಿನ್ನಪಾದ ॥ ಕುಂದದಿಳೆಯೆಂಬರಥ ವಂದು ನಾಗಲೋಕದೊಡ ।

ನೊಂದವಂತೆ ಮೆಟ್ಟಿದುದು ನಿನ್ನಪಾದ । ಚಂದಚಂದದಿಂದೆ ಕಾಳಿದಾಸ ಮೊದಲಾದ ಕವಿ । ವೃಂದವೈದೆ ಬಣ್ಣಿಪುದು ನಿನ್ನಪಾದ । ಇಂದು ಕುಂದ ಹಿಮಹಾರ ಪುಂಡರೀಕ ಪಾಂಡುರಂಗ । ಮಂದರಮಂದಿರವಾಸ ನಿನ್ನಪಾದ ॥೩॥ ಮನುಮುನಿ ಸರನಾಗ ದನುಜದಿವಿಜರನು । ದಿನದೊಳು ಭಜಿಪುದು ನಿನ್ನಪಾದ । ವಿನಮಿತ ಸುರವಿಸರದ ಮಕುಟದ ಮಣಿ । ಘನತೇಜದೊಡನಾಡಿ ನಿನ್ನಪಾದ ॥ ನೆನೆದವರಘರಿಪು ಗಹನದಹನ ಸುತ ' ಜನವ ಸರುಹರವಿ ನಿನ್ನಪಾದ । ಕನಕಶಿಖರನಿಜನಿಳಯ ಧನದಸಖ । ಜನನರಹಿತ ಭವ ನಿನ್ನಪಾದ ॥೪॥ ಪ್ರಣವವದನೆಲೆ ಮಂತ್ರಗಣದಭವನ ಗುಣ । ಮಣಿಕುಲ ಜಲನಿಧಿ ನಿನ್ನಪಾದ । ಅಣಿದೂದಿಗಳಿ ಜನನದ ಭೂಮಿ ಸುಖದಸಂ । ದಣಿ ಸತ್ಯ ಶುಭದಾಗು ನಿನ್ನಪಾದ ॥ ಗಣತತಿಗಳ ಬೀಡು ತಣಾವಿನತಾಣ ತತ್ವ । ದಣಿ ಮುಕುತಿಯುಖಣಿ ನಿನ್ನಪಾದ । ಫಣಿಪಕಂಕಣ ಕರುಣಾರಸಭರಿತೇ । ಕ್ಷಣ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಪಾದ ॥೫॥

೪. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ

ಕಾಯವಿಡಿದಾತ್ಮರಾಶಿಗೆ ಪರತರ ಮುಕ್ತಿಗು । ಪಾಯವಿದು ನಿಜಶಿವ ಮಂತ್ರವಣ್ಣ ॥ ಪ ॥ ಅವರಿವರೆಂಬುದೇನೋ । ಶಿವಶಿವ । ಭುವನದಮಾನವ ರೊಮ್ಮೆತಾವಾಗಲಿ । ಶಿವಮಂತ್ರವಿದನುಸುರೆ ಮೋಸದೊಳೊಮ್ಮೆ । ಶಿವ ಮಂತ್ರವಿದನುಸುರೆ ॥ **ಶ್ಲೋಕ** ॥ ಸಕೃದುಚ್ಚಾರಮಾತ್ರೇಣ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಹಾಮನೋಃ ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಜಂತೂನಾಮಂ ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯೋಭವೇತ್। ಎನಲಾಗಿ । ಯಿಂತೆನಲಾಗಿ । ಶ್ರುತಿಯೆನಲಾಗಿ ॥ ಹವಣಿಸಬಾರದ ಕಲುಷ ಪಳಿದು ರಾಜಿ । ಸುವರು ನಿರ್ಮಲತೆಯಿಂದೆನಲಾಗಿ ॥೧॥ ಇನಿತಾದವಟ ಬೀಜದ । ಹರಹರ । ಘನತೆಯಂತೆಸೆವಾರು ವರ್ಣದ ಮನುವಿದು । ಮನಸಿಜ ಹರಬೋಧಕ । ಜೇಗದೊಳೊಮ್ಮೆ । ಮನಸಿಜಹರಬೋಧಕ ॥ **ಶ್ಲೋಕ** ॥ ಈಶಮಂತ್ರೋ ಮಹಾಶಕ್ತಿರೀಶ್ವರಃ ಪ್ರತಿಪಾದಕಃ ॥ ಸಕೃದುಚ್ಚಾರ ಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೋಭವೇತ್ ॥ ಎನಲಾಗಿ । ಇಂತೆನಲಾಗಿ ।ಶ್ರುತಿಯೆನಲಾಗಿ ॥ ದಿನದೊಳು ತಾನೊಂದುವೇಳೆ ಜಪಿಸಿದೊಡೆ । ತನಗೆ ಜೇಡದ

ನೀವುದೆನಲಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ಗೌತಮವಾಮದೇವ । ಶಿವಶಿವ । ಶ್ವೇತವಶಿಷ್ಠ ನಾರದಸನಕಾದಿಪು । ನೀತ ಮುನೀಶ್ವರರು । ಚಾರುಪು । ನೀತಮುನೀಶ್ವರರು ॥ ॥ **ಶ್ಲೋಕ** ॥ ವಶಿಷ್ಠ ವಾಮದೇವಾದ್ಯಾ ಮುನಯೋಮುಕ್ತಕಲ್ಮಷಾಃ ॥ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನಸಂಸಿದ್ಧಾ ಮಹಾ ತೇಜಸ್ವಿನೋ ಭವನ್ ॥ ಎನಲಾಗಿ । ಯಿಂತೆನಲಾಗಿ । ಶ್ರುತಿಯೆನಲಾಗಿ ಓತುಜಪಿಸಿ ಮಂತ್ರವಿದಸು ಭಕ್ತಿಯೊಳು ವಿ । ಖ್ಯಾತರೆಂದನಿಸಿದರೆನಲಾಗಿ ॥ ೩ ॥ ಸರಸಿಜಭವಸುರಪ । ಹರಹರ । ಹರಿ ದಿನಕರ ಶಶಿಮುಖ್ಯ ದೇವತೆಗಳು । ಪರಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ವೈಭವ ದಿಂದೆ । ಪರಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ॥**ಶ್ಲೋಕ**॥ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂಚ ದೇವಾನಾಂ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮಣಿ ॥ ಮಂತ್ರಸ್ಯಾ ಸ್ಯೈವಮಹಾತ್ಮ್ಯಾತ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಪಜಾಯತೇ ॥ ಎನಲಾಗಿ । ಯಿಂತೆನಲಾಗಿ । ಶ್ರುತಿಯೆನಲಾಗಿ ॥ ಸುರ ಚಿರ ಜಗದುದಯಾದಿಕೃತ್ಯವ ಮಾಳ್ಪ । ಸಿರಿವಡೆದಿರ್ಪರೆಂದೆನಲಾಗಿ । ಯಿಂತೆನಲಾಗಿ ॥ ೪ ॥ ಮುನ್ನಸಾನಂದಋಷಿ । ಶಿವಶಿವ । ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ನುಡಿದೋನ್ನಮಶ್ಶಿವಯೆಂ । ದುನ್ನತ ನರಕಿಗಳ ಕಾಣುತವೆಸ । ಮುನ್ನತ ನರಕಿಗಳ । **ಶ್ಲೋಕ** । ಪುರಾಸಾನಂದಯೋಗಿಂದ್ರಃ ಶಿವಜ್ಞಾನಪರಯಣಃ ॥ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಸಮುಚ್ಚಾರ್ಯನಾರಕಾಸುದತಾರಾಯತ್ ॥ ಎನಲಾಗಿ । ಇಂತೆ ನಲಾಗಿ । ಶ್ರುತಿಎನಲಾಗಿ । ಚಿನ್ನಿಧಿಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಪದವಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಪೊರೆದನೆಂದನಲಾಗಿ .... ॥ ೫ ॥

೫. ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಹರನಾಮವನು ಬಿಡದೆ ಜನಿಸಿ ಬಲ್ಲವರುಭವ । ಮರಣಮಾಯಾ ಕರ್ಮ ಮಲಪಾಶಬಂಧ ಬಹು । ದುರಿತ ಸಂಸಾರ ಸಂತಾಪ ಸಂಚಯವ ಳಿದು ವರಭೋಗ ಮೋಕ್ಷವಹುದು ॥ ಪ । ಶಿವಮಹಾದೇವ ಶಂಕರ ಶರ್ವ ಪಾರ್ವತೀ । ಧವ ನಂದೀವಾಹ ದೇವೇಶಾನುದಕ್ಷವಾ । ಸವನತಪದಾಂ ಭೋಜನಗಚಾಪ ನಿರ್ಮಲ ನಿರಾತಂಕ ನೀಲಕಂಠ ॥ ಭುವನೇಶ ವಿಜಯ ವೇದಾಂಗ ವೈಶ್ರವಣಸಖ । ಪವಮಾನ ಪಂಚಮುಖ ಪಶುಪತಿ ಸಹ ಸ್ರಾಕ್ಷ । ಭವ ಭರ್ಗ ಭಸಿತಾಂಗ ಭಾಳಲೋಚನ ಮೇರುಕಾರ್ಮುಖ ಕಪ

ರ್ದಿಯೆಂದು ॥ ೧ ॥ ಸೋಮ ಶಾಂತಾಭಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ವಿಶ್ವಾಭಿ ರಾಮ ಗಂಭೀರ ಕಾಲಾರಿ ಕೂಟಸ್ಥ ವಿಭು । ವಾಮದೇವಾಘೋರ ಪಂಚಾಕ್ಷರೋಂ ಕಾರ ತತ್ಪುರುಷ ರುದ್ರ ಭದ್ರ ॥ ಭೀಮ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮೃಡಮಹಾಕಾಲ ಜಿತಕಾಮ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಪುರಾತನ ಪರಾತ್ಪರ ನಿ । ರಾಮಯಾನಂತತೇ ಜೋರಾಸಿಸರ್ವಜ್ಞ ಶಾಶ್ವತಕಪಾಲಿಯೆಂದು ॥ ೨ ॥ ಶೂಲಿ ಸುಜನೈಕ ಬಾಂಧವ ಸದಾಶಿವ ಚಂದ್ರ । ಮೌಳಿ ಮಹಿಮೋಗ್ರ ಚರ್ಮಾಂಬರಾ ಸುರ ಶಿರೋ । ಮಾಲಿ ಮಂದಾಕಿನೀಧರಮಹೇಶ್ವರ ಮೇಷವಾಹ ಮಂದರನಿವಾಸ ॥ ನೀಲಲೋಹಿತ ಪಾರಿಜಾತ ಪಾವನಲೋಕ । ಪಾಲಕೈಲಾಸಮಂದಿರ ಮಂತ್ರ ಮಯಭಕ್ತಿ ' ಲೋಲ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ನಾದಬಿಂದುಕಳೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಪುರವೈರಿ ಯೆಂದು ॥೩॥ ವರದವಾಗೀಶ ವರ್ಣಾತೀತ ವಂದ್ಯಜಯ ಪರಮ ಪರತರ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿ ಪರಮಾನಂದ । ನಿರಪಾಯ ನಿರುಪಮ ನಿರಾವರಣ ನಿರ್ಲೇಪನಿರವ ಯವ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತ ॥ ಉರಗಕಂಕಣ ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು ವಿಶ್ವಾತ್ಮ । ಸುರ ಗಣಾರ್ಚಿತ ಸನಾತನ ಸದಾಗತಿಹಂಸ । ಗಿರೀಶ ಗಾಂಗೇಯ ಪಿತ ಗಣನಾಥ ಜಗದೀಶ ವಿಷಧರ ಪಿನಾಕಿಯೆಂದು ॥ ೪ ॥ ಉದಯಾಸ್ತ ಮಾನದೊಳು ನೂರೆಂಟು ನಾಮವನು । ಪದುಳದಿಂದೋದಿಕೇಳಿದವರ್ಗೆ ಶಂಭುಲಿಂ । ಗದ ಕರುಣದಿಂದಿನಿತು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲಸಂಪದದೊಳೊಂದು ಗೂಡಿ ॥ ಸದ ಮಳಜ್ಞಾನ ಸದ್ಭಕ್ತಿಗಳು ಮೇಲೆಮೇ । ಲೊದಗಿ ಕೈಸಾರುತಿಹವಿಹದಲ್ಲಿ ಪರ ದೊಳೊಂ । ದಿದ ಗಣಪದವೈದಿ ನಿಜಸುಖದೊಳಿಹ ಮುಕುತಿ ದೊರೆವುದಿದು ಸತ್ಯವೆಂದು .... ॥ ೫ ॥

೬. ರಾಗ–ಧನ್ಯಾಸಿ

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಪುಣ್ಯನಾಮವನು ಪಲಿಗರುಳು । ಸರಸಾನುರಾಗದಿಂ ದೋದಿ ಕೇಳಿದವರ್ಗೆ । ದುರಿತಕಂಟಕವಳಿದು ಕೈಸಾರುತಿಹ ವಮಳತರ ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷಂಗಳು ॥ ಪ ॥ ಹ್ರೀಂಕಾರಿ ವಾಣಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ರುದ್ರಾಣಿ ರಮೆ । ಓಂಕಾರರೂಪಿಣಿ ಗಣಾನಿ ಗಾನಪ್ರೀತೆ । ಐಂಕಿಲಾಮಾಲಿನಿ ಮಹಾ ಮಾಯೆ ಮಾತಂಗಿ ಕ್ಲೀಂಕಲೇವರೆವರೇಣ್ಯೆ ॥ ಸೌಂಕಾರಸದನೆ ಶರ್ವಾಣಿ

ಶಾರದೆ ಸತ್ಯ । ಕ್ರೋಂಕವಚ ಮುಖ್ಯೆ ಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆ ದೇವಿ । ಶ್ರೀಂಕಿ ಲಾಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾಂಗಿ ಮಾತೃಕೆ ಮಾನ್ಯೆ ಶಾಂಕರೀಶಾನಿಯೆಂದು ॥ ೧ ॥ ಗಿರಿಜೆ ಗೀರ್ವಾಣ ಪೂಜಿತೆ ಗೌರಿಗುಹಜನನಿ ಪರನಾದಬಿಂದು ಮಂದಿರೆ ಮನೋಂಬುಜಹಂಸೆ । ವರದೆ ವೈಭವೆ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತೆ ನಿರ್ಮಲೆ ನಿರಾವರಣೆ ಶಿವೆ ಶಾಂತೆ ಕಾಂತೆ ॥ ಧರಣಿಧರ್ಮಾಸುಗತೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಗಾಯತ್ರಿ । ವಿರಜೆ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕೆ ವಿಧೂತ ಪಾಪವ್ರಾತೆಃಶರಣಹಿತೆ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರೆ ಸುಧಾಕಾರಿಯೆಂದು ॥ ೨ ॥ ಚಂಡೆಚಂಡೇಶ್ವರಿ ಚತುರೆ ಕಾಳಿಕೌ ಮಾರಿ ಕುಂಡಲೆ ಕುಟಿಲೆ ಬಾಲೆ ಭೈರವಿ ಭವಾನಿ ಚಾ । ಮುಂಡಿ ಮೂಲಾ ಧಾರೆ ಮನುವಂದ್ಯೆ ಮುನಿಪೂಜ್ಯೆ ಪಿಂಡಾಂಡಮಯೆ ಚಂಡಿಕೆ ॥ ಮಂಡಲ ತ್ರಯನಿಳಯೆ ದಂಡಿ ಜಯ ದುರ್ಗಿ ಫಣಿ । ಕುಂಡಲೆ ಮಹೇಶ್ವರಿ ಮನೋ ನ್ಮನಿ ಜಗನ್ಮಾತೆ । ಖಂಚಶಶಿಮಂಡನೆ ಮೃಡಾಣಿ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮಚಂಡ ಕರಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ॥ ೩ ॥ ವಿಮಲೆ ವಿಖ್ಯಾತೆ ಮಧುಮತಿ ಮುಖ್ಯೆ ಮಹ ಸೀಯೆ । ಸುಮತಿ ಸುಲಲಿತೆ ಹೈಮವದಿ ಭಾವೆ ಭೋಗಾರ್ಥಿ । ಕಮಲೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಕರಾಳೆ ತ್ರಿಪುರವಿಜಯೆದಮೆ ದಯಾರಸಪೂರಿತೆ ॥ ಅಮೃತೆ ಯಂಬಿಕೆಯನ್ನಪೂರ್ಣೆ ಯಶ್ವಾರೂಢೆ । ಶಮೆ ಶುದ್ಧೆ ಸಿಂಹವಾಹಿನಿ ಶುಭ ಕಲಾಪೆ ಸು । ಪ್ರಮುದೆ ಪಾವನೆ ಪದ್ಮೆ ಪಾಶದೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮೆಯುಮೆ ಸಹಜ ಸುಮುಖಿಯೆಂದು ॥ ೪ ॥ ಇಂತು ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂತತಶರೀರ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸ । ಮಂತು ಕರುಣಾಸನಾ ಭರಣಾ ಯುಧಾದಿ ಸಗುಣಾಂತರಾದಿಗಳಾಗುತ ॥ ಸಂತಸವನೀವ ಶಾಂಭವಿಯ ನೂರೆಂಟು ಶುಭ । ವಾಂತನಾಮಂಗಳನು ಜಪಿಸಿದೊಡೆ ಸತಿಪುತ್ರ । ಸಂತಾನ ಸಕಲ ಸಂಪದ ಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪದೋರಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಮಿದೆಂದು ॥ ೫ ॥

೭. ರಾಗ–ಲಲಿತ

ಜಯ ಜಯ ಮಂಗಳಮಯ ಮಹಿಮೋದಯ । ಜಯ ಜಯ ಜನ್ಮ ಜರಾಮೃತಿಭಯಹರ । ಜಯಜಯ ನಿತ್ಯನಿರಾಕುಳನಿರ್ಮಳ ಜಯಜಯ ಶಂಕರನೆ ॥ ಪ ॥ ಕೆಂಬೊಗರಿನಜಡೆಮುಡಿ ಯುರಮನೆಯೊಳ । ಗಂಬನಿ

ತಂಬಿನಿಯಾಳ್ದನೆ ಯಶ್ವತ । ಕಂಬಲ ಕರ್ಣಾಕಲಿತನೆ ಕಂತು ಕದಂಬಕ ರೂಪಕನೆ ॥ ಅಂಬಾಸನವನರುಹ ಮಧುಮದರೋ । ಲಂಬ ಮಿಡೆನಿಸುವ ಗಂಧವಹನೆಶ್ರುತಿ । ಗಿಂಬಹರಸನೆಯು ಸುಣ್ಣದಪಿನ ಪೊಂಬಿಳಬಗೆಗೊಪ್ಪುವನೆ ॥ ೧ ॥ ಥಳಥಳಿಸುವ ತಂಬೆಳಗು ಬಿಸಿಲು ಶಿಖಿ । ಗಳಕಂಗಳಕಳೆವೆಳಗಿನ ಸುಮುಖನೆ । ಗಳದೊಳು ಕತ್ತುರಿಗೆರೆಯನೆ ಪೊಸಬಿಸದಳೆದನೆ ಪೇರುರಸೆ ॥ ನಳನಳಿಸುವ ತೋಳ್ಗಳ ಸಾಲ್ಗಳ ಚೆಲು । ವಳವಟ್ಟನೆ ವರಪರಶು ಮೃಗಾಭಯ । ವಿಲಸಿತಕರನೆ ಸಕಲ ಜಗದುದರನೆ ಪೊಳೆವಜಿನಾಂಬರನೆ ॥೨॥ ಹರಿಯಜವಾಸವ ಮನುಮುನಿದಾನವ । ನರನಾಗಾಮರ ನಮಿತಪದಾಬ್ಜನೆ । ಸರಿಮಿಗಿಲೆಲ್ಲಿಯು ಮಿಲ್ಲವೆನಿಸಿದುರುತರನೆ ನಿರಂಜನನೆ ॥ ಪರಮನೆ ಬಂದುಕಳಾನಾದಾತ್ಮನೆ । ಚಿರಚಿನ್ಮಾತ್ರನೆ ನಿಗಮಾಗಮನುತ । ಸರಸಾಪೋದನೆ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ಶರಣಸುರದ್ರುಮನೆ .... ॥ ೩ ॥

೮. ರಾಗ–ಲಲಿತ

ಸುರನತಚರಣೆಗೆ ಸರಸಾಭರಣೆಗೆ । ವರಗುಣನಿಕರಗೆ ವಿತರಣಸುಕರಿ। ಗೆ ನಿರುಪಮ ಚರಿತೆಗೆ ನಿಜಸುಖಭರಿತೆಗೆ ಪರತರ ಪಾರ್ವತಿಗೆ । ಜಯ ಜಯ॥ ಪ ॥ ಗೌರಿಗೆ ಗಾಂಭೀರಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಿಗೆ ॥ ಸಾರಸಗಂಧಿಗೆ ಶಿವತನುಬಂಧಿಗೆ ॥ ವಾರಿಜವದನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಸದನೆಗೆ ಧೀರೆಗೆ ಕಾರುಣ್ಯಾ ॥ ಪಾರಾವಾರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾಕಾರಿಗೆ ॥ ಹಾರದುರೋಜೆಗೆ ಶೀರದಪೂಜೆಗೆ । ಕಾರಣರೂಪಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಕಲಾಪಿಗೆ ಶಾರದೆಸೇವಿತೆಗೆ ॥ ೧ ॥ ಜಗದಾಧಾರೆಗೆ ಜನ್ಮವಿದೂರಿಗೆ । ನಗಜಾತೆಗೆ ಗುಹಗಣಪರ ಮಾತೆಗೆ । ನಿಗಮಾಗಮವಾಣಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಗೆ ಸದ್ಗುಣ ಗಣಮಣಿಗೆ ॥ ಅಗಣಿತನಾಮೆಗೆ ಸೊಗಸಿನಸೀಮೆಗೆ । ಮೃಗಧರಜೂಟಿಗೆ ರತ್ನಕಿರೀಟಿಗೆ । ಪೊಗಳುವ ಮುನಿಸಂತಾನಿಗೆ ಮಾನಿಗೆ ಬಗೆಗಳವಡೆದುಮೆಗೆ ॥ ೨ ॥ ದುರಿತವಿರೋಧಿಗೆಸಲೆ ನಿರುಪಾಧಿಗೆ । ವಿರಹಿತಮಾಯಿಗೆ ಶರಣಸಹಾಯಿಗೆ । ಪರಶಕ್ತಿಗೆ ಪಾವನಸದು ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಿರಿಗಧಿದೇವತೆಗೆ ॥ ಕರಿಮುಖಲೀಲಾಲೋಲೆಗೆ ಬಾಲೆಗೆ । ಕರಣವಿಶುದ್ಧೆಗೆ ಕಾಮಿತಸಿದ್ಧಿಗೆ । ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗಜೀವಿಗೆ ಭಾವೆಗೆ ಸುರಚಿರ ಶಾಂಭವಿಗೆ ॥ ಜಯಜಯ ॥೩॥

೯. ರಾಗ–ದೇಶಿ

ಪಾಲಿಸೆನ್ನನು ಪದುಳವೆರಸಿ ಪರಶಿವನಿಗತಿ । ಮೇಲೆನಿಪ ಸುಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆ ಶರ್ವಾಣಿ ॥ ಪ ॥ಜರೆಮರಣವನು ಜಯಿಸಿ ದಮೃತಸೇವನೆಯುಳ್ಳ । ಹರಿಯಜಾದಿಗಳ ಬಲುಹನಪಹರಿಸಿದಾ ॥ ಗರಳವನು ನಲಿದುಂಡು ಹರನ ಳುಕದುಳದ ಭಾ । ಸುರತೆ ನಿನ್ನೈರದಾಳಿಯ ಮಹಿಮೆಗಿರಿಜೆ ॥ ೧ ॥ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಭವನು ನಿಂನದೆಸೆಯಿಂದ । ಭಾಳಲೋಚನನೆನಿಸಿ ನಿಖಿಳನಿರ್ಜ ರರ ॥ ಮೇಳಕಧಿಪತಿಯಾದ ನೆಂದೊಡಾಗಮನಿಗಮ । ಜಾಲವೈದುವವೆ ನಿಜಸುತಿಗೆ ನಗಜಾತೆ ॥ ೨ ॥ ನಿನಗೆ ತನ್ನರೆಯೊಡಲ ನೊಲಿದಿತ್ತಸೀಶನೆಂ। ದೆನುತಿಹರು ತಿಳಿದುನೋಡದೆ ಕವೀಶ್ವರರು ॥ ಮನಸಿಜಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಮಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನುನೀ । ನನುಗೊಳಿಸಿ ಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿದೆ ಲೋಕ ಜನನಿ ॥ ೩ ॥ ಜಡೆಗಟ್ಟಿತಿರಿದುಂಡು ಮರುಳುಗಳ ಕೂಡಿ ಮೈ । ದೊಡೆದು ಬೂದಿಯನು ಸುಡುಗಾಡೊಳಾಡಿ ॥ ಜಡರೀತಿವಡೆದ ರುದ್ರನಿಗೆ ನೀನೊಲಿದು ಕೈ । ವಿಡಿದು ಪಾವನ ಚರಿತನೆನಿಸಿದೆ ಭವಾನಿ ॥ ೪ ॥ ಸಿರಿಸಕಲಸಿದ್ಧಿ ಸಂಪದವಿದ್ಯೆವಿಭ ವಾದಿ । ಪರಿಕರದೊಳೊಂದಿ ನೀನುಪಕರಿಸದಿರಲು ॥ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ ದೊಳಗಾವ ಲೇಸಿಹುದಿಳೆಯು । ನರರಮನದೊಲವೀಯಲೆಳಸಿದೊಡೆ ಗೌರಿ ॥

೧೦. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ

ಅಗಣಿತಮಹಿಮೆಯ ನಗಲದವಿಭವನೆ ಜಾಣರದೇವ । ಸೊಗಸುವ ಸುಗುಣಸಂತತಿ ಗೂಡಿದಭವನೆ । ಜಾ ॥ಪ॥ ಪಿತಮಾತೆಯರೊಳೊಗೆಯದೆ ರೂಪುವೆತ್ತನೆ । ಜಾ । ಮತಿಯು ಹಂಗಿಲ್ಲದೆಲ್ಲವನರಿವಾತನೆ, ಜಾ । ಗತಿಗೆಳ ಸದೆ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನೆನಿಸಿದನೆ । ಜಾ । ಯತಿಗಳಲೋಚನಾಗ್ರದೊಳು ಸಂಚ ರಿಪನೆ । ॥ ೧ ॥ ತಿರಿದುಂಡು ಸಕಲಲೋಕವನಾಳ್ದ ಗರುವನೆ । ಜಾ । ವರನಿಗಮವ ನಸುಗತಿಯೊಳ ಗೊರೆದನೆ । ಜಾ । ಸುರರಬಲುಹನೊಂದುತೃ ಣದಿಂದೆ ಮುರಿವನೆ । ಜಾ । ಬರೆದ ಚಕ್ರದೊ ಳಸುರನ ಶಿರವರಿದನೆ। ಜಾ ॥೨॥ ಪೂಜಿಸದಾರನು ಪೂಜೆಗೊಂಬಧಿಕನೆ । ಜಾ । ಮೂಜಗವೆಂಬನಾಟಕವನಾ ಡಿಸುವನೆ । ಜಾ । ರಾಜೀವನಾಭನು ವಧುವಾಗಲಾಳ್ದನೆ । ಜಾ । ಸೋಜಿಗ

ದೊಡಲೊಳಾತ್ಮರ ಭೋಗವೀವನೆ । ಜಾ ॥ ೩ ॥ ಕಾವನಸುರುಹಿ ಕಾಮಿನಿಯೊಡವೆರದನೆ । ಜಾ । ಶ್ರೀವಿನಿಜಾನಂದದೊಳು ಮಿಕ್ಕು ಮೆರೆದನೆ ।ಜಾ ॥ ಜೀವರೊಳೆಡೆವಿಡದಿರ್ದು ಕಾಣಿಸದನೆ । ಜಾ । ಭಾವಿಸಲಾವುದನದರೊಳು ತೋರ್ವನೆ । ಜಾ ॥ ೪ ॥ ಹರಿಯಜರುಗಳ ವಾದವನು ಮಾಣಿಸಿದನೆ । ಜಾ । ಗರಳವ ಸೇವಿಸಿ ಮರಣವಗೆಲಿದನೆ । ಜಾ । ಶರಣಜನರ ಭವರುಜೆಗಾದಿ ವೈದ್ಯನೆ । ಜಾ । ಪರಿಭಾವಿಸಲು ಶಂಭುಲಿಂಗ ನೀನೋರ್ವನೆ । ಜಾಣರ ದೇವ ॥ .... ॥ ೫ ॥

೧೧. ರಾಗ–ಸಾರಂಗ

ಪರಮಪಾವನ ಪಂಚಮುಖದಯಾಸಿಂಧುವೆ । ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ ವರದ ವಾಸವನತ ಲೋಕೈಕಬಂಧುವೆ । ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ ಪ ॥ ಅನುಪಮಾಚಲ ಭಕ್ತಿಭಾವಾನುಕೂಲನೆ । ಶಂ॥ ಮನುಮುನಿಜನೆರ ತಪೋನಿಧಿಲೋಲನೆ । ಶಂ ॥ ಜನನ ಮರಣಭಯಹರ ಜಿತಕಾಲನೆ । ಶಂ । ವನಜಭವಾಂಡಮಂಡಲ ಪರಿಪಾಲನೆ । ಶ ॥ ೧ ॥ ಗಿರಿಜೆಯಕುಚಗಂಧ ವಕ್ಷಾನುಲೇಪನೆ । ಶಂ । ಶಿರದರಮನೆಯ ಸಿಂಗರವೆಣ್ಣಿನೋಪನೆ । ಶಂ ॥ ಶರಣಸತಿಯನೊಲಿಸುವ ಸತ್ಕಲಾಪನೆ । ಶಂ । ಸರಸ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಸಲ್ಲಾಪನೆ । ಶಂ ॥ ೨ ॥ ಅಕಳಂಕಮಹಿಮ ಸುಗುಣಮಣಿಹಾರನೆ । ಶಂ । ಸಕಲಚರಾಚರ ಜೀವರಾಧಾರನೆ । ಶಂ ॥ ವಿಕಸಿತ ಹೃದಯ ನಳಿನಹಂಸಾಕಾರನೆ । ಶಂ । ಮುಕುತಿಸಂಪದಸಿದ್ಧಿ ಸಮುದಾಯೋದಾರನೇ .... ॥ ೩ ॥

೧೨. ರಾಗ–ಸುವ್ವಾಲೆ ವರ್ಣ

ನೋಡಲಾಗದೆ ದೇವ । ನೋಡಲಾಗದೆ । ಕೂಡೆನಿನ್ನದಿಟ್ಟಮೂರು ನಾಡೆಲೇಸು ಮಾಡಲಿನ್ನ ॥ ಪ ॥ ಮಿಸುಕಲೀಯದೆನ್ನಮೋಹ । ವಿಸರವೆಂಬ ವನವಸುರುಹಿ ॥ ಭಸಿತವೆನಿಸಿರುದ್ರ ನಿನ್ನ । ನೊಸಲವಹ್ನಿನೇತ್ರದಿಂದೆ ನೋ ॥ ೧ ॥ ಕಲುಷತಿಮಿರ ಮುಸುಕಿಮುಗಿದು । ನಲಿಯದೆನ್ನಹೃದಯ ನಳಿನ ॥ ವಲರೆ ದಿವ್ಯರೂಪ ನಿನ್ನ । ಬಲದಭಾನುನಯನದಿಂದೆ । ನೋ ॥ ೨ ॥

ಕರಣಕುಲಚಕೋರತಣಿಯೆ । ಹರುಷಶರಧಿ ವಿೂರಲೆನ್ನ ॥ ವರದಶಂಭು ಲಿಂಗ ವಾಮ । ದುರುಸುಧಾಕರಾಕ್ಷಿಯಿಂದೆ ॥ ನೋ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೧೩. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ನೋಡುದಯದೊಳೆನ್ನನೆಂದು ಭಾಳನಯನವನೊಪ್ಪ । ಮಾಡಿ ಹರಿಯ ದಿಟ್ಟನಿಂದುದೀಶನಡಿಯೊಳು ॥ ಪ ॥ ಮುಳಿದುಕಾಲಕಾಮುಪುರ ವಜಾಂಡ ಕೋಟೆಯ । ಸುರುಹಿ । ಕಳೆವ ಬಲವನುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಸಲುಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ॥ ನೆಲೆ ಯೆನಿಸದೆನಗೆ ಶಿವಾಂಘ್ರಿಯೆಂದುಭೀತಿಸಿ । ಬೇಡಿ । ಕೊಳುವೆನೆನ್ನ ನುಳು ಹಿಕೋ ಕೃಶಾನುಚಕ್ಷುವೆ ॥ ೧೧ ॥ ಹರಿವರಾಹವಾದಿಯಾದ ಪಲವು ಜನನವ । ನೈದಿ । ಬರುವಚಕ್ರಿಯೊಡನೆ ತಿರುಗಿ ಬಳಲಲಾರದೆ ॥ ಶರಣೆ ನುತ್ತಭವನ ಚರಣವಿಡಿದೆನೆಂದೊಡೆ । ನಿನಗೆ । ಸರಿಯಕಾಣೆನಾನು ಚಿತ್ರ ಭಾನುನೇತ್ರವೇ ॥ ೨ ॥ ಜಡಮತಿಗಳೆನಿಸುವ ಕೆಲರು ವಾರಿಜಾಕ್ಷನ ರುದ್ರ । ನೊಡನೆ ಸದೃಶವಾಗಿ ತಿಳಿವರದನು ತೊಲಗಿಸಿ ॥ ಮೃಡನೆಪೂಜ್ಯ ನಸುರವೈ ರಿಯುಹನುಪೂಜಕ । ನೆಂದು । ಪೊಡವಿಗರುಹಿಮನ್ನಿಸೆನ್ನನನಲದೃಷ್ಟಿಯೆ ॥ ೩ ॥ ನಿಗಮವರನು ವಾಗಮಾವಳಿಗಳು ಪೊಗಳುವ । ಮೂರು । ಜಗದ ಜನರು ಸೇವಿಸುವ ಮುನಿಗಳುಜಾನಿಪ ॥ ನಗಸುತಾಧಿಪತಿಯ ಪಂನಳಿನವ ನೊಂದಿದ । ಯೆನ್ನ । ನಗಲಲೀಯದಿರಿಸುವದೆಲೆ ಪಾವಕಾಕ್ಷಿಯೆ ॥ ೪ ॥ ಚೆಂದದಿಂದೆತನ್ನನಿಜವನಿಂತುನುತಿಸುವ । ಶೌರಿ । ಯಂದದೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದ । ಹೆಂದದಮರ ನತಪದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿಯೆ । ನೀನಿ । ರೆಂದು ಶಾಂತಿರಸದೊಳಾಳ್ದುದಳಿಕಲೋಚನ .... ॥ ೫ ॥

೧೪. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ನೋಡಿ ಸಲಹೈಯ ನಿನ್ನಡಿವಿಡಿದೆನಭವ ನೆರೆ । ಕಾಡುತಿಹ ಪೂಗೋ ಲನ । ಬಿಡದೆ । ಹೇಡಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾಲನ । ಬಲುಹಿ । ಗೀಡುಮಾಡದೆಬಾ ಲನ । ಎನ್ನ ॥ ಪ ॥ ಎಳೆವರೆಯದಬಲೆ ಕಂಗೊಳಿಸಲಳುಪಿದೊಡೆ ಕೊಲೆ ॥ ಗೆಳಸಿ ಬೇಗದಿಬಂದು । ಮುಳಿದುಬೊಬ್ಬಿಡುತಲಂದು ಶರಧನುವಿಡಿದುನಿಂದು

ತಳುವದೆಸೆವುತ್ತಿಹನು ಮದನ । ಗೆಲ್ಲುವಡರಿದಿವನ ಕದನ । ನೀ । ಸುಳುಹಿಕೋ ಪಂಚವಧನ । ಎನ್ನ ॥ ೧ ॥ ತನುವನಂಜಿಸಲು ರೋಗದ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲು । ವನು ಮುನ್ನದಾಳಿಯಿಂಕಾಡಿ । ಘನಬಾಧೆಯೊಡಗೂಡಿ ಸತಿಸುತರನೋಡೆ । ಮುನಿದು ಪಾಶವನುಬೀರಿ । ಕಾಲ । ನನುಗೆಡಿಸುತಿಹನು ಸಾರಿ ॥ ಪೇಳಿದೆನು ಶಿವನಿಜವ ತೋರಿ । ಎನ್ನ ॥ ೨ ॥ ಶರಣಜನ ಬಂಧು ಶಂಕರ ಕೃಪಾಸಿಂಧು । ಸದ್ಗುರು ಶಂಭು ಲಿಂಗ ಕರುಣದಿಂದೆ। ಪೊರೆವುದುಮನೋಜದಂಡ । ಧರವಿಜಿತ ಸುಪ್ರಚಂಡ । ವಿನುತಹರಿ ಯಜರುಗಳ ತಂಡ .... ॥ ೩ ॥

೧೫. ರಾಗ–ಭೈರವಿ

ಎನ್ನನೊಲವಿಂದ ಪಾಲಿಸು ಪಾರ್ವತೀಶಾ । ಸನ್ನುತಾಗಮನಿಗಮ ನಿರ್ಜಿತ ಪಂಚಪಾಶ ॥ ಪ ॥ ಸುದತಿಯರ ಸವಿನೋಟವೆಂಬುವಲರಂಬು ಬಂದು । ಹೃದಯವಿಂಮೈಗಾಣಲಂಗಜನ ತಾಪವಂದು ॥ ಮುದವನುಡುಗಿಸುತಿದೆ ವಿವೇಕ ವಿರಹಿತನೊಂದು । ಹದವನರಿಯೆನಿದಕೆ ನಿಮ್ಮಡಿವಿಡಿದೆನಿಂದು ॥ ೧ ॥ ಭವಮಹಾವನದೊಳು ಸುಮಾರ್ಗದ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು । ಹವಣಿಸಲು ಬಾರದ ಕಲುಷಕಂಟಕವೆನಟ್ಟು ॥ ಜವನದೂತರ ದಾಳಿಯಿಂದಲತಿ ಭಯಪಟ್ಟು । ಶಿವದಿಡುವೆನನುಗೆಡುವೆ ನಿಮ್ಮವನಾಸೆವಟ್ಟು ॥ ೨ ॥ ಹರಿವಿರಿಂಚಿ ಸುರೇಂದ್ರ ವಂದಿತಪದಸರೋಜ ಶರಣಜನ ಸಂದೋಹ ಕಾಮಿತ ಕಲ್ಪಭೂಜ ॥ ಗಿರಿಸುತಾಸುಖವನಧಿವರ್ಧನಪೂರ್ಣರಾಜ । ವರನಕರ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ । ದಿವ್ಯತೇಜ .... ॥ ೩ ॥

೧೬. ರಾಗ–ಭೈರವಿ

ಕಾಯೋಸುಖಸಾರ ನೀನುಪಕಾರ । ಮಾಯಾವಿದೂರ ಬಿಡದೆನ್ನ ಗುಣಮಣಿಹಾರ ॥ ಪ ॥ ತನುಮೋಹ ಪಖಿಳೇಂದ್ರಿಯದ ಪರಿತಾಪ ಘನ ದಾಪೆ ಸುಜನರನಿಂದೆ ಯಾಲಾಪ ॥ ವನಿತಾಭಿರತಿ । ಲೋಕಗತಿಯುವಲೇಪ । ಮನವಿಡಿದಳಲುವೆನ್ನನು ನಗಚಾಪ ॥ ೧ ॥ ಪಲವು ವಿಷಯದುಪಹತಿಯೊ

ಡಗೂಡಿ । ಕಲುಷರೂಪಿನ ಕರ್ಮವನು ಮಿಗೆಮಾಡಿ ॥ ಕುಲಜಾತಿರೂಪು ಸಂಪದವನೆ ಬೇಡಿ । ಸಲೆಬಾಧೆ ಬಡುವೆನಭವ ನೀ ನೋಡಿ ॥ ೨ ॥ ಕರುಣಾಂಬುನಿಧಿ ತೆರೆಮಸಗುವಪಾಂಗ । ಗಿರಿರಾಜಿಸುತೆ ವಿರಾಜಿಸುವ ವಾಮಾಂಗ॥ ಶರಣಸಂಕುಳದ ಮಾನಸ ನಿಜಸಂಗ । ಪರಿಭವಯುತನೆನ್ನನೆಲೆ ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೧೭. ರಾಗ–ತೋಡಿ

ಎನ್ನನೆಪಾಲಿಸು ಪುಣ್ಯಮಯ ಗಾತ್ರ । ಸನ್ನುತ ಸುಗುಣ ಮಣಿಗಣ ಸೂತ್ರ ॥ ಪ ॥ ತೋರಿಕೆಡುವ ವಡಲೆ ತಾನಹುದೆಂದು । ಮೂರುತಾಪದುರಿಯ ಮಧ್ಯದಿ ನಿಂದು । ಮೀರಬಾರದರಿವರ್ಗದೊಳು ನೊಂದು । ಮತಿ । ಗಾರುಪಡುತಿದೆ ಭಕ್ತ ಸುರಭೂಜ । ಕೃಪೆ । ದೋರೆನಗೆ ಶರಣ ಪಾರ್ಥಿ । ಪೂರ್ಣರಾಜ । ಬೇರೆ । ಬೇರೆ ಕಾಣಿಸುವ ಜಗದಾದಿ ಬೀಜ ॥ ೧ ॥ ಭಾವೆಯರ ರೂಪಿನೊಳು ದಿಟ್ಟಿನಟ್ಟು । ಕಾವ ನಲರಂಬುಗಳಿಗೆದೆಗೊಟ್ಟು । ತೀವಿದಾಸೆಯೊಡಗೂಡಿ ಗತಿಗೆಟ್ಟು ॥ ಮನೋ । ಧಾವತಿಗೊಳುತಲಿರ್ನಿಜಿತ ಕಾಲ । ಪರಿ । ಭಾವಿಸೆನ್ನನಗಜೆಯ ರತಿಲೋಲ ನತ । ದೇವದಾನವಾದಿ ವಿಶ್ವಲೋಕ ಪಾಲ ॥೨॥ ಆಸುರ ಕರ್ಮವೆ ತನಗಂಗವಾಗಿ । ಮೋಸದೊಳಿನಿತು ಸುಖಭೋಗಕಾಗಿ । ಭಾಸುರಾನಂದದ ಮುಕ್ತಿಯನು ನೀಗಿ ॥ ಜೀವ । ಘಾಸಿಯಾಗುತಿದೆ ಯೋಗಿ ಜನಸಂಗ । ನೋಡಿ । ಲೇಸನೀವುದೆನಗೆ ಭಾವಜಭಂಗ । ಸುವಿ । ಲಾಸನಿಧಿ ನೀನೆ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ । .... ॥ ೩ ॥

೧೮. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ

ಯಾಕೆನ್ನನಿಂತು ಸಂಸೃತಿಯೊಡಗೂಡಿ । ದೆಲೆದೇವರೆಲೆದೇವರೇ । ಸಾಕಿನ್ನು ನಿಜವನೀಯದೆ ತಳುಮಾಳ್ಪರೆ । ಯೆಲೆ ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲು ನೀನೆನ್ನ ಸಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಗೆಮಾರಿ । ದೆಲೆ । ಒದವಿಮತ್ತದನೆ ಕೆಡಿಸಲೆಂಬ ಬಗೆದೋರಿದೆ । ಪುದಿದಕರ್ಮದ ಪಾಕದನುಗುಣದೊಳುಮೀರಿದೆ । ವಿಧಿಪ ಬಳಿಕ ಮಾಯಾಮಲ ಪಾಶವನು ಬೀರಿದೆ ॥ ೧ ॥ ಬಿತ್ತರವೆನಿಪ ಭುವನ ದೇಹ

ವಸುಮಾಡಿದೆ । ಮತ್ತೆನ್ನನವರವರಭಿಮಾನದೊಡಗೂಡಿದೆ । ಮುತ್ತಿ ಮೋಹಿಸುವ ಸುಖಾದಿ ಭೋಗವನೂಡಿ । ದೆ । ಸುತ್ತಿಬರಿಸಿ ಬಹುಜನನ ಮಾರ್ಗದೊಳಾಡಿದೆ ॥೨॥ ಮರಳಿ ವಿನಯ ವಿವೇಕವನೆನ್ನೊಳಿಂಬಿಟ್ಟೆಯೆ । ಪರ ಬೋಧವರುಹಿ ಬಂಧದ ಬಲುಹನು ಸುಟ್ಟೆಯೆ।ವರವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸಮಾನ ಪದವಿಗೊಟ್ಟೆಯೆ। ಗುರಶಂಭುಲಿಂಗನೀನೆನಗಾಗಿ ಕೃಪೆವಟ್ಟೆ । ಯೆಲಿದೇವರೆಲೆ ದೇವರೆ। ॥೩॥

೧೯. ರಾಗ–ಕಾಂಬೋಧಿ

ಶಂಕರಾ । ನೋಡುನೀನೆನ್ನ ಪರಿಭವದ ಬಾಧೆಯನು ಕೃಪೆ। ಮಾಡು ಬೇಗದೊಳಭಯವಿತ್ತು ॥ಪ॥ ಶಂಕರಾ । ಮಾಯೆ ಕರ್ಮದ ಬಾಧೆ ಕಾಯ ಕರಣದಬಾಧೆ । ವಾಯು ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯದ ಬಾಧೆ ॥ ಶಂ ॥ ಹೇಯವಹ ಜನನ ಮರಣದ ಬಾಧೆ ತಾಪಸಮು । ದಾಯದತಿ ಬಾಧೆ ಬಲುಹೆನಗೆ ॥೧॥ । ಶಂ । ಹಸಿವು ತೃಷೆಗಳ ಬಾಧೆ ವ್ಯಸನವೇಳರ ಬಾಧೆ । ದೆಸೆಗೆಡಿಸುವರಿ ಕುಳದ ಬಾಧೆ ॥ ಶಂ ॥ ಕುಸುಮಬಾಣನ ಬಾಧೆ ಮದಶೋಕ ಮೋಹರತಿ॥ ವಿಸರದುರುಬಾಧೆ ಘನವೆನಗೆ॥೨॥ಶಂ। ಬೇರೆ ಬೇರಿನ್ನು ಮೈದೋರಿ ಕಾಡುವ ಬಾಧೆ । ನೂರುಸಾಸಿರ ಕೋಟಿಯುಂಟು ॥ ಶಂ ॥ ಮೀರಲರಿದಿವ ನೆನಗೆ ನೀನೆ ತೊಲಗಿಸಿ ಸುಖದ । ಸೂರೆಗೊಡು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ ೩ ॥

೨೦ ರಾಗ–ಜಾವುಳಿ

ಕರುಣಿಸೆನ್ನೊಳು ಸುಗುಣವಿನಿತಿಲ್ಲ ವೆಣಿಸುವಡೆ । ನಿರವಧಿಗಳೆಸಿಸು ತಂಡಲೆವ ದೋಷ । ನೆರೆದಿವಕೆ ಪರಿಹಾರವಿದನೋಡಲಹುದೆನಿಸ । ದಿರು ತಿಪ್ಪವಾಗಿ ಯನಿಮಿತ್ತವಭವ ॥ ಪ ॥ ಜನಿಸಬಾರದ ಯೋನಿ ಮರಣವಾ ಗದತಾಣ । ವನುಗೆಡದ ರೀತಿ ಮೋಹಿಸದ ವಿಷಯ । ತನುವನಂಟದರು ಜೆಯು ಮುಖಗೆಡಿಸದಿಹ ಲಜ್ಜೆ । ಮನವ ನಡಸದ ಚಿಂತೆ ಮರಿಯದರಿವು॥ ತೊನೆಯದ ವಿಕಾರ ಪಂಚಿಸದ ಭೂತಾದಿ ವಂ । ಚನೆ ಮಾಡ ದನ್ಯ ಧನ ವಾಡದಾಟ ॥ಮುನಿಯದರಿ ಮುಟ್ಟದಾಹಾರ ವೆನಗಿಲ್ಲವೆನ । ಲಿಸಿತವಸ್ಥೆ ಯೊಳು ಸಿಲುಕಿವೆನೊ ಶಿವನೆ ॥೧॥ಅಡಿಯಿಡವ ನೀತಿ ಮಾಡದ ಪಾಪ ವೆಳಸಿಮೈ ।ವಿಡಿಯದಂಗಜಮುದ್ರೆ ಸುಡದ ತಾಪ । ಜಡಿಯದೆಮದೂತರೆಳೆ

ಯದನಿರಯತತಿ ಯುಕ್ಕ। ನುಡಗಿಸದ ಕೊರತೆ ನಿಂದಿಸದಸುಜನ॥ ಕಡೆ ಗಾಣದಾಸೆ ಕೆಡಿಸದ ಬಾಳು ಹರಣವನೆ। ಬಿಡಬೇಹುದೆಂದು ಬಗೆಯದ ಬಡತನ॥ ಪಡೆಯದಿಹ ದೂಷಣ ವರಸಲೆನ್ನೊಳಿಲ್ಲವೆಂ। ದೊಡೆ ಪೇಳ ಲೇನು ಪೆರತಿಹುದು ಮೃಡನೆ॥೨॥ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬ ದುಃಖ ವಿನ್ನೇ ಸಿಲ್ಲಿ। ಪರಿಯಂತ ವೆನಿಸಿಕೊಳುತಿಹ ಸಂಸೃತಿ॥ ತರಹರಿಪನೆಲೆ ಬಾರದಿ ರುವ ಕಂಟಕವಿನ್ನು। ಚರಿಸದುಳಿದಿರ್ಪ ದುರ್ಮಾರ್ಗವೊಂದು ಪರಿಭಾ ನಿಸಿ॥ ದೊಡಿಲ್ಲವೆನ್ನೊಳದು ಕಾರಣದಿ। ಶರಣು ಹೊಕ್ಕೆನು ವರದಕರನೆ ದಿನ್ನ ಬಿರುದಿಗಾಗಿಯೆ ಬಿಡದೆ ಪೊರೆ ಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿಜ। ಚರಣವಾರಿಜದ ನಡುವಗಲದಿರಿಸಿ॥ .... ॥೩॥

೨೧. ರಾಗ–ಕುಳಂಜಿ

ಕರುಣಿಸು ಕಾಡದೆನ್ನುವನು ಬಂದು। ಶರಣು ಹೊಕ್ಕೆನು ಶಂಕರ ನಿನ್ನ॥ಪ॥ ಬಿಡಲಾರದ ವಿಷಯಂಗಳಿಗೀಮನ। ವೆಡೆಯಾಡುತಿಹುದನ ವರತ॥ ತಡೆಯುದೆ ನೀನಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣಿಸಿ। ಕೆಡಿಸೆನಗವರಾಸೆಯನೀಶ॥೧॥ ತನು ಧನ ವನಿತಾದಿ ಯೊಳಾವಭಿರತಿ। ಜನಿಸಿಹುದಂತೆ ನಿನ್ನಯ ನಿಜಾಂ ಘ್ರಿ॥ ವನಜದೊಳೀ ಮತಿಗನುರಾಗವನಿ। ತ್ರಿ ನಗಭಯಂಗೊಡು ಪುರ ಮಥನ॥೨॥ ಶಿಶುವಿನ ದುರುಳತೆಯನು ಸೈರಿಸಿ ಪಿತ। ನೊಸೆದು ಮುದ್ದಿಸಿ ಲಾಲಿಸುವಂತೆ॥೩॥ ಮುಸುಕಿ ದುರ್ಗುಣವಿರಲವ ನೆಣಿಸದೆ ಮ। ನ್ನಿಸು ಬಿಡ ದೆನ್ನನುಮಾರಮಣ॥ ಕಲುಷವಡಸಿದವನೆಂದುರೆ ನೀನೆನ್ನ। ನುಳಿಯಲ ಹುದೆ ನಿನ್ನಯ ನೆನಹ॥ ತೊಲಗಿಸದಘ ವೊಂದಿಲ್ಲದರಿಂದೆನ। ಗೊಲಿದು ಸಲಹು ಸಾರಿದೆನಭವ॥೪॥ ಬಡವರನೀಕ್ಷಿಸುತವರು ಚಿತವನುರೆ। ನಡಿ ಸುವರೊಲಿದು ಸಜ್ಜನರೆಲ್ಲ॥ ಪೊಡವಿಗೆ ದೀನನೆನಿಸಿದೆನ್ನ ನಧಿಕ ನೀ। ನೆಡೆ ಬಿಡದಿರು ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ॥ .... ॥೫॥

೨೨. ರಾಗ–ಮಧುಮಾಧವಿ

ನಿನ್ನೊಳಾವಸುಗುಣವಿಹುದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡ। ದೆನ್ನೊಳರಸುವೆ ಲೇಸುಗಳನೇಕೆ ದೇವ॥ಪ॥ ಕರಚೆಲುವಿನ ರತಿಪತಿಯನುರುಹಿದೆ ಮುಪ್ಪು

ರಪ। ವರೆಲ್ಲರೊಕ್ಕಲನೆಕೆಡಿಸಿದೆ ॥ ವರವೇದವಿದನ ತಲೆಯನೆಚ್ಚುಗೆಡಹಿದೆ। ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ಕಣ್ಣನೊಪ್ಪಿ ತೆಗೆಸಿದೆ ॥೧॥ ಮತಧರ್ಮರಾಜನ ನಿರಿದೆ ಮುಮ್ಮೊನೆಯಿಂದೆ। ಶ್ರುತಿತತಿಯನು ಶುನಿಯೆನಿಸಿ ನಡೆಸಿದೆ ॥ ಕೃತುಪೂಜೆ ಯಳಿದೆ ದಕ್ಷನ ಋಷಿಯರುಗಳ ಕುಲ। ಸತಿಯರೆಲ್ಲರನು ಸೈತಿರದೆಲಜ್ಜಿ ಸಿದೆ ॥೨॥ ನೋಡಲಿಂತನೇಕಗುಣನಿಂದೆಯುಂಟು ನಿನಗದ। ನಾಡಲಿನ್ನೇ ನಡು ಕಾರಣದಿ ನಾನರಿಯದೆ ॥ ಮಾಡಿದಪರಾಧ ಕೋಟಿಯನು ಮರೆವವ ನೊಂದು। ಗೂಡಿಕೆ ನಿನ್ನೊಳೆನ್ನ ನೆಲೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ .... ॥೩॥

೨೩. ರಾಗ–ನಾದ ನಾಮಕ್ರಿಯು

ಸಾರವಸ್ತು ವಲ್ಲದನ್ಯವನೊಲಿವೆ ಸುವಿ। ಚಾರವಿಲ್ಲವೇಗ ನಿನ್ನೊಳು ದೇವರೆ ॥ಪ॥ ಕೂಡೆಕಂಪುವೆತ್ತ ಗಂಧವನುಳಿದು ಸುಡುಗಾಡ ಬೂದಿಯ ತಾಳ್ದೆ ಮೈಯೊಳು। ದೇವರೆ ॥ ಮಾಡಿದಲಂಕಾರವೆಲ್ಲವ ನೊಲ್ಲದೆ ಕೊಂ। ಡಾಡಿ ತೊಟ್ಟೆ ಪನ್ನಗಂಗಳ। ದೇವರೆ ॥೧॥ ಪಿಂಗಿ ತೋರಹಾರವಂ ಮಿಗೆ ಮುಂಡೆ ಮಾಲೆ। ಗಂಗವಿತ್ತೆ ಸಂತಸದಿಂದೆ:। ದೇವರೆ ॥ ಮಂಗಳದು ಕೂಲ ವನೊಮ್ಮೆ ಪೊದೆಯದೆ ಮಾ। ತಂಗ ಚರ್ಮವಾಂತೆಭಾವಿಸೆ। ದೇವರೆ ॥೨॥ ವಾರಣಾದಿ ವಾಹನಂಗಳನಗಲಿ ನೀನು। ಸಾರಿಬಿಡದೆತ್ತನೇರಿದೆ ॥ದೇವರೆ॥ ಭೂರೆ ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭನಾಗಿ ಮತ್ತೆಮನ। ವಾರೆತಿರಿದುಂಡು ಬಾಳುವೆ। ದೇವರೆ ॥ ೩ ॥ ಗಾಡಿಯುಳ್ಳ ನಿರ್ಜರಾಳಿಯ ನೆಳಸದೊಂದು। ಗೂಡಿದೆಪೈಶಾಚ ವೃಂದವ। ದೇವರೆ ॥ ನೋಡದೆ ಹೇಮಾದ್ರಿ ವಾಸವನೊಪ್ಪಿ ಮನೆ। ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಪ್ರೇತಭೂಮಿಯ। ದೇವರೆ ॥೪॥ ಮೋಹವಿಲ್ಲದೊಂದರೊ ಳಿಂತು ನೀನು ಸುರ ಸ। ಮೂಹದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಳ್ಪುದು। ದೇವರೇ ॥ ಊಹಿಸಲಾತ್ಮಾನುಭವಿಗೆ ಭೋಗದೊಳು ನಿ। ರ್ಮೋಹವೈಸೆ ಶಂಭುಲಿಂ ಗವೆ। ದೇವರೆ ॥ .... ॥೫॥

೨೪. ರಾಗ–ಮಧುಮಾಧವಿ

ಕೂಡೆ ನೇಮಿಸಿದೆ ಹಿತವಹಿತವೆಂಬೆರಡನು। ನೋಡು ನಿನ್ನೊಳಾವ ಬಲ್ಲತನವಿಹುದಭವ ॥ ಪ ॥ ಕಡುಚೆಲುವೆಸೆವ ಜವ್ವನವನು ಜರೆಯನು।

ಬಿಡಲರಿದೆನಿಸಭೋಗವನು ರೋಗವನು ॥ ತಡೆಯದಖಿಳ ವಿದ್ಯೆಯನು ದರಿದ್ರತೆಯನು । ಪೊಡವಿಗಧಿಕ ಸಂಪದವನು ಲೋಭವನು ॥ ೧ ॥ ಪರಿತೋಷವನು ವಿತ್ತದಳಿಯಾಸೆಯನು ಪರ । ತರ ಶಮೆಯನು ನೀರೆಯರ ವಿಲಾಸವನು ॥ ಕರ ಸೊಗಸುವ ಜೀವನವನು ಮರಣವನು । ವಿರತಿಯನಗಲದರಿವನು ಗರ್ವವನು ॥ ೨ ॥ ಮನುಜತ್ವವನು ಮುಕ್ತಿಯೊಲವಿಲ್ಲದಿಹುದನು । ತನುದಂಡನೆಯನು ಚಿತ್ತದೊಳುಕಾಮುವನು । ಮುನಿವರ್ತನೆಯನು ಲೋಕದರಂಜನೆಯನು ಪಾ । ವನ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದೆನ್ನನು ಸಂಸೃತಿಯನು ॥೩॥

೨೫. ರಾಗ–ಚೌಪದಿವರ್ಣ

ನೀನೊಲಿಯದ ನಿಮಿಷವೆ ಪಲವರುಷ । ವಾನೆಂತುಳಿವೆ ಮನ್ನಿಸು ದೇವ ॥ ಪ ॥ ಜ್ಞಾನವಿರೋಧಿ ಮಾಯಾವಿಕೃತಿ ಬಹು । ಧಾನ್ಯವೆ ಶುಕ್ಲಧಾತುಗಳಾಗೆ ॥ ಈ ನಿಖಿಳ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಯನವರೊಳು । ನೀನುಂಟುಮಾಳ್ಪೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ॥ ೧ ॥ ಮುಳಿದು ಮನ್ಮಥನ ವಿಕ್ರಮವನು ಜಯಿಸಿ । ಮುಪ್ಪೊಳಲ ದುರ್ಮುಃಖಿಯ ರಾಕ್ಷಸರನಿಕ್ಕಿ ॥ ನಳಪಾರ್ಥಿವಾದಿ ಶ್ರೀಮುಃಖದ ಸೌಮ್ಯರಿಗೆ । ಮಂಜುಳತರಾನಂದವೀ ವನುಪಮ ॥ ೨ ॥ ಭಾವಿಸೆಪ್ರಭವಾದಿಕ್ಷಯಕಡೆಯಾದವರ । ಭಾವ ವಿಕಾರತ್ವ ವಿರಹಿತ ॥ ಜೀವದುಃಖಾರ್ಣವೋತ್ತರಣಪ್ಲವಮಹಿ । ಮಾಭವದ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ ॥ ೩ ॥

೨೬. ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ತಂದುತೋರಿ ಪಳಿಪಾತು ಪೊಡೆಯನ್ನೆಮೊಗದ ಸಾ । ಲಂದವನು ಸರಿಮಾಡಿದ ನಿಂದುವದನೆ ॥ಪ॥ ನೆಲ ದಾಳಿಗಳ ರಾಯನ ಕುವರಿಗೊಲಿದು ನೆಲ । ಕಲನೆನಿಸದೆ ನೆಲದೊಲವಿತ್ತು ನೆಲನ ॥ ಪಲವಡೆ ನೆಲೆಯೊಳಾಂತನ ಪಚ್ಚವನೆ ತೊಟ್ಟು । ನೆಲಿಗಣ್ಣನಣುಗನನಿಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕವನ ॥ ೧ ॥ ಮುಗಿಲ ಪಗೆಯ ನುಂಬುವನ ಪಗೆಗಳಿಯನ । ಪಗೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಲೇರಿದನ ಮಗನೊಡಸೆ ॥ ॥ ಪಗೆಯಂತೆ ಸೆಣಸಿ ಮುಗಿಲ ಹಾದಿಗಟ್ಟಿಯ । ಮುಗಿಲ ಹುವ್ವನೆ ಸೂಡಿ ಬಗೆಗೊಳಿಸುವವನ ॥ ೨ ॥ ತಾವರೆಯಾಗದ ತಾವರೆಗಳ

ಸೊಮ್ಮೆ। ತಾವರೆ ಯಲರಿ ತಾವರೆ ಮುಟ್ಟ ತನ್ನ॥ ತಾವರೆ ವನೆಯಳೆರೆಯನು ತಾವರೆಯುಳ್ಳ। ತಾವರೆಗೀಯಲೊಲಿದ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ॥ ೩॥

೨೭. ರಾಗ–ಸಾರಂಗ

ಕಮಲಕಮಲ ಕುಮುದಾಶ್ರಯ ಮಸ್ತ... ।ಶಂಭುಲಿಂಗ। ಕುಮುದ ಕಮಲ ತರುಣಾ ಸ್ಮಿತಹಸ್ತನೆ। ಶಂ॥ ಪ॥ ಹರಿಹರಿಗನ ಹರಿಸಖನೊಳು ಸುಟ್ಟನೆ। ಶಂ। ಹರಿಯ ರೂಪಿನ ಹರಿಯನು ಕೊಂದದಿಟ್ಟನೆ। ಶಂ॥ ಹರಿಯೆದೆಯನು ಹರಿಶೂಲದೊಳಿಟ್ಟನೆ। ಶಂ। ಹರಿನತಪದ ಹರಿಹರಿರೂಪುದೊಟ್ಟನೆ। ಶಂ॥ ೧॥ ಸೋಮವಾಮಾಂಗನೆ ಸೋಮಸುತೇಜನೆ। ಶಂ। ಸೋಮಸಖನೆ ಸೋಮಜನ ಸುರಭೂಜನೆ। ಶಂ। ಸೋಮನಾಮನೆ ವಿಶ್ವಸೋಮಸ್ವಭಾವನೆ। ಶಂ। ಸೋಮಕಲಾತೀತ ಸೋಮ ಪ್ರಯೋಜ್ಯನೆ। ಶಂ॥ ೨॥ ಸುರಭಿಯ ಸುರಭಿ ಮಾಲಾರ್ಪಿತ ಸೂತ್ರನೆ। ಶಂ। ಸುರಭಿಯ ಸುರಭಿಭವಾಬ್ಧಿಗೆ ಭೈತ್ರನೆ। ಶಂ। ಸುರಭಿಯರಸನ ಸುರಭಿನುತಿಪಾತ್ರನೆ। ಶಂ॥ ಸುರಭಿಗೆ ಸುರಭಿದನ ವನ ಚೈತ್ರನೇ। ಶಂ॥ .... ॥ ೩॥

೨೮. ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಕೋಗಿಲೆ ಚೆಲ್ವಕೋಗಿಲೆ ಮುದ್ದು। ಕೋಗಿಲೆ ಜಾಣ ಕೋಗಿಲೆ।ಪ। ಹಿಂದೆ ತಪದೊಳೀಶನೊಂದಿರು ತಿರಲೆಚ್ಚು। ಬೆಂದಕಾಮನ ಬಿಟ್ಟು ಕೋಗಿಲೆ॥ ಬಂದು ಬೇಗದಿ ಬಾಲೇಂದು ಧರನ ಕೂಡಿ। ಕುಂದದೆ ನೀಬಾಳುಕೋಗಿಲೆ॥ ೧॥ ಮನುಮುನಿಗಳ ನೀತಿಯನು ಕೆಡಿಸುವ ದುಷ್ಟ ಮನಸಿಜನನು ಮೀರಿ ಕೋಗಿಲೆ॥ ಘನಪದವನು ತನ್ನ ನೆನೆವರಿಗೊಲಿದೀವ। ಧನದ ಮಿತ್ರನಸಾರು ಕೋಗಿಲೆ ॥ ೨॥ ನಲ್ಲರನಗಲಿದ ಮೆಲ್ಲೆದೆಯರ ಕೊಲ್ವ। ಫುಲ್ಲಶರನ ಪಿಂಗಿ ಕೋಗಿಲೆ॥ ಎಲ್ಲಜೀವರಿಗೆರವಿಲ್ಲದೊಲವನೀವ। ಬಲ್ಲಭವನೊಳಿರು ಕೋಗಿಲೆ॥ ೩॥ ಮಂಗಳರವ ದೊಳನಂಗನ ಬಣ್ಣಿಸೆ। ಭಂಗವಲ್ಲವೆನೋಡು ಕೋಗಿಲೆ॥ ಕಂಗೊಳಿಸುವಸರ್ವ ಮಂಗಳೆಯರಸನ। ಪಿಂಗದೆ ನೀ ಪಾಡು ಕೋಗಿಲೆ॥ ೪॥ ದುರುಳಕಂತವಿ ನೊಡನಿರೆ ಲೋಕ

ದೊಳು ನಿನ್ನ । ಪರಪುಟ್ಟನೆಂಬರು ಕೋಗಿಲೆ ॥ ಧರೆಗೆ ಜನಕನಾದ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ।ಚರಣ ಪಲ್ಲವಪಿಡಿ ಕೋಗಿಲೆ ॥ ೫ ॥

—: ಇತಿ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯ ಸ್ಥಳ ಸಮಾಪ್ತ :—

ಮಂಗಲಮಸ್ತು

॥ ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ ॥

—: ಜೀವಸಂಬೋಧನಸ್ಥಲ :—

೧ ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ನೆನೆವುದನುದಿನ ದುದಯ ಕಾಲದೆಚ್ಚರಿಕೆಯೊಳು । ವಿನುತ ಗುರು ಮೂರ್ತಿಯನುಮೇಶನಂಘ್ರಿಯನು ನಿ । ನ್ನನು ಬಳಿಕ ಸುವಿಚಾರದಿಂದೆ ನೇಮಕವಾಗಿ ಮನುಜ ನಿನಗಹುದು ಮುಕ್ತಿ ॥ಪ॥ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳುಗೂಡಿ ನಿನ್ನೆಜಾಗರವಿರ್ದು । ಕಣ್ಣೆವೆಯ ನಿಕ್ಕೆದನಿತರೊಳು ಕನಸಾಗೆ ಪಲ । ವಣ್ಣದಾ ಕೃತಿಗಳನು ತಾನೆ ತಳದವನುಳಿದು ತಿಣ್ಣವಹ ನಿದ್ರೆಯಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬತ್ತಿಗಳ ರತಸೊಡರಂತೆ ಕೆಟ್ಟಂತು ಹಣ್ಣಿ ಕೊಂಡೈದಿಹೆನೆ ಮೊದಲಂತೆ ಬಾಳುವಿಗೆ । ಬಣ್ಣಿಗೆಯ ಬಹು ಕೆಲಸಗಳನು ನಿಜವೆಂಬಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕರಿದಿದೆಂದು ॥ ೧ ॥ ತನುವಿದೇನೆನ್ನೊಳೊಂದಿತೇತಕೆ ನಾನಾರು ಜನನ ಮರಣಕ್ಕಾರೆ ನೆನ್ನೀಶರೀರದೊಳು । ನೆನೆವಾಲಿಸುವ ಸೋಂಕುವರಿ ವುಣುವವಾಸಿಸುವ ತನವಾರದೀನುಡಿಗಳು ॥ ಜನಿಪವೆಲ್ಲಿಂದಸುಗಳೇನ ನೆವ್ಮಿಹವೆನ್ನ । ನನುಗೊಳಿಸಿ ನಡಸುವವರಾರೇತರಿಂದೆ ಜಗ । ವಿನಿತು ಭೇದಾಕಾರದಿಂದುದಿಸಿ

ತೆಂಬ ಭಾವನೆಗಳನುಭಾವವಿಡಿದು ॥ ೨ ॥ ತಾಯಿ ಗರ್ಭದೊಳು ನಾನಿರ್ದ ವೇಳೆಯೊಳಲ್ಲಿ । ಹೇಯದತಿ ಬಾಧೆಗೆ ಮನಂನೊಂದು ಪೇಸುತಿಹ । ಪೇಯ ವನು ಬಿಟ್ಟೀತಕಿಂತು ಪೊರಮಟ್ಟಿರುವೆನಾಯುಷ್ಯ ಮಿಹುದರೊಳಗೆ॥ ಕಾಯ ಜವಿರೋಧಿ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವನೊಲಿಸಿ । ಮಾಯೆಯನು ಮೀರಿ ಭವವನು ಗೆಲುವೆನೆಂಬ ಸಮು। ದಾಯ ದಧಿಕಾರವೆನ್ನದು ಮರೆದೆನದಕಿನ್ನು ಪಾಯವೇ ಧರ್ಮವೆಂದು ॥ ೩ ॥

೨. ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲವನು ಕಳೆದು ಸಾವುದುಚಿತವೆ । ನೆಮ್ಮನಿಜವನು ಮುಕ್ತಿವಡೆಯದೆ ಮನುಜನೀ ॥ ಪ ॥ ಧರೆಯನೆಲ್ಲವನು ಸಣ್ಣಿಸಿ ಧೂಳಿ ಮಾಡಲಾ । ಪರಮಾಣುಗ ಳೆನಿತನಿತು ದೇಹವನು ॥ ಧರಿಸುತೊಂದೊಂದು ಜೀವರ ಬಸುರೊಳು ಬಂದು । ಮರಳಿನೀನತ್ತ ತಿರುಗದಂದೆ ರಿಚಿಸಿದೆ ॥ ೧ ॥ ಜನನ ಮರಣ ರುಜೆ ಭಯ ಶೋಕ ಜರೆ ಬಡ । ತನ ಪರಸೇವೆ ಯಾಚನೆ ಹಾನಿ ಹಳಿವು ॥ ಮುನಿಸು ವಿಷಯರತಿ ವಿರಹ ಸಂತಾಪ ಚಿಂ । ತನೆಗಳು ನಿನಗಾಗದಿಹ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಯದೆ ॥೨॥ ಹವಣಿಸಬಾರದ ಹಲವು ದುಃ ಖಂ ಗಳನ । ನವರತ ವನು ಭವಿಸುವ ನಿನಗಿನ್ನು ॥ ಸವೆಯದಾನಂದವಹುದು ಶಂಭುಲಿಂಗದ । ಸುವಿಚಾರ ಭಜನೆ ಭಕ್ತಿಯೊಳೆಂಬುದರಿಯದೆ ॥ ೩ ॥

೩. ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಸಿದ್ರೆ ಬಾರದಿದೆನ್ನ ಪರಿಭವ ದುಃಖಸ । ಮುದ್ರವೆನಿಸುವ ಸಾಯುಸವ ನೆನೆನೆನೆದು ॥ ಪ ॥ ಪಾಪಾನುಗುಣದಿಂದೆ ಗಿಡಮರ ಕ್ರಿಮಿಗಳ । ರೂಪಾಗಿ ಕೀಟ ಪತಂಗಾದಿಯಾಗಿ ॥ ಆಪಕ್ಷಿ ಕುಲವಾಗಿ ಮೃಗಜಾತಿಯಾಗಿ ಮೇ । ಲಾಪಶು ರೂಪಾಗಿ ಬಹುಬಾಧೆಗಲಸಿ ॥ ೧ ॥ ಭೂತ ಪಂಚಕದ ರೂಪಾಗಿ ಯೋಷಧಿಯಾಗಿ । ಧಾತುಸಪ್ತಕದ ರೂಪಾಗಿ ತಂದೆಯೊಳು ॥ ಮಾತೆಯ ಸೂತಕ ರುಧಿರ ರೂಪಾಗಿ ಮ । ತ್ತೀತನು ವಾಗುವಚ್ಚರಿಯನು ಕೇಳಿ ॥೨॥ ಬಾಲಕ ತರುಣಜರಾಜೀರ್ಣ ರೂಪಾಗಿ । ಮೇಲೆ ನರಕಿಯಾಗಿ ಬಳಿಕೀ

ಕ್ರಮದೊಳು ॥ ತಾಳಲಾರೆನು ತನುವನು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಪಾಲಿಸೆಂದೆರಗಿ ಬಿನ್ನೈಪೆ ಭೀತಿಯೊಳು । .... । ೩ ।

೪. ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಆರು ತರಹರಿಸ ಬಹುದಡಿಗಡಿಗೆ ತೋರುವತಿ । ಘೋರ ಸಂಸಾರದನು ತಾಪ ಸಂತತಿಯ ॥ ಪ ॥ ಮಾತೆಯುದರದೊಳು ಮೊಗವಿಡಿದಮುನ್ನಸುವಳಿವ । ಪೂತಿಗಂಧದ ಹೇಯವನು ಸಿಡಿಲಸಮದಾ ॥ ಘಾತಿಮಿಗೆ ಪೊಡೆದು ಕೆಡವುವ ಸೂತಿ ವಾಯುವನು । ಯಾತನೆಯ ನಡುಗಡಲದೆನಿಪ ಜನನವನು ॥ ೧ ॥ ನಿರಯದೋಕುಳಿಯ ನಾಡುವ ಪರಿಯ ಬಾಲ್ಯವನು । ದುರುಳತೆಯೊಳೇನನರಿಯದ ಶಿಶುತ್ವವನು ॥ ಮರುಳಗೊಳಿಸುವ ಕಂತುವಿನಕಾಟ ಮೊದಲಾದ । ದುರಿತಕುಲ ಬಂಧುವೆನಿಸುವ ಯೌವನವನು ॥೨॥ ನುಡಿಯ ಬಾರದ ಲಜ್ಜೆಗೊಲುವ ಜರೆಯನು ತನ್ನ । ನಡಸಿತೀರದ ಬಾಧೆಗೊಳಿಪ ಮರಣವನು ॥ ಜಡಿವ ಯಮಭಟರ ಕೋಪವ ನಿಂತು ಭವಭವದೊಳೆಡೆವಿಡದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಬಿಡಿಸು ನೀನದನು ॥ .... ॥ ೩ ॥

೫. ರಾಗ-ಮಧುಮಾಧವಿ

ಪಡೆವೆ ನೀನೆಂದಿಗೆ ಪರಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನು। ಕೆಡುವ ಕಾಯದ ಮೋಹವನು ಮಾಣೆಮನುಜ ॥ಪ॥ ಮಲಮೂತ್ರ ವ್ರಣುವಿರ್ದ ನೆಲೆಯೊಳು ನಿಲೆನೆಂಬೆ । ಪಲವುಪೇಯದ ತಾಣವೆನಿಸು ವಂಗದೊಳು ॥ ನೆಲಸಿ ವಿಷಯಸುಖವನು ಭೋಗಿಸುವೆನೆಂದ। ಸಲೆ ಮನವೆಳಸಿಹುದನು ಬಿಡೆಮನುಜ ॥೧॥ ಜಡದೃಶ್ಯ ಮಿತ ಪರಿಣತೆ ಭೂತಕಾರ್ಯತೆ । ವಿಡಿದು . ಕನಸು ನಿದ್ರೆಯೊಳಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ॥ ಕೊಂಡನಂತೆ ಬೇರೆನಿಸುಹುದು ತಾನಲ್ಲವೀ। ಯೊಡಲೆಂಬ ಸುವಿವೇಕವನು ಮಾಡೆ ಮನುಜ ॥೨॥ ಅನಿಮಿತ್ತವರಿಗಳೆನಿಪ ಕಾಮಾದಿಗಳಿಗೆ । ತನುವನೇಕವನಿತ್ತೆ ಭವಭವಂಗಳಲಿ ॥ ನಿನಗೊಂದು ದೇಹವಿದನುತೊಟ್ಟು ತಪವಂತು । ಘನಶಂಭುಲಿಂಗವ ಗಿರಲೊಲ್ಲೆ ಮನುಜ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೬ ರಾಗ-ವಸಂತ

ಅಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲವೆ ನೀನು ಜೀವನೆ। ಸುಜ್ಞಾನಿಯೆಂದು ನುಡಿದರೆ ॥ಪ॥ ಚೈತನ್ಯರೂಪದಾಗಿರ್ದು ಜಡಪಂಚ । ಭೂತದೇಹವಿದನೀನೆಂಬೆ ॥ ಪೂತ ನಿರ್ಮಲ ನಿಜತತ್ವ ಮಯನಾಗಿ । ಸೂತಕಾದಿ ವಿಧಿವಿಡಿದಿರ್ಪೆ ॥೧॥ ಮೂರ ವಸ್ಥೆಗಳೊಂದ ರೊಳಗೊಂದಿಲ್ಲ । ಮೂರವಸ್ಥೆಯನರಿವುತ ॥ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿಕ ನಾಗಿರ್ದು ನೀಸಂಸ್ಕೃತಿ । ದೂರಿಗೀಡಾಗಿ ಬಳಲುವೆ ॥ ೨ ॥ ಚಿಂತೆದ್ಮೊ ಯದು ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ವೆಂ । ದುತ್ತಮ ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತಿರೆ ॥ ಮತ್ತೆ ನೀ ನೋರ್ವನಲ್ಲದೆ ಬರಿದೆ । ಮೋಹಿಸುತಿರ್ಪೆ ನಾಮ ರೂಪವನು ॥ ೩ ॥

೭ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮೋಹಿಪರೆ ಬಲ್ಲವರು । ಭೂಮಂಡಲದ ಭೋಗ ಪೂಗವ ನತಿಪಳೆಯದೆ ॥ ಪ ॥ ಪಡೆದವರೊಡನಾಡಿಗಳು ಒಗೆಗೊಳಿಸುವ । ಮಡದಿಯ ರೊಲವೀವತನುಜರೊಂದಿನಿಸು ॥ ಬಿಡಲರಿದೆನಿಪ ಬಂಧುಗಳಚ್ಚ ಸುಖಿಗಳು । ಕಡು ಜಾಣರುಗಳು ತಮ್ಮಿದಿರೊಳಳಿವುದನು ॥ ೧ ॥ ಬಲಿ ವಾಲಿ ಕರ್ಣ ಕೌರವ ರಾಮ ರಾವಣ । ನಳ ನಹುಷ ರಘು ಭೀಮ ಬಲ ಭದ್ರಸಗರ ॥ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೀಚಕ ಶಿಶುಪಾಲ ದಶರಥ । ರೊಳಗಾದನೇಕ ರೆಲ್ಲರ ಹಾನಿಕಥೆಯನು ॥೨॥ ನೊಡರಿನ ಸುಡುವುತನವ ನರಿಯದೆ ಬಂದು । ಕೆಡುವ ಪುಳುವಿನ ಮೋಲಖಿಳವಸ್ತುಗಳ ॥ ಕೆಡುವ ದೋಷವನು ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿಬುಧರು । ಬಿಡದಿಹುದನುಚಿತ ವೆಲೆಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ ೩ ॥

೮ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಮಾಡಲುಚಿತವೆ ಮನುಜಾ । ಮಾಡಲುಚಿತ । ಕೂಡೆ ಬಾಧೆ ಬಹಳ ವಿಹುದ । ನೋಡಿ ಧನದ ಲೋಭವಿದನು ॥ ಪ ॥ ಧನವ ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲು । ತನುವಿಗತಿ ಬಳಲ್ಕೆ ನಡುವೆ । ಮನಕೆ ದಿಗಿಲುಮಿಗಿಲು ಮರಸಿ । ಜನರು ನೋವುವೆಡೆಯೊಳಿಂತು ॥ ಜನಿಪುದಳಲು ಮತಿಗೆವೆಚ್ಚ । ವಿನಿತನೆ ಸಗೆ ಕೆಡಲು ಕಡೆಗೆ । ಕಂಟಕಂಗಳಾವ ದಿನ ದೊಳೊದಗಿ ಬಪ್ಪುವಾಗಿ ॥೧॥ ಉರಗ ವಹ್ನಿ ಮರುಳು ಮೋಸ । ವರಸು ಕಳ್ಳರನುಜರು ಜೆಗು । ಳಿರಿಸೆ ನೆಲ

ದಿವೆಲ್ಲ ವಳುಪಿ । ಸಠಿದು ತಾನೆ ಪೋಪುದಾಗಿ ॥ ಪಿರಿದು ಧನವ ನೆರಪುವಂಗೆ । ದುರಿತ ಕೋಟಿಪುದಿದ ಫಲವು। ಪರಿಯನೋವ । ನಿಹಪರದೊಳು। ತಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಳ್ಪುದಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ಇಂತುವಿಸ್ಮಸಮೇತ ಮಧುವಿ । ನಂತೆ ಸೊಗಸುದೋರಿ ನಿಖಿಳ॥ ಚಿಂತೆ ಗೊಡುವ ಧನದ ಕಾಂಕ್ಷೆ। ಯಂ ತೊರೆದು ಸುಜಾಣನಾಗಿ । ಮುಂತೆ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವ । ನಿಂತು ಪಡೆಯೆ ಶರಣ ತತಿಗೆ। ಸಂತಸದೊಳು ಸವೆವುದುಂಬು । ದೆಂತುತನು ವಿದಳಿವುದಾಗಿ ॥೩॥

೯ ರಾಗ-ಜಾವುಳಿ

ಮನುಜ ನೀನಖಿಳ ಭೋಗಾಶ್ರಯಂಗಳ ಮಿಗಿಲ । ನನುಕರಿಸಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೀ ನೆಲದೊಳು । ಘನ ದುರಾಶೆಯನು ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನಂತೆ ಜಡ । ರೆನಿಸುವವರುಂಟೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲು ॥ ಪ ॥ ಶಿವ ಶಕ್ತಿ ವರ ಸದಾಶಿವ ನೀಶ್ವರನು ವಿದ್ಯೆ । ತವೆಕಾಲ ಕಲಾ ನಿಯತಿಯ ವಿದ್ಯೆಯು । ಸವೆಯ ದನುರಾಗಪುರುಷ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣ ಬುದ್ಧಿ । ಕವಿದಹಮು ಚಿತ್ತವಿಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ॥ ವಿವಿಧ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ರವಾದಿತನ್ಮಾತ್ರ ನಭ । ಪವಮಾನ ಶಿಖಿ ವಾರಿ ವಿಶ್ವಂಭರ । ಅವರ ಪಂಚೀಕರಣ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವ ನಿವಹ ದೊಬ್ಬುಳಿಯವರ ಕಾರ್ಯದೊಳಗೆ ॥ ೧ ॥ ಪಲವಜಾಂಡಂಗ ಳವರೊಳಗಿ ದೊಂದಂಡವಿದ। ರೊಳಗೆ । ಪದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವವರೊಳಗಿ। ದಿಳೆಯೊಂದು ಬಳಿಕೇಳು ದ್ವೀಪಂಗಳವರೊಳಗೆ । ಕಳೆದಾರನೊಂದು ಜಂಬೂದ್ವೀಪವು ॥ ತಿಳಿಯೆನವಖಂಡ ವವರೊಳಗೆಂಟ ನುಳಿದೊಂದು । ಬಳಿಕ ದ್ಯೈವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳವ । ರೊಳಗೊಂದನೇಕಪುರ ವವರೆದಳೊಂದದರೊಳಗೆ । ನಿಳಯ ಕೋಟಿಗಳವರ ಗೋಟೆನಲ್ಲಿ ॥ ೨ ॥ ನಿನಗೊಂದು ಮನೆಯುದಕೆ ಬಲುದಾಯಿಗರಭಾಗ । ವನುವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುದೊಂದಲ್ಪ ವೆನಿಪ । ಮನೆಯುದರೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳಳಿಯರೆಡೆ ವನೆಗಳೆದು । ವನಿತಾದಿಗೂಡಿ ನೀನಿರುವ ನೆಲನು ॥ ಇನಿತಲ್ಲದುಂಟೆ ಪರಿಕಿಪೊಡದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಂ। ಮನೆಸಾವ ಬಲುಗೇಡನಿದನು ಮರೆದು। ತನುಮನಂಗಳನು ನೋಯಿಸದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗದ । ಘನಸುಖಪದವನೊಲಿಸು ನೀಬಲ್ಲಡೆ ॥ ೩ ॥

೧೦ ರಾಗ-ಮಧುಮಾಧವಿ

ಮನುಜ ನೀನೆಡೆವಿಲದನುದಿನವೆಳಸುವ । ವನಿತೆಯೊಳೆಣಿಸಲೊಂದಿನಿಸು ಲೇಸಿಹುದೆ ॥ ಪ ॥ ಮೊಳೆಯ ಮಾಂಸವನು ಮುಡಿಯ ನವಿರನು ದೇಹ ದೆಲುವನು ಮುಸುಕಿದ ಪಸಿಯ ತೊವಲನು ॥ ಪಲವೆಡೆಯಣ ನರವನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೀ । ನಲಸದರಸಿ ನೋಡಲಲನೆ ಮೋಹನವೆ ॥ ೧ ॥ ಕರಣದೊಳಿಳಿವ ಮಲವನು ಕಾಂತಿಯೊಳು ಮುಂ । ಬರಿವ ಶೋಣಿತವನು ಪೊಸ ಜವ್ವನದೊಳು ॥ ಪರಿಣಾಮವನು ಚಿತ್ತದೊಳು ಕಪಟವನು ಬಿ । ತ್ತರಿಸಿ ಭಾವಿಸೆ ನಾರಿ ನಿನಗೆ ಶೋಭನವೆ ॥೨॥ ಪಡೆವಸಾಯಸವನು ನಡುವಲ್ಪ ಸುಖವನು । ಕಡೆಯ ನಿರಸವನು ಕೆಡುವತನುವನು ॥ ಬಿಡದೆ ಬರಿಯ ರಂಜನೆಯು ಸತಿರತಿಗಾಗಿ । ಕೆಡದಿರಲವೊ ಶಂಭುಲಿಂಗವನುಳಿದು ॥೩॥

೧೧ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ವನಿತೆಯರೊಲವಾವ ನೆಲೆಯೆಂದು ಮೋಹ । ವನು ಮಾಡುವರು ಮುಕ್ತಿ ವಡೆಯದೆ ನರರು ॥ ಪ ॥ ಕಲೆಯ ನರಿದು ಕೂಡಿ ಬಯಸಿದುಚಿತ । ವಿತ್ತು । ಚೆಲುನನೆನಿಸಿ ನಿರತವನಾಂತು ॥ ಒಲಸಿದನೊಡನಿರು ತಿರಲನ್ಯರತಿಗೆಹಂ । ಬಲಿಸುವರಂಬಜಾಕ್ಷಿಯರೆಡೆವಿಡದೆ ॥ ೧ ॥ ಸವಿನುಡಿ ಸೊಬಗು ಬಿನ್ನಣ ವನುಕೂಲತೆ । ನವರೂಪು ಜವ್ವನದಿಂಪು ದೋರಿ ॥ ತವಕಗುಂದದೆ ತವೆ ಮಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನ ಹಿಂ । ಗುವರು ಹೆಂಗಳು ಬೇರೆ ಮನದೊಳಗೆಳಸಿ ॥೨॥ ಸುಳಿಗಾಳಿ ಸುರಚಾಪ ಕನಸು ನೀರಿನಲಿಪಿ । ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚಿವನೊಮ್ಮೆ ನಿಜವೆನಿಸಿ ॥ ಕೊಳಲಹುದರಿದಬಲೆಯರತಿ ಯದರಿಂದ । ಸಲೆ ಶಂಭುಲಿಂಗದರ್ಚನೆಗೈಯುತಿರದೆ ॥ ೩ ॥

೧೨ ರಾಗ-ಭೈರವಿ

ಸೋಲದಾತನೆ ವಿರತನು । ಮನದೊಳಗೆ । ಬಾಲೆಯರ ಸಿಂಗರವನೆ। ಕಂಡು ॥ಪ॥ ತಳಿರಡಿಯ ನುಣ್ದೊಡೆಗಳ । ಚೆಲುವಿನೊ । ಬ್ಬುಳಿಯಹ ನಿತಂಬಭರದ। ನಡೆಗೆ ॥ ಬಳುಕುವತಿ ಬಡನಡುವಿನ । ತೆಳುವ ಸುರ । ನಳಿ

ತೋಳನಲ್ಲಳನುವ । ಕಂಡು ॥೧॥ ನಸುದೋರ್ಪ ಬಲ್ಮೊಲೆಗಳ । ಲಾವಣ್ಯ । ರಸವೊಸರ್ವ ಮುದ್ದು ಮೊಗದ । ಕಾಂತಿ । ಪಸರಿಸುವ ನಿಡುಗಂಗಳ । ಜವ್ವನದ । ಮಿಸುನಿವಣ್ಣದ ಮೈಯಳ ಕಂಡು ॥ ೨ ॥ ಚೊಲ್ಲೆಯದ ಬಳಲು ಮುಡಿಯು । ತೊಳಪ ಕೆಂ । ಬಲ್ಲು ಕಂಬುಗ್ರೀವದ । ಸೊಗಸ ॥ ನುಳ್ಳ ಚಂದುಟಿಯ ಪೊಗರ ॥ ನುಗುವ ತೆಳು । ಗಲ್ಲದಸಿಯುಳ ರೀತಿಯು ಕಂಡು ॥೩॥ ಮುರಿದು ನೋಡುವ ನೋಟದ । ಮುಗುಳ್ನಗೆಯ ಸರಸದಿನಿಗಲೆಯ ನುಡಿಯು । ಸನ್ನೆ ॥ ವೆರಸಿ ತೋರುವ ಭಾವದ । ಮೋಹವುಂ । ಬರಿವ ಸೊಬಗಿನ ಸುದತಿಯು । ಕಂಡು ॥ ೪ ॥ ಮನವನಳ್ಕಿರಿವುದೊಂದು । ಭಯವಿಲ್ಲ । ದನುಕೂಲ ಸೀರೆ ತನ್ನ । ನೆಳಸಿ ॥ ವಿನಯ ವಾಂತಿರಲಳುಪದೆ । ನಿಜ ಧೈರ್ಯವನು ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂದ ಪಡೆದು ॥ ೫ ॥

೧೩ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಸುತನ ಸೊಗಸು ಮಿಗಿಲೆನ್ನದೆ ಚಿಂತೆಗಳ । ಮತಿವಂತರರಿದು ಮೋಹವನುಳಿದಿಹುದು ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲು ಪುತ್ರನ ವಾಂಛೆಯೊಳು ಚಿಂತೆ ಗರ್ಭವಾಗ । ಲದು ಕೆಡದಿರಲೆಂಬ ಕಡುಚಿಂತೆ ಪಡೆವಾ ॥ ಹದನುರುತರ ಚಿಂತೆ ಗ್ರಹರೋಗದುಪಹತಿ। ಯೊದಗುವ ಚಿಂತೆ ಪೊರೆಯುವ ಚಿಂತೆ ಪಿರಿದು ॥ ೧ ॥ ಬಾಲನ ದುರುಳುತನದ ಚಿಂತೆ ಯೌವನದ ಕಾಲದೊಳ್ಕಂತು ಕಂಗೆಡಿಪ ಚಿಂತೆಯುದರ ॥ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹವೆಸಗುವ ಚಿಂತೆ ಬಾಳುವೆಗೆ । ಪೇಳಿ ಬುದ್ಧಿಯನು ಕಲಿಸುವ ಚಿಂತೆ ಬಲುಹು ॥ ೨ ॥ ಬಳಿಕ ದೈವಾಧೀನದಿಂದ ಳಿಯಲತಿ ಚಿಂತೆ । ತಿಳಿಯಲಾತ್ಮಜರಿಂದೆ ಬಹು ಚಿಂತೆಗಳನು ॥ ತಳೆವುದೀ ಪರಿ ತಥ್ಯವಹುದಾಗಿ । ಶಂಭುಲಿಂಗ । ದೊಳು ಪ್ರೀತರೆನಿಸಿ ಚಿಂತಿಸರು ಬಲ್ಲವರು ॥ ೩ ॥

೧೪ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಬಿಡಬೇಕು ಬಲುಹಿಂದೆ ಬರಿದೆ ತನ್ನಿರವನು । ಕೆಡಿಸುವ ಕಾಮುವಿದನು ಕಂಡ ಯೋಗಿ ॥ ಪ ॥ ಸುಗುಣ ಸಂತತಿಯನು ನಿಗಮಾದಿ ವಿಧಿಯನು । ಮಿಗೆ ತಪವನು ತನಗಹ ಸಿದ್ಧಿಗಳನು ॥ ಜಗದ ಪೂಜ್ಯತೆಯನು ಸೊಗಸು

ಪೀತನುಪನು । ಬಗೆಯೆ ಕಾಮುವೆ ಬಣ್ಣವಳಿವುದರಿಂದ ॥ ೧ ॥ ಪಿರಿಯರೊಲವನು ರಾಜರ ಮನ್ನಣೆಯನು ಸ । ತ್ಪುರುಷರ ಭಯಭಕ್ತಿಯನು ಲೋಕದವರ ।। ವರ ವಂದನೆಯನು ತನ್ನುರು ತೇಜವನು ಕಷ್ಟ । ತರದ ಕಾಮುವೆ ಕಡೆಗಾಣಪುದರಿಂದ ॥ ೨ ॥ ತನಗೆ ಮುಂದೊದಗುವ ಮುನಿದೇವಗಣಪದ। ವನು ರುದ್ರೇಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ಭಾವನೆಯನು ॥ ಘನಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹ ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನು । ಜನಿಸಿದೀ ಕಾಮುವಿಲ್ಲೆ ನಿಪುದರಿಂದ ॥ ೩ ॥

೧೫. ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ

ಯಾಕೆ ವಿರತಿಯನುಳಿದು ಹೀನ ವಿಷಯವನೊಲಿವೆ । ಕಾಕುಮಾನಸವೆ ನಿನಗದರೊಳೇನುಂಟು ॥ಪ॥ ಚಲುಪಾಲ ಚಲ್ಲಿ ಸುರೆಗುಡಿವಂತೆ ಮಧುರಾನ್ನ । ದೊಲವರತು ಪಳೆ ಮಾಂಸವನು ಭಕ್ಷಿಪಂತೆ ॥ ಗೆಲವು ಬರಲೊಲ್ಲದೆ ಮಹಾರುಜೆಯನುಂಬಂತೆ । ಸಲೆ ತತ್ವ ಮತಿಗೆಡಿಸಿ ಮರವೆಯೊಳು ಸುಳಿವೆ ॥ ೧ ॥ ದಾರಕ್ಕೆ ಹಾರ ಮಣಿಗಳನು ತೆಗೆದಿಡುವಂತೆ । ಸಾರಕತ್ತುರಿದೊಳೆದುದಕೆ ಸರದೂಡುವಂತೆ ॥ ಮೇರುವನು ಬಿಟ್ಟು ಗದುಗನು ಪಡೆದು ಬಾಳ್ವಂತೆ । ಚಾರು ಪಾರಮಾರ್ಥವನು ಪಿಂಗಿ ಪುಸಿವಿಡಿವೆ ॥ ೨ ॥ ಶ್ರುತಿಯ ಸುವಿಚಾರವನು ಜರಿದು ತರ್ಕಿಸುವಂತೆ। ವ್ರತನಿಷ್ಠೆಗೆಟ್ಟು ನೊಣಸಗಿದು ತಿಂಬಂತೆ। ಗತಿಯೊಳುತ್ತಮ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹ ಮುಕ್ತಿ। ಯತಿಶಯವನುಳಿದುಲೌಕಿಕದೊಳೊಡವೆರವೆ ॥ ೩ ॥

೧೬ ರಾಗ ಅಹಿರ

ಬೇಡಬೇಡಲೆ ಮನವೆ ವಿಷಯದಾಸೆ। ಮಾಡಿ ಕೆಡದಿರು ಸಾರಿದೆ ॥ಪ॥ ಅಳಿ ಮೀನು ಗಜ ಪತಂಗ ಮೃಗವೆಂಬಿ । ವಳಿವ ವೊಂದೊಂದರೊಳು ॥ ಬಳಸಿದೈದಿಂದ್ರಿಯದ ಗುಣದೊಳು । ಸುಳಿಯಲೆಂತುಳಿವೆ ನೀನು ॥ ೧ ॥ ಕಾಸಿದ ಪೊಂದೊಡಿಗೆ ನಂಜಿನ । ಬೀಸು ಹೂರಿಗೆ ಜಾರೆಯ ॥ ಲೇಸಿವನನು ಕರಿಸೆ ಕಡೆಯೊಳು । ಘಾಸಿಯಾಗುವೆತಪ್ಪದು ॥ ೨ ॥ ಪೊಲ್ಲವೆನಿಪ ಮಾಯಾಮಯಭೋಗ । ದಲ್ಲ ದುಃಖವೆ ನೋಡಲು । ಬಲ್ಲೊಡೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವನೆ ಭಜಿ । ಸೆಲ್ಲ ಸುಖವನೈದುವೆ ॥ ೩ ॥

೧೭ ರಾಗ-ಕುಂತವರಾಳಿ

ಬೇಡ ಬೇಡ ಭೋಗದೊಡನಾಟ । ನೋಡು ನಂಜವೆರಸಿದ ಸವಿಯೂಟ । ಕೇಡು ಕಡೆಯೊಳಿಹುದದು ಮಾಯೆಯ ಕೈಮಾಟ ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲು ಸಾಹಸದೊಳತಿ ದುಃಖವನುಭವಿಸಿ । ಮುದವಣು ಮಾತ್ರವನಿತ್ತು ನಡುವಿಹುದು ತವಿಸಿ । ಒದವಿ ಕಾಣಿಪುದದು ಕಡೆಯೊಳು ಹೇಸಿಕೆಯ ವಗಡಿಸಿ । ಹದನಿದುವಿಷಯವ ನೆಳಸಲಹುದೆ ಲವಲವಿಸಿ ॥೧॥ ಕನಸು ಬಿಸಿಲುದೊರೆಸುರಧನು ಸುಳಿಗಾಳಿ । ಘನತತಿ ಮಿಂಚಿನ ಪರಿಯಂತಿರೆ ವಿಷಯಾಳಿ॥ ಜನಿಸಿ ಕೆಡುತಿಹುದಿದನಿಳೆಯೊಳು ಕಂಡು ಕೇಳಿ । ಮನವಿಡೆ ಫಲವೆ ಭಸಿತದೊಳು ಹವಿಯನು ಬೀಳೆ ॥ ೨ ॥ ಈ ತೆರದಿಂದಖಿಳದ ನಿರಸವನು ತಿಳಿದು । ಭೀತಿಸದವ ರಳಿಯಾಸೆಗಳನು ಮಿಗೆ ಪಳಿದು ॥ ಖ್ಯಾತಿಮಿಗಿಲು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿಜವಾಗುಳಿದು । ನೇತಿಗೆಳೆಯದಾನಂದದೊಳಿರು ಮೋಹವಳಿದು॥೩॥

೧೮ ಶ್ರೀರಾಗ-ದೇಶಿ

ಆಡುತ್ತೈದಳೆ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಕಾಮಿನಿ ಬಿಡದೆ । ನೋಡಿ ಬಲ್ಲವರು ಸಂಸಾರ ನಾಟಕವ ॥ ಪ ॥ ಶಿವಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ರಂಗದೊಳು ನರನಾಗದಾ । ನವದೇವತಾದಿ ಪೆಸರಿನತನುಗಳೆಂಬ । ವಿವಿಧರೂಪಿನ ಬೊಂಬೆಗಳಿಗಾತ್ಮರೆಂಬ ಸೂ । ತ್ರವನು ಹವಣಿಸಿ ಮೋಹದೊಡನೆ ಮೇಳೈಸಿ ॥ ೧ ॥ ಮೂರವಸ್ಥೆಯ ಮರೆಯೊಳಿರ್ದು ತಾನಲ್ಲಲ್ಲಿ । ಯಾರು ವಿಕೃತಿಗಳು ನವಗುಣೋನ್ನತಿಗಳೆಂಬ ॥ ಬೇರು ವಡೆದಿಹಭಾವರಸಚಿತ್ರರಚನೆ ಕೆಲ । ಜಾರದಂತಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿನಿಯತಿಯೊಳು ॥ ೨ ॥ ಪರಮುಕ್ತರೆಂಬ ಕೋವಿದರೊಂದುಗೂಡಿ ಪರ । ತರ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆಂಬತುಳ ಭೂಭುಜನು ॥ ಪರಿವಿಡಿದು ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳಿಂತೆಸೆವವರ । ಪರಿಯ ನವಿಕಾರದಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ॥ ೩ ॥

೧೯ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಕಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿನಿದಿಂದ್ರಜಾಲವೆ ನೆಲೆ । ಗೊಂಡುದೆಂದರಿತುಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ॥ಪ॥ ಹುರುಳಿಲ್ಲದಿಹ ಬಿಂದುವದೀ ಗರ್ಭದೊಳು ನಿಂದೀ ।

ಪರಿಯ ಶರಿರವೆನಿಸಿ ಬಂದು ಬೆಳೆದು ॥ ಪರಿವಿಡಿದುಂಡು ನುಡಿದು ನೋಡಿ ಕೇಳಿವು। ತ್ತಿರದಡಗುವ ವಿಸ್ಮಯವಿದನು ॥೧॥ ತೊಗಲತಿತ್ತಿಗೆ ಸಮನಾದ ಕಾಯದೊಳು ಕಂ। ಡಿಗಳು ತೆಗೆದಿರೆ ಪಲವವರೊಳಗೆ ॥ ಸುಗತಿಯನುಳ್ಳ ಮಾರುತನಿರ್ದು ತೊಲಗದೆ। ಸೊಗಸುದೋರುವ ಸೋಜಿಗವನು ಕಂಡು॥೨॥ ಧರೆನಾರಿ ಶಿಖಿ ವಾಯು ನಭವೆಲ್ಲವನು ಮೀರಿ। ಪರಿಪೂರ್ಣ ವೆನಿಸುವಾತ್ಮ ನಿಗಿಂತು ॥ ಕರಣ ಸಂಕ್ರಮಣವಾದೊಡನೆ ಖಂಡಿತವೃತ್ತಿ। ದೊರೆಕೊಂಡ ನವ ವಿಚಿತ್ರವನು ॥ ೩ ॥ ಬೇರೆ ಬೇರೆನಿಸಿ ನಾನಾವಿಷಯದೊಳೊಂದೆ। ತೋರಿ ಮೋಹಿಸಿ ಕೂಡೆ ಕೆಡುತಿರುವ ॥ ಮೂರವಸ್ಥೆಯನೊಂದು ದಿನದೊ ಳೈದುವ ಹಂಸ। ನಾರಡಿತನ ದಚ್ಚರಿಯನು ಕಂಡು ॥ ೪ ॥ ಭವದುಃಖ ಜೀವನುತ್ತಮು ಗುರು ಕೃಪೆಯನೊ। ಪ್ಪುವ ಪುಣ್ಯ ಫಲದಿಂದೆ ಪಡೆದು ॥ ಹವಣಿಸದಾನಂದಮಯನಾದ ಶಂಭುಲಿಂ। ಗವೆತಾನೆನಿಸುವಚೋದ್ಯ ವನು ॥ ೫ ॥

೨೦ ರಾಗ ಪಹಡಿ

ಕೇಡನುಳ್ಳದೆಂದು ವಿಶ್ವವಿಷಯದೊಳು। ಮಾಡಲುದಾಸೀನವ ನದೀ ಗಳೆ ಮಹಾ ವಿರತಿ ॥ ಪ ॥ ಧರೆಗೋವಿನಡಿ ಮೇರುಗಿರಿ ಯೊಂದುವೊರಡೆ ಯೇಳು ಶರಧಿವಚ್ಚರೆ ದಶದಿಕ್ಕುದೇಹಳಿ ॥ ನೆರೆದ ಜನವೇ ಚಿತ್ರದಿರ ವಜಾಂಡವೆ ಚಂಡು। ಸುರತರು ನಿಂಬಭೂಜವಾಗಲದೆ ವಿರತಿ ॥ ೧ ॥ ಜಗ ವಿದು ತೃಣ ವಜ ಹರಿ ಸುರ ಪದವಣು। ವಗಣಿತ ಸಿದ್ಧಿ ನಾಟಕದ ರಚನೆ ಬಗೆವೊಡೀ ತನು ಭಿನ್ನ ಘಟ ವಂಗನಾದಿ ಭೋಗ। ದೊಗುಮಿಗೆ ನಿರಸವೆನಿ ಪೆವಿಗತಿ ॥ ೨ ॥ ನಿರುಪಮಾದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ಸುಖಬೋಧ ರೂಪನಾದ। ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿನ ॥ ವರಗತಿಗಳೆಲ್ಲವನು ಹೇಯುವೆಂಬ ಮತಿ। ದೊರೆದಚಲಿತವಾಗಲದೇ ವಿರತಿ ॥ ೩ ॥

೨೧. ರಾಗ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಗಣಿತವಿದನು ಕೂಡಿ ಕಳೆಯಬಲ್ಲಾತನೆ। ತ್ರಿಣಯನೆನಿಪನು ಲೆಕ್ಕಿ ಗರ ಮಧ್ಯದೊಳು ॥ ಪ ॥ ಒಂದನು ಮೂರಾಗಿ ಪೆಚ್ಚಿಸುತವರೊಳ। ಗೊಂ ದೊಂದರೊಳಗೆರಡೈದನೀರೈದು ॥ ಒಂದರೊಳೊಂದು ನಾಲ್ಕನು ಕೂಡುತ

ದನುಮ । ತ್ರ್ಯೊಂದೊಂದನೆರಡು ಮೂರೆನಿಸಲೊಂದಾಗೆ ॥ ೧ ॥ ಒಂದರೊಳೆಂಟಾರುದೋರಲವರ ನಡು । ವೊಂದರೊಳೆರಡಾರು ಗೊಂಡದೇಳೆನಿಸೆ ॥ ಮುಂದೆರಡೊಂದಾಗಲೊಂದೊಂಭತ್ತಾಗು । ತ್ರ್ಯೊಂದು ಮೂರಾರುಳ್ಳದ್ದಾಗೆ ಕಡೆಯೊಳು ॥ ೨ ॥ ಒಂದು ತಾನಾ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದೊಂದರೊ । ಳೊಂದಾಗುತ್ತೈದು ನೆರುವೆ ದಳೆದಿದನು ॥ ಒಂದು ಸೂತ್ರದೊಳುಪಾಧ್ಯರು ಗೂಡಿ ಗುಣಿಸಿದೊ । ಡೊಂದುಳಿದುದೆಸೊನ್ನೆ ಯಿಲ್ಲಬೇರೊಂದು ॥ ೩ ॥

೨೨ ರಾಗ-ಪಹಡಿ

ಆ ಹದತಪ್ಪಿದೊಡಿಂತು ತಪ್ಪುವವಿವು । ದೇಹಗಳಿಗೆ ನೋಡು ರಮಣಿರನ್ನೇ ॥ ಪ ॥ ಮದುವೆ ಕಾಲೋಚಿತದಿನಿಪಾತು ಕನಸಿನೊ । ಳುದಿಸಿದ ಸಿರಿಸುದತಿಯ ಸತ್ಕಲೆ ॥ ಒದವಿದ ಯೌವನದಿಂಪು ವಿಷಯಸುಖ । ವದು ನೇಮದೇರು ವಾರುಗಳೆಂಬಿವು ॥ ೧ ॥ ಬೆಳೆವಭೂಮಿಯುಬೆದೆ ಲಂಚವೆಡೆಯ ಪೊನ್ನು। ಪೊಳೆ ಮಿಂಚಿನೊಳು ತೋರುವ ಭಾವನೆ॥ ಸುಳಿವೆಲರೊಳು ಬಂದ ಸೌರಭವರಿವುದು । ಪಳುವಿನ ಪೊನಲ ಕಾಲುವೆಯೆಂಬಿವು ॥ ೨ ॥ ಪರಸಿನೇಮದೊಳೊಂದು ವೇಳೆ ಮಾಡುವ ದಾನ। ವರಸಿನ ಸೇವೆ ಪರೋಪಕಾರ॥ ಕರಗಿ ದೆ । ರಕವದು ರಸಪಾಕ ಪರಿಣತೆ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲುಮೆಯೆಂಬಿವು ॥೩ ॥

ಇತಿ ಜೀವಸಂಬೋಧನಸ್ಥಲ ಸಮಾಪ್ತ.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

—: ಅಥ ನೀತಿಕ್ರಿಯಾಚರ್ಯಸ್ಥಲ :—

೧ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಶ್ರೀಗುರು ವಚನದಿಂದಧಿಕ ಸುಧೆಯುಂಟೆ । ರಾಗದಿಂಬೇರಿನ್ನು ಭವಬೀಜಮುಂಟೆ ॥ ಪ ॥ ನರಜನ್ಮದಿಂದಿಹದೊಳು ಮಿಗಿಲುಂಟೆ । ಕರಣ ವಿಜ

ಯದಿಂದೆ ಕಲಿತನವುಂಟೆ ॥ ಧರೆಗೆ ಯಾಚದೆಯಿಂದೆ ಲಘುತರವುಂಟೆ । ಪರಬೊಮ್ಮದರಿವಿನಿಂದುರೆ ಜಾಣ್ಮೆಯುಂಟೆ ॥ ೧ ॥ ಕಡುಲೋಭದಿಂದೆ ದುರ್ಗುಣವನ್ಯವುಂಟೆ । ಪಡೆದಪವಾದದಿಂ ಮರಣಮಿನ್ನುಂಟೆ ॥ ಎಡೆವಿಡದಿಹ ಸತ್ಯದಿಂ ತಪವುಂಟೆ ಕೆಡಿಸದಿಪ್ಪಭಿಮಾನದಿಂ ಧನವುಂಟೆ ॥ ೨ ॥ ತನುವಿದನುಳಿದಿಂದ್ರ ಜಾಲದಾಟಗಳುಂಟೆ । ನನೆಗೋಲಿನಿಂದೆ ನೋಯಿಸುವಲಗುಂಟೆ ॥ ವಿನಮಿತನಹುದರಿಂದುಪಚಾರವುಂಟೆ । ತನಗಿಂದ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಷಯವೊಂದುಂಟೆ ॥ ೩ ॥ ಶಮೆಯಿಂದ ಮುಕುತಿ ಸಾಧನ ಪೆರತುಂಟೆ । ವಿಮಲ ಮಾನಸದಿಂದೆ ಶುಭತೀರ್ಥವುಂಟೆ ॥ ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ನಡೆವುದರಿಂ ಕಷ್ಟವುಂಟೆ । ಮಮಕಾರದಿಂದೆ ಮಿಕ್ಕಿನ ಬಂಧವುಂಟೆ ॥ ೪ ॥ ಕರುಣದಿಂದತಿ ಶಯವಹ ಧರ್ಮವುಂಟೆ । ವಿರತಿಯಿಂದಿತರ ಸಂಪದಸುಖವುಂಟೆ ॥ ವರಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಸಚ್ಚರಿತವೊಂದುಂಟೆ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂ ಪರೆದೈವವುಂಟೆ ॥ ೫ ॥

೨ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಎಂತೊಲಿವನೋ ತನಗಿನ್ನೆಂತೊಲಿವನೋ । ಎಂತೊಲಿವನೋ ಕರಣತ್ರಯದ ದೋಷವಿರೆ । ಕಂತು ಕಾಲ ಪುರವೈರಿ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ಪ॥ ಪರವಧುವಿನ ಕೂಟ ವನ್ಯರವಿತ್ತಾಪ । ಹರಣ ವಭಕ್ಷ್ಯಸೇವನೆ ಹಿಂಸೆ ॥ ಪರವಿಡಿದೀ ನಾಲ್ಕು ಪಾತಂಕಗಳು ಪಾ । ಮರ ಜನ್ಮವೀಯೆ ಕಾಯದೊಳೊಂದಿರೆ ತನಗೆಂತೊಲಿವನೋ ॥ ೧ ॥ ಪುಸಿಯನುಚಿತ ನಿಷ್ಠುರತ್ವ ಪೈಶೂನ್ಯತೆ ಮುಸುಕಿವೀ ನಾಲ್ಕು ದೋಷಂಗಳು ॥ ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಯೋನಿಯೊಳಗೆಳದೊಯ್ದು ಪು । ಟ್ಟಿಸುವ ವಚನದೊಳೆಡೆವಿಡದಿರೆ ತನಗೆಂತೊಲಿವನೋ ॥ ೨ ॥ ಜನರೊಲಿಯದಕಾರ್ಯದೆರಕ ವನಿಷ್ಟ ಚಿಂತನೆ । ಯನ್ಯಧನಸತಿಯರ ಕಾಂಕ್ಷೆ॥ ಎನಿಸುವೀ ನಾಲ್ಕು ದುರಿತ ಜನನವೀಯೆ । ಮನದೊಳೊಂದಿರೆ ಶಂಭುಲಿಂಗ ತನಗೆಂತೊಲಿವನೋ ॥ ೩ ॥

೩ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಆವಬಲವಿಡಿದಳುಕದಖಿಳ ದುರಿತವನೆಸಗಿ । ಜೀವಿಸುವೆ ಮಾಜದುಸುರೆಲೆ ಮಾನವ॥ ಪ॥ ನಿರೆಯುವಿಲ್ಲವೆ ಜವನಸೀಮೆದೆಗೆದುದೆ ಮೃತ್ಯು । ಪರಮ

ಧರ್ಮವನೆ ಪಿಡಿದುದೆ ಯಮನಭಟರು ॥ ಕರುಣ ರಸಮಯರೆ ಮರವೆಯೆ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಗೆ । ಚರಿಸನಿಂದುದೆ ಕಾಲವದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ॥ ೧ ॥ ಕೇಡು ಕಡೆಗಂಡು ನಿಂದುದೆ ರುಜೆಗಳಿಹವನುಳಿ। ದೋಡಿದವೆ ಜರೆಯನೊಡಲೊಳು ಗೂಡದಂತೆ । ಮಾಡಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನು ಭವಮರಣವಲಸಿದವೆ । ಕೋಡಿ ಹೋದುದೆವಯೋಗತಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ॥೨॥ ಚಿಂತೆ ಬಂದದಡಿಗಡಿಗೆ ಮುಸುಕ ರತಿ ಸುಖವನೋ । ರಂತೆ ನೇಮಿಸಲು ಕಲಿತುದೆ ವಿಧಿವಿಕಾರ ॥ ಸಂತತಿಯ ನಗಲಿದವೆ ಸಕಲ ವಿಷಯಾಳಿ ನಿನ । ಗಿಂತು ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವನೊಲಿಸ ದಿರಲು ॥ ೩ ॥

೪ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಒಂದರಿಂದನರ್ಥಕೋಟಿ ಬಂದು ಬಂದಡಸುತಿಹ । ದೆಂದೊಡೀಗುಣಾ ವಳಿಗಳೆವಂದಿರಲಿನ್ನೇನಹುದೋ॥ಪ॥ ಮದ ಲೋಭ ಮಾನ ಮೋಹ ಕದನ ಕರ್ಕಶ ಯೌವ। ನದ ಸೊಂಪು ಸೊಬಗು ಸಂಪದ ಸತ್ಕುಲೋದಯ । ಪುದಿ ದಲಾವಣ್ಯ ರೂಪು ಮದನವಿಕಾರಸಿದ್ಧಿ । ಸಿದವಾದವಶ್ಯ ವರ್ನ ದೊದವ ನೀತಿಗಳೊಳು ॥ ೧ ॥ ಅವಿವೇಕ ಹಿಂಸೆ ಪರಯುವತಿಯರೊಲುಮೆ ಸಂ । ಭವಿಸಿದ ಕೋಪ ಕಡುತವಕ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ॥ ವಿವಿಧಕರಣವೃತ್ತಿಕವಿದಮಾ ಯಾವಿಲಾಸ ಹವಣಿಸದಾಶೆ ಕರ್ಮನಿವಹವಿಂತಿವರೊಳು ॥ ೨ ॥ ಕುಮತ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಗತಿ ವಿಮತಿ ದೇಹದೊಳತಿ ॥ ಮಮತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ದುರಾತ್ಮಕರ ॥ ಸಮರತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದಮಳಚರಣಭಕ್ತಿ । ವಿಮುಖತೆ ವರ ವೇದಾಗಮ ದೂಷಣಂಗಳೊಳು ॥ ೩ ॥

೫ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ತನ್ನೊಳು ಸುಖದುಃಖ ಮೋಹಾದಿಗಳು ತೋರ । ಲುನ್ನಿಪುದವನೆಲ್ಲ ಗುಣಮಯವೆಂದು ॥ ಪ ॥ ಒಡಲು ತಾನೆಂದರಿವುದೇ ಮಂದಮತಿ ಮೋಸ ಜಡಭಾವ ನಿದ್ರೆ ನಿಷೇಧ ಕರ್ಮಾಳಿ॥ ಬಿಡಲದಸತೆ ಚಪಲತ್ವಪಿಡಿದುವೃಥಾ। ಕೆಡುವ ತನುವನೆ ಕೂಡಿಹುದು ತಾಮಸ ಗುಣ ॥ ೧ ॥ ಮದ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ನಿಷ್ಠುರಕರ್ಮ। ಸುದತಿಯರಾಶೆ ಕಪಟರೀತಿ ಕೋಪ॥

ಕದನ ಕರ್ಕಶವೃತ್ತಿ ಕಡುಶೋಕ ನಿರ್ದಯ । ಮೊದಲಾದ ಕಲುಷವಿವನರಿಯೆ ರಾಜಸಗುಣ ॥ ೨ ॥ ಕರುಣ ವಿನಯ ತಪೋ ವಿರತಿ ವಿವೇಕ ವಿ । ತರಣ ನಿರ್ಧಾರಣ ದಮೆ ಧರ್ಮ ಧೈರ್ಯ ॥ ನಿರಭಿಮಾನತೆ ಸತ್ಯ ವರವಿದ್ಯೆಯೆಂಬಿವೆ । ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲಮೆಯ ಸಾತ್ವಿಕಗುಣ ॥ ೩ ॥

೬ ರಾಗ-ಜಾವುಳಿ

ತಡೆವುದಾಗದು ತನಗಗಣಿತ ವಿಷಯದೊ । ಳೆಡೆಯಾಡುವತಿಚಪಲತೆಯ ಚಿತ್ತವನು ॥ ಪ ॥ ಧರೆಯನಜಿನದಂತೆ ಸುರುಳಿಲಹುದು ಮೇರು । ಗಿರಿಯ ನಂಗುಲಿಯ ಕೊನೆಯೊಳಾನಲಹುದು ॥ ಶರಧಿಯ ನೊಮ್ಮೆ ಪಾನವ ಮಾಡಲಹುದು ಸೈ । ತಿರಿಸಬಾರದು ನಿಮಿಷಾರ್ಧ ವೀಮನವ ॥೧॥ಮೊಲನ ತಲೆಯೊಳು ಕೋಡನು ಕಾಣಲಹುದಭ್ರ । ದೊಳು ಸೌರಭದ ವಾರಿಜವನೆತ್ತಲಹುದು ॥ ಬಳಿಸಲಹುದು ರವಿಕಿರಣೋಧಕವ ನಸ । ದಳವರೆ ಘಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಮಾನಸವ ॥ ೨ ॥ ಮಾರವಿರೋಧಿ ಮಾಯಾಮೋಹ ರಹಿತನ ಪಾರಮಹಿಮ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವನು॥ ಭೂರಿಪುಣ್ಯದಫಲದಿಂದೆ ಪಡೆಯದೆ ಸಂ । ಸಾರಿಸುಮ್ಮನೆ ಗೆಲಲರಿದು ಹೃದಯವ ॥ ೩ ॥

೭ ರಾಗ-ಹಿಂದೋಳವಸಂತ

ನೋಡಿ ಬಲ್ಲವರು ಸುಖಭೋಗದಳಿಯಾಸೆಯೊಡ । ಗೂಡಿ ಕೆಡದಿರಿ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗದು ಬಿಡದೆ । ಮಾಡಿಯದರಿಂದೆ ಶಿವಧರ್ಮರತಿಯನೆ ಬೇರೆ ಬೇಡ ಬಹು ಕೋಟಲೆಗಳು ॥ಪ॥ ಕುಲ ಜಾತಿ ರೂಪು ಯೌವನ ಗಾಡಿ ಗರುವತನ ಬಲು ಪರಾಕ್ರಮ ಬಂಧು ಜನರೊಲುಮೆ ನಿಪುಣತ್ವ ಛಲನೀತಿ ವಿದ್ಯೆ ವಿನಯಾಲಾಪ ಶಾಸ್ತ್ರಕವಿತಾರಚನೆ ಕುಶಲಂಗಳು ॥ ಸಲೆಶೌಚ ಕೃಷಿ ಸೇವೆ ಯಾಚನೆಯಲಂಕಾರ । ಗೆಲವಮಲಗುಣವಾದ ವಶ್ಯಮಣಿ ಮಂತ್ರ ತತಿ ॥ ಫಲಿಸಲರಿಯವು ಪುಣ್ಯದನುಕೂಲಮಿಲ್ಲದಿರೆ ತನಗೆ ಮನವೆಳಸಿದಂತೆ ॥೧॥ ದಿವಿದುರ್ಗ ವಮರಸಂಕುಳ ಸೇನೆ ಗುರುಮಂತ್ರಿ । ಪವಿಯೆ ಪಿಡಿವಾಯುಧ ವಜ್ರಾಚ್ಯುತರ ಬಲುಹು ಋಷಿ । ನಿವಹದಾರೈಕೆ ಯೈರಾವತವೆ ಯಾನ ಸಂಜೀವನವೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ॥ ಸವೆಯದಮೃತಹಾರ ವಿನಿತು ಮೊದ

ಲಿರ್ದು ವಾ। ಸವನಾಜಿಯೊಳು ಮುರಿದನ ಸುರರಿಗೆ ಭೀತಿಯಿಂ। ದವಿರತಂ ದೈವ ಬಲವೊಂದಿಲ್ಲದಿರೆ ಹಾನಿಯಹುದಾವನಾದೊಂಡಿತು ॥ ೨ ॥ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದೊಳು ಕಾಂತಾರದೊಳು ನಡುಗಡಲೊ । ಳುರಿಯು ಮಧ್ಯದೊಳು ರಣ ಭೂಮಿಯೊಳು ಶತ್ರುಳ । ನೆರವಿಯೊಳು ಚೋರವಿಷಭೂತಾದಿ ಭೀತಿಯೊಳು ಪರದೇಶದಂಡಲೆಯೊಳು ॥ ದೊರೆಮುಳಿದ ವೇಳೆಯೊಳು ಬಲು ಕಂಟಕಂಗ ಳೊಳು । ಹರಣದಳವಿನೊಳು ನಿದ್ರಾಲಸ್ಯ ಮರವೆತನ ಗಿರೆ ಸಾಹಸವನು ಳಿದಕಾಲದೊಳು ಕೂಡೆ ಪೊರೆವುದು ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತ ಮಿರಲು ॥೩॥ ಘಾಲಿ ಯೊಂದರರಥ ವಹಿತಪನ್ನಗನ ಹೊರಜೆ । ಯೇಳು ವಾಜಿಗಳು ಸಾರಥಿ ಹೆಳ ವನಾದರುಣ । ನಾಲಂಬರಹಿತ ವಹವಾರ್ಗ ವತಿಬಲದ ಮಂದೇಹರುಗಳೊ ಡನಾಹವ ॥ ಮೇಲೆ ತಾನೋರ್ವನೇ ಪಗಲೊಂದರೊಳು ರವಿ ವಿ । ಶಾಲದ ಭ್ರದ ಕಡೆಗೆ ದಾಂಟುವನು ದೈವಾನು । ಕೂಲ ಮಿರೆ ವಿಷಮಸಾಧನದಿಂದೆ ತನಗಹುದು ಲೋಕಹಿತವಾದ ಕೀರ್ತಿ ॥ ೪ ॥ ಇದನರಿದು ವನಿತಾದಿ ವಿಷ ಯದೊಳು ಕೊರಳವಡೆ । ಯದೆ ಸಕಲ ಸಂಪದವನಿಹಪರದಿ ಬಯಸುವರು। ಪದುಳದಿಂದನ್ಯರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಲೆಂಬುದು ನಿಜ ಮೋಕ್ಷವೆಳಸುವವರು ॥ ಮುದವಲರಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಪಾದ ಪಂಕಜವ । ನೊದವಿ ಸಲೆಕಾಮ ವರನಿ ಷ್ಕಾಮವೆಂಬುಭಯ ವಿಧಿವಿಡಿದು ಭಜಿಸೆ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದೊಳು ಪರಮಾ ನಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಹುದು ॥ ೫ ॥

೮ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಚಿಂತಿಸದಿರು ಸುಖದುಃಖದೆಡೆಯೊಳು ನೀ । ನಿಂತು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕೆಲೆ ಜೀವನೆ ॥ ಪ ॥ ರೋಗಾದಿಗಳ ಬಾಧೆಗಳು ಬಂದು ತಾವೆ ನೀ । ನಾಗಿ ಯೆಳಸದಿರ ಲುಣಿಸುವಂತೆ ॥ ರಾಗವಿಲ್ಲದೊಡೆ ಪೋಗದು ನಿನಗಹಸುಖ । ಪೂಗವಿಂತಿದು ನಿಜವಹುದರಿಂದ ॥ ೧ ॥ ಬರಲುಳ್ಳ ದುಃಖವ ನನುಭವಿಸದೆ ಬೇರೆ । ಪರಿಹರವದಕಿಲ್ಲ ವಿಹುದೆಂದೊಡೆ ॥ ಪಿರಿದು ಸಾಹಸಿಗಳೆನಿಪ ರಾಮ ನಳ ಪಾಂಡವರು । ನೋಯಲೇಕೆ ನೀ ನದನರಿದು ॥ ೨ ॥ ಜನನ ಮರಣ ದಾಗು ಹೋಗಿ ನೊಳೊಡೆತನ । ವಿನಿತಿಲ್ಲವಾಗಿ ದಿನ್ನೊಳು ತೋರ್ಪವು ॥

ತನುಭೋಗ ಸಕರವಂತಹುದು ಸೈತಿರು ನೀನು । ಘನಶಂಭುಲಿಂಗದಾಧೀನನಾಗಿ ॥ ೩ ॥

೯ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಮನುಜ ನಿನಗಾದ ನೋವಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುವರೆ ಮುಂ । ನಿನವರಿಗಾದ ಬಾಧೆಯ ನೋಡಲು ॥ ಪ ॥ ಹರಿಗಾದ ಹಾನಿಯ ನಜನಿಗಾದೆಡರನು । ಸುರಪತಿಗಾದ ಲಜ್ಜೆಯನು ಪಂಚ ॥ ಶರನಿಗಾದುರಿಯ ನಿಂದುವಿಗಾದ ಕುಂದನು । ವರುಣನಿಗಾದೂಣೆಯನು ನೋಡಲು ॥ ೧ ॥ ರವಿಗಾದ ಭವಣಿಯ ನಹಿಪತಿಗಾದ ಭಾ । ರನ ದಕ್ಷನಿಗಾದ ಕೊರತೆಯನು ॥ ಹವ್ಯವಾಹನನಿಗಾದನುಗೇಡಂತಕನೆನಿ । ಸುವನಿಗಾದುರದೇರುವನು ನೋಡಲು ॥ ೨ ॥ ಮುನಿವಶಿಷ್ಠನಿಗಾದ ಶೋಕವನಾ ರಾಮ ಜನಕನಿಗಾದಸುಭಂಗವನು ॥ ಸನಕಾನುಜನಿಗಾದ ಜಡಜೀವತೆಯನು ವ್ಯಾ । ಸನಿಗಾದ ಬಾಹುಬಂಧವ ನೋಡಲು ॥ ೩ ॥ ಬಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಿಗಾದ ಪಾಡನು ನಹುಷ । ನಳರಿಗಾದುಪಹತಿಯನು ಸಗರ ॥ ಕುಲಕಾರ್ತವೀರ್ಯನಿಗಾದ ನಾಶವನತಿ । ಬಲ ಪಾಂಡವರಿಗಾದಳಲ ನೋಡಲು ॥ ೪ ॥ ಈ ಪರಿಯೊಳವನರಿವರೆನ್ನದೊಡಲುಗೊಂ । ಡಾ ಪುರುಷರಿಗಾದ ದುಃಖವನು ॥ ರೂಪಿಸಲರಿದಾಗಿ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗದ । ಶ್ರೀ ಪಾದವನು ನೆನೆ ಸುಖವಹುದು. ॥ ೫ ॥

೧೦ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಭಾಪು ವಿಧಿ ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದರು ಬೇರಾರುಂಟು। ರೂಪುಗೆಡಿಸಿದೆ ಮಹಾಮಹಿಮರೆಲ್ಲರನು॥ ಪ ॥ ಹರಿಯುನೀರ್ಗೈದು ಪರಿಭವದೊಳಗೆ ಬಳಲಿಸಿದೆ । ಸರಸಿಜೋದ್ಭವನ ನಡುದಲೆಯೊಂದನಳಿದೆ ॥ ಸುರುಚಿರ ಸುಧಾಕರನ ತನುಗುಂದಿಸಿದೆ ದೇವ । ವರನ ಮೈಯೊಳು ಲಜ್ಜೆವನೆಯನೊಂದಿಸಿದೆ ॥ ೧ ॥ ವೇದವನು ವಾಜಿಯೆನಿಸಿದೆ ಬಾದರಾಯಣನ । ವಾದದೊಳು ತೋಳ ತೊಲಗಿಸಿದೆ ದಿನಮಣಿಗೆ ॥ ಬಾಧೆವಡಿಸಿದೆ ರಾಹುವಿಂದೆ ಫಣಿ ಗಜ ಪಕ್ಷಿ। ಗಾದ ಸಾಹಸ ಕೆಡಿಸಿ ಸೆರೆಯೊಳೊಂದಿಸಿದೆ ॥ ೨ ॥ ಏಳು ಧರಣಿಯನಾಳುವರಸನಂ

ಪೊಲೆಯನಿಗೆ । ಯಾಳುಮಾಡಿದೆ ಪಂಚ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ ॥ ಬಾಳದಿರಿಕೆಯನಿತ್ತೆ ಶಂಭುಲಿಂಗೈಕ್ಯರೊಳು । ಕೀಲಿಸಿದೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗನೀತಿಯನು ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನೀತಿಪಾದಃ

೧೧ ರಾಗ–ಭವುಳಿ

ಕಾಲ ಕರ್ಮ ಮಾಯೆಯೆಂಬಿವನು ಗೆಲಲಹುದು ವಿ । ಶಾಲ ಮತಿಗಳು ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾಗಿರೆ ॥ ಪ ॥ ಪದಿನಾರು ವರುಷವಾಯುಷ್ಯವದು ತನಗೆ ತೀ । ರಿದ ವೇಳೆಯರಿದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನೀಶ್ವರನು॥ ಮದನ ವೈರಿಯ ಮರೆಹೊಕ್ಕು ಮೇಲಂತಕನುಗ್ರ । ಕದನವನಿರದೆ ಜಯಿಸಿ ನಿತ್ಯನಾದನಾಗಿ ॥ ೧ ॥ ನುಡಿಯಬಾರದ ದೋಷಿಯೆನಿಸುವ ವಿದಳನು । ಕೆಡೆದು ಸಾವೆಡೆಯೊಳಾಹಾರವೆಂದು ತನಗೆ । ಬಿಡದುಂಬ ನರಕದುಃಖವನು ಸೋಂಕದೆ ಮುಕ್ತಿ । ಪಡೆದಿಳೆ ಪೊಗಳೆ ಸುಖದೊಳಿರಲದರಿಂದ ॥ ೨ ॥ ಮಾಯೆ ನೀನು ನಿನಗೆ ವಂದಿಸೆನು ನಾನೆನಲು ಕಾ। ತ್ಯಾಯನಿ ತನ್ನಂಶವನು ಬೇಡೆ ಭೃಂಗಿ ಬಿಸುಟು ॥. ಕಾಯಜಾರಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂದೆ ಬೇರೊಂದಂಘ್ರಿಯನು ಸಾಯಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜದೊಳು ಪಡೆದಿರಲು ॥ ೩ ॥

೧೨ ರಾಗ–ಭೈರವಿ

ದೇಶ ಕಾಲ ವಸ್ತುಗಳಿಂದೀಶನೊಲಿವನು ಕರ್ಮ । ಪಾಶವಳಿದು ನಿಜವಹುದಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ॥ ಪ ॥ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಚಾರವಿಪ್ರನು ಸತಿಯೋರ್ವಳ ನೀಚ । ವಾಸದ ಸುರೆಯ ಭಾಂಡದೊಳು ಸಾಯಲವನು ॥ ದೋಸವಿಲ್ಲದಾ ಪೆಸರಿನಿಂದೆ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿ ವಿ । ಲಾಸ ವಚ್ಚಳಿಯದೆ ಪೂಜ್ಯತೆ ವಡೆದಿರಲು ॥ ೧ ॥ ನೀತಿಗೆಟ್ಟು ಹೀನಮಾನಿನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತನಗೆ ಸಂ । ಜಾತ ಸುತೆಯರದೆ ರಮಿಸಿ ಸುಕುಮಾರನು ॥ ಪೂತ ಶಿವರಾತ್ರಿಯೊಳು ನೋಡಿ ಲಿಂಗದಂಘ್ರಿಯನು । ಖ್ಯಾತಗಣನಾಥನಾಗಿ ಸುಖಮಿರುತಿರಲು ॥ ೨ ॥

ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಡು ಪಾಪಿ ಶಬರನ । ಸುಡಗಾಡ ಬೂದಿಗಾಲಶುನಿ ಫಣೆದುಳಿಯೆ ॥ ತಡೆಯುದವನು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕರುಣದಿಂದೆ । ಪಡೆದು ಬಿಡದೆ ಮುಕ್ತಿ ವನಿತೆಗೂಡಿರಲು ॥ ೩ ॥

೧೩ ರಾಗ-ತೋಡಿ

ಸದರವಲ್ಲವೇ ತಿಳಿಯೆ । ಸದರವಲ್ಲವೆ । ಮದನವೈರಿ ತನ್ನವರ್ಗೆ । ಪದುಳದಿಂದ ಕೊಡುವ ಮುಕ್ತಿ ॥ ಪ ॥ ಕಳವಿಗೆಂದು ಬಂದು ತನ್ನ । ನಿಳಯ ದೊಳಗೆ ಕೆಡುವ ಸೊಡರ ॥ ಬೆಳಗಲವನಿಗಮುಳತೆಯನು । ತಳುವದೀಶನಿತ್ತ ನಾಗಿ ॥ ೧ ॥ ಮರಣಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಲನ । ಹರಗಣೆನುತ ಕಳವಳಿಸಿದ ॥ ನರನಿಗಭವನೊಲಿದು ಸಾರ । ತರದ ಸೊಗಸುಗೈದನಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ನೆಲಕೆ ಬಿದ್ದುದೊಂದಲರನು । ಸಲಲಿ ತನಗೆನಲ್ಕೆ ಶೂಲಿ ॥ ನಲಿದು ಶ್ವೇತನಿಗೆ ವಿಲಾಸ । ವಲರೆ ಮನ್ನಿಸಿದನಾಗಿ ॥ ೩ ॥ ಕಲ್ಲಿಲಿಟ್ಟು ಕಾಲಿಲೊದೆದು । ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟ ॥ ಯಲ್ಲಿ ನಡಸಿದವರ ನಂದ । ದಲ್ಲಿ ಹರನಿರಿಸಿದ ನಾಗಿ ॥೪॥ ಶಲಭಜಾಯಿಲಾನೆ ಪಂದಿ । ವೊಲನಿರುಂಪೆ ಹದ್ದು ಹಕ್ಕಿ ॥ ಗಳನು ಶಂಭುಲಿಂಗದಮರ । ಕುಲಕೆ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದನಾಗಿ ॥ ೫ ॥

೧೪ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಸಂಗತಮಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪೇಳಿದುತ್ತರ । ದಿಂಗಿತವರಿತು ನಡೆವನೆ ಬಲ್ಲವನು ॥ ಪ ॥ ದುರಿತದೊಳಧಿಕವಾವುದು ನಿಂದೆ ಜೀವನ । ವೆರಿಸದ ಮರಣವಾವುದು ಚಿಂತೆ ಕೆಡುವ॥ ಶರೀರದ ಸಫಲವಾವುದು ಪರಹಿತಕಿಂ!ಕರ ವೃತ್ತಿಯಾವುದು ತನಗಳಿಯಾಸೆ ॥೧॥ ಅಸುವಿನೋರಗೆ ಯಾವುದೊಂದಭಿ ಮಾನ । ವೆಸೆವ ಜಾಗರಣವಾವುದು ಸದ್ವಿವೇಕ ॥ ಶಸಿಯ ಶೀತಳದಂದವಾ ವುದು ಶಮೆ ಸುಧಾ । ರಸಧಾರೆಯಾವುದು ಮಿಗೆ ಮೃದುವಚನ ॥೨॥ ತಳು ವದೇ ಮಾಳ್ಪುದಾವುದು ಭವಹರಣ ವ । ಗ್ಗಳಿಕೆ ಯಾವುದು ಸುಚರಿತ್ರ ವೀಮನುಜ ॥ ಕುಲಜನನದ ಲಾಭವಾವುದಾನಾರೆಂದು । ತಿಳಿವುದು ವೀರ ವಾವುದು ಕಂತು ವಿಜಯ ॥೩॥ ಗುರುತನವಾವುದಿಳಿಯೊಳಯಾಚನೆ ಪರ ।

ತರ ಸುಖವಾವುದಖಿಳ ಭೋಗವಿರತಿ || ವರಗುಣವಾವುದುದಾರ ವಚ್ಚಳಿಯದಾ | ಭರಣವಾವುದು ಬಗೆಗೊಳಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ || ೪ || ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವೀವುದಾವುಮತ್ತಮ ಸಂಗ | ವತಿನಿಷ್ಠೆವಿಡಿವುದಾವುದು ಹರಸಮಯ || ಹಿತವಾವುದಿಹಪರದೊಳು ಧರ್ಮರತಿ ಸದು | ಗತಿಯಾವುದೆನೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹುದು || ೫ ||

೧೫ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ವೈರವಿಲ್ಲದೆ ಕೂರ್ಪುದೆ | ಚಂದಮಮ | ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ನೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಾರ್ಪುದೆ | ಚಂದಮಮ ||ಪ|| ಹಿತವಿ ದಹಿತವೆಂದತಿಶಯಿಸಿ ತಿಳಿವುದೆ | ಚಂ || ಶ್ರುತಿವಿರಹಿತವಾದ ಮತವ ತಾನುಳಿವುದೆ |ಚಂ|| ಮತಿಯೊಳೊಗೆದ ದುರ್ವಿಕೃತಿಯ ನಚ್ಚಳಿವುದೆ | ಚಂ | ಸತಿ ಸುತಾದಿಗಳನಿತ್ಯತೆಯೆಂದು ಪಳಿವುದೆ ಚಂ| || ೧ || ಕೊರತೆಯನಾನದೆಚ್ಚರೊಳೊಂದಿ ಚರಿಪುದೆ | ಚಂ | ಪರರ ದುರ್ಗುಣಗಳ ಮರೆವುತಾದರಿಪುದೆ |ಚಂ| ಮರುಗದಾಪತ್ತಿನೊಳುರೆ ತರಹರಿಪುದೆ | ಚಂ | ತೊರೆದುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆರಗದುತ್ತರಿಪುದೆ |ಚಂ||೨|| ದುರಿತವೆಳ್ಳನಿತನಾದರು ನೇತಿಗಳೆವುದೆ | ಚಂ | ದೂರಕಲೇನದರೊಳು ಪರಿಣತೆ ದಳೆವುದೆ | ಚಂ | ಕರಣವ ನಖಿಳಸಂಸರಣದಿಂ ಸೆಳೆವುದೆ | ಚಂ | ವರಪುಣ್ಯ ಲತೆಯನಾವರಿಪಂತೆ ಬೆಳೆವುದೆ |ಚಂ || ೩ || ಭವರಿಪುಮರಳದಂದವನೊಂದಿ ಗೆಲವುದೆ | ಚಂ| ಜವನಧಾಳಿಯಕೆಡಿಸುವ ಭಕ್ತಿವಲಿವುದೆ | ಚಂ | ಶಿವಪದ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೈವ ನೋಡಿನಲಿವುದೆ | ಚಂ | ತವೆ ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವ ಯುಕ್ತಿಗಲಿವುದೆ | ಚಂ || ದುರುಳಕಂತುವಿನ ಕಾತುರವನೆ ತಡೆವುದೆ | ಚಂ || ವಿರತಿ ವಜ್ರದಿ ಮೋಹಗಿರಿಯನುಗ್ಗೊಡೆವುದೆ | ಚಂ || ಶರಣರಂಘ್ರಿಯೊಳಹಂಕರಿಸದೆ ಕೆಡವುದೆ ಚಂ | ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂದುರೆ ಮುಕ್ತಿಪಡೆವುದೆ | ಚಂದಮಮ ||೫||

೧೬ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಜಾಣನು ಲೌಕಿಕ ಪರಮಾರ್ಥವೆರಡನು | ಮಾಣದೆ ಕೂಡಿ ನಡಿಸುತಿಹನಿಂತು || ಪ || ತರುಣಿಯ ಮೋಲೆಯೊಂದ ನುಣತಲಣುಗನನ್ಯ | ಕರ

ದೊಳುಳಿದ ಕುಚಾಗ್ರವನೋವುವಂತೆ ॥ ನರಜನ್ಮವಿಡಿದಿಹ ಭೋಗಾನುಭವದೊಳು । ಪರಲೋಕ ಗತಿಯ ಸಾಧನದೊಳೊಂದಿಹನು ॥ ೧ ॥ ಕೊಳನಶೊಕ್ಕರೆಯೊಡಲಿನ ತಂಪು ಬಿಸಿಲಿನ। ಜಳವನು ಮಿಕ್ಕಮೈಯೊಳು ಕಾಣ್ಬನಂತೆ ॥ ತಿಳಿವಿನ ಸುಖವನು ವಿಷಯ ಬಾಧೆಯನುಸಂ । ಗೊಳಿಸುತೆ ಸಮಯವೊಂದರೊಳೈದುತಿಹನು ॥ ೨ ॥ ಪರನ ಸಂಗದ ಸೊಗಸನು ಮರೆಯದೆ ನಿಜ । ಪುರುಹನೊಳೊಂದುವ ಪುಂಶ್ಚಲಿಯಂತೆ ॥ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನೆನಹು ನೆಲಸಿಬಾಹ್ಯ । ಪರಿಕರದಭಿರತಿಯನು ಪಿಂಗದಿಹನು ॥ ೩ ॥

೧೭ ಶ್ರೀರಾಗ

ಮುಕ್ತಿಕಾಂತೆಯ ರತಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುವದೆ ಪರ । ಯುಕ್ತಿಯರಿದು ಕೂಡುವರಿಗಲ್ಲದಿಂತು ॥ಪ॥ ಶ್ರುತಿ ಗುರು ಸಖರನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಯಾ। ಸತಿಯ ಮುನ್ನಿನ ಮೋಹವಳಿಯದೆ ॥ ಮತಿಲಯದೇ ಕಾಂತದೆಡೆ ಸಮನಿಸದೆ ಸಂ । ಸ್ಮೃತಿ ದುಃಖದಾತಂಕವಡಗದೆ ॥ ೧ ॥ ವರಗುಣದೊಳಗಾಡಿ ಮರೆಯದೆ ಸುಕೃತದ । ಕರಚಲುವೆಸೆಯದೆ ಮನುಗಳ । ಸರಸಸಲ್ಲಾಪವಿಲ್ಲದೆ ವಿವೇಕದ ಸನ್ನೆ । ವೆರಸಿ ನೋಡದೆ ನೇಮವಿಡಿಯದೆ ॥ ೨ ॥ ಮುದವಲರುವ ಭಾವವರಿದನುಭವಿಸದೆ । ಯೊದವಿ ಕರಣ ಬಂಧವೆಸಗದೆ ॥ ಸದಮಲ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕೃಪೆವಡೆಯದೆ। ಹೃದಯವಗಲದೊಂದುಗೂಡದೆ ॥೩॥

೧೮ ರಾಗ. ಪಹಡಿ

ಸುಮ್ಮನಾಗದರಿವಿನಿಂದವೆ ಮುಕುತಿ । ನೆಮ್ಮಲೇಸೆನಿಸುವ ಗುಣಗಣವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ॥ ಪ ॥ ಗುರುಪಾದಸೇವೆ ಶರಣರಸಂಗ ಹರಪೂಜೆ । ಕರುಣ ವಿನಯ ನಿಜಸಮಯನಿಷ್ಠೆ ॥ ವಿರತಿ ವಿವೇಕ ವಿದ್ಯೆ ಶಮೆ ದಮೆ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ । ವರಭಕ್ತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಲವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ॥ ೧ ॥ ನಿಗಮಾಗಮದೊಳು ನಂಬುಗೆ ನಿತ್ಯವಿಧಿಗಳ । ನಗಲದೆಚ್ಚರು ದೇಹದೊಳು ವಿಮೋಹ ॥ ಜಗದಪವಾದದೆಡೆಯೊಳು ಭೀತಿ ಸುಜನರ । ಬಗೆಗೊಳಿಸುವ ನಡೆನುಡಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ॥೨॥ ಕಾವನಲರಂಬಿಗೆದೆಗೊಡದ ಒಲುಮೆ ಜೀವ । ಭಾವವೆಳ್ಳ

ನಿತು ದೋರದ ಮಳಯೋಗ ॥ ತೀವಿದನುಭವ ಸುಖರೂಪನಾದ ಶಂಭು ಲಿಂಗ । ನಾವರಿಸಿಕೀಟಭೃಂಗನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ॥ ೩ ॥

೧೯ ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಬೇಡವೆನಭವ ನಿಮ್ಮನು ಭವಭವದೊಳು । ಮಾಡೆನಗೊಲಿದು ಸುಗುಣ ಸಂತತಿಯನು ॥ಪ॥ ಎಡರಡಸಿದ ವೇಳೆಯೊಳು ಧೈರ್ಯವನು ಸಿರಿ । ಪಡೆದು ಜೀವಿಸುವೆಡೆಯೊಳು ವಿನಯವನು । ಕಡು ಜವ್ವನದೊಳು ವಿಕೃತಿದೋರದಿಹುದನು । ಪಿಡಿದ ನೇಮವನೆಡೆವೆಡದತಿ ಛಲವನು ॥ ೧ ॥ ಅಸುವಳಿಯಲು ದೇಹಿಯೆನಲೊಲ್ಲದಘಟಸು। ಪುಸಿಯ ನೆಲ್ಲಿಯು ನುಡಿಯದ ಸತ್ಯವಿದನು ॥ ಮುಸಳಿಸದಿಹ ಪುಣ್ಯಮಯ ಕೀರ್ತಿಯನು ಶಾಂತ! ರೊಸೆದ ಹುದೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವ ವರ್ತನವನು ॥ ೨ ॥ ವಿತರಣದೊಡನೆ ಭೋಗಿಸು ವರ್ಥದೊದವನು ಹಿತವಚನವೆ ತೊಡವೆನಿಪ ದಾನವನು ॥ ಶ್ರುತಿ ಬೋಧ ನೆಯೊಳು ಪರತಿ ಯಿಲ್ಲದಿಹುದನು । ನುತಿವೆತ್ತ ಕೈಸಾರುತಿಹ ಮನೋರಥ ವನು ॥೩॥ ಕೋಪವಂಟದ ತಪವನು ಪರವಧುವಿನ । ರೂಪುಗಂಡೆಳಸದ ಕರಣ ವಿಜಯವನು ॥ ತಾಪವಡರಿ ಕೆಡಿಸದ ಸಾರಸುಖವನು ಕಾಪಟ್ಯವಿಲ್ಲ ದಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮರತಿಯನು ॥ ೪ ॥ ಧರೆಯೊಳತ್ಯಧಿಕವೆನಿಪ ಶಾಂತಿ ಮತ ವನು । ಕರುಣ ವಿದ್ಯೆಗಳುಳ್ಳ ಗುರುಭಜನೆಯನು ॥ ಪರತರ ಮುಕುತಿ ದೋರುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನು ಕಂತು । ಹರ ಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಭಕ್ತಿ ಯನು ॥ ೫ ॥

೨೦ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಕರುಣಿಸು ನೀನೆನ್ನಕರಣ ನಿಕರದೊಳು। ವರಪುಣ್ಯವಗಲದಂತೆಲಿದೇವ ಶರಣ ಸಹಜಭಾವ । ಗಿರಿಜೆಯ ಸುಖಜೀವ ॥ ಬೇಗ ಕರುಣಿಸು ॥ ಪ ॥ ಸತಿಮೊದಲಾದ ಸಂಪದವನೆಳಸಿ ಮಂದ । ಮತಿಕಂಡ ಕೆಲಸವ ನಲಸದೆ । ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆಸಗುವಂತೆ ಗುರುಸೇವೆಯೊಳಗಭಿ ॥ ರತಿಯ ನೆನ್ನೊಡಲೀಗೀಯಖಿ ಳೇಶ । ನುತಗುಣ ನಿಧಿಕೋಶ । ಜಿತ ಪಂಚ ವಿಧಪಾಶ । ಬೇಗ ಕರು ಣಿಸು ॥೧॥ ಜನರೊಲಿವಭಿಮಾನದೊಳು ವಾದಿ ಬಹು ತರ್ಕ । ವನೆಬಿಡ

ದೋದಿ ಬಳಲುವಂತೆ । ಮನುಗಳ ಜಪವೆನ್ನ ಮೇಲ್ನುಡಿಯೊಳಗನು ॥ ದಿನ ವಿರೆ ಮಾಡು ಪಾವನಶೀಲ । ಮುನಿಕುಲ ಮತಿಲೋಲ । ವಿನಮಿತ ಸುರ ಜಾಲ । ಬೇಗ ಕರುಣಿಸು ॥ ೨ ॥ ಸಲೆಸಮರತಿಯೊಳೊಲಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ನೊಮ್ಮೆ । ತೊಲಗಿದಿನಿಯಳು ಧ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ । ನೆಲಸಿತತ್ವಾನುಭಾವನೆ ಯೆನ್ನ ಮನದೊಳು ॥ ಚಲಿಸದೋಲಿರಿಸು ಭಾವಜಭಂಗ । ವಿಲಸಿತವಿಮ ಲಾಂಗ । ಸುಲಭನೆ ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ ಬೇಗ ಕರುಣಿಸು ॥ ೩ ॥

೨೧ ರಾಗ-ಸುವ್ವಾಲೆವರ್ಣ

ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ತಪವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ । ಕೂಡೆ ಸುಗುಣದೊಡನೆ ತಿಳಿದು । ನೋಡಿ ತ್ರಿವಿಧ ಕರಣದಲ್ಲಿ ॥ಪ॥ ಗುರುಭಜನೆ ಸುಕರ್ಮವೃತ್ತಿ ಹರನಪೂಜೆ ಶರಣ ಸೇವೆ ॥ ಪರಮ ಸಾತ್ವಿಕಂಗಳೆಂಟು । ನೆರೆದು ನೆಲಸಿ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ॥೧॥ ವಿನಯವನ್ಯಹಿತವತರ್ಕ । ವನಪಶಬ್ದ ವಚಲಿತಾರ್ಥ॥ ವನಘಮಂತ್ರವಾಗಮಂಗ । ಳಿನಿತು ವಿಡಿದು ವಚನದಲ್ಲಿ ॥ ೨ ॥ ಶಮೆ ವಿವೇಕವಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆ। ದಮೆ ದಯಾ ವಿರಕ್ತಿಯೋಗ॥ ವಮಳರೂಪ ಶಂಭು ಲಿಂಗ । ವಮರ್ದುತೋರೆ ಸುಮನದಲ್ಲಿ .... ॥೩॥

೨೨ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಕರುಣಿಸೆನಗಿದನೆ ಬೇಡುವೆನಭವ ಬೇರೊಂದು । ವರವನೊಲ್ಲೆನು ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆವ ಸಾಧನವ ॥ಪ॥ ಆವಕಾಲದೊಳು ಬಳಿಕಾವದೇಶದೊಳು ಬೇ । ರಾವವಸ್ತುವಿನೊಳೊಡೆವೆರೆಯದತಿ ಮಮತೆ ॥ ಆವ ಪರಿಯೊಳು ತನ್ನ ಮೇಲಿರ್ಪುದಂತಿ ಗುರು ದೇವತೆಯೊಳನುರಾಗವಿಹುದೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ॥೧॥ ಅದಿದೆನ್ನದಖಿಳ ತತ್ವವನೇತಿಗಳೆದುಳಿದ । ಸದಮಳ ಚಿದಾನಂದ ಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂದು ॥ ಹೃದಯದೊಳು ನಂಬಿ ಬಹುಮತವನೆಣಿಸದೆಮತ್ತೆ । ಪದುಳ ದಿಂದಿರಲದೇ ಸಹಜ ಸುಜ್ಞಾನ ॥ ೨ ॥ ಅರಿದು ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯದೊಳು ಳ್ಳ ದೋಷವನು ತೊರೆದವನು ಮರಳಿಮೋಹಿಸದೆ ಛಲಿಯಾಗಿ ॥ ಕೊರ ತೆಯಿಲ್ಲದ ಶಂಭುಲಿಂಗದಂತಿರೆ ಭೋಗ ! ದೆರಕಮಿಲ್ಲದುದೀಗ ಪರಮ ವೈರಾಗ್ಯ .... ॥ ೩ ॥

೨೩ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಮಂದಮತಿಗೆ ವಿಚಾರಿಗೆ ದೈವಪರನಿಗೆ । ಚಂದವೆನಿಪ ಕಾಂಡಗಳ ನಿಂತು ತಿಳಿಪುದು ॥ ಪ ॥ ದೇಹಾಭಿಮಾನ ವೆರಸಿ ಕೃತ್ಯನಿಚಯವ।ನೂಹಿಸಿ ಮಾಡಿ ಯವರ ಫಲಂಗಳನು ॥ ಸಾಹಸಿಯಾಗಿ ಭೋಗಿಪ ಕರ್ತೃತಾನೆಂಬ । ಮೋಹವೆ ಭವಬೀಜವಹುದಿದು ಕರ್ಮಕಾಂಡ ॥೧॥ ಕರುಣಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂ। ಚರಿಸಿ ಕೋಟಲೆಗೊಳುತಿಹವಲ್ಲದೆ॥ ಪರಿಭಾವಿಸಿದೊಡೆ ತಾನವಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನೆಂಬ । ವರವಿವೇಕವೆ ಬಂಧರಹಿತ ಸುಜ್ಞಾನ ಕಾಂಡ ॥೨॥ ತಾನು ತನ್ನ ಸುತನುಗುಣಕರ್ಮವಿಷಯ ಸಂ । ತಾನ ಕರಣ ಭೋಗ ಭುವನಾದಿಗಳನು ॥ ಸಾನುರಾಗದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆಂದರಿದಭಿ । ಮಾನವಿಲ್ಲದುವೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀವ ಭಕ್ತಿಕಾಂಡ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಕ್ರಿಯಾಪಾದಃ

೨೪ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಶರಣಸತಿಯ ಮದುವೆಯ ಸಂಭ್ರಮವನು ನೋಡಿರಮ್ಮ। ಪರಮಾನಂದ ಪಯೋನಿಧಿಯೊಳಗೋ । ಲಾಡಿರಮ್ಮ॥ ಪ ॥ ಸಿಂಗರಿಸಿದ ಶುಭ ಮಂದಿರವಂದದ । ಹಂದರಮ್ಮ ಮಂಗಳ ಚೌಕದ ಹಸೆಯ ಜಗುಲಿಹಸ । ನಾದುದಮ್ಮ॥ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕಲಶಗಳಿಂದೈರಣೆ । ತುಂಬಿತಮ್ಮ। ಹಿಂಗದವರೊಳೊಪ್ಪುವ ತಳಿರೆಡೆವರ । ವೆನಿಸಿತಮ್ಮ॥ ೧ ॥ ಕಲಶೋದಕದೊಳು ಮಿಂದುಶುಚಿತೆಯಳ । ವಟ್ಟುದಮ್ಮ। ತಿಳಿವಿನ ಬೆಳುವಟ್ಟೆಯ ನೊಲಿದುಡೆ ಚೆಲು। ವೆತ್ತುದಮ್ಮ॥ ತಿಲಕ ಭಸಿತ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಣಿದೊಡವಾದುದಮ್ಮ ವಿಳಸಿತ ಶಿವ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದ ತೊಂಡಿಲು ಗಟ್ಟಿತಮ್ಮ॥ ೨ ॥ ನೆರೆದ ಗಣಂಗಳೊಸಗೆಯ ಸುವಾಸಿನಿ । ಯರುಗಳಮ್ಮ । ಪರಿವಿಡಿದೊರೆವಾಗಮ ವಿಧಿವಾದ್ಯದ ರಭಸಮ್ಮ। ವರಮಂತ್ರದ ಶೋಭಾನವಿಂಬಾಗಿರೆ ।ಪಾಡಿತಮ್ಮ। ಸರಿದುದು ಮಾಯಮಲ ಕರ್ಮದ ತೆರೆ। ಯಾಗಳಮ್ಮ॥ ೩ ॥ ಭಜನೆ

ಭಕುತಿಗಳಿವೆ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ । ವಾದವಮ್ಮ । ನಿಜದೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದ ಸುಮುಹೂರ್ತಸ । ಮನಿಸಿತಮ್ಮ ।। ಸುಜನಜನದ ಕೈವಾರವೆ ಮಂಗಳ । ಪಾಠವಮ್ಮ । ತ್ರಿಜಗನ್ನುತ ಗುರುಕರುಣ ರಸದ ಕೈ । ಧಾರೆಯಮ್ಮ ॥ ೪ ॥ ಮೆರೆವ ಸಿರದರ ಮನೆಯ ನಿಬ್ಬಣವೈ । ತಂದುದಮ್ಮ ಕೊರತೆರಹಿತ ಶಂಭುಲಿಂಗನೇಮದ । ವಳಿಗ ನಮ್ಮ ॥ ಮೆರೆದಿನಿಸಗಲದೆನೇಹವೆರಸಿ ಕೈ। ವಿಡಿದ ನಮ್ಮ ನೆರೆದಿಹ ಮುತ್ತೈದೆ ಶರಣವಧುನಿಜ ಕಾಣಿರಮ್ಮ .... ॥ ೫ ॥

೨೫ ರಾಗ–ಕಾಂಬೋಧಿ

ಆವಪುಣ್ಯವೋ ಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಯನುಭಾವವಹುದು ನರಜನ್ಮದೊಳು । ಸಾವಿರ ಮುಖದೊಳರಸಿನೋಡಿ ನಿಗಮಾಗಮಾವಳಿ ಗಾಣದಸಾಧ್ಯವಿದು ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲು ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯನು ಭಾವಿಸುವ ರತಿ। ಹೃದಯದೊಳೊಡಗೂಡಿ ನೆನೆವ ರತಿ ॥ ಸದಮಳ ಲೋಚನದೊಳು ನಿಟ್ಟಿಸುವ ರತಿ । ಯೊದವಿಕರದೊಳಿಂಬಿಡುವ ರತಿ ॥೧॥ ಹರುಷ ರಸದೊಳು ಮಜ್ಜನವೆರೆವಿಂಪು। ಪರಮವಸ್ತ್ರ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಗೊಡುವಿಂಪು ।। ಪರಿಮಳ ವೆಸೆವಲರನು ಸಿಂಗರಿಸುವಿಂಪು ವರಧೂಪಾರತಿಗಳನೆತ್ತುವಿಂಪು ॥೨॥ ರಸವೊಸರುವ ಸವಿಗಳ ನೂಡುವನು ರಾಗ । ವೆಸೆವ ತಾಂಬೂಲವನು ನೀಡುವನುರಾಗ ॥ ಮಿಸುನಿಯ ಛತ್ರ ಚಾಮರವನಿಕ್ಕುವನುರಾಗ । ವೊಸೆದು ದರ್ಪಣವನು ವಿಡಿವನುರಾಗ ।। ೩ ।। ಕೂಡೆ ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯ ನೋಡಿ ಬೀಸುವ ಲೇಸು । ನಾಡೆ ನಮಿಸಿ ಲಲ್ಲೆಗರೆವ ಲೇಸು । ಮೂಡುವತನುಪುಳಕದೊಳು ಪಾಡುವ ಲೇಸು ! ನೋಡುತಾನಂದಾಶ್ರು ಸುರಿವ ಲೇಸು ॥೪॥ ಹಿಂಗದೆ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಗೈಯುವತಿ ಸುಖ। ಸಿಂಕೆರವೆನಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಸುಖ ॥ ಮಂಗಳಮಯ ಶಂಭುವೆನಿಸಿ ರಾಜಿಪ ಸುಖ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಸಂಭ್ರಮದ ಸುಖ .. ।।೫।।

೨೬ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಬೇರೊಂದು ಪದವಿಯನು ಪಡೆವೆನೆಂಬಳಿಯಾಸೆ । ದೋರದೆನ್ನೊಳು ಗುರುವಿನೊಲುಮೆ ದೊರಕೊಳಲು ॥ಪ॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಪದಾಬ್ಜರೇಣುಭಸಿತ

ದೊಳೆನ್ನನಾ । ವಾಗಲೆಡವಿಡದ ಮಾಯಾಗ್ರಹಂತೊಲಗೆ ॥ ಸೀಗಿಜನನಾದಿ ವಿಕೃತಿಯನು ನಿಜಬೋಧರೂ । ಪಾಗಿ ಸಂತಸದೊಳಾನಿಹುದನತಿಗಳೆದು ॥ ೧ ॥ ತಿಳಿಯಲೆನ್ನಯ ಸುಕೃತದುದಯ ಗಿರಿಯಗ್ರದೊಳು । ಬೆಳಗಿದೋರಲುಗುರುದಯಾ ದಿವಾಕರನು॥ ಘಳಿಲನಜ್ಞಾನ ತಮವಿರದಡಗೆಪರವಾತ್ಮ। ನುಳುಮೆಯಪರೋಕ್ಷವಾದತಿಶಯವನುಳಿದು ॥ ೨ ॥ ಎನ್ನ ಮತಿಯೆಂಬ ಸಸಿವಣಗೆ ಗುರುನಿರೀಕ್ಷಣ । ಜೊನ್ನದೊಡವೆರೆದು ಸುವಿವೇಕ ರಸವಾಂತು॥ ಚೆನ್ನೆಸೆವ ಕಾಂತಿಮಯ ವಾಗಲದರಲ್ಲಿ ಸಲೆ । ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಹಜಾನುಭವವ ನಿಲ್ಲೆಂದು ॥ ೩ ॥ ಶಿವಹಸ್ತವೆಂಬ ಪರುಷವ ನೆನ್ನ ಶಿರದೊಳೊ । ಪ್ಪುವ ತೆರದೊಳಿರಿಸೆ ಗುರುವರನು ದುರ್ಗುಣದ ॥ ಅವಲೋಹವ ತೊಲಗಿಸಿ ತನುಕರಣಮಾನಸ । ನಿವಹವತಿ ಶುದ್ಧವೆನಿಸಿದುದ ನಪಲಪಿಸಿ ॥ ೪ ॥ ಗುರುವರನ ಬೋಧೆಯೆಂಬ ಮೃತಧಾರೆಯೊಳೆನ್ನ । ದುರಿತ ಸಂತಾಪಗಳ ಸಮುದಾಯವಡಗಿ ॥ ಪರಮಾನುರಾಗವೆಡೆಗೊಂಡು ತೆಕ್ಕನೆತೀವಿ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದುದನೊಡಂಬಡದೆ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಚರ್ಯಪಾದಃ

ಇತಿ ನೀತಿಕ್ರಿಯಾಚರ್ಯಸ್ಥಲ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಅಥ ಯೋಗಪ್ರತಿಪಾದನ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ

ಮಂತ್ರಯೋಗ

೧ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಶ್ರೀ ಗುರುವೆ ನೀನೆ ಶರಣಾಗೆನಗೆ ನಿಜಸುಖದ । ಸಾಗರನೆ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಗುಣ ನಿವಾಸ ॥ ಪ ॥ ಮಲದ ಮರವೆಯನು ಮಾಯಾ ಮೋಹ ವನು ಕರ್ಮ । ಕುಲದ ಸುಖ ದುಃಖವನು ವಚನಬಂಧವನು॥ ಸಲೆತಿರೋ ಹತಿಯ ಸಾಹಸವೆಂಬುದನು ಬಿಡಿಸಿ । ನಲಿದೆನ್ನ ಬೋಧರೂಪವನೆ ಬೋಧಿ ಸಿದ ॥ ೧ ॥ ಸುರನರೋರಗ ದನುಜ ಮನುಮುನೀಶ್ವರ ತರ್ಕ । ವರಮಂ ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಗಮಾಗಮ ಪುರಾಣ ॥ ದರುಶನ ಮತಾದಿಗಳು ಕಾಣದರಸುವ ತತ್ವ । ದಿರವಿಂದೆಂದೆನಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಿಸಿದ ॥ ೨ ॥ ತಿಳಿಯಲ್ಕೈದಧ್ವವನು ಮೀರಿದ ಕಲೆಯ ಮೇಲೆ । ಬೆಳಗುವಾಗಸದಗ್ರದಮಲ ಶಕ್ತಿಯನು ॥ ಕಳೆ ದೆಸೆವ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಯೋಗವಿತ್ತೆನ್ನ । ನುಳುಹಿದ ನಿರಾಭಾರಿ ದೇಶಿಕ ವರೇಣ್ಯ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಗುರು ಸ್ತೋತ್ರಂ

೨ ರಾಗ-ಮಾಳವ

ಯೋಗಿಗೆ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ಸಂಗವದಿಲ್ಲ । ವಾಗಿ ತಿಳಿವರದು ಪುಸಿ ನೋಡು ರಮಣಿ ॥ ಪ ॥ ವರವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಕುಲವನಿತೆಯುಂಟಗಲದ । ಪರಿತೋಷವೆಂಬ ಮೋಹದಣುಗನುಂಟು ॥ ವಿರತಿಯೆಂಬನುಕೂಲ ಜನ ಮುಂಟು ಕ್ಷಮೆಯೆಂಬ । ಚರನುಂಟು ಶಾಂತಿಯೆಂಬ ಸಖನ ಸರಸಮುಂಟು ॥೧॥ ನುತಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಾತೆಯುಂಟು ಸುಚ । ರಿತವೆಂಬ ಪಿತನುಂಟು ಸತ್ಯವೆಂಬ ಕುವರಿಯುಂಟು ॥ ಹಿತವಾದ ನಂಬುಗೆಯೆಂಬಾಪ್ತ ಜನರ ಸೇವೆಯುಂಟು । ಮತಿಯೆಂಬ ಗೇಹಮುಂಟಾಚಾರವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರಮುಂಟು

॥೨॥ ದಾಸಿಯುಂಟ ಹಿಂಸೆಯೆಂಬ ದಾಸನುಂಟಸ್ತೇಯಮೆಂಬ । ಲೇಸ ನೀವ ಧರ್ಮವೆಂಬ ವಾಹನವುಂಟು ॥ ಭಾಸುರ ಮೈತ್ರ್ಯಾದಿಯೆಂಬ ಪೌತ್ರರುಂಟು ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ । ದೇಶಮುಂಟು ಶಂಭುಲಿಂಗಮೆಂಬ । ಗುರುತನಮುಂಟು .... ॥ ೩ ॥

೩ ರಾಗ–ಅಹಿರ

ಜಗದೊಳುನ್ನತವಾದ ಯೋಗಸಾಧಕ । ರುಗಳ ನಾಲ್ವರನ್ನಿಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುವೆನು ॥ ಪ ॥ ಬಲಹೀನನನುರಾಗಿ ಮಂದಮತಿ ನಸು । ಗೆಲಸವಿಡಿದವನನ್ಯ ವಶವರ್ತಿ ॥ ಸಲೆರೋಗಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯದೊಳು ಮತಿ । ನೆಲಸಿದಾತನೆ ಮೃದುವೆನಿಸುವನು ॥ ೧ ॥ ಸಮಭಾವ ಸುಜನರ ಸಂಗ ಸುಖಿ ಕಾರ್ಯ । ಸಮುದಯದೊಳು ಸಾಕ್ಷಿ ದೃಢದೇಹಿ ॥ ವಿಮಲನಿಂದ್ರಿಯ ವೃತ್ತಿ ಶಾಂತನಭ್ಯಾಸಿ ಭಾಸು । ರಮತಿಯುಳ್ಳವನೆ ಮಧ್ಯನೆನಿಸುವನು ॥ ೨ ॥ ವರನೀತಿ ಕ್ಷಮೆ ಧೈರ್ಯ ಸತ್ಯವಚನ ನಿ । ರ್ಧರಣ ನಿರ್ಮಲ ಚಿತ್ರ ಸಾರ ಶೌರ್ಯ॥ ಪರಿತೋಷ ವಿನಿಯೊದಿ ಸರ್ವಸುಗುಣವಾ । ವರಿಸಿತೋರ್ಪವನತಿ ಮಾತ್ರನಹನು ॥೩॥ ಬಹು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಣತ ನಿಹಪರ ಭೋಗವಿ । ರಹಿತನಖಿಳ ಕರ್ಮದೂರನಧಿಕ ॥ ವಹಶೂರನ ಪಿಕಾರಿ ತತ್ವಭಾವಸಂ । ನಿಹಿತನೆನಿಪನತಿಮಾತ್ರತರನು ॥೪॥ ಇನಿಜರೊಲಿದು ಮಂತ್ರ ಲಯ ಹಠ ರಾಜ । ವೆನಿಪ ಯೋಗದೊಳೊಂದೊಂದನೈದಿ । ಘನಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂದೆ ನಿಜಸುಖವನು ಪಡೆವುದು ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವಿಡಿದು .... ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಯಧಿಕಾರಿ ಭೇದಃ

---

೪ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಪಂಚಯೋಗವಿವನು ಮಾಡ । ಲಾಳಲಹುದು ಮುಕ್ತಿ ಪದವನು ॥ಪ॥ ಒಂದೆರಡಾರೆಂಟು ವರ್ಷದ ಮನುಗಳ । ಛಂದವನರಿದೆಳಸಿದುದನು ಕುಂದದೆ ಜಪಿಸುತಿರಲು ಮಂತ್ರಯೋಗವಿ । ದೆಂದು ಪೇಳುವರು

ಸಂಯಮಿಗಳು ॥ ೧ ॥ ನಾದದ ನಿಜದೊಳಾಗಲಿ ಬಿಂದುವಿನ ರವ್ಯ। ವಾದ ರೂಪಿನೊಳಾಗಲಸು ಗೂಡಿ ॥ ಭೇದವಳಿದು ಮನವೆರೆ ಲಯಯೋಗ ವೆಂ। ದೊದಿ ಸೂರಿಗಳು ಸೂಚಿಸುವರು ॥೨॥ ಹವಣಿಸಿದಷ್ಟಾಂಗದಿಂದೆ ಕರಣ ಮುದ್ರಾ। ನಿವಹದಿಂ ಬರಿಯ ಕುಂಭಕದಿಂದೆ॥ ಪವನ ವಿಜಯವೆ ಮೂರನೆ ಯುಸುಯೋಗವೆಂ । ದವಿಚಲ ಮತಿಗಳೂಹಿಸುವರು ॥೩॥ ಅರುವಿನಿಂದೊ ಳಹೊರಗಣ ಮೂರು ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂ । ದರಿಧು ತತ್ವವನು ಮಾನಸ ವೃತ್ತಿ ॥ ಕರಿಗೊಂಡು ನಿಂದೊಡದನೆ ರಾಜಯೋಗವೆಂ। ದರುಹಿ ತೋರುವರಚ್ಚ ಸುಖಿಗಳು ॥೪॥ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದರ್ಶನೆಯನುಸಂಧಾನ । ವರಭಕ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ ಸುವ್ರತವೈದು ॥ ನಿರುತದಿಂದಳವಟ್ಟುದನೆ ಶಿವಯೋಗವೆಂ। ದೊರೆ ವರೊಲಿದು । ವೇದವಿದುಗಳು ॥ .... ॥೫॥

ಇತಿಯೋಗಭೇದಃ

೫ ರಾಗ- ಭೂಪಾಳಿ

ಬೇರೆ ಬಹು ವಿದ್ಯೆಯೊಳು ಬಳಲುವರು ತನ್ನೊಳಗೆ। ತೋರುವ ಮಹಾಮಂತ್ರವನು ಜಪಿಸದೆ ॥ ಪ ॥ ಪವನ ಗತಿಯೆನಿಸುವರುಣೇಂದು ವಿಧಿಗಳೊಳಗೆ । ಸವಿಸರ್ಗ ಬಿಂದುಸಹ ಶಕ್ತಿವರ್ಣ ॥ ಶಿವಬೀಜವೆಂಬೆರಡು ಚಲಿಸುತೆಲ್ಲರೊಳು ತೋ । ರುವ ಮಂತ್ರವಾತ್ಮ ಪ್ರಸಾದವಹುದು ॥ ೧ ॥ ಆರು ನೂರುಮಿಕ್ಕ ಮೂರೇಳು ಸಾವಿರ ಜಪದೊ । ಳುರಿವ ಫಲವಹುದು ದಿನವೊಂದೊಂದಕೆ ॥ ನೆರೆ ನಿರಾಯಾಸ ವದರಿಂದುದಯ ಸಮಯದೊಳು। ಮರೆಯದಾ ಮಂತ್ರವನೆ ಜಪಿಸುತಿಹುದು॥ ೨ ॥ ಬಳಿಕಲಾ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರ ದ್ವಯಂಗಳ ಗಮನ । ವಳಿದು ಕೂಡಿರಿ ಸಂಗಮಸ್ಥಲದೊಳು ॥ ಬಳಕೆ ಗೊಳಗಾಗದಿಹ ಪರನಾದವನು ತಾನೆ । ತಿಳಿಯೆ ಪರಮಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರ ವಹುದು ॥೩॥ ಮತ್ತಾರು ಚಕ್ರದ ಸರೋಜದೆಸಳೆನಿನಿದ್ಯೆ । ವತ್ತು ಶುದ್ಧ ಗೆ ಮಾತೃ ಕಾಮನುವದು ॥ ಬಿತ್ತರದ ಕರ್ಣಿಕೆಗಳಾಗಿಹ ನಕಾರಾದಿ। ಮೊತ್ತವೆಸೆವುದೆ ಮೂಲಮಂತ್ರವಹುದು ॥೪॥ ನೋಡಲಿಂತಮಳ ಮಂತ್ರಾ

ಳಿ ವಾಚಕವದನು । ಕೂಡಿರ್ಪ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ವಾಚ್ಯವು ॥ ರೂಢಿವೆತ್ತೀ ಪರಿಯೊಳಿಹುದನಾರೈದೆಳಿಸಿ । ಮಾಡೆ ಜಪವನುಮುಕ್ತಿಸಿದ್ಧಿಯಹುದು ॥೫॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಯೋಗ ಸಮಾಪ್ತಃ

॥ ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ ॥

ಅಥ ಲಯಯೋಗಃ

೬ ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಪಡೆದು ಜಪಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೇಳಿ ನೆನೆದು ನಿಜ । ದೊಡಗೂಡಿ ಸುಖಿಸ ಬಲ್ಲೊಡೆ ಮುಕ್ತನಹನು ॥ ಪ ॥ ಮದ ಮೋಹ ನಿದ್ರೆಯೊಳಳಿಯೆ ಬೋಧಿಸಿ ವಿಷ । ಯದೊಳು ಸಂಚರಿಸಲೊಯ್ಯನೆ ಬರಸೆಳೆದು ॥ ಪುದಿದು ಬಾರದೊಡೀಶನ ನೆನಹು ಗಲಿಸಿ ನಿಜ । ಹೃದಯವ ನಿಂತು ಸೈತಿಡುವ ರೀತಿಯನು ॥೧॥ ಮಹದಾದಿ ಮರೆಯ ತೊಲಗಿಸಿ ಮಾಯಾತೀತ । ವಹ ನಿಜವರು ಪಲು ಮನನ ಸಂತ್ರಾಣ ॥ ಸಹಜ ಸಂಘಾತ್ಮವ ಸಲಹಿ ತೋರಲು ಮಂತ್ರ। ವಹುದೆಂಬ ಮಹಿಮೆ ವಡೆದ ಮನುಗಳನು ॥೨॥ ಪವಳದ ಬಳ್ಳಿ ಮಿಂಚಿನ ಮಾಲೆ ಮಿಸುನಿಯ । ರವೆ ರನ್ನ ದೀವಿಗೆ ತಾರಕಾ ಜಾಲ ॥ ರವಿ ಸೋಮ ಶಿಖಿಯ ನೆರವಿಯಂತೆ ಪಲವು ಬಂ । ಣವ ತೋರುತಿಹ ಬಿಂದುವನು ತಿಕೂಟದೊಳು ॥೩॥ ಶರಧಿ ನಿರ್ಜರ ಭೇರಿ ಮೇಘಾದಿ ಬಹುರವ । ಮುರಜೆ ಕಹಳೆ ಶಂಖ ಘಂಟಾದಿನಿನಾದ ॥ ವರವಾಸ ವೀಣೆ ಕಿಂಕಿಣಿ ಭ್ರಮರಾದಿಸು । ಸ್ವರಪರಿವಿಡಿದನಾ ಹತದ ನಾದವನು ॥ ೪ ॥ ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆ ರವಿ ಶಶಿ ತಾರೆ ಭುವನಾಳಿ । ವಿಲಯ ವೈದಿಹ ಮಹಾಶೂನ್ಯದಾಗಸವ ॥ ಕಳೆದ ಚಲಿತ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯ ನಿ । ರ್ಮಲ ಶಂಭುಲಿಂಗ ತಾನಾದ ಸಂತಸವ .... ॥ ೫ ॥

೭ ರಾಗ-ಮಾಳವ

ನಿಮಿಷವಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ನಿಂದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ । ಸಮನಿಸದಿಹುದೆ ಶಂಕರ ಯೋಗಿ ಜನವಂದ್ಯ ॥ ಪ ॥ ಮೂರು ಪೊಳೆಗಳ ಸಂಗಮದ ತಾಣ

ದೊಳು ಮಿಂದು । ಮೂರು ತಾಪದಾದಿ ಮಲವನು ದೊಳೆದು ॥ ಮೂರು ಗುಣವನು ಮೀರಿ ತೋರುವ ಸುತೇಜದೊಳು । ಮೂರು ಮನೋವಾಯು ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಕೂಡಿ ಕರಿಗೊಂಡು ॥೧॥ ಅಸುಗತಿಯೊಡನೆ ಸುಳಿವ ವರ್ಣವೆ ರಡರ । ಪೆಸರಳಿದೆಡೆಯೊಳೇಕಾಕ್ಷರಿಯ ॥ ದಶವಿಧವೆನಿಪ ನಾದವನಾಲಿ ಸುವ ಸುಖ । ರಸದ ಸೊಗಸು ಮಿಗೆ ಮತಿ ಮರೆದನ್ಯವನು ॥ ೨ ॥ ಸುರಭಿ ನಿಸ್ವನದ ಹಾದಿಗಳ ನಾಲ್ಕರನಡು । ವರಿದೆನಿಸುವ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯನು ॥ ಬೆರಿಸಿ ತೋರುವ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮಯನಾದ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳ ವಿರಳ ಭಾವದಿಂದ .... ॥ ೩ ॥

೮ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಮನವೆಂಬ ಗಿಳಿಯನೊಯ್ಯಾರದೊಳೋವಿ ಮೆ। ಲ್ಲನೆ ಮುದ್ದು ನುಡಿ ಗಲಿಸೆಲೆ ಮಾನಿನಿ ॥ ಆರು ಜಾಳಂದರವೆಸೆವಾಗ್ನೆಯ ಮಿಂ । ಚೇರಿ ದರನ್ನ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ॥ ಮೂರುವರ್ಣದ ಕೋಲಿನ ಮೇಲೇರಿಸಿ ಕಾಲ್ಗೆ । ಪಾರದಂತಸು ಸರಪಣಿಹೂಡಿ ॥ ೧ ॥ ನಯನ ವಟ್ಟಲೊಳು ಚಿನ್ಮಯದಿನಿ ಗೆನೆಯೂಡಿ । ಸ್ವಯಸುನಾದದ ತನಿವಣ್ಣನಿತ್ತು ॥ ಭಯವೀವ ರಿಪುವೆಂಬ ಚೀಲಿಯನೆಬ್ಬಟ್ಟಿ । ಪ್ರಿಯದೆ ಮೈದಡವಿ ಭಾವದ ಕೈಯೊಳು ॥೨॥ ನಾಮ ವಿದೂರ ನಿಸ್ಸೀಮ ನಿತ್ಯಾನಂದ । ಧಾಮ ಬೋಧದ್ವಯಯಾನಂತರೂಪ ॥ ನೇಮರಹಿತ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆನಿಸುವಾತ್ಮಾ। ರಾಮನೆ ಶಿವ ಶಿವ ಯೆಂದೋ ದಿಸಿ .... ॥ ೩ ॥

೯ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಏನನೆಂಬೆನತಿವಿಚಿತ್ರ ಘೋರಲೆನ್ನೊಳು । ಕಂಡು । ಮೌನದಿಂದೆ ಬೆರಗುಗೊಂಡೆ ನೆಲೆಲೆ ಮಾನಿನಿ ॥ ಪ ॥ ಅಂಗಕರಣ ದುರವಣೆಗಳ ಪಿಂಗಿ ಮೊದಲೊಳು । ನೋಳ್ಪ । ಕಂಗಳೊಳಗೆ ಯರಿದು ನಿಟಲಂಟದಿ ಕೀಲಿಸೆ॥ ಪೊಂಗಿಮೂಲ ಮರುತನಡರಿ ನಿಲೆ ತ್ರಿಕೂಟದಿ ।ಮನವು। ಮಂಗಳ ಪ್ರಭಾ ವದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೊನರಿತು ॥ ೧ ॥ ನಸುವಿರಿದ ಪರಾಗದಲರನರಿದು ನೋಹಿಸಿ ।ಬಿಡದೆ। ಪಸಿದು ತುಂಬೆ ಝೇಂಕೃತಿಯೊಳು ಜಿನುಗುವಂದದಿ॥

ಅಸುವಿನೊಳಗೆ ಮೂಲ ಮಂತ್ರ ನಾದವೆಸೆಯಲು |ಜೀವ| ದೊಸಗೆ ಯಾಗ ಲೊಡನೆ ದಿವ್ಯಕಾಂತಿ ತೀವಿತು|| ೨ || ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಚಿತ್ಸುಧಾ ರಸಾಂಬು ನಿಧಿಯೊಳು | ಮುಳುಗಿ| ಯೆಚ್ಚರಿಲ್ಲದಮಳಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿವಡೆವುತ || ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರೆದೋರದಂತೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವ| ನಪ್ಪಿ | ಯೆಚ್ಚರಡಗಿದಚ್ಚಪರವಶದೊಳು ನಿಂದೆನು .... || ೩ ||

೧೦ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಕೋಗಿಲೆ | ದನಿದೋರು ಕರ್ಮವೆನಿಸುವ ಮಾಗೆ ಪೋದದಿಂ | ನನುನಯದಿ ಗುರು ಕರುಣವೆಂಬ | ಕೋಗಿಲೆ || ಘನವಸಂತವಿದೆನಗೆ ಸೊಗಸುಮಿಗೆ ಪ್ರಣವರೂ | ಪಿನ ಚಿತ್ರತರವಾದ | ಕೋಗಿಲೆ || ಪ || ದಳ ನಾಲ್ಕು ದಳವಾರು ದಳಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು | ದಳಷೋಡಶ ದ್ವಿದಳವನಾಂತ| ಕೋಗಿಲೆ ನಳಿನ ಕುಲದಿಂದೆಸೆವ ಚಕ್ರವೆಂಬಾರು ತಿಳಿ | ಗೊಳನ ಕೆಲ ದಲ್ಲಿ ಭೋರೆಂದು| ಕೋಗಿಲೆ|| ಸುಳಿವ ಸರಸ್ವತಿ ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಯೆಂದೆಂ ಬನದಿ | ಗಳನಡುವೆ ಚೌಕಮಧ್ಯದಲಿ | ಕೋಗಿಲೆ || ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗುವ ಬಿಂದುವೆಂಬಿನಿದು| ದಳೆದ ಮಾಮರದ ಮೇಲಿರ್ದು ಕೋಗಿಲೆ||೧|| ಶರಧಿಯ ಮೊರಹಿನಂತೆ ಘನಘೋಷದಂತೆ ನಿ| ರ್ಝರರವದಂತೆ ದುಂದುಭಿ ಸ್ವನದಂತೆ | ಕೋಗಿಲೆ|| ವರನಾದದಂತೆ ಘಂಟಾನಿನಾದದಂತೆ ಬಂ| ಧುರದ ಶಂಖಧ್ವಾನದಂತೆ | ಕೋಗಿಲೆ || ಮುರಜೆಯ ಸ್ವನದಂತೆ ವಾಸದಧ್ವನಿ ಯಂತೆ | ಮೊರೆವಳಿಯ ಝೇಂಕಾರದಂತೆ | ಕೋಗಿಲೆ || ನೆರೆದ ಕಿಂಕಿಣಿ ಯ ಮೇಲುಲಿಯಂತೆ ವೀಣೆಯಿಂ ಚರದಂತೆ ಪೊಸಪರಿಗಳಿಂದ | ಕೋಗಿಲೆ ||೨|| ಯೋಗಿಗಳಿಗಣಿಮಾದಿಸಿದ್ಧಿಗಳುವಾದಿಗಳಿ | ಗಾಗಮಂಗಳು ಚಂದ ನಾದಿ | ಕೋಗಿಲೆ || ಭೋಗಿಗಳಿಗೊಲವೀವ ಸವಿಗಲೆಯೊಳಿಹ ಪರ ವಿ | ರಾಗಿಗಳಿಗಹ ಸುಖಾಳಿಗಳು | ಕೋಗಿಲೆ || ಬೇಗದೊಳು ನಿನ್ನ ಧ್ವನಿಗೇಳಿ ಕ್ಕೆ ಸಾರುತಿಹ | ವಾಗಿ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವನು | ಕೋಗಿಲೆ || ಕೂಗಿ ಕರೆ ದೆನಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ ನಿನ್ನಂತೆ ಸಖ|ರಾಗಿ ಮತ್ತಾರುಂಟು ಕೋಗಿಲೆ || ೩ ||

೧೧ ರಾಗ–ಮಾಳವ

ಯೋಗಿ ನಿಜಾನಂದದೊಳು ನುಡಿಸುವ ವೀಣೆ । ರಾಗರಸದ ತರಂಗಿಣಿ ನೋಡು ರಮಣಿ ||ಪ|| ತನುವೆಂಬ ಹೋಳಿಗೆರಡು ದಿಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಕಾಯ । ನನುವರಿದಲುಗದಂತಿರೆ ಕೀಲಿಸಿ ಸನುಮತವಾದ ಷೋಡಶಾಧಾರವೆಂಬ ರಮ್ಯ । ವೆನಿಸುವ ಮೆಟ್ಟುಗಳನೆಲೆಯ ನಾಣ್ಯೈದು ನೋಡಿ || ೧ || ತಿಳಿದೇಳು ಮುಖ್ಯನಾಡಿಗಳೆಂಬ ತಂತಿಗಳನು ನಿ । ರ್ಮಲಮತಿ ಮನವಸುವಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ || ಕುಲವೆಂಬ ತಿರುಪು ಗಂಭದೊಳು ಬಂಧಿಸಿ ಮೂಲ । ದೊಳಗಣ ತಾರೆಯೆಂಬ ಕಲೆಯ ಶ್ರುತಿಯನೆತ್ತಿ || ೨ || ವರಶಂಕರಾಭರಣವನು ಮೇಳೈಸಿ ಯೋಗ। ಕರಣವೆಂಬಂಗುಲಿಯನಿಟ್ಟು ಬಾಜಿಸಿ || ವರನಾದವೆಂಬ ಗೀತವನು ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ । ವರಿದೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಕ್ತಿ ಪದವೀಯೆ ಕೇಳಿಸುವ .... || ೩ ||

ಇತಿ ಲಯಯೋಗ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಅಥ ಹಠಯೋಗ

೧೨ ರಾಗ–ಸಾರಶಿ

ಯೋಗದಂಗವೆಂಟು ಭೇದವಾಗಿ ತೋರ್ಪುದವನು ತಿಳಿವು। ದಾಗಮ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದೆ ಮುಕುತಿಗೆಳಸುವಧಿಕರು ||ಪ|| ವಿದಿತಯಮವಹಿಂಸತಾದಿ ದಶ ವಿಭಾಗವಹುದು ನಿಯಮ । ವದು ತಪೋವಿಧಾನವಾದಿ ಪಂಚಯುಗ ಸಮೇತವು || ಪದುಳದಾಸನವೆ ಮಹೋತ್ಪಲಾದಿ ನಿಖಿಳ ಮುಖವೆನಿಪ್ಪ । ದೊದವಿ ರೇಚಕಾದಿ ಸಪ್ತರೂಪವಸುನಿರೋಧನ || ೧ || ಚರಿಸುವಿಂದ್ರಿಯ ವನುಪಾಯದಿಂದೆ ಸೆಳೆವುದೊಳಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾ । ಹರಣವದು ಶಿವಾಶ್ರಯದೊಳು ಚಿತ್ತವಿಹುದೆ ಧಾರಣ || ಹರಪದಾನು ಚಿಂತೆ ಧ್ಯಾನವೆನಿಪುದಾ ಸ್ವರೂಪ ದಲ್ಲಿ । ಮರಳದಚಲ ಭಾವವಾಗೆ ವರಸಮಾಧಿ ನಿಜವದು|| ೨ || ತಿಳಿಯೆ ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕು ಬಾಹ್ಯವೆನಿಸಿ ಕಾಮ ಕೋಪ ರೋಗ । ಕಲುಷ ಸಂತತಿ

ಯನು ಕೆಡಿಪವಂತರಂಗವೆನಿಸುತ ॥ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯ ಮೋಹ ವಿಮತಿ ಮರವೆ ಗಳನೆನೇತಿ । ಗಳೆದು ಶಂಭುಲಿಂಗದಂಘ್ರಿ ಸಂಗ ಸುಖವ ನೀವವು ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಸಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗಂ

೧೩- ರಾಗ–ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಪರಿವಿಡಿದು ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವನರಿದ । ವರಯೋಗಿಗಾನಂದಮಯ ಮುಕ್ತಿಯಹುದು ॥ಪ॥ ತನು ಕರಣ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ ವಿಸರವೆಲ್ಲರೊಳು ವಿರತಿ । ಜನಿಸಹುದೆ ಯಮ ವಾತ್ಮ ನಿಜದೊಲುಮೆ ನಿಯಮ॥ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯದೊಳುದಾಸೀನವಾಸನವು । ಕನಸೆಂದು ಬಾಹ್ಯವನು ಬಿಡುವುದಸುನಿಯಮ ॥೧॥ ಬಗೆಯನೊಳದೆಗೆವುದೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹರಣವಾ ಮನ।ಬಗೆದರಿವಿನೊಳು ನಿಲೆ ಧಾರಣವೆನಿಪುದು ॥ ಮಿಗೆಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯತಾನೆಂಬುದೇ ಧ್ಯಾನ । ವಗಲದಿರಲಾ । ಬುದ್ಧಿಯದು ಸಮಾಧಿ ॥ ೨ ॥ ಪೇಳಿದಿವರೊಳು ಮೊದಲಿನೈದಂಗದಿಂದಹಿತ । ಜಾಲವಳಿದಮಳತೆಯ ಚಿತ್ತವನು ॥ ಮೇಲಣಂಗತ್ರಯದಿ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳು । ಮೇಳೈಸಲದೆ ಯೋಗಲಕ್ಷಣಮಹುದಾಗಿ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗಂ

೧೪. ರಾಗ–ಸಾರಂಗ

ಆಸನಸ್ಥಿರನಾಗಿ ಮನವಸುವೆರೆದಕ್ಷಿ। ನಾಸಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂದೊಡೆಮುಕ್ತಿ ॥ ಪ ॥ ಎಡದ ಹಿಮ್ಮಡದಿನಾಧಾರದೆಡೆಯನೊತ್ತು । ತೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಹಿಮ್ಮಡವನು ॥ ಮಡಗಿ ಮೇಹನದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯೊಳು ರುಜುವೆನಿಸಿ । ಪೊಡಲಿಂದಮಿರೆ ಸಿದ್ಧಾಸನವದು ॥ ೧ ॥ ತೊಡೆ ಕಿರುದೊಡೆಗಳ ನಡುವೆರಡಂಘ್ರಿಗ । ಳಡಗಿರ್ದು ಸಸಿನವಾದೊಡಲಿಂದ ॥ ಬಿಡದೆ ಕುಳ್ಳಿರೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನವಹುದೆಂದು । ತಡೆಯದಿದನು ನೋಡಿ ತಿಳಿವುದು ॥ ೨ ॥ ತೊಡೆಗಳೆರಡರ

ಮೇಲಡರಿ ಮಡಂಗಳು । ಬಿಡದೆ ಕೂಡಿರಲೆಡ ಬಲವಾಗಿ ॥ ಕಡುನೇರಿತ್ತಾದೊಡಲಿಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ಪುದಾ । ದೊಡೆ ಪದ್ಮಾಸನ ವೆಂದೆನಿಪುದು ॥೩॥ ಎಡದ ಪಾದದ ಮಡವಡಿಯಾಗಿ ನಿಲೆ ಬಲ । ದಡಿ ಮಡವೆಡದ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಡಗಿರೆ ರುಜುಕಾಯದಿಂದ ಕುಳ್ಳಿರ್ದೊಡೆ । ನುಡಿವರದನು ವೀರಾಸನ ವೆಂದು ॥ ೪ ॥ ತನಗಾವತೆರದಿಂದೆ ಜನಿಪುದು ಧೈರ್ಯವಂ । ತನುವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಚಲಿಸದೆ ॥ ಮನವಸುಗಳನು ನಿರೋಧಿಸಿದೊಡೆ ಸುಖಾ । ಸನವದು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ ....॥೫॥

ಇತ್ಯಾಸನಭೇದಃ

೧೫. ರಾಗ–ಮಧ್ಯಮಾವತಿ

ಮೂರು ಬಂಧದ ಲಕ್ಷಣವನರಿದೊಡೆ ಬಂಧ । ಮೂರಳಿದಿಹುದು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿ ॥ ಪ ॥ ಅನಿಲ ನಿರೋಧನದಿಂದಾಧಾರವಾದಪಾನ । ದಿನಪತಿಯನು ಹೃದಯ ಶಶಿ ॥ ಯೆನಿಸುವ ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ನಡುನಾಡಿ । ಗನುಗೂಡಲದೆ ಮೂರ ಬಂಧವು ॥ ೧ ॥ ವರನಾಡಿ ಕಂದದೆಡೆಯ ನಾಭಿಚಕ್ರದಃ । ಪರಿಕೆಳಗೆಂಬೆರಡೆಡೆಯನು ॥ ಪಿರಿದು ಬಂಧಿವುದುಡ್ಡಿಯಾಣಬಂಧವಹುದದು । ಜರೆ ಮರಣವನು ಕೆಡಿಸುತಿರ್ಕು ॥ ೨ ॥ ಗಳ ಸಂಕೋಚವನೆಸಗಿ ತನ್ನ ಚುಬುಕವ । ನಿಳುಹಿ ಹೃದಯ ತಾಣದೊಳಗಿಟ್ಟು ॥ ಚಲಿಸದಿರಲು ಜಾಲಂಧರ ಬಂಧವಿದರಿಂದು ॥ ಜ್ವಲಿಪಮೃತವೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವು ।೩।

ಇತಿ ಬಂಧತ್ರಯಃ

೧೬. ರಾಗ–ಭೈರವಿ

ಯೋಗಿ ಯೆಂದೆನಿಸೆನ್ನನು । ವಿಷಯಸುಖ । ಭೋಗಿಯೆನಿಸದೆ ಜಗದೊಳು । ಶಿವನೆ ॥ ಪ ॥ ವರಚೌಕ ಮಧ್ಯ ದೊಳಗೆ । ರಾಜಿಸುವ ಪರನಾದವನೆ ಬೋಧಿಸಿ । ಪೊರಗೆ ॥ ತರುಣಿಯನುಭವದ ನುಡಿಯ । ಕೇಳುವಾತುರವಿದನು ಬಗೆಗೊಳಿಸದೆ ॥ ಶಿವನೆ ॥ ೧ ॥ ಚಲಿಸದಾಸನ ಮುದ್ರೆಯ ।

ಮೊದಲಲ್ಲಿ । ಸಲೆ ಸಾಂಗವೆನಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ । ಬಳಿಕ॥ ಲಲನೆಯಾಲಿಂಗವನು । ಮಾಡುವಿನಿ । ಗಲೆಯ ಮೋಹವನೆಸಗದೆ । ಶಿವನೆ ॥೨॥ ಮಂಡಲತ್ರಯದ ಮೇಲೆ । ದೀಪಿಸುವ । ಖಂಡ ತೇಜವನೆ ತೋರಿ । ಬೇರೆ ॥ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಿ ಯಧಿಕ । ರೂಪನೆಡೆ। ಗೊಂಡು ಭಾವಿಸಲೀಯದೆ ಶಿವನೆ ॥ ೩ ॥ ನಡುನಾ ಡಿಯಗ್ರದಲ್ಲಿ । ಸಾರಸುಖ । ದೆಡೆಯಮೃತ ರಸವನೂಡಿ । ಕೂಡೆ ॥ ಕಡು ಚಲುವೆಯಧರ ಸುಧೆಯ । ಸೇವನೆಯ ಸಡಗರದೊಳೊಡ ವೆರಸದೆ । ಶಿವನೆ ॥ ೪ ॥ ನವಹೃದಯ ಕಮಲವಲರೆ । ಬಿಡದೆ ತೀ । ಡುವ ಸುಗಂಧವನೆ ತೀವಿ । ಮಿಕ್ಕಾ ॥ ಯುವತಿಯುಸುರೊಳುಗಂಪನು। ವಾಸಿಸುವ। ಸವಿಗು ಡದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗ । ಶಿವನೆ ॥ .... ॥೫॥

೧೭ ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಮೋಹ ಮಲ ಪಾಶವಿಲ್ಲಿದ ನಿನಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆಂ । ದೂಹಿಸಿದೆ ನೆನ್ನಮ ರವೆಯ ತಿಳಿಯುವೆನಗಾದ । ಸಾಹಸವೆಯುದಯ ಸಮಯಾ ರೋಪವಿಂ ತಾಗೆ ದೇವ ನೀನುಪ್ಪವಡಿಸ ॥ ಪ ॥ ಪರನಾದವೆಂಬ ಮುಂಗೋಳಿ ಮಿಗೆ ಕೂಗುತಿದೆ । ಪರಬಿಂದುವೆಂಬ ಮೂಡಣ ಕೆಂಪು ಮಸಗುತಿದೆ । ಚಿರಕಾಲ ದಿರಿದಡಸಿದಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತಮವಿರದಂಜಿ ಪರೆವುತಿದೆ ॥ ಭರದಿ ಕುಂಡಲಿ ಯೆಂಬ ತರಣಿ ತಲೆದೋರುತಿದೆ । ನೆರೆದುಲಿವುತಿದೆ ವಿಧಿಗಳೆಂಬ ಖಗರಾಶಿ ಬಹು । ತರ ಹೃದಯವೆಂಬ ವಾರಿಜವಲರುತಿದೆ ತಳುಪದನಘ ನೀನುಪ್ಪವ ಡಿಸ ॥೧॥ ಮನದ ವಿಕೃತಗಳೆಂಬ ಕುಮುದತತಿ ಕೊರಗುತಿದೆ । ಮುನಿವ ಮಮಕಾರಂಗಳೆಂಬ ಚೋರರ ಭೀತಿ । ಯನುಗೆಡುತಿದೆ ಯಷ್ಟಮದವೆಂಬ ರಕ್ಕಸರ ಸುಳುಹು ಮೈಗಾಣಿಸದಿದೆ ॥ ಜಿನುಗುವಿಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ ಗಳು ಮು। ನ್ನಿನ ವಿಲಾಸವ ದೊರೆವುತಿವೆ ಸುಕೃತವೆಂಬಖಿಳ । ಜನರುಚಿತ ಕರ್ಮವೆಸಗಲು ಬಯಸುತಿವೆ ನಿರಾವರಣ ನೀನುಪ್ಪವಡಿಸ ॥ ೨ ॥ ದುರಿತ ಬಲವೆಂಬ ಕೌಶಿಕನು ಕಂಗೆಡುತಲಿದೆ । ಹರವರಿಯ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕನಸ ಳಿವುತಿದೆ । ಪರಿವಿಡಿದು ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆಂಬ ವಿಷಯಾಳಿ ಗೋಚರಸುತಿದೆ ಮತಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ॥ ಪರಿವ ಗಂಗಾ ಯಮುನೆಯೆಂಬ ಕೋಕಂಗಳೊಡೆ । ವೆರೆವುತಿವೆ ಭಾವನೆಗಳೆಂಬ ತಾರೆಗಳು ಮೈ । ಗರೆವುತಿವೆ ಹಮ್ಮಿನಿರವೆಂಬ ಶಶಿಮಾಜು

ತಿದೆ ವರದ ನೀನುಪ್ಪವಡಿಸ ॥ ೩ ॥ ಹವಣಿಸಿದ ಕರಣ ಮುದ್ರೆಗಳೆಂಬ ಭಜಕರೊ । ಪ್ಪುವ ಯೋಗವೆಂಬ ಪೂಜಾಪಚಾರಂ ಗೊಡಲು । ಸವಿನ ಯದೊಳವಧರಿಸಿ ಚೌಕ ಮಧ್ಯದ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ॥ ತವೆ ರಾಜ ವಿಭವದೊಳು ರಂಜಿಸುತ್ತಿರೆ ಲಕ್ಷ್ಯ । ನಿವಹವೆಂಬತುಳ ಭೂಪಾಲರೋಲ ಗವೀಯೆ । ಕವಿವ ದಶವಿಘ್ನಂಗಳೆಂಬರಿಗಳೋಡುವರು ನಿತ್ಯ ನೀನುಪ್ಪವ ಡಿಸ ॥೪॥ ಆ ಸಮಯದನು ಭಾವವೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕನ । ಲೇಸೆನಿಪ ನಿಜ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ವಿಜ್ಞಾಪನವ। ನೋಸರಿಸದಾಲಿಸಿ ಪರಾಕು ಮಾಡದೆ ನೋಡಿ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳಿರ್ದೆನ್ನನು ॥ ಮೋಸವಾಗದಿರಣುಗನಿನಗಿನ್ನು ಭವಬಂಧ । ದಾಸರಿಲ್ಲೇದ ಭಯವಿತ್ತು ತವಪದಕಮಲ ವಾಸದೊಳಗಿಂ ಬಿಟ್ಟು ಸಲಹು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಘಳಿಲನೆ ನೀನುಪ್ಪವಡಿಸ ।ಶಿವನೆ .... ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಯಂತರವೃತ್ತಿಃ

ಹಠಯೋಗ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಅಥ ರಾಜಯೋಗ

೧೮ ರಾಗ–ಶ್ರೀ

ಯೋಗಿಗಲ್ಲದೆ ದೊರೆವುದು ಪರಶರ ಮುಕ್ತಿ ॥ ಪ ॥ ಚಿರಸುಖಾಸನತೆ ಶರೀರದ ಸಸಿನತೆ । ಕರಣ ನಿಕರದ ನಿಶ್ಚಲತೆ॥ ಮರುತ ಮನ ದಿಟ್ಟಿಗ ಳೊಂದು ಗೂಡುತೆ । ವರ ಹೃದಯಾನು ಸಂಧಾನತೆ ॥ ೧ ॥ ಮಂಡಲತ್ರ ಯದ ತಾರಾಗ್ರದ ನಭದೊಳ । ಖಂಡ ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗಲು ॥ ಕಂಡು ತದೀಯ ಸುಧೆಯನು ದಣ್ಣ ನೆದಣಿ । ದುಂಡು ನಿಜಾನಂದ ಲೀಯತೆ ॥ ೨ ॥ ಮೂರು ಪೊಳೆಯ ನಡುವಣ ನಾದವನು ಕೇಳಿ ಮಿೂರುತದನು ವಾಗೀಶ್ವರಿ ಯೊಳು ॥ ಬೇರಾಗದೊಂದೆನಿಸಿದ ಚಿತ್ತಿನೊಡನೊಂದಿ । ತೋರುವ ಶಂಭು ಲಿಂಗೈಕ್ಯತೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಪರತತ್ವವದು ತನಗೆತಾನೆಗೋಚರವಹುದು । ವಿರಚಿಸಿದೀಮೂರು ಲಕ್ಷ್ಯವರಿದಂದು ॥ ಪ ॥ ತನುಮಧ್ಯವಿಡಿದಖಿಳ ಚಕ್ರಭೇದಿನಿಯಾಗಿ । ಮಿನುಗುತಿಹ ನಡು ನಾಡಿಯಂತರಾಳದೊಳು ॥ ವನಜಸೂತ್ರದ ಹವಣಿನೆಳೆಮಿಂಚುಗಳಿಗಧಿಕ । ವೆನಿಪ ತೇಜವನು ಮನದೊಳಗೆ ಭಾವಿಸಲು ॥ ೧ ॥ ಕರಿದು ಪೊಗೆ ಕೆಂಪು ಸಿತ ಪೀತ ವರ್ನಂಗಳನೆ । ಪರಿವಿಡಿದು ನಾಸಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಪನ್ನೆರಡು । ವರದಶಕವೆಂಟಾರು ಚತುರಂಗುಲದ ಮಿತಿಯೊ । ಳಿರಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಯನು ಚಲಿಸದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ॥ ೨ ॥ ಪಲವು ಶಶಿ ರವಿ ತಾರೆ ಶಿಖಿರನ್ನವೆಳಗುಗಳ । ನೊಳಕೊಂಡ ನೇಮ ಸೀಮೆಯನುಳಿದು ಮೆರೆವ ॥ ಸುಲಭ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಪಾದ ಪಂಕಜವ । ನಲಸದನುಸಂಧಾನಿಸುತ್ತೆ ಸುಖಮಿರಲು .... ॥ ೩ ॥

೨೦ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ತಾರಕತ್ರಯದ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲರನು ಸಂ । ಸಾರ ಸಾಗರವ ನುತ್ತರಿಸದಿಹುದೆ ॥ ಪ ॥ ಭೂತಪಂಚಕದ ಪಂಚೀಕರಣದಿಂ ಪುಟ್ಟಿ । ದಾ ತತ್ವ ಪಂಚವಿಂಶತಿಯನುವನರಿದು ॥ ನೇತಿಗಳೆದು ನಿಜಪದವೆ ತಾನೆಂಬ ಪು।ನೀತಭಾವನೆಯೆ ಸಾಂಖ್ಯವಿದು ಪೂರ್ವತಾರೆ ॥೧॥ ಧರಣಿಯು ತಾಣವೆರಡರೊಳು ಶಿಖಿಯಮುಂ । ದಿರಯುಗದೊಳು ನಭದೆಡೆಯುಗಳದೊಳು ॥ ಕರಶಾಖೆ ಋತುಗೂಡಿ ಬಲಿದು ನೋಡುತ ಕೇಳು । ತಿರೆ ಮಧ್ಯತಾರೆ ತಾನಿದು ಬಾಹ್ಯಮುದ್ರೆ ॥೨॥ ಪೊರಗಣ ವಿಷಯ ವಿಭ್ರಮತೆಗಾಣಿಸದವೆ ದೆರೆದಕ್ಷಿ ತುಂಬಿಸೂಸದೆ ನಿಂದ ವಾಯು ॥ ಕರಿಗೊಂಡು ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳಿಹ ಮನವಿದ । ನರಿಯಲಂತರ ಮುದ್ರೆಯದಮನಸ್ಕತಾರೆ .... ॥ ೩ ॥

೨೧ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸುತಿದೆ ಪರವಸ್ತುವಿದ ನಣ್ಣಗಳರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬಳಲುವರದೇಕೆ ॥ ಪ ॥ ಕರಿಯ ಬಿಳಿಯ ಕೆಂಪಿನ ರುಣೇಂದು ಶಿಖಿಯ

ಸು। ಸ್ಥಿರವಾದ ಮಂಡಲತ್ರಯದ ಮಧ್ಯದೊಳು। ನೆರೆದು ತೋರುವ ನಾನಾ ಪರಿಯ ಬಿಂದುವಿನ ಬಂ। ಧುರದ ಕಾಂತಿ ಕೋಟ್ಯಾನು ಕೋಟಿಯ ನಡುವೆ ॥ ೧ ॥ ಮುಕುಳಿತವಾಗಿ ಮಿಡುಕದಾಲಿ ರೇ। ಚಕ ಪೂರಕ ವಿಲ್ಲದಿಹ ಗಂಧವಹ ನನ್ಯ ವಿಷಯ ॥ ವಿಕೃತಿ ಸೋಂಕದೆ ನಿಂದಮನ ವಚ್ಚಳಿಯದೊಪ್ಪು। ವಕಳಂಕ ಮತಿ ಮರೆಯದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ॥ ೨ ॥ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಸಕಲವೆಲ್ಲವನು ನೋಡುವ ದಿವ್ಯ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಕರ್ನಿಕಾಪೀಠದೊಳಗೆ॥ ಸದಮಳ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ। ಪದವೆನಿಸಿಹುದಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದೊಡೆ .... ॥ ೩ ॥

೨೨ ರಾಗ-ಮಧುಮಾಧವಿ

ಪರತತ್ವದಿರವನು ಕರತಳಾಮಳಕದ। ಪರಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುವೆಡೆಯಾವುದೆನಲು ॥ ಪ ॥ ಕಪ್ಪುರವೆರಡರಗ್ರದೊಳು ತನ್ನಿರವನು। ಕಪ್ಪುರವಿಡಿದೊಪ್ಪುಗೆಡಿಸುವನೊಳಗೆ ॥ ಕಪ್ಪುರದೊಳಪ್ಪಿಗೆಣೆಯ ಮುಗಿಲಮಿಂಚಿ। ನೊಪ್ಪವೆ ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿವೆಡೆ ತಾನೆ ॥೧॥ ಪೊರೆಗೆ ತೋರುವ ಸತಿಪತಿಗಳ ಮೇಲಣ। ಮೆರೆವಾತುಮನೆ ಯಸುಪುರದಂಬರದೊಳು ॥ ನೆರೆ ನೀವಾರ ಕಂಟಕದ ತನುವಿನ ಪೊನ್ನ। ತೆರೆನದು ತತ್ವವೆಂದರಿವೆಡೆ ತಾನೆ ॥ ೨ ॥ ಜಲದ ಮೇಲಾಡುವ ರಾಜಹಂಸನಗೂಡ। ಕೆಲದ ಸಾಸಿರ ಸುವರ್ಣದ ಮಧ್ಯದಲಿ ॥ ಸುಲಲಿತ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಕಂಜದೆಳೆಯಂತ। ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದನು ಭಾವಿಸುವೆಡೆ ತಾನೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೨೩ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಯೋಚಿಸಿ ಪೇಳಿದವನಿಗುಂಟು ಮೂರು ಕಣ್ಣಿ। ನಾ ಚತುರತೆಯುಳ್ಳದಿದೇನೆಂಬುದನು ॥ ಪ ॥ ನೊದಲೊಂದರೊಳು ಮೂವರ ಬಲೆಯರೆನಿಸಿ। ಹುದು ಪುಣ್ಯ ಫಲವನು ಪಡೆವುದೊಂದರೊಳು ॥ ಸದಮಳರನು ಪುಟ್ಟುಗೆಡಿಪುದೊಂದರೊಳು। ನದಿಗಳನೇಕದ ಜನನಿಯೊಂದರೊಳು ॥ ೧ ॥ ಒಂದರೊಳು ಬೆಸಗೊಂಬದೊಂದರೊಳು ಪೊರೆವು। ದೊಂದರೊಳೆರಡನು ತಾನೊಂದುತಿಹುದು ॥ ಒಂದರೊಳು ಬೆಳಗುಗತ್ತಲೆಗಳುಕದ ಪೆರ। ತೊಂದರೊಳು

ಬಂದು ತನ್ನ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಹುದು ॥ ೨ ॥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಗಳೊಂದಾಟ ಮುಳಿದು ಪೊಗೆ । ವಣ್ಣದೊಂದೆರಡು ಬಟ್ಟೆಗಳನುಟ್ಟಹುದು ॥ ತಣ್ಣೆಸೆವು ತಜ್ಞೆಯೆನಿಪುದಾಸುರಾವೃತ್ತಿ । ಬಣ್ಣಿಸಿಕೊಂಬುದದೊಂದೆಡೆಯೊಳು ॥ ೩ ॥ ತಿರುಗುತಿಹುದು ನಿಲ್ಲದೊಂದರೊಳದು ನಿಂದು । ಪರಿವುದೊಂದರೊಳೆರಡೆಂ ಟಂಬರವನು ॥ ನೆರೆದಳತೆ ಬಂದುದೊಂದೆಡೆಯೊಳು ತೆರೆ । ಒರೆ ತನಗದು ಭೋಗ ವೀವುದೊಂದರೊಳು ॥ ೪ ॥ ಕುಂದದಾನಂದವ ನೀವು ದದೊಂದ ದತಿಬಲ್ಲಿದರ । ಸಂದು ಕಳೆವಡೆದಿಹು ದದೊಂದೆದೆಯೊಳು ॥ ಮುಂದನಾಡಿ ತೋರ್ಪುದೊಂದರೊಳಾಡದಿಹುದದು । ಸಂದು ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವಿತ್ತು ದೊಂದರೊಳು .... ॥ ೫ ॥

೨೪ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಕೊಳನಿದೊಂದತಿ ಕೌತುಕದೊಳು ಕಾಣಿಸುತಿದೆ । ಕಳಹಂಸ ನಿಳಯ ವೆನಿಸಿ ನೀರೆನೋಡೆ ॥ ಪ ॥ ಸರಸಿದೊಳಗೆ ತಾನಿದೆ ತನ್ನೆಡೆಯಣಂಬು । ಪರಿವುದು ಪೊರಸೂಸಿ ಬಿಸಿತಣ್ಣತಾಗಿ ॥ ಎರಡೆನಿಸಿಹುದೇಕವಹುದು ಕಾಲಾದಿ ಸಂ । ಚರಣದಿ ಪುರುಷರೂಪವನು ತಾಳಿದೆ ॥ ೧ ॥ ಅಳಿ ಮೀನು ಮಿಂಚು ಕೈರವ ಕಂತುಶರ ವೃಗ ನಳಿನ ಮಯೂರ ಚಕೋರೇಂದು ಕಿರಣ ॥ ತೊಳಗುವ ತಾರೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಗೆಗೊಂಡು ತ । ನ್ನೊಳು ವಿಶ್ವ ವಿಷಯ ಸಂಪದ ಸಿದ್ಧಿ ವಡೆದು ॥ ೨ ॥ ಬಿಸಿಲುರಿ ಜೊನ್ನದ ವರಗುಣ ಮೂಲಿಗ । ರಸುರಾಂಗಜಾಂಬರ ಫಣಿವಾಯುವರ್ನ ॥ ವಿಸರವಿಡಿದು ಶಂಭು ಲಿಂಗದ ನಿಜವಾಗಿ । ದೆಸೆದೋರ್ಕೆವಡೆದು ದ್ವಾರಾವತಿಯೆ ನಿಸಿ ॥ ೩ ॥

೨೫ ರಾಗ–ದೇಶಿ

ನೀನರಿದು ನೀರೆ ಪೇಳೆನಗೆ ಕಣ್ದೆರವಾಗಿ । ನಾನೀಗಳೊಂದೊಂದ ನೊಲಿದು ಕೇಳುವೆನು ॥ ಪ ॥ ಕರಣಾದಿ ಕಾಲಾಟವೇನೇತರಿಂದಹುದು । ಹರನ ತನುವೆಂಟಗಲದೆಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹವು ॥ ಎರಡನೆಯ ಮಾತು ಮೈವೆತ್ತಿರ್ಪು ದಾವನೆಲೆ । ಕರುಣರಸವಾವುದರ ಕಡೆಯಿಂದಲಹುದು ॥ ೧ ॥ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳೆ

ರಡು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಹವೆಲ್ಲಿ । ಶಿವನ ಚಿತ್ಪದವನರುಪುವ ಮಾರ್ಗವೇನು ॥ ಶಿವಯೋಗ ಮುದ್ರಾನುಭವದ ಬೀಡಾವುದು । ಶಿವಲಿಂಗದೆಡೆಯನೇನೆಂದು ಪೇಳುವರು ॥ ೨ ॥ ಶರಿರವಿಡಿಗೆರೆ ವಿಷಯಭೋಗದಾಶ್ರಯವೇನು । ಕರಪೀಠದಿಷ್ಟವೆನಿಸುವ ಶಂಭುಲಿಂಗವು ॥ ಗುರುಮತದೊಳಾವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಂದುದು ಮನದ । ಪರಿಣಾಮ ಪರವಶವದೆಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಪುದು ॥ ೩ ॥

೨೬ ರಾಗ-ಸಾವೇರಿ

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಂದೆ ಕಾಣೆಲವೊ ನೀನರಿವೆಂಬ । ಸನ್ನೆಯನನ್ಯಭಾವನೆಯಳಿದು ॥ಪ॥ ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳು ಗುಣಾಕ್ಷರ ದೇವತೆ । ಮೂರು ಕಾಲಾವಸ್ಥೆ ತನು ಜೀವರು ॥ ಮೂರು ವೇದಾತ್ಮಾದಿಗಳು ದೃಶ್ಯವಾಗಿಂತು । ತೋರುತಿರ್ಪವು ನೀನೆ ದೃಶಿಯೆಂಬುದ ॥ ೧ ॥ ರವಿ ಸೋಮ ಶಿಖಿ ಮಂಡಲದ ಕಾಂತಿಯಿಂದೆ ತೋ । ರುವವೆಂತು ಘಟಪಟಾದಿಗಳಂತುಟು ॥ ವಿವಿಧ ತತ್ವಂಗಳು ನಿನ್ನ ಬೆಳಗಿನಿಂ। ದವೆ ರಂಜಿಸುವದಿದು ನಿಜವೆಂಬುದ ॥ ೨ ॥ ಸಕಲಜ್ಞನಖಿಳೇಂದ್ರಿಯಾದ್ಯ ನಮಳಯೋಗಿ । ನಿಕರ ಹೃದಯ ವಾರಿಜ ಹಂಸನು ॥ ಸಕಲಾರ್ಥ ಸಾಧಕನಹ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ । ಸಕಲಾನುಭಾವದಿ ನೀನಹುದೆಂಬುದ .... ॥ ೩ ॥

೨೭ ರಾಗ-ವಡ್ಡಿ ಧನ್ಯಾಸಿ

ಬಹು ಕೃತ್ಯವಳಿದಾತ್ಮಯೋಗ ನಿದ್ರೆಯೋ । ಳಿಹ ಮುಕ್ತನಿರವ ನೋಡು ರಮಣಿ ॥ ಪ ॥ ವರವಜ್ರಾಸನದಿಂದೆ ಸಮವೆನಿಪ ಸು । ಸ್ಥಿರವಾದ ತನುವೆಂಬ ಸಜ್ಜೆವನೆಯ ॥ ಕರಣನಿಕರವೆಂಬ ಬಾಗಿಲನೆಲ್ಲವ । ನಿರದೆ ಷಣ್ಮುಖಿಯೆಂಬ । ಕದವನಿಕ್ಕಿ ॥ ೧ ॥ ನಡುನಾಡಿಗಂಭದೊಳು ಮೂಲಶಿಖಿಯೆಂಬ ಸೊಡರ ಬೆಳಗನೆತ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ॥ ದೆಡೆಯಣಂಬುಜವೆಂಬ ಸಿರಿ ಮಂಚವ । ನಡರಿ ಪರಮ ಶಾಂತದೊಡನೊರಗಿ ॥ ೨ ॥ ಬಳಿಕ ಶಾಂಭವಿ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಲೋಚನಂ । ಗಳನೊಯ್ಯ ನರೆ ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲೆ

ಕವಿವ ಬೆಳಗಿನುನ್ಮನಿಯೆಂಬ ಸುಖಸುಪ್ತಿಯ । ಚ್ಚಳಿಯದೆ ಗುರು ಶಂಭು ಲಿಂಗವೆನಿಸಿ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ತಾರಕತ್ರಯಃ

೨೮ ರಾಗ-ಸಾಳಂಗ

ಪರಿಭಾವಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ತೆರೆದೊಳೀ ಮನವೆ ಸಂ । ಚರಿಸುತಿರ್ಪುದು ಪೇಳ್ವೆನದನಿಂತು ॥ಪ॥ ಪದುಳವಿುರದೆ ಕಾಲತ್ರಯದೊಳು ವಿಷಯ ಸಂ । ಪದನೆಳಿಸಿ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದ ॥ ಒದವಿ ತಾಮಸ ಹೃದಯದ ಹೀನವೃತ್ತಿಯೆಂ । ಬುದು ತಾನೆ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತವೆನಿಸುವದು ॥ ೧ ॥ ಯೋಗದೊಳಂತರಂಗ ದೊಳೊಮ್ಮೆ ಬಾಹ್ಯದ । ಭೋಗ ಸಂತಾನ ವಿಧಿಯೊಳೊಮ್ಮೆ । ರಾಗಿಪ ರಾಜಸವಾದ ಚಿದ್ಗತಿಯೆ ಗ । ತಾಗತವಿದು ಮಧ್ಯವೆನಿಪುದು ॥ ೨ ॥ ಪೆರ ತೊಂದು ವಿಷಯದೊಳೆರಗದಂತರವಾಗಿ । ಮೆರೆವ ತತ್ವದೊಳೆಡೆಯಡುಗದೆ ॥ ಕರಿಗೊಂಡು ಸತ್ವದುತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿ ನಿಲಲದ । ನರಿಯೆ ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟವೆಂದೆನಿಪುದು ॥ ೩ ॥ ಆನು ನೀನದಿದೆಂಬುದೇನು ತೋರದೆ ಸಚ್ಚಿ । ದಾನಂದ ಬೋಧಾನು ಭವದೊಳು ॥ ಮಾನಸವಡಗಿ ಸುಷುಪ್ತನಂತಿರಲು ಸ್ವ । ಲೀನ ವತ್ಯಧಿಕ ನಿರ್ಗುಣವಿದು ॥ ೪ ॥ ಇವರೊಳುತ್ತಮವೆನಿಸುವ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ । ಹವಣಿಸಿ ನಿಂದ ಚೇತನವನು ॥ ತವೆ ತುರಿಯಾತ್ಮಕವನೆ ಮಾಡಿ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾದಿರವದು ನಿಜಮುಕ್ತಿ ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ವೃತ್ತಿಭೇದಃ

೨೯ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ತೊಲಗಿಸಿ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳನು ಮುಕ್ತಿ ॥ ಲಲನೆಯನೊಡಗೂಡಿದನ ನೋಡೆ ರಮಣಿ ॥ ಪ ॥ ತನುವೆಂಬ ಸಜ್ಜವನೆಯ ಚೌಕ ಮಧ್ಯವೆಂದೆನಿಸುವ ಸಿರಿಮಂಚವಡರಿ ಮುಂದೆಸೆವ॥ ಮನವೆಂಬ ಸಖನನಿಂದ್ರಿಯ

ವೆಂಬ ಭೋಗ ಸಾ । ಧನವನೀವರ ನಸುವೆಂಬ ಚಾರರನು ॥ ೧ ॥ ನೆಲಸಿ ದಾರಧ್ವವೆಂಬನುಕೂಲ ಜನವ ನು । ಜ್ವಲನಾದ ಬಿಂದುಗಳೆಂಬ ಗಾನ ರನು ॥ ನಲಿವ ಶಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಸಖಿಯರ ನಧಿದೈವ । ಕುಲವೆಂಬ ಸಕಲಕೋ ವಿದರ ಮೇಳವನು ॥ ೨ ॥ ಇನಿತೆಲ್ಲವನು ಪೊರಮಡಿಸಿ ರಮಿಸುವೆನೆಂ । ಬನಿತರೊಳಾದುದಚ್ಚರಿಯದ ಮುಕ್ತಿ । ವನಿತೆಯನೊಲುಮೆಯನುಳ್ಳ ತನ್ನನು ಕಾಣ । ದನುಪಮ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆಯಾದನಮ್ಮ ॥ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಸಮಾಧಿಃ

ರಾಜಯೋಗ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಅಥ ಶಿವಯೋಗ

೩೦ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ದಿನ ದಿನುದುಚಿತ ವೇಳೆಯೊಳು ಪಚರಿಪುದು । ನಿನಗೆ ಕುಳವೆಲೆ ಯೋಗಿ ನೀನೆ ಬಿಡದಿದನು ॥ ಪ ॥ ಶಿವನ ಮೈವೆಳಗು ತಾನಾಡ ಭಸಿತ ವನು । ಶಿವನ ಮುಖವಾದಕ್ಷಮಾಲೆಯನು ॥ ಶಿವನ ಪೆಸರಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಜಪವನು । ಶಿವನ ತದ್ರೂಪವಾದಿಷ್ಟವನು ॥ ೧ ॥ ಶಿವನ ಕರುಣಾತ್ಮಕವಹ ಸುಪ್ರಸಾದವನು । ಶಿವನ ಸುಖಮಯವಾದ ತೀರ್ಥವನು॥ ಶಿವನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಾಕಾರವಾದುಮೆಯನು । ಶಿವನ ಪಲವಿರವಿನ ಪ್ರಮಥರನು ॥೨॥ ಶಿವನಾ ಪ್ತಸಖಿಯಾದ ಭಕ್ತಿದೇವತೆಯನು । ಶಿವನ ಕೀರ್ತಿಯ ಮೂರ್ತಿವೇದವನು॥ ಶಿವನ ಚಿಕ್ಕಲೆಯಾದ ತನ್ನನು ಶಂಭುಲಿಂ । ಗವನರುಪಿದ ಗುರುಚರಣ ವನು ॥ .... ॥ ೩ ॥

೩೧ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಪರತರ ಶಿವಲಿಂಗವೆಳಸಿ ನಿನಗಾಗಿ । ಕರಕಂಜದೊಳು ಕಾಣಿಸಿತು ಯೋಗಿ ಯಜಿಸು ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲಪೀಠವೆ ಬಿಂದುವಾಗಿ ಮೇಲೆ ನಿಂದೆ ।

ಸೆದ ಪೀಠವದು ನಾದವಾಗಿ ಗೋಮುಖವೆ ಸದಮಳ ಕಳೆಯಾಗಿ ಸಕಲಾತೀತನೆ ಲಿಂ। ಗದ ನಿಜವಾಗಿರಲದರೊಳುಜ್ವಲಿಪ ॥ ೧ ॥ ತರು ವಿಸ್ತಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ದ ಬೀಜದ । ಪರಿಯುಂತರಾರಧ್ವಗಳಿಗಿಂಬು ವಡೆದ ॥ ಪರಬೊಮ್ಮದಾಶ್ರಯವಾಗಿಹ ನಿಜಭಕ್ತಿ । ವೆರಸಿ ತನಗೆ ತಾನಾಧಾರವಾಗಿರ್ಪ ॥ ೨ ॥ ಮೂರು ಮಂಡಲವನುಚ್ಚಳಿಸಿ ಗುಣ ವರ್ನ । ಮೂರನು ಮೀರಿ ಬೋಧ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ॥ ತೋರುವ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವದು ತಾನೆ। ಬೇರೆನಿಸದೆ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಮುಂದಿಹುದು ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ

೨೩ ರಾಗ–ಘಾರಶಿ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿದನು ಗುರುವಿ । ನಾಣತಿಯೊಳು ಕೇಳಿ ನೋಡಿ । ಮಾಣದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದೆ ಜಾನಿಪನೆ ಕೃತಾರ್ಥನು ॥ ಪ ॥ ಅಸುವೆ ರವಿಯ ಪಾನಮಿಂದುವೆನಿಪುದವರೊಳಗಲದೊಂದಿ । ಮಿಸುಪ ಶಾಂತ ಸಾಂತಮಾದ ಶೈವಶಕ್ತಿಬೀಜದ ॥ ಬೆಸುಗೆಯಾದ ತಾಣದೇಕ ವರ್ನದಖಿಳ ವೃತ್ತಿಮಯದ। ವೆಸರು ದಳೆದು ಶ್ರವಣ ವಿಷಯಮಾದ ಪರಮನಾದವೆ ॥ ೧ ॥ ಮೂಲಲಿಂಗ ನಾಭ ಹೃದಯ ಕಂಠಕೂರ್ಚ ಗೋತ್ರ ವೊತ್ತ । ಜಾಲದಂಬುಜಾಕ್ಷರಾದಿ ದೈವ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ ॥ ಮೇಳದೊಡನೆ ಕೆಂಪು ಮಿಂಚು ರನ್ನ ಚಿನ್ನಸೊಡರು ಚಂಚ । ಲಾಲತಾಗ್ನಿ ದೀಪ್ತಿ ರೂಪದೋರ್ಪ ದಿವ್ಯಬಿಂದುವೆ ॥೨॥ ಪಲವು ವಿವರವಾಂತ ಕುಂಭದೊಳಗಣಚಲ ದೀಪದೊಂದು ಬೆಳಗು ಮಸಗುವಂತೆ ದೇಹ ಕರಣ ನಿಕರ ಮುಖದೊಳು ॥ ಪೊಳೆದು ವಿಶ್ವದೃಶ್ಯವೀಧಿಗಳನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೋರ್ಕೆ । ಗೊಳಿಪ ಚಾರು ಚಿತ್ಕಲ ಪ್ರಪೂರ್ಣ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೩೩ ರಾಗ-ಘಾರಶಿ

ಭಾವಲಿಂಗವನೆ ಬಿಡದೆ ನೀನು । ಪರಿ ।ಭಾವಿಸು ಭೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಗಿ ॥ ಪ ॥ ಗುರು ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದುದಿಸದೆ। ಯೋಗ ಕರಣ ಮಥ

ನದೊಳುಜ್ವಲಿಸದೆ ಕರ ಹೃದಯದ ಹವಣೆನಿಸದೆ । ನಿತ್ಯ । ಪರಿಪೂರ್ಣಾ ನಂದವಚ್ಚಳಿಯದೆ ॥ ೧ ॥ ದೀಪವದೀಪದ ಕಿರಣವ । ತಾನೆ । ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತೋರುವ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ॥ ರೂಪಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ । ಲಿಂಗಾ ।ರೋಪ ವಿಲ್ಲದ ನಿರಪರಾಧಿಯ ॥೨॥ ಸುಕರದರ್ಚನೆ ಧ್ಯಾನವೆಸಗಲು । ತೋರ್ಪ । ಸಕಲಾಸಕಲ ನಿಷ್ಕಳಂಗಳ ॥ ನಿಕರ ವಿಷಯ ವಿಕಲ್ಪನೆ ಗೂಡದೊಪ್ಪು ವಕಲಂಕ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲವಾದ ॥ ೩ ॥ ಪೊರಗೊಳಗೊಣ ನೇತ್ರಮಾನಸ । ದಿಂದೆ । ಕುರುಹು ವಡೆದು ಬಣ್ಣಬಗೆಯಾಗಿ ॥ ಬರಿ ಬಳಕೆಯೊಂದದವಿರಳ। ದೀಪ್ತಿ । ಕರಿಗೊಂಡು ವಿಕೃತಿಯೊಂದಿಲ್ಲ ॥ ೪ ॥ ಸ್ಥೂಲ ತತ್ವಾತ್ಮಕ ಜೀವನ । ವೃತ್ತಿ । ಜಾಲವಂಟದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತರದೊಳು ॥ ಮೇಳವಿಸದ ಸದಮಳ ಪರ । ಮಾನು । ಕೂಲದಿಂದಖಿಳ ಸಾಕ್ಷಿಕಮಾದ ॥ ೫ ॥ ನೋಟದ ಸಮರತಿ ಕೂಟದ । ಮೇಲೆ । ಮೀಟೆನಿಸುವ ಪರವಶನಂತೆ । ನಾಟಿಸುತಿಯ ರೂಪು ರುಚಿಗಳ । ಮೀರಿ । ಸಾಟಿ ದೋರದ ತೃಪ್ತಿಮಯ ವಾದ ॥ ೬ ॥ ತರು ಮೂಲ ಶಾಖೆಯನೊಳಗೊಂಡ । ಬೀಜ । ದಿರವಿನಂದ ದೊಳು ಷಡಧ್ವಜ ॥ ನೆರವಿಗೆ ಪರಮು ಕಾರಣವಾಗಿ । ಕಾರ್ಯ । ಕಾರಣ ಕರ್ಮದ ತೋರ್ಕೆವಡೆಯದ ॥ ೭ ॥ ಮಂದರಾಚಲದ ಚಲನೆ ನಿಂದ।ಸದಾ। ಸಿಂಧುನಂತೆ ಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿ ॥ ಯೊಂದಿಲ್ಲದಿಹ ಕಾಲದೊಳು ನಿತ್ಯ ।ಬೋಧಾ। ನಂದ ಮುದ್ರೆಯೊಡೆಯದಿರ್ಪ ॥ ೮ ॥ ತನು ಕರ್ಮವನು ವಾಯು ಜಯ ವನು । ಹಾರ । ದನುಭವ ಮಾತ್ರನೊಳಪರೋಕ್ಷ । ವೆನಿಸುವ ಗುರುಶಂಭು ಲಿಂಗದ । ನಿಜ । ದನುವಿನ ಚಿನ್ಮಾತ್ರವೆನಿಸುವ ॥ ....॥ ೯ ॥

ಇತ್ಯನುಸಂಧಾನಂ

---

೩೪ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಆವ ಮತದವ ರರಿವರಾಗಮುವನುಳಿದು ಪರಿ । ಭಾವಿಸಲು ಸಕಲ ಜಗದಾದಿ ಲಿಂಗವನು ॥ ಪ ॥ ಕಲೆ ವರ್ಣ ಪದ ಮಂತ್ರಭುವನ ನಿರ್ಮಳ ತತ್ವ । ಕುಲವೆನಿಸಿ ಲಯಭೋಗಬಧಿಕಾರವೆಂಬ ॥ ಪಲವವಸ್ಥೆಯನ್ನೈದಿ

ಪರಮ ಪತಿಗಾ ಪೆಸರು । ಗಳನುಂಟು ಮಾಡುವತಿಶಯದ ಬಿಂದುವನು॥೧॥ ಹರನ ಬಹುಕೃತ್ಯದೆಡೆಯೊಳು ಪರಿಗ್ರಹಶಕ್ತಿ । ವರಲಿಂಗ ಪೀಠವಮಳ ಕ್ರಿಯಾರೂಪು ॥ ಪರೆ ಮೊದಲೆನಿಪ ನಾಲ್ಕು ನುಡಿವಳಿಯೊಳೊಲವಿತ್ತು । ಪರಿಪೂರ್ಣದೇಕವೆನಿಸುವ ಕುಂಡಲಿಯನು ॥ ೨ ॥ ಮಾಯೆಯನು ಮೀರಿ ಕರ್ಮವನು ಸೋಂಕದೆ ಮಲದ । ಸಾಯಸವನುಳಿದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇವಲರ॥ ವಾಯದ ವಿವರ್ತ ಪರಿಣತಿಯುಳಿದು ಕಾರ್ಯ ಸಮು । ದಾಯವನು ವೃತ್ತಿಯೊಳು ಪಡೆವಂಬರವನು ॥ ೩ ॥ ತನಗಭವನೋರ್ವನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಿನಣು ಕರ್ತೃ । ತನವಿಲ್ಲದಖಿಳ ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೊಳು ವಿನುತ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಾಧನದೆಡೆಯೊಳಧಿಕರಣ । ವೆನಿಸಿ ತಾನವನು ಫಲಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮವಿದನು ॥ ೪ ॥ ತಿಳಿದು ತಂತ್ರಾಂತರವನೆಳಸಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ । ಕಳೆದು ಮಾಯಾ ಕರ್ಮಪಾಶಯುಗಳವನು । ಬಳಿಕ ಮುಕ್ತಿಯನೈದಿದವರೆಲ್ಲರನು ತನ್ನ । ಕುಳದ ಭೋಗಿ ಗಳೆನಿಸಿ ಕಡೆವ ಕುಟಿಲೆಯನು ॥ ೫ ॥ ನವಚಕ್ರದೊಳು ಮಂಡಲ ತ್ರಯದ ಮಧ್ಯದೊಳು । ಹವಣಿಸಿದ ಬೆಳಗು ಬಹುವಿಧನಾದವೆಂಬ ॥ ಸವಿದೋರಿ ಯೋಗಿಗಳಿಗಾನಂದವನು ಮಾಳ್ಪ । ಶಿವನ ತನುವೆನಿಪ ನಿಜವಾಗೀಶ್ವರೀಯನು ॥ ೬ ॥ ನಿರುಪಮ ನಿರಾಲಂಬ ನಿರುಪಾಧಿ ಯೆಂದಿನಿಪ । ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವನು ತನ್ನ ನೆಡೆವಿಡದ ॥ ವರಯೋಗಿಗಳ ಮನೋಭಾವ ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರತಳಾಮಳಕವೆನೆ ತೋರ್ಪ ವಿದ್ಯೆಯನು ॥ .... ॥೭॥

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾ

೩೫ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ನೆನೆವುದು ಮೊದಲು ಹೃದಯ ನಳಿನವನಲ್ಲಿ । ಚಿನುಮಯ ಲಿಂಗ ದರ್ಶನೆ ಗೈಯೊ ಯೋಗಿ ॥ ಪ ॥ ವರಧರ್ಮಕಂದದ ಸುಜ್ಞಾನನಾಳದ। ಸುರುಚಿರೈಶ್ವರ್ಯವೆನಿಪ ದಳಾಷ್ಟಕದ ॥ ಪರಮ ವೈರಾಗ್ಯ ಕರ್ಣಿಕೆಯ ರುದ್ರಾದಿವಿ । ಸ್ತರ ಕೇಸರದ ಶಶಿನಿಭದ ಹೃದಯವ ॥ ೧ ॥ ಗುಣ ಮಂಡಲದ ವರ್ಣ ವಿಸರ ಮಂಡಲದಭ್ರ । ಮಣಿಸೋಮ ಶಿಖಿ ಮಂಡಲ ಬಿಂದು ನಾದ ॥ ಗಣಮಂಡಲದ ಪರಕುಂಡಲಿ ಭುಜಗನ । ಫಣದ ಬೆಳಗಿನ ಮಂಡ

ಲದ ಹೃದಯವ ॥ ೨ ॥ ಬಿಸತಂತು ನೀವಾರಶೂಕ ಸದೃಶವಾದ। ಮಿಸುಪ ಮಿಂಚಿನ ತನಿವಣ್ಣದಾಕೃತಿಯ ॥ ದೆಸೆಗಳೆಲ್ಲ ವನುಜ್ವಲಿಪ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ। ಜೆಸವೆತ್ತು ತನ್ನೊಳೊಂದಿರ್ಪ ಹೃದಯವ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೩೬ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಮಾಡು ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನಂತರಂಗದೊಳು । ನೋಡಿ ಸುಖಮಯ ಸಾಧನಗಳಿಂದೊಲಿದು ॥ ಪ ॥ ಹರನೆ ಸಕಲಾಧಾರನೆಂಬು ದಾಸನವಖಿಳ । ಭರಿತನೀಶ್ವರನೆಂದು ತಿಳಿವುದಾಹ್ವಾನ ॥ ಪರಮ ಶಿವಪದವೆ ಜಗವೆಂಬುವದು ಪಾದ್ಯವದು। ಹರುಷವಾರಿಧಿ ಯಭವನಹುದೆಂಬುದರ್ಘ್ಯ॥೧॥ ಪಾವನಾತ್ಮಕ ನೀಶನೆಂಬುದಾಚಮನೀಯ । ವಾವಿಮಳ ಶಮೆಯೆಂಬ ಸಲಿಲವಭಿಷೇಕ ॥ ಭಾವಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದೆ ವಸ್ತ್ರ ವಹಿತಕುಲ। ವಾವರಿಸದಿಹ ವಿದ್ಯೆಯದು ಯಜ್ಞಸೂತ್ರ ॥ ೨ ॥ ಮಿಗೆ ಮಂಗಳೋದಯವಲಂಕಾರವನುಭವದ । ಸೊಗಸೆಲೇಪನ ವಧಿಕ ಕರುಣದಕ್ಷತೆಯು ॥ ಬಗೆಯಲರು ವಿಷಯವಾಸನೆ ವಿಲಯವೆ ಧೂಪ।ವಗಲದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯದು ದೀಪವಹುದು॥೩॥ ಭೇದವಡಗಿದಮತಿಯೆನೈವೇದ್ಯ ವಸಮರೂ । ಪಾದ ಸತ್ವಾದಿಗುಣವೃತ್ತಿ ತಾಂಬೂಲ ॥ ವಾದನವೆ ವರನಾದವಹುದು ಸೋಹಂಭಾವ । ದಾದರಣೆಯಳಿಯದಿರಲದೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವು ॥ ೪ ॥ ಬಹುತತ್ವವನು ಮೀರಿದಿರವದು ನಮಸ್ಕಾರ । ವಹುದು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳು ತನ್ನುವನು ॥ ವಿಹಿತವೆನಿಸುವ ಯೋಗಮಾರ್ಗದಿಂ ದೊಡವೆರಸಿ । ಸಹಜ ಕೈವಲ್ಯವಡಿವುದೆ ವಿಸರ್ಜನವು ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಭಕ್ತಿಃ

---

೩೭ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಲೇಸೆನಿಸುವ ಶಿವಯೋಗವಿವೈದನಭ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಲು । ದೋಷವಳಿದು ತನಗಚಲಿತ ಸುಖವೆ ನಿವಾಸವಾಗಿಹುದು ॥ಪ॥ ಕಲೆ ಛಂದ ಋಷಿ

ಶಕ್ತಿ ಬೀಜ ಸುಸ್ವರ ತತ್ವಕುಲ ದೇವದಾಕ್ಷರ । ಸಲುವರ್ಥವಿವನುಳ್ಳ ಮನುಗಳೊಳು ಸುಗತಿಗಳನೊಂದಿ ತೋರುವ ॥ ಸುಲಭದೊಂದೆರಡಾರು ವರ್ಣದ ಮನುಗಳನೆ ಸಲೆ ಸಾಂಗವೆನಿಸಿ । ನಲಿದು ಬಿಡದೆ ಜಪಿಸುತೆ ಪರದೊಳು ಚಿತ್ತವಳಿಯೆ ಮಂತ್ರಯೋಗ ॥ ೧ ॥ ಆರುಚಕ್ರದೊಳಾರು ತೆರೆದೊಳೊಪ್ಪುವ ಕಂಜವಾರ ನಿಂಬುಗೊಂಡು । ತೋರುವ ಮನವಸುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಜಾರದೊಂದೆಡೆಗೆ ॥ ಮೀರಿ ಮೂಲಾಗ್ನಿವೆರಸಿ ನಡುನಾಡಿಯೊಳೇರಿಚಿಜ್ಯೋತಿಯ । ಬೇರಾಗದೊಂದಿರೆ ಸ್ಪರ್ಶಯೋಗವಿದೆಂದು ಸಾರಿ ಪೇಳುವರು ॥ ೨ ॥ ಮೊದಲು ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾಯುದಾಧಿಗಳೊಳು ಪುದಿದೀಶ ರೂಪವನು । ಪದುಳದಿಂ ನೆನೆದದರವಯವವೆ ನೊಂದೊಂದನೊದವಿ ಬಿಟ್ಟುಳಿದ ॥ ಸದಮಳಾನಂದ ಚಿದ್ಘನವೆನಿಸಿದ ಪರಪದವನ್ನೈದಿ ತನ್ನ । ಹೃದಯ ಲಯವಾದೊಡದು ಭಾವಯೋಗವೆಂಬುದು ವಿಚಾರಿಸಲು ॥ ೩ ॥ ಕರುಣಗೋಚರವಲ್ಲದಖಿಳ ಮನಂಗಳಾವರಿಸಿ ಲಕ್ಷಿಸದ । ಧರೆ ಮೊದಲಾದ ತತ್ವಾದಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಕರವಾಗದೊಪ್ಪುವ ॥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಾರದನುಪಮಾದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ನಿರವಧಿ ನಿರ್ಗುಣ । ಪರಮಾತ್ಮನೊಳು ಮತಿಯಡಗಲಭಾವವೆಂಬ ಯೋಗವಹುದು ॥೪॥ ಮರದೆನೆಂಬರಿದೆನಂಬುಭಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬರಿಯರಿವೆನಿಪ । ಕುರುಹಿನ ಜಗವಾದೊಡಳಿದೊಡೆ ನಿಜರೂಪು ದೊರೆಯದೇಕವಾದ ॥ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಭುಲಿಂಗದೊಡನೆ ಮನವೆರಕವಾಗಿ ನಿಂದು । ಕರಿಗೊಂಡಿರಲು ಮಹಾ ಯೋಗವಾದೊಡೆ ನೆರೆ ಮುಕ್ತಿಯುಹುದು ॥ ....॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಯೋಗಪಂಚಕ

---

೩೮ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಸತಿಪತಿಗಳಿವರ ಸಮರತಿಸುಖದ ಬಾಳುವೆವೆ । ಪ್ರತಿಯುಂಟೆ ಲೋಕದೊಳು ನೋಡೆ ಲಲಿತಾಂಗಿ ॥ ಪ ॥ ಕಂಗಳೂರಿನ ಸೋಮಸೂರ್ಯವೀಥಿಯ ನಡುವೆ । ಶಿಂಗರದ ನೀಲದರಮನೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳು ॥ ರಂಗುವೆಳಗೆಸೆವ ಸಜ್ಜೆಯ ಶಕುನಿ ಮಂಚಡೆಡೆ । ಗಂಗವಿಸಿ ಬಂದು ಭರದೊಳು

ಜವಳಿಗೊಂಡು ‖ ೧ ‖ ನಿರಿಸಡಿಲುತಿರಿ ತಾನೆ ತೊಟ್ಟ ಕಂಚುಕಗಳೆಯೆ । ನೆರೆತವಕವದರಿಂದೆ ಮುಂದುವರಿಯೆ ‖ ಮುರಿದೋಡೆ ಲಜ್ಜೆ ಗಾಢಾಲಿಂಗನದ ಸೊಗಸು । ಧರೆಯೊಳಾಡುತ್ತ ಸವಿಗಲೆಯೊಳೇಳುತ್ತೆ ‖ ೨ ‖ ಬೆರಸಿ ಬೇರೆ ನಿಸದೆರಡಾಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳೇಕ । ಸುರಸವಾದಂತೆ ಪತಿಶಂಭುಲಿಂಗ ‖ ಶರಣ ಸತಿಯ ಕೂಡಿ ಪರತರಾನಂದದೊಳು । ಪರವಶವನೈದಿಹುದನುಪಮಿಸಲು ಬಹುದೆ ‖ .... ‖ ೩ ‖

೩೯ ರಾಗ–ಸಾಳಂಗ

ಯೋಗಿಗೆ ಪಂಚಾವಸ್ಥೆಗಳುಂಟು ಬೇರಂತವನರಿದಾಗಳೆ । ಕೈಗೂಡುವಳೊಲಿದಾ ಮುಕುತಿ ವನಿತೆ ‖ ಪ ‖ ಇಹ ಪರಲೋಕದ ಭೋಗವನೆಳಸದೆ ನಿಜಮೋಕ್ಷವೆಂ । ತಹುದು ತನಗೆಂದು ಶೃತಿಗುರುಗಳನಾರೈದು ‖ ಸಹಜ ಶಮೆ ಸತ್ಯ ಬುಧಜನ ಸಂಗತಿ ಮೊದಲಾದ । ಬಹು ಸುಗುಣದೊಳೆಚ್ಚರು ದಳೆದುದೆ ಜಾಗರಾಸ್ಥೆ ‖ ೧ ‖ ಬಿಸಿಲುದೊರೆ ಸುರಪನಧನು ಶರದಭ್ರದಂತೆ ಮೋ । ಹಿಸಿ ತೋರುವ ಭೂತಭುವನಾದಿ ವಸ್ತುಗಳು ‖ ಪುಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಾತ್ಮನುಳುಮೆಯ ನೆಡೆವಿಡದೆ ಭಾ। ವಿಸುತಿರಲದು ತಾನೆ ಕನಸೆಂದೆನಿಸುವವಸ್ಥೆ ‖ ೨ ‖ ಭೇದವಳಿದವಿರಳ ಸುಖ ಬೋಧವಳವಟ್ಟು ಬಳಿ । ಕಾದ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗದೊಳು ವಿಕೃತಿಗಳ ‖ ಹೋದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲದ ಚಲಿತ ಚಿತ್ತದಿರವೆ ತನ । ಗಾದೊಡದು ಸುಪ್ತಿಯೆನಿಸುತಿಹವಸ್ಥೆ ‖ ೩ ‖ ಬಯಲ ಬರಿಗೊಡದಂತೊಳ ಹೊರಗಣ ಭಾವನೆಯ ಸಂ । ಶಯವಿಲ್ಲದಂಬುಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿದ ಘಟದಂತೆ ‖ ಸ್ವಯಮೆನಿಸುವ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಕರಿಗೊಂಡಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿ। ಶ್ಚಯವಾಗಲದೀಗಳೆ ನಿರ್ಮಲ ತುರೀಯಾವಸ್ಥೆ‖೪‖ ಶರಿರವಿಡಿದಾವುದರೊಡ ನಭಿಮಾನತೆ ಯಣುವಿನದೆ । ನಿರುಪಮ ಸಾಕ್ಷಿಕ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗುಳಿದು ದರುಶನ ಮತವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರು ತಮತಮಗೊಂದೊಂದು । ಪರಿಯೊಳು ಪೊಗಳ್ದಿರವದು ತುರಿಯಾತೀತಾವಸ್ಥೆ ‖ .... ‖೫‖

ಇತಿ ವೃತಂ

ಯೋಗಪ್ರತಿಪಾದನಾ ಸ್ಥಲ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—: ಜ್ಞಾನಪ್ರತಿಪಾದನಸ್ಥಲ :—

೧ ರಾಗ-ಸಾರಂಗ ನಾಟ

ಆರು ತೆರನಾದ ಭಾವಕರಿಗನುಗುಣವಾಗಿ । ತೋರುವ ಗುರುಕುಲದಿರವನು ಪೇಳುವೆನಿಂತೊಲಿದು ॥ ಪ ॥ ಆಕರುಷಣ ವಶ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಿಹಸುಖವನುಮೇಲಿ । ಶೋಕವನ್ನೈದಿಸುವವನೆ ನಿಷೇಧಗುರುವಹನು॥ ಬೇಕೆನಿಸುವ ಸಂಪದವನು ತನಗಿಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಪರ। ಲೋಕದಲೇಸನು ಕೊಡುವನೆಕಾಮ್ಯ ಗುರುವಹನು ॥ ೧ ॥ ಭೇದಗತಿಗಳು ಹೇಯವೆಂದು ಶಮ ದಾಂತ್ಯಾದಿ । ಸಾಧನವನು ಕುರುಹಿಡುವನೆ ಸೂಚಕ ಗುರುವಹನು ॥ ವೇದವನುಮತವೆನಿಸಿದ ತತ್ವಸಂಪ್ರೀತಿಯುನೆ । ಬೋಧಿಸಿ ತಿಳುಹುವ ಕುಶಲನೆ ವಾಚಕ ಗುರುವಹನು ॥೨॥ ಜೀವ ಶಿವ ತುರಿಯ ಪರವಸ್ತುಗಳೇಕತ್ವದನು । ಭಾವನನರುಹಿಸುವಾತನೆ ಕಾರಕ ಗುರುವಹನು ॥ ಪಾವನಾತ್ಮಕ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾದ ನಿಜ । ಕೈವಲ್ಯ ಪದವೀವನೆ ವಿಹಿತ ಗುರುವಹನು .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಗುರುಭೇದಃ

---

೨ ಶ್ರೀರಾಗ

ಸುಮ್ಮನಾಗದು ವಿಧಿಯೊಳೊಂದದೆ ಮುಕ್ತಿ ॥ಪ॥ ಇದು ನಿತ್ಯ ವಿದನಿತ್ಯವೆಂಬದನರಿಯದೆ । ಹೃದಯದ ಭೋಗೇಚ್ಛೆದೊರೆಯದೆ ॥ ಒದವಿಶಮಾದಿ ಸಾಧನವಾರು ನೆರೆಯದೆ । ಸದುಗತಿಯಾರೆಯೊಳುರಿಯದೆ ॥ ೧ ॥ ಗುರುಪಾದ ಸೇವೆಯನೊಲವಿಂದೆ ಮಾಡದೆ। ವರನಿಗಮವ ನೋಡಿಪಾಡದೆ॥ ಶರಿರಮುಂತಾದುಪಾಧಿಗಳ ನೀಡಾಡದೆ। ಪರಮುಜೀವರನೊಂದುಗೂಡದೆ॥೨॥ ಸ್ವಪರವೆಂಬುಭಯ ವಾಸನೆ ದೋರೆ ಮುಳಿಯದೆ । ವಿಪರೀತ ಭಾವನೆಯಳಿಯದೆ ॥ ಉಪಮೆಗೈದದ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗುಳಿಯದೆ । ಸುಪಥವೀತೆರನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೩ ರಾಗ-ಮಧುಮಾಧವಿ

ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿಗಳೆಂಬಿವನೆ ಸಂ। ಧಾನಿಸುತ್ತಿಹುದುಭೋಗ ಮೋಕ್ಷವಾಂಛಿತರು ॥ಪ॥ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳುಬೀಜಮಾತ್ಮ ಹಂಕೃತಿಗಳ। ವಿವ ರಣವದು ರೂಪು ಮರಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ॥ ನಿವಹ ಸಾಕ್ಷಿತ್ಯವೇ ಕಾರ್ಯವಹು ದೆಂದು ಬ। ಲ್ಲವರು ಭಾವಿಸುವುದರವಿಗೆ ನಿಜವೆಂದು ॥ ೧ ॥ ವನಿತಾದಿ ದೋಷದಂಶನವೆ ನಿಮಿತ್ತವಾ। ವನುವಿಂದವನು ಬಿಡುವದು ರೂಪು ಬಳಿಕಾ। ಮನವೆತ್ತಲೆರಗ ದಾನಿಪ್ಪೆ ಯದು ಕಾರ್ಯವೆಂ। ದೆನುತೆ ಬಗೆವುದು ವಿರಾಗತೆಗೆ ನೆಲೆಯೆಂದು ॥೨॥ ಯಮವಾದಿ ಯೋಗವೇ ಕಾರಣವಹುದುವಿ। ಶ್ರಮಿಸಿ ನಿಲೆ ಚಿತ್ತವದುರೂಪು ಬಾಹ್ಯದೊಳು ॥ ಭ್ರಮಿಸುವ ಕರ್ಮವಳಿ ದಿರ್ಪುದೆ ಕಾರ್ಯವೀ। ಕ್ರಮದಿಂದೆ ತಿಳಿವುದು ಪರತಿಗೆ ಮತವೆಂದು ॥೩॥ ಇವರೊಳರುವಿಲ್ಲದುಳಿದೆರಡು ಕೂಡಿರೆ ಮುಕ್ತಿ। ಸನನಿಸದುತ್ತರಲೋಕ ಗತಿಯಹುದು ॥ ಪವಣದರಿವಿರ್ದು ಮಿಕ್ಕೆರಡಿಲ್ಲದಿರೆ ಮೋಕ್ಷ। ಸವನಿಪುದಾ ರಬ್ಧ ದುಃಖವದು ಬಿಡದು ॥೪॥ ವಿರತಿಗೆಲ್ಲವನು ತೃಣವೆಂಬು ದುಪರತಿಗೆ। ಪರವಶದಂತಿಹುದಮುಳಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ॥ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನೆಂಬ ದೃಢ ಬುದ್ಧಿ। ಶರಿರದಭಿಮಾನ ದಂದದೊಳಿಹುದವಧಿ ॥ .... ॥೫॥

ಇತಿ ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿ ಲಕ್ಷಣಂ

---

೪ ರಾಗ-ಸಾವಂತ

ಕೈವಲ್ಯವರಿವಿಂದಹುದೆಂದೊಡಾತ್ಮ। ಕೋವಿದರಿಂತು ನೋಳ್ಪುದು ॥ಪ॥ ಹಿಂಗದೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮವ ಮಾಡಲು। ತುಂಗಧರ್ಮನಿವರ್ಧನ ॥ ಮಂ ಗಳಮಯ ಧರ್ಮದಿಂ ದುಷ್ಕೃತಿ। ಭಂಗವಂತಾಗೆ ಮೋಹಿಪ ॥೧॥ ಚಿತ್ತ ನಿರ್ಮಲವದರಿಂಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ। ಮೊತ್ತದೋಷ ದರುಶನ ॥ ಮತ್ತದರಿಂದೆ ವೈರಾಗ್ಯವದು ತಾನೆ। ಮುಕ್ತಿಯೊಲವೀವುದು ॥ ೨ ॥ ಕೂಡೆ ಕರ್ಮೋಪರತಿ ಯದು ಕೈಸಾರೆ। ಮಾಡುವಾಪೇಕ್ಷೆಯೋಗವ। ದೋಡಲಂತ್ರದರಿಂ ಶಂಭು ಲಿಂಗದ। ರೂಢಿ ಸುಜ್ಞಾನವಪ್ಪುದು ॥ .... ॥೩॥

೫ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ತಿಳಿವುದೀಪರಿಯೊಳು ಮುಕುತಿ ದೊರೆವುದೆಂ । ದೆಳಸಿ ನಿಗಮು ನಿಷ್ಠರೆನಿಪ ಯೋಗಿಗಳು ॥ ಪ ॥ ಜ್ಞಾನದಿಂದೆ ಮರವೆಯಳಿವುದು ಮರವೆಯ । ಹಾನಿಯಿಂದೆ ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಕೆಡವುದದು ಕೆಡಲು । ಹಾನೋಪಾದಾನವನುಳ್ಳ ವಿಷಯುವದಿದೆಂಬನು । ಮಾನ ವಿಕೃತಿ ಪೋಪುದದು ಪೋಗಲೊಡನೆ ॥೧॥ ರಾಗವೈರಗಳಿರವು ತೊಲಗೆ ಮಾಡಲಹು। ದಾಗದೆಂಬ ವಿಧಿನಾಶವದು ನಾಶವೆನಿಸೆ ॥ ಆಗ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಕರ್ಮವಿಲಯ ವದುಪಿಂಗ । ಲಾಗಿ ದೇಹಭಾವನಷ್ಟ।ವದರನಷ್ಟದೊಳು ॥೨॥ ಮತ್ತೆ ಸಂಸೃತಿಗೆ ನಿರಾಕರಣವಹುದು ಮೇ। ಲುತ್ತಮು ಸಹಜವೆನಿಪವಸ್ಥೆ ಬಳಿಕಾ ॥ ಬಿತ್ತರಿಸಲರಿದಾದ ಸುಖವೆ ಸಲೆನೆಲ । ಸಿತ್ತದೀಗ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದ ತಾನಿಪ್ಪಿರವದು ॥ ...॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಕೈವಲ್ಯಕ್ರಮಃ

---

೬ ರಾಗ–ಕಾಂಬೋಧಿ

ನಂಬು ಜ್ಞಾನವನೆ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಜಾಲದೊಳು ಸಿಲ್ಕಿ । ಹಂಬಲಿಸದಿರು ಮುಕ್ತಿಯಂ ಬಯಸಿ ಮನುಜ ॥ ಪ ॥ ಆಗಮ ಪುರಾಣ ವೇದಪೂಗದೊಳು ವಿಧಿಸಿದ । ಯಾಗ ದಾನ ಜಪ ನೀತಿ ಯೋಗ ಪೂಜಾದಿಗಳು ॥ ಈಗ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಾತ್ರವಾಗಲದರೊಳು ಕೋಟಿ । ಭಾಗೆಯೊಳೊಂದಕ್ಕೆ ಸಮುವಾಗುತಿರವದರಿಂದ ॥ ೧ ॥ ತನುವದಂಡಿಸಬೇಡ ಮನವನಿಲ್ಲಿಸಬೇಡ । ಧನವನೀಗಿರಬೇಡ ಮನೆಮಾರು ದೊರೆದು ॥ ವನವಾಸಬೇಡ ತನಗಿನಿತು ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಂ । ಜನಿಸಲದಘವೆಲ್ಲವನು ಕೆಡಿಪುದದರಿಂದ ॥ ೨ ॥ ಜ್ಞಾನವೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗವೇನು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು। ಮಾನನಿಧಿಯಾದ ಶ್ರುತಿನಾನ್ಯಃ ಪಂಥವೆನಲು ॥ ನೀನಿದನೆ ಬಿಡದಿರನೂನ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಸು। ಜ್ಞಾನದೃಢಮಾಗೆ ಪರಮಾನಂದವಹುದದರಿಂದ ॥ ....॥೩॥

೨೩ ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ

ಸನ್ನುತಿ ತನಗೆ ಸಂಪನ್ನವಾದರಿವಿದು । ನನ್ನಿಯೆಂದುನಂಬು ಯೋಗಿನಿನ್ನ । ಮುನ್ನಿನಜಡಭಾವಮಂ ನೀಗು ನಲಿದುದು । ನನ್ನಿಯೆಂದು ನಂಬು

ಯೋಗಿ ನಿನ್ನ ॥ಪ॥ ದುರಿತಕಾನನವಹಿ ಪರಿಭವ ಘನಚಂಡ । ಮರುತನ ಜ್ಞಾನತಿಮಿರ ॥ ತರಣಿ ಮಾನಸಕುಲಗಿರಿವಜ್ರ ವನುತಾಪ । ಸರಸಿಜಹಿಮ ವಿದೆಂಬ ಆಹಾ ಸರಸಿಜಹಿಮವಿದೆಂಬ ॥ ೧ ॥ ಸಾರಸುಖದ ಸುಧಾವಾರಿಧಿ ಸುಕೃತದ । ಮೇರು ಮುಕ್ತಿಯ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ॥ ಚಾರುಸಿದ್ಧಿಗಳ ಮಂದಾರ ವಿಪಿನದ ಮೂಲ ।ಕಾರಣದಿರವಿದೆಂಬ ಆಹಾಕಾರಣದಿರವಿದೆಂಬ॥೨॥ನಿಗಮ ವರಸುವಮುನಿಗಳು ಜಾನಿಪ ಸುರೋ । ರಗ ನರರ ಜಾಣುಮೆ ಗಾಣದ ॥ ಜಗದಾಗುಹೋಗಿನೊಳ್ಪುಗದಿಹ ಶಂಭುಲಿಂಗ । ದಗಣಿತ ನಿಜವಿದೆಂಬ ಆಹಾ ಅಗಣಿತ ನಿಜವಿದೆಂಬ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಜ್ಞಾನೋತ್ಕರ್ಷ:

---

೮ ರಾಗ–ಪಹಡಿ

ಬೊಮ್ಮವನರಿವೆನೆಂದು ಬಳಲುವರು । ತಮ್ಮ ನೇತಿಗಳೆದನ್ಯವನೆ ನೋಡಿ ಮನುಜರು ॥ ಪ ॥ ತಿಳಿದು ಮೊದಲು ತತ್ವಕುಳವೆಲ್ಲವನು ನೇತಿ ಗಳೆದವನಾತ್ಮಕವೆಂದು ಬಳಿಕವನು ॥ ಒಳಗಧಿಕರಣವೆನಿಪ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಸಂವಿ । ದುಳುಮೆ ತಾವೆಂಬ ವಿವೇಕವ ಬಳಿವಿಡಿಯದೆ ॥ ೧ ॥ ಜಾಗರಣ ದೊಳು ಕನಸಿನೊಳು ನಿದ್ರೆಯೊಳು ಬೇ । ರಾಗಿ ಬಾಧೆಪಡುವ ವಿಶ್ವಾದಿಜೀವರ ॥ ಆಗು ಹೋಗಿನೊಳಗಲ್ಲದನುಪಮಾನಂದ ಸುಧಾ । ಸಾಗರವೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವಹುದೆಂದು ಬಗೆಯದೆ ॥ ೨ ॥ ಸ್ವಗತ ಸಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಗಳೆಂಬ ಭೇದ ಭಾವ । ನೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ತಮಗಿಲ್ಲದೆ ॥ ಗಗನದಂತವಿರಳವಹ ಶಂಭು ಲಿಂಗದೊಡ । ನಗಲಿಕೆ ತಮಗಿಲ್ಲದನುಭೂತಿ ಜನಿಸದೆ ॥ ... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಬಾಹ್ಯ ವೃತ್ತಿನಿರಾಕರಣಂ

---

೯ ರಾಗ–ಪಹಡಿ

ನಿನ್ನ ನಿಜವಿದನೆ ತಿಳಿಬೇ । ರೆನ್ನದಲೆ ಮನುಜ ॥ ಪ ॥ ಇದಮೆನಿ ಸಿಹುದಾ । ವುದದಕೆ ತಾನಾಶ್ರಯ ॥ ಪದವಾಗಿ ಬಾಧೆಯೊಂ । ದದೆತೋರು

ತಿಹಸತ್ತೆ ‖ ೧ ‖ ಮೂರವಸ್ಥೆಗಳೊಳು । ತೋರುವಖಿಳವನು‖ ಬೇರಿಟ್ಟರಿವು ದಾಗಿ । ಮೀರಬಾರದ ಚಿತ್ತೆ ‖ ೨ ‖ ಎಲ್ಲವನಾರೈದು ನೋಡ । ಲಿಲ್ಲೆನಿಸಿದ ನೇಹ ‖ ವೆಲ್ಲಿನೆಲಸಿಹುದು ತ । ನ್ನಲ್ಲಿಯದರಿಂದೆ ಸುಖ ‖ ೩ ‖ ಪ್ರಾಗಭಾವ ಮೊದಲಾದ । ವೀಘಟಾಳಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಿ ‖ ದೇಗೈದು ತನ್ನೊಳಗಿಲ್ಲ । ವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸೆ ನಿತ್ಯ ‖ ೪ ‖ ಗಗನಾದಿಗಳುತನ್ನೊ । ಳೊಗೆದ ಕಾರಣದಿಂದೆ ‖ ಮಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪದವಿಂತು । ಬಗೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ .... ‖೫‖

ಇತಿ ವಸ್ತುನಿರ್ದೇಶಂ

೧೦ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಸ್ವಗತಾದಿ ಭೇದವಾತ್ಮನೊಳಿಲ್ಲವೆಂತೆನೆ । ಗಗನದಂತಿರೆ ನಿರವಯನ ನಾಗಿ ‖ಪ‖ ತರುವಿಗೆ ಶಾಖಾದಿ ಸ್ವಗತ ಭೇದವದನ್ಯ। ತರುವೆ ಸಜಾತೀಯ ವಹ ಭೇದವು ‖ ಗಿರಿಮುಖ್ಯವಹುದು ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದವೀ । ಪರಿ ಭೇದ ವಿಲ್ಲವಾ ಪರದೊಳೆಂದು ‖ ೧ ‖ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ವ । ಚೋಕ್ರಮದೊಳು ವಿಶೇಷಣ ಪದದಿಂ ನಿ ‖ ರಾಕರಿಪುದು ಭೇದತ್ರಯವನ ದಾಗಿ ಸ । ತ್ತೇಕವೀ ಜಗದುದಯಕೆ ಮೊದಲು ‖೨‖ ಉಳುಮೆಗೆ ಪರತಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥವೆನಿಸಿ ಕೊಂ । ಡುಳುಮೆ ಯೊಂದಿಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಿಯು ನೋಡಲು ‖ ಉಳುಮೆಯಾದ ವಿರಳ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿಜ । ದುಳುಮೆಯೆ ತಾನೈಸೆ ಬೇರಾವುದುಂಟು ‖ .... ‖ ೩ ‖

೧೧ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ನಿನ್ನೊಳಿಹುದು ಸತ್ಯ ಪದವದನನುಭವ । ದಿಂ ನೋಡು ಮನುಜ ನೀನಹೆ ಮುಕ್ತನು ‖ ಪ ‖ ಮೊದಲ ಜನ್ಮದ ದೇಹ ವೀದೇಹ ವಿನ್ನುಮುಂ। ದೊದಗುವ ದೇಹವೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ‖ ಪುದಿದು ನೀನೋರ್ವನವರೊಳಗಲ್ಲದೆ ಕರ್ಮ । ದುದಯದಿಂ ದೇಹಿಯಾಗಿಹುದರಿಂದ ‖ ೧ ‖ ನೆನಸಿನೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆ ಕನಸುಗಳಿಲ್ಲವಾ । ಕನಸಿನೊಳಿಲ್ಲವಾ ನೆನಸು ನಿದ್ರೆ ‖ ತನಿ ನಿದ್ರೆಯೊಳು ಮತ್ತೆ ಕನಸು ನೆನಸುಗಳಿಲ್ಲ । ವನಿತನನುಭವಿಪ ನೀನಿಹುದರಿಂದ ‖ ೨ ‖

ತಿಳಿಯಲೀಪರಿ ಬಾಲ್ಯ ಯೌವನ ವಾರ್ಧಿಕಂ । ಗಳು ತನ್ನೊಳಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣ ವುಳ್ಳವು॥ ತಳೆದು ನೀನೇಕರೂಪನು ಬಿಡದಂತವ। ರೊಳಗನುಸಂಧಾತೃವ ಹುದರಿಂದ ॥ ೩ ॥ ದಿನ ಪಕ್ಷಮಾಸ ವರುಷ ಯುಗ ಕಲ್ಪಾದಿ । ಯೆನಿಸುವಿ ವೊಂದರೊಳಿಲ್ಲವೊಂದು ॥ ಅನಿತೆಲ್ಲರಾಗುಹೋಗನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕಾಣ್ಬ ನಿನಗೆ ವಿಕೃತಿ ದೋರದಿಹುದದರಿಂದ ॥೪॥ ಅರಿಯದಜ್ಞಾನವನರಿವ ವಿವೇ। ಕವ । ನರಿದವಿದ್ಯೆಯನದ್ವಿತೀಯವಾಗಿ ॥ ಅರಿವ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳನ್ಯ ವಿಲ್ಲದೆ । ಮೆರೆವ ಸದ್ರೂಪ ನೀನಹುದರಿಂದ ॥ .... ॥ ೫ ॥

೧೨ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ನೋಡು ನೋಡು ನೀನೆ ಪರವೆಂದು । ತತ್ವ । ಗೂಡದೆ ವಿಲಕ್ಷಣ ನಾಗಿ ನಿಂದು ॥ ಪ ॥ ಅದಿದೆನ್ನದಿವಿರಿಟ್ಟುದಳಿದು ಪೋಪು । ದಿದಸತ್ಯವೆಂದು ನೇತಿಗಳೆದು । ವೊದಲ ವಾಡನೆಯ ಹಮ್ಮಳಿದು । ನಿಜ । ಪದವ ಖಂಡಿತ ವೆಂದು ತಿಳಿದು ॥ ೧ ॥ ನೆನಸಿನಖಿಳ ಜಗವೆಲ್ಲ । ಪುಸಿ । ಕನಸಿನಂದದಿ ನಿತ್ಯ ವಲ್ಲ । ಜನನಾದಿ ವಿಕೃತಿಯೊನದಿಲ್ಲ ।ನಿನ। ಗೆನುತಿವೆ ಶ್ರುತಿಕುಲವೆಲ್ಲ ॥೨॥ ಧರೆ ವೊದಲಾದ ಮೂಲ ಬಿಂದು । ಕಡೆ । ಚರವಚರಾದಿಯೊಳಗೆಂದು ॥ ಬೆರಸದಾಶ್ರಯವಾಗಿ ನಿಂದು । ತೋರ್ಪ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ನೀನೆಂದು .... ॥ ೩ ॥

೧೩ ರಾಗ-ತೋಡಿ

ಭವಮಾಲೆಗೊಳಗಾದೆನೆಂಬುದೆ ಪುಸಿ ನಿನ್ನ। ವಿವರಿಸಿ ನೋಡು ನೋಡೆಲೆ ಜೀವನೆ ॥ಪ॥ ಪೊರಚಿಂತೆಯುಳಿದನಾಹುತ ನಾದದೊಳು ಬುದ್ಧಿ । ಕರಿಗೊಂಡು ಪರಮುಶಾಂತಿಯನೈದಲು ॥ ಮಿರಗುವ ಬೆಳಗಿನ ಬಳಗವನೊ ಳಕೊಂಡು ಮೆರೆವ । ಶಿವಾತ್ಮನೀನಾಗುತಿಂತು ॥ ೧ ॥ ನೇತಿಗಳೆದು ಕಾಯ ಕರಣ ಕಾರ್ಯಂಗಳ । ಭೂತಕಾರಣ ಪಂಚಕವನುಳಿದು ॥ ನೀತಿಭೀತಿಯ ಮೀರಿ ನಿಂದು ನೋಡಲು ಪರಂ। ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ ನೀನಾಗುತಿಂತು ॥ ೨ ॥ ಅನಘನದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತ ಸತ್ಯಾನಂದ । ಜನನಾದಿ ರಹಿತ ಮಾಯಾ

ವಿದೂರ ॥ ನೆನಿಪತತ್ತ್ವ ಮಸೀತಿಯೆನೆ ವೇದವಚನವು । ಘನಶಂಭುಲಿಂಗ ನೀನಾಗುತಿಂತು ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಸದ್ರೂಪಾನು ಸಂಧಾನಂ

---

೧೪ ರಾಗ-ತೆನುಗುಕಾಂಬೋಧಿ

ಅರಿವೆ ಬರಿಯರಿವೆ ನೀನು । ಮರೆಯದೊಮ್ಮೆಯು ಜಗ।ದಿರವನಿಂತರಿವೆ ॥ ಪ ॥ ಜಾಗರಣದ ಜಡಪೂಗವಿದನು ವಿಶ್ವ ॥ ನಾಗಿ ನೇತ್ರಾಧಿಕಯೋಗದಿಂದರಿವೆ ॥ ೧ ॥ ಕನಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನು ಮನವೆಂಬ ಸಾ ॥ ಧನದಿಂದೆ ತೈಜಸನೆನಿಸಿ ನೀನರಿವೆ ॥ ೨ ॥ ಪರಸುಖವನು ನಿದ್ರೆವೆರಸಿ ಮಾಯಾವೃತ್ತಿ ॥ ಕರಣದಿ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಪೆಸರು ದಳೆದರಿವೆ ॥೩॥ ಮರಹನರಿವೆ ಮೊದಲರಿವನರಿವೆ ಒಳಿ ॥ ಕರಿವು ಮರವೆ ಸೋಂಕದಿರವ ನೀನರಿವೆ ॥ ೪ ॥ ಅರಿವು ತಾನೆ ಪರತರ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ॥ ಕುರುಹಿನ ಭಾವನೆದೊರೆದು ನೀನರಿವೆ ॥೫॥

೧೫ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಅರಿವು ನೀನೆಂದು ಸದ್ಗುರು ಪೇಳೆ ತಿಳಿವನೆ । ಜಾಣರದೇವ । ಅರವಿನೊಳನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳನುಳಿವನೆ । ಜಾಣರದೇವ । ಅರಿವೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವನೆ । ಜಾ । ಅರಿವನೆನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಳವೆಂದು ನೆನೆವನೆ । ಜಾ ॥ ಅರಿವೆ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ವಿಕೃತಿಯೆಂದು ಬಗೆವನೆ । ಜಾ ॥ ಅರಿವಿಲ್ಲದುದೆ ಜಡವಹುದೆಂದು ಬಿಡುವನೆ ।ಜಾ॥ ೧ ॥ ಅರಿವೆ ಸದಾನಂದ ವೆಂದನುಭವಿಪನೆ । ಜಾ । ಅರಿವೆ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಯೆಂದರುಹಿಸುವನೆ । ಜಾ ॥ ಅರವಿನೊಳಿಲ್ಲೊಪ್ಪು ಮರಹೆಂದು ಬಲ್ಲನೆ ।ಜಾ॥ ಅರಿವವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪೆರತೆಂದು ಕಾಣ್ಬನೆ ಜಾ॥೨॥ ಅರಿವೆ ವಿಶ್ವಾಶ್ರಯವೆಂದನುಕರಿಪನೆ ।ಜಾ॥ ಅರಿವಿಲ್ಲದಾಗದೆಂಬುದನೂಹಿಸುವನೆ। ಜಾ ಅರಿವರುಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆಂದನುಮತಿಸುವನೆ ಜಾ।ಅರಿವೆ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಮತವೆಂದು ತೋರ್ಪನೆ । ಜಾ ॥ ೩ ॥ ಅರಿವೆ ತ್ರಿಪುಟಿಗಾದಿ

ಯೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸುವನೆ ಜಾ। ಅರಿವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳು ಕುರುಹಿಡುವನೆ ಜಾ। ಅರಿವೆ ವಿಷಯುಫಲರೂಪೆಂದು ನೋಳ್ಪನೆ ಜಾ। ಅರಿವೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಸುವೆಂದು ಬಿಡದನೆ ಜಾ ॥೪॥ ಅರಿವೆ ವಿದ್ಯಾದ್ಯೈವ ಗುರುವೆಂದು ಭಜಿಪನೆ ।ಜಾ । ಅರಿವನೆ ಪರಮೋಕ್ಷದಿರವೆಂದು ಕೂರ್ಪನೆ ।ಜಾ॥ ಅರಿವೆ ತಾನೆಂದು ಸಂದೆಗವಿಲ್ಲದಾತನೆ ।ಜಾ। ಅರಿವಿದುನಿಜ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆಂದಿರ್ಪನೆ।ಜಾಣರದೇವ॥೫॥

೧೬ ರಾಗ-ತೆನುಗುಕಾಂಬೋಧಿ

ಅರಿವೆ ಯೆಲೆ ಅರಿವೆ ನಿನ್ನ ತೆರ ನರಿಯೆ ಮುಕ್ತಿಯಹುದು ನಿಶ್ಚಯ್ಯವಂತೆ ॥ ಪ ॥ ಪೊರಗಣ ರೂಪಾದಿ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವನು ಕ ॥ ಣ್ದೆರಪಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೋಚರಿಸುವ ॥೧॥ ಒಂದರೊಳೊಂದಿಲ್ಲದಿಹ ಮೂರವಸ್ಥೆಯ॥ ನೊಂದದೆ ನಿತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ॥೨॥ ನಾನಾತನು ಭಿನ್ನವಾಗಲವರಕೂಡ॥ ಹಾನಿ ಚಲನೆ ಭೇದವಿನಿತಿಲ್ಲದೊಪ್ಪುವ ॥೩॥ ದಿನ ಪಕ್ಷ ಮಾಸಾದಿ ಭೂತಾದಿ ಸರ್ಗಾದಿ ॥ ಯೆನಿಪ ಕಾಲದೊಳು ಖಂಡಿತವಾಗದೊಪ್ಪುವ ॥೪॥ ನಯನ ಮಾನಸ ಜೀವ ತುರ್ಯ ನೀಶ ಬ್ರಹ್ಮ ॥ ಮಯವಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿಜವೆನಿಸುವ ॥ .... ॥ ೫ ॥

೧೭ ರಾಗ-ಸಾವಂತ

ಅರಿವೆ ತಾನೆಂದು ನಂಬಿ ನಿಂದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ । ಪೆರತಿಲ್ಲವೆಂದುದು ನಿಗಮೋಕ್ತಿ ॥ಪ॥ ತನುವಿಂದ್ರಿಯಾಳಿಯಸು ವರ್ಗವನು ಬಿಟ್ಟು । ಮನಬುದ್ಧಿಹಂತೆಯನು ಸುಟ್ಟು ॥ ಜನಿತ ಭೂತವಿಷಯವನೆ ಬೇರಿಟ್ಟು ॥ ಘನ ನಿರ್ಗುಣಾತ್ಮತೆ ಯಳವಟ್ಟು ॥ ೧ ॥ ವಿಕೃತಿರೂಪ ವಿಶ್ವತುಷವೆಲ್ಲವನು ತೂರಿ । ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾಯೆಗಳನು ಮೀರಿ ॥ ಸುಕೃತಾದಿ ಕರ್ಮವಾಸನಾ ರಸವಾರಿ । ಪ್ರಕಟಬಿಂದುಶಿಖರಿಯನೇರಿ ॥೨॥ ಭಾವಕಲ್ಪನೆ ಭೇದಬಣ್ಣವಳಿದು ಪೋಗಿ। ಜೀವತತ್ವವನು ನೆರೆ ನೀಗಿ ॥ ಶಿವಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲುಮೆಯೆಚ್ಚರವಾಗಿ । ಕೈವಲ್ಯ ಪಡೆದವನೆ ಯೋಗಿ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೧೮ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ಆವ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಿದೆಂದು ಕುರುಹಿಡಲಹುದು । ಜೀವಭಾವವನ ಳಿದ ನಿಜನಿಷ್ಠೆಯ ॥ಪ॥ ಅರಸುನರ್ತಕಿ ತಾಳಧಾರಿ ಸೂರಿಗಳನಾ । ವರಿಸಿ ಬೆಳಗುವ ರಂಗದೆಡೆಯ ಸೊಡರಂತೆ ॥ ನೆರದಹಮು ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳಾ । ಚರಣ ಸಾಕ್ಷಿಕ ಚಿತ್ತು ತಾನೆಂಬ ಸುಖವ ॥೧॥ ಮನೆಯ ಕಂಡಿಯೊಳೈದಿದಿನ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಕರ । ವನು ಚೆಲಿಸೆ ನೇಸರು ಚಲಿಸಿತೆಂ ಬಂತೆ ॥ ಜನನಾನಿ ವಿಕೃತಿ ಜೀವಂಗೆ ತೋರಿದೊಡದನು । ತನಗೆ ನಿಜವಲ್ಲ ವೆಂದರಿದ ಪರಿಣಾಮವ ॥೨॥ ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಗಳಂ ತಳೆದೊಡಾಗಸದ ನಿ । ರ್ಮಳವಳಿಯದಂತೊಪ್ಪುವರಿವು ಮರೆವಗಳ ॥ ಬಳಕೆಗಾಶ್ರಯವೆನಿಸುತವ ರೊಡನೆ ಬೆರಸದವಿ । ರಳ ಶಂಭುಲಿಂಗ ತಾನಾದ ಸಂಪದವ .... ॥ ೩ ॥

೧೯ ರಾಗ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಮೂರು ತನುವಿಡಿದು ತೋರುವ ಮೂರವಸ್ಥೆಯೊಳು । ಮೂರು ಗುಣವೃತ್ತಿಗೊಳಗಾದ ಜೀವತ್ರಯದ । ದೂರು ವಡೆಯದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ತಾನೆಂದರಿದ ಮೇಲೆ ಭವಮಾಲೆಯುಂಟೆ ॥ ಪ ॥ ಕರಣವೈದಿಂದ್ರಿಯದಶಕ ವೈದು ಭೂತಾದಿ ಮರುತವೈದಿಂತೆಸೆವ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವ । ಪರಿಕರದೊ ಳೊಂದಿಹುದು ತೋರುತನುವಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವಕಾರಾಕ್ಷರ॥ ವರಲೋಚನ ಸ್ಥಾನವಷ್ಟದಳ ಕುಳದ ಗತಿ । ವೆರಿಸಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮ ವೈಶ್ವಾನರರು ವನಿತಾದಿ। ಪರಿವಿಡಿದು ಭೋಗವನು ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದುಣುಸಿಹುದೆ ಜಾಗರ ಣವು ॥೧॥ ಪೇಳಿದಿಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ವದೊಳು ಮತಿ ಚಿತ್ತ । ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾತೃ ಭೂತಂಗಳನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕ ಹದಿ । ನೇಳು ವೊತ್ತದ ತತ್ವವೆ ಲಿಂಗತನು ರಜೋಗುಣ ಕಂಠದೆಡೆಯುಕಾರ ॥ ಮೇಳದೊಳು ತೈಜಸ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭರು ಕೂಡಿ । ಲೋಲಗರ್ತಿ ಕರ್ಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ವಾಸನೆಯ ವಿಷ । ಯಾಳಿಯನು ಮನವೆಂಬ ಕರಣದಿಂದನುಭವಿಸುತಿಹುದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ॥ ೨ ॥ ಮೊದಲ ತನುವೆರಡರೊಳಗೊರೆದಖಿಳ ತತ್ವ ಸಂ । ಪದವಡಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರದುಳುಮೆ ಯಾಗಿಹ ಪ್ರಕೃತಿ । ಯದು ಕಾರಣಾಂಗವದರಲ್ಲಿ ತಾಮಸಗುಣ ಮಕಾರ

ನೆಲೆಹೃದಯ ನಡುವೆ ॥ ಪದುಳದಿಂ ನಿಂದಗತಿಗಳನೊಂದಿ ಪ್ರಾಜ್ಞೇಶ । ರೊದವಿ ಮಾಯಾವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ಸಾಧನದಿಂದೆ । ಸದಮಳಾನಂದ ವಿಷಯ ವನು ಸೇವಿಸುತಿಹುದೆ ಸುಪ್ತಿಯೆಂದೆನಿಪವಸ್ಥೆ ॥ ೩ ॥ ಆಜಾಗರಣದೊಳಗೆ ಯಾಡಿ ಬಳಲುವ ಮನವ । ನೋಜೆಯಿಂ ನಿಲಿಸಿ ಬೇರೊಂದನೆಣಿಸದೆ ಮಹಾ ತೇಜೋಮಯದ ಮೂಲ ಮಂತ್ರದ ಸುನಾದವನೆ ಕೇಳುತಿರ್ಪುದೆ ತುರಿಯವು ॥ ರಾಜಿಸುವ ನಾದಾನು ಸಂಧಾನದಾರ್ಢ್ಯಕೆ । ಮಾಜಿ ಸ್ಥೈತಿರಲು ತುರ್ಯಾತೀತವೀಯೆರಡ । ನೀಜಗದೊಳಭ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತಿಪದ ಸಿದ್ಧಿಯಹುದು॥೪॥ ಈಪರಿಯವಸ್ಥೆ ಯೈದರೊಳಾಳುತೇಳುತನು। ತಾಪ ಮಮಕಾರ ಮೋಹಜನನಾದಿ ವಿಕೃತಿಯಿಂ । ದಾಪತ್ತು ಗೊಳುತಿರ್ಪ ಜೀವನೊಡವೆರಸದಾಶ್ರಯವಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ತುರ್ಯ ॥ ರೂಪ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಕೂಟ ಸ್ಥನೆಂದೆನಿಪತಾ । ನಾಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ಪರತತ್ವ ನಿ । ರ್ಲೇಪ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಘನ ಶಂಭುಲಿಂಗದಿರವಾಗಿ ತನಗಿಲ್ಲವಸ್ಥೆ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಪಂಚಾವಸ್ಥಾಃ

---

೨೦ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಜೀವನಿಗವಸ್ಥೆಗಳೇಳವನು ಪರಿ । ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿರೆ ಬಂಧರಹಿತ ರಪ್ಪರವನು ॥ ಪ ॥ ತನ್ನ ನಿಜವನು ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಹೇಯ । ವೆನ್ನದೆ ವಿಕೃತಿ ಯುಳ್ಳತನುವೆ ತಾನೆಂದು ॥ ಭಿನ್ನವಿಷಯಬ ವಿಶ್ವವಿದನು ಕಂಡು । ನನ್ನಿ ಯೆಂಬ ಬಗೆ ಬಿಡದಿರಲದಜ್ಞಾನ ॥೧॥ ವೇದ ವಿಚಾರವನೊಲ್ಲದುಳಿದ ಶುಷ್ಕ। ವಾದದಿಂದೆ ಸಲೆ ಸಾಕ್ಷಿ ತುರಿಯ ಕೂಟಸ್ಥ॥ ಬೋಧವಿಲ್ಲವದು ತೋರದೆಂಬ ಮೋಸದಾದಿ । ಯಾದುದು ಭಯರೂಪೆನಿಸುವಾವರಣ ॥೨॥ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡಿ ತತ್ಫಲವನು ತನ್ನ । ಧರ್ಮವೆನಿಸಿದ ಹಮ್ಮಿನೊಳಗೆರವಳಿದು ॥ ಮರ್ಮವರಿಯದ ಚಿದಾಭಾಸನೆಂದು । ನಿರ್ಮಿತವಾಗೆ ಸಹಜವಹುದು ವಿಕ್ಷೇಪ ॥೩॥ ಮತ್ತೆ ಶ್ರುತಿ ಗುರುಪದವಿಡಿದು ಸಾಕ್ಷಿ । ಚಿತ್ತು ಬೇರುಂಟದು ಸ್ವರ್ಗದಂತೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ಚಿತ್ತದೊಳು ನಂಬಲಾಗಿ ಮೊದಲು ಪೇಳ್ದ ।

ವೃತ್ತಿನಾಶವದು ಪರೋಕ್ಷಾತ್ಮಕಜ್ಞಾನ ॥೪॥ ಚಾರುತತ್ತ್ವ ಮಸಿವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ವನು ಸುವಿ । ಚಾರಿಪುದರಿಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೆ ತಾನೆಂಬ ॥ ಸಾರನಿಷ್ಠೆಯಿಂ ದುಳಿದಾವರಣ ಪೋಪು । ದಾರ್ಢ್ಯೆಯಲದಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವೆನಿಪುದು ॥ ೫ ॥ ಕೂಡೆ ಕರ್ತೃತ್ವ ಭೋಕ್ತೃತ್ವವದರ ಬಾಧೆ । ಗೂಡಿ ಮೋಹಿಸುವ ಬಹು ವಿಧದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ॥ ನಾಡೆ ನಾಶವಾಗಲದನರಿದು ಸಂತ । ರಾಡುವರು ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಯು ತಾನೆಂದು ॥ ೬ ॥ ಜ್ಞಾನದಿಂದೆ ಶೋಕವಿಂತು ತೊಲಗೆ ಪರ । ಮಾನಂದ ವಾರಿಧಿ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥ ತಾನಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿರೆ ತತ್ವವಿದರನು ವಾನಿಸದ । ನೂನ ತೃಪ್ತಿಯೆಂಬರದನೊಲಿದು ॥ ೭ ॥

ಇತಿ ಸಪ್ತಾವಸ್ಥಾಃ

೨೧ ರಾಗ-ಭೌಳಿ

ಆರು ನಾನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಯೆ ಸಂ । ಸಾರ ಸಾಗರವನುತ್ತರಿಪು ದರಿದೆ ॥ ಪ ॥ ತನುವಿದಾನಲ್ಲ ವಿಂದ್ರಿಯವಾನಲ್ಲಸುವರ್ಗ । ವೆನಿಪವಾನಲ್ಲ ಹವಮು ಚಿತ್ತ ಬುದ್ಧಿ ॥ ಮನವಾನಲ್ಲಿಳೆ ವಾರಿ ಶಿಖಿ ವಾಯು ನಭವೆಂಬಿ । ವಿನಿತು ನಾನಲ್ಲವೆನಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿ ॥ ೧ ॥ ಗುಣಹಂತೆ ಮಹದವಿದ್ಯಾ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಗ । ಳೆಣಿಸಲಾನಲ್ಲವರಧರ್ಮಕರ್ಮ ॥ ಗುಣವೊಂದು ನಾನ ಲ್ಲವಿದಮುಹಮೆಂದು । ಗಣಿಸಲಾನಲ್ಲೆನಗವು ದೃಶ್ಯವಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ಪರಮ ಜೀವಾಂತರ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞ । ತುರಿಯಾದಿ ವಿಷಯದೃಕ್ಕುಗಳಿವಾ ನಲ್ಲ ॥ ಪರತರಾ ನಂದೈಕರಸರೂಪ ದೃಶಿಮಾತ್ರ । ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿಜವೆ ತಾನಾಗಿ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೨೨ ರಾಗ-ದೇಶಿ

ನಾವರಿದೆವರಿದೆವೆಂಬಿರಿ ನಿಜವದನು ನಿಮ್ಮ । ಭಾವನೆಗೆ ಬಂದಪರಿ ಯನು ಪೇಳಿರಿ ॥ಪ॥ ದೇಹದಿರುವಿನೊಳು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸಿಹುದು ನಿಜವೊ । ದೇಹದೊಳಗಾಡಿ ನೋಡುವದು ನಿಜವೊ ॥ ದೇಹ ಕರಣಾಳಿಗಾಧಾರವಾ ದಸು ನಿಜವೊ । ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಹ ಮನವೆ ನಿಜವೊ ॥ ೧ ॥ ನಾನೆಂಬು ದೆಡೆವಿಡದೆ ಪೊರಗನರಿವುದೆ ನಿಜವೊ । ನಾನೆಂಬುದಡಗಿದಾನಂದ ನಿಜವೊ ॥

ಆನಂದವದು ತೋರ್ಪದೇನು ವಿಡಿದುದು ನಿಜವೊ । ಆನಂದವೆಂಬು ದಡಗಿದ ನಿಲವೆ ನಿಜವೊ ॥ ೨ ॥ ಸಗುಣರೂಪವೆ ತನ್ನ ಸಹಜವಾದುದು ನಿಜವೊ । ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ತತ್ವತಾನೆ ನಿಜವೊ ॥ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ವನ ಚ್ಚಳಿಯದ ಪದವದು ನಿಜವೊ॥ಸಗುಣಾದಿಗಳಸೋಂಕದಿಹುದೆ ನಿಜವೊ॥೩॥ ಬಗೆಯ ಕುರುಹಿನ ಕಲಾ ಬಿಂದು ನಾದವೆ ನಿಜವೊ। ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಕೆ ಬಾರ ದಿಹುದೆ ನಿಜವೊ॥ ಜಗದ ನಾನಾತತ್ವದೊಡನಗಲದಿರ್ಪುದೆ ನಿಜವೊ।ಮುಗು ಳಿಯೊಾಜಗಕನ್ಯವಹುದು ನಿಜವೊ ॥ ೪ ॥ ಪಲವುಮತಭೇದ ವಾದವನುಳಿದು ಸಂಶಯದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲದಾನುನೀನೆಂಬುದಳಿದು ॥ ಸಲೆ ನೇಮ ಸೀಮೆದೋರ ದ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾ । ದುಳುಮೆ ಚಿನ್ಮಾತ್ರವದು ನಿಜಕಾಣಿರೈ ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಚಿದ್ರೂಪಾನು ಸಂಧಾನಂ

---

೨೩ ರಾಗ-ತೆನುಗುಕಾಂಬೋಧಿ

ಸುಖವೇ ನಿಜಸುಖವೆ ನೀನು । ನಿಖಿಲವೆನಿಸದೇಕ ಮುಖವಾಗಿರೆ ನ್ನೊಳು । ಸುಖವೆ ॥ ಪ ॥ ರಾಗ ವಿಷಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ ಸಾತ್ವಿಕಬುದ್ಧಿ ॥ ಯೋಗದೊಡನೆ ಜೀವಭೋಗವೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪ ॥ ೧॥ ಕಡುನಿದೆ ಯೊಳು ಮತಿಯಡಗೆ ಮಾಯಾವೃತ್ತಿ ॥ ವಿಡಿದನಂತತೆಯನು ಪಡೆದು ರಾಜಿಪ ಶಿವ ॥ ೨ ॥ತನಿನಿದ್ರೆಯುಳಿದನ್ಯ ನೆನಹು ಜನಿಸದೆಸು ॥ ಮ್ಮನೆನಿಂದ ವೇಳೆ ಯೊಳಿನಿದು ಗಾಣಿಸುವಚ್ಚ ॥ ೩ ॥ ಹಾನೋಪಾದಾನವೆಂಬೇನುಮಿಲ್ಲದು ಪೇಕ್ಷೆ ॥ ಮಾನಸವೈದಲನೂನವಾದನುಪಮ ॥ ೪ ॥ಮಾನಸದೊಳು ಬಾಹ್ಯ ವೇನು ತೋರದೆ ಪರ । ಮಾನು ಸಂಧಾನ ಸಂತಾನದೊಳಪರೇಕ್ಷ ॥ ೫ ॥ ಪ್ರಿಯನಾದ ವಿಷಯ ಸಂಚಯದೆಡೆಯೊಳುತಾನೆ ॥ ಪ್ರಿಯತಮನೆಂದು ತಿಳಿಯೆ ತನಗ ವಿರಳ ॥ ೬ ॥ ಕನಸಿನಂತಿರೆ ಜಗವನು ಪುಸಿಯೆಂದು ತ । ನ್ನನೆ ಭೇದರಹಿತನೆಂಬನುಭೂತಿಯೊಳು ಮಿಕ್ಕ ॥ ೭ ॥ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾಮತೆ ದೊರೆದ ಸಮಯದೊಳು ॥ ಸರಿಯಾವುದಿಲ್ಲದೆ ಪರತರವಹಸತ್ಯ

||೮|| ಪದುಳದೀದಿಂ ಬಹುವಿಧದೆಡೆಯೊಳು ತೋರಿ || ಸದಮಳ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಳೇಕರಸವಾದ || .... ||೯||

ಇತ್ಯಷ್ಟಾನಂದಃ

೨೪ ರಾಗ–ದೇಶಿ

ಆವಪರಿಯಸುಖವ ಭಾವಿಸಿ ಬೇರೆಣಿಸಿದೊಡೆ | ಜೀವ ಪರಮಯೋಗದ ನಿಜರಿದನುಭವಿಯ ಸುಖಕೆ ಸರಿಗಾಣೆ || ಪ || ಕವಿಜನರು ಹವಣಿಸ ಬಾರದ ನವಲಾವಣ್ಯದ ಜವ್ವನೆಯ || ತವಕದ ರತಿಗನುಕೂಲ ಸುಸಂಧನ | ನಿವಹದೆಸೆವ ಸುಖ ಮೊದಲಾದ ||೧|| ಮೇರು ಸಿಂಹಾಸನವ ಖಿಳ ದೇವ ಪರಿ | ಚಾರಕ ರಣಿಮಾದಿಗಳೊಡದೆ || ಭೂರಿ ಭುವನವನಾಳುವ ತನವಿದು | ಕೈಸಾರಿರಲೊದಗುವ ಸುಖವಿಡಿದು || ೨|| ಸಾಕೆನಿಸದೆ ಸವೆಯದೆ ಬೋರೆಂದನು | ಬೇಕೆನಿಸದೆ ಕಡೆಯೊಳು ತನ್ನ || ಜೋಕೆಗುಂದದೆ ನಿರುಪಮ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊ | ಳೇಕಮೆನಿಪ ಸುಖವೊಂದಲ್ಲದೆ || ೪ ||

೨೫ ರಾಗ ಕಾಂಬೋಧಿ

ತೋರದಯ್ಯೊ ಸುಖ ತೋರದಯ್ಯೊ | ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾವಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೊಂದಿಲ್ಲದವಗೆ ||ಪ|| ನಿಗಮಾಗಮವನೋದಿಸುಗುಣ ಸಂತತಿಗೂಡಿ ಜಗದೊಲವಾಂತು ತನ್ನ ಬಗೆಯುನಾರೈಯದಿರೆ ||೧|| ಕಪಡವಳಿದು ಕೋಟಿ ಜಪವನೆಸಗಿ ಬಲು || ತಪವನೆ ಮಾಡಿ ತತ್ವದುಪದೇಶವಡೆಯದೆ ||೨|| ಹಿಂಗದಣಿಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿಯಂಗವಾಗಿ ಪೇರ್ಮೆಲೋಕ|| ಡಂಗುರವೆನಿಸಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದನುವರಿಯಡಿರೆ || — ... . || ೩ ||

೨೬ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಮುಕುತಿ ಸುಖವನು ಪಡೆವೆನೆಂಬ ಬಲು | ಯುಕುತಿವಂತನ ಬಗೆಯನು ನೋಡೆ ರಮಣೀ ||ಪ|| ಕನಸಿನ ಪುರುಷನು ಮಿಂಚಿನ ಹೆದೆಗಿಂದ್ರ | ಧನವನೇರಿಸುತಾರಿಕಲ್ಲಿನಂಬು || ಮೊನೆದುರದೆಚ್ಚು ಗಂಧರ್ವಪುರದ ರಿಪು |

ವನು ಕೆಡಪಿದನಂತೆ ತನುಧರ್ಮವಳಿದು ॥೧॥ ಮೊಲನ ಕೋಡನು ಕಿತ್ತು
ಗಗನ ಕುಸುಮವೆತ್ತಿ । ತಳುವುದೇ ಕೂರ್ಮ ಕುಂತಳವಿಡಿದು ॥ ತುಳುಕಿ
ಬಿಸಿಲು ದೊರೆಯನು ಬಂಜೆಯಣುಗನ । ಸಲುಗೆ ವಡೆದನಂತೆ ಗೆಲಿದು
ಮಾಯೆಯನು ॥ ೨ ॥ ನರನು ತೆಂಕಲು ಪೋಗಿ ಸುರಗಿರಿಯನು ಕಂಡು ।
ತರುಣಿಯರೊಲವನು ದಿಟವೆಂದು ॥ ಉರುಪುವ ವಹ್ನಿಯನಧೋ ಮುಖ
ವಾಗಿ ನಲಿದನಂ । ತುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತನಗನ್ಯವೆಂದು ॥ .... ॥೩॥

೨೭ ರಾಗ–ಅಹಿರ

ಏನೆಂದು ಪೇಳುವೆನು ಪರಮಾನಂದ । ವೆನಗಾದ ಹದನಾನಿನ್ನು॥ಪ॥
ಘೋರ ಭವಮಾಲೆಗಳುಕಿ ಮನದೊಳಿ । ದಾರಿಂದ ತೊಲಗುವದೆಂದು ॥
ಚಾರು ಗುರುಪದವಿಡಿಯೆ ಮೊದಲ ಸಂ । ಸಾರವೆನಗಿಲ್ಲವಾದುದ ॥ ೧ ॥
ದೇಹಾದಿಗಳನೆ ತಾನೆಂಬ ಜಡಮಾಯಾ । ಮೋಹದಿಂದೆ ನೊಂದು ಬಳಿಕ
ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದೊಡಂತವನುಳಿದು ನಿ । ರ್ದೇಹಿಯಾನೆನಿಸಿದಿರವ ॥ ೨ ॥
ಆನೆಂಬುದದರರ್ಥವೇನೆಂದು ನಿಗ । ಮಾನು ಮಾನ ವಿಡಿದು ವಿಚಾರಿಸೆ ॥
ಜ್ಞಾನನಿಧಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿಜರೂಪ । ವಾನಾಗಿ ಸುಖದೊಳಿಹುದು ॥ ೩ ॥

೨೮ ರಾಗ-ಭೌಳಿ

ತನ್ನನೆ ಪರವೆಂದು ತಿಳಿಪುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ । ಬಿನ್ನವಿಟ್ಟರಸಲೇನುಂಟು
ಕಾಣಿಸಲು ॥ ಪ ॥ ಶ್ರುತಿಗುರುಗಳ ಬೋಧೆಯದ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂದು ।
ನುತಿಸಲಾನಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ ಬಗೆಗೆ ॥ ಗತಿಯಾವುದಿನ್ನು ತನ್ನುಳುಮೆ
ತನ್ನೊಳಗಲ್ಲ । ದಿತರಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಿಸಲುಂಟೆ ಬರಿದೆ ॥ ೧ ॥ ತೋರುವ
ಜಾಂಡ ಜಾಲಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು । ಮೀರಿದ ಪ್ರತಿಮ ಬೋಧಾತ್ಮ
ರೂಪಾಗಿ ॥ ಬೇರಿದೆಂದರು ಹಲಿಲ್ಲಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೊಂದು । ದೂರಿಲ್ಲದಾ
ರೈಯ ಬೇಕನುಭವದಿ ॥ ೨ ॥ ತುಂಬಿ ತುಳುಂಕದಾನಂದ ಸುದಾಬ್ಧಿ ತಾ ।
ನೆಂಬುದೊಂದರಿವು ತನ್ನೊಳು ಲೀಯಮಾಗೆ ॥ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕೂಟವದು
ತಾನೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿ । ಯೆಂಬುದೆ ನಂಬುಗೆ ಪೆರತಿಲ್ಲವೆಂದು ॥ ॥ ೩ ॥

೨೯ ರಾಗ–ಲಲಿತ

ಪೇಳಿನಗೀಗಳೆ ಮಾಜದೆ ರಾಜ ಮ। ರಾಳಗತಿಯು ಮಾನಿನಿ ಭೋಗಂಗಳ ಮೇಳಿಲ್ಲದೆ ಸವಿಯುವ ಸವಿಯಾವುದು ಕೇಳುವೆನಿದನೊಲಿದು ॥ ಪ ॥ ಗುರುದೇವತೆ ನಿಗಮಾರ್ಚನೆ ಯೋಗಾ। ಚರಣೆ ಕುಲಾಶ್ರಮ ಹೋಮ ತಪೋವಿಧಿ। ವರವಧು ವಾಹನ ವಿತ್ತಾತ್ಮಜಸಖ ಧರೆ ಭುವನಾದಿಗಳ॥ ನೆರವಿಗಳೆಡೆಯೊಳು ಸಕಲರ ಮನದಾ। ದರವಾವುದನೆಕುರಿತು ನೆಲಸಿಹುದೀ ಪರಿಯಿಂದತ ಮಮತೆಗೆ ಮೊದಲಾದುದಕಿರವಾವುದೆ ರಮಣಿ ॥ ೧ ॥ ಒಲ್ಲೆನಿಸದ ಯಾಗಂತುಕವಲ್ಲದ। ಪಲ್ಲಟಿಸದ ಗುಣವರಸದ ಹವಣಿಗೆ। ನಿಲ್ಲದ ಬಿಡಿಸಲು ಬೇರೊಂದತಿಶಯವೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಣಿಸದ॥ ಸೊಲ್ಲಿಸಬಾರದ ಕಾರಣ ವಿಡಿದೆರ। ದೆಲ್ಲರ ಮತವಹ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಒಲ್ಲಿವರಿಂದಿದು ವಿಷಯುವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ ಬಲ್ಲದಿದಾವುದೆ ನೀರೆ ॥೨॥ ಕುಂದದೆ ಹೆಚ್ಚದೆ ಕಡೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲದೆ। ನಿಂದಣಿಮಾದಿಗಳೆಂಬ ಮಣಿಗಳೊಡ। ನೊಂದಿ ಮಧುರತರವಾದ ಸುಖಾಮೃತ ಸಿಂಧುವೆನಿಸಿ ಮೆರೆವ॥ ಇಂದು ಕಲಾಧರ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ। ವೆಂದೆನಿಸುವ ತಾನೆ ನೀನೆನ್ನನು ಚಂದದಿ ಬೆಸಗೊಂಡ ಸುವಸ್ತುವ ನೋಡಂದದಬಲೆ ತಿಳಿದು ॥ .... ॥೩॥

ಇತ್ಯಾನಂದ ರೂಪಾವಿರ್ಭಾವಃ

---

೩೦ ರಾಗ–ಪಹಡಿ

ನಿನ್ನೊಳೊಡಗೂಡದಭಾವವ। ನುನ್ನಿಸೆಲೆ ಜೀವನೆ ॥ ಪ ॥ ಮುನವಿಲ್ಲದಭಾವಮುದಿಸಿಯುಳಿದ ಮೇಲೆ॥ ತನ್ನಿರವಿಲ್ಲೆನಿಸಿದಭಾವವು ॥ ೧ ॥ ಇದರೊಳಿದಿಲ್ಲೆನಿಸುವಭಾವ ವನುದಿನ। ವದಕಿಲ್ಲ ತೋರ್ಕೆಯೆನಿಸಭಾವವು ॥ ೨ ॥ ಎಲ್ಲವನೊಳಕೊಂಡ ಭಾವಚತುಷ್ಟಯ॥ ವಿಲ್ಲಾಗಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದ ನಿತ್ಯಪದವಾದ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೩೧ ರಾಗ-ತೆನುಗುಕಾಂಬೋಧಿ

ಘಟವೆ ಪುಸಿಘಟವೆ ನೀನು! ದಿಟದಂತೆ ತೋರಿ ಮೋಹಿಪುದನೇನೆಂಬೆ ॥ ಪ ॥ ಮೊದಲು॰ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಪಿಂಡದೊಳು ನೀಸಿಲ್ಲಿ ಪು। ಟ್ಟದ

ಬಳಿಕೊಡೆದು ಘೂಳಾಗೆ ನೀನಿಲ್ಲ ಮ । ಧ್ಯದೊಳಾವ ರೂಪು ನಿನಗೆ ನಿಜ ವಹುದು ॥೧॥ ನರರ ಮುಖದ ನುಡಿಮಾತ್ರವಿರವಿಸಿಂದೆ। ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾಕಾರ ದಿಂದೆ ವಿವೇಕ ॥ ವಿರಹಿತರಿಗೆ ಪರಮಾರ್ಥವೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪೆ । ಪರಿಕಿಸಲಿಂ ದೆಂದು ನಿನಗುಂಟಿ ತೊರ್ಕೆ ॥ ೨ ॥ ಇಲ್ಲೆನಿಸದ ತೋರದಡಗದ ಮೃತ್ತಿಕೆ । ಯಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನನೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಣೆನರಸಿ ॥ ಉಳ್ಳಮೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಜಗ । ವೆಲ್ಲವು ನಿನ್ನಿಂದವಾದುದಿಂತರಿಯೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನಿತ್ಯಪದ ನಿದರ್ಶನಂ

೩೨ ರಾಗ–ಶಂಕರಾಭರಣ

ತಾನೆ ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ನಿಜವ ನೋಡಲು ಪರ । ಮಾನಂದಮಯ ಚಿದಖಂಡರೂಪಹನು ॥ ಪ ॥ ತನು ಬಾಹ್ಯವೆಲ್ಲವನರಿವುದರಿಂದೆ । ಮನವಾ ತುಗಳನು ಮೀರಿಹುದರಿಂದೆ ॥ ಇನಿತನಿತೆಂದು ರೂಹಿಸ ಬಾರದಿಹುದರಿಂದ। ಲನುಪಮನಹುದರಿಂದವಿರಳನಹನು ॥ ೧ ॥ ಅಣುಪರಿಮಾಣ ಮಧ್ಯಮ ಪರಿ ಮಾಣಂಗ ।ಳೆಣಿಕೆ ತನ್ನೊಡಗೂಡದಿಹುದರಿಂದೆ ॥ ಗುಣ ಜಾತಿ ಕರ್ಮಾದಿ ರಹಿತತ್ವದಿಂದೆ ಕ । ರಣ ವಿಡಿಯದುದರಿಂದದ್ವಯನಹನು ॥ ೨ ॥ ಸಕ ಲಾರ್ಥ ಸಾಧಕನಹುದರಿಂ ತಿಳಿಯಲಾ ಸಕಲಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧಿಯಹುದರಿಂದ ಸಕಲಾರ್ಥ ದೂರನಹುದರಿಂದೆ ಬಳಿಕಲಾ । ಸಕಲಾರ್ಥನಹುದರಿಂದನವಧಿ ಯಹನು ॥೩॥ ಗಗನದಂದದಿ ನಿರವಯವನಹುದರಿಂದೆ। ಸ್ವಗತಾದಿ ಭೇದವಿ ಲ್ಲದ ಕಥದಿಂದೆ॥ ನಿಗಮವನಂತಮೆಂದೊರೆವುದರಿಂದಾವ। ಬಗೆದೋರದಿಹು ದರಿಂದಗಣಿತನಹನು ॥ ೪ ॥ ಹವಣಿಸುತಿಹ ದೇಹ ಕಾಲ ವಸ್ತುಗಳೆಂಬ । ನಿವಹ ಕಲ್ಪನೆ ಮಿಥ್ಯೆಯಹುದರಿಂದೆ ॥ ಭವದೂರನೆನಿಸುವ ಗುರುಶಂಭು ಲಿಂಗದೊ । ಳವಿಭೇದತಹುದರಿಂದವೆ ಪೂರ್ಣನಹನು ॥ .... ॥ ೫ ॥

೩೩ ರಾಗ-ತೆನಗುಕಾಂಬೋಧಿ

ಆರು ಬಲ್ಲರು ನಿಜಾನಂದ ಬೋಧಾಂಬುಧಿ । ಮೇರೆಯನೊಮ್ಮೆ ಕಳೆದು ಮಾಯೆಯ ॥ ಭೂರಿ ವಿಕಾರವೆಲ್ಲನನೊಳಕೊಂಡು ಗಂ । ಭೀರಾದ್ವ ಯಾತ್ಮಕನಾಗಿಹುದ ॥ ಪ ॥ ದೇಹವಲ್ಲದ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯವಲ್ಲದ । ಮೋಹಿ

ಸುಹವವಮಾದಿಕವಲ್ಲದ ॥ ಬಹಿರಂಗದ ಭೂತವಲ್ಲದಿನ್ನಾವುದ ! ನೂಹಿಸಲಂತಲ್ಲದ ವಸ್ತುವ ॥ ೧ ॥ ಪವಣವೈದದ ಪರಿಣಮಿಸದ ಪರಿತಾಪ । ನಿವಹವಂಟದ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತವಾದ॥ ನವಗುಣವಡಸದ ನಾನತ್ವವಿಲ್ಲದ । ಭವದೂರವೆನಿಸುವ ತತ್ವವನು ॥ ೨ ॥ ಮರವೆ ಸೊದ್ದದ ಮೊದಲರಿವು ದೋರದಮತ್ತೆ । ಬರಿದಾಗದಿದಿರಿಟ್ಟು ಕಾಣಿಸದ ॥ ಮೆರದೇಕ ರಸವಾದ ತನ್ನೊಳಗಿಂತೆಂಬ । ಕುರುಹಿಲ್ಲದ ಶಂಭುಲಿಂಗವನು ॥ ... ... ॥೩॥

ಇತಿ ಪೂರ್ಣರೂಪಾನುಭವಃ

೩೪ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ನಿಜವನರಿದ ಯೋಗಿಗಾವ ಕರ್ಮದ ಕಾಟ । ಭಜನೆಯಿಂದಾವ ಪುಣ್ಯದೊಳೊಡಗೂಟ ॥ಪ॥ ಕನಸಿನೊಳರಸಿಗೆ ಬಡತನವಾಗೆ ತ । ಜ್ಜನಿತ ದುಃಖವನೆಚ್ಚರೊಳು ನೀಗಿದಂತೆ ॥ ತನಗೆ ಸಂಸೃತಿ ಮಾಯಾವಿಕೃತಿಯಿಂ ತೋರೆ ಮ। ತ್ತನುಭವದಿಂದರಿದೊಡೆ ಪುಸಿಯೆಂದು ॥೧॥ ಧರೆ ಮೊದಲಾದ ಖಿಳಾವರಣಾತೀತ । ಪರಮನೀದೇಹಾದಿಗಳಿಗನ್ಯ ಜೀವ ॥ ಎರಡಾಗಿ ತೋರೆ ತದ್ಗತಗುಣನೇತಿಯಿಂ । ಪರಿಭಾವಿಸಿದೊಡೇಕ ಬೋಧ ರೂಪೆಂದು ॥ ೨ ॥ ರವಿಯಂತೆ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಕನಾಗಿ ಬಂಧವಿ । ಲ್ಲವಿರಳನಾಗಿ ಬೇರೈದಲಿಂಬಿಲ್ಲ ಹವಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತನಗೆ ಸಂ । ಭವವಿಲ್ಲ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ತಾನಾಗಿ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನಿರ್ಲೇಪಃ

೩೫ ರಾಗ–ಪಹಡಿ

ಜ್ಞಾನಿಯಂದವನರಿಯೆವೆಂಬರನು। ಮಾನವೇಕವನಂಗ ತಾನೆ ಸೂಚಿಸುತಿದೆ ॥ಪ॥ ಹಿತವಿದಹಿತವೆಂಬ ತಿಳಿವಿಗೆ ವಿಷಯ ವಿ । ರತಿಯೆ ಸೂಚನೆ ವಿರತಿಗೆ ವಿಶ್ವದ ॥ ನುತಿವೆತ್ತ ಶಮೆ ತಾನೆ ಸೂಚನೆ ಶಮೆಗೆ ಸ ।ನ್ಮತವಾದ ಪರಮುಕ್ತಿಪದದೊಲುಮೆ ಸೂಚನೆ ॥ ೧ ॥ ಪರಮುಕ್ತಿಯೊಲುಮೆಗೆ ಗುರು

ಸೇವೆ ಸೂಚನೆ । ಗುಗುಪಾದ ಸೇವೆಗೆ ವೇದಾರ್ಥ ಸೂಚನೆ ॥ ವರವೇದಾರ್ಥಕೆ ಶರಿರಾದಿ ನೇತಿಯೆ ಸೂಚನೆ । ಶರಿರಾದಿ ನೇತಿಗೆ ತಾನಾರೆಂಬುದೆ ಸೂಚನೆ ॥೨॥ ಆರು ನಾನೆಂಬುದಕೆ ಸೋಽಹಂಭಾವನೆ ಸೂಚನೆ ವಿ। ಚಾರಿತ ಸೋಽಹಂಭಾವನೆಗೆ ಹವಣಿಸಿದ ॥ ಸಾರಸುಖ ಸೂಚನೆ ಸುಖಕೆ ನಿತ್ಯ ನಿಜ ನಿರ್ವಿ । ಕಾರ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹುದೆ ಸೂಚನೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಜ್ಞಾನಿಚಿಹ್ನಂ

೩೬ ರಾಗ–ನಾಟ

ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಲು ತತ್ತ್ವ ಮಸಿವಾಕ್ಯದರ್ಥವನೆ ಕೂಡೆ ನಿಜ ಕೈವಲ್ಯವಹುದು ಗುರುವಿಡಿದು ॥ ಪ ॥ ತನು ಕರಣ ಮೊದಲಾದವನಿತುವನೆ ತಾನೆಂದು। ಜನನಾದಿ ವಿಕೃತಿ ದಳೆದಹಮಿನೊಡ ವೆರೆದು ॥ ತನಗದರಬಗೆಪತ್ರಿಬಿಡದಿರ್ಪ ವಿಶ್ವಜೀ । ವನೆ ತ್ವಂ ಪದಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದರ್ಥವೆಂದು ॥ ೧ ॥ ಮೊದಲೊರೆದ ಚೇತನಾಚೇತನಂಗಳಿಗಾದ। ಮದವ ಸುಖ ಮೋಹಾದಿಗಳು ತನ್ನದೆಸೆಗೆ ॥ ಪದವಿಡದ ಸಲೆಸಾಕ್ಷಿ ತುರ್ಯ ಕೂಟಸ್ಥನೆನಿ । ಸಿದ ತಾನೆ ತ್ವಂ । ಪದಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ॥೨॥ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸಹಿತನಾಗಿ ಸಕಲೇಶತಾದಿ ಗುಣ ನಿಕರ ವಿಡಿದಖಿಳ ಕಾರಣನಾಗಿ ತನಗೆ ॥ ವಿಕೃತಿಯೊಂದಿಲ್ಲದಾನಂದಮಯ ಪರಮ ನೀ । ಸುಕರವಹತತ್ಪದಕೆ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ॥೪॥ ನಿರುಪಮ ನಿರಾಲಂಬ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಳ ನಿರಾ । ವರಣ ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿರಂಜನ ನಿರೂಪ ॥ ನಿರತಿಶಯನಿರಘ ನಿಸ್ತತ್ವ ಪರಬೊಮ್ಮವದು । ಪರಿಕಿಪೊಡೆ ತತ್ಪದಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ॥೪॥ ಆತನವಿನೆಂಬಂತೆ ಭಾಗಲಕ್ಷಣೆಯಿಂದೆ । ನೇತಿಗಳೆದುಭಯದೌಪಾದಿಗಳನುಳಿದ ॥ ಚೈತನ್ಯವೇಕರಸವೆಂಬುದಸಿ ಪದಥರ್ದ । ವೀತೆರದಿ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನೆಂದು ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರವಣಂ

೩೭ ರಾಗ–ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಚಿತ್ತೊಂದೆ ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದದು ಬಹುರೂಪು । ವೆತ್ತುದುಪಾಧಿಯಿಂದರಿವುದಿಂತು ॥ ಪ ॥ ಪಲವರೆನಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣರಾದಾತ್ಮರು । ನೆಲಸಿರ

ಬೇಕೊಂದು ತನುವಿನೊಳು ॥ ಬಳಿಕರಿಂದಲ್ಲಿ ಭೋಗವೀತನಿಗೆಂದು
ತಿಳಿದು ನೇಮಿಸಲರಿದಹುದರಿಂದ ॥೧॥ ಏಕಾತ್ಮನಾಗಲೋರ್ವನಿಗಾದ ಸುಖ
ದುಃಖಾ। ನೀಕರಿವೆಲ್ಲರಿಗಪ್ಪು ದೆನಲಾಗದು॥ ಏಕರವಿ ಕಂಪಾದಿ ಜಲದೊಳ
ಬೇರೆ ಬೇ। ರಾವ ಕಲ್ಪನೆಯನೆ ತಾಳಿಹುದರಿಂದ ॥ ೨ ॥ ವಾದಿಸಲೇಕಿನ್ನು
ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ । ಭೇದಭಾವನೆ ಸತ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು॥ ವೇದದ ನೇಹನಾ
ನಾಸ್ತಿಯೆಂಬುದು ವೊದ । ಲಾದ ವಾಕ್ಯದೊಳು ಪೇಳಿಹುದರಿಂದ ॥ ೩ ॥

೩೮ ರಾಗ–ಕಾಂಬೋಧಿ

ನಂಬು ನೀನೆ ನಿತ್ಯಬೋಧನೆಂಬ ನಿಗಮವನಿನ್ನು । ಹಂಬಲಿಸದಿರು
ಮುಕ್ತಿಯಂ ಬಯಸಿ ಬೇರೆ ಯೋಗಿ ॥ ಪ ॥ ತಾನಲ್ಲದ ಭೃಂಗಭಾವನೆಯೊ
ಳದರಂದವನು । ಮಾನವಿಲ್ಲದಾದುದಂತೆ ಗಡಕೀಟ ನರಿವೆ ॥ ನೀನಾದ ಪರ
ಮಾತ್ಮ ತತ್ವವನು ನೀನೆಂದಿರಲಾವ। ಹಾನಿಯುಂಟು ತ್ವಂಬ್ರಹ್ಮಾಸಿಯೆಂದು
ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹುದಾಗಿ ॥ ೧ ॥ ವೇದವಾಕ್ಯದಿಂದೆ ಜಾತಿ ಸೂತಕಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜ ।
ವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಜನಿಸುತಿಹುದುಕಂಡ್ಯ ನಿನ್ನನೆ ॥ ಭೇದದೂರನೆನಿಸುವನಾದಿ
ವಸ್ತುವೆಂದಿರು ವಿ । ವಾದವೇಕೆ ತ್ವಂ ತದಸಿ ವಚನವಿಹುದರಿಂದ ॥ ೨ ॥
ರಾಮಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ನರನೆಂಬುದಾಗೆ ನಾರದನ । ನೇಮದುಪದೇಶ ವಿಡಿದಾದು
ದಚ್ಯುತತ್ವವೆ ॥ ಆಮತದಪರಿ ನಿನ್ನ ಜೀವಭಾವವಳಿದು ನಿ । ಸ್ಸೀಮ
ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿರೇಕಮೇವೆನಲ್ ಶ್ರುತಿ .... ॥ ೩ ॥

೩೯ ರಾಗ-ತೋಡಿ

ಶ್ರೀಗುರು ವಚನವಾಗಳೆ ಮಾಳ್ಪರಚನೆ ನೋಡ । ಲಾಗಿ ಮೂವಿ
ಧವಹುದು ಸಾಧಕರ ಪೂಗದಲ್ಲಿ ॥ ಪ ॥ ಉಬ್ಬಿನೊಳು ಹೀನನಿಗೆ ಪೇಳಿದ
ಬ್ರಹ್ಮಬೋಧೆ ಕಾದ ॥ ಕಬ್ಬುನದ ಮೇಲೆರದ ನೀರಂತಹುದು ಬರಿದೆ ॥ ೧ ॥
ನಲಿದು ಮಧ್ಯಮಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಾತ್ಮದಿದ್ಯೆಕಂಜ ॥ ದೆಲೆದಳೆದ ಜಲದಂತೆ
ಮುಕ್ತಾಕೃತಿಯೊಳಿಹುದು ॥ ೨ ॥ ವರವಿಶಿಷ್ಟನೊಳೊರೆದ ಶಂಭುಲಿಂ
ದರಿವು ಚಿಪ್ಪು । ವೆರೆದು ಮುತ್ತಾದಂತೆ ವಾರಿಯಹುದು ಸಫಲ ...॥ ೩ ॥

೪೦ ರಾಗ–ಪಹಡಿ

ಜ್ಞಾನಿ ಮೋಹಿಪುದಂದವೆ ಪರಮ ತತ್ವ । ಜ್ಞಾನಿ ಮೋಹಿಪುದಂದವೆ ತಾನೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿಜರೂಪನೆನಿಪ ॥ ಪ ॥ ತನು ಮೂರು ಕರನಾಳಿ ಮನಸಾದಿಗಳನು । ತನಗೆ ವಿದಕ್ಷಣವಹುದೆಂದು ತಿಳಿದ । ಜನನ ಮರಣವ ನಳಿದ ಜೀವತ್ವವನುಳಿದ ॥ ೧ ॥ ಕನಸು ಬಿಸಿಲುದೊರೆ ಸುರಚಾಪದಂತೆ । ಜನಿಸಿ ತೋರುವ ವಿಶ್ವವಿದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಕಾ । ಮನೆಗನ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದ ಮಿಗೆ ಬಲ್ಲ ॥ ೨ ॥ ಹರುಷವಾರಿಧಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಡವೆರೆದು । ಮರಳಿಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆ ವಾಸನೆಯ ನೆರೆಸುಟ್ಟ । ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆಟ್ಟ ಸಹಜವಳವಟ್ಟ .... ॥ ೩ ॥

೪೧ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಎಂದಿನಂತೆ ಜೀವ ಭಾವವಿರಲು ನಿಜನಿಗಮ ಗುರು । ವಿಂದರಿದೊಡೇನು ಮುಕ್ತಿ ಸುಖಸಾಧ್ಯವಹುದೆ ॥ ಪ ॥ ಎಂದಿನಂತೆ ಕಾಮವೆಂದಿನಂತೆ ಕೋಪವತಿ ಲೋಭ । ವೆಂದಿನಂತೆ ಮದ ಮೋಹ ಮತ್ಸರ ನಿಕರ ॥ ಎಂದಿನಂತೆ ಭಯಶೋಕವೆಂದಿನಂತೆ ಮೂರವಸ್ಥೆ । ಯೆಂದಿನಂತೆ ತೋರ್ಪ ಪಸಿವು ತೃಷೆಗಳಿರುತಿರಲು ॥ ೧ ॥ ಎಂದಿನಂತೆ ದೇಶ ಕಾಲ ಗತಿ ದೇಹದಭಿಮಾನ । ವೆಂದಿನಂತೆ ಕುಲ ಜಾತಿ ನಾಮರೂಪಗಳು ॥ ಎಂದಿನಂತೆ ಜಗವಾರು ವಿಕೃತಿ ಸಂಸರಣ ವಿ। ದೆಂದಿನಂತೆ ಕರ್ಮವಿಹ ಪರದೊಲವಿರಲು॥೨॥ ಎಂದಿನಂತೆ ನವಗುಣವೆಂದಿನಂತೆ ಮಮಕಾರ । ವೆಂದಿನಂತೆ ನಿಂದೆ ವಂದನೆ ಕುಂದು ಕುಶಲ ॥ ವೆಂದಿನಂತೆ ತೋರುವಿವರಿಂದೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದಾ । ನಂದಬೋಧಾಂಬುಧಿ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿರದೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೪೨ ರಾಗ-ವಡ್ಡಿ-ಧನ್ಯಾಸಿ

ಎನ್ನೊಡನೆ ಸಮರಸವಿನ್ನು ಬೇಡಲೆ । ಮುನ್ನಿನಂತೆ ತನುವೆ ನೀನನ್ಯವೆನಗೆ ॥ಪ॥ ಪುಸಿ ನೀನು ನಿಜವಾನು ಮಲವೆರಡರ ! ಬೆಸುಗೆ ನೀನತಿ ಶುದ್ಧ ನಾನು ಕರ್ಮ ॥ ವಿಸರದೇಳಿಗೆ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾನು ಭಾ । ವಿಸೆ ಬಂಧವದು ನೀನು ಮೋಕ್ಷವಾನು ॥೧॥ ಜಡವೆನೀನಜಡನೆ ನಾನು ಬಹು ರೂಪು । ವಡೆದಿಹೆ ನೀನೇಕರೂಪ ನಾನು ॥ ಕೆಡುವೆ ನೀನೆಂದೆಂದು ನಾನು ನಿತ್ಯನು ।

ಕಡೆಗೆ ನೀನಪೆ ಮಣ್ಣು ನಾನೆ ವಸ್ತು ॥ ೨ ॥ ಒಂದವಸ್ಥೆಯೊಳಿರ್ಪೆ ನೀನ
ಳಾವಸ್ಥೆ । ಯೊಂದಿರುತಿಹೆ ನಾನು ಭೂತ ವಿಕೃತಿ ॥ ಅಂದವೆನಿಪೆ ನೀನ
ನಿರ್ವಿಕೃತಿಯಾನು । ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚು ನೀನು ಸಮವಾನು ॥೩॥ ಆರು ವಿಕ
ರದೆ ಬಾಧೆ ಪಡುತಿಹೆ ನೀನು । ಬೇರೆ ನೋಡವಕೆ ನಾನು ದೃಶ್ಯನಾಗಿ
ತೋರುವೆ ನೀನಲ್ಲಿ ನಾನು ದೃಕ್ಕು ರುಜೆಗಳ । ಹೇರು ವಿಚಾರಿಸೆ ನೀನ
ಸೌಖ್ಯವಾನು ॥ ೪ ॥ ಹೇಯವಹುದು ನೀನು ಕೇಳು ನಾನುಪಾ । ದೇಯ
ತ್ಮಕನು ಮಿಥ್ಯೆ ಮಾಯೆ ನೀನು ॥ ಮಾಯಾರಹಿತ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾ ನಿಂತು
ಕಾಯವೆ ನೀನಾರು ನಾನದಾರು ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಭೇದನಂ

೪೩ ಶ್ರೀರಾಗ

ಆಗದಾಗದು ವರವಿವೇಕಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ । ನೀಗದೆ ಭೂತಾದಿ ಪ್ರತಿಬಂಧ
ಕವನು ॥ ಪ ॥ ವಿರತಿಯೊಳಖಿಳ ಸಂಸರಣವನುಳಿದು ಶ್ರೀ । ಗುರುವಿನಿಂ
ನಿಗಮಾರ್ಥವರಿಯಲು ॥ ಪರವಪರೋಕ್ಷವಾಗದು ಮುನ್ನಿನಬಲಾದಿ ಸಂ
ಸ್ಮರಣವೆ ಮುಂಬರಿವುದರಿಂದ ॥ ೧ ॥ ಜಡಬುದ್ಧಿ ಜನಸಂಗ ರತಿವಿಷಯಾ
ಸಕ್ತಿ । ಬಿಡದೆ ಮಾಡುವತರ್ಕವಭಿಮಾನ ॥ ಕಡು ಚಪಲತೆಗೂಡಿ ಸುವಿಚಾ
ರವಿರೆ ತತ್ವ । ದೆಡೆ ವೇದ್ಯವಾಗದಿಪ್ಪುದರಿಂದ ॥ ೨ ॥ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಜನ್ಮ
ವನು ಮಾಡುವಾರಬ್ಧ । ಹೊಂದಿದುತ್ತರ ಲೋಕ ಗತಿಯಾಸೆ ॥ ಕುಂದದೆ
ಮನನವಿರಲು ಕಾಣಿಸದು ನಿಜಾ । ನಂದ ವಾರಿಧಿ ಬೋಧವದರಿಂದ ॥ ೩ ॥
ಇಂತು ಮೂದೆರನೆನಿಸುವ ಬಂಧದಿರವನೋ। ರಂತರಿದವನು ತೊಲಗಿಸುವ॥
ಶಾಂತಿ ಮುಂತಾದ ಸುಗುಣವಿಲ್ಲದಿರೆ ಸಲ್ಲ । ನಂತ ಚಿನ್ನಿಧಿದೋರದದ
ರಿಂದ ॥ ೪ ॥ ಬಹುವಿಧಿಗಳನುಳಿದಾರೈವುತಿರೆ ಪೇಳಿ । ದಹಿತವಾವೆಡೆಯೊ
ಳುಳಿವವಲ್ಲಿ ॥ ಸಹಜರೂಪಿನ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಗೋಚರ । ವಹುದೆಂಬ
ದೃಢವಾಗದದರಿಂದ ॥ .... ॥ ೫॥

ಇತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ರಯಃ

೪೪ ರಾಗ-ಅಹರಿ

ಕಾಡಲಿನ್ನೇನಭವ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದೆ । ನೋಡಿ ಏಗೆ ಮನ್ನಿಸೆ ನ್ನನು ॥ಪ॥ ತನುಮೂರನಗಲದಿರ್ಪ ರುಜೆಗಳ । ಜಿನುಗಿನುಮ್ಮಳವಿಡಿದು ॥ ಜನಿಸುವಖಿಳ ಬಾಧೆಯ ನಿಹದೊಳು । ನೆನೆಯದಂತಿರಿಸೆನ್ನನು ॥೧॥ ಕಲುಷ ಕರ್ಮವನೆ ಮಾಡಿ ಸುಕೃತವ । ನುಳಿದೊದಗುವ ಚಿಂತೆಗೆ ॥ ನೆಲೆಯಾದ ಪರಲೋಕ ದುಃಖವ । ತೊಲಗಿಸಿ ಸಲಹೆನ್ನನು ॥ ೨ ॥ ನರನು ತೊಡಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಕಡೆಯಾದ । ವರೊಳು ನೂರ್ಮಡಿಸಿ ಮಿಕ್ಕಾ ॥ ಹರುಷಂಗಳನು ದಾಂಟಿದ ನಿಜ ಸುಖ । ಭರಿತನೆಂದೆನಿಸೆನ್ನನು ॥೩॥ ಪಲವು ಲೌಕಿಕ ವೈದಿ ಕವಹ ಕರ್ಮ । ಕುಲವನೆಸಗಿ ಮುನ್ನವೆ ॥ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನಿರವರಿದೆನಿನ್ನವ । ನೆಳಸಲೀಯದಿರಿಸೆನ್ನನು ॥೪॥ ಸದುಗತಿಗಳನು ಬೇರೆ ಎಯುಸಲೀ । ಯದೆ ಪರತರ ಮುಕ್ತಿಗೆ॥ಪದವಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿನಗ।ಲದೆಬೆರಸಿಹುದೆನ್ನನು।೫।

ಇತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕೋಪಶಮನಂ

೪೫ ರಾಗ-ಅಹರಿ

ಮನುಜರೊಳೈವರು ಸುಕೃತಿಗಳುಂಟು ಪೇ। ಳ್ವೆನವರನುತ್ತರೋತ್ತರ ಗುಣವಿಡಿದು ॥ ಪ ॥ ಹಿತವಿದಹಿತವಿದೆಂದರಿಯದೆ ಲೌಕಿಕ । ಯುತನಾಗಿ ಜಾತಿ ಮಾತ್ರದ ವಿಧಿಗಳನೆ ॥ ಪತಿಕರಿಸುತೆ ಭೋಗದಭಿಲಾಷೆಯೊಳುಜನ್ಮ। ಶತದಿಂದ ಮುಕ್ತನಹನೆ ಕರ್ಮಿಯಹನು ॥೧॥ ಜಗವಿದು ನಿಜ ವಿದರೊಳು ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮವೆ । ಮಿಗಿಲೆಂದು ಚತುರಾಶ್ರಮವನೈದಿ ತನಗೆ । ಸುಗತಿಯ ನೆಳಸುವವನೆ ಮೂರುಜನ್ಮದೊ । ಳಗೆ ಮುಕ್ತಿವಡೆವ ಮುಮುಕ್ಷುವೆನಿಸು ವನು ॥೨॥ ಪುಸಿಯೆಂದು ವಿಶ್ವವ ನಾತ್ಮನೆ ನಿತ್ಯನೆಂ । ದುಸುರೆ ಸದ್ಗುರು ಕೇಳಿಪೊರ ಚಿಂತೆಯುಳಿದು ॥ ಒಸೆದೊಳಗಾರೈವುತಿಹನೆ ಯಭ್ಯಾಸಿಯೆನಿಸುವ ನೆರಡು ಜನ್ಮದೊಳು ಮುಕ್ತನಹನು ॥ ೩ ॥ ಲೋಕವೆಲ್ಲವನು ಮರೆದು ಪರ ತತ್ವಾವ । ಲೋಕನದಿಂದೊಳ ಹೊರಗಣ ಕೃತ್ಯಾ ॥ ನೀಕವಿಲ್ಲದವನೆ ಯನು ಭವಿಯೆನಿಸುವ । ನೇಕ ಜನ್ಮದೊಳು ಭಾವಿಸೆ ಮುಕ್ತನಹನು ॥ ೪ ॥ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿನ। ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ತೋರದೆ ನಿತ್ಯಸುಖದ॥

ಶರನಿಧಿಯೆನಿಸಿದನಿಹದೊಳು ಮುಕ್ತನಾ । ಗಿರುತಿರ್ಪನಾರೂಢನೆನಿಸುವ
ವನು ॥ .... ॥ ೫

ಇತಿ ಅಧಿಕಾರಿಪಂಚಕಂ

೪೬ ರಾಗ-ನಾಟ

ನಾವರಿಯೆವಿದನು ನಾನಾ ವಿಕೃತಿವಿಡಿದ ಮಾ। ಯಾವರಣವಿಲ್ಲದನ
ಭವದ ಸುಖ ಸುಧೆಯ ॥ ಸೇವನೆಯ ಸೊಗಸು ತೀವಿರದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತನಗೆ
ಕೈವಲ್ಯವಾದುದೆಂಬವನ ಬಗೆ ಪೊಸತು ॥ ಪ ॥ ಹಿತವಿದಹಿತವಿದೆಂಬ ತಿ
ವಂತೆ ವಿಷಯಾಭಿ । ರತಿಯಂತೆ ಶಮೆಯಂತೆ ಮನಮರುಕವಂತೆ ॥ ನು
ಸುಕೃತವಂತೆ ಸದುಗತಿಗೆ ಮುಖವಿಡದಂತೆ । ಶ್ರುತಿಯೊಳೊಲವಂತೆ ಗುರು
ಮತ ರಹಿತವಂತೆ ॥ ೧ ॥ ಅರಿವಂತೆ ದೇಹಾದಿಗಳನು ಬೇರಿಡದಂತೆ। ನೆರೆ
ದದ್ವಯವಂತೆ ಜೀವತ್ವವಂತೆ ॥ ಮರವೆ ಪುಗದಂತೆ ಸಂಶಯವಳಿಯದಂ
ನಿಜ । ಕರಿಗೊಂಡುದಂತೆ ವಿಪರೀತ ಮತಿಯಂತೆ ॥ ೨ ॥ ನಿರಭಿಮಾನ
ಯಂತೆ ಮೀರದಿಹ ವಿಧಿಯಂತೆ । ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾಮವಂತೆಣಿಕೆ ಗೆಡದಂತೆ
ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹ ಮುಕ್ತಿಪದವಂತೆ । ಮರಳಿ ಭವಮರಣ ಸಂಸ
ತಿಯ ಭಯವಂತೆ ॥ .... ॥ ೩

೪೭ ರಾಗ-ಲಲಿತೆ

ಪರತರವೆನಿಸುವ ಮುಕುತಿಯನೈದುವ । ಪರಿಯನರಸುವವ ನೀಶ್ರ
ವಣಾದಿಗ। ಳಿರವನು ಪಗಲಿರುಳೆನ್ನದೊಲುಮೆಯೊಳು ಪರಿಭಾವಿಸುತಿಹುದ
॥ಪ॥ ವಿವಿಧವೆನಿಸುವ ನಿಗಮ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ । ಹವಣಿಸಿದಾರುತೆಂದ ಲಿಂಗ
ಗಳ ನವಿರತವರಿಯಲು ಪರಮಾತ್ಮರಿಗೈಕ್ಯವೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿದು॥ ಭುವನೊ
ತ್ತರವೆಂದವಧರಿಪುದೆಸೆದು । ಶ್ರವಣವಿದಾನಾರೆಂಬುದನೊಂದಿ । ಸುವಿಚಾ
ಸಲೀಯದ ಮೂಲಾಜ್ಞಾನವನೆ ಕೆಡಿಸುತಿಹುದು ॥೧॥ ತನ್ನನು ಪರದಿಂ
ನ್ಯವೆನಲು ತನ । ಗನ್ಯತೆಯಹುದು ಪರತೆಯದರಿಂ ಜಾ । ಡ್ಯಂ ನಿಜ ವೀಕ್ಷ
ಟದಂತೆಂಬನುಮಾನಂ ನೆರೆದುಪಮೆಗಳ ॥ ಚೆನ್ನೆಸೆವಂತಾರೈವುದೆ ಮನನವಿ
ದುನ್ನತ ಪರಮಾನೋ ಬಳಿಕಲ್ಲವೊ । ಯನ್ನುತ ಮಿಹ ಸಂಶಯವನ

ೊಲಗಿಸಿ ಮನ್ನಣೆ ಗೊಡುತಿಹುದು ॥ ೨ ॥ ಮೊದಲೊರೆದಾ ಶ್ರವಣದಿಂ
ುರೆ ಮನನ । ವದರಿಂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಶಂಭುಲಿಂಗ । ಪದದ ಚಲಿತ ಭಾವ
ಯೆ ನಿದಿಧ್ಯಾಸದ ನಿಜರೂಪವದು ॥ ಪುದಿದಹವಾದಿಯೊಳಾತ್ಮತೆಯನು
ಹು ವಿಘದ ಜಗಕ್ಕೆ ಸದಾಸತ್ಯತ್ವವ । ನೊದವಿಸುತಿಹ ವಿಪರೀತವನಿರ
ೀಯದೆ ಬೀಳ್ಕೊಡುತಿಹುದು .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಭಾವನಾತ್ರಯೋಪಶಮನಂ

ಇತಿ ಮನನಂ

ರಾಗ-ದೇಶಿ

ನೋಡಿ ತಿಳಿದನುಗುಣ ಯೋಗಾನುಸಂಧಾನವನೆ । ಮಾಡುತಿರೆ
ುಕ್ತಿ ಸುಖಸಿದ್ಧಿಯಹುದು ॥ ಪ ॥ ಅನಿಲ ಶಿಖಿ ಹೃದಯ ತನುಗೃಹ
ಗರ ದೇಶ ಲೋ । ಕನಿಕಾಯದೊಡನೆ ಪರಿವಿಡಿದಡರಿ ಮೇಲೆ ॥ ಘನ
ರಂಜ್ಯೋತಿಯೊಳು ಮನವಳಿದಿಹುದೇ ಸ್ಥೂಲ॥ ವೆನಿಪುದದು ಪಲ್ಲಟವಾಗೆ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಯೋಗ ॥ ೧ ॥ ತಿಳಿವೆಂಬ ತೆರೆಮಸಗೆ ಮಾಯಾಪುಳಿನ ಸೇತು ।
ಳಿಯೆ ಜೀವೇಶರೆಂಬುಭಯ ಭಾವನೆಯ ॥ ಕಳೆದ ಬೋಧಾಂಬುನಿಧಿ
ಡೆದೇಕ ರೂಪವನು । ಬಳಕೆಗೊಳಗಾಗದಿರುತಿರೆ ವಿನುತಯೋಗ ॥ ೨ ॥
ರಮಾತ್ಮವೆಂಬಮೃತಶರಧಿ ಸಪ್ತಾವರಣ । ದಿರವನುಳಿದಖಿಳ ಭುವನ
ವನು ತನ್ನುವನು ॥ ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದೊಳಕೊಂಡು ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿ । ಪರಿಕಲ್ಪ
ನೆಗೆ ಬಾರದಿರಲಧಿಕ ಯೋಗ ॥೩॥ ಬಳಿಕಾತ್ಮ ಬೋಧಾಂಬು ರಾಶಿಕೋಶ
ವಮೇರೆ । ಗಳೆದು ಪರತತ್ವವನು ಸಚರಾಚರವನು ॥ ಒಳಕೊಂಡು ವಿಪ
ೀತ ಭಾವನಾ ವೀಚಿಗಳ । ನುಳಿದು ಸಲೆ ಸಹಜ ಸುಖವಿಹುದಮಳ
ಯೋಗ ॥ ೪ ॥ ಶಿವ ಜೀವರೊಡನಿರ್ದ ಭೇದಾಪರೋಕ್ಷಮೆನಿ । ಸುವ
ಜಾಡ್ಯಧರ್ಮಗಳ ನೇತಿಗಳೆದುಳಿದ ॥ ಅವಿರಳ ಚಿದಾನಂದಮಯನಾದ
ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನೆನಿಸಿ ತೋರುತಿಹುದೆ ನಿಜಯೋಗ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನ ಪಂಚಯೋಗಃ

೪೯ ರಾಗ-ಕಾಂಬೋಧಿ

ಪಡೆವುದಾಗದು ನಿಜಸುಖವ ತನ್ನ ತಾ । ನೆಡೆಬಿಡದಾರಯ್ಯ
ದಾತನಿಗೆ ॥ ಪ ॥ ಪೊರಗೊಂದು ರೂಪ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಬೇರಾವ
ಲಕ್ಷ್ಯವನೊಳಗರಿದು ಭಾವಿಸದೆ ॥ ಮರೆಯುದೆಚ್ಚರವನಚ್ಚಳಿಯದೆ
ಯುರಿಸದೇಕಾಗ್ರತೆ ಕರಿಗೊಂಡಂಗಲ್ಲದೆ ॥ ೧ ॥ ಇದಮೆನಿಸದೆ ಯ
ಸಿ ತೋರದಾ । ವುದನೊಡಗೂಡದನ್ಯತೆ ಯಾಗದುಳಿದ॥ ಪದವಿದೇ
ರಿಯದೆ ಮೋಸವಿ ! ಲ್ಲದೆ ಸಮರಸ ಭಾವದೊಳು ನಿಂದಂಗಲ್ಲದೆ
ಎರಡೆನ್ನದೊಂದೆಂಬ ಬಗೆಯನಿರಿಸದೆ । ಪರವಶಮಿರದೆ ಚೇ
ನೊಂದು ॥ ಪೊರಗಾಣಿಸದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿ ತಾ । ನಿರುತಿಹ ನಿ
ಯನು ಕಂಡಂಗಲ್ಲದೆ ॥ ....

೫೧ ರಾಗ-ಭೂಪಾಳಿ

ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಶರಣು ಶಿವಯೋಗ ಸಂಪದವನೆನ । ಗಾಗು
ನಿಜವಿರಾಗಿ ಜನವಂದ್ಯ ॥ ಪ ॥ ಪೊರಗಣ ಘಟಾದಿ ವಿಷಯವ
ರೂಪದಿಂ ದರಿವುತಾಶ್ರೈಸಿದ ಚಿದಾಭಾಸದ ॥ ಕುರುಹು ವಿಡದಂತ
ಸಂವಿತ್ತೆನಿಸಿ । ಮೆರೆವ ಪರತತ್ವವದು ನೀನೆಂದು ಪೇಳ್ದ ॥೧॥ ಒಳ
ರಸುಮನೋಮತಿ ನಿದ್ರೆಯೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳುತಿರ್ಪವೈದು ಕೊ
ಬೇರಿಟ್ಟು ॥ ತಿಳಿವ ಕೂಟಸ್ಥ ನೀನಾವಿಶ್ವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾ । ಗುಳಿ
ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ ॥ ೩ ॥ ಭೇದಪರೋಕ್ಷವೆಂಬೆರಡುಪಾ
ಳಿದು। ವಾದಿಸದ ಖಂಡೈಕ ರಸರೂಪವೆನಿಸಿದ ॥ ಬೋಧಾಂಬುನಿಧಿ
ಲಿಂಗವಾಗಿಹ ಮುಕ್ತಿ । ಯಾದಪರಿ ನಿನಗಿದೆಂದೊಲಿದರುಪಿದ

೫೧ ರಾಗ-ಕಲ್ಯಾಣಿ

ಬೇರೊಂದು ಯೋಗದೊಳು ಬಳಲದಾನಂದವಮು ಸೂರೆಗ
ವಾತ್ಮ ನಿಜನಿಷ್ಠರಾಗಿರಿರೊ ॥ಪ॥ ಮನದೊಳಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮಾಧೀನ
ರದೆ ಜನಿಸು ವಂಗಜ ವಿಕಾರಾದಿ ಗುಣವೆಲ್ಲ ॥ ತನಗೆ ವಿಷಯಂಗ
ವರಿವೆ ತಾನೆಂಬ। ನೆನಹು ಸಂತತವಳಿಯದಿಹುದೆ ಯೋಗ ॥೧॥ ಮ

ಕೃತಿಯೊಡಗೂಡದದ್ವಯ ನಿತ್ಯ । ವಹ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆ
ಪ ॥ ಸಹಜ ಪರಬೊಮ್ಮವನೆ ತಾನೆಂಬ ಮತಿ ಮರೆಯು। ದಿಹುದೆ ವೇದಾ
ಮತವಾದ ಯೋಗ ॥೨॥ ಕರಣಾದಿ ಗುಣ ವಿಷಯತತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನೆಂಬ।
ರು ಶಂಭುಲಿಂಗ ತಾನಾದೆನೆಂಬ ॥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನುಳಿದು ತೆರೆಯಡಗಿದಂ
ಧಿಯ । ಪರಿಯಂತೆ ಸಲೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೆ ನಿಜಯೋಗ ॥ ೩ ॥

೫೨ ರಾಗ-ವಡ್ಡಿ ಧನ್ಯಾಸಿ

ಎಂದಿರ್ಪೆನೋ ನಿಜಸುಖದಲ್ಲಿ । ಬಹು । ದಂದುಗವೆಲ್ಲವನಳಿದು
ದು ॥ಪ॥ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಿತ್ರರನುಜರು । ನೆಂಟ । ರೊಡಲೊಡವೆ
ಳನೆ ಮೋಹಿಸಿ ॥ ಬಿಡಲಾರದಿಹದೊಳಗಣ ಚಿಂತೆ । ಪಿಂಗಿ । ಪಡೆದು
ತ್ಯಾನಂದ ಪದವನು ॥ ೧ ॥ ಭೋಗ ವಿಶೇಷದೊಡನೆ ಸ್ವರ್ಗ । ಲೋಕ ।
ಾಗಲೆಂದೆಳಸಿ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ತೋಮ ॥ ಯಾಗಾದಿಗಳ ನೊಂದಿ ರಚಿಸುವ।
ಾಧೆ। ಪೋಗಿ ಸಕಲ ಜಗನ್ಮಯನಾಗಿ ॥೨॥ ದುರಿತ ಕರ್ಮದ ಕಾಟವಿಲ್ಲದೆ
ತ್ಸರಿ । ಹಾರ ವಿಷಯವೆಂದೆನಿಸುವ ॥ ಪರಿವಿಡಿದೊಳ ಹೊರಗಣ ಪೂಜಾ
ೀಮ । ದುರುವಣೆ ನಿಂದು ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ॥೩॥ ಮರವೆ ಸಂಶಯ ವಿಪರೀ
ದ । ಮೂರು । ಕುರುಹು ದೋರಲು ಬಳಿಕವರಿಂದ ॥ ಮೆರೆವ ಸುಶ್ರವಣ
ನನ ನಿಧಿ ।ಧ್ಯಾಸ । ದೆರಕವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯೊಳು ॥ ೪ ॥ ಆವಮತ
ಳಾರು ವಿಧಿಸುವ । ವಿಶ್ವ । ಭಾವನೆಗಳೊಮ್ಮೆ ಬೆರಸದ ॥ ಪಾವನಾ
ಕ ಶಂಭುಲಿಂಗವ । ಕೂಡಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತತೆ ಮಿಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು ॥ ೫ ॥

೫೩ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ತಿಳಿಯಲಹುದೊಲಿದು ಬಿಡಲಹುದು ಮೋಹಿಸದೆ ಭೂ। ತಳದೊಳಾ
ಂದಹಂಕರಿಸದಿಹುದರಿದು ॥ ಪ ॥ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಹದಹಮುಚೇತನ ಕರಣ
ಸುಭೂತ । ವಿಕೃತಿಗಳನಾ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞ ॥ ಸಕಲೇಶ ಸೂತ್ರಿ
ೈಶ್ವಾನರರುಗಳನು ಸಾ । ಕ್ಷಿಕ ಪರಬ್ರಹ್ಮರನು ಶ್ರುತಿಗುರುಗಳಿಂದ ॥ ೧ ॥
ನ ಕನಕ ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಣ ಗಂಧಮಾಲ್ಯ ವಾ । ಹನ ರಮ್ಯವಾಸ ವನಿತಾದಿ
ಸ್ತುಗಳು॥ ಮನವಾರೆ ಮುಂದೆ ತೀವಿರೆ ಭೋಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ । ತನಗಿರ್ದೊ

ಡಂತವೆಲ್ಲವನು ತೃಣವೆಂದು ॥ ೨ ॥ ಜ್ಞಾನಿ ತರಹರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸುಗ
ತೇಂದ್ರಿಯ ನ । ನೂನಮತಿ ಯೋಗಿ ಮುನಿ ವಿಮಲನತಿಮಹಿಮ
ಯೆಂದಿಳೆ ತನ್ನನೆಳಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದೊಡಭಿ । ಮಾನಿಸದೆ ನಡೆವುದಚ್ಚ
ಲಿಂಗ ॥ ... ...

೩೪ ರಾಗ-ಫಾರಸಿ

ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮಯ ಕರುಣದೊಳೆನ್ನ । ತತ್ವ । ದಿರವನರಿ
ಸುಖಿಯಾದೆ ॥ ಪ ॥ ನಾಮರೂಪವನಭಿಮಾನಿಸಿ । ಕೊಂಡು ।
ಮತಿಗೊಳಗಾಗಿರೆ ॥ ಪ್ರೇಮಾಸ್ತಿ ಭಾತಿಯೆಂಬಿವೆ ನಿನ್ನ । ನಿಜ
ವೆಂದೊಸೆದೆಚ್ಚರಿಸಲಾಗಿ ॥ ೧ ॥ ತನುನೇತ್ರ ಮನವೆಂಬಿವೆಲ್ಲವು ।
ನಿನಗೆ ವಿಷಯವಾದ ಕತದಿಂದ ॥ ನಿನಗೆ ಬಂಧಕವಿವೆಂದೆನಲುಂಟೆ
ಕನೆ ನೀನೆಂದು ತಿಳುಹಲಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ದೇಹಾದಿಗಳು ಲೋಹಕಾ
ಹೊಂದಿ । ಲೋಹವಂತಿರದೆ ಚಲಿಸುವಂತೆ ॥ ಊಹಿಸ ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿ
ಚೇಷ್ಟಿ । ಪಾಹದನೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿ ॥ ೩ ॥ ಪಳುಕುಪಾಧಿಯ
ತದ್ರೂಪ । ವೆಂಬ । ವೊಲು ನೀನಖಿಳ ತತ್ವಮಯನಾಗಿ ॥ ಬೆಳಗ
ನೈಜವಪ್ಪುದೆ ।ನಿ। ರ್ಮಳನು ನೀನೆಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ॥೪॥
ದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣಪದವಾಗಿ ।ತನ। ಗೂಣೆಯುವಿನಿತಿಲ್ಲದ ಪರೋಕ್ಷ ॥
ನಿಪ ಶಂಭುಲಿಂಗವ । ಕೂಡಿ ಜಾಣನಾಗೆಂದು ಬೋಧಿಸಲಾಗಿ

೩೫ ರಾಗ-ಭೈರವಿ

ಬಾಧೆ ತನ್ನೊಳು ತೋರದು । ಪರಮಾರ್ಥ । ಬೋಧೆ ನೆಲೆ
ನಿಂದ । ಮೇಲೆ ॥ ಪ ॥ ಆನಂದಮಯನೆ ಜಗವ । ರಚಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾ
ವೆನಿಸಿ ಕರ್ಮ । ವಿಡಿದು ॥ ಹಾನಿಗೊಳಗಹನಲ್ಲದೆ । ಸಲೆಸಾಕ್ಷಿ ।
ನಿಜವನರಿದ । ಮೇಲೆ ॥ ೧ ॥ ಪರಮ ಜೀವರುಗಳೆಂಬ ।ಚೈತನ್ಯ
ನತಿಗಳೆದು ಬೇರೆ । ಬ್ರಹ್ಮ ॥ ತುರಿಯವೆಂಬುಭಯವಳಿದ । ಚಿನ್ಮಾ
ತಾನೆಂದುತಿಳಿದ । ಮೇಲೆ ॥ ೨ ॥ ಮರೆದು ಮೊದಲರಿದ ಬಳಿಕ

ದೊಳು । ನಿರಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದುದೆಂಬ । ಮತಿಗೆ ॥ ಪೆರತೆನಿಪ ಶಂಭುಲಿಂಗ ॥ ವಾಗಿತಾ । ನುರೆಮಾನವನು ಮೀರಿದ । ಮೇಲೆ .... ॥೩॥

೫೬ ರಾಗ-ವಡ್ಡಿ ಧನ್ಯಾಸಿ

ಬಲ್ಲಡುಸುರಿರಿ ಭಾವಕರು । ನೀವೆಲ್ಲ । ರಿಲ್ಲಿಗುರುಶಿಷ್ಯರೊಳು ಮೊದಲಾವುದರಿವೆ ॥ ಪ ॥ ಪೊರೆವೆನೀತನೆಂಬವನಿಚ್ಛೆ ಮೊದಲೊ । ವಿರತಿ ಚಿತ್ತದವನ ಪರಿಪಾಕ ಮೊದಲೊ ॥ ಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷದವನ ನೋಟ ಮೊದಲೊ। ಶರಣು ಹೊಕ್ಕವನ ಕಿಂಕರ ಭಾವಮೊದಲೊ ॥ ೧ ॥ ಮೋಹ ಮುಂಬರಿವವನಾರೈಕೆ ಮೊದಲೊ। ಕೋಹಮೆಂಬವನ ಬಿನ್ನಪದೇಳ್ಗೆ ಮೊದಲೊ ॥ ಸೋಹಮೆಂದರಿಯೆಂದವನ ಬೋಧೆ ಮೊದಲೊ । ಊಹೆ ದೋರದವನ ನಿಜನಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲೊ ॥ ೨ ॥ ಮೌನ ಮುದ್ರೆಗೆ ಸಂದವನ ಸನ್ನೆ ಮೊದಲೊ । ತಾನುತಾನಾದವನನುರಾಗ ಮೊದಲೊ ॥ ಏನುಮಿಲ್ಲದ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ಮೊದಲೊ । ಮಾನವಳಿದು ನಿಂದವನ ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲೊ ॥ .... ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನಿಧಿದ್ಯಾಸನಂ

೫೭ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಆವ ಬಾಧೆಯನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಖಿಳ ಭೋ । ಗಾವಲಂಬನದೊಳಿರೆ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ॥ ಪ ॥ ರವಿ ಸರ್ವಸಾರವನು ಸವಿದು ನಾನಾವಸ್ತು । ನಿವಹವನು ನಲಿದುಂಡು ವಾಯುಸಖನು ॥ ಪವನವೆಲ್ಲವನು ಮೈ ಸೋಂಕಿ ಶುಚಿಯೆನಿಸಿದಂ । ತವಿಭೇದರೂಪ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ॥ ೧ ॥ ಪಳುಕುಪಾಧಿಯನೊಂದಿ ನಳಿನದಳಮಿರ್ದು ಜಲ । ದೊಳು ಮೇಘಜಾಲದೊಡವೆರಸಿ ಗಗನ॥ ಮಲಿನವಾಗದೆ ಲೇಪಿಸದೆ ನೆನೆದು ಕೆಡದಂತೆ । ದೆಳಿದಾತ್ಮ ನಿಷ್ಠ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಯತಿಗೆ ॥ ೨ ॥ ಮರದೊಳಿಹುದನಲ ನಾಮರವನಲನಲ್ಲಿರದ । ಪರಿಯಂತೆ ಸಕಲ ಸಂಸಾರದೊಳಗೆ ॥ ಬೆರೆದಿಹನು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾದ। ಶರಣನಾ ಸಂಸಾರವಿಲ್ಲಾತಗೆ ॥ .... ॥ ೩ ॥

೫೮ ರಾಗ-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ

ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ವಾಸನೆಯೊಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರ । ಕಾರನಾಗಿಹುದು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರ ॥ ಪ ॥ ಅರಿದ ಮೇಲೊಡಲು ಪಿಡಿದು ಭೋಗದೊಳು ಮನ। ವೆರಕವೆಂದೆನಿಸಿ ಪಶುವಿನಂದದಿ ॥ ಮೆರೆವಾತ್ಮನೊಳು ಪ್ರೀತಿಮಾತ್ರವೆ ಕರ್ಮದೊಳುರಿವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ತೀವ್ರವಿದು ॥ ೧ ॥ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯತೆ ದೋರೆ ತಾನಾತ್ಮ ವಶ । ನಾಗಿ ಬಾಲಕನಂತೆ ಭುವನದೊಳು॥ರಾಗಿಯೆನಿಸಿ ನಲಿದಾಡುತಿರಲು ಕರ್ಮ ವೇಗದೊಳಿದು ಮಧ್ಯದಿರವಹುದು ॥ ೨ ॥ ತೊಲಗಿ ಭೋಗವನು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಮತಿ । ನೆಲಸಿ ಸುರತಸುಖಿ ಮಿಥುನದಂತೆ॥ ಸಲೆ ನಿಜಾನಂದದಿಂದಿರೆ ಕರ್ಮಗಂಧದ। ಬಲದಿಂದೆ ಮಂದವೆನು ತಿಹರದನು ॥೩॥ ನಿರುಪಮಾದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸುಖಬೋಧ। ತುರಿಯಾತ್ಮನಾಗಿ ನಿಂದನುಗೆಡದೆ ॥ ಪರಮುಕ್ತನಂತೆ ಪದುಳಮಿರೆ ಕರ್ಮದ।ವರಸುಪ್ತಭಾವನೆಯೆನಿಪುದು॥೪॥ ಇಂತು ಕರ್ಮದ ವೇಗವೆಂತುಫಲಿಸುತಿಹು । ದಂತೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿರೆ ಪಲವಂದದಿ ॥ ಸಂತಸದೊಳು ಶಂಭುಲಿಂಗವಾಗಿಹ ಮೋಕ್ಷ । ವಂತರಿಗೆ ಸಮಾನವೇಯಹುದು ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಕಾರ:

೫೯ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ

ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತಿದೆ ವಿಮಲ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತಿದೆ । ಮಾತುಮ.ನಂಗಳಿಂದತ್ತತ್ತಮೀರಿದ । ಸಾತಿಶಯದ ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿರ್ಮಲ ॥ಪ॥ ಶಿವಧರ್ಮನಾಳವೆಂತೆಂಬ ಕಂಭದ ಮೇಲೆ । ಸುವಿವೇಕ ಹೃದಯಾಬ್ಜ ಪಣತೆಯೊಳು ॥ ಸವೆಯದ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ರಸತೈಲ ತೀವಿದ । ಪ್ರವಿಮಲ ಕಳೆಯೆಂಬ ವತ್ತಿವಿಡಿದು ದಿವ್ಯ ॥೧॥ ಮುರುಕಿದ ವಿಷಯ ಪತಂಗ ಬಿದ್ದುರುಳೆ ತಾ । ಮಸಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯಳಿಯೆ ॥ ಮಸಗಿ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂತೆಂಬ ಮಹಾಪ್ರಭೆ । ಪಸರಿಸಿ ಮಾಯಾಕಾಳಿಕ ಪೊರ್ದದನುಪಮ ॥೨॥ಪ್ರಣವಾಕಾರದ ಗುಣಮೂರುಮುಟ್ಟದೆ । ಗಣನೆಗತೀತಾರ್ಥವೆನೆ ತೋರುವ॥ ಅಣುಮಾತ್ರ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದಮೋಕ್ಷ ಚಿಂತಾ।ಮಣಿಯೆನಿಸುವ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನಾದ।೩।

—: ಇತಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರತಿಪಾದನ ಸ್ಥಲಂ ಸಮಾಪ್ತಂ. :—

ಗದ್ಯ ॥ ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವಿನಿಂ ಶ್ರೀ ನಿಜಗುಣ
ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತವಾದ ಅಬಾಲವೃದ್ಧ ರಿಗಾಯಾ
ಸವಿನಿತಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳೊಡಂಬಡುವಂತೆ ಸಕಲ
ವೇದ ವೇದಾಂತಾಗಮ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ
ಸೂತ್ರಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತದಿಂ ಪುರಾತನಗೀತಾನು
ಗುಣ್ಯವೆನಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯೆಂಬ ಪೆಸರ
ನ್ನಿಟ್ಟು ಮೃದುಮಧುರ ಲಕ್ಷಣ ಸಮೇತ
ವಾದ ಪಂಚ ಸ್ಥಲ ಪರಿವಿಡಿದು
ಜೋಡುಗಣನೆಯುಳ್ಳ ಸ್ವರ
ವಚನ ಸಂಗ್ರಹಮಂ ಪೇಳ್ದಂ

ಇಂತು ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತವಾದ

ಪಂಚಸ್ಥಲದಿಂ ಕೂಡಿದ

ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಸಮಾಪ್ತವು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಓಂ

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

★ ಪರಮಾನುಭವ ಬೋಧೆ ★

॥ ರಾಗ-ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ ॥

ಸೂತ್ರ ॥ ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಪಾದಪಂಕಜ ।
ವೀಗೆನ್ನ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವನು ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸುಖಪೂರ್ಣ । ಧಾಮಂಗೆ ಸತ್ಯ ಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿ । ಗಾವೋದ ದಿಂದ ವಂದಿಸುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ। ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಕ್ಕೆ॥ ಸರ್ವ ಜೀವರ ತೋರ್ಕೆಗಾದಿ ಕಾರಣವಾದ । ಸರ್ವ ಮಂಗಲೆಗೆಯಾನತನಪ್ಪೆ ॥ ೨ ॥ ಗಣವರನಣಿಮಾದಿ ಗುಣಮಣಿಸಿಂಧು ವಾ । ರಣಮುಖನಭಿಮತಾರ್ಥಂಗಳ ॥ ತಣಿವಂತೆ ಕೊಡುವದನನ್ವಿತನೀ ಕೃತಿ । ಗಣುಮಾತ್ರವೆಡರಿಲ್ಲವೆನೆಮಾಳ್ಕೆ ॥೩॥ ಚಿನ್ನವಾಭರಣತೆಯಿನ್ನಾಮ ರೂಪಭೇ । ದಂನಿಜವೆನಿಸಿದಂತೀಶನ ॥ ಭಿನ್ನಾಭಿದಾನ ಮೂರ್ತಿಗಳೆನಲೆಸೆವ ಸಂ। ಪನ್ನಗಣಾಳಿ ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ॥ ೪ ॥ ಕರುಣ ರಸದ ಕೋಡಿವರಿವ ಕಟಾಕ್ಷದ । ಪರತತ್ವವರುಪುವಾಲಾಪದ ವರಪುಣ್ಯಮಯ ಶರೀರದ ನಿರಾ ಭಾರಿ ಸ । ದ್ಗುರುವಿರಲೆನ್ನ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ॥ ೫ ॥ ಶುಕ ವಾಮದೇವಾದಿ ಸಕಲ ಮುನೀಶ್ವರ।ನಿಕರವನೊಲವಿಂದೆ ಬಲಗೊಂಡು॥ ಅಕಲಂಕಮೆನಿಸುವ ದ್ವೈತ ತತ್ವವನಿಲ್ಲಿ । ಪ್ರಕಟಿಸುವೆನು ಬೋಧಾ ಗತಿಯಿಂದೆ ॥೬॥ ಅವರಿವ ರೆನ್ನದೆ ನಿಜವರಿದವರುಂಘ್ರಿ । ಗವನತನಾಗಿ ಸಂತಸದಿಂದ ॥ ತವೆ ರಮ್ಯ ವಾದುದೆಂದೆನೆ ಪೇಳ್ವೆನಧ್ಯಾತ್ಮ । ಸುವಿಚಾರಗತಿಯನೀ ಕ್ರಮದಿಂದ ॥ ೭ ॥

ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ಶ್ರೀ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೆ ಪೇಳ್ದುದ।
ನೊಯ್ಯಾರದಿಂದೆ ವರ್ಣಿಸುವೆನು ॥

ಪದ॥ಅನಿಮಿತ್ತ ಬಾಂಧವನನುಪಮಾನಂದಾಬ್ಧಿ । ವಿನಯಾ ದಿಗುಣ ಮಣಿ ಮಂಡನ ॥ ಜನನ ವಿದೂರನಧಿಕವಿದ್ಯಾ ಸಂಪನ್ನ । ನೆನಿಸಿ ರಾಜಿಪ

ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ॥ ೧ ॥ ವಿರಚಿಸುವೆನು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ ।
ವರಸಂವಾದವನೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ॥ ಪರಮಾರ್ಥವಿದು ಪರತರವೆಂದು ಪೊಗಳೆ
ವಿ । ಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಾಧಕರರಿವಂತೆ ॥ ೨ ॥ ಅನುಭವ ಗೋಚರವೆನಿಪಂತೆ
ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ । ಜನಕನುಪಮ ಪರತತ್ವವ ॥ ಮನದೊಲವಿಂದೆ ಪೇಳುವೆ
ನಾತ್ಮಕೋವಿದ ॥ ರನುಮಾನಿಸದೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಲೆದೂಗೆ ॥ ೩ ॥ ಏಕಾಂತದರಿ
ವನೀ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತ್ಮಾವ । ಲೋಕನಕ್ಕಿದು ಮುಖ್ಯವೆನಿಪಂತೆ॥ ಈ ಕೃತಿ
ಯೊಳು ಪೇಳ್ವೆನಿದು ಗೌಪ್ಯತರವೆಂದು। ಸ್ವೀಕರಿಪುದು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳೆಲ್ಲ ॥೪॥
ಪರತತ್ವ ಬೋಧೆಯನುರು ಯೋಗಿಜನರೊಪ್ಪೆ । ವಿರಚಿಸುವೆನು ಸಾರತರ
ವಾಗಿ ॥ ಪರಮುಕ್ತಿಸಾಧಕರದರಿಂದಿದನೆ ನೋಡಿ । ಹರುಷದಿಂದರಿವುದು
ನಿಜವನು ॥ ೫ ॥ ವರವೇದದರ್ಥವನರಿದು ಮಾಡಿದ ಸುಪ್ರ । ಕರಣ
ಮನಂತಮುಂಟವರಲ್ಲಿ॥ ಪರಿಕಿಸಲಿದರಂತೆ ನಿಜವನಿತ್ತಪರೋಕ್ಷ । ಕರಿಸಿದು
ದಿಲ್ಲವೆಂದೆನೆಪೇಳ್ವೆ ॥ ೬ ॥ ಪರಮವಿವೇಕಿಗಳೊಲಿದೊಡಂಬಡುವಂತೆ ।
ಪರತತ್ವ ಬೋಧೆಯೆಂಬಮೃತದ ॥ ಸರಿಸುರಿವಂತೆ ಕೇಳ್ವರ ಕರ್ಣದೊಳಗಿದ।
ನೊರೆವೆ ನಾನುಪನಿಷನ್ಮತದಿಂದ ॥ ೭ ॥ ಪರಮವಿರಕ್ತಂಗೆ ಪರತರ
ಶಿಷ್ಯಂಗೆ । ಪರಮಾರ್ಥವರಿವಾತ್ಮ ತನುಜಂಗೆ ॥ ಪರಮ ರಹಸ್ಯದೊಳೊರೆ
ಪ್ಪುದು ಕರ್ಮ ತ । ತ್ಪರರಿಗರುಪಲಾಗದಿದನೊಮ್ಮೆ ॥ ೮ ॥ ಪರಮಾನುಭವ
ಬೋಧೆಯೆನಿಪ ನಾಮವನಿಟ್ಟು । ಹರುಷದಿಂದೀ ಪ್ರಕರಣವನು॥ ವಿರಚಿಸು
ವೆನು ಮೃದು ಮಧುರಾರ್ಥ ಲಕ್ಷಣ। ವೆರಸಿ ಕೇಳುವ ಸರ್ವ ಸುಜನರ್ಗೆ॥೯॥
ಪದಬಂಧುದೊಳ್ಪ್ರಾಸು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣ । ವಿದರೊಳಿಲ್ಲದೊಡೇನುಚೆಲು
ವೆತ್ತ ॥ ಸುದತಿ ರತ್ಯರ್ಥಮುಳ್ಳದರಿಂದ ಮಂಡನ । ವದನುಳಿದಂತೆ ಮೋಹಿ
ಸುತಿರ್ಕೆ ॥ ೧೦ ॥ ಎಮಗೆಮ್ಮ ಮತವೆ ಸಾಲ್ಗೆನುತಿದನಾಲಿಸಿ । ದಮಳಾತ್ಮ
[illegible] ॥ ತನುಗೇತಕೆಂದುಕೇಳಿದ ಸನ್ಯಾಸಿಯವಿಧಿ। ಸವ

ಸೂತ್ರ ॥ವರಮುನಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಯನಿಂತು ಮೈತ್ರೇಯಿ ।
ಪರತತ್ವವನು ಬೆಸಗೊಂಡಳು ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಶಿಖಾಮಣಿ ಪರಮಾತ್ಮ । ರಾಮನಖಿ
ವಿದನುರುಪುಣ್ಯ ॥ ಧಾಮನುನ್ನತ ಸುಖನಿಧಿ ಯಾಜ್ಞ ವಲ್ಕ್ಯದ
ಯಾ ಮೂರ್ತಿ ಸುಗುಣ ಸಂಪನ್ನನು ॥ ೧ ॥ ಮನದೊಲವಿಂದೆ ತನ್ನಿಸಿಯ
ಮೈತ್ರೇಯಿಯೋ । ಳಿನಿಸಗಲದೆ ಕೂಡಿ ಸುಖಮಿರೆ ॥ ವನಜಾಕ್ಷಿಯೊಂದು
ನದೊಳಿನಿದಾಗಲಾ । ಮುನಿಪತಿಯನು ಬೆಸಗೊಂಡಳು ॥ ೨ ॥ ವನಿ
ಮೈತ್ರೇಯೀ ತನ್ನಿನಿಯನಂ ಭಕ್ತಿಭಾ। ವನೆಯುಳವಟ್ಟು ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ॥ಮ
ದನುರಾಗ ವಲರುತಿರೆ ಬೆಸಗೊಂಡ । ಳನುಪಮಾದ್ವೈತ ವಿಷಯವನು ॥೩
ಪರಮವಿರಕ್ತೆ ತಾನುರುಭಕ್ತಿಭಾವ ।ವೊಪ್ಪಿರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷಯವನು ॥ಸ
ಸಿಜ ನೇತ್ರೆಮೈತ್ರೇಯಿ ಮೇಲ್ನುಡಿ ಮನೋ । ಹರವಾಗೆ ಬೆಸಗೊಂಡಳಿ
ಯನ ॥೪॥ ಒಂದು ದುಃಖದೊಳು ತಾನೊಂದದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಾ । ನಂ
ರೂಪಿಂದೆ ಸಂತತಮಿರ್ಪ ॥ ಅಂದಕುಪಾಯವಿದೆಂದೊಲವಿಂದೆನೀ । ಸಿಂದೆ
ಗರುಪು ಸನ್ಮುನಿಮುಖ್ಯ ॥೫॥ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರದಿಂದೆ ಸಂಸೃತಿಬಂಧವಳಿದ
ಸ । ನ್ನುತ ನಿಜಸುಖದೊಳಾನಿರುತಿರ್ಪ ॥ ಹಿತಕಿದೆ ಮತವನ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿ
ಸ । ದ್ಗತಿಯನೆ ಪೇಳೆನಗಮಳಾತ್ಮ ॥ ೬ ॥ ವರ ಮುನಿಪತಿ ನಿನ್ನ ಚರಣ
ಪಂಕರುಹಕ್ಕೆ । ಶರಣೆಂಬುದಲ್ಲದೆ ಪೆರತೇನು ॥ ಪರಿಕಿಸಲರಿಯೆನಾನದರಿಂ
ಸೀನತಿ । ಕರುಣದಿಂದೊರೆದು ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ॥೭॥ ಎನಿತು ತತ್ವಾರ್ಥವನೆನ
ಬೋಧಿಸಬೇಹು । ದನಿತೆಲ್ಲವನು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ॥ ಇನಿತು ಸಂದೆಗವಿ
ದಂತಲಸದೆ ಪೇಳು । ಮುನಿಮುಖ್ಯ ತಿಳಿವಂತೆ ಕೃಪೆಯಿಂದ ॥ ॥೮

ದಪಿಂದೆ ಕೇಳ್ದವರಾರುಂಟು॥ ಪದಮುಳಾನಂದಾತ್ಮ ಪದಮುಕ್ತಿ ಪುಣ್ಯವಿ। ದವರ್ಗದೆಂತು ಪೇಳ್ದೊರಕೊಳ್ಳು ॥ ೨ ॥ ಆದರಿಂದೆ ಧನ್ಯೆ ನೀನದರಿಂ ತಾರ್ಥೆ ನೀ। ನದರಿಂದೆ ನೀನಿಲ್ಲಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೆ॥ ಅದರಿಂದೆ ನಿನಗೆ ಪೇಳ್ವೆನು ಳು ಮೈತ್ರೇಯಿ । ಪದಪಿಂದದ್ವೈತ ವಿಷಯವನು ॥ ೩ ॥ ನೆರೆ ಕೇಳು ಳ್ದುದನರಿಯರಿದುದನೊಮ್ಮೆ । ಮರೆಯದಿರು ಗುರುಪೇಳ್ದ ತೆರದೊಳು ॥ ರೆ ವಿಷಯವನು ತೊರೆದು ನಿರ್ವಿಷಯದೊಳು। ಕರಿಗೊಂಡು ನಿಲೆನೀನೆ ಖಿಯಪ್ಪೆ ॥ ....॥ ೪॥

ಮುನಿಸುಬೋಧೆ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ಪರದೊಳಾಕಸ್ಮಿಕವಾದನಾ ಕಲ್ಪಿತ ।
ಪುರುಷನಖಿಳ ಭಾವದೊಡಗೂಡಿ॥

ಪದ ॥ ಏನೊಂದು ತೋರದಜ್ಞಾನವಲ್ಲದ ಸಚ್ಚಿ । ದಾನಂದಾದ್ವಯ ತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥ ಮಾನ ವಿದೂರನಕಲ್ಪಿತನವಿಕೃತಿ।ತಾನೇಕನ ಚಲನಾ ರವಾತ್ಮ ॥ ೧ ॥ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಿತ್ತವೊಂದಿಲ್ಲದೆ ಸುಖಸುಪ್ತ । ನಲ್ಲಿ ಕನಸಿನ ೀವತ್ವವವು ॥ ನಲ್ಲಳೆ ಪರಿತೋರ್ಪುದಂತೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ । ದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತನಾದ ೀರ್ವನು ॥ ೨ ॥ ಕಾಂತೆ ಕಲ್ಪಿತಜೀವ ನಿಂತಾತ್ಮ ಪದದೊಳೋ । ರಂತೆ ೀರಿದನನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ॥ ಭ್ರಾಂತಿರಭ್ರಾಂತ ಪೂರ್ವಕನೆಂಬ ವಚನದಿಂ । ತಿಳಿ ಸತ್ಯಾನುಭವವಿದು ॥೩॥ ಆ ಕನಸಿನ ಜೀವನೆಂತು ತನ್ನಿಂ ತಾನ। ಕ ವಿಕೃತಿಯೊಳೊಂದಿದನಿಂತು ॥ ರಾಕೇಂದು ಮುಖಿ ನೋಡು ಕಲ್ಪಿತ ರುಷನೆ । ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನೀ ಭಾವನೆಗಳ ॥ ೪ ॥ ಪರಿಕಿಸು ನೀರೆ ಕಲ್ಪಿತನೆ ಹಂಭಾವ । ಪರ ನಜ್ಞಭಾವಸಹಿತನೆಂದು ॥ ಸರಸಿಜದಳನೇತ್ರೆ ಕೇಳಾ ಕೃತಿಭಾವಧರ ನಿದಂಭಾವತ್ರಿತಯದರುಶಿ ॥ ೫ ॥ ವಿದ್ಯಾರೂಪನು ತಾನ ದ್ಯಾತ್ಮಕನು ವಿದ್ಯಾ । ವಿದ್ಯಾಮಯನು ತ್ರಿವಿಕೃತಿಗನು ॥ ಹೃದ್ಯೆ ಕೇಳೀ ಗದ್ವೀಜನು ಬಳಿಕ ಬೊ ॥ ಧಾದ್ಯುತಿಯೆನಿಸುವನವನಿಂತು ॥೬॥ಸ್ವಗತಾದಿ ೀದವಿಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊ । ಳೊಗೆದಿಂತು ತೋರ್ಪನೀನಾರೆಂಬ ॥ ಬಗೆ ನೆ ತೋರಿ ತೊಡೆಯು ಕಲ್ಪಿತನನಿತ । ನೆಗಳಿ ಪೇಳಿದೆನ್ಯೆಸೆಪೆರತುಂಟೆ॥೭॥

ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷೋತ್ಪತ್ತಿನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೮.

ಸೂತ್ರ || ಪೇಳುವೆನಾ ದಶಭಾವಲಕ್ಷಣವನು ।
ಕೇಳಿ ನೀನರಿವುದಿಂತಿನಿಯಳೆ ||

ಪದ || ತನು ಮಾನಸಾದಿಗಳೆನಿಪಲ್ಲಿ ಪರತತ್ವ । ದನುಭೂತಿಯೊಳು ನಾನೆಂದಲ್ಲದೆ || ಅನುದಿನಮಿರಲರಿಯದ ಕತದಿಂದೆ ಮಾ । ನಿನಿ ಕೇಳಹಂ ಭಾವ ಪರನಕ್ಕು || ೧ || ಜೀವ ರೂಪಿನೊಳಾತ್ಮಭಾವಮಂ ಮರೆದಿದಂ । ಭಾವದ ಸುಖ ದುಃಖಾದಿಗಳನು || ಆವಗಮರಿವುತಿರ್ಪುದರಿಂದೆ ತಿಳಿಯಜ್ಞ । ಭಾವ ಸಹಿತನೆಂದೆನಿಸುತಿರ್ಕು||೨|| ಸತಿ ಕೇಳು ತನುಭಾವ ರತಿಯನುಳಿಯ ದಿರ್ಪ। ಕತದಿಂದೆ ತನುವಿಲ್ಲದೊಮ್ಮೆಯು|| ಪ್ರತಿದೋರಲರಿಯನದಾಗಿ ಭಾವಿಸಲಾ ಪ್ರ। ಕೃತಿಭಾವಧರನೆಂದೆನಿಸುತಿರ್ಕು ||೩|| ನಿಯತದವಸ್ಥೆ ಮೂರನು ಕಾಯ ಕರಣಸಂ । ಚಯವಿಡಿದರಿವ ಕಾರಣದಿಂದೆ|| ಪ್ರಿಯತಮೆ ನೀನಿಂತು ತಿಳಿವು ದಿದಂಭಾವ|ತ್ರಯದರುಶಿ ಯವನೆಂದೊಲವಿಂದೆ||೪|| ಅರಿದಿಹ ಮೇನೆ ವಿದ್ಯಾರೂಪನು ನಿಜವನು । ಮರೆದುದರಿಂದವಿದ್ಯಾತ್ಮನು || ಅರಿವು ಮರವೆಯೆಂಬೆರಡನೊಂದಿ ತೋರೆ ನೀ । ನರಿ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಾಮಯನುಮೆಂದು ||೫|| ವಿಕೃತಿ ಜಾಲಕ್ಕಿವೆ ಮೊದಲೆನಿಪ ಜ್ಞಾನ। ವಿಕೃತಿ ಬೇರಿನ್ನೊಂದು ಮೋಹನ|| ವಿಕೃತಿ ಮೇಣರಿಯೆವರ್ತನವಿಕೃತಿಗಳಿಂತು। ವಿಕೃತಿ ತ್ರಯವನ್ನೈದಿದವನಕ್ಕು || ೬ || ವಿದ್ಯೆಯೆ ಜ್ಞಾನಮವಿದ್ಯೆಯೆ ಮೋಹನ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆಗಳೆ ವರ್ತನವಕ್ಕು || ಹೃದ್ಯೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನೀ ಕ್ರಮದೊಳು ಶುದ್ಧ । ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಿವ ನಿಂತು ॥ ತಿಳಿವುದು ||೭|| ಬೀಜದಲ್ಲಿಯೆ ಸಸ್ಯ ಬೀಜ ತುಷಂಗಳಿ। ರ್ಪೋಜೆಯಿಂದೀ ತ್ರಿವಿಕೃತಿಗಳು || ರಾಜೀವದಳನೇತ್ರೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೋಡು ನಿ । ರ್ವ್ಯಾಜವಾ ಕಲ್ಪಿತನೊಳಗಿರ್ಕು ||೮|| ಪ್ರಿಯತಮೆ ಮಹದಹಮಾದಿ ವಿಕಾರಸಂ । ಚಯಕೆ ತಾನಾದಿ ಕಾರಣನಾಗಿ || ನಿಯಮದೊಳಿರ್ಪುದರಿಂದೆ ಜಗದ್ಬೀಜ । ಮಯನೆನಿಪನು ಕಲ್ಪಿತನೆ ಕೇಳು || ೯ || ಅಹಿಬುದ್ಧಿ ನೇಣಿನಹಿಗೆ ಬೀಜವಾದಂತೆ । ಮಹದಾದಿ ಜಗಕೆ ತಾನದು ತನ್ನ || ಸಹಮಿರ್ಪ ಬಗೆಯ ನೀನರಿ ಕಲ್ಪಿತನೊಳಿಂತು ವಿಹಿತ ಮಿದಂಬುಜಲೋಚನೆ ||೧೦|| ಮರೆದೊಡೆ ಜೀವಾತ್ಮ ನರಿದೊಡೆ ಪರಮಾತ್ಮ || ನರಿವು ಮರೆವೆಗಳೆಂಬೆರಡನು || ನೆರೆ ಕೂಡಲಂತರಾತ್ಮನು ನೀರೆ ನೀನಿದ । ನರಿ ಕಲ್ಪಿತನಬೋಧಾದ್ಯುತಿಯೆಂದು || ೧೧ || ಜನಪನೆ ಮರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧನು ಮಧ್ಯಸ್ಥ । ನೆನಿಪನು ತನ್ನ ತಾನರಿ

ಲ್ಲಿ॥ ವನಿತೆ ಮೇಣರಿದಲ್ಲಿ ಜನಪನೆನಿಸುವ ನೀ।ಯಿನುವ ನೀನರಿ ಬೋಧಾ
ದ್ಯುತಿಯೊಳು ॥೧೨॥ ಅದಃ ಕಾರಣದೆ ಬೋಧಾದ್ಯುತಿ ನಿಜಾತ್ಮ ನೆಯಲ್ಲ।
ಸದುತಿಳಿದೊಡೆ ಮಿಥ್ಯಯಹುದಾಗಿ ॥ ಸುದತಿ ನೀನೀಕ್ರಮದೊಳು ಕಲ್ಪಿತನ
ಾವ। ದುದಯಂಗಳಿರವನಿಂತರಿವುದು ॥೧೩॥ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷ ಸಂಕಲ್ಪನೆ
ಯಿಂದೆ ವಿ। ಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ॥ ಕಲ್ಪನೆಯಹುದಿದು ನಿಜವೆಂದು
ೀನರಿ। ಕಲ್ಪಭೂರುಹ ಪಲ್ಲವಾಧರೆ ॥ ....॥೧೪॥

ಕಲ್ಪಿತನ ದಶಭಾವ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೨

ಸೂತ್ರ ॥ ಜನನಾರಂಭ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿದ್ಯೆಯೆಂ।
ದೆನಿಪವಾ ಕಲ್ಪಿತನೊಳು ತೋರ್ಕು ॥

ಪದ॥ತಿಳಿ ನೀರೆ ನಿಖಿಳ ತೋರ್ಕೆಗೆಕಾರಾಣಾತ್ಮತೆ। ದಳೆದಾದಿಕಲ್ಪಿತ
ಪುರುಷನು ॥ ಒಳಪುಗದರುವಿನೊಳೊಂದಿ ಭಲ್ಲಾತಕಿ। ಫಳಬೀಜದಂದದಿಂ
ದೆಸೆವನು ॥೧॥ ಅಂತಾ ಜಗತ್ಕಲ್ಪನೆಯೊಳಾ ಕಲ್ಪಿತನಹಂ। ಭ್ರಾಂತಿ ತಾನಾ
ರಂಭಕ್ರಿಯೆಯೈಸೆ ॥ ಕಾಂತೆ ನೀನರಿ ಕರ್ಮವನ್ಯವೊಂದಿಲ್ಲಮು। ನಂತ
ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮವದ್ವಯವಾಗಿ ॥೨॥ ಇನಿಯಳೆ ಜ್ಞಾನ ಮೋಹನ ವರ್ತನಾದಿಭಾ।
ವನೆಗಳಿಗಾದಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ॥ ಮಿನಗುವಹಂಭಾವನೆಯೆ ನೋಡು ಕರ್ಮ
ವೆಂದೆನಿಪುದಾ ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷನ ॥ ೩ ॥ ತನ್ನಹಂಭಾವದಿಂದಂ ನಿಜಜ್ಞ
ತ್ವಮಂ ತನ್ನೊಳು ಮರೆದು ತಾನಜ್ಞನು ॥ ಎನ್ನಲಂತದು ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ
ಯಪ್ಪುದು ಮನ ॥ ದನ್ನೆ ಬೇರೊಂದುಂಟೆ ನಿಜದಲ್ಲಿ ॥ ೪ ॥ ಅರಿವು ತಾನಾ
ಗಿರ್ದು ಮರೆದೆ ನಾನೆನ್ನನೆಂ। ದರಿಯಲವಿದ್ಯೆಯೆಂದಿನಿಪುದು ॥ ಪೆರೆನೊಸ
ಲಳೆ ಪಂಚವಿಧ ದಪ್ಪುದದು ತಾನು! ನೆರೆ ತಿಳಿಯಲು ಮಿಥ್ಯೆಯೆನಿಪುದು
॥೫॥ ಅದು ತಮೋರೂಪಿಂದವದು ಮಾಯಾ ರೂಪಿಂದ। ವದು ಮೋಹಾ
ಜ್ಞಾನದ ರೂಪಿಂದೆ ॥ ಅದು ಬಳಿಕನೃತದ ರೂಪಿಂದೆ ತೋರ್ಪುದು। ಸುದತಿ
ಕೇಳಿದ ನರುಪುವೆನಿಲ್ಲಿ ॥೬॥ ಕಮಲಾಸ್ಯೆ ಕೇಳಹಂಭ್ರಮೆ ಯಜ್ಞನಾನೆಂಬ।
ಭ್ರಮೆ ಜಗದ್ಭ್ರಮೆಗಳು ಪುಸಿಯೆಂದು ॥ ಸುಮನಸರ್ಗಾದೊಡಮುರಿದು
ಕಾಣಲ್ಕೆನೆ। ತಮವಪ್ಪುದದು ತಮದಂದದಿ ॥೭॥ ಇಲ್ಲದದುದಾಗಿಯುಮು
ಳ್ಳುದೆನಿಸಿ ತೋರು। ತೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡೆ ತನ್ಮಯವಾಗಿ ॥ ಬಲ್ಲವರ್ಗಾದೊಡ

ಚ್ಚರಿ ದೋಗುತೀಪರಿ । ಯಲ್ಲಿರ್ಪುದದು ಮಾಯೆ ಮನದನ್ನೆ ॥ ೮ ॥ ತನ
ಹಂಭ್ರಮೆಯನೆಂದುಂ ನೀಗಿ ನಿಲಲೀಯ । ದುನ್ನತಮಾದದ್ಯ ರತಿಯನು
ತನ್ನೊಳೆಸಗಿ ಕಾಡುತಿಹುದರಿವುಳ್ಳರು । ಮುನ್ನೊಡಲದು ಮೋಹವೆ
ಪುದು ॥ ೯ ॥ ತಾನಾರು ಜಗವಿದೇನೆಂತಾದುದೀ ತನು । ವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯ
ಲಿಕ್ಕೆಡೆಯನು ॥ ತಾನೀಯದೆಲ್ಲರೊಳಿರ್ಪ ಕಾರಣದಿನ । ಜ್ಞಾನವಿ[illegible]ದೆಂದ
ಭಾವಿಸು ನೀರೆ ॥ ೧೦ ॥ ಅರುವಿಂದೆ ನೋಡಲ್ಕೆ ಪುಸಿಯಾಗಿ ತಾನಾವ
ತೆರದಿಂದೆ ಮರಳಿ ಕಾಣಿಸದೆಂದು ॥ ಪರಿಪಟ್ಟು ಪೋಪುದರಿಂದದ ನೃತ
ದೆಂ । ದರಿವುದು ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಿಜದಿಂದೆ ॥ .... ॥ ೧೧

ಕಲ್ಪಿತಂಗವಿದ್ಯಾ ಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೩

ಸೂತ್ರ ॥ ತಿಳಿ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಹಮಾದಿ ಕಾರ್ಯ ಸಂ
ಕುಳವಾದವೆಂದು ಹೆಂಗಳರನ್ನೆ ॥

ಪದ ॥ ಅದು ತಾನನಾದಿ ತೋರ್ಪುದರಿಂದೆ ಘಟದವೋ। ಲದು ಪು
ಕಲ್ಪಿತಾತ್ಮಕನಲ್ಲಿ ॥ ಒದವಿದ ವಿಕೃತಿ ತಾನಹುದಾಗಿ ಕೆಡುವುದಂ । ತದ
ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ನಿಖಿಳಬೀಜ ॥ ೧ ॥ ಅದು ನಾನಾ ವಿಕೃತಿರೂಪದೆ ತೋ
ಪರಿಣಮಿ। ಸಿದೊಡೆ ಮೊದಲು ಮಹತ್ತೆಂಬುದು॥ ಸುದತಿ ಕೇಳುದಿಸಿತಂತದ
ತಾನಹಂತ್ರಿತ । ಯದುತೋರ್ಕೆಗಾದಿ ಕಾರಣವಕ್ಕು ॥ ೨ ॥ ಗುಣಬುದ
ಮೇಣವ। ಗುಣಬುದ್ಧಿದುರ್ಗಣ ಗುಣಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಮಹತ್ತತತ್ವ॥ಗುಣವ
ತಿತಿಳಿ ಬಳಿಕ ದನನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ । ದಣುರೂಪವಾ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಜವೆಂದು ॥
ಒಳ್ಳಿದನಹುದಲ್ಲವೆರಡುಳ್ಳನೆಂಬೀ ಹಂ । ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬೀಜವಿಂತಿದು ಜೇರೆ
ಇಲ್ಲಸೆಂದೆನಿಸಿ ತೋರುವಬುದ್ಧಿ ತಾನೆ ತ । ನ್ನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತೆಂದೆನಿಸುತಿಕು
॥ ೪ ॥ ಅದರಿಂದ ಹಂತಿತ್ರಯದ ತೋರ್ಕೆಯಪ್ಪುದಂ ತದು ಸಾತ್ವಿಕಾ
ಗುಣಂಗಳ ॥ ಉದಯಕ್ಕ ಹೇತುವದನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನದ। ಪದವಾದಿ ಬೀಜವ
ತ್ರಿಜಗಕೆ ॥೫॥ ಮೊದಲು ವೈಕಾರಿಕವದರಿಂದೆ ತೈಜಸ । ವದರಿಂದೆ ಭೂತ
ದಿಯೆನಿಸುವ ॥ ಒದವಿದ ಪೆಸರು ಪಡೆದ ಮೂರಹಂಕೃತಿ । ಯುದಯಿ
ತೋರ್ಪವಾ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ॥ ೬ ॥ ಸಕಲ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಿಖಿಳ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ
ಪ್ರಕೃತಿ ತಾನಾಗಿ ಪೊಳೆಯುತಿರ್ಪ ॥ ಸುಕರದಹಂಕೃತಿ ತಾನೆ ತಿಳಿಯ

ೃಕಾ। ರಿಕವಪ್ಪುದದು ಸತ್ವಗುಣಮೂಲ॥೭॥ ರಾಗಕ್ಕೆ ಸಕಲಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ
ಜಬೀಜ। ವಾಗ ತೋರ್ಪಹವು ತೈಜಸವೆಂದು ॥ ರಾಗಾಧರಾಂಚಿತೆ ತಿಳಿ
ರುದು ತಾನೆ ರ। ಜೋಗುಣವಾದಿಯೆಂದೆನಿಸಿರ್ಕು ॥೮॥ ಭೂತಂಗಳಿಗೆ
ಾಡ್ಯಭೌತಿಕಂಗಳಿಗಾದಿ। ಭೂತವೆನಿಸುವಹಂಕಾರವೆ ॥ ಭೂತಾದಿಯೆಂದೆ
ಪುದು ತಮೋಗುಣಕದು। ಹೇತುವೆಂದರಿವುದಾಯತನೇತ್ರೆ ॥೯॥ಜ್ಞಾನವೆ
ತ್ವವಜ್ಞಾನವೆ ತಮವಿನ್ನು। ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾನಾದ್ವಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ॥ ತಾನಿ
ರುದದು ರಜವೆನಿಪುದೀ ಗುಣಮೂರು। ತಾನೆ ಲೋಕತ್ರಯಂಗಳ ಬಿತ್ತು
೧೦॥ ಮೂರು ಗುಣಗಳೊಳಾ ಮೂರಹಂಕೃತಿ ಬೇರೆ। ಬೇರೊಂದಿ ನಿಂದಾ
ಕ್ಷಣದೊಳು ॥ ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳುದಿಸಿ ತೋರುತಿಹವೆಂದು। ಸೀರೆ ಸೀನ
ವುದೀ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ॥೧೧॥ ತರುಣಿ ಕೇಳಂತಃಕರಣ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ
ಭೂತ ಪರಿಕರಂಗಳೆ ಲೋಕತ್ರಯವಿವು ॥ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದಹಂಕಾರ ತ್ರಿತ
ಯದಲ್ಲಿ ನಿರುತದಿಂದುದಿಸಿ ತೋರುವವಿಂತು ॥ .... ॥೧೨॥

ಮಹದಾದಿ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೫

ಸೂತ್ರ ॥ ಭೂತಾದಿಯಿಂದಾದವೈದು ಭೂತಂಗಳಾ।
ಭೂತದಿಂದಖಿಳ ವಿಷಯವಕ್ಕು ॥

ಪದ ॥ ಭೂತಾದಿಯೆಂಬಹಂಕಾರದಿಂದವೆ ಪಂಚ। ಭೂತಂಗಳುದಿಸಿದ
ವವು ತಾವು ॥ ಈ ತೋರ್ಪ ವಿಷಯ ಸಂಭವ ಬೀಜವಪ್ಪವಾ। ಭೂತಗಳಂ
ಬರಾದಿಗಳಕ್ಕು ॥೧॥ ತರಳಾಕ್ಷಿ ಕೇಳಂಬರಾ ನಿಲಾನಲ ವಾರಿ।ಧರೆ ಯೆಂಬ
ವೈದು ಭೂತಂಗಳು ॥ ಪರಿವಿಡಿದಿಪ್ಪ ವವರಲಕ್ಷಣಂಗಳ। ನೊರೆವೆನಾನಿಲ್ಲಿ

ದಿಂದೆ! ರವಮುಖ್ಯವಾಗಿನಾಲ್ಕೆನಿಸುವ ‖ ವಿವಿಧ ಗುಣಂಗಳಿಂದೆಸೆವುದೆ
ವೆಂದು । ಯುವತಿ ಚಿತ್ತದೊಳವಧರಿಪುದು ‖ ೬ ‖ ಅತಿಶಯವೆನೆ
ಕಾಠಿಣ್ಯ ಗೌರವ । ಸ್ಥಿತಿಯೆಂಬ ನಿಜದಿಂದೆ ಗಂಧಾದಿ ‖ ನುತಗುಣದಿ
ತೋರ್ಪುದನೆ ಮೇದಿನಿಯೆಂದು । ಮತಿವಂತೆ ನೀನಿಂತು ಬಗೆವುದು‖೭‖
ನಕೊಂದಾ ವಾಯುವಿಗೆ ಬಳಿಕೆರಡುವ । ಹ್ನಿಗೆಮೂರು ನಾಲ್ಕು
ಮತ್ತೆ‖ಬಗೆಯಲ್ಕೈದವನಿಗೆ ರವ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಮಿಂತು। ನೆಗಳ್ದವಿಕ್ರ
ದೊಡಗೂಡಿ ‖೮‖ ರಾಗಾದಿ ದೋಷದಾಗರವಾಗಿ ಸುಖದುಃಖ। ಭೋಗ
ನಿಜಬೀಜ ರೂಪಾಗಿ ‖ ಆಗಳೊಂದಿರ್ಪವಾ ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಂಗ । ಳಾಗ
ನಾದಿಗಳೊಡನಿಂತು ‖೯‖ ಜಡವಾಗಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ದೃಶ್ಯತೆಯಾಗಿ ।
ಲರಿದಾಗಿ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ‖ ಮಡದಿಕೇಳಾ ವಿಶ್ವ ವಿಷಯಂಗಳಾ ಭೂತ।ದೊ
ನಗಲದೆ ಮೋಹಿಸುತಮಿರ್ಕು ‖೧೦‖ ತನುವಿನುದಯ ಭೇದದೊಳು
ತನವಚೇ । ತನವೆಂಬೆರಡು ರೂಪವೆನೆ ತೋರ್ಪ ‖ ಅನಿತು ವಿಷಯ
ವವು ಚಿತ್ರಗತಿಯಿಂದೆ । ಜನಕೆ ಸಂಸೃತಿ ಬಂಧಕರವಾಗಿ ‖ ೧೧

ಭೂತಗುಣೋತ್ಪತ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೮೬.

ಸೂತ್ರ ‖ ಬಗೆಯೆ ವೈಕಾರಿಕ ತೈಜಸ ಮಿಶ್ರದಿಂ ।
ದೊಗೆದವಖಿಳ ಕರಣಂಗಳು ‖

ಪದ ‖ ಭಾಮಿನಿ ವಾಕ್ಪಾಣಿ ಪಾದ ಪಾಯೂಪಸ್ಥ । ನಾ
ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ‖ ಆ ಮಹಾ ತೈಜಸವೆಂಬಹಂಕೃತಿಯಿಂದೆ । ನೇ
ದಿಂದುದಯವಾದವು ನೋಡು ‖೧‖ ನುಡಿವುದು ಪಿಡಿವುದು ನಡೆವುದು ಬಿ
ವುದು । ಪಡೆವುದು ವಿಷಯಸುಖವನೆಂಬ ‖ ಗಡಣದ ವರ್ತನವರಿಯ

ನೈಕಾರಿಕಾ ಹಂತೆಯಿಂದೆ ತೋ । ರುವವು ವೈತ್ರೇಯಿ ಸಂಭಾವಿಸು ॥ ೫ ॥
ರವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಸಮುದಾಯವನು । ತವೆ ಕೇಳ್ವ ಸೋಂಕುವಾ
ಲೋಕಿಪ ॥ ಸವಿವ ವಾಸಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನ ವರ್ತನವಿಡಿ। ದವಿರತಮೆಸೆವವಾ
ಕ್ರಮದಿಂದೆ ॥ ೬ ॥ ಸತಿ ಕೇಳು ತೈಜಸ ವೈಕಾರಿಕದ ಮಿಶ್ರ ಗತಿಯೊಳ್ಮ
ನೋಬುಧ್ಧ್ಯಹಮು ಚಿತ್ತ ॥ ಅತಿಶಯ ಜ್ಞಾತೃವೆಂದೆನಿಸವ ಕರಣ ಸಂ ।
ತತಿ ಪರಿಪಾಟಿಯಿಂದೊಗೆವವು ॥ ೭ ॥ ನೆನಹು ನಿಶ್ಚಯು ಗರ್ವ ಧಾರಣವರಿ
ವೆಂಬಿ । ವನು ಬಿಡದಾ ಕ್ರಮದೊಡಗೂಡಿ ॥ ಅನಿತು ಕರಣಮಿರ್ಪವರಿದೆನೆ
ಜಯಿಸಲ್ಕೆ । ತನು ವಿಕೃತಿಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿ ॥ ೮ ॥ ಪೇಳಿದೀ ಭೂತ
ಪಂಚಕದ ದಶೇಂದ್ರಿಯ । ವಾಲೋಕಿಸಲ್ಪ್ರಾಣ ಪಂಚಕ ॥ ಮೇಳವೈದಂತಃ
ಕರಣವೆಂಬ ಬಹುತತ್ವ । ಜಾಲದೊಬ್ಬುಳಿ ತೋರತನುವಕ್ಕು ॥ ೯ ॥
ಇನಿತು ತತ್ವಾನುರೂಪಿತವಾದ ತನು ತನ್ನ ।ದೆಸೆಪ ತಾನೆಂಬವೆರಡುಹಂತೆ॥
ತನಗುಳ್ಳವನು ತಾನೆ ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷನ । ಪ್ಪನು ಕೇಳು ತನ್ನಜ್ಞ ಭ್ರವೆ
ಯಿಂದೆ ॥೧೦॥ ಬೀಜವೆ ವೃಕ್ಷವಾ ಬೀಜಮುವಾದ ವೋ । ಲೀ ಜಗಜ್ಜೀವ
ರೂಪಿತನಾಗಿ ರಾಜಿಸುತಿರ್ಪನಂತಾ ಕಲ್ಪಿತನು ಜಗ । ದ್ಬೀಜ ಭಾವಾನ್ವಿತ
ನದರಿಂದೆ ॥ ೧೧ ॥ ಕಾದ ಕಬ್ಬುನದೊಂದು ಘಟ್ಟಯೊಳಗಣಿತ । ಮಾದ
ಕಿಡಿಗಳುದಯಿಸುವಂತೆ ॥ ಭೇದರೂಪಿನ ಜಗಜ್ಜೀವರಾ ಕಲ್ಪಿತ । ನಾ
ದೋರ್ವನಲ್ಲಿ ಮುಸಗಿತೋರ್ಕು ॥ ೧೨ ॥ ಕೊರಡಿನ ಚೋರನಿಂದಾದ
ಭಯಾಧಿಕ । ದಿರವದು ನಿಜವೆನೆಲೆಸೆವಂತೆ ॥ ಪರಮಾರ್ಥವೆನಿಸುತೀ ಜಗ
ವಿಂತು ಕಲ್ಪಿತ । ಪುರುಷನಿಂದಾದುದಂಗನೆ ಕೇಳು ॥ .... ॥ ೧೩ ॥

ಬಾಹ್ಯಾದಿ ಕರಣೋತ್ಪತ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೯.

ಸೂತ್ರ ॥ ತಿಳಿಯನ್ನ ರಸವೇಳು ಧಾತುವೆನಿಸಿ ಗರ್ಭ
ದೊಳು ಜನಿಪುದು ತೋರತನವಿದು ॥

ಪದ ॥ ಪರಮನ ಸತ್ತು ಚಿತ್ತೆಂದೆರಡವು ತಾವೆ । ತರುಣಿ ಕೇಳ್
ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರೆಂದು ॥ ಪರಿವಿಡಿವಿಂದೆ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವೆನಿಸುಗೆಂ।ದೊರೆವೆ
ವಾಗಮ ವೇದತಿಗಳು ॥ ೧ ॥ ವರಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಿಂದೆ ವಿಕರಿಸಿ ।
ಚಿರಮೆನೆ ಮಹದಹಮುಂಬರ ॥ ಮರುದಗ್ನಿ ಜಲವಸುಮತಿಗಳೆಂಬೀ ತತ್ವ ।

ಪರಿಕರಮುದಿಸುಗಾ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ||೨|| ಅವನಿಯಿಂದೋಷಧಿನಿವಹ ಸಂಜನಿ
ಸಿದ | ವವರೊಳನ್ನಂಗಳುದಿಸುತಿರ್ಕು || ಯುವತಿ ನೀನರಿವುದ ಬಳಿಕನ್ನವ
ದನನು | ಭವಿಪರಾ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಲ್ಲಿ||೩|| ಅವರನುಭವಿಸಿದನ್ನವೆ ಸಪ್ತ
ಭಾಗದಿಂ | ದವೆ ಸಪ್ತದಿನಕುದರಾಗ್ನಿಯು || ವ್ಯವಹಾರದಿಂದೆ ಪಚಿಸಿ ಸಪ್ತ
ಧಾತು ಸಂ | ಭವಿಸುಗು ಮವರೊಡಲುಗಳೊಳು ||೪|| ಮೊದಲು ರುಧಿರ
ವಹು ದದರಿಂದೆಮಾಂಸವಂ | ತದರಿಂದೆ ಮೇಧಸ್ಸುವದರಿಂದೆ || ಉದಿಪುದು
ನರವದರಿಂದಸ್ಥಿ ಮಜ್ಜೆಯಂ | ತದರಿಂದೆ ರೇತವಿಂತೊಗೆವವು ||೫|| ಸಸಿನೆ
ಕೇಳೇಳುದಿನಕೆ ಪುರುಷನೊಳನ್ನ | ರಸವದು ರೇತವಹುದು ಮತ್ತೆ || ಬಿಸ
ಜಾಕ್ಷಿ ರೇತವೆನಿಸಲಾರದಬಲೆಯೊ | ಳೆಸೆವುದು ರಕ್ತರೂಪಿಂದದು ||೬||

ಸಪ್ತಧಾತೂತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ೧೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೦೫

ಸೂತ್ರ||ಜನನಿ ಜನಕರ ಮೇಳನದಿಂದೆ ತನುವಿದನು|
ಜನಿಸುಗುಮಾಜೀವನೊಡಗೂಡಿ

ಪದ||ಭೂತವಿಕೃತಿ ಕರ್ಮಪಾಕದಿಂ ಪುರುಷನೋ|ಳೋತುಮುನ್ನು
ದಿಸಿ ಜೀವನಪಿಂಡ || ರೇತದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ರತಿಯೋಗದೊಳು ಮತ್ತೆ |
ಮಾತೆಯುದರದೊಳು ನಿಲುವುದು ||೧|| ಅದು ಬಳಿಕಲ್ಲಿ ದೈವಾನುಕೂಲತೆ
ಭೋಗ | ಮೊದವಿದ ಕರ್ಮಾನುಗತಿಯಿಂದ || ಉದರಾಗ್ನಿಯಿಂದೆ ಬೇಯದ
ಸುರಕ್ಷಿತಮಿಹು | ದಿದು ವೇದವಿದಿವಂಗನೆ ನಂಬು ||೨|| ರುಧಿರವಧಿಕಮಾಗೆ
ಜನಿಪುದು ಪೆಣ್ಣು ಗಂ |ಡುದಿಪುದು ರೇತೋತಿಶಯದಿಂದೆ | ಪುದಿದುಸಮಾನ
ಮಾಗಿರೆ ರೇತೊರಕ್ತವಂ | ತದರಿಂದೆ ಷಂಡನೆನಿಸುವನು || ೩ || ಸತಿ ಕೇಳು
ರೇತೋರುಧಿರವೊಂದೆ ಕಲಲದಾ | ಕೃತಿಯಾಗಿ ಮೊದಲದಿನದೊಳಿರ್ಕು ||
ಪ್ರತಿದಿನವೈದಕಂತದು ಬೊಬ್ಬಳಿಕೆಯೆನಿ ಸುತೆ ರಂಜಿಪುದು ವಿಚಿತ್ರತೆ
ಯಿಂದೆ || ೪ || ಬಳಿಕೇಳು ರಾತ್ರಿಗಂತದು ಫೇನದಾಕೃತಿ | ದಳೆಪುದು ದಶ
ರಾತ್ರಿಗದುಮತ್ತೆ || ಪೊಳೆವುದು ಪಿಂಡದಾಕಾರವೆನಿಸಿ ನೀರೆ | ತಿಳಿ ನೀನಿದನು
ವೇದಮತವೆಂದು || ೫ || ಪದಿನೈದು ದಿವಸದೊಳದು ದಂಡಾಕ್ರುತಿಯಹು
ದದರೊಳು ಬಳಿಕೊಂದು ಮಾಸಕ್ಕೆ || ಉದಿಪುದು ಶಿರವತಿಶಯವೆನೆ ಬಾಹುಗ
ಳದರೊಳೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗಕ್ಕು || ೬ || ಉದರವಹುದು ಮೂರುಮಾಸಕ್ಕೆ

ನಾಲ್ಕು ಮಾ । ಸದೊಳುಪಾದಾದಿಸರ್ವಾಂಗವು ॥ ಒದವಿ ಬಲಿವುದು
ರೋಮಾಳಿಗಳೈದು । ಮಾಸದೊಳುದಿಸುವವಂಚೆನಡೆಯಳೆ ॥೭॥ ಅದರೊಡ
ನಾರುತಿಂಗಳೊಳಸ್ಥಿಗಳ ತೋರ್ಕೆ । ಪದಪಿಂದೆ ಮೇಲೇಳು ಮಾಸಕ್ಕೆ ॥
ಿದವಿಚೇತನ ಭಾವದೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಾಣಾದಿ । ಪದಗತಿಗಳು ಪಸರಿಸು
ತಿರ್ಕು ॥ ೮ ॥ ಬಳಿಕೆಂಟನೆಯ ಮಾಸದೊಳಗದು ತನಗಲ್ಲಿ । ನೆಲೆಯಾದು
ದಾವ ಸೋಜಿಗವೆಂದು ॥ ಗಳಿಲನೆ ಪೊರಮಡಲಾವುದು ಮಾರ್ಗವೆಂ। ದಳಲು
ತಿರ್ಪುದು ತನ್ನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ॥೯॥ ನವಮಾಸವಾಗೆ ಕಾಲತ್ರಯ ಜ್ಞಾನ
ಸಂ। ಭವಿಸುಗಾ ಜೀವನಿಗದರಿಂದ॥ ವಿವರಿಸಿ ನೋಡಿ ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳ॥
ಿವು ದುಃಖಕರವೆಂದು ತಿಳಿವನು ॥ .... ॥ ೧೦ ॥

ಪಿಂಡವಿವರ್ಧನ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೫

ಸೂತ್ರ ॥ ಜನನಿಯ ಜಠರದಿಂದುದಿಸಿ ಜೀವಾತ್ಮನೀ ।
ತನುವೆ ತಾನೆಂದು ಸಂಸ್ಮರಿಪನು ॥

ಪದ ॥ ಕೇಳು ಮೈತ್ರೇಯಿ ಮೇಲಾ ಜೀವನಲ್ಲಿ ತಾ । ನಾಳೋಚಿಸುತ್ತ
ತನ್ನೊಳಗಿಂತು ॥ ಪೇಳಬಾರದ ಹೇಸಿಕೆಯ ದುಃಖದೊಡೆತನ । ಮೇಳ
ವೆಂತಾದುದೆಂದಳಲ್ವನು ॥೧॥ ಮುನ್ನಾದ ದುಃಖವ ನಿನ್ನೊದಗುವ ಬಾಧೆ ।
ಯನ್ನೆರೆಕಂಡು ತಾನಲ್ಲಿಂದ ॥ಇನ್ನೆಂದಿಗೆಯುಪೊರಮಟ್ಟೆಡೆಲೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಜೀ।
ವನ್ನಾಡೆ ತನ್ನೊಳು ಭ್ರಮಿಸುಗು ॥ ೨ ॥ಪೊಲಮಟ್ಟೆಡೆಯು ದುಃಖದುರು
ಬದರಿಂದಾನು ಪೊರಮೊಡಲೊಲ್ಲೆ ನಿಂತುಳಗಿರ್ಪೆ ॥ ಬರಿದೆ ಬಾಧಕವಿಂತು
ಜನಗಾದಂದೆವ । ನರಿದಿರೆ ದೈವಾನುಗತಿಯಿಂದೆ ॥೩॥ ಯುವತಿ ಬೇರೊಂ
ದವ ಸತಿಯಾಗುವಂತೆ ವೈ । ಷ್ಣವ ಮಾಯೆ ಮುಸುಗುಗಾ ಕ್ಷಣದೊಳು ॥
ತವೆ ಸೂತಿಯೆಂಬ ಮಾರುತನುರೆ ಪೊಡೆವುದಂ । ತವನಧೋಮುಖವಾಗು
ವಂದದಿ ॥ ೪ ॥ ಯೋನಿರಂಧ್ರದೊಳು ನುಸುಳಿ ಪೊರಮಡು ತನ್ನ । ಪಾನ
ದಿಂದಾ ತನು ವರ್ಧಿಸಿ ॥ ಮಾನಿನಿ ಕೇಳು ಮತ್ತಾಜೀವನಾತನು। ತಾನೆಂದು
ಬಗೆದು ಸಂಸ್ಕರಿಪನು ॥೫। ವನಿತೆ ಕೇಳೀ ತನುವಾರು ಕೌಶಿಕಮಯ॥ ವೆನೆ
ಚರ್ಮ ರುಧಿರ ಮಾಂಸಂಗಳು ॥ ಜನನಿಯ ರುಧಿರಾಂಶ ವೆಲು ಮಜ್ಜ ನರ
ವಿವು । ಜನಕನ ರೇತಾಂಶವಿಸಿವವು ॥೬॥ ತಾತನ ರೇತವೆಂಬುದು ಕರ್ಮ

ವೆನಿಪುದು । ಮಾತೆ ಿ ರುಧಿರವೆಂಬುದು ಮಾಯೆ ॥ ರೇತೋರಕ್ತದ ಮೇ
ವೆಂಬುದಾಣವಮೆನ ಲೀತನು ತಾನೆ ಮುಮ್ಮಲಜಾತ ॥ ೭ ॥ ತಿಳಿ ಮೂ
ನೆಯ ಮಾಸದೊ ಗರ್ಭವಿರ್ಪಡೆ । ಯೊಳು ಪೊಕ್ಕುಪಾನ ಮಾರುತನಲ್ಲಿ
ಸುಳಿದು ತತ್ಪಿಂಡವನೊಡೆಯಲ್ಕೆ ಜವಳಿ ಮ।ಕ್ಕಳುಗಳುದಿಸುತಿರ್ಪರಂಗನೆ।೮

ಪಿಂಡೋತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೩ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ತನುವಿದು ತಾನೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂದ ಜೀವಂಗೆ ।
ಜನಿಸುವವೈದವಸ್ಥೆಗಳಿಂತು ॥

ಪದ ॥ ಜೀವನಿಗೈದವಸ್ಥಾನು ರೂಪವೆ ತನ್ನ ।ಭಾವಭೇದದೊಳಿಂತು
ತೋರ್ಪವು ॥ ಭಾವಕಿ ನಾನವನರಿಯಲೊರೆವೆನು ಸ । ದ್ಭಾವದಿಂದಾಲಿಸಿ
ತಿಳಿ ನೀನು ॥೧॥ ಭೂತವಿಕೃತಿಯಿಂದೆ ಮಾತಾಪಿತರ ರಕ್ತ । ರೇತೋ
ಯೋಗದ ಪರಿಣತಿಯಿಂದ ॥ ಜಾತಮಾದೀತನು ತಾನೆನೆ ಜೀವಂಗೆ ।
ಭೂತಾತ್ಮನೆಂದೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕು ॥೨॥ ನೆರೆ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ
ವೆಂಬೆರಡು ವರ್ಗ।ವರಿವಮಾಡುವ ವೆಲ್ಲವನು ತಾನೆ।ಅರಿದೆನೆಸಗಿದದೆನೆಂಬುದ
ರಿಂದೆ ಜೀವಂಗೆ । ಮೆರೆವುದು ಕೇಳಿಂದ್ರಿಯಾತ್ಮತೆ ॥೩॥ ಮಾನಸಾದಿಗಳೆಸ
ಗಿದ ಕರ್ಮತತಿಯನು । ತಾನೆಸಗಿದೆನೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂದೆ ॥ ಮಾನಿನಿ ಕೇಳ
ಹಂಕರಣಾತ್ಮನೆಂಬಭಿ ಧಾನವಾ ಜೀವಂಗೆ ಸವನಿರ್ಕು ॥ ೪ ॥ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮ
ನಾಗಿ ತಾನಿರ್ಪುದನಾ ಕರ । ಣಾನೀಕದಿಂದ ಮರೆದು ತನ್ನ ತಾನಜ್ಞನೆಂಬು
ದರಿಂದೆ ಜೀವಂಗೆ ವಿ । ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೆಂದೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕು ॥ ೫ ॥ ವಿಜ್ಞಾ
ನಾತ್ಮನು ಜೀವನಜ್ಞೋಹಮೆಂಬ ತಂ । ನಜ್ಞಭಾವನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಂದು ॥
ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಂ ತಾನೆ ಬಳಿಕಂತರಾತ್ಮಕ । ಸಂಜ್ಞೆಯಂ ಪಡೆವನಂತದ
ರಿಂದೆ ॥೬॥ ಭಾವಿಸಲೆಂತಜ್ಞಭಾವನೆಯೊಳು ತೋರ್ಪ । ಜೀವಪಂಚಕವಿದು
ಪುಸಿಯೆಂದು ॥ ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ತಾನರಿಯಲವನು ತಾನೆ । ಭಾವರಹಿತನಾದ
ಪರಮಾತ್ಮ ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಜೀವಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೦.

ಸೂತ್ರ || ಸಕಲಹಂಕ್ರಿಯೆಯಿಂದೆ | ಭವಬಂಧವದು ಪ್ರವ |
ರ್ತಕ ಕರ್ಮವೆನಿಪುದಂಗನೆ ಕೇಳು ||

ಪದ || ಒಂದೆ ಪ್ರವರ್ತಕ ವೊಂದೆನಿವರ್ತಕ | ವೆಂದು ದ್ವಿಭೇದವಾ
ರ್ಮವು || ಮುಂದಗಮನೆ ಯೆಂಟುತೆರನು ಪ್ರವರ್ತಕ | ವೊಂದೆತೆರನು
ವರ್ತಕಮುದು || ೧ || ಅವು ತಾವನುಕ್ರಮದೊಳು ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ಬೀ |
ವೆನಿಪ್ಪವವು ಭಾವ ಭೇದದಿಂ || ತವೆ ಕೇಳವಿದ್ಯಾ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಂದೆನಿಸುಗೀಗ
ವರಂದ ವರುಪವೆನೆರಿನೀರೆ || ೨ || ಕರ್ಮಿಯೆ ತಾನೆಂದು ಕರ್ಮವಂ
ಾಡಿಯಾ | ಕರ್ಮದ ಫಲವನುಂಬುವನಾಗಿ || ಮರ್ಮವರಿಯದ
ಂಭಾವದಿಂ ಜೀವನಾ| ಕರ್ಮಾಷ್ಟಕದೊಳು ಚೇಷ್ಟಿಕನಕ್ಕು ||೩|| ತನ್ನಿಂದ
ಂಭ್ರಮೆ ತನ್ನಿಂದಜ್ಞಭ್ರಮೆ | ತನ್ನಿಂದೆ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ ಭ್ರಮೆ || ತನ್ನಿಂ
ೕಹಭ್ರಮೆ ಮೂರವಸ್ಥೆಯ ಭ್ರಮೆ | ತನ್ನಿಂದವೆಂಟು ತೋರುವವಲ್ಲಿ ||೪||
ರಿವು ಮರೆಯೊಳು ಸ್ಮರಣೇಕ್ಷಣಂಗಳೊಳ್ | ನೆರೆ ಕೃಶತ್ವಾದಿ ವಿಕೃತಿ
ೊಳು | ಮೆರೆವ ಜೀವತ್ರಯದೊಳಗಹವೆಂಬುದ| ನರಿ ಕರ್ಮಾಷ್ಟಕವಿವಾ
ಮದಿಂದೆ || ೫ || ನಿರ್ಮಳೆ ಕೇಳಿಂತು ಕರ್ಮವಂ ಮಾಡಲಾ | ಕರ್ಮದ
ಲವೆ ಮೂದೆರನಾಗಿ || ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸುಖ ದುಃಖ ಮಿಶ್ರರೂಪಿಂದಲಾ |
ರ್ಮಿಗೆ ಭೋಗ್ಯವೆಂದಿನಿಪುದು || ೬ || ತನಗಿಷ್ಟವದು ಸುಖವೆನಿಪುದು
ುಃಖವೆಂ | ದೆನಿಪುದನಿಷ್ಟವೆ ಬಳಿಕಲ್ಲಿ || ವನಿತೆ ಕೇಳಿಷ್ಟಾನಿಷ್ಟದ ಕೂಟ
ದು ಮಿಶ್ರ | ವೆನಿಪುದಂದಿವೆ ಫಲತ್ರಯವಕ್ಕು || ೭ || ಭವಬಂಧ ಬೀಜ
ಂದೆನಿಸುವ ಕರ್ಮಾಷ್ಟ | ಕವೆ ನಿವರ್ತಕದಿಂದ ನೆರೆಕೆಟ್ಟು || ಹವಣಿಸದಾ
ಂದ ಪದಮುಕ್ತಿ ಜೀವಂಗೆ | ಸವನಿಪುದದನೆನೀನರಿ ಪೇಳ್ವೆ || || ೮ ||

ಪ್ರವರ್ತಕ ಕರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೮.

ಸೂತ್ರ || ಸಕಲಹಂಕ್ರಿಯೆಯಂ ನಿವಾರಿಸಿ ನಿಲೆ ನಿವ |
ರ್ತಕಕರ್ಮವದರಿಂದೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿ ||

ಪದ || ಅರಿವಿನಿಂದಹಮ ನೀನರಿದೆಯಾ ಹಮ್ಮಿನಿಂ | ದರಿದೆಯಜ್ಞ
ಯು ನಂತದರಿಂದೆ|| ಅರಿದೆತತ್ಕರಣವೆಲ್ಲವನದರಿಂದೆ ನೀ| ನರಿದೆ ಬಾಹ್ಯೇಂ
ಯ ನಿಕರವ || ೧ || ವನಿತೆ ಮೇಣಿಂದ್ರಿಯದಿಂದೈದು ವಿಷಯರೂ | ಪೆನಿ

ಸುತೀ ಪರಿಯೊಳೆಸೆವುತಿರ್ಪ || ತನವನರಿದೆ ಬಳಿಕದು ತಾನೆ ನೀನೆಂ
ಜನಿಸಿತು ದೃಢಮತಿ ನಿನಗಲ್ಲಿ ||೨|| ತನುವೆದಾನೆಂದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನೆನಿಸಿ ಸೂ
ತನುವಿನೊಳೊಂದಿ ತೈಜಸನಾಗಿ || ಘನ ಕಾರಣಾಖ್ಯ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾ
ನೆಂ | ದೆನಿಸಿ ನೀನಿಂತು ವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ||೩|| ತನುವಿನಂತರ್ವರ್ತಿಯೆ
ಹಂಭಾವದೆ | ನಿನಗೆ ತೋರಿದವೈದು ವಿಷಯವು || ವನಿತೆ ಕೇಳಾ ತೋ
ಗೊಂದು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ | ವೆನಿಸಿರ್ಪುದದು ನಿನ್ನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ||೪||
ಣಾದಿಯಿಂದೆ ಶಬ್ದಾದಿ ಗೋಚರಿಸಿದ|ದವರೊಳೊಂದೊಂದು ವಿಷಯುದ
ವಿವರಿಸದುಳಿದಂಬರಾದಿ ತೋರ್ಕೆಗಳ ನೆ | ಲ್ಲವನಾತ್ಮನೊಡನೆ ಭಾ
ನೀನು ||೫|| ಅದರಿಂದೆ ನೀನಿಂತು ಬಗೆದುದು ಪುಸಿ ನಿನ್ನೊ | ಳಿದವ
ಮೆನಿಸುವೀ ವಿಶ್ವವು || ಪುದಿದು ತೋರುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ನಿನ್ನೊಳು
ನೊದವಿ ನೀನಾರಯ್ಯಬೇಹುದು||೬|| ಅರಿವಿಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದರಿಯೆ ನಿನ
ನಾವ | ತೆರದಿಂದೆ ಪೊರಗಿಲ್ಲದಾತ್ಮನ || ಮರವೆಕಾರಣವಾಗಿ ಮೋ
ನೀನಿಂತು | ಬರಿದೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ವಿಷಯದೊಳು ||೭|| ಅರಿವು ನಿನ್ನೊಡಲ
ಮರೆದೆನೆಂಬುದು ಮಿಥ್ಯೆ | ಮರವೆಯಿಲ್ಲಾಗಿ ತೋರ್ಪಖಿಳವು || ರೆ
ಯುಪ್ಪುದಿದನು ನಿನ್ನೊಳರಿ ಬಚ್ಚ | ಬರಿಯರಿವೆಂದೆ ಸಾರಸಗಂಧಿ ||
ಉಳ್ಳ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳಗಿಲ್ಲದ ಕುಂಭಾದಿ | ಯುಳ್ಳಂತೆ ಕಾಣಿಸಿ ಬಗೆಯಿಂ
ನಲ್ಲಳೆ ಪರಿತೋರ್ಪವಂತೆ ಭಾವಿಸಲು ತಂ | ನಲ್ಲಿ ಮೂಜಗವಿದು
ದೋರ್ಕೆ ||೯|| ಇದು ನಿವರ್ತಕಕರ್ಮ ವಿದರಿಂದೆ ಭವಬಂಧ | ದುದ
ನೊಂದಿನಿಸಿಲ್ಲವೆನೆ ಕೆಟ್ಟು || ಸುದತಿ ಕೇಳಾತ್ಮನದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ಸದ
ಚಿದಖಂಡಾನಂದ ಸಂಪದನಕ್ಕು ||೧೦|| ಅಕುಟಿಲೆ ಕೇಳ್ಪ್ರವರ್ತಕ ನಿಷೇ
ನಿವ | ರ್ತಕವೆವಿಹಿತ ವಿಂತುಭಯವಾಗಿ || ಮಕರಿಸುವೀ ಕರ್ಮವಳಿ
ನಿಂದಾಕ್ಷಣ | ವಕಲಂಕ ಪರಮಾತ್ಮಕನು ತಾನೆ || .... ||೧

ನಿವರ್ತಕ ಕರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೯.

ಸೂತ್ರ || ಸತ್ವಾದಿ ಗುಣಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಸ್ಥಾತ್ರಿತ |
ಯತ್ವವಾ ಜೀವಂಗೆ ದೊರೆಕೊಳ್ಗುಂ ||

ಪದ || ಬಳಿಕಾ ಪ್ರವರ್ತಕವೆನಿಪ ಕರ್ಮಾಷ್ಟಕ| ದೊಳಗಣ ಮೂ
ವಸ್ಥೆಗಳನು || ತಿಳಿಪುವೆನದರಿಂದೆ ಭವಬಾಧೆ ಜೀವಾತ್ಮ | ನೊಳು ತೋ

ಗೆಯ ನೀನರಿಯಲ್ಕೆ ||೧|| ಮೈತ್ರೇಯಿ ಲೋಕತ್ರಯಾತ್ಮಕ ಜೀವಂಗೆ |
ಾತ್ರವೆನಿಸಿ ವಿಚಿತ್ರತೆಯಾಗಿ || ಸೂತ್ರಿಸಿ ಸತ್ವಾದಿಗುಣರೂಪಿನಿಂದವ
ಸ್ಥಾತ್ರಯಮಿವು ನಿಯಮದೆ ತೋರ್ಕುಾ ||೨|| ಜಾಗರಣಾದಿಗಳಾ ಪೋಗಿ
ಗಳು ತಾ | ನಾಗುವ ಪೋಗುವ ತೆರದಿಂದೆ ಆಗಳಿಂತುರೆ ಕಾಣ್ಬನವಿವೇಕ
ಂದೆ ತಾ ನಾಗದ ಪೋಗದಚಲಿತಾತ್ಮ ||೩|| ಜಾಗರಣಾದಿಗಳಾ ಸತ್ವ
ುಖ್ಯಮಾ | ದಾಗುಣಮುು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ || ನೀಗಿರಲರಿದೆಂದಿನಿಸಿ
ೋರ್ಪವವನನು | ರಾಗದಿಂದರಿಯೆ ಪೇಳ್ವೆನು ಕೇಳು ||೪|| ಜ್ಞಾನದಿಂ
ಾಗ್ರ ವಜ್ಞಾನದಿಂದವೆ ಸುಪ್ತಿ | ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಂಗಳೆರಡು ಮಿಶ್ರ || ತಾನಾ
ಲದರಿಂದೆ ಕನಸಪ್ಪುದೆಲೆ ವನ | ಜಾನನೆ ತಿಳಿವುದೀ ಕ್ರಮದಿಂದ ||೫||
ರಣ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳುರೆ ಜೀವನೊಳ್| ಬೆರೆದೆಚ್ಚರೊಡಗೂಡಿ ರವ
ುಖ್ಯ || ಪರಿಕರವೆನಿಪ ವಿಷಯದೊಳು ವರ್ತಿಸು | ತಿರೆ ಜಾಗರಣವಪ್ಪ
ದು ನೋಡು |೬| ಕರಣಾದಿಗಳು ಮನವೆರೆದುಪರತಿಯೊಳೊಂ || ದಿರಲಾ
ಾನಸವೊಂದೆ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ | ಅರಿವಿನವಾಸನಾ ವಿಷಯಮಂ ಕಾಣ್ಬಜಾ
ರಣದಭಾವವೆ ಕನಸಕ್ಕು ||೭|| ಕರಣಾದಿ ತತ್ವನಿಕರವೆಲ್ಲವಾ ಮನ |
ರಸಿ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೊಳೊಂದಿ || ಪಿರಿದಡಗಿರೆ ಸುಪ್ತಿಯದರೊಳಾತ್ಮನು
ಮು | ದಿರವನರಿವ ನೇತ್ರದೋಲಿರ್ಕುಾ ||೮|| ತನಿನಿದ್ರೆಯೊಳಗರಿವವನು
ಲ್ಲೀನ ಲೀನು | ವನುನಾನರಿಯದತಿ ಸುಖದೊಳು || ಇನಿತು ವೇಳೆಯು
ೂರಗಿರ್ದೆನೆಂದೆಚ್ಚತ್ತು | ನೆನಹದೆಂತಹು ದನುಭವಿಸದೆ || .... ||೯|

ಜೀವಂಗವಸ್ಥಾತ್ರಯ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೭ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೫೮.

ಸೂತ್ರ || ಮೈತ್ರೇಯಿ ಕೇಳವಸ್ಥಾತ್ರಯುವಾತ್ಮಂಗೆ |
ಗಾತ್ರ ಮೂರರೊಳೊಂದಿ ತೋರ್ಪವು ||

ಪದ || ನಿಯಮದವಸ್ಥಾತ್ರಯವನು ಬಿಡದೆ ತನು | ತ್ರಯದಿಂದೆ
ಾಣ್ಬನಾ ಜೀವನು || ಪ್ರಿಯತಮೆ ನಿನಗೆ ನಾನೊಲವಿಂದಲಾತನು | ತ್ರಯ
ಂದವರುಪುವೆನಾಲಿಸು ||೧|| ಐದು ಭೂತಂಗಳೀರೈದಿಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣ |
ಾದು ಕರಣವೈದೆನಿಸುತಿರ್ಪ || ಭೇದವಡೆದ ಪಂಚವಂಶತಿ ತತ್ವದಿಂ|ದಾದು
ಎಲೆ ತೋರತನುವಿದು ||೨|| ತನುವಿದು ತಾನಾರು ವಿಕೃತಿಯನುಳ್ಳದು
ನಜಾಸ್ಯೆಕೇಳಾ ವಿಕೃತಿಗಳು | ಜನಿಯಸ್ತಿ ಪರಿಣತೆ ವರ್ಧನ ಕ್ಷಯಮೃತಿ

ಯೆನಿಸುತಖಿಳ ವಿಷಯದೊಳಿರ್ಕು ॥ ಜನಿಸಿದಂತುಂಟೆನಿಪಂತುರಿ
ದುದೆಂ । ದೆನಿಪಂತೆ ಯೌವನವಾದಂತೆ ॥ ಪುನರಪಿ ವೃದ್ಧತೆಯಾ
ಕೆಟ್ಟುದೆಂ । ದೆನಿಪಂತೆ ವಿಕೃತಿಗಳಿವು ತೋರ್ಕು ॥ ೪ ॥ ಇನಿತು ವಿಕೃತಿ
ಳ್ಳುದೀ ತನುವಿದು ತನ್ನ । ದೆನಿಪ ತಾನೆಂಬಹಂಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ॥ ಜ
ಗುವಾ ತನುಧರ್ಮವಾ ಜೀವನಿ । ಗನುದಿನವೆಡೆವರಿಯದೆ ನೋಡು ॥
ನಿಯತದಿಂದರಿಯನ್ನಮಯ ಕೋಶವಾಪ್ರಾಣ । ಮಯಮನೋವ
ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದ ॥ ಮಯಮೆಂಬ ಕೋಶವೈದೀದೇಹದೊಳ್ಭ್ರಾಂತಿ ವ
ನಾದ ಜೀವಂಗೆ ತೋರ್ಪುವು॥೬॥ ಸ್ಥಿತಿಚೇಷ್ಟೆ ಸಂಶಯಗತಿ ವಿಚಿತ್ರಜ
ತತಿ ವಿಷಯಾನಂದದಭಿರತಿ ॥ ಪ್ರತಿದಿನಮಿಂತು ಜೀವನಿಗಕ್ಕುವಾ ಕ್ರ
ದತಿಶಯದಿಂದೆಡೆವರಿಯದೆ ॥೭॥ಇಂತು ಜೀವಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದವೆ ತೋರದ
ಹಂತೋರ್ಪುದಿಂದ್ರಿಯವಶವಾಗಿ ॥ ಮುಂತೊದಗುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುಭ
ವಾಗಳಾ । ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದವೆ ಕಾಣಿಪುದು ನೋಡು ॥೮॥ ಇನಿಯಳೆ ತೋ
ತನುವಿನ ಶಕ್ತಿಗಳೆನಿ । ತನಿತರಿಂದವೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವದು ॥ ಜನಿಪುದು ವ
ವೊಂದರಿಂದವಾ ಜೀವಂಗೆ । ಘನವಿಚಿತ್ರಾನುರಪಿಪಿತವಾಗಿ ॥ ೯ ॥ ಬಿ
ದೊಳಗೆ ವೃಕ್ಷವಡಗಿ ಪ್ಪೈದೋರದಿ । ರ್ಪೋಜೆಯಿಂದಖಿಳ ಕರಣವೆ
ರಾಜಿಪವಿದ್ಯೆಯೊಳಡಗಿರಲದುತಾನೆ । ರಾಜೀವನೇತ್ರೆ ಕಾರಣದೇಹ ॥೧
ಭಾರೂಪ ಜೀವಾತ್ಮನಾರಬ್ಧ ಭೋಗಕ್ಕೆ । ಕಾರಣವಿಾತನುತ್ರಯಮಿ
ಆರಯ್ಯೆ ಸತ್ವ ತಮೋಗುಣ ಮಿಶ್ರದಿಂ । ದೋರಂತೆ ತೋರಿ ಮೊ
ಸುತಿರ್ಕುಂ .... ॥ ೧

ಜೀವಂಗೆ ತನುತ್ರಯನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧ಲಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬.

ಸೂತ್ರ ॥ ಜೀವನೋರ್ವನೆ ತನುತ್ರಯದೊಳಾ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ।
ಭಾವಿಸೆ ಮೂದೆರನೆನಿಪನು ॥

ಪದ ॥ ಜೀವನೋರ್ವನೆ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞನಂ ದಾವಗ
ಪೆಸರ್ವಡೆವನು ॥ ಭಾವೆ ಕೇಳಾ ಮೂರುತನು ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವ । ಸ್ಥಾ
ಯತ್ರಯದೊಡಗೂಡಿ ॥೧॥ ತೋರಶರೀರಿ ವಿಕಾರಿ ಮೂಲೋಕ ಸಂ ।
ರಿವೈಕಾರಿಕಾಹಂಕಾರಿ॥ ಚಾರು ಸಂಸಾರಿ ಮಾಯಾಧಾರಿ ವಿಷಯಾನು
ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾವಿಶ್ವನು ॥೨॥ ಅಖಿಳೇಂದ್ರಿಯೇಶ್ವರನಖಿಳಗನಖಿಳಾತ್ಮ।ನ

ಾರ್ಯರ್ಕ್ಷನು ನಖಿಳಜ್ಞ ॥ ಅಖಿಳತತ್ವಾವೃತ ನಖಿಳಶಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ । ನಖಿ
ೀಶನೆನಿಪನಾ ವಿಶ್ವನು ॥ ೩ ॥ ಮನವೊಂದರಿಂದೆ ಮುನ್ನಿನ ಜಾಗರಣದ
ೂ । ಸನನೆಯ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ॥ ತನುವಿಡಿದರಿವ ವಿಶ್ವನ ಪಡಿ
ಂಬವೆಂ। ದೆನಿಪಂಗೆ ತೈಜಸವೆಸರಕ್ಕು ॥೪॥ ಜಾಗರಣ ಸ್ವಪ್ನ ಭೋಗದಿಂದ
ಸಿ ತಾ । ನಾಗಳಾ ತೋರ್ಕೆಗಳೆಲ್ಲವ ॥ ನೀಗಿ ಕಾರಣದೇಹದೊಡನೊಂದಿ
ುಖರೂಪ । ನಾಗಿರ್ಪವನು ತಾನೆ ಪ್ರಾಜ್ಞನು ॥ ೫ ॥ ತನುಭೇದದಿಂದಹಂ
ರಣಭೇದದೆ ಗುಣ । ದನುಭೇದದಿಂದವಸ್ಥಾಭೇದ ॥ ಜನಿಪುದರಿಂದೋರ್ವ
ೀವಂಗೆ ಮೂವಿಧಿ । ಯೆನಿಪುದಿಂತರಿ ಜೀವತ್ರಯವನು ॥ .... ॥ ೬ ॥

ಜೀವತ್ರಯ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಜೀವಂಗೆ ಪಂಚಪಾಶಂಗಳಾ ಕ್ಲೇಶಂಗ ।
ಳಾವಗಮಿರ್ಪವಾ ಬಗೆಯಿಂದೆ ॥

ಪದ ॥ ಜೀವಂಗೆ ಬರ್ಪ ನಾನಾವಿಧ ದುಃಖಕ್ಕೆ। ತಾವಾದಿಯಾದೈದು
ಕ್ಲೇಶವು ॥ ಭಾವದ ಬಗೆಯಿಂದೆ ತೋರ್ಪವು ಮೈತ್ರೇಯಿ। ದೇವಿಕೇಳವನಿನ
ೊರಿವೆನು ॥೧॥ ಒಂದವಿದ್ಯಾಕ್ಲೇಶ ವೊಂದಸ್ಮಿತೆಕ್ಲೇಶ । ವೊಂದೊಂದುರಾ
ಗವಾ ದ್ವೇಷವು॥ ಒಂದು ಕೇಳಭಿನಿವೇಶಕ್ಲೇಶವೈದಿವ। ರಂದವನರುಪುವೆನೆಲೆ
ೀರೆ॥೨॥ ವನಿತೆಯನಾತ್ಮ ವನಿತ್ಯವಶುಚಿ ದುಃಖ । ವೆನಿಸುವೀ ದೇಹಾದಿ
ಯೊಳು ಪ್ರತ್ತೆ ಜನಿಸಲಾತ್ಮತೆ ನಿತ್ಯ ಶುಚಿ ಸುಖವೆಂಬ ಭಾ । ವನೆ ತಾನವಿ
ದ್ಯೆಯೆಂದೆನಿಪುದು ॥ ೩ ॥ ತನುವಿನೊಳಗೆ ದರುಶನಶಕ್ತಿಯೇಕತ್ವ । ವೆನಿಸಿ
ತಾನಖಿಳಹಂಭಾವದ॥ ಜನನಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾಗಿರಲಂ ತದಸ್ಮಿತೆ । ಯೆನಿಪುದೆಂದ
ಿವುದಂಬುಜವಕ್ತ್ರೆ ॥೪॥ ಸುಖದ ಬೆಂಬಳಿಗೊಂಡು ಸುಖವಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡಾ ।
ಸುಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ವಿಷ ಯದೊಳು ॥ ಸುಖಮಯವೆಂದು ತೊಡರಿ ಬಿಡ
ದಿರ್ಪ ತ । ತ್ಸುಖಬುದ್ಧಿ ರಾಗವೆಂದೆನಿಪುದು ॥ ೫ ॥ ರಾಗವಿಂತಿದು ಸರ್ವ
ಭೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾ । ಭೋಗವೆ ಕಾಮಾದಿರಿಪುಗಳ । ಆಗಿಂಗೆ ಮೂಲವಾ
ರಿಪುಗಳಿಂದಲೆ ದುಃಖ । ವಾಗಿ ಸಂಸೃತಿಗೆ ರಾಗವೆಮುಖ್ಯ ॥ ೬ ॥ ದುಃಖಕ್ಕೆ
ಬೇಸತ್ತು ದುಃಖಮಂ ಕಳೆಯಲಾ । ದುಃಖದಿಂದಾದ ವಿಷಯಸುಖ ॥ ದುಃಖ
ವೆಂದಿರದದು ಕೆಡಲೊಂದು ನೆವದಿಂದೆ । ದುಃಖಿಸಲಾ ದ್ವೇಷವೆನಿಪುದು ॥೭॥

ಎನಿತರಿವಿರಲೇನು ತನಗೆ ದುರಾಗ್ರಹ । ವನುದಿನವೊಂದರೊಳ್ಬಿಡ
ತನವದು ತಾನೆ ನೋಡಭಿನಿವೇಶಕ್ಲೇಶ। ವೆನಿಪುದೆಂದಕಲಂಕಶಶಿಮುಖಿ
ಇವು ಪಂಚಕ್ಲೇಶವೆಂದೆನಿಪವಾ ಜೀವಂಗೆ। ಭವದುಃಖಬಂಧನಮಿವರಿಂ
ತವೆ ತೋರ್ಪುದವನುಳಿದಾಕ್ಷಣದೊಳು ಮುಕ್ತಿ । ಸವನಿಪುದೆಂದ ನಂ
ನೀರೆ ॥ .... ॥

ಜೀವಂಗೆ ಕ್ಲೇಶಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೨೦ ೧೮೪

ಸೂತ್ರ ॥ ತನುವಿದಾನೆಂದೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂದ ಜೀವಂಗೆ ।
ಜನಿಪವಾ ತಾಪತ್ರಯಂಗಳು ॥

ಪದ ॥ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವು ಮತ್ತಮಾಧಿಭೌತಿಕಬಳಿ। ಕಾಧಿದೈವಿಕವ
ಪೆಸರಿನ॥ ಭಾಧೆ ತಾಪತ್ರಯವಹುದೆಂದು ತಿಳಿ ಪಲ್ಲ । ವಾಧರೆ ಮೈತ್ರೇ
ಮುದದಿಂದ ॥ ೧ ॥ ತನುವಿನ ರುಜೆ ಮನಸಿನ ವೇದನಗಳಾಗೆ। ತನಗ
ಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೆನಿಸುವ ॥ ಘನತಾಪವದು ತನುತಾನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ। ಜ
ತಿರ್ಪುದು ಜೀವನೊಳು ನೋಡು ॥ ೨ ॥ ಸಕಲ ಭೂತಂಗಳಿಂದು
ತೋರುವ ದುಃಖ । ನಿಕರಮುದಾದಿ ಭೌತಿಕವಕ್ಕು॥ ಅಕಲಂಕ ಮತಿ ಕೆ
ಶೀತ ವಾತಾತಪ। ಪ್ರಖರದಿಂದಾದ ನೋವದು ತಾನು ॥೩॥ ನರಕ ನಾ
ಗಳಿಂದಮರರುತ್ಪಾತದಿಂ! ದೊರಕೊಳ್ವ ದುಃಖವಂತದು ತಾನು ॥ ಉರು
ವೆನಿಪಾತಿ ದೈವಿಕ ತಾಪವೆಂ! ದರುಣಾಬ್ಜಗಂಧಿ ನೀನರಿವುದು ॥ ೪ ॥
ರುಜೆಯಾಗರ ವತಿದುಃಖಸಾಗರ । ವನುತಾಪ ಕ್ಲೇಶಾದಿಗಳ ಗೊತ್ತು
ತನು ಮೂಲವದರಿಂ ದಖಿಳದುಃಖವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ । ತನುಭಾವವಳಿಯೆ ದುಃ
ಕೇಡು ॥ ೫ ॥ ತನುವಿದುಳ್ಳನ್ನೆವ ರನಿಮಿಷರ್ಗಾದೊಡ । ಮನಮಿತ್ತ
ಕ್ಲೇಶ ಭಯ ತಾಪಂ ॥ ಜನಿಪುದಾಗಿಯೆ ತನುವತಿ ಕಷ್ಟವರಿದಂಗೆ ।
ಭಾವವಳಿದು ನಿಂದೊಡೆ ಸುಖ ॥ ೬ ॥ ಭ್ರಮಿಸಿ ದೇಹದೊಳಹಂ
ಮತೆಜನಿಸಲದು । ಸುಮನಸರ್ಗೆಯು ದುಃಖಕರಮಾಗಿ ॥ ಸುಮತಿ ಕೇ
ತನುತಾನವಿಚಾರಿತ । ರಮಣೀಯವಹುದನುಭಸಿದ್ಧ ॥ ೭ ॥ ತನುಧರ್ಮ
ಮೂಢಜನವೈದೆ ತನ್ನದೆಂ । ದೆನುತಿರ್ಪುದೈಸೆ ತಾನಲ್ಲದ ಇಸಿತು ಕೀಟ
ವಿಷಯಧರ್ಮವೆಂಬೆಂದು । ತನಗಾಗುದುಂಟೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡು ॥

ದರಿಂದೆ ಪ್ರಕೃತಿಧರ್ಮದೊಳೊಂದು ತನಗಿಲ್ಲ । ವಿದು ಸಿದ್ಧವಪ್ಪುದೇಕೆಂ
ಣಾಡೆ ॥ ಪುದಿದು ತೋರುವ ದೇಹವಿದು ತಾನು ತನ್ನದ । ಲ್ಲದ ಕತದಿಂಪೆ
ಣಾಡಿನಿಯಳೆ ॥ ೯ ॥ ಎನೆ ಕೇಳ್ದು ವನಿತೆ ತನ್ನಿನಿಯಂಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ।
ನುಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಂದವ ॥ ತನಗರಿವಂತಲಸದೆ ಪೇಳು ಮುನಿಲಲಾ ।
ನೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಳೊಲವಿಂದ ॥೧೦॥ ಜಾಗರಣಾದಿ ತ್ರಿವಿಧದೊಡ
ರೆದೆಂಟು । ಭಾಗೆಯನುಳ್ಳ ಪ್ರವರ್ತಕ॥ ಯೋಗದಿಂದಿಂತು ವರ್ತಿಪ ಜೀವ
ಗೆ ಪೇಳ್ವೆ । ನೀಗಳಂಗನೆ ನಿವರ್ತಕವನು ॥೧೧॥ ಇದು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ
ುದದಿಂದೆ ತಿಳಿಯ ಪೇ। ಳಿದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ ॥ ಒದವಿದ
ಂವಾದದೊಳಗೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ।ಸದಮಳ ಪರಮಾನುಭವ ಬಂಧಿ ॥೧೨॥
ತಾಪತ್ರಯಾದಿ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ೨೧ ಕ್ಕೆ ೧೯೬

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

:: ೨ ನೇ ಸಂಧಿ ::

ಸೂತ್ರ ॥ ಜಡಪಂಚ ಭೂತಧರ್ಮಗಳಿಲ್ಲವಾತ್ಮಂಗೆ ।
ಮಡದಿ ನೋಡಜಡನಪ್ಪುದರಿಂದ ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸುಖ ಪೂರ್ಣ। ಧಾಮಂಗೆ
ತ್ಯ ಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತ ಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ। ಗಾವೋದ
ಂದೆ ವಂದಿಸುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಶ್ರೀಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮಹಾಯೋಗೀಶನು ತನ್ನ
ಾಯೆ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೆ ಮುದದಿಂದ ॥ ಕಾಯಾದಿ ಧರ್ಮವಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲ
ಂಬುದ । ನೊಯ್ಯಾರದಿಂದರುಪಿದನಿಂತು ॥ ೨ ॥ ನರವೆಲು ಮಾಂಸ
ಾವಲು ರೋಮವೆನಿಸುವ । ಧರೆಯ ಕಠಿಣಧರ್ಮವೈದಿವು ॥ ನಿರುತದಿಂ
ಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲವೆಂದಬಲೆಸು ।ಸ್ಥಿರಮತಿಯೊಳು ವಿಚಾರಿಸು ನೀನು ॥ ೩ ॥ ಸಲೆ
ೂತ್ರಪಿತ್ತ ರೇತೋರಕ್ತ ಕಫವೆಂಬ । ಜಲದ ದ್ರವಾಂಶದ ಗುಣವೈದು ॥
ಲಿತಾಂಗಿ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀ । ನಲಘುಮತಿಯೊಳವಧರಿ

ಪುದು ||೪|| ವನಿತಾ ಸಂಗತಿ ಕ್ಷುಧೆ ತೃಷ್ಣೆ ನಿದ್ರಾಲಸ್ಯ| ವೆನಿಸುವ ವೈದುಷ್ನ
ದಂಶದ|| ಅನಲನುಗುಣಮಿವಾತ್ಮ ನಿನಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾ| ನಿನಿರನ್ನೆ ತಿಳಿಮನ
ದೊಲವಿಂದೆ ||೫|| ಪರಿವ ಪಾರುವ ನಿರೋಧಿಸುವ ಸುಳಿವ ಸಿಲ್ಕ | ಪರಿವಿ
ಧ್ಯದಿಂತು ಚಲನಾಂಶ|| ಮರುತನ ಗುಣಮಿವಾತ್ಮ ನಿಗಿಲ್ಲೆಂದು ನಿ| ರ್ಧರಿಸ
ನೀನಿಂದುಸ ನ್ನಿಭವಕ್ತ್ರೆ ||೬|| ಕಾಮ ಕೋಪ ಲೋಭ ವ್ಯಾಮೋಹ ಭಯ
ವೆಂಬ ನಾಮದಿ ಪರಿವಿಡಿದೊಪ್ಪುವ|| ವ್ಯೋಮದಮೂರ್ತದಂಶಿಕವೈದುಗುಣ
ಮಿವು | ಕಾಮಿನಿ ತಿಳಿ ಚಿತ್ತಿಗಿಲ್ಲೆಂದು || .... || ೭ |

ಆತ್ಮಂಗೆ ಭೂತಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೭

ಸೂತ್ರ || ವಾಯು ಗುಣಂಗಳಾತ್ಮ ನಿಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೈ |
ತ್ರೇಯಿ ನಿರ್ಧರಿಸು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ||

ಪದ || ಅನಲಯೋಗದೊಳನ್ನವನು ಜೀರ್ಣಿಸುವ ದೇಹ | ವನು
ಚೇಷ್ಟಿಸುವ ಧರಿಸುವ ಧರ್ಮ || ವನಿತೆ ಕೇಳ್ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನದಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲ
ವನುದಿನ ವಚಲನಪ್ಪುದರಿಂದ ||೧|| ಕುಡಿವುಂಬ ಕೆಳೆಯಿಂಕನಡೆವ ವಿಣ್ಮೂ
ತ್ರವ| ಬಿಡುವ ನೋಯಿಸುವ ಧರ್ಮಂಗಳು|| ಮಡದಿಯಪಾನವಾಯುವಿನ
ವಲ್ಲದೆ ಭಾವಿ ಪೊಡೆಯಾತ್ಮನೊಳಗಿಲ್ಲವಣುಮಾತ್ರ || ೨ || ಅಂಗದೊಳನ್ನ
ಪಾನಂಗಳ ರಸವೆಲ್ಲ| ವಂಗತಿಯಿಂದೆ ಪಸರಿಸುವ|| ಹಿಂಗದೀ ಧರ್ಮವ್ಯಾನಾ
ನಿಲನಿಗೆ ತಿಳಿ | ಯಂಗನೆಯಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲೆಂದು ||೩|| ಸೀನು ಬಿಕ್ಕಳು ಜೇನ
ತಾನುದ್ಗಾರಂಗಳು | ದಾನ ವಾಯುವಿನ ಗುಣಂಗಳು || ಮಾನಿನಿ ನಿರ್ವಿ
ಕಾರಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲೆಂದು | ನೀನೊಲವಿಂದವೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸು || ೪ || ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಾಡಿ
ಯುಂಟಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮವೆನ || ಲುಳ್ಳನ್ನರಸ ಭಾಗೆಯನುಮಾಡಿ || ನಿಲ್ಲದೈದಿಪ
ಗುಣವದು ಸಮಾನಕ್ಕಲ್ಲ | ದಿಲ್ಲವಾತ್ಮಂಗೆ ನೋಡಸಿಯಳೆ || .... || ೫ ||

ಆತ್ಮಂಗೆ ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯು ಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨.

ಸೂತ್ರ || ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಂಗಳ ಧರ್ಮವಾತ್ಮನಿಗುಂಟೆ |
ಕರ್ಮ ವಿದೂರನಪ್ಪುದರಿಂದ ||

ಪದ|| ಜಡಶಬ್ದೋದಯಮಾಗೆ ನುಡಿವುದಖಿಳವನು| ತಡೆವುದಂತದು
ವಾಗಿಂದ್ರಿಯಧರ್ಮ|| ನುಡಿಯಾತ್ಮನೊಳಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನರಿ ಯಂಚೆ | ನಡೆ

ಯಳೆ ವೇದಸಮ್ಮತದಿಂದ ॥೧॥ ಜಡವಸ್ತುಗಳನಿಂತು ಪಿಡಿವುದು ಬಿಡುವುದು। ಮಡದಿ ಕೇಳ್ಪಾಣೇಂದ್ರಿಯದ ಧರ್ಮ॥ಬಿಡದೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲಾ ಜಡಧರ್ಮ। ದೊಡಗೂಟವಿಲ್ಲವಾತ್ಮನೊಳೊಮ್ಮೆ ॥೨॥ ಜಳಧಿ ಮುಂತಾದ ಅಖಿಳಭೂತದೆಡೆಯೊಳು। ಸುಳಿದು ನಿಲ್ವುದು ಪಾದೇಂದ್ರಿಯಧರ್ಮ॥ ತಳಿರಡಿಯಳೆ ನೋಡಲದರ ಸೋಂಕಿಲ್ಲಾತ್ಮ। ನೊಳು ಪೂರ್ಣನಚಲನಪ್ಪದರಿಂದ ॥೩॥ ಒಡಲ ಮಲವನೊಮ್ಮೆ ಪಿಡಿವುದು ಬಿಡುವುದು। ಜಡಜಪಾಯ ಧರ್ಮವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ॥ ಒಡಲಿಲ್ಲ ಮಲವಿಲ್ಲದಾತ್ಮನೊಳದನೆಂತು। ನುಡಿಯಬಪ್ಪುದು ತೋರಮುಡಿಯಳೆ ॥ ೪॥ ಅಂಗನಾ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಸಂಗತಿಯೊಳು ಕರಣಂಗಳಿಗಾನಂದವೆಸಗುವ ॥ ಹಿಂಗದೀ ಗುಣವೆ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಧರ್ಮವಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸು ಭಾವೆ ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೩ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭

ಸೂತ್ರ ॥ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಂಗಳಗುಣವಿಲ್ಲದಾತ್ಮಂಗೆ।
ಶುದ್ಧಚಿನ್ಮಾತ್ರನಪ್ಪುದರಿಂದ ॥

ಪದ ॥ ವೇದ ಪುರಾಣಾಗಮಾವಳಿಯನು ಗೀತ। ವಾದ ನಾದಗಳನಾಕರ್ಣಿಪ॥ ಚೋದನೆ ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯದ ಧರ್ಮವಾತ್ಮಂಗೆ। ಭೇದಿಸಲಣೀವಿಲ್ಲವದುತಾನು ॥ ೧ ॥ ಮೃದು ಶೀತ ಕಠಿಣಾದಿಕದ ಸೋಂಕುಗಳನರಿ। ವುದು ತಾನೆ ಚರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಧರ್ಮ ॥ ಇದು ದೇಹರಹಿತನಾದಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲವೆಂ। ಬುದು ವೇದಸಿದ್ಧವಪ್ಪುದು ನಂಬು ॥ ೨ ॥ ಪ್ರಿಯವಾದ ನೃತ್ಯ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಕೃತವೇಷ। ಚಯದರುಶನವೆಂಬುದೆಲ್ಲವು ॥ ನಯನೇಂದ್ರಿಯದ ಧರ್ಮವಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲೆಂದು। ಪ್ರಿಯತಮೆ ಮತಿಮುಟ್ಟಿ ತಿಳಿ ನೀನು॥ ೩ ॥ ನಲುವಿಂದೆ ಮಧುರಾದಿ ಪಲವು ರಸಂಗಳ। ನಲಸದಾಸ್ವಾದಿಪ ತನುವಿದು ॥ ಲಲನೆ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಧರ್ಮವದಾತ್ಮಂಗೆ। ಸಲೆ ದೊರಕೊಳಲರಿಯದು ಸತ್ಯ ॥೪॥ ಪಲವು ಸುಗಂಧದಪಲವು ದುರ್ಗಂಧದ। ಪಲವು ಭೇದಂಗಳನರಿವುದು ಸಲೆ ನಾಸಿಕೇಂದ್ರಿಯಧರ್ಮವಾತ್ಮಾನಿಗಿಲ್ಲ!ವೆಲೆಕೋಮಲಾಂಗಿಭಾವಿಪುದಿಂತು॥೫।

ಆತ್ಮಂಗೆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೨

ಸೂತ್ರ || ಕರಣಧರ್ಮಂಗಳ ಬೆರಿಕೆಯಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ |

ಪದ || ನೆನಹು ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ವಿಮತಿ ಮುಖ್ಯ | ವೆನಿಪೆಲ್ಲ ಮನೋಗುಣವೈಸೆ || ವನಿತೆ ಕೇಳಿಲ್ಲಾತ್ಮಸಿಗೆ ಮನೋದೂರನೆಂ|ದೆನುತಾ ಮದ ವಾಕ್ಯವಿಹುದಾಗಿ ||೧|| ಎನಿತು ಸಂಶಯವಾಗಲನಿತನು ನಿಶ್ಚಯಿ ವನುವಿದು ಬುದ್ಧಿಯ ಗುಣವೈಸೆ | ಘನಸಂವಿದಾತ್ಮನದಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ ವನಘ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಂಬಿದ ನಿಂತು || ೨ || ತನು ಮುಖ್ಯದೊಳು ಘಟಾಧಿ ದೊಳಗಾನೆನ್ನ | ದೆನುತಿರ್ಪುದಹಮಿನ ಗುಣವಕ್ಕು|| ಜನನ ವಿದೂರನಾ ತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲೆಂದು | ವಿನಯವಾರಿಧಿ ತಿಳಿವುದು ನೀನು || ೩ || ಕರಣನಿಕರವ ದನಿತದೆಲ್ಲವನವ| ಧರಿಪುದು ಚಿತ್ತವೊಂದರ ಗುಣ || ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನ ಬೆರಸದೆಂದೆಲೆ ಹೆಂಗ | ಳೆರಸಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಿರ್ಧರಿಪುದು || ೪ || ಜೀವನ ನಜ್ಞ ನಾನು ದೇವನಾನೆಂಬ ಭಾವದೆ ಜ್ಞಾತೃವಿನ ಗುಣವದು || ಕೋವಿ ಕೇಳು ನಿಜಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲೆಂಬು | ದಾವೇದಹಿತವೆನಿಸುವರ್ಥ ||೫

ಆತ್ಮಂಗೆ ಅಂತಃಕರಣಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೫

ಸೂತ್ರ || ತನು ವಿಷಯಾದಿಗಳನು ಚೇಷ್ಟಿಸುವ ಗುಣ
ವನಿಲನದಲ್ಲದಾತ್ಮನೊಳಿಲ್ಲ ||

ಪದ || ತನುಪಿನ ರುಜೆ ಚಲನಾದಿಗಳಿವು ನೋಡ | ಲನಿಲನವಿಕ ಗಳಲ್ಲದೆ || ಘನ ಚಿತ್ಪರಾತ್ಮನಿಂದಾದ ಕರ್ಮಾಕರ್ಮ | ಜನಿತವಲ್ಲೆಂದ ಕಾಣಲುಬೇಕು || ೧ || ನಾಗಕೂರ್ಮನ ಕೃಕರನು ದೇವದತ್ತನಂ | ತಾ ಳುಮಾ ಧನಂಜಯನೆಂಬ || ಭಾಗೆ ವಡಿದು ವಾಯು ವಾಗಿಂದ್ರಿಯಾ ಚೇ | ಷ್ಟಾನುಗುಣಂಗಳವಾತ್ಮಗಿಲ್ಲಾಗಿ ||೨|| ಜಾಣೆ ಕೇಳ್ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯು ಶಬ್ದಾದಿಗ | ಳಾಣತಿ ವಿಡಿದು ಕರಣಾದಿಯ || ಮಾಣದೆ ಚೇಷ್ಟಿಸುತಿಪ ನಾವಿಕೃತಿಯಂ | ಬೂಣೆಯ ವಣುವಿಲ್ಲವರಿವಿಂಗೆ || ೩ || ವೈರಂಭ ಮುಖ ಪ್ರಭಂಜನಂತರ್ಯಾಮಿ | ಯಾರ್ಕೈ ಮಹಾಪ್ರಾಣವೆನಿಪ್ಪೈದು ಮಾರುತಂಗ ಮನಸಾದಿ ವಿಕಾರಾನುಕಾರಿಗಳಾತ್ಮನಲ್ಲಂಗನೆ || .... || ೪ ||

ಆತ್ಮಂಗೆ ಬಾಹ್ಯಾಧಿಕರಣ ಚೇಷ್ಟಾಧರ್ಮತ್ವ ನಿರಾಕರಣ |
ನಿರೂಪಣೆ-ಸಚಿತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೧

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ದುಃಖ ನಿಕರವಾ ।
ಕರಣರಹಿತ ಸುಖಾತ್ಮನೊಳುಂಟೆ ॥

ಪದ॥ ಮನದೊಳ್ಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಸಂಶಯನಿಶ್ಚಯದೆ ಮಿಗೆ। ಜನಿಸುಗಾ ದುಃಖವಹಮಿನೊಳು॥ ಘನಗರ್ವದಿಂದುದಿಪುದು ಸಂವಿದಾತ್ಮನೊ।ಳಿಸಿತಿಲ್ಲ ವದು ಮತ್ತಗಜೆಯಾನೆ ॥ ೧ ॥ ಚಿತ್ತದೊಳ್ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದಜ್ಞತೆಯಿಂದೆ ಜ್ಞಾ । ತೃತ್ವದೊಳುದಿಸುಗಾ ದುಃಖವು॥ ಮತ್ತೆತದ್ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ವಿಷಯಂ ಗಳೊಳು ಜನಿ । ಸುತ್ತಿರ್ಪುದದುಸುಖಾತ್ಮ ನೊಳುಂಟೆ ॥ ೨ ॥ನೆನೆ ಮನೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಜನಿತ ದು:ಖಂಗಳಾ । ತ್ಮನವಲ್ತು ಕರಣರಹಿತನಾಗಿ ವನಿತೆ ಬಳಿಕ ವೈರಂಭಾದಿ ವಾಯುವಿನ ವ । ರ್ತನದಿಂದಲಹುದು ನಿಜವಕ್ಕು ॥೩॥ ಎಲ್ಲ ತೋರ್ಕೆಗಳೊಳಗಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಖ ದು:ಖ । ವೆಲ್ಲವನುಂಬುದು ಮನವೈಸೆ ॥ ನಲ್ಲಳೆ ತನ್ನನುಭವವಲ್ತು ತನಿಸಿದ್ರೆ । ಯಲ್ಲಿ ತಾನಿರ್ದುಮದಿಲ್ಲಾಗಿ ॥ ೪ ॥ ಅನುಭೂತವಿಷಯವನುರೆ ಮರೆವುದೆ ಮತ್ತೆ । ನೆನೆವುದು ಮನವು ಸಂಭಾ ವಿಸೆ॥ ಅನುಭವಿಪುದು ನೆನೆಯುವದಿಲ್ಲವಾತ್ಮಂಗೆ।ತನುರಹಿತನು ನಿರ್ವಿಷಯಿ ಯಾಗಿ ॥೫॥ ಸಕಲಕರ್ಮಂಗಳ ನಖಿಳಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ । ನಿಕರಂಗಳೆಸಗುವ ವಲ್ಲದೆ॥ಅಕಲಂಕನೆನಿಸುವ ಚಲಿತಾತ್ಮ ನಾ ಕರ್ಮ। ಪ್ರಕರಂಗಳೊಡವೆರಸು ವನಲ್ಲ ॥೬॥ ಸಕಲ ಭೇದಾನುಭಾವನೆಯೆ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ । ನಿಕರದವೀ ದೃಶ್ಯಚಯದೊಳು॥ ವಿಕರಿಸ ದರಿವಿನೊಳಿಲ್ಲ ವದ್ವಯವಾಗಿ । ಮಕರಧ್ವಜಾ ಸ್ತ್ರಾನುಗುಣನೇತ್ರೆ ॥೭॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಖಿಳಕರಣ ವೃತ್ತಿಯಾತ್ಮ ಸಂ । ಭವಯತ್ನವಲ್ತು ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ॥ ತವೆ ತನ್ನ ತಾನಹುದೆಂದು ನೀನರಿಕಣ್ಗ ಳಿವೆಯಾಟ ದಸುಗತಿಗಳ ಪಾಂಗು ॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಸಕಲ ದು:ಖಾನುಭವ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೭ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೯.

ಸೂತ್ರ । ಸೋಮರ್ಮಡಿಯಬಲೆ ಷಡೂರ್ಮಿಗುಣಾದಿಗ ।
ಳೋರ್ಮೆಯುಮಿಲ್ಲ ವಚ್ಚರಿವಿಂಗೆ ॥

ಪದ ॥ ಜರೆ ಮೃತಿಯೊಡಲಿಂಗೆ ಹರಣಕ್ಕೆ ಕ್ಷುಧೆ ತೃಷ್ಣೆ ! ಪರಿಶೋಕ ಮೋಹವಾಬುದ್ಧಿಗೆ॥ ಅರಿಪರ್ಗವಾ ಮನಸಿಗೆ ನಿಸ್ತರಂಗಚಿ। ಚ್ಚರಧಿಯೊಳವು

ತೋರಿಲರಿವವೆ ॥ ೧ ॥ ಜ್ಞಾನ ಸಮಾಧಿ ತದ್ಧ್ಯಾನ ಜಪಾದಿ ವಿ । ಧ
ಪೂಜಾದಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ನೀತಿ॥ ಮೌನ ದಯಾದಿಗಳಾ ಸತ್ವಗುಣಧರ್ಮ
ನಿಜಜ್ಞಪ್ತಿಯೊಳಿನಿತಿಲ್ಲ ॥ ೨ ॥ ರಾಗ ತದ್ವಿಷಯೋಪಭೋಗ ಶೃಂಗ
ಕಾ । ವ್ಯಾಗಮ ಕರ್ಮಾದಿಕುಳವೆಲ್ಲ ॥ ಆಗಳುಮಾ ರಜೋಗುಣಧವ
ವಾತ್ಮನೊ । ಳೀಗೈದುದಿಲ್ಲವೆಂದರಿವುದು ॥೩॥ ವಾದ ದುರ್ವಿಷಯ ಪ್ರಮಾ
ಕಲುಷ ವಿಮೋ । ಹೋದಯಾ ವಿದ್ಯಾದಿಕಂಗಳು॥ ಭೇದಿಸಾತ್ಮನೊಳಿಲ್ಲ
ತಮೋ ಗುಣಧರ್ಮ । ವಾದುದೆ ನೈಜವಿದಲೆ ಸಾಧ್ವಿ ॥ ೪ ॥ ಮನದ
ಕೇಳ್ಮಾರುತನು ಗುಣ ತನುವಿನೊ ಳೆನಿತುಧರ್ಮಂಗಳುಂಟನಿತೆಲ್ಲ ॥ ಷ
ಚಿತ್ಪರಾತ್ಮನೊಳಿಲ್ಲವೆಂತೆಂದೊಡೆ । ತನುವಿಲಕ್ಷಣನಾದ ಕತದಿಂದೆ ॥ ೫
ಪರಿವ ಮುಗಿಲ್ಗಳ ಪರಿಯನಿಂದುವಿಗೆಂಬ । ಮರುಳಂತೆ ಸುಖದುಃಖಾ
ಗಳನು ॥ ಪರಿಕಿಸದವಿಕಾರ ದರಿವಿಗೆಂಬವರರೆ । ಮರುಳರಲ್ಲವೆ ನೋ
ಮೈತ್ರೇಯಿ ॥ .... ॥ ೬

ಆತ್ಮಂಗೆ ಷಡೂರ್ಮಿ ಗುಣಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ಲಕ್ಕೆ ಪದ ೪೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಜಗವಿದೆಲ್ಲವು ಪುಸಿಯಾಗಿ ಕನಸಿನಂತೆ ।

ಮಗುಳೆ ತೋರ್ಪುದು ಬಾಧಿಸದು ನೋಡು ॥

ಪದ ॥ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಕೇಳವಸ್ಥಾತ್ರಯವೆಸೆವತ । ನುತ್ರಯವಾ ಜೀ
ತ್ರಯವೆಂಬ ॥ ಈತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮಕವಪ್ಪುದು ತಾನೆ ಜ ।ಗತ್ರಯವಿದು ಕಲ್ಪಿತ
ಯಕ್ಕು ॥೧॥ ಇದು ನಾಮಭೇದದಿಂದಿದು ರೂಪಭೇದದಿಂ । ದಿದು ಕರ
ಭೇದದಿಂದೆಸೆವುದು॥ ಇದು ಜಗದ್ಭೇದತ್ರಯಾತ್ಮಕ ವರವಿನೊ । ಳಿದುಪು
ಕಲ್ಪಿತವಹುದಾಗಿ ॥೨॥ ತಳಭಾವನೀಲತೆ ಮಲಿನತ್ವವೆಂಬಿವಾ । ಗಳುನ
ದೊಳು ಮಿಥ್ಯೆವೆನಿಪಂತೆ॥ ಕಳಹಂಸಗಮನೆ ಕೇಳೀ ಜಗತ್ರ ಯವಿಂತು।
ದಂದು ತನ್ನೊಳು ಪುಸಿಯಕ್ಕು ॥ ೩ ॥ ಪಗೆಗೆಟ್ಟ ನೆನಹಿಗಾ ಬಗೆದೋ
ತಿರ್ಪಂತೆ । ಜಗವಿಂತಿದೆಲ್ಲವು ಪುಸಿಯಾಗಿ । ಮಗುಳೆ ಮುನ್ನಿನ ಪರಿಯೊ
ಕಾಣಿಪುದು ತನ್ನ । ಬಗೆಯೊಳು ಬಾಧಿಸಲರಿಯದು ॥೪॥ ಕನಸಿನ ನಿ
ಬಂಧನ ವೆಚ್ಚ ತ್ತರಿದನೊ । ಳಿನಿತು ಬಾಧಿಸದೆ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ॥ ನೆ

ಖಿಳ ಪ್ರಪಂಚವಾ ಪರಿಯೊಳು। ತನಗೆ ತೋರ್ಪುದು ಬಾಧಕವೆಯಲ್ಲ ||೫|| ಅದು ತನ್ನಿಂದವೆ ತಾನೆ ಕೆಡುವದವಿದ್ಯೆಯಿಂ। ದೊದವಿದ ವಾಸನಾಪದವಾಗಿ|| ಅದು ತನ್ನೊಳುರೆ ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗಲಾ ಕೆಡದುಳಿ । ದುದು ಶುದ್ಧಪರಬೊಮ್ಮ ವದುತಾನೆ || .... ||೬||

ಆತ್ಮಂಗೆ ಜಗದ್ಬಾಧಾ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೯ ಕ್ಕೆ ೫೧

ಸೂತ್ರ || ಗಣಿಸಿದವಸ್ಥೆ ಮೂರಳಿದು ತುರಿಯವದು ।
ಗುಣಗಂಧಾವಸ್ಥೆಯಾತ್ಮನೆಯಲ್ಲ ||

ಪದ || ಜಗವಿದು ದಿಟವೆಂಬ ಬಗೆಯೆ ಜಾಗರಣವಾ । ಜಗವನು ಪುಸಿಯೆಂಬುದದು ಸ್ವಪ್ನ || ಜಗವಿದನೇನೆಂದು ನೋಡದಿರವೆ ಸುಪ್ತಿ। ಮೃಗಮದಗಂಧಿ ತಿಳಿವುದಿಂತು ||೧|| ಇವು ಮೂರವಸ್ಥೆ ಬಾಹ್ಯವೆನಿಪ್ಪದೃಶ್ಯಂಗ! ಳಿವನುರೆ ತನಗನ್ಯವಹುದೆಂದು || ವಿವರಿಸಿ ಕಾಣ್ಬಾತನಿಗೆ ದ್ರಷ್ಟನೆಂಬನಾ! ಮವು ಸಲ್ವುದಂಬುಜಾಯತನೇತ್ರೆ|| ೨ || ಈ ಯವಸ್ಥೆಗಳನಭ್ಯಾಸಯೋಗದ ತೋರ। ಲೀಯದಡಗಿಸಲಾ ದ್ರಷ್ಟಂಗೆ|| ಮಾಯಾಖ್ಯ ದೇಹವಾಗಳೆ ಪಮನಿಪುದೆಲೆ। ಪ್ರಿಯತಮೆ ನೋಡದಂತರ ದೃಶ್ಯ ||೩|| ಮನವಿಡಿದರಿವ ಚೇತನವ ಚೇತನವನೊಂ। ದಿನಿಸಗಲದೆ ಮನವಿವು ತೋರ!! ತನುವಿನಲ್ಲಿಯೆ ತೋರ್ಕೆಯಳಿದು ದಿಂದುದೆ ಮಾಯಾ ! ತನುಧರ್ಮವದು ತುರ್ಯವೆನಿಪುದು ||೪|| ತೋರುವ ಕಪಟದ ಮೂರವಸ್ಥೆಗಳನು । ತೋರುವರಿವನಡಗಿಸಲೇನು || ತೋರದೆ ನಿಸ್ತರಂಗಾಂಬುಧಿಯಂತಿರೆ । ತೋರುತಿರುವುದು ತುರ್ಯಪದವದು || ೫ || ಗುಣಗಂಧಾವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಗುಣಪದವಲ್ತು ಮ । ತ್ತೆಣಿಕಲಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಸತ್ವಾದಿ || ಗುಣದಿಂದೆ ತೋರ್ಪವಸ್ಥಾತ್ರಯ ವಲ್ಲಿದು । ಗುಣನಿಧಿ ತುರ್ಯವೆಂದೆನಿಪುದು ||೬|| ಅದು ಮಾಯೋಪಾಧಿಯೆಂಬುದವಸ್ಥಾವಾಸನಾ । ಪದವಾ ಪ್ರಯತ್ನಂಗಳಿಲ್ಲದೆ || ಉದಿಸುವ ಮೂರವಸ್ಥೆಗಳಳಿದುಳಿದಿರ । ವದು ತಾನಭ್ಯಾಸ ಸಂಜನಿತವು || ೭ || ಆ ಮಾಯಾತನುಧರ್ಮವಾ ನಿಜಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲ । ವಾ ಮಾಯೆಯನು ಕಾಣ್ಬ ಕತದಿಂದೆ || ಆ ಮಾಯೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದಾಗಿಯೆ ಪುಸಿ । ಯಾ ಮಹಾದೃಶಿಮಾತ್ರವದು ಸತ್ಯ ||೮|| ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನ ಬುದ್ಧಿಕೃತ್ಯವೆ ತುರಿಯವ। ದತ್ಯರ್ಥವೆನೆ ತೋರಿ

ಕೆಡುವುದು ॥ ಸತ್ಯವಿದೆಂದು ನಂಬಲೆ ನೀನು ಮೈತ್ರೇಯಿ। ಶ್ರುತ್ಯನುಶಾ
ಪಹುದಾಗಿ ॥೯॥ ತೋರುವ ವಿಷಯುವ ತೋರುವ ದೇಹವ । ತೋರುವ
ರಿವರಿವೆಂದೆಂಬ ॥ ಮೂರುಮಾ ಜಾಗರಣಾದಿ ನಾಲ್ಕರೊಳಿಂತು । ತೋ
ತಿರ್ಪುದು ದೃಶಿಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ॥೧೦॥ ಎಲ್ಲವಸ್ಥೆಗಳೊಳಗಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಬ್ಬನಿ ! ಗಿ
ಬೇರೆ ತನ್ಮಯವಾಗೆ ॥ ನಿಲ್ಲದೆ ತೋರ್ಪವು ಸುಖ ದುಃಖಾದಿಗಳವು । ಬ
ನೋಡಲ್ಕೆ ಪುಸಿಯಕ್ಕು ॥ .... ॥೧೧

ಆತ್ಮಂಗೆ ಮಾಯಾತನುಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೧೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೨.

ಸೂತ್ರ ॥ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾಗರಣದಿಂದರಿಯಲ್ಕೆ।
ಮುನ್ನಿನವಸ್ಥೆ ನಾಲ್ಕವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥

ಪದ ॥ ಆ ನಾಲ್ಕವಸ್ಥೆಯನಾ ನಾಲ್ಕು ತನುವನಂ। ತಾನಾಲ್ಕು ತೆ
ಜೀವರುಗಳ ॥ ಆ ನಾಲ್ಕು ವಿಕೃತಿರೂಪಾಗಿ ಕೆಡುವನದ । ನೂನ ಸಾ
ಕನಾತ್ಮನರಿವನು ॥ ೧ ॥ ಶುದ್ಧ ಸಂವಿತ್ತಿನೆಚ್ಚರು ದೋರಲದರಿಂದೆ । ಸಿ
ಮಾದುದೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಪ್ಪ ॥ ಶುದ್ಧ ಜಾಗರಣವದನು ನೋಡು ಮೈತ್ರೇಯಿ
ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ಯೊಳುನೀನೊಲವಿಂದೆ ॥೨॥ ತರುಣಿ ವಿಶಿಷ್ಟಜಾಗರಣದೆನೋ
ಜಾ । ಗರಣಾದಿ ದೃಶ್ಯವೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥ನಿರುತದಿಂದವು ಮಿಥ್ಯೆಯಾಗ
ದ್ರಷ್ಟನಾ । ಪರಿಯೊಳು ಮಿಥ್ಯೆಯಾ ದೃಶಿ ಸತ್ಯ ॥ ೩ ॥ ಅಹಿಬುದ್ಧಿಯ
ನೇಣಿನಹಿ ಕೆಡೆ ಕೆಡುವಂತೆ । ಮಹದಾದಿ ದೃಶ್ಯಂಗಳಳಿವಲ್ಲಿ ॥ ಸಹವಿರ
ವನಾ ದ್ರಷ್ಟನುಮಾ ಸಾಕ್ಷಿ । ಯಹ ನಿಜದೃಶಿಯುಳಿದಿಪ್ಪುದು॥ ॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಸಕಲ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೬.

ಸೂತ್ರ ॥ ಕನಸು ತಾನಿದಿರೆಂದು ಪುಸಿದೋರಿದಂತೆ ನೋ ।
ಡನಿಮಿತ್ತವಾಯ್ತು ವಿಶ್ವಭ್ರಾಂತಿ ॥

ಪದ ॥ ಕನಸುಮಾದ್ರಷ್ಟನುಮನಿಮಿತ್ತವೆನೆಮಾನ। ವನೊಳಿಲ್ಲದ
ತೋರಿದಂದದಿ॥ಮುನಿವಧು ಜನಮುಖ್ಯೆ ಕೇಳಾತ್ಮನೊಳು ಕಲ್ಪಿ । ತನು
ಜಗತ್ರಯಮುದಿಸಿತ್ತು ॥ ೧ ॥ ಗಣಿಸುಪಾದಾನಕಾರಣ ಸಹಕಾರಿಕಾ । ತ

ನಿಮಿತ್ತಾಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂಬ ॥ ಗುಣವಂತೆ ಕಾರ್ಯ ಸಂಭವಕಿಂತು ಮೂರು ಕಾ । ರಣ ಬೇಹುದೆಂದು ಪೇಳುವರೆಲ್ಲ ॥ ೨ ॥ ಸುದತಿ ಕೇಳಿಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆ ಯುಪಾದಾದವ। ಪ್ಪುದು ಸಹಕಾರಿ ಸಾಧನವದು ॥ ಒದವಿದ ಕರ್ತೃನಿಮಿತ್ತ ವೆನಿಪುದಿದು । ವಿದಿತವಖಿಳ ಕಾರ್ಯದುದಯಕ್ಕೆ ॥ ೩ ॥ ಇನಿಯುಳೆ ಗ್ರಾಹ್ಯ ವೆನ್ಮೃತ್ತಿಕೆ ಸಾಧನ। ವೆನಿಪುವೆ ಚಕ್ರ ದಂಡಾಧಿಕ ॥ ವನಜಾಕ್ಷಿ ಕುಂಭಕಾ ರನೆ ಕರ್ತೃಘಟಕಾರ್ಯ । ವಿನಿತರಿಂದಹುದೆಂದು ವಿಧಿಪರು ॥೪॥ ಇದು ಜಗ ವಾಕಾರಣತ್ರಯವೊಂದರಿಂ । ದುದಿಸಿದುದಿಲ್ಲಾತ್ಮಪದದೊಳು ॥ ವಿದಿತವಾ ಕಲ್ಪಿತಭ್ರಾಂತಿ ಜನಿತವಾಗಿ। ಮುದಗಜಗಮನೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡು ॥೫॥ ಪರ ಮನದ್ವಯ ನಕ್ರಿಯಾತ್ಮನಪ್ಪುದರಿಂದೆ। ವಿರಚಿಪನಲ್ಲವಾ ಕಲ್ಪಿತ॥ ಪುರುಷನೆ ಪುಸಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲರಿಯನಿಂತು । ಪರಕಿಸೆ ಜಗವಿದು ಪುಸಿದೋರ್ಕೆ ॥೬॥

ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜಗನ್ಮಿಥ್ಯತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ— ಸೂತ್ರ ೧೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೨.

ಸೂತ್ರ ಪರದೊಳು ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನಾದಿರೂಪದೆ ಪೇಳ ।
ಲರಿದು ತತ್ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷನ ॥

ಪದ ॥ ಪರಿಕಿಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಪರವಪರವೆನಿಪ್ಪ । ವೆರಡು ರೂಪುಂಟು ಮೇಣವರಲ್ಲಿ ॥ ನಿರುಪಾಧಿಕವೆ ಪರರೂಪುಸೋಪಾಧಿಯು । ಪರರೂಪಹುದು ಚಂದನಗಂಧಿ ॥೧॥ ಪುಸಿಯಲ್ಲವಾ ನಿರುಪಾಧಿಯು ಸೋಪಾಧಿ। ಪುಸಿಯಾದ ವಿದ್ಯೆಯು ಶಬಲವು ॥ ಶಶಿಮುಖಿ ಚೋದ್ಯವಂತದು ಬೋಧ್ಯವದು ವಿಚಾ । ರಿಸಲು ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷನೆಯಕ್ಕು ॥ ೨ ॥ ಪರನ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ತಲ್ಲೀಲೆ ಲಿಂಗಾ ಕೃತಿ । ಪರನಾದವೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದ॥ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾಖ್ಯವನೇಕಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿತ। ಪುರುಷನೋರ್ವನೆ ವಿಷಯನುಮಕ್ಕು ॥ ೩ ॥ ಅಂಧಕರಂಟೆ ದುಂದುಭಿ ಸೂರ್ಪ ಮುಸುಲದಂ । ತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬೇರೆ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ॥ ಒಂದು ಗಜವೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಾದಂತೆ ಮತಿಭೇದ । ದಿಂದೆ ನಾನತ್ವಮೋರ್ವನಿಗಕ್ಕು ॥೪॥ ಕಲ್ಪನೆ ಪಿಡಿದೋರ್ವ ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷನೆ । ಕಲ್ಪಿತ ನಾಮವನೇಕವ ॥ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದೆ ವೈದಿದನು ಪುತ್ರಾದಿ ವಿ । ಕಲ್ಪನೆಯುಳ್ಳ ಮಾನವನಂತೆ ॥ ೫ ॥ ಒಂದೆ ಪ್ರಕಾರವಾದರುವಿನೊಳೀ ಪೆರ್ಚು! ಕುಂದಿನ ಬಗೆ ಸಮವಲಿಗೆಯ: !॥ಒಂದಿ ಪೀವರ ನಿಮ್ನಕುಚ ನಾಭಿಯುಳ್ಳವ ! ಳೆಂದೆನಿಸುವ ಚಿತ್ರದೋಲಿರ್ಕು ॥೬॥

ನಿಜತತ್ವವೆನೆ ರಂಜಿಸನು ಕಲ್ಪಿತಾತ್ಮನೀ । ತ್ರಿಜಗದೊಳರಿವನ್ನೆವರಮಿಂ
ಬೆಜವಾಡನ್ಯಾಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುನ್ನಲಾ। ದ್ವಿಜನೆ ತಾನೆನಿಸಿಪ ರ
ನಂತೆ ॥ ೭ ॥ ಜನನಿಯ ಗರ್ಭದರ್ಭಕನ ಪೋಲಪ್ಪಿನ । ತನುಜನಂತೆ
ಹೊರಗಿರುತಿರ್ಪ ॥ ನೆನಲಾಗದವಿರಳಾನಂ ಚಿದ್ಘನದೊಳಂ । ಗನೆ
ಕಲ್ಪಿತ ಜೀವನ ॥ ೮ ॥ ಚೆನ್ನೆ ವೇದಾನುಯುಕ್ತಿಯೊಳು ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ। ನ
ಯೆನಿಸುವ ಪರಮನೊಳು ॥ ಭಿನ್ನನು ಮೇಣಭಿನ್ನನು ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನ ನೆ
ದೆನ್ನ ಬಾರದು ಪುಸಿ ಜೀವನ ॥೯॥ ಭಿನ್ನವೆ ತಮವಭಿನ್ನವೆ ಸತ್ವವೆನಿಪ
ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನವೆ ರಜೋಗುಣವಕ್ಕು ॥ ಉನ್ನಿಸಿ ನೋಡಲೀ ಕಾಂಡ ತ್ರಂ
ಗಳು । ಚಿನ್ನಿಧಿಯೆನಿಪ ತನ್ನೊಳು ಮಿಥ್ಯೆ ॥ ೧೦ ॥ ಭಿನ್ನನುಮೆಂದು ಕೇ
ವಿಚಾರಿಸಿ ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನನುಮೆಂದ ಭಿನ್ನನುಮೆಂದು ॥ ಬಿನ್ನಣದಿಂದೆ ತ
ಪರೀ ವಿಕಲ್ಪನೆ । ತನ್ನೊಳು ಪುಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿವನ್ನ ॥೧೧॥ ಉಳ್ಳವನೊ
ನೋಡಲಿಲ್ಲದವನು ಭಿನ್ನ । ನಲ್ಲವಭಿನ್ನರೂಪನುಮಲ್ಲ॥ ಚಲ್ಲೆಕಂಗಳೆ ಕೇ
ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾತ್ಮಕ । ನಲ್ಲವರಿಯೆ ತಾನಿಲ್ಲದನಾಗಿ ॥ ೧೨ ॥ ಉಳ್ಳಸ್ಥಾಣ
ನೊಳಗಿಂದ ಚೋರನಂ । ತಿಲ್ಲವಾ ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷನು ॥ ಉಳ್ಳ ಪರಾ
ನೊಳು ತೋರಿ ದಿಟಕೆ ತಾ । ನಿಲ್ಲವೆನಿಪನು ನೋಡಿದು ತತ್ವ ॥೧೩॥
ಗಮಿೂ ಪರಿಯೊಳು ನೆರೆ ಪುಸಿಯೆಂದು । ತನ್ನ ತಾನರಿಯುದ ಮುನ್ನವೆ।
ಯೆಂಬಂತೆಸದಿರ್ಪನರಿಯೆ ಬಳಿ । ಕನ್ನಿನಾನೆಂಬುದೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥ ೧
ಪುಸಿಯಾಗೆ ತನ್ನಿಂದತಾನುಮಿೂ ಜಗಮಿಂತು । ಶಶಿಮುಖಿ ನಿಜಸತ್ಯಮ
ವುದು॥ ಒಸೆದು ನೀನದರಿಂದವನು ಮ:ತಿಮುಟ್ಟಿ ಭಾ। ವಿಸು ವೇಷ ವಿಭ
ತನಟನಂತೆ ॥ ೧೫ ॥ ತಾನೆ ಸೃಜಿಸಿ ನೇಣನದರೊಳಗಹಿಯನು ತಾನೊ
ಕಲ್ಪಿಸಿ ಭೀತಿಸಿ ॥ ತಾನೆ ತಿಳಿದು ಭೀತಿಯುಳಿದು ಬಳಿಕ ತನ್ನ ।ತಾನೆ ಪದ
ಮಿರ್ಪ ನರನಂತೆ ॥ ೧೬ ॥ ತನ್ನೊಳಜ್ಞಾನವದರಿಂದೆ ಸಂಸೃತಿ ।
ನ್ನಿಜವೆಂದು ದುಃಖವನ್ನೈದಿ॥ ತನ್ನನರಿದು ದುಃಖವನು ನೀಗಿ ಕಲ್ಪಿತ ।ನ
ತಿಯನು ತಾನೆ ಪಡೆದನು ॥ ೧೭ ॥ ಕನ್ನಡಿಯೊಳು ತೋರ್ಪ ತನ್ನ ಮಿ
ರೂಪಿ । ನಿನ್ನಾಡೆ ತನ್ನನೆ ಕಾಣ್ಬಂತೆ ॥ ಮುನ್ನವೆ ಪುಸಿಯೆನಿಸುವ ಜೀ
ತ್ಮಕನಿಂದೆ । ತನ್ನ ತಾನರಿವನಾ ಪರಮಾತ್ಮ ॥ .... ॥ ೧

ತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜೀವತ್ವ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೩ಕ್ಕೆ ಪದ ೯೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ಪರಮನದ್ವಯನಾಗಿ ಪನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲವಾ ।
ಪುರುಷ ಪನ್ನಿಧಿ ಚೇಷ್ಟೆಯಖಿಳವು ॥

ಪದ ॥ ಇಲ್ಲದ ಪುರುಷನಿಂದಿಲ್ಲದ ಕರಣಾಳಿ । ಗಲ್ಲದ ಚೇಷ್ಟೆಸಮ
ಪುದೆ ॥ ಉಳ್ಳಂತೆ ಪೇಳೆನಗರಿವಂತಿದನು ತಳು । ವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲ ಸನ್ಮನಿ
ಂದ್ಯ ॥೧॥ ಎನೆ ಕೇಳ್ದು ಮುನಿಪನಾ ವನಿತೆಯಂ ಬೋಳೈಸಿ । ಮನದನು
ಾಗವಲರುಿಅರೆ॥ ವಿನಯದಿಂದರುಪಿದ ನಖಿಳಮಿದಜ್ಞಾನ। ಜನಿತವಾಗಿಯೆ
ಿಥ್ಯೆಯಹುದೆಂದು ॥೨॥ ತರಳಾಕ್ಷಿ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದೆ । ದೊರ
ಕೊಂಬುದಖಿಳ ಮಿಥ್ಯಾ ಜಾಡ್ಯ॥ ಕರಣಾದಿ ವಿಷಯ ವಿಸರಕೆ ತದ್ವ್ಯವಹೃತಿ
ರುತದಿಂದರಿಯಲಂತದು ಪುಸಿ ॥೩॥ ಅರಿವು ಪರಮನಾಗಿ ಮರವೆ ಕಲ್ಪಿತ।
ಾಗಿ । ಯರಿವಿನೊಳ್ಮರವೆ ಘಟಿಪದಾವ ॥ ತೆರದೊಳು ತೋರಮುಡಿಯಳೆ
ೖತ್ರೇಯಿ ನೇ । ಸರನೊಡವೆರೆಯದ ತಮದಂತೆ ॥೪॥ ಪರಮನದ್ವಯ
ರ್ಣನಹುದಾ । ಸನ್ನಿಧಿ । ದೊರಕೊಳ್ಳಲರಿಯದು ಕಲ್ಪಿತ ॥ ಪುರುಷನ
ನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲವೆ ಬೇರೆಂದು । ಪರಿ ದೊರಕೊಳ್ಳದಂತಿದು ಸತ್ಯ ॥೫॥ ಕನ
ನಯಸ್ಕಾಂತವಾ ಕನಸಿನ ಲೋಹ ! ವನು ಚಲಿಯಿಸುವಂತೀ ಸಕಲಕ್ಕೆ ॥
ನರುಹಲೋಚನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಕಲ್ಪಿತ ।ನೆನಿಪನು ಚೇಷ್ಟಾದಿ ಬೀಜನು॥೬॥
ಇಲ್ಲದ ಭ್ರಾಮಕ ಮುಳ್ಳಂತೆ ಕನಸಿನೊ । ಳಿಲ್ಲದ ಲೋಹ ಚಲನವನು ॥
ುಲ್ಲಡಿಯಳೆ ಮಾಳ್ಪುದಂತೆ ಕನಸಿನಂತಿ । ದೆಲ್ಲವಾ ಪುರುಷ ಸನ್ನಿಧಿ
ೇಷ್ಟೆ ॥೭॥ ಕನಸಿನ ಪುರುಷಂಗೆ ಕನಸಿನಂಗನೆಯಿಂದೆ । ಕನಸಿನ ಪುಲಿ
ಯಿಂದೆ ಸುಖ ದುಃಖ ॥ ಜನಿಸುವಂತೀ ನೆನಸನ ವಿಷಯಾಳಿಗ । ಳನುಭವ
ಹುದು ಕಲ್ಪಿತನಿಂದೆ ॥೮॥ ಇಲ್ಲದ ತನ್ನಿಂದಮಿಲ್ಲದತಾನಾಗು ॥ ತಿಲ್ಲದಖಿಳ
ೋರಿಕೆಗಳನು ॥ ಉಳ್ಳಂತೆ ಬಗೆವನಾ ಕಲ್ಪಿತನರಿದೊಡೊಂ ! ದಿಲ್ಲವಾ
ೋರ್ಕೆ ಚಿತ್ತಲ್ಲದೆ ॥೯॥ ಬಗೆಯಿಂದೆ ತಾನಾಗಿ ಬಗೆಯಿಂದಿಳೆಯನಾಳಿ ।
ಗೆಯಿಂದೆ ಬಳಿಕಲಾ ಬಗೆ ಗೆಟ್ಟು ॥ ಬಗೆಯಿಂದೆ ತನ್ನತಾರಹನೆಂದು
ಮೈತ್ರೇಯಿ । ಬಗೆ ಸೋಮಶರ್ಮ ಜನಕನಂತೆ ॥೧೦॥ ಧರೆಯೊಳುದಿಸಿ
ೇಣು ಕದಳಿ ನಾಳಾದಿಕ । ವಿರದೆ ಫಲಿಸಿ ತಾನೆ ಕೆಡುವಂತೆ ॥ ಪರನೊಳೊ
ದು ಕಲ್ಪಿತನು ಬೋಧಮಾಗಲಂ । ತರಿಸದೆ ತನ್ನ ತಾನಳಿವನು ॥೧೧॥

ಸುರಪದವೆಳಸಿಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಳು ನಿಜ । ನರಭಾವವನು ಜನಮುಳಿವಂತೆ
ಪರರೂಪವೊಳು ಮಿಗಿಲರಿವಿಂದೆ ಜೀವಂಗೆ । ಪಿರಿದು ತನ್ನಳಿವಂಗೀಕ್ಷ
ವಕ್ಕು ॥೧೨॥ ಕನಸಿನ ತೋರ್ಕೆಯಾ ಕನಸನು ಕಾಣ್ಬಾತ ।ನನಿತುಮೆಚ್ಚ
ನೊಳು ಪುಸಿಯಂತೆ ॥ ನೆನಸಿನ ವಿಷಯವಾ ದ್ರಷ್ಟನು ಮೆಂಬ ಭಾ । ವ
ಮಿಥ್ಯೆ ತನ್ನ ತಾನರಿದಂದು ॥ .... ॥ ೧೩

ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೃಗ್ದೃಶ್ಯಭ್ರಾಂತಿ ನಿರಸನ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೧೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧

ಸೂತ್ರ ॥ ತಾನುಳ್ಳೊಡುಂಟು ತೋರುವ ಜಗವಿದು ನೋಡು ।
ತಾನಿಲ್ಲವರಿದಂದು ನಿಜದಲ್ಲಿ ॥

ಪದ ॥ ಇಂತು ತೋರುವ ಜಗದ್ಭ್ರಮೆಯುಮಾ ತನ್ನಹಂ। ಭ್ರಾಂ
ಯನೆಂಬುಭಯವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥ ಕಾಂತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡೆ ಬ
ಕೇನೊಂ। ದುಂ ತೋರದರಿಪೊಂದೆ ಪರಮಾರ್ಥ ॥ ೧ ॥ ತಾನುಂಟು ಜ
ಮುಂಟು ತಾನಿಲ್ಲದಿರೆ ಜಗ। ವೇನುಮಿಲ್ಲಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸೆ ॥ ತಾನಿಲ್ಲವಿದರಿ
ದೀ ತ್ರಿಜಗದೊಳಿಂತೆಂಬು। ದೇನೇನು ನುಡಿಯಲೊಂದಿನಿಸಿಲ್ಲ ॥೨॥ ತೋ
ವ ದೃಶ್ಯ ದೃಕ್ಕುಗಳೆಂಬುಭಯಮಿಂತು। ತೋರದ ಕತದಿಂದೆ ಪುಸಿಯೆಂದು
ಜೇರ ನುಡಿಯುಲುಂಟೆ ತಿಳಿ ಬಳಿಕೇನೊಂದು । ತೋರದ ಚಿನ್ಮಯಾತ್ಮ
ಸತ್ಯ ॥೩॥ ಜಡದೃಶ್ಯವೀ ದೇಹವಜಡ ದೃಶ್ಯನೆ ದ್ರಷ್ಟ । ನಡೆದಿಡವಿಲ್ಲದೆಂತ
ಭಯವು ॥ ಮಡದಿ ಕೇಳ್ತನಗೆ ತೋರದಿರಲ್ಕೆ ತಾನೆಂಬೀ । ನುಡಿಯದೆಂ
ಹುದು ವಿಚಾರಿಸೆ ॥ ೪ ॥ ತಾನೆಂಬನಾ ದೃಶ್ಯವನು ದ್ರಷ್ಟನನು ಮೇಣು
ತಾನೆಂಬನಿಂತನುಭವಸಿದ್ಧ ॥ ತಾನೆಂಬವೇದ್ಯತೆಯಿಂದೆ ನೋಡಲು ಮಿಥ್ಯೆ
ತಾನಲ್ಲದುದು ತಾನೆ ಪರತತ್ವ ॥ ೫ ॥ ಪ್ರಕೃತಿ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ವಿಕೃ
ರೂಪದೆ ತೋರ್ಪ । ಸಕಲ ದೃಶ್ಯಂಗಳನೆಲ್ಲವ ॥ ಅಕುಟಿಲೆ ತನ್ನವನು
ನೇತಿಗಳೆದು ನಿಂ । ದಕಲಂಕಾದ್ವಯ ಬೋಧಮಯನಾತ್ಮ ॥ ೬ ॥ ಎಂದ
ಕರ್ಮದನೊಂದದೆಂದು ಬಂಧನಮಿಲ್ಲ । ವೆಂದು ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ
ವೆಂದು ಸುಖಾದ್ವಯಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ತದು ಬ್ರಹ್ಮ । ವೆಂದು ನಂಬಲೆ ನೀ
ನಿಜವಿದು ॥ .... ॥ ೭

ಅದ್ವೈತಾತ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೦

ಸೂತ್ರ ॥ ಬಳಿಕಾತ್ಮನಿಗೆ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಾದಿಯೆಂತೆಂಬ ।
ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ಬೆಸಗೊಂಡನಳಿನಯನ ॥

ಪದ ॥ ಎನಲದನುರೆ ನಂಬಿ ವನಿತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿಯಾ । ಮುನಿಪಂಗೆ
ುಸಿ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಮನದೊಲವಿಂದೆ ಬಿನ್ನೈಸಿದಳಾ ಭ್ರಾಂತಿ । ಜನಿಸಿ
ತಾ ಪ೭ಾತ್ಮನೊಳೆಂದು ॥ ೧ ॥ ಮತ್ತಮಾ ಭ್ರಾಂತಿ ನಿಮಿತ್ತಮೆಂದೆನಿಸಿ
ೀ । ರುತ್ತಿರ್ಪ ಸುಖದುಃಖಬಂಧನ ॥ ಮೊತ್ತದ ಮೋಕ್ಷವಾತ್ಮನೊಳಾವ
ದೊಳಾ । ಯಿತ್ತು ಪೇಳೆನಗೆ ತಾಪಸವಂದ್ಯ ॥ ೨ ॥ ತನುವಿದು ತಾನೆಂಬ
ು ತನ್ನದೆಂದೆಂಬ । ತನುಧರ್ಮವೆಲ್ಲವು ತನಗೆಂಬ ॥ ಇನಿತು ವಿಭ್ರಾಂತಿ
ಾತ್ಮನೊಳಾದುದೆಂತು ಸ । ನ್ಮುನಿ ಮುಖ್ಯ ತಿಳುಪಿ ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ॥ ೩ ॥
ರಗಿದು ಕೌತುಕವೆನಿಸಲ್ಕೆ ಬೆಸಗೊಂಡೆ । ವನಿತೆಲ್ಲವನು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ॥
ುನಿಪ ನೀನೊಲವಿಂದೆ ತಿಳುಪೆಂದು ಮೈತ್ರೇಯಿ। ವಿನಯವಾರಿಧಿ ನಮಿಸಿದ
ದು ॥ ೪ ॥ ಇದು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿಯ ಪೇ । ಳಿದ
ಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ ॥ ಒದಗಿದ ಸಂವಾದದೊಳಗೆರಡನೆಯದ ।
ದು ಸಂಧಿ ಪರಮಾನುಭವ ಬಂಧಿ .... ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೫

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨ ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೧೧ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಹಾ

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

೩ ನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಮುಂಟೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ।
ಕಾಂತೆ-ಕೇಳಂತಾದೊಡಹುದಲ್ತೆ ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸುಖಪೂರ್ಣ ।ಧಾಮಂಗೆ
ತ್ಯಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂಗಾಮೋದ
ಂದೆ ವಂದಿಸುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಶ್ರೀ ಮದಾನಂದಾತ್ಮ ರಾಮನೂರ್ಜಿತನಭಿ ।
ಮನಧಿಕ ದಯಾರಸ ಪೂರ್ಣ ॥ ಕಾಮವಿದೂರನುತ್ತಮ ಯಾಜ್ಞ

ವಲ್ಕ್ಯಮ । ಹಾಮುನಿ ಸುಗುಣಸಂಪನ್ನನು ॥೨॥ ಮುನಿವರನಿನಿಯಳಿಗನು
ರಾಗದಿಂದವ ಳೆನಿತನು ಬೆಸಗೊಂಡಳನಿತನು ॥ ಅನುಭವ ಗಮ್ಯವೆಂದೆ
ಪಂತೆ ತಿಳುಪಿ ಚಿ। ದ್ಘನಮುಕ್ತಿ ಸುಖದೊಳಿರಿಸಿದನು ॥ ೩ ॥ ಅದು ವ
ಸುಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಯೋಗವದು ತಿಳಿ । ಯದಡೀಗಳದಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ॥ ಸ
ಮಳಾತ್ಮಕನೊಳಾರೋಪಿತಮೆನೆಸರ್ವ। ವಿದನು ನಿವರ್ತಿಪನೆಲೆ ಕೇಳು ॥೪
ತನುವನೆ ತಾನೆಂಬ ತನುತನ್ನದೆಂದೆಂಬ। ತನುಮುಖ್ಯ ಜಗವಿದು ನಿಜವೆಂ
ಇನಿತಳವಟ್ಟು ವಿವೇಕವನುಳಿದಚೇ । ತನ ಭಾವವದು ತಾನೆ ಭ್ರಮೆ
ಯಕ್ಕು ॥೫॥ ಅನುಭೂತವಿದು ತನ್ನಿಂದನನುಭೂತಂ ತಾನಿ । ದೆನಲಿಲ್ಲವ
ಭ್ರಾಂತಿಯನು ಮತ್ತೆ ॥ ವನಿತೆ ಸದಸ್ವ ವಶದೃಶವಹುದೀ ಭ್ರಾಂತಿ।ಯೆನಲಿ
ವಾತ್ಮನೊಳರಿಯಲ್ಕೆ ॥೬॥ ಗುಣರಹಿತನಿಗೆ ಸುಗಣತನು ತಾನೆಂಬ । ಗುಣ
ವಿದು ತಾನೆ ತದ್ಭ್ರಮೆಯಲ್ತೆ ॥ ಗುಣಮಣಿ ಭೂಷಣಿ ತಿಳಿ ಸಹಿ ಭ್ರಾಂ
ತೇರ್ಲ । ಕ್ಷಣಮಸ್ತಿಯೆಂಬ ವಚನದಿಂದ ॥೭॥ ಸವಿಕಾರಿಯೆನಿಪೊಡಲ
ನೀನೆಂಬೀ ಭ್ರಾಂತಿ ಸವನಿಸಲದು ಕಾರಣದೆ ನಿನ್ನ । ಸವಿಕಾರಿಯೆಂಬ
ವಿವೇಕಿಸದೊಮ್ಮೆ ನೀ ॥ ನವಿಕಾರಿ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ನಿಜದಿಂದೆ॥ ....॥ ೮ ॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಭ್ರಾಂತಿ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೮

ಸೂತ್ರ ॥ ಕಂಡುದನೆಲ್ಲವನುಂಡೆನೆಂದೆನಲಾತ್ಮ ॥
ನುಂಡಾತನಖಿಳವನೆನಬೇಕು ॥

ಪದ ॥ ಸವಿಕಾರಿಯಾಗಿ ತೋರುವ ತೋರಿ ಕೆಡುವದೇ । ಹವನೆ
ನಾನೆಂದೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ॥ ಭವಬಂಧ ವಹ ತಾಪತ್ರಯಾದಿಗಳಿಂತು
ಸಮನಿಸುಗವು ನಿನ್ನೊಳರಿ ಮಿಥ್ಯೆ ॥ ೧ ॥ ಅವಕುಪರತಿಯದು ಸವನಿ
ಸುಖವೆಂಬ । ರವಿವೇಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಗೆಯಿಂದ ॥ ಕುವಲಯ ದಳನೇತ್ರೆ
ಮೈತ್ರೇಯಿ ಕೇಳು ದುಃ । ಖವನೆ ತತ್ಸುಖವೆಂಬರಿಯದೆ ॥ ೨ ॥ ತನು
ವಿರಹಿತ ನವಿಕಾರಿ ಯಚಲಿತನೆಂ। ದೆನಿಸುವಾತ್ಮನಿಗೆ ತತ್ತನು ದುಃಖ॥ಜನನ
ಮರಣ ಶೋಕ ಭಯಬಂಧನವೆಂಬಿವೆ । ಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲವಬಲೆ ಕೇಳರಿದಂದು॥೩॥
ದುಃಖಾದಿಕವನಿದಿರಿಟ್ಟು ಕಾಣ್ಬತನಾ। ದುಃಖಾದಿರೂಪವ ನೆಲೆಗೈದು ॥
ದುಃಖಾದಿಗಳ ನನುಭವಿಸುವನಲ್ಲವಾ।ದುಃಖಾದಿ ತನಗೆ ಕೇಳ್ಪುಸಿಯಾಗಿ॥೪॥

ತುದನ್ನೆಲ್ಲವನುಂಡೆನೆಂದೆಂಬೊಡೆ। ಕಂಡಶುದ್ಧಾದಿವಿಷಯವನು॥ ಉಂಡಾ
ಹನದರಿಂದೆ ತಿಳಿಯೆ ಚಿದ । ಖಂಡಾತ್ಮನಿಗೆ ಭೋಕ್ತೃತನಮುಂಟೆ ॥೫॥
ಗೆ ಭೋಕ್ತೃತ್ವ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ತೋರುವ ತನವಿದು ತಾನಲ್ಲವೆಂತೆನೆ ।
ತೋರುವ ಘಟ ಪಟಾದಿಗಳಂತೆ ॥

ಪದ ॥ ತನು ದೋರದಿರೆ ತನುವಿದು ನೀನೆಂದೆಂತೆಂಬೆ। ತನುತೋರ್ಪ
ದಿಂದೆ ನೀನೆಂಬೆ ॥ ನಿನಗೆ ತೋರಿತ್ತಾಗಿ ನೀನಲ್ಲವೀತನು । ತನುವಿಂದ
ನಿಂತಿದು ಸತ್ಯ ॥೧॥ ತನುವಿದಾನೆಂದೋರ್ಪೆ ತನು ತನ್ನದೆಂದೋ
। ನಿನಗೆ ತೋರ್ಪುದರಿಂದೆ ತನುವಿದು ॥ ಮನದನ್ನೆ ನೀನಲ್ಲವಿದನು
ಕ್ಯಾನುಮಾನ । ವನುಭವದಿಂದ ವಧರಿಪುದು ॥೨॥ ಘಟವ ಕಾಣ್ಬಾತನಾ
ವೆಲ್ಲವಂತಂತೆ। ಘಟದಂತೆ ತೋರುವ ತನುವಿದು॥ ಘಟಕುಚಿ ಪರಿಭಾವಿ
ನೀನಲ್ತು ಕ । ಪಟವೈಸೆ ನೀನೆಂಬುದಿದು ಯುಕ್ತಿ ॥೩॥ ಈ ದೇಹ
ವಿವಾದಾಸ್ಪದಿ ತಾನಲ್ತು । ಭೇದ ಭೀತ್ಯಾದಿ ಜನಕವಾಗಿ ॥ ಕಾದಲೆ
ಸ್ಪರದೇಹದಂತೆಂಬುದು । ವೇದಾನುಮತವಿಂತಿದನುಮಾನ ॥೪॥ ಮಲ
ತ್ರ ರೇತೋರುಧಿರ ಪೂಯ ನರಮಜ್ಜ । ವೆಲು ಚರ್ಮಮಯವಾದ
ವೆಸ್ತ ॥ ಸಲೆ ಶುದ್ಧ ಬೋಧಾತ್ಮ ಪದವಾದ ತಾನೆತ್ತ । ಲೆಲೆ ನೀರೆ
ಡಿಂತಿದನುಭಾವ ॥೫॥ ತನುವಿನಂತಿರೆ ದೃಶ್ಯವೆನಿಪುದರಿಂದಿಂದ್ರಿ । ಯ
ಯವಾ ಪ್ರಾಣವಹಮಾದಿ ॥ ಇನಿತನು ನೀನಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಪುದು
। ನಿನಿರನ್ನೆ ಸತ್ಯಾನುಭವದಿಂದ ॥೬॥ ವನಿತೆ ಮನೋಮತಿಯಹಮು
ತ್ರಾದಿ ಸಾ । ಧನತೆಯಿಂದವೆ ದೃಶ್ಯವಹವಾಗಿ॥ ಅನುದಿನಮಿವು ತನಗನ್ಯ
ದೆ ತಾನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲವರಿ ದೀಪಾದಿಗಳಂತೆ ॥೭॥ ಅರಿದೆನೆಂಬಾಗಳಾಮರದೆ
ಬಾಗಳಾ । ಅರಿವಿನುಳುಮೆ ನೀನಲ್ಲದೊಡಾವ ॥ ತೆರದಿಂದೆ ನೀರೆ ನೀನರಿ
ತು ಪೇಳ್ವೆ ಮ । ತ್ತರಿದೆನಾ ಮರದೆನೆಂಬೆರಡನು ॥೮॥ ಸುಖವಲ್ಲದುದ
ನಿತನೊಲ್ಲನಾಪಿ ತ । ತ್ಸುಖವನೆ ಕೂರ್ತು ತನಗೆ ತೋರ್ಪ ॥ ನಿಖಿಳ
ವು ಪ್ರೀತಿಕರಮಪ್ಪುದದರಿಂದೆ । ಸುಖರೂಪನಾತ್ಮನೆಂಬುದೆ ಸತ್ಯ ॥೯॥
ತ್ಮಂಗೆ ದೇಹಾದಿ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೨.

ಸೂತ್ರ || ತನುವಿಗಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಂಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೆಂದು |
ವನಿತೆ ಕೇಳ್ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಯಂತೆ ||

ಪದ || ಜಡವಿದುತನು ತಾನಜಡನೆಂತು ಸಂಗತಿ | ಜಡವಜಡಂ
ಗಪ್ಪುದೆ || ಬಡನಡುವಿನ ಬಾಲೆ ಬಗೆವುದು ನೀನಿಲ್ಲಿ | ಸೊಡರು ಕತ್ತಲೆ
ತೆರನೆಂದು ||೧|| ತನುವಿಗಾತ್ಮನಿಗೆಂತು ಪುನುವಿಲ್ಲವಂತೆನೆ | ತನುಮೂ
ವದು ತಾನಮೂರ್ತನು || ತನುಭಿನ್ನವದ್ವಯನೆನಿಪನೆ ತಾನಿಂತು | ತ
ಲಯವದು ತಾನಲಯನಾಗಿ || ೨ || ತನು ದೃಶ್ಯವಾತ್ಮನೆದೃಶಿರೂಪು ತ
ಮಿಥ್ಯೆ | ಯೆನಿಪುದು ತಾನೆ ಸನ್ಮಾತ್ರನು || ತನು ದುಃಖಪಿಂಡವರಿವೆ ಸ
ಮಯನಾಗಿ | ತನುವಿಗೆ ತನಗೆ ಮೇಳನವಿಲ್ಲ ||೩|| ತನುವಿನೊಡನೆ ಸಂ
ನುದಿದಮಿಲ್ಲಾಗಿ | ತನುಧರ್ಮಕರ್ಮಂಗಳೊಡಗೂಟ || ಇನಿತಿಲ್ಲವಾತ್ಮ
ತಿಳಿದಂದು ಕೇಳೆನ್ನ | ಮನದನ್ನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಮುದದಿಂದ || ೪ || ದೆ
ವನಿದನನ್ಯ ದೇಹದಂದದೊಳು ಸಂ| ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಲರಿಯದ|| ಮೊ
ತಂಗಹುದೆ ನಿಜಾನಂದವದು ಕೋಟಿ | ದೇಹದೊಳುಗ್ರತಾಪಸನಾಗೆ || ೫
ದೇಹಾತ್ಮರ್ಗನ್ಯೋನ್ಯ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೪ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೭

ಸೂತ್ರ || ತನುಗುಣವಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲವೆಂತೆಂದೊಡ |
ತನುವಾಗಿ ಪರತನುಗುಣದಂತೆ ||

ಪದ || ದೇಹಾದಿಯನು ಕಾಣ್ಬನಾ ದೇಹಾದಿಕವಲ್ತು | ದೇಹಾದಿ
ಗುಣ ಕರ್ಮವು || ಊಹಿಸಿ ನೋಡು ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನಿಂತು ನಿ | ರ್ದೇ
ಯಾದರಿವಿಗಿಲ್ಲದು ತಥ್ಯ || ೧ || ತೋರುದನರಿವನಾ ತೋರುವುದಲ್ಲೆಂತ
ಬೇರೆ ಚಿದ್ರೂಪನಾದುದರಿಂದ || ತೋರುವೀ ಸಕಲ ಜಡಂಗಳಧರ್ಮವಾ
ಬೇರೆನಿಸಿದ ಚಿತ್ತಿಗೆನಲುಂಟೆ||೨|| ತನು ಧರ್ಮವಾತ್ಮನಿಗಿಲ್ಲವಾದನುವಿಂ
ತನುವಾಗಿ ತಿಳಿ ದೇವದತ್ತನ || ತನುಧರ್ಮವದು ಯಜ್ಞದತ್ತನಿಗಿಲ್ಲವೆ
ದೆನಿಪಂತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಿಜದಿಂದ || ೩ || ತನುವಲ್ಲವಿಂದ್ರಿಯವಲ್ಲವಾವ
ಮುಖ್ಯ | ವೆನಿಪ ಕರಣವಲ್ಲವಾತ್ಮನು|| ಅನಿತಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನಾದುದರಿಂದೆ
ಜ್ಜನಿತ ಧರ್ಮಂಗಳಾತ್ಮನವಲ್ಲ || .... || ೪

ಆತ್ಮಂಗೆ ತನುಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೩

ಸೂತ್ರ ॥ ತೋರುವ ತನುವನು ತಾನೆಂದು ಬಗೆದೊಡೆ ।
ತೋರುವೆಲ್ಲವನು ತಾನೆನಲಕ್ಕು ॥

ಪದ ॥ ವ್ಯೋಮವನನಿಲನನಾ ವಹ್ನಿ ಜಲವನು । ಭೂಮಿಯುನಬಲಿ
ದೊಡೆ ॥ ನಾಮಾದಿವಿಡಿದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬ ಜಗವಿದೆ । ಲ್ಲೇಮಾತು
ದೆನಿಸುತಿರ್ಕು ॥ ೧ ॥ ನೀನಲ್ಲದೊಡಲನು ನೀನೆಂದು ತಿಳಿದೊಡೆ ।
ನಿ ಘಟ ಪಟಾದಿಗಳನು ॥ ನೀನೆಂದು ಬಗೆಯ ಬೇಹುದು ಜಡ
ತೆ । ತಾನವರೊಳು ಸಮವಹುದಾಗಿ ॥ ೨ ॥ ತಾನಲ್ಲದೊಡಲನು
ದು ತಿಳಿಯಲಂ । ಶ್ವಾನ ಖರಾಧಿಕ ತನುವದು ॥ ತಾನೆಂಬುದೇಕಾಗ
ದು ಪೇಳಂಗನೆ ಹಾನಿ ಮೇಣಿದರಿಂದ ಪೆರತುಂಟೆ ॥೩॥ ಅನ್ನ ಪಾನದಿ
ತನುವ ನೀನೆಂದೆನ್ನ । ಲನ್ನ ಪಾನಂಗಳಿಂದುದಿಸಿದ ॥ ಭಿನ್ನರೂಪಿನ
ಮೂತ್ರ ರಕ್ತಾದಿಗ। ಳಂ ನೀನೆಂಬುದು ನಿನಗಾಗದೆ ॥೪॥ ತನು ಪುಟ್ಟೆ
ನೀನು ಜನಿಸಿದನೆನೆ ದಿನ । ದಿನದೊಳು ಶತಕೋಟಿ ತನುಗಳು॥ ಜ
ನಿತೆಲ್ಲರೊಳು ನೀರೆ ನೀನು ಸಂ। ಜನಿಸಿದೆನೆಂದೆಂಬುದಲಸದೆ ॥ ೫ ॥
ನ ಮರಣವಿದನು ನಿನಗೆನೆ ಕೋಟಿ। ತನುವಳಿವವು ದಿನದಿನದೊಳು॥
ರ ಮರಣವೆಲ್ಲವನು ಕೇಳಲೆ ಕಾಂತೆ।ನಿನಗೆಂಬುದೇಕಾಗದಿರ್ಪುದು॥೬॥

ದೇಹಾತ್ಮಭಾವ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೬

ಸೂತ್ರ ॥ ನಿನ್ನದಲ್ಲದ ತನು ಮೊದಲಾದದನು ನಿನ್ನ ।
ವೆನ್ನಲಿಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ವೆನವೇಳ್ಕು ॥

ಪದ ॥ ಇಲ್ಲದ ಕುಲಗೋತ್ರವನು ನೀರೆ ನಿನಗೆಂಬೊ ॥ ಡೆಲ್ಲ
ಯು ಕುಲಗೋತ್ರವ ॥ ನಿಲ್ಲದೆ ನಿನಗೆಂಬುದಹುದು ದೇಹಾಧಿಕ । ದಲ್ಲಿ
ಂತು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ॥ ೧ ॥ ಪುಸಿ ನಿನಗಿಲ್ಲದ ಪೆಸರಿಗೋಯೆಂಬೊಡೆ ।
ನಂತಕಗಳುಂಟವಕೆಲ್ಲ ॥ ಸಸಿನೆ ನೀನೋಯೆಂಬುತಿರಬೇಹುದಲಸದೆ ।
ಧೆಯೊಳುನ್ಮಾದಿನರನಂತೆ ॥೨॥ ತನುಗುಣ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮವನೆಲ್ಲವನು
। ವೆನುತಿರ್ಪುದಿಂತು ತೋರ್ಪಖಿಳರ ॥ ತನು ಗುಣ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮವ
ರನು ನಿನ್ನ । ವೆನುತಿರು ನೀರೆ ನೀನುಸರದೆ ॥ ೩ ॥ ನಿನ್ನವಲ್ಲದವನ್ನ
ವೆಂದೆಂಬೊಡೆ । ನಿನ್ನವೆಂದೆನ್ನು ಲೋಕದೊಳಂತು ॥ ಭಿನ್ನರೂಪಿಂ

ದುದಿಸಿದ ವಿಷಯಂಗಳ ।ನಿನ್ನು ನೀನಾಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ॥೪॥ ಮಾಡದ ಕರ್ಮ
ಮಾಡಿದನೆಂಬೊಡೆ। ನಾಡೆಲ್ಲರೆಸಗಿದ ಕರ್ಮವ॥ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನು ನೀನನು
ವವರಲ್ಲಿ । ಮಾಡಿದೆನೆನೆ ಹಾನಿ ನಿನಗುಂಟೆ ॥೫॥ ತನು ವಿಷಯಂಗಳ
ಭವಿಸುವದನೆ ನೀ।ನನುಭವಿಸುವೆನೆಂಬೊಡಿದಿರಿಟ್ಟ॥ತನು ವಿಷಯಾದಿಗ
ಭವವೆಲ್ಲವು!ವನಿತೆ ನೀನರಿ ನಿನ್ನಪೆಸಿಸುಗು ॥೬॥ ತನುವಿಂದ್ರಿಯಾಳಿಮಾ
ಮಿವು ದು:ಖವ । ನನುಭವಿಸುತಮಿರ್ಪವಲ್ಲದೆ ॥ ವನಿತೆ ನಿನ್ನನುಭವವ
ನೀನವಕೆ ಬೇ। ರೆನಿಸಿರ್ಪಕತದಿನಿಂತಿದು ಸತ್ಯ ॥೭॥ ಮನವದು ನೀನಲ್ಲ
ರನುಭವ ದುಃಖ। ವನು ನಿನಗೆಂದು ನೀನರಿವಡೆ॥ ಮನವೆನಿತುಂಟು ಲೊ
ದೊಳನಿತೆಲ್ಲರೊ । ಳನುಭವಿಸುವ ಬಾಧೆ ನಿನಗಕ್ಕು ॥ ....

ಆತ್ಮಂಗೆ ಗೋತ್ರಾದಿ ಭ್ರಾಂತಿ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೭ಕ್ಕೆಪದ

ಸೂತ್ರ ॥ ಇಲ್ಲದ ಜಾತ್ಯಾದಿಗಳು ತನ್ನವೆನೆ ತೋರು ।
ವೆಲ್ಲ ಜಾತ್ಯಾದಿ ತನ್ನವೆನಿಕ್ಕು ॥

ಪದ ॥ ಜನನ ಮರಣಮಿವು ತನಗುಂಟೆ ರೀತದ। ಹನಿಯೊಳಾತ್ಮ
ಸಿಲುಕುವನಲ್ಲ ॥ ತನುವಿರಹಿತ ನಪರಿಮಿತ ನಖಂಡಿತ । ನನುಪಮಾ
ತನಚಲನಾಗಿ ॥೧॥ ಕನಸಿನೊಳರಸಾಗಿ ಮಗುಳೆ ತನ್ನಯ ಶಿರ। ವನು ನಿ
ದುದನು ಕಾಣ್ಬಂದದಿ ॥ ಜನನವಾದುದು ಮೃತ ತನಗಾದುದೆಂಬ ಭಾ ।
ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡೆ ಪುಸಿಯಕ್ಕು ॥೨॥ ಜನನವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ತನುವುಂಟೆ ತ
ವಿಲ್ಲ । ದನಿಗೆ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವು ॥ ಇನಿತನುಸುರಲುಂಟೆ ತಿ
ನೋಡಲ್ಕೆ ಮಾ । ನಿನಿ ಸಂವಿದಾತ್ಮನೊಳವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥೩॥ ತನು ವಿಪ್ರ
ಜೀವಾತ್ಮನೆ ವಿಪ್ರನೊ ಮೇಣು । ತನುಜೀವರುಗಳೊಂದಿ ವಿಪ್ರನೊ ॥ ತ
ವಿಗಾತ್ಮನಿಗೆ ಕೇಳುಭಯಕ್ಕೆ ವಿಪ್ರತ್ವ । ವನು ಪೇಳಲರಿದಾಗಿ ಭ್ರಮೆಯ
॥೪॥ ಭೂತ ಸಂಜಾತವಾದೀ ತನುವನು ವಿಪ್ರ। ಜಾತಿಯೆಂದೊಡೆ ಭೂ
ಯದಿಂದೆ । ಜಾತವಾದಖಿಳ ಜಾತಿಯ ತನುಗಳು ವಿಪ್ರ । ಜಾತಿಗಳವ
ಘಟಿಸದು ॥೫॥ ಜೀವಾತ್ಮನೆ ವಿಪ್ರನೆನೆ ಬಳಿಕಲ್ಲಿ ಕೇ । ಳೀ ವಿಶ್ವದೊ
ಬಹುವಿಧವಾದ ॥ ಜೀವರೆಲ್ಲರು ವಿಪ್ರರೆನಬೇಹುದದರಿಂದೆ । ಜೀವನೆ
ನಲ್ಲಿದು ಸತ್ಯ ॥೬॥ ತನು ಜೀವರೊಂದು ಗೂಡವೆ ವಿಪ್ರನೆಂದೊಡೆ । ತ

ವರೆನಿತುಂಟು ಜಗದೊಳು । ಅನಿತೆಲ್ಲವನು ವಿಪ್ರರೆನವೇಳ್ಕುಮದರಿಂದೆ।
ನು ಜೀವರನು ವಿಪ್ರರೆನಲಿಲ್ಲ ॥ ೭ ॥ ಭಾವಭೇದದೊಳಿಂತು ತೋರುವ
ಪ್ರಾದಿ ಭಾವನೆ ತಾನುವಿೂ ಜಗವೆಂಬ ॥ ಭಾವದ ಬಳಿಕೆ ಭಾವಕಿ ಭಾವಿ
ಲು ಪುಸಿ । ಭಾವಾತೀತನು ತಾನೆ ಪರಮಾತ್ಮ ॥ ೮ ॥ ನಿನಗೆಂತು ನಿತ್ಯ
ನಿತ್ತಿಕ ಕಾಮ್ಯಾದಿ । ಯೆನಿಪ ಕರ್ಮದೊಳಧಿಕಾರವು ॥ ಜನನವಿಲ್ಲದ
ಷ್ಕಳಾತ್ಮನಿಗಾಶ್ರಮ । ವಿನಿತಿಲ್ಲವಾಗಿ ತದ್ವಿಧಿ ಮಿಥ್ಯೆ ॥ .... ॥ ೯ ॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಜಾತ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ–

ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೪

ಸೂತ್ರ ॥ ಗಗನದಂತಿರೆ ನಿರವಯುವನೆನಿಸುವಾತ್ಮ ।
ನಿಗೆ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷದ ವಿಧಿಯುಂಟೆ ॥

ಪದ ॥ ನಿರವಧಿ ನಿರುಪಮ ನವಿಕಾರಿನಿರ್ಗುಣ। ನಿರುಪಾಧಿ ನಿರ್ಮಲ
ನಿಸುವ ॥ ಪರಮಾತ್ಮಕನು ನಿನಗಾವಾವ ತೆರದಿಂದೆ। ದೊರಕೊಳ್ಳಲರಿಯ
ು ಭವಬಂಧ ॥ ೧ ॥ ನಿನ್ನಿಂದ ಭವಬಂಧವೆನ್ನದಿರನ್ಯರಿಂ । ದೆನ್ನದಿರ್ನೀನು
ುಖಾದ್ವಯ॥ ಚಿನ್ನಿಧಿಯಾಗಿ ನಿಷ್ಕಳನಾಗಿ ಪೂರ್ಣತೆ। ಯಿಂ ನಿತ್ಯನಾಗಿರ್ಪ
ತದಿಂದ ॥೨॥ ತನ್ನಿಂದ ಬಂಧವೆಂದೊಡೆ ತನುರಹಿತನ ॥ ಭಿನ್ನಾತ್ಮಕನು
ಾನೆ ತನ್ನನು ॥ ತನ್ನಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ಯವಲ್ಲಾಗಿ । ತನ್ನಿಂದ ಬಂಧ
ಿಂದೆನಲಿಲ್ಲ ॥ ೩ ॥ ಅನ್ಯರಿಂದೆಂದೊಡನನ್ಯಾದ್ವಯಾತ್ಮನೊ । ಳನ್ಯರಿಲ್ಲಾಗಿ
ಟ್ಟುವರಿಲ್ಲ ॥ ಧನ್ಯೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನಿಂತು ವಿಚಾರಿಸ । ಲನ್ಯರಿಂದವೆ ಬಂಧ
ೆನಲಿಲ್ಲ ॥ ೪ ॥ ಜಡ ಮೂರ್ತದೊಳು ಬಂಧವದನೊಪ್ಪಲಹುದು ಪೇ ।
ಡಿದ. ನಿನ್ನನು ಹೆಡಗೈಯನು॥ ಜಡಿದು ಕಟ್ಟಿದರಾರು ಚಿದಮೂರ್ತ ಪರಿ
ರ್ಣ । ದೊಡಲು ನೀನದರಿನೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥೫॥ ಆರು ನಿನ್ನಯ ಕಾಲ್ಗೆ
ಾರಣಮುಳಿದ ವಿಚಾರದಿಂದವೆ ಸಂಕಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ॥ ಭೂರಿ ದುಃಖವನುಣಿ
ುವರಿದು ತಿಳಿ ಮಿಥ್ಯೆ । ಯಾರೈ ನೀನದ್ವಯನಹುದಾಗಿ ॥೬॥ ಪುಸಿಯಾಗೆ
ವಬಂಧವದು ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದು । ಪುಸಿ ನಿನಗಿದು ನಿನ್ನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ॥
ಸರಿವಿಟ್ಟಿಸೆವುದು ನಿಜದಂತೆ ನಾಡೆ ಭಾ । ವಿಸಲಿದೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯೆಯೆನಿಪು
ು ॥ ೭ ॥ ಅದರಿಂದೆ ಬಂಧಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಕ್ತಿಪೇಳ್ವ ಶಾ । ಸ್ತ್ರದ ಗತಿದ್ವಯ

ವಿವು ತನ್ನೊಳು || ಪದವಿಸಲರಿಯವೆಂಬುದನರಿದಾತನೆ | ಪದುಳದಿಂದ
ತನ್ನ ನರಿದಾತ ||೮|| ಪುಸಿ ಕನಸಿನ ಬಂಧವದು ಪುಸಿ ಮೋಕ್ಷವಾ | ಪು
ಯಾದ ಕಲ್ಪಿತ ಜೀವಂಗೆ || ಪೆಸರಿಡಲಾವ್ಥಾವ ತೆರನಾದೊಡೇನದು | ಪು
ನಿಜಾತ್ಮನೆ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತನು ||೯|| ವೇದವೀ ಮೂರು ಕಾಂಡದೊಳಾವ ತೆ
ದಿಂದೆ| ಬೋಧಿಸಲೇನು ವಿಚಾರಿಸೆ|| ಭೇದರೂಪಿನ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷನೆಂಬ
ಪುಸಿ ! ವಾದವೇನದ್ವೈತ ಪದದಲ್ಲಿ || .... ||೧೦ |

ಆತ್ಮಂಗೆ ಬಂಧಾದಿನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೯ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೪.

ಸೂತ್ರ || ತಾನಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಜಗವಿದು ದೇಹಾದಿ |

ತಾನೆಂಬಧ್ಯಾಸದ ಬಲದಿಂದೆ ||

ಪದ || ಕುಂದದೆ ದೇಹಿನಾನೆಂದು ಸಾವಯವನಾ | ನೆಂದ
ತೋರುವ ತನ್ನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ || ಪೊಂದಿ ಕಾಣಿಪುದು ಜಗತ್ರಯವೈ
ತ| ನ್ನಂದದಿಂದವಿ ನೋಡಿದವಿಚಾರ||೧||ತನ್ನ ತದ್ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ಮುನ್ನ
ಜಗವಿದು ತನ್ನಂತೆ ತೋರ್ಪುದು ದಿಟವೆನೆ || ತನ್ನನೆ ಪುಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಾ
ಕ್ಷಣದೊಳದು | ನನ್ನಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕವೆನಿಪುದು ||೨|| ಕನಸಿನ ನೇಣಹಾವಿ
ಕೊರಡಿನತಸ್ಕ| ರನ ಮರೀಚಿಕೆಯೊಲು ತ್ರಿಜಗವು||ಅನುದಿನವರಿಯೆ ತನ್ನೊ
ಳು ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದು ಕ| ಂಡನೆ ದಿವ್ಯಯೋಗಿ ಭುವನದೊಳು ||೩||ತನುವಿದು
ತನ್ನೊಳು ಸತಿ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸವೆಂ | ದೆನಿಪುದು ರಜ್ಜುಸರ್ಪನ ಪೋಲು |
ತನುಧರ್ಮವದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸತ್ಯಾಧ್ಯಾಸ | ವೆನಿಪುದು ದ್ವಿಜನ ದ್ವಿಜ
ಯಂತೆ ||೪|| ಇತರೇತರಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಪುದು ತನ್ನೊಳ್ಪ್ರ | ಕೃತಿಯಾ ಪ್ರಕೃ
ಯೊಳಿರಲು ತಾನು || ರತಿಯಿಂದೆ ಕೇಳಿಂದು ಕಾಂತ ಚಂದ್ರಮನ ಸು|ಪ್ರ
ಬಿಂಬ ವೆರಡರೊಂದಿಕೆಯಂತೆ ||೫|| ಇತರಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಪುದು ನೋಡೆತನ್ನೊ
ಳ್ಪ್ರ | ಕೃತಿ ತಾನೆ ಪೊಳೆದು ಕಾಣಿಸುವದು || ಮತಿವಂತೆ ತಿಳಿ ಮಣಿ
ಯೊಳು ವರ್ಣವೆಂತಂತೆ | ಸತಿ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸಮಿಂತವು ನಾಲ್ಕು || ||೬|

ಆತ್ಮಂಗೆ ದೇಹಾದಿಗಳಧ್ಯಾಸ ನಿರೂಪಣೆ--ಸೂತ್ರ ೧೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೦.

ಸೂತ್ರ || ಅತ್ಯಂತಾಭಾವವೀ ಜಗವೆಂತು ತನ್ನಲ್ಲ |
ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳು ತೋರ್ಪ ಘಟದಂತೆ ||

ಪದ || ಈ ವಿಶ್ವವನು ಪ್ರಾಗಭಾವವಾ ಪ್ರಧ್ವಂಸಾ| ಭಾವವಿನ್ನಿತರೇ
ರಾಭಾವ || ಭಾವೆ ಕೇಳತ್ಯಂತಾಭಾವವೆಂಬೀ ನಾಲ್ಕು | ಭಾವವನುಳ್ಳುದೆಂ
ರಿವುದು ||೧|| ಘಟದಂತೆ ತೋರ್ಕೆಗೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಘಟವಿಂತು | ಘಟವಾಗಿ
ಟ್ಟ ಬಳಿಕದಿಲ್ಲ|| ಘಟವಿಲ್ಲವದು ಮೃತ್ತಿಕೆಗೆ ಬೇರೆ ತಾನೊಂದು |ಘಟವಿಲ್ಲ
ದರಿಂದೆ ಪುಸಿದೋರ್ಕೆ || ೨ || ತೋರುವಲ್ಲಿಯ ಮಿಂ ೧ ತೋರದಲ್ಲಿಯು
ುನ್ನು ತೋರಿ ಕೆಟ್ಟಲ್ಲಿಯು ಘಟವಿದು||ಬೇರಾಗಿ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದೆ ತೋರದು
ದಾ|ತೋರುತಿರ್ಪುದು ಮೃದ್ವಿಷಯವೊಂದೆ||೩|| ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ತಾನಿಲ್ಲವದು
ತ್ತಿ |ಯುಳ್ಳುದುಂಟಾಗಿಯದಕೆ ಮತ್ತೆ | ಇಲ್ಲವೆಂದೆಂದು ಜನನ ಹಾನಿಗಳು
ೃದು | ಪಲ್ಲವಪಾಣಿ ನಂಬಿದು ಸತ್ಯ || ೪ || ಅದರಿಂದೆ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳು
ೋರ್ಪಘಟವಿಲ್ಲ| ವದು ಗಗನಾರವಿಂದದ ವೋಲು|| ಅದು ಮತ್ತೆ ತೋರ
ಂದೆಂದು ಮಿಂತರಿದಂಗೆ | ಸುದತಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೋಡಿದು ಸಿದ್ಧ || ೫ ||
ಟವೆಂತು ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳು ಘಟಸದವೋಲು | ದಿಟದಿಂದೆ ಜಗವಿದು
ನ್ನೊಳು || ಘಟಸದತ್ಯಂತಾ ಭಾವವೆಯಾಗಿ ಕಾಂಚನ | ಘಟಕುಚೆ
ೋರುತಿರ್ಪುದು ಮಿಥ್ಯೆ || ೬ || ಉಳ್ಳಾತ್ಮನೊಳಗೆಂದುಮಿಲ್ಲದ ತ್ರಿಜಗವಿ |
ುಳ್ಳವೋಲಿಹುದು ಚಿನ್ನದೊಳೆಂದು || ಇಲ್ಲದ ಕಟಕ ಮುಕುಟ ಮುದ್ರಿ
ಾದಿಗ ! ಳುಳ್ಳಂತೆ ತೋರುವ ಬಗೆಯಿಂದ || ... . || ೭ ||

ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜಗದಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೧ ಕ್ಕೆ ಪದ.೭೭

ಸೂತ್ರ || ಜಗವಿದು ಪುಸಿಯಾಗೆ ಕಾಣ್ಬವನುರೆ ಪುಸಿ |
ಬಗೆಯದರಿಂದೆ ಸರ್ವವು ಪುಸಿ ||

ಪದ || ಬ್ರಹ್ಮವಿವರ್ತವೆಂದೆನಿಸದು ಜಗವಿದು|ಬ್ರಹ್ಮದಕಾರ್ಯವೆಂದೆ
ಲಿಲ್ಲ || ಬ್ರಹ್ಮವಿಲಕ್ಷಣವೆನಲಿಲ್ಲವದು ತಾನು | ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥವೆನಿಸದು ಪುಸಿ
ೋರ್ಕೆ ||೧|| ಜಗದೊಳು ಸಾಕ್ಷಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವನಾತ್ಮವಿ | ದ್ಯೆಗೆ ಪೇಳಬಾರ
ೇಕೆಂದೊಡೆ || ಬಗೆಗೆ ಗೋಚರವಲ್ಲದನುಪಮಾದ್ವಯವದು| ಜಗವಿದತ್ಯಂ
ಾಭಾವವೆಯಾಗಿ ||೨|| ಎಂದುಮಿಲ್ಲದ ಜಗವನು ನಿಜವೆಂದು ನೀ | ನಿಂದು

ಬಗೆದ ಬಗೆಯನು ತಾನು ॥ ಅಂದವಲ್ಲದೆ ಪುಸಿಯಾಗಿ ಪೋಪುದು ತಿ
ದಂದು ನೀನದಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನಲ್ತೆ ॥ ೩ ॥ ಜಗವಿದು ದಿಟವೆಂಬ ಬಗೆಯ
ಜೀವಾತ್ಮ। ಜಗವಿದೆಲ್ಲವು ನೋಡೆ ಪುಸಿಯೆಂಬ ॥ ಬಗೆಯಂತರಾತ್ಮ
ಬಗೆತನ್ನೊಳ್ಕಿಡೆ ತಾನೆ ಬಗೆಗಗೋಚರನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ॥ ೪ ॥ ಉ
ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳಗಿಲ್ಲದ ದೇವತೆ। ಯುಳ್ಳಂತೆ ಮುಚ್ಚಿ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ॥ ಇ
ತ್ರಿಜಗದ್ವೈತಾತ್ಮನೊಳು ತೋಪು । ದುಳ್ಳಂತೆ ನೆರೆ ವಿಚಾರಿಸಲುಂಟೆ ॥
ಜಗವಲ್ಲವದರಿಂದೆ ಜಗವ ಕಾಣ್ಬವನುಂಟೆ। ಜಗವನು ಕಂಡವನುಳ್ಳೊ
ಮೃಗನೇತ್ರೆ ಪುಸಿಯೆಂದು ಪೇಳಲಹುದು ಪೇಳ್ವ। ಬಗೆದೋರದಾಗ ಕೇಳ್ವ
ಮಿಥ್ಯೆ ॥೬॥ ಉಳ್ಳಂಬುನಿಧಿಜಲ ವಿಲ್ಲದ ತೆರೆ ನೊರೆ। ಗೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮೂಲವೆ
ದಂತೆ । ಸಕಲ ಜೀವರ ತೋರ್ಕೆಗಳಿಗೆ ತಾ । ನುಳ್ಳ ಪರಾತ್ಮನೆ ನಿ
ವಕ್ಕು ॥ .... ॥ ೮

ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮಾಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೮೪

ಸೂತ್ರ ॥ ಸದಸದಾದಿಗಳಿಂದ ಪೇಳಬಾರದ ಜಗ ।
ವಿದು ಮಿಥ್ಯೆ ರಜ್ಜು ಸರ್ಪನವೋಲು ॥

ಪದ ॥ ಸತ್ತೆಂದು ಜಗವಿದಸತ್ತೆಂದು ಮೇಣ್ಸದ। ಸತ್ತೆಂದು ವಚಿಸ
ಕಳವಲ್ಲ ॥ ಉತ್ತಮೆ ಕೇಳಿದು ತನ್ನೊಳಿಂತುತೋ । ರಿತ್ತಹೀ ನೇ
ನೊಳ್ಪೊಳಿವಂತೆ ॥೧॥ ನೀನುಖಂಡಿತನು ನಿನ್ನೊಳಗುದಿಸದು ತನ್ನ। ತಾ
ತೋರದು ಜಡ ಜಗವಿದು ॥ ಮಾನಿನಿರನ್ನೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕವಹುದಿನ । ನ
ನೆಂದು ಪೇಳುವಡರಿವಾರ್ಗೆ ॥೨॥ ಅದರಿಂದೆ ತೋರಿದ ಜಗವಿದು ಕನಸಿನ
ದಮೊಳನಿರ್ವಚನೀಯವಲ್ಲದೆ ॥ ಸುದತಿ ಕೇಳಿದನು ಸದಾದಿಗಳಿಂದಾವ
ಚದುರನು ವಿಧಿಸಿ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ ॥೩॥ ಇದು ಸತ್ತಾದೊಡೆ ಮೇಣಿಂತಿದಸತ್ತಾ
ದೊಡೆ ಮೇಣಿಂ ।ತಿದುಮೆಂದು ತನಗೆ ತೋರ್ಪುದೆ ಬಂಧ ॥ ಇದುಮೆಂ
ತೋರಿಕೆಯಳಿದುದೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂ। ಬಿದು ವಿವೇಕಿಗಳೆಲ್ಲರನುಮತ ॥೪॥ ಇದ
ಚೋದ್ಯವಲ್ಲವೆ ಮಾಯೆ ನೋಡಿದೊಡೆ ತೋ। ರ್ಪುದು ನೋಡದೊ
ತೋರಲರಿಯದು ॥ ಅದರಿಂದೆ ಮಿಥ್ಯೆ ನೋಡಿದು ಸತ್ಯವೆಲೆ ಮೂಢ। ರಿ
ರಂದ ವರಿಯ ಲರಿವರೆಂತು ॥೫॥ ಮನುಜರಾ ಸ್ಥಾಣು ಚೋರನೆಚ

ಲುಗುವೆ । ಮುನಿದು ಗಂಧರ್ವರ ನಗರವ॥ ಅನಲನಿ ನುರುಪಲರಿಗುವೆ
ಯದೆ ಮಾ।ನಿನಿ ಮಾಯೆಯನು ಬೇರೆ ಗೆಲಲುಂಟೆ ॥ .... ॥ ೬ ॥

ಜಗತ್ತಿನನಿರ್ವಚನೀಯತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೩ ಕ್ಕೆ ಪದ ೯೦

ಸೂತ್ರ॥ನಿನ್ನ ಚಿದ್ಭ್ರಮೆ ನಿನ್ನ ಮರವೆಗರವಿಗೆ ಬೀ ।
ಜಂ ನೀನೆ ಪರಮಾತ್ಮನದರಿಂದೆ ॥

ಪದ॥ ತನೊಳಿಲ್ಲದ ಬಗೆಯನು ತಾನೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ । ತನ್ನನುಳಿದು ತಾನೆ ಕ್ಷೀಕಿಸಿ ॥ ತನ್ನ ತಾನರಿದು ತಾನಳಿವ ದಶಮನಂತೆ । ನಿನ್ನೊಳು ತೋರ್ಪು ಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥೧॥ ಆದರಿಂದೆ ಸತ್ಯೆ ನೀನದರಿಂ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ । ಯದ ಿಂದೆ ನಿತ್ಯಾ ಪರೋಕ್ಷನು॥ ಅದರಿಂದರಿಯೆನು ನಾನಾರೊ ಸೋಹಮೆನಿಪ್ಪ॥ ದು ನಿನ್ನೊಳೌಪಚಾರಿಕವೈಸೆ ॥೨॥ ತನುವಿನೊಳ್ವಿಷಯವನನುಭವಿಸುವ ರೆಂ। ದನಿಮಿತ್ತವಹ ನಿನ್ನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ॥ ಜನಿಸಿತಾತ್ಮವಿಚಾರವದರಿಂದೆ ನಗೆಕೇಳ್ । ಘನತರ ಪದವಳಟ್ಟುದು ॥೩॥ ತನುವೊ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ ಚಯವೊ ಬಳಿಕಲಾ । ಮನವೊ ಮೇಣರಿವ ಚಿದಾತ್ಮನೊ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳ್ ೋಹಮೆನಿಪ ಬಗೆವಿಡಿದು ನೀ । ನನಿತು ಚಿದ್ಭ್ರಮೆಯೈಸೆ ನಿಜವಲ್ಲ ॥೪॥ ರಿಯೆ ನೀನವರೊಡನನುದಿನವೆಲ್ಲಯು । ನಿರಹಂಕಾರನು ನಿರ್ವಿಷಯಿ ನು ॥ ಪರಮ ವಿರಕ್ತನತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧನು ಪರಾ। ತ್ಪರ ಬೊಮ್ಮ ಬೋಧ ರೂಪನು ॥೫॥ ಮರದವೋಲ್ ತೋರಿತಾ ಮರವೆ ನಿನ್ನೊಳು ಮಿಥ್ಯೆ । ರಿವು ನಿನ್ನೊಡಲಾದ ಕತದಿಂದ ॥ ಬರಿದೆ ಕಲ್ಪಿತವೈಸೆ ನಿಖಿಳವೆಲ್ಲವು ನು। ಮರೆಯೆ ನಿನ್ನನು ಸದಾ ದೃಶಿಮಾತ್ರ ॥೬॥ ನಿರುಪಾಕಧಿನು ನಿಷ್ಕ್ರಿ ನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪನು । ನಿರುಪಮಜ್ಞಾನ ರಹಿತನು ॥ ಪರಿಪೂರ್ಣನದ್ವ ನಚಲಿತಾತ್ಮನು ಸುಖ । ಭರಿತನು ನೀನೆ ಕೇಳ್ಪರಮಾತ್ಮ ॥ ೭ ॥ ಅದ ಂದೆ ತತ್ವ ಮಸೀತಿಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯ । ಪದವೆನಿಪುದು ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ದಿದು ನೀನಾನೆಂಬುದುಂಟೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ । ಪದಪಿಂದೆ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಬೋಧಕ್ಕೆ ॥ ಅರಿವ ನಿನ್ನನು ನೀನೆ ಮರೆದೆನೆಂಬುದು ಭ್ರಾಂತಿ । ಪೊರಗೆ ಸದ್ಗುರು ೋಧೆಯೊಳು ತೋರೆ ॥ ಮರೆಸುದರಿವ ನಿನ್ನ ನೀನರಿದಾಗಳೆ ।ಮರವೆ ಯಿಪುದು ನೀನು ಸುಖಮಿರ್ಪೆ ॥ ೯ ॥ ರವಿಯಿಂದೆ ರವಿಯ ನಿಮುವಿಸಿಂ

ದಿಂದುವನ | ರಿವವೊಲು ತನ್ನನು ತನ್ನ ಬೆಳಗಿಂದ || ಯುವತಿ ತಾನರಿವ ದಿಂತಹುದು ತನಗೆ ತಾನೆ | ವಿವರಿಸೆ ಗೋಚರನೆನಿಪನು || ೧೦ || ತನಗೆ ತೋರುವವೆನಿತನಿತು ಜಡಂಗಳಾ | ತ್ಮನನವು ಕಾಣಲರಿಯವೆಂತು || ಇನಿತ ನಾರೈದು ನೋಡಲು ಕಾಂತೆವ್ಯೈತ್ರೀಯಿ | ತನಗಿಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತೆಯೈಸೆ ||೧೧|| ಅರಿಯಲು ಮರೆಯಲುಮರಿಗುಸೆ ಜಡವರ್ಗ | ವರಿಯುಲು ಮರೆಯಲು ಬಲ್ಲುದು || ಅರಿವಲ್ಲದನ್ಯಮಿಲ್ಲಾಗಿ ತಾನರಿವಪ್ಪ | ನರಿವಪ್ಪನಾಗಿ ಬೊಮ್ಮವು ತಾನೆ ||೧೨|| ಅದರಿಂದೆ ಸಿದ್ಧ ನೆನಿಪನು ತನಗೆತಾನಿಂ | ಸುದಿಸಿದವೆಲ್ಲವು ಜಡ ಮಿಥ್ಯೆ || ಅದನು ನೀನರಿರಿವೆ ಸಮ್ಯಗ್ಬೋಧಾಗತಿಯಿಂದೆ | ತುದತಿ ಬೇರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳುಂಟಿ || ೧೩ || ಮನಕೆ ವಾಕ್ಕಿಂಗೆ ಗೋಚರವಾಗದನುಪಮ | ನನ ಘನಾನಂದೈಕರಸಪೂರ್ಣ || ಘನಚಿದಾತ್ಮಕನೆ ತಾನೆಂಬುದೆ ನಿಜವಿದು | ಮನು ಮುನಿರುದ್ರಾದ್ಯರನುಭೂತಿ || ... . ||೧೪||

ಸಂವಿದಾತ್ಮ ನಿರುಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೪ ಕ್ಕೆ ೧೦೪.

ಸೂತ್ರ|| ತರ್ಕವ ನುಡಿವನೆ ತತ್ವವಿದನು ಜಡ |
ತರ್ಕಿಗಳಾದ ಮಾನವರಂತೆ ||

ಪದ || ನುಡಿಗೆ ಗೋಚರವೆನಿಪೊಡೆ ತರ್ಕವೈಸಲೆ | ನುಡಿಗೆ ಗೋಚರ ವಲ್ಲದೆಡೆಯಲ್ಲಿ || ನುಡಿದು ತರ್ಕಿಪುದು ಕುತರ್ಕವಾದುದರಿಂದೆ || ನುಡಿದು ತರ್ಕಿಪನತಿ ಮೂಢನು ||೧|| ಆರುಹಿಸಲ್ಕರಹಿಸಲ್ತಿರಹುಂಟೆ ಪೂರ್ಣನಿ | ಗರಿದೆನು ಮರದೆನೆಂಬರುಗಳು || ನೆರೆ ಮರುಳಾಗಿ ಪೋದರುಮೆಂದೊಡಿನ್ನಾವ ತೆರೆದಿಂದೆ ತರ್ಕಿ ವಾದಿಸುವನು ||೨|| ಅರಿಯದ ಮೂಢನ ಪರಿಯೊಳಿರ್ಪನು ನಿಜ| ವರಿದ ಮಹಾಪುರುಷನು ತನ್ನ || ಕುರುಹುದೋರದೆ ತರ್ಕಿಸದೆ ಸುಮ್ಮ ನೆಲ್ಲರ || ತೆರದೊಳುಂಡುಟ್ಟು ಸಂಚರಿಪನು ||೩|| ಪುಸಿ ಜಗತ್ರಯದೊಳು ಪುಸಿತರ್ಕದಿಂದಾದ ಪುಸಿಪರಾಜಯ ವಪಜಯುಮಿವು| ಪುಸಿಯುಹುದವರಿಂದೆ ಪುರುಳುಂಟೆ ತಿಳಿದಂದು | ಪಸಿನೆ ಕೇಳಾನಂದಮಯಗಾತ್ರೆ ||೪|| ಇದು ತತ್ವ ವೆಂದೋರ್ವ ನದನುಮಲ್ಲೆಂದೋರ್ವ | ನದನುಮಲ್ಲೆಂದು ಬಳಿಕಲೊರ್ವ || ವಿದಿತವಿದೆಂದೋರ್ವನೊದವಿ ಸಾಧಿಸುತಿರ್ಪ | ರದರಿಂದೆ ತರ್ಕದೋಳ್ನಿಜ ಮುಂಟೆ ||೫|| ತಿಳುಪವೇಳ್ಪುದು ತನ್ನನೊಲವಿಂದೆ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ | ನಳಿನಾಕ್ಷಿ

ಸಗೊಂಬುದಲ್ಲದೆ || ಉಳಿದಂತದ್ವೈತವಿಷಯುವನು ಗುರು ಶಿಷ್ಯ | ರೆಳಸಿ
ಳಿಯೆ ಮಂದಮತಿಗಳು || .... ||೯||

ಕುತರ್ಕ ನಿರಾಕರಣ ದಿರುಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೦

ಸೂತ್ರ || ಇದು ಸತ್ಯಾನುಭವವಿದು ಮಿಥ್ಯಾನುಭವವೆಂ
ದೊದವಿ ಬೋಧಿಪನೆ ಸದ್ಗುರುವಕ್ಕು ||

ಪದ|| ಅಂತರಾತ್ಮವಸ್ಥೆಯೊಳು ಗುರು ಜೀವಾತ್ಮ | ಕಂತಾನೆ ವಿರತಿ
ಯಿಂದವೆ ಶಿಷ್ಯ || ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿಂತಾಗೆ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬೋಧೆ | ಯಂತವ
ರೊಳು ಸವನಿಸುತಿರ್ಕು ||೧|| ನಿಜವರಿಯದ ರಘುಜನಿಗಾಭೃಗುಜನೆಂತು |
ಜವ ಭೋಧಿಸಿದನಾ ಪರಿಯಿಂದ|| ನಿಜವನು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಗುರುಬೋಧಿಪುದು
ನ್ನ | ನಿಜದೈಕ್ಯವನು ಪರಾತ್ಮಕನೆಂದು||೨|| ಗುರುಸತ್ಯಾನುಭವ ಗೋಚ
ವೆನೆ ಪೇಳ್ದುದ | ನುರುಭಕ್ತಿಯೊಳು ನಂಬು ಬಳಿಕೊಂದು|| ಪರಿಯ
ಮಿಥ್ಯಾನುಭವಕೆ ಗೋಚರವನು ನೀ | ನಿರದರಿ ಪುಸಿಯೆಂದು ಶಶಿಮುಖಿ||೩||
ದ್ವೈತವೆ ಮಿಥ್ಯಾನುಭೂತಿಯೆಂದೊಲವಿನ| ದ್ವೈತವೆ ಸತ್ಯಾನುಭವವೆಂದು||
ಶ್ರುತಾನುಗುಣ ಯುಕ್ತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಪೇಳುವ | ಔ ತತ್ವವನು ಬಲ್ಲ ಸುಖಿ
ಳು ||೪|| ತಾನಿದಿರೆಂದೆಂಬ ಭಾವವೆ ದ್ವೈತವು| ನಾನಿದಿರೆಂಬೆರಡಳಿದಿರ್ದ||
ಜ್ಞಾನವೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲದೆಸೆವ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿ | ಜ್ಞಾನವದ್ವೈತವೆಂದೆನಿಪುದು||೫||
ದ್ವೈತವೆ ಜೀವನದ್ವೈತನಂಬರನುವಾ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಂಗಳೆಂಬೆರಡನು ||
ಮತಿಗಳೆದು ಮೇಣವರ ತೋರ್ಕೆಯುಡುಗಿ ನಿಂ | ದಾತನೆ ಪೂರ್ಣಪರಾ
ತ್ಮನು ||೬|| ಭ್ರಮೆಯಿಂದೆ ಜೀವನಾಭ್ರಮೆ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದು ಕೇಳ್ | ಭ್ರಮೆ
ಯಿಂದೆ ತಿಳಿಯುಂತರಾತ್ಮನಾ|| ಭ್ರಮೆತನ್ನೊಳ್ಕಿಡೆ ತಾನೆಪರಮಾತ್ಮನೆಂದಿಂತು
ಮತಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನರಿವುದು ||೭|| ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಬೋಧೆ ಜಾಗರಣದ
ತೋರ್ಕೆ ಜಾ | ಗರಣಾದಿ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದೆನೆ ಮತ್ತೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಬೋಧೆ
ಳಿವು ನಿಜವಪ್ಪವೆ | ಸರಸಿಜಾನನೆ ಕಲ್ಪಿತವೆ ನೋಡು || ೮ || ಕನಸಿ
ಂಗನೆಯ ಸಂಗತಿಯಿಂದೆತಥ್ಯವೆಂ | ದೆನೆ ವೀರ್ಯಪತನಾದಿಯಹುದಂತೆ
ನಿತೆ ಕೇಳ್ ಗುರು ಶಿಷ್ಯಬೋಧೆ ಕಲ್ಪಿತಕಾಗೆ | ಜನಿಸುವ ನಿಜಮುಕ್ತಿ
ಯುದು ಸತ್ಯ || .... || ೯ ||

ಸತ್ಯಾನುಭವ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೯

ಸೂತ್ರ|| ಮಾತೃ ಮಾನಾದಿ ತ್ರಿಪುಟಿ ದೋರದಾಗಿಯ
ದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಪವಣವಿಲ್ಲಿದು ಸಿದ್ಧ ||

ಪದ|| ಭೇವಜನ್ಯಂಗಳೆನಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿ | ಯಾದಪ ವಣ
ವೆಲ್ಲವು|| ಭೇದ ಬೋಧಕ್ಕೆ ಪವಣವೈಸೆ ನಿಜವನು | ಬೋಧಿಸವಲ್ಲಿ
ವಲ್ಲ ||೧|| ತನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನೋಪಮಾನಸಂ | ...ನಿಸುವುಭ
ರ್ಥಾಪತ್ತಿ || ಘನಶಬ್ದವೆಂಬಿವು ತಾವಾರ ಪವಣಂಗ | ಳೆನಿಪವನ್ನ
ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ||೨|| ಇವು ನೇತ್ರ ಧೂಮ ಸಾದೃಶ್ಯ ನಿಷೇಧಾವ | ಯ
ಷ್ಟಿಯಾಪ್ತೋಕ್ತಿಗಳು ಗೂಡಿ || ಹವಣಿಸಿ ಘಟವಹ್ನಿ ಮರೆ ಯಭಾವ
ಸವಿವನ್ನ ಸ್ವರ್ಗಂಗಳಿರವಕ್ಕು ||೩|| ಅರಿಯಲ್ಪಡುವದೆ ನೀನರಿ ಸುಪ್ರ
ಯಾಖ್ಯ| ವರಿವಾತನಾ ಪ್ರಮಾತೃವೆನಿಕ್ಕು || ಅರಿಯೆ ತತ್ಸಾಧನವದು
ಪ್ರಮಾಣವೆಂ | ದರಿವುದು ತ್ರಿಪುಟಿಯ ನಿಜವನು ||೪|| ಮಾನವೆ ಪ
ಮೇಯವೆ ತಮವದು | ಮಾನಿನಿ ಸತ್ವ ರಜಂಗಳು || ತಾನೊಂದಿನಿಲೆ
ತೃವೆನಿಪುದೀ ಗುಣಗಳೊ|ಳ್ನೀನರಿಯಾತ್ರಿಪುಟಿಗಳನು ||೫|| ಪವಣವಾ
ತಕ್ಕೆ ಪವಣಿಲ್ಲದ್ವೈತಕ್ಕೆ | ಪವಣುಂಟಿ ತ್ರಿಪುಟಿಗಳೆಡೆಯಾಟ || ಸವ
ದ್ವೈತಪದದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ | ತವೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು ನಿಜವಿದು
ಜಡಜಗವದು ಪುಸಿಯಜಡಾತ್ಮ ಸತ್ಯನೆಂ | ಬೆಡೆಯೊಳಬಾಧ್ಯ ಚಿ
ನಾಗಿ|| ಕೆಡದಿರ್ಪತಾನೆ ಪವಣವೈಸೆ ತಿಳಿಯಲಾ| ಜಡಜಗವದು ಮಿಥ್ಯೆ
ಣಿಲ್ಲ ||೭|| ಅನುಭವವದು ಪವಣೆನಿಸದ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲ | ದನುಭವವಿಲ್ಲ
ದಿಂದ || ಘನಕುಚೆಯದನುಳಿದಲ್ಲದೆ ತತ್ವವೆಂ | ದೆನಿಸದು ಸತ್ಯವಿಂ
ನಂಬು ||೮|| ಇದು ತಾನೆ ಸುಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಯೋಗವಿದು ತಿಳಿ | ಯದ
ವರನಿರ್ಗುಣಾಭ್ಯಾಸ || ಪದಗತಿಯನು ಪೇಳ್ವುದಲಸದೆ ಗುರುಗಳು |
ಮಳ ಬೋಧೆ ಸಂಜನಿಸಲ್ಕೆ || ೯ || ಮುನಿನರನಿಂತು ಬೋಧಿಸೆ ಕೆ
ನಲುವಿಂದೆ ವನಿತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ವಂದಿಸಿ ಮತ್ತೆ || ವಿನಯದಿಂ ನಿ
ಗೆರಗಿ ನಿರ್ಗುಣಯೋಗ| ದನುವನೆನೊರೆವುದೆಂದಳೊಲವಿಂದೆ ೧೦|| ವ
ಸಂಧಿಯೊಳಿಂತು ತೋರಿ ಸಾಧ್ಯವನಿನ್ನು | ಬೇರೆ ಸಾಧನದ ಲಕ್ಷಣವ
ತೋರುವೆನುತ್ತರವಾಗಿ ತೋರುವ ಸಂಧಿ|ಮೂರರೊಳಚ್ಚರಿವಡುವಂತೆ|
ಇದು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಮುದದಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪೇ | ಳಿದ ಯಾಜ್ಞವ

ತ್ರೇಯಿಯ॥ ಒದವಿದ ಸಂವಾದದೊಳು ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ । ಸದಮಳ
ಮಾನುಭವಬಂಧಿ ॥ .... ॥೧೨॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ಪ್ರಮಾಣಾತೀತತತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೧.

ಇತಿ ಸಂಧಿ ೩ ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೩೧ ಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ೫೪ ಕ್ಕಂ ಪದ ೪೪೨ ಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ.

ಮಂಗಳಮಹಾ

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

೪ ನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಗುರು ವಚನವೆ ಶ್ರುತಿ ಗುರು ವಚನವೆ ಸ್ಮೃತಿ ।
ಗುರು ವಚನವೆ ಸರ್ವವಿನಿಯಳೆ ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸುಖಪೂರ್ಣ। ಧಾಮಂಗೆ ಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ। ಗಾವೋದದೆ ವಂದಿಸುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಶ್ರೀ ಪರಾನಂದೈಕನಿಧಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯದ । ಪೂರ್ಣನಧಿಗತ ಪರಮಾತ್ಮ ॥ ಕಾಪಟ್ಯದೂರ ನೂರ್ಜಿತನಾಗಮೋಮಾ । ಲಾಪನುನ್ನತ ಚಿತ್ಪ್ರದೀಪನು ॥ ೨ ॥ ಯೋಗೀಂದ್ರನಚಲನಧಿಕನುತರನನು । ರಾಗದೆ ನಿಜಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ॥ ಶ್ರೀಗುಣಯುಕ್ತಮೈತ್ರೇಯಿಗೆರ್ಗುಣ । ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸನವೆ ಪೇಳಿದನಿಂತು ॥೩॥ ಗುರು ವಚನವೆ ಸ್ರುತಿ ಮಾರ್ಥವಿದು ತಾನು। ಗುರುವಿಂದೆ ವೇದ್ಯವೆಲ್ಲವು ನೋಡೆ॥ ಗುರುವಾಕ್ಯದೆ ತ್ರಿಜಗದೊಳೇನೊಂದು । ದೊರಕೊಳ್ಳಲರಿಯದೆಂತಾರ್ಗೆಯು ॥ ೪ ॥ ರು ವಾಕ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಪರತತ್ವವೆಂತಪ್ಪ। ಪುರುಷರ್ಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸದದರಿಂದೆ॥ಗುರು ಮೋಧರೆ ಕೇಳು ಪರಿಭಾವಿಪದೊಡಿಂತು । ಗುರು ವಚನವೆ ವೇದವೆನಿದು ॥ ೫ ॥ ಗುರು ವಚನವೆ ಶ್ರುತಿ ಗುರು ವಚನವೆ ಸ್ಮೃತಿ । ಗುರು ಚನವೆ ಪುರಾಣಾಗಮ ॥ ಗುರು ವಚನವೆ ಸಕಲಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಳಾಗು । ರು ವಚನವೆ ಮೋಕ್ಷಗತಿಹೇತು ॥ ೬ ॥ ಅದರಿಂದೆ ವೇದ ಪುರಾಣಾಗಮ ಸ್ಮೃತಿ। ಪಡಸಿದ್ಧಿಗಳ ಬೇರೆಯರಸದೆ॥ ಸುದತಿ ಸದ್ಗುರು ವಾಕ್ಯವನೆ ನಂಬು

ನೀನತಿ ಮುದದಿಂದೆ ಬಹುಬುದ್ಧಿಗಳಿನಿಕ್ಕಿ ॥ ೭ ॥ ಅನುಭವ ಗೋಚರ
ಪಂತೆ ಪರತತ್ವ । ವನು ತಾನಿದೆಂದು ಪೇಳ್ವುದರಿಂದ ॥ ಇನಿಯಳೆ ವರಗ
ವಚನವೆ ಶಾಬ್ದವೆಂ । ದೆನಿಪ ಪ್ರಮಾಣವಪ್ಪುದು ನೋಡಾ ॥೮॥ ಮನ
ಬೀಜವೆಂದೆನಿಪಂತೆ ಯುಕ್ತಿಗ। ಳನು ಗೋಚರಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದೆ॥ ವ
ಸನ್ನಿಭವಕ್ತ್ರೆ ತಿಳಿಯೆ ಸದ್ಗುರು ವಾಕ್ಯ। ವನುಮಾನವೆಂದೆಂಬ ಪವಣಕ್ಕು।
ಅನುವಾನದಿರವಿನ ಯುಕ್ತಿ ಚಿಂತನವೆಂಬ । ಮನನವೆ ತನ್ನನುಭವವ
ಜನಿಪುದಕ್ಕಾದಿಕಾರಣವಾದ ಗುರುವಾಕ್ಯ । ವನುಭೂತಿಯೆಂದೆಂಬ
ಣಕ್ಕು ॥ ೧೦ ॥ ಅವಗತಿಕ್ರಮವಿದಾ ಶ್ರವಣವಾ ಮನನಮೊ । ಪ್ಪುವ
ಧ್ಯಾಸನವೆನಿಸುವ ॥ ಇತ್ರ ತಾವನುಕ್ರಮದೊಳು ಶಬ್ದವನುಮಾನ । ಪ
ಭೂತಿಯಹುದೆಂದು ತಿಳಿವುದು ॥ .... ॥ ೧೧

ಗುರುವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಸಾಧನತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧

ಸೂತ್ರ ॥ ಶ್ರವಣಾದಿ ಶಬ್ದಾದಿಗಳನುವಿೞ ಕರ್ಮಾದಿ।
ತ್ರಿವಿಧಾವಗತಿಯೊಳರಿಯೆ ಮುಕ್ತಿ ॥

ಪದ ॥ ಪವಣವಹುದು ಶಬ್ದವನುಮಾನನುಭವ । ವವಗತಿ ಕ್ರ
ದಿಂದವನ್ಯಕ್ಕೆ ॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಧ್ಯಾತ್ಮವೆನಿಪ ನೈಜದೊಳೊಂದು । ಪವಣ
ವರಿದಂದು ದಿಟವಿದು ॥೧॥ ಗುರು ವಾಕ್ಯವೆನಿಸುವ ಶ್ರುತಿ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನವ
ಯೆರಡರ ಮಿಶ್ರರೂಪವಾಗಿರ್ಪ ॥ ವರಕಾಂಡತ್ರಯವನೊರೆವು ದವರಿರವ
ತರುಣಿ ನೀನರಿ ಪೇಳ್ವೆನೊಲವಿಂದೆ ॥ ೨ ॥ ಕರ್ಮದಿಂದವೆ ಜ್ಞಾನಕವ
ದಿಂದವೆ ಮೇಣು । ನಿರ್ಮಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದವೆ ಮುಕ್ತಿ ॥ ಪೇರ್ಮೆಯೊಳ
ದೆಂಬುದೆಲೆ ತ್ರಿಕಾಂಡಂಗಳ! ಧರ್ಮವಾ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧವಿದುತಾನು ॥ ೩
ಪ್ರಿಯತಮೆ ತಾನಿದಿರೆಂದು ತೋರುವ ಭಾವ। ನೆಯನುಳಿದೊಡೆ ಮು
ದೊರೆವುದು ॥ ನಿಯತವದಾಗಿ ನೀನರಿ ಮೋಕ್ಷ ವಿಷಯಕ್ಕೆ। ಕ್ರಿಯೆಯಾ
ಸುವಿಚಾರವೆನಬೇಕು ॥ ೪ ॥ ಅರಿವಿನೊಳ್ಕೂಡಿ ತನ್ನನು ವಿಚಾರಿಸುವಾ
ಳರಿವುವಾ ಸುವಿಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಯದು ॥ ನೆರೆ ಬಿಚ್ಚದಿರೆ ನುಕ್ತಿಯಹುದೆಂ
ದದು ಮಿಶ್ರ । ವರಿ ನೀನು ನಿರ್ಮಳ ಮತಿವಂತೆ ॥೫॥ ಮರವೆಯೆಂಬು
ಬಂಧವರಿವೆ ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ನೆರೆಬಂಧವದು ಪುಸಿ ಪೂರ್ಣಂಗೆ ॥ ಕರೆವ

ನೆಂಬ ತಿಳಿವೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ। ವರಿ ಮೋಕ್ಷವಿಷಯದೊಳಿದು ತಾನೆ।।೬।।
ನೂರು ಕಾಂಡವನಾರೈದು ನೋಡಲ್ಕೆ । ತಾಮಸ ರಾಜಸ ಸಾತ್ವಿಕ ।।
ುದ ಗುಣರೂಪವೆಂಬನುಕ್ರಮದಿಂದೆ । ಸೋಮಸನ್ನಿಭಮುಖಿ ತಿಳಿ
ು ।।೭।। ಗುಣಮೂಲವಾದಸಗುಣಯೋಗವಿಡಿದು ನಿ। ರ್ಗುಣವೆನಿಪಂ
ಯೋಗವ ।। ಅಣಿಯರದಿಂದೆ ತಿಳಿದು ನೀರೆ ಕೇಳು ನಿ।ರ್ಗುಣಯೋಗಿ
ಸುವಾತನೆ ಸುಖಿ ।।೮।। ಗುಣಯೋಗಮಾರ್ಗವ ನಣಿಮಾದಿಸಿದ್ಧಿಯ।
ಸದೋರ್ಮೆಯು ತನ್ನ ಮನದೊಳು ।। ತೃಣದಂತೆ ಕಂಡು ನಿಂದಾತನು
ೆ ನಿ । ರ್ಗುಣಯೋಗಿ ಶಿಷ್ಯನೆನಿಪನಿಲ್ಲಿ ।। .... ।।೯।।

ಕಾಂಡತ್ರಯಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೦.

ಸೂತ್ರ ।। ಗುರುವಿಂದೆ ಪರತತ್ವವನು ದೋಷರಹಿತಮಾ।
ಗಿರೆ ತಿಳಿವುದು ಶಿಷ್ಯನೆನಿಪನು।।

ಪದ ।। ಗುರುಪಾದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪರಮವಿರಕ್ತಂಗೆ। ಪರಿಣತ ಚಿತ್ತಂಗೆ
ಂಗೆ ।। ಪರಮಾತ್ಮ ಪದವನು ನಿರಪೇಕ್ಷನೆನಿಸಿ ಸ । ದ್ಗುರುವರನೊಲ
ದೆ ತಿಳಿವುದು।।೧।।ನಿರಹಂಕಾರದೆ ಪರತತ್ವವದನು ದೋಷ ।ವಿರಹಿತಮೆ
ಳಿವುವನನು।।ಗುರುವರನೆಂದು ನಂಬಲು ಬೇಹುದಾನಂದ। ಶರನಿಧಿಯೆನಿ
ಂದರಗಾತ್ರೆ ।।೨।। ತರುಣಿ ಕೇಳಾ ಶ್ರವಣಾದಿ ದೋಷಗಳನು।ವಿರಹಿತ
ಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ।।ಪರತತ್ವಪದವನು ಗುರುಬೋಧೆಯಿಂದವ।ಧರಿವುದುವರ
ನೊಲವಿಂದ ।।೩।। ಶ್ರುತಿ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆನೆ ಮತಿಭೇದದಿಂದವ । ಗತಿ
ನಾ ತ್ವಂಪದದೊಳಗೋರ್ಮೆ।। ರತಿಯಿಂದೆ ತಿಳಿಯದ ಕತದಿಂದೆಕೇಳೆಲೆ।
ನೀನೆಯದು ದೋಷತ್ರಯವಕ್ಕು ।।೪।। ತನುವನಿಂದ್ರಿಯವ ನಸು
ತಃಕರಣಗ । ಳೆನಿಸಿವೆ ತಾನೆಂಬುದನುದಿನ।। ಇನಿತಗಲದೆ ತನ್ನೊಳಿರ್ಪ
ರಯೆಯಿಂದೆ । ತನಗೆ ಶ್ರವಣದೋಷವೆನಿಪುದು।।೫।। ತನುಮೊದಲಿನಿಸಿ
ರ್ಪನಿತುವನರಿವ ದೃ। ಷ್ಟನೆ ತಾನೀ ಯೊಡಲೊಳು ತುರಿಯನು ಎನಿಪ
ಾರದರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಕತದಿಂದೆ। ಮನನ ದೋಷಾಖ್ಯನಪ್ಪನು ತಾನೆ ।।೬।।
ತು ತೋರ್ಕೆಗಳೊಳಗನಿತು ತಾನಲ್ಲವೆಂ । ದೆನೆ ಕಾಣ್ಬ ಸರ್ವ ದೃಕ್ಸಾ
ು ।। ಘನದರಿವಿಂದೆ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಾಹ್ವಯ। ವೆನಿಸುವ ದೋಷಮುಳ್ಳನು

ತಾನೆ ‖ ೭ ‖ ಜಡ ದೃಶ್ಯಾತ್ಮನು ಮೇಣಜಡ ದೃಶ್ಯಾತ್ಮನು ಜಡಾ। ತಾತ್ಮನೆಂಬೀ ಮೂರು ಜಡಭಾವವಳಿದುಳಿದಿರವೆ ದೋಷದೊ ತೊಡರದ ಪದವದು ನಿಜತತ್ವ ‖ .. ..

ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೋಷತ್ರಯ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ

ಸೂತ್ರ ‖ ವಿರ್‍ತಂಗೆ ಕರ್ಮರಹಿತವಾಗಿ ನಿಜವನು ।
ಗುರು ಬೋಧಿಪುದು ನಾಲ್ಕು ತೆರದಿಂದ ‖

ಪದ ‖ ವರಶಿಷ್ಯರನು ಮುಖಾಂತರ ದಶಾಂತರ ಭಾವಾಂ। ತ ನ್ಯೋಪದೇಶಾಖ್ಯ ‖ ಪರಿವಿಡಿದೀ ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಬೋಧೆಗಳಿಂದೆ । ಬೋಧಿಸುವದವಗತಿಯೊಳು ‖ ೧ ‖ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಕೇಳ್ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಗಿರ್ಪ ಸ । ತ್ಕ್ರಿಯೆಯನೆ ಮಾಡಲಪದಿರೆಂಬ ‖ ನಿಯತದೀ ಮುಖಾಂತರವಹುದು ನಿ । ಷ್ಕ್ರಿಯನದ್ವಯಾತ್ಮ ನೀನದರಿಂದ ‖ ೨ ತಿಯನಾತ್ಮಾಭಿರತಿಯನಂತರದಿಂದೆ। ಪರಮನದ್ವಯನೆಂದು ತಿಳಿಪುವ ಬೋಧೆಯದು ದಶಾಂತರವಹುದೆಂದು ನಿ । ರ್ಧರಿಸಿದು ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ ದಾಗಿ ‖ ೩ ‖ ಪರಮನೆ ನೀನೆಂಬುವದೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ಭಾವಾಂ । ತರ ಯೆನಿಪುದು ನಿಜದೊಳು ‖ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೆಂಬ ತಾನನ್ಯನೆಂದೆಂಬ। ಭಾವನೆಗಳು ಪುಸಿಯಕ್ಕು ‖ ೪ ‖ ಅನ್ಯವನೊರೆವುತನನ್ಯವ ನರು ದನ್ಯೋಪದೇಶ ಬೋಧೆಯೆನಿಕ್ಕು ‖ ಧನ್ಯೆ ನೀನರಿಯನ್ಯವದು ಪುಸಿ ಯ । ನನ್ಯಬೋಧ್ಯನು ದೃಶಿಮಾತ್ರನು ‖೫‖ ಇಂತೀಪೆರಿಯ ನಾಲ್ಕು ಬೋಧೆಗಳನು । ಭ್ರಾಂತಿಬೋಧ ಚತುಷ್ಟಯವೆಂದು ‖ ಕಾಂತೆ ನೀ ದೋರಂತೆ ಪರಾತ್ಮನ । ನಂತನದ್ವಿತಿಯ ಚಿನ್ಮಯನಾಗಿ ‖ ....

ಬೋಧ ಚತುಷ್ಟಯ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ೩೪

ಸೂತ್ರ ‖ ಸಕಲ ವಿಷಯವಿರಕ್ತನು ಶುದ್ಧವಿದ್ಯೆಯಿಂ ।
ದಕಲಂಕ ನಿಜವ ತಾನರಿವುದು ‖

ಪದ ‖ ಧನ ಪುತ್ರ ಜನನಿ ಜನಕ ವನಿತಾದಿ ತಾ । ನೆನಿಪಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವು ‖ ಜನಿಸಲಂತದು ಗುಣಕಾರ್ಯವದಕ್ಕೆ ಮಾ । ನಿನಿ

ಾಖ್ಯವೆಸೆವುದು ॥ ೧ ॥ ದೇಹವಿಂದ್ರಿಯವಸು ಮನವಹವಾದಿಸ ।
ಹವಿಂತಿದು ತಾನೆಂಬೆಡೆಯೊಳು ॥ ಸಾಹಸದಿಂದೆ ವಿರಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟದೊಡೆ
ೀಹವೇನದುವೆ ತಾಮಸವಕ್ಕು ॥ ೨ ॥ ತನು ಮೊದಲಾಗಿ ತೋರ್ಪನಿ
ನರಿವ ದ್ರ। ಷ್ಟನೆ ತಾನೆಂಬಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವು॥ ತನಗೆ ಜನಿತವಾಗಲದನು
ಸವೆಂದು । ವನಿತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಿಶ್ಚಯಿಪುದು ॥ ೩ ॥ ತೋರುವ ದೃಶ್ಯ
ೃಗಳೆಂಬುಭಯಮಿವು। ತೋರದರಿವೆ ತಾನೆಂದೆನಿಪಲ್ಲಿ ॥ ತೋರೆ ನಿಶ್ಚಲ
ದ ನಿಜವಿರಾಗತೆಯದು । ನೀರೆ ಸಾತ್ವಿಕವೆಂದೆನಿಸುತಿರ್ಕು ॥೪॥ ನಿರವಿ
ನು ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾನಪ್ಪೆನೆಂ । ಬರಿವಿನೊಳಗೆ ತನಗುದಿಸಲು ॥ ವಿರತಿ
ಳಿ ಕಾಂತೆ ಗುಣಗಂಧವದು ತಾನೆ । ಪರಮವೈರಾಗ್ಯವೆಂದೆನಿಪುದು॥೫॥
ತರಲ್ಲಿಯ ರಾಗವದು ತಾನವಿದ್ಯೆಯೆಂ। ದೆನಿಪುದಿನಿತರೆಡೆಯೊಳು ಮತ್ತೆ॥
ಿವಿರಾಗ ಸವನಿಸಲ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂ। ದೆನಿಪುದು ಲಲಿತಾಂಗಿತಿಳಿ ನೀನು॥೬॥
ತು ತೋರ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ರಾಗ ವಿರಾಗ । ವನಿತು ಪುಟ್ಟದೊಡೆ ವಿದ್ಯಾ
॥ ಎನಿಪುದು ಮಿಶ್ರದಗತಿಯಿಂದೆ ಸನ್ಮುನಿ । ವನಿತಾ ಕದಂಬ ವಂದಿತ
ೆ ॥೭॥ ವಿದ್ಯೆಯೆಸತ್ವಮವಿದ್ಯೆಯೆ ತಮವದು। ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆಯೆ ರಜೋ
ವಕ್ಕು॥ ಹೃದ್ಯೆಮೈತ್ರೇಯಿ ಕೃತಾರ್ಥ ನೀನೆಲೆ ಶುದ್ಧ।ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಿನಿತು
ಿವುದು ॥೮॥ ಗುಣಕಾರ್ಯವೆಂಬ ತದ್ಗುಣಮಯವೆಂಬ ಮೆ । ಣ್ಗುಣ
ಸವೆಂಬೈದು ವಿರತಿಯೆ ॥ ಗುಣರೂಪವೆನಿಸುವೀ ತ್ರಿವಿಧ ವಿಭಾಗೆ ನಿ ।
ಣನಾಗಿ ತನ್ನೊಳಿಂತಿವು ಮಿಥ್ಯೆ ॥೯॥ ವಿದ್ಯೆಯೊಳ್ಕೂಡದವಿದ್ಯೆಯೊಳ್ಬೆರ
। ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆಗಳೆಂಬೆರವರೊಳು ॥ ಪೊದ್ದದೆ ಪರತರವಾಗಿ ತೋರುವ
। ವಿದ್ಯೆಯಿಂದರಿ ನಿನ್ನನೆಲೆಸೀರೆ ॥೧೦॥ ಅದು ಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆ ಮನ್ನೊ
ನಾನಾ ಪ್ರಪಂ । ಚದ ಭೇದವೆಲ್ಲವು ಪುಸಿಯೆಂದು ॥ ಒದವಿ ತಾನರಿದ
ಡಗಿ ಪೂರ್ಣಾನಂದ । ಪದಪಾದ ಬರಿಯರಿವಿನ ತೋರ್ಕೆ ॥ ೧೧ ॥

ವೈರಾಗ್ಯ ಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೫ ಕ್ಕೆ ಪದ ೪೫

ಸೂತ್ರ ॥ ಸತ್ಯಾನುಭವದಿಂದ ನೋಡಲಖಂಡಿತ ।
ನಿತ್ಯ ಪಂಚಾವಯವನು ತಾನೆ ॥

ಪದ ॥ ಅದು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವದು ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ। ವದುಃ ತಾನ
ದ್ವೈಕರಸರೂಪು॥ ಅದು ಶುದ್ಧವಿದ್ಯೆಗೆ ಗೋಚರವೆನಿಪಾತ್ಮ।ವದು ಪಂಚಾ

ವಯುವದಿಂದೆಸೆವುದು ||೧|| ಮರೆದೆನಾನೆನ್ನ ಸೆಂಬರಿವನಾ ಮರವೆಯು
ಪಾತನುಂಟೆಂಬಿವಸು ತನೆ || ಅರಿವುದರಿಂದೆ ಸತ್ಪದಸಿದ್ಧಿ ತನಗೆಂದು
ಗುರುಳಬಲಿ ನೀನರಿವುದು ||೨|| ತನು ತಾನಲ್ಲೆಂದರಿದನಿತರೊಳ್ಳಿಂ
ತನವೆ ತಾನಲ್ಲವೆಂದರಿದಂದು || ತನಗೆ ಚಿತ್ಪದ ಸಿದ್ಧಿಯದರಿಂದೆ ಘಟಿಸ
ದಿನಿಯಳೆ ಮತಿಮುಟ್ಟ ತಿಳಿ ನೀನು || ೩ || ನಿರವಯವನು ನಿರು
ನಿಸ್ಸಂಗ । ನಿರಘನೆನಿಪ ನಿಜಾತ್ಮನು ತಾನು || ಪೊರೆಯನೆಲ್ಲಿಯು ಮಾ
ದಿಂದ ನೋಯನೆಂ । ದಿರೆ ಸುಖಪದವದು ತನಗಕ್ಕು || ೪ || ಪುಸಿ
ಕೆಡುವುದೀ ತ್ರಿಜಗವೆಲ್ಲವು ತಾನೆ । ಪುಸಿಯಲ್ಲವಾಗಿ ಕೆಡುವನಲ್ಲ || ಸ
ದೆಂದು ಭಾವಿಸೆ ನಿತ್ಯಪದಸಿದ್ಧಿ । ಬಿಸಜಾಕ್ಷಿ ತನಗೆಂದು ತಿಳಿವುದು |
ಸುದತಿ ಕೇಳಿಂತು ತೋರುವ ಸರ್ವಭಾವವೆಂ।ಬಿವು ತೋರದಳಿದು ಬೆ
ದೇನು || ಉದಿಸದೆ ಬರಿಯುರಿವಾಗಿ ನಿಂದುದು ಪೂರ್ಣ । ಪದಸಿದ್ಧಿ ತನ
ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ || ೬ || ಭ್ರಾಂತನ ವಿಷಯವೈದಿವು ತಾನೆ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ । ನ
ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸುವ || ಸಂತತಾಖಂಡೈಕರಸರೂಪನಾದಾತ್ಮ । ನಂ
ಸತ್ಯಾನುಭವದಿಂದ || .... |

ಆತ್ಮಂಗೆ ಸದಾದಿ ತಟಸ್ಥ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೬ಕ್ಕೆಪದ

ಸೂತ್ರ || ಮರವೆ ಪಿಂಗಿದೊಡಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಖಿಳವ ।
ನರಿವ ಸದಾದಿರೂಪನು ತಾನೆ ||

ಪದ || ಪರಮಾತ್ಮಕನೆ ಪಂಚಪದದಿಂದೆ ಭರಿತನಾ । ಪರಿಯಲ್ಲ
ಮಾಯಾರೂಪು|| ಪರಿಕಿಸಲ್ಮಿಥ್ಯೆಯದಾಗಿ ತಾನವರೊಡ। ವೆರೆಯನೆಂದ
ನಂಬೆಲೆ ಕಾಂತೆ ||೧|| ಸತ್ತಲ್ಲವಿದು ಜಾಡ್ಯವಹುದು ಬಾಧಾತ್ಮತೆ । ವೆ
ನಿತ್ಯವೆಂದೆನಿಸದು || ಮತ್ತೆ ಖಂಡಿತವಿದನೃತವೆಂದು ಮಾಯೆ ತೋ।ರು
ದಾಗಿ ಮೋಹಕವಲ್ಲ ||೨|| ತಾನಿಲ್ಲದುದು ತೋರಿತೆಂಬೀ ನುಡಿಯೆ ಮಿ
ತಾನಿದನರಿದು ನಿಂದೊಡೆ ತನ್ನ || ತಾನೆ ಸಿದ್ಧಂಗಳು ತನಗೆ ನಿರ್ಮಳ
ದಾನಂದ ನಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣತೆಗಳು ||೩|| ಇಲ್ಲದೆ ಚಿನ್ಮಯನಲ್ಲದೆ ಸುಖರೂ
ನಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯನಲ್ಲದೆ ವಿಭು || ವಲ್ಲದೊಡಂಗನೆ ಜೀರೊಂದು ಭಾವನೆ ।
ಸರ್ವಜ್ಞತೆ ಘಟಿಸದು ||೪|| ಇಲ್ಲದನಿಗೆ ತೋರ್ಕೆ ಘಟಿಪುದೆ ಚಿನ್ಮಯು ।

ತರಿವನೆ ಸುಖಮೂರ್ತಿ॥ ಯದಲ್ಲವನು ಸರ್ವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಿತನೆ ಸಂ।
ಪಂಕರುಹ ಸನ್ನಿಭನೇತ್ರೆ ॥ ೫ ॥ ನಿತ್ಯನಲ್ಲದವ ನನಿತ್ಯ ವನರಿಯನು
ನಲ್ಲದೆ ತೋರಲರಿಯನು ॥ ಅತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪೂರ್ಣನಿಗಲ್ಲದಿಂತಿದು ।
ವಾತ್ಮಂಗೈದು ಪದಸಿದ್ಧಿ ॥ ೬ ॥ ತಿಳಿ ಶೈತ್ಯ ಕಾಂತಿ ಧವಳ ನಿರ್ಮಳಾ
ದ! ಕುಳಮಿವು ಬೆಳದಿಂಗಳಿರವೆಂಬ॥ ಪೊಲು ಸಚ್ಚಿದಾದಿಗಳಾತ್ಮರೂಪವು
। ಬಳಿಕೆನಲಹುದೆ ತದ್ಗುಣವೆಂದು ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೯.

ಸೂತ್ರ ॥ ವರಜಾಗ್ರದಾದಿ ನಾಲ್ಕೆನಿಪವಸ್ಥೆಗಳಾತ್ಮ ।
ನಿರವೆ ತುರ್ಯಾತೀತವದು ನೋಡು ॥

ಪದ॥ ಇಂತು ಪಂಚಾವಯವಂಗಳೊಡನೆ ಚೇತ । ನಾಂತರ್ಮುಖತ್ವ
ವೆನಿಸುವ ॥ ಭ್ರಾಂತಿ ಪೊರ್ದದ ನಾಲ್ಕುವಿಧದವಸ್ಥೆಗಳನೋ । ರಂತೆ
ಸುವೆನಾಲಿಪುದು ನೀರೆ ॥ ೧ ॥ ಅರಿಯೆನಾನೆನ್ನನೆಂಬರಿವು ತಾನೆಂದದ ।
ಮರೆಯುದೆ ಸತ್ಯಗತಿಯಿಂದೆ ॥ ಅರಿಯೆ ಜಾಗರಣವಳನಿಪುದೆಂದಬಲೆ
। ನರಿ ಚೇತನಾಂತರ ಮುಖದೊಳು ॥೨॥ ಜಡಭಾವವನು ಪಿಂಗಿದರಿವಿ
ರಿನೊಳ । ಜಡ ದೇಹಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಪುದದು ॥ ಕೆಡಲುಳ್ಳದದರಿಂದೆ
ಯೆಂದು ತಾನರಿ । ದೊಡೆ ಕನಸಾಂತರ ಮುಖದೊಳು ॥ ೩ ॥ ಮರವೆ
ಂದೆಚ್ಚರಾದರಿವನು ಪುಸಿಯೆನ । ಲರಿ ಜಾಗರಣ ಕನಸುಗಳವು ॥ ನೆರೆ
ರವಾನಂದ ಪದವದು ಸುಪ್ತಿಯೆಂ।ದುರೆ ನಂಬು ನಿ೦ನಂಬುಜಾನನೆ ॥೪॥
ಸು ಕನಸು ನಿದ್ರೆಯನಿಪವಸ್ಥೆಗಳು ಚೇ ।ತನ ಭಾವಭೇದಂಗಳಿವು ತಾವು
ತವಾಗಿಯೆ ಪುಸಿ ತಾನೆ ನಿತಾತ್ಮನೆಂ । ದೆನೆ ತುರ್ಯವಂತರದೊಳ
॥ ೫ ॥ ಅದು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವದು ನಿತ್ಯವೆಂಬ ಭಾ । ವದ ತೋರ್ಕೆ
ಡಗಿ ನಿಂದರಿವದು ॥ ಸದಮಳವೆನಿಪ ತುರ್ಯಾತೀತವದು ನಿಜ । ಪದ
ದಪೂರ್ಣಾದ್ವ ಯಾತ್ಮನು ॥೬॥ ತಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲ ವನ್ಯತೆಗಾಣಲಿಲ್ಲವಿ
ನೊಂದನುಸರಲಿಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲ ॥ ಮಾನ ಮೇಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲವಂತಿಂತೆಂಬು
ನುಮೇಲ್ಲಿಂದೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥೭॥ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ತಡೆ ಬಿಡು
ಯಿಲ್ಲ। ಪಡಿಯಿಲ್ಲ ಪಟ್ಟಾಂತರವೆಯಿಲ್ಲ ॥ ನುಡಿಯಿಲ್ಲ ನೆನಹಿಲ್ಲವರಿವಿ

ನೆಚ್ಚರು ದೋರ। ಲಿಡೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥೮॥ ಅರಿವಿಲ್ಲ ಮರ ಯಿಲ್ಲರಿವುಮರವೆಯಿಲ್ಲ। ಹರಿಮುರಿಯಿಲ್ಲೊಂದು ಕುರುಹಿಲ್ಲ। ಕರೆಮರೆಯಿ ವಾಸನೆಯಿಲ್ಲವರಿ ಬಚ್ಚ । ಬರಿಯರಿವೆಂದೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥ ೯ ॥ ಇ ಪರಮರಹಸ್ಯ ವಿದನರಿದಾತನೆ । ಸದಮಳ ಯೋಗಿಯವನು ತಾನೆ ಪುಸಿಯದೀ ಸಕಲ ಭಾವದೊಳು ವರ್ತಿಪನೆಲೆ । ಚದುರೆ ಮೈತ್ರೇ ನೀನಿದನಂಬು ॥ .... ॥ ೧೦

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೯

ಸೂತ್ರ ॥ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಶದಿಂದೆ ಮಾಯಾತ್ಮ ಜೀವಂಗೆ ।
ಶಾರೀರ ಭೋಗವರಿವಿಗಿಲ್ಲ ॥

ಪದ ॥ ವರಯೋಗಿಗೆಂತು ತದ್ವ್ಯವಹಾರವೆಂಬುದು। ದೊರೆವುದು ಪ ಪೂರ್ಣ ರೂಪಂಗೆ॥ ಕರಚೋದ್ಯವೆನಗಿದು ಮುನಿಪತಿ ನೀನೆ ವಿ। ಸ್ತರದಿ ತಿಳುಪೆನಗಲಸದೆ ॥ ೧ ॥ ಎನೆ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ತನ್ನಿನಿಯಳ್ಗೆ ನಿಜವೆನಿ ಪನುಭವದಿಂದೆ ಯೋಗೀಶಂಗೆ॥ ಜನಿಪ ಮಾಯಾ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಭೋಗ ಪ್ಪನುವನಿಂತರುಪಿದನೊಲವಿಂದೆ ॥ ೨ ॥ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗದಿಂದಾರಯ್ಯ ವಿರಳಾ । ಕಾರ ನಿರ್ಲೇಪನೆನಿಪ ಯೋಗಿ॥ ಸಾರಿಯಜ್ಞಾನ ಗಂಧವ ಮಿಥ್ಯಾವ್ಯವ। ಹಾರದೊಳೊಂದಿ ಸಂಚರಿಪಮ ॥ ೩ ॥ ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನಲಹ ಕಾರವಂತದು ಸುವಿ। ಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲದುದಾಗಿ । ಆರಬ್ಧ ಭೋಗವಾತ ನಿಗಿಲ್ಲವಿದು ತೋರ । ಹಾರದುರೋಜದಿಂದೆಸೆವಳೆ ॥ ೪ ॥ ಇಲ್ಲದ ತ್ರಿಜ ದೊಳುಳ್ಳಾತ್ಮ ವ್ಯವಹೃತಿ । ಯುಳ್ಳಂತೆ ತೆಲೀರ್ಪುದು ಪುಸಿಯಾಗಿ । ಉ ಘಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತ್ತಿಕೆ ನೋಡ। ಲುಳ್ಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುತಿಹ ಪಾಂಗು ॥ ೫ ॥ ಕಟಕಾದಿಗಳು ಪೊನ್ನಿನೊಳು ತೋರ್ಪವಿಲ್ಲಡೆ। ಘಟಿಪುದು ಪುಸಿಯಾದವ್ಯ ಹಾರ ॥ ದಿಟದಂತೆ ನೋಡಲಾ ಪರಿಯೊಳೀ ಜಗವಿಂತು। ನಟಿಸುಗಾತ್ಮ ನೊಳದು ಪುಸಿದೋರ್ಕೆ ॥ ೬ ॥ ಶ್ರೌತ ಯೌಕ್ತಿಕ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಾತದೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಜಗವಿದು ॥ ಮಾತೇನು ತುಚ್ಛವನಿರ್ವಾಚ್ಯವೆಲೆ ತಥ್ಯ ವೀ ತೋರ್ಪಮಾತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿರ್ಕು ॥ ೭ ॥ ಗಗನ ಕುಸುಮದಂತೆ ಶುಕ್ತಿ ರಜತದಂತೆ । ಮಿಗೆ ಯಾತ್ಮಸಂತಿಂದ್ರಜಾಲದ ॥ ನೆಗಳಿಕೆಯಂತೆಂದು ಪರಿ

ಿಡಿದೀ ನಾಲ್ಕು । ಬಗೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತಂಗಳವಕಿಲ್ಲಿ ।। ೮ ।। ಉಳ್ಳೊಡುಂಟಾ
ರದಿಲ್ಲೆನೆ ತೋರ್ಪುದು । ನಲ್ಲಳೆ ಕೇಳಿದು ಕಾರಣ ।। ಸೊಲ್ಲಿಡೆ ತಾನಿದಿರೆಂ
ಂತು ತೋರ್ಪುದಿ । ದೆಲ್ಲವರಿಯೆಮಿಥ್ಯಾವ್ಯವಹಾರ ।। ೯ ।। ಅದರಿಂದೆ
ರ್ಣಾತ್ಮನಿಗೆ ಮಿಥ್ಯಾವ್ಯವಹಾರ । ವದು ನಿಜವೆನೆ ತೋರುತಿರ್ಪುದು ।।
ದವಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಲೋಚನದಿಂದೆ ನೋ। ಡಿದಡಿದು ಪುಸಿಯೆಂದೆ
ಸುತಿರ್ಕು ।। .... ।। ೧೦ ।।

ಯೋಗಿಶ್ವರಂಗೆ ಪಾರಬ್ಧಭೋಗ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೯ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೯.

ಸೂತ್ರ ।। ತನುವೊದಲಾದ ತೋರಿಕೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಂಗ ।
ಳನು ಮಾಡದಿರೆ ಕೆಟ್ಟುದಲ್ಲವೆ ।।

ಪದ ।। ಪುಸಿಯಾಗಿ ಕಂಡನೊಳಿನಿತು ಸಂಪ್ರೀತಿಯ । ನೆಸಗಲರಿಯ ಿರ್ಪ ಕತದಿಂದೆ ।। ಬಿಸರುಹ ದಳನೇತ್ರೆ ವಿಷಯಾಳಿಗಳಿಗೆ ಭಾ । ವಿಸಿ ನೋಡಲದು ಲಯವಲ್ಲವೆ।।೧।।ತನು ಕೃಶತ್ವಾದಿಗಳಿಂದಲೆ ತಾನೆನಿಸಿ ಮುಂ। ನ ಪರಿಯೊಳು ತೋರದುದರಿಂದ ।। ತನುವಿಗೆ ಲಯವದು ತಾನೆ ಸಂಶಯ ನಾದ । ತನುಮಧ್ಯೆ ನೀನಿದನರಿವುದು ।।೨।। ನಡೆ ನುಡಿ ಮೊದಲೆನಿಪೆಡೆ ಯೊಳಾ ವ್ಯವಹಾರ। ದೊಡೆತನವನು ತನ್ನದೆನಿಸುವ। ತೊಡಕನೊಮ್ಮೆಯು ಮಾಡದಿಹುದರಿಂದವೆ ಚಲ್ವ । ಮಡದಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಲಯವದು ।। ೩ ।। ಅನೃತವೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೊಳಗೆ ಭೇದ ಜ್ಞಾನ । ವನು ತನ್ನೊಳೆಸಗಲರಿಯ ದಾಗಿ ।। ಮನದನ್ನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಕೇಳು ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ । ವೆನಿಸುವೈದರ ಲಯವದು ತಾನೆ ।। ೪ ।। ತನುವೊ ಜೀವನೊ ಪರಮಾತ್ಮನೊ ತಾನಾರೆಂ ಬುದೊಂ । ದಿನಿಸಿಲ್ಲಿದಾನೆ ಪರಾತ್ಮನು ।। ಎನೆ ಮನೋಲಯವದು ತಾನೆ ಪರಾತ್ಮಭಾ । ವನೆಯುಳವಟ್ಟ ಮಾನಿನಿಯರನ್ನೆ ।। ೫ ।। ಮನಸಂದೇಹವೆಳ್ಳ ನಿತಿಲ್ಲದಾನೆ ಚಿ । ದ್ಘನರೂಪನಾದ ನಿಜಾತ್ಮನು।। ಎನೆ ಪುಸಿ ಬುದ್ಧಿ ನಿಶ್ಚಯ ವೆಂಬುದಿಂತಾಗೆ । ವನಜಾಕ್ಷೆ ಮತಿಲಯವದು ನೋಡು ।। ೬ ।। ತನು ಮಾನಸಾದಿಗಳೊಳಗಹಂಭಾವನೆ । ತನಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಪೋಲಿಲ್ಲದುದನು ।। ಮುನಿಮುಖ್ಯರೆಂಬರಹಂಕೃತಿಲಯವೆಂದು।ವನಿತೆಸೀನಿದನಿಂತುತಿಳಿವುದು'೭।

ಜೀವಾದಿ ಸಕಲಹಂಭಾವಮಂ ಧರಿಸಲು । ದ್ಭಾವಿಸಲರಿಯದಿರ್ಪು
ರಿಂದೆ ॥ ಭಾವೆ ಕೇಳದು ಚಿತ್ತದಿರವಿನ ಲಯವೆಂದು। ಭಾವಜ್ಞರುಗಳವಧ
ಪರು ॥೮॥ ಅಜ್ಞತೆಯೆಂಬುದು ತಜ್ಞರೊಳಿಲ್ಲವೆಂ । ತಜ್ಞತೆ ದೋರ
ಕತದಿಂದ ॥ ಪ್ರಾಜ್ಞರಂತದನೆ ಜ್ಞಾತೃತ್ವದ ಲಯವೆಂದು । ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಿ
ಬೋಧಿಸುವರು ॥೯॥ ದೃಶ್ಯಮಿರಲು ತನ್ನನದು ಮರಸುಗುಮಿಂತು । ದೃಶ
ಮಿಲ್ಲಾಗಿ ಮರಸಲಿಲ್ಲ॥ ದೃಶ್ಯವಿಲಕ್ಷಣನಿಗೆ ಮರೆಯಿಲ್ಲಾಗಿ। ದೃಶ್ಯಮಾಯ
ಲಯವದು ತಾನೆ ॥೧೦॥ ತಾನುಂಟೆನಿಸುಗುಮಿಾ ವಿಷಯಾಳಿಯುಳ್ಳೊಡೆ
ತಾನೇನನರಿಯದ ಕತದಿಂದ ॥ ಏನುಮಿಲ್ಲದಿರಲ್ಕೆ ಮಾನಿನಿ ತಿಳಿಯದು
ತಾನಾತ್ಮಲಯವೆಂದು ನಿಜದಿಂದ ॥ .... ॥೧೧
ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ದೇಹಾದಿ ಲಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೧೦ ಪದ೯

ಸೂತ್ರ ॥ ಪೊನ್ನೊಳು ತೊಡಿಗೆಯೆಂತಂತೆ ಜಗತ್ತಿದು ।
ತನ್ನೊಳಿಲ್ಲೆನೆ ಕೆಟ್ಟುದಲ್ಲವೆ ॥

ಪದ ॥ ಜಡನಿಧಿಯೊಳುತೆರೆ ಮಡಿಗಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳು । ಕಡಗವಾ
ಕಾಂಚನದೊಳಗೆಂತು॥ ಮಡದಿ ತನ್ನೊಳು ಜಗವಿದು ಪುಸಿಯೆಂದರಿ। ದೊಡೆ
ಯುಗಪಲ್ಲಯವದಕಕ್ಕು ॥ ೧ ॥ ಜಳಧಿಯ ತೆರೆ ತೋರುದಡಗುವೆಡೆಯೊಳ
ತ । ನ್ನೊಳಗೊಂದನೊಂದು ಬಾಧಿಸುವಂತೆ ॥ ಸುಳಿದು ತನ್ನೊಳು ತೋರ್ಪ
ವ್ಯವಹಾರವೆಂಬುದು । ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ಪುಸಿಯೆನಿಸುಗು ॥೨॥ ತೋರಿ
ದೊಡೇನು ತೋರದೊಡೇನು ಜಗವಿದು । ನೀರೆ ನೀನರಿ ಪುಸಿಯುಹುದೆಂದು
ತೋರಿ ಜಳಧಿಯೊಳಗಡಗುವ ತೆರೆಯಂತೆ । ಬೇರೇನು ನುಡಿ ಮಿಥ್ಯಾವ್ಯವ
ಹಾರ .... ॥ ೩ ॥

ಪೃಥಕ್ಪ್ರಕೃತಿಲಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ– ಸೂತ್ರ ೧೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೯೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ಜಗವಿದು ಪುಸಿಯೆಂದು ಮಿಗೆ ತಿಳಿದಾರೂಢ ।
ನಿಗೆ ಸುಖಾದಿ ದ್ವಂದ್ವ ತತಿಯುಂಟೆ ।

ಪದ ॥ ತನುವಸುವಿಂದ್ರಿಯಾಳಿಗಳಿಲ್ಲಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಾ । ಧನವಿಲ್ಲದೆಂತು
ವಿಷಯದೊಳು॥ ತನಗೆ ಮೇಳನವೆಂಬುದಹುದು ವಿಚಾರಿಸ। ಲನಿತುಮಸತ್ಯ

ಪ್ಪು ದರಿಂದೆ ॥ ೧ ॥ ಪುಸಿ ವಿಷಯಾಳಿಗಳೊಳು ಪುಸಿ ದೇಹಾದಿ। ಪುಸಿ
ವನೊಡಗೂಡಿ ಚರಿಸಲು ॥ ಅಸಮನದ್ವಯ ಸುಖನಿಧಿ ಸತ್ಯರೂಪ ನೆ।
ಸುವ ಪರಾತ್ಮಂಗೆ ತನಗೇನು ॥೨॥ ಪುಸಿ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸಿ ನಿಯಮಂ
। ಪುಸಿ ಜೀವನಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುವದೇಕೆ ॥ ಬಿಸಜಾಕ್ಷಿ ಕೇಳಾತ್ಮನಚಲ ನಚ್ಯು
ಸು ಸಾ ಧ್ವಸವಿಲ್ಲದಾನಂದ ಪೂರ್ಣನು ॥೩॥ ವರವಿವೇಕದೆ ತನಗನ್ಯ
ುಸಿ ತೋರ್ಪ ॥ ಶರಿರಾದಿ ಕಡಿದು ಬಿಸುಟೆ ಬಿಟ್ಟು ॥ ಕರಚರಣದ ತೆರ
ರ ಶುಭಾಶುಭಾ । ಚರಣೆಯಿಂದೇ ನಾನು ಫಲಮುಂಟೆ ॥ ೪ ॥ ತಿಳಿವಿ
ದುಳಿದ ಮನೋಧವರ್ಾದಿಕವನು। ನಿಲಿಸಲಾಯಸಗೊಂಬವನು ಬಿಟ್ಟ ॥
ಲದ ದುರ್ವಾಸನೆಯನು ಕೆಡಿಸಲ್ಕೆ ಕೋ ।ಟಲೆಗೊಂಬ ಗಾಂಪನಿಗೆಣೆ
ಕ್ಕು ॥೫॥ ಮನವನಿಂದ್ರಿಯವನಾಮತಿಯ ನಿರೋಧಿಸ । ನನಿತುಮು
ೃವೆನಿಸುವವು ॥ ಕನಸಾರಿ ಕಲ್ಲು ಬಿಸಿಲ ದೊರೆ ಸುರಧನು। ಘನಜಾಲ
ತೆಂದು ತಿಳಿದಾತ ॥೬॥ ಲೇಸಿದು ಹೊಲ್ಲವೆಂಬೀಸುವಾ ಭ್ರಾಂತಿಯಾ ।
ಸು ಹೊಲ್ಲೆಯಮಿವು ಪುಸಿದೋರ್ಕೆ ॥ ಲೇಸಾಗಿ ಕೇಳೆಲೆ ನೀರೆ ಕನಸಿ
ಳು । ಲೇಸುಜೊಲ್ಲೆಂಬ ಭಾವನೆಯಂತೆ ॥೭॥ ತನುವಿಗಿಂದ್ರಿಯಕೆ
ಾನಸಕೆ ಚೇತನಕಿಷ್ಟ । ಜನಕೆ ಲೋಕಕೆ ವೇದವಿಧಿಗಳ್ಗೆ ॥ ಇನಿಸು ಕಿಂಕ
ಲ್ಲ ವರಯೋಗಿ ನಿಜಬೋಧ । ನನಘನಖಿಳಭಾವರಹಿತನು॥೮॥ ನೆನಸಿ
ಳ್ವಿಧಿಗೆ ತೊಳ್ತೆನಿಸಿದಾತನ ಬಗೆ । ಕನಸಿನ ಜನಪಂಗೆ ಬೆರಲಿತ್ತು ॥
ಗೆ ನಾನೆಲೆ ವೆಲೆಯಾಳೆಂಬವನವೃತ್ತಿ । ವನಿತೆ ಹಾಸ್ಯವೆ ನೋಡು
ದಂದು ॥೯॥ ನರಕ ನಾಕಾಮೃತ ಮರಣ ಜನನ ಪುಣ್ಯ । ದುರಿತಾದಿ
ಭೀತಿ ತನಗಿಲ್ಲ॥ ವರಯೋಗಿ ಗುಣಭಾವರಹಿತನಪ್ಪು ದರಿಂದೆ। ತರಳಾಕ್ಷಿ
ಬಿದು ನಿಜವೆಂದು ॥೯॥ತನುವಿಗೆ ಮನಕೆ ಚೇತನಕೆ ವಿಷಯವೃತ್ತಿ ।
ನಿಪೆಡೆಯೊಳು ಜೀವಭಾವವ ॥ ಇನಿತು ನಿವಾರಣೆಗೈವನೆ ಯೋಗಿ ಚಿ ।
ನ ಸಾಕ್ಷಿ ತಾನೆಂದರಿದ ಮೇಲೆ ॥೧॥ ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಹುಸಿ ನಾನಾವಿಕೃತಿ
ಲಕ್ಕೆ ಕೌ । ತುಕವನದೆಂತು ಕಾಣ್ಬನು ಯೋಗಿ ॥ ಅಕಲಂಕ ನಿಜವೆ
ನಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿನ ಜಡ । ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ದಿಟವೇಳ್ವ ಮರುಳಂತೆ .. ॥೧೨॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ವಿಧಿನಿಷೇಧಾಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ

೧೨ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೦೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಪುಸಿನಿಯಮವನು ಬೋಧಿಸುವನೆ ನಿಜಗುರು ।
ಪುಸಿ ದಿಟವೆಂಬ ಕರ್ಮಿಯ ಮೋಲು ॥

ಪದ ॥ ಕನಸಿನ ವಿಕೃದಿಯಂತಿರೆ ನೆನಸಿನ ಜಗ। ವನಿವಾರ್ಯಮಿಂ
ಕಾಣಿಸುವದು ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳ್ಪುಸಿ ನಿಯಮಂಗಳನದರಲ್ಲಿ । ಮುನಿಮುಖ
ರೆಂತು ವಿಧಿಸುವರು ॥ ೧ ॥ ಪರಮಾತ್ಮನದ್ವಯಾನಂತನಚ್ಯುತನಾಗಿ । ಪ
ಕಿಸೆ ಜಗವಿದು ಪುಸಿಯಾಗಿ ॥ ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದು ನಿಯಮವಿಧಿಗಳನಲ್ಲಿ
ಗುರುವರನೆಂತು ಬೋಧಿಸುವನು ॥ ೨ ॥ ತನುವಿದು ತಾನಲ್ತು ತನುತ
ದಲ್ಲವಾ । ತನು ಮಿಥ್ಯೆಯದರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯನು ॥ ತನುವಿರಹಿತಸಾದಾತ್ಮ
ಗೆಂತು ನಿಜತತ್ವ । ವನು ಬಲ್ಲವನೋಡಲೊರೆಗುಮೆ ॥೩॥ ತನುವಿಲ್ಲದನಿ
ಕೇಳ್ಮನವಿಲ್ಲದನಿಗೆ ಜೀ । ತನವಿಲ್ಲದನಿಗೆ ನಿಯಮವನು॥ ತನಗೆ ವಿಧಿಸಿಗೇ
ಲರಿವರೆ ನಿಜನಿಷ್ಟ । ರೆನಿಸುವ ಪರಮ ಸದ್ಗುರುಗಳು ॥೪॥ ತನುವಿದು ತ
ನೆಂಬ ತನು ತನ್ನದೆಂಬ ತೋರ್ಪನಿತು ಜಗವನಿದು ನಿಜವೆಂಬ ॥ ಘ
ಮೂಢನೆನಿಸುವಾತನೆ ಬೋಧಿಸುವನ್ನೈಸೆ । ತನು ಮನೋನಿಯಮ ವಿ
ಗಳನು ॥೫॥ ಪರಿಕಿಸಲರಿಯದೆ ವರ ನಿರ್ಗುಣಾತ್ಮನ । ನುರು ಕರ್ಮ ಗು
ಯೋಗಮುಸುರ್ವನು ॥ ಗುರುವರನವನಲ್ತು ಯಮಕಿಂಕರನೆ ಬಾಧಾ। ಕ
ನಾಗಿ ತಿಳಿ ತೋರಮುಡಿಯಳೆ ॥ ೬ ॥ ಪರಮನೆ ನೀನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನ
ನೈರ್ಮಲ್ಯನೆಂ। ದೊರೆವಾತನಧಿಕ ಸದ್ಗುರುವಕ್ಕು॥ ಮರಳಿ ಜೀವನು ಕಮ
ಮಲಿನನೆ ನೀನೆಂಬ । ಗುರು ತಾನೆ ತನಗೆ ಬಾಧಕನ್ನೈಸೆ ॥ ॥೭
ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ವಿಧಿನಿಯಮಾಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ--ಸೂತ್ರ೩ಕ್ಕೆ ಪದ

ಸೂತ್ರ ॥ ತನ್ನ ಭಾವನೆ ಕರ್ಮ ದೈವ ಬೋಧಾದಿ ಬೀ ।
ಜಂ ನಿಜವೆನೆ ಪರಾತ್ಮನು ತಾನೆ ॥

ಪದ ॥ ಕರ್ಮದಿಂದಖಿಳ ಸಂಸೃತಿ ದು:ಖವಹುದಾಗಿ । ಕರ್ಮವೆಬಂ
ವಂತದರಿಂದ॥ ನಿರ್ಮಳ ಮೋಕ್ಷವಾಗದು ನಿಜವಿದು ತೋರ। ಸೋಮಮುಖಿ
ಯಳೆ ಕೇಳು ಪರಮಾರ್ಥ ॥೧॥ ಕರ್ಮಿ ಕರ್ಮವನು ಬ್ರಹ್ಮದೊಳರ್ಪಿಸುವ
ಧೀಲೆ। ನಿರ್ಮಳ ಮನದಿಂದಪನೆ ವೇದ॥ ಮರ್ಮವನರಿಯದೆ ಜರಿದೆ ಬಾಹ್ಯ
ದೊಳಿಂತು । ದುರ್ಮತಿ ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ೨ ॥ ಕರ್ಮವನಾ ಬ್ರಹ

ನು ಕರ್ಮಿಯನು ಮಿಗೆ। ನಿರ್ಮಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದರಿಯುದೆ॥ ದುರ್ಮತಿ ಬಿಡ
ನುದಿನದೊಳು ಮಾಳ್ಪನೀ । ಕರ್ಮವನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೆಂದು ॥ ೩ ॥
ರಿಯೆತಾನೆ ಬ್ರಹ್ಮ ವರಿಯದೊಡರ್ಪಿಸ । ಲರಿಯನಂತದರಿಂದೆ ಕರ್ಮವ॥
ೂರೆಯುಂಬುದರ್ಥವಾ ಶ್ರುತಿಯ ನೀನರಿದೊರ್ಮೆ । ಮರೆಯದಿರೆನ್ನಾತ್ಮ
ುಖವಾರ್ಥಿ ॥ ೪ ॥ ಅರಿವಿಂದೆ ಕಲ್ಪಿಸಲರಿಯದಿರ್ದೊಡೆ ದೈವ । ವರಸಿ
ೂಡೊಳ ಹೊರಗೆಲ್ಲಿಯು ॥ ಕುರುಹಿಡಲಿಲ್ಲಾವ ತೆರದಿಂದಲರಿವೊಂದು
ೂರತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ತೋರ್ಕೆಗಳುಂಟೆ ॥೫॥ ಅದರಿಂದೆ ದೈವವಾನೆಂಬುದೆಶ್ರುತಿ
ದ್ಧ । ವಿದನುರೆ ನಂಬಿದ ಪುರುಷರ್ಗೆ ॥ ಸದಮಳ ಮುಕ್ತಿಯಪ್ಪುದು ಬೇರೆ
ದೈವವೆಂ । ಬುದು ದಿಟಕಿಲ್ಲಿದು ಪರಮಾರ್ಥ ॥೬॥ ಜ್ಞಾನವೆ ತನ್ನ ನಜ್ಞಾನ
ನರಿವುದೆಂ । ಬೀ ನುಡಿಗರ್ಥವಿಂತಿಂದು ತಾನು ॥ ತಾನೆ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೇನು
ುಲ್ಲೆಂಬುದು । ನೀನಿದನೆಳಿಡಿ ನೋಡಲೆ ನೀರೆ ॥೭॥ ಜ್ಞಾನದಿ ನೋಡಲಾ
ಜ್ಞಾನದಿಂದನ್ಯವ । ನೇನನು ಕಾಣಲರಿಯನಾಗಿ॥ ಜ್ಞಾನವೆ ತಾನೆಂಬುದಿದು
ದ್ಧವರಿ ಪರ । ಮಾನಂದರಸ ಪೂರ್ಣಹೃದಯಳೆ ॥೮॥ ಇಂತು ಕಾಂಡತ್ರ
ಮಾರ್ಥಂ ತಾನೆ ತನ್ನನೋ । ರಂತೆ ತನ್ನಿಂದರಿಯೆಂಬುದು ॥ ಕಾಂತೆ ಮೈ
ತ್ರೇಯಿ ಭಾವಿಸು ಕರ್ಮ ದೈವ ಜ್ಞಾನಂ ತನಗಿಲ್ಲ ವದ್ವಯನಾಗಿ ॥ ೯ ॥

ಕಾಂಡತ್ರಯಾರ್ಥ ವಿಶೇಷ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರ್ಮದೆ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮದೆ ಮುಕ್ತಿ ಘಟಿಸದು ।
ನಿರ್ಮಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲ್ಲದೆ ॥

ಪದ ॥ ಈ ತನು ತಾನೆಂದೊಡಾತಂಗೆ ವಿಧಿ ಕರ್ಮ।ವೀ ತನುತಾನಲ್ಲ
ದು ಮಿಥ್ಯೆ ॥ಯೇತೆರದಿಂದವೆಂದನುಭವದಿಂದ ಕಂ।ಡಾತನು ಮಾಳ್ಕುಮೆ
ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥೧॥ ತನುವಾತ್ಮನಲ್ಲವಾತ್ಮನು ತನುವಲ್ಲಾಗಿ । ತನಗೆಂತು ಕರ
ಣೀಯವದು ಕರ್ಮ॥ ಜನನವಿಲ್ಲಾಗಿ ವಿಪ್ರಾದಿ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲ। ವೆನಿಪಚಿನ್ಮ
ಯನೆ ತಾನಹನಾಗಿ ॥೨॥ ಒಡಲಿಂದೆ ಕರ್ಮವನೆಡೆವಿಡದೆಸಗಲ್ಕೆ । ಕೆಡಲರಿ
ಯದು ಬಂಧವದರಿಂದ॥ ಕುಡತೆಗಂಣಬಲೆ ನೀನರಿವುದು ಕರ್ಮವೆಂ। ದೊಡೆ
ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲವಿಂತಿದು ಸತ್ಯ ॥೩॥ ಜನವೆಲ್ಲವಿಳೆಯೊಳಗನುದಿನದೊಳು ಕರ್ಮ
ವನು ಮಾಳ್ಪುದನಿತರಿಂದವೆ ಬಂಧ ॥ ವಿನಿತು ಪಿಂಗಿರದಾಗಿ ವನಜಾಸ್ಯೆ

ಮೋಕ್ಷ ಸಾ । ಧನವೆಂಬುದಹುದೆ ಪೇಳ್ಳಿಯೆಯಿಂದ ॥ ೪ ॥ ಅರಿವಿನೊ ಳ್ಕೂಡಿ ತನ್ನರಿವಿಂದೆ ಕರ್ಮವ । ನರವುಳ್ಳವರ್ಮಾಡಿದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ॥ ನೆರೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವದೆಂದು ನುಡಿವರು ಲೋಕದೊ।ಳರೆಮರುಳುಗಳಾದ ಜನರೆಲ್ಲ ॥೫॥ ರವಿಗೆ ತಾಮಸಕೆ ಪಾವಕನಿಗೆ ಶೀತಕ್ಕೆ । ಹವಣಿಸದೆಂದು ಮೇಳನವದು ॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಲೆ ಸಮುಚ್ಚಯವಾವತೆರದಿಂದೆ । ಸವನಿಸದಾ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆ ಗಳ್ಗೆ ॥ ೬ ॥ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳರ್ಪಿತವಾಗಲಿಯೆಂದೊಡೆ । ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸ್ವಾಹೇತಿ ಯೆಂದೊಡೆ ॥ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಮುದಿಸದಿರ್ಪ ಕತದಿಂದೆ । ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ ದೊಳು ಕೇಳ್ಪುರುಳಿಲ್ಲ ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಕಾಂಡತ್ರಯ ವಿಷಯವಿಭಾಗ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨೮

ಸೂತ್ರ॥ ಪರಿಯದು ಕರ್ಮದಿಂದಬಲೆ ಸಂಸೃತಿ ತನ್ನ ।
ನರಿದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ಮರೆಯೆ ಬಂಧ ॥

ಪದ॥ ಅನೃತವೀ ಜಗವೆಂದ ಬಳಿಕಾದ ಕರ್ಮವೆ । ಕನಸಿನೊಳುದಿಸಿದ ತನುಜಂಗೆ॥ ಮನವಾರೆ ಜಾತಕರ್ಮವನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದೆ । ನೆನಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಳ್ಪತೆರನಂತೆ ॥೧॥ ತನುಭಾವವಳಿಯೆ ನಿರ್ಮಳ ಮುಕ್ತಿ ಕರ್ಮವೆ । ತನುಮೂಲವದರಿಂದೆ ಬಂಧನ॥ ತನಗೆಂತು ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವಹುದಾ ಕರ್ಮ । ವಿನಿಯಳೆ ಕೇಳಿದು ಪರಮಾರ್ಥ ॥ ೨ ॥ ಫಲವನುಳಿದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳು ನೀನೆಲೆ ಕರ್ಮ। ಫಲಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೈಕಾರ್ಯ ॥ ಒಳಕ ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯವೆಂಬೀ ನಾಲ್ಕುತೆರನಿವ । ರೊಳಗೊಂದುಮಲ್ಲವಾ ನಿಜಮುಕ್ತಿ ॥೩॥ ಘಟಪುರ ತಂಡುಲ ಮುಕುರವೆಂಬಿವನು ಸಂ।ಘಟಿಸಿ ಮಾಡಿದನೈದಿದನು ಮತ್ತೆ॥ ಪಟುವೆನೆ ಪಚಿಸಿದನುರೆ ಬೆಳಗಿದನೆಂಬ।ನಟಣೆ ತತ್ಫಲ ನಾಲ್ಕರನುಭಾವ॥೪॥ ಅದರಿಂದಮಿದರೊಳಾವುದು ಮೆನಲಿಲ್ಲವಾ । ಸದಮಳ ನಿಷ್ಕಳ ವಿಭು ನಿತ್ಯ॥ ಪದವಾದ ಮೋಕ್ಷವದು ಕರ್ಮದಿಂದಮೆಂ। ಬುದು ಪುಸಿ ತನ್ನನರಿಯೆ ಮುಕ್ತಿ ॥ ೫ ॥ ಸೊಡರಿಂದವಲ್ಲದೆ ಕೆಡದು ಕತ್ತಲೆಯುಂತೆ । ಮುಡದಿ ಕೇಳ್ಕೋಟಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ॥ ಕೆಡಲರಿಯದು ಬಂಧವದು ತನ್ನನರಿದೊಡೆ । ಕೆಡುಗುಮಿಂತಿದು ಸಿದ್ಧವಸಿಯಳೆ ॥ ೬ ॥ ಕೊರಡಿನ ಚೋರ ಭೀತಿಯು ಮುದ್ದುಗುಡಿದೊಡೆ । ಪರಿವುದೆ ತಿಳಿದಲ್ಲದಿಳೆಯೊಳು॥ ಪರಿಭವ ಕಾರಣಾವಿದ್ಯೆ

ದು ತನ್ನ। ಪರಿಯನರಿಯದೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ||೭|| ಒಂದು ಕರ್ಮದೆ
ೕಕ್ಷವೆಂದೊಡುಳಿದ ಕರ್ಮ। ವಂದುನಿರರ್ಥ ವೆಲ್ಲವರಿಂದೆ || ಎಂದೊಡೋ
ನಿಗಳವಡದು ತದ್ವಿಧಿಯುದ। ರಿಂದೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವಲ್ಲ ||೮||
ಗೆಲ್ಲ ಕರ್ಮದೊಳಿನಿಸೇನು ಕರ್ತೃವಿ। ಲ್ಲೆನೆ ಕಂಡಾತನೆ ಯೋಗಿಯೆನಿ
ಸು || ವನಿತೆ ಕೇಳೀಸಾನು ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಂಟೆಂದು। ತನಗರಿದವ ನರೆಮರು
ತ್ರಿ||೯|| ಅರಿವಿನಹಂಭಾವ ಕ್ರಿಯೆ ಪರಿದಲ್ಲದೆ। ಪರಿಯದು ಭವಬಂಧ
ಬಲ್ಲಿ || ನೆರೆದಿಂಗಳೆಣೆ ಮೊಗದೆಳೆ ಕೇಳುವರಯೋಗಿ। ಮರೆದೊಮ್ಮೆ ಮಾ
ನೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ||೧೦|| ತನಗೆ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವೆರಡು ಮಧರ್ಮವೆಂ। ದೆನಿ
ಪ್ರ ಜನನವೀವುದರಿಂದೆ || ಮುನಿವನಿತಾ ಜನ ವಂದಿತ ತತ್ಕರ್ಮ। ವನು
ಲ್ಲವಮಾಡಲೊಲಿವರೆ ||೧೧|| ಮೊದಲು ಪುಣ್ಯದ ಫಲವದು ತಾನೆ
ಶಿಕ ಪಾ। ಪದ ಫಲವಾ ಪಾಪ ಫಲವದು || ಮೊದಲು ದುಃಖವ ನೀವು
ದು ತಾನೆ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ। ತುದಿಯೊಳೊಂದಿಸುವದು ಸುಖದಲ್ಲಿ ||೧೨|| ಉಪ
ೋಗ ಕಾಲದೊಳತಿಶಯ ಸುಖವದು। ನಿಪತಿತಂಗತಿ ದುಃಖವೆಲೆ ಮತ್ತೆ||
ಪಮಿಸೆ ನಾಕದೊಳಹುದಿಂತಿವೆರಡರ। ವಿಪರೀತವೈಸೆ ನರಕದೊಳು ||೧೩||

ಜ್ಞಾನೋತ್ಕರ್ಷ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ೧೬ಕ್ಕೆ ಪದ೧೬.

ಸೂತ್ರ|| ಶ್ರುತಿ ನೀನೆ ವಿಪ್ರನೆಂದೆನೆ ಮಾಳ್ಕೆ ವಿಧಿಗಳ।
ಶ್ರುತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೆನೆ ಮಾಳ್ಪುದಹುದೆಂತು ||

ಪದ|| ತನಗೆ ಕರ್ಮದಿನಾದ ಭವಬಾಧೆಯದರಿಂದೆ। ಘನವಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ
ರಿಯುದು || ವನಿತೆ ಕೇಳಿಲೆ ದುಃಖವೊಗೆದುದರಿದಂದೆ। ಘನವಪ್ಪುದು
ಂಗದಿಹಪಾಂಗು ||೧|| ಅನಲನಿಂದಾದ ನೋವದು ಮೇಣನಲನಿಂದೆ ||
ನವಹುದದು ಕೆಡಲರಿಯದು || ಇಸಿಯಳೆ ನೋಡು ಕರ್ಮದೊಳಾದ ಭವ
ದು। ಘನವಕ್ಕು ಮಳಿಯದಾ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ||೨|| ತನುವೆ ನೀನೆಲೆ ಮನು
ನೆ ನೀನು ವಿಪ್ರ ನೀ। ನೆನೆ ಶ್ರುತಿ ಕರ್ಮವೆ ಕರಣೀಯ || ತನುಜಾತಿರಹಿತ
ೕನಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೆಂ। ದೆನಲೆಂತು ರಚಿಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ||೩|| ತನುವಿದು
ಾನೆಂಬ ತನು ತನ್ನದೆಂಬೆಂಬ। ತನು ಮೂಲವಾಗಿ ರಚಿಸುವದು|| ತನುವಿ
ಕ್ಷಣ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನೆ ತಾನೆಂಬ। ವನುಮಾಳ್ಪನೆಂತು ತತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳ ||೪||

ತನುವಿದು ತಾನುವಿಾ ಜಗವಿದು ನಿಜವೆಂಬ । ಮನುಜಂಗೆ ಕರ್ಮವೆ ಕರಣೀಯ ॥ ತನುಮೊದಲೆನಿಸುವಿದನು ಪುಸಿಯೆಂದೆಂಬ । ವನದೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾಕ್ರಿಯೆಗಳ॥೬॥ ದುರಿತವನುರೆ ಪರಿಹರಿಸುವೆಡೆಗೆ ಕರ್ಮ। ಕರಣೀಯವತಿಶಯದುಷ್ಕೃತಿ ॥ ಕರವದು ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದ ನಿರ್ಮಳ ಬುದ್ಧಿ । ವರನೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರ ನಿಷೇಧ ನಿರೂಪಣೆ-

ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೬

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರ್ಮದೆ ಭವದುಃಖ ವೆಂತೆಸಗುವನು ನಿ ।
ಷ್ಕರ್ಮಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿಜಯೋಗಿ॥

ಪದ॥ ಭವಬಂಧವಳಿಯದ ಭವಿಯೆನಿಸುವ ನನು। ದಿವಸ ವೆಸಗುವೀ ಕರ್ಮಂಗಳು ॥ ಭವದುಃಖ ಬೀಜವಹುದೆಂದು ತಿಳಿದನು । ಭವಿಯೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥೧॥ ತನು ಮಾನಸೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗಧಿಕ ಬಾಧೆ । ಜನಿಸುಗುಮಾ ಕರ್ಮ ಕೃತಿಯಿಂದ ॥ ಇನಿತನೆಲ್ಲವನು ತನ್ನನುಭವದಿಂದರಿದನದೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ೨ ॥ ಮನದಿಂದೆ ಕರ್ಮವನೆನೆದೊಡೆ ದುಃಖ ಸಂ। ಜನಿಪುದೆಂದೆನೆ ಕರ್ಮವದು ನೋಡೆ॥ಇನಿತುಮಾನಂದ ಜನಕವಲ್ಲವೆಂದು ಬ । ಲ್ಲನದೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ೩ ॥ ಈ ತೆರದಿಂ ಪ್ರಿ ದುಃಖಾತಿಶಯವೆ ಕರ್ಮ।ಜಾತವೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೊಳುಪರಿ॥ಪೂತ ಮಾನಸಿ ಕೇಳು ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂದರಿ । ದೇತಕ್ಕೆ ಮಾಳ್ಕುಮಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ೪ ॥ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಖವಿಲ್ಲವಂತದು ಬಿಟ್ಟ । ದಲ್ಲಿಂದೆ ಪಿರಿದೆನಿಸುವ ದುಃಖ ॥ವುಳ್ಳುದಾಗಿಯೆ ಕರ್ಮತತಿಯೊಳು ತಿಳಿ ಪುರು।ಳಿಲ್ಲೆಂತು ಮಾಳ್ಕುಮಾಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥೫॥ ಇಲ್ಲದೊಡೆಯು ಸುಖಮುಳ್ಳಾಸೆಯನು ತೋರಿ ಬಲ್ಲರ ನಾನಾಗೊಳೆಯೊಳು ನಿಂತು॥ ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡದಿಳೆಯೊಳು ಕರ್ಮವದರಿಂದೆ। ಪೊಲ್ಲೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥೬॥ ಇಂತು ಕರ್ಮವನೆಸಗಿದೊಡೆ ಬಾಧೆಯಿದು ದಿ। ಗಂತಮಾಗಿರೆ ಪಸರಿಪುದಾಗಿ ॥ ಕಾಂತೆಯೊಂದಿನಿಸು ದುಃಖವನು ಸೈರಿಸದವ। ನೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಪೇಳು ಕ್ರಿಯೆಯನು ॥ ೭ ॥ ಪರಮನೆ ನಿರವಯವನು ಪರಿಪೂರ್ಣನು। ನಿರುಪಾಧಿಕನು ನಿರುಪಮನಾಗಿ॥ಪರಿಕಿಸುಪಾಯವೊಂದಿನಿಸಿಲ್ಲವೆನೆ

ೀಗಿ । ವರನೆಂತು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ೮ ॥ ತಾನುಳ್ಳೊಡುಂಟು
ರ್ಗಸೀಕವರಿದಂದು। ತಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲವಂತದರಿಂದ ॥ ಆನಂದನಿಧಿಯಾದ
ನಿಷ್ಠನೆನಿಪಾತ । ನೇನೆಂದು ಮಾಳ್ಪನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ .... ॥ ೯ ॥

ೀಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಕರ್ಮೋಪರತಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೫೯

ಸೂತ್ರ ॥ ಮುನಿಪತಿ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವನಿಂತು ।
ವನಿತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೆ ತಿಳುಪಿದ ॥

ಪದ ॥ ಇದು ತಾನೆ ಸುಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಯೋಗವಿದು ತಿಳಿ । ಯದವರ್ಗೆ
ದದಿಂದೆ ಗುರುಗಳು ॥ ಅದಕೆ ಕಾರಣವೆನಿಸುವ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ।ಪದ
ತುಟೆಂದು ಬೋಧಿಸುವದು ॥ ೧ ॥ ಎನೆ ಕೇಳ್ದ ಮೈತ್ರೇಯಿ ವಿನಯ
ತೆಯಾಗಿ।ಮುನಿಪಂಗೆ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗದ॥ಅನುವನೆನಗೆ ಪರಿವಿಡಿದರು
ಲು ತಂ। ನಿನಿಯಳ್ಗೆ ತಿಳುಪಿದನವನಿಂತು ॥ ೨ ॥ ಮೊದಲೊಳು ಯಮ
ಂತದರಿಂದೆ ನಿಯಮವಂ । ತದರಿಂದಾಸನವ ನಂತದರಿಂದ ॥ ಒದವಿದ
ಣಾಯಾಮವ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವ ನದರಿಂದೆ ಕೇಳು ಮನ್ಮನದನ್ನೆ ॥೩ ॥
ರಿಂದೆ ಧಾರಣೆಯದರಿಂದೆ ಧ್ಯಾನವಂ । ತದರಿಂದೆ ವರಸಮಾಧಿಗಳನು ॥
ಪಿಂದೆ ತಿಳಿ ನೀನು ನಿರ್ಯೋಗ ಜ್ಞಾನಸಂ । ಪದಕಿಂತಿವಾದಿಕಾರಣ
ಕ್ಕ ॥ .... ॥ ೪ ॥

ರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ ನಾಮಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬೦

ಸೂತ್ರ ॥ ಚೈತನ್ಯ ಯೋಗವೆ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗವಾ ।
ಚೈತನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದುದೆ ಬೊಮ್ಮ ॥

ಪದ ॥ ತನು ಮಾನಸೇಂದ್ರಿಯ ವಸುನಿಕಾಯಾದಿಗ।ಳೆನಿಸಿತೋರ್ಪ
ವಿಷಯದೊಳು॥ ತನಗೆ ವಿರತಿ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆಯದೆ ಯಮವೆಂದು। ಘನ
ಂಬನಿ ನೀನು ತಿಳಿವುದು ॥ ೧ ॥ ತನಗೆಲ್ಲ ವಿಷಯದೊಳುದಿಸಿದ ವಿರತಿ
ಗ್।ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಲಲದು ದೃಢವಾಗಿ॥ ಮುನಿಜರರೊಲುಮೆಯ ನಿಯಮ
ಪುದೆಂದು । ವನಿತೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನರಿವುದು ॥೨॥ ರತಿಯುಮಾ ವಿರತಿ
ಮುಖೀವಿಷಯದೊಳ॥ ತ್ಯತಿಶಯದಿಂದಮಿಲ್ಲೆನೆ ಕೆಟ್ಟು ॥ ಮತಿಯೊಳು

ದಾಸೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲಾಸನ। ಗತಿಯದು ತಾನೆಂದು ತಿಳಿ ನೀರೆ ॥೩॥ ತ
ಮೊದಲಾಗಿ ತೋರ್ಪನಿತನು ಪುಸಿಯೆಂದು। ತನಗಲ್ಲಿ ಚೇಷ್ಟೆಯುಳಿದು ನಿ
ಅನಿಲ ನಿರೋಧನವದು ತಾನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ । ಮುನಿಮತವೆಂದು ನಿಶ್ಚ
ಪುದು ॥೪॥ ಪುಸಿಯಾದ ಜಗವಿದು ಪುಸಿದುಃಖಕರವೆಂದು । ಪುಸಿನೊ
ವನು ತೆಗೆದುದರಿಂದ॥ ಒಸೆದರಿವಂತರ ಮುಖವಾಗಲದಕೆ ತಾ । ನೆಸೆವ
ಪ್ರತ್ಯಾಹರಣನಾಮ ॥೫॥ ಅರಿವಂತರವೆಯಾಗಿ ಪೊರಗೇನನಾರಯ್ಯ
ತರಿವಿನೊಳಡಗಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ॥ ಕರಿಗೊಂಡು ನಿಲಲದು ಧಾರಣೆಯೆಂ
ನೀ । ನರಿವುದು ಕೈರವಾಯತ ನೇತ್ರೆ ॥ ೬ ॥ ಭಾವದ ಬಳಿಕೆ ಬೇರುದಿ
ಪರಿಪೂರ್ಣ। ಕೇವಲ ಚೈತನ್ಯ ತಾನೆಂದು॥ ಭಾವಿಸುತಿರಲದುತಾನೆ ತದ್ಧ್ಯಾ
ಮೆಂ । ದಾವಗಮಿದನೆ ಭಾವಿಸು ಕಾಂತೆ ॥೭॥ ಭಾವಕಿ ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತಾನೆಂ
ತೋರುವೀ । ಭಾವನೆ ತನ್ನೊಳು ಲಯವಾಗಿ॥ ತೀವಿ ನಿಜಾನಂದದುಳು
ಯಾದರಿವಿನ ಭಾವನೆ ಸುಸಮಾಧಿಯೆನಿಪುದು ॥೮॥ ಅದು ತಾನೆ ತುರ್ಯ
ವೀ ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ ಯೋ। ಗದಕಾರ್ಯವಹುದಾಗಿ ಪುಸಿಯದು॥ ವಿ
ಮೆಂದರಿದದನುರೆ ಮರೆದುಳುಮೆಯಾ । ದದು ತುರ್ಯಾತೀತವಂತ
ನಿಜ ॥೯॥ ವನಿತೆ ಸುಪತಿ ತುರ್ಯಪದದೊಳಡಗಿದಹ । ಮೆನಿಸುವೆಲ್ಲಾ
ಯದ ತೋರ್ಕೆ ॥ಇನಿಸಿಲ್ಲದಾನಂದ ನಿಜವಾಗಿ ತಾನಿರ್ಪ । ದನುಭವಸಿ
ವಿಂತಿದು ನಂಬು॥

ನಿರ್ಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೨೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭

ಸೂತ್ರ ॥ ಯುವತಿ ಮೇಲ್ಪೈದು ಭಾವನೆ ನಿರಾವರಣಮೊ ।
ಪ್ಪುವ ನಿಸ್ಸಮಾಧಿಯೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ॥

ಪದ ॥ ಅರಿವು ತಾನೆಂದಿದನರಿಯೆ ಜಾಗರಣವಾ । ನರಿಯೆ ನಾನಾ
ಬರಿವು ಸ್ವಪ್ನ ॥ ನೆರೆ ತನ್ನನರಿವೆಂದರಿಯದಿರಲದು ಸುಪ್ತಿ । ಮರೆಯದಿ
ನಂಬುಜಾನನೆ ॥೧॥ ಬರಿಯರಿವಾನೆಂಬ ತಿಳಿವು ತನ್ನೊಳು ತೋರಿ । ಕ
ಗೊಂಡು ದೃಢವಾಗಲದು ತರ್ಯ॥ ನೆರೆ ಮರೆದದನು ನಿಂದೊಡೆ ತುರ್ಯ
ತೀತ । ವರಿ ನಿಜವದು ತಾನೆ ಪರಮಾತ್ಮ ॥೨॥ ಪರಮಾತ್ಮ ನಾನೆಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ಜಗವಿದು । ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದವೆ ಪುಸಿಯೆಂದು ॥ ಪರಮಾನುಭ

ರಿದು ನಿಲಲದು ನಿರಾ । ವರಣ ಸಮಾಧಿಯೆಂದೆನಿಪುದು ||೩|| ಇದು
ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಿದು ಸತ್ಯವೆಂದು ತಾ । ನಿದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲೀಕೃತವಾಗಿ || ಪದ
ನೀಲೆ ನಿರ್ಮಲಾಂಗಿ ನೀನರಿದು ನಂ । ಬಿದು ನಿಸ್ಸಮಾಧಿಯೆಂದೆನಿ
||೪|| ಬರಿಯರಿವಿನೊಳು ಭಾವನೆ ಲಯಿಸಿ ಬೇರೇನ। ವರಿಯದಂತ
ತಾನಿರಲದು|| ಮರೆಯದರಿಯದವಿರಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂ! ದರಿದಿಹುದಂಗ
ಖದೊಳು ||೫|| ಇದನಾವನರಿದು ನಂಬಿದನವನದರಿಂದೆ । ಯೊದವಿ
ರ್ಗಣ ಯೋಗಿಯೆನಿಪನು||ಸುದತಿ ಕೇಳಿದು ತಾನೆ ಸುಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಯೋಗ
ಯಕ್ಕೆ ಪರಮ ಕಾರಣವಕ್ಕು || .... ||೬||

ನಿಜಾನುಭವ ಯೋಗ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೬೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭೬

ಸೂತ್ರ || ತಾನಖಂಡಾದ್ವೈತ ಚೈತನ್ಯವೆಂದು ತ ।
ದ್ಧ್ಯಾನಾದಿಗಳನೆಂತು ಮಾಳ್ಪನು ||

ಪದ || ಪರಕಿಸದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಪರಮಾರ್ಥವೆನೆ ನೋಡೆ ಕರಣೀಯವಿನಿ
ರದರಿಂದ||ಸರಸಿಜಮುಖಿ ತಿಳಿದಂಗೆತದ್ಧ್ಯಾನಾದಿ। ಪರಿಕರದೊಳುಕೃತ
ದೆಂತು।೧|| ಧ್ಯಾತೃ ತದ್ಧ್ಯಾನವಾ ಧ್ಯೇಯಮೆಂಬೀ ಭ್ರಾಂತಿ । ದ್ವೈತ
ಸಲ್ವುದೈಸಲ್ಲದೆ|| ಖ್ಯಾತಮಾಡದ್ವೈತಪದದೊಳು ಘಟಿಸದೆಂ। ದೋತು
ರಿ ತಾನೆ ಚಿದಖಂಡ ||೨|| ತಾನೆ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೇನುಮಿಲ್ಲಾಗಿ ತ ।
ನ ಸಮಾಧಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳ || ತಾನೆಂತು ಮಾಡಲರಿಯನದ್ವಯನು
। ತಾನೆ ನಿಜಾನಂದ ಚಿದಖಂಡ ||೩|| ಎರಡೆಂಬೀ ಭೇದಭಾವನೆ
ಕ್ಕಮಾಧ್ಯಾನ । ವೆರಡಳಿದದ್ವೈತ ನಿಜದೊಳು|| ದೊರಕೊಳ್ಳಲರಿಯದಾ
ವಿಂದೆ ತಾನೆ ಸು|ಸ್ಥಿರತರವೆನಿಸುವಚಿದಖಂಡ ||೪|| ತಾನಿದಿರೆಂಬರಿವೇ
ಸುಮುಳ್ಳೊಡಾ । ಧ್ಯಾನಾಧಿ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲದೆ || ತಾನಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲಾಗಿ
ಧ್ಯವಿ। ಲ್ಲಾನಂದಸಿಧಿ ತಾನೆ ಚಿದಖಂಡ ||೫|| ತಾನುಳ್ಳೊಡುಂಟು
ಧ್ಯಾನಾದಿ ತನ್ನೊಳು। ತಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲಾಗಿ ತಿಳಿದಂದು || ತಾನೆಂತು ಮಾ
ಧ್ಯಾನಾದಿಯನು ತನ್ನ । ತಾನೆ ತಾನನುಪಮ ಚಿದಖಂಡ ||೬||ಇದು
ನಿರ್ಗುಣಾಭ್ಯಾಸವಿಂತಿದು ತಿಳಿ|ಯದೆಪುರುಷರ್ಗಿದು ಜನಿಸಲು||ಒದವಿ
ಣಯೋಗವನು ಗುರುವರರು ಸಂ। ಮುದದಿಂದೆ ಬೋಧಿಪುದಲಸದೆ।೭।

ಎನೆ ಕೇಳ್ದು ಮೈತ್ರೇಯಿ ವಿನಯದಿಂದವೆ ತನ್ನ। ಮನದನ್ನನಿಗೆ ವ
ದಂದು ॥ ಮುನಿಪತಿ ಸಗುಣಯೋಗಾಂಗವನೆನಗೆ ಪೇ । ಳೆನುತ ಬ
ಳೊಲವಿಂದ ॥೮॥ ಇದು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿಯ
ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ ॥ ಒದವಿದ ಸಂವಾದದೊಳು ನಾ
ಸಂಧಿ । ಸದಮಳ ಪರಮಾನುಭವ ಬಂಧಿ ॥ ....

ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೨೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೮೫

ಇತಿ ಸಂಧಿ ೪ ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೨೨ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೮೫ ಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೪ ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೭೬ ಕ್ಕಂ ಪದ ೬೨೭ ಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳಮಹಾ

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

:: ೫ ನೇ ಸಂಧಿ ::

ಸೂತ್ರ ॥ ಸಗುಣ ಯೋಗಾಷ್ಟಾಂಗವನು ತನು ಮಾನಸಾ ॥

ದಿಗಳೊಡನೊಂದಿ ಪೇಳ್ವೆನು ಕೇಳು ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ । ಧಾ
ಸತ್ಯಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ । ಗಾ
ದಿಂದೆ ವಂದಿಸುವೆನು ॥೧॥ ಶ್ರೀಮದನಂತ ವಿದ್ಯಾಮೂರ್ತಿ ಭಕ್ತಚಿ
ಮಣಿ ಸುಜ್ಞಾನಶರನಿಧಿ ॥ ತಾಮಸದೂರನುತ್ತಮ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ
ಮುನಿಪತಿ ದಯಾಪೂರ್ಣನು ॥ ೨ ॥ ಅನುರಾಗದಿಂದೆ ತನ್ನಿನಿಯಳ
ಕಹು।ಡೆನೆ ಸಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗಯೋಗವ॥ ವಿನುತ ವೇದಾಗಮಾದಿಗಳ
ವಾಗಿ । ಮುನಿಜನರೊಪ್ಪೆ ಪೇಳಿದನಿಂತು ॥ ೩ ॥ ಯಮ ನಿಯಮಂ
ಸನ ಪ್ರಾಣ ಸಂ । ಯಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಧಾರಣೆಗಳ ॥ ವಿಮಳ ತದ
ಸಮಾಧಿಗಳಿರವನೀ । ಕ್ರಮದಿಂದ ಪೇಳ್ವೆನಾಲಿಸು ನೀರೆ ॥೪॥ ಯುವ
ಳೆಂಟಾರು ನಾಲ್ಕೆರಡಂಗವಾ। ದಿವರೊಳೆಲ್ಲಾ ಗಳಭ್ಯಾಸಿಪ ॥ ಅವರು
ಮಮಧ್ಯೋತ್ತಮೋತ್ತಮರೆನಿ । ಸುವರನುಗತಿ ಪಿಡಿದಿದು ನಿಜ

ಸಗುಣಯೋಗಾಷ್ಟಾಂಗನಾಮ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ.ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ಪ

ಸೂತ್ರ ॥ ಯಮದಶಗುಣವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿ ।
ಸಮನಿಸದಬಲೆ ಕೇಳಿದು ಸತ್ಯ ॥

ಪದ॥ ಶನು ಮನೋವಚನ ಕರ್ಮನಿಕಾಯದಿಂದೋರ್ವ । ಜನರಿಗೆ
ನನಡರಿಸದೆ ॥ ವಿನಯದಿಂದಿರಲದು ತಾನೆಯಹಿಂಸೆ ಯೆ । ಂದೆನಿಪುದು
ರಾಂಚಿತಪಾದೆ ॥ ೧ ॥ ಇದು ಪರಮಾರ್ಥವಿಂತಿದು ಧರ್ಮ ವಿದು
। ವಿದು ಪರಹಿತವಿದು ಸಮುಚಿತ । ಇದು ನೀತಿಮತವೆನಲಖಿಳಾತ್ಮ
ನುಡಿ । ವುದು ಸತ್ಯವೆನಿಪುದಂಗನೆ ಕೇಳು ॥ ೨ ॥ ತನಗೆನಿತಾಪತು
ಬೊಡೇನಲ್ಲಿ । ತನುಮನೋ ವಚನದೊಳನ್ಯರ ॥ ಧನದಾಶೆ ದೋರದೆ
ತಾನದಸ್ತೇಯ।ವೆನಿಪುದು ಗುಣಮಣಿ ಭೂಷಣೆ॥೩॥ ಭುವನದೊಳುಳ್ಳ
ನಹದೊಳೆಂತು ಸಂ। ಗವನೊಲ್ಲದಿರುತಿರಲದುತಾನೆ॥ ಯುವತಿ ನೀನರಿ
ಚರಿಯವೆನಿಪುದು ಸಾ। ಧ್ಯವೆ ನೋಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕಿದು ॥ ೪ ॥
ಮತಿಯಾದ ಕಾಲವನು ಮಿಾರದೆ ನಿಜ । ಸತಿಯೊಳು ರತಿಸುಖ ವಡೆ
॥ ನುತ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವೆನಿಪುದೆಂದು ತಿಳಿ ನೀನು । ಶ್ರುತಿಮತವಿದು
ಹೃದಯಳೆ ॥೫॥ ಸ್ತುತಿ ನಿಂದ್ಯಗಳೊಳು ಸಂತಸವಿಲ್ಲ ನೋವಿಲ್ಲ । ವತಿ
ಮೆನೆ ತನಗೆನಿಸುವ ॥ ಸ್ಥಿತಿಯನೆ ಕ್ಷಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿವುದು ನೀನತಿ।ಹಿತ
ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ॥ ೬ ॥ಧನ ಧಾನ್ಯ ಸುತ ಮಿತ್ರ ವನಿತಾದಿ ಹಾನಿ
ಳಿನಿತರಾಗಮನದೊಳಗೆ ತನ್ನ ॥ ಮನಕೆ ವಿಕೃತಿದೋರದಿರಲದೆ ಧೃತಿ
ನು । ವನಿತೆ ನೀನವಧರಿಸೊಲವಿಂದೆ ॥೭॥ ಪಗೆಕೆಳೆ ಸತಿಸುತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಂಗ। ಳೊಗಿಯೆ ರಕ್ಷಿಪೆನೆಂಬೀ ಮತಿ ತನ್ನ ॥ ಬಗೆಯೊಳುದಿಸಲು ದಯೆ
ನು ತಿಳಿ ನೀನು । ನಗೆ ಮೊಗದರಿಸಿ ಸಂತಸದಿಂದ ॥೮॥ ಸಕಲ ನಿವೃತ್ತಿ
ಳು ಪ್ರವೃತಿಗಳೊಳು । ಸಕಲ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮದೆಡೆಯೊಳು ॥ ಸಕಲ
ರುದೊಳು ಸಮಬುದ್ಧಿಯದು ತನ।ಗಕಲಂಕವೆನಿಸುವಾರ್ಜವವಕ್ಕು॥೯॥
ಶಾರ್ಥವನ್ನದಿಂದದರರ್ಥ ಮುದಕದೊ ।ಳ್ಪುದಿದಿರಲುಂಬ ಸದ್ವಿಧಿಯ
ಸುದತಿ ಕೇಳೆಲೆ ಮಿತಾಹಾರಮೆನಿಸುಗುಮಿಂ । ತಿದು ಯೋಗವೃತ್ತಿ
ಗೆ ಮುಖ್ಯ ॥ ೧೦ ॥ ಉದಕ ಮೃತ್ತಿಕೆಗಳಿಂದವೆ ತನ್ನ ತನುವಿನೊ ।
ದಮಲವಿಶುದ್ಧತೆಯಾಗೆ॥ ಸುದತಿ ಕೇಳ್ಬಾಹ್ಯಶೌಚವೆನಿಪುದದು ಪುಣ್ಯ
ದ್ಧಿಗಳನಾಗು ಮಾಳ್ಪುದು ॥ ೧೧ ॥ ಮನದೊಳೊಂದಿನಿಸು ಪೊಲ್ಲವೆ

ಯುನು ನೆನೆಯದೆ । ಜನರಿಗೋಲವನೆ ಒಯುಸುತಿರ್ಪ॥ ಅನುವಳವಡೆ ತ
ಳಂತರ ಶೌಚವೆಂ । ದೆನಿಪುದು ವೇದಾನುಮತದಿಂದೆ ॥ ||೧

ಯಮಾಂಗದಶಕ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೨ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭

ಸೂತ್ರ॥ ತಾಪಸವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಗುಣಂಗಳಿಂ ।
ದಾ ಪರಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವದು ॥

ಪದ॥ ಯಮ ದಶವೀಧವನೀ ಪರಿಯೊಳು ತಿಳುಪೆ ನಿ। ಯಮದ
ದಶಗುಣ ಭೇದವ॥ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಪೇಳ್ವೆನುನೆಲೆ ಸೀರೆ ನೀನವ।ನಮಳಬ
ಯೊಳವಧರಿಪುದು ||೧|| ಉಪವಾಸ ಕೃಛ್ರ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂ
ವಪರಿಮಿತ ಕ್ಲೇಶದೊಳು ತನ್ನ ||ವಪುರಿಂದ್ರಿಯಂಗಳನುರೆ ನಿರೋಧಿಸಲ
ತಪವೆಂಬ ನಿಯಮವೆಂದೆನಿಪುದು ||೨|| ದೊರಕಿದ ಲಾಭವೆಸಿತು ತನ
ತನೆ । ಪರಿಣಮಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಘಟಿಸಲು॥ ಹರುಷ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಪರಮ
ತೋಷವೆಂ। ಬರು ಮುನಿವರರದ ನೆಲೆನೀರೆ ||೩|| ಇದು ಧರ್ಮವಿದಧ
ವಿದು ಕಾರ್ಯವಿದಕಾರ್ಯ । ವಿದು ನಿಜವೆಂದಾಗಮೋಕ್ತದಿ ॥ ಪದಸಿ
ತಿಳಿದು ನಂಬಿರಲದಾಸ್ತಿಕ್ಯವೆಂ । ಬುದು ಕೇಳು ಕಂಜದಳಾಂಬಕಿ
ಧನ ಧಾನ್ಯ ವಸ್ತ್ರ ವಾಹನ ವನಿತಾದಿಗ । ಳನು ನೀತಿಯುಡಗದೆ ಸತ್ಪಾತ್ರ
ಜನಕನುರಾಗದಿಂದೀವುದೆ ದಾನವೆಂ। ದೆನಿಪುದು ಮಿಸುನಿಣ್ಣದಗಾತ್ರೆ

ನಿಯಮ ಚತುರ್ಭೇದ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೩ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೨.

ಸೂತ್ರ॥ ಶಿವನೆ ತಾನೆಂದು ಮಾಸದೊಳು ಪೂಜಿಸ ।
ದವನಿಗೆ ಭವಬಂಧವಳಿವುದೆ ॥

ಪದ ॥ ತನು ವಚೋ ಮಾನಸವಿನಿತರಿಂದೀಶ್ವರಾ । ರ್ಚನೆ ಮ
ತೆರನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ॥ ವನಿತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಧ್ಯೋತ್ತಮವೆನಿಸಿ ಭ । ಜನೆ
ಚೆಂಬನೆ ವಿಡಿದಿರ್ಕು||೧|| ತನುವಿನಿಂದವೆ ಸಿರಿ ವಚನದಿಂದವೆ ಸಗ್ಗ ।
ಭೂತಿ ಮಗುಳೆ ಮಾನಸದಿಂದ॥ ಘನ ಮುಕ್ತಿ ತನಗಹುದಾಗಿ ಪೂಜಾಫ
ವೆನಿಸುಗುಮಿಂತು ಮೂದೆರನೆಂದು ||೨|| ಅದರಿಂದೆ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಹೃದ
ದೊಳೀಶ್ವರ। ಪದವನರಿದು ಸಲೆ ಜಾನಿಸಿ॥ ಪದಸಿಂದೆ ಭಜಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯವ

ದು ಕೇಳು ಕಾಂತೆ ನಿಶ್ಚಯವಿದು ॥ ೩ ॥ ಪಳುಕಿನ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳ
ತಾರೆ । ಗಳ ರನ್ನವೆಳಗಿನಂತಭವನ॥ ತಿಳಿದು ಸೋಹಂಭಾವವಳ
ೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ। ಗಳು ದೇಹರದೊಳು ಜಾನಿಸುವದು ॥ ೪ ॥ ಬಿಂದು
್ಯೇಮು ಮಂತ್ರ ಭುವನ ಮೂರ್ತಿ । ಯೆಂದಾರು ತೆರದಿಂದಲಭವನ
ನೆನೆದರ್ಚಿಪುನು ನಿಜ ಹೃದಯಾರ । ವಿಂದದೊಳ್ಪಲ ಭೇದಯುತ
॥ .... ॥ ೫ ॥

ಶ್ವರಪೂಜಾ ನಿಯಮ ನಿರ್ರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೭

ೂತ್ರ ॥ ಮಾಡು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನು ಹೃದಯಾಬ್ಜದೊ ।
ಳಾಡದೆ ಬೇರೊಂದು ಮತವನು ॥

ದ ॥ಮಾಯೆ ಹೊದ್ದದ ಬೋಧವನು ಶುದ್ಧಮತಿವಿಡಿ । ದೊಯ್ಯಾರ
ವಿಸಿ ಕಾನು॥ ಕಾಯಾದಿ ಕರಣಾಂತರದೊಳು ತದ್ಗುಣಸಮು।ದಾ
ಗುಣದಿಂದೆ ಭಜಿಪುದು ॥ ೧ ॥ ಹರನೆ ಸರ್ವಾಧಾರನೆಂಬುದಾಸನ
ರಿಪೂರ್ಣನೆಂಬುದಾಹ್ವಾನವು ॥ ಹರುಷವಾರಿಧಿಯೆಂಬು ದರ್ಘ್ಯವೀ
ಚರಣವೆಂಬುದೆ ವಾದ್ಯವೆನಿಪುದು ॥ ೨ ॥ ಅರಿವೆ ಪಾವನರೂಪ
ಚಮನೀಯ।ವರಿವೆ ನಿರ್ಮಲವೆಂಬುದಭಿಷೇಕ॥ಅರಿವೆ ವಿತ್ತಾತೀತ
ಚ್ಛಾದನ ವರಿವೆ ನಿರ್ಗುಣವೆಂಬುದುಪವೀತ ॥೩॥ ಚಿತ್ತೆ ಶೋಭ
ತಿಳಿವಲಂಕೃತಿ ತಾನೆ ಚಿತ್ತೆಂಬ ಬಗೆಯನುಲೇಪನ॥ ಚಿತ್ತೆ ನಾದಾ
ಂದೆ ಪುಷ್ಪವತಿ ಕೀರ್ತಿ। ವೆತ್ತುದು ಚಿತ್ತೆಂಬುದದು ಧೂಪ ॥ ೪ ॥
ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಯೆಂಬುದೆ ದೀಪವಾ । ಪುರುಷನು ನಿಶ್ಯತೃಪ್ತನು
ಪರಿಯೆ ನೈವೇದ್ಯವಾ ಪುರುಷನೆ ಗುಣದೂರ । ದಿರವೆಂಬುದದು
ಪುದು ॥೫॥ ತಾನೀಶ ನೀಶತಾನೆಂಬುದಾವೃತ್ತಿಯು। ತಾನೆ ಪರಾ
ುದು॥ ಮಾನಿನಿ ಕೇಳು ವಂದನೆ ತಾನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ। ಯೆನುವಿಲ್ಲೆನೆ
ವದು ॥೬॥ ಇಂತುಪಚರಿಸು ನಿಜಾತ್ಮದೇವತೆಯ ನೋ । ರಂತೆ
ಪೀಠವೆಡೆಯೊಳು॥ ಸಂತತವನ್ಯಭಾವನೆಯನುಳಿದು ಬಾಹ್ಯ । ಚಿಂ
ದ ಶುದ್ಧ ಮತಿವಂತೆ .... ॥ ೭ ॥

ಶ್ವರಪೂಜಾ ನಿಯಮ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೫ ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೪.

ಸೂತ್ರ ॥ ಶ್ರುತಿಯ ತಾನರಿಯದೆ ಗುರುಮತವಿಡಿಯದೆ ।
ಗತಿಯನು ಬೇರರಸಿದೊಡುಂಟೆ ॥

ಪದ ॥ ಪವಣತೆ ಮಿಗೆ ವೇದಶಿರವನು ತನ್ನನು । ಭವಕೆ ಬಪ
ತಿಳಿವುದನು ॥ ವಿವಿಧ ತಾಪಸ ಮುಖ್ಯರೊಲವಿಂದೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ । ಶ್ರವಣ
ಬರು ನಿಜವಿದು ತಾನು ॥ ೧ ॥ ವೇದ ಲೌಕಿಕ ಮಾರ್ಗದೊಳು ನಿಂದ
ಯೋಗ್ಯ । ವಾದ ನಿಷೇಧ ವರ್ತನವನು॥ ಆದರಿಸದೆ ಬಿಡುವದು ತಾನೆ
ಯೆಂ । ದೋದಿ ಪೇಳುವರು ಸದ್ಗುರುಗಳು ॥ ೨ ॥ ತನಗೆ ಕೇಳಧ್ಯಾತ
ಳಗೆ ವಿಹಿತವೆನಿ। ತನಿತುವನರಿದು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ॥ಮನದೊಳು ನಂಬಿರ
ತಾನೆ ಮತಿಯೆಂದು । ವಿನುತಿಸುವರು ವೇದವಿದರೊಲ್ದು ॥ ೩ ॥ ಮಾ
ವಾಚಕೋಪಾಂಶು ಮಾನಸವೆಂದು । ತಾನಿಂತುತ್ರಿವಿಧವಾ ಜಪವಿಧಿ ।
ನುರಾಗದೊಳರಿ ನೀನೊಂದು ಸಾವಿರ । ವಾನಂತ ಫಲವವಕನುಗತಿ ॥
ಇದರಿಂಗೆ ಕೇಳಬರ್ಪುದು ವಾಚಕವನಿಕ್ಕು । ಮಿದಿರಿಂಗೆ ಕೇಳಬಾರದೆ
ರದನಚ್ಛದಂಗಳಲುಗೆ ಮಾಳ್ಪ ಜಪವಿಧಿ । ಯದು ತಾನುಪಾಂಶುವೆ
ಪುದು ॥ ೫ ॥ ಎನಿತು ಮಂತ್ರದ ಪದವನಿತನೆ ತನ್ನಯ । ಮನದಲ್ಲುಚ್ಚ
ಲಂತದು ತಾನೆ ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳ್ಮಾನಸ ಜಪವೆನಿಪುದು ಶಾಸ್ತ್ರ । ದನು
ವದು ಮುಮುಕ್ಷುಗೆ ಬೇಕು ॥ ೬ ॥ ಗುರುಮತದೊಳು ವೇದ ಶಿರದ ರ
ವ । ನುರುಭಕ್ತಿಯಿಂದವಭ್ಯಾಸಿಪ॥ ಪರಿತಾನೆ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವೆನಿಪುದೆಂದ
ನಿ । ರ್ಧರಿಸು ನೀನಿಂದು ಸನ್ನಿಭವಕ್ತ್ರೆ ॥ ೭ ॥ ನಿಯತದೆ ಗಾಯತ್ರಿ
ಸಪ್ತಾಹೃತಿ ಯನು। ನಿಯತದೆ ಪ್ರಣವವ ನಜಪೆಯ॥ ನಿಯತದೆ ಕಾಲತ್ರ
ದೊಳು ಜಪಿಸಲದೆ । ಪ್ರಿಯತಮೆ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ವೆನಿಪುದು ॥ ೮ ॥ ವೆ
ನಾಹತ ನಾದಾದಿಯದರಿಂದೆ । ನಾದದ ಬಹುವಿಧಾಭ್ಯಾಸವ ॥ ಆದರ
ರಚಿಸುತಿರಲದು ತಾನೆ । ವೇದಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವೆನಿಸುತಿರ್ಕು ॥ ೯ ॥ ಶರ
ರ್ಜರ ಭೇರಿ ಮೇಘದ ಬಹುರವ। ಮುರಜ ಕಹಳೆ ಶಂಖ ಘಂಟಾದಿ ॥
ನಾದ ವಾಸ ಕಿಂಕಿಣಿ ವೀಣೆ ಭ್ರಮರಾದಿ । ಸ್ವರವನಾಲಿಪುದೆ ಸ್ವಾ
ಯವ ॥ ೧೦ ॥ ಅರಿವುದೆ ವೇದ ವರುಹಿಕೊಂಬುದದುವೇದ್ಯ । ವರಿ
ನೋಡಲೀ ಪರಿಯೊಳು ॥ ಕರೆಮರೆಯೇನಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿ ನೀರೆ ತನ್ನತಾ । ನ
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವಿಂದೆನಿಸುಗು ॥೧೧॥ ಗುರುಬೋಧೆಯಿಂದಧ್ಯಾತ್ಮದ ರಹ

ನ ವಿಧಿಮಾತ್ರವರಿವಲ್ಲಿ ॥ ವರಯತ್ನಪರನೆನಿಸಿದೊಡೆ ಹುತವೆಂದು ।
ಸು ಪೊಂಜಳೆ ವೈಯಳೆ ॥ ೧೨ ॥ ಯಮ ನಿಯಮಾಸ್ವಿತನೆನಿಪ
ಗೇಶ್ವರ । ನಮಳ ಸುಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯೊಳು ಮನ ॥ ರಮಿಸುವನಿಖಿಳ ದು
ಯಾಳಿಗಳನು ನಿ । ರ್ಮಮತೆಯೋಳ್ಬೀಳ್ಪುದು ಹವಿಮಾಡಿ ॥ ೧೩ ॥

ನಿಯಮಾಂಗ ಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೪೭

ಸೂತ್ರ ॥ ಆಸನ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮನವಕ್ಷಿಯಸುಗೂಡಿ ।
ನಾಸಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ॥

ಪದ ॥ ಇವು ತಾವೆ ಯಮ ನಿಯಮಂಗಳಿಂತಿವರಿಂದೆ । ಭವ ಬಾಧೆ
ವುದು ಬಳಿಕಿನ್ನು ॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಾಸನಗತಿಯ ನೊರೆವೆನು ನಾ। ನವ
ತನುರಜೆ ಪರಿವುದು॥ ೧ ॥ ಎಡದ ಹಿಮ್ಮಡದಿ ನಾಧಾರದೆಡೆಯ
ತ್ತ । ತ್ತೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಹಿಮ್ಮಡವನು॥ ಮಡಗಿ ಮೋಹನದ ಮೇಲ್ಗ
ಳು ರುಜುವೆನಿ । ಪೊಡಲಿಂದಮಿರೆ ಸಿದ್ಧಾಸನವದು ॥ ೨ ॥ ತೊಡೆ
ನೊಡೆಗಳ ನಡುವೆರಡಂಘ್ರಿಗ । ಳಡಗಿರ್ದ ಸಸಿನಮಾದೊಡಲಿಂದ ॥
ರೆ ಕುಳ್ಳಿರೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನವಹುದೆಂದು। ಮಡದಿ ನೀನಿದನು ನಿಶ್ಚಯಿಪುದು
ತೊಡೆಗಳೆರಡರ ಮೇಲಡರಿ ಮಡಂಗಳು । ಬಿಡದೆ ಕೂಡಿರಲೆಡಬಲನಾ
ಕಡು ನೇರಿತ್ತಾದೊಡಲಿಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರಲದೆ । ಮಡದಿ ಪದ್ಮಾಸನವೆನಿ
॥ ೪ ॥ ಎಡದ ಪಾದದ ಮಡವಡಿಯಾಗಿನಿಲೆ ಬಲ । ದಡಿಮಡವೆಡದ
ತೆಯಮೇಲೆ ॥ ಮಡಗಿರೆ ರುಜುಕಾಯದಿಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದೊಡೆ । ನುಡಿವರ
ವೀರಾಸನವೆಂದು ॥ ೫ ॥ ತನಗ ವತೆರದಿಂದೆ ಜನಿಪುದು ಧೈರ್ಯವಂ।
ವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಚಲಿಸದೆ॥ ಮನವಸುಗಳನು ನಿರೋಧಿಸಲದು ಸುಖಾ
ರೆಂದು ತಿಳಿವುದು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ॥ .... ॥ ೬ ॥

ಆಸನ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೩

ಸೂತ್ರ ॥ ತನುಮೂಲವೆನಿಸುತಿರ್ಪನಿಲ ನಿರೋಧನ ।
ವನಿತೆ ಕೇಳದರಿಂದೆ ಮತಿಶುದ್ಧಿ ॥

ಪದ ॥ ತನುಮೂಲವಸುನಿರೋಧನ ಮುಖ್ಯಗುಣಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುಗು
ರಿಂದೆ ಮೊದಲೊಳು ॥ ತನುವಿನೊಳದನರಿಯಲು ಬೇಹುದೆಲೆ ಪುಸಿ ।

ತನುಮಧ್ಯ ಕೇಳದನೊರವೆನು ॥ ೧ ॥ ತನುವಿದು ತನ್ನ ತೊಂಭತ್ತಾ
ಬೆರಳುದ್ದ । ವೆನಿಪುದು ಗುದ ಗುಹ್ಯಮಧ್ಯವೆ । ತನುಮಧ್ಯವಹುದಲ್ಲಿ
ರಾಗ್ನಿನೆಲೆಗೊಂಡು । ತನುದೀಪನಾದಿಕ ವಸುಮಾಳ್ಕು ॥ ೨ ॥ ಅದರಿ
ಮೇಲೆ ನವಾಂಗುಲದೆಡೆಯೆನಿ । ಪುದು ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿಯಕಂದ ॥
ದು ನಾಲ್ಕಂಗುಲದಾಯತದಿಂದಿರ್ಪು । ದದು ನಿಜಕುಂಡಲಿಯೊಡಗೂಡಿ ॥
ಎನಿತು ನಾಡಿಗಳೊಳ ವನಿತುಮಾಕಂದದಿಂ। ಜನಿಸಿಹವಸುಜಾಲದೊಡಗೂ
ಮನವೆಡೆಯಾಡು ವೆಡೆಗಳವರೊಳು ಮುಖ್ಯ । ವೆನಿಪವೆ ಮೂರುನಾಡಿಗ
॥ ೪ ॥ ಎಡಬಲವೆನಿಪ ನಾಸಾಪುಟಾಂತರವೈದಿ । ಬಿಡದಿರ್ಪವೀಡೆ ಪಿಂ
ಗಳು ನಡುವೆ ಶಿಖಾಂತಮಾದುದೆ ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡಿ । ಮಡದಿ ಕೇಳಿ
ಯೋಗದೊಳು ಮುಖ್ಯ ॥ ೫ ॥ ಕಾಮಿನಿ ನೀನೊಲವಿಂದೆ ಭಾವಿಸು ಪೇಳ
ದೀ ಮೂರು ನಾಡಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ॥ ನೇಮವಿಡಿದು ಮಾಳ್ಪದಸುನಿರೋಧ
ವನೆಂ। ದಾ ಮುನಿವರರೊಲಿದೊರೆವರು ॥ ೬ ॥ ಕುಂಡಲಿಯುರಗನಾ ಕಂದ
ನುರೆ ಸುತ್ತಿ । ಕೊಂಡೇಳು ಬಳಸಿನಿಂದವೆ ತನ್ನ ॥ ತುಂಡವನಿಟ್ಟು ಸು
ಮ್ನೆಗೆ ನಿಜವಾಲ ರಂಡಮಿರಲು ಕಳಗೆಸೆವುದು ॥ ೭ ॥ ಅಕುಟಿಲೆ ಕೇಳೆಂ
ಪ್ರಕೃತಿರೂಪಿಂದೆ ಮೋ । ಹಕವಾಗಿ ಮುಸುಕಿ ಕುಂಡಲಿಯದು ॥ ಸ
ಜೀವರ ದೇಹಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ನಿಕರವನ್ನೈದೆನಡೆಸುತಿರ್ಕು ॥ ೮ ॥ ಅಕಚ
ತಪಯಶ ವರ್ಗ ನಾಮವನುಳ್ಳ ಪ್ರಕೃತಿ ಗಳೆಂಟವರಿಂದವೆ ॥ ಸಕಲಾ
ಸಾಧಕವಾಗಿ ಕುಂಡಲಿಯೆ ಮೋ । ಹಕವಪ್ಪುದಖಿಳ ಜೀವರುಗಳ್ಗೆ ॥
ಉದರಾಗ್ನಿಯಸುನಿರೋಧನದಿಂದೆ ಪೆರ್ಚೆ ತಾ। ಪದೊಳಿದ್ದು ಕುಂಡಲಿಯ
ತನ್ನ॥ ವದನವ ನಾ ನಾಡಿಯಿಂದಾಗ ತೆಗೆವುದು । ಸುದತಿ ಮತ್ತದನ
ಮುಸುಕದು ॥ ೧೦ ॥ ಅದರಿಂದೆ ಸಕಲ ನಾಡಿಯಶುದ್ಧಿ ಬೇಹುದು । ವ
ಲೊಳಗಸು ನಿರೋಧನವನು ॥ ಪದುಳದಿಂದೆಸಗುವ ತನಗಿನು ಪ್ರಾಣಾ
ಮದಗತಿ ಪೇಳ್ವೆ ನಾಲಿಸು ನೀರೆ ॥ .... ॥ ೧

ನಾಡಿಶುದ್ಧಿ ಸೂಚನಾ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೪

ಸೂತ್ರ ॥ ರೇಚಕಾದಿತ್ರಯದಿಂದೆ ಮಾಳ್ಪುದು ಸಿದ್ಧಿ ।
ಸೂಚಕಮಾದಸುನಿಯಮವ ॥

ಪದ ॥ ಪದುಳಿಗನಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊಳೊಂದು ವಕ್ರವಿ। ಲ್ಲದೆ ಸುಖಾ

ಸಿ ಗುರು ॥ ಪದಕಂಜವನು ನೆನೆದಸು ಸಿರೋಧನವನು । ಸುದತಿ ಕೇ
ರೈದು ಮಾಳ್ಪುದು ॥ ೧ ॥ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಪೂರಕವದರಿಂದೆ ಕುಂಭಕ । ವದ
ಪೆ ರೇಚಕವನು ಸಮ ॥ ಪದವೆನೆ ಮಾತ್ರೆ ಪನ್ನೆರಡರಿಂದವೆ ಮುಕ್ತಿ ।
ರನಾ ಮಾಳ್ಪುದೀ ಕ್ರಮದಿಂದ ॥ ೨ ॥ ನಡೆಯುಡಗಿಪುದೆ ಪೂರಕವಹು
ಸದೆ । ಪಿಡಿವುದೆ ಕುಂಭಕವೆನಿಪುದು ॥ ಬಿಡುವುದೆ ರೇಚಕವೆನಿಪುದು
ಸಾಗ್ರ । ದೆಡೆಯೊಳು ಚರಿಸುವ ಮರುತನ ॥ ೩ ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳೀರಾರು
ಸುವೆನಿಪಕ್ಕರ । ವನು ನಾಲಿಗೆಯೊಳುಚ್ಚರಿಪ ವೇಳೆ ॥ ಎನಿಪುದು ಮಾತ್ರೆ
ಣನೆ ಯಿಂದೆವೆಯಾಡ । ಲನಿತುವೇಳೆಯು ಮಾತ್ರೆಯೆನಿಪುದು ॥ ೪ ॥
ಂದೆ ಪನ್ನೆರಡು ಚವ್ವೀಸ ಛತ್ತೀಸಂಗ । ಳೆನಿಸುವ ಮಾತ್ರೆಯೊಡ
ಡಿ ॥ ಮಂದ ಮಧ್ಯೋತ್ತವಿಂದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ । ದಂದುಮಿರ್ಪುದು
ತೆರನಾಗಿ ॥೫॥ ನಿಲಿಪುದು ನಾಭಿ ಹೃದಯ ಕಂಠವೆನಿಪೆಡೆ । ಯೊಳ
ದೃಢತರವನುಮಾಗಿ॥ ತಿಳಿಯಲುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಮ ಕ್ರಮದೊಳ
ವಟ್ಟ ಮಾತ್ರಾನುವಿಧಿಯಿಂದ ॥ ೬ ॥ ತಿಳಿ ನಾಭಿಕಂದವೆ ಮನೆಯಾಗಿ
ಸಾಗ್ರ । ದೊಳು ಸುಳಿವನಿಲನ ಗತಿಯದು ॥ ಒಳಪೊಗವದಪಾನವೆನಿ
ರು ಪೊರಮಡ । ಲೆಲೆ ನೀರೆ ಪ್ರಾಣವೆನಿಸುತಿರ್ಕು ॥೭॥ ಎಡದಲ್ಲಿ ಪೂರಿಸಿ
ದೊಡೆ ಬಲದಲ್ಲಿ । ಬಿಡುವುದು ಬಲದಲ್ಲಿ ಪೂರಿಸಿ ಎಡದಲ್ಲಿ ರೇಚಿಸು
ಸು ಕುಂಭಕದೊಳುರೆ । ತಡೆವುದು ದೃಢವಾಗಿ ಪವನನ ॥೮॥ ನೆನೆವುದು
ಣವಾಂಗ ವೆನಿಸುವದಕ್ಕರಮೂರ।ನನಿಲನ ಪೂರಕಾದಿಗಳನು ॥ ಅನುಗೊ
ವ ಕಾಲದೊಳು ಪರಿವಿಡಿದಿಪ್ಪು । ದನುನಯದಿಂದಂಬುಜಾನನೆ ॥ ೯ ॥
ನಾರು ದಿವಸವಿಂತೆಸಗಲ್ಕೆ ಸೌಖ್ಯಸಂ । ಪದವಾಗು ಬಳಿಕೊಂದ
ಸಕ್ಕೆ ॥ ಪುದಿದ ಪಾಪಕ್ಷಯವಹು ದಸುರೋಧನ। ವದರಿಂದೆ ಯೋಗಿಗೆ
ಣೀಯ ॥೧೦॥ ಯಮವಾದಿಯಾದ ನಾಲ್ಕಿವು ಬಾಹ್ಯವೆನಿಪವೀ । ಕ್ರಮ
ದವನು ಮಾಡೆ ಮತಿಶುದ್ಧಿ ॥ ಸಮನಿಪುದದರಿಂದೆ ನಿಜಬೋಧೆ ದೃಢ
। ದಮಳೇಂದುವದನೆ ನಂಬಿದು ಸತ್ಯ ॥ .... ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೫

ಸೂತ್ರ ॥ ಹೊರಗಣ ವಿಷಯದೊಳೆರಗಿದ ಮನವನು ।
ನೆರೆ ತೆಗೆಯದನಿಗಹುದೆ ಮುಕ್ತಿ ॥

ಪದ || ಅಂತರಂಗದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಧನಂಗಳನೊಲ| ವಿಂ ತಿಳುಪುವೆನ
ನಾನದರಿಂದೆ || ಕಾಂತೆ ಚೈತನ್ಯ ವಿಶು|ದ್ಧತೆಯುಹುದೆಂದು | ಸಂತಸದಿಂ
ನೀನರಿವುದು || ೧ || ತನಗತಿ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಷಯ ವೊಂದಿರೆ ಯೋಗ
ವನು ಮಾಡಲೀಯದ ಕತದಿಂದ || ವನಿತೆಕೇಳಾ ದೇಶವನು ಪಿಂಗಿ ತೊ
ಗಲ್ಕೆ | ತನುಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವದೆನಿ ಪುದು|| ೨ || ನಿರ್ಮಳ ಯೋಗ ಸತ್ಕಮ
ದೊಳ್ನಿಲೆಬಾಹ್ಯ| ಕರ್ಮವೆಲ್ಲವ ನುಳಿದಿರಲದು || ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಕೆ ಪ್ರತ
ಹಾರವೆಂದರಿವುದು | ಧರ್ಮಸಂಪೂರ್ಣಮಾನಸೆ ನೀನು ||೩|| ಓತು ನಿಜ
ತ್ಮಾನುಭೂತಿಯೊಳಿರೆ ಬಾಹ್ಯ ಜಾತ ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯದಿಂದ || ನೀ
ವಿಡಿದು ತೆಗೆಯಲು ಚೇತನೇಂದ್ರಿಯ | ವ್ರಾತಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹರಣವದು || ೪
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದುರ್ವಿಷಯಾಳಿಗಳುಂಟವ | ರಲ್ಲಿ ಕೂಡದೆ ನಿಜೇಂದ್ರಿಯವೃತ್ತಿ
ಒಳ್ಳಿತರೊಳು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿ ರ್ಪಲವಕದೆ | ಬಲ್ಲಳೆ ಪ್ರತ್ಯಾಪಹರಣವಕ್ಕು || ೫
ಅನುದಿನವಾತ್ಮಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ | ವೆನಿಪಂತೆ ಚೇತನೇಂದ್ರಿಯದಿಂ
ಮನವನು ತೆಗೆಯೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವದಕೆಂದು | ಮುನಿಮುಖ್ಯರೊಲವಿಂ
ನುಡಿವರು || ೬ || ಮನವೇನು ಬಯಸಿದೊಡನಿತೊಂದರಿಂದವಾ | ಮನ
ಸಂತಸವ ಮಾಡರಿಸದೆ ಜನಿತ ಧೈರ್ಯದೊಳು ನಿಗ್ರಹಿಸಲಂತದು ತಾನೆ
ಮನಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆನಿಪುದು || ೭ || ಮನದೆಲ್ಲಿದ್ದೊಡಾ ಮವದೊ
ಗೂಡದೆ | ಮನವಿಲಕ್ಷಣನು ನಾನಹೆನೆಂದು || ಅನುದಿನ ವನುಚಿಂತನೆಯ
ಳೊಡಗೂಡಿರೆ | ಮನಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವದು ತಾನೆ || ೮ || ತನಗೆ ಬಾಹ್ಯ
ಕರ್ಮವಿನಿತೇನುಮಿಲ್ಲದೆ | ಮನದಿಂದೆ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಮಾಳ್ಪ || ಅನುವ
ತಾನೆ ಪ್ರತ್ಯಾಪಹಾರವೆನಿಪುದಾ ಮನಕಿದು ಸತ್ಯವಂಗನೆ ನಂಬು ||
ಅರಿವಾತ್ಮನರಿವಿನೊಳುರೆ ನಿಲುವನ್ನೆಗ | ಮರಿವಂತರಂಗಕರಣದಿಂದ |
ವಿನೊಯ್ಯಾರದೊಳ್ತೆಗೆಯೆ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ | ವರುವಿಗದಹುದೆಂದು ತಿಳಿವ
||೧೦|| ಮನದಿಮಿಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಲೆನಿತನಿತನು ಕಾಣ್ಬ | ನನಿತೆಲ್ಲವ
ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದು|| ಅನುಚಿಂತನೆಯೊಳಿರ್ಪುದದು ಪ್ರತ್ಯಾಪರಹಾರವೆಂ|ದೆ
ದರಿವಿಗೆ ನೋಡಿದು ಸಿದ್ಧ || .... || ೧೧

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೦ ಕ್ಕೆ ಪದ ೯೬

ಸೂತ್ರ ॥ ಮನವನು ನಿರ್ವಿಷಯದೊಳು ನಿಲಿಸದೆ ಸುಂ ।
ಮನೆ ಮುಕ್ತಿ ತನಗೆಂದು ಘಟಿಪುದು ॥

ಪದ ॥ ತನು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಸಚೇತನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿ
ವಾದಿಯೆನಿಸುವೆಲ್ಲವು ತನ್ನ ॥ ಅನುಮತವೆನಿಸಿ ಪದುಳ ಮಿರ್ದೊಡದು
। ವನಜಾಸ್ಯೆ ಧಾರಣೆಯೆನಿಪುದು ॥೧॥ ಒದವಿದ ಚತುರಂಗುಲಾಯತ
ರೂ । ಪದ ಸುಷಿರದ ನಾಭಿಕಂದದ ॥ ಪದದೊಡನಗಲದೆ ಮನವಿರೆ
ಣೆ । ಯದು ತಾನೆ ತಿಳಿ ಪುಣ್ಯಮಯಗಾತ್ರೆ ॥೨॥ ಹೃದಯದಂಗುಷ್ಟ
ತ್ರದ ದಹರಾಕಾಶ । ಪದಮಧ್ಯದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸದೆ ॥ ಸದಮಳ ಮನ
ದನೆ ಧಾರಣೆಯೆಂದು । ಸುದತಿ ನೀನರಿದು ನಿಶ್ಚಯಿಪುದು ॥೩॥
ಮಧ್ಯದೊಳು ರಂಜಿಸುವ ಪರಮವ್ಯೋಮ । ನಾಮದ ಚೌಕಮಧ್ಯ
ೊಂದಿ ॥ ಆ ಮನವಿರಲದೆ ಧಾರಣೆಯೆಂದು ಸು। ಪ್ರೇಮದಿಂದರಿ
ರ್ಶಶಿ ಮುಖಿ ॥೪॥ ದಳ ಸಾಸಿರಂಗಳಿಂದೆಸೆವ ತ್ರಿಕೋಣಮಾ । ದಲ
ರ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ॥ ನೆಲೆಯೊಳಡಗಿ ಮನವಿರಲು ಧಾರಣೆಯೆಂದು
ತಾಂಗಿ ನೀನವಧರಿಪುದು ॥೫॥ ಅದರಿಂದೆ ಮೇಲೆಣಿಸಿದೊಡೆ ಪನ್ನೆರ
। ಲದೊಳಿರ್ಪ ದ್ವಾದಶಾಂತಮಿದೆಂಬ ॥ ಸದಮಳ ಸ್ಥಾನದೊಳಗಲ
ದಿರೆ ಮನವದು ತಾನೆ ಧಾರಣೆಯೆನಿಪುದು ॥೬॥ ತಿವು ಪಂಚ ಗುಹೆ
ಸುವ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಿಂ । ತಿವು ಮನೋವಿಲಯದೆಡೆಗಳಾಗಿ ॥ ಯುವತಿ
ತ್ತರೋತ್ತರ ಸುಖಗತಿಯುಳ್ಳ ವಿವನರಿವುದೆ ಧಾರಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ॥೭॥
ವೆ ಸಂಸೃತಿದುಃಖವ ನಿತಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾ। ಮನವಳಿದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ಸುಖ
॥ ಜನಿಸುಗು ಮನರಿಂದಲರಿ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ । ಮನದ ಧಾರಣೆ
ಖ್ಯವೆನಿಪುದು ॥೮॥ ಯಮ ನಿಯಮಾದಿ ಸುಗುಣವೃಂದಯುತನಾದ
ಳಾತ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನವದು॥ ಭ್ರಮಿಸದೆ ತನ್ನೊಳಂತರವಾಗಿ ತಾನೆವಿ
ಸಿ ನಿಂದೊಡೆ ಧಾರಣೆಯದಕ್ಕು ॥ .... ॥೯॥

ಧಾರಣಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೯೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಮಾನಸಾದಿಯನರಿವರಿವೆ ತಾನೆಂದುರೆ ।
ಧ್ಯಾನಿಸೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಂಭವಿಪುದು ॥

ಪದ ॥ ಹೃದಯಾದಿ ದೇಶದೊಳಗೆ ನಿಂದ ಮನವದು । ಪದವಿ ನೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ॥ ಪದಮುಳಾತ್ಮನ ಚಿಂತನೆಯೊಳಡಗೂಡಿರ । ಲ ತಾನೆ ಧ್ಯಾನವೆಂದೆನಿಪುದು ॥೧॥ ಮನವಾವತೆರನಾಗೆ ತನಗೇನೆಂದರಿ ತಂ । ನನೆ ತನ್ನೊಳಿಡೆವಿಡಲಿಲ್ಲದ॥ ಅನುಚಿಂತನಂಗೈಯುತಿರಲದೆ ತದ್ಧ್ಯಾ ವೆನಿಪುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಮತದಿಂದ॥೨॥ಮನ ತನ್ನ ವಶವರ್ತಿಯೆನಿಸೆ ತಾನದ ಬೇ । ರೆನಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದರೊಳೊಂದದೆ ॥ ಘನ ಚಿನಾತ್ಮಾನುಭಾವದೊಳೊ ಗೂಡಿರೆ । ತನಗೆ ತದ್ಧ್ಯಾನವವೆನಿಪು ॥೩॥ ಮನವನೊಯ್ಯಾಗದಿಂದ ನಿರೋಧಿಸಿದೊಡೆ । ಮನವಳಿದಾನಂದ ಪದವದು ॥ ಜನಿಸಲಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ನುರೆ ಮೆರೆದು ನಿಂ । ದನುವೆ ತದ್ಧ್ಯಾನವೆಂದೆನಿಪುದು ॥೪॥ ಅರಿವಿ ಸ್ವ ಭಾವವಳಿದು ಮಿಕ್ಕಿನ ತೋರ್ಕೆ । ನೆರೆ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದು ಕಾಣ್ಬರಿವದು ॥ ಗೊಂಡು ಮರೆಯದಿರ್ಪುದನೆ ತದ್ಧ್ಯಾನವೆಂ । ದರಿವುದು ನೀನ್ಯಾ ಕೋವಿದೆ ॥ .... ॥೫॥

ಧ್ಯಾನಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೨ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೦೦

ಸೂತ್ರ ॥ ಭೇದವಳಿದು ನಿಂದ ನಿಲವೆ ಸಮಾಧಿಯೆಂ

ದಾದರದಿಂದೆ ಭಾವಿಸು ನೀರೆ ॥

ಪದ ॥ ತನುವನೆ ಸುಸ್ಥಿರದೊಳು ತನ್ನ ಮಾನಸ। ವನು ಭ್ರೂಮ ದೊಳು ನಿಲಿಸಲಲ್ಲಿ ॥ ನೆನೆಯದೇನೊಂದನಾ ಮನವಾತ್ಮನೊಡನೈಕ್ಯ।ವ ಸಮಾಧಿಯಂತದು ತಾನೆ ॥೧॥ ಮನವಳಿವುದು ತನ್ನ ಮನದಂದವಳಿಯ ಮನವಳಿದುಳಿದ ನಿಜಾನಂದ ॥ ಘನವೆ ತಾನಾಗಿರಲದು ಸಮಾಹಿತೆಯೆಂ ಮನದನ್ನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ತಿಳಿ ನೀನು ॥೨॥ ಮನವನೊಂದವಿಂದೆ ನಿಲಿಸ ಮನವಳಿ । ದನುಪಮಾನಂದವಾನೆಂಬುದು॥ ನೆನಹಿನೊಳುದಿಸದೆ ನೆರೆ ದಿರ್ದಿರ । ವನು ಸಮಾಹಿತೆಯೆಂದು ನುಡಿವರು ॥೩॥ ಹೊರಗಣ ಬಗೆಬಳ ಯು ಸುಖದುಃಖವ।ನುರೆ ಮರೆದಾನಂದ ಪದವಾದ॥ ಬರಿಯರಿವಾಗಿ ತಾನಿ ಸಮಾಹಿತೆಯೆಂದು । ಪರಮೆಗುರುಳೆ ನೀರೆ ತಿಳಿ ನೀನು ॥೪॥ ಜೀವ ಪರ ರೆಂಬ ಭಾವನೆ ತನ್ನ ಸ । ದ್ಭಾವದಿಂದಳಿದುಳಿದಾನಂದ ॥ ತೀವಿ ತನ್ನೊಳ ತಾನೆ ನೆಲಸಿ ಚಲಿಸದ ನಿ । ರ್ಭಾವನೆ ಮೌನವೆಂದೆನಿಪುದು ॥೫॥ ಇ

ಸಾಧನವಂತರವಿುವರಿಂವೆ । ತನೆಯರಿವದು ಶುದ್ಧವಹುದಾಗಿ ।। ಇವ
ಮುಕ್ತಿ ಸಂಭವಿಪುದು ಜೀವನಿ।ಗಿವನಿಂತು ತಿಳಿ ಚಂಡಮತಿ ನೀನು।।೬।।
ಯಿಲ್ಲದೆ ಶಂಭುಪದ ಭಕ್ತಿಘಟಿಸದೆ।ಪರಮ ಜೀವೈಕ್ಯನರಿಯದೆ।।ವರ
ಹಿತೆ ಸಿದ್ಧಿವಡಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ।ದೊರೆವುದೆ ನಿಜಮೋಕ್ಷವಿದು ಸತ್ಯ।।೭।।

ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೩ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೦೭

ಸೂತ್ರ ।। ಭೇದ ವಭೇದವೆಂದೆರಡವರಲ್ಲಿ ಯ ।
ಭೇದಭಾವನೆಯೊಳೊಂದಿರೆ ಮುಕ್ತಿ ।।

ಪದ ।। ಶಶಿಮುಖಿ ಕೇಳು ಸರ್ವಾತ್ಮಕವೆಂದು ಮೇ । ಣೆಸೆವನೇತ್ಯಾ
ಸಿಂದಿತು ।। ಎಸೆವ ಸಮಾಧಿಗಳೆರಡರೊಳಾದಿಯ । ದೆಸೆವುದ ನಾಲ್ಕು
ವನ್ನೈದಿ ।।೧।। ಬಿಸಜಾಕ್ಷಿ ಮಗುಳೆ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕವೆನಿಸುವ । ಸುಸಮಾಧಿ
ದೈದು ತೆರನಿಂತು ।। ಸಸಿನಮಿದೆಂದು ನೀನರಿವಂತೆ ನಾನೊಲಿ ।ದುಸ್ಸ
ರವರಂದವನು ಕೇಳು ।।೨।। ಗುರುಭಕ್ತನೆನಿಸಿ ಸದ್ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಯೊ
ಪರಮಾನುಭವ ಸುಖಬೋಧೆಯ ।। ಪಿರಿದು ನಂಬಿಗೆಯೊಡವರೆದ
ಕೇಳು । ತಿರಲದೆ ಶ್ರವಣಾಖ್ಯ ಸುಸಮಾಧಿ ।।೩।। ಅನುಭವಿಗಳೊಳು
ನುಭವ ಬೋಧೆಯ । ನನುಭವವಿದು ಸುಖವೆನಿಪಂತೆ ।। ವಿನಯದಿಂ
ದು ತಾನವರಿಂದೆ ಕೇಳ್ವುದ । ದೆನಿಪುದು ಸಂವಾದ ಸುಸಮಾಧಿ ।।೪।।
ರ್ಮವನರಿದಾತ್ಮಸುಖದಾದಿಯೆನಿಸುವ । ಕರ್ಮವನಸಲದೆ । ಮಾಳ್ಪುದು
ಸಮಾಧಿಯೆಂದೆನಿಸುಗುಮದು ಬಾಹ್ಯ।ಕರ್ಮೋಪರತಿಯಿಲ್ಲದಾಗದು
। ಸರ್ವ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವವದೆ । ಸರ್ವದಾ ಸುಖಸಿದ್ಧಿ
ಾಗೆ । ಸರ್ವವಿದನು ಬ್ರಹ್ಮಮಯವೆಂದು ಕಾಣ್ಬುದೆ । ಸರ್ವಾತ್ಮಕವೆ
ಸುಸಮಾಧಿ ।।೬।। ಎನಿತು ತೋರ್ಕೆಗಳೊಳಗನಿತೆಲ್ಲವನು ತನ್ನೊ ।
ಲ್ಲವೆನೆ ಕಾಣ್ಬಬಗೆಯದು ।।ವನಿತೆ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕವೆನಿಪ ಸಮಾಧಿಯೆಂ ।
ತಿರ್ಪರಖಿಳ ಸನ್ಮುನಿಗಳು ।।೭।। ಸಾಕಾರವನು ನಿರಾಕಾರವೆಲ್ಲವನು
ನಾಕಾರವಾ ನಿಜಪದದೊಳು ।। ಜೋಕೆಗಾಣಿಸದಿರುತಿರೆ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕ
ು ! ಸ್ವೀಕರಿಸಾ ಸಮಾಹಿತೆಯನು ।।೮।। ಧರಣಿ ಜಲಾನಲ ಮರುದಂ
ದಿ ನಿ । ಕರವಿವು ಗುಣ ಕರ್ಮತತಿಯೊಳು ।। ಬೆರಸಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳು

ತಿಹವಾಗಿ ಸಾಕಾರ । ದಿರವೆಂದು ತರಳಾಕ್ಷಿ ತಿಳಿ ನೀನು ॥ ೯ ॥ ಜೀವಜ್ಞ
ಮರ್ತ್ಯಾದಿ ಭಾವವು ತನ್ನೊಡ । ನಾವಗವೊಂದಿ ತೋರ್ಪುದರಿಂದ ॥ ಕೊ
ವಿದೆ ನೀನವನರಿ ನಿರಾಕಾರವೆಂ । ದೋವಿ ವಿವೇಕಾದಿಮುಖದೊಳು ॥೧೦
ಇವರಿಂದೆ ಯೋಗಿಗೆ ಭವಬಂಧವದು ಪಿಂಗಿ । ತವೆ ಸುಖಾತ್ಮಕ ಮುಕ್ತಿ ಫಲಿ
ಪುದು॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಾ ಯೋಗಿವರರ ಸಂಗತಿಯಿಂದೆ । ಸವನಿಪುದಖಿಳಗೆ
ಮನದೊಲ್ಮೆ ॥ .... ॥ ೧೧ ॥

ಸಮಾಧಿ ಭೇದ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೮.

ಸೂತ್ರ ॥ ಯೋಗಿಯ ಕುಲಕೋಟಿ ಬಂಧು ಬಾಂಧವ ರನು ।
ರಾಗದಿಂದವೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆವರು ॥

ಪದ ॥ ಯೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವಾಗೆ ತನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ । ಯಾಗಳಾಪನ್ನೊಂ
ದು ಕುಲವನು ॥ ರಾಗದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಮುಕ್ತನೆನಿಸುವನಿ । ದಾಗಮಸಿದ್ಧ
ವಂಗನೆ ನಂಬು ॥೧॥ ವರಯೋಗಿ ಧಾರಣ ತನಗಾಗ ಲದರಿಂದೆ । ನಿರುತ
ಮಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲವನು॥ ಹರುಷದಿಂದವೆ ಮಹಾಭವಶರನಿಧಿಯ ನುತ್ತ
ರಿಸಿ ತಾನೈದುವನಮೃತವ ॥೨॥ ಕುಲವಿಪ್ಪತ್ತೊಂದನಾ ಕುಲದಬಂಧುಗಳನು
ವೊಲಿದೊಡಗೂಡಿ ಯೋಗೀಶನು॥ ವಿಲಸದಮೃತಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆವನಾ ಧ್ಯಾನದ
ಬಲದಿಂದೆ ಲಲಿತಾಂಗಿ ನಿಜವಿದು ॥೩॥ ಕುಲವನೇಕೋತ್ತರ ಶತವನಾ ಕುಲ
ಬಂಧು । ಬಳಗನೆಲ್ಲವನುದ್ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ॥ ಶುಲಭವೆನಿಪ ಸಮಾಧಿಯು ಸತ್ತ
ದೊಳು ಯೋಗಿ । ನಲಿದೈದುವನು ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನು ॥ ೪ ॥ ಎರಡವಸ್ಥೆ
ಗಳು ಯೋಗಿಗೆ ಸಮಾಹಿತೆಯೆಂದು । ವರಸಮುತ್ಥಾನವೆಂದಿವನಿಂತು ॥
ತರುಣಿ ನೀನರಿವುದಾಗಮ ದನುಮತವಿದಿ । ದೊರವೆ ನಾನಿದು ಸತ್ಯವೆನಿ
ಪಂತೆ ॥೫॥ ತಾನಿದಿರೆಂದು ಬೇರೇನೆಂದುಮರಿಯದೆ । ಜ್ಞಾನಸುಖಾದ್ವಯ
ಪದವಾಗಿ ॥ ತಾನಿರ್ಪುದದು ಸಮಾಹಿತೆಯೆಂಬ ಬಗೆಯದು । ಮಾನಿನಿ
ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿವುದು ॥ ೬ ॥ ಸಕಲಾರಬ್ಧಂಗಳ ನಿಖಿಳೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂ।
ದಕಲಂಕ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕವೆಯೆಂದು ॥ ವಿಕರಿಸದುಪಭೋಗಿಪುದು ತಾನೆಯು
ತ್ಥಾನ । ವಕುಟಿಲೆ ನೀನದನರಿವುದು ॥ ೭ ॥ ಯುಗ ಮಾತ್ರ ದರ್ಶಿಯೆನಿ
ಮುಂದಗತಿಯೆಂದೆ । ಬಗೆಯದೇನೊಂದು ವಿಷಯವನು ॥ ಮೃಗನೇತ್ರೆ

ೋಗಿ ಚರಿಸುವೆಡೆಯೊಳು ಸದಾ। ನೆಗಳುತಿರ್ಪುದು ಸಮಾಹಿತೆಯನು॥೮॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨೬

ಸೂತ್ರ ॥ ಯೋಗಿ ಕರ್ಮತ್ರಯವನು ಪೇಳ್ವವಿಧಿಯಿಂದೆ ।
ನೀಗಿ ನಿರ್ಮಳ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆವನು ॥

ಪದ ॥ ತನುವನಂತಂಗಳ ಜನನಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂ । ದೆನಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಯೊ
ು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿರ್ಪ ॥ ಘನಕರ್ಮವದು ಸಂಚಿತಾಖ್ಯದಿಂದೆಸೆವುದು । ಮುನಿ
ಮತವಿದು ಸರ್ವ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ ॥ ೧ ॥ ಆ ಸಂಚಿತಾಖ್ಯ ಕರ್ಮವನೆ ಯೋಗೀ
್ವರ ನೋಸರಿಸದೆ ತಾನೆ ರಚಿಸುವ ॥ ಭಾಸುರಾತ್ಮನು ಚಿಂತನದಿಂದೆ
ೀರ್ಚಿವಿ । ಲಾಸದೊಳೊಂದಿ ಸಂಚರಿಪನು ॥ ೨ ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳಾ ಸಂಚಿತ
ೊಳಾದ ತನುವಿದ। ರನುವಿಡಿದೀಗಳೀಪರಿಯೊಳು॥ ತನಗಾದ ಕರ್ಮವದಾ
ಬ್ಧವೆನಿಪುದು । ವಿನುತ ವೇದಾರ್ಥವಿಂತಿದು ತಾನು ॥೩॥ ಅರಬ್ಧ ಕರ್ಮ
ುದನು ಯೋಗಿ ಭೋಗಿಸಿ । ತೀರಿಸುವನು ಚಿಂತೆ ವಡಿಯದೆ ॥ ಆರಯ್ಯ
ುಖ ದುಃಖ ಮಿಶ್ರರೂಪಿಂದೆ ನಿ । ವಾರಿಸಬಾರದಾರ್ಗೆಯುಮದು ॥ ೪ ॥
ೋಗಿ ಮೇಣಿಚ್ಛೆಯನಿಚ್ಛೆ ಪರೇಚ್ಛಗ । ಳಾಗಿ ಸರ್ವವನುಪಭೋಗಿಸಿ ॥
ೀಗುವನಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವದನು ಪೋಗ। ದೇಗೈದು ಬೇರೊಂದು ವಿಧಿಯಿಂದ
೫ ॥ ವಾರಿಜವದನೆ ನೀನೊಲವಿಂದೆ ತಿಳಿವುದಾ । ಪ್ರಾರಬ್ಧದಿಂದ ಸಮ್ಯ
ಜ್ಞಾನ ॥ ಶಾರೀರವಿಡಿದು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವಿದು ಸುವಿ । ಚಾರಿಸಲಾಗಾಮಿ
ಯೆನಿಪುದು ॥೬॥ ಆಗಾಮಿಯೆನಿಪ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವದು ತಾನು। ಯೋಗಿಯ
ುತಿಸಿ ಸಿಂಧಿಸದರ್ಗೆ ॥ ಪೋಗುತಿರ್ಪುದು ನಿಜವಹುದಾಗಿ ಮುಕ್ತ ತಾ ।
ಾಗುವನವನಿದು ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ ॥ ೭ ॥ ಈ ತೆರದಿಂದೆ ಕರ್ಮಾಳಿಯುಳಿದುಬೇರೆ
ರಾತೇನು ಯೋಗಿ ನಿಜಾನಂದ ॥ ಚೈತನ್ಯಾದ್ವಯ ಮುಕ್ತಿವಡೆವುದು
ತ್ಯವೆಂ । ದೋತು ನೀನರಿವುದಂಬುಜನೇತ್ರೆ ॥ .... ॥ ೮ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಕರ್ಮಕ್ಷಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೪

ಸೂತ್ರ ॥ ಮಗುಳೆ ಸಪ್ತಾವರಣದೊಳೊಂದಿ ಜೀವಾತ್ಮ ।
ನಿಗೆ ಯಮಾದಿಗಳು ಮುಕ್ತಿಯನೀಗು ॥

ಪದ ॥ ಯಮನಿಯಮಾದಿಗಳನುಸಪ್ತಾವರಣದೊ। ಳಮರ್ದವಸ್ಥೆ
ಳಿಂದೆ ರಚಿಸಲು ॥ ಸಮನಿಪುದಮೃತವಾ ಕ್ಷಣದೊಳಾ ಜೀವಂಗೆ । ಸುಮ
ನಾನವ ನೊರೆವೆನು ಕೇಳು॥೧॥ ತನು ಮನೋಬುದ್ಧಿಯಹಮುಚಿತ್ತ ವಿ
ತ॥ ಘನಮಾಯೆಯೆಂಬವೀ ಕ್ರಮದಿಂದ॥ ವನಿತೆ ಸಪ್ತಾವರಣಂಗಳೆನಿಪ
ವ। ರನುವನೊಯ್ಯಾರದಿಂದರಿವುದು॥೨॥ಇವರೊಳೊಂದಿರೆ ಜೀವನಿಗೆಕತೃ
ಮೊದಲೆನಿ । ಸುವ ನಾಮಕಲ್ಪನಾ ವ್ಯವಹೃತಿ ॥ ವಿವಿಧವಸ್ಥೆಗಳನುಗತಿವಿ
ದೊಡನೆ ಸ । ಂಭವಿಪಾ ಬಹುರೂಪಿ ನಟನಂತೆ ॥೩॥ ಪೆಸರಿಂದೆ ಕರ್ತನು
ಪೆಸರಿಂದೆ ಜೀವನು। ಪೆಸರಿಂದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಕನು ಸಾಕ್ಷಿ ॥ ಪೆಸರಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥ
ನರಿಯಲಂತರ್ಯಾಮಿ। ಪೆಸರಿಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಗೆನಿಪನಾತ್ಮ ॥೪॥ ಭ್ರಮೆವಿಡಿದ
ತನು ತಾನೆಂಬ ಬಗೆ ತನ್ನೊ । ಳಮರ್ದಿರ್ಪ ಕತದಿಂದೆ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ । ಯಮ
ನಿಯಮಂಗಳೆರಡು ದೃಢತರಮಾಗಿ। ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಕರ್ತಂಗೆ ಕರಣೀಯ॥೫॥
ಮನವೆ ತಾನೆಂಬುದಿರಲು ತನ್ನೊಳಸು ನಿರೋ।ಧನವದ ನೆಸಗಲಾಸನಮು
ವನಿತೆ ಕೇಳನುದಿನವಲಸದೆ ಚಲಿಸದ।ತನದಿಂದೆ ಜೀವಂಗೆ ಕರಣೀಯ॥೬॥
ಅತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಯನು ತಾನೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಗಿರೆ ತನ್ನೊಳದರಿಂದ॥
ಪ್ರತ್ಯಾಹರಣವೆ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಾಖ್ಯನಿಗೆ ನಿತ್ಯ।ಕೃತ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದಂಗನೆಕೇಳು॥೭॥
ತನಗಹಂಕೃತಿ ರೂಪವಹುದಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂ । ದೆನಿಸುವಾತನು ಧಾರಣೆಯ
ನೈವಿ॥ ಅನುದಿನ ವಗಲದೆ ರಚಿಸವೇಳ್ವುದು ನೀರೆ। ವಿನುತ ವೇದಾನುಶಾಸ
ನವಿದು॥೮॥ ತನಗೆ ಚಿತ್ತವೆ ರೂಪವೆನಿಸೆ ಕೂಟಸ್ಥನಾ। ವನುವಿಂದೆ ಕೇಳು
ತದ್ಧ್ಯಾನವ । ಇನಿಸಗಲಗೆ ಮಾಡಬೇಹುದಾ ಚಿತ್ತವೆ । ನೆನಹಿಂಗೆ ಕಾರಣ
ವಹುದಾಗಿ ॥೯॥ ಜ್ಞಾತೃ ತಾನೆಂಬ ಭಾವನೆಯೊಳಂತರ್ಯಾಮಿ । ಚೈತನ್ಯ
ಮಾದ ಸಮಾಧಿಯ॥ ಚೈತನ್ಯದಿಂದೆ ಮಾಡುವನೆಂದು ತಿಳಿವುದು। ಚೈತನ್ಯ
ದುಪರತಿಯದು ತಾನು ॥೧೦॥ ಕೃತ್ಯವೆಳ್ಳನಿತುಮಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ಪುದೆ ।
ಕೃತ್ಯವಾ ಮಾಯೋಪಹಿತನಾದ ॥ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಿಗಿದು ಸತ್ಯವೆಂದೆಲೆ ಕೃತ।
ಕೃತ್ಯೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನರಿವುದು .... ॥೧೧॥

ಸಪ್ತಾವರಣ ಯೋಗಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ತನು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುವಾವರಣ ರಹಿತನಾದ।
ತನುಗುಂಟೆ ಪೊರಗೊಳಗಣ ಕೃತ್ಯ ॥

ಪದ ॥ ನಿನಗೆ ಕರ್ತಾದಿ ಜೀವನಿಕಾಯ ಭೇದವಾ । ವನುವಿಂದೆ ಪೇಳ್ದೀಗಳನಿತನು ॥ ಇನಿತಿಲ್ಲದಂತೆ ಲಯಿಸುವ ತೆರನನು ಸೀರೆ। ಮನವೊಲಿ ಪೋಕಿವೆನಾಲಿಸು ನೀನು ॥ ೧ ॥ ತನುವಿದು ತಾನಲ್ಲವದರೊಳಗೊಮ್ಮೆಯು ತನಗುಂಟೆ ಯಮ ನಿಯಮಂಗಳು॥ ಎನುತೆ ಭಾವಿಸಿದೊಡೊಂದಿನಿಸುಕರ್ತೃತ್ವವಿ । ಲ್ಲೆನಿಸುಗುವಾತ್ಮನೊಳಿದು ನಿಜ ॥ ೨ ॥ ಮನವೆ ತಾನಲ್ಲವಾ ಮನದೊಡನಾಸನ । ವನಿಲ ನಿರೋಧನ ದ್ವಯಮಿವು ॥ ತನಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯೆ ಜೀವಲಯವೆಂದು । ವನಿತೆ ವೈತ್ರೇಯಿ ನೀನರಿವುದು ॥ ೩ ॥ ಬುದ್ಧಿ ತಾನಲ್ಲಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಲರಿವುದೆ। ಶುದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆನಲಿಲ್ಲ ॥ ಉದ್ಧತನಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನ ಲಯವದು । ಸಿದ್ಧಾಂತವಂಬುಜಾನನೆ ನಂಬು ॥ ೪ ॥ ಭಾರೂಪನಾದಾತ್ಮನಹಮಲ್ಲವದರಿಂದೆ । ಧಾರಣೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದಂದು ॥ ಸಾರಿ ನೀನರಿ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಲಯವಿದೆಂದು ವಿ । ಚಾರಿಸೆ ವೇದಾನುಮತದಿಂದ ॥ ೫ ॥ ಚಿತ್ತವಾನಲ್ಲವದರ ಕೂಡೆ ಬೆರಸದ । ಚಿತ್ತುತಾನೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ॥ ಎತ್ತಣ ಧ್ಯಾನವೆಂದರಿಯೆ ಕೂಟಸ್ಥ ಸಂ । ವಿತ್ತಿಗೆ ಲಯವದು ಲಲಿತಾಂಗಿ ॥೬॥ಬರಿಯರಿವಾನಪ್ಪೆ ನದರಿಂದೆ ನಿತ್ಯವಾ । ದರಿವೆ ತಾನೆನಲು ಸಮಾಹಿತೆ ॥ ಪರಿದುದು ತನಗದರಿಂದ ವಂತರ್ಯಾಮಿ। ದೊರೆಯಲುಪಟ್ಟುದೆಂದರಿವುದು ॥೭॥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಪರಾಗ್ಭೇದ ಕೃತ್ಯವಜ್ಞತೆಯಿಂದೆ । ಕೃತ್ಯಮುಂಟೆನಿಕುಮದಿಲ್ಲಾಗಿ ॥ ಕೃತ್ಯವೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದೆನಲದರಿಂದವೆ । ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಂಗೆ ವಿಲಯವಕ್ಕು ॥೮॥ ಇಂತು ಕರ್ತಾದಿ ಭಾವನೆ ತನ್ನೊಳಳಿದಂದು । ಕಾಂತೆ ತಾನೆ ಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಪುದು ಸಂತರೆಲ್ಲರ ಮತವಹುದೆಂದು ತಿಳಿವುದೋ । ರಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ॥ .... ॥ ೯ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿ ಜೀವಭಾವ ನಿಷೇಧ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೧೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೫೪.

ಸೂತ್ರ ॥ ಆವರಣಂಗಳನಡಗಿಸಿ ನಿಂದ ನಿ ।
ರಾವರಣವೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ॥

ಪದ ॥ ಪೆಸರಿನೇಳಾವರಣವನು ಮೂರಾವರ । ಣಸಮಾ
ಯನು ನಿರಾವೃತಿಯಾಗಿ ॥ ಎಸೆವ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಮುದ್ರೆಗಳನುಸಾ
ನುಸುರುವೆನಬಲೆ ನೀನಾಲಿಸು ॥ ೧ ॥ ತನು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯವಿಂ
ಯಾಳಿಗ । ಳನಿತನು ಮನದೊಳಾ ಮನವನು ॥ ಘನಬುದ್ಧಿಯೊಳಗ
ನಹವಿನೊಳದನು ಮಾ । ನಿಸಿ ಚಿತ್ತದೊಳು ಲಯಿಸುದದನಿನ್ನು ॥ ೨
ಜ್ಞಾತೃವಿನೊಳಗದನುರೆ ಮಾಯಾತನುವಿನೊ । ಳಾತನುವನು ಬ್ರಹ್ಮಪ
ದೊಳು ॥ ಸಾತಿಶಯಾನುಗತಿಯೊಳಡಗಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯರೂಪದಿಂದಿರ
ನೀರೆ ॥ ೩ ॥ ಮನದೊಳಿಂದ್ರಿಯವ ನಾ ಮನವನೆ ಬುದ್ಧಿಯೊ । ಳೆನಿಸ
ದೋರಿಕೆಯಿನಿದಡಗಿಸಿ ॥ ಘನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂ । ದೆನಿ
ನೀನಿರ್ಪುದಂಬುಜ ನೇತ್ರೆ ॥ ೪ ॥ ಮನದಿನಾರಯ್ಯದಾ ಮನವನರಿವ ತನ
ನಿನಿಸುದೋರಿಕೆಯಿಲ್ಲದಡಗಿಸಿ ॥ ಅನುಪಾಧಿಕನುಮೆನಿಸಿದೊಡೆ ತಾನಲ್ಲಿ ಚಿ
ದ್ಘನಪರಬ್ರಹ್ಮರೂಪೆನಿಸಿರ್ಕು ॥ ೫ ॥ ಅರಿವೆ ತಾನೆಂದರಿದರಿವೆಂಬುದೆ
ನೆಂದು ವರಿಯದೆ ಬರಿದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೆ ॥ ನೆರೆಲೀಯವಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿರ್ದುದ
ನೊಲಿದು ನೀ ನರಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪವವೆಂದು ॥ ೬ ॥ ಕರವೆರಡನುತಳ
ಕೆನಿಸಿ ಪಿಡಿದು ಬಿಗಿ । ದಿರಿಸಿ ಮೇಲಂಗುಷ್ಠ ಯುಗವನು ॥ ಚಿರಸುಖವಿಹ
ದದೆ ಶ್ರೀಪಾದ ಮುದ್ರೆಯೆಂ । ದೊರೆವರಖಿಳ ಮನು ಮುನಿಗಳು ॥ ೭ ॥
ಕರಯುಗಮೂರ್ಧ್ವ ಮುಖದೊಳೊಂದಿಪತ್ತಿಸೈ । ತಿರೆ ಪಿಡಿದೆಸೆದಿರ್ಪದು
ತಾನೆ ॥ ವರವಂದನಾ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಪುದು ಕೇಳೆನ್ನ । ಹರಣವೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ
ಮುದದಿಂದ ॥ ೮ ॥ ಬಳಿಕವಂಗುಷ್ಠ ತರ್ಜನಿಗಳ ತುದಿಗೂಡಿ । ಬಲದ
ಮೇಲ್ಗೈವಾಮಪಾಣಿಯ ॥ ತಳದೊಳೊಂದಿರಲದೆ ಜ್ಞಾನಾಖ್ಯ ಮುದ್ರೆಯೆಂ
ದೆಳಸಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನರಿವುದು ॥ ೯ ॥ ಪರತತ್ವದೊಳು ಮನೋವಾಯು
ವೃತ್ತಿಗಳಡ । ಗಿರೆ ತಾರೆ ನಿಲಲನಿಮಿಷಮಾಗೆ ॥ ತರಹರಮಾದುದೆ ಶಾಂಭವಿ
ಮುದ್ರೆ ಖೇಚರಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆ ನೋಡದು ತಾನೆ ॥ .... ॥ ೧೦ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಸಂಧಾನ ಕ್ರಮನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೧೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬೪

ಸೂತ್ರ ॥ ಕೇಳು ಬಳಿಕ ಪಂಚಯೋಗವಿವನು ಮಾಡ ।
ಲಾಳಲಹುದು ಮುಕ್ತಿಪದವನು ॥

ಪದ ॥ ಒಂದೆರಡಾರೆಂಟು ವರ್ಣದ ಮನುಗಳ। ಛಂದವನರಿದೆಳಸಿದು
ು । ಕುಂದದೆ ಜಪಿಸುತಿರಲು ಮಂತ್ರಯೋಗವಿ । ದೆಂದು ಪೇಳ್ವರು
ಯಮಿಗಳೆಲ್ಲ ॥ ೧ ॥ ನಾದದ ನಿಜದೊಳಾಗಲಿ ಬಿಂದುವಿನ ರಮ್ಯ।ವಾದ
ಪದೊಳಾಗಲಸುಗೂಡಿ ॥ ಭೇದವಳಿದು ಮನವಿರೆ ಲಯಯೋಗವೆಂ ।
ೀದಿ ಸೂರಿಗಳು ಸೂಚಿಸುವರು ॥ ೨ ॥ ಹವಣಿಸಿದಷ್ಟಾಂಗದಿಂದೆ ಕರಣ
ಂದಾ್ರ । ನಿವಹದಿಂ ಬರಿಯ ಕುಂಭಕದಿಂದ ॥ ಪವನನ ವಿಜಯವೆ ಹಠ
ೋಗವಪ್ಪುದೆಂ । ದವಿಚಲ ಮತಿಗಳೂಹಿಸುವರು ॥ ೩ ॥ ಅರಿವಿನಿಂದೊಳ
ೂರಗಣ ಮೂರು ಲಕ್ಷದೆಂ । ದರಿದು ತತ್ವವನು ಮಾನಸವೃತ್ತಿ ॥ ಕರಿ
ಂಡು ನಿಂದೊಡದನೆ ರಾಜಯೋಗವೆಂ । ದರುಹಿ ತೋರುವ ರಚ್ಚಸುಖಿ
ು ॥೪॥ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದರ್ಚನೆ ಯನುಸಂಧಾನ। ವರ ವಿದ್ಯಾ ಭಕ್ತಿ
ವ್ರತವೈದು ॥ ನಿರುತದಿಂದಳವಟ್ಟುದನೆ ಶಿವಯೋಗವೆಂ । ದೊರೆವರೊ
ದು ವೇದವಿದುಗಳು ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಮಂತ್ರಾ ಯೋಗಪಂಚಕ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೨೦ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬

ಸೂತ್ರ ॥ ತಿಳಿದು ಸುದೇಶಂಗಳೆವಳಗೈದು ಕಾಲದೊ ।
ಳೆಳಸಿ ಮಾಳ್ಪುದು ಸಮಾಹಿತೆಯನು ॥

ಪದ ॥ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ದೇಶ ನಿಯಮವನಾ ಕಾಲನಿ । ಯಮವನಾ
ೋಗಿಗೆ ವಿಧಿಯಿಂದೆ ವಿಮಲ ಸಮಾಧಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ । ಕ್ರಮ
ಂದೆ ಪೇಳ್ವೆನಾಲಿಸು ನೀರೆ ॥ ೧ ॥ ಗಿರಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ಸಾಗರ ಶಿವಗ್ರಹ
ೋಷ್ಠ । ವರಸಿಜಭವನಾದಿಗಳು ರಮ್ಯ॥ ಕರವೆನಿಸಿರಲದೆ ತಿಳಿ ಸುದೇಶಂ
ಳೆಂ ॥ ದೊರೆವುದಾ ಶ್ರುತಿ ಯೋಗಿಗೊಲವಿಂದ ॥ ೨ ॥ ತಿಳಿಯರುಣೋದ
ುವನು ಸಂಧ್ಯಾತ್ರಯುವನು । ಬಳಿಕ ನಿದ್ರಾದಿ ಸಮಯವನು ॥ ಕಳಹಂಸ
ಮನೆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಮಾಹಿತೆಯೊಳು।ಸಲುವೈದು ಕಾಲವೆಂದಿವನಿಂತು ॥೩॥
ರಪಂಚ ಕಾಲದೊಳೆರಡು ಮೂಹೂರ್ತವಾ । ದರದಿಂದೆ ವಿರತಿಯೊಳಳ
ಟ್ಟು । ನಿರುತದೊಳೊಂದಿ ಸಮಾಧಿಯನೆಸಗಿಕ್ಕೆ ॥ ಪುರುಷಾರ್ಥವಿದು
ೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ॥ ೪ ॥ ಇಂತು ಸಮಯವೈದರೊಳು ಸಮಾಧಿಗಳನೋ

ರಂತೆ ಮಾಳ್ಪಧಿಕಾರಿ ಜನರಿಗೆ॥ ಮುಂತೆ ಮೂದೆರನಾಗಿ ತೋರುವ। ಸೂ
ನೆಯಂತವನೊರೆವೆನಾಲಿಸು ನೀರೆ ॥ .... ॥ ೫

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಸಮಾಧಿಕಾಲಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೨೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭೪.

ಸೂತ್ರ ॥ ವನಿತೆ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗಾದಿಯೊಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ।

ತನು ನಾದ ಸುಖಮಿವು ತೋರ್ಪುವು ॥

ಪದ ॥ ಮಂದಮಧ್ಯೋತ್ತಮರೆಂದಿಲ್ಲಿ ಮೂದೆರ।ದಿಂದವಭ್ಯಾಸಿಗಳ
ರಸು॥ ಇಂದುವದನೆ ತೋರ್ಪ ಸೂಚನಾಯತ್ರದೊಡ। ನೊಂದಿ ಕಾಣಿಸಲ
ವುದು ನೀನು ॥ ೧ ॥ ನಿಯತವೆನಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನು ಘಂಟಾದಿಕ ನಾದ
ಚಯ ವಚ್ಚಸುಖಮಿವಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ॥ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಮಂದಮಧ್ಯೋತ್ತಮ
ರೊಳು ಚಿಹ್ನ । ತ್ರಯವೆಂದು ನೀನವಧರಿಪುದು ॥೨॥ ಮಾಸವೀರಾ ರಾರ
ಮಾಸವರಿಯೆ ಮೂರು ।ಮಾಸವಾ ಮಂದಾದಿ ಮೂವರ್ಗೆ॥ಲೇಸೆನಿಪಂತನ
ಗತಿವಿಧಿಯೊಳು ಯೋಗಾ । ಭ್ಯಾಸವೆ ಕರಣೀಯವಿದು ಸತ್ಯ ॥೩॥ ನಿಯತ
ದಿಂದಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಿಯೆಯನಿಂತೊಲಿದನು। ನಯವನುಳಿಯದೆ ಮಾಳ್ಪವರಿಗೆ॥ಪ್ರಿ
ಯತಮೆ ಕೇಳಹುದಾಗಲಾರೂಢತೆ । ಕ್ರಿಯೆ ಬಳಿಕೊಂದುಮಿಲ್ಲಿದು ನಿಜ॥೪
ಯೋಗಾಧಿಕಾರಿ ಭೇದ ಸೂಚನೆ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೨೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೭೮

ಸೂತ್ರ ಊಟಕ್ಕೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮರಗುತಿಪ್ಪಾತಂಗೆ ।

ಕೂಟವಪ್ಪುದೆ ಶಿವಪದದೊಳು ॥

ಪದ ॥ ಜಲಜಾಕ್ಷಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ಯಲಸದಭ್ಯಾಸವ । ನೊಲಿದು ಮಾ
ಳ್ಪಾತನಾ ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆ॥ ಗೆಲವಪಜಯಮಿವರೊಳು ಸಮತಾ ಬುದ್ಧಿ । ನಿ
ಭಿಕ್ಷಾಟನವನಾಚರಿಪನು ॥ ೧ ॥ ಪರಮ ಸಜ್ಜನರ ಸತ್ಪುರಷರ ಸದ್ಧರ್ಮ
ಪರರ ಭಕ್ತರ ಗೃಹಂಗಳನೈದಿ ॥ ತರಹರದೊಡನೆ ಭೈಕ್ಷೆಯನೊಲವಿಂದವಾ
ಚರಿಸುಗಭ್ಯಾಸದ ದೆಶೆಯೊಳು ॥ ೨ ॥ ಜಲ ತಕ್ರದಧಿ ದುಗ್ಧ ಫಲ ಹವಿಯ
ನ್ನಾಜ್ಯ । ತಿಲ ಪಿಣ್ಯಾಕಾದಿಗಳೆಲ್ಲವ॥ ನಲುವಿಂದೆ ಯೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯೊಳನುಕ
ಪುದು ಲಲನೆ ಲೇಸಭ್ಯಾಸಗತಿಗಿದು ॥ ೩ ॥ ಮೈತ್ರೇಯಿ ತಿಳಿ ಪಾಣಿಪಾತ

ಾಗಲಿ ದಾರು ॥ ಪಾತ್ರೆಯಾಗಲಿ ವೃದ್ವಿಕೃತವಾದ ॥ ಪಾದೆಯಗಲಿ
ೕಗಿವರನಿಗಹುದು ಭಿಕ್ಷಾ । ಯಾತ್ರೆಯೊಳಖಿಳನ್ನ ವಿದು ಸತ್ಯ ॥ ॥೪॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ವಿಧಿ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೨೩ಕ್ಕೆ ಪದ೧೮೨

ಸೂತ್ರ॥ ಯೋಗಾಂತರಾಯಂಗಳಾ ಗಲ್ಕೆ ಯೋಗಿ ವಿ ।
ರಾಗದಿಂದವನುರೆ ಗೆಲೆವುದು ॥

ಪದ ॥ ಯೋಗವಿಘ್ನಂಗಳಾ ಯೋಗದಭ್ಯಾಸದೊ । ಳಾಗಳಾಕಸ್ಮಿಕ
ಾಳು ತೋರೆ ಯೋಗಿ ವಿವೇಕ ವಿರಾಗದೆ ತರಹರ । ನಾಗಿ ತಃನಿರಬೇಹು
ವರಲ್ಲಿ ॥ ೧ ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳಾಭ್ಯಾಸ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗೆ । ಜನಿಪವಾ
ಜ್ಞಾತ್ರವಿಕೃತಿಯೆಂದು ॥ ಘನತರ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞೇಯವಿಕೃತಿಗಳೆಂ । ದಿನಿತು
ಘ್ನಂಗಳವನು ಪೇಳ್ವೆ ॥ ೨ ॥ ಅಲಸತೆ ರೋಗಸಂಚಲತೆ ವಿಷಯಸವಾ ।
ಲತೆ ಸಂಶಯ ವಿಸ್ಮೃತಿಗಳನು ॥ ತಿಳಿವುದು ಜ್ಞಾತ್ರವಿಕೃತಿಯೆಂಬ ವಿಘ್ನ
ಂ । ದೆಳಸಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನೀನೊಲವಿಂದ ॥೩॥ ಗುಣನಿಧಿ ಕೇಳು ನಿರ್ಗುಣ
ರೋಧಿಗಳೆನಿ। ಪಣಿಮಾದಿ ಸಕಲಸಂಪದಮುಖ್ಯ ॥ ಗುಣಯೋಗಸಿದ್ಧಿಗಳೆ
ಪ ವಿಘ್ನಂಗಳಿ । ವೆಣಿಸಲಾ ಜ್ಞಾನವಿಕೃತಿಗಳು ॥ ೪ ॥ ಮನದ ವಿಕಾರ
ಃಖಾಳಿ ವಿಕಲ್ಪನೆ । ಕನಸು ನಿದ್ರಾತಮೋಭ್ರಮೆಯೆಂಬ॥ ಇನಿತು ವಿಘ್ನಂ
ಳೆ ಜ್ಞೇಯವಿಕೃತಿಯೆಂದು । ಮನದನ್ನೆ ಮೈತ್ರೇಯಿ ತಿಳಿ ನೀನು ॥ ೫ ॥
ಯೋಗವಿಘ್ನಂಗಳಿವನು ಯೋಗಿತದ್ಧ್ಯಾನ। ಯೋಗವಿರತಿ ಗುರುಪದ ಭಕ್ತಿ॥
ಯೋಗವೆಂಬಿವನಭಿಯೋಗದಿಂ ಗೆಲಿದನು । ರಾಗದೆ ಮಾಳ್ಪುದಭ್ಯಾಸವ ॥೬॥
ದುವೆ ಸಗುಣಯೋಗಮಾರ್ಗ ಸುರಹಸ್ಯ।ವಿದನಿಂತುಂಟೆಂದೊಲಿದರುಪುವ
ದಮುಳ ಗುರುಲಕ್ಷಣವ ನೆನೆಗಲಸದೆ । ಮುದದಿಂದೆ ಪೇಳು ಸನ್ಮುನಿಮು
ೖ ॥ ೭ ॥ ಇದು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿಯ ಪೇ । ಳಿದಯಾ
ಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ ॥ ಒದವಿದ ಸಂವಾದದೊಳಗೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ।
ದಮಳ ಪರಮಾನುಭವ ಬಂಧಿ ॥ .... ॥ ೮ ॥

ಯೋಗ ವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಿ ನಿದರ್ಶನ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೨೪ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೯೦.

ಇತಿ ಸಂಧಿ ೫ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೨೪ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೯೦ ಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೫ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೮೧೭ಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

೬ ನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಗುಣಯೋಗವನು ಪೇಳ್ವ ಗುರುಸೇವೆಯಿಂದ ನಿ। ರ್ಗುಣ ಮುಕ್ತಿತನಗೆ ಸಂಭವಿಪುದು ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸುಖಪೂರ್ಣ। ಧಾಮಂ ಸತ್ಯ ಚಿದ್ರೂಪಂಗೆ ॥ ಕಾಮಿತಜನ ಕಲ್ಪಭೂಜಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ। ಗಾಮೋ ದಿಂದೆ ವಂದಿಸುವೆನು ॥೧॥ ಶ್ರೀನಿಧಿ ಸಕಲವಿದ್ಯಾಮೂರ್ತಿ ಸುಕೃತಿ ಸು।ಜ್ಞಾ ನಿಸುಗುಣಿ ಸತ್ಯಮಯವಾಣಿ ॥ ಆನಂದಶರಧಿ ಸನ್ಮುನಿ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯ ನಿ ರ್ಮಾನಿ ದಯಾಪೂರ್ಣ ಹೃದಯನು ॥ ೨ ॥ ಮೈತ್ರೇಯಿಗುತ್ಪಲ ನೇತ್ರಿ ನಿರ್ಮಲ। ಗಾತ್ರಿಗೆ ಸುಗುಣ ಸನ್ಮಣಿಗಣ ॥ ಸೂತ್ರಿಗೆ ಗುರುಭೇದವನ ಕೂರ್ತುಸುಖವನ। ಚೈತ್ರಿಗೆ ಪೇಳ್ದನಿಂತೊಲವಿಂದ ॥೩॥ ಕಾಮಿನಿ ಕೇಳಿ ದೊಳು ಸುಖವನು ಬಳಿ। ಕಾಮಹಾನರಕ ದುःಖವನೀವ ॥ ನೇಮವಿಡಿದ ಪೇಳ್ವ ಬಗೆ ವಿಡಿದರ್ಪನೆ। ತಾಮಸನೆನಿಸುವ ಗುರುವಕ್ಕು ॥೪॥ ಈ ಜಗತ್ರ ಯದೊಳು ರಾಜಿಸ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ। ಭಾಜನವೆನಿಸುವ ಗತಿಯನು ॥ ಓಜ ಯಿಂದೊರೆಯ ಬಲ್ಲಾತನೆನಿಸುವನು। ರಾಜಾಸ್ಯೆರಾಜಸ ಗುರುವೆಂದು ॥೫॥ ಸತ್ವದಿಂದನುಪಾಧಿಕತ್ವವೆನಿಸುವಮು। ಹತ್ವದ ಮುಕ್ತಿಪದವನೀವ ॥ ತತ್ವ ದೆಂದು ತಿಳುಪಬಲ್ಲನು ತಾನೆ। ಸಾತ್ವಿಕನೆನಿಪ ಸದ್ಗುರುವಕ್ಕು ॥ ೬ ॥ ಅಣಿ ಮಾದಿ ಪದವೀವಗುಣಯೋಗಮುಳಿದು ನಿ। ರ್ಗುಣಮುಕ್ತಿದೋರುತಿಪಾ ತನು॥ ಗುಣಗಂಧಯುಕ್ತ ಪರಮಗುರುವೆಂದು ಸ। ದ್ಗುಣನಿಧಿ ನೀನು ನಿಶ್ಚ ಯಿಪುದು ॥ ೭ ॥ ನಿರಭಿಮಾನಿಕ ಸುಖಿ ಪರಿಪೂರ್ಣನಖಿಳಜ್ಞ। ನುರುತರ ಕರುಣಾಂಬುನಿಧಿ ಬೋಧ ॥ ಪರನಭಿವಾಂಛೆ ದೋರುವ ಕೃತಕೃತ್ಯನೆ। ಪರಮಸದ್ಗುರುವೆಂದು ತಿಳಿ ನೀರೆ ॥ .... ॥೮॥

ಗುರುಭೇದ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೮.

ಸೂತ್ರ ॥ ತರುಣಿ ಸೂಚಕನು ವಾಚಕನು ಕಾರಕನೆಂದು।
ಗುರು ಮೂವರವರಂದವನು ಕೇಳು ॥

ಪದ ॥ ನೀಚರರಖಿಳ ವಿಷಯವೃತ್ತಿ ಗಡಿಸಿಯಾ। ತ್ಮಾಚಾರಮಾರ್ಗ
ರ್ತಿಗಳಾಗೆ ॥ ಯೋಚನೆ ವಿಡಿದು ಬೋಧಿಸಬಲ್ಲವನು ತಾನೆ । ಸೂಚಕ
ಗುರುವೆಂದೆನಿಸುತಿರ್ಕು ॥೧॥ ಆಚಾರ ನಿಷ್ಠರೆನಿಸುವರ್ಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವ।ದಾಚಾರ
ವಲ್ಲದೇನಿಲ್ಲೆಂದು ॥ ರೋಚಿಸುವಂತೆ ತಿಳುಹಬಲ್ಲೊಡವನನು । ವಾಚಕ
ಗುರುವೆಂದು ಬಗೆವುದು ॥ ೨ ॥ ಸಾರಸ ಮುಖಿಯೆ ವಿಚಾರಿತಪಿದು ನೀನೆ ।
ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಿಕ ॥ ಸಾರತರ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಬೋಧಿಸುವನೆ
ಕಾರಕ ಗುರುವೆಂದು ತಿಳಿ ನೀನು ॥೩॥ ವೇದವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪುರಾಣ
ಶಾ । ಸ್ತ್ರಾದಿ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವೆಲ್ಲವ ॥ ಸಾದರದಿಂದೆ ತಿಳಿದು ಬೋಧಿಸಲುಬಲ್ಲ।
ನಾದಯಾಮೂರ್ತಿ ಪರಮಗುರು ॥೪॥ ಪರಮಾರ್ಥವೆನಿಸಿದ ಪರಮ ವಿರತಿ
ಯುಳ್ಳ । ವರಶಿಷ್ಯರೊಳು ಪೆರತೊಂದನು ॥ ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡದೆ ಗುರುಬೋ
ಧಿಪುದುಪರ । ತರ ತತ್ವವಿಷಯವನೊಲವಿಂದ ॥ ೫ ॥ ವರಸಿಷ್ಯನೆಡೆಯೊಳು
ಗುರು ವಾಂಛೆವಿಡಿಯದೆ ಪರತತ್ವವನು ಗೋಪ್ಯತರವಾಗಿ। ಒರೆವುದುದಕ್ಷಿಣ
ಕರ್ಣ ವಿವರದೊಳು । ಕರುಣ ರಸಾರ್ದ್ರಭಾವನೆಯಿಂದ ॥ ೬ ॥ ಪರತತ್ವ
ವಿಷಯದರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಗುರುವನಾ । ದರದಿಂದೆ ವರಶಿಷ್ಯನುರೆ ನಂಬಿ ॥ ಪಿರಿ
ಯುಸಿವನು ಕಿರಿಯನು ಕುಲಜನು ಕುಲ । ವಿರಹಿತನೆಂಬುದನುಳಿವುದು ॥೭॥
ತನುರಹಿತಾತ್ಮನೊಳಗೆ ತನುಧರ್ಮವಿ । ದನು ನೋಡದನುದಿನದೊಳು ನಂ
ಬಿ ॥ ಘನ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷಯವನು ತಿಳಿವುದು । ಮುನಿಮತವಿದು ಶಿಷ್ಯನೆನಿ
ಪಂಗೆ ॥ ೮ ॥ ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಪರತತ್ವವನು ತಿಳಿ । ದವರನೆ ಬಲವಿಡಿದೊಲ
ವಿಂದ ॥ ತವೆ ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವು ದನುಮತವಿದು॥ ಸುವಿಚಾರಿ ಶಿಷ್ಯನೆನಿಸು
ವಂಗೆ ॥೯॥ ಪರಮ ವಿರಕ್ತಿಯೊಂದನೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವನು । ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೊಳು
ಜಾತಿ ಕುಲ ವಿದ್ಯಾ ॥ ವರಗುಣ ಗಣವನಾರೈವನೆ ತನುಧರ್ಮ। ದಿರವೆಂದು
ತಿಳಿದವನೆಲ್ಲವ .... ॥ ೧೦ ॥

ಗುರೂಪದೇಶ ತಾರತಮ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೮

ಸೂತ್ರ ॥ ನಿರಹಂತೆ ಪರಮವಿರಕ್ತಿ ಸದ್ಗುರುಭಕ್ತಿ ।
ದೊರೆದೊಡಾತನೆ ಶಿಷ್ಯನೆನಿಪನು ॥

ಪದ ॥ ಗುರುಭೇದಗತಿಯನಿಂತೊರೆದೆ ಲೇಸೆನಿಸಿ ಸ।ದ್ಗುರುಪದವನು
ಭಕ್ತಿಭರದಿಂದ ॥ ಪಿರಿದು ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ ಸೇವಿಸುವ ಶಿಷ್ಯ । ನಿರವನೆನಗೆ

ಪೇಳು ಮುನಿಮುಖ್ಯ ||೧|| ಎಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಿ ವಂದಿಸಿದ ಮೈತ್ರೇಯಿಗಾ ನಂದದಿಂದಾ ಮುನಿವರನಂದು || ಎಂದುನಿಂತೆಂದು ಶಿಷ್ಯನಲಕ್ಷಣವ ಸಿನ ಗಿಂದುವದನೆ ಪೇಳ್ವೆನಾಲಿಸು||೨|| ಗುರುಭಕ್ತಿ ನಿರಹಮ್ಮು ನಿರಪೇಕ್ಷೆ ಸ್ವೈರಣ ಕರಣಾನುಕೂಲತೆ ಪರಿಣಾಮ || ಸುರಸ ಸುಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿ ಸದ್ಗುಣವಿರಲಾತ ವರಶಿಷ್ಯನೆನಿಸುವ ಲಲಿತಾಂಗಿ ||೩|| ಪರಹಿತ ನಮಳ ನೂರ್ಜಿತ ನಚಲಿತ ಶಾಂತ | ನುರುದಯಾ ಶುಚಿ ಧೀರ ನವಿಕಾರಿ || ಪರಮವಿರಕ್ತನುನ್ನತನೆಂದ ನಿಸಿ ತೋರು| ತಿರಲಪನೆಲೆ ವರಶಿಷ್ಯನು ||೪|| ಮೃದುವಾಣಿ ಸಾತ್ವಿಕನನುಪ ಮಾನಂದಾಬ್ಧಿ | ಮದ ಮತ್ಸರಾದಿ ವಿದೂರನು || ಪದುಳಿಗ ನಾತ್ಮರತನ ಸತ್ಯನೆಂದೆನಿ || ಸಿದೆಡಿಲ್ಲಿ ವರಶಿಷ್ಯನೆನಿಪನು||೫||ಗುರುಪರಮೇಷ್ಠಿ ಸದ್ಗುರು ಶೌರಿ ಗುರುತಾನೆ | ಗಿರಿಜಾಧಿಪತಿ ಗುರು ಪರತತ್ವ || ಗುರು ವಿಶ್ವವೆಂದು ನಂಬಿರಲವನನು ಕಾಂತೆ | ವರಶಿಷ್ಯನೆಂದು ನೀನರಿವುದು ||೬||ಗುರು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಳಿ ಗುರು ದೈವ ತೀರ್ಥಾಳಿ | ಗುರು ಬಂಧು ಬಾಂಧವಾಳಿಗಳೆಂದು | ಗುರಪಾದವನೆ ನಂಬಿ ಪಿರಿದು ಸೇವಿಸುತಿರೆ| ವರಶಿಷ್ಯನವನಂಬುಜಾನನೆ||೭|| ತನು ಮನೋ ಧನ ಧ್ಯಾನ ವನಿತೆ ವಾಹನ ವಸ್ತ್ರ |ವೆನಿಸುವಖಿಳ ವಸ್ತುಚ ಯವನು || ಇನಿತು ವಂಚಿಸದೆ ಸದ್ಗುರುವಿನೊಳರ್ಪಿತ | ನೆನಿಪನು ವರಶಿಷ್ಯ ನರಿಯಲ್ಕೆ ||೮|| ಗುರುವನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕವರನಾಸೆಗೈಯದೆ | ಗುರುವಿಗೆ ಪರಿಯಂಗಳ || ಪರಮ ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ ಮಾಳ್ಪ ಭಕ್ತಿ ತತ್ಪರನೆನಿ | ಪನು ವರಶಿಷ್ಯನ ||೯|| ಗುರುವಾಳ್ವನಾಳು ತಾನೆನಿಸಿರವೇಳ್ಕುವಾ | ಗುರು ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಸಚ್ಛಿಷ್ಯನು|| ಮೊರೆವ ಹಂಕೃತಿ ತನ್ನೊಳುಡುಗಿ ತಾನಿರ್ಪನ್ನೆ| ವರವಿದು ಸತ್ಯವಂಗನೆ ನಂಬು || ... . ||೧೦||

ವರಶಿಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ- ಸೂತ್ರಶಿಕ್ಷೆ ಪದ ೨೮.

ಸೂತ್ರ|| ಗುರುವರನೊಲಹಲ್ಲದವನೇನ ನೋದಲು |

ದೊರೆಯಲರಿಯದು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ||

ಪದ|| ಗುರುವಿದೊಳೋವರಿ ಗುರವಿನೊಳ್ಮರೆ ಮಿಥ್ಯೆ|ಗುರುವಿನೊಳಗೆ ತರ್ಕಪುಸಿನಿಂದೆ|| ದೊರಕೊಂಡ ನರನಿಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು ನೀರ|ವರವೇದಶಾ ಸ್ತ್ರಾನುಮತವಿದು||೧||ಪ್ರತಿಕೂಲನಭಿಮಾನಿ ಮತಿಹೀನನಸ್ಥಿರ|ನತಿಮೂರ್ಖ

ಟುತರ ಪಿಸುಣನು ॥ ರತಿಕರನತಿಕ್ರೂರನತಿ ಕ್ಷುದ್ರನೆನಿಪದು । ಸ್ಥಿತಿಯು
ನೆ ನಿರಾಕೃತ ಶಿಷ್ಯ ॥ ೨ ॥ ಅಲಸನು ಪರಪೀಡಕನು ನಿದ್ರಾಪರನತಿ ।
ನಘಮನು ಕೋಪಿ ಕುಲಹೀನ ॥ ಛಲವುಳ್ಳವನು ಭಕ್ತಿರಹಿತನೆನಿಸು
ಸು । ತಿಳಿಯೆ ದುಶ್ಶಿಷ್ಯನೆನಿಸುವನು ॥೩॥ ಗುರುದೂಷಕನು ಪರಪುರುಷಾ
ವಿಲ್ಲದ । ನುರುಲೋಭಿ ದುರುಳನು ಧೂರ್ತನು॥ ನಿರಸನು ನಿಷ್ಠುರಾಲಾ
ಸು ಚೋರನು । ವರಶಿಷ್ಯನೆನಿಸಲರಿಯನೆಂದು ॥ — ॥ ೪ ॥

ಅಶಿಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೨.

ಸೂತ್ರ ॥ ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿದಿ ಧ್ಯಾಸನವಿಲ್ಲದೆ ।
ಭವಬಂಧವಳಿಯದು ತನಗೆಂದು ॥

ಪದ ॥ ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನವೆನಿಸುವಂ । ತವಿರಳ ಪರತತ್ವ
ಷಯುವ ॥ ಬವಬಂಧವಳಿಯಲಾ ವರಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಗುರು । ಸುವಿಚಾರಮುಖ
ಂದೆ ತಿಳಿಪುದು ॥೧॥ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯೊಳಧ್ಯಾತ್ಮವನು ತನ್ನನುಭವ । ಕರ
ನಿಪಂತೆ ಸದ್ಗುರುವಿಂದ ॥ ನಿರುತವೆನಲು ಕೇಳ್ವ ವರಗುಣವದು ತಾನೆ ।
ರುಣಿ ಸುಶ್ರವಣವೆಂದೆನಿಪುದು॥೨॥ಅನುಭವ ಗೋಚರವೆನಿಸುವ ಶ್ರವಣವ
ನುಮಾನ ಯುಕ್ತಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ॥ ಅನುದಿನವೆಡೆವರಿಯದೆ ಚಿಂತಿಪುದು
ನೆ। ಮನನವೆನಿಪುದು ಮಾನಿನಿರನ್ನೆ ॥೩॥ ಮನನಕ್ಕೆ ಬಂದರ್ಥ ವನುಭವ
ಮ್ಯವೆಂ । ದೆನಿಸಿ ಸಮಾಹಿತೆಯೊಳು ನಿಂದು ॥ ಜನಿತನಿಶ್ಚಯವದಚ್ಚಳಿ
ಯದೆ ನೆಲೆಯಾದು । ದನೆ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನವೆನಿಪರು ॥ ೪ ॥ ವನಿತೆ ಸುಶ್ರವಣ
ಮನನ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನ । ವೆನಿಪಿವ ನನುದಿನವಲಸದೆ ॥ ಮನವೊಲಿದಭ್ಯಾಸ
ನು ಮಾಡುತಿರ್ಪುದು । ತನಗಜ್ಞ ಭಾವನೆಯುಳಿವನ್ನ .... ॥ ೫ ॥

ಶ್ರವಣಾದಿತ್ರಯ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೩೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳನು ವಿಷವೆಂದರಿ ।
ದನೆ ಮುಮುಕ್ಷುವೆನಿಪ್ಪನಿನಿಯಳೆ ॥

ಪದ ॥ ವನಜಾಸ್ಯೆ ಕೇಳು ಮುಮುಕ್ಷು ಮುಂತಾದ ಸು । ಜನರ ಲಕ್ಷ
ವನೊಲಿದು ನಿನ್ನ ॥ ಮನದನುರಾಗವಲರೆ ಪೇಳ್ವೆನಖಿಳ ಸ । ನ್ಮುನಿಮತ

ವೆನೆ ವೇದವಿಧಿಯಿಂದ ||೧|| ಪರನು ಸುಜ್ಞಾನಾರ್ಥವೆನಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಸ
ದ್ಗುರುವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ನಂಬುಗೆ ಗೂಡಿ || ಪರಿಚರಿಯಂಗಳನಲಸದೆ ಮಾ
ಸ | ಚ್ಚರಿತನೆ ವರಮುಮುಕ್ಷುವೆನಿಕ್ಕು || ೨ || ಎಂಜಲಿಸಿದೊಡೆಂತು ನಂ
ಕೊಲ್ವದು ಕೋಲು | ಗುಂಜಗತ್ರಯವನೀ ವಧುವೆಂಬ || ನಂಜು ನೆನ
ಮಾತ್ರದಿಂದ ವೆಂದದನುಳಿ | ದಂಜದಿರ್ಪವನೆ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಯು ||೩|| ವಿ
ಯುವೆಲ್ಲವನು ದುರ್ವಿಷವೆಂದು ಕಂಡ ನಿ | ರ್ವಿಷಯಿ ಮುಮುಕ್ಷುವಹ
ಮುಕ್ತಿ || ವಿಷಯದೊಳೆಂದು ನೀನೊಲವಿಂದೆ ತಿಳಿವುದು | ಬಿಸಜಾಸ್ಯೆ ವ
ತ್ರೇಯಿ ನಿಜವಿದು || ೪ || ಸುರೆಗುಡಿದಲ್ಲದೆ ಮರುಳೆನಿಸದು ವಧು | ಸು
ನೋಡಿ ನುಡಿಸಿ ನೆನೆವರನು || ಪಿರಿದು ವಿಕಳತೆ ಗೊಳಪುದರಿಂದವನೆಂದು
ವರಿಸದಾತನೆ ಮುಕ್ತಿರತನಕ್ಕು ||೫|| ತನಗೆ ನಿಷ್ಕಂಟಕಮೆನಿಸಿ ರಹಸ್ಯದೊ
ಳನುಕೂಲ ವಿಷಯವೊಂದೊಗಲು || ಮನವೆಳಸದೆ ನೇತಿಗಳೆವ ನಿರಾಶ
ನೆನಿಪನೆ ವರಮುಮುಕ್ಷುವೆನಿಕ್ಕು||೬|| ಬಯಸಿದೊಡಾಗಿಬಯಸದಿರೆಪೋಗಲ
ಬಯಸುವ ದುಚಿತವದಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಯಸಲಾಗದು ವಿಷಯವನು ಮುಮುಕ್ಷ
ನಿ | ಶ್ಚಯವಿದೆಲ್ಲವು ದೈವಗತಿಯೆಂದು ||೭|| ಬಯಸದಿರ್ದೊಡೆ ಸುಖವಹ
ದುಬಯಸೆ ದುಃಖ| ಮಯವದರಿಂದಖಿಳಾರ್ಥವ| ಬಯಸಲಾಗದು ಮುಮು
ಕ್ಷುವೆನಿಪನದು ಶಾಸ್ತ್ರ | ಚಯದನುಮತವಿದು ಪ್ರಿಯತಮೆ || ೮ || ವಿಷಯ
ವಲ್ಲರಿಯೆ ನಿರ್ವಿಷಯವಾದಾತ್ಮನು | ವಿಷಯಿಗೆ ತೆಂಕಲ್ಪೈದುವನಿಗೆ|| ಬಿಸ
ದಳಾಯತ ಲೋಚನೆ ಕಾಣಲ್ಕೆ | ವಿಷಯವೆನಿಸಿದವೋ ಲಮರಾದ್ರಿ ||೯
ಆದರನೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೊಳಗೊಂದನೇನನು | ವದಿಸದೆ ತನ್ನನರಿದು ನಿತ್ಯ
ಪದದೊಳು ಪದುಳದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ನೆರೆ ನಿಲು | ವುದೆ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ
ಯೆನಿಪಂಗೆ | .... || ೧೦

ಮುಮುಕ್ಷು ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೪೭

ಸೂತ್ರ || ದ್ವೈತ ವಿರಕ್ತನದ್ವೈತಾನುರಕ್ತನ |
ಪ್ಪಾತನಭ್ಯಾಸಿಯೆಂದೆನಿಪನು ||

ಪದ || ಯಮ ನಿಯಮಾನ್ವಿತನಚಲ ನನಾಲಸ್ಯ | ನಮಿತಾತ್ಮನಿಷ್ಠ
ನಾ ಶ್ರವಣಾದಿ || ಕ್ರಮವಿದನಮಲನಖಿಳತತ್ವ ಭಾಮಿನಿ | ಮರ್ಮನಾದೊ

ಭ್ಯಾಸಿಯೆನಿಪನು॥ ೧ ॥ ತನಗಾತ್ಮವಿಷಯದೊಳನು ಭೂತಿಯಾಯಾಸ । ತಿಲ್ಲದೊದಗಿ ನಿಜಾನಂದ ॥ ಸುಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯೊಳು ದೃಢವಾಗಿರ । ಸುವನಭ್ಯಾಸಿಯುವನೆಂದು ॥೨॥ ಸ್ಮೃತಿಯೊಳು ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಷಯ ಳು ! ಗತಿಗಳೊಳಖಿಳ ಸಿದ್ಧಿಗಳೊಳ ॥ ಸತಿ ಕೇಳು ದೇಹಾದಿಯೊಳು ವೈರಾಗ್ಯ । ರತನಾದೊಡಭ್ಯಾಸಿಯೆನಿಪನು ॥೩॥ ಅತಿಶಯದಿಂದಾತ್ಮರತಿ ಸ್ತ್ರ ರತಿ ಕರ್ಮ । ರತಿ ಬಳಿಕಭ್ಯಾಸದೆಡೆಯೊಳು ರತಿ ಲೋಕಭಯದೊ ವಿರತಿಯುಳ್ಳಾತನೆ । ಸತಿ ಕೇಳಭ್ಯಾಸಿಯೆಂದೆನಿಪನು ॥ .... ॥ ೪ ॥

ಅಭ್ಯಾಸಿಯ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೧

ಸೂತ್ರ ॥ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವನುಳಿದವನನುಭವಿ ಕೃತ್ಯ ।
ಜಾತವಿಲ್ಲದವನಾರೂಢನು ॥

ಪದ ॥ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರದಿಂದಾತ್ಮರತಿ ಸುಖವಾಯಾಸ । ಗತಿದೋರದ ಳವಟ್ಟು ಚಲಿಸದೆ ॥ ಮತಿಯೊಳುದಾರತೆ ಸಮತೆ ಚಿತ್ತದೊಳಿರೆ । ಸತಿ ಳಿಯನುಭವಿಯುವನೆಂದು ॥ ೧ ॥ ರತಿಯಾತ್ಮ ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ರತಿಕರ್ಮ ರತಿ ೋಗ । ರತಿಲೋಕಭೀತಿವಿರತಿಗಳ ॥ ತತಿಯೊಳು ವೈರಾಗ್ಯಜನಿಸಿದೊಡಾ ನೆ । ಸತಿಯನುಭವಿಯೆಂದು ತಿಳಿ ನೀನು ॥೨॥ ತನು ಮನೋಧನ ಧಾನ್ಯ ನಿತಾತ್ಮಜಾದಿಗ । ಳೆನಿಪಲ್ಲಿ ರತಿವಿರತಿಗಳೊಮ್ಮೆ ॥ ಜನಿಸದೆ ನಿಜಭಾವನೆ ೊಳೊಂದಿ ನಿಂದನೆಂ । ದೆನಲವ ನಾರೂಢನೆನಿಪನು ॥ ೩ ॥ ವಿಷಯಂಗ ೊಳು ಭೋಗವಿಷಯಂಗಳೊಳು ತತ್ವ । ವಿಷಂಗಳೊಳು ಕರ್ಮಕುಲ ಂಬ ॥ ವಿಷರಿಗಳೊಳು ರತಿವಿರತಿಯನುಳಿದ ನಿ । ರ್ವಿಷಯಿಯಾರೂಢ ನಿಸುತಿರ್ಕು ॥೪॥ ತನಗೆ ನಿಖಿಳ ಕರ್ಮದೊಳು ವಿಷಯಂಗಳೊ । ಳಿನಿಸು ಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪನೆ ॥ ಜನಿಸದೆ ಸರ್ವ ಸಮತ್ವ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳ । ವನು ತಾನೆ ಾರೂಢನೆನಿಪನು ॥೫॥ ತನಗೊಂದು ಬಾಧೆ ಸಂಜನಿಸದೆ ಕರಣೀಯ । ನಿತಿಲ್ಲವೆನಿಸಿ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ॥ ಘನಚಿದಚಲ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮ । ನಿಪನಾರೂಢನೆಂದರಿಪುದು ॥ .... ॥ ೬ ॥

ಅನುಭವಿಯಾರೂಢರ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೫೭

ಸೂತ್ರ ॥ ರಾಗ ವಿರಾಗ ತನ್ಮಿಶ್ರಮುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ।
ಯೋಗಿಸು ಕರ್ಮ ಚಿದ್ಭಕ್ತಿಯು ॥

ಪದ ॥ ರಾಗಿಗೆ ಕರ್ಮದೊಳಧಿಕಾರವಹುದು ವಿ। ರಾಗಿಗೆ ಜ್ಞಾ
ಳಧಿಕಾರ ॥ ರಾಗ ವಿರಾಗಮುಳ್ಳವನಿಗೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ । ಯೋಗದೊಳಧಿ
ನಿಸುಗು॥೧॥ಶ್ರುತಿಯೊಳು ಬೋಧಿತವೆನಿಸುವ ಕರ್ಮದ।ಗತಿಯೆರಡಲ್ಲಿ
ರ್ತಕ॥ನುತ ನಿವರ್ತಕಮಿವು ತಾವಸತ್ಕೃತಿಯು ಸತ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಪ
ದೆಸೆವವು ॥೨॥ ಭಾಮಿನಿ ಕೇಳು ವರ್ಣಾಶ್ರಮದೊಡನೊಂದಿ । ಕಾಮ
ಲ್ಪದ ಮನದಿಂದ ॥ ನೇಮಿಸಿ ಮಾಳ್ಪ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕ । ನಾಮ
ಡು ಸಂಸೃತಿಬೀಜ ॥ ೩ ॥ ಬಯಸದೆ ಮಾಳ್ಪ ಸದ್ವಿಧಿಯೆ ಬ್ರಹ್ಮಾ
ಕ್ರಿಯೆ ನಿವರ್ತಕಮೆನಿಸುಗುಮದು ॥ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಸಂಸೃತಿಯನು
ಪುದು ನಿ । ಶ್ಚಯವಾಶ್ರಮಾನ್ವಿತವಿದು ತಾನು ॥೪॥ ಅದು ತಾನೆರಡ
ನಿಪುದು ಬಾಹ್ಯಾಂತ । ರದ ಸಾಧನದೊಳು ಮಾಳ್ಪುದರಿಂದ॥ ಅದು
ಸುಖದಾದಿ ಬೀಜವೆಂದೆನಿಪುದು । ಸುದತಿ ಸತ್ಕರ್ಮವೆಂದೆನಿಪುದು ।
ಬಯಸದಿರಲು ಸುಖವಹುದು ಬಯಸಲತಿ। ಶಯವಾಗಿ ದು:ಖವಪ್ಪ
ಪ್ರಿಯತಮೆ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಜನರು ಸದ್ವಿಧಿಯನು । ಬಯಸದೆ ಮಾಳ್ಪ
ನಿಜವಾಗಿ ॥ .... ।

ಕಾಂಡತ್ರಯಾದಿ ಭೇದ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೬೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ವರಮುಮುಕ್ಷ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮನಿರತವಾ ।
ಪರಮಾರೂಢನಿಗೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲ ॥

ಪದ ॥ ಕರ್ಮವನೆಳಸದೆ ನಿರ್ಮಮತೆಯೊಳು ಸ । ತ್ಕರ್ಮ
ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೆಂದು॥ ಮರ್ಮವನರಿದವಧಾನಿಸಿ ಮಾಳ್ಪುದು। ಧರ್ಮ
ಡು ಮುಮುಕ್ಷುವಿಗಿದು ॥ ೧ ॥ ಎನಿತು ಕೃತ್ಯಂಗಳುಂ ಟನಿತನು ತನ್ನ
ಮನದಿಂದೆ ನಿಯಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ॥ ಅನುದಿನದೊಳು ಮಾಳ್ಪುದ
ಯೆನಿಪಾತ । ನಿನಿಯಳೆ ಬಯಸದೇ ನೊಂದನು ॥ ೨ ॥ ಈ ಕಾಲದ
ತನಗೀಕರ್ಮ ಕೃತಮೆನು । ತಾ ಕಾಲದೊಳು ಸಮಾಹಿತೆಯನು ॥ ಜ
ವಿಡಿದು ಮಾಡಲಭ್ಯಾಸಿಯೆ ನಿ ಪನಿ । ಗಾ ಕರ್ಮವದು ಕೃತವೆನಿಸುಗು
ಇದನೀ ಕಾಲದೊಳು ತಾನೊದವಿ ಮಾಡಲು ಬೇಹು । ದದನಾತನ

ುಬಿಡು ॥ ಅದು ತಾನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೃತಕರ್ಮವೆನಿಪುದು । ಸುದತಿ
ನುಭವಿಗಿದು ಸತ್ಯ ॥೪॥ ಆ ರೂಢನೆನಿಸುವನಾರಬ್ಧ ಲೀಲಾನು । ಸಾರ
ಸಗಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ॥ ನಾರಿ ಸೀನರಿವುದಾತನಿಗೊಂದು ವಿಧಿ ಸುವಿ ।
ಸಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲಿದು ಸಿದ್ಧ ॥೫॥ ಮದಿರ ಮದಾಂಧನುಟ್ಟುದನಾರಯ್ಯದ
ಲು । ಸುದತಿ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಗತಿಯದು ॥ ಒದವಿದಾರಬ್ಧದ ವಶನಾಗಿ ತಾ
। ಪದೆ ನಿಂದನಾರೂಢನೆನಿಪನು ॥ ೬ ॥ ಒಡಲನು ಬಿಡುವೆಡೆಯೊಳಗೆ
ರ್ಮದೊ । ಳೊಡಗೂಡ ದೇನನು ನೆನೆಯದೆ॥ ತಡಿಯದೆ ತಾನೆ ತಾನೆನಿ
ಡಾತನೆ । ಪಡದಿ ತತ್ಕಾಲಿಕಚರಮನು ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಮುಮುಕ್ಷ್ವಾದಿಗಳ ವಿಧಿನಿಯಮ ನಿರೂಪಣೆ
ಸೂತ್ರ ೧೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ಗುಣಮೂರರಿಂದೆ ಬೋಧಾದ್ವಯದೊಳು ಯೋಗಿ।
ಗೆಣಿಸಲಾರೆನಿಪವಸ್ಥೆಗಳಕ್ಕು॥

ಪದ ॥ ವನಜಾಸ್ಯೆ ಬಾಲಕೋನ್ಮತ್ತ ಪಿಶಾಚನೆಂ। ದೆನಿಸುವ ಮೂರ
ಸ್ಥೆಗಳಿವು॥ ಜನಿಪವಾ ಯೋಗೀಶನೊಳು ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕದಿಂದ । ವನುಗತಿವಿ
ು ಗುಣಂಗಳು ॥೧॥ ಅವಿಕಲ್ಪವೆನಿಸಿದರುವಿನಿಂದೆ ವಿಧಿ ನಿಷೇ । ಧವನು
ರ್ಪ ವರ್ತನದಿಂದೆ ॥ ಭುವನವೆಳಸದ ರೂಪಿಂದೆ ಬಾಲಾದ್ಯರೊ। ಪ್ಪುವರ
ಗತಿವಿಡಿದಂಗನೆ ॥೨॥ ಇನಿಯಳೆ ಕರ್ಮಿ ಸುಭೋಗಿ ಮೂಢಾತ್ಮಕ । ನೆನಿ
ವವಸ್ಥಾತ್ರಯಂಗಳು ॥ ಜನಿಪವಾ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲೆಸರ್ವಾತ್ಮಕದಿಂದ ।
ನುಗುಣವಾಗಿ ಗುಣಂಗಳು॥೩॥ತಿಳಿಸತ್ವಗುಣಲೀಲೆಯೊಳು ರಜೋಗುಣ
ೀಲೆ । ಯೊಳು ತಮೋಗುಣಲೀಲೆಯೊಳಗಿಂತು ॥ ಸುಳಿವನೀ ಜಗದವರೊ
ಗೂಡಿ ಯೋಗಿನಿ । ರ್ಮಳನೆನಿಪಾತ್ಮ ಲೀಲೆಯೊಳೊಂದಿ ॥೪॥ ಎಲ್ಲವು ತಾ
ಂಬ ತಿಳಿವೆ ಸರ್ವಾತ್ಮಕ।ವೆಲ್ಲವು ತಾನಲ್ಲವೆಂಬುದು॥ಎಲ್ಲರರಿಯಲು ನೇತ್ಯಾ
ಕವೆನಿಪುದಿಂ । ತಿಲ್ಲಿ ಬೋಧದ್ವಯವಿವು ನೋಡು ॥೫॥ ವನಧಿತರಂಗವೆ
ವನು ತಜ್ಜಲವೆಂಬು । ದನಿತನುವುಲ್ಲೆಂಬುದೆಂತಂತೆ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳಾತ್ಮನೆ
ಗವಹುದಲ್ಲವೆಂ । ದೆನಿಪವಾ ಬೋಧೆಗಳೆರಡಿಂತು ॥ ೬ ॥ ತರುಣಿ ಕೇಳೆಲೆ
ಯ್ಯಾಕರಣಿ ಮೌನಿಗಳೆಂದು । ಪರಿಕಿಸಲಾ ಬೋಧ ದ್ವಯದೊಳು॥ ಎರ

ಡು ತೆರದೊಳು ವರ್ತಿಪರು ಯೋಗಿಗಳವ । ರಿರವಿಂತುಂಟೆಂದು ನೀನರಿ ಪೇಳ್ವೆ ॥ ೭ ॥ ಅಪರಂವರೆನ್ನದೆ ಪರತತ್ವವನು ಬೋಧಿ । ಸುವ ಮನದೊಲ್ಮೆ ಯುಳ್ಳಾತನೆ॥ ಯುವತಿ ನೈಯ್ಯಾಕರಣಾಖ್ಯನೆಂದರಿ ನೀನು । ಸುವಿಚಾರದಿಂ ದವಿಾ ಜಗದೊಳು ॥೮॥ ಆರೊಡನಾಡದೆ ಹೋರದೆ ತತ್ವವಿ । ಚಾರವನೊ ವ್ಮೆಯು ನುಡಿಯದೆ ॥ ಸಾರಸುಖದೋಳ್ಪರ್ಪವನು ಮೌನಿಯಹುದೆಂದು । ನೀರಜನೇತ್ರೆ ನೀನರಿವುದು॥೯॥ ಜಲದೊಳಗಿರ್ದುವಾ ಜಲದೊಡವೆರೆಯದ। ಜಲಜ ಪಲಾಶದಂತಿರೆ ಯೋಗಿ ॥ ನೆಲಸಿರ್ಪನಖಿಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳದನು ಸೋಂಕ । ನೆಲೆ ನೀರೆ ನಿಜವಿದು ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ ॥ ೧೦ ॥ ಮರುಳೋರ್ವನುರೆ ತಾನೆ ತಿರುಗಿ ಲೋಕವನಿದು । ತಿರುಗುತಿದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ॥ ಧರೆಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪರಿಯೊಳು ವಿಷಯಿಯೆಂ । ಬರು ಯೋಗಿವರನನಾ ರಯ್ಯದೆ ॥ .... ॥ ೧೧ ॥

ಯೋಗಿಶ್ವರಂಗವಸ್ಥಾ ವಿಶೇಷ ನಿರೂಪಣೆ–ಸೂತ್ರ ೧೧ಕ್ಕೆ ಪದ ೮೧

ಸೂತ್ರ ॥ ಯೋಗಿಗೆ ಕೊಲೆ ಹೊಲೆ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಾದಿಗ ।
ಳೇಗೈದುಮಿಲ್ಲವೆಂತಿರ್ದರು ॥

ಪದ ॥ ಯೋಗಿಯೆಲ್ಲಿದ್ದೊಡಾ ಯೋಗಿಯೆಂತಿದ್ದೊಡಾ । ಯೋಗಿ ಮಾಡದುದನು ಮಾಡಲು ॥ ಯೋಗಿಗೆ ಬಾಧಕವಿನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದನು । ರಾಗ ದಿಂದರಿ ರಾಜನಿಭವಕ್ತ್ರೆ ॥ ೧ ॥ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದೆ ಕರ್ಮಾನೀಕವನು ಯೋಗಿ । ತಾನಶೇಷಿತಮೆನೆ ಸುಡುವನು ॥ ಮಾನಿನಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಿನಗೆ ಸಂದೇಹವಿ । ನ್ನೇನುಂಟು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಿದು ॥ ೨ ॥ ಉರುವಗ್ನಿಯಿಂದೆ ಕರ್ಪುರವೆಂತು ತಿಳಿಬೂದಿ । ವೆರಸಿ ಬೇವಂತೆ ಯೋಗೀಶನು ॥ ಉರುಪುವನ ಖಿಳ ಕರ್ಮವನು ನಿಶ್ಶೇಷಮಾ । ಗಿರೆ ನಿಜಜ್ಞಾನಪಾವಕನಿಂದ ॥ ೩ ॥ ದ್ವೈತಕಾನನವ ನದ್ವೈತಾಗ್ನಿಯೊಳು ಭಸ್ಮೀ । ಭೂತವೆನಲ್ಸುಡುವನು ಯೋಗಿ ॥ ಪೂತಶರೀರಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಂಬಿದನಿಲ್ಲಿ । ಮಾತು ಬೇರೇನುಂಟು ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ॥೪॥ ಅದರಿಂದೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲಾತ್ಮ । ವಿದನೊಳಗಸ್ತ ತಮ್ಮನರಿಯುದ ॥ ಮದಮುಖರುಗಳನಾಶ್ರಯಿಸಿ ತೋರ್ಪವು ನಿಜ । ವಿದು ನಿರ್ಮಳೇಂದು ಮಂಡಲಮುಖಿ ॥೫॥ ಇದಕಿದು ತಾನೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆಂದು

ಾ । ಳ್ಪುದು ತನ್ನನರಿಯದ ಮುನ್ನವೆ ॥ ವಿದಿತವಹುದು ನಿಜವಿದು ತಿಳಿ
ುತನೋ । ಳದು ಘಟಿಸದು ಶ್ರುತಿಮತದಿಂದ ॥ ೬ । ಪ್ರಿಯರೊಳುಸುಕೃತ
ನಹಿತರೊಳ್ದುಷ್ಕೃತ । ಚಯವನೊಂದಿಸಿ ಯೋಗಿ ಸುಖದಿಂದ ॥ ನಿಯತ
ನಲು ಮುಕ್ತಿಪದವನ್ನೈದುವನು ನಿ । ಶ್ಚಯವಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವೆಲೆನೀರೆ॥೭॥
ಂದಿಸಿದೊಡೆ ಪುಣ್ಯವಹುದು ನಿಂದಿಸಿದೊಡೆ । ಬಂದಿರ್ಪುದಾಗಳೆ ಬಹು
ಾಪ ॥ ಇಂದುವದನೆ ಸತ್ಯವಿದು ಯೋಗಿವರನಿಗೆ । ವಂದಿಸು ನಿಂದಿಸ
ರು ನೀನು ॥ .... ॥ ೮ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಕರ್ಮದ್ವಯಾಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ—

ಸೂತ್ರ ೨೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೮

ಸೂತ್ರ ॥ ಅರಸದೆ ಗುಣದೋಷವನು ಯೋಗಿವರನೊಳು ।
ನೆರೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಲಹುದು ಮುಕ್ತಿ ॥

ಪದ ॥ ಗುರುಭಕ್ತನೆನಸಿ ನಿರ್ವಿಷಯಿಯೆನಿಸಿ ಕೋಪ।ವಿರಹಿತನೆನಿಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನ ॥ ಪರನು ತಾನೆನಿಸಿಹ ನಿಸ್ಪೃಹಯೋಗಿ ಸಂ । ಚರಿಪನೀ
ಭೂತಪಂಚಕದೊಳೊಂದಿ ॥ ೧ ॥ ಎಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯವೆಲ್ಲಿ ನದಿಯ ತೀರ ।
ಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಶೋಭನಾಶ್ರಯಮುಂಟು ॥ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯೋಗಿ ಸಮಾಹಿತೆಗೈವುತೆ ।
ಲ್ಲೀಲೆಯಿಂದೆ ಸಂಚರಿಪನು ॥ ೨ ॥ ಎಲ್ಲರ್ಪನೊಲಿದು ಯೋಗಿಶ್ವರ
ಲ್ಲಿಯೆ । ಯೆಲ್ಲತೀರ್ಥಾಳಿದೈವಂಗಳು ॥ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯವಪ್ಪವದರಿಂದೆ
ದ್ಯೋಗಿ । ಯಲ್ಲ ಪಡೆವುದೆಲ್ಲಾ ಸುಖವನು ॥ ೩ ॥ ಬೇರೆ ತೀರ್ಥವನಿಲ್ಲಿ
ೇರೆ ದೈವವನಿಲ್ಲಿ । ಬೇರೆ ಪುಣ್ಯವನಿಲ್ಲಿ ಬಯಸದೆ ॥ ನೀರೆ ಯೋಗಿಶ್ವರ
ೊಳು ಭಕ್ತರೆನಿಪರ್ಗೆ । ಸೂರೆಯಪ್ಪುದು ಮುಕ್ತಿಸುಖವದು ॥ ೪ ॥
ೋಗಿಯೆ ತೀರ್ಥವಾ ಯೋಗಿಯೆ ದೈವವಾ । ಯೋಗಿಯೆ ಸಕಲವು ತನ
ಂದು ॥ ಯೋಗಿಯನುರೆ ನಂಬಿ ಸಲಸೇವಿಪರ್ಗೆ ತಾ । ನಾಗದೇಕಿಕರ್ಮ
ುನ್ನತಮುಕ್ತಿ ॥೫॥ ಮನದನುರಾಗವಲರಿ ನೆನೆ ನಡೆ ನೋಡು । ವಿನಯ
ಂದೊಡನಾಡು ನುಡಿ ಯೋಗಿ ॥ ಜನವನರ್ಚಿಸು ಬಣ್ಣಿಸೆಲೆ ನೀರೆ ನಿಜ
ುಕ್ತಿ । ಜನಿಪುದು ದುರಿತಾಳಿ ಪರಿವುದು ॥೬॥ ತನಗೆ ಮಹಾಪಾಪವೆನಿತು
ೊಡನಿತು ತೊ । ಟ್ಟನೆ ಕೆಟ್ಟು ಪರಮುಕ್ತಿದೊರಕೊಳ್ಗು ॥ ವನಿತೆ ಕೇಳೆಲೆ

ಯೋಗಿವರರ ಮೆಲ್ಲಡಿದರು । ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಿದು ಪರಮಾರ್ಥ ॥೭
ದೋಷದೆಣಿಕೆ ತನ್ನೊಳಗಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ನಿ।ರ್ಗುಣಯೋಗೀವರರ ದೇಹದ
ಗಣದೊಳು ಗುಣದೋಷವರಸಲಿಲ್ಲೆಂದು ಸ । ದ್ಗುಣನಿಧಿ ಮೈ
ತಿಳಿ ನೀನು ॥ ....

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೩ಕ್ಕೆ ಪ

ಸೂತ್ರ ॥ ಲೋಲಲೋಚನೆ ಯೋಗೀವರನ ವರ್ತನವದು ।

ಬಾಲಕ ವಿಕೃತದಂತೆನಿಪುದು ॥

ಪದ ॥ ತನಗಭಿಮಾನವೊಂದಿನಿಸಿಲ್ಲವದರಿಂದೆ।ಮುನಿಕೃತವದ
ವಿಲ್ಲದೆ ವನಿತೆ ನೀನರಿ ವಂಧ್ಯಾರತಿಯಂತೆ ಬರಿದಪ್ಪ । ದೆನುತಿರ್ಪ
ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ॥ ೧ ॥ ನರಕ ನಾಕಾದಿ ವಿಷಯವಲ್ತು ಕಾಮನ । ವಿ
ಯೋಗಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ॥ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿ ತಿಳಿಯದು ಬಾಲಕೋನ್ಮತ್ತ
ಚರಣೆಯಂತಿರೆ ವೃಥಾಯವೆಯಕ್ಕು ॥೨॥ ಕರಡಿಗೆಯಿಂದೆ ಕರ್ಪುರವನ
ದೊಡಾ । ಪರಿಮಳವಿಹುದು ಕರ್ಪುರಮಿರ್ಪ ॥ ಪರಿಯಂತೆ ತಿ
ವಿದ್ಯೆ ಮುಂಟೆನಿಪುದು। ನಿರವಿದ್ಯನೊಳಗದು ಪುಸಿದೋರ್ಕೆ॥೩॥ ವರ
ಯೊಳು ತೋರ್ಪ ಕರಣಧರ್ಮಾವಳಿ । ಪುರಿದಿಟ್ಟ ಬಿತ್ತಿನ ಪರಿಯ
ಮರಳಿ ಭವಾಂಕುರಕ್ಕದು ಹೇತುವಲ್ಲೆಂದು । ತರುಣಿ ನೀನರಿವು
ವಿವಾದ ॥ ೪ ॥ ಜಡದೇಹಾದಿಗೆ ತಾನು ಪೆರತೆಂದು ಕಂಡದೊ । ಕ್ಷೊ
ವಿದ್ಯೆ ಮುನ್ನಿನ ವೋಲು ॥ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಹಿ ಚರ್ಮದಂತೆಂದುಮೆ
ಯಳೆ ತಿಳಿ ತತ್ವವಹುದಿದು ....

ಯೋಗೀಶ್ವರಂಗೆ ನಿರ್ಲೇಪಕತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೪ಕ್ಕೆಪ

ಸೂತ್ರ ॥ ತನು ವಿಯೋಗದೊಳೇನ ನೆನವನಂತಹನಾಗಿ ।

ತನಗಲ್ಲಿ ನಿಜದೆಚ್ಚರಿರಬೇಕು ॥

ಪದ ॥ ಯೋಗಿಗೆ ನಿಜತನು ತ್ಯಾಗದೊಳ್ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ। ದಾಗಮ
ವಂತದರಿಂದೆ ॥ ರಾಗಾಧರಾಂಚಿತೆ ಕೇಳು ತದ್ವಿಧಿಯನಾ । ನಾಗವೆ
ವೆನಲೊರೆವೆನು ॥ ೧ ॥ ತನುವಿಯೋಗದೊಳಾವುದನು ನೆನೆವನದಾಗಿ

ವನದರಿಂದ್ವೆವರಯೋಗಿ ॥ ಇನಿತನ್ಯಭಾವನೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಜತತ್ವ ।
ನೆ ಸೋಹಮೆಂದು ಜಾನಿಸುವದು ॥೨॥ ತನುವನಿರಿಸಿ ಸುಖಾಸನದೊಳ್ಪ್ರಾ
ನಿಲ । ನನು ಕೂಡಿ ತನ್ನ ಮಾನಸವನು ॥ ತನಗೆ ತೋರದತೆರನೆನಿಸಿ
ಭ್ರೂಮಧ್ಯದೊ । ಳನುನಯದಿಂದೆ ಬಂಧಿಸಿ ಮೇಲೆ ॥೩॥ ಅರಿವನು ತನ್ನರಿ
ವೊಳಡಗಿಸಿ ತನ । ಗರಿಕೆ ದೋರದೆ ಚಿದದ್ವಯದೊಳು ॥ ಕರಿಗೊಂಡು
ಪರಮಸುಖದೊಳಿರಲೀ ಕ್ರಮ । ವರಿಯೆ ದೇಹತ್ಯಾಗ ವಿಧಿಯಕ್ಕು ॥ ೪ ॥
ಲ್ಲೆಲೇಸಿಲ್ಲೆ ಲೇಸೆನಲಿಲ್ಲವೀ ಕ್ರಮ । ದಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗವಾಗಲು ॥ ಎಲ್ಲಿ
ಯಾದರುಮೇನು ಪರಮಯೋಗಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ । ಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ಗತಿ
ಯುಂಟೆ ॥೫॥ ತಿಳಿಯೆ ನಿಜಾಕಾಶದೊಳು ಘಟಾಕಾಶವ । ಚ್ಚಳಿಯದಾ
ಘಟಭಿನ್ನವಾಗಲು॥ಘಳಿಲನೈದುವಪಾಂಗು ವರಯೋಗಿತನುವಿಂತಿ।ದಳಿಯೆ
ಬ್ರಹ್ಮದೊಳೊಂದಿ ಸುಖಮಿರ್ಕು ॥ ೬ ॥ ಇಂದುವಿನೊಳು ಮತಿಬೇಕು
ಮುಮುಕ್ಷುಗೆ । ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಭ್ಯಾಸಿಗೆ ॥ ವೊಂದಿರಬೇಹುದು ರವಿಯೊಳು
ಬುದ್ಧಿ ಕೇ । ಳಂದುಗೆಯಡಿಯ ಚಂದನಗಂಧಿ ॥೭॥ ಅವಯವದೊಳ್ಬ್ರಹ್ಮ
ವರದಲ್ಲಿಯೆ ಬುದ್ಧಿ । ಸವನಿಸು ಗನುಭವಿಗಿದು ಸಿದ್ಧ ॥ ಯುವತಿ ಕೇಳಿಂ
ತು ಮೂವರಿಗೆ ನಿರ್ಯಾಣದೊ । ಳವಿಕಲ್ಪವಾದ ಸದ್ವಿಧಿಗಳು ॥ ೮ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಾದಿಗಳ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಕ್ರಮನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೧೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ದೇಹವಾ ನಲ್ಲೆನ್ನ ದಲ್ಲೆಂದೊಡಾಗಳಾ ।
ದೇಹದತ್ಯಾಗವಾತನಿಗಕ್ಕು॥

ಪದ ॥ ಪರಮಾರೂಢನತನು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವು । ಪರಿಭವ ವಡೆದ
ನಂತವರಲ್ಲಿ ॥ ಚರಿಸುತಿರ್ಕಾತ ನವರಕರ್ಮಾದಿಗಳೊಡವೆರಸದೆ। ತಾನೆಂದು
ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥೧॥ ಪರಮಾರೂಢನತನು ಮನವಸು ಲಯದಲ್ಲಿ । ನಿರವಿಸಲ
ಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದನು॥ ವರಸೇತು ಬಂಧದೆಡೆಯೊಳುಂಟೆ ಗತಿ ನೀರೆ।ಪರಮಾ
ತ್ಮನಾತನೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ॥೨॥ ಎಂದು ಸದ್ಗುರುವರನಿಂದ ತನ್ನನು ದಿಟ।ದಿಂದ
ಲಾನರಿದನಾಕ್ಷಣದೊಳು ॥ ಸಂದೇಹವೇನು ತತ್ತ್ವನುವಿಗದೆ ತ್ಯಾಗ । ವೆಂದು
ಮೈತ್ರೇಯಿ ನಂಬಿದು ತತ್ವ ॥ ೩ ॥ ಒಂದೆ ಜನನವನುಭವಿಗೆ ಯಭ್ಯಾಸಿಗೆ ।

ಸಂದಿರ್ಪವೆರಡು ಜನ್ಮಂಗಳು॥ಮುಂದೆ ಮುಮುಕ್ಷುಗೆ ಜನಿಮೂರು ಚರಮು ಗೆಂದು ಸಂಭವವಿಲ್ಲವರಿ ಮುಕ್ತಿ ॥ ೪ ॥ ಪಲಕಾಲವಿರ್ದು ನಾಕದೊಳುಂಡ ಸುಖವನು । ನಲಿದಿಲ್ಲಿ ಸತ್ಕುಲದೊಳು ಪುಟ್ಟಿ । ಬಳಿಕ ಮುಕ್ತಿಯನೈದುತಿ ರೆಂದು ತಿಳಿವುದು। ಲಲನೆ ಮುಮುಕ್ಷ್ವಾದಿಗಳಸಿಂತು ॥೫॥ ಅನುರಾಗದಿಂ ಮಾಳ್ಪುದು ದೇಹಸಂಸ್ಕಾರ । ದನು ವಿಧಿಯೊಳು ಮುಮುಕ್ಷ್ವಾದ್ವಿಯ ತನುಗಳನಗ್ನಿ ಭೂ ನದೀ ವನ ವೃಕ್ಷಾದಿ । ಯೆನಿಪಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗತಿಯಿಂ ॥ ೬ ॥ ಪರಮಾರೂಢನಿಗೊಂದು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದಂತಿರ್ಕೆ। ಹರಪೂಜಾಶ್ರಾದ್ಧಾ ಸಂಸ್ಕಾರ ॥ ವಿರಚಿಪುದೊಲಿದು ಮುಮುಕ್ಷ್ವಾದಿಮೂವರ್ಗೆ । ವರಪುತ್ರಮಿ ತ್ರಾದಿ ಹಿತವರು ॥ .... ॥ ೭ ॥

ಯೋಗೀಶ್ವರಾದಿಗಳ ತನುಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೧೭

ಸೂತ್ರ ॥ ಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರವನು ಮಾದೆಡೊಡೆ ಕೇಳಂಗನೆ ।
ಮುಕ್ತಿಯನೊಲಿದೀವ ಶೇಶನು ॥

ಪದ ॥ ಇದು ಸಗುಣಕ್ರಮವಿದು ತಿಳಿಯದವರ್ಗೆ । ಸದಮಳ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗದ ॥ ಪದಭಕ್ತಿಯನು ನೆಟ್ಟ ನೊರೆದು ನಂಬುಗೆದೋರೆ। ಪದು ವನೀವುದು ಗುರುಗಳು ॥೧॥ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣವೆಂಬವೆರಡು ರೂಪಿಂದೀಶ ನಗಣಿತ ಸಿದ್ಧಿ ಮುಕ್ತಿಗಳನು ॥ ಬಗೆಯ ಭೇದವನರೀವುದು ನಿಜವೆಂದು । ನಿಗಮಾಗಮಾದಿಗಳೊರೆವವು ॥ ೨ ॥ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯನೆನಿಪ ಶಂಭುಪದವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬೇರೊಂದು॥ ಯುಕ್ತಿಗಲಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಜಿಪುದು ಪರ । ಮುಕ್ತಿಯನೊಲಿವ ಸಜ್ಜನರೆಲ್ಲಾ ॥೩॥ ಸುಲಭೋಪಾಯವನೊಂದ ನೊಲಿದರುಪುವೆನು ನಿ । ರ್ಮಳಮುಕ್ತಿಗೆಳಸುವ ಸುಜನರ್ಗೆ ॥ ನಲಿದೀಶ ಶರಣೆಂಬುದಿದು ತಾನೆ ಸಾಲ್ಗಿನ್ನು । ಪಲವುಪದೇಶದೊಳ್ಪುರುಳಿಲ್ಲ ॥ ೪ ॥ ಯೋಗ ವಿಚಾರ ವಿರಾಗ ವಿದ್ಯಾ ಕರ್ಮ। ಪೂಗಾದಿ ಬಹುಕೋಟಲೆಗಳನು॥ ನೀಗಿ ನಿರ್ಮಳ ಶಿವಭಕ್ತಯೊಂದಿರೆ ಮುಕ್ತ। ನಾಗುವನವನಿದು ಪರಮಾರ್ಥ ॥೫॥ ಕಲಿಯುಗದೊಳು ಶಂಭುಸುಲಭನೆನಿಪನಾಗಿ । ನಲಿದು ತತ್ಪದಯುಗ ಭಕ್ತಿಯು ॥ ನೆಲಿಸೆ ಮಾನಸದೊಳಿನಿಸು ವೇಳೈಯದು ಮುಕ್ತಿ। ಲಲನೆಯುವ

ಾಡ ವೆರಸುಗು ||೭|| ಕರಕಂಜವೆತ್ತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನೀಶನು । ವರವೇದವ
ಮಾಡಿದನಿಂತು || ಪರಮ ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ ತನ್ನ ನೈದಿದ। ಪುರುಷರ್ಗೆ
ಬಾಧೆ ಪೊರತೆಂದು ||೭|| ತನುವಿಯೋಗದೊಳೊಮ್ಮೆ ನೆನೆಯೆ ನೆನೆ
। ಲನುರಾಗದಿಂದೆನ್ನ ಭಕ್ತರ್ಗೆ || ಘನಮುಕ್ತಿಯನು ತಾನೆ ನೆನೆದೀವೆ
ನು ಮಾ। ನಿನಿರನ್ನೆ ಸತ್ಯನೊಳ್ಪುಸಿಯುಂಟೆ ||೮|| ಅನಿಮಿತ್ತ ಬಂಧು
ಾಳು ಶಂಕರನೀಶ । ನನಘನಾನಂದವಾರಿಧಿ ತನ್ನ || ನೆನಹು ಮಾತ್ರ
ಳು ಮುಕ್ತಿಯನೀವನೆಂದು ಸ। ಜ್ಜನರು ನಂಬಿಹುದು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ||೯||
ದದಿಹುದು ದೋಷ ವಿಧಿ ಕಲಿಯುಗದೊಳ । ಗೊಂದುಳ್ಳಿತ್ತಿಲ್ಲೆಂತು
ಯಲ್ಕೆ || ಮುಂದಗಮನೆ ಶಿವಪದದ ನೆನಹು ಮಾತ್ರ । ದಿಂದಕ್ಕುಮಖಿಳ
ವರಮುಕ್ತಿ ||೧೦|| ಆದರಿಂದೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರದೆ ಶಂಭು ನಿಜಮುಕ್ತಿ । ಪದ
ೀವುದು ತಥ್ಯವಹುದಾಗಿ || ಪದುಳದಿಂದನ್ಯವನೆಳಸದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ । ಯೊದ
ವನೆ ಮುಕ್ತನಿದುಸಿದ್ಧ ||

ಶಿವಭಕ್ತ್ಯಾಧಿಕ ನಿರೂಪಣೆ-ಸೂತ್ರ ೧೭ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨೮.

ಸೂತ್ರ || ಸರ್ವವೆಲ್ಲವನು ಚಿದಾತ್ಮಭಾವನೆಗಂಡು ।
ಸರ್ವಸಮತ್ವದಿಂದಿರೆ ಭಕ್ತಿ ||

ಪದ || ರಾಗಾದಿ ಗುಣದೋಷ ಪೂಗವನುಳಿದನು । ರಾಗದಿಂದವೆ
ನು ಶರಣೆಂದು || ನೀಗಿ ಕಳೆವುದು ಸಂಸಾರದ ಬಾಧೆಯ । ನಾಗಮವರಿ
ಸುಖಿಗಳು ||೧|| ಶಿವನನು ತನ್ನೊಡನವಿನಾ ಭಾವನೆಯೊಳು । ಸುವಿ
ರದಿಂದೆ ಕಾಣ್ಬಾರಂಗೆ । ಭವಬಂಧವಳಿಗು ಮನ್ಯರಿಗೆ ಸಂಸೃತಿಯೆಂದು
ಣವೆನಿಪವೇದವೊರೆವುದು||೨|| ತಿಳಿತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂದುಬಳಿಕ ತ್ವಂತದಸಿ
। ದೆಳಸಿ ನಿಗಮವಾಕ್ಯವೊರೆಯಲು || ಕಳಹಂಸಗಮನೆ ಜೀವೇಶ್ವರ
ದವ । ನುಳಿದೇಕ ರಸವೆಂದು ನಿಜದಿಂದ ||೩|| ಒಂದು ವಿಷಯವು
ರೆಂದು ಭಾವಿಸದೀಶ । ನೆಂದನುಚಿಂತನೆ ಗೈವುದು || ಇದು ಸನ್ನಿಭ
ಖಿ ಯಾತ್ಮೈವೇದಂ ಸರ್ವ । ಮೆಂದು ನಿಗಮ ವಾಕ್ಯವೆಹುದಾಗಿ ||೪||
ತೆಯಿಂದಲಿ ಸರ್ವವಿದರ್ನಿಶಮಯವೆಂದು । ಸುಮತಿಯೊಳೊಮ್ಮೆ ಭಾವಿ

ಸುವರ್ಗೆ ॥ ಕಮನೀಯವಪ್ಪ ಕೈವಲ್ಯವಹುದು ಸತ್ಯ । ವಮಳೇಂದುವದ
ನಂಬಿದನಿಂತು ॥ .... ॥ ೫

ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೮ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ಆ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ವಾಕ್ಯದರ್ಥವನು ನೀ ।
ನೀ ತೆರದಿಂದರಿವುದು ನೀರೆ ॥

ಪದ ॥ ಪದನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪರಾತ್ಮರೈಕ್ಯವೆಯದ। ಕೊದವಿ ದರ್ಥಂ
ಳಂತವು ಮತ್ತೆ ॥ ಸುದತಿರನ್ನಳೆ ವಾಚ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದಿತ್ತೆರ। ನಿದರಂದವಿಂ
ದು ತಿಳಿ ಪೇಳ್ವೆ ॥೧॥ ತನು ಮೊದಲಾಗಿ ತೋರ್ಪನಿತನೆ ತಾನೆಂದು । ಜ
ನಾದಿಯುಳ್ಳ ಹಮ್ಮಿನೊಳೊಂದಿ । ತನಗೆ ತದ್ಭಗೆಪತ್ತಿ ಬಿಡದ ವಿಜ್ಞಾನಮ
ಯನೆ ತ್ವಂ ಪದಕೆ ವಾಚ್ಯವೆನಿಪರ್ಥ ॥೨॥ ಮೊದಲು ಚಿಜ್ಜಡವೆನಿಸಿದ ಜೀ
ಹಂತೆಯ । ಮುದವಸುಖಾದಿ ತನ್ನೆಡೆಗೆಂದು ॥ ಪದವಿಡದವಿಕಾರಿ ತುರಿ
ಕೂಟಸ್ಥಾತ್ಮ । ವದು ತ್ವಂ ಪದಕೆಲಕ್ಷ್ಯವಾದರ್ಥ ॥ ೩ ॥ ಪ್ರಕೃತಿ ಮೇಳ
ದಿಂದೆ ಸಕಲೇಶನೆನಿಸಿ ಮೋ । ಹಕಮಿಲ್ಲದಖಿಳ ಕಾರಣಮಾಗಿ ॥ ವಿಕೃ
ತನಗೆ ಪೊರ್ದದಾನಂದಮಯನೆ ಭಾ।ವಕಿತತ್ಪದಕೆ ವಾಚ್ಯವಹುದರ್ಥ ॥೪
ನಿರುಪಮಾದ್ವಯ ನಿತ್ಯ ನಿರವಧಿ ನಿಸ್ತತ್ವ। ನಿರಘ ನಿರ್ಮಲ ನಿರಾಲಂಬನ
ನಿರುಪಾಧಿ ನಿಸ್ಸಂಗ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಬೊಮ್ಮ ।ದಿರವೆ ತತ್ಪದಕೆ ಲಕ್ಷಾ ಥ
ವು ॥೫॥ ಆತನೆ ಈತನೆಂಬಂತೆ ವಾಚ್ಯಾಂಶವ । ನೀತಿಗಳೆದು ಲಕ್ಷ್ಯದ್ವಯ
ದೊಳು ॥ ಚೈತನ್ಯವೇಕವೆಂಬುದೆ ಯಸಿಪದಕೆ ವಿ । ಖ್ಯಾತಿ ಮೈತ್ರೇಯಿ ವ
ಚ್ಯಾರ್ಥವು ॥ ೬ ॥ ಬಳಿಕವಾ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಗಳ ಭೇದವಪರೋಕ್ಷ । ಗಳ
ಮಾಯಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೆಂದು ॥ ಉಳುಮೆಯಖಂಡೈಕ ರಸಚಿತ್ತೆ ನೀನೆಂದ
ತಿಳಿವುದಿಂತಸಿಪದ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥ ॥ ೭ ॥ ತಿಳಿದಿಂತು ವಾಕ್ಯದರ್ಥವನದರೊಳ
ಬುದ್ಧಿ । ನೆಲೆಗೊಂಡು ಚಲಿಸದೆ ದೃಢವಾಗಿ ॥ ಬಳಿಕೊಂದು ವಿಮತಿದೊ
ರದೆ ನಿಜಾನಂದವ । ಚ್ಚಳಿಯದಿಹುದೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೆ .... ॥೮

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥನಿರ್ಣಯ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೧೯ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೧.

ಸೂತ್ರ॥ ತತ್ತ್ವಮಸೀತಿ ವಾಕ್ಯದೊಳು ಬೇರೊಂದು ಭೇ ।
ದತ್ವವಿಲ್ಲೆಂದು ನಂಬೆಲೆ ನೀರೆ ॥

ಪದ॥ ಒಂದು ಪೂವಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದು ಪೇಳುವ ವಾಕ್ಯ । ದಂದದಿಂ
ಪರಾತ್ಮನು ತಾನೆ ॥ ಎಂದು ಬೋಧಿಪುದ ಮುಕ್ತಿಯೊಳತಿಶಯ ಸತಿ ।
ಂದೋರುವರ್ಥವಾದವೆಯಲ್ಲ ॥೧॥ ಪ್ರತಿಮೆಯಂ ದೇವತಾಕೃತಿಯೆಂಬ
ಲ್ತನ್ನ । ನತಿಶಯಿಪ ಪರಬೊಮ್ಮವೆನುತಿರ್ಪ ॥ ಶ್ರುತಿಯನು ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧ
ಾದುಪಾಸನ । ರತಿ ಪರವಲ್ಲವೆಂಬುದೆ ಸತ್ಯ ॥೨॥ ಮನುಜನನಿಂದ್ರನೆಂದೆ
ತೆ ಬಣ್ಣಿಸುವಂತೆ । ಘನಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರಪನು ॥ ಸನುಮತವಾಗಿ
ನೆಂಬ ನಿಗಮವಿದ । ನೆನಲಿಲ್ಲವೈಸೆ ಸನ್ನುತಿಯೆಂದು ॥೩॥ ಆಳನೊಲಿದರ
ದು ಬೋಳೈಸುವಂತೆ ವೇ । ದಾಳಿ ನಿರ್ಗುಣ ಚಿತ್ತಿನೊಳು ತನ್ನ ॥ ಮೇಳ
ಬುದನು ಕಾಲೋಚಿತ ವಿಡಿದೊಮ್ಮೆ । ಪೇಳಲಿಲ್ಲೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ॥೪॥
ಲನೀಮಾಣವಕನುಯೆಂಬ ನುಡಿಯಂತೆ । ತನಗೆ ತತ್ವದಯೋಗವನು
ಳ್ವ ॥ ವನಿತೆ ವೇದಾಂತವಿದನು ಗುಣಸಾದೃಶ್ಯ । ವೆನಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೆ ಪರ
ರ್ಥ ॥೫॥ ಕೊಡನಿಗಾ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಡನೇಕವಹುದೆಂಬ । ನುಡಿಯಂತೆ
ಗೆ ಪರಮನೊಳು ॥ ಬಿಡದೊಂದು ತನವೆಂಬುದಿದು ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ।
ಿದುದಲ್ಲೆಂದು ಕಾಣಲುಬೇಕು ॥೬॥ಹವಣಿಸಿ ನೀಲೋತ್ಪಲವಿದೆಂಬ ವಚನ
। ತವಿರಳ ಸೌಖ್ಯವಾರಿಧಿಯನು॥ ತವೆ ತನ್ನ ನಿಜವೆಂಬುದಿದು ತಾನು ಗುಣ
ಣಿ । ತ್ವವನುಂಟು ಮಾಡದೆಂದರಿವುದು ॥೭॥ ಇದು ತಾನೆ ಗೋಪಿಂಡವೆ
ಂದದೊಳು ನಿತ್ಯ । ಸದಮಳಾನಂದ ಚಿತ್ಪದವನು । ಒದವಿ ತಾನೆಂದೊರೆ
ದು ಜಾತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೋ । ರ್ಪದನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಂತದು ಮಿಥ್ಯೆ ॥೮॥ ಕ್ಷೀರ
ಗೆ ಕಣವಾರಿಗೇಕತ್ವವೆಂ । ದಾರೈವ ಚಂದದಿಂದವೆ ತನ್ನ ॥ ಸಾರಬೋ
ನ ಸಮರಸವೆಂಬುದಿಲ್ಲಿ । ವಿಕಾರದಿಂದಂಶದಿಂದುಸುರದು॥೯॥ ಬಿಂಬದಿಂದಾ
ಿಬಿಂಬವನ್ಯವೆಯಾಗ । ದೆಂಬಂತೆ ಪರವಸ್ತುವನು ತಾನೆ ॥ ಎಂಬುಪನಿಷ
ಕ್ತಿಯನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡೆ । ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ವಾದವೆಯಲ್ಲ ॥೧೦॥
ನಾವಿಕಲ್ಪ ವಿನ್ನೇನು ಜೀವೇನಾತ್ಮ । ನಾನು ಪ್ರವಿಶ್ಯಮೆಂದೆನೆ ಶ್ರುತಿ॥ ಸಾ
ರಾಗದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವೀ ತನುವಿನೊ।ಳಾನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳುತಿಹುನಾಗಿ॥೧೧॥
ಕ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨೦ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೫೨

ಸೂತ್ರ॥ ವರಮುನಿಪತಿ ನಿನ್ನ ಕರಣದಿಂದನುಪಮ ।
ಹರುಷವಾದುದು ನೋಡಲೆನಗಿಂದು ॥

ಪದ॥ ಇಂತು ಮೈತ್ರೇಯಿಗೆ ನಿಜತತ್ವದಿರವನೋ। ರಂತೆ ಬೋಧಿ
ನಿತ್ಯಸುಖದೊಳು ॥ ಸಂತತವಗಲದಿರ್ಪಂತಿರಿಸಿದ ನೊಲ। ವಿಂ ತಾನೆ ದ
ದೊಳ ಮುನಿಪನು॥೧॥ ಪಲವು ಶ್ರುತಿಗಳಿಂದೆ ಪಲವನುಭವದಿಂದೆ । ಪಲ
ದೃಷ್ಟಾಂತ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದೆ॥ ನಲಿದು ಬೋಧಿಸಿದನಾ ಮುನಿ ನಿಜಸತಿ ತ
ಸಲವದ್ವಯಾತ್ಮನೆಂದರಿವಂತೆ ॥೨॥ ತಿಳಿದು ತತ್ವಾರ್ಥವೆಲ್ಲವನು ಮೈತ್ರೇ
ನಿ । ರ್ಮಳ ನಿಜಪತಿ ಸಂತಸದಿಂದ ॥ ಸಲೆ ನಿತ್ಯಸುಖದೊಳು ನೆಲಸಿ ತಾ
ರ್ಪುದ । ನೊಲಿದು ಬಿನ್ನೈಸಿದಳನುವಾಗಿ ॥೩॥ ಯತಿಪ ಸದ್ವಿವ್ಯಾಧಿ
ಕೇಳು ನೀನೆನ್ನ । ನತಿಶಯಿಸಿ ದಯದಿಂದೆ ತಿಳುಪಲ್ಕೆ ॥ ಕೃತಕೃತ್ಯಳಾ
ನಾನಮಳ ಚಿತ್ಸುಖದಲ್ಲಿ । ಮತಿನಿಂದುದೆನಗೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ॥೪॥ ಮುನಿ
ನಿನ್ನ ದಯಾವಲೋಕನದಿಂದೆ । ಜನನಾದಿ ಬಾಧೆಯನುಳಿದಾನು ॥ ಅನು
ಮಾನಂದ ಚಿದ್ಘನ ಪೂರ್ಣಪದವಾದೆ। ನಿನಿತು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ॥
ಮತಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗೆ ನುತಿಗೆ ಗೋಚರವೈಸೆ। ಮತಿಗೆ ಗೋಚರವಲ್ಲವ
ನಿನ್ನ॥ ಅತಿಶಯವೆನಿಸುವ ಮಹಿಮೆಯದನು ಬೇರೆ। ನುತಿಸಲೆನ್ನಳವೆ ಸನ್ಮು
ಮುಖ್ಯ॥೬॥ ಎಂದು ಮೈತ್ರೇಯಿನಿಸ್ಸಂದೇಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿ । ಯಿಂದೆ ಸಾಷ್ಟಾಂ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ॥ ವಂದಿಸಿ ನಿಜಪತಿ ಮುನಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಯ । ನಂದ
ಲವಿಂದೆ ಕೀರ್ತಿಸಿದಳು ॥೭॥ ಅತಿಶಯವೆನೆ ರೂಪವತಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ
ಯತ ನಿಜಶಾಂತಿ ವಿರತಿಯುಕ್ತೆ ನುತಗುಣಚರಿತೆ ಸನ್ಮತಿವಂತೆ ಮೈತ್ರೆ
ಯಿ । ಪತಿಗೂಡಿ ಸುಖದೊಳೊಂದಿರ್ದಳು ॥ .... ॥

ಮೈತ್ರೇಯಿ ವಿಜ್ಞಾಪನ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ಸಕಲ ಮಂಗಲವಕ್ಕು ಸಕಲ ಜನಂಗಳಿ ।
ಗಕಲಂಕ ಶಂಭು ಸತ್ಕೃಪೆಯಿಂದ ॥

ಪದ॥ ಶ್ರೀ ಕೃಪಾಕರನೆನಿಸುವ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ । ಲೋಕಹಿತಾ
ವೆನಲು ಪೇಳ್ದ॥ ಈ ಕೃತಿ ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆಯಹುದಾಗಿ । ಸ್ವೀಕರಿ
ದರುಂಟೆ ಜಗದೊಳು ॥೧॥ ಇದು ವೇದವೇದಾಂತದೊಳು ಗೌಪ್ಯವಾದರ್ಥ

ದು ಪುರಾಣ ಸ್ಮೃತಿಗಳಸಾರ॥ ಇದು ಪಾರಮಾರ್ಥದ ತಿರುಳು ತತ್ವರಹಸ್ಯ
ದು ಪ್ರಾಕೃತವೆಯಲ್ಲ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ॥೨॥ ಇದನನುರಾಗನಿಂದೋದುವ ಜನ
ಗೆ । ಪದಪಿಂದೆ ಕೇಳ್ವ ಸಾಧಕರಿಗೆ॥ ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿವುವ ಬುಧರಿಗೆ ನಿಜ
ುಕ್ತಿ । ಪದಸಿದ್ಧಿಪುದು ಶಂಭುಕೃಪೆಯಿಂದ ॥೩॥ ಋತುಗುಣನೆಯ ಸಂಧಿ
ೂತ್ರ ವಿಪ್ಪತ್ತೆರ । ಡತಿಶಯಮೆನಿಸಿ ತೋರುವ ನೂರು॥ ನುತ ವೆತ್ತಪದವೆ
ಂಚೈಸೀತಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಶತ ನವದಿಂದವಿಾ ಕೃತಿಪೂರ್ಣ ॥೪॥ ಇದು ನಿಜ
ುಣಯೋಗಿ ಮುದದಿಂದೆ ತಿಳಿಯ ಪೇಳಿದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯಿಯ
ೊದವಿದ ಸಂವಾದದೊಳಗಾರನೆಯ ಸಂಧಿ । ಸದಮಳ ಪರಮಾನುಭವ
ಂಧಿ ॥ .... ॥ ೫ ॥

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ನಿರೂಪಣೆ—ಸೂತ್ರ ೨೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬೫

ಗದ್ಯ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಸುರವಿಸರ ಮಕುಟಮಣಿಗಣಕಿರಣ
ಪ್ರಚುರಪ್ರವಾಹ ತರಂಗಿಣೀ ತಟ ವಿರಾಜಿತ ಪದರಾಜೀವ
ಯುಗಳ । ಶ್ರೀ ಶಂಭು ಸತ್ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷ ಸಾಂದ್ರ
ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸಂಕ್ರಾಂತ ನಿರಸ್ತ ನಿಖಿಳ ಸಂಸಾರಶ್ರಮ
ವಿಸ್ಫಾರಿತ ನಿಜಾನಂದಾಸ್ವಾದನಾಸಕ್ತ ಚಿತ್ತೋ
ಪೇತ ನಿಜಗುಣಾಹ್ವಯ ಶಿವಯೋಗಿ ನಾ ವಿರಚಿ
ತಮಪ್ಪ ಪ ರ ಮಾ ನು ಭ ವ ಬೋ ಧೋ
ನಾ ಮ ಪ್ರ ಕ ರ ಣ ದ ಲ್ಲಿ

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೬ ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೧೨೨ ಕ್ಕಂ ಪದ ೯೮೫ ಕ್ಕೆ
ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆ ಸಮಾಪ್ತ.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮ:

ಪರಮಾರ್ಥ ಗೀತೆ

ಪ್ರಥಮಗತಿ

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದಿ ನವಕಂದ

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಕಂದ ||

ಶ್ರೀ ಗುರು ನಿಜ ಶಿಷ್ಯಂಗನು ।
ರಾಗಂಮಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಮಂ ತಿಳುಪಿದನದ ||
ನೀಗಾನಿಂತೀ ಕನ್ನಡ ।
ಮಾಗಿರೆಸಲೆ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವಿಂದುಸುರ್ವೆಂ ||೧

ಅಧಿಕಾರಿ ಲಕ್ಷಣ

ಮುನ್ನವೆ ಭಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ।
ದನ್ನೆರೆ ಪರಿಶುದ್ಧಮಾದ ಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳಸ ||
ಮುನ್ನತ ಸದ್ಗುಣಗಣಸಂ ।
ಪನ್ನರ್ಗೆ ನಿಜಸ್ವರೂಪಮಿದರೊಳ್ಸಾಧ್ಯಂ ||೨

ಸಂಬಂಧ

ಪದಲಕ್ಷಣಮಿಲ್ಲದೊಡಿಂ ।
ತಿದು ಸೇವ್ಯಂಥರೆಯೊಳರ್ಥಮುಳ್ಳದರಿಂದಂ ||
ವಿದಿತಂ ಪೊನ್ನುಳ್ಳಂ ಗುಣ ।
ದೊದವಾವುದುಮಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡವಂ ಗುಣಿಯಲ್ತೆ ||೩||

ಒಂದೊಂದನರ್ಥ್ಯಚಯರ ।
ತ್ನಂದೊರಕೊಳಲೊಲ್ಲದವರೊಳೊಂದಂಗ್ರಹಿಸುವ ||
ನಂದದಿ ನಿಜಮತದಿಂ ಬೇ ।
ರೊಂದನುಮಾನಿಸದಿದಂ ವಿಚಾರಿಸೆ ಜಗದೊಳ್ ||೪||

ಪ್ರಯೋಜನ

ಅದು ಕಾರಣದಿಂ ತನಗಾ ।
ವುದು ಭವದುಃಖವನೆ ಕೆಡಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಚಿದಾನಂ ॥
ದದ ಘನಪದಮಂ ಕಾಣಿಪು ।
ದದುವೇ ಗುರುಮತವು ತಿಳಿಯಲದೆ ಸುಶ್ರಾವ್ಯಂ ॥೫॥

ತನಗಾಯುಸ ಮಿನಿತಿಲ್ಲದೆ।
ಘನಮುಕ್ತಿಯನೀವ ಮತವನುಳಿದು ಮಹಾ ಯಾ॥
ತನೆ ಗೈಯುವರೊಲಿದಾತಂ ।
ಗನುವಕ್ಕುಂ ದ್ರವಿಡಮುಂಡಕನ್ಯಾಯಮಿದುಂ ॥೬॥

ವಿಷಯ ಸೂಚನೆ

ತನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯರಿಯದೆ ।
ಮುನ್ನಿನ ಭವದಾಗುಹೋಗುಗಳನಾರೈಯದೆ ॥
ಇನ್ನೊದಗುವ ಗತಿಗಾಣದೆ ।
ಬಿನ್ನಣ ಮುಳ್ಳೆಡೆಯೊಳುಣ್ಣು ಲಂತವನೆಗ್ಗಂ ॥೭॥

ತನ್ನ ನಿಜಾನು ಸರಣದಿಂ ।
ದುನ್ನಿ ಎವದು ವೇದ ದೈವ ಗುರುಕುಲವದರಿಂ ॥
ಮುನ್ನವೆ ತನ್ನಂ ತಿಳಿದೊಡ ।
ವಂ ನಿಜದಿಂ ನೋಡೆ ವೇದ ದೈವ ಗುರು ಜ್ಞಂ ॥೮॥

ಅದು ಕಾರಣದಿಂ ತಾನಿ ।
ಲ್ಲದೊಡೇನುಂ ತೋರದಾಗಿ ತನ್ನಂ ವೊದಲರಿ॥
ವುದು ಪರತತ್ವಂ ಬೇರೆಂ ।
ಬುದು ಘಟಿಸದದೇಕಮೇವೆನಲ್ ಶ್ರುತಿನಿಕರಂ ॥೯॥

ಗೀತೆ ॥ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಪೊಡಮಟ್ಟು। ರಾಗಂ ಮಿಗೆ ಭಕ್ತಿ
ಯೊಳವಟ್ಟು ॥ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ತಾನೇನೆಂದು । ಮುನ್ನಿನ ಪರಭವವೆಂತಾ

ಯ್ತೆಂದು ॥ ಇನ್ನಿದು ಪರಿವದುಪಾಯಮಿದೆಂದು । ನನ್ನಿಯನೆನಗೀಗಳೆ
ಪೇಳೆಂದು ॥ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದೊಡೆ ಗುರೂತ್ತಮನಂದು। ಮನ್ನಿಸಿದನು ಶಿಷ್ಯನೊ
ಳಿಂತೆಂದು ॥ ಕೇಳೆಲೆ ವಾಸಿಷ್ಠಾದಿಗಳಲ್ಲಿ। ಪೇಳಿದ ತತ್ವಾರ್ಥವನಿಂದಿಲ್ಲಿ ॥ನಿನ
ಗರಪುವೆನಾನೀ ಗೀತೆಯೊಳು । ತನುಜನೆ ಕೇಳ್ವೆ ತಿಳಿದೊಲವಿನೊಳು ॥೧॥
ಸುಜನ ಶಿರೋಮಣಿ ಶಿಷ್ಯನೆ ನಿನ್ನ । ನಿಜವೂಹಿಸಬಾರದುಸಂಪನ್ನ ॥ ಅದು
ವಚನಕೆ ಗೋಚರಮಲ್ಲೆಂದು । ಅದು ಮಾನಸಕೆ ವಿಷಯಮಲ್ಲೆಂದು ॥
ಪೇಳುತ್ತಂ ಮತ್ತೊಂದನುವಿಂದ । ಕೇಳುಪದೇಶಿಸಬೇಕದರಿಂದ ॥ ಸತ್ಯ
ಜ್ಞಾನಸುಖಾತ್ಮಕನೆಂದು । ನಿತ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತಾನೆಂದು ॥ ದೃಶ್ಯ ವಿಲಕ್ಷ
ಣದಿಂ ಕುರುಹಿಟ್ಟು। ವಶ್ಯಮಿದೆಂದೆನೆ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು॥ ಮನಸಿಗೆ ಗೋಚರ
ಮೆಂದೆನಿಸುತ್ತ । ಜಾನಿಸಿ ಪೇಳಿತು ಶ್ರುತಿಗಳ ಮೊತ್ತ ॥೨॥ ನಿಜದೊಳು ಸದ
ಸತ್ತಾಗಿಹ ಶಕ್ತಿ । ಅಜೆಯೆನಿಸುವದದು ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ॥ ಅದುವೆ ಜಗತ್ಕಾರ
ಣಮಾಗಿಹುದು । ಆನಂದಾಚ್ಛಾದಕವಾಗಿಹುದು ॥ ಸದ್ಭಾವವನಿಲ್ಲೆನಿಸು
ತ್ತಿಹದು । ಚಿದ್ಭಾವವನದು ಮುಸುಕಿರುತಿಹುದು ॥ ಉಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮವನಿಲ್ಲೆನಿ
ಸುವದು । ಇಲ್ಲದ ಲೋಕವನುಂಟೆನಿಸುವದು ॥ ಮಾನ್ಯನೆ ಇದು ನಿನ್ನನೆ
ನೆಮ್ಮಿಹುದು । ಅನ್ಯಾನನ್ಯೇತರವಾಗಿಹುದು ॥೩॥ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿರ್ಲಕ್ಷಣ ವಹ
ನೀನು। ಈಕ್ಷಿಸೆ ನಿರ್ಗುಣವಾಗಿಹನೀನು॥ಅಜೆಯಿಂ ನಾನಾಗುಣಮಯನೆನಿಸಿ
ನಿಜದಿಂ। ಬಹುಲಕ್ಷಣಯುತನೆನಿಸಿ॥ನಾನಾಶಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತನೆನಿಸಿ।ನಾನಾವಿಧ
ಲೀಲಾಸ್ಪದದೆನಿಸಿ॥ ಸತತಂ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾಗಿ । ನುತ ಸರ್ವಗ ಸರ್ವಾ
ತ್ಮಕನಾಗಿ ॥ ಕುಂದದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಯನುಳ್ಳ । ಸ್ಪಂದಾಸ್ಪಂದಾಕಾರವ
ನುಳ್ಳ ॥ ನೀನೆ ಸಕಲ ಜಗನ್ಮಯನಪ್ಪೆ। ಆ ನಿಜದಿಂದೆ ಮಹೇಶನೆನಿಪ್ಪೆ ॥೪॥
ಏವಂ ವಿಧಗುಣ ಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳ। ಭಾವದ ಕಲ್ಪಿತ ಕಲೆಗಳನುಳ್ಳ॥ ನಿನ್ನೊಳು
ನಾನಾವಿಧಶಕ್ತಿಗಳು । ನಿನ್ನೊಡನಗಲದ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಗಳು ॥ ಕೆಲವೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂ
ಡಾವಳಿಯಾಗಿ। ಕೆಲವಿಂತೀ ಭೂತಾತ್ಮಕವಾಗಿ॥ ಸ್ಥಾವರ ಭೇದದ ರೂಪುಗ
ಳಾಗಿ। ತೀವಿದ ಜಂಗಮದಾಕೃತಿಯಾಗಿ॥ ಏನುಂಟಾದೆಲ್ಲಂ ತಾನಾಗಿ ನಾನಾ
ವಿಧ ಭೂತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ॥ ತೋರ್ಪವು ನಿನ್ನಿಂ ಬೇರಿಲ್ಲಾಗಿ । ತೋರ್ಪೆಯು
ನೀನೆ ಜಗನ್ಮಯನಾಗಿ ॥೫॥ ಶರನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಂಗಳವೆಂತು ತೆರೆಯೆನಿಸು
ತ್ತಾಡುತ್ತಿಹವಂತು ॥ ಅ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯ ಸಂವಿತ್ತುಗಳು । ಭಾನುಕಳಾನಿಭ

ಶ್ಛಕ್ತಿಗಳು ॥ ಸಂಕಲ್ಪಾದಿ ಮುಖತ್ವತೆ ವಿಡಿದು । ಭೋಂಕನೆ ಕಲವೀ
ನುವಂ ಪಡೆದು ॥ ಜೀವರೆನಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸ್ತುತಿಹವು । ದೇವರೆನಿಸಿ ಮಿಕ್ಕಿ
ರುತಿಹವು ॥ ಜೀವರೊಳಾಯಿತು ಭೌತಿಕ ದೇಹ । ದೇವರೊಳಾಯಿತು
ಯಿಕ ದೇಹ ॥ ಅವರಿಗುಪಾಸ್ಯೋಪಾಸಕರೆಂಬ । ವಿವರಣೆ ಯೆಸೆವುದು
ಹಿಮಾಲಂಬ ॥೬॥ ಬ್ರಹ್ಮನೆನಿಸಿ ಲೋಕವಸೃಜಿಸುತ್ತ । ಬ್ರಹ್ಮಾಧ್ಯಯ
ದಿಯನರುಪುತ್ತ ॥ ವಿಷ್ಣುವೆನಿಸಿ ಜಗವಂಪಾಲಿಸುತ । ವೈಷ್ಣವ ಜನರು
ಂ ಲಾಲಿಸುತ ॥ ರುದ್ರನೆನಿಸಿ ಲೋಲ್ಯೈಸಿ ಕೊಳುತ್ತ । ಕ್ಷುದ್ರದಘವನುರಿ
ಹರಿಸುತ್ತ॥ ಈಶ್ವರನೆನಿಸಿಯೆ ಭಜಿಸಿಕೊಳುತ್ತ । ಶಾಶ್ವತ ಸೌಖ್ಯಂಗಳನೀ
ತ್ತ ॥ ಸಾಧುಸದಾಶಿವನಾಗಿ ಜಗತ್ತ । ಬೋಧಿಸಿ ತನ್ನ ಪದವ ನೀವುತ್ತ॥
ತ್ತಾಯಾದೇವರ ಪೆಸರಿಂದ । ಚಿತ್ತದೊಲವನೀವುತ್ತಿಹೆ ಕಂದ ॥೭॥ ಸೇವ
ಷ್ಟವನೀವಾ ಶಕ್ತಿ। ಭಾವಿಸೆ ನಿನ್ನೊಳು ಸಂವಿಚ್ಛಕ್ತಿ॥ ವಾಣಿಯೆನಿಸಿ ವಾಕ್ಸಿ
ಯನಿತ್ತು । ಮಾಣದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನಿಸಿ ಶುಭಮಿತ್ತು ॥ ಗಿರಿಜೆಯೆನಿಸಿ ಸೌಭಾ
ವನಿತ್ತು । ವರವಂಬಿಕೆಯೆನಿಸುತ್ತೊಲಿದಿತ್ತು ॥ ಯೋಗವನಿತ್ತು ಮನೋ
ನಿಯೆನಿಸಿ । ಭೋಗವನಿತ್ತಾ ಕುಂಡಲಿಯೆನಿಸಿ ॥ ಮತ್ತೆಯು ಬಹುನಾಮಂ
ವೆರಸಿ। ತತ್ತದಖಿಳರೂಪಿಂದವತರಿಸಿ॥ ತಾನೇ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯಾಗಿಹಳು।
ನಾಭಕ್ತ ಸುಖಪ್ರದೆ ಯಹಳು ॥೮॥ ಶಿವನ ಕಥಾ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಕಿವಿಗೊ
ವ । ಶಿವನಂ ಪೊಗಳೆ ರಸನೆ ಗುಡಿಯಿಡುವ ॥ ಶಿವಮೂರ್ತಿಗಳಂ ನೆನೆವು
ರ್ಪ । ಶಿವನೋಲಗದೊಳು ಸಲೆ ನೆಲಸಿರ್ಪ ॥ಸಿವನಲ್ಲಿಯೆ ಪರಿಚರ್ಯ
ುಳ್ಳ । ಶಿವನರ್ಚನೆಯೊಳು ಗಭಿರತಿಯುಳ್ಳ ॥ ಶಿವನಪದದೊಳಗೆರಕತಿ
ುಳ್ಳ। ಶಿವ ಸಂಪದದೊಳು ಸುಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ॥ ಶಿವನಿಗೆ ತನು ಮುಖ್ಯವನ
ಸುತ । ನವವಿಧ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೆಸಳಿಂತಿರುತ । ಭಕ್ತಿಯರೂಪಿಂದಾ ಸಂ
ತ್ತು । ಭಕ್ತರೊಳ್ಳೈದಿಹುದೆಲ್ಲಾ ಹೊತ್ತು ॥೯॥ ಈ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯ
ಫದಿಂದ । ಆ ಸಿಖಿಳರ್ಗೀಶ್ವರನೊಲವಿಂದ ॥ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಂ ಗುಣವಾ
ಂಬ । ತುಷ್ಟಿಸದಾ ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯೆಂಬ ॥ ನಿತ್ಯ ಸುಬೋಧಂ ಬೇರೊಂ
ಂಬ । ಸತ್ಯಮೆನಲ್ ಸ್ವಾಂತತ್ರ್ಯವಿದೆಂಬ ॥ ತಾನಳಿಯದ ಶಕ್ತಿತ್ವವದೆಂಬ
ನಾ ಶಕ್ತಿತ್ವಂತಾನೆಂಬ ॥ ಆರಂಗಮಿವೀಶನ ಪದವಕ್ಕು । ಮೀರಿದ ಭಕ್ತಿ
ಯುದೆ ಫಲವಕ್ಕು ॥ ಆ ನಿಜಭಾಗ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಿ ಸದವರು । ಸೂನು ತಿಳಿಯೆ
ುಕ್ತನೋರ್ಡವರು ॥೧॥ ಚಿತ್ತದು ಕೇಳನುಭೂತಿಯೆನಿಕ್ಕು । ಮತ್ತದು

ತಾನೇ ಪವಣವೆನಿಕ್ಕು || ಸತ್ಯವಿದಿಂದ್ರಿಯ ದನುಭವದಿಂದ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನೆ
ಪ್ಪುದು ಪೆಸರಿಂದ|| ಕುರುಹಂ ಕಂಡನುಭವಿವುದರಿಂದ | ಅರಿಯದನುವ
ನದ ಪೆಸರಿಂದ || ಆಗಳುನುಡಿವಿಡಿ ದರಿವುದರಿಂದ | ಆಗಮವೆನಿಸುವದಂ
ದರಿಂದ || ತನುವಿನುಪಾಧಿಯುಲೇ ಮಾತೃತ್ವ| ನಿನಗಾಗಮದಲಹುದು ವ
ಯತ್ವ | ಅನುಭವ ಕೆಡಲಾ ಮೂದೆರನಳಿದು | ಮನವಂ ಮಿಾರಿಹೆ ನುಡಿ
ಳ ನುಳಿದು ||೧೧|| ಅದರಿಂ ನಿನ್ನಿಂ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ| ವಿದಿತಂ ತಿಳಿಬಂಧಂ ನಿ
ಗಿಲ್ಲ || ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಕಮಂ ನೆರೆಬಿಟ್ಟು | ನಿ ತ್ಯ ಸು ಖ ದೊ ಳಿ ರು ನಿ
ವಳವಟ್ಟು || .... || ಶ್ರೀ

ಕಂದ || ಗತಿಯೊಂದನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ ||
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ||
ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ |
ಲ್ರುತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಶಕ್ತಿ ದ್ವಿತಯಂ ||

ಇಂತು ಪ್ರಥಮಗತಿಯೊಂದರೊಳು ನಿರೂಪಣ ೧೨ ಕ್ಕೆ
ಚರಣ ೧೩೬ ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತು.
ಶ್ರೀ ಗುರು ಶುಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ದ್ವಿ ತೀ ಯ ಗ ತಿ.

ಸೂತ್ರ || ಕುಂದದೆ ಮಹೇಶ್ವರಾದಿಗ |
ಳಂದವನಾನಂದದಿಂದೆಪೇಳ್ದೀ ಕ್ರಮದೊಳ್ ||
ಮುಂದೀಗಳರಿಯೆ ಜಗದೊಲ |
ವಿಂದಿಳೆ ಮೊದಲಾದ ಭೂತದುದಯವ ನುಸುರ್ವೆಂ ||

ಗೀತೆ || ಅಲ್ಲಿಯೆ ಮಾಯೋಪಾಧಿಕನಪ್ಪ | ಎಲ್ಲವ ಬಲ್ಲಮಹೇ
ನೆನಿಪ್ಪ || ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಲೇ ನಭವಾಯಿತ್ತು | ನನ್ನಿಯ ನಿಲನದರೊಳಗ
ಯಿತ್ತು || ವಾಯುವಿನೊಳಗಾ ಪಾವಕವಾಯ್ತು | ವಾಯುಸಖನೊಳಾ ಜ
ವಾಯಿತ್ತು|| ಆ ಜಲದೊಳು ವಸುಮತಿಯಾಯಿತ್ತು | ರಾಜೀವಜನಹೆ ನೀನ
ಹೊತ್ತು || ಬರಿ ಭೂತಂಗಳ್ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ | ಸಾಧನವಲ್ಮಾತ್ರ
ಯಕ್ಕೆ || ಅದರಿಂದಖಿಳ ಕರಣ ಬೇಕೆಂದು | ವಿಧಿತಾಂಪಂಚೀಕರಿಸಿ
ನಂದು ||೧|| ಆ ಭೇದದೊಳರಿ ಭೂತಮಿವ್ವೈದು | ಶೋಭೆಯನೈದಿದವೊ

ಂದೈದು || ಸರಿ ಭಾಗದೊಳೊಂದೊಂದೆರಡಾಗಿ | ಎರಡರೊಳೊಂದಂಶವೆ
ಯಾಗಿ || ಉಳಿದರ್ಧಂಶಗಳೆ ನಾಲ್ಕಾಗಿ| ತಿಳಿಭಾಗಂ ಬಡೆದವು ಸವು
ಗಿ || ನೆಲೆಯಾಗಿದಾರ್ ಯಂಶಂಗಳೊಳು | ಉಳಿದ ನಿಜಾಂಶವನಾ ಮಿಕ್ಸ
ಳು || ಬೆರಕೆಯನ್ನೈದಿದ ವೊಂದೊಂದೈದು | ವಿರಚಿಸೆ ತತ್ವಮಿಪತ್ತೈದು||
ತತ್ವಸಮಷ್ಟಿಯೆ ತನುವಾಯ್ತು | ಈ ತೆರನಿಂ ಪಂಚೀಕೃತವಾಯ್ತು ||೨||
ನಾಂಶವೆ ಜ್ಞಾತೃತ್ವಮುದಾಯ್ತು | ಬಗೆಯಲು ಸಂಸೃತಿಗದು ಗುರಿ
ಯ್ತು || ಧರೆಕಳೆವೆರಸಲಹಂಕೃತಿಯಾಯ್ತು | ಪರಿತೋರದ ಮೂಢತೆ
ದಕಾಯ್ತು || ಜಲಕಳೆ ವೆರಸಲು ಚಿತ್ತವದಾಯ್ತು | ತಿಳಿವಿನ ರೂಪವೆ
ೀಡದಕಾಯ್ತು || ಜ್ವಲನಂ ಬೆರಸಲು ಮತಿಯಾಯಿತ್ತು| ಕಳೆವೆತ್ತಿಹ
ಪದಕಾಯಿತ್ತು || ಮರತಂ ಬೆರಸಲು ಮನವಾಯಿತ್ತು | ನಿರುತಂಚಂಚ
ದಕಾಯಿತ್ತು || ಬಗೆ ನಿರವಧಿಯಂತಃಕರಣತ್ವ | ಮಿಗಿಲಹವಿವು ತಿಳಿ
ಂಬರತತ್ವ ||೩|| ಬರಿ ಮಾರುತನೇ ವ್ಯಾನವದಾಯ್ತು | ನೆರೆತಿರ್ಯಗ್ಗತಿಯ
ಯಿತ್ತು || ಧಾರುಣಿ ಗೂಡಿದೊಡಸುವಾಯಿತ್ತು | ಧಾರಣಶಕ್ತಿಯನ
ಸಡೆಯಿತ್ತು || ವಾರಿಯ ಕೂಡಲ ಪಾನವದಾಯ್ತು| ಘೋರನಧೋ ಮು
ಗತಿಯುದಕಾಯ್ತು ||ಅನಲಂ ಗೂಡಲುದಾನವದಾಯ್ತು |ತನಗದರಿಂನುಡಿ
ದಲಾಯಿತ್ತು || ಅಂಬರ ಗೂಡಿ ಸಮಾನವದಾಯ್ತು |ತುಂಬಿದ ತನುವಿ
ಳದು ತೋರಿತ್ತು || ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲಿವಕೀ ಚಲನತ್ವ | ಉಳ್ಳದರಿಂದವೆ
ರುತತತ್ವ ||೪|| ಉದಿತಾಗ್ನ್ಯಂಶವೆ ಲೋಚನವಾಯ್ತು | ಅದು ರೂಪ
ತಿಭಾಸಕವಾಯ್ತು|| ಧರಣಿಯನೊಂದಲು ನಾಸಿಕವಾಯ್ತು |ಸುರಭಿಗದು
ತಿಭಾಸಕವಾಯ್ತು || ಉದಕದೊಳೊಂದಲು ರಸನೆಯದಾಯ್ತು | ಅದು
ರಸ ಪ್ರತಿಭಾಸಕವಾಯ್ತು || ಮಾರುತನೊಳಗೊಂದಲು ತ್ವಕ್ಕಾಯ್ತು |
ರ್ಶ ಪ್ರತಿಭಾಸಕವಾಯಿತ್ತು || ಗಗನಂ ಗೂಡಲು ಶ್ರುತಿಯಾಯಿತ್ತು |
ಗೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಭಾಸಕವಾಯ್ತು || ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವ ತೋರ್ಗುವ ಸತ್ವ |
ಳ್ಳದರಿಂದಿದು ತೈಜಸ ತತ್ವ ||೫|| ಉದಕಾಂಶವೆ ತಿಳಿರಸವಾಯಿತ್ತು |
ರು ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತ್ತು || ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳೊಂದಿ ಸುರಭಿಯಾ
ತ್ತು |ಘ್ರಾಣಕ್ಕದು ಗೋಚರವಾಯತ್ತು ||ಶಿಖಿಯಂ ಬೆರಸಲು ರೂಪವ
ಯ್ತು |ಸುಖನೇತ್ರಕ್ಕದು ದೃಶ್ಯತೆಯಾಯ್ತು|| ಪೊಕ್ಕನಿಲನೊಳಾ ಸ್ಪರ್ಶವ

ದಾಯ್ತು । ತಕ್ಕಿಂಗದು ವೇದ್ಯತೆಯಾಯಿತ್ತು ॥ ತವೆನಭ ವೆರದಾ
ಯಿತ್ತು । ಶ್ರವಣಕ್ಕೆದು ವೇದ್ಯತೆಯಾಯಿತ್ತು ॥ ಎಲ್ಲರೊಳುಂ ಮಿಗೆ
ಯಿಪ ಸತ್ವ । ಉಳ್ಳದರಿಂದವೆಯಪ್ಪಿನ ತತ್ವ ॥೬॥ ಒದವಿ ಧರ
ಗುದವಾಯಿತ್ತು । ಅದಕ್ಕೆ ವಿಸರ್ಜನವೇ ಕ್ರಿಯೆಯಾಯ್ತು ॥ ಸಲಿಲದೊ
ದಲು ಗುಹ್ಯವದಾಯ್ತು । ಸಲೆ ಸುಖಿಸುವ ಕರ್ಮವೆಯದಕಾಯ್ತು ॥
ಶಿಖಿಯೋಗದೊಳಾಯಿತ್ತು । ಅದಕಾಗಮನವೆ ಕ್ರಿಯೆಯಾಯಿತ್ತು ॥
ನಿಲನೊಳಾ ಕರವಾಯಿತ್ತು ಅದಕಾದಾನವೆ ಕ್ರಿಯೆಯಾಯಿತ್ತು ॥
ಗಗನದೊಳಗಾ ವಾಕಾಯ್ತು । ಅಂದದಕಾನುಡಿಯೇ ಕ್ರಿಯೆಯಾಯ
ಎಲ್ಲದರಂಶವ ಧಾರಣ ಸತ್ವ । ಉಳ್ಳದರಿಂದವೆ ವಸುಧಾ ತತ್ವ ॥೭॥
ಮುಂಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಾಣಂ ಗಂಧ । ಸಹಿತಂಧರೆಯಂಶಂಗಳ ಬಂಧ ॥
ಪಾನಂ ರಸನೆಯು ಗುಹ್ಯ । ಪತ್ತಿ ಜಲಾಂಶಂಗಳವೆನಲೂಹ್ಯ ॥ ಬುದ್ಧಿ
ದಾನಂ ರೂಪಂ ಪಾದ । ಬದ್ಧವೆನಿಪ ಶಿಖಿಕಳೆಗಳ ಭೇದ ॥ ಮನವು
ಕ್ಕುಂ ಸ್ಪರ್ಶಂಪಾಣಿ । ಎನಿಪವು ವಾಯು ಕಳಾಯುಚ್ಛ್ರೇಣಿ ॥ ಮತ್ತೆ
ನಂಶ್ರುತಿ ರವವಾಕ್ಕು ಪತ್ತಿದ ನಭದ ಕಳೆಗಳೆನಿಸಿರ್ಕು ॥ ಆಯಾ ಕ
ಬೆರಸುವ ಸತ್ವ । ಪಾಯು ರಸಾಕ್ಷಿವ್ಯಾನ ಜ್ಞತ್ವ ॥೮॥ ಸ್ಥೂಲದೊಡಲ
ನೀನೆಡೆ ಗೊಂಡು । ಮೇಲಿಂದ್ರಿಯದೊಳು ವಿಷಯವ ಕಂಡು ॥ ವ್ಯವಹ
ವದೇ ಜಾಗರವಕ್ಕು । ಅವನರಿವಾತನೆ ವಿಶ್ವನೆನಿಕ್ಕು ॥ ಚರಿಸುತ್ತೀ ಪ
ಳು ಪೊರಗಿರ್ದ । ಕರಣವಡಗಿ ವಾಸನೆ ವೆರಸಿರ್ದ ॥ ಮನದಾ ವ್ಯವಹ
ಕನಸಕ್ಕು । ನಿನಗದರೊಳು ತೈಜಸ ವೆಸರಕ್ಕು ॥ ತಮದೊಳು ಮನ
ಗಿಹುದೇ ಸುಪ್ತಿ । ಸಮನಿಸೆ ಕಾರಣದೇಹ ಕ್ಲುಪ್ತಿ ॥ ಅಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾ
ಪೆಸರಕ್ಕು । ಬಲ್ಲನೆ ಜೀವತೆ ನಿನಗಿಂತಕ್ಕು ॥೯॥ ಎಂತು ನೆನಸು
ನೊಳರಿವುಂಟು । ಅಂತಾ ಸುಪ್ತಿಯೊಳ್ನಿನಗರಿವುಂಟು ॥ ಇಲ್ಲದಿರಲು ನಿ
ನೆಚ್ಚತ್ತು । ಇಲ್ಲಿ ನೆನಹು ನಿನಗೆಂತುದಿಸಿತ್ತು ॥ ಏನುವನರಿಯದೆ ಸುಖ
ಯೊಳು । ಆನಿರ್ದೆನು ಎಂಬೀ ನೆನಹುಗಳು ॥ ಅನುಭವಿಸದೆ ನೆನೆಯು
ವಲ್ಲ । ಎನಿಪುದರಿಂ ತಾನಲ್ಲಿಯೆ ಬಲ್ಲ ॥ ತಮದಸುಖದ ನೆನಹುಗಳವೆ
ಸಮನಿಸದಲ್ಲಿ ಕರಣಮಿಲ್ಲಾಗಿ ॥ ನಿನ ದರಿಂ ಸಿದ್ಧಂ ಸದ್ರೂಪು ॥
ಚಿತ್ಸುಖ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ರೂಪು ॥೧೦॥ ನಿನ್ನೊಳು ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮವೆ

ಂನ್ನಾಯಿತು ಸರ್ವಾತ್ಮಕವಪ್ಪ || ಪ್ರಣವಂ ಕೇಳದರಿಂ ಗುಣ ವರ್ಣ|ಗಣಿ
ು ಮೂರವರಿಂ ಬಹುವರ್ಣ|| ವೇದ ಪುರಾಣಾಗಮವದರಿಂದ| ಚೋದಿತ
ತಭಾಷೆಗಳದರಿಂದ || ಅವು ವಿಡಿದಾಚರಣೆಯ ಫಲದಿಂದೆ| ವಿವಿಧ ಚರಾ
ರವಹ ರೂಪಿಂದ|| ಸಕಲ ವಿಕಲ ತತ್ವಾತ್ಮಕವಾಗಿ | ಸಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿಹ
ವಾಗಿ || ಇನಿತೆಲ್ಲವು ನಿನ್ನಯ ಪೆಸರಿಂದೆ | ಜನಿಸಿದ ತತ್ವಾರ್ಥವ ತಿಳಿ
ಂದ || ೧೧ || ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಹ ಕನಸಿನ ಬಾಳು | ಗಣಿಸಲ್ಕತವರ್ಷ
ಮೆ ಕೇಳು || ಅಂತೀ ಬಗೆ ದೋರದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ | ಸಂತತಮಿಪ್ಪದು ಪುಸಿ
ದಲ್ಲಿ || .... || ಶ್ರೀ ||

ಕಂದ || ಗತಿಯೆರಡನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ |
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ||
ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ |
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ಭೂತ ಪಂಚೀಕರಣಂ ||
ಇಂತು ಗತಿ ೨ ಕ್ಕೆ ಚರಣ ೨೭೦ ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ತೃತೀಯಗತಿ

ಸೂತ್ರ || ಸಾದರದಿಂ ಜೀವತ್ವದ |
ಭೇದವನಿಂತೊರೆದೆನಿನ್ನು ಮಹದಹಮಾದಿಕ |
ವಾದಂದವ ನರುಪುವೆನಿದ |
ನೋದಿ ವಿಚಾರಿಪುದು ಸಾಧಕರ್ನಲವಿಂದಂ||

ಗೀತೆ || ಸತ್ಯಂ ಸಂವಿತ್ಸುಖಮಯನಪ್ಪ | ನಿತ್ಯಂ ನಿನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಣ
ಪ್ಪ || ನಿಜವಹ ಶಕ್ತಿಯೆ ಕಾಲವೆನಿಕ್ಕು | ನಿಜವದು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಚೋದನ
ುಕ್ಕು || ಸುಕೃತಿಯೆ ಕಾಲದಿ ಬೋಧಕವಾದ | ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಕಳೆ ಸರ್ವೋ
ನ್ಮುಖವಾದ || ಬಿಂದುವೆನಿಸಿ ವಿರಳಂ ಬಡೆಯುತ್ತ | ಅಂದವ್ಯಕ್ತ ನಿನದವಾ
ುತ್ತ || ಮುಂದಹತ್ರಿಗುಣಂಗಳ ಭೇದವನು | ಒಂದಿ ವಿಕರಿಸಿ ಮಹದ್ರೂಪ
ನು || ತಳೆಯಿತ್ತಾ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನಿಜಧಾಮ | ತಿಳಿ ನೀನದರಿಂದಲೆ
ುಸ್ಸೀಮ || ೧ || ಗುಣ ಗರ್ಭಾತ್ಮಕವಾದ ಮಹತ್ತು | ಗುಣ ಭೇದಂಗಳ

ನೈದಿದ ಹೊತ್ತು ॥ ಪರಿವರ್ಧಿಸಿ ಪೂವದು ಮಿಡಿಯಾಂತು । ತಿರುಳುಂ ಸಿಪ್ಪೆ ಗಳಹವೆಂತಂತು ॥ ಪೂರಯಿಸುತ್ತಂತದು ಮೂರಾಗಿ । ಘೋರಂ ಶಾಂತಂ ಮೂಢತೆಯಾಗಿ॥ ರಾಜಸ ಸಾತ್ವಿಕ ತಾಮಸವೆಂದು। ರಾಜಿಸಿ ಗುಣ ಭೇದಂ ದಳೆದಂದು ॥ ಈ ಕಲ್ಪನೆಗಂತದು ತಾವಾದಿ । ವೈಕಾರಿಕ ತೈಜಸ ಭೂತಾದಿ ಎನಿಪಾ ತ್ರಿವಿಧಾಹಂಕೃತಿಯಾಯ್ತು । ಜನಿಸಿ ಮಹತ್ತಿಗದಾವೃತವಾಯ್ತು ॥ ೨ ॥ ಶಾಂತವೆನಿಪ ಸಾತ್ವಿಕದೊಂದಂದ । ಅಂತದು ತೈಜಸವಹ ಹಮ್ಮಿಂದ॥ ಪೊಳೆವುದು ಮನವೆಂಬಿಂದ್ರಿಯವೊಂದು।ಬಳಿಕಿಂದ್ರಿಯ ದೇವತೆ ಹನ್ನೊಂದು॥ದಿಕ್ಕನಿಲ ರವಿ ವರುಣಾಶ್ವಿನಿಗಳು। ಅರ್ಕನು ಮಿಂದ್ರಂ ಮೃತ್ಯು ವಿಧಿಗಳು ॥ ಮಿತ್ರಂ ಮತ್ತೊಬ್ಬಂ ಮೃಗಧರನು।ಪುತ್ರನೆ ಹನ್ನೊಂದಧಿದೇವರನು ॥ ಸಾತ್ವಿಕ ಹಮ್ಮಿನ ಕಾರ್ಯಮಿದೆಂದು । ತತ್ವಜ್ಞ ಮಾರ್ಗಯಾಮಯವೆಂದು ॥ ಪೇಳ್ವಮರ್ಣನದ ವಿಕಲ್ಪಮಿವೆಲ್ಲ! ಕೇಳದರಿಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿನಗಿಲ್ಲ ॥೩॥ ಘೋರವೆನಿಪ ರಾಜಸವದರಿಂದ । ಭೋರನೆ ವೈಕಾರಿಕವವರಿಂದ॥ ಶ್ರವಣಂ ತ್ವಕ್ಕುಂ ಚಕ್ಷುವನಿಪ್ಪ । ವಿವರಿಸೆ ಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣವೆನಿಪ್ಪ ॥ ಆ ವಾಕ್ಕುಂ ಕರ ಪಾದವೆನಿಪ್ಪ। ಭಾವಿಸೆ ಗುಹ್ಯಂ ಪಾಯುವೆನಿಪ್ಪ॥ ಈ ನಿಖಿಳದೊಳಾ ಮುನ್ನಿನವೈದು । ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯವಾ ಬಳಿಕಿನವೈದು ॥ ತವೆ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಮಿವು ಜನಿಸಿದವು। ಅವು ಜೀವರ್ಗೆ ಕರಣಮೆನಿಸಿದವು॥ ಬೇರವಕುಳುಮೆ ಯರಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ । ತೋರುತಿಹವು ನಿನ್ನೊಳು ನೆಲೆಯಾಗಿ ॥ ೪ ॥ ಮೂಢವೆನಿಪ ಭೂತಾದ್ಯಹಮಿಂದ । ರೂಢಿರವಂ ಮಾತ್ರಾರೂಪಿಂದ ॥ ನೆಗಳುತ್ತದರಿಂದವೆ ನಭವಾಯ್ತು।ಬಗೆಯಲದಕೆ ಶಬ್ದವೆ ಗುಣವಾಯ್ತು॥ ಆ ಗಗನವೆ ಮಹದಹಮುಗಳಿಂದ । ಆಗಳೆಯಾವೃತವಾಯ್ತದರಿಂದ ಸ್ಪರುಷವೆ ತನ್ಮಾತ್ರಾ ರೂಪಿಂದ । ಪಿರಿದಾಯಿತು ಮಾರುತನದರಿಂದ ॥ ಬೇರಾಸ್ಪರ್ಶವದಕೆ ಗುಣವಾಯ್ತು। ಮೂರಾವರಣವನುಳ್ಳದ್ದಾಯ್ತು॥ ರೂಪವೆ ತನ್ಮಾತ್ರಾ ರೂಪಿಂದೆ। ದೀಪಿಸಿತಗ್ನಿಯು ಕೇಳದರಿಂದ ॥ ೫ ॥ ಅದಕಾ ರೂಪವೆ ಗುಣವಾಯಿತ್ತು । ಅದು ಚತುರಾವರಣಂ ದಳೆಯಿತ್ತು॥ ರಸವೇ ತನ್ಮಾತ್ರಾ ರೂಪಿಂದ।ಪಸರಿಸ ತಾಗಳೆ ಜಲವದರಿಂದ ॥ ಅದಕಾ ರಸವೇ ಗುಣವಾಯಿತ್ತು । ಅದು ಪಂಚಾವರಣಂ ದಳೆಯಿತ್ತು॥ಗಂಧವೆ ತನ್ಮಾತ್ರಾ ರೂಪಿಂದ।ಬಂಧುರವಾಯಿತು ಧರೆಯದರಿಂದ ॥ ತೋರಲು ಗಂಧವದಕೆ ಗುಣವಾಯ್ತು । ಆರಾವರಣವನದು

ಳೆಯಿತ್ತು || ಅದರಿಂಭೌತಿಕ ತನುವಾಯಿತ್ತು | ಅದು ಸಪ್ತಾವರಣಂ ದಳೆ
ುತ್ತು ||೬|| ನಭ ವನಿಲಾದಿಗಳಂ ತೀವಿಹುದು | ಶುಭ ರವವದರಿಂದವಕಾ
ಹುದು || ಮರುತನುಳಿದ ಮೂರಂ ತೀವಿಹುದು| ಸ್ಪರುಶನವದರಿಂದವಕಾ
ಹುದು||ಆ ಪಾವಕನೆರಡಂ ತೀವಿಹುದು| ರೂಪದರಿಂದವಕುಂಟಾಗಿಹುದು||
ಸುಧೆಯನುದಕಂ ತೀವಿರುತಿಹುದು | ರಸವದರಿಂದವ ಕುಂಟಾಗಿಹುದು ||
ದು ಕಾರಣ ವಂಬರವೊದಲಾಗಿ| ವಿದಿತಂ ಗಂಧವತಿಯೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಜಂಡೆ
ಡುಂ ಮೂರುಂ ನಾಲ್ಕೈದು | ಪೊಂದಿರೆ ಗುಣಗಳ್ಭೂತಮಿವೈದು ||೭||
ನ್ನುತ ಸಚ್ಚಿಲ್ಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳ| ನಿನ್ನೀನಿಜವನೆ ನೆಮ್ಮಿಹವೆಲ್ಲ || ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ
ೊಳ್ತಿಳಿ ನಭಮಿರ್ಕು | ತವೆಚರ್ಮದೊಳಾ ಮಾರುತನಿರ್ಕು || ಎಸೆವಾ
ೋಚನದೊಳು ಶಿಖಿಯಿರ್ಕು | ರಸನೇಂದ್ರಿಯದೊಳು ಜಲಮಿರುತಿರ್ಕು||
ಂ ಆ ನಾಸಿಕದೊಳು ಧರೆಯಿರ್ಕು ಇಂತಿಂದ್ರಿಯದೊಳು ಭೂತಮಿವಿರ್ಕು||
ಜಮನದೊಳು ಶಬಳತೆಯಂ ಬಡೆದು | ರುಜುವೆನಿಪಿಂದ್ರಿಯ ಪಥದೊಳ್ನಡೆ
ು || ಅಸಿತು ವಿಷಯನೆಲ್ಲವನೀನರಿವೆ | ತನುಜನೆ ನೀನದರಿಂ ಬರಿಯ
ವೆ || ೮ || ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಹಜಾಶ್ರಯವಾಗಿರ್ದ | ಸುಕೃತಿಯೆ ನಿನ್ನೊಳು
ೊಳವುತ್ತಿರ್ದ || ತವೆ ಮೊದಲೆನಿಸುವ ಮಹದಹಮುಗಳು|ರವವಾದಿಗಳಹ
ನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು || ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೃತಿಗಳೆನಿಸುವಿ ವೇಳು| ಪ್ರಕೃತಿಗಳೆಂದೆನಿಸಿ
ರ್ವು ಕೇಳು || ಅವರಿಂದುದಿಸಿದ ಭೂತಮಿವೈದು| ವಿವಿಧವೆನಿಸುವಿಂದ್ರಿಯ
ೀರೈದು || ಮನವೆಂಬಧಿಕೇಂದ್ರಿಯಮಿಹುದೊಂದು | ಇನಿತನು ಷೋಡಶ
ಕೃತಿಗಳೆಂದು|| ಪೇಳುವರಿವು ಜಗದಾಕಾರವನು|ತಾಳಿಹವೆಂಬುದನರಿಯಲೆ
ೂನು || ೯ || ಮಾಯೆಯ ಪೊಳವು ಮಹತ್ತೆನಿಸಿರ್ಕು | ಒಯ್ಯಾರದೆಹಮ್ಮೆ
ರೊಳು ತೋರ್ಕು|| ಆ ಮೂಲದ ಹಮ್ಮೆ ಮನವೆನಿಸಿರ್ಕು | ಆ ಮನವದು
ಾ ಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಕ್ಕು || ಬಗೆಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೊಡಲಾಗಿರ್ಕು | ಗಗನಾದಿಗಳ
ರಿಂ ಪುಟ್ಟಿರ್ಕು || ಈ ತೆರದಿಂದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹುಟ್ಟು | ಜಾತಾಜಾಂಡಕ್ಕದು
ಮುಕಟ್ಟು|| ಶರನಿಧಿಯೊಳು ಬುದ್ಬುದವಾದಂತೆ | ನಿರವಧಿಯಹ ನಿಜದೊಳ
ೋರಂತೆ || ತೋರಿದಜಾಂಡಂಗ ಳಸಂಖ್ಯಾತ | ತೋರಿಯಡಗುತಿಹವೆಲಿ
ಖ್ಯಾತ || ೧೦ || ವಿಸ್ಮಯವೊಂದಿದೆ ಕೇಳ್ನೀನಿಲ್ಲಿ | ಅಸ್ಪಂದಾತ್ಮಕವಹ
ನ್ನಲ್ಲಿ || ಬಗೆಯೆಂದೆನಿಪೊಂದತ್ತಿಯ ಮರನು | ಮಿಗೆ ಪಸರಿಸಿ ಮುಸಗಿತ್ತಾ

ಮರನು॥ಕಾಲವೆನಿಪ ಘಾಳಿಯೊಳೊಲೆವುತ್ತ।ಮೇಲೆ ನಿಜಾಶ್ರಯುವನೆ ಮುಸುಗುತ್ತ ॥ ಚಿತ್ತದ ಹಮ್ಮಿನ ಬೇರುಗಳಿಂದ। ಮತ್ತೆ ಹೃಷೀಕವೆನಿಪ ತಳಿರಿಂದ ಜಾತಾಜಾಂಡ ಫಲಾವಳಿಯಿಂದ। ಭೂತವೆನಿಸುತೊಳಗಿಹ ನೊರಜಿಂದ॥ ಮುಸಗಿತು ಭೂತೋಪಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ। ಎಸೆದುದು ಚಿತ್ತಖಿಳಾತ್ಮತೆಯಲ್ಲಿ ॥೧೧॥ ಅಂಡಜ ಮುದ್ಭಿಜ ಸ್ವೇದಜವೆಂದು। ಪಿಂಡಜಮಿನ್ನು ಜರಾಯುಜವೆಂದು ॥ ಈ ತೆರದಿಂದೆ ಚತುರ್ವಿಧವಹವು। ಭೂತಗಳೆಂತೊಗೆದಡಗುತ್ತಿಹವು ॥

ಕಂದ॥ ಗತಿ ಮೂರನೆಯಧಿದಕ್ಕತಿ।
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ॥
ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯಲ್।
ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿತ ಗುಣ ವಿಭೇದ ವಿಕಾರಂ॥

ಅಂತು ಗತಿ ೩ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣ ೩೪ ಕ್ಕಂ ಚರಣ ೪೦೮ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರ ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಚತುರ್ಥಗತಿ

ಸೂತ್ರ॥ ತಿಳಿಯಲ್ಸಮಸ್ತ ತತ್ವಂ।
ಗಳ ನೊಲವಿಂದಿಂತು ಪೇಳ್ದ ತಾತ್ವಿಕ ಭೇದಂ॥
ಗಳನೆಲ್ಲರರಿವತೆರದಿಂ।
ಬಳಿಕೀಗಳನೂನ ವೇದ ಮತದಿಂದುಸುರ್ವೆಂ॥

ಗೀತ॥ ಜೀವರಿಗಾತೆರನಾದೊಡಲುಗಳು। ಭಾವಿಸೆ ನಾನಾವಸ್ಥಾದಿಗಳು॥ ಅಲ್ಲಿ ಧರೆಯನೊಡೆದೊಗೆಯುತ್ತಿರ್ಪ। ಎಲ್ಲಾ ಭೂತ ವಿಕೃತಿಯಿಂತೋರ್ಪ॥ ತರು ಲತೆ ಬಹುವಿಧ ಗುಲ್ಮಾದಿಗಳು। ಪರಿಕಿಸಲುದ್ಭಿಜವಹಜಾತಿಗಳು॥ ಅವನಿ ಜಲಾಗ್ನಿಯ ಪರಿಪಾಕದೊಳು। ಬೆವರಿನ ಪರಿಪಾಕದ ಭೇದದೊಳು॥ ಅಕಸ್ಮಿಕವಹ ಜೀವಾದಿಗಳು। ಯೂಕ ಪಿಪೀಲಿಕ ಮಶಕಾದಿಗಳು॥ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರವಹ ಕೀಟಾದಿಗಳು। ಗಣಿಸಲ್ ಸ್ವೇದಜವಹ ಜಾತಿಗಳ ॥೧॥ ತತ್ತ್ರಿಯೆನಿಸಿ ಮೊದಲುದರದೊಳುದಿಸಿ। ಮತ್ತೊಡೆದಾಯಾ ತನುವಂ ಧರಿಸಿ॥

ನಿಹ ಪಕ್ಷಿ ಭುಜಂಗಾದಿಗಳು । ನೀನರಿ ಮಗನೆ ಮಸಳೆ ಮೀನಗಳು ॥
ಂಡಜ ಜಾತಿಯವೆನಿಸುತ್ತಿಹವು । ಪಿಂಡದ ಗುಣಭೇದಂ ದಳೆದಿಹವು ॥
ರುಣಿಯ ಪುಂಯೋಗದ ಕಳೆಗೂಡಿ । ಕ್ರಮಕಾಲದೊಳಂಗಂಗಳ್ಮಾಡಿ ।
ತಿಯುತ್ತಲ್ಲಿ ಜರಾಯುಜವೆನಿಸಿ । ಬಳಿಕ ಜರಾಯುವನೊಡೆವುತ್ತುದಿಸಿ ॥
ಲ್ಲಿಹ ನರ ಪಶು ಮಹಿಷಾದಿಕವು । ಎಲ್ಲಂ ತಿಳಿಯೆ ಜರಾಯುಜವಹವು॥೨॥
ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಜನಿಯುಪ್ಪಂದು । ಯೋಜಿಸಿ ಬಾಹ್ಯ ಮಲಂಗಳವಂದು ॥
ತಿಯ ಮಲಂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಲವೆಂದು । ಸತಿಯ ಮಲಂ ಮಾಯಾಮಲ
ಂದು ॥ ಕೇಳು ದ್ವಯವಾಣವ ಮಲವೆಂದು । ಪೇಳುವ ರವು ಕೂಟಂ
ಡೆದಂದು ॥ ತೋರ ತನುಸ್ಥಿತಿಯಾಗಳೆಯಕ್ಕು। ಆ ರೇತೋಽಧಿಕಧಿಂ
ಂಡಕ್ಕು॥ ರಮಣಿಯ ರುಧಿರಂ ಮಿಗೆ ಪೆಣ್ಣಕ್ಕು।ಸಮ ಸಂಬಂಧವೆ ಷಂಢನೆ
ಕ್ಕು ॥ ಗಣ್ಯದಧಮ ತನು ಪಾಪದಿ ಬಕ್ಕು।ಪುಣ್ಯ ಫಲದಿ ಪೂರ್ಣಾನಗವ
ಕ್ಕು ॥೩॥ ತ್ವಕ್ಕು ರುಧಿರ ಮಾಂಸಂತಾಯಂಶ । ಅಕ್ಕೆಲು ನರ ಮಜ್ಜೆಯು
ತನಂಶ ॥ ಇವು ತಾನೇ ಷಟ್ಕೋಶಮೆನಿಕ್ಕು । ಇವರ ಸಮಷ್ಟಿಯೆ ದೇಹ
ನಿಕ್ಕು ॥ ಮಾತಾಪಿತರುಂಡನ್ನ ರಸದೊಳು । ರೇತ ಮುದಿಸಲಂತಾ ದೇಹ
ೂಳು ॥ ಆರುಂ ಕೋಶಂ ರೇತಮಿವೇಳು । ಸೀರನೆ ನೋಡಿಂತಿವು ಧಾತು
ಳು ॥ ಆಗಳೆ ಕೇಳಾ ರತಿಮಥನದೊಳು । ಯೋಗವಹುದು ರೇತಂ ರಕ್ತ
ೂಳು ॥ ಮತ್ತಾ ಯೋಗವಿಧಂ ತನುವಿಂಗೆ । ಬಿತ್ತದರಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ೀವಂಗೆ ॥ ೪ ॥ ಮಲವೆರಡವು ಬೆರದೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ । ಕಲಲಂ ಬುದ್ಬುದ
ದುದಿನಕ್ಕೆ ॥ ಪತ್ತುದಿನಕೆ ಕಂದಾಕೃತಿಯದಕೆ । ಮತ್ತೆಯು ದಿನದಶ
ಂಚಕ ಬಲಿಕೆ ॥ ತಲೆ ತೋಳ್ತೊಡೆ ಸರ್ವಾಂಗ ತತಿಗಳು । ಬೆಳೆವವು
ಾಮಾಸಾಂತಗತಿಯೊಳು॥ ನವಿರ ಕುಳಿಗಳೆಲುಗಳು ಚಲನೆಗಳು। ಸವನಿಪ
ದಾರೇಳ್ಮಾಸದೊಳು ॥ ಪೂರ್ವ ಸ್ಮರಣಂ ಜನಿಪಾಯಸ । ಸಾರ್ವಮ
ಂಟು ನವಕ್ರಮುಮಾಸ॥ಸೂತಿ ಮರುತನಿಂ ದಿದುಜನಿಯಕ್ಕು। ಈ ತೆರದಿಂ
ಂಡೋದಯವಕ್ಕು ॥ ೫ ॥ ಭೂತಾಂಶಕಗುಣ ಪಂಚೀಕರಿಸಿ । ಆ ತನುವಿ
ೂಳಿರುತಿಹವಾವರಿಸಿ ॥ ನರವೆಲು ಮಾಂಸಂರೋಮ ತ್ವಕ್ಕು।ಧರೆಯಕಠಿಣ
ುಣವಿಂತೈದಕ್ಕು ॥ ಜಲ ಕಫ ಮೂತ್ರಂ ರಕ್ತಂ ಪಿತ್ತ । ಜಲದ ಗುಣಗಳಿಂ
ದರ ಮೊತ್ತ ॥ ಕ್ಷುದೆ ತೃಷೆನಿದ್ರಾಲಸ್ಯಂ ಸಂಗ । ವಿಧಿಸಿದ ಶಿಖಿಗುಣ

ವಿಂತೈದಂಗ|| ಪರಿವ ನಿಲುವ ನಡುಗುದ ಲಂಘಿಸುವ ಚರಿಸುವ ಗುಣವೈದ
ನಿಲನೊಳೆಸೆವ || ಅರಿವರ್ಗದ ಕಡೆಯಣ ದುಳಿದೈದು | ಅರಿ ನಭ ಗುಣವಿ
ತಿಪ್ಪತ್ತೈದು ||೬|| ಪಂಚೀಕರಿಸಿದ ಭೂತದೊಳಾದ | ಮುಂಚಿ ನಜಾಂಡದ
ಭುವನದೊಳಾದ || ಅನ್ನದ ವಿಕೃತಿಯೆನಿಸುವೀ ದೇಹ | ಉನ್ನಿಸೆ ಭಾವ
ವಿಕಾರ ಸಮೂಹ|| ಪೊಟ್ಟೆಯೊಳುಂಟೆಂಬಸ್ತಿತೆಯೊಂದು| ಪುಟ್ಟುವ ಜಾಯತೆ
ಯೆಂಬುವದೊಂದು || ಶಿಶುರೂಪಿನ ಪರಿಣಮತೆಯದೊಂದು | ಪೊಸ ಜವ್ವ
ನದ ವಿವರ್ಧತೆಯೊಂದು || ಮುಪ್ಪಿನಪಕ್ಷೀಯತೆ ಮತ್ತೊಂದು | ತಪ್ಪದೆ
ಕೆಡುವ ವಿನಶ್ಯತೆಯೊಂದು || ಇವು ಷಡ್ಭಾವ ವಿಕಾರವೆನಿಕ್ಕು | ಇವರಿಂ
ಬಹು ಬಾಧೆಗಳುಂಟಕ್ಕು || ೭ || ತನು ತೊಂಭತ್ತಾರಂಗುಲದುದ್ದ | ಎನಿಸುವ
ಪವಣವಿದಾಗಮ ಸಿದ್ಧ || ಮೂಲಾಧಾರವೆ ತಿಳಿ ತನು ಮಧ್ಯ | ಬಾಲನೆ
ಯದು ಗುದ ಗುಹ್ಯದ ಮಧ್ಯ || ಅದರಿಂ ಮೇಲೆ ನವಾಂಗುಲವಿತಿಯೆ| ಪದ
ವದು ನಾಭಿಯೊಳಿಪ್ಪುದು ತಿಳಿಯೆ || ಅಲ್ಲಿಯೆ ನಾಲ್ವೆರಳಾಯತದಿಂದ
ಬಲ್ಲನೆ ಮೆರೆವುದು ನಾಡಿಯಕಂದ || ಅದರೊಳಗುದಿಸಿದವೆಲ್ಲಾ ನಾಡಿ| ಅದು
ತೋರ್ಪುದು ಕುಂಡಲಿಯೊಡಗೂಡಿ|| ಕೇಳದರಿಂದೀರಾರಂಗುಲಿಯ|ಮೇಲಿಹ
ಹೃದಯವೆ ಜೀವನ ನಿಳಯ || ೮ || ದೇಹದೊಳಾ ನವ ಚಕ್ರದೆಡೆಗಳು
ಊಹಿಸೆ ತನುಮಧ್ಯಂ ಶಿಶ್ನಗಳು || ನಾಭಿ ಹೃದಯ ಕಂಠಂ ಕೂರ್ಚಗಳು
ಶೋಭಿತ ಖಂ ಶಿಖೆ ಶಿಖೆಯಗ್ರಗಳು || ಅವು ನಾಲ್ಕಾರೀರೈದೀರಾರು | ತವೆ
ಷೋಡಶ ಯುಗ್ಮಂ ದಶನೂರು || ಮೂರೊಂದೆನಿಪ ದಳ ಕ್ರಮದಿಂದ
ತೋರುವ ಕಂಜದೊಳೆಸೆವಿವರಿಂದ || ಬೇರಾಕೃತಿ ಬೇರಕ್ಷರ ವರ್ಣ | ಬೇರಧಿ
ದೈವಾದಿಕದಿಂ ಪೂರ್ಣ || ಎನಿಸಿರುತಿಹವಿವೆ ನಿಜಯೋಗಿಗಳು | ಮನದೊಳು
ಜಾನಿಸಿ ಸುಖಿಸುವೆಡೆಗಳು || ೯ || ಮತ್ತೀ ತನುವೈದುಂ ಕೋಶವನು
ಪೊತ್ತಿಹುದೆಲೆ ನೀನರಿಯಂತವನು || ಅನ್ನ ಮಯಂತನು ತಾನೆನಿಸಿರ್ಕು |
ನನ್ನಿಯದಕೆ ಜರೆ ಮರಣಂ ತೋರ್ಕು || ಅಸುಗಳ್ ಪ್ರಾಣಮಯಂ ನೀ
ನೋಡು | ಪಸಿವುಂ ನೀರಡಿಕೆಗೆ ತಾನೀಡು|| ಮನವೆ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ
ವೆನಿಕ್ಕು | ಜನಿಪರಿವರ್ಗಕ್ಕದು ಗುರಿಯಕ್ಕು || ಬುದ್ಧಿಯೆ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಂ
ಕೇಳು | ಸಿದ್ಧವದಕೆ ಮೋಹಂಬಲುಗೋಳು || ಪ್ರಕೃತಿಯದಾನಂದಮಯಂ
ನೋಡು | ವಿಕೃತಿ ವಿಹಂಗಗಳಿಗದು ಗೂಡು ||೧೦|| ಕ್ಲೇಶಗಳೈದೀ ತನು

ಖ್ಯಕ್ಕೆ । ಪಾಶದ ಬಿಗುಹಿನ ದುಃಖವದಕ್ಕೆ ॥ ತಿಳಿಯಲವಿದ್ಯೆಯೆ ನಿಜ
ಳು ಮೋಸ । ಬಳಿಕಸ್ಮಿತೆ ದೇಹಾತ್ಮಾಧ್ಯಾಸ ॥ ಪಡೆವ ವಿಷಯರತಿ
ಗದ ವೇಷ। ಕೆಡಲದು ಪುಟ್ಟುವ ಕೋಪದ್ವೇಷ॥ ಕೂಡಿದ ವಿಷಯಂಗಳ
ಕದಿಹುದು। ನೋಡಂ ತದಭಿನಿವೇಶಮೆನಿಪುದು ॥ ತೋರು ವಿದ್ಯೆಯ ಪರಿ
ಕಾರಿ । ಮೂರುಂ ತಾಸಕ್ಕಸ್ಮಿತೆ ದಾರಿ॥ಅರಿ ಷಡ್ವರ್ಗಕೆ ರಾಗ ವೆಬಿತ್ತು
ತಂಗಳಿಗಿವು ತಾವೇ ಗೊತ್ತು ॥ ೧೧ ॥ ಬಾಲಕನಿಗೆ ದಾದಿಯ ಕಥೆ
ಂತು । ಪೇಳಿದವೆಲ್ಲಂ ದಿಟವಹುದಂತು ॥ ಈ ಪರಿಯೆನಿಸುವ ತೋರಿಕೆ
ಲ್ಲ । ಕಾಪಟ್ಯಂ ನಿನ್ನೊಳು ನಿಜವಲ್ಲ ॥

ಕಂದ ॥ ಗತಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ ।
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥
ತತಿಶಯವಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ ।
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದುದಯ ವಿಭೇದಂ ॥

ಇಂತು ಗತಿ ೪ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣೆ ೪೪ ಕ್ಕಂ ಚರಣ ೫೪೪ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಪಂಚಮಗತಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ತನುವಿನ ಹಣವಂ ತಿಳಿವಂ ।
ತನುನಯದಿಂ ದಿಂತು ಪೇಳ್ದೆನೊಲಿದು ಬಳಿಕ್ಕಾ॥
ತನುವಿನೊಳು ಭೂತವಿಕಾರ ।
ವೆನಿತನಿತು ಮನೀಗಳೊರೆವೆ ನರಿವಂತಿಳೆಯೋಳ್ ॥

ಗೀತೆ ॥ ಇಳೆಯಂಶವೆ ತನುರೂಪಾಗಿಹುದು । ಜಲದಂಶವೆ ಯಾದ್ರವ
ಾಗಿಹುದು ॥ ದೇಹದ ಮಧ್ಯದೊಳುಜ್ವಲಿಸುತ್ತ । ಊಹಿಸಲನ್ನರಸವನೆ
ಳುತ್ತ॥ ಪಸಿವಂ ತೃಷೆಯಂ ಮಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿಸುತ । ವ್ಯಸನಾಲಸ್ಯಂಗಳನಾಗಿ
ತ ॥ ಧಾತುಗಳೇಳಂ ಬಿಸಿಮಾಡುತ್ತ । ಆ ತನುವಂ ಚೆಲುವೆಂದೆನಿಸುತ್ತ॥
ಕಲಾವಯವಂ ದೀಪ್ತಿಯನೆಸಗಿ । ವಿಕರಿಸಿ ಶೋಷಣೆ ಗೈದುರೆ ಮಸಗಿ ॥
ನಿತುಂ ಬಹುವಿಧವಾಗಿಹ ಕರ್ಮ।ತನುವಿನೊಳಿಹುದಂತಗ್ನಿಯ ಧರ್ಮ॥೧॥
ಲಾಧೀನದೊಳುಸುರಿಕ್ಕುತ್ತ। ಮೇಲೆ ಮಲಾಧಿಕಮಂ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತ ॥ ಅನ್ನ

ರಸವನೊಡಲೊಳು ಪೀರುತ್ತ । ಇನ್ನುದ್ಗಾರಾದಿಕವಾಗಿಸುತ ॥ ಸೀನ
ಕೆಮ್ಮುಗಳುಂ ತೋರುತ್ತ।ತಾನಾಗುಳಿಕೆಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತ॥ ತವೆ ತನು
ಯಂ ಪಟುಮಾಡುತ್ತ । ಎವೆಯಾಟವನೆಡೆವಿಡದಾಡುತ್ತ॥ ಕರಣ ಸಮೂ
ವನೇಚರಿಸುತ್ತ। ಪರಿಪರಿಯೊಳು ಶಬ್ದಂಗೈಯುತ್ತ॥ ಮೆರೆವುದೊಡಲೊಳ
ನಿಲನ ಧರ್ಮ। ತೆರಹು ಗೊಡುವದಾಕಾಶದ ಧರ್ಮ ॥೨॥ ಹಮ್ಮು ಮನ
ನಭ ಮರುತಾದಿಕವು । ನೆಮ್ಮಿ ಧರೆಯನರಿವೀತನು ಪಲವು ॥ ಅದರೊಳ
ವಾರಿಗೆ ನಾನತ್ವ।ಅದರೊಳಗನಲಂಗೆಯು ನಾನತ್ವ॥ಅದರೊಳಗನಿಲಂಗೆ
ನಾನತ್ವ । ಅದರೊಳಗಾಕಾಶಕೆ ನಾನತ್ವ। ಅದರೊಳಗಾ ಹಮ್ಮಿಗೆ ನಾನ
ಅದರೊಳಗಾ ಮನಸಿಗೆ ನಾನತ್ವ ॥ ತೋರುವವೋಲ್ ನಿನಗೆಯು ನಾನ
ತೋರುತಮಿಪ್ಪುದು ತಿಳಿಯದು ತತ್ವ॥ಇಳೆಗಾನಾನತ್ವದ ಬಗೆಯೆಂತು।ತ
ಬಹುತ್ವಂ ಪುಸಿ ನಿನಗಂತು॥೩॥ಅಲ್ಲಿ ಮಗುಳೆ ವಾತಾದಿಕ ದೋಷ ಪಲ್ಲ
ಬಹುರೋಗದ ವೇಷ ॥ ಆಯಾವ್ಯಾಧಿಗಳಾವಡಲಿಂಗೆ । ಸಾಯುಸವಲ್ಲ
ಮಿಕ್ಕೊಡಲಿಂಗೆ॥ ತೋರುವ ಮನವಿಂತೆಲ್ಲಿಹುದಲ್ಲಿ।ತೋರುಗು ಸುಖದುಃ
ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ॥ ಆ ನಿಖಿಳಂ ಸಂದಿಸಿದನುವಿಂದೆ । ನಾನತ್ವದ ಭ್ರಮೆಯಹ
ದರಿಂದೆ ಅವನವನೆಲ್ಲವ ನನುಕರಿಸುತ್ತ । ತವೆ ನೀನಹೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನೆನಿಸುತ್ತ
ಆದರಿಂನೀನೆಲೆ ನಿಷ್ಕಲ ರೂಪ । ವಿದಿತಂ ನಭದಂತಿರೆ ನಿರ್ಲೇಪ ॥
ಆದಿಯಮನವೊಡಲಂ ಬಳಿಸಂದು । ಭೇದ ವಿಷಯದೊಳು ವ್ಯವ
ಪಂದು ॥ ಮನವೆನಿಪುದು ಸಂಶಯವಾದಂದು । ಎನಿಪುದು ಮತಿ ನಿಶ್ಚ
ವಾದಂದು ॥ ಅಹಮೆನಿಸುವ ದಭಿಮಾನಿಸುವಂದು । ಸಹಜಂ ಚಿ
ವದವಧರಿಪಂದು ॥ ಅರಿದರ್ಥವ ನುಸುರಲು ಬೇಕೆಂದು। ಮೆರೆವಿಚ್ಛೆಯೊ
ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಬಿಂದು ॥ ವಿರಳತೆಯಹ ಕಾಲದೊಳುದಿಸಿರ್ದ । ಪರನಾದ
ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ವಡೆದಿರ್ದ ॥ ಅದು ತಾನೊಡಲೊಳು ವಾಙ್ಮಯವಾಗಿ । ಉ
ಸಿರ್ಪು ದದರ್ಥಾನ್ವಯವಾಗಿ ॥ ೫ ॥ ವರತನುಜನೆ ವಾಕ್ಕದು ನಾಲ್ಕ
ಪರೆ ಪಶ್ಯಂತ್ಯಾದಿಗಳೆನಿಸಿಕ್ಕು ॥ ನುಡಿವಾತ್ಮನ ತನುಮಧ್ಯದೊಳೆಂದು । ಬ
ದಿಹ ನಾದವೆ ತಿಳಿ ಪರೆಯೆಂದು ॥ ನಾಭಿಯೊಳದು ನಿಷ್ಕಳ ವರ್ಣತೆಯ
ಶೋಭೆಪಡೆಯೆ ಪಶ್ಯಂತಿಯೆ ತಿಳಿಯೆ ॥ ಹೃದಯದೊಳದು ನುಡಿವಿಚ್ಛೆಯ
ಳೊಂದಿ। ಒದವಿರೆ ಮಧ್ಯಮೆಯಪ್ಪುದು ಮುಂದೆ ॥ ಅದು ಕೇಳಸುವಿಂದ

ದಲಾಗಿ । ಪದವೆಂಟರೊಳಕ್ಷರ ರೂಪಾಗಿ ॥ ಪುಟ್ಟುವ ವಚನವೆ ವೈಖರಿ
ಕ್ಕು । ನೆಟ್ಟನೆ ಸಂಸೃತಿಗದು ಮೊದಲಕ್ಕು ॥ ೬ ॥ ಇಂತರಿವೆಯೆಯಂತ
ತ ಗೂಡಿ । ಹಂತೆಯೊಳಾತ್ಮಾಧ್ಯಾಸಂ ಮಾಡಿ ॥ ಆಹಾತಮದೊಳು
ೀಹಂ ಬಡೆದು । ದೇಹದೊಳಾತ್ಮಾಧ್ಯಾಸಂ ದಳೆದು ॥ ವರ ರಜದಿಂ ಏಷ
ೀಚ್ಛೆಯೊಳಾಳಿ । ಕರಣದೊಳಾತ್ಮಾಧ್ಯಾಸಂತಾಳಿ॥ ಶುದ್ಧಂ ಸತ್ವದಿ ಮಿಗೆ
ನೆತ್ತು । ಬುದ್ಧಿಯೊಳಾತ್ಮಾಧ್ಯಾಸಂ ಬೆತ್ತು ॥ ನೀನಿಂತೀ ನಾಲ್ಕಕೆ ಗುರಿ
ಾಗೀ। ಆನೆಂಬೀ ಭಾವಂ ಬಲುಹಾಗಿ॥ ಈ ತೆರದಿಂ ಪುರುಷನು ಯೆನಿಸಿರ್ಪೆ
ತ ಪ್ರಾಕೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಿರ್ಪೆ ॥ ೭ ॥ ಮಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನಾಕೃತಿಯೆ।
ಗೊಡಲಹ ಮನಮುದಿಸಿತ್ತರಿಯೆ॥ ಅದು ತಾನೇ ತನಗಿದಿರಟ್ಟಂತೆ। ಅದು
ಗನ್ಯಂ ತಾನೆಂಬಂತೆ ॥ ಬಹುವಿಧ ಭೂತ ಭುವನ ರೂಪಾಗಿ । ಬಹು ಕರ
ೀಂದ್ರಿಯವಸು ರೂಪಾಗಿ॥ ಸ್ಥಾವರ ಭೇದದ ಕೋಟಿಗಳಾಗಿ। ತೀವಿದಖಿಳ
ಗಮ ರೂಪಾಗಿ ॥ ತೋರುತ್ತಾ ಮನಮುಳ್ಳೊಡಿದೆಲ್ಲ । ತೋರುವದದು
ಲೊಂದುಮಿದಿಲ್ಲ॥ ಜಗವಿದರಿಂದ ಮನೋಮಯವೆಂದು। ಬಗೆದೋರುವ
ಸಿನ ತೆರನೆಂದು ॥೮॥ ಅಂತಾ ಕಲ್ಪಿತ ವಿಷಯತತಿಗಳು । ಇಂತೆಸೆದಿರ್ಪವು
ನ್ನುಳುಮೆಯೊಳು ॥ ಈ ವನ ಸಾಗರ ಸರಿದದ್ರಿಗಳು । ದೇವಾಸುರನರ
ರ್ದಿಕ್ಕುಗಳು ॥ ಇನಿತು ವಿಚಿತ್ರಂ ದಿಟವೆಂಬತೆ । ಜನಿಸಿತು ಪೊಂದೊಡಿ
ನು ಪರಿಯಂತೆ ॥ ಮೋಣದು ಕಂಡಾಗುಂಟೆನಿಸಿತ್ತು । ಕಾಣದ ಸೊತ್ತದನಿ
ನಿಸಿತ್ತು ॥ ಆವರವರಾ ಸ್ಮರಣೆಯ ಕತದಿಂದ । ವಿವಿಧ ಪ್ರತಿಭಾಸಕ ರೂ
ದ ॥ ಈ ಮನವಾಗಳು ಬೇರೂರಿಹುದು । ಈ ಮೂಜಗದಾಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ
ದು ॥೯॥ ಗಗನಜ ವಿಪ್ರನ ಕಥೆಯೊಡಲೆಂತು । ಜಗಮಿರೆ ನಿನ್ನೊಳು ಬಾಧಿ
ಂತು ॥ ನೆಗಳಿದಸರ್ಪಂನೇಣಿನೊಳೆಂತು । ಜಗಮಿರೆ ನಿನ್ನೊಳು ಬಾಧಿಸ
ತು ॥ ಭಾವಿಸೆ ಬಗೆಯ ವಿಕಾರವೆನಿಪ್ಪ । ಜೀವರಿಗಾಗಳು ಮೋಹಕವಪ್ಪ॥
ನದ ಸ್ಥಿತಿಯಂ ಪೇಳಿದೆವಿಂತು । ನಿನಗದರೊಳ್ಪುದು ವಾಕ್ತ ನವೆಂತು॥
ನದಂದವ ಕರುಣಿಸಬೇಕೆಂದು । ತನಯಂ ಗುರುವಂ ಕೇಳಿದೊಡಂದು
೦॥ ಪೊಸತಿದು ಸುತ ಕೇಳೈ ಮನವೆಂದು । ಪೆಸರು ಗೊಳಲು ಬಾರದು
ತೆಂದು॥ ಊಹಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಕುರುಹೊಂದಿಲ್ಲ। ಆಹಾ ಬರಿಯ ಬಯಲಿ
ತ್ತಿಲ್ಲ ॥ ಸೋಂಟಿಸಿ ಜಗದೊಳಗೊಂದಾನೊಂದು । ಉಂಟೆಂದಾಗಲೆ ಮೋಣಿ

ಲ್ಲಿಂಮ ॥ ಆವಾವ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ರೂಪು । ಭಾವಿಸುತಿಹುದದು ಮನವೆ
ರೂಪು॥ ಮನವೆಂದೊಡೆ ಸಂಕಲ್ಪವದೈಸೆ। ತನುಜನೆ ಸಂಕಲ್ಪವೆ ಮನವೈಸೆ
ಬಗೆಯಲು ಪೆಸರೆರಡೊಂದೇ ವಡಲು। ಜಗವೆಲ್ಲಂ ಸಂಕಲ್ಪದ ವಡಲು ॥೧
ಚಿತ್ತೊಂದೇ ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು । ಮತ್ತ ಮವಿದ್ಯಾ ಸಂಸೃತಿಯೆಂದು
ತಿಳಿ ಬಂಧಂ ಮೋಹಂ ತಮವೆಂದು । ಘಳಿಲನೆ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪೆಸರೆಂದು

ಕಂದ ॥ ಗತಿಯೈದನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ । ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾ
ಶಂವಂ॥ ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ। ಶ್ರುತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವರಚನಾಭೇದಂ

ಅಂತು ಗತಿ ೫ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣೆ ೫೫ಕ್ಕಂ ಚರಣ ೬೮೦ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಷಷ್ಠಮ ಗತಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಅನುನಯದಿಂದೀ ತೆರದಿಂ ।
ಮನದ ವಿಕಲ್ಪವನೆ ಪೇಳ್ದು ಬಳಿಕಂತದರಿಂ ॥
ಜನಿಸಿದ ಸಂಸಾರದ ಹದ ।
ನಿನಿತೆಂಬುದ ನೀಗಳರಿವ ತೆರದಿಂದು ಸುರ್ವೆಂ ॥

ಗೀತೆ ॥ ಚಿತ್ತೇ ಸಾಕ್ಷಾದೀಶನು ಕಂಡ್ಯಾ । ಮತ್ತಾ ಯೀಶನೆ ಜೀವನ
ಕಂಡ್ಯಾ ॥ ಈಶ್ವರತೆಯೊಳಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ । ಶಾಶ್ವತ ದುಃಖವನುಣು ತಿ
ಘೋರ ॥ ಘನತರ ಕರ್ಮಂಗಳ ಕಾಲಾಟ । ಜನನ ಜರಾಮರಣದ ಕೋ
ಚಾಟ ॥ ದೇವರಿಗೀ ಪರಿ ಬಂದಪುದೆಂದು । ಭಾವಿಸಿ ಕೇಳಿದ ಶಿಷ್ಯನಿಗಂದ
ಗುರುವೆಂದಂ ದುರ್ನೀತಿಗಳಿಂದ। ವರವಿಪ್ರನು ಶೂದ್ರತೆ ವಡೆದಂದ॥ ಈಶನ
ತಾನೇ ಸಂಕೋಚತೆಯ । ಲೇಶದಿ ಬಗೆವಡೆದನು ಜೀವತೆಯ ॥೧॥ ಭೂತ
ಗಳಿಗಾಗುವ ಸಂಸರ್ಗ । ಈ ತೆರನಹುದೈ ಮೊದಲಾ ಸರ್ಗ ॥ ನಳಿನಭವನ
ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಹುದು । ಬಳಿಕಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕರ್ಮದಲಹುದು॥ ಕರ್ಮವ್ಯ
ಹಾರವೆ ಮುನ್ನವನು। ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದನದರಿಂದವನು॥ ಜನನಾಂತರವನ
ಬಿಡದೈದುವನು। ಜನಿಸಿದು ಕರ್ಮಫಲವನುಣುತಿಹನು ॥ ಅಂತಾ ಕರ್ಮ
ಕಾರಣಮಾಗಿ। ಮುಂತಿಹ ಸೃಷ್ಟಿಯೆ ಕಾರ್ಯಮದಾಗಿ॥ ಆ ಕಾರ್ಯವು

ಣ ವಶವಾಗಿ। ಲೋಕಂ ಕೆಡುವುದು ದುಃಖಿತವಾಗಿ॥೨॥ ಅಜಕಲ್ಪನೆಯಿಂ
ಃಹಂ ತೋರ್ಕುಂ । ನಿಜವದರೊಳಗಹಮುದಿಸುತ್ತಿರ್ಕುಂ ॥ ಚಿತ್ತಂತದರೊಳ
ಂಗಳೆ ಪೊಕ್ಕು। ವತ್ತಂ ಜೀವಂ ಪುರುಷನೆನಿಕ್ಕು ॥ ಮೊದಲಜನೊಳು ಕಲ್ಪ
ಯದು ಶಕ್ತಿ।ಪುದಿದೆಂತಿಹುದಂತೆಯೆತೆಚ್ಛಕ್ತಿ ॥ಜೀವರೊಳುಂದೊರಕೊಂಬು
ರಿಂದ । ಭಾವಿಸು ಮತಿ ಸಂಕೋಚತೆಯಿಂದ ॥ ಇದಮಹಮೆಂಬೀ ಕಲ್ಪನೆ
ಂಕ್ಕು । ಅದು ತಾನೇ ತಿಳಿ ಪೌರುಷಮಕ್ಕು ॥ ಆ ಪೌರುಷವೇ ಕರ್ಮವ
ಕ್ಕು । ಈ ಪರಿ ಭವವಾ ಕರ್ಮದಿಬಕ್ಕು ॥೩॥ ಅಹಮೆಂಬೀ ಬಗೆ ದೇಹದೊ
ರ್ಕು ॥ ಬಹಿರಂಗದೊಳಿದಮೆಂಬುದು ತೋರ್ಕುಂ ॥ ಅದು ಕೇಳೀ ಸಕಲಾ
ರ್ದೊಳಿರ್ಕ । ಆದರಿಂ ಬಹುಬಗೆ ನಿರವಧಿಯಕ್ಕು ॥ ಕೆಲಕೆಲವೆಡೆಯೊಳು
ೂಗಸಿಹದಲ್ಲಿ। ಕೆಲಕೆಲವೆಡೆಯೊಳಗಪ್ರಿಯವಿಲ್ಲಿ॥ ಹಿಡಿವ ಬಿಡುವಕರ್ಮಕ್ಕೆ
ಂಮೂಲ।ತಡೆಯದೆತತ್ಕರ್ಮವೆಭವಮೂಲ॥ಅದರಿಂದಭಿರುಚಿನಿನಗೆತ್ತಾನು
ದಿಸಿತ್ತಾದೊಡೆಕೇಳದು ತಾನು ।ವಿದಿತಂ ಬಂಧವೆನಿಪಸಂಸಾರ। ಅದನುಳಿ
ರೆ ನೀನೀಶಂಧೀರ ॥೪॥ ಆಪರಿ ವಡೆದಿಹ ಜೀವರಬಾಳು । ಈ ಪರಿಭೋಗ
ನೀವುದು ಕೇಳು॥ ಬೆಳಗುವದಿಂದ್ರಿಯತತಿ ವಿಷಯವನು। ಬಳಿ ವಿಡಿದಾರೈ
ದು ಮನವದನು ॥ಮತನಿಶ್ಚಯದಿಂದಾಕೃತಿಯ । ಪತಿಕರಿಸಲು ಚಿತ್ತವೆ
ಸ್ಮೃತಿಯ॥ ಧರಿಸಲದನು ಸಮ್ಮತವದು ತಾನು। ವರಿಸಿ ಮಗುಳೆ ಸುಖದುಃಖಿ
ಮ ತಾನು ॥ ಎನಲೊಡನವ ನಧ್ಯಾಸಂ ಬಡೆದು । ಘನವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನವೆ
ಡಿದು ॥ ನೀನದನರಿವುದೆ ಭೋಗವೆನಿಕ್ಕು।ಸೂನು ತಿಳಿಯೆ ನಿನಗದು ಪುಸಿ
ಮಕ್ಕು ॥೫॥ ಇಂದ್ರಿಯ ಗೋಚರವಾದ ವಿಷಯಮಂ । ಒಂದಿ ಪ್ರಿಯಮಂ
ಃಣಪ್ರಿಯಮಂ ॥ ಬಗೆಯಲು ದೇಹದೊಳುಂಡಿರಬೇಕು । ಮಿಗೆ ಕಾಮಿಸಿ
ೋಗಿಪುದದು ಸಾಕು॥ ಕಾಮಂ ಕ್ರೋಧಂ ಮೋಹಾದಿಗಳು। ತಾಮಸವವು
ೃದಯಗ್ರಂಥಿಗಳು॥ಆಗಳುಮನುರಿಂದತ್ತಿತ್ತೊಲಿವ।ಆಗಂಟೆನ ಭವಬಂಧನ
ನವ ॥ ಪುಟ್ಟುವ ಸುವಿವೇಕದ ಮನದಿಂದ। ನೆಟ್ಟನೆ ಕಡಿವುದು ನುಸೆದುಳಿ
ಮಂದ ॥ ಜಡದಿಹ ಸಂಕಲೆಯಂ ಕಡಿವಂತೆ ಕಡಿದೊಡೆ ನೀನಹೆ ಮುನ್ನಿ
ಂತೆ॥೬॥ ನಿನಗಾ ಸ್ಥೂಲಂಸೂಕ್ಷ್ಮಾಪರವು। ಎನಿಸುವ ತ್ರೈರೂಪಿ ನೋಳಾ
ರವು॥ ಒಂದೇ ನಿತ್ಯವೆನಿಸಿ ಕೊಳುತಿರ್ಕುಂ । ಹಿಂದುಳಿದೆರಡುಮಸತ್ಯಂ
ೋರ್ಕು॥ ವಿದಿತಂ ಸ್ಥೂಲಂ ಭೋಗಾಯತನಂ । ಅದನಿಡಿದಿಹುದೇ ಮನ

ಮರುಳುತನಂ॥ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆ ಬಗೆಗೊದಲಾಗಿಹುದು। ಭಾಸುರದತಿ ಮಾಯಿ
ಕವೆನಿಸಿಹುದು॥ ನಿರುತಂ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಕ ರೂಪು। ಪರವೆನಿಸುವದದು ನಿಜ
ಚಿದ್ರೂಪು ॥ ಮೊದಲೆರಡರೊಳಾ ಭ್ರಮೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು । ಪದುಳದೊಳಿರು
ಚಿತ್ಪದದಳವಟ್ಟು ॥೭॥ ಶ್ರುತಿಮತಿ ನಿಷ್ಕಳ ಬ್ರಹ್ಮವೆಯೆಂದು । ನುತ ತಾಂತ್ರಿ
ಕರಿದು ಪರಶಿವನೆಂದು॥ ಮತ್ತೆ ಕೆಲರು ನಿಜ ಲಿಂಗವಿದೆಂದು। ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು
ನಾರಾಯಣನೆಂದು ॥ ಆ ಸಾಂಖ್ಯರುಗಳೆ ಪುರುಷನಿದೆಂದು। ವೈಶೇಷಿಕರಿದ
ನೀಶ್ವರನೆಂದು॥ ಕೆಲವರು ಬೌದ್ಧರು ಶೂನ್ಯಮಿದೆಂದು । ಕೆಲಬರೊಲಿದು
ವಿಜ್ಞಾನಮಿದೆಂದು ॥ ಸಂಕಲ್ಪದ ಭೇದನುಳ್ಳಂತೆ । ಶಂಕಿಸ ದುಸುರುವ ರವ
ರರಿದಂತೆ ॥ ಬಗೆ ಗೆಡಲಿಂತೆನಲಿಲ್ಲದೆಯೊಂದು । ಮಿಗುತೆಯ ನರಿ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ
ಮಿದೆಂದು ॥೮॥ ಉಳಿದ ನಿಜದೊಳಾ ಬಗೆಯಿಲ್ಲಾಗಿ । ತಿಳಿಯುದಯವುಲಯ
ವದಕಿಲ್ಲಾಗಿ॥ ಅದು ತನ್ನಿಂ ತಾಂತೋರುವುದಾ। ಅದು ನಿರ್ಲಕ್ಷಣನಿರ್ಗು
ಣಮಾಗಿ॥ ನಿರಘ ನಿರಂಜನ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಮಾಗಿ । ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ
ಮದಾಗಿ ॥ ಅದು ತಾನಿಹುದದರೊಳು ಮನವಿಲ್ಲ । ಅದರಿಂ ಕನಸು ನೆನಸು
ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ॥ ಬರಿಯರಿವಲ್ಲದೆ ಮೂಢತೆಯಲ್ಲ। ಅರಿಯದಂರಿಂದದು ಸುಪ್ತಿಯು
ಮಲ್ಲ ॥ ಆ ಚಿತ್ಪದವೇ ತುರ್ಯಮೆನಿಕ್ಕು। ಯೋಚಿಸಿ ತಿಳಿ ಕೈವಲ್ಯಮದಕ್ಕು
॥೯॥ ಉಳಿದಿಹುದೊಂದೇ ಸದ್ರೂಪಾಗಿ। ಬಳಿಕದರೊಳಗಾ ಬಗೆಪುಸಿಯಾಗಿ
ತಿಳಿವಡೆ ಮೃಗತೃಷ್ಣೆಯ ಜಲದಂತೆ । ಅಳಿವವು ಬಗೆಗಳು ನಿಜವರಿದಂತೆ ॥
ಬಿಡುವವು ಹೃದಯ ಗ್ರಂಥಿಗಳೆಲ್ಲ। ಕೆಡುವವು ತೋರುವ ಸಂಶಯವೆಲ್ಲ॥ತನು
ಜನೆ ಕರ್ಮಾವಳಿಲಯವೆಲ್ಲ । ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಭ್ರಮೆತನಗಿಲ್ಲ ॥ ಪ್ರಾರಬ್ಧದ
ವಾಸನೆಯುಳ್ಳನ್ನ । ಶಾರೀರ ವ್ಯವಹೃತಿಯಿರ್ಪನ್ನ॥ ಭಾವಿಸಲಾತಂ ಬದುಕಿಹ
ನಾಗಿ । ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ನೆನಿಪನಾ ಯೋಗಿ॥೧೦॥ ಮುಕ್ತಂಗಾದರಿವಿನ ಭೂಮಿ
ಗಳು ಮುಕ್ತಿಪಥದೊಳುಂಟವನೆರೆ ಕೇಳು ॥ ವಿರತನು ಮೋಕ್ಷವ ಬಯಸುವ
ದೊಂದು । ಗುರುಗಳನೈದಿ ವಿಚಾರಿಪುದೊಂದು॥ ನಿಸ್ಸಂಗತೆಯಂಪಡೆಯುವ
ದೊಂದು । ನಿಸ್ಸಂಶಯಸುಖ ವಿಡಿದಿಹುದೊಂದು ॥ ವಾಸನೆ ವಿಲಯುವ ನೈದು
ವದೊಂದು । ಭಾಸುರವೆನಿಸುವ ತುರ್ಯವದೊಂದು ॥ ಮೇಲಣ ತುರ್ಯಾ
ತೀತವದೊಂದು । ಕೇಳಿಂತಿವೆ ಸುತ ಭೂಮಿಗಳೆಂದು ॥ ತಿಳಿದಾ ಮುಕ್ತಿಪಥ

ಳಿಹುದೆಂದು । ಬಳಿಕೊರೆದಂ ಸದ್ಗುರು ವರನಂದು ॥ ೧೧ ॥ ಭೂಮಿಗೆ
ೀಗ್ಯನ ಚಿನ್ಹವಿದೆಂತು । ಭೂಮಿಗಳಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವೆಂತು ॥ ಕರುಣಿಸು
ವಂತೆನಗೆನೆ ಸೂನು । ಹರುಷದೊಳೊರೆದಂ ಗುರುಕುಲಭಾನು ॥

ಕಂದ ॥ ಗತಿ ಆರನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ ।
ಹಿತವೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥
ತತಿಶಯವಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ ।
ಲ್ರುತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ಬಂಧಮೋಕ್ಷದ್ವಿತಯಮ್॥

ಅಂತು ಗತಿ ೬ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣ ೬೬ಕ್ಕೆ ಚರಣ ೬೧೬ಕ್ಕಂ
ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಸಪ್ತಮಗತಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಇಂತೀ ನಿಜಸಾಧ್ಯವನೊಲ।
ವಿಂತಿಳುಪಿದೆ ನೀಗಳೆಸೆವ ಸಾಧಕರುಗಳಿರ॥
ವಂ ತತ್ಸಾಧನ ತತಿಯಂ।
ಸಂತರೊಡಂಬಟ್ಟು ಕೇಳ್ವ ತೆರದಿಂದುಸುರ್ವೆಂ

ತೆ ॥ ಸಾಧುಸುತನೆನೀ ಕೇಳ್ದಿಯರ್ಥ । ಸಾಧಕ ಜನಕತ್ಯಂತಹಿತಾರ್ಥ ॥
ಗಿ ವಿರಾಗಿಗಳೆಂದಿಳೆಯೊಳಗೆ । ಆಗಳೆ ತೋರುತ್ತಿಹರವರೊಳಗೆ ॥ ಭುಕ್ತಿ
ಖಂ ಸಂಸಾರದೊಳುಂಟು । ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೈದ ಲದರೊಳೇನುಂಟು॥ ಕಲ್ಮರ
ತಿರೆ ನಿದ್ರಿತನಂತೆ। ಪಾಳ್ಮನೆಯೊಳಗಣ ದೀವಿಗೆಯಂತೆ ಯೆನಗದು ಬೇಡಿ
ಪರವೇ ಸಾಕು। ಎನಗದರಿಂ ಸತ್ಕರ್ಮವೆ ಬೇಕು॥ ಎಂದೆನಿತಿರ್ಪರೆ ರಾಗಿ
ಕೆಲ್ಲ। ಅಂಥಾ ಭೂಮಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರೆಯಲ್ಲ ॥೧॥ ಕರ್ಮವದಾರು ತೆರದೊಳೆ
ಕರ್ಮ । ಧರ್ಮವನರಿಯದು ವಿಧಿ ವಿಡಿದಿರ್ಕು॥ ಸುರಪದವೀವುದೆ ಕಾಮ್ಯ
ನಿಕ್ಕು । ನರಕಪ್ರದವೆ ನಿಷಿದ್ಧ ಮೆನಿಕ್ಕು ॥ ನೇಮದ ನಿತ್ಯಂ ಜಾತಿಪ್ರ
ವು ॥ ನೈಮಿತ್ತಿಕವದು ಪುತ್ರ ಪ್ರದವು॥ದುರಿತ ಹರವು ಹರಪೂಜನಮಕ್ಕು।
ರಪದವೀವುದೆ ವಾಸನೆಯಕ್ಕು।ಇವರೊಳ್ಕಾಮ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧವನುಳಿದು।ತವಕಂ

ಮಿಕ್ಕುಳಿದವನೆರೆತಿಳಿದು || ಆಯಾಕರ್ಮವನೊಲವಿಂ ಮಾಡೆ | ಆಯಾಫ
ವಹುದವರಿಗೆ ಕೂಡೆ ||೨|| ಕರ್ಮಫಲದ ಸಗ್ಗದ ಸುಖದೊಡನೆ | ನಿರ್ಮಿ
ಹುದು ದು:ಖಂ ತನ್ನೊಡನೆ || ಒದವಿದ ಸಿರಿ ತೀರುತ್ತಿಹುದೊಂದು | ಅದ
ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗೆಳಸುವದೊಂದು ||ಆ ಪದವಳಿದರನೀಕ್ಷಿಪುದೊಂದು|ಈ ಪರಿಯೊಳ
ತಾಪತ್ರಯ ಬಂದು || ಅಡಿಗಡಿಗಾ ಸುಖಮಂ ಕೆಡಿಸುತ್ತ| ಬಿಡದೂಡಿಪುದೆ
ದು:ಖದ ಮೊತ್ತ|| ಅಲ್ಲಿಂ ಪುನರಾವರ್ತಿಯನೈದಿ | ಇಲ್ಲಿ ಮಗುಳೆ ಜೀವತ್ವ
ನೈದಿ || ತೊಳಲುತ್ತಿಹುದಿಂತೀ ಭವದಲ್ಲಿ | ನಿಲುವೆಡೆಯಾವುದು ಕರ್ಮ
ಳಲ್ಲಿ ||೩|| ಬಳಿಕಾ ಭವದೊಳು ಸುಕೃತವನೇಕ|ಫಲಿಸಲು ಪುರುಷಂಗಹುದ
ವಿವೇಕ || ಅವನೀ ಭವದು:ಖಗಳ ನೋಡಿ | ಅವನೆಲ್ಲವನತಿಗಳೆದೀಡಾಡಿ |
ದು:ಖದ ಕಾಟಕ್ಕಂದತಿ ಬಾಡಿ | ದು:ಖಂ ಬೆರಸದ ಸುಖಮಂ ನೋಡಿ |
ಪೊರಗೀ ಸತಿ ಪುತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ| ಅರಸಿಯು ಕಾಣದೆ ಲೇಸುವನಲ್ಲಿ|| ಪಡೆವೆ
ಯೊಳು ಮೊದಲತ್ಯಾಯಾಸ | ನಡುವಿನಿತಿಹುದೆಲೆ ಸುಖದಾಭಾಸ || ಕ
ಯೊಳು ಹೇಸಿಗೆ ಮುಸುಗುತ್ತಿಹುದು | ಸಿಡಿ ಮಿಡಿಯಾಗಳೆ ಮನಸಿಂಗಹು
ದು ||೪|| ಬಳಿಕಿಂತೀ ವಿಷಯಂಗಳ ನೋಡೆ|ಘಳಿಲನೆ ಮೋಹಿಸಿ ಕೆಡುವವ
ಕೂಡೆ|| ಮುಗಿಲೊಡ್ಡೊಣೆ ಮಿಂಚಿನ ಕಳೆಯಂತೆ | ಮೃಗತೃಷ್ಣೆಯ ಕನಸಿನ
ಸಿರಿಯಂತೆ || ಸುರಧನು ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆಯ ಬಗೆಯಂತೆ|ತೆರೆದ್ವೀಪ ಜ್ವಾಲೆಯ
ತೆರನಂತೆ || ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಪರಿಯಂತೆ | ಮಳಿಗಲ್ಲಿನ ನೆಳಲಂಚೆಗ
ಳಂತೆ || ಯುವತಿಯ ಚಿತ್ತದ ಕಾಹುರದಂತೆ|ವಿವಿಧ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವು ತಾವಿಂ
ತೆ || ಅದರಿಂ ದೃಢಮತಿಯದರೊಳ್ಸಲ್ಲ | ಮುದವಣುಮಾತ್ರ ವನಿತುಮ
ಲ್ಲಿಲ್ಲ ||೫|| ಇಂತೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯದೊಳಾರೈದು | ಮುಂತವನೆಳಸುವ ಮನವಂ
ಬೈದು||ಕೆಡೆ ಮೆಟ್ಟುತ್ತದನುರೆ ಬೋಧಿಸುತ ಜಡಿದು ನಿಲಿಸಿ ಬಲುಹಿಂಬಂಧಿ
ಸುತ || ವಿಷಯದೊಳೆರಕವನುಳ್ಳವನಂದ | ಭಷಕನೆಲುವಿನೊಳು ರಮಿಯಿ
ಪ್ಪಂದ || ಎಂದೀ ವಿಶ್ವದ ವಿಷಯವ ನೋಡಿ| ಮುಂದೆ ಮನಂ ತರಹರದೊ
ಡಗೂಡಿ || ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಸರಿವುತ್ತ| ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನಾರೈವುತ್ತ||
ಇಹ ಮನುಜನೆ ಕೇಳ್ಭೋಗ ವಿರಾಗಿ | ಅಹನಾತನೆ ಸುಖದಿಚ್ಛೆಯ ಯೋಗಿ
||೬|| ವಿರತಿಗೆ ಬೀಜಂ ರೂಪಂ ಕಾರ್ಯ | ಪರಿವಿಡಿದುಂಟವನರಿ ನಿಜ

ರ್ಮ || ಅಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ದೋಷವನೂಹಿಪುದು | ಬಲ್ಲನೆ ಕೇಳದು ಬೀಜ
ಪುದು || ಬಳಿಕಾ ವಿಷಯವನುರೆ ತೊರೆದಿಹುದು | ತಿಳಿಯದು ರೂಪಂ
ನಿಸಿಹುದು || ಬಳಿಕವರಾಯಾ ವಾಸನೆಯಿಂದ | ಘಳಿಲನೆ ಮನವಲ್ಲಿರ
ೂಡಂದ || ಛಲಮಂ ಬಲಿದೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಹುದು | ಕುಳಪೂಗಿರಲದು
ರ್ಮವೆನಿಪುದು || ಇದು ವಿರತಿಗೆ ನಿಜಲಕ್ಷಣವಾಗಿ | ಇದನುಳ್ಳಾತನೆ ಸಹ
ರಾಗಿ ||೭|| ಆತಂ ಬಳಿಕೀ ಸಂಸೃತಿಯಲ್ಲಿ | ನೂತನಮಂ ಕಾಣೆನು
ನಲ್ಲಿ || ಕೇಳಿದುದನೆ ಮಗುಳೆಯು ಕೇಳುತ್ತ | ಮೇಳೈಸಿದುದನೆ ಮೇಳ
ುತ್ತ || ಕಂಡು ದನೇ ಬಳಿಕಂ ಕಾಣುತ್ತ | ಉಂಡರಸವನೇ ಮಗುಳೆಯು
ತ್ತ || ವಾಸಿಸಿದುದನೇ ಮೇಣ್ವಾಸಿಸುತ | ಈ ಸಕಲವ ನಿಂತರಿದರಿವುತ್ತ ||
ವಿಸೇಷಣ ವಿಧಿಯಂತೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟವಿದುಂಡುಳಿದುದೆ |ಬೇರಿಲ್ಲ || ಎಂದವ
ವನುರೆ ಬಿಟ್ಟವನು | ಅಂವಾ ವಿರತಿಯೊಳಳವಟ್ಟವನು ||೮| ಇಹ ಪರ
ೀಗದೊಳಿಹ ಸುಖವೇನು | ಬಹು ವಿಭವಂ ಬಡೆದೊಡೆ ತಾದೇನು||ಸುರ
ವಂದ್ಯತೆಯಿಂದಹುದೇನು | ಪರಸಾಲಂ ಕೃತಿ ರೂಪಿಂದೇನು || ಬಹುಸಿ
ಗಳಂ ಪಡೆಯಲದೇನು | ಮಹಿಯೊಳಗಿಹುದೆಲ್ಲವ ನರಿದೇನು ||ಅಜಹರಿ
ವಿಗಳಿಂದಹುದೇನು | ನಿಜಸುಖಮಿಲ್ಲದೊಡಿವರಿಂದೇನು || ಕಂಡಾಕ್ಷಣ
ಣೀಯಮಿಹೆಲ್ಲ| ಉಂಡಾಗಲೆ ನಿರಸನವಿಂತೆಲ್ಲ || ಸುಡುಗವನೊಲ್ಲೆನು
ನೆಂದವನು | ಬಿಡುವಂ ಕಾಮ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧವನವನು ||೯|| ಬಿಡಬೇಕೆನಿತ
ಂ ಬಿಡುವನ್ನ | ಕಂಡುಚಪಲತೆ ಚಿತ್ತದೊಳಳಿವನ್ನ || ವಿವಿಧವೆನಿಪ ವಾಸ
ುಳಿವನ್ನ | ಭವಮಾಲೆಯ ಕಡೆಯಂ ಕಾಂಬನ್ನ ||ಕ್ರಮದಿಂ ನಿಜವನಿ
ದರಿವನ್ನ ಃಸಮತೆಯು ನೆಟ್ಟನೆ ನೆಲೆಗೊಂಬನ್ನ || ಬಹುದುಃಖವಿಷೂಚಿಕೆ
ಣ್ಬನ್ನ | ಸಹಜಾರೋಗ್ಯತೆದೊರಕೊಂಬನ್ನ || ಲೇಸೆಲ್ಲಿಯು ದಕಟಾತ
ಗೆಂದು | ಲೇಸಂ ಕೊಡುವವರಾರ್ತನೆಗೆಂದು ||ಚಿರತರವಹ ಯೋಚನೆ
ಿದವನು | ವಿರತಿಯ ಪರಿಪಾಕಂ ಬಡೆದವನು ||೧೦|| ತಡೆಯದೆ ಸುಕೃತ
ಾಚರಿಪವನು | ಬಿಡುವಂ ದುಷ್ಕೃತವೆಲ್ಲವನವನು || ಧರ್ಮಂಗಳ ನೆಡೆವಿ
ಾಚರಿಪ | ಧರ್ಮ ಫಲಂಗಳನುರೆ ಧಿಕ್ಕರಿಪ || ಪರರ ಸಿರಿಗೆ ಮತ್ಸರವಂ
ೂಡ | ಪರ ಪೀಡೆಯ ನೆನಹಿ ಸೊಳೊಡಗೂಡ || ದೇಶೋಚಿತ ಕಾಲೋ
ತವಾಗಿ | ಆಸುರ ಗತಿಯುಳಿದನುಗುಣವಾಗಿ|| ಒಂದೆರಡಿನಿವಾತುಗಳಂ

ನುಡಿವ ಕುಂದದಿಳೆಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿರೆ ನಡೆವ ॥ ಇಂತೆಸಗುವ ಯೋಗವನುಳ್ಳವನು । ಇಂತಾದಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯುಳ್ಳವನು ॥೧೧॥ ಜೀವೇಶ್ವರ ಯೋಗವನರಿದಂದು । ಭಾವಾಧ್ಯಾಸಕೆ ಹರವಾದಂದು ॥ ಭವದ ಲತೆಯ ಬೇರಂಕೊಯ್ದವನು । ತವೆ ಪರಮಾನಂದವನೈದುವನು ॥

ಕಂದ ॥ ಗತಿಯೇಳನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ ।
ಹಿತಮೆನಿಪನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥
ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ ।
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ಸಾಧಕ ಸ್ಥಿತಿ ನಲವಿಂ ॥

ಇಂತು ಗತಿ ೭ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣೆ ೭೭ಕ್ಕಂ ಚರಣ ೯೫೨ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

॥ ಅಷ್ಟಮಗತಿ ॥

ಸೂತ್ರ ॥ ಇಂತಾದಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯೊಳ್ ।
ಸಂತಸದಿಂ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನಂ ನಿಜವೈರಾ ॥
ಗ್ಯಂ ತಾನೆಂದೊರೆದೊಲವಿಂ ।
ದಂತಿಳುಪುವೆ ನೀಗಳಿನ್ನು ಯೋಗ ಕ್ರಮಮಂ ॥

ಗೀತೆ ॥ ಯೋಗಕೆ ಬೀಜಂ ರೂಪಂ ಕಾರ್ಯ। ಆಗಳುಮುಂ ಟವನರಿಸುವಿಚಾರ್ಯ ॥ ಯಮವಾದ್ಯಂಗವೆ ಬೀಜವೆನಿಕ್ಕು॥ಕ್ರಮದೊಳವಂ ಮೇಣರಿಯಲ್ಬಕ್ಕು ॥ ವಲವಂದದ ಸದುಪಾಯಗಳಿಂದ। ಪಲವನುಭವಿಗಳ ಸಂಗತಿಯಿಂದ॥ ಚಲಿಸುವ ಮನವದು ಸುಸ್ಥಿರದಿಂದ। ನಿಲಲದು ರೂಪೆನಿಸುವ ದೆಲೆ ಕಂದ ॥ ಮುಗುಳೆ ಬಹಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳನು । ಮಿಗೆ ದುಃಖಪ್ರದ ಕರ್ಮಂಗಳನು ॥ ಒಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವದು ಕಾರ್ಯಮದಾಗಿ । ಬಲ್ಲನೆ ತಿಳಿ ಯುವನುಳ್ಳನೆ ಯೋಗಿ ॥೧॥ ಯೋಗಾಂಗಂ ಬಹುವಿಧಮಾಗಿರ್ಕು । ಯೋಗಿಗವೆಲ್ಲಂ ವಿಧಿಯಾಗಿರ್ಕು॥ ಯಮವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲು ದಶಭೇದ । ಕ್ರಮದಿಂದಂ ನಿಯ

ಂ ದಶಭೇದ ॥ ಎಸೆವಾಸನವದು ಪಲವಾಗಿಹುದು। ಅಸುರೋಧನವೇಳುಂ
ನಹುದು॥ ಅನ್ನ ವನುಂಬುದು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ। ಉನ್ನಿಸೆ ಧಾರಣೆ ಹೃದಯ
ಾರ ॥ ಸಲೆ ಶಿವ ಮೂರ್ತಿಯ ನೆನಹುಧ್ಯಾನ । ನಿಲಲಲ್ಲಿಯೆ ಮನವದು
ಿ ಮೌನ ॥ ಇವು ಸಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗದ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು । ಇವರ ಸುಲಕ್ಷಣವರಿ
ಸ್ತ್ರದೊಳು ॥೨॥ ಅಗುಣಾಷ್ಟಾಂಗಂ ತಿಳಿ ಬಳಿಕೆಂಟು । ಮಿಗಿಲೆನಿಸುತ್ತವು
ಸ್ತ್ರದೊಳು ॥ ತನುಮುಖ್ಯದ ವಿರತಿಯೆ ಯಮವಕ್ಕು । ಘನ ನಿಜ ಪದ
ಿ ನಿಯಮವೆನಿಕ್ಕು ॥ ಬಾಹ್ಯದ ದಾಸೀನವೆ ಯಾಸನವು। ಬಾಹ್ಯ ಕರಣದಳಿ
ಸುರೋಧನವು ॥ ಜಡ ವಿಮುಖತೆಯದು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ। ಒಡೆದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ
ರಣೆಶೂರ॥ ಪರಮುಂತಾನೆಂಬುದೆ ತದ್ಧ್ಯಾನ। ಪಿರಿದಲ್ಲಿಯೆ ಮನಮುಳು
ಲು ಮೌನ ॥ ನುತನಿರ್ಗುಣಮಿವರೊಳಗನುವಾಗಿ । ಮತಿ ನಿರ್ಮಳಯೊ
ಹನಾ ಯೋಗಿ ॥೩॥ ವೈರಾಗ್ಯದ ನಿಜಸುಖಮಂ ಬಲ್ಲ। ಸಾರ ಶ್ರುತಿ ಪಥ
ಂ ನೆರೆ ಬಲ್ಲ ॥ ದೇಹಾದಿಗಳಾತ್ಮತೆಯಂ ಕಳೆವ । ಊಹಿಸಲಾತ್ಮ ವಿಚಾ
ದೊಳುಳಿವ ॥ ಗುರುಗಳನೈದಿ ಬಿಡದೆ ಸೇವಿಸುತ । ನಿರುತಂ ಮನಮುಟ್ಟೆ
ಚಾರಿಸುತ ॥ ಸಾರತರದ ಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳುತ್ತ ।ಘೋರಭವದ ಕೇಡಂಕಾಣು
॥ ಇ ಲೆರಡನೆಯ ಪದಸ್ಥಿತನವನು । ಪರಮವಿಚಾರದ ಭೂಮಿಕೆಯ
ನು ॥ ಇಂತೆಲ್ಲವನ ವಿಚಾರಣವಲ್ಲ। ಮುಂತ ವಿಕಲ್ಪಂದಿಟಕದು ಸಲ್ಲ ॥೪॥
ಕಲಾರ್ಥಂಗಳ ಬಿಡುವಂತೊರೆವ । ಸಕಲಸುಖಂ ದೊರೆವಂತಿರಲೊರೆವ ॥
ದರದಿಂ ಸುಗೆ ಸದ್ಗುರುವಿಂದ । ವೇದರಹಸ್ಯಾರ್ಥವನೊಲವಿಂದ॥ ಕೇಳುವ
ೂತ್ತೀಶ್ವರಲಕ್ಷಣೆಯ। ಮೇಲಾ ಜೀವನ ನಿಜ ಲಕ್ಷಣೆಯ॥ಒಂದರೊಳಾದು
ಯಾಧ್ಯಾಸವನು ಮುಂದಾ ಬಹುವಿಧದಧ್ಯಾಸವನು । ಜೀವೇಶ್ವರರೇಕ
ದ ನಿಲವ । ಭಾವಿಸುತಾ ಸಹಜಾತ್ಮನ ನಿಜವ ॥ ತಿಳಿವನ್ನೆಗಮಾರೈವುತ್ತಿ
ದು। ತಿಳಿಯಧ್ಯಾತ್ಮವಿಚಾರವೆನಿಪುದು॥೫॥ಅರಿವಂಶವ ನೆಲ್ಲವನರಿವವನು
ರಿದರ್ಥದೊಳಭಿರತಿಯುಳ್ಳವನು॥ಮುಟ್ಟೆಯು ಮುಟ್ಟದ ಹೆರೆಯನದೆಂತು।
ಟ್ಟ ಭುಜಂಗಂ ಸುಖಮಿಹುದೆಂತು ॥ ವೈರಾಗ್ಯದ ಬಲದಿಂ ಬಿಟ್ಟೆರ್ದ ।
ರಯ ವಾಸನೆಯಂ ತೊಟ್ಟೆರ್ದ ॥ ಭ್ರಾಂತಿಗಳೆಲ್ಲವನುರೆ ಬಿಟ್ಟವನು।ಶಾಂತಿ
ಖಂ ತನಗಳವಟ್ಟವನು॥ ಸುವಿಚಾರಕ್ಕೆಡರಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವ। ತವೆ ಪೂರ್ವಾ
ರ್ದ ನಿಯತಿಯೊಳೆಸೆವ॥ ಬಳಕೆಯನುಳಿದು ಮಹಾ ವಾಕ್ಯವನು। ತಿಳಿವಂ

ಗುರುವರನೊಲವಿಂದವನು ||೬|| ತತ್ತ್ವಮಸೀತಿ ಮಹಾವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ| ತತ್ತ್ವಮ ಸೀತಿ ಪದಂಗಳವಕ್ಕೆ|| ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯಂ ಕ್ರಮದಿಂದರ್ಥ | ಅವು ಮತ್ತಂ ವಾಚ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥ|| ಮಾಯಾದ್ಯುಪಹಿತ ತತ್ಪದ ವಾಚ್ಯ| ಕಾಯಾದ್ಯುಪಹಿತ ತ್ವಂ ಪದವಾಚ್ಯ || ಪರತರ ಬೊಮ್ಮವೆ ತತ್ಪದಲಕ್ಷ| ತುರ್ಯನಿಜಾತ್ಮನೆ ತ್ವಂ ಪದಲಕ್ಷ|| ಉಭಯ ಪದದ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವ ಬಿಟ್ಟು | ಶುಭ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು || ಚಿದಖಂಡೈಕ ರಸವನರುಹಿಪುದು| ಅದು ತಾನಸಿ ಪದದರ್ಥವೆನಿಪುದು||೭||ಆತನೆ ಯೀತನೆನಿಪವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ| ಈ ತೆರನಹುದಿಂತೀ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ|| ಆ ಕಾಲಾದಿಕವಾ ರೂಪುಗಳು| ಈ ಕಾಲಾದಿಕವೀ ರೂಪುಗಳು|| ಬಿಟ್ಟವನೋರ್ವನೆಯೆಂದೊಡಬಾಧ್ಯ | ನೆಟ್ಟನೆ ನೋಡಿಂತಿಲ್ಲಿಯೆ ಬೋಧ್ಯ|| ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಕವ | ಇಲ್ಲಿಯ ಕಿಂಚಿಜ್ಞತ್ವಾದಿಕವ || ನೇತಿಗಳೆದು ಪದವೆರಡರೊಳುಳಿದ| ಚೈತನ್ಯವನೊಂದೆಂಬುದ ತಿಳಿದ || ಲಕ್ಷಣಮಿಂತೀಪದ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥ| ಅಕ್ಷಯ ಪದವೆನಿಪುದು ಪರಮಾರ್ಥ ||೮|| ಜೀವೇಶ್ವರರೇಕತ್ವ ಮಿದೆಂದು | ಭಾವಿಸಿ ತಿಳಿ ನಿಜಮಿಂತಿಹುದೆಂದು || ಘಟಮಠವೆರಡಂ ಬಿರ್ಚಿದೊಡೆಂತು | ದಿಟಮುಳಿದೆಂತಿಹುದಾಗಸವಂತು || ಭೃಗುಜ ರಘುಜ ಭಾವನೆಯುಳಿದೆಂತು | ಮಿಗುವುದು ವಿಷ್ಣುತ್ವವೆ ವೊಂದಂತು || ಬಿಂದುದ್ವಯಮಂ ತೊಡೆಯಲದೆಂತು | ಒಂದಲ್ಲದೆ ಶತವಿಲ್ಲಂತು || ಅಂದುಗೆಮುಕುಟಾಕೃತಿಯಳಿದೆಂತು| ಒಂದೇ ಮಿಸುನಿಯ ಗಟ್ಟಿಯದೆಂತು|| ಇಂತು ನಿಜೈಕ್ಯಂ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ| ಮುಂತೆ ವಿಕಲ್ಪಂ ಮಾಡಲು ಸಲ್ಲ ||೯|| ಬಳಿಕಿಂತಾತ್ಮ ವಿಚಾರತೆಯಿಂದ | ತಿಳುಪಿದ ಸದ್ಗುರು ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ || ದೇಹಾದಿಕವಾತ್ಮೇತರವೆಂದು | ದೇಹಾದಿಯನರಿ ವರಿವಾನೆಂದು || ದಶಮ ಪುರುಷನಳಲುವ ಬಗೆಯೆಂತು | ಪುಸಿಕಡೆಗೆಲ್ಲವ ನೋಡಿದೊಡಿಂತು||ಎನುತಂ ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಸಂನೆಲಿಸಿ| ತನಗಾಜ್ಞಾತೃತ್ವಾದಿಕಮೆನಿಸಿ|| ಇರ್ದಿರವಂ ಸುವಿಚಾರದಿ ನೋಡಿ ! ಪೊರ್ದಿದ ಬಗೆಗಳ ನುಡಿದೀಡಾಡಿ|| ನಿಸ್ಸಂಗತ್ವವೆ ತನಗಳವಟ್ಟು | ನಿಸ್ಸಂಶಯದೊಳಿಹನು ಮತಿನಟ್ಟು ||೧೦|| ಜ್ಞಾನಕೆ ಬೀಜಂ ರೂಪಂಕಾರ್ಯ| ತಾನುಂಟವನರಿವುದು ಸುವಿಚಾರ್ಯ || ಶ್ರವಣಾದಿಕವೇ ಬೀಜಮಿದೀಗ | ಅವು ಶ್ರುತಿ ಗೇಳ್ದುದು ಯುಕ್ತ್ಯನುಯೋಗ || ಅಹಮಾತ್ಮರನು ಪೃಥಕ್ಕರಿಸುವದು | ಸಹಜವದಕೆ ರೂಪೆಂದೆನಿಸುವದು|| ಮತ್ತಾ ಹಮ್ಮಿನೊಳಿಹ ಸಂಸಾರ| ಮೊತ್ತಂ ಬರಿಸುವ

ಃಖವಿಚಾರ|| ತೋರಿದೊಡವಕಾತ್ಮನು ಸಾಕ್ಷಿಕನು| ಬೇರವರಿಂವನೆ ಸುಖಿ
ನ್ಮಯನು || ಎಂಬುದೆ ಕಾರ್ಯವಿದನು ಬಲ್ಲವನು | ನಂಬಾನಿಸ್ಸಂಗತೆಯು
ವನು ||೧೧||ಮೂರನೆಯೆಸೆವೀ ಭೂಮಿಕೆ ತಾನು|ತೋರುತ್ತಿಹುದೆಂತೆನೆನಿಜ
ನು||ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾಮಾನ್ಯಾಸಂಗ| ಬಲ್ಲವೆ ಬಳಿಕ ವಿಶೇಷಾಸಂಗ ||

ಕಂದ || ಗತಿಯೆಂಟನೆಯದಿದಕ್ಕತಿ |
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶಮಂ ||
ತತಿಶಯವಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ |
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲ ನಿಜಕೆ ನಿಸ್ಸಂಗತ್ವಂ ||

ಅಂತು ಗತಿ ೮ಕ್ಕಂ ನಿರದಪಣ ೮೮ಕ್ಕೆ ಚಗಣ ೧೧೮೮ಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು .

ಶ್ರೀಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ನವಮಗತಿ .

ಸೂತ್ರ|| ಇಂತೀ ಪರ ಭೂಮಿತ್ರಯ |
ಮಂ ತಿಳುಪಿದೆನಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ನಿಸ್ಸಂಗ ||
ಕ್ಕಂತುಭತುಭೇದವದನೀ |
ಗಂ ತೋರ್ಪೆನನೂನ ಯುಕ್ತಿ ಸಂಗತ ಮಾಗಲ್ ||

ತೆ|| ಪೊರಗಣ ವಿಷಯದ ಚಿಂತೆಯನುಳಿದು | ಬರಿಗತ ಗೋಷ್ಟಿಗಳಂ
ರೆಗಳೆದು|| ನಿಜ ವೈರಾಗ್ಯದ ಬಲವೆಡೆಗಡನೆ| ಸುಜನರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಂ ಸಲೆ
ಡದೆ||ತಡೆಯದೆ ಸುವಿಚಾರದ ಭಸಿತವನು|ಪಿಡಿನಾ ಬುದ್ಧಿಯೆಂದೆನಿಸ ಮು
ರವನು|| ಬೆಳಗಿ ವಿಷಯ ಮಲಿನಂಗಳೆದಂಗೆ| ಒಳಿಕದರೊಳು ತನ್ನಂನೋ
ಂಗೆ | ಮುಚ್ಚಿದ ಬಗೆಯಂ ಕಳಿದುಳಿದಿರ್ದ | ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಸಮಸುಖವೆನಿ
ರ್ದ|| ನಿಜವೇ ತೋರುವುದಿದಿರಿಟ್ಟಂತೆ ಸುಜನಗೆ ಕರಗತ ಮಾಣಿಕದಂತೆ
|| ಆನೆಯನಾದಿಯು ಸದ್ರೂಪಾಗಿ | ಆನೇ ನಿಷ್ಕಳ ಚಿದ್ರೂಪಾಗಿ|| ಎಂದುಂ
ರ್ಮಳವಹಸುಖವಾಗಿ|ಒಂದೆನಗನ್ಯಂ ಬೇರಿಲ್ಲಾಗಿ||ಕೊಡದಂತಿರೆ ಯು ತಾ
ನುಮಲ್ಲ!ಜಡದಧಿಯಂತೆ ವಿಕಾರ್ಯನುಮಲ್ಲ||ದ್ವಿಜನಂತಿರೆ ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯ
ರ ಅಲ್ಲ | ನಿಜನಾಕದ ಪೋಲ್ಪ್ರಾಪ್ಯನುಮಲ್ಲ || ನೆರೆಯುದರಿಂ ನಾಲ್ಕೀಕರ್ಮ

ಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾನಲ್ಲದರಿಂ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ || ತಾನಲ್ಲಂ ಸಾಧಕನೆಂಬವನು । ನಾನಾ ಕರ್ಮದಸೋಂಕಿಲ್ಲದವನು||೨||ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಸವೆನಿಪ ಹಂಕಾರ| ತಾನೆಸಗಿದಕರ್ಮದೊಳು ಶರೀರ|| ಘಟಿಪುದು ಭೋಗಿಪ ಕರ್ಮ ಪದದೊಳು । ನಟಿಪುದು ಸುಖದುಃಖಾಕಾರದೊಳು || ಆ ಸುಖದುಃಖವನನುಭವಿಸುತ್ತ । ಈ ಸಂಸೃತಿಯೊಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತ || ಇಹ ಕತದಿಂದದು ಕರ್ತನು ತಾನೆ । ಸಹಜಂ ಮಾಡಿದ ನುಣುವದು ತಾನೆ || ಅದಕಧಿಕರಣವೆನಿಪ ತನ್ಮಾತ್ರ । ಪದವಾನದರೊಳ್ಕಿಂಚಿನ್ಮಾತ್ರ || ಪುದಿದಿಂತಿಲ್ಲಿರಲಾನು ನಿರಂಗ । ಅದರಿಂದೆನಗಾದುದು ನಿಸ್ಸಂಗ ||೩|| ನಿರವಯವೆನಿಸಿರ್ದಾಕಾಶಕ್ಕೆ । ಚರಿಸುತ್ತಲಿಹ ವಿಹಗ ಚಯಕ್ಕೆ || ಅವಕಾಶತೆಯಲ್ಲದೆ ತತ್ಸಂಗ| ಸವನಿಸದವರ ವಿಕಾರತರಂಗ|| ಈ ವಿಧದಿಂನಿಷ್ಕಳ ನಿಜದಲ್ಲಿ । ಜೀವನೆನಿಸಿ ತೊಳಲುತ್ತಿಹನಲ್ಲಿ || ಉಂಟಾ ಹಮ್ಮಿನಸಂಸೃತಿ ಭಂಗ । ಅಂಟದ ನಾನದರಿಂ ನಿಸ್ಸಂಗ|| ಎಂಬ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಳದ ವಿಭೇದ| ಇಂಬಿಂತೋರಲು ನಿಜಸುಖಿಯೊದ || ಸ್ಥಿತಿ ತನಗಿದು ಸಾಮಾನ್ಯಾಸಂಗ । ಸುತ ಮುಂದಣದು ವಿಶೇಷಾಸಂಗ ||೪|| ತೋರಿಕೆ ತೋರ್ಕೆಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಾರಣವದರೊಳಗಿಲ್ಲ || ಬ್ರಹ್ಮವು ಕಾರಣವಾಗಲರಿಯದು । ಬ್ರಹ್ಮವು ಚಿತ್ತದರಿಂ ವಿಕರಿಸದು || ಮಾಯೆಯು ಕಾರಣವಾಗಲರಿಯದು । ಮಾಯೆ ವಿಚಾರಸೆ ಪುಸಿರೂಪಿನದು । ಕಾರಣತೆಯುಮಿಂತಿವಕಿಲ್ಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವದಾಗಿ || ಗುಣಘಣಿಯದದೆ ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲ । ಗಣಿಸಲು ಬಗೆಯಲ್ಲದೆ ದಿಟಕಿಲ್ಲ || ಶ್ರುತಿಮತವಿಂತೀ ಯುಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ । ಪ್ರತಿಮತವಿದರೊಳು ಸುರಲಿಂಬಿಲ್ಲಿ ||೫|| ಜಗವಪ್ಪುದು ಮೇಣೀಶ್ವರನಿಂದ । ಬಗೆ ಕಾರಣನೀಶ್ವರನದರಿಂದ || ಎನಲು ಮರನು ಮಾಳಿಗೆಯಾದಂತೆ । ಪುನರಪಿ ಮರನಿಲ್ಲದೆ ಪೋದಂತೆ || ಪರಶಿವನೇ ಜಗದಾಕೃತಿಯಾಗಿ । ಪರಿಣಮಿಸಿದೊಡಂ ತವಸಲ್ಲಾಗಿ || ಲೋಕ ನಿಯಾಮಕನಿಲ್ಲವೆನಿಕ್ಕು ಈಕಲ್ಪನೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲಸುದಕ್ಕು । ಇದನೊಪ್ಪಲೆ ಬಾರದು ದೃಗ್ದೃಶ್ಯ| ಪುದಿದಿಹ ಲೋಕದ ನಿಯತಿಯುವಶ್ಯ || ತೋರಿಹುದಾಗೀಶ್ವರನು ಜಗಕ್ಕೆ । ಕಾರಣನಲ್ಲಿದು ಪುಸಿಯು ದಿಟಕ್ಕೆ ||೬|| ತರುರೂಪಿಂ ಬೀಜವೆ ಬಳಿಕೆಂತು । ಪರಣಮಿಸುವದಾ ಪ್ರಕೃತಿಯುಮಂತು|| ತೋರುವದೀ ಜಗದಾಕೃತಿಯಿಂದ । ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಾರಣಮುಂಟದರಿಂದ || ಎನೆ ಕಾರಣವಳಿದಾ ಕಾರಿಯವು । ಅನುದಿನಮಿಹುದುಳಿದಾ ಕಾರಿಯವು ||

ಳಿಕಾಗದು ಮುನ್ನಿನ ಕಾರಣವು । ತಿಳಿಯದರಿಂ ಜಗಕಿಲ್ಲಂ ಲಯವು ॥
ಾಣಲಿಯೆಂದರೆ ತೋರುವ ಸೃಷ್ಟಿ । ಜಾಣನೆ ಲಯವೇಳ್ವಾಗವು ಕ್ಲುಪ್ತಿ॥
ರಲಿಂತಿದನೊಡಬಡೆ ಲೇಸಲ್ಲ । ಪರಿಕಿಸೆ ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ॥ ೭ ॥
ೂಮಿಯೊಳುದಿಸಿದ ಮರಮಟ್ಟೆಂತು । ನೇಮದೊಳೆಲ್ಲಲ್ಲಡಗುವದಂತು ॥
ದು ವಿಶ್ವಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಳವಟ್ಟು । ಅದು ತಾನಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಟ್ಟು ॥
ೋಪುದು ತತ್ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನಿಜವಾದ । ರೂಪಂ ತಾನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಭೇದ ಜೇವು॥
ವಿನ್ಯಾಸ ವಿಶೇಷವನು । ಆ ಮುಕುಟಾದಿಕವೆನುತಿಹರದನು ಅದರಿಂ
ಪರೀತಾಕೃತಿಯಲ್ಲ । ವಿದಿತಂ ಬಗೆಯಲು ದಿಟವದಕಿಲ್ಲ ॥ ಬಗೆಯದು
ಾಯಾಮಯ ಬಂಬಂಧ । ಮಿಗೆ ಮಾಯೆಯೆ ಯವಿಚಾರಿತ ಬಂಧ ॥೮॥
ುಸಿಯಾರೋಪಿತ ಜೀವಾಭಾಸ । ಎಸೆವುದು ಬಗೆಯಂದದರ ವಿಲಾಸ॥ ಇನಿ
ು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ರೂಪಾಗಿ। ಕನಸಿನ ವೋಲು ಜಗತ್ರಯವಾಗಿ॥ತೋರು
ುದಾಯಾ ರೂಪಿಂ ದೃಷ್ಟಿ। ಬೇರೆಯೆನಿಸುತ್ತಿಂತಾಯ್ತೀ ಸೃಷ್ಟಿ ॥ಸ್ಥಿರವಲ್ಲಿದು
ಟವೆಂಬೀ ಬುದ್ಧಿ । ನಿರುತಂ ಪುಸಿಯೆಂದೆಂಬುದೆ ಸಿದ್ಧಿ ॥ ಅದರಿಂ ನಿತ್ಯಾ
ಂಗಂ ತಾನು । ಸದಮಲ ಸುಖ ಪೂರ್ಣವೆ ಯಾಗಿಹನು॥ ಅಂತು ವಿಶೇಷಾ
ಂಗದ ಭೂಮಿ। ಇಂತೆಂ ದರಿದಾತನೆ ಸುಕ್ಷೇಮಿ ॥೯॥ ಆ ನಿಸ್ಸಂಗತೆ ಪಡೆದ
ನಿರವು। ಸೂನು ತಿಳಿಯೆ ಕಲ್ಪನೆಗದು ಪರವು॥ ಅದು ತೆರೆಯಡಗಿದ ಸಾಗ
ದಂತೆ । ಅದು ಮೇಘಂ ತೊಲಗಿದ ನಭದಂತೆ ॥ ಪೊರೆಗಳೆದೆಲೆ ವಾಳೆಯ
ುಳಿಯಂತೆ । ಮರುತನಡಗಿದೆಡೆಯಣ ಸೊಡರಂತೆ ॥ ಎಲೆಯುದರಿದ ತರು
ನ ಪರಿಯಂತೆ । ನೆಲಸಿದ ಸುಖನಿದ್ರಿತ ನರನಂತೆ ॥ ಮಂಜುದೊಲಗಿ
ುರುಗುವ ರವಿಯಂತೆ । ಮಂಜೀರಾದಿಯಳಿದ ಪೊನ್ನಂತೆ ॥ ಎಸೆವುದು
ಚ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರವೆಯಾಗಿ । ಮಸಗಿಹುದೊಂದರ ಸೋಂಕಿಲ್ಲಾಗಿ ॥೧೦॥ ವಿಕೃತಿ
ುನುಳದೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ। ಸುಕೃತದಿ ವೈರಾಗ್ಯಂ ದೊರೆದಲ್ಲಿ॥ವರ ಮೋಕ್ಷಾ
ೀಕ್ಷೆಯ ಬಲದಿಂದ । ಗುರುವರನೊರೆದ ಸುಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ॥ ವಿರಚಿಪ
ಾಸ್ತ್ರದ ಸುವಿವೇಕದದೊಳು । ದೊರಕೊಂಡ ಜಡಾಜಡ ಭೇದದೊಳು । ಆ
ಜಡಸಂಗಂ ತನಗಿಲ್ಲೆಂಬ । ಆ ಜಡತನು ಮುಖ್ಯವೆ ಪುಸಿಯೆಂಬ ॥ ಮನದಾ
ೋಚನೆಯಿಂದ ಸಮಂತು। ಅನುವಾಯಿತು ಭೂಮಿತ್ರಯಮಿಂತು॥ ಇದು
ುದ್ಧಿಯ ಸುವಿವೇಕದೊಳಹುದು । ಅದರಿಂ ಜಾಗ್ರವೆಂದೆನಿಸಿಹುದು ॥೧೧॥

ಯೋಗವನಭ್ಯಾಸಿಪ ಮಾನವನು। ಯೋಗಂ ಸಿದ್ಧಿಸದೊಡಲಳಿದವನು॥ ಏನ
ಹನೆಂದುರೆ ಕೇಳ್ದನು ಸುತನು। ಆನಂದದಿಪೇಳ್ದಂ ಗುರುವರನು ॥

ಕಂದ ॥ ಗತಿಯೊಂಭತ್ತನೆಯುದಿದಕೆ ।
ಹಿತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥
ತತಿಶಯುವಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ ।
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ತನಗೆ ನಿಸ್ಸಂಗಯುಗಂ ॥

ಅಂತು ಗತಿ ೯ ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣ ೯೯ ಕ್ಕಂ ಚರಣ ೧೦೨೪ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮ:

—: ದಶಮಗತಿ :—

ಸೂತ್ರ ॥ ಕುಂದಿಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿತ್ರಯ ।
ದಂದಂ ಜಾಗರಣದೊಳು ಪೇಳ್ದಿಂ ತೊಲವಿಂ ॥
ಮುಂದೆ ಚತುರ್ಭೂಮಿಕೆಗಳ ।
ನಂದೊದಗು ವವಸ್ಥೆಯಮ್ಮ ನಂಬುಗೆ ಪೇಳ್ವೆಂ ॥

ಗೀತೆ ॥ ಕೇಳಲೆ ಸನ್ಮತಿ ಕೈರುವಚಂದ್ರ। ಪೇಳುವೆನಧಿಗತ ನಿಜಸುಖ ಸಾಂದ್ರ ॥ ಹುಟ್ಟಲು ಹೊಂದಲು ಬೇಸತ್ತಂಗೆ । ನೆಟ್ಟನೆ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ವಂಗೆ ॥ ಹಿಂದಣ ದುರಿತಕ್ಷಯವಾಯಿತ್ತು । ಅಂದಾ ಭವದ ಸುಕೃತ ಮೊದಗಿತ್ತು॥ಎಂಬುದಕಿದು ಕುರುವಾಯ್ತು ವಿರಕ್ತಿ । ಬೆಂಬಳಿ ವಿಡಿವುದು ಮೋಕ್ಷಾಸಕ್ತಿ॥ ಇಂದಾರಬ್ಧ ವಶದಲಹಪಾಪ। ಬಂದೊಡದನು ಮೇಣ್ಸುಗನುತಾಪ ॥ ಸಾಧು ಸಮಾಗಮನಾದಿಗಳಿಂದ । ಸಾಧಿತಮಾದುದು ಪುಣ್ಯದವೃಂದ ॥೧॥ ತಿಳಿಯಾತಂಗಭ್ಯಾಸಿಪ ಯೋಗ । ಫಲಿಸದ ಮುನ್ನವೆ ದೇಹ ವಿಯೋಗ ॥ ಆದಡೆ ಪಾಪದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲಾಗಿ । ಭೇದಿಸೆ ದುಃಖಂ ತೋರದೆ ಪೋಗಿ ॥ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಪುಣ್ಯದಲನುಬಂಧ। ಅಚ್ಚ ಸುಖವನುಣಬೇಕದರಿಂದ॥ ಆಯಾ ಭೂಮಿಕೆಗನುಗಣುವಾಗಿ । ಆಯಾ ಮೇಲಣ ಲೋಕಕೆ ಪೋಗಿ॥ ಆಯಾ ವಿಭವಂಗಳನೆಡೆಗೊಂಡು। ಆಯಾ ಸುಖ ಭೋಗಂಗಳನುಂಡು॥ ಆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲ ಕೆಲಕಾಲಕ್ಕೆ। ಪೋಪುದರಿಂದ ಬಹನೀಲೋಕಕ್ಕೆ ॥ ೨ ॥ ನೆಲಸಿದ ಸಿರಿವಂತರಯೋಗಿಗಳ। ಕುಲದೊಳುದಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ ಭೂಮಿಗಳ॥ ಒಳಗೆನಿತಳ

ಟ್ಟಿತು ಮತ್ತನಿತ । ಫಳಿಲನೆ ಪಡೆವನು ಮೇಲತಿಗುಣಿತ ॥ ಕೂಡುತ್ತಂ
ಜ್ಜನ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ। ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲಿ ವಿಚಾರದೆಶೆಗಳ॥ ಪೊಕ್ಕು ಮಗುಳೆಪೇಳ್ವ
ರ್ಗಂಗಳನು ಧಿಕ್ಕನೆ ತಿಳಿದು ರಹಸ್ಯಂಗಳನು॥ ನುಡಿವಾಚಾರ್ಯನ ಪದಸಂ
ತಿಯ। ಬಿಡದಾಳೋಚಿಸಿ ನಿಸ್ಸಂಗತೆಯ॥ ತಿಳಿದಾ ಸಾಮಾನ್ಯಾಸಂಗವನು।
ಳಿಕ ವಿಶೇಷಾಸಂಗ ವಡೆವನು॥೩॥ ಅಗಳೆಯಾ ನಿಸ್ಸಂತೆಯವನು।ಯೋಗಿ
ಮೆನಿಸಿಕೊಂಬನು ಬಳಿಕವನು ॥ ಮೊದಲೆಂತು ಸದಾಚಾರದೊಳಿರ್ಪ। ಿದ
ರೆಯುಡಗದೆ ಕಡೆಮುಟ್ಟಿಪ ॥ ಅಂತಾ ಮುನ್ನಿನಸುಗುಣಂ ಗೆಡದೆ ।
ಮುಂತಾ ಸದ್ಗೋಷ್ಠಿಗಳಂಬಿಡದೆ॥ ಇಹನವನಜ್ಞಾನ ತಮಸ್ಸೂರ್ಯ। ಅಹ
ಂತಾ ಯೋಗಿಯೆ ನೋಡಾರ್ಯ॥ಮೊಳೆವುದು ಮೊದಲು ಧರೆಯೊಳಾಪುಣ್ಯ
ಳವೇರುವದೆರಡನೆಯೊಳಗಣ್ಯ॥ ಮೂರನೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಿತವಾಗಿಹುದು।ನೀರನೆ
ಯೋಗಿಗನುಭವವಹುದು ॥೪॥ ಆತನು ಮೇಲಣ ಭೂಮಿಗೆ ಮುನ್ನ । ಆ
ನುವಳಿಯಲವಂ ತಿಳಿ ತನ್ನ॥ ನಿಜವಹ ಬಗೆಗನುಗುಣವಾಗಿರ್ದು ಅಜ ಹರಿ
ವಪದಮೊದಲಾಗಿರ್ದ॥ಒಂದರೊಳಿಚ್ಛಾ ಭುವನಂಗಳನು। ಮುಂದೆ ಪಡೆದು
ದ್ಭೋಗಂಗಳನು॥ ಅನುಭವಿಸುತ ಸುರ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳ।ಮನು ಮುನಿ ಗಂಧ
ರ್ವಾದಿ ತತಿಗಳ ॥ ಓಲಗಗೊಳುತಖಿಳೋತ್ತಮನಾಗಿ । ಲೀಲೆಯೊಳಿಹನಾ
ಜ್ಞ ಸುಯೋಗಿ॥ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತಾನೊಲವನ್ನೆಗಮಿಹನು। ಅಲ್ಲಿಯೆ ನಿರ್ವಾಣ
ನೈದುವನು ॥೫॥ಈಶ್ವರನಾಮವು ರಸನೆಗೆ ಬರಲು। ಶಾಶ್ವತ ಸುಕೃತಂಗಳಿ
ದು ಮಿಗಿಲು॥ ನುತ ಮೂರ್ತಿ ಧ್ಯಾನಂ ಮನಗೊಳಲು। ಶತಕೋಟಿ ಜಪಂ
ಳಿಗಿದು ಮಿಗಿಲು॥ ಪರಕಿಸೆ ಮೂರ್ತಿ ಧ್ಯಾನದ ಬಳಕೆ।ದೊರಕೊಳುತಿರಲಾ
ಧ್ಯಾನದ ಕುಳಕೆ॥ ಏಸಾನೋನೆರೆ ಮಿಗಿಲದರಿಂದ। ಲೇಸನೆ ತಿಳಿದ ಗುರೂಕ್ತಿ
ಗಳಿಂದ॥ ಪರಮೇಶ್ವರ ಜೀವೈಕ್ಯತೆ ವಡೆದ। ಪರಿಭವವಿದು ಪುಸಿಯೆಂಬುದ
ರಿದ॥ ಗುಣನಿಧಿ ಮುಕ್ತಂಗೋರ್ವರು ಸರಿಯೆ। ಅಣಿಮಾದಿಕ ವಾತಂಗಚ್ಚ
ಯೆ ॥೬॥ ಮುಕ್ತಂಗಪ್ಪಣಿ ಮಾದಿಗಳಿರವ । ವ್ಯಕ್ತಂ ಮಾಡುವೆನರಿಸುತಪ
ವ॥ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯಹುದಣಿಮೆ। ಅತಿಮೇಲಿಗೆ ಮೇಲಪ್ಪುದೆ
ರುಹಿಮೆ॥ ನೆಗಹಲಶಕ್ಯವೆನಿಪ್ಪುದೆ ಗರಿಮೆ ನೆಗಹುವೆಡೆಯೊಳಣವಪ್ಪುದೆ
ಘುಮೆ॥ ಲೋಕದರಿಕೆ ತಿಳಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆನಿಕ್ಕು।ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯಂ ಬಯಸಿದು ತನ

ಗಕ್ಕು|| ಜಗಮುಂ ಪ್ರೇರಿಸುತಿಹುದೀಶತ್ವ|ಜಗದೊಡೆತನವದು ತಾನೆ ವಶಿತ್ವ||
ಇವು ಮೊದಲಾಗಿರ್ದಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಿ | ತವೆ ಯೋಗೀಶಂಗಹುದು ನಿಬದ್ಧಿ ||೭||
ಬಳಿಕಾ ಭೂಮಿತ್ರಯಂ ಬಲಿದು | ತಿಳಿವಿನ ಸುಖದನುಭವದೊಳು ನಲಿದು||
ಎಲ್ಲಾಯಿಂದ್ರಿಯದೊಲವಂ ಜರಿದು! ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯದಮತಿಯಂ ಮರೆದು
ಜಗದಾಭಾಸಂ ತೋರುತ್ತಿಹುದು | ನೆಗಳಿದ ವಾಸನೆ ಲಯಸುತ್ತಿಹುದು|| ಅ
ರಿಂದದನು ವಿಲಾಯಿನಿಯೆಂದು|ಚದುರರ್ಪೇಳುವ ರಾದಶ ಬಂದು||ನೆಲಿಸಲು
ಯೋಗಿಯಮತಿ ದೃಢವಾಗಿ | ಚಲಿಸದೆ ತೋರ್ಪುದು ಸುಖಮಯವಾಗಿ ||
ಅದುತದ್ಭ್ಯಾನಿಗೆ ತಿಳಿ ಕನಸಕ್ಕು|ಅದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸುಭೂಮಿಕೆಯಕ್ಕು||೮||
ಸರ್ವದ್ವೈತವ ನಳಿದುಳಿದಿರ್ದ | ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರವೆ ಮೈಯಾಗಿರ್ದ || ಯೋಗಿ
ವಿಷಯದ ವಿಕಲ್ಪನೆಯಳಿದು| ಅಗಳೆ ಪೂರ್ಣಾಹಂಕೃತಿದಳೆದು|| ಆ ಸಂಸೃತಿ
ವಾಸನೆಯದು ಪೋಗಿ | ಓಸರಿಸದ ನಿಜಸುಖತಾನಾಗಿ || ಸಂತತವಂತರ್ಮು
ಖನಾಗಿಹನು | ಚಿಂತಿಸದಾ ಸುಖ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಿಹನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಹಿ
ರ್ಮುಖನಾದಂದು | ನೆಮ್ಮಿದ ನಿಜಸುಖವದು ಬಳಿಸಂದು || ಸಂಚರಿಪುಪರ
ವಶನೆಂತೆಂತ | ಪಂಚಮಪದವಿದು ಸುಪ್ತಿಯಮಂತೆ ||೯||ಆನಂದಿನೆಯೆಂಬೀ
ಭೂಮಿಯೊಳು | ತಾನಭ್ಯಾಸಿಗೆ ಮೇಲ್ಭೂಮಿಯೊಳು ||ಆನಂದಾವಿರ್ಭಾವದ
ಮನವ| ಆನಂದಪೊಳಡಗಿಸು ತನ್ಮನವ| ಮಾಡಲು ನಿರ್ವಾಸನೆ ಚಿತ್ತಾಗಿ|
ಕೂಡದ್ವೈತಂ ದ್ವೈತಂ ಪೋಗಿ || ಏನುಂ ತೋರದೆ ಬರಿಬಯಲಾಗಿ | ಆನಂ
ದದ ಪೂರ್ಣವೆ ತಾನಾಗಿ || ವರಚಿತ್ರದ ದೀಪದ ತೆರನಕ್ಕು | ತುರಿಯ ವಿದಾ
ರನೆ ಯವನಿಯೆನಿಕ್ಕು || ಆತಂ ಪರಪದವಾಗಿರುತಿಹನು ಆತನ ಖಂಡೈಕ
ರಸಂ ತಾನು ||೧೦|| ಆಗಳೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತಾನಾಗಿ | ಯೋಗಿ ಮಗುಳೆ
ವರ್ತಿಪನಂತಾಗಿ || ತಾನೆ ತನ್ನೊಳು ವ್ಯವಹರಿಪಂತೆ | ಜಾನಿಸೆ ತೆರೆ ಜಲ
ದೊಳು ಸುಳಿವಂತೆ!! ಶರೀರ ಸಂಪಿಗೆಯುಂಡಳಿಯಂತೆ! ಉರುಳುಪುದಾರಬ್ಧಂ
ಸವೆದಂತೆ|| ಸಪ್ತಮ ಪದವಿದು ತೂರ್ಯಾತೀತ|| ಕ್ಲುಪ್ತಿ ರಹಿತ ವಾಙ್ಮನಸಾ
ತೀತ || ಸತ್ತೆನಲಿಲ್ಲ ವಸತ್ತೆನಲಿಲ್ಲ | ಚಿತ್ತೆನಲಿಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ತೆನಲಿಲ್ಲ || ಅದು
ಕೇಳ್ಭಾವಕ ಗೋಚರಮಲ್ಲ | ಅದರಿಂ ನಿಜವಂತಿಂತೆನಲಿಲ್ಲ ||೧೧|| ಅಪ್ಪುದು
ಪರಮಾತ್ಮನ ಸದ್ಭಾವ| ಬಾಪಿಸಲದರೊಡ ವೆರಸಿದ ಜೀವ|| ಎಂತು ಮಗುಳೆ
ವರ್ತಿಪನೆನೆ ಸೂನು |ಇಂತು ಗುರೂತ್ತಮನೊರೆದಂತಾನು .... ||೧೨||

ಕಂದ ॥ ಗತಿಹತ್ತ ನೆಯದಿದಕೃತಿ ।
ಹಿತಮೆನಿಪನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥
ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯ ।
ಶ್ರುತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭೂಮಿಕೆ ನಲವಿಂ ॥

ಅಂತು ಗತಿ ೧೦ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣ ೧೧೦ ಕ್ಕೆ ಚರಣ ೧೦೬೦ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

—: ಏಕಾದಶಗತಿ :—

ಸೂತ್ರ ॥ ಇಂತೊಲಿದು ಪೇಳ್ದ ಸಾಧನ ।
ಸಂತತಿಯಿಂ ಸಾಧ್ಯದೊಡನೆ ಸಮರಸವೈದಿ ಸ ॥
ಮಂತಿಪ್ಪಯೋಗಿಯಾತನೆ ।
ಯಿಂ ತನುವಿರೆ ಜೀವಿಪನುವ ನರುವುವೆನೀಗಳ್ ॥

ಗೀತೆ ॥ ಬಳಿಕೇನುಂ ತೋರದೆ ಬಯಲಾಗಿ।ತಿಳಿವಿನಹಂಭಾವವೆ ಬರಿ
ಾಗಿ ॥ ಏನಾನೊಂದುಳಿದಿಹ ಸದ್ರೂಪು । ತಾನದು ತಿಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನ
ೂಪು॥ ಮತ್ತೆಯು ಜೀವನೆನಿಪ ಸಂವಿತ್ತು। ಮೊತ್ತದ ವಿಷಯುವ ನುಳಿದಾ
ೂತ್ತು ॥ ಸದಮಳನೆನಿಸುತ್ತಿಯ ಚಿದ್ರೂಪು । ಅದು ತಾನೆ ಪರಮಾತ್ಮನ
ೂಪು ॥ ಭ್ರಮಿಸದೆ ಭೋಗವನುಣುತಂ ತಾನು। ಸ್ತಿಮಿತಾಂಬುಧಿಯಂತಿರ
ತ್ತಾನು।!ಪದುಳಂ ಮಿಕ್ಕಿಹ ನಿಜಸುಖರೂಪು। ಅದು ತಾನೇ ಪರಮಾತ್ಮನ
ೂಪು ॥೧॥ ಜಡ ತೋರಿಕೆಗಳ್ತನ್ನೊಳಡಗಿ।ಅಡಗಿತ್ತೆಂಬೀ ಭಾವನೆಯುಡಗಿ॥
ುದಿಸಿಹ ಸಲೆ ನಿತ್ಯಾದ್ವಯ ರೂಪು । ಅದು ತಾನೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ರೂಪು ॥
ಗೆಯಿಂದಖಿಳಾ ಕಾರದಿ ತೋರ್ಪ।ಬಗೆಯದು ಕೆಡೆತಾನೋರ್ವನೆ ತೋರ್ಪ
ದವಿದ ಖಂಡಿತವಹ ನಿಜರೂಪು। ಅದು ತಾನೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ರೂಪು ॥
ಪಟದುಪಾಗಳಿಂ ಬೇರಪ್ಪ। ತ್ರಿಪುಟಿಯುಳಿದು ಚಿನ್ಮಾತ್ರವೆಯಪ್ಪ ॥ ಉಳು
ುಯೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ರೂಪೆಂದು। ತಿಳಿ ಮನುಜನೆ ನಿಜ ತುರ್ಯಮಿದೆಂದು
೨। ಆತ್ಮನು ಸುಖ ಚಿದ್ರೂಪಾಗಿರ್ಪ। ಆತ್ಮನ ಸತ್ತೆಯೆ ತಾನಾಗಿರ್ಪ॥ ಸಕ
ುವು ತನ್ನಯ ನಿಜವಹುದೆಂದು। ಅಕಲಂಕಾನಂದದಿ ಬೆರೆದಂದು॥ ವಾಸನೆ
ುಹುದನ ಪಾಯಿನಿಯಾಗಿ । ಆ ಸುಪ್ತನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಪಡಿಯಾಗಿ ॥ ಅನ್ನೆಗ

ಸಂಸ್ಕಾರದ ಹದನಿಂತು | ಇನ್ನಾಸುಪ್ತನ ಪರಿತಾನೆಂತು || ಆಗಳೆಯಾಗಲಿ
ತಳುವಿಂದಾಗಿ | ಮೇಗೆನಿಸುವ ಬಹು ದಿನಗತಿಯಾಗಿ || ತನ್ನಿಂಪರರಿಂದೆಚ್ಚ
ತ್ತವನು | ಮುನ್ನಿನ ಪರಿಯೊಳ್ವ್ಯವಹರಿಸುವನು ||೩|| ಬಲ್ಲನೆ ತುರ್ಯವದು
ತ್ತಮ ಯೋಗ | ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಸನೆ ತನಗಿರಲಾಗ|| ಲೀಲಾ ವ್ಯವಹಾರಂಗಳ
ಮರ್ಚಿ | ಮೇಲಣಕರಣಂ ಪೊರಗೆ ಬದಿರ್ಚಿ || ಏಗೈದೊಡೆಯಾತ್ಮನ ನಿಜ
ಪದದ| ಯೋಗಸುಖಂ ಬಿಡದಾಗಿಯೆ ಭವದ || ಹೊಲಬಿಲ್ಲಾಗಿಯೆ ಮಾಡಿ
ದನಲ್ಲ| ಒಲಿದುದನುಂಡೊಡನುಂಡವನಲ್ಲ ||ಕರ್ತವ್ಯಂ ತನಗೆಳ್ಳಿನಿತಿಲ್ಲ|ವರ್ತಿ
ಸನದರಿಂ ಮತ ತನಗಿಲ್ಲ|| ಈ ವಿಧದಿಂ ಬದುಕುತ್ತಿಹನಾಗಿ| ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನೆನಿ
ಪನಾ ಯೋಗಿ ||೪|| ಬಂದುದನಹುದಲ್ಲೆಂಬುವನಲ್ಲ | ಮುಂದಹನೊಂದಂ
ಬಯಸುವನಲ್ಲ || ಕಳೆದುದನೊಂದಂ ನೆನೆವವನಲ್ಲ | ತಿಳಿಯದರಿಂಮನಮುಂ
ತನಗಿಲ್ಲ || ಮೋಹಿತರೊಳು ಮೋಹಿತನಂತಿರ್ಪ | ಮೋಹರಹಿತರೊಡ ನವ
ರಂತಿರ್ಪ || ಕರ್ಮಿಗಳೊಳು ಕರ್ಮಿಗಳಂತಿರ್ಪ | ಕರ್ಮರಹಿತನೊಳಗವರಂ
ತಿರ್ಪ || ಭೋಗಿಗಳೊಳು ಭೋಗಿಗಳಂತಿರ್ಪ | ಯೋಗಿಗಳೊಳು ಯೋಗಿಗ
ಳಂತಿರ್ಪ || ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರವರಿಗವರಂತೆ | ಭಾವಿಸುತಿಹ ರುಪಹಿತಮಣಿ
ಯಂತೆ || ೫ || ಕಂಡರಿ ಗೆಲ್ಲರವೋಲೆಸೆವುತ್ತ | ಉಂಡುಪವಾಸಿಯೆನಿಸಿ ಚರಿ
ಸುತ್ತ|ಇಹನವ ನನುಸಂಧಾನವನರಿಯ| ಮಹಿಯನು ಸರಣೆಯ ನೀತಿಯನ
ರಿಯ || ಆಗುಂ ಜಾಗೆಯ ಬಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ | ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಹೊಲಬುಗಳಲ್ಲಿ||
ತನುವಿಡಿದಾ ರಾಗಾದಿಕಮುಳ್ಳ | ಜನರಂತಿರ್ಪನು ಮನದೊಲವಿಲ್ಲ|| ಭವ
ಮಾಲೆಯ ತೊಡಕೇನುಂಟದನು | ವಿವರಿಸೆ ಮುನ್ನವೆ ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟವನು ||
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನೆನಿಸಿ ಕೊಳುತಿಹನು | ತೀವಿ ನಿಜಾನಂದವೆಯಾಗಿಹನು || ೬ ||
ಮೋಹೋಪಾಧಿಕ ಜೀವತೆಯಳಿದು | ಊಹಿಸೆ ನಿಜಶಾಂತಿಯ ನೆರೆತಳೆದು||
ಇರುತಿರೆ ದಿವ್ಯಮಹಾ ಯೋಗಿಯನು| ಶರಣು ಪೊಗುವುದೊಲವಂ ಬಯಸು
ವನು||ವಂದಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಸಿ ನೋಡಿ|ಕುಂದದೆ ಪರಿತುಷ್ಟಿಗಳಂ ಮಾಡಿ||
ಪಡೆವುದು ಬಿಡದಖಿಳೋತ್ತಮ ಗುಣವ ಕೊಡುವನವನು ಸವಿಯದ ಸುಖ
ಪದವ || ಅಹಮಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತೀಶ್ವರನಾಗಿ | ಅಹುದೀಶ್ವರನಿಂದಖಿಳಮುದಾಗಿ ||
ಯೋಗಿಯನೊಲಿಸಿದೊಡಿಹ ಪರಸಿದ್ಧಿ | ಆಗಳೆ ಕೈಸಾರುವದು ನಿಬದ್ಧಿ ||೭||
ನೆರೆ ತಿಳಿಸುತ ನೀನದ್ವಯಯೋಗಿ| ಅರಿದಾಗಳೆ ಮುಕ್ತನು ತಾನಾಗಿ || ಈಕ್ಷಿ

ಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಳವಾದ । ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆಣೆಯಾದ ॥ ತುರ್ಯಪದದ
ಡಭ್ಯಾಸದೊಳು । ವರ್ಯನರಿವ ನೆಲ್ಲವನಳ್ತಿಯೊಳು ॥ ಪೂರ್ವದ ಜಾತಿ
ರಣಾದಿಕವ । ಸಾರ್ವಭುವನ ಚೇಷ್ಟಾಸಾಂಗಿಕವ॥ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂ ಪರಿಕಲ್ಪಿ
ಕ್ಕು। ಕಲ್ಪ ಶತಂಗಳನುಳಿದಿರಲಕ್ಕು॥ಒಲಿದೊಡೆ ಯೊಲಿದೊಲಿ ದಂತುಟಿ
ಕ್ಕು । ಬಳಿಕೊಲ್ಲದೊಡಿದ್ದಂತಿರಬಕ್ಕು ॥೮॥ ವರತನುಜನೆ ಕೇಳೀಯರ್ಥ
। ಪರಿಕಿಸಲರಿದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ॥ ಮನುಮುನಿ ಸಿದ್ಧ ಮಹಾಯೋಗಿ
। ದನುಜ ದಿವಿಜ ಗಂಧರ್ವಾದಿಗಳ ॥ ಮತ್ತೆಯು ನಾನಾವಿಧ ಶಕ್ತಿಗಳ।
ತ್ತದ ನರಕುಲ ನಾಗಾದಿಗಳ॥ ಪೇಳುವ ಇತಿಹಾಸಂ ಪಲವುಂಟು।ತಾಳು
ಸಿದ್ಧಿಗೆ ವಾಸನೆಯುಂಟು ॥ ತವೆ ತಿಳಿ ತದ್ಯೋಗದ ಬಲದಿಂದೆ । ಅವರಾ
ವಡೆದ ರದರಿಂದ ॥ ಇಚ್ಛೆಯಿಸಿದೊಡಂ ತಪ್ಪದು ತಾನು। ಸ್ವಚ್ಛಂ ಯೋ
ನ ಬಲನಿದು ತಾನು ॥೯॥ ಬಗೆದೋರಿಕೆ ಜಗದುದ್ಭವವೆಂದು । ಬಗೆ ವಿಸ್ತ
ದುದೇ ಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು॥ ಭಾವಿಸೆ ಬಗೆಗೆಡಲದು ಲಯವೆಂದು।ಜೀವೇಶರಿಗೇ
ಕ್ವಮಿದೆಂದು॥ ನಿರ್ವಾಣದ ನಿಜಮಂ ತಿಳುಪಿದೆವು॥ ಸರ್ವ ಸುಭೂಮಿಗಳಂ
ಳಿಡೆವು ॥ ಯೋಗದ ಸಿದ್ಧಿಗಳಂ ತೋರಿದೆವು । ಯೋಗಿಯ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಂ
ೋರಿದೆವು॥ ನಿನಗದರೋಳ್ ನಿಜಮತಿ ಸಲೆ ಸಂದು। ತನುಜನೆ ನೀನೊಲಿ
ತಿಹುದೆಂದು॥ಪರಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ನುಳಿದಿಹುದೆಂದು।ಒರೆದಂ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುವರ
ದು ॥ ೧೦ ॥ ಈ ಪರಿಯೊಳ್ತಿಳುಪಿದ ಗುರುವರನ । ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿ
ರತರನ ॥ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದ ನೊಸಗೆಯೊಳಾ ಸುತನು । ತನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯೊಳು
ಗತನು॥ ಗುರುವರನೀನಿಂತೆನ ಗೊಲವಿಂದ। ಪರಮಾರ್ಥವನರುಪಿದಕತ
ದ॥ ಭವಸಾಗರಮಂ ದಾಂಟಿದೆನಿಂತು। ಶಿವಸಂಪದ ಸಮನಿಸಿತೆನಗಿಂತು॥
ದು ವಾಙ್ಮನಸಾ ತೀತವೆಯಾಗಿ । ಅದು ನಿನ್ನೀ ಶ್ರೀ ಪಾದುಕೆಯಾಗಿ ॥
ರುಪಚಾರಂ ನಿನಗೊಂದಿಲ್ಲ । ಬೇರಿನ್ನೇನ ನುಸುರಲಿಂಬಿಲ್ಲ ॥೧೧॥ ಶ್ರೀ
ರು ಪೇಳ್ದ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯೊಳು । ರಾಗಿಪ ಶಿಷ್ಯನ ಬೋಧಾಬ್ಧಿಯೊಳು ॥
ವಲ್ಯೋಪಾಯಾದಿಕಮಿರ್ಕು । ಸೇವಿತ ಸುಜನರಿ ಗಮರತೆ ಬರ್ಕು ॥

ಕಂದ ॥ ಗತಿಹನ್ನೊಂದನೆಯದಕಾ ।

ಯತಮೆನಿಪ ನಿರೂಪಣಂಗಳೇಕಾದಶವಂ ॥

ತತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ತಿಳಿಯು ।
ಲ್ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಿಲ್ಲಿ ಯೋಗಿವರನ ಚರಿತ್ರಂ ॥ ೧ ॥
ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣ ಸ್ಮೃತಿ ।
ಶ್ರುತಿಯರ್ಥವ ನಿಂತು ಕನ್ನಡಿಸಿದಂ ನಿಜಗುಣ ॥
ಯತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವೆಂ ।
ಕ್ಷಿತಿಯು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿದಂ ಪರೀಕ್ಷಿಪು ದನಿಶಂ ॥ ೨ ॥
ಇದನೋದಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ।
ರ್ಗೊದವಿದ ಭವಬಂಧವಳಿದು ನಿತ್ಯ ನಿಜಾನಂ ॥
ದದ ಘನಪದವಪ್ಪುದು ತ ।
ಪ್ಪದು ಸಲೆ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗದೊಲವಿಂದಿಳೆಯೊಳ್ ॥ ೩ ॥

ಅಂತು ಗತಿ ೧೧ಕ್ಕಂ ನಿರೂಪಣೆ ೧೨೧ ಕ್ಕೆ ಚರಣ ೧೪೬೯ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಗದ್ಯ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಸುರವಿಸರ ಮುಕುಟಮಣಿಗಣ ಕಿರಣ ಪ್ರಚುರ ಪ್ರವಾಹ ತರಂಗೀಣಿತಟ ವಿರಾಜಿತ ಚರಣ ಕಮಲಯುಗಳ ಶ್ರೀ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷ ಸಾಂದ್ರ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸಂಕ್ರಾಂತ ನಿರಸ್ತ ನಿಖಿಳ ಸಂಸಾರಶ್ರಮ ವಿಸ್ಫುರಿತ ನಿಜಾನಂದ ಸ್ವಾದನಾಸಕ್ತ ಚಿತ್ತೋಪೇತ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಪರಮಾರ್ಥ ಗೀತೆ ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣವು ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮ:

★ ಅನುಭವಸಾರ ★

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ ॥ ಪರತರಾನಂದಮಯ ಗುರು ಶಂಭು ಪದವೆನ್ನ ।
ಶಿರದೊಳಿರುತಿರ್ಕೆ ನಿಜಕರುಣದಿಂದೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಶ್ರೀಗುರುವೆ ನಿಜಸುಖದ ಸಾಗರವೆ ತೆರೆಮುಸಗು।ತಾಗಳುಂ ಬೆಳಗುತಿಹ ನಿನ್ನ ಕಡೆಗಣ್ಣ । ಳೀಗೆ ಸಂತಸವ ನಖಿಳರ್ಗೆ ॥೧॥ ಜಗದಾದಿ ಬೀಜಂಗೆ ನಿಗಮಾಂತ ವೇದ್ಯಂಗೆ।ನಗರಾಜ ಸುತೆಯ ರಮಣಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ। ಗಗಣಿತೋತ್ಸವದಿ ನತನಪ್ಪೆ ॥೨॥ ಶರ್ವಂಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವಾತ್ಮ। ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವ ವಹುದಾರಬಲದಿನಾ। ಸರ್ವಮಂಗಲೆಗೆ ನತನಪ್ಪೆ ॥೩॥ ಒಮ್ಮೆ ಗಣಪತಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೇನಾಧಿಪಂ । ಗೊಮ್ಮೆ ವೀರೇಶ ಗೊಮ್ಮೆ ನಂದೀಶ್ವರಂ । ಗೊಮ್ಮೆ ನಾನೊಲಿದು ನತನಪ್ಪೆ ॥೪॥ ಅಂದಿಂದು ಮುಂದೆ ಬಿಡದೆಂದೆಂದು ನಿಜಭಕ್ತಿ । ಯಿಂದೀಶನೊಡನೆ ಬೆರದು ಸುಖಮಿರ್ಪ ಗಣ । ವೃಂದಮಂಕೂರ್ತು ನತನಪ್ಪೆ ॥೫॥ ಇದಕೆ ಮೇಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಾನದಾವ ಸುಖ । ವದನೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ನರಿದೊಡೊಲಿದೀವಾತ್ಮ।ಪದವೆನ್ನಮಾನಸದೊಳಿರ್ಕೆ॥೬॥

ಇಷ್ಟದೇವತಾ ನಮಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ಒಂದಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧಿ ೬

ಸೂತ್ರ ॥ ಸಕಲ ವೇದಾಂತ ಸಾರವನೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಸಾ ।
ಧಕರಿಗೀ ಪ್ರಕರಣದೊ ಳೊಲಿದೊರೆವೆನು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಶ್ರುತಿಯನೇ ಸ್ಮರಿಸಿ ಪೇಳ್ದತಿಶಯದ ಋಷಿವಾಕ್ಯ । ಸ್ಮೃತಿಯೆನಿಸಿ ಲೋಕದೊಳು ಸೇವ್ಯವೆನಿಸಲಾ। ಶ್ರುತಿಯೇ ಪ್ರಮಾಣವಖಿಳರ್ಗೆ ॥ ೧ ॥ ಅದರೊಳುತ್ತರ ಭಾಗೆಯದು ತಾನೆಯುಪನಿಷ । ತ್ತದರಿಂದೆ ಮುಕ್ತಿ. ಯಹುದು ವಿದ್ಯಾತ್ಮ । ವದರೊಳಿಹುದಾದ ಕತದಿಂದೆ ॥೨॥ ತನ್ನನಾದಿಯ ವಿದ್ಯೆಯಂ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿ ಪರ । ಮೋನ್ನತಿಯನೈದಿ ಸುವಕಾರಣಂ ವಿದ್ಯೆ । ಗನ್ಯವೇ ಸೂಪ ನಿಷದರ್ಥ ॥ ೩ ॥ ಇಂತಾಗಲುಪನಿಷತ್ತಿಂ ತಿಳಿದು

ಮುಕ್ತಿಯಂ।ಸಂತರೈದುವದು ÷ ವೇದಾಂತ ವಿಜ್ಞಾನ। ಮುಂತಾದ ವಾಕ್ಯ
ವಿಹವಾಗಿ ॥೪॥ ವೇದಾಂತದೊಳು ಗೋಪ್ಯವಾದರ್ಥಮಂತ್ರಿವಿದಿ । ಯಾದೀ
ಪ್ರಕರಣ ವನೆ ಮಾಳ್ಪೆ ನಾತ್ಮಜ್ಞ । ರಾದರದೊಳಾಲಿ ಸುವಪಾಂಗು ॥ ೫ ॥
ಕುಂದದನುಭವಸಾರ ವೆಂದಿದಕೆ ವೆಸರನಾ । ನಂದದಿಂದಾತ್ಮ. ವಿದರಿಡಲು
ಪೇಳ್ವೆನೊಲ । ವಿಂದೆ ಸಾಧಕರು ತಿಳಿವಂತೆ ॥೬॥ ಬಾಧೆಗೊಳಿಸುವ ಪೂರ್ವ
ಸಾಧನಂಗಳನಿಲ್ಲಿ । ಬೋಧಿಪುದನುಳಿದೆ. ನವು ಮುನ್ನವೇ ಮರಸ। ದೀಧರೆ
ಯೊಳೊಪ್ಪುತ್ತಿಹವಾಗಿ ॥೭॥ ಇಲ್ಲಿ ಹಪ್ರಯೋಜನಂ ಸಲ್ಲಲಿತದಾತ್ಮಸುಖ ।
ವಿಲ್ಲಿ ಜೀವೇಶ. ರೇಕತ್ವವಿದು ವಿಷಯ । ವಿಲ್ಲಿ ಸಚ್ಛಿಷ್ಯ ನಧಿಕಾರಿ ॥೮॥ ಪ್ರತಿ
ಪಾದ್ಯವೆ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರತಿಪಾದಿಕವದಿಲ್ಲಿ। ಪ್ರತಿಪಾದಕವನು. ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯದೊಡನೆ
ಸಂ।ಗತಿಸೆ ಸಂಬಂಧವದು ತಾನೆ ॥೯॥ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಸಮಾಸ ಪಲ್ಲಟಂ ಮೊದ
ಲಾದ। ವೆಲ್ಲಮಂ ನೋಡ ದಿರಿ ನಿರ್ವೇರದ ಪಾಲ। ನೊಲ್ಲದೇ ಹಂಸ ಬಿಡುತಿ
ಹುದೆ ॥೧೦॥ ಇದರೊಳರ್ಥವೆ ಲೇಸು ಪದಬಂಧದೊಳ್ಪ್ರಾಸು। ಮೊದಲಾದವಿ
ಲ್ಲ.ದಿರೆ ತೊಡವನುಳಿದು ಕೂ । ಡಿದ ಕಾಂತೆಯಂತೆ ಸೊಗಸಕ್ಕು ॥ ೧೧ ॥
ಏನಾನು ದೋಷಂ ನಿಜಾನು ಭವದೊಳಗಿರ್ದೊ । ಡೆನದಂ ತಿದ್ದಿ. ತಿಳುಹು
ವದು ಶಾಂಭವ । ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನರಿದರಲ್ಲಿ ॥ ೧೨ ॥ ತೊದಲಿಂದೆ ನುಡಿಯೆ
ಶಿಶುವದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುತ । ಚ್ಚದುರರಾಯ್ಪೈಯ.ದೆಂತಾವ ದೋಷಮಿರ । ಲಿದ
ರೊಳೊಲಿದೊಪ್ಪುದು ಸುಖಿಗಳು ॥೧೩॥ಮುನ್ನಿನಾ ತ್ರಿವಿದಿ ಸೊಗಸಂ ನೀಡು
ತಿರಲಿದೇ । ನೆನ್ನದಾಲಿಪುದು. ಸಂಜೆಯೊಳು ಶಶಿಯಬೆಳು । ಜೊನ್ನವಿರೆ
ಸೊಡರಿ ಗೆಳಸರೆ ॥೧೪॥ ಶ್ರುತಿಯ ಸಂಸ್ಮೃತಿಯ ಸಮ್ಮತವಾದ ಕತಿದಿಸಿದ।
ನತಿಶಯಿಸಿ ಕೇಳ್ವ ದರಸಿನೊಪ್ಪದೊಳು ಸಂ । ಗತವಾದ ರಾಯ ಸದ
ವ್ರೋಲು ॥೧೫॥ ಗುರು ಬೋಧೆಯಿಂ ಪರಾತ್ಪರವಪ್ಪ ಚಿತ್ತುತ । ನ್ನಿರವೆಂದು
ನಿಜವ.ನರಿದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ । ವಿರಚಿಸಿದನೀ ಕೃತಿಯನಿಲ್ಲಿ ॥೧೬॥

ವೇದಾಂತ ವಿಜ್ಞಾನ ಸುನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಾ: ಸನ್ಯಾಸಯೋಗಾದ್ಯತಯಶ್ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಾ: ತೇಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕೇಷು ಪರಾಂತ ಕಾಲೇಪರಾಮೃತಾತ್ಪರಿ ಮುಚ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇ ॥ ಅರ್ಥ ವೇದಾಂತ ವಿಚಾರದಿಂದ ಯಥಾರ್ಥ ನಿಶ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪರಾದ, ಸನ್ಯಾಸಯೋಗದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣರಾದ ಯೋಗಿಗಳು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದ ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮರಾಗಿ ಸರ್ವಬಂಧದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಕರಣ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೨೨.

ಸೂತ್ರ ॥ ಗುರು ಸರ್ವಸುಖದೊಳೊಪ್ಪಿರಲೋರ್ವ ಶಿಷ್ಯನಾ ।
ದರದಿಂದೆ ಬಂದೆರಗಿ ಬೆಸಗೊಂಡನು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕರುಣ ಸತ್ಕಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಣತೆ ನಿರಾಶೆ ಸೌಂ । ದರತೆ ಮುಖತ್ವ ಸುಗುಣ ಸುಜ್ಞಾನಂಗ । ಳಿರಲವನೆ ಸೇವ್ಯಗುರುವಕ್ಕು ॥೧॥ ಗುರುದೇವತಾಭಕ್ತಿ ವಂವೇದ ನಿಧಿನಿಷ್ಠೆ । ವಿರತಿ ಮುಂತಾದ.ನವ ಸುಚ್ಛಾಬ ತ್ರಂಗ । ಳಿರಲವನೆ ಶಿಷ್ಯನೆನಿಸುವನು ॥೨॥ ಒಂದು ದಿನದೊಳು ಯೋಗಿ ವೃಂದದೊಡಗೂಡಿ ಸುಖ । ದಿಂದೊಪ್ಪುತಿರ್ದೊ.ಡಾ ಗುರುವರೇಣ್ಯನಂ । ಬಂದು ಕಂಡಾತನುಜನಲ್ಲಿ ॥ ೩ ॥ ಎರಡು ಪದವೆರಡು ಕರವೆರಡು ಭುಜ ದೆ ನೊಸಲು । ವೆರಡು ನೆಲಸೋಂಕ.ಲಷ್ಟಾಂಗದಿಂ ನಮಿಸಿ।ಗುರುವರ್ಯ ರುಣೆ ಸೆನಗೆಂದ॥೪॥ ಮತ್ತೆ ಗುರುಪಾದಮಂ ಪೊತ್ತು ಶಿರದೊಳು ಸುಖಂ। ತ್ತು ಕೈಮುಗಿದು. ನುತಿಸಿ ನೂರ್ಮಡಿಸಿ ನಲ । ವೆತ್ತು ಬೆಸಗೊಂಡ ನವ ಂದು ॥ ೫ ॥ ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನಪವನವಧರಿಸು ಪಲವಂದದಿಂ । ದಿರುತಿರ್ಪ ಜಗವಿ.ದೇನೆಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿ ಬಂ । ಧುರವಾಗಿ ತೋರುತಿಹುದೆಂತು ॥ ೬ ॥ ಕೆಲ ದಂ ಪುಸಿಯೆಂದು ಕೆಲರಿದಂ ದಿಟವೆಂದು । ಕೆಲರಿದಂ ಮೊದಲೊ.ಳಿಹುದರಿ ಡಿಲ್ಲೆಂದು । ಕೆಲರಿದಂ ನುಡಿಯಲರಿದೆಂದು ॥ ೭ ॥ ಬೇರೆಬೇರನುಮಾನ ರೆಬೇರೆ ತರ್ಕಂ । ಬೇರೆಬೇರಾದ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ। ಸಾರಿಸಂಪಾದಿ ವರಿಲ್ಲಿ ॥ ೮ ॥ ಏನೆಂದು ತಿಳಿವೆ ನಾನೇನೆಂದು ನಂಬಿ ಸಂ । ಧಾನಮಂ ರಾಳ್ಪೆ.ನಿದನೆ ಸತ್ಯಾರ್ಥ ನಿಧಿ । ನೀನೆ ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೧.

ಸೂತ್ರ ॥ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಾತ್ಮನಲ್ಲೀ ತೋರ್ಪ ।
ಲೋಕ ರಂಜನೆಯು ಕಾಲ್ಪನಿಕವೈಸೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕಂದ ಕೇಳಹುದು ನೀನಿಂದು ಮಾಡಿದ ಚೋದ್ಯ।ವಂದವಾ ಪೂರ್ವ.ದೀಗಳಿಂತದ ನಿನ್ನ । ಸಂದೇಹವಳಿಯಲೊರೆಯುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಇದ ವನರಿದೊ ಡವನೊದಿದು ಸಂಸಾರಮಂ । ಮುದದಿಂದೆ ಪಡೆವ. ನಕಲಂಕ ಾದ ನಿಜ । ಪದವನಂತದನೆ ತಿಳಿ ಪೇಳ್ವೆ ॥ ೨ ॥ ವರಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಿ

ಪೂರ್ಣ ನಿತ್ಯ ನಿಜ । ನಿರತಿಶಯ ನಿರ್ವಿ.ಕಲ್ಪ ನಿರುಪಾಧಿಯಾ। ಗಿರುತಿರ್ಪು ದೊಂದು ಪರಬೊಮ್ಮ ॥ ೩ ॥ ಉಂಟೆನಿಸ ದಿಲ್ಲೆನಿಸ ದುಂಟಿಲ್ಲೆನಿಸ ದಖಿಳ । ಕಂಟಕದ ಬೀಜ.ವೆನಿಪಸಾದಿಯ ವಿದ್ಯೆ।ಯುಂಟಾತ್ಮ ಸತ್ತೆಯೊಡಗೂಡಿ॥೪॥ ಆಧಾರ ಪಾಬ್ರಹ್ಮವಾಧೆಯವೀಮಾಯೆ । ಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ. ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಂ ತಾಥೆಯ ಮಿರ್ಪುದೆಲೆ ಪುತ್ರ ॥ ೫ ॥ * ದೇವಾತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬಾ ವಾಕ್ಯದಿಂ ಸಾರು । ವಾವೇದದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಾಯೆ ತತ್ವದೊ । ಳೋವಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿಹು ದೆಂದು ॥೬॥ ಅವಿರಳತ್ವದೊ ಳೊಪ್ಪ ವಿವರೊಳೇನಾನೊಂದು । ನೆವವಿಲ್ಲದ ಖಿಳ. ವಹುದು ತಿಳಿ ನಿರ್ನಿಮಿ । ತ್ತವೆ ತೋರ್ಪ ಕನಸಿಗೆಣೆಯಾಗಿ ॥೭॥ ತಿಳಿ ಯಲಾಧಾರವ ಪ್ಪುಳುಮೆಯೊಂದಾಧೇಯ । ದೊಳು ತೋರ್ಪುಪಾಧಿ. ಯಿಂ ಜಗಜ್ಜೀವೇಶ । ಕುಳವಾದುದೆನಿಸಿ ಮೆರೆಯುವದು. ॥ ೮ ॥ ಎಂದೊಡಾಧೇ ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಕೃತಿಯ ಬಾಧೆ । ಯಿಂದಲಾಧಾರ. ವಹನಿಜಕ್ಕಂ ಬಾಧೆ । ಯೆಂದೆಂಬೆಯಾದೊ ಡದಕೇಳು ॥೯॥ ತನ್ನೊಳಾಧೇಯ ರೂಪಿಂ ನೆಗಳಿ ಪರಿ ವತೊರೆ । ಯಿಂ ನೆನೆದು ಶೀತ. ವೆನಿಸಿ ಕೆಡದಾಧಾರ । ದಿಂ ನೆಲಸಿ ತೋರ್ಪ ಬಿಸಿಲಂತೆ ॥೧೦॥ ಚಿತ್ತುತನ್ನೊಳಗಿರ್ಪಸತ್ತಾದ ಮಾಯೆ ಬಹು । ವೃತ್ತಿಗಳ ನೈದ.ಲದರಿಂದೆ ಬಾಧೆ ವಡೆ। ಯುತ್ತಿರದು ತಾನುಳುಮೆಯಾಗಿ ॥೧೧॥ಚಿತ್ತು ತಾನೇ ವಿಕರಿಸುತ್ತಿರದು ದಿಳಿವಡೆಯ । ಸತ್ತು ವಿಕರಿಸುವ, ತೆರನಾವುದೆನ ಲಿದಂ । ಬಿತ್ತರಿಪೆನಾತ್ಮ ಜನೆ ಕೇಳು ॥೧೨॥ ಹಾನಿ ತನಗಿನಿತಿಲ್ಲ ದೀನಿಖಿಳ ಜಗವಾಗಿ।ತಾನೆ ತೋರುವನ. ನಿರ್ವಾಚ್ಯಮಾಯೋಪ। ದಾನನಾಗಿರ್ಪ ಪರ ಮಾತ್ಮ ॥೧೩॥ ಅದುತಾಂ ವಿವರ್ತವಹುದಿದು÷ ಸರ್ವಮಾತ್ಮೇತಿ । ವಿದಿತ ವೇದಾರ್ಥ. ವರಿ ರಜ್ಜು ಸರ್ಪನೆಂ । ಬುದರ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಮುಖದಿಂದ॥೧೪॥ ಇನ್ನು ಕೇಳಾಹೊನ್ನು ತನ್ನ ನಿಜಮುಂ ಬಿಡದೆ । ಭಿನ್ನ ಕಟಕಾದಿ, ರೂಪೆನಿ

---

* ಶ್ರುತಿ—ದೇವಾತ್ಮ ಶಕ್ತಿಂ ಸಗುಣೈರ್ನಿಗೂಢಾಮಭಿನ್ನಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾವಿದ್ವಾನ ಮೃತತ್ವಮೇತಿ. ಅರ್ಥ—ಸತ್ವಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಗೂಢವಾದಹಾಗೂ ಅಭಿನ್ನ ವಾದಪ್ರಕಾಶರೂಪಆತ್ಮದೇವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

÷ ಶ್ರು—ವಿಶ್ವ ಮಿದಂಸರ್ವಮಾತ್ಮೈವನಾನ್ಯತ್ತ ದನ್ಯಮಸ್ತಿ

ಅರ್ಥ—ಈ ಸರ್ವಜಗತ್ತು ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ಯ ಯಾವವು ಇಲ್ಲ

ಮು ವಿನ । ರ್ತಂ ನೋಡಿ ತಿಳಿಯುದಿದನಿಲ್ಲಿ ॥೧೫॥ ಇಂತಾದ ಕತದಿ
ಸಂತೀ ಜಗಂಬ್ರಹ್ಮ । ದಿಂತೋರುತಿಹುದು ಪಲ ತೆರದಿಸಿದು ನೈಗ ।
ಂತ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥವೆಲೆಪುತ್ರ ॥೧೬॥ ಪರಮಾರ್ಥವಲ್ಲದೀಪರಿ ಸತ್ಯದಂತರಿವ।
ಯಂತಮಿಹದು. ಜಗವಿದಾಶ್ಚೈಯಲಾ। ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲದೆರಡುಂಟೆ ॥೧೭॥

ಚಿದ್ವಿವರ್ತ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೪೮.

ಸೂತ್ರ ಚಿತ್ತಿನ ವಿವರ್ತವೆಂದನಲೇಕೆ ಜಗವಿದಂ ।
ಮತ್ತೆ ಮಾಯಾ ಮಾತ್ರವೆನಲಾಗದೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಶ್ರೀಗುರು ಪದಾಂಬುಜ ಪಾರಾಗರಸ ರೋಲಂಬ । ನಾಗಿ
ನೇಹದಿಂದೆರಗಿ ಮತ್ತೆ ಸೊಗ । ಸಾಗಿ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನುಬೋಧ್ಯ ॥೧॥
ಸುವರ್ಯ ಚಿತ್ತಯಿಸು ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿ । ನಿರತಿಶಯ ನಿತ್ಯ. ಜನಿ
ವರಣವಹ । ಪರಮನೆನಲೇಕೆ ಜಗವನ್ನು ॥ ೨ ॥ ಮಾಯೆ ಸದ್ರೂಪಿಣಿ
ನೀ ನಿಖಿಳ ಜಗವಾಗಿ। ಸಾಯುಸಂ ಗೊಳುತ. ಮಿಹುದೆಂದೊಡೇನು ಗುರು।
ಮು ಚಿತ್ತಯಿಸು ಬಳಿಕೊಂದ ॥೩॥ ಕೇಡು ಜಡ ದುಃಖದೊಡಗೂಡಿರ್ಪ
ವಿದಂ । ನೋಡಲಾ ಸಚ್ಚಿ. ದಾನಂದವೆಂದು ನೀ । ವಾಡಲೇನಘಟಿ ತವ
॥೪॥ ನೀವೆಂದ ತೆರೆನಾದೊಡಾವಾವ ವಿಕೃತಿ ಮ । ತ್ತಾವಾವ ಹಾನಿ.
ನು ಚಿತ್ತಿಗೆನಬೇಹು । ದೋವಿ ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ಸತ್ತೆನಿಸಿ ಜಗದುಪಾದಾನವೊಂದಿಲ್ಲಾಗಿ ।
ಚಿತ್ತಿನವಿವರ್ತವೆಂದೆನಬೇಹುದು ॥

ತ್ರಿ॰ ದಿ॥ ಎಲೆ ಮಗನೆ ಕೇಳ್ನಿನ್ನ ಚೆಲುವ ಚೋದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾ। ನೊಲಿದು
ಹಾರ. ವರುಪುವೆನೆನುತೆ ಸರ್ವ। ಸುಲಭ ಗುರುನಿಂತು ಬೆಸಸಿದನು॥೧॥
ಮಾತ್ಮನಿಂದನ್ಯ ಪರಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಸು । ಸ್ಥಿರಮಿರ್ಪುದೊಂದ. ನರಿಯಲಿ
ಗಿ ಯಾ । ಪರಮಾತ್ಮನಖಿಳವೆನಬೇಕು ॥ ೨ ॥ ಬೇರೊಂದು ಸತ್ತಾಗಿ
ತೋರುತಿಹುದೆನೆ ವೇದ। ಸಾರುವದ್ವೈತ. ಸಂಪಾದನಕ್ಕೆ ಬಲು । ದೂರಪ್ಪು
ಗಿ ಪೆರತಿಲ್ಲ ॥೩॥ ಆದೋಡೀ ಸಕಲದೊಳಗಾದ ವಿಕೃತಿಗಳಿಂದ । ನಾದಿ
ಂಗೆ. ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ನೀ । ನಾದರಿಸಿ ಕೇಳ ಲೊರೆಯುವೆನು ॥ ೪ ॥

ಹಾವಿನುದಯಾಸ್ತವಾ ಲೇವಣಕ್ಕಿಲ್ಲವಾ । ಲೇವಣದೊಳಾದ ತೆರನಂ
ಲೋಕಂ ಚಿ । ದಾವಲಂಬನದೊಳಿಹುದೈಸೆ ॥೫॥ ಎಂದೊಡೆರಡಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತೊ
ದೆಯುದು ನಿರ್ವಿಕೃತಿ । ಯುಂದಿರ್ಪುದಾಗಿ. ಸವಿಕಲ್ಪ ಕಜ್ಞಾನ । ವಂದಾದ
ದಾರ್ಗೆ ನಲುಕೇಳು ॥೬॥ ಯತಿಗೆ ಕನಸಿನೊಳೋರ್ವೆ ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನಿಸಿ ತ
ದ್ರತಿಕಾಂಕ್ಷೆ ದೋರ. ಲವನಿಗಾ ಮೋಹದುಪ। ಹತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿಜದಲ್ಲಿ ॥೭
ಅರಿಯುದರುಹಿಃಕೊಂಬು ದರಿವ ಕರಣಂ ಮಿಥ್ಯೆ । ಯರಿಏಂತಿವೇಕ. ಕಾ
ದೊಳ್ತೋರೆ ನಿಜ । ದರಿವಿಗಾ ಭ್ರಾಂತಿ ಯಣುವಿಲ್ಲ ॥ ೮ ॥ ನೀನರಿವುದ
ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞೇಯ ಸುವಿ । ಹೀನಸ್ತದೇತ. *ದೋಮಿತಿ ಯೆನು
ವೀದ । ತಾನೊರೆವುತಿರ್ದ ಕತದಿಂದ್ಯ॥೯॥ ಎಂದೊಡೀ ಪುಸಿಯರೂಪಿಂದಾ
ಜಗಮಿಂತು । ನಿಂದುಪಲಕಾಲ. ವಿಹುದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿ । ದಂ ದೃಷ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿ
ಯೊಳು ಪೇಳ್ವೆ ॥೧೦॥ ನಿಮಿಷವಹ ಕನಸಿನೊಳಗಮಿತ ಯುಗಮಿರ್ಪ ಸಂ
ಭ್ರಮವೆಂತು ತೋರು. ತಿಹುದಂತೆ ಜಗವಿದಾ । ವಿಮಲಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಚಿ
ಮಿರ್ಕು ॥೧೧॥ ಮೊದಲಿಲ್ಲದಿಂತು ತೋರ್ಪುದು ÷ ನತತ್ರಾದಿವಾ। ಕ್ಯದೊ:
ಳುದರಮಾದಿ. ವಾಕ್ಯದೊಳು ನಿಗಮ ಮಂ । ದದಬೋಧೆ ಸಾರು ತಿಹು
ದಾಗಿ ॥೧೨॥ ದೃಷ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ವೇದ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಿಂತಿದೆ ಸ । ಮೇಷ್ಟಿ ಯಕ
ತೌನೆ. ಜಗವಾದನಾತ್ಮನಿದು । ಶಿಷ್ಟ ಮತವೆಂದು ತಿಳಿಪುತ್ರ .... ॥೧೩

ಚಿದ್ವಿವರ್ತ ವಿಶೇಷ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೭೬.

ಸೂತ್ರ ॥ ಕಾರಣದೊಳುಳ್ಳ ಗುಣವಾ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬಿಡದೆ।
ಸಾರಿ ತೋರುತ್ತಮಿರುತಿರ ಬೇಹುದು ॥

ತರ್ದೇ ತದೋಂ ಏಕಮೇವ ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿ ವರ್ಜಿತಂ ॥

ಅರ್ಥ— ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸದ್ವಸ್ತು, ದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸರ್ವವೂ ಓಂಕಾರವೇ [ಪರಮಾತ್ಮನೇ] ಹೊರತು ತ್ರಿಪುಟಿಗಳಲ್ಲ.

÷ ನತತ್ರಾದೌದೃಶ್ಯಮಿದ ಮಾಸೀದೇಕ ಮೇವಸತ್ ॥

ಅರ್ಥ — ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದ್ವಿತೀಯ ಸದ್ರೂಪವೇ ಇತ್ತು.

‡‡ ಉದರ ಮಂತರಂ ಕುರುತೆ॥ ಅಥ ತಸ್ಯ ಭಯಂ ಭವತಿ ॥

ಅರ್ಥ — ಅಭೇದ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಕಿಂಚಿತ್ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ಭಯ ಆಗುತ್ತದೆ. [ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದವಿದ್ದಿಲ್ಲ.]

ತ್ರಿವಿಧಿ || ಮಗುಳೆ ಗುರುಪದಪದ್ಮ ಯುಗಳಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿ ಕೈ |
ಗಿದು ನುತಿಸುತ್ತೆ. ಸುಖದ ಸಂದಣಿ ಮನ | ಕ್ಕೊಗೆಯ ಬಿನ್ನಯಿ
ನು ಪುತ್ರ ||೧|| ಜಡ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಹೇತು ವಡೆದ ಕುಂಭಾದಿಗಳು ಜಡವೆ
ದಂತೆ. ಚಿತ್ಕಾರಣದ ಜಗಂ | ಜಡವಾಗಬಾರದೆಲೆ ದೇವ ||೨|| ಜಲದ
ವಾ ಫೇನದೊಳ ಗಗ್ನಿಗುಣವೆ ಸೊಡ | ರೊಳು ಸದಾಗತಿಯ. ಗುಣವೆ
ಸುವಿನೊಳಿರ್ಪ | ವೊಲು ವಿಶ್ವವರಿವೆ ನಿಸಬೇಕು || ೩ || ಗುರುವರ್ಯ
ನೆ ನಿಜಕರುಣದಿಂ ದೀವಿಮತಿ | ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ. ಪರಮಾರ್ಥಮಂ
ಳಿ | ಪೊರೆಯುದೆಂದೆರಗಿ ದನುಸೂನು || .... || ೪ ||

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ಪದ ೭೦.

ಸೂತ್ರ || ಚಿತ್ತುಪಾದಾನ ಕಾರಣವಾದೊಡಂ ಜಗವ |
ಚಿತ್ತೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪುದ ವಿವೇಕದಿಂದೆ ||

ತ್ರಿವಿಧಿ || ಸಾರಜ್ಞ ತಿಳಿ ನೀನೆ ಕಾರಣ ಗುಣಂ ತನ್ನ ಕಾರಿಯದೊಳಿ
ದು. ನಿಯಮವಲ್ಲಂ ದಧಿ | ಕ್ಷೀರ ಪ್ರಸೂನ ಫಲದಂತೆ. ||೧|| ಚಿತ್ತುಕಾರ
ೀ ಜಗತ್ತಿಗಾಗಿರಲೇನ | ಚಿತ್ತೆನಿಸಿ ಭಿನ್ನ. ಜಾತಿಯವಾಗಿ ತೋರು
ೂ ವಿಶ್ವವೆಸೆಯುವದು ||೨||ಮಗನೆ ಕೇಳಿಜಗಂ ಬಗೆಯಿಂದ ಚಿತ್ತೆನಿಸಿ|
ಮಾನುಮಾನ. ಯುಕ್ತ್ಯಂತರಂಗಳಿಂ | ಮಿಗೆ ನೋಡೆ ಸಂವಿ ನೆನ
ಕು ||೩|| ಜಳಹತ್ತಿ ಬರಲು ಮನೆಯೊಳಗುಳ್ಳ ಬೆಳಗ ಕ | ತ್ತಲೆ ಯೆನಿಸಿ
ತ್ತ. ಮಾ ಬೆಳಗೆ ತೋರ್ಪಂದೆ ತಿಳಿಯಾತ್ಮನಖಿಳ ವಹುದೆಂದು || ೪ ||
ಳಂಗೆ ಮರದಾನೆ ಪರಮಾರ್ಥಮಾಗಿರ್ದ | ಕರಿಯೆನಿಸಿ ತೋರಿ. ತಿಳಿಯೆ
ರನೆನಿಸುತಿಹ | ಪರಿಯಂತೆ ವಿಶ್ವವರಿವೈಸೆ || ೫ || ಜಗವೆಂಬ ತೆರೆ ಮೀರಿ
ಗೆ ಚಿತ್ಪಯೋನಿಧಿಯೊ | ಳೊಗೆದಲ್ಲಿ ಯಡಗುತಿಹುದಾಗಿ ಮಧ್ಯದೊ |
ಯುದೆಂತರಿವಿ ಗೆರವೆಂದೂ||೬||ಈ ನಿಖಿಳವಾತ್ಮಂಗೆ ತಾನನ್ಯವೆನಲೇಕೆ |
ನಮಿಹುಪಾದ. ಕತದಿನೆಂತೆಂ ದೊಡಾ | ಜ್ಞಾನದಂತೆಂಬುದನುಮಾನ
. || ಏನಾತ್ಮನೊಳು ಭಿನ್ನ ತಾನಿಲ್ಲವದಕೆ ತತ್ | ಜ್ಞಾನತ್ವಮಿಲ್ಲ. ವೆಂತೆ
ಗಗನ ಪ್ರಸೂನದಂತೆಂಬು ದನುಮಾನ ||೮|| ಸತ್ತಿಗಿದು ಭಿನ್ನವೆನಿಸು
ದು ತನ್ಮಯಂ | ಚಿತ್ತು ಕಾಣಿಸುವುದಾಗಿ ಮೃದನನ್ಯಮಂ | ಪೊತ್ತ

ಘಟದಂತಿದನುಮಾನ ||೯|| ನೆನಹಿಗೀ ಜಗವನ್ಯವೆನಲಿಲ್ಲ ವಾತ್ಮನೊಳು
ತನಗನ್ಯ ಹೇತು ವಿಲ್ಲದೊಪ್ಪಿಹುದಾಗಿ। ಕನಸಿನಂತೆಂಬು ದನುಮಾನ||೧೦
ಈ ವಿವರ್ತಕ್ಕಂ * ಸದೇವ ಸೋಮ್ಯೇತಿ ಯಾ ÷ ತ್ಮೈವೇದಮಿತಿ:: ಸ.ವ
ಯಮಾತ್ಮೇತಿ ಯೆಂ|ದಾ ವೇದಮುಂಟು ತಿಳಿಪುತ್ರ || ೧ || ಭೂತವಾ ಭು
ನವಾ ಜಾತವಾ ಜಾಯುವಾ । ನಾ ತತ್ವವೆಲ್ಲ. ವಾತ್ಮನೆಂದಿಹ ನಿಗಮ|ಜಾ
ದರ್ಥವನೆ ತಿಳಿಯೊಂದೆ || ೧೨ || ಇದು ಕಾರಣಂ ಲೋಕದುದಯವಾ ಶಿ
ಜೀವ । ರುದಯವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ದೊಳು ಕಲ್ಪಿತಾಕಾರ । ದುದಯವೆಂದರಿಯ
ದೆಲೆ ಸೂನು || ೧೩ || ಇಂತು ಯುಕ್ತ್ಯನುಮಾನ ಸಂತತಿಗಳೊಡನೆ ಶ್ರುತಿ
ಮುಂತಾಗಿ ವಿಶ್ವ.ವೇನೆಂಬ ಶಂಕೆ ಬಿಡು । ವಂತೊಲಿದು ಪೇಳ್ದೆ ನಿದರ
||೧೪|| ಎಳೆಗಳೆಂಟವರೊಡನೆ ತಿಳಿಯೆ ಪಂಚಾಶೀತಿ । ಯಳವಟ್ಟ ಪದದೊ
ಳೆಸೆವಾದಿ ಸಂಧಿಯಿದ । ನೆಳಸಿ ಕೇಳ್ದವನೆ ಕೃತಕೃತ್ಯ || ||೧೫

ಚಿದ್ವಿವರ್ತ ಮನನಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೮೫.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೮ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೮೫ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

★ ಎರಡನೇ ಸಂಧಿ ★

ಸೂತ್ರ || ಜಗದೀಶ ಜೀವರಿರವೆಂತು ಕರುಣಿಸುವುದೆನ ।
ಗಗಣಿತ ಗುಣಾಂಬುನಿಧಿ ಗುರುವರ್ಯನೆ ||

ತ್ರಿವಿದಿ|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಸೋಮಂಗೆ ಸತ್ಯ ಸಖ|| ಧಾಮಂಗೆ
ಡಾನ. ಶೀಲಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ || ಗಾಮೋದದಿಂದೆ ನತನಪ್ಪೆ || ೧ || ಭವ
ದಾವದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುವ ಜೀವರಿಗೆ ಸದಾ । ಶಿವಪಥವ ತೋರ್ಪ. ಗುರು

---

* ಸದೇಸೋಮ್ಯೇದಮಗ್ರ ಆಸೀದೇಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ ಅರ್ಥ ಶಿಷ್ಯನೇ ಈ
ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗತಾದಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಆ ಸದ್ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಇತ್ತು.

÷ ಆತ್ಮೈ ವೇದಂ ಸರ್ವಂ [ಇದೆಲ್ಲವು ಬಾಧಾ ಸಾಮಾನ್ಯಾಧಿಕರಣದಿಂದ ಆತ್ಮವೇ
ಆದೆ]

:: ಸರ್ವಾಯುಮಾತ್ಮಾ [ಆ ಈ ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಬಹುರೂಪನಾಗಿರುವನು.]

ರ್ಯ ಬಿನ್ನಪವ । ನವಧರಿಪುದೀಗ ಕೊಲಿದೆನ್ನ ॥೨॥ ಶಿವ ಜೀವ ಲೋಕ
ಂಬಿವನೆಂತು ತಿಳಿವೆನಾ। ಶಿವ ಜೀವ ರಾವ. ನೆಲೆಯೊಳೆಂತಿಹರದನೆ।ವಿವರಿ
ನಗಾದಿ ಗುರುವರ್ಯ ॥ ॥೩॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩.

ಸೂತ್ರ ॥ ಚಿತ್ತೊಂದುಪಾಧಿ ವಶದಿಂದೀಶ ಜೀವರೆನಿ ।
ಸುತ್ತಮಿಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಬೇಹುದು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕಂದ ನೀನಿದನೆ ತಿಳಿವಂದದಿಂ ನಿಗಮಾರ್ಥ । ದಿಂದೊರಿವೆ
ಲಿದು. ಕೇಳು ಮಾಯೋಪಾಧಿ । ಯಿಂದೀಶನೆನಿಸು ತಿಹನಾತ್ಮ ॥ ೧ ॥
ತ್ತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ತಾದ್ಯುತವೋತ್ತಮು ಶಕ್ತಿ । ಯುಕ್ತನೆನಿಸುತ್ತೆ. ಜಗವೆ
ಮಂ ಪ್ರೇರಿ । ಸುತ್ತೆ ನಿಜಕರ್ತ ನಹನೀಶ ॥ ೨ ॥ ಅಂತಾ ಪ್ರಕೃತಿಯವ
ಂತರಂ ತಾನಾದ । ಹಂತೆ ಯುಪದಾನ. ವಾಗೆ ಜೀವಾತ್ಮಪೆಸ । ರಿಂ
ರ್ಪುದೊಂದೆ ಚಿದಖಂಡ॥೩॥ಅದು ಕರ್ತೃಭೋಕ್ತೃತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಗು
ವಿಶೇ । ಷದಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ. ಜೆರಸಿ ತದ್ಧರ್ಮವಾಂ। ತುದರಿಂದೆ ಜೀವ ನೆನಿಸು
ದು ॥೪॥ ಜೀವನೇತನ್ನ ಕರ್ಮಾವಳಿಯ ಫಲವನುಣ । ಲಾ ವಿಶ್ವಭೂತ
ತಿಕ ಪ್ರಸರಂಗ। ಳಾವರಿಸಿ ಕಾಣಿಪುದು ಜಗವು ॥೫॥ ಅದು ಸರ್ವ ದೇಹ
ಳಿಗೆ ದವಿ ಮೋಹಕವನಾಂ । ತದಿದೆಂಬ ಬಗೆಯು. ನೆಪಗಿ ಬಹುವೃತ್ತಿಗಾ।
ದವಾಗಿ ತಾನೆ ಮೆರೆಯುವದು. ॥೬॥ ಇಂತು ಶಿವ ಜೀವ ಜಗ ದಂತಮಂ
ಳಿವುದೋ । ರಂತಾವತಾಣ. ದೊಳಗೀಶ ಜೀವಾತ್ಮ ರೆಂತಿರ್ಪರೆಂಬು ದನೆ।
ಳು ॥೭॥ ಶಿವ ಜೀವರೀರ್ವರೊಂ ದವಯವಾಂತರದೊಳು । ದ್ಭವಕಂಜ
ರ್ಣಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ನೋಡ । ಲವಿರತಂ ಗೂಡಿ ಮೆರೆಯುವರು ॥ ೮ ॥ಜೇರಿ
ದವರೆಂತು ಬೇರೆನಿಸುತೊಂದರೊಳು।ತೋರುತಿಹರೆಂದೊ. ಡಿದಕೆದೃಷ್ಟಾಂ
ತಮಂ। ಸಾರಿ ನಿನಗೊರೆವೆ ನೆಲೆಪುತ್ರ ॥೯॥ ಜಲಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪೊಳೆವಂ
ರಂ ತಾನೆ । ನೆಲಸಿದಂಬರಮಿ. ವೆರಡುಮಿರ್ಪಂತೊಂದ। ರೊಳಗೆ ಜೀವೇಶ
ಹರೊಂಡ ॥೧೦॥ ಎಲ್ಲರೊಳಹೊರಗೆ ಮುನ್ನುಳ್ಳ ಚಿತ್ತಿಂಗೆ ಬೇ । ರಿಲ್ಲಿಬಿಂ
ಬಾದಿ. ಯನು ಪೇಳಬಹುದೆಂದೊ । ಡಿಲ್ಲಿ ನಿನಗರುಪುವೆನು ಕೇಳು ॥ ೧೧ ॥
ಸರಸಿಯೋಳ್ಮೇಲಣಂಬರವೆ ಮಾರ್ಪೊಳೆವುದ । ಲ್ಲಿರುತಿರ್ಪ ತಾರೆ ಮೇಘ

ಮುಂತಾದವಾ । ಸರಸಿಯೊಳಗೊಪ್ಪುತಿಹವಾಗಿ ॥ ೧೨ ॥ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗಗನ
ವೀಪರಿಯ ಮಾರ್ಪೊಳೆವಂತೆ । ಭರಿತವಹ ಚಿತ್ತು. ಶಿವ ಜೀವರೆನಿಸಿ ಸಂ
ಚರಿಸುವದುಪಾಧಿ ವಶದಿಂದ ॥ ೧೩ ॥ ಒಂದುಗಣಿತಕ್ಕೆ ಮುಂದೊಂದೆರಡು
ಮೂರಾದ । ಬಿಂದು ಬರೆ ಪತ್ತು. ನೂರು ಸಾವಿರವೆನಿಸಿ । ದಂದವಾ ಬ್ರಹ್ಮ
ದೊಳಗಿಂತು ॥ ೧೪ ॥ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದೀಶತ್ವ ವಿಕೃತಿಯಿಂ ಜೀವತ್ವ । ಸಕಲ
ಭೂತಂಗ ಳಿಂದೆ ಭುವನತ್ವವಹು । ದಕಲಂಕ ನೀನರಿವುದಿಂತು ॥೧೫॥

ಜಗಜ್ಜೀವೇಶ್ವರ ಕಲ್ಪಿತ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೮.

ಸೂತ್ರ ॥ ಶಿವ ಜೀವರಿರವನಾ ನಳಿನದಾಯತವ ನೊ ।
ಪ್ಪುವತೆರದಿನೆನಗೆ ಗುರುವರ್ಯ ಬೆಸಸು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ದಳವೇರುತಿಹಪುಳಕ ವಿಳಿವಶ್ರು ಗದ್ಗದಂ । ಗಳು ಸಹಿತ
ಗುರುವಿ ನಡಿಗೆರಗಿ ಪೊಗಳಿ ಮು । ತ್ತೆಳಸಿ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು ಬೋಧ್ಯ ॥ ೧ ॥
ಆ ಸರೋಜದ ಪರಿಯ ನಾಸರೋಜದೊಳು ಜೀ । ವೇಶರಿಹತೆರನ ನೊಲಿ
ದಿನ್ನು ಸತ್ಯ ಸುಖ । ವಾಸ ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ॥ ೨ ॥ ಎಂದೊಡೆಲೆ
ಮುಗನೆ ನೀನಿಂದು ಕೇಳ್ದೀ ಪ್ರಶ್ನೆ । ಯಂದವಾಗಿಹುದು. ಪೇಳ್ವೆನಿದನತಿ
ಗೋಪ್ಯ । ಮೆಂದು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ತಿಳಿಯುವದು॥೩॥ಗುದ ಲಿಂಗ ನಾಭಿ ಮತ್ತೆ
ದೆಗಳ ಭ್ರೂಮಧ್ಯ । ಮದು ಮೇಲೆ ಶಿರವಿ ವರೊಳೇಳು ಚಕ್ರಮಿಹ ।
ವಿದು ಸತ್ಯವೆಲ್ಲ ರೊಡಲಲ್ಲಿ ॥ ೪ ॥ ದಳ ನಾಲ್ಕು ದಳವಾರು ದಳಹತ್ತು ಹನ್ನೆ
ರಡು । ದಳ ಷೋಡಶ ದ್ವಿ.ದಳ ಸಾಸಿರಂಗಳಿಂ । ನಳಿನವಿಹವಾ ಕ್ರಮದೊ
ಳೊಂದಿ ॥ ೫ ॥ ಬೇರೆ ಬೇರಾಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರಧಿದೈವ । ಬೇರೆ ಬೇರಕ್ಷರ
ಪ್ರಕಾಶಂಗಳಿಂ । ಬೇರೆ ಬೇರೊಪ್ಪುತಿಹವಿಂತು ॥ ೬ ॥ ಅವರನಡುವೆಸೆದು
ತೋರುವ ದಿವ್ಯ ಕಮಲ ಮು। ಧ್ಯವನೈದಿ ಶುಭ್ರ ನಳಿನಮೊಂದಿಹುದು ತುಂ।
ಡವನಧಸ್ಸಾಗಿ ತಳೆದಲ್ಲಿ ॥೭॥ ಝುನಕಾಂತ ವರ್ನವದಕನುವಪ್ಪವೀ ಪೂರ್ವ
ವನೆ ಯಾದಿಯಾಗಿ. ನೋಡಲೆಂಟು ದಳಂಗ । ಳನು ತಾಳ್ದು ಬೆಳಗು ತಿರು ।
ತಿರ್ಕು ॥ ೮ ॥ ಪ್ರಣವಕರ್ನಿಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೆನಿಸಿ ಕಿಂಜಲ್ಕ ದಳ ವಣಿಮಾದಿ
ಭೂತಿ. ಯರಿವೆನಾಳಂ ಮಹಾ । ತ್ತಣಿಯರದ ಕಂದ ವದರಲ್ಲಿ ॥ ೯ ॥ ಅದು
ಹೃದಯವದು ಪರಮಸದನವದು ಹರಭವನ । ವದು ಪೂರ್ವಶಿಖರಿ. ಯದು

ಹಾಚಕ್ರನದು । *ಯದಿದಮೆಂದೆಂಬ ಶ್ರುತಿ ಸಿದ್ಧ ||೧೦|| ತಾತ ನೀನರಿ
ೂತಗೀತೆ ವಿದ್ಯಾನಾಥ । ಗೀತೆ ಶಿವಗೀತೆ. ಯೋಗಸಾರ ಸಮುಚ್ಚ ।
ತಿಶಯದರ್ಥ ವಿದು ತಾನು ||೧೧|| ಯೋಗೀಂದ್ರರಿದನೆ ಮುಂತಾಗಿ ಭಾ
ಸುತಲ್ಲಿ । ಯಾಗಳಾಜೀವ. ಪರಮಾತ್ಮರುಗಳ ಸಂ । ಯೋಗ ಸುಖಸಿದ್ಧಿ
ಡೆಯುವರು ||೧೨|| ವಾಲಾಗ್ರ ಶತಭಾಗೆಯಾ ಲೇಶದೊಳಗೊಂದ । ನಾ
ೋಕಿಸಲ್ಕೆ. ತದ್ರೂಪದಿಂದಿರ್ಪ ನಾಲೋಲಗತಿ ವಿಡಿದು ಜೀವ || ೧೩ ||
ಹನ ಲೇಖಾಕಾರವಹ ಜೀವನದರೊಳೊ। ಪ್ಪಿಹನಾದಿ ದೇವ. ನುಂ÷ಸತ್ಯ
ುಧ್ಯೆಯೆಂ। ದಿಹ ನೈಗಮಾರ್ಥ ವೆಲೆವತ್ಸ ||೧೪|| ವ್ಯವಹಾರಿ ಜೀವರಂತವ
ೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೂ । ಡುವನಲ್ಲದೀಶ ನಿಹನಾಗಿ ಜ ದ್ವಾಸುಪ। ರ್ಣ ವೆನಿಪ
ೀದ ವಿದಿತಾರ್ಥ || ೧೫ || ತನುಕುಂಭವಹಮುಂಬು ಘನ ಜೀವನದರಲ್ಲಿ ।
ಮನುಗುವಾ ಛಾಯೆ. ಪರಮನೇ ರವಿಯಂದ । ವೆನಿಸಿ ಚಿನ್ನಭದೊಳಿಹ
ಂತು || ೧೬ || ಅಲ್ಲಿ ಜೀವಂ ಚರಿಸುತೆಲ್ಲಾಗಳುಂ ಭೋಗ್ಯ । ಮೆಲ್ಲಮಂ
ನುಂಜಿ ಸುತ್ತೆ ಜಾಗರಣಾದಿ । ಪಲ್ಲಟದವಸ್ಥೆ ವಡೆಯುವನು || .... ||೧೭||

ಜೀವೇಶ್ವರ ವಿಶೇಷ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೫.

ಸೂತ್ರ || ಜೀವನೆಡೆಯಾಟದಿಂದೇನಹು ದದೆಲ್ಲಮಂ ।
ದೇವ ಪೇಳೆನಗೆಂದೊ ಡೊರೆದನಂದು ||

* ಯದಿದಂ ಸಾಷ್ಟದಳಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತದೇವಹೃದಯಂ ತದಾತ್ಮಸ್ಥಾನಂ ತಚ್ಛಿವಗೇಹಂತತ್ಪೂರ್ಣಗಿರಿಸ್ತನ್ಮಹಾಚಕ್ರಂ ವಿದ್ಧಿ. ಅರ್ಥ ಯಾವ ಈಅಷ್ಟದಳಕಮಲವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದೋ ಅದೇ ಹೃದಯವು, ಅದೇ ಆತ್ಮನಸ್ಥಾನ, ಅದೇ ಶಿವನ ಮನೆ, ಅದೇ ರಜತ ಪರ್ವತ ಮಹಾ ಚಕ್ರವೆಂದು ತಿಳಿ.

÷ ತಸ್ಯಮಧ್ಯೆವಹ್ನಿ ಶಿಖಾಅಣೀಯೋರ್ಧ್ವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ಅರ್ಥ—ಅಗ್ನಿಯಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನನಾಗಿರುವ ಜೀವನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಶನಿರುವನು.

ಜ ದ್ವಾಸುಪರ್ಣಾ ಶರೀರೆ ಸ್ಮಿನ್ ಜೀವೇಶಾಖ್ಯೌಸಹಸ್ಥಿತೌ । ತಯೋರ್ಜೀವಃ ಫಲಂ ಭುಂಜ್ತೆ ಕರ್ಮಣೋನ ಮಹೇಶ್ವರಃ ।

ಅರ್ಥ—ಜೀವೇಶರೆಂಬ ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬುದ್ಧಿರೂಪ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಇರುವವು. ಆ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಜೀವಪಕ್ಷಿಯು ಕರ್ಮಫಲ ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈಶನು ಭೋಗಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಬಳಿಕಲಾ ಗುರುಪಾದ ನಳಿನಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿ ನಿ। ರ್ಮಳರೂ
ಕರುಣಿ ಸೆನುತೆ ಕೈಮುಗಿವತಂ । ದೆಳಸಿ ಬಿನ್ನಯಿಸಿ ದನು ಸೂನು ॥ ೧
ಗುರುವೆ ಜೀವಾತ್ಮನಾ ಸರಸಿಜದೊಳೆಂತು ಸಂ । ಚರಿಸುವದಕೇನು ಕಾರ
ವದಂ ನೀನೆ । ಕರುಣದಿಂದೊರೆವು ದೆನಗೊಲ್ದು ॥ ೨ ॥ ಎನೆ ಕೇಳು ವ
ಜೀವನು ಕರ್ಮವಶದಿನಾ । ತನು ಮಧ್ಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸುಳಿವಂ ತನಗೆ
ಮನವೆ ರಥವಾಗ ಲದನೇರಿ ॥೩॥ ವರಭಕುತಿ ಕ್ಷುಧೆ ಕೋಪ ದುರಿತ ಲೀಲ
ಗಮನ । ಸುರತಧನದಾನಗಳು * ಪೂರ್ವೆ ಎಂದು ಶ್ರುತಿ । ಇರಲೆಂ
ದಳದ ಗತಿಯಕ್ಕು ॥ ೪ ॥ ದಳಗತಿಯೊಳಿಂತು ತನ್ನಳಿನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನ । ವ
ಯಕ್ಕೆ ಹಂಸನಿಳಿದಾಗಳೇ ವಿರತಿ । ತಿಳಿವೆಂಬಿವಕ್ಕು ಶ್ರುತಿ ಸಿದ್ಧ ॥೫॥ ಈ
ತಿಯೊಳಿರೆ ಹಂಸನಾಗಳೇ ವಿಶ್ವಾಖ್ಯ । ನಾಗಿ ಜಾಗರಣವನು ತೋರತ
ವಿನು ದ್ಯೋಗದಿಂ ಪಡೆವ ನೆಲೆ ಪುತ್ರ ॥೬॥ ದಳಗದಿಯುನಾ ಹಂಸನುಳಿದ
ತತ್ಕೇಸರ । ಕ್ಕಿಳಿಯೆ ತೈಜಸವೆ ಸರು ಕನಸು ಲಂಗತನು । ವಳ ವಡಗು
ಸನೆಗಳಿಂದ ॥ ೭ ॥ ಅದನುಳಿದು ಕರ್ಣಿಕಾಸ್ಪದನಾಗೆ ಜೀವನಂ । ತದರ
ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸುಪ್ತಿತ್ವ ಕಾರಣಾಂ । ಗದ ಕೂಟವಾಗ ಲೊದಗುವದು ॥ ೮ ॥
ಸ್ಥೂಲಂ ವಿವಿಕ್ತಂ ವಿಶಾಲಸುಖವೆಂಬಿಂದ್ರ । ಜಾಲಮಯ ಭೋಗ್ಯವ
ಕಣ್ಮನಂ ಮಾಯೆ । ಮೇಳವಾಗರಿವು ತಿಹನಲ್ಲಿ ॥ ೯ ॥ ನೆನಸಿಂಗೆ ಸಾತ್ವಿಕ
ಕನಸಿಂಗೆ ರಾಜಸಂ । ತನನಿದ್ರೆಗಲ್ಲಿ ತಾಮಸಗುಣಂ ಬೀಜ । ವೆನಿಸಿ
ದೆಂದು ತಿಳಿನೀನು ॥ ೧೦ ॥ ಸ್ಥಾವರಕೆ ಸುಪ್ತಿ ಪಶುಜೀವರ್ಗೆ ಸ್ವಪ್ನವದು
ದೇವ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರವೀ ಮನುಜರ್ಗೆ । ಭಾವಿಸಲವಸ್ಥೆ ಗಳು ಮೂರ
॥೧೧॥ ಇಂತು ಜೀವಂಗವಸ್ಥಾಂತರಾದಿಗಳುಂಟು । ಸಂತತಂ ÷ ತಸ್ಯತ್ರಯ
ಆವಸಥಾ ಶ್ರುತಿ । ಸಂತಾನಮಿರ್ಪ ಕತದಿಂದ ॥೧೨॥ ಈ ಪರಿವಸ್ಥೆಯೊ
ಗೇಪೊತ್ತು ಜೀವನಿಹ । ನಾ ಪರಮನಲ್ಲಿ ಹರಿ ಪಿತಾಮಹ ರುದ್ರ। ರೂಪಿನಿಂ

* ಪೂರ್ವೆಭಕ್ತಿಃ ಕ್ಷುಧಾಗ್ನೇಯೆ ಯಾಮ್ಯೇ ಕೋಪಸ್ತು ನೈಋತೆ । ಪಾಪಧೀ
ರ್ವಾರುಣೇಲೀಲಾ ವಾಯವ್ಯೇಗಮನಂತಥಾ । ಉತ್ತರೇ ಸುರತಂ ಚೈವ ಧನ ದಾನಂ
ತಥಾಪರೇ ॥ ಅರ್ಥ—ಈಶಾನೆ ದ್ರವ್ಯದಾನಂ ಉಳಿದದ್ದು ಸರಳವದೆ.

÷ ತಸ್ಯತ್ರಯಾವಸ್ಥಾ ವಿದೇಹ ಕೈವಲ್ಯ ಪರ್ಯಂತಂನಿತ್ಯಂ ॥ ಅರ್ಥ—ಜೀವ
ನಿಗೆ ವಿದೇಹ ಕೈವಲ್ಯದ ವರೆಗೆ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳು ನಿತ್ಯವಾಗಿರುವವು.

ಪ್ರೇರಿ ಪನುಸೋಡು ||೧೩|| ಕುಂದದೀಶಂ ಜೀವವೃಂದವಮಂ ಪ್ರೇರಿಸುವ |
ಂದದಿಂ ಕೂಡಿ. * ಯೋಂತರೋ ನಿಯಮಯತಿ | ಯೆಂದು ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯ
ವಹುದಾಗಿ. || ... ... ||೧೪||

ಜೀವಂಗಸ್ಥಾತ್ರಯ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೪೯.

ಸೂತ್ರ || ಪ್ರೇರ್ಯತ್ವವಾ ಪ್ರೇರಕತ್ವವೆಂತೆಂದೊಡಾ |
ಚಾರ್ಯನಾ ಸೂನುವಿಂಗೊಲಿದರುಪಿದ ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಜಯಶಗಣಕುಲಗೋತ್ರ ಜಯಸುಗುಣ ಮಣಿಸೂತ್ರ !
ಜಯಸೌಖ್ಯಗಾತ್ರ. ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನ ಪವಿಂತು | ಜಯತೆಂದು ನಮಿಸಿ ದನು
ಪುತ್ರ ||೧|| ಜೀವೇಶರೊಂದೆಂದು ದೇವ ಮುನ್ನ ರುಪಿ ತ | ಜ್ಜೀವಂಗೆ ಮತ್ತೆ
ಪ್ರೇರಕಂ ಶಿವನೆಂಬು | ದಾವತೆರನಿದನು ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ||೨|| ತನಗೆ ತಾನಾಳಾ
| ತನಗೆ ತಾನರಸೆನಿಪ| ತನಗೋರ್ವನಲ್ಲಿ. ಘಟಿಸುವದೆ ಜಗದೊಳಿದ| ನೆನಗೆ
ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ||೩|| ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಾನಂದಮಯಗುರು
ತನ್ನ | ಕಂದನಂನೋಡಿ ನಲಿಯುತೆಲೆವತ್ಸಕೇ | ಳೆಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ ವರುಪಿ
ದನು ||೪|| ರವಿ ತನ್ನ ಪಡಿಯ ಬಿಂಬವನೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋ | ರುವಕಾಲದಿಂದೆ
ನಡಿಸುವಂತೀ ಜೀವ | ನಿವಹಮಂ ಪ್ರೇರಿಸುವನೀಶ || ೫ || ಶಿವನು ತಾನೇ
ಲೋಕನಿವಹಮಂ ಮಾಡುತಂ| ತವನೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ. ಲಯಿಸುತಿರ್ಪಂ ನಿಮಿ | ತ್ತ
ಮುಪಾದಾನ ವಹನಾಗಿ ||೬|| ತಾನೇಯುಪಾದಾನವಾ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಕ | ನಿ
ದಾನವಾಗುತ್ತೆ. ರಚಿಸಿ ಕೆಡಿಪುದಕೆ ಬೇ | ರೇನು ದೃಷ್ಟಾಂತವೆನೆ ಕೇಳು ||೭||
ಒಂದು ಪುಳು ತನ್ನ ನೂಲಿಂದೆ ವಲಯಾಕಾರ | ದಂದಮಂ ಮಾಡಿ. ಕೆಡಿಸಿ
ತಾನದನೆ ಮು | ತ್ತೆಂದಿನಂತೆಸಗು ತಿಹುದಂತೆ || ೮ || ಮತ್ತೆ ನಖ ಕೇಶಾದಿ
ಮೊತ್ತಂಗಳಿಗೆ ದೇವ | ದತ್ತನೇ ನೈಜ. ದಾಗುಪಾದಾನಂ ನಿ | ಮಿಕ್ತ ಕಾರ
ಣನೆ ನಿಸುವಂತೆ ||೯|| ತನ್ನ ನವಗುಣಕೆ ಜೀವಂ ನಿಮಿತ್ತಾದಿ ಬೀ | ಜಂ
ನೋಡಲಾದ. ತೆರದಿ ನೀಶಂ ತಾನ | ಛನ್ನದಿಂ ಮಾಳ್ಪ ನಖಿಳವನು ||೧೦||
ಇಂತು ಸೃಜಿಸುವನೆನಲೆಂತು ಟವಿಕಾರತ್ವ | ವಾಂತ ನೆನಲಿದಕೆ ಪರಿಹಾರ
ಮುಂ ಸುದೃ | ಷ್ಟಾಂತದಿಂದರುಪು ವೆನು ಕೇಳು ||೧೧|| ರವಿಯಾಗಸದೊಳಿ

---

* ಯೋಂತರೊ ಯಮಯತೀತಿ ಜೀವವೃಂದಸಆತ್ಮಾ, ಅರ್ಥ ಯಾವನು ಒಳಗಿದ್ದು
ಜೀವರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಾನೆ ಅವನೇ ಈಶ್ವರನು.

ಹುದು ಭುವಿಯೊಳಿಹುದಾಕಾಂತ । ವಿವರೆಡೆಯೊಳುಜ್ವಲಿಸುವ ಪಾವಕನ ಸಂ । ಭವಮಂ ವಿಚಾರಿಸುವದಿಲ್ಲಿ ॥೧೨॥ ಮಣಿಗಿಲ್ಲವಿಚ್ಛೆದಿನ ಮಣಿಗಿಲ್ಲನಾಯತ್ನ । ಗುಣವಿಂತಿವೆರಡ. ರನುಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂ । ದಣಿಸುತಾ ವಹ್ನಿಯೊಗೆವಂತೆ॥೧೩॥ ಪರಮಾತ್ಮ ನೆಂಬರ್ಕನಿರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ । ಸ್ಫುರಿಸುತಿರುವಖಿಳ. ತತ್ವವೆಂಬನಲನಿಂ । ತಿರಲು ಸರ್ವೇಶ ನವಿಕಾರಿ ॥೧೪॥ ಲಿದೇವರವಿ ಬೇರೆ ಶಿಲೆ ಬೇರೆಯಾಗಲಾ । ಜ್ವಲನವಹುದಲ್ಲಿ. ಯದರಂದವೇಕಾತ್ಮನೊಳಗೆಂತ. ಸಲುವು ದೆನೆ ಕೇಳು ॥೧೫॥ ಮಳೆಗಳಂ ತಾನೆ ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತ । ಜ್ಜಲದಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕು. ಪಡಿಬಿಂಬ ರೂಪದಿಂ । ಸುಳಿವ ರವಿಗೆತ್ನ ವಿರದಂತೆ ॥೧೬॥ ತನ್ನೊಳವಿನಾ ಭೂತದಿಂ ನಿತ್ಯಮಿಹ ಶಕ್ತಿ । ಯಿಂ ನಿಖಿಳ ಸೃಷ್ಟಿ. ಯನೆ ಮಾಡಿಯದರೊಳಿ । ರ್ದುಂ ನೋಡಲೀಶ ನವಿಕಾರಿ ॥ ೧೭ ॥ ತಾನೆ ಪುಟ್ಟಿಸುತಲ್ಲಿ ತಾನೈದುವಂ*ತದೇ। ವಾನು ಪ್ರವಿಶ. ತೆನುತೆ ವೇದವಿಹುದಾಗಿ । ನೀನಿದಂ ನಂಬಿ ತಿಳಿಪುತ್ರ. ॥

ಈಶ್ವರಂಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನ ಕರ್ತೃತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೬೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ಅವಿಕಾರಿಯಲ್ಲದಿರುತಿರಲಾ ಪರಮಾತ್ಮನು ।
ಭವಮಾಲೆಗಳಿ ಗವದಿಯಿಲ್ಲ ನೋಡ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ॥ ಅಂತಲ್ಲದಾತೇಚ್ಛೆವಂತ ನೆನಲೀಶ್ವರಂ। ಸಂತತಂ ತೋರು. ತಿಹನಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾ । ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ನಖಿಳವನು ॥ ೧ ॥ ಈ ಪರಿಯೊಡಂಬಟ್ಟೊಡೇಪೊತ್ತು ಮಾವೃತ್ತಿ । ಲೋಪಮಿಲ್ಲಾಗಿ. ಭವಪಾಶ ಬಂಧನಂ । ರೂಪು ಗೊಂಡಿರ್ಪು ದನುದಿನವು ॥ ೨ ॥ ಭವಹಿಂಗದಿರಲು ಮೋಕ್ಷವಿಧಾನನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ । ನಿವಹಾದ್ಯನರ್ಥ. ವಹುದಾಗಿ ಸನ್ನಿಧಾ । ನವದೆ ಕರ್ತೃತ್ವ ವಭವಂಗೆ ॥೩॥ ಮತ್ತೆ ಸಾಧಾರಣ ನಿಮಿತ್ತಮಂ ಪೇಳಲಾ । ಚಿತ್ತು ಲಯವಿಕೃತಿ. ಗಳನುಳ್ಳುದೆಂಬುದಾ । ಯಿತ್ತು ಘಟಕಾಸ ಕನ ಪೋಲು ॥ ೪ ॥ ಅದು ಕಾರಣಂ ಜಗತ್ತಿದು ತಾನನಿರ್ವಾಚ್ಯ । ಪದವಾದ ಮಾಯೆ.ಯಿಂದೀಶ ಸನ್ನಿಧಿಯೊ। ಳುದಿಸುವ ದನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ॥೫॥ ಸನ್ನಿಧಾನವೆ ಶಿವಂಗೆನ್ನ

---

* ತತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತದೇವಾನುಪ್ರವಿಶತ್. ಅರ್ಥ- ಈಶ್ವರನು ದೇಹಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ತಾನೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಜೀವರೂಪದಿಂದ ಸೇರಿರುವನು.

ೂಂದೇ ತಿಗದೊ । ಳಂ ನಿಖಿಳವಾಗುತಿಹುದು ಬಹು ಕೃತ್ಯವಿದು । ತನ್ನ
ಿನಾಗ ದೆನೆ ಕೇಳು ||೬|| ಅಲರುವದುನಳಿನ ಮುತ್ಪಲವೆಮುಗಿವುದು
ಣ್ಣು । ಬಲಿವುದಾ ಮೇಣ ವದುಕರಗುವದು ನಿರಾ । ಕುಲ ಭಾನು ಸನ್ನಿ
ಯೊಳಂತೆ ||೭|| ಬಹು ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೈದಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರೆ ಮಾಯೆ। ಯಹು
ಖಿಳ ಕೃತ್ಯ.ವದೆ ಕರ್ತೃತನವಾಗಿ । ಮಹದೀಶ್ವರಂಗೆ ಘಟಿಸುವದು ||೮||
ಂತೀಶ ನವಿಕಾರದಿಂ ತಾನೆ ಜೀವ ಜಗ । ಮಂ ತೋರಿ ಚೇಷ್ಟಿ ಸುವನು
– ಕರ್ತೃತ್ವೇತಿ । ಮುಂತಾದ ಸೂತ್ರ ವಿಹವಾಗಿ || .... ||೯||

ಈಶ್ವರಂಗವಿಕಾರತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೭೬.

ಸೂತ್ರ || ಜೀವಂಗೆ ಸಕಲ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದನು ಪರಿ ।
ಭಾವಿಸಲು ಪರಮಾರ್ಥವಲ್ಲ ನೋಡ ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಭವಮಹಾರೋಗ ಸಂಕುಲ ವೈದ್ಯ । ಯೋಗಿ
ಜನ ವಂದ್ಯ. ನಿಜಸುಖ ಪ್ರದನೆ ಕೃಪೆ। ಯಾಗಿ ಬಿನ್ನ ಪವ ನವಧರಿಸು ||೧||
ರಣಿ ತತ್ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆರಡರಂತೀಶಾತ್ಮ । ರಿರುತಿರ್ಪರೆಂದು. ಮುಗುಳೆ ನಿರ್ವಿ
ೃತಿಯನೆ । ಪರಮಂಗೆ ಪೇಳ್ದಿ ರೆಲೆದೇವ ||೨|| ಬಿಂಬವೇ ಪಡಿಬಿಂಬವೆಂ
ಂತೆ ಶಿವ ಜೀವ । ರೆಂಬವಗೈಕ್ಯ.ವಾಗಿ ಜೀವನ ವ್ಪೊಲೀ । ಶಂ ಬಂಧವಡೆವ
ನಬೇಕು ||೩|| ನೀವಿದಂಕೇಳಿ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತೆನ್ನ ದು । ರ್ಭಾವವಮಂ
ಡಿಸ. ಬೇಕೆನೆ ಸುತಂಗೆ ಗುರು । ದೇವನೊಲಿದಿಂತು ಬೆಸಸಿದನು || ೪ ||
ಡುವ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಿರ್ದೊಡೆ ನಿಜಾಸ್ಯಂ ಚೇಗೆ । ವಡೆಯದಂತಹಮು.
ಡಿದ ಜೀವದ ವಿಕೃತಿ । ಯಡಸದೀಶಂಗೆ ದಿಟವಾಗಿ ||೫|| ಬಹುಮುಖದ
ನ್ನಡಿಯೊಳಿಹ ಚಲುವ ಮುಖಕೆ ತ । ದ್ಬಹುವಿಧಂ ದೋರ. ದಂತುಪಾಧಿಕ
ೀವ । ನಹಿತವೀಶಂಗೆ ಸವನಿಸದು ||೬|| ಆದೊಡಾ ಜೀವಂಗನಾದಿಯಾದ
ಜ್ಞಾನ । ಭೇದದಿಂದಾದ ವಿಕೃತಿಯಂ ನಿಜವೆಂಬೆ । ಯಾದೊಡಂತದನೆ ತಿಳಿ
ಪೇಳ್ವೆ ||೭|| ಮುಗಿಲೋಡೆ ಚಂದ್ರಮ ಮಿಗೆಯೋಡುವಂತಿರ್ಪ । ಬಗೆ

÷ ಕರ್ತೈವ ವೇಷಧಾರೀವ ಜೀವಪ್ರಪಂಚಂ ಪ್ರದರ್ಶ ಚೇಷ್ಟೇತ್. ಅರ್ಥ
ೀಶನು ವೇಷಧಾರಿಯಂತೆ ಜೀವಜಗವುಂ ತೋರಿಸಿ ನಿರಭಿಮಾನಿಯಾದ ಕರ್ತೃವಿನಂತೆ
ಾನೇ ಚೇಷ್ಟಿಸುವನು. (ಈಶ್ವರನು ಮಾಯೋಪಾದಿಯಿಂದ ಕರ್ತೃವುಳ್ಳನಾಗಿದ್ದರೂ
ಸ್ವರೂಪತಃ ಅಕರ್ಲಾ ಅವಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವನು.)

ಯಲ್ಲದೋಡ. ದಂತಹಮಿನಿಂ ಜೀವ । ನಿಗೆ ವಿಕಾರವೆ ಸ ಹಜವಲ್ಲ ॥೮॥ ಮನೆಯ ಕಂಡಿಯೊಳೈದಿದಿನತೇಜದಲ್ಲಿ ಕರ । ವನು ಸಂಚರಿಸಲು. ತಾನಾಡುವಂತೆ ಜೀ । ವನು ಮನಂ ಗೂಡಿ ಸುಳಿಯುವನು ॥೯॥ ಹಡಗನೇರಿದವಂಗೆ ತಡಿಯೊಳಿ ರ್ಪಚಲಂಗ । ಳಿಡೆಯಾಡುವಂತೆ. ಜಡಮತಿಗೆ ವಿಕೃತಿಯಂ ಪಡೆದಂತೆ ತೋರು ತಿಹನಾತ್ಮ ॥ ೧೦ ॥ ಅದು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಲ್ಲದೇ ನೈಜವೇ ಮಿತ್ರ । ನುದಕ ಪ್ರವಾಹ. ದೊಳು ಪೋಪತೆರದಿನೀ । ಹದನ್ಯೆಸೆ ಜೀವನೊಳುಬೋಧ್ಯ ॥ ೧೧ ॥ ನಿಗಮವೀಯರ್ಥಮಂ ಪೊಗಳ್ವ * ದಯಮಾತ್ಮಾದಿ । ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ವಾಕ್ಯ. ಚಯಗಳದು ಕಾರಣಂ । ಮಗನೆ ತಿಳಿ ಜೀವನವಿಕಾರಿ ॥ .... ॥ ೧೨ ॥

ಜೀವಂಗವಿಕಾರತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೮೮.

ಸೂತ್ರ ॥ ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮ ಲೋಕಂಗಳಂದವನು ಪರಿ ।
ಭಾವಿಸುವರೊಳು ಭೇದಮುಂಟು ನೋಡ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ತರುಣ ನೀನರಿವಂತೆ ವರವೇದಸಿದ್ಧ ರಹ । ಪರಮಜೀವರನು. ತದುಪಾಧಿಯಾದ ಜಗ । ದಿರವನಾನೊರೆದೆ ನೊಲವಿಂದೆ ॥ ೧ ॥ ಆ ವಿಶ್ವವಾ ಪರಮ ಜೀವರಂ ಗುರುಪಾದ ಸೇವೆಯಿಂದರಿಯೆ. ಮುಕ್ತರಹರವರಲ್ಲಿ । ಮೂವರುಂಟಾತ್ಮ ಜನೆ ಕೇಳು ॥೨॥ ಸಕಲ ಲೋಕಂಬೇರೆ ಸಕಲಾತ್ಮರುಂ । ಬೇರೆ ಸಕಲೇಶನೆ ಾರ್ವ. ನದಕೆ ಬೇರೆಂಬ ಕಾ!ಣ್ವಿಕೆಯಿಂ ಕನಿಷ್ಠನವನ್ಯೆಸೆ ॥ ೩ ॥ ತನ್ನನಾದಿಯ ಮರವೆಯಿಂ ನೆಗಳ್ದ ಜಗವಿದುವೆ । ನನ್ನಿಯಿಂದೀಶ. ನಿಂದಾದುದೆಂದು ತಿಳಿ। ವಂ ನೋಡೆ ಮಧ್ಯ ಮನು ತಾನು॥೪॥ ಜಗವೆಂದೊಡಂತಾನೆ ಜಗದೀಶನುಂತಾನೆ । ಜಗದಾತ್ಮರೆಲ್ಲರುಂ ತಾನೆ ನಿಜವೆಂದು । ಬಗೆವಾತನುತ್ತ ಮನು ನೋಡ ॥ ೫ ॥ ಇಂತು ಶಿವ ಜೀವ ಜಗಮಂ ತಿಳಿಯೆ ಸಕಲವೇ । ದಾಂತದರ್ಥವನೆ. ಪದವಿಟ್ಟನಿದನರಿದ। ವಂತಾನೆ ಪರಮ ಪದವಕ್ಕು ॥ ೬ ॥ ತಿಳಿಯಲೆಂಟೆಳ ಪದಂಗಳ ಗಣನೆ ತೊಂಭತ್ತು ।

* ಆಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ, ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ, ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ, ತತ್ತ್ವಮಸಿ. ಅರ್ಥ-ವೇದವುಅಪರೋಕ್ಷನಾದ ಈ ಆತ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮನು। ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನವೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿರುವದು।ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮನಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ನೀನಿದ್ದೀಎಂದು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೆ ಜೀವನು ನಿರ್ಲೇಪ, ನಿಸ್ಸಂಗ, ನಿರ್ವಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವನು.

ಳಿಕಲ್ಪೈದಿಂತು. ರಚಿತವಾಯಿತಿದು ನಿ । ರ್ಮಳರೊಪ್ಪುವೆರಡ ನೆಯ
ಂಧಿ ॥ ... ... ॥೭॥

ಜ್ಞಾನಂತರ ನಿದರ್ಶನ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೮ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೯೫.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨ ಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ೧೬ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೮೦ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

★ ಮೂರನೇ ಸಂಧಿ ★

ಸೂತ್ರ ಏಕಾತ್ಮವಾದವೆಂಬುದು ಘಟಿಸದದರಿಂದ ।
ನೇಕಾತ್ಮರೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪೇಹುದು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಭೇದಮತ ದೂರಂಗೆ ವೇದಾಂತ ಸಾರಂಗ । ನಾದಿ
ಮೋಹಾಂಧ ಸೂರಂಗೆ ಶಂಭುವಿಂ । ಗಾದರಂ ಬೆತ್ತು ನತನಪ್ಪೆ ॥೧॥ ಅಗ
ಜದಂಗನೆ ಬಾಹುಯುಗ ಚಂದ್ರಕಳೆ ಭಾಳ।ದೃಗಮಿವಂ ತೋರದಿಹಗುರುವೆ
ಜಯತೆಂದು । ಪೊಗಳಿ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು ಬೋಧ್ಯ ॥ ೨ ॥ ತಂದೆ ಚಿತ್ತಯಿಸು
ನಿನ್ನಿಂದನ್ಯವೇನುಮಿ । ಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡಾತ ನಧಿಕ ನಹನೆಂದು ನೀ । ನೆಂದೊ
ಡಾನಿಂತು ತಿಳಿಯುವೆನು ॥೩॥ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸುತೆ ಪಲವಂದದಿಂದಾತ್ಮರಿರ
ಲೊಂದೆಂಬುದಾಗ. ದದು ಯುಕ್ತಿಯಿಂ ಪ್ರಸಿ । ದ್ಧಂ ಡೋರಿ ಭೇದ ವಿಹು
ದಾಗಿ ॥೪॥ ಬೇರೆ ದೇಹಂ ಮನಂ ಬೇರೆ ಕರ್ಮಂ ಬುದ್ಧಿ! ಬೇರೆ ಗತಿ ಬೇರೆ.
ಬೇರೆ ಭೋಗಂಗಳಿರೆ।ಬೇರಲ್ಲದೇಕ ವೆನಲುಂಟೆ ॥೫॥ ಉಣುವಿಚ್ಛೆ ಯೋರ್ವ
ನೋಳ್ತಣಿವಿಚ್ಛೆ ಯೋರ್ವನೊ । ಳ್ಮಣಿವಿಚ್ಛೆ ಯೋರ್ವ. ನೊಳು ಮಲತು
ಗರ್ವಿಸುವ। ಗುಣದಿಚ್ಛೆ ಯೋರ್ವ ನೊಳಗಿರ್ಕು ॥೬॥ ಜನಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮರ
ಣದನುವೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಿಬಂ । ಧನವನೊಬ್ಬನಿಗೆ. ಮುಕುತಿಯೊಬ್ಬನಿಗಪ್ಪು ।
ದನು ನೋಡಲಾತ್ಮ ರಖಿಳಹರು ॥೭॥ ಇಂತಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೋರ್ವಂ ತನ್ನ ಸತ
ಯುರ। ತ್ಯಂತ ಸುಖಿಯಾಗ ಲದುಗೋಪಿಯರೊಳು ಹರಿ । ಯಂತೆಲ್ಲಕಾಗುತಿರ
ಬೇಕು॥೮॥ಇರಲೋರ್ವನೊಂದೆಡೆಯೊಳಿರಬೇಕುಸರ್ವರುಂ।ಮರಣವಾಗಲ್ಕೆ
ಮರಣವಹುದಿಂತಿದನೆ । ಗುರುವರ್ಯ ತಿಳುಹಿ ಕೊಡಬೇಕು ॥೯॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೯.

ಸೂತ್ರ ॥ ಪಲವಾತ್ಮರೆಂಬುದಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಪೆನೆಂದೊಡದು।
ಫಲಿಸಲರಿಯದು ಯುಕ್ತಿ ಬಾಧ್ಯವಾಗಿ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಅಹುದು ನಿನ್ನೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯಹುದಿದಂ ನಿನ್ನಮನ।ವಹುದೆಂಬ ತೆರದೆ. ತಿಳುಪುವೆನು ಕೇಳೆಂದು । ಮಹಿಮ ಗುರು ಶಿಶುವಿ ಗರುಪಿದನು ॥೧॥ ಚಿತ್ತುಗಳನೇಕಮಂ ಬಿತ್ತರಿಪೆನೆಂಬವಂ। ಗುತ್ತರಂ ಗೊಡುವೆ. ನಿಲ್ಲಿ ಪಲವಾತ್ಮರುಂ । ನಿತ್ಯರೆನಬೇಹು ದವನೊಮ್ಮೆ ॥ ೨ ॥ ಎಲ್ಲರುಂ ಪೂರ್ಣರೆಂಬಲ್ಲಿಯೊಂದೊಂದೊಡಲೊ । ಳೆಲ್ಲರಿಹ ರಾಗಿ. ಭೋಗ ಸಾಧನವಪ್ಪ । ದೆಲ್ಲರ್ಗೆ ತನುವಿ ದೆನಬೇಕು ॥೩॥ ಅದನೊಪ್ಪಲಾವಾತನಿದರಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸುವ । ನದನರಿಯಬಾರ. ದಖಿಳರುಂ ಕೂಡಿದೇ । ಹದೊಳಿರ್ಪರಾದ ಕತದಿಂದ ॥ ೪ ॥ ತನ್ನ ಸುಕೃತಾದಿಯಿಂದಂ ನೆಗಳಿದಂಗವಿದು। ತನ್ನದೇಯೆಂದೊಡಾ ಸುಕೃತವಖಿಳರೊಳ । ಗುಂ ನೋಡಲುಂಟೆ ನಿಸಿ ತೋರ್ಕು ॥ ೫ ॥ ಮೊದಲ ದೇಹದೊಳು ತಾನೊದವಿ ಮಾಡಿದ ಸುಕೃತ। ವದು ತನ್ನ ದೆಂದೊ ಡಾ ದೇಹದಭಿಮಾನ । ದುದಯವೆಲ್ಲಾತ್ಮ ರೊಳಗುಂಟು ॥೬॥ ಇಂತಪ್ಪ ಸಾಂಕರ್ಯಮಂ ತೊಲಗಿಸಲ್ಕೆ ಪರ । ನಿಂ ತೋರ್ಪುದೊಂದು. ನಿಯತಿಯವರವರ ವಿಧಿ । ಯೆಂತಂತೆ ಮಾಳ್ಪುದೆನೆ ಕೇಳು ॥೭॥ ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸೊಡರೊಂಟು ಪಲವಿರೆ ವಿಷಯ।ವೃಂದಮಂ ಬೆಳಗ.ದಿರದಂತೆ ತನುವಿನೊಳ। ಗೊಂದುಂಟು ಭೋಗ್ಯ ವಹಬುದ್ಧಿ ॥೮॥ ಅದುವಿಷಯಮಂ ತೋರುವದೆ ಲಕ್ಷಣವೆಯಾಗಿ। ಯದು ತನ್ನೊಳಿರ್ದ. ಪಲವಾತ್ಮರಿಗೆ ಭೋಗ । ದೊದವೀಯದಿರದು ನಿಜವಿದುವೆ॥೯॥ ಆವುದಕ್ಕಾವುದುಸ್ವಭಾವವದು ಕೆಡದು ನಭ । ವಾವಗಂ ಕುಂಭ. ವಾಗದಿಂತೀ ಬುದ್ಧಿ । ಜೀವರಂಮಾಣ ದರಹುವದು ॥ ೧೦ ॥ ಏಕಾತ್ಮ ಪಕ್ಷದೊಳನೇಕ ಭೋಗಂ ಘಟಿಪ। ಜೋಕೆಯಿಲ್ಲೆಂದು. ಪಲವಾತ್ಮರಂ ಪೇಳ್ದೊ। ಡೀ ಕೇಡು ಬರ್ಪು ದೆಲೆ ಪುತ್ರ ॥ ॥೧೧॥

ಆತ್ಮಂಗೆ ನಾನಾತ್ವ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ. ಸೂತ್ರ ೨ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೨೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ಏಕಾತ್ಮನೆಂಬುದೇ ಸಹಜವೀ ಕಾಣಿಸುವ ।
ನೇಕಾತ್ಮರೆಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಕಲ್ಪನೆ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಇಂತುಭಯ ಪಕ್ಷದೊಳಗಂ ತೋರ್ಪ ಶಂಕೆ ಸಮ।ವಾಂತು ದೆನಲಿಲ್ಲ. ಬಹು ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಭೋಗ । ಸಂತತಿಗೆ ಸುಲಭವೆನಲಕ್ಕು ॥ ೧ ॥

ತ್ತೊಂದೆ ಬುದ್ಧಿಗಳ ವೊತ್ತದೊಳನೇಕವುಂ। ಪೊತ್ತು ನಾನಾತ್ಮರೆನಿಸಿರ್ಪು
ಾಗಿ ಬಹು। ವೃತ್ತಿಯದ್ವೈತದೊಳಗಕ್ಕು ॥೨॥ ಕದಡು ಕಂಪನವೆಸೆವ ಪದ
ಲಾವರ್ತಂಗ।ಳೊದವಿ ದುದಕಂಗಳೊಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ರವಿ।ಯುದಿಸಲೊಂ
ಲ್ಲ ದಖಿಳವೇ ॥೩॥ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಪಲರನ್ನ ವಿಸರವಿಕ್ಕಿದೊಡೆ ಯಾ। ಬಿಸಿಲು
ಹುವರ್ನ. ವೆನಿಪಂತುಪಾಧಿಯಿಂ। ದೆಸೆವುದರಿವೊಂದೆ ಪಲವಾಗಿ ॥ ೪ ॥
ಕ್ಯನಿ ಯಸಾಧಾರಣಂ ತಸಗಾದ ನಭವಖಿಳ। ವೆನಿಪ ವಾದ್ಯದೊಳ.ವಚ್ಛಿನ್ನ
ಾಗಿ ಬಹು। ನಿನದವಾದಂತೆ ಪಲವಾತ್ಮ ॥ ೫ ॥ ಸ್ವರವೊಂದೆ ಗಾಯಕನ
ರಣ ಭೇವವನ್ನೈದಿ। ಪರಿಪರಿಯ ಗೀತ. ವೆನಿಸಿ ರಂಜಿಸುವಂತೆ। ಶರಿರಾದಿ
ೀದ ಪರಿವಿಂಗೆ ॥ ೬ ॥ ಕದಳೀದಳದೆ ಛಿದ್ರಿಸಿದ ವಾರಣಾದಿ ಭಾ। ವದೊ
ೂಂದೆ ನಭವೆ. ಬಹುರೂಪವಾದಂತೆ। ಚಿದಚಿತ್ತುಗಳಿ ಗಖಿಲವಕ್ಕು ॥೭॥
ೂಡಿ ರಾವಾಯಣವ ನಾಡಲಲ್ಲಿಯ ಸೇವೆ। ಗೀಡಾದ ಸೊಡರ. ಬೆಳಗೇಕ
ಪ್ಪಂತೆ। ನೋಡಾತ್ಮವಖಿಳ ದೊಳಗೊಂದೆ ॥ ೮ ॥ ಜ್ಞಾನಭೇದಂ ಭ್ರವಾ
್ಯಾನುಭೇದಂಗಳಿಂ। ದೇ ನೋಡು ಕುಂಭ. ವೊದಲಾದವಂ ಬೆಳಗು। ತಾ
ಾವುವಾಂತ ಸೊಡರಂತೆ ॥ ೯ ॥ ಲವಣಾದಿ ಯೊಡಗೂಡಿ ತವೆತೋಯ
ಖಿಳವಹ। ಸವಿಯಾದ ತೆರದಿ. ಸಕಲಾತ್ಮರೆನಿಸಿ ತೋ। ರುವುದಿದಾ ತಾತ್ವಿ
ೀದ ಭೇದ ॥ ೧೦ ॥ ಒಂದು ಕುಂಭದ ಬಯಲೊಳೊಂದೆ ಧೂವಾದಿ ಮ।
್ತೊಂದರೊಳಗಿಲ್ಲ. ದಂತೆ ಜೀವರ್ಗೆ ಭೇ। ದಂ ದೋರಿ ಭೋಗ ವಿರು
ರ್ಕು ॥ ೧೧ ॥ ತನುವಿಗೋರ್ವಾತ್ಮನೆಂದೆನಿಸಿರ್ದು ಕರಣಂಗ। ಳನುಭವಂ
ೇರೆ. ಬೇರೊಂದಕೊಂದಿಲ್ಲ। ದನುವಿಂದೆ ಭೇದ ವಹ ಭೋಗ ॥ ೧೨ ॥
ಂದು ಸಾಗರದ ತೆರೆಯೊಂದನೊಂದತಿಬಾಧಿ।ಪಂದದಿಂ ದ್ವೇಷ.ವೊದಲಾದ
ರ್ವುಂಗ। ಳಿಂದೆ ಜೀವರ್ಕ ಳಿರಲೊಂದೆ ॥ ೧೩ ॥ ಒಂದು ಚಿತ್ತಿನೊಳು
ಲವಂದವಹ ಭೋಗವಿುರೆ। ಮುಂದೆ ನಾನಾತ್ಮ. ರೆನೆ ಕಲ್ಪನಾಗೌರ। ವಂ
ೂರೆವುದೆಂದು ತಿಳಿಪುತ್ರ ॥೧೪॥ ಚಿತ್ತಿನೊಳನೇಕವಿದು ಸತ್ಯವಲ್ಲೌಪಾಧಿ।
ೊತ್ತದಾರೈಕೆ. ಗಳನುಳಿದೊಡದು ಕಾಣಿ। ಸುತ್ತವಿುಹುದಾಗಿ ನಭ
ಂತೆ ॥ ೧೫ ॥ ಈ ಯಾತ್ಮ ಭೇದವಾ ಕಾಯ ಮುಂತಾದ ಸವು। ದಾಯ
ಜಡವರ್ಗ.ವುಯುದಿನಹುದಾಗಿ ನಿ। ರ್ವಾಯ ಸಂವಿತ್ತು ತಿಳಿಯೊಂದೆ ॥೧೬॥

ಭೋಗ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೬.

ಸೂತ್ರ ॥ ಭೇದವೆಂಬುದು ಘಟಪಟಾದಿಗಕ್ಕುಂ ನೈಜ ।
ವಾದುದಲ್ಲಂ ದೋಷಮುಳ್ಳುದಾಗಿ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ॥ ವರಸೂನು ಕೇಳಿಂತು ಪರಮಾತ್ಮ ಭೇದಮಂ।ಪರಮಾರ್ಥ ವಲ್ಲ ವೆಂಬುದೇಂ ಘಟಪಟದೊ । ಳಿರುತಿರ್ಪ ಭೇದ ವದುಮಿಥ್ಯೆ ॥ ೧ ॥ ಭೇದವೆಂಬುದು ಘಟ ಪಟಾದಿ ಭೇದ್ಯಂಗಳೊಳ । ಭೇದ ಸ್ವರೂಪ. ದಿಂದಿ ರ್ಪುದೋ ಧರ್ಮ । ವಾದುದೋ ಪೇಳು ದಿಟವೊಂದ ॥ ೨ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಭೇದಂ ರೂಪವಲ್ಲವಾ ಘಟ ಪಟದೊ। ಳುಳ್ಳ ವಹ ಧರ್ಮ. ವೆನೆ ಧರ್ಮಿ ಧರ್ಮಂಗ ಳಲ್ಲಿ ನಿನಗಾವು ದನುಮತವು ॥ ೩ ॥ ಆ ಧರ್ಮಿಯಿಂ ಧರ್ಮ ಭೇದವೋ ತಿಳಿಯಲ್ಕ। ಭೇದವೋ ಎಂದೆ.ನಲು ಧರ್ಮಿಯಿಂ ಧರ್ಮ। ಭೇದವೆಂದೆಂಬೊ ಡದ ಕೇಳು ॥ ೪ ॥ ತನಗೆ ತಾನೇ ಭೇದವೆನಿಸಲಾತ್ಮಾಶ್ರಯವ । ನನುಕರಿಸಿ ತಾಗ. ಬಳಿಕೆರಡನೆಯ ಧರ್ಮ । ವನು ನೀನೊಡಂಬ ಡಲುಬೇಕು ॥ ೫ ॥ ಅದರೊಳನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯದ ಕೂಟವಾಗಿ ಮ । ತ್ತದನುಳಿದು ಮೂರ.ನೆಯ ಧರ್ಮಮಂ ಪೇಳ । ಲದು ಚಕ್ರಿಕಾಶ್ರ ಯದಭೀತಿ ॥ ೬ ॥ ಮುಂದಾವ ಧರ್ಮವೆನಲಂದಪ್ಪ ದನವಸ್ಥೆ । ಕುಂದದೀ ನಾಲ್ಕು. ತೆರದ ದೋಷಂಗಳಿರ ಲಂದವಲ್ಲಾತ್ಮ ಜನೆ ಭೇದ ॥ ೭ ॥ ಭೇದವೆಂಬುದು ಘಟ ಪಟಾದಿ ಸ್ವರೂಪ ವೆನಲ । ಭೇದದಿಂ ತೋರ್ಪ. ಘಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ । ಯಾದುದಂ ಪಾರ ದಿರವೇಳ್ಕು ॥ ೮ ॥ ತನ್ನ ರೂಪವೆ ಭೇದವೆನ್ನಲ್ತನಗೆ ಹಾನಿ । ಮುನ್ನಪ್ಪು ದಾಗಿ ಸ್ವಭೇದಿತ ದೂಷಣವ । ದುಂ ನಾಡೆ ಸಂಭ ವಿಸುತಿರ್ಕು ॥೯॥ ಅದು ಕಾರಣಂ ಭೇದವಿದು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಘಟ ವೊದಲಾದವಕ್ಕೆ. ಮಿಥ್ಯೆಯೆನಲಾ ತ್ಮನೊ । ಳ್ಪದವಿಡದು ಸತ್ಯ ವೆಲೆ ವತ್ಸ ॥ ೧೦ ॥ ಮತ್ತೆ ತನಗನ್ಯಮಂ ಪೊತ್ತೊಡದು ಬಾಧೆ ಪಡಿ। ಸುತ್ತಿರ್ಕು ಭೇದ. ವಾಗಿ ತಲೆಹೊರೆಯಾದ । ಬುತ್ತಿಯೆಂತೆಂಬು ದನುಮಾನ ॥ ೧೧ ॥ ವೇದ ಸಿವಹಂ * ದ್ವಿತೀಯಾದ್ವೈ ಭಯಂ ಭವ ! ತ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಂಗ. ಳಿಂದ ಸಾರುವದಾಗಿ ಭೇದವದು ಭೀತಿ ಕರವಕ್ಕು ॥ ೧೨ ॥ ದೇಹಾದಿ ಭೇದವಿದನೂಹಿಸಿದೊಡಂ ಮಹಾ । ಮೋಹ ಮಯಕಲ್ಪಿ. ತವೆಯ್ಯೆಸೆ ವೇದವೇ । ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಯೆನಲಾಗಿ ॥ ೧೩ ॥

* ದ್ವಿತೀಯಾದ್ವೈಭಯಂಭವತಿ. (ಭೇದದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಭಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ)
() ನೇಹನಾನಾಸ್ತಿಕಿಂಚನ (ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದಗಳಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ.)

ಮೃತ್ಯೋಸ್ಸ ಮೃತ್ಯುವೆಂದುತ್ತಮ ಶ್ರುತಿ ನಿಂದಿ । ಸುತ್ತಿರ್ಪುದಾಗಿ. ಭೇದ
ಂಬುದು ನಿಜಂ । ಬೆತ್ತುದಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಪುತ್ರ ॥ ೧೪ ॥ ಇಂತು ಶ್ರುತ್ಯನು
ಾನ ಸಂತತಿಗಳೊಡನೆ ಯು। ಕ್ತ್ಯಂತರಂ ದೋರಿ. ಭೇದವೆಂಬುದು ಜಡ ।
್ರಾಂತಿಮಯವೆಂದೊ ರೆದೆವಿಲ್ಲಿ ॥ ೧೫ ॥ ಉತ್ತಮ ತ್ರಿವಿದಿಯೈವತ್ತೆರಡ
ಾಡನೆ ಮೃದು । ವೆತ್ತ ಸೂತ್ರಂಗ.ಳೆರಡೆರಡರಿಂದೆ ಪೇ । ಳಿತ್ತಿಂತು ಮೂರ
ಯ ಸಂಧಿ ॥ ||೧೬||

ಭೇದ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೨.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩ ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೨೦ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೨೩೨ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

★ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಂಧಿ ★

ಸೂತ್ರ ॥ ತನು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಂಗಳೆಲ್ಲವನು ಚಿ ।
ತ್ತೈನಲೊಡಂಬಡಲು ತಾಂ ಬಹುದು ಗುರುವೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ನತಸುರಪ್ರಕರಂಗೆ ನುತವೇದನಿಕರಂಗೆ।ಕ್ರತುಮಹಾದಾನ
ುಕರಂಗೆ ಶೈಲಜಾ । ಪತಿ ಶಂಭುವಿಂಗೆ ನತನಪ್ಪೆ ॥ ೧ ॥ ನೋಡಿ ಕೆಲರಂ
ಾತನಾಡಿ ಕೆಲರಂ ಮುಟ್ಟಿ । ಕೂಡೆ ಕೆಲಜೀವ.ರನು ದೇವರಾಗಿ ಮಿಗೆ ।
ಾಡುವಾಚಾರ್ಯ ಶರಣಾಗು ॥ ೨ ॥ ದೇವ ಚಿತ್ತಯಿಸು ಮುನ್ನಾವಾವ
ುಕ್ತಿಯಿಂ । ದೀ ವಿಶ್ವವೆಲ. ವರಿವೆಂದು ಪೇಳಿದನು । ಭಾವದಿಂ ನೋಡ
ದು ಸತ್ಯ ||೩|| ಆದೊಡೀ ದೇಹ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ ಬೋಧ । ವಾದವೆನ
ೇಹು. ದದನೊಪ್ಪೆ ಲೋಕಾಯ । ತಾದಿ ಮತವಾಗ ದಿಹುದೆಂತು ॥ ೪ ॥
ರಿವಲ್ಲವೆನೆ ಮುನ್ನವರುಹಿದರ್ಥಂಗಳಂ । ತೊರೆಯಬೇಕಾಯ್ತು ಗುರು
ರ್ಯ ನೀವೆಯಿದ । ನರುಹೆಂದು ನಮಿಸಿ ದನುಸೂನು ॥ ||೫||

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫.

---

* ಮೃತ್ಯೋಃ ಸಮೃತ್ಯುಂ ಗಚ್ಛತಿಯ ಇಹನಾನೇವಪಶ್ಯತಿ. ಅರ್ಥ—ಯಾವನು
ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಮರಣವನ್ನು
ೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಸೂತ್ರ ॥ ನಾಮ ರೂಪುಗಳೆಲ್ಲಮುಂಮಿಥ್ಯೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿ ।
ಯಾ ಮಹಾಸಂವಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಸೂನು ಕೇಳಾ ಜಗಂ ತಾನಾತ್ಮನೆಂಬುದ । ಕ್ಕಾ ನಾಮ ರೂಪು.ಗಳ ತೋರ್ಕೆ ಘುಸಿಯೆಂಬು । ದೇ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ವೆನಬೇಕು ॥ ೧ ॥ ಸರ್ಪಾದಿ ಭಾವದಿಂ ತೋರ್ಪುದೇ ರಜ್ಜು ವೆನೆ । ಸರ್ಪಾದಿ ಭಾವ. ದಲ್ಲಿಯಾ ರಜ್ಜುತ್ವ । ಮಿರ್ಪುದೇ ಲೋಕ ದೊಳಗಂತು ॥೨॥ ಪರಮನೇ ಜಗವೆನಿಸು ತಿರಲೀ ಜಗತ್ತಿಗಾ । ಪರಮಾರ್ಥವೆಂತು. ನಿಜವಕ್ಕು ತಸ್ಕರಂ। ಕೊರಡಾಗ ದೊಪ್ಪುತಿಹಪಾಂಗು ॥೩॥ ನೀನಿಂತು ತಿಳಿ * ವಿಕಾರೋ ನಾಮ ರೂಪಮೆನು ತೀ ನಾಮ ರೂಪುಗಳನೆ ಪುಸಿಯೆಂದು ಶ್ರುತಿ । ತಾನೊರೆವುದಾದ ಕತದಿಂದ ॥೪॥ ಕುವರ ಕೇಳೀ ಪ್ರಪಂಚವೆ ಮಿಥ್ಯೆಯರಿವಿಗ। ನ್ಯವೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿ.ಸುವ ದರಿಂ ಕನಸಿನಿಂ ।ದವೆ ತೋರ್ಪ ದೃಶ್ಯ ಚಯದಂತೆ ॥೫॥ ಸೂನು ತಿಳಿ ಪುಸಿ ಯಾಗದೇನುಂಟದರಿವಿಂಗೆ । ತಾನನ್ಯವಲ್ಲ. ವಾತ್ಮನಂತೆಂಬುದನು । ಮಾನ ವಿಂತಿದು ಸಹಜಸಿದ್ಧ ॥ ೬ ॥ ಎನೆ ಸರ್ವಮುಂ ಮಿಥ್ಯೆ ಯೆನ ಬೇಹುದಂತಾಗೆ ತನಗೆ ನಿಜಸಿದ್ಧಿ ಯನು ಸಾಧಿಸಲ್ಕೆಪುಸಿ। ತನುಮುಖ್ಯವಾಗ ದೆನೆ ಕೇಳು॥೭॥ ಶಿಲೆಯ ಭೈರವನಲ್ಲಿ ಪಲವು ಸಿದ್ಧಿಗಳಾಗೆ । ನೆಲಸಿ ತೋರ್ಪಂತೆ. ಪುಸಿ ಯ ಸಾಧನದಿಂದೆ। ಫಲಿಸುವದು ಸತ್ಯ ವಹ ಮುಕ್ತಿ ॥೮॥ ಕನಸು ಪುಸಿಯಾ ದೊಡಂ ತನಗಲ್ಲಿ ಸುರತದಿಂ ಜನಿತವಹ ರೇತುವದು ಸತ್ಯವಾದಂತೆ । ತನು ಜಪುಸಿಯಲ್ಲಿ ದಿಟಮುಂಟು ॥೯॥ ಮುಕುರ ಬಿಂಬಂ ಮುಖದ ಸಕಲ ಸೌಂದ ರತೆಯಂ । ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪಾಂಗು. ನಿಜಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪುಸಿಯ । ನಿಕರದಿಂಪದೆ ಯ ಲಘುದಿಂತು ॥ .... ॥೧೦॥

ಜಗದನಿತ್ಯತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೫.

---

* ವಾಚಾರಂಭಣಂ ವಿಕಾರೋ ನಾಮಧೇಯಂ ಮೃತ್ತಿ ಕೇತ್ಯೇವ ಸತ್ಯಮ್ ॥
ವಿಕಾರಂ ನಾಮರೂಪಂ ಜಗದವಿಚಾರಕಾಲೇ ದೃಶ್ಯತಿ ಚಿದ್ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ—
ವಿಚಾರೇ ಸರ್ವಂ ಚಿದೇವ ವಿದ್ಧಿ.

ಅರ್ಥ—ಕಾರ್ಯವಾದ [ರೂಪಾಂತರಗಳಾದ] ಘಟಶರಾವಾದಿಗಳು ಕೇವಲನುಡಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮಿಥ್ಯವು ಕಾರಣವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೇ ಸತ್ಯವು.
ಬ್ರಹ್ಮನಹೊರತು ಕಾರ್ಯ ವಾದನಾಮರೂಪ ಜಗತ್ತು ಅವಿಚಾರಕಾಲದಲ್ಲಿಕಾಣುತ್ತದೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರ ॥ ತನು ಕರಣ ಮೊದಲಾದವನಿತಾತ್ಮ ತಾನಲ್ಲ ।
ತನಗೆ ಬೇರೆನಿಸಿ ಕಾಣಿಪುದರಿಂದ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಇನ್ನು ಕೇಳೆಲೆ ವತ್ಸ ಚಿನ್ನವನರಿಯದಂಗೆ । ಚಿನ್ನದಿಂದಾ
ಕಡಗವಮುಂ ಕಾಣುತ್ತ । ಚಿನ್ನದ ವಿಚಾರ ವಿರದಂತೆ ॥೧॥ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ
ತ್ತನಾರ್ರೈಯದೀ ವ್ಯಾವ । ಹಾರಿಕಾಕಾರವಾದ ತನು ಮೊದಲಾದ। ಭೂರಿ
ಡವರ್ಗ ವನುನೋಡೆ ॥ ೨ ॥ ವಾರಿಸಂಪರ್ಕದಿಂ ಧಾರುಣಿ ದ್ರವಿಸುವಂ ।
ರೈಯಲಾತ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಹನಂ । ಕಾರಾದಿ ಚಿತ್ರೆ ನಿಸುತಿರ್ಕುಃ ॥ ೩ ॥
ದು ನೈಜವೆಂದಜ್ಞರೊದನಿ ನುಡಿವುತ್ತಿರ್ಪ । ರದಿದೆಂದು ತೋರು ತಿಹು
ತ್ಮನಲ್ಲವೆಂ । ಬುದನೆ ಕೇಳಾತ್ಮಜನೆ ಪೇಳ್ವೆ ॥೪॥ ಭೂತ ಪಂಚೀಕರಣ
ತ ದೇಹಾದಿ ಸಂ । ಘಾತಂಗಳಾತ್ಮ ನಲ್ಲವೆಂದರಿವುದೆಲೆ । ತಾತಚಿತ್ರದ
ಚನೆಯಂತೆ ॥೫॥ಒಂದು ಹನಿಬಿಂದು ಪೊಡೆಯಿಂ ದೇಹವೆನಿಸುತ್ತೈ । ತಂದು
ಳೆದುಂಡು ಬದುಕಿ ಕೆಡುವಿದಕೆ ಬೇ ! ರೊಂದಿಂದ್ರ ಜಾಲ ವೆನಲುಂಟೆ
॥ ಪದ ಪಾಣಿ ಶಿರಗಳಿವು ರುಧಿರ ರೇತಂಗಳಿಂ । ದೊದವಿರ್ಪವಾಗಿ ಜಲ
ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆಯಂ । ತುದಿಸಿ ತನುವಡಗು ತಿಹುದಿಂತು ॥೭॥ ಅರಿವಲ್ಲವೀ
ಯವರುಹಿಕೊಳುತಿಹುದಾಗಿ । ಯರುಹಿಕೊಳುತಿರ್ಪು ದರಿವಲ್ಲವದುಬಚ್ಚ
ರಿಯ ಘಟದಂತಿ ದನುಮಾನ ॥೮॥ ಶ್ರವಣಾದಿ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯವನು ವಾ
ರಮುಖ್ಯ । ವಿವಿಧ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯವನು ಸಂವಿತ್ತೆಂಬು । ದವಿರತಂ ಘಟಿ
ದೊಡಲಂತೆ ॥ ೯ ॥ ಬಲ್ಲಹನೆ ಶಬ್ದಾದಿಯಲ್ಲಿಯೋವಚನಾದಿ । ಯಲ್ಲಿಯೋ
ಬಮ ವಿಡಿದಿಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಕರ । ದಲ್ಲಿಯಾತ್ಮತ್ವವಿಹುದೆಂತು ॥೧೦॥ ತಮ್ಮ
ಪಯಾಕಾರಮುಂಮರೆವವಾಗಿ ಬಳಿ। ಕಂ ಮನನವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕರಣಂಗಳಿವ।
ಮ್ಮ ಚಿತ್ತೆಂಬು ದರಿದಲ್ತೆ ॥೧೧॥ ಪ್ರಾಣಾನಿಲ್ಲಂಗಳಂ ಮಾಣಾತ್ಮನೆಂಬು
ಂ । ಜಾಣನಿಂದೂದು ತಿಹ ವಾಸದುಸುರಂತೆ । ಕಾಣಿಸುತ್ತೊಡಲೊ ಳಿಹ
ಾಗಿ ॥ ೧೨ ॥ ರೇಚಕಾದಿತ್ರಯವನಾಚರಿಸುತಂ ಜಯದ । ಸೂಚನೆಯನು
ಯಮಿಗಳಿಂ ಜಾಡ್ಯವೆ ! ಪ್ರಾಚುರ್ಯವನಿಲ ನಿವಹಕ್ಕೆ ॥ ೧೩ ॥ ಚಿತ್ತು
ನ ಮೊದಲಾದ ವೃತ್ತಿ ನಾಲ್ಕರರೂಪು । ವೆತ್ತುದಂತಃಕ ರಣವಾತ್ಮನಾ

ಗದಾ । ಚಿತ್ತಿಂಗ ವೇದ್ಯ ವಹುದಾಗಿ ॥೧೬॥ *ನೇತಿ ನೇತೀತಿ ನೇತೀತಿ ನಿ
ಮಂಗಳಿರೆ । ಭೂತ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಕರವರಿವೆಂಬ ನ್ಮಾತು ತಾನೆ
ಣದು ಪುತ್ರ ॥ ॥೧೭

ದೇಹಾದಿಗಳಿಗನಾತ್ಮತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ವೃತ್ತಿ ನಾಲ್ಕೆನಿಸುವಂತಃಕರಣ ವಾತ್ಮನಾ ।
ಗುತ್ತಿರದು ವೇದ್ಯವಹುದಾಗಿ ತಾನು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಆವವನ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಭಾವವಿೂ ವಿಶ್ವಸ। ದ್ಭಾವಕ್ಕೆ ಮೂ
ವಾ ಶಂಭುವಾದ ಗುರು । ದೇವ ಬಿನ್ನಪವ ನವಧರಿಸು ॥ ೧ ॥ ಎಂತಿರ್ಪ
ವೃತ್ತಿಯೆಂತು ಕಾಣಿಸಕೊಂಬ ! ವೆಂತು ಟಂತಃಕ. ರಣಮಿರ್ದು ಮಗು
ತಾ । ನೆಂತರುಹಿ ಕೊಂಬು ದಖಿಳಜ್ಞ ॥ ೨ ॥ ಎನೆ ಕೇಳು ವೃತ್ತಿ ನಾಲ್ಕೆನಿ
ಕೊಂಡಾ ಚಿತ್ತ । ಮನಹಂತೆ ಬುದ್ಧಿ ಯೆಂಬ ಪೆಸರಿಂದಿರ್ಕು । ನಿನಗದ
ತಿಳುಪುವೆನು ಬೋಧ್ಯ॥೩॥ಬೀದಿಯ ಗಸದಂತೆ ಘಟಾದಿ ವಿಷಯದ ನಿರು
ವೇದಿಸದೆ ತೋಪ- ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಜ್ಞಾನ। ವಾದುದೇ ಚಿತ್ತ ವೆನಿಸುವದು ॥೪
ಕೊರಡಿದೋ ನರನೋ ಗೋಚರಿಸದೆನಗೆಂದು ನಿ! ರ್ಧರಿಸದಾರ್ಯವ. ಚೈ
ನ್ಯವೇ ಮನಂ । ತರುಣ ನೀನರಿವು ದಿದನಿಂತು ॥ ೫ ॥ ಇದನರಿವ ನ
ನಿದನಗೆನ್ನದೆಂಬ ವೋ । ಹದೊಳಿರ್ಪ ಮತಿಯೆ ಹಮ್ಮೆನಿಸುತಿಹುದು ನೀ
ನಿದನಿಂತು ತಿಳಿವು ದೆಲೆ ವತ್ಸ ॥ ೬ ॥ ಇದು ಚೋರನಲ್ಲವಿಂತಿದು ಕೊರಡ
ಸಂದೇಹ । ವಿದಕೆ ಬೇಡೆಂಬ ರಿವೆ ಬುದ್ಧಿಯಹುದು ನೋ । ಡಿದರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ
ಗಳನಿಂತು ॥೭॥ ಎನ್ನದೀ ಚಿತ್ತ ತಾನೆನ್ನದೀ ಮನಹಮ್ಮಿ । ದೇನ್ನದೀಬುದ್ಧಿ
ಯೆಂಬನು ಭವದತೋರ್ಕೆ। ಯಿಂ ನೋಡೆ ವೇದ್ಯ ಮಿವು ತಾವು ॥೮॥ಇಂತ
ವೃತ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ದಂತಃಕರಣವಿದಾ । ಹಂತೆಯೊಂದಂಶ ವಹುದು ಜಾಗರ
ಕನ । ಸಂ ತಾನೆ ರಚಿಸು ತರಿಯುವದು ॥೯॥ ಅಣಿಯರದೆ ಸತ್ವಾದಿಗುಣದ
ಳೆಯಿಂ ವಿಷಯ। ಗಣಮಂ ಬಿಡುತ್ತೆ ಪಿಡಿವುತ್ತೆ ತೊಳಲುತ್ತೆ। ತಣಿಯುದದ

* ನೇತಿ ನೇತೀತಿ ನೇತೀತಿ । ಶೇಷಿತಂ ಯತ್ಪರಂಪದಂ । ನಿರಾಕರ್ತು ಮಶಕ
ತ್ವಾತ್ತ ದಸ್ಮೀತಿ ಸುಖೀಭವ. ಅರ್ಥ-ದೇಹ ತಾನಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯ ತಾನಲ್ಲ. ಕರಣಗಳ
ತಾನಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಅಶಕ್ಯವಾ
ಯಾವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಕ್ಷೀರೂಪ ಅರಿವು ಉಳಿಯುವದೋ ಆ ವಸ್ತುವೇ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದ
ಸುಖಿಯಾಗು.

ಥೆ ಗೊಳುತಿರ್ಕು ॥೧೦॥ ಇಂತೀಪರಿಯೊಳವಸ್ಥಾಂತರಂ ಗೊಳುತಿರ್ಪ್ಪ ।
ತಃಕರಣವೆ. ಯದು ಕಾರಣಂ ವೇದ್ಯ । ವಾಂತುದಂತಾಗಿ ನಿಜವಲ್ಲ ॥೧೧॥
ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕನಾತ್ಮತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೪.

ಸೂತ್ರ ॥ ಅಹಮಾತ್ಮನಲ್ಲ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಗುಣಮುಳ್ಳುದಾ ।
ಗಿಹುದಾದ ಕತದಿಂದೆ ಜಾಡ್ಯವೈಸೆ ॥

ತ್ರಿವಿದ ॥ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಶಿವನಿರೆ ಜಗಂ ಶಿವನಾಗ । ದಿರಲದಂ
ಟ.ಮಾತ್ರದಿಂ ಶಿವನೆನಿಪ । ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನಪವ ನವಧರಿಸು ॥೧॥
ದಲೊಳಂತಃಕರಣವದು ಹಮ್ಮಿನಂಶಮಂ ದೊದವಿ ನೀವೆನ್ನೊ. ಳೊರೆ
ಹಂತೆಯಂ । ಬುದರಂದವಾವು ದಲೆ ದೇವ ॥೨॥ ಎನೆ ಕೇಳು ವೃತ್ತಿ
ಲ್ಕೆನಿಸುವಂತಃಕರಣ ನುವ ತನ್ನ ದೊಂದ.ವಸ್ಥೆಯೆನಿಸಿರ್ಪ ಹಂ । ಮಿನ
ರಿಯನೊರೆವೆ ನೆಲೆಪುತ್ರ ॥೩॥ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದನ್ಯಥಾ ಜ್ಞಾನದೆವೆ ದೆರೆಯೆ।
ಜ್ಞೆಯಿಂದದು ಮ.ಹತ್ತಲ್ಲಿ ಸವಿಕಲ್ಪ । ಕ ಜ್ಞಾನವಾಗ ಲದೆ ಹಮ್ಮು ॥೪॥
ದನೆ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಸವದನೆ ಕಲ್ಪಿತಪುರುಷ। ನದನೆ ವ್ಯವಹಾರಿ ಜೀವನೆನ್ನು
ಹರು ಕೇ । ಳದು ತಾನೆ ಮೂಲ ವಖಿಳಕ್ಕೆ ॥೫॥ ಕುಟಿಯೊಡನೆ ವೇದ್ಯವಾ
ಟವೆಂಬ ವೊಲು ತನ್ನ । ಪಟುವೃತ್ತಿಯರುಹಿ. ಕೊಳುತಿರ್ಪ ಕತದಿನಿದು
ಟದಂತೆ ವಿಷಯವೆನಬೇಕು ॥೬॥ ಈ ಯಹಮುತಾನುಭಯ ಕಾಯದೊ
ಗರಿವಿನ ವಿ । ಡಾಯಮಂ ಪಡೆದು. ಪೊರಗುಳ್ಳ ವಿಷಯುಸಮು । ದಾಯ
ಂ ಕಾಣು ತಿಹುದಿಂತು ॥೭॥ ಜಡವರಿವ ಪರಿಯೆಂತುಮಡಿಕೆಯಂ ಜೇ
ಂದು ಮಡಿಕೆಯರಿವುತ್ತ. ವಿಹುದೆ ನೀವಿದನರುಹಿ । ಕೊಡುವುದೆನೆ ಪೇ
ವೆನು ಕೇಳು ॥೮॥ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಂ ಪಿಡಿದ ಸೂಜಿಯದ ಬೇರೊಂದು। ಸೂಜಿ
ಸೂಜಿ. ಕಲ್ಲಗುಣಮಂ ತಾಳ್ದು । ರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ತೆರನಂತೆ ॥೯॥ ಚಿತ್ತು
ಡಿದಿರ್ಪಹಮು ಚಿತ್ತಲ್ಲದಿರ್ದೊಡಂ । ಚಿತ್ತೆನಿಸಿ ದೇಹ ಮೊದಲಾದವಂ
ಪ್ಟಿ । ಸುತ್ತರಿವುದೆಂದು ತಿಳಿಪುತ್ರ॥೧೦॥ ಕುವರ ಕೇಳಿನ್ನಿದರ ನವಗುಣಂ
ೇದ್ಯವೆನಿ । ಸುವ ಕತದಿನಹಮು. ನಿಜವಾಗದಾ ಗುಣಿತ್ವವನಾಂತುದಾಗಿ
ಟದಂತೆ ॥೧೧॥ ಆವ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವೋ ವಿಯತ್ನ ದ್ವೇಷ । ಭಾವನಾ
ಗ. ಸುಖದುಃಖ ಮತಿಗಳಿಷ । ತಾವೆ ನವಗುಣವೆ ನಿಸುತಿರ್ಕು ॥೧೨॥

ಶ್ರೋತಾಹವೆಂಬಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾತಾಹವೆಂಬಲ್ಲಿ । ಮಾತೇನು ಹಮ್ಮು ತತ್ತ್ವದಿಂ
ಯದೊಡನೆ । ಶ್ವೇತೋತ್ಪಲದ ತೆ ರದೆವೇದ್ಯ ॥೧೩॥ ಸೂನು ತಿಳಿ ನೀನ
ಜಾನಾಮಿ ಯೆಂಬುವಧಿ । ಮಾನಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯ. ವೇದಕತ್ವವನೆಯುನು । ಮಾ
ವುದು ತಪ್ತ ಜಲದಂತೆ ॥೧೪॥ ಜಡವಜಡವಿಂತು ತನ್ನೊಡಲಾಗಿ ಜಾಗ್ರ
ಯೊಡನೆ ಯಹವೆಂದು. ತೋರಿ ಸುಪ್ತಿಯೊಳಹಮಿ । ದಡಗಿ ದೃಶ್ಯತ್ವವ
ದೈಸೆ ॥೧೫॥ ಇಂತುದಿಸಿ ಯಡಗುತಿಹುದಂತಾಗಿ ಯಾತ್ಮನೆಂ । ದಂತೆ
ರೆಯುಬರ್ಪು. ದಹಮನೀ ಪರಿಯೊಳರಿ ಸಂತ ನೀನೀ ಕ್ರಮವನಿಲ್ಲಿ ॥ ೧೬
ಉತ್ತಮರು ಮೆಚ್ಚುವೈವತ್ತೆಂಟು ಪದದೊಡನೆ । ಬಿತ್ತರಂ ಬಡೆದ. ಸೂತ್ರ
ಗಳೈದು ರಚಿ। ಸಿತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿದುಸಂಧಿ ॥ .... ॥೧

ಅಹಂಕಾರಕ್ಕನಾತ್ಮತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೮.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೪ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೨೫ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೨೯೦.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂತ್ರ ॥ ಅಹಮಿನಿಲ್ಲವೆ ನಿದ್ರೆಯೊಳಗುರುಹಿಕೊಂಬುದೆಂ ।
ತಹುದರಿವು ಸಂದಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದಾಗಿ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಅಳಿಯದುಳಿಯದ ಮರವೆ ದಳೆಯುದೆಚ್ಚರದ ಕಳ । ವಳಿ
ದರಿವರಿವೆ ನಿಜವಾದ ಶಂಭುಪದ । ನಳಿನಮಂ ಕೂರ್ತು ನತನಪ್ಪೆ ॥ ೧
ಅಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಹರಣ ಸುಜ್ಞಾನ ಸುಖಕರಣ। ತಜ್ಞ ನತಚರಣ ಗುರುವಯು
ನೀವೆನ್ನ । ವಿಜ್ಞಾಪನವನೊ ಲಿದು ಕೇಳು ॥ ೨ ॥ ಅಹಮು ನಿದ್ರೆಯೊಳಿ
ದಿಹ ರೂಪಿನಿಂ ದೃಶ್ಯ । ವಹುದೆಂದೊಡರಿವು ತಿಹುದೊಂದುಬೇಕದೆ
ತಹುದು ಪೇಳೆನಗೆ ನಿಜವಾಗ॥೩॥ ಚಿರನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯರಿವಿರೆ ತನ್ನ ದೇಹದ
ಭರಣಮಂ ಚೋರ ನೊಯ್ವಾಗಲಾದೊಡಂ । ನರನರಿಯನೇತ ಕೆ
ದೇವ ॥ ೪ ॥ ಮತ್ತೆ ನಿದ್ರೆಯೊಳು ಸಂವಿತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲ । ರುತ್ತರಂಗೊಡ
ವ ರಹಮಿನಿಲ್ಲವೆ ಕಾಣೆ । ಸುತ್ತಮಿಹುದೆಂತು ಕರುಣಿಪುದು ॥೫

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಅರಿವಿಲ್ಲವಾ ನಿದ್ರೆಯೊಳಗೆಂಬುದಾನಾವ ।
ತೆರದೊಳು ವಿಚಾರಿಸಲು ದೊರಕೊಳ್ಳದು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕಂದ ಕೇಳಹಮಿಲ್ಲದಂದವಂ ನಿದ್ರೆಯೊಳ । ಗೊಂದಿಯರಿ
ತ್ಮ ನಿಹುದು ನಿಜವಿದನೆ ಕುಶ । ಲಂ ದೋರಿ ನಿನ್ನೊಳೊರೆಯುವೆನು॥೧॥
ವಿಲ್ಲವೆನಲೇನುಮರಿಯದೆ ಸುಖದಿಂದಾ । ನೊರಗಿರ್ದೆನೆಂಬ ನೆನಹಿರ್ದ
ಕ ಕೇ।ಳರಿವುಂಟು ನಿದ್ರೆಯೊಳು ಪುತ್ರ ॥ ೨ ॥ ಏನೊಂದರಿಯದಿರ್ದೆನಾ
ಸುಖಮಯನಾದೆ । ನಾನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯೆನಲಾತ್ಮನಿರ್ಪುದ । ಕ್ಕೇನು
ಷ್ಟಾಂತ ವೆನೆ ಕೇಳು ॥ ೩ ॥ ಏನುಮಾಡಿದೆಯೆಂದೊಡೇನುಮಿಲ್ಲೆಂಬುವಂ।
ನಿತನಗಿಲ್ಲದಾ ನಿರುದ್ಯೋಗಾಭಿ । ಮಾನದಿಂದಿಹುದ ನೊರೆವಂತೆ ॥೪॥
ದುವಂ ಕಾಣೆನೆಂದುದಾಹಂತೆಲಯ । ವೊಂದಿರ್ಪ ಸುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ.ನಿ
ನೆನ । ಹಿಂದೆ ನೀನರಿವುದೆಲೆ ವತ್ಸ ॥ ೫ ॥ ಲಂಬಿಕಾ ಯೋಗಿ ತಾನೆಂಬ
ದೋರದ । ಲ್ಲುಂಬ ವೃತದಿಂದೆ ಚಿ.ಕಾಲ ಸುಖಮಿರ್ದು । ದಂ ಬಳಿಕ
ದು ಸುರುವಂತೆ ॥ ೬ ॥ ಪರಮಸುಖನಿದ್ರೆಯೊಳಗಿರುತಿರ್ದೆನೆಂಬ ಸಂ ।
ರಣವಾ ಸುಪ್ತಿ ಸತಿಯ ಸಂಯೋಗದಿಂ। ದೊರಕೊಂಡ ಸುಖವ ನರುಹು
ದು ॥೭॥ ನೆನಹಿದರ್ಥಾಪತ್ತಿಯೆನಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ । ವನೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತ
ಹುದಾದ ಕತದಿನಾ । ತನಿನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯರಿವುಂಟು ॥೮॥ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ
ನಂದವಮುಯಚಿತ್ತ್ತ ತಂ । ನಿಂದೆ ತಾನೊಪ್ಪಿಹುದಲ್ಲಿ * ನಹಿದ್ರಷ್ಟು ।
ಂದು ಶ್ರುತಿ ಪೇಳುತಿಹುದಾಗಿ. ॥೯॥

ಜ್ಞಾನಸದ್ಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೪.

ಸೂತ್ರ ॥ ಅರಿವಿನಿಲ್ಲವೆಯನರಿವುಮ ಘಟಿಸದಾಗಿ ಕೇ ।
ಳರಿವುಂಟು ನಿದ್ರೆಯೊಳಗಿದು ಸಿದ್ಧವು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ತರುಣ ಕೇಳಾತೆರದೊಳೊರೆಯಲಂತದನೊಪ್ಪ। ದಿರೆ ಚಿತ್ತಿ
ಲ್ಲವೆ ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೋ। ಚರಿಸಿತೆನಲಿಂತು ಬೆಸಸುವೆನು ॥ ೧ ॥ ಜ್ಞಾನ

* ನಹಿದ್ರಷ್ಟು ದೃಷ್ಟೇ ರ್ವಿಪರಿಲೋಪೋವಿದ್ಯತೇ ಅವಿನಾಶಿತ್ವಾತ್. ಅರ್ಥ —
ಯುವ ಆತ್ಮನ ನಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಗೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲ.

ದಿಲ್ಲವೆಯನಂತಾನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೆ । ನೀನರಿದೆನೆಂಬೊಡದು ಘಟಸಲರಿಯದೆ
ದಾನಿಲ್ಲಿ ಪೇಳು ವೆನುಕೇಳು ॥ ೨ ॥ ಆವುದಿಲ್ಲವೆಯದಂ ಭಾವಿಸಲ್ಪ್ರ
ಯೋಗ್ಯ । ಭಾವವದೆ ಯಾಗಿ ತದ್ವಿಶೇಷಣಮಾದ । ಠಾವಿನೊಳಗರು
ಕೊಳುತಿರ್ಕು ॥ ೩ ॥ ಸಕಲಂ ವಿಶೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬೋಧವಾ । ಸಕ
ದೊಡನೊಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮುಗ್ರಿ । ನಿಕರದಿಂದರುಹಿ ಕೊಳಬೇಕು ॥೪
ಭಾವವೊಂದಿಲ್ಲದಿಹಠಾವು ಕರಣಾದಿ ತ । ದ್ಭಾವದ ಸ್ಮರಣೆಗಳು ಕೂ
ಸಾಮುಗ್ರಿ । ಯಾವದೆಂದೆಂಬೊಡಿದು ತಾನೆ ॥೫॥ ವಸ್ತು ಸದ್ಭಾವಮಂ ವಿ
ರಿಪೊಡಾವಾವ । ವಸ್ತುವಿರಬೇಹು ದದನೆಮತ್ತಿಲ್ಲೆಂಬ । ಪ್ರಸ್ತು ತಕ್ಕನಿ
ಮಿರವೇಳ್ಕು ॥೬॥ ಆಲ್ಲಿ ಚಿದಭಾವ ಮಿಂತಿಲ್ಲದರುಹಿಸದುಕೇ। ಳಲ್ಲಿ ಸಾಮುಗ್ರಿ
ಗಳನುಳ್ಳೊಡದು ನಿದ್ರೆ । ಯಲ್ಲವೀ ಜಾಗ ರಣವೈಸೆ ॥ ೭ ॥ ಇಲ್ಲವೆಯನ
ರೈಯ ಲುಳ್ಳ ನೆಲೆಯೊಂದು ಬೇ । ಕಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಿಲ್ಲ ದುದನರಿಯೆ ಬೇರೆ ನೆ
ಯೆಲ್ಲಿಯುಂ ತೋರ ದದರಿಂದ ॥ ೮ ॥ ಅರಿವಿಲ್ಲವೆನಬಾರದರಿವಿಂಬ ನಿಯ
ಮದಿಂ । ತರಿವ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದಿರೆ ನಿದ್ರೆಯದನೆ ಚಿ । ತ್ತರಿವುತಿಹುದಲ್ಲಿ ನಿ
ದಿಂದ ॥೯॥ ಅರಿವಿರ್ಪುದರುಹಿಕೊಂಬರಿವೆ ತಾನಿಲ್ಲವೆಂ । ದರಿಯಬೇಡೆನಲ
ಗುರುವರ್ಯ ನೀನೆಯಿದ । ನರುಹೆಂದೊಡಿಂತು ತಿಳುಪಿದನು ॥ ೧೦ ॥ ಪ
ದಿರ್ದ ಶಿಶುಗಳಂ ಬರಿಸಿ ಪಕ್ಕದೊಳು ಸಂ । ಚರಿಸದಂತಿರಿಸಿ ಚರಣ
ಯುಥಂ ನಿದ್ರೆ । ವೆರಸು ತೊಂದೆಡೆಯೊ ಳಿಹಪಾಂಗು ॥ ೧೧ ॥ ವಿಕರಿಸಿ
ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ತತ್ವಂಗಳಂ । ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಕೊಂಡ ವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸದ
ತ್ಮಕ ಚಿದಾಶ್ರಯದೊ ಳಿರುತಿರ್ಕು ॥೧೨॥ ರಾಹುವಿಡಿದಿಂದುವಾ ರಾಹುವ
ಬೆಳಗುವಂ । ತೂಹಿಸಲ್ನಿದ್ರೆ ಮುಸುಕಲಂತಾ ಮಹಾ । ಮೋಹಮಂ ಚಿತ್ತ
ರಿವುದಲ್ಲಿ ॥ ೧೩ ॥ ಚಿದಚಿತ್ತುಗಳವಿಂತು ಪುದಿದು ನಿದ್ರೆಯೊಳಿರ್ಪು । ದಿದ
ನೈಜವಾಗ ಲಲ್ಲಿ ನಾನರಿದೆನೆಂ । ಬುದು ಘಟಿಸದೇತ ಕೆನೆ ಕೇಳು ॥ ೧೪ ॥
ಒಡವೆಯರಸಲು ಕೂಪದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವ । ನೊಡವೆಯುಂಟಿಲ್ಲ ದುದ
ನೆದ್ದೊಡಲ್ಲದೇ । ನುಡಿಯಲಳವಲ್ಲ ವದರಂತೆ ॥೧೫॥ ಮುಳುಗಿ ನಿದ್ರೆಯೊಳು
ಚಿತ್ತುಳಿದಿರ್ದೊಡಾ ನಿದ್ರೆ । ಯಳಿದಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಯರಿದರ್ಥವಂ ನುಡಿಯ । ಲಳ
ವಲ್ಲವೆಂಬು ದಿದುಸಿದ್ಧ ॥ ೧೬ ॥ ನೀನಿಂತು ತಿಳಿವುದೆಲೆ ಸೂನು ಶೃತಿ ತಾನೆ

*ಪ್ರಾ । ಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾದಿ ವಾಕ್ಯದಿಂದೊರೆಯಲಿಂ । ತಾನಿರ್ದು ಪೇಳ ಲರಿದಲ್ಲಿ. .... ॥ ೧೭ ॥

ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಾ ಸದ್ಭಾವ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೧.

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರಣವಾವುದು ಸುಷುಪ್ತಿಯನರಿವೊಡಾತ್ಮಂಗೆ ।
ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣದಿಂದೊರೆವುದೆನಗೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ತರಣಿ ಶಶಿರೋಚಿಗಳ ಕಿರಣಂಗಳೈದಿ ಸಂ।ಹರಿಸದಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರವಮಂ ಕೆಡಿಸುವದು । ಗುರುವರ್ಯ ನಿನ್ನ ನಸುನೋಟ ॥ ೧ ॥ ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುತಾನಂದಮಯಭಕ್ತಿ ರಸದಿಂದೆನತನಾಗಿ ಗುರುವೆ ಚಿತ್ತಯಿಸೆನುತ್ತಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು ಪುತ್ರ ॥ ೨ ॥ ಗುರುವೆ ನಾನಾಯುಕ್ತಿವೆರಸಿ ನಿದ್ರೆಯನರಿವು । ತಿರುತಿರ್ಪನಾತ್ಮ ನೆಂದಿರಾ ಸುಪ್ತಿಯೊಳು । ಕರಣಂಗಳುಂಟೆಯರಿವಿಂಗೆ ॥ ೩ ॥ ಕರಣ ಸಂಚಾರಮಿರುತಿರೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲವೆಂ । ದಿರಿ ಮತ್ತ ಭಾವವನು ಚಿತ್ತರಿವೊಡಲ್ಲಿ । ಕರಣಂಗಳಿಲ್ಲ ದಿಹುದೆಂತು ॥ ೪ ॥ ಚಿತ್ತು ನಿದ್ರೆಯ ನರಿವುದೆತ್ತಣದು ಸಾಧನದ । ವೊತ್ತಮಿಲ್ಲಾಗಿ ಮಗುಳೆಯಾ ನೆನಹುದೋ । ರುತ್ತಮಿಹುದಕ್ಕೆ ಗತಿಯುಂಟೆ ॥೫॥ ಅಲ್ಲಿ ಕರಣಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಾ ಚಿತ್ತರಿಯ । ಬಲ್ಲುದೆನೆ ಸುಪ್ತಿ ಯಳಿದಲ್ಲದಾ ಸ್ಮರಣ । ವಿಲ್ಲವೆಂದೆಂಬ ವಿಧಿ ಬೇಡ ॥೬॥ ತಾನೆಯರಿವುದು ಮತ್ತೆ ತಾನೆ ಮರೆವುದು ಮಗುಳೆ । ತಾನದಂ ನೆನೆವು ದೆನಲು ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಗುಣಿ । ತಾನಾದನಾತ್ಮ ನೆನಬೇಕು. ॥೭॥ ಅಂತಾಗೆ ಜಡಭಾವಮಂ ತಾಳ್ದ ನಾತ್ಮನೆಂ । ಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಮಿದೆ ಗುರೂತ್ತಮನೀವಿ ! ದಂತಿಳುಹಬೇಹು ದೆನಗೊಲ್ದು. ॥ .... ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೯.

ಸೂತ್ರ ॥ ತನಿನಿದ್ರೆಯೊಳಗನುಭವಿಪ ಕರಣಮುಂಟದಂ ।
ನಿನಗೆ ಪೇಳುವೆನೊಲಿದು ಕೇಳು ಬೋಧ್ಯ ॥

---

* ಪ್ರಾಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾ ಸಂಪರಿಷ್ವಕ್ತೋನಬಾಹ್ಯಂ ಕಿಂಚನ ವೇದ ನಾಂತರಂ.
ಅರ್ಥ—(ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನು ಹೊರಗೂ ಒಳಗೂ ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಹೇಗೆ ಆನಂದಮಯನಾಗಿರುವನೋ ಹಾಗೆ) ಜೀವನು ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಳಗಿನ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಆನಂದಮಯನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಾನರಿದೆನೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲಾರನು.

ತ್ರಿವಿಧಿ ‖ ತನುಜ ಕೇಳಾ ನಿದ್ರೆಯನುಭವಕ್ಕಾದ ಸಾ। ಧನವನಾನಿದ್ರೆ ಯಳಿದಲ್ಲಿ ತೋರುತಿಹ । ನೆನಹಿನ ಕ್ರಮವ ನೊರೆಯುವೆನು ‖೧‖ ನೆನಸಿನಲ್ಲಿಯು ಮತ್ತೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯು ತೋರ್ಪ । ತನುವಿಡಿದ ಜೀವನನ್ನು ಕರ್ಮವಶದಿಂದೆ । ತನಿನಿದ್ರೆ ಮುಸುಕು ತಿಹುದೋರ್ವೆ ‖ ೨ ‖ ಆ ನಿದ್ರೆಯೊಳಗಹಮು ತಾನಖಿಳ ಕರ್ಮಾಭಿ । ಮಾನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಹಿತ ನಿಜಕಾರಣದೊ । ಳೀನೆನ್ನದೊಂದೆ ಲಯಿಸುವುದು ‖ ೩ ‖ ಅದರಲ್ಲಿ ಜೀವನೆನಿಸಿದ ಚಿತ್ತು ತನ್ನ ನಿಜ । ಪದವಪ್ಪ ತುರ್ಯ ನೊಳಗಡಗಿತೆನಿಸಿ ತೋ । ರ್ಪುದು ಸುಷುಪ್ತಿಯ ನರಿವುದಿಂತು ‖೪‖ ಮಿಸುಪ ಚಿದ್ರೂಪದಿಂ ಪ್ರಸರ ಧರ್ಮಂಗಳಿಂ । ದೆಸೆವುದಾ ಮಾಯೆಯೆಂದು ಶೈವ ಪುರಾಣ । ಮುಸುರುವದು ಸುಪ್ತಿಯೊಳು ಪುತ್ರ ‖೫‖ ಆ ಮಾಯೆಗಾ ವಿಕೃತಿ ನೇಮವಾಗಿರಲಲ್ಲಿ । ತಾಮಸ ಸುಖಂಗಳನುಭವಂ ನಿತ್ಯ ನಿ।ಸ್ಸೀಮ ಸಂವಿತ್ತಿ ಗಹುದೈಸೆ ‖ ೬ ‖ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಪ್ರಸರವೆಲ್ಲಂ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗ । ಲಲ್ಲಿ ಯಾತ್ಮಾನುಭವ ಸುಖ ಜ್ಞಾನಂಗ।ಳೆಲ್ಲವುಂ ಕ್ಷಣಿಕ ವೆನಬೇಕು ‖ ೭ ‖ ಮರದಳಿರ ಚಂಚಲಾಂತರದ ಚಂದ್ರಿಕೆಗಳಂ । ತಿರೆ ತೋರಿಕೆಡುವ ಸುಖದನುಭವಂಗಳಿಗೆ । ಕರಣ ಕರ್ಮಾತ್ಮ ಕವೆ ಮಾಯೆ ‖ ೮ ‖ ದೀಪವೊಂದೇ ಕರ್ಮರೂಪದಿಂದಂ ಕರಣ ರೂಪದಿಂ ತೋರು ವಂತಾತ್ಮನಿಗೆ ಕರ್ಮ । ರೂಪದಿಂ ಕರಣ ವದು ಮಾಯೆ ‖೯‖ ಅಲ್ಲಿ ತತ್ಸಂಸ್ಕಾರವೆಲ್ಲಂ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಿ । ರ್ದಿಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾನು ಗುಣದೊಳಿರ್ದಾತಂಗೆ । ಯಿಲ್ಲದಾ ಸ್ಮೃತಿಯ ನೆಸಗುವದು ‖ ೧೦ ‖ ಅದು ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞೆಯಹುದದು ನೋಡಲಿಂತು ಪೂ। ರ್ವದೊಳು । ತಾನನುಭ । ವಿಸಿದರ್ಥಮಂ ಕಾಣು । ತದುಗೂಡಿ ಮೊದಲ ನೆನೆಯುವದು ‖ ೧೧ ‖ ಆತನೇ ಈ ತನೆಂಬೀ ತೆರದೆ ಘಟಿಪುದಾ । ಮಾತು ದೃಷ್ಟಾಂತ ವಿದಕೆ ಸುಖ ನಿದ್ರಾನು। ಭೂತದಾ ಸ್ಮರಣೆ ತನಗಿಂತು ‖೧೨‖ ಅನುಭವಿಪ ದರ್ಥವದು ನೆನೆಯೆ ಗೋಚರಿಸದಾ ತನಿನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯರಿಯದಿರೆ ಮುನ್ನೊರಿದ । ನೆನಹೆಂತು ಘಟಿಪು ದೆಲೆ ವತ್ಸ ‖ ೧೩ ‖ ಕಾರಣ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರವೀ ಕಾರ್ಯ ವಿ । ಸ್ತಾರವಾಗಿರ್ದ ಕರಣದ ಸ್ಮೃತಿಗೆಂತು । ಸಾರುವದು ಪೇಳೆ ನಲು ಕೇಳು ‖ ೧೪ ‖ ಪ್ರಕೃತಿ ತಾನೇ ಮತ್ತೆ ವಿಕರಿಸುತೆ ಮಾನಸಾ। ತ್ಮಕವಪ್ಪುದಾಗಿ ತದನುಭವ ಸಂಸ್ಕಾ

ರನಿಕರವೀ ನೆನಹಿ ಗಹುದಿಂತು ||೧೫|| ಅಚ್ಚು ಪಡಿಯಚ್ಚಿನೊಳಗೊಚ್ಚತಂ ತೋರ್ಪಂತೆ | ಬಿಚ್ಚದಾ ನಿದ್ರೆ.ಯೊಳಗಿರ್ದ ಸಂಸ್ಕಾರ | ವೆಚ್ಚತ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಯೊಳು ತೋರ್ಕುರ್ಜ ||೧೬|| ಇಂತವಸ್ಥಾತ್ರಯದೊಳಂ ತಾನೆ ತೋರುತಿಹ | ನಂತಾಗಿ ಸತ್ಯ. ಸುಖಚಿತ್ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾ | ಶಂ ತನಗೆ ಸಿದ್ಧವೆಲೆ ಪುತ್ರ ||೧೭|| ಅದು ಕಾರಣಂ ನೀನೆ ಸದಮಲಂ ಪರಿಪೂರ್ಣ | ನದರಿಂದೆ ನಿತ್ಯ ನಂತಾಗಿ ಮರವೆಯೆಂ | ಬುದು ನಿನ್ನೊಳಿಲ್ಲವಿದು ಸತ್ಯ ||೧೮|| ಇದು ಸಂಧಿಯೈದನೆ ಯು ದಿದರೊಳ್ಳೈದೆಳೆ ಲಲಿತ | ಪದವೆಯ್ಯೈವತ್ತು. ಮಗುಳೆಂಟು ನೋಡಲಿದು| ಚಿದಚಿದ್ವಿವೇಕ ವೆನಿಸುವದು. || .... ||೯||

ಅನುಭೂತದರ್ಥ ಸ್ಮರಣೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ಕ್ಕ ತ್ರಿವಿಡಿ ೫೮.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೫ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೪೮.

ಮಂ ಗ ಳ ಮ ಸ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಆರನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ || ಗುರುವರ್ಯ ನೀವೆನಗೆ ಮರವೆಯಿಲ್ಲೆಂದೊರೆದ |
ಪರಿಯಾವುದದನೆ ಕರುಣಿಸಬೇಹುದು ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೋಧಂಗೆ ಪರರಾತನಂದಂಗೆ | ಪರಮಂಗೆ ಪಾವ.ನಾತ್ಮಂಗೆ ಪಾರ್ವತೀ | ವರ ಶಂಭುವಿಂಗೆ ನತನಪ್ಪೆ ||೧|| ಹರಿ ಪಿತಾಮಹ ರುದ್ರ ವರಸದಾಶಿವ ಮಹೇ | ಶ್ವರ ಮುಖ್ಯ ರಾವ. ನೊಡಲೊಳಿ ರುತಿರ್ಪರಾ | ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನ ಪವ ನವಧರಿಸು ||೨|| ತನಗೆ ಮರವೆಯ ಕೂಟ ವಿನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದಿರೀ | ಜನನಾದಿ ಭೀತಿ.ಯಿಂದೆ ಕಣ್ಗೆಟ್ಟ ನಿ | ನ್ನನೆ ಸಾರ್ದರಾರು ಕುರುಣಿಪುದು ||೩|| ಅಹಮಿಂಗೆ ತಾನೆ ದುಸ್ಸಹಸಂಸರಣ ವೆಂದೊ | ಡಹುದಂತದಕ್ಕೆ. ಮುಕ್ತಿಯದನೊಪ್ಪೆ ನಿಜ| ಮಿಹುದಹಂಕಾರ ವೆನಬೇಕು ||೪|| ಮುನ್ನವೀ ತೋರಿಕೆಗಳಂ ನಿತ್ಯವಲ್ಲವೆಂ | ದೆನ್ನೊಳುಸುರಿ ದಿರಿ. ಯದರಿಂದಹಮು ಸತ್ಯ | ವೆನ್ನಲುಂ ಬಾರ ದೆಲೆ ದೇವಾ ||೫|| ಅಹ ಮಿಂಗೆ ಸಂಸಾರವಹುದು ತನಗಾ ಮುಕ್ತಿ | ಯಹುದೆಂದೊಡಿಲ್ಲಿ. ಸೂರೆಯೋ ರ್ವಂಗೆ ದೂ | ರಹುರ್ದೋರ್ವಂಗೆಂಬ ಪರಿಯಕ್ಕು ||೬|| ಗುರುವೆ ನೀವಿಗ

ಳಂತರಪಡೀ ಸಂದೇಹ। ವಿರದಂತೆ ವೇದ ಶಿರದರ್ಥವಮುಂಪೇಳಿ।ಪೊರೆವುದೆಂದ
ರಗಿ ದನು ಸೂನು ॥ .... ॥೭

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ಸೋಪಾಧಿಯಾದ ಸಂಸಾರವಾ ಪರಮುಚಿ ।
ದ್ರೂಪಂಗೆ ಘಟಿಪುದದು ನೈಜವಲ್ಲ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕಂದ ಕೇಳೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂದವೆಲ್ಲವನು ಮುದ। ದಿಂದನಾನೊ ರೆವೆನಿದು ಗೋಪ್ಯವಾದರ್ಥ । ವೆಂದು ನೀನನುಭವಿಸುವಂತೆ ॥ ೧ ॥ ಅಹ ಮಿಂಗೆ ಸಂಸಾರವಹುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡ । ಲಹಮು ವಿಡಿದಾತ್ಮ ನೊಳಗೆ ತತ್ಸಂಸಾರ । ವಿಹುದಿಂತುಪಾಧಿ ವಶದಿಂದ ॥೨॥ ಸುತನೆ ಕೇಳಧ್ಯಾಸ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಾವಚ್ಛಿನ್ನ । ಗತಿಯಿಂದುಪಾಧಿ ಯದು ಮೂರು ತೆರದೊಳಂ । ಚಿತ ಮಪ್ಪುದಾತ್ಮ ನೊಳಗಲ್ಲಿ ॥ ೩ ॥ ಪ್ರಸರ ಧರ್ಮಿಣಿಯೆನಿಸು ತೆಸೆಯುವದಾ ಪ್ರಕೃತಿಯು । ವಶನಾಗುತಾತ್ಮ ನದರ ಹವಣಾಗಿ ಭಾ । ವಿಸಲವಚ್ಛಿನ್ನವದೆ ನೋಡು ॥ ೪ ॥ ತಿಳಯಲ್ಕಹಂಕಾರದೊಳಗೆ ಮಾಪೊರ್ಳೆದು ನಿ । ರ್ಮಳ ಚಿತ್ತು ತಾನೆ ಯದರೊಳೇಕತ್ವಮಂ। ತಳೆಯೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ವಹುದಿಂತು ॥೫॥ ಬಳಿಕಲಂತಾ ಹಮ್ಮಿನೊಳಗುಳ್ಳ ಧರ್ಮವೊಂ। ದುಳಿಯದಾತ್ಮನೊಳು ಸತ್ಯ ವೆಂಬಂತೆ ಮಾ।ಪೊರ್ಳೆಯಲಧ್ಯಾಸ ವೆನಿಸುವದು ॥ ೬ ॥ ಅಧ್ಯಾಸ ಲಕ್ಷಣವ ಸಾಧ್ಯವರಿಯಲ್ಕೆಂದು । ಬೋಧ್ಯನೆನಲಾತ ನೊಡನೆ ಮುದವಲರುತಾ । ರಾಧ್ಯನೊಲಿದಿಂತು ಪೇಸಿದನು ॥ ೭ ॥ ಅದನು ತತ್ತಲ್ಲದಿರ್ಪುದರಲ್ಲಿ ತದ್ಬುದ್ಧಿ। ಯುದಯವೆಂದರಿವು ದೆಲೆ ಶುಕ್ತಿರಜತವೆಂ । ಬುದರ ದೃಷ್ಟಾಂತಮುಖ ದಿಂದ ॥ ೮ ॥ ಇಂತಿ ದಧ್ಯಾಸವಿದರಂತಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜಡ । ಹಂತೆಯೊಳಗುಳ್ಳ ಗುಣವೈದಿ ಸತ್ಯವೆಂ।ಬಂತೆ ಕಾಣಿಸುವು ದೆಲೆಪುತ್ರ ॥೯॥ ಎಂತು ನಿರ್ಮಳ ಮುಕುರದಂತರಾಳದೊಳುಗಜ । ವೆಂತುತರುಪರಿಸಿ ಯೊಳು ಪೊಳೆದು ತೋರುತಿಹ। ವಂತೆಲ್ಲನಾತ್ಮ ನೊಳು ತೋರ್ಕು ॥೧೦॥ ಅದು ತಾನುಪಾಧಿ ಯೆನಿಸಿದ ಸಂಸರಣಮುಪ್ಪು । ದದು ಸಜ್ಜನಂಗೆ ದುರ್ಜನರ ಸಂಸರ್ಗ । ವದು ಬಾಧೆಯಾದ ಪರಿಯಕ್ಕು॥೧೧॥ ಆರೋಪವಾದ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದನು

ಕು । ಮಾರ ನೀನರಿವು.* ದಸ್ಯ ಜೀವತ್ವಮೆಂ । ದೋರಂತೆ ವಾಕ್ಯಸುಧೆ ಯುಂಟು ||೧೨|| ಇಂತು ಸಂಸೃತಿ ತನ್ನೊಳುಂ ತೋರ್ಪುದಾಗಿ ವೇ। ದಾಂತ ರುಶಿಕ್ಷೆ.ಯಿಂದಹಮುಳಿಯೆ ಮುಕ್ತಿ । ಯಂ ತಾನೆ ಪಡೆವ ನೆನಬೇಕು||೧೩|| ಮುಕ್ತ ನಹ ನೀನರಿದು ಮುಕ್ತನಹನೆಂಬುತಾ । * ಮುಕ್ತಶ್ಚ ಮುಚ್ಯ. ತೇ ಜಂತುರಿತಿ ಸ್ಮೃಗ । ಮೋಕ್ತಿಯೊಳು ಸಿದ್ಧವೆಲೆವತ್ಸ || .... ||೧೪||

ಆತ್ಮಂಗೆ ಸಂಸಾರಾಧ್ಯಾಸ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ಕ್ಕೆ ತ್ರಿಪದಿ ೨೧.

ಸೂತ್ರ || ತದುಪಾಧಿ ಸತ್ಯವೆಂದೊರೆವುದಿದು ಘಟಿಸಲರಿ ।
ಯದು ಯುಕ್ತಿಬಾಧ್ಯವೆನಿಸಿಪ್ಪುದಾಗಿ ||

ತ್ರಿಪದಿ || ಮತಿವಂತ ಕೇಳೆಮ್ಮ ಮತದೊಳಾ ಸಂಸಾರ । ಕತಿಮಿಥ್ಯೆ ಯಹುದು. ಪಾಧಿಯದು ಘಟಿಸದಾ । ಕತದಿನಿಂತಿದನು ತಿಳಿ ನೀನು ||೧|| ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದು ಸಂಸರಣಮುಂ ಪೇಳ್ದೊಡಾ। ಭರಿತಮುಪ್ಪುರಿವಿ.ಗಿಹಪರದ ಗತಿಯೆಂತು । ದೊರೆವುದೈ ನಿನ್ನ ಮತದಲ್ಲಿ ||೨|| ಇಹಪರಂಗಳ ಗಮನ ಸಹಮಾದ್ಯು ಪಾಧಿಯಿಂ । ದಹುದೆನಲುಪಾಧಿ.ಯದು ಸತ್ಯವೋ ಪುಸಿಯೊ ಸಹಜವಾಗುಳ್ಳ ದನೆಪೇಳು ||೩|| ತದುಪಾಧಿ ಸತ್ಯವೆನಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ ಗದರಿಂದಲಾದ. ಗಮನಮುಂ ಸಹಜಮೆಂ । ಬುದ ನೀನೊಡಂಬ ಡಲು ಬೇಕು ||೪|| ಅಂತಾದೊಡವ್ಯಾಪಕಂ ತಾನೆನಲ್ಬೇಹು । ದಿಂತೊಡಂಬಟ್ಟೊ ಡದರಿನೆಲಾ ಮಿಕೃತಿ । ಯಂ ತಾಳ್ದನೆಂಬು ದಿದುಸಿದ್ಧ ||೫|| ನಿನಗದೇ ಮತ ವಪ್ಪುದೆನಲಾತ್ಮನಂ ಮಿಥ್ಯೆ. ಯೆನಬೇಹುದೆಂದೊ. ಡದರಿಂದಪಸಿದ್ಧಾಂತ । ವೆನಿಪುದಿನ್ನೇನು ಗತಿಹೇಳು ||೬|| ಪಳುಕಿನೊಳು ತೋರ್ಪ ಕೆಂಬೆಗುಳ ಪುಸಿ ದಾಸಾಳ || ತಿಳಿಯೆ ದಿಟವಂತು. ಪಾಧಿಯದು ನಿಜವಾತ್ಮ। ನೊಳುಚ ಲಸೆಮಿಥ್ಯೆಯಹುದಂತೆ ||೭|| ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಲ್ಲದಾರಕ್ತ ತೆಯನೆ ತಾಂ ।

* ಅಸ್ಯ ಜೀವತ್ವ ಮಾರೋಪಾತ್ ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಭಾಸತೆ, ಶುಕ್ತಿ ಕಾ ರಜತವತ್. ಅರ್ಥ— ಕರ್ತೃತ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವ ಸುಖದುಃಖಾದಿ ಧರ್ಮರೂಪ ಜೀವತ್ವವು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಾದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶುಕ್ತಿರಜತದಂತೆ ಮಿಥ್ಯೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

* ಮುಕ್ತಶ್ಚ ಮುಚ್ಯತೆ ಜಂತು ರಭಿಮಾನೇನ ನಾನ್ಯಥಾ. ಅರ್ಥ. ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜೀವನು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದಂತೆ ತೋರುವನು. ಆದರೆ ಆತ್ಮನು ಸ್ವತಃ ಮುಕ್ತನೇ ಇರುವನು.

ಕಾಗಣಂ ಬಡೆದ.ಕೆಂಬೆಳಗೆನಿಪ್ಪ ವ್ಯವ। ಹಾರಮುಂ ಮಿಥ್ಯೆಯಹುದಂತೆ॥೮॥ ಪುಸಿಯಾದ ಗಮನದಿಂದೆಸೆವಖಿಳ ಭೋಗಮಂ । ಪುಸಿಯೆಂಬುದಾಯ್ತು ನೀನೆ ತದ್ಗಮನಮಂ । ಪುಸಿಯೆಂಬೆಯಾದ ಕತದಿಂದ ॥೯॥ ಇಂತುಪಾಧಿಗೆ ಸತ್ಯವೆಂತು ಘಟಿಸುವದು ವೇ । ದಾಂತ ಮತದಲ್ಲಿ. ಪೇಳ್ದಂತೆ ಸರ್ವಮಂ । ಭ್ರಾಂತಿ ಮಯವೆಂದು ತಿಳಿ ಪುತ್ರ ॥ .... ॥೧೦॥

ಉಪಾಧಿ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೩ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೧.

ಸೂತ್ರ ॥ ಸೋಪಾಧಿಯಾದ ಸಂಸಾರಮಂ ಕೆಡಿಸಲ್ಕೆ ।
ರೂಪಿಸುವೆನಾ ಸಮಾಧಿಗಳನಿಲ್ಲಿ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ತನುಜ ಕೇಳೌಪಾಧಿಯೆನಿಸುತಿಹ ಸಂಸಾರ। ವಿನಿತಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಳ್ಪಸು ಸಮಾಧಿಯಂ । ನಿನಗೆ ನಾನೊರೆವೆ ನೊಲಿದಿಲ್ಲಿ ॥೧॥ ಪರಮಜೀವಾತ್ಮರೀರ್ವರು ಸಮತೆಯಾಗಲದು । ವರಸಮಾಹಿತೆಯೆ.ನಿಸುವದಾ ಸಮತೆಯೆನ । ಲೆರಡೆಂಬ ಮತಿಯ ಲಯವೈಸೆ ॥೨॥ ನೀನರಿವುದೌಪಾಧಿ ಹಾನಿಯಹುದಕ್ಕೆ ಪೇ। ಳ್ವಾನಿಜ ಸಮಾಧಿ.ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣವೆಂದು । ತಾನಿರ್ಪುದೆರಡು ತೆರನಾಗಿ ॥೩॥ ಬೋಧಾರ್ಹ ದೃಶ್ಯಾನುವೇದವಾ ಶಬ್ದಾನು ।ವೇದವೆಂದುಭಯ.ವಾಗಿ ಸಗುಣಾತ್ಮಕ ಸ।ಮಾಧಿ ತಾನೊಪ್ಪುತಿಹುದಿಂತು ॥೪॥ ಸವಿಕಲ್ಪವೆರಡು ಮತ್ತವಿಕಲ್ಪವೊಂದಿಂತು ।ತ್ರಿವಿಧರೂಪಿಂದೆ. ಪೊರಗೊಳಗೆ ತೋರುತಿಹ । ವಿವರಂದವರುಪು ವೆನು ಕೇಳು ॥೫॥ ಮನದೊಳಿಲ್ಲಾಗಳುಂ ಜನಿಪ ಕಾಮಾದಿಗಳು ! ತನಗೆ ದೃಶ್ಯಂಗ.ಳವಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನು ತಾ । ನೆನಲದೇ ಮೊದಲ ಸವಿಕಲ್ಪ ॥೬॥ ಮಹದಾದಿಯೊಡಗೂಡದಿಹ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ । ವಹ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ.ಯಾನೆಂಬ ಸಂಧಾನ । ವಹುದನಂತರದ ಸವಿಕಲ್ಪ॥೭॥ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸುಖ ದನುಮಾನದಿಂ ಮೊದಲ ಸಂ । ಧಾನವೆರಡಿಲ್ಲ. ದಚಲ ದೀಪಿಕೆಯಂತೆ । ತಾನಿರ್ಪುದಗುಣ ಸುಸಮಾಧಿ ॥೮॥ ಇಂತು ಯೋಗತ್ರಯ ವಿವಂತರಂಗದವೆ ನೋ । ಡಂತೆ ಬಹಿರಂಗ.ದೊಳಗೆ ಸಗುಣಸಮಾಧಿ। ಯಂ ತಿಳಿಯಪೇಳು ವೆನು ಕೇಳು ॥೯॥ ಪೊರಗೇನನಾದೊಡಂ ಕುರಿತು ತದ್ರೂಪಮಂ । ಪಿರಿಚುತದರಸ್ತಿ. ಭಾತಿಗಳ ನಾತ್ಮನೆಂ । ದರಿಯುಲೊಂದನೆಯ ಸವಿಕಲ್ಪ ॥೧೦॥ ವರ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸು । ಸ್ಥಿರ ಪರಬ್ರಹ್ಮ

ಹುದೆಂಬ ಸಂಧಾನ । ವಿರಲನಂತರದ ಸವಿಕಲ್ಪ ॥ ೧೧ ॥ ಮುನ್ನಿನೆರಡುಂ
ಗುಣಮುಂ ನೀಗಿ ಪರವಶದೊ । ಳಂ ನಿಂದು ಸಿಸ್ತ ರಂಗ ಸುಖಶರಧಿಯೆನಿ
ನ್ನತಿಯೆ ಬಾಹ್ಯದವಿಕಲ್ಪ ॥ ೧೨ ॥ ಪೊರಗೊಳಗೆ ಯೋಗವೀ ತೆರನಾಗೆ
ನುಗುಣಂ ಪರಿದು ನಿಜಸಿದ್ಧಿ ಯಹುದಾಗಿ ಮನವೆತ್ತ। ಲೆರಗಲಾ ಯೋಗ
ಹುದೈಸೆ ॥೧೩॥ ಬಹಿರಂತರಂಗದೊಳಗಿಹ ಪರಮ ಜೀವರೊಂ । ದಹರೀ
ಮಾಧಿ ಬಲದಿಂ ನಿಜ ಜ್ಞಾನ । ಸಹಭೇದವಳಿದ ಕತದಿಂದ ॥೧೪॥ ಬಳಿಕ
ೃದಯದ ಗ್ರಂಥಿಯಳಿವುದದು ತತ್ವ ಸಂ। ಕುಳವಾತ್ಮನೊಡನೆ ಭೇದವೆಂಬು
ನು ಕ। ಣ್ಗೊಳಿಸದಿರುತಿರ್ಪಹಮುತಾನೆ ॥ ೧೫ ॥ ಅದು ಕೆಟ್ಟೊಡಾನೆ ತತ
ವೊ ಮೇಣಲ್ಲವೋ । ಪದುಳ ಹೀಗಲ್ಲ ವೋಯೆಂಬ ಸಂದೇಹ। ದುದಯಿಂ
ಳ್ಳೆದೆ ತವಿಸುವವು ॥ ೧೬ ॥ ಆ ಸಂಶಯಂ ಪೋಗಲ್ಕೆ ಸರೊಳು ಕರ್ಮ
ಯು । ನಾಶವದರಿಂದೆ ನಿಜದಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಹ । ಲೇಸಪ್ಪ ಮುಕ್ತಿ ಘಟಿಸು
ದು ॥೧೭॥ ಇಂತಾಗೆ ಭೇದಮಯ ಸಂತಾನವಡಗಿ ನಿ । ಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದೇಕ
ಮೇವಾದ್ವಿತೀಯರೂ । ಪಿಂ ತಾನೆ ತೋರ್ಪ ನೆಲೆಪುತ್ರ ॥ ೧೮ ॥ ತ್ರಿವಿದಿ
ವೈವತ್ತರೊಡನಮರಿದೆಳೆ ನಾಲ್ಕರಿಂ । ದವೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವ
ಂತು ವಿವರಿಪುದಿದಾರನೆಯ ಸಂಧಿ ॥ .... ॥ ೧೯ ॥

ಕೈವಲ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೦
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೬ ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೩೪ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೯೮ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮ:

★ ಏಳನೇ ಸಂಧಿ ★

ಸೂತ್ರ ॥ ಯೋಗಬಲದಿಂದಾತ್ಮಲಾಭವಾಗಲು ಮುಕ್ತೆ ।
ಯಾಗುವಂದವನೆನಗೆ ಬೆಸಸು ಗುರುವೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ವರಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶಂಗೆ ಚಿರಮುಕ್ತಿ ಕೋಶಂಗೆ। ದುರಿತ ನಾಶಂ
ಗೆ ಗಿರಿಶಂಗುಮೇಶಂಗೆ । ಗುರು ಶಂಭುವಿಂಗೆ ನತನಪ್ಪೆ ॥೧॥ * ಸಗುರುಮೇ

* ಸಗುರುಮೇವ ಭಜೇತ್ ಯಸ್ಸ್ವಸಂಶಯಂನಾಶಯತಿ ಅರ್ಥ—ಯಾವನು
ತನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಗುರುವನ್ನೇ ಭಜಿಸಬೇಕು.

ವಾಯೆಂಬ [] ನಗುರೋರಧಿಕವೆಂಬ।ನಿಗಮ ಸಂಸಿದ್ಧ ಗುರುವರ್ಯ ಜಯ
ತೆಂದು। ಪೊಗಳಿ ಬಿನ್ನಯಿಸಿ ದನುಸೂನು ॥೨॥ ಶ್ರೀ ಗುರುವೆ ಕರ್ಮದಿಂದಾ
ಗಿರ್ದತನುವಿರಲು । ಯೋಗದಿಂ ಕರ್ಮವಳಿದು ನಿಜವಹನೆಂಬು । ದಾಗ
ದಿದನೆಂತು ತಿಳಿಯುವೆನು ॥ ೩ ॥ ತನುವಿರುತ್ತೀ ಜಗದ ಜನರ ಮಧ್ಯದೊ
ಳೋರ್ವ । ನೆನಿಸಿ ಮೊದಲಂತೆ ಜೀವಿಸುವನಂ ಮುಕ್ತ । ನೆನಲಿದೇನ
ಘಟ ತವದಲ್ತಿ ॥೪॥ ಅರಿದೊಡನೆ ಬಂಧನಂ ಪರಿದು ದೇಹಂ ಪೋಗಿ ಕುರು
ಹಿಲ್ಲದೇಕ ರಸವೆ ತಾನಾಗದಿಹ । ತೆರನಾವುದಾರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರ್ಮವಾಸನೆ ಕೆಡದೆ ತೋರಲದರಿಂದೇಹ ।
ಧರ್ಮವಿರಲೇನವನೆ ಮುಕ್ತನೈಸೆ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಕಂದ ಕೇಳಿದನೊರವೆ ನಿಂದು ಕರ್ಮವೆ ಮೂರು । ಚಂದ
ದಿಂ ಸಂಚಿ ತಾರಬ್ಧವಾಗಾಮಿ । ಯೆಂದು ಫಲಿಸುತ್ತ ಮಿಹುದಲ್ಲಿ ॥೧॥ಮೊದ
ಲು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವದು ಸಂಚಿತಾಖ್ಯದಿಂ। ಪುದಿದಹಂಕಾರ ದೊಡನಿರ್ದು
ಬಹುದೇಹ । ದುದಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ ವೆನಿಸುವದು ॥ ೨ ॥ ತಿಳಿತನ್ನನರಿದೊಡಾ
ಗಳೆ ಕೆಡುವುದದು ನಿದ್ರೆ । ಯಳಿದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನೊಳು ಜನಿಸಿ ತೋರಿದುಂ ।
ಮುಳವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟ ವಹಪಾಂಗು ॥೩॥ ಆದರಲ್ಲಿ ತನುವಿದಾವುದರಿಂದೆ ಸಂಜನಿಸಿ
ತದನುಳಿದು ನಾಶವಹುದು ತಿಳಿಯಾರಬ್ಧ। ವಿದು ಜೀವಿಸುತ್ತ ಮಿಹುದಿಂತು।
॥೪॥ ನೇಣಹಾವಿನ ಭೀತಿ ನೇಣೆಂದು ತಿಳಿದೊಡಂ । ಕಾಣಿಸಿರ್ಪಂತೆ ಮೊದ
ಲಸಂಸ್ಕಾರವದು । ಮಾಣದಾರಬ್ಧ ವೆನಿಸಿರ್ಕು ॥೫॥ ಬೋಗಿಸಿದೊಡಲ್ಲದೇ
ಪೋಗದಾರಬ್ಧಂತ್ರಿ । ಭಾಗೆಯಿಂದಿಚ್ಛೆ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಂಗ। ಳಾಗಿ ಸುಖ
ದುಃಖ ಗಳನೀಗು ॥೬॥ ತೀರುವದು ನರರಿಗೀಶಾರೀರದಲ್ಲಿ ಯಧಿ।ಕಾರವಾಸ
ನೆಯ ಸುರರಿಗದು ದಶಕಲ್ಪ । ಕಾರಿಯಹುದೆಂದು ತಿಳಿ ನೀನು ॥೭॥ ಜ್ಞಾನ
ಸಿದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ತಾನಾದ ಕರ್ಮವಭಿ।ಮಾನವಿಲ್ಲಾಗಿ ಫಲಿಸದದು ಮುಂದೆ
ವಂ। ಧ್ಯಾನುಭವದಂತೆ ವೃಥೆಯಕ್ಕು ॥೮॥ ತರಳ ನೀನರಿವು ದುತ್ತರಪೂರ್ವ

[] ನಗುರೋರಧಿಕಂ ಕಶ್ಚಿತ್ತ್ರಿಷುಲೋಕೇಷು ವಿದ್ಯತೆ ॥ ಅರ್ಥ ಗುರುವಿನ
ಕಿಂತ ಅಧಿಕನು ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಇಲ್ಲ.

ರ್ಮಂಗ । ಳೆರಡಳಿದು ಮಧ್ಯದಾರಬ್ಧ ಮಿರ್ಪುದಿದು । ವರವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರವಿ
ಹಿತಾರ್ಥ॥೯॥ಸಂಚಿತಾಗಾಮಿಗಳು ಮುಂಚೆ ಕೆಟ್ಟಾರಬ್ಧ । ದಿಂ ಚರಿಸುವಂಗೆ
ದೇಹಾದಿ ನಿರಭಿಮಾ । ನಾಂಚಿತವೆ ಮುಕ್ತಿಯೆನಿಸುವದು ॥ ೧೦ ॥ ಇಂತು
ಶರೀರವಿರ್ದಂತೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ।ಯಂ ತಿಳಿವಿದೇಹ ಕೈವಲ್ಯವೀತನುವಿ।ನಂತ್ಯ
ದೊಳಪ್ಪು ದೆಲೆಸೂನು ॥೧೧॥ ತಿಳಿದಾತನೀದೇಹವಳಿವನ್ನೆಗಂವೇದ। ದೊಳು
ತಸ್ಯತಾವ ದೇವ ಚಿರಮೆನಲಿರ್ಪ । ನೆಳಸಿ ನೀನರಿವುದಿದ ನಿಂತು ॥೧೨॥

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೧೭.

ಸೂತ್ರ ॥ ಶಾರೀರವಳಿವ ಪರಿಯಂತಮಿಹ ಯೋಗಿಗಾ ।
ಚಾರವಾವುದು ಗುರುವೆ ಕರುಣಿಸೆನಗೆ ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ನುಡಿವೇಸವೆನಿಸಿ ಕಣ್ಗೆಡೆದಯದ ಕಡಲೆನಿಸಿ । ಬಿಡದೆನ್ನನು
ದ್ಧ । ರಿಸುವಾರ್ಯ ಜಯತೆನು । ತ್ತಡಿಗೆರಗಿ ಸೂನು ಬೆಸಗೊಂಡ ॥೧॥ಪ್ರಾ
ರಬ್ಧ ಕರ್ಮಾನುಸಾರದಿಂ ಜೀವಿಸುವ । ಧೀರಂಗೆ ವಿಧಿಗಳೇನುಂಟುಗುರುವೆ
ತೋಜ।ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದೆ ತಿಳಿಪುವದು ॥೨॥ ಎನೆ ವತ್ಸಕೇಳು ಮುಕ್ತನವಿಷಯ
ದಾಗಿ ವಿಧಿ । ಯನು ಪೇಳಲಾಗ ದುಭಯ ಕರ್ಮದಕೂಟ । ವನು ಮೀರಿ
ವರ್ತಿಸುವನಾಗಿ ॥೩॥ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಂಗಳನುಲೇಪವಿಲ್ಲದೋಡೆನು । ರೂಪು
ಗಿಡಿದಿರ್ಪನಾಗಿ ಸತ್ಕರ್ಮಕುಳ । ವೇಪೊತ್ತು ಬೇಹುದೆನೆ ಕೇಳು ॥೪॥ ನೀ
ರೊಳಗಿಳಿದವಂಗೆ ನೀರತೃಷೆಯಡಸದಂ । ತಾರಾಧನಾದಿ ಬಯಕೆ ದೋರ
ದುಯೋಗಿ। ಗಾರೈಯಲನ್ಯ ವಿರದಾಗಿ ॥೫॥ ಆವ ತಧ್ಯಾನವಿನ್ನಾವ ಜಪಕ
ರ್ಮತತಿ । ಯಾವಪೂಜೋಪಚಾರ ವಂದನೆಗಳುಂ । ಟಾವದೇವತೆಯವನಿ
ಗನ್ಯ ॥೬॥ ತಿಳಿವೆಂಬ ಸುತನುದಯದೊಳಗೆ ಮರಹೆಂಬ ತಾ। ಯಳಿಯಲಾ
ಸೂತಕದ್ವಯದ ಸಂಬಂಧ । ದೊಳು ಯೋಗಿಗಾವ ವಿಧಿಯುಂಟು ॥ ೭ ॥
ಹೃದಯಮೆಂಬಾಗಸದೊಳುದಯಾಸ್ತಮಾನವಿ । ಲ್ಲದ ಚಿದಾದಿತ್ಯನಿಹನಾಗಿ
ಸಂಧ್ಯಾತ್ರ । ಯದ ಸೇವೆ ಯೋಗಿ ಗಹುದೆಂತು ॥೮॥ ಏನನೊಪ್ಪಿರೆ ಪೂಜೆ

---

* ತಸ್ಯ ತಾವದೇವ ಚಿರಂ ತತ್ವವಿತ್ ಯಾವತ್ ಪ್ರಾರಬ್ಧಂ ನಿವಸೇತ್ ಕೈವಲ್ಯಂ
ಶರೀರಾಂತೆ ಭವತಿ ॥ ಅರ್ಥ—ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಿರುವ
ದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಡ. ಅವನಿಗೆ ದೇಹಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದೇಹ ಮುಕ್ತಿಯು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಯೇನನೀಕ್ಷಿಸೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ವೇನನೊಡಗೂಡ. ಲದೆ ಯೋಗವೈಸೆ ಬಳಿ । ಕೇನುಂಟು ಮುಕ್ತನೊಳು ನಿಯಮ ॥೯॥ ನಡೆದೇವ ಯಾತ್ರೆ ನಿಂದೆಡೆ ವಾರಣಾಸಿ ಮನ । ಪಿಡಿದುದೇ ಸುಮತ ವಹುದುಯೋಗೀಶ್ವರಂ । ನುಡಿದುದೇ ಮಂತ್ರವೆನಿಸುವುದು ॥೧೦॥ ಜನಿಯೆಲ್ಲದಾತಂಗೆ ಮನುಜತ್ವವೆಲ್ಲಿಯದು । ಮನುಜತ್ವವಿಲ್ಲ ದವನಿಗಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ । ವನು ಪೇಳಲಾಗ ದೆಲೆವತ್ಸ ॥೧೧॥ ಇಂತಾಗೆ ಮರಣಭಯ ಮುಂತಾದ ವಿಕೃತಿಗಳ । ನೆಂತೊರೆಯಬರ್ಪು ದವನಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಜ। ನಾಂತರದ ಸುದ್ದಿ ಗೊಳಲುಂಟೆ ॥೧೨॥ ಇದನನಿಯದನ್ಯಭಾವದೊಳು ದೇವತೆಯ ಭಜಿ।ಸಿದೊಡೆ ಭವದಲ್ಲಿ ಬಹನು *ಯೋಽನ್ಯಾಂಶ್ರುತಿಯ ।ವೊದವಿ ತಾನೊರೆವುದೆಳೆ ಪುತ್ರ ॥೧೩॥()ಧ್ಯಾಯತೀವೇತಿ ಲೇಲಾಯತೀವೇತಿ ಸಮು । ದಾಯ ವಾಕ್ಯಂಗ.ಳಿಹವಾಗಿ ಯೋಗಿ ನಿಜ ದಾಯತದೊಳಿರ್ಪ ನೊಲಿಗಂತೆ ॥ ॥೧೪॥

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೧

ಸೂತ್ರ ॥ ಕರ್ಮಗಳಿಂದವೇ ಮುಕ್ತಿಯಹುನಾಗಿ ಯಾ ।
ಕರ್ಮಂಗಳಂ ತ್ಯಜಿಸಲಾಗದೆಂತು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ನತಕಲ್ಪತರುವೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖದ ಕರುವೆ ಸ । ದ್ಗತಿ ಪಥದ ನೆರವೆ ನಿಜಗುರುವೆ ಜಯತೆಂದು ನತನಾಗಿ ಸೂನು ಬೆಸಗೊಂಡ ॥ ೧ ॥ ಶ್ರೀ ಗುರುವೆ ನಿಜವರಿದಯೋಗಿ ಕರ್ಮಂಗಳಂ । ನೀಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪನೆಂದು ಬೆಸಸಿದಿರಿ ನಿಜ । ವಾಗಿ ನಾನರಿವೆ ನಿದನೆಂತು ॥೨॥ ಯಜನಾದಿವಿಧಿಗಳಿಂ ನಿಜಮುಕ್ತಿಯಹುದೆಂದು। ಸುಜನರೆನುತಿರ್ಪ ರದರಿಂದೆ ವಿಧಿಗಳಂ । ತ್ಯಜಿಸ

---

* ಅಥಯೋಽನ್ಯಾಂ ದೇವತಾಮುಪಾಸ್ತೆ ನಾಯಕಂ ನರಕಂ ಗತ್ವಾತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಷುಜಾಯತೇ॥ಅರ್ಥ—ಯಾವನು ತನಗಿಂತ ಅನ್ಯವಾದ ದೇವರನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ ಅವನು ನಾಯಕ ನರಕವಂ ಹೊಂದಿ ಕ್ಷುದ್ರಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವನು.

() ಧ್ಯಾಯತೀವ ಲೇಲಾಯತೀವ ॥ ಅರ್ಥ—ಬುದ್ಧಿಯು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದಆತ್ಮನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದಂತೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಚಂಚಲವಾದರೆಆತ್ಮನೂ ಚಂಚಲವಾದಂತೆ ಉಪಾಧಿಯಿಂ ಕಂಡರೂ ಪರಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲ.

ಲ್ಲೆಂಬು ದಿದುಸತ್ಯ||೩||ಮತ್ತೆ ಇಧರ್ಮಾತ್ಸುಖ ಮೆನುತ್ತ ವಾ ಸ್ಮೃತಿಯೆ
೦ |ರುತ್ತಮಿಹುದಾಗಿ. ಸತ್ಕರ್ಮವಮಂ ತ್ಯಜಿಸ | ಲೆತ್ತಣದುಮುಕ್ತಿ ಕರುಣಿ
ದು|| [illegible] ||೪||

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೩೫.

ಸೂತ್ರ || ಕರ್ಮವೆಂಬುದು ಮಂದುಮತಿಯ ವಿಷಯವೆ ನಿಜದ |
ಮರ್ಮವರಿದಾತಂಗೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ||

ತ್ರಿವಿಧಿ || ಅಹುದು ಕೇಳೆಲೆ ಕುವರ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂ | ದಹ
ರಾದಿ ಶುದ್ಧಿಯಹುದೈಶೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿ | ಯಹುದೆಂಬುದೆಂತು ಘಟಿಸುವದು
ಗ|| ಸೂನು ಕೇಳೀ ಕರ್ಮತಾನೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯ | ಲಾನೈಗಮಾಂತದಲ್ಲಿ
ಧಿಸಿರ್ಪ ಸು | ಜ್ಞಾನವಮಂ ವ್ಯರ್ಥವೆನಬೇಕು ||೨|| ರೋಗವದು ಮದ್ದಿಂ
ಡೊಡಾಗಳಳಿವುದೆ ಸುಪ್ರ | ಯೋಗದಿಂ ಸೇವಿ.ಸದೆ ವಿಧಿಯನುಳಿದರಿಯ
ಾಗಿ ತಮವಳಿಯದೆನೆ ಕೇಳು||೩|| ಮುನ್ನ ಲುಂಟಾದ ಗುಣಪನ್ನ ಗಭಯಂ
ಳಿವಿ | ನಿನ್ನಾಡೆಪಿಂಗು. ತಿಹುದಂತೆ ಮೋಹವದು | ತನ್ನ ನರಿದಂತೆ ಕೆಡು
ಕರ್ಮ ||೪|| ಇನ್ನು ಪೇಳ್ವೆನು ಕೇಳು ನಿನ್ನ ಮತದಲ್ಲಿ ಸಂ | ಪನ್ನವಹಮು
ಬುದು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯುಪ್ಪು | ದೆನ್ನಲೇ ಬೇಹುದಿದು ಸಿದ್ಧ ||೫|| ಅದು ನಿತ್ಯವಿ
ಯಿಂದಹುದು ಸತ್ಯ ವೆನೆವಿಧಿಗೆ | ಮೊದಲೆ ನಿಜಸಿದ್ಧಿ. ತನಗುಂಟೊ ಬಳಿ
ತೋ | ರ್ಪುದೊ ನೀನೆಪೇಳು ನಿಜವಾಗಿ ||೬|| ಮೊದಲಿಲ್ಲದಾತ್ಮನೀ ವಿಧಿ
ಳಿಂ ಮೇಣುತೋ | ರ್ಪುದು ನೈಜವೆಂದೊಡೆಲೆ ನಿತ್ಯನಾತ್ಮನೆಂ | ಬುದ
ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ ನೀನು ||೭|| ತನ್ನಾಸ್ವರೂಪಡಿಂ ಮುನ್ನಿರ್ದು ಕರ್ಮನಂ
ಕನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸು. ತಿಹನೆಂದೊಡದರಿಂದ | ಲಿನ್ನೇನು ಸಿದ್ಧಿ ತನಗುಂಟು||೮||
ಳಿಯೆ ಸಾಧಿಸುವರ್ಥದೊಳು ಕರ್ಮಬೇಹುದೈ | ಸಲೆ ತನಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ
ರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಧಿ | ಯಳವಡವು ದೆಂತು ಸುರು ನೀನೆ ||೯|| ಇಂತು ವಿಧಿಗೆರಡು
ರದಿಂ ತೋರ್ಕೆಘಟಿಸದೋ | ರಂತಾತ್ಮನಿಜಕೆ ಮರೆಯಾದ ತಮವಳಿಯೆ

ಇ ಧರ್ಮಾತ್ಸುಖಂಚ ಜ್ಞಾನಂಚ ಜ್ಞಾನಾನ್ಮೋಕ್ಷೋಧಿಗಮ್ಯತೆ || ಅರ್ಥ—
ಕಾಮ್ಯಧರ್ಮದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಸುಖವೂ, ನಿಷ್ಕಾಮಧರ್ಮದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು
ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂತ ವಿಧಿಬೇಹುದೆನೆ ಕೇಳು||೧೦|| ಆವಗಂ ಸಂಗ ಸ್ವಭಾವನೋ ಮೇಣು
ತಾ । ನಾವಗಂ ಸಂಗ ರಹಿತಸ್ವಭಾವನೋ । ಭಾವಿಸಿಯೆ ಪೇಳು ದಿಟ
ವೊಂದ||೧||ತನಗೆ ಮಾಯಾಸಂಗಮನುದಿನಂನೈಜವೆಂ। ದೆನೆ ಕರ್ಮದಿಂದ
ಲಿದು ಕೆಡದು ತನ್ನ ರೂ।ಪೆನಿಸಿ ನೆಲಸಿರ್ದ ಕತದಿಂದ ||೧೨|| ಮತ್ತೆ ನಿಸ್ಸಂ
ಗಿಯೊಳಿರುತ್ತಿರದು ಮಾಯೆ ಕೇ । ಳುತ್ತಮನೆ ಕರ್ಮ ವೆಲ್ಲಿಯುಂಘಟಿಸ
ದಾಯಿತ್ತಾತ್ಮನಮಲ ನಹನಾಗಿ||೧೩|| ಆವಾನವಸ್ತುಗಳಿಗಾವಾವಧರ್ಮಸ್ವ
ಭಾವವದು ಪರಿಣ ಮಿಸದುರವಿ ಶಶಿಗಳಂ।ತಾವುದೈ ವಿಧಿಗೆ ಫಲವಿನ್ನು।೧೪||
ಇಂತಾಗೆ ಕರ್ಮದಿಂದೆಂತಕ್ಕು ಮುಕ್ತಿ ಶ್ರುತಿ । ಸಂತಾನದಲ್ಲಿ ನೋಡಲು
*ನಕರ್ಮಣಾ । ಮುಂತಾದ ವಾಕ್ಯವಿಹವಾಗಿ || ||೧೫||

ಕರ್ಮೋಪರತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೦.

ಸೂತ್ರ ಪಲವಂದದಿಂದಲೇಕಿಹರು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ।
ರೊಲಿದಿದಂ ಪೇಳೆನಗೆ ಗುರುವರ್ಯನೆ ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಗುರುಮಾತೆ ಗುರುಪಿತಂ ಗುರುಬಂಧು ಬಳಗವಾ । ಗುರು
ತತ್ವದಿಂದೆ ಪರವಿಲ್ಲವೆನಿಪ ಸ । ದ್ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನಪವ ನವಧರಿಸು ||೧||
ತನುವಿಡಿದ ನಿಜನಿಷ್ಠರೆನಿಸುತಿಹ ಮುಕ್ತರೊಂ । ದನುವಿಂದ ಮಿರದೆ ಬಹು
ವರ್ತನೆಯೊಳಿಹುದ । ನೆನಗೆ ಗುರುವರ್ಯ ಕರುಣಿಪುದು ||೨|| ಎನಲು
ಗುರುವರ್ಯನಾ ತನಯನಂ ಬೋಳೈಸಿ । ನಿನಗೀ ವಿಚಾರವನು ಕರಾಮಲ
ಕವೆಂ। ದೆನಿಪಂತೆ ಪೇಳುವೆನು ಕೇಳು ||೩|| ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ
ವೆಂಬುದು ತೀವ್ರ । ವಾರೈಯೆ ಮಧ್ಯ ಮಂದ ಸುಪ್ತಂಗಳೆಂ । ದೋರಂತೆ
ಫಲಿಸು ತಿಹುದಿಂತು ||೪|| ಅವರೊಳಗೆ ದೇಹಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜೀವಿಸು ।
ತ್ತವೆ ಪಶುವಿನಂತೆ ತನ್ನೊಳಾ ಪ್ರೀತಿ ಸಂ । ಭವಿಸಿರಲು ತೀವ್ರ ವೆನಿಸು
ವದು ||೫|| ಭೋಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯತ್ವವಾಗಿ ತಾನಾತ್ಮವಶ । ನಾಗಿ ಬಾಲಕನ

---

* ಅನ್ಯಾಶ್ರಯಂ ಯತಃಕರ್ಮ ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತಿರ್ನಕರ್ಮಣಾ ॥ ಅರ್ಥ—ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಕರ್ಮವು ತನಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ದೇವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವದೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ಕರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಆಶ್ರಿತಕರ್ಮದಿಂ ಸರ್ವಾಶ್ರಯ ಮೋಕ್ಷವು ಆಗದು.

ಲು ನುಡಿಯುತಂ ಬಿನದಿ। ಯಾಗಿರಲು ಮಧ್ಯವೆಲೆ ಪುತ್ರ ||೬|| ತೊಲಗಿ
ೀಗವನು ವೇತಿನೆಲಸಿ ನಿಜದಲ್ಲಿ ಸಂ। ಚಲಿಸದನುಕೂಲ ಮಿಥುನದಂತಾ
ದೊ। ಳೊಲಿದಿರಲು ಮಂದವದು ತಾನೆ || ೭ || ಪರಿಭವಂ ಪುಗದೆ
ಸುರ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ನಿಜ। ತುರಿಯಪದದಲ್ಲಿ ಪರಮುಕ್ತನಂತೊಪ್ಪು। ತಿರಿ
ತ್ರವೇಗ ವೆನಿಸುವದು ||೮|| ಇಂತು ಕರ್ಮದ ವೇಗವೆಂತಂತೆ ಫಲಿಸು
। ವಂತಂತೆ ಚರಿಪ ಪಲವರ್ಗೆ ಮುಕ್ತಿಯೋ। ರಂತೆ ಬಳಿಕೊಂದೆ
ನಕ್ಕು ||೯|| ಯತಿಗಳಾರಬ್ಧ ಸಂತತಿಯ ವಾಸನೆ ಯಾವ। ಗತಿಯಿಂದ
ರ್ಪು ದಂತಿರುತ್ತಿಹ *ರಾತ್ಮ!ರತಿ ವೇದ ವಾಕ್ಯವಿಹುದಾಗಿ ||೧೦|| ಮತ್ತ
ಗುಣವೆ ನೈಮಿತ್ತವಾಗಿಹ ಮನೋ। ವೃತ್ತಿ ನಾಲ್ಕೆನಿಸು ತಿರೆ ಬೇರೆ
ರ ನಿಜ। ಮುಕ್ತರಿಹರವರ ತಿಳಿ ಪೇಳ್ವೆ ||೧೧|| ಒಂದು ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿನ್ನೊಂ
ು ಗತಾಗತವ। ದೊಂದು ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ ವದಕೆ ಮೇಲೆನಿಸಿ ಮ। ತ್ತೊಂದೇ
ಲೀನ ವೆನಿಸುವದು ||೧೨|| ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾನುಭವದಾಸೆಯಂ ತ್ರಿಕಾ।
ು ಚಿಂತೆವಡೆದ ತಾಮಸ ಮನೋವರ್ತ। ನವದೆ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ವಹುದಿಂ
||೧೩|| ಯೋಗದೊಳಗೊಮ್ಮೆ ನಿಜಭೋಗದೊಳಗೊಮ್ಮೆ ನೆಲೆ। ಯಾಗಿ
ವಿಡಿದ ಮನದ ಸಂಚರವೇ ಗ। ತಾಗತವೆನಿಪ್ಪು ದೆಲೆಬೋಧ್ಯ ||೧೪||
ತೊಂದು ವಿಷಯದೊಳಗೆರಗದನುಭವದಲ್ಲಿ। ಕರಿಗೊಂಡು ಸತ್ವ.ಮಯೆ
ದ್ಧಿ ನೆಲಿಸಲದ। ನರಿಯೆ ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ ವಹುದೈಸೆ ||೧೫|| ಆನು ನೀನದಿದೆಂ
ದೇನು ತೊರದೆ ಸಚ್ಚಿ। ದಾನಂದದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತನಂತಿರಲಾ ಸ್ವ। ಲೀನವದು
ರ್ಣವೆ ಕೇಳು ||೧೬|| ಈ ತೆರದೊಳಾಗುಣವ್ರಾತಮಯವಹ ಮನೋ
ವರ್ತನೆಯೊಳಿರೆಯೋಗಿಗಳಿಗಾವ। ಭೀತಿ ಜನಕಾದಿಗಳವೋಲು||೧೭||
ಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ವಾಸಕಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ। ಸಾಸನಂ ಕರ್ಮ ದನುವಂ ಮನೋ
ತ್ತಿ ।। ಯೈಸುವಂನೋಡಿ ತಿಳಿ ಪುತ್ರ ||೧೮||

* ಆತ್ಮರತಿರಾತ್ಮ ಕ್ರೀಡ ಆತ್ಮ ಮಿಥುನ ಆತ್ಮಾನಂದ ಅರ್ಥ—ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ
ಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪಶುವಿನಂತೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಅನ್ಯವ್ಯವಹಾರಬಿಟ್ಟು
ಲಕರಂತೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರೀಡಿಸುವವರಾಗಿಯೂ, ಅನ್ಯವ್ಯವಹಾರಬಿಟ್ಟು ಸುರತಸು
ದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಧಂತೆ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರೂ, ಸಂಸಾರವು ಸೇರದೆ ನಿದ್ರಿತನಂತೆ
ಹ್ಮಮಯರಾಗಿಯೂ ಇರುವರು.

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೬ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೬೫.

ಸೂತ್ರ ॥ ಲೋಕದೊಳು ಲೌಕಿಕವನೊಂದಿ ಚರಿಸುವಯೋಗಿ ।
ಗೇಕೆ ಕರ್ಮದಬಾಧೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ನುಸು ಮುನೀಶ್ವರರರಿಯದನುಪಮಾನಂದ ಚಿ । ದ್ಘನ ಗುರುವರ್ಯ ಶರಣಾಗೆನುತ ಸೂನು । ವಿನಿಯದಿಂ ಮತ್ತೆ ಬೆಸಗೊಂಡ ॥೧॥ ಗುರುವೆ ಚಿತ್ತಯಿಸು ಸರ್ವನು ಬಾಧಿಪ ಕರ್ಮ । ವಿರುತಿರ್ದು ಮುಕ್ತನನ ಬಾಧೆ ಗೊಳಿಸದಿಹ। ಪರಿಯಾವುದೆನಗೆ ಕರುಣಿಪುದು ॥೨॥ ಎಂದ ವಿಜ್ಞಾಪ ವನಂದು ಗುರು ಕೇಳಿ ಮುದ । ದಿಂದಾತ್ಮಜಂಗೆ ತಿಳಿಯಲೊರೆದ ಮನದ । ಸಂದೇಹವೈದೆ ಬಿಡುವಂತೆ ॥೩॥ ಗರುಡಮಂತ್ರಿಗೆ ಸರ್ಪ ಸಿರ ಭೀತಿಸುವಂತೆ । ಪರಮಾರ್ಥ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧನಂ ಕರ್ಮವಾ। ವರಿಸದೇತಾ ಕೆಲಸಾಗ್ರು ॥೪॥ ಮತ್ತೆ ತನುಕರಣಾದಿ ವೊತ್ತದೊಡನಿರ್ದೊಡಾ । ಪತ್ತ ಬಂದಡಸ ದತ್ಯಾಶ್ರಮಿಗೆ ಜಲಂ । ಪತ್ತದಿಹ ಕಮಲ ದಳದಂತೆ ॥೫॥ ಮ ದೊಳಿಹುದಗ್ನಿಯಾದ ಮರನಿಲ್ಲವದರೊಳಂ । ತಿರೆ ಯೋಗಿ ಸಂಸರಣದೊ ರುತಿಹನು ಸಂ । ಸರಣವಾ ಯೋಗಿ ಯೊಳಗಿಲ್ಲ ॥೬॥ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಗಳ ತಳೆದೊಡಾಗಸದ ನಿ । ರ್ಮಳವಳಿಯದಂತೆ ತಿಳಿಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗ । ದೊಳ ಲೇಪವಿಲ್ಲ ವರಿದಂಗೆ ॥೭॥ ದಾವ ನಡಸಿದ ನಗವನಾವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿ ಪುಗ ವಾವಿಧಿಯೊಳಾತ್ಮ । ನಿಜನಿಷ್ಠನಂ ಕರ್ಮ । ವಾವರಿಸಲರಿಯದಿದು ಸತ್ ॥೮॥ ಪೊಲಗೇರಿಯೊಳು ಕಾಶಿಯೊಳು ಮರವೆಯುರಿವಿನೊಳು । ತಿಳಿದೇಹ ಳಿಯ ಲೂಚ ನೀಚತೆಗಳಂ । ಡಲೆಯಿಲ್ಲವಾತ್ಮವಿದನಲ್ಲಿ ॥೯॥ ಭೇದಿಸಾವಿ ನಿಷೇಧಾದಿಯುಂ ಸಮವೆ ನಿಜ । ವಾದಯೋಗೀಂದ್ರ ನೊಳಗೆ ವಾರಣಾ ಸಿಯೊ । ಳಾದ ಕರ್ಮದ್ವ ಯದಪಾಂಗು ॥೧೦॥ ಮರದಕೊನೆ ಮು ದೊಡಲ್ಲಿರುತಿರ್ಪವಂ ಬೀಳ್ವ । ವಿರಸಕ್ಕೆ ಬಯಸದಿರಲೆಂತು ಬೀಳ್ವನಾ । ಪ ತತ್ವದರ್ಶಿ ಗಹಮುಕ್ತಿ ॥೧೧॥ ವಿದಿತ ಧೂಮಾದಿ ಮಾರ್ಗದೊಳರ್ಚಿರ ದಿಮಾ । ರ್ಗದೊಳೈದಿ ಮರಳ ಲ್ಲಿಲ್ಲವಾತಂ ಪೂರ್ಣ । ಪದವೆ ತಾನಾದ ಕ ದಿಂದೆ ॥೧೨॥ ಇಂತಪ್ಪವಂಗಣಿಮೆ ಮುಂತಾದ ವಿಲ್ಲದಿಹು। ದೆಂತೆಂದೊಡಾ ನವನೆಲ್ಲಮುಂ ಜಡ । ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂದೆಳಸ ದಿಹನೈಸೆ ॥೧೩॥ ಆ ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಗಾಸೆ ಮಾಡಿದೊಡೆ ತಾ । ನಾ ಸಾಧನಂಗಳನು ಮಂತ್ರಮುಖದೊಳ

ಸಮಂ ಮಾಡೆ ದೊರಕೊಳ್ಳು ||೧೪|| ಹಿಡಿವ ಮೋಹಕವಿಲ್ಲ ಬಿಡುವ
ಧಕವಿಲ್ಲ । ಪಡೆವ ಗತಿಯಾಪೆ. ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಯೋಗಿಗವು । ಜಡ ದೃಶ್ಯ
ಥ್ಯೆಯುಹವಾಗಿ ||೧೫|| ಹಾನಾದಿ ಯತ್ನಂಗಳೇನುಮಿಲ್ಲದ ಯೋಗಿ । ಗೀ
ಳ ಭೋಗ ವಹವು ತಾವೇ ಶರಧಿ । ಗಾನದಿಗಳೈದೆ ಬೆರೆವಂತೆ ||೧೬||
ನವಿಲ್ಲದಾ ಯೋಗಿಗಾ ನಿಖಿಳ ಭೋಗ ಸಂ। ಧಾನದೊಡನಸತಿ ನಿಜಪ
ಳೊಳೆಂತುದಾ । ಸೀನವಂತೆರಕ ವಣುವಿಲ್ಲ ||೧೭|| ವೇದವರಿದಂಗಾವಬಾ
ಮಿಲ್ಲೆಂದು ತಾ। ನೋದಿಪೇಳುವದು * ಜ್ಞಾತ್ವಾದಿ ವಾಕ್ಯದೊಳ। ಗಾದರಿ
ನೀನು ತಿಳಿಬೋಧ್ಯ ||೧೮|| ಏಳು ಸೂತ್ರಂ ತ್ರಿವಿದಿಯೇಳರೊಡನೆಂ
ತ್ತು । ಮೇಳವೆನಿಸುತ್ತೆ ಮುಕ್ತರುಗಳಿರವನಿದು । ಪೇಳುತಿಹದೇಳ ನೆಯ
ಧಿ || .... ||೧೯||

ನಿರ್ಲೇಪ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೭ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೮೬.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೭ ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೪೧ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೪೮೫ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಎಂಟನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂತ್ರ || ಇನ್ನು ತಿಳಿವಂಶವೇನುಂಟವೆಲ್ಲವನೊಲವಿ ।
ನಿಂ ನೀನೆ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮ ಕರುಣಿಸು ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಭಯ ಶೋಕ ರಹಿತಂಗೆ ಜಯಶಕ್ತಿ ಸಹಿತಂಗೆ । ನಯ
ರ ಸೌಖ್ಯ ವಿಹಿತಂಗೆ ಪಾರ್ವತೀ । ಪ್ರಿಯಶಂಭುವಿಂಗೆ ನತನಪ್ಪೆ ||೧||
ವಸಿಂಧು ಕುಂಭಸಂಭವ ದುರಿತಭಾವಸಂ। ಭವರುದ್ರರೂಪ ಗುರುವರ್ಯ
ೀಳೆನು । ತ್ತವೆ ಬೋಧ್ಯನಿಂತು ಬೆಸಗೊಂಡ ||೨|| ಎನ್ನಮಾನ
ದೊಳುತ್ಪನ್ನ ಸಂದೇಹಂಗ । ಳನ್ನಿನ್ನೊಳುಸುರ ಲವಕೆ ಪರಿಹಾರಮಂ ।

* ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಹ ಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸರ್ವ ಬಂಧೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೆ. ಅರ್ಥ—ಜೀವನು
ಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನೆಂದು ಸರ್ವಬಂಧಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೇಳ್ದಿರೆಲೆ ದೇವ ॥ ೩ ॥ ಅವನೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳುತವೆ ಮುನ್ನಲು
ದು । ಭ್ರಮ ಬೀಜವೆನಿಸು ವಜ್ಞಾನವಳಿದಾತ್ಮ । ಸುವಿಚಾರವೆನ್ನೊ ಳೊ
ವಿತ್ತು ॥೪॥ ಅರಿವುದಿನ್ನೇನುಂಟು ನೆರೆ ನಂಬಿದಣುಗನಾ । ನರಿವಂತೆ ಕರ
ಣಿಸೆಂದು ಗುರುವರ್ಯನಡಿ । ಗೆರಗಿ ನುದಿಗೈದ ನವನಿಂತು ॥೫

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೧ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫

ಸೂತ್ರ ॥ ಕೇಳಿದರ್ಥಂಗಳಂ ನಿನ್ನೊಳೇಕಾಗ್ರದಿಂ ।
ದಾಳೋಚನಂಗೈವುತಿರಬೇಹುದು ॥

ತ್ರಿವಿದಿ ॥ ಮಗನೆ ನಿನಗಾವಸಂದೆಗಮಿಲ್ಲದಂದದಿಂ।ನಿಗಮಾಂತಸಾ
ವನೆ ಪೇಳ್ದೆ ನೊಲಿದಿದಂ । ಬಗೆಯೊಳಾರೈದು ಸುಖಿಸುವದು ॥ ೧ ॥ ಮೊ
ಲಿಂದ ನೋಡಲಿಂತಿದರಲ್ಲಿ ನಾಮರೂ । ಪದ ತೋರ್ಕೆ ಮಿಥ್ಯೆ ಯಹುದ
ನೀನೆ ನಿತ್ಯ । ಪದವೆಂದು ಪೇಳು ತಿಹುದೈಸೆ ॥೨॥ ಕೇಳು * ತತ್ತ್ವಮಸೀ
ಮೇಲೆ ತ್ವಂತದಸೀತಿ । ಪೇಳಲಿನ್ನೇನು ತತ್ತ್ವದಹಮಿತಿವೇದ । ಜಾಳಮಿ
ನೀನೆ ಚಿದಖಂಡ ॥ ೩ ॥ ವೇದೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸೂತಕಾದಿಯೊಳಗೆಂತು ದೃಢ
ವಾದಮತಿಯಪ್ಪ ದಂತೆ ತದಸೀತಿಯೆಂದೋರುತಿಹ ವಾಕ್ಯವನೆ ನಂಬು॥೪
ನಿನಗೆ ವಿಪರೀತ ಭಾವನೆಯಸಂಭಾವನೆಗ। ಳನುಕರಿಸಲಿದರೊಳ ಮೃತಮ
ತೊರೆದುದಂ । ಕನ ತಪದಗತಿಯ ಹುದು ನೋಡು ॥೫॥ ಪೇಳಿದರ್ಥಂಗಳ
ಕೇಳಿ ನಂಬಲು ಮುಕ್ತಿ। ಮೇಳವಹುದಲ್ಲ ದಿರೆ ಭಸ್ಮದೊಳು ಹವಿಯ। ಬೀ
ದಂತಪ್ಪ ದೆಲೆಪುತ್ರ ॥೬॥ ಸಂದೇಹವಳಿಯಲಾನಂದ ಸಾಗರವೆ ನಿ । ಸ್ಪಂದ
ವಾಗಿಹುದು ಮಂದರಾದ್ರಿಯ ಚಲನೆ । ನಿಂದ ದುಗ್ಧಾಂಬು ನಿಧಿಯಂತೆ॥೭
ಮುನ್ನವೀ ದೇಹಭಾವಂ ನೈಜವಾದಂದ । ದಿಂ ನೀನೆ ಪರಮ ನೆಂಬಭಾವ
ಫಲಿಸು । ವನ್ನೆಗಂ ಮನನ ಮಿರುತಿರ್ಕು ॥ ೮ ॥ ಪೊರಗೆಂತುಟಾದೊಡೇ
ಮರೆಯದೊಳಗೊಲಿದು ನೀ । ನರಿದ ನಿಜಸೌಖ್ಯ ವನೆ ಕರಣದುಪಹತಿಗ

*ತತ್ತ್ವಮಸಿ, ತ್ವಂತದಸಿ, ತ್ವಂಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಇತ್ಯನು ಸಂಧಾನ
ಕುರ್ಯಾತ್ ಅರ್ಥ—ವೇದವು ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಭ್ರಾಂತಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ದ್ದ ಆಪರಿಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ದೇಹಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ನೀನು ಇದ್ದೀ ಎಂದು, ಪರೋ
ಕ್ಷತ್ವ ಭ್ರಾಂತಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನೀನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮವೆ ಇರುವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರಲು ಆಪರಮಾ
ನಂದ ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ನಾನಿದ್ದೇನೆಂದು ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು

ತಿರಹುಗೊಡದನುಭವಿಸು ಬೋಧ್ಯ ||೯|| ಇದು ಸಕಲ ನಿಗಮಾರ್ಥ ವಿದು ಯೋಗಿಗಳ ಮಾರ್ಗ |ವಿದು ಗುರುತ್ತಮರ. ಮತವಪ್ಪುದಾಗಿ ಜನಿ ಪದವನೇ ಮರೆಯ ದಿಹುದಿಂತು || .... ||೧||

ಶ್ರೀಗುರು ಸಂಬೋಧ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೨ಕ್ಕೆ ತ್ರಿದಿದಿ ೧೫

ಸೂತ್ರ || ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬುದರೊಳೇನಾನುವೊಂದು ಭೇ |

ದತ್ವಮಂ ಪೇಳ್ದೊಡನುಚಿತಮಪ್ಪುದು ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಶಿಶುವೆ ಕೇಳಾ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀ | ನಸಮ ಚಿದ ಖಂಡ.ವೆನುತಿರ್ಪುದರ್ಥವಾ | ದ ಸಮೇತವಾದು ದೆನಲಿಲ್ಲ ||೧|| ಮನುಜ ನಂ ದೇವೇಂದ್ರನೆನುತೆ ಬಣ್ಣಿ ಸುವಂತೆ | ಘನಪರಂಜ್ಯೋತಿ. ನೀನೆಂಬವಾಕ್ಯ ವಿದ | ನೆನಲಿಲ್ಲವೈಸೆ ನುತಿಯೆಂದು ||೨|| ಆಳನೊಲಿದರಸೆಂದು ಬೋಳೈಸು ವಂತೆ ವಾ | ಕ್ಯಾಳಿ ಪರಬೊಮ್ಮ.ವದು ತಾನೆ ನೀನೆಂದು ಪೇಳದುಪಚಾರ ಕವೆಯಾಗಿ ||೩|| ಪ್ರತಿಮೆಯಂ ದೇವತಾಕೃತಿಯೆಂಬ ವೊಲುತನ್ನ | ನತಿಶ ಯಿಪ ವಾಕ್ಯ.ವದು ತಾನುಪಾಸನಾ | ರತಯಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿನೀನು ||೪|| ಅನಲನೀ ಮಾಣವಕ ನೆನುತಿರ್ಪ ಪಾಂಗು ನಿಂ | ನನೆ ವಸ್ತುವೆಂಬ.ವಾಕ್ಯ ವದು ಸಾದೃಶ್ಯ | ವೆನಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ದಿದುಸಿದ್ಧ ||೫|| ಮೃದನನ್ಯಘಟವಿದೆಂಬು ದರಂತೆ ನೀನೆ ತ| ತ್ಪದವೆಂಬ ವಾಕ್ಯ.ವದು ಕಾರ್ಯಕಾರಣವ | ನೊದವಿಸು ವುದೆಂಬು ದಿದುಮಿಥ್ಯೆ ||೬|| ಕುವರಕೇಳ್ ನೀಲೋತ್ಪಲವೆನಿಪ್ಪ ವೋಲು ವಾ| ಕ್ಯವೆ ನೀನೆ ಪರವ, ನೆಂದು ತದ್ಗುಣಗುಣಿ|ತ್ವವನುಂಟು ಮಾಡುತಿಹು ದಲ್ಲ || ೭ || ಇದು ಗವಯಪಿಂಡವೆಂಬುದರಂತೆ ನೀನೆ ಚಿ | ತ್ಪದವೆಂಬ ವಾಕ್ಯವನು ಜಾತಿವ್ಯಕ್ತಿ ದೊ | ರ್ಪುದನಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿರು ಪುತ್ರ || ೮ || ಗಗನಾಂಶಮೆಂದು ತದ್ಗಗನದ ವಿಕಾರವೆಂ | ದು ಗಣಿಸಲ್ಬಾರ ದಿಹ ಘಟದ ಬಯಲಂತೆ | ಮಗನೆ ನೀನಿರ್ಪೆ ನಿಜದಲ್ಲಿ || ೯ || ನೀನಿಂತಿದಂ ತಿಳಿ * ಯ

* ಅನೇನ ಜೀವೇನಾತ್ಮ ನಾನು ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಾಮರೂಪೇ ವಾಕ್ಯರವಾಣಿ. ಅರ್ಥ— ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಾನು ಈ ಜೀವಾತ್ಮರೂಪದಿಂದ ಸೇರಿ (ಪ್ರಕಟನಾಗಿ) ನಾಮರೂಪಗ ಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಜೀವನಿಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ

ನೇನ ಜೀವೇನಾತ್ಮ । ನಾನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಾಮರೂಪೇಂದು ಶ್ರುತಿ । ತಾನಿರ್ಪು ದಾದ ಕತದಿಂದ ||೧೦|| ಇದು ಕಾರಣಂ ನೀನೆ ಸದಮಲ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂ| ಬುದ ರಲ್ಲಿ ವಿಮತಿಗಳ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲಾ೧ । ಪದುಳದಿಂ ನಿಜದೊಳಿರು ಪುತ್ರ ||೧೧||

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ನಿರಾಕರಣ ನಿರೂಪಣೆ

ಸೂತ್ರ ೩ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೨೬.

ಸೂತ್ರ || ದೇಶಿಕೋತ್ತಮ ನಿನ್ನ ಕರುಣದಿಂದಾನಖಿಳ ।
ಪಾಶವಿಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದೆ ||

ತ್ರಿವಿದಿ || ಶರಣು ಗುರುಕುಲಭಾನು ಶರಣು ನತಸುರಧೇನು| ಶರಣು ನಿಮಗಾನು ಪರನಲ್ಲವಿನ್ನೇನು । ಶರಣು ಮಿಗೆ ಶರಣು ಗುರುವರ್ಯ ||೧|| ತಂದೆ ಚಿತ್ತೈಸು ಪಲವಂದದಿಂದೆನ್ನನೇ । ಕುಂದಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ನಿಜಪರಬ್ರ ಹ್ಮವಹು । ದೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದಿ ರೊಲವಿಂದೆ ||೨|| ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಾನೊಂದಿ ತದ್ಭಾವದೊಳು । ನಿಂದೆನದರಿಂದ ಲಿನಗಾದ ಸಂತಸವ । ನಿಂದು ಬಿನ್ನವಿಪೆ ನವಧರಿಸು ||೩|| ಗುರುಪುಂಗವನೆ ನಿನ್ನೊಳುರವಣಿಸಿ ಮುಂಚುತಿಹ । ಕರು ಣಾಂಬುವೆನ್ನ ಮನದ ಮಲಿನಂ ದೊಳೆಯೆ । ಪರಿಶುದ್ಧನಾದೆ ನಿದುಸತ್ಯ||೪|| ತವಪಾದ ರೇಣುವೆಂಬವಿಭೂತಿಯಿಂದೆನ್ನ । ನವಿರತಂ ಭ್ರಾಂತಿ ಗೊಳಿಸು ವಜ್ಞಾನ ಗ್ರ । ಹವೆ ಪಿಂಗಿತಾತ್ಮ ರತ ವಂದ್ಯ ||೫|| ಪರಮಾತ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪದಸರಿಸಿಜಾಮೋದವದು । ಪರಿದೆನ್ನೊಳಿರ್ದ ದುರಿತ ದುರ್ವಾಸನೆಯ । ನೊರಿಸಲಾನಿಂದು ಶುಚಿಯಾದೆ ||೬|| ಎನ್ನ ತನುಮುಖ್ಯವೆಲ್ಲಂ ನಿಮ್ಮ ಪದಸೋಂಕಿ । ನಿಂ ನಿರ್ಮಲತ್ವ ವಾಯ್ತು ಪುಷ್ಪಾದಿರುಮೆ । ಯನ್ನೆರದು ಲವಣ ವೆನಿಪಂತೆ ||೭|| ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ನಿನ್ನ ಸಂಗದಿಂದೆನ್ನ ಕರ । ಣಂ ಗಳಂ ಮರವೆ ಮುಸುಕದಾ ರವಿಯ ತುರ । ಗಂಗಳಿಗೆ ತಿಮಿರ ಭಯ ವೆಂತು ||೮|| ಬೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಬೇವೆಲ್ಲವಿನಿದಪ್ಪಂದ । ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಲುಮೆ ವೆರದೆನ್ನ ಮತಿಮರವೆ । ಯಿಲ್ಲದಾಯಿತ್ತು ಸುಖರೂಪೆ ||೯|| ಕ್ಲೇಶಪಂಚಕ ಪಂಚಕೋಶ ನವಗುಣವಷ್ಟ । ಪಾಶಾಷ್ಟಕ ಪ್ರಕೃತಿಯಷ್ಟ ಪುರವಳಿದ । ವೀಶ ನಿಮ್ಮನುಭವದೊಳೆನ್ನ ||೧೦|| ಶ್ರೀಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮವಚನಾಗಮಪ ಯೋನಿಧಿಯ । ನೀಗಳಾನ್ಯೈದಿ ಸುಖಸುಧಾರಸವನ್ನು । ಭೋಗಿಸುತ್ತಮೃತ

ಮಯನಾದೆ ॥೧೧॥ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಂಗಳಾರೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗ । ದಾ
ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದೆನಾ ಸುಖಮಂ ನಿ । ರೂಪಿಸುವೆನೆಂತು ಕರುಣಾಬ್ಧಿ ॥೧೨॥
ಆರೊಡನೆ ವೈರ ಮತ್ತಾರೊಡನೆ ಮಿತ್ರತ್ವ । ವಾರನ್ಯವೆನಗೆ ಗುರುವರನೆ
ತವಪಾದ । ವಾರಿಜದೊಳೊಂದಿ ದೆನಗಿನ್ನು ॥೧೩॥ ಪರಮಾಣು ರೂಪಮಂ
ಧರಿಸಿದೆನ್ನನೆ ಪೂರ್ಣ । ಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಸಿ ತೋರಿತಾವುದು ನಿನ್ನ । ಕರು
ಣವದು ಜಯತು ಗುರುವರ್ಯ .... ॥೧೪॥

ನಿಜಸುಖ ನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೪ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧಿ ೪೦.

ಸೂತ್ರ ॥ ತಿಳಿಯ ಲನುಭವಸಾರವಿದು ಸಾಧಕರ್ಗೆ ನಿ ।
ರ್ಮಳವಪ್ಪ ಕೈವಲ್ಯವನೆ ಮಾಳ್ಪುದು ॥

ತ್ರಿವಿಧಿ ॥ ನವಯುಕ್ತಿ ಯನುಮಾನ ನಿವಹದೊಡಗೂಡಿ ಯನು।ಭವ
ಸಾರಮಿಂತು ರಚಿತವಾಯಿತ್ತಿಳಿಯೊ । ಳವಿರತಂ ಸೇವ್ಯ ವೆನಿಪಂತೆ ॥ ೧ ॥
ಇದು ವೇದಶಿರದರ್ಥವಿದು ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ । ವಿದು ಪುರಾತನರ ಮತ
ವಿದು ಗುರೂಕ್ತಿ ಮ । ತ್ತಿದು ತತ್ವವಿದರ ನಿಜಮಾರ್ಗ ॥೨॥ ಅದುಕಾರಣಂ
ಮುಕ್ತಿ ಪದವನೆಳರುವರೆಲ್ಲ। ರಿದನೆ ಗುರುಮುಖದೊ ಳೊಲಿದೋದಿ ಕೇಳಿತಿ
ಳಿ । ವುದು ಬಳಲದನ್ಯ ಮತದಲ್ಲಿ ॥೩॥ ದಿನಪನುದಯಂ ತಮವನೆನಿತುಬೇ
ಗಂತವಿಪು । ದನಿತು ಶೀಘ್ರದೊಳು ಸಕಲಸಂದೇಹಂಗ । ಳನು ಕಳೆವುದಿದ
ರೊಳೆಸವರ್ಥ ॥ ೪ ॥ ರನ್ನಗನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊಗದಂದಮಂ । ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಕಾಣ್ಬ ತೆರನಂತೆ ನಿಜವಿದರೊ । ಳಂ ನಾಡೆ ತೋರ್ಪು ದಖಿಳರ್ಗೆ ॥೫॥ಬೇರೆ
ಬೇರೋದಿ ಬಾಯಾರದಿದನೊಮ್ಮೆ ನಲ । ವೇರಿ ಕೇಳ್ದವರು ಪರಮ ಶಿವ
ಪದವನುರೆ । ಸೂರೆ ಗೊಂಡಿಹರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ॥ ೬ ॥ ವೀತರಾಗರ್ಗೆ ವಿಖ್ಯಾ
ತರ್ಗೆ ತಿಳಿವ ಸಂ । ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳರ್ಗೆ ಪೇಳ್ವು ದಜ್ಞರ್ಗೆ ಮನ । ಮೋತು
ಸುರಲಾಗ ದಿದನೊಮ್ಮೆ ॥೭॥ ಇದನೆ ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳಿದವ ರರ್ಥಂಗಳಂ।
ಮುದದಿಂದೆ ಪೇಳಿ ದವರುಮಾವರ ಶಂಭು । ಪದವೆ ತಾವಾಗಿ ಸುಖಮಿರ್ಕು
॥೮॥ ಇಂತು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಸಂಸತದೊಳೊರೆದಿದ ನ।ನಂತ ಮಹಿಮಾಂ
ಬುನಿಧಿ ಶಂಭುತಾನೊಪ್ಪಿ । ಸಂತರಿಂ ಪಾಡಿ ಸುತಮಿರ್ಕೆ ॥ ೯ ॥ ಉತ್ತಮ
ಪದಂಗಳೈವತ್ತು ಸೂತ್ರಂಗಳೈ । ದುತ್ತಮರು ಮೆಚ್ಚು ವಂತೆಂಟನೆಯಸಂಧಿ

ಯುತ್ತಮೋತ್ತಮವೆನಿಪುದಿಂತು .... ||೧೦||

ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯನಿರೂಪಣೆ ಸೂತ್ರ ೫ ಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೦.

ಕಂದ || ತ್ರಿವಿಧಿಗಳೈನೂರ್ಮೇಲೈ !
ದವಧಿಯ ಮೂವತ್ತು ಸೂತ್ರಗಳು ನಾಲ್ವತ್ತಾ ||
ರವರಿರ್ದ ಸಂಧಿ ಯೆಂಟನು ।
ಭವಸಾರದೊಳೆಸೆವಖಿಳ ವಿಭುದರ್ಮೆಚ್ಚಲ್ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೮ ಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರ ೪೬ ಕ್ಕಂ ತ್ರಿವಿದಿ ೫೩೫ ಕ್ಕಂ

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರರವರಿಂ ವಿರಚಿತವಪ್ಪ ಅನುಭವಸಾರ

— ಸಂಪೂರ್ಣಂ. —

" ಓಂ ಭದ್ರಂ "

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ

೧ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಕರಣ

ಉತ್ಪಲಮಾಲಾವೃತ್ತಂ

ಶ್ರೀಮದನೇಕ ಲೋಕಹಿ ತಮಾಗಿರೆ ವೇದ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರದೊ ।
ಳ್ಮೀಮಿಸಿತೋರ್ಪ ವಿಶ್ವವಿಷಯಂಗಳ ಸಂಸ್ಥಿತಿಯಂ ವಿವೇಕಚಿಂ ॥
ತಾಮಣಿಯೆಂದು ಸಲ್ವ ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮಹಾ ಕವಿತಾಪ್ರಬಂಧಮಂ ।
ಪ್ರೇಮದಿಪೇಳ್ವೆನಾನಿದನೆ ನೀನೊಲಿದಾಲಿಸು ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ॥

ಗದ್ಯ ॥ ಶ್ರೀಮದನೇಕ ಭುವನ ಭವನಾರಂಭಮೂಲ ಸ್ತಂಭರೂಪ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದಿಯಾಗಿ ನಿರಾಭಾರಿ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಪರ್ಯಂತ ಮಹಾಗುರು ಪರಂಪರೆಗೆ ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಂಗಳಿಂದಭಿವಂದಿಸಿ ಮತ್ತಮಾ ನಮಸ್ಕಾರ ಲಕ್ಷಣ ಮಂಗಳಾಚರಣಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂ ಪ್ರಕರಣ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಶಿಷ್ಯ ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಕೇಳ್ವರ ಚಿತ್ತಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳೆಂಬ ಫಲತ್ರಯ ಸಿದ್ಧಮೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಅನಾದಿ ಶುದ್ಧ ಚಿದ್ರೂಪನಪ್ಪುದರಿಂ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷನಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವ ಸಹಿತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಣೀತತ್ವದಿಂ ಪರಮ ಪ್ರಮಾಣಮೆನಿಸಿದಾಗಮಾಮ್ನಾಯಸಮ್ಮತದಿಂಮತ್ತಮಾಉಭಯಮೇ ಮೂಲವಾದ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಗಳನುಸಾರದಿಂದನುಭವಿಗಳಹುದೆನಿಪ್ಪಂತೆ ಸ್ವಕಪೋಲ ಕಲ್ಪಿತಮಲ್ಲದ ಸಾರತರಮಾದ ಸತ್ಯಾರ್ಥಂಗಳನೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮುನ್ನುಳ್ಳ ಮಣಿಪುಂಜಮಂ ರಂಜನಂಗೈದು ತರವರಿತು ಸರಂಗೊಳಿಸಿ ನವೀನ ಕಂಠಾಭರಣಮೆನಿಸುವಂತೆ ಮುಮುಕ್ಷುಜನಂಗಳೀ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಾವಪ್ರಕಾರದಿಂದಿಹವೆಂದರಸಿ ಬಳಲದಭಿವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿಲ್ಲಿಯೆ ಸಲೀಲೆಯಿಂದರಿದು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಲೆಂದು ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ ಬೆಳುಗನ್ನಡಮಾದವಚನ ರಚನೆಗಳಿಂ ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂಬ ಪ್ರಕರಣಮಂಪೇಳ್ವೆಸದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿಚಕ್ಷುರಾದಿ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ

ಗೋಚರವಾಗಿ ತೋರುವೀ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಂ ಪೃಥುಬುಧ್ನೋದರಾಕಾರದಿ ಸಾವ
ಯವಮಪ್ಪುದರಿಂ ಘಟದಂತೆ ಕಾರ್ಯಮಹುದಾಗಿ ಕುಲಾಲನಂತೆ ನಿಮಿತ್ತ
ಕಾರಣಾದೀಶ್ವರನಿಂ, ಚಕ್ರದಂಡಾದಿಕದಂತೆ ಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯರೂಪಕರ್ಮವೆಂಬ
ಸಹಕಾರಿಕಾರಣದಿಂ, ಮೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ ಬಿಂದುಮಾಯೆಯೆಂಬ ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧ
ಮಾದುಪಾದಾದ ಕಾರಣದಿಂ ಗಮನಾಗಮನ ಸುಖದುಃಖಾದ್ಯನೇಕ ವ್ಯವ
ಹಾರಭೇದದಿಂ ಭಿನ್ನರಾದಾತ್ಮರ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಮಾಗಿ ಜನಿನಿ ತೆಂದರಿ
ಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಪರಮಾಣುಕಾಲಕರ್ಮಾದಿಗಳೆ ಜಗತ್ಕರ್ತೃ
ಗಳಪ್ಪ ವೀಶ್ವರನಲ್ಲೆಂದೊಡಾಪ್ರಕೃತಿ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಿ ಜಡರೂಪಗಳಾ
ಚೈತನ್ಯಾಧಿಷ್ಠಾನಮಿಲ್ಲದೆ ತಾವೇ ಜಗನ್ನಿರ್ಮಾಣಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲವೆಂಬುವದೇ
ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಂತಾದೊಡೆ ಚೇತನಮಾದ ಜೀವನೇ ಜಗತ್ಕರ್ತೃವಾಗ
ಲೆಂದೊಡಾತಂಗೆ ಕಿಂಚಿಜ್ಞತ್ವ ಅದೃಷ್ಟ ಪರತಂತ್ರತ್ವ ಅನೀಶ್ವರತ್ವಾದಿ
ದೋಷಗಳುಂಟಾಗಿ ಜಗತ್ತುಗಳಂಸೃಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವೆಂಬಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ
ಹೇಗೆ ಸಮರ್ಥನಪ್ಪಂ? ಮತ್ತೇನೆಂದೊಡೆ ಪಾರಿಶೇಷನ್ಯಾಯದಿಂ ಪರಮೇಶ್ವ
ರನೇ ಜಗತ್ಕರ್ತೃವೆಂಮು ನಿಶ್ಚಿತಮಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಜಗದ್ರೂಪ ಮಹಾಕಾರ್ಯ
ನಾದೊಡೆ ರಥದಂತೆ ಬಹುಕರ್ತೃಗಳುಳ್ಳದ್ದೆನಲಾ ರಥವು ಆಚಾರ್ಯನಾ
ದೋರ್ವನ ಸೂತ್ರದಿಂದಲೇ ಅಹುದಾಗಿಯುಂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಲ್ಲತನದ
ಭಿಮಾನದಿಂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮನೆಪೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳನೇಕ ಕರ್ತೃಗಳಿಂದೊಂದು
ಕಾರ್ಯವನುವಾಗದಾಗಿಯುಂ ಜಗದೀಶ್ವರನೋರ್ವನಾಗೇವೇಳ್ಕುಂ.

೨ ಈಶ್ವರನ ಗುಣಾವಳಿ

ಬಳಿಕೆಲ್ಲಕಾಲದಲ್ಲಿಯು ಎಲ್ಲತಾವಿನತಯುಕಾರ್ಯೋದಯುಮುಂಟಾಗಿ
ಕರ್ತೃವಾದೀಶ್ವರಂಗೆ ನಿತ್ಯತ್ವವ್ಯಾಪಕತ್ವಂಗಳುಂ, ಆವಕಾರ್ಯವೂಅರಿವುತಿ
ದಸಮರ್ಥನಿಂದಾಗದಾಗಿ ಕರ್ತೃವಾದೀಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವಂ
ಗಳುಂ, ಕಾಲವೆಂತಮೂರ್ತವಾಗಿ ಪಲ್ಲವ ಕುಸುಮಾದಿ ಸಾಧಕಮಪ್ಪುದಂತು
ಸಕಲ ಕಾರ್ಯೋತ್ಪಾದಕನಾದೀಶ್ವರಂಗೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕತ್ವನುಂ, ಸರ್ವಾತ್ಮರ
ಹೃದಯದೊಳಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿಯುಂ ಹೊರಗೆ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ರೂಪ
ಮಾಪಾಜ್ಞೆಯಿಂದಲು ನಿಯಾಮಕಮಪ್ಪುದರಿಂದೀಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವಪ್ರೇರಕತ್ವ

ಂ, ಎಂತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕುಲಾಲಾದಿ ಕರ್ತೃವಿನಿಂದನ್ಯವಾದ ಘಟಾದಿ
ನಿಯಾಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು ಅನನ್ಯವಾದ ಶರೀರಾದಿಗಳೆ ನಿಯಾಮಿಸಿಕೊ
ತಿರ್ಪವಾಗಿ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿಂ * ನಿಯಮ್ಯವೆಂಬ ಶ್ರುತಿಯುಂಟಾ
ಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವಮುಂ, ಅದ್ವಿತೀಯನಪ್ಪುದರಿಂ ಬೇರೆ ಕರ್ತೃಗಳಿಲ್ಲ
ಗೀಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರತ್ವಮುಂ, ಜೀವರ ಕರ್ಮಾನುಗುಣ್ಯವಾಗಿಯೆ
ಖದುಃಖವನೀವುದರಿಂದೀಶ್ವರಂಗೆ ರಾಗ ದ್ವೇಷ ವಿರಹಿತತ್ವಮುಂ, ಈಶ್ವ
ಂ ಸೃಷ್ಟವಾದ ವ್ಯೋಮಾದೀವಿಶ್ವಮುಂ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ಾಸಲಾರುಂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲದರಿಂದೀಶ್ವರಂಗೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರತ್ವಮುಂ ಸುಸ್ಥಿತ
ಕ್ಕುಂ.

೩ ಪ್ರಮಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು

ಅನಂತದೊಳಾ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಚೇತನಾಚೇತನ
ೂಪ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸು
ರ್ದ ವಾದಿಗಳಿಗಭಿಮತವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಾವವೆಂದೊಡೆ— ಮೊದಲು
ುಖ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವಾದ ಋಗ್ವೇದ ಯಜುರ್ವೇದ ಸಾಮವೇದ ಅಥರ್ವಣ
ೇನೆವೆಂಬವೇ ಸ್ವಯಂಭುವೆಂದೀಶ್ವರ ಪ್ರಣೀತವೆಂದು ಪೇಳಿಸಿಕೊಳುತಿರ್ದ
ಾಲ್ಕು ವೇದಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ—

೪ ವೇದಪ್ರಭೇದಗಳು

ಋಗ್ವೇದವಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಭೇದವಾಗಿಹುದು ಯಜುರ್ವೇದವು
ನೂರೊಂದು ಭೇದವಾಗಿಹುದು ಸಾಮವೇದವು ಸಾವಿರ ಭೇದವಾಗಿಹುದು
ಥರ್ವಣ ವೇದವು ನವಭೇದವಾಗಿರ್ಕುಂ.

೫ ವೇದವಾಕ್ಯಸ್ವರೂಪ

ಮತ್ತಮಾವೇದಂಗಳಾದೊಡೆ:- ವಿಧಿವಾದ ಅರ್ಥವಾದ ಮಂತ್ರವಾದ
ಾಮಧೇಯಂಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಭೇದದಿಂ ಸಮಸ್ತ ಧರ್ಮಂಗಳಂ ಬೋಧಿಪ
ವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪುರುಷರ್ಗಳಂ ನಿಷೇಧ ಧರ್ಮದಿಂ ತಿರುಗಿಸಿ
ರ್ಮವೇ ಮಾಡತಕ್ಕದೆಂಬುವದೇ ವಿಧಿವಾದವೆನಿಸುವದು. ವಂದಿಗಳಂತೆ
ತಿಶಯಾರ್ಥಮಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಉತ್ಸಾಹಿಪುದೇ ಅರ್ಥವಾದವೆನಿಸುವದು.

* ಯೋಂತರೋನಿಯಮಯತಿ ಜೀವ ಬೃಂದಂ ಇತಿ

ಆಚಾರ್ಯನಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕದಂ ತೋರ್ಪುದೇ ಮಂತ್ರವಾದ ವೆನಿಸುವದು
ಜನನೀಜನಕರಂತೆ ಯಾಗಾದಿಗಳಿಗೆ ಪೆಸರಂ ಪೇಳ್ವುದೇ ನಾಮಧೇಯ
ಮಕ್ಕುಂ.

೬ ವೇದಾಂಗಗಳು

ಮತ್ತಮಾ ವೇದಕ್ಕೆ, ಪಾದ ಹಸ್ತ ಮುಖ ಘ್ರಾಣ ನೇತ್ರ ಶ್ರೋತ್ರ
ಗಳಾದಕ್ರಮದಿಂ, ಛಂದಸ್ಸು ಕಲ್ಪ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಜ್ಯೋತಿಷ ನಿರುಕ್ತಿಗಳೆ
ಬವೆ ಷಡಂಗಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸೇ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ತ್ರಿಷ್ಟುಪು ಮೊ
ಲಾದವುಗಳಿಂದಕ್ಷರದ ಗಣನೆಗಳಂಮಾಡುವದು. ಕಲ್ಪವೇ ಅಶ್ವಲಾಯನಿಯ
ಬೋಧಾಯನಿಯ್ಯ ಆಪಸ್ತಂಬಿಯಾದಿ ಸೂತ್ರರೂಪದಿಂ ಯಜ್ಞ ಪ್ರಯೋ
ಗಾದಿಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸುವದು. ವ್ಯಾಕರಣವೇ ವೈದಿಕಶಬ್ದ ಸಿದ್ಧಿಯಂಸಮರ್ಥಿಸ
ವದು. ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಉದಾತ್ತಾನುದಾತ್ತ ಸ್ವರಿತ ಪ್ರಚಯಂಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿ
ಸ್ವರಕರಣ ಪೂರ್ಣಕವಾದ ಪದ ಪಾಳಿ ಕ್ರಮದಿಂ ವೇದಾಧ್ಯಯನಾದಿಕ
ಶಿಕ್ಷಿಸುವದು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವೇ ಲಗ್ನ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣಾದಿಗಳಿ
ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಾಲಂಗಳಂ ತಿಳಿಪುವದು. ನಿರುಕ್ತಿಯೇ ವೈದಿಕ ಶ
ನಿರ್ವಚನಮಂ ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿರ್ಕು೦.

೭ ಉಪಾಂಗಗಳು

ಬಳಿಕ ಮೀಮಾಂಸೆ ನ್ಯಾಯ ಪುರಾಣ ಸ್ಮೃತಿಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕೇವೇದ
ಗಳಿಗೆ ಉಪಾಂಗಂಗಳಿವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಂಗಳು ಮುಂದೆ ಪೇಳಲ್ಪಡತಿರ್ಕುಂ.

೮ ಉಪವೇದಗಳು

ಬಳಿಕ ಆಯುರ್ವೇದ ಅರ್ಥವೇದ ಧನುರ್ವೇದ ಗಾಂಧರ್ವವೇದಂಗ
ಳೆಂಬವೆ ಉಪವೇದ ಚತುರ್ವಿಧಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವೆ ವ್ಯಾಧಿನಿ
ದಾನ ವ್ಯಾಧಿಚಿನ್ಹೆ ಮಂತ್ರೌಷಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಾದಿಗಳ
ತೋರಿಸುವದು. ಅರ್ಥವೇದವೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಆಜ್ಯ ಚರು ಉಪಹಾರಾದಿಗಳಿ
ಸಂಪಾದಿಪುದರಿಂ ಧರ್ಮಾದಿ ಚತುರ್ವರ್ಗ ಸಾಧನವಾಗಿಹುದು. ಧನು
ರ್ವೇದವು ಶತ್ರು ಜಯಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗಾದಿಗಳ
ಕಲ್ಪಿಸುವದು. ಗಾಂಧರ್ವವೇದವು ಸಾಮವೇದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಗಮಪಧನಿಸ
ಯೆಂಬ ಸಪ್ತಸ್ವರ ಗೀತಪ್ರಬಂಧಗಳಂ ವಿಭಾಗಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೯ ಉಪನಿಷತ್ತು

ಬಳಿಕ ಶ್ರೀರುದ್ರ, ಬೃಹದಾರುಣ್ಯ, ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರ, ಕೈವಲ್ಯ, ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ, ಕಠವಲ್ಲೀ, ಕಾತ್ಯಾಯನ, ಬ್ರಹ್ಮನಾರಾಯಣ, ಹಂಸ, ಪರಮಹಂಸ, ಬಾಷ್ಕಳ, ಬ್ರಹ್ಮಬಿಂದು, ಅರುಣ, ಅಮೃತಬಿಂದು, ಚರ್ಚೆ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ, ಜಾಬಾಲ, ತೇಜೋಬಿಂದು, ವಾಸನೇಯ, ಬೋಧಾಯನೀಯ, ಆಶ್ವಲಾಯನೀಯ, ಮೈತ್ರಾಯಣೀಯ, ಸಂಖ್ಯಾಯಣೀಯ, ಭಾಗುರಾಯಣೀಯ, ಶೌನಕೀಯ, ಶಿವಸಂಕಲ್ಪಶ್ರವಣ ಈಶಾವಾಸ್ಯ, ತಳವಕಾರ, ನಿರಾಲಂಬ, ತೈತ್ತಿರೀಯ, ಛಾಂದೋಗ್ಯ, ಕೌಷೀತಕಿ, ಮಾಂಡೂಕ್ಯ, ಮುದ್ಗಲ, ಮುಂಡಕವೆಂಬ ಮೊದಲಾದವೆ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತೋಪನಿಷತ್ತುಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಂಗವಾದ ಭಸ್ಮ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಾದಿಗಳಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಾದಿವಕಂ ವಿವರಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೧೦ ಸ್ಮೃತಿಗಳು

ಬಳಿಕ ಮನುಸ್ಮೃತಿ, ಅತ್ರಿಸ್ಮೃತಿ, ಹರಿತಸ್ಮೃತಿ, ವಿಷ್ಣುಸ್ಮೃತಿ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಮೃತಿ, ಉಶನಸ್ಮೃತಿ, ಆಂಗೀರಸಸ್ಮೃತಿ, ಯಮಸ್ಮೃತಿ, ಆಪಸ್ತಂಬಸ್ಮೃತಿ, ಸಂವರ್ತಸ್ಮೃತಿ ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ಮೃತಿ, ಪರಾಶರಸ್ಮೃತಿ, ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತಿ ಶಂಖಲಿಖಿತಸ್ಮೃತಿ, ದಕ್ಷಸ್ಮೃತಿ. ಗೌತಮಸ್ಮೃತಿ, ಶಾತಾತಪಸ್ಮೃತಿ, ವಶಿಷ್ಠಸ್ಮೃತಿಗಳೆಂಬವೆ ಆಯಾಯ ನಾಮಧೇಯಮುಳ್ಳವರಿಂದುಕ್ತವಾದ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳವುಗಳೊಳಗೆ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಧರ್ಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಹುದು ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಗೌತಮಸ್ಮೃತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಹುದು. ದ್ವಾಪಾರಯುಗದಲ್ಲಿ ಶಂಖಲಿಖಿತ ಸ್ಮೃತಿಧರ್ಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಹುದು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪರಾಶರಸ್ಮೃತಿ ಧರ್ಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಹುದು. ಆ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವರ್ಣ ಆಶ್ರಮಚಾರಂಗಳಂಪಾಯ ವಿಭಾಗಾದಿ ಹದಿನೆಂಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಭೇದಂಗಳಂ ಮಹಾಪಾತಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂಗಳಂ ವಿಧಿಸುವದವರೊಳಗೆ ಕರ್ಮ, ಕನ್ನಡಿಗ, ಆಂಧ್ರ, ದ್ರಾವಿಡರೆಂಬವೆ

ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯಶೂದ್ರರೆಂಬವೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ—

೧೧ ಷೋಡಶಕರ್ಮಾದಿ

ಗರ್ಭಾದಾನ, ಪುಂಸವನ, ಸೀಮಂತ, ಜಾತಕರ್ಮ, ನಾಮಕರಣ, ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ, ಚೌಲ. ಉಪನಯನ, ಉಪಾಕರ್ಮ, ಉತ್ಸರ್ಜನ, ವೇದ ವ್ರತ, ಗೌದಾನಿಕ, ಸ್ನಾತಕ, ವಿವಾಹ, ಸ್ಮಾರ್ತಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರ, ಔರ್ಧ್ವ ದೇಹಿಕಗಳೆಂಬ ಷೋಡಷ ಕರ್ಮಗಳೊಡನೆಯುಂ. ಯಜನ, ಯಾಜನ, ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ದಾನ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಗಳೆಂಬ ಷಟ್ಕರ್ಮಗಳೊಡ ನೆಯುಂ, ಶಿವಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಂಗಳೊಡನೆಯುಂ ಕೂಡಿದಾತನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಪ್ಪಂ.

೧೨ ಕ್ಷತ್ರಿಯಕರ್ಮ

ಬಳಿಕ ಪ್ರಜಾಪಾಲನ, ಯಜನ, ಅಧ್ಯಯನ, ದುರ್ಜನ, ದುಷ್ಟ ಮೃಗ, ಪಕ್ಷಿ ಶತ್ರು ಸಂಹಾರ, ಅನ್ನದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಭೂದಾನ, ಕನ್ಯಾ ದಾನ, ಹಿರಣ್ಯದಾನ ಗೋದಾನ, ಉಭಯಮುಖೀ ಗೋದಾನ, ಮಹಿಷೀ ದಾನ, ಅಶ್ವದಾನ, ಶ್ವೇತಾಶ್ವದಾನ, ಕಾಮುಖೀದಾನ, ಮಹಾಮೇರುದಾನ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಾನ, ವಿದ್ಯಾದಾನಾದಿ ಮಹಾದಾನ, ತದ್ದಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ದೇಶ ಕಾಲಪಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂ ಯುಕ್ತನಾ ದಾತನೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಪ್ಪಂ.

೧೩ ವೈಶ್ಯ ಧರ್ಮ

ಬಳಿಕ ಮೂರನೆಯ ಕುಲಜನಾಗಿ ವಿಪ್ರ ಕ್ಷತ್ರ ಸೇವೆಗಳಿಂ ಕೃಷಿ ಗೋ ಪಶ್ವಾದಿವಾಣಿಜ್ಯದೋಳ್ ಯಜ್ಞೋಪಕರಣ ರಾಜ್ಯೋಪಕರಣ ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರ ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಸಾಧಕವಾಪಿ ಗಣನಾದಿ ಕೌರಲಮಂ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸ್ವ ರೂಪ ಪರೀಕ್ಷಾದಿಗಳಂ ತಿಳಿದು ಬಡ್ಡಿ, ದಳ್ಳಾಳಿ, ಲಾಭ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಧನವಂ ಪಡೆದು ದಾನಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಂ ಸೂರ್ಯಾದಿ ಪೂಜೆಗಳಂ ಮಾಳ್ಪನೇ ವೈಶ್ಯನಕ್ಕುಂ.

೧೪ ಶೂದ್ರಧರ್ಮ

ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ವರ್ಣತ್ರಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚರ್ಯಾಪರನಾಗಿ ವಿಪ್ರಾ
ಂಗ್ರಹ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ವೈಶ್ಯಸಹಾಯುಗಳಿಂ ಸಕಲ ದೇವತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿ
ಯುಕ್ತನಾಗಿ ವಿನಿತನಪ್ಪವನೆ ಶೂದ್ರನಕ್ಕುಂ

೧೫ ಗಣಿತಸಂಜ್ಞೆ

ಬಳಿಕ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಥಾನ ತೃತಿಯಸ್ಥಾನ ಚತುರ್ಥಸ್ಥಾನ
ಪಂಚಮಸ್ಥಾನವೆಂಬೀ ಮೇರೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಾನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರಿಯಂತರಂ
ಕ್ರಮದಿಂದವಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕಂ, ದಹಂ, ಶತಂ, ಸಾವಿರ, ದಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ದಹ
ಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ, ದಹಕೋಟಿ, ಶತಕೋಟಿ, ಅರ್ಬುದ, ನ್ಯರ್ಬುದ, ಖರ್ವ,
ಮಹಾಖರ್ವ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಕ್ಷೋಣಿ, ಮಹಾಕ್ಷೋಣಿ, ಶಂಖ,
ಮಹಾಶಂಖ, ಕ್ಷಿತಿ, ಮಹಾಕ್ಷಿತಿ, ಕ್ಷೋಭ, ಮಹಾಕ್ಷೋಭ, ನಿಧಿ, ಮಹಾ
ನಿಧಿ, ಸಾಗರ, ಮಹಾಸಾಗರ, ಹರಿ, ಮಹಾಹರಿ, ಶಂಖೆ, ಮಹಾಶಂಖೆ,
ಫಣಿ, ಮಹಾಫಣಿ, ಕ್ರಮ, ಮಹಾಕ್ರಮ. ವೆಂಬವೇವು ಘ್ನಡನೆಗಳು.
ಬಳಿಕ ಏಕರೂಪ ಭೂಮಿಸಂಜ್ಞೆ, ಚಂದ್ರಸಂಜ್ಞೆ, ಮೊದಲಾದದ್ದು ಒಂದಕ್ಕೆ
ಬೇರೆ ಪೆಸ[ು]. ಬಳಿಕ ದ್ವಾ, ದ್ವೆ, ದ್ವಿ, ದ್ವಿತಿಯ, ಯುಗ್ಮ. ಯುಗಳ,
ಯುಗ, ಉಭಯ, ಬಾಹು, ಪಾದ, ಪಕ್ಷ, ನಯನ, ಸಂಜ್ಞೆ ಮೊದಲಾದವೆ
ಎರಡಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನಾಮಂಗಳು. ತ್ರಿತಯ, ತ್ರಿ, ತ್ರಯ, ಹರನಯನ, ಅಗ್ನಿ,
ಪುರ, ವರ್ಗಗುಣಾದಿಗಳೇ ಮೂರಕ್ಕೆ ಪೆಸರು. ಚತ್ವಾರಿ, ಚತುಃ, ಚೌ,
ಕಷಾಯ, ವೇದ, ವರ್ಣ, ಆಶ್ರಮ, ಸಮುದ್ರಸಂಜ್ಞೆ ಮೊದಲಾದವೇ
ನಾಲ್ಕರ ಪೆಸರು. ಪಂಚ, ಹರವಕ್ತ್ರ, ವ್ರತ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಬಾಣ, ವಿಷಯ,
ಪಾಂಡವ, ಭೂತಾದಿಗಳೇ ಐದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು. ಷಟ್, ಋತು, ರಸ, ಸ್ಕಂಧ
ಮುಖ, ವೇದಾಂಗ, ಕರ್ಮ ವರ್ಣ, ದರ್ಶನ, ಅರ್ಥಾದಿಗಳೆ ಆರಕ್ಕೆ
ಪೆಸರು. ಸಪ್ತ, ಮುನಿ ಗಿರಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ, ತುರಗ, ಧಾತು, ಸಭಾಂಗ,
ಸ್ವರ, ಸಾಗರಸಂಜ್ಞೆ ಮೊದಲಾದವೇ ಏಳಕ್ಕೆ ಪೆಸರು. ಅಷ್ಟ, ವಸ್ತುದಿಗ್ಗಜ,
ಮದಕರ್ಮಾದಿಗಳೇ ಎಂಟಕ್ಕೆ ಪೆಸರು. ನವ, ರಂಧ್ರ, ನಿಧಿ, ರಸ, ಗ್ರಹ
ರತ್ನ, ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಒಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ಪೆಸರು ಬಿಂದು, ಶೂನ್ಯ' ನಾಸ್ತಿ, ಅನು

ಸ್ವಾಗ ಗಗನ, ಪೂರ್ಣ ಸಂಜ್ಞೆ ಮೊದಲಾದವೇ ಸೊನ್ನೆಯ ಪೆಸರು. ಸಕಲ ಸಂಖ್ಯಾಸಂಜ್ಞೆಗಳನರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆದು ಗಣಿತಾದಿಗಳಂ ಗುಣಿಸಿ ಕ್ರಮು ಕಾದಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳಂ ಪ್ರಮಾಣಿಸುವ ಲೆಕ್ಕ, ಬರಹ, ಕ್ರಯ, ಬಡ್ಡಿ, ವಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣ, ಪವಳದ ಕಣಜ, ಮಣಿಗಳ ಚೌಕ, ರತ್ನಗಳ ಸೂತ್ರಪರೀಕ್ಷೆ, ವಜ್ರದಮಂಜಾಡಿ. ಪಚ್ಚೆಯ ರತಿ, ಮೊದಲಾದವಂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಕ್ಷಿಸಿ, ವ್ಯವಹರಿಸಲುಪಯುಕ್ತ ಮಕ್ಕುಂ.

೧೬ ತೂಕದ ಪ್ರಮಾಣ

ಬಳಿಕ ಹತ್ತಣ ತೂಕವೊಂದು ಗದ್ಯಾಣ, ಅದು ನಾಲ್ಕಾಗಲೊಂದು ಕರ್ಷ, ಅದು ನಾಲ್ಕಾಗಲೊಂದು ಹಲ, ಅದುಇಪ್ಪತ್ತಾಗಲು ಒಂದು ಬೆಸಿಗೆ ಇದು ಐದಾಗಲು ಒಂದು ತೊಲೆ ಆ ತೊಲೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾಗಲು ಒಂದು ಭಾರ, ಆ ಭಾರ ಹತ್ತಾಗಲೊಂದು ಅಚಿತವಹುದೆಂದು ಕರ್ಪೂರಾದಿಕದ ತೂಕಮಂ ಪ್ರವಹಣಿಸಿ ಬಳಿಕೊಂದು ಸೊಲಿಗೆಯೇ ನಿಕುಂಜ, ಅದು ನಾಲ್ಕಾಗೆ ಒಂದು ಕುಡಬ, ಅದು ನಾಲ್ಕಾಗಲೊಂದು ಪ್ರಸ್ಥ, ಆ ಪ್ರಸ್ಥ ಎರಡಾಗೆ ವಾಹ, ಅವೆರಡಾಗಲು ಒಂದುಆಢಕ, ಅದು ನಾಲ್ಕಾಗೆ ಒಂದುದ್ರೋಣ, ಅದುಐದಾಗಲು ಒಂದು ಖಾರ್ಯಯಹುದೆಂದು ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಳತಿಗಳಿಗುಪಯುಕ್ತಮಕ್ಕುಂ.

೧೭ ಹದಿನೆಂಟುಪುರಾಣ

ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣ, ಪದ್ಮಪುರಾಣ, ವೈಷ್ಣವಪುರಾಣ, ಶೈವ ಪುರಾಣ, ಭಾಗವತಪುರಾಣ, ನಾರದೀಯಪುರಾಣ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ, ಆಗ್ನೇಯ ಪುರಾಣ, ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ, ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ, ಗಾರುಡಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ ವೆಂಬವೇ ಶಿವಪ್ರಸಾದದಿಂ ವ್ಯಾಸಋಷೀಶ್ವರೋಕ್ತಮಾದ ವೇದದನಷ್ಟಶಾಖಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕುಮಪ್ಪ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಗ್ರಂಥ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಹದಿನೆಂಟು ಮೂಲ ಪುರಾಣಂಗಳವುಗಳೊಳಗೆ ಸ್ಕಾಂದ, ಶೈವ, ಲೈಂಗ, ಕೂರ್ಮ, ವಾಮನ, ವರಾಹ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತು, ಮಾತ್ಸ್ಯ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ

ಬ ಹತ್ತು ಶಿವಪುರಾಣಂಗಳು. ನಾರದೀಯ, ಭಾಗವತ, ಗಾರುಡ, ಷ್ಣವ ಪುರಾಣಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕೇ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಂಗಳು ಬ್ರಹ್ಮ, ಪದ್ಮ ರಡೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತವೊಂದೇ ಸೂರ್ಯ ಪುರಾಣ ಹುದು. ಆಗ್ನೇಯವೆಂಬುದೊಂದೇ ಅಗ್ನಿಪುರಾಣವಹುದು. ದೇವತೆಗಳ ರತಮ್ಯವನೀ ಪುರಾಣಂಗಳ ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚುಗಳಿಂದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸ ೕಳ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಪುರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಗ ಪ್ರತಿಸರ್ಗ ವಂಶ ಮನ್ವಂತರ ಶಾನುಚರಿತಂಗಳೆಂಬ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂಗಳುಂ ಸಮಸ್ತವೈದಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ರ್ಮಂಗಳ ೦ ವಿದಿತಂಗಳಕ್ಕುಂ.

೧೮ ಉಪಪುರಾಣಂಗಳು

ಬಳಿಕ ಪುರಾಣಂಗಳಿಗೆ ಸನತ್ಕುಮಾರಪುರಾಣ, ನಾರಸಿಂಹಪುರಾಣ, ದಿಪುರಾಣ, ಶಿವಧರ್ಮಪುರಾಣ, ದೂರ್ವಾಸಪುರಾಣ, ನಾರಿದೀಯ ರಾಣ, ಕಪಿಲಪುರಾಣ, ವಾನವಪುರಾಣ, ಉಶನಃಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂ ಪುರಾಣ, ವಾರುಣಪುರಾಣ, ಕಾಳೀಪುರಾಣ, ವಾಶಿಷ್ಠಲೈಂಗಪುರಾಣ, ಂಬಪುರಾಣ ಸೌರಪುರಾಣ, ಪರಾಶರಪುರಾಣ, ಮರೀಚಿಪುರಾಣ, ರ್ಗವಪುರಾಣವೆಂಬವೇ ಆಯಾ ನಾಮಧೇಯಮುಳ್ಳವರಿಂ ನಿರೂಪಿತ ಾದ ೧೮ ಉಪಪುರಾಣಂಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಾದಿಕವೇ ತಿಪಾದ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೯ ಇತಿಹಾಸ

ಬಳಿಕ ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣ ವೆಂಬೆರಡೇ ವ್ಯಾಸವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳಿಂಪ್ರಣೀ ವಮಾದಿತಿಹಾಸಂಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ವಾದಿಗುಣವಿಭೇದಂಗಳಂ ತ್ರಿದೇವತಾ ಕ್ಷಣಂಗಳಂ ದೇವ ದಾನವಾದಿ ಜನನ ಕ್ರಮಂಗಳಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಮ ಂದಾದ್ರಿ ರಾಜವೃಂತ್ತಾಂತಂಗಳಂ ವೈದಿಕಧರ್ಮಾದಿಗಳಂ ದೃಢೀಕರಿಸು ರ್ಕುಂ.

೨೦ ಚಾರ್ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅರ್ಹತ ಸುಗತರೆಂಬವರಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಅವೈ ಕ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಚಾರ್ವಾಕತಂತ್ರವೇಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಚತುರ್ಭೂತ

ವಿಕಾರವಾದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವೇ ಸ್ವರ್ಗ ದುಃಖವೆ ನರಕವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರ್ಗನರಕಂಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳುವದು. ಜೈನವೇ ಸಿದ್ಧ ಬದ್ಧ ನಾರಕಿಗಳು ಎಂಬ ಪುರುಷತ್ರಯ ಲಕ್ಷಣಂಗಳಂ ಓಡ್ಡೀಶ ಓಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರ ಜ್ವಾಲಾನಿ ಕಲ್ಪ ಪದ್ಮಾವತಿಕಲ್ಪ ಶಾರದಾಕಲ್ಪ ಕುಕ್ಕುಟನಾಥಾದಿ ಕಲ್ಪಂಗಳಂಮಂತ್ರೌ ಷಧಾದಿ ಪ್ರಯೋಕ್ತೃಗಳಾದ ಪರಮಸಿದ್ಧರುಗಳಂ, ಲೂನಕೇಶ ದಿಗಂಬರ ಪಾಣಿಪಾತ್ರೆ ಮಯೂರಪಿಂಛ ಪಂಚಫಲ ಧಾರಣಾದಿಗಳಂ, ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರದಾರ ಅತಿಕಾಂಕ್ಷೆ ಹಿಂಸೆಗಳಿಲ್ಲದಪಂಚಾಣುವ್ರತಂಗಳಂ,ಮಧುಪಲಾಂಡು ಮೊದಲಾದ ನಿಷಿದ್ಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ತಶಿಲಾಶಯ ನಾದಿಗಳಿಂದುಗ್ರತ ಪವನಾಚರಿಸುವ ಮುನಿವ್ರತಂಗಳಂ, ಹೇಮಚಂದ್ರ ನಾಗಚಂದ್ರ ನೇಮಿ ಚಂದ್ರ ಮೇಘಚಂದ್ರ ಮಾಘಚಂದ್ರ ಅರ್ಹತ ಆದಿನಾಥ ಅಗ್ಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವ ನಾಥ ಸೌಗತ ಶೃತಿಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಮರಹಿತ ಮುನಿಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ದಶ ತೀರ್ಥಂಕರ ಚರಿತ್ರೆಗಳಂ, ಸ್ಯಾದಸ್ತಿ ಸ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಎಂಬಿವು ಮೊದ ಲಾದ ಸಪ್ತಭಂಗಿಗಳಂ, ಜೀವ ಸಜೀವ ನಿರ್ಜೀವ ನಿರ್ಜರ ನಿಶ್ರಮ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಸಪ್ತಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವದು.

೨೧ ಬೌದ್ಧ

ಬೌದ್ಧವೇ ಭೂಮ್ಯಾದಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಡೆಯಾದ ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿತತ್ವಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಂ ದೀಪಜ್ವಾಲೆಗಳಂತೆ ಕ್ಷಣಿಕವೆಂದು ಸಂವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಸೌತ್ರಾಂತಿಕ ವೈಭಾಷಿಕ ಮಹಾಯಾನಕ ಸಂಸೃತವೆಂದು ನಾಲ್ಕು ತೆರ ನಾಗಿರ್ಕು೯ಂ ||

೨೨ ಕೌಳಯಾಮಳ

ಬಳಿಕ ಸತ್ಯನಾಥ ಸತೋಕನಾಥ ಆದಿನಾಥ ಅನಾದಿನಾಥ ಅಕುಳಿತ ನಾಥ ಮಾತಂಗನಾಥ ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ ಘಟಯಂತ್ರನಾಥ ಗೋರಕ್ಷ ನಾಥರೆಂಬ ನವನಾಥ ಸಿದ್ಧರಿಂ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಕೌಳಯಾಮಳಾದಿಗಳೇ ಹಿಂಸಾ ಮೈಥುನಾದಿ ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮಂಗಳುಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಚಾರ ಕರ್ಮಜನಿತ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿದ್ವಾರದಿಂ ಅಕಾಲ ಮೃತಿರೂಪ ಮರಣ

ಂಬ; ಸುಪ್ತಿ ವಿಷ ಮೂರ್ಛೆ ಅದೃಶ್ಯಕರಣ ಲಕ್ಷಣ ಮೋಹನವೆಂಬ; ಅಗ್ನಿ
ಂಭ, ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಬ, ಖಡ್ಗಸ್ತಂಭ. ಜಿಂಹಾಸ್ತಂಭ, ಗತಿಸ್ತಂಭಾದಿ
ಾಪಸ್ತಂಭ ಪೂರ್ವಸುಖಾಶ್ರಯ ನಿರಸನಾತ್ಮಕೋಚ್ಚಾಟನವೆಂಬ; ವಸ್ತ್ರಾ
ರಣ ವಾಹನ ವನಿತಾದಿವಸ್ತು ನಿಜಸ್ಥಾನಾಗತಿಲಕ್ಷಣಾಕರ್ಷಣವೆಂಬ;
್ರಣಸ್ನೇಹಿ ತಾನ್ಯೋನ್ಯ ವಿರೋಧಕರಣಾತ್ಮಕ ವಿದ್ವೇಷಣವೆಂಬ ಷಟ್ಕ
ರ್ಮಗಳಂ; ರಾಜವಶ್ಯ, ಜನವಶ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀವಶ್ಯಂಗಳಂ; ಜ್ವರ ಭೂತಗ್ರಹಾ
ೇಶಂಗಳಂ; ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿ ಘುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ, ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ,
ಪವಾದ ಸಿಧ್ಯಾದಿಗಳಂ ಸಾಧಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೨೩ ಶಾಕ್ತೇಯ ಪಾಂಚರಾತ್ರಗಳು.

ಬಳಿಕ ಶಕ್ತಿತತ್ವವಾಸಿಯಾದೋರ್ವಾತ್ಮನಿಂ ಮತ್ತು ವಾಸುದೇವನಿಂ
್ರಮದಿಂದುಕ್ತವಾದ ಶಾಕ್ತೇಯಪಾಂಚರಾತ್ರಗಳೆಂಬವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರದ್ವ
ಯಮದರಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ತೇಯವು ಜಡಾಜಡದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವಂ ಶಕ್ತಿ ಪರಿ
ಣಾಮವೆಂಬುದು ಮೊದಲಾದವಂ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು. ಪಾಂಚರಾತ್ರವು
ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಮಾನಸಾಂತವಾದ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತತ್ವಂಗಳಂ ಮೇಲೆ ಗುಣ
ಮೂಲತತ್ವಾತ್ಮಕ ವಾಸುದೇವನಿಂ ಜಗದ್ಧಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಕರ್ಷಣ, ಅನಿ
ರುದ್ಧ; ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಕೃಷ್ಣರೆಂಬ ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವು
ಗಳಂ ಸಂಪಾದಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೨೪ ಸಾಧಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಚಕ.

ಬಳಿಕ ಲೌಕಿಕ, ವೈದಿಕ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಅತಿಮಾರ್ಗಿಕ, ಮಂತ್ರಗಳೆಂಬ
ಪಂಚವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಕ್ರಮದಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಡುವವು.

೨೫ ಲೌಕಿಕಶಾಸ್ತ್ರ.

ಲೌಕಿಕಶಾಸ್ತ್ರವು ಧನ್ವನಂತರಿಪ್ರಮುಖರಿಂದುಕ್ತವಾದ ಆಯುರ್ವೇದ
ದಂಡ ನೀತಿ ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಫಲಂಗಳಂ
ನಿರ್ಧರಿಸುತಿಪ್ಪುದು.

೨೬ ವೈದಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬಳಿಕ ಜೈಮಿನಿ ಅಕ್ಷಪಾದ ಕಣಾದರೆಂಬ ಋಷೀಶ್ವರರಿಂ ಕ್ರಮದಿಂದು ಕ್ತವಾದ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆ ನ್ಯಾಯ ವೈಶೇಷಿಕಗಳೆಂಬ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಾ ಫಲಂಗಳುಳ್ಳವೇ ವೈದಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ತ್ರಯಮೆನಿಸುವದು.

೨೭ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆ

ಅದರೋಳ್ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆಯು ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಉಪಕ್ರಮಾದಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಗಳಿಂ ವೇದವಾಕ್ಯ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಯಾಗ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಕ್ರಮುವಂ ನಿರ್ವಹಿಸುವದರಿಂ ಕರ್ಮಕಾಂಡಮೆನಿಸುವದು.

೨೮ ವೈದಿಕನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ

ಗೌತಮೋಕ್ತನ್ಯಾಯವು ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯ ಸಂಶಯ ಪ್ರಯೋಜನ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅವಯವ ತರ್ಕನಿರ್ಣಯವಾದ ಜಲ್ಪ ವಿತಂಡ ಹೇತ್ವಾಭಾಸ ಛಲ ಜಾತಿ ನಿಗ್ರಹ ಸ್ಥಾನಗಳೆಂಬ ಷೋಡಶಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಲೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪರಮೇಶ್ವರ ಕರ್ತೃಕತ್ವಮಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು.

೨೯ ವೈದಿಕವೈಶೇಷಿಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಕಾಣಾದವೆಂಬ ವೈಶೇಷಿಕಶಾಸ್ತ್ರವೇ ದ್ರವ್ಯ ಗುಣ ಕರ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷ ಸಮವಾಯ ಅಭಾವಗಳೆಂಬ ಪದಾರ್ಥಸಪ್ತಕಮಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಪುದರಿಂ ಪ್ರಪಂಚಸ್ವರೂಪಮಂ ವಿವರಿಸಿ ವಿಭಾಗಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೩೦ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತ್ರಯ

ಬಳಿಕ ಕಪಿಲ ಪತಂಜಲ ವ್ಯಾಸರೆಂಬ ಮುನಿಗಳಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ ನಿರೂಪಿತಗಳಾದ ಸಾಂಖ್ಯ ಪಾತಂಜಲ ವೇದಾಂತಗಳೆಂಬ ಸಾಂಖ್ಯಸೂತ್ರ ಯೋಗಸೂತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರತ್ರಯವೇ ಸಭಾಷ್ಯಪ್ರಕರಣ ಟೀಕಾಪರಿಷ್ಕೃತಮಾಗಿ ಸ್ವಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನಫಲೀಭೂತ ಮೋಕ್ಷಪ್ರತಿಪಾದಕಮಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತ್ರಯಮೆನಿಸುವದು.

೩೧ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

ಸಾಂಖ್ಯವು ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಲಿಪ್ತಾತ್ಮ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂ ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಕರ್ತೃಕಮಹದಾದಿಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ವಾತ್ಮಕಪ್ರಪಂಚವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವದೇ ಸಂಸಾರಬಂಧವೆಂಬುದರಿಂ ಸತ್ವಾದಿ ಗುಣತ್ರಯಾನುಕ್ರಮದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಪಿತ್ತಪ್ರಕೃತಿ ವಾತಪ್ರಕೃತಿಗಳುಳ್ಳ ಶಾಂತ ಕ್ರೋಧ ಮೂಢ ಸ್ವಾದಿ ಪ್ರಧಾನಗುಣಿಗಳಾದ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಅಧಮ ಪುರುಷತ್ರಯದ ವರ್ಣ ರೀತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಂ ಭಾವಿಸುವದು.

೩೨ ಪಾತಂಜಲಶಾಸ್ತ್ರ

ಪಾತಂಜಲವು ಯಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ಸಾಧನದಿಂ ಮನೋನಿಶ್ಚಲತೆಯಂ ನಿಶ್ಚಲಪರಿಪಕ್ವಾಂತಃಕರಣಂಗೆ ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಯಂ ಬೋಧಿಸಿ ಸಾಧಿಸುವದು.

೩೩ ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸೆ

ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸೆಯು ಸರ್ವೋಪನಿಷದರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾದ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವೆಂತಲೂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯೆಂತಲೂ ಪಾರಂಪರ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದ್ವೈತಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವಂ ಸಾಧಿಸುವದರಿಂದ್ವೈತಾಭಾವೋಪಲಕ್ಷಿತ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯಮಂ ಉಪದೇಶಿಪುದಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಭಿಮತವಾಗಿರ್ಕುಂ.

೩೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮತಭೇದ

ಭಾಸ್ಕರೀಯ ಮಾಯಾವಾದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವಾದ ಕ್ರೀಡಾಬ್ರಹ್ಮವಾದವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ನಾಲ್ಕು ತೆರನಾಗಿಯುಂ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯಖ್ಯಾತಿಯುಂತಾದ ತತ್ತದನುಭವಗಳಿಂ ಸಂವಳಿತಮಾಗಿಯುಂ ಪ್ರಚುರಗೊಂಡಿರ್ಪುದು.

೩೫ ಅತಿಮಾರ್ಗಿಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಬಳಿಕ ಮಾಯಾತತ್ವ ವಿದ್ಯಾತತ್ವ ಕಾಲತತ್ವ ತ್ರಿವಾದಿಗಳಾದ ರುದ್ರರಿಂ ವಿರಚಿತಂಗಳಾದ ಪಾಶುಪತ ಕಾಪಾಲಿಕ ಮಹಾವ್ರತಂಗಳೆಂಬವೇ ಅತಿ

ಮಾರ್ಗಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರತ್ರಯವಾಗಿರ್ಪುದು. ಅವರೊಳ್ ಪಾಶುಪತವು ಮಾಯಾ ಕರ್ಮನಾಮಕ ಪಾಶದ್ವಯಾದಿಗಳಂ ನಿರ್ವಹಿಸುವದು. ಕಾಪಾಲಿಕವು ನರಕಪಾಲ ಭಿಕ್ಷಾಟನಾದಿಗಳಂ ವರ್ಣಿಸುವದು. ಮಹಾವ್ರತವು ಅಸ್ಥಿಧಾರಣಾದಿಗಳಂ ವಿವರಿಪುದು.

೩೬ ಮಾಂತ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಬಳಿಕ ಪರಶಿವಪ್ರಣೀತಮಾದ ಮಾಂತ್ರವೇ ಮೋಕ್ಷಾಂಗವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಚರ್ಯಯೋಗ ಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಂ ಪ್ರಮಾಣಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೩೭ ಆತ್ಮಪ್ರತಿಪಾದನೆ

ಮತ್ತಮಾ ಸಮಸ್ತ ಮತಾಂತರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಳುವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂತೆನೆ- ದೇಹವೇ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂಬರು ಚಾರ್ವಾಕರು. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಆತ್ಮನೆಂಬರು ಚಾರ್ವಾಕೈಕದೇಶಿಗಳು ಪ್ರಾಣವೇ ಆತ್ಮನೆಂಬರು ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಪಾಸಕರು. ದೇಹಾದಿ ವಿಲಕ್ಷಣನಾದಾತ್ಮನು ದೇಹಪರಮಿತನಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಪರಿಮಾಣದಿಂ ಸಂಕೋಚ ವಿಕಾಸ ಧರ್ಮಯುಕ್ತನೆಂಬರು ಜೈನರು, ಬುದ್ಧಿಯೇ ಆತ್ಮನೆಂಬರು ಬೌದ್ಧರು. ಆನಂದಮಾತ್ರವಂ ಆತ್ಮನೆಂಬರು ಕೌಳಯಾಮಳ ಶಾಕ್ತೇಯರುಗಳು. ಆತ್ಮನು ನಾಡೀಮಧ್ಯಗತನಾಗಿ ಅಣುಪರಿಮಾಣನೆಂಬರು ಪಾಂಚರಾತ್ರರು. ಆತ್ಮನು ದೇಹಪುತ್ರಾದಿ ರೂಪನೆಂಬರು ಲೌಕಿಕರು, ಆತ್ಮನು ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣಜ್ಞಾನ ಸಮೇತನೆಂಬರು ಮೀಮಾಂಸಕ ಭೇದಮಾದ ಭಾಟ್ಟ ಪ್ರಭಾಕರರುಗಳು. ಆತ್ಮನು ಗಗನದಂತೆ ಮಹತ್ಪರಿಮಾಣನಾಗಿ ಪಾಷಾಣದಂತೆ ಜಡರೂಪನಾಪೊಡಂ ಮನಸ್ಸಂಯೋಗದಿಂ ಚಿದ್ಧರ್ಮಯುಕ್ತನೆಂಬರು ನೈಯಾಯಿಕ ವೈಶೇಷಿಕರುಗಳು. ಆತ್ಮನು ಅಸಂಗಚಿನ್ಮಾತ್ರನೆಂಬರು ಸಾಂಖ್ಯ ಪಾತಂಜಲರುಗಳು. ಆತ್ಮನುಜ್ಞಪ್ತಿ ಸತಾ ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧಾ ದ್ವಿತೀಯನೆಂಬರು ವೇದಾಂತಿಗಳು. ಆತ್ಮನು ನಿತ್ಯವ್ಯಾಪಕಚೈತನ್ಯರೂಪನೆಂಬರು ಪಾಶುಪತ ಕಾಪಾಲಿಕ ಮಹಾವ್ರತರುಗಳು. ಆತ್ಮನು ನಿತ್ಯವ್ಯಾಪಕ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಾರೂಪನೆಂಬರು ಮಾಂತ್ರಸಂಜ್ಞಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೆಂದು ಪೃಥಕ್ಕರಿಸಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ.

೩೮ ಮೋಕ್ಷಪ್ರತಿಪಾದನೆ

ಮತ್ತಮಾ ಸಕಲ ವಾದಿಗಳಿಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೋಕ್ಷಮೆಂತೆನೆ--
ರಣವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಚಾರ್ವಾಕರು. ಅಲೌಕಿಕಾಕಾಶಮಧ್ಯದೊಳು
ತ್ತರೋತ್ತರಗಮನವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಜೈನರು. ಸುಖ ದುಃಖಾದಿಗಳ
ೋಂಕಿಲ್ಲದ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿ ಸಂಸಕ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಬೌದ್ಧರು. ಆಕಾಶ
ಮನಾದಿ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಕೌಳಯಾಮಳರುಗಳು.
ನಂದಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಶಾಕ್ತೇಯರು. ವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕ
ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಹಾನಿಯಿಲ್ಲದಡಗಿಹುದೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಪಾಂಚರಾ
ರು. ಇಹ ಪರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುತ್ರ ಭಾರ್ಯಾದಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿ ದುಃಖ
ಲ್ಲದೆ ಸುಖದಿಂದಿಹುದೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬರು ಲೌಕಿಕರು. ಸ್ವರ್ಗಾದಿಪದಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರುಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸಕರು. ಆತ್ಮಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಾದಿ
ವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದುಃಖಗಳ ಅತ್ಯಂತನಾಶದಿಂ ಪಾಷಾಣ ಪ್ರಾಯನಾ
ಹುದೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರು ನೈಯಾಯಿಕ ವೈಶೇಷಿಕರುಗಳು. ಪ್ರಕೃತಿ
ಪುರುಷ ವಿವೇಕದಿಂದ ಅವಿದ್ಯಾ ನಾಶವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರು ಸಾಂಖ್ಯರು.
ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂ ಮನೋಲಯದ್ವಾರದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಳಿವುದೇ ಮೋಕ್ಷ
ವೆಂಬುವರು ಪಾತಂಜಲರು. ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹಾತ್ಮೈಕ್ಯತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂ
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮಾದ ದ್ವೈತಬಂಧ ನಿವೃತ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರು
ವೇದಾಂತಿಗಳು. ಪ್ರವಾಹೇಶ್ವರತ್ವದಿಂಡೀಶ್ವರತ್ವವನನ್ಯಗ್ಗಿತ್ತು ಆತ್ಮನು
ಜ್ಞಪ್ತಿ ಮಾತ್ರನಾಗಿರ್ಪುದೇ ಮೋಕ್ಷಮೆಂಬುವರು ಪಾಶುಪತರು. ಕರ್ತತ್ವಾ
ಭಿಮಾನವೇ ಸಂಸಾರವಪ್ಪುದರಿಂದದನುಳಿದು ಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರದಿಂದಿಹುದೇ
ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರು ಕಾಪಾಲಿಕ ಮಹಾವ್ರತರುಗಳು. ಆತ್ಮಂಗೆ ಷಡಧ್ವಾತೀತ
ಶಿವಸಮಾನತ್ವವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುವರು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೆಂದು ವಿವೇಕಿಸಿ
ಕೇಳ್ವುಂ.

೩೯. ಮತಾಂತರಭೇದ

ಬಳಿಕ ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ವಾಕ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ ಮೀಮಾಂಸಕ ಸಾಂಖ್ಯ
ರೆಂಬರೈವರೇ ನಿರೀಶ್ವರವಾದಿಗಳು. ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇಶ್ವರವಾದಿಗಳು.

ಮತ್ತವಸ್ತಾವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ವಾಕಾದಿ ವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭೇದವಾದಿಗಳು ವೇದಾಂತಿಯೋರ್ವನೇ ಅಭೇದವಾದಿಯಪ್ಪಂ.

೪೦ ಚತುರ್ದಶವಿದ್ಯೆಗಳು

ಬಳಿಕಿಂತು ಪೇಳ್ದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳಗೆ ವೇದಗಳು ನಾಲ್ಕು, ವೇದಾಂಗಗಳಾರು, ನ್ಯಾಯ ಮೀಮಾಂಸೆಗಳೆರಡು, ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣಗಳೆರಡುಂ ಕೂಡಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ.

೪೧ ಸೂತ್ರವಿಚಾರ

ಮತ್ತಮಾ ಚತುರ್ದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳೊಳಗೆ ಮೀಮಾಂಸೆಯೆಂಬುವದೇ ಮಿಗೆ ವಿಶೇಷಮಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತಧ್ಯಾಯಮೆನಿಸಿ ಕರ್ಮಾರ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವದಿಂ ದ್ವಿಭಾಗವಾಗಿಹುದದರೊಳಗೆ-ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವೇ ಜೈಮಿನಿ ಸೂತ್ರರೂಪದಿಂ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಮೆನಿಸಿ ಕರ್ಮಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕವಾಗಿ ಲೋಃ ವೇದಾಧಿಕರಣಮೆಂಬುವದು ಮೊದಲಾದ ಸಹಸ್ರಾಧಿಕರಣಾತ್ಮಕ ಶಾಸ್ತ್ರನ್ಯಾಯದಿಂ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆ ಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಬುವದಾ ಜೈಮಿನಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಬರಮೆಂಬ ಭಾಷ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತಮಾ ಮೀಮಾಂಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರಿಂ ವಾರ್ತಿಕರೂಪವಾಗಿ ಭಾಟ್ಟವೆಂಬುವದೊಂದು ಮತಾಂತರ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪ್ರಭಾಕರ ಗುರುವಿನಿಂದ ಶಾಬರ ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಭಾಕರಮೆಂಬುವದೊಂದು ಮತಾಂತರ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಳಿಕೆರಡನೆಯ ಭಾಗವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವದಿಂದುತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸೆ ಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಸೂತ್ರ ರೂಪದಿಂದೆಂಟಧ್ಯಾಯಮಾಗಿಹು ದದರೊಳಗೆ ಪೂರ್ವದ ನಾಲ್ಕಧ್ಯಾಯವೇ ದೇವತಾಕಾಂಡಮೆನಿಸಿಕೊಂಬುವದದರಲ್ಲಿಮಂತ್ರವಾದದಂತೆದೇವತಾದಿಲಕ್ಷಣವೇ ಬಲಭದ್ರರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಳಿಕುತ್ತರವಾದ ನಾಲ್ಕಧ್ಯಾಯವೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡಮೆನಿಸಿಕೊಂಬುವದಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಸತಾತ್ಪರ್ಯಾನುಸಾರ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯಪ್ರತಿಪಾದಕವಾಗಿ ಶಂಕರಗುರು ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಅಧ್ಯಾಸಭಾಗ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವೇದಾಂತ ಭಾಷ್ಯಂಗೈಯ

ಪ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಳಿಕಾಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ಟೀಕಾರೂಪವಾಗಿವಿವರಣಾಚಾರ್ಯರಿಂ ವಿವ ರಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತಮಾ ಶಂಕರಾಭ್ಯಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿ ಪಂಚಪಾದಿಕೆ ರಾಮಾನಂದಿಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಭರಣ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಶಿಷ್ಯರಿಂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾ ಶಂಕರಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾತ್ಪರ್ಯಬೋಧಕವಾಗಿ ವಾಚಸ್ಪತಿಮಿಶ್ರರಿಂ ಭಾಮತಿಯೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತದಕೆ ಕಲ್ಪತ ರುವೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವದಕೆ ಕೌಸ್ತುಭವೆಂಬ ಟೀಕೆ ಈ ಮೇರೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಿತ ಮಾದ ಗ್ರಂಥಜಾತವೇ ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಮೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ.

೪೨ ವೇದಾಂತವಿಷಯ ಕ್ರಮ

ಅನಂತರದೊಳಾ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರದರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಮಸ್ಕಾರ ವಸ್ತುನಿರ್ದೇಶವೆಂಬವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರ್ದೊಳ್ಪ ಮಂಗಲಾಚರಣತ್ರಯಮಾಗಿರ್ಕುಂ

೪೩ ಸೂತ್ರಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಸರ್ವೋಪನಿಷದರ್ಥ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಶ್ರುತಿ ಲಿಂಗಾದಿ ಸಾರದೌರ್ಬಲ್ಯ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಾದಿದ್ಯೋತಕತ್ವದಿಂ ಬಹ್ವರ್ಥಸೂಚಕ ಮಪ್ಪಂತೆ ಮಿತಾಕ್ಷರವಾಗಿ ವಿಶೃತಾಚಾರ್ಯರಿಂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯಜಾತವೇ ಸೂತ್ರಮಾಗಿರ್ಪುದು.

೪೪ ಭಾಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತಮಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಾನುಕಾರಿಗಳಾದ ಪದಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತೃದ್ಧ ಮಾಗಿ ಲಿಂಗಷಟ್ಕದಿಂದರ್ಥಮಂ ವಿವರಿಸುವ ಸ್ವಪದವರ್ಣನೆಯಿಂದೊಡ ಗೂಡಿಪ್ಪುದೇ ಭಾಷ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೪೫ ಅಧಿಕರಣ ಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತಮಾ ಭಾಷ್ಯದೊಳ್ ವಿಷಯ ಸಂಶಯ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಗತಿಗಳೆಂಬ ಪಂಚಾವಯವಂಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ನ್ಯಾಯವೇ ಅಧಿಕರಣ ಮಾಗಿಹುದು.

೪೬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತಮಾ ಮೂಲಗ್ರಂಥಸ್ಥಮಾದ ಪದ ಪದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಯೋಜನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಹಾರಗಳೆಂಬವೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂಗಳು.

೪೭ ಅನ್ವಯ ಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯ ಕರ್ತೃ ಕರ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಸಂಬಂಧವೇ ಅನ್ವಯ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂಗಳು.

೪೮ ಅನುಬಂಧಚತುಷ್ಟಯ

ಬಳಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದೋಳ್ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಯೋಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂಬವೇ ಅನುಬಂಧಚತುಷ್ಟಯಮಾಗಿಪ್ಪುದದರೊಳು ಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯವೀ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಷಯವೆನಿಸುವದು. ಬ್ರಹ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕಭಾವವೇ ಸಂಬಂಧವೆನಿಸುವದು. ಸಕಲ ದುಃಖ ನಿವೃತ್ತ್ಯಭಿನ್ನಮಾದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಾವಸ್ಥಾನ ನಿತ್ಯಾನಂದಾತ್ಮಕ ಮೋಕ್ಷವೇ ಪ್ರಯೋಜನವೆನಿಸುವದು.

೪೯ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತೀ ವೇದಾಂತ ಶ್ರವಣಮನನ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾಪೂರ್ವಕಮಾಗಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಸಿದ್ಧನಾದ ಸಚ್ಛ್ರೋತ್ರಿಯನೇ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಪೇಳ್ದೊಡಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯಮಾದ ಮೋಕ್ಷವು ಜಾತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದೇ ಪರಿಪಕ್ವಾಂತಃಕರಣೈಕಲಭ್ಯಮಾಗಿರುವದರಿಂ ಸಾಧನ ಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪನ್ನನಾದವನೇಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿತಮಾಗಿರ್ಕುಂ.

೫೦ ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ

ಬಳಿಕ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತು ವಿವೇಕ, ಇಹಾಮುತ್ರಾರ್ಥ ಫಲಭೋಗವಿರಾಗ, ಶಮಾದಿಷಟ್ಕಸಂಪತ್ತಿ, ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವವೆಂಬವೇ ಸಾಧನ ಚತುಷ್ಟಯ

ಾಗಿರ್ಪುದದರೊಳ್ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪನಾದ ಆತ್ಮನೊರ್ವನೇ ನಿತ್ಯನು
ನೃತ ಜಡ ದುಃಖಾತ್ಮಕವಾದ ದ್ವೈತಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದು ವಿಚಾ
ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ದೃಢತರವಾಗಿ ತಿಳಿವುದೇ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿವೇಕವೆನಿ
ುವುದು. ಇಹಪರಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ರಕ್ಚಂದನ ಧನ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳೆಲ್ಲಂ
ರ್ಮಜನ್ಯ ಮಪ್ಪುದರಿಂದ ಅನಿತ್ಯವಾಗಿಯುಂ, ಸಂಪಾದಿಸುವಾದಿ ಭೋ
ಸುವಂತ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವದರಿಂ ವೈರಸ್ಯಕಾ
ಣವಾಗಿಯುಂ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿ
ುವದರಿಂ ನಿತ್ಯಾನಂದಪದಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿ, ಸಂಸೃತಿಯು ದುಃಖರೂಪ
ರೆಂದರಿತುಶ್ವವಾಂತಾಶನಮೂತ್ರ ಪುರೀಷದಂತೆ ಭೋಗದೊಳ್ ಮನವೆಳ
ದೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಹುದೇ ಇಹಾಮುತ್ರಾರ್ಥ ಫಲಭೋಗ ವಿರಾಗವೆಂಬ
ಾಧನವೆನಿಸುವದು. ಶಮ ದಮ ತಿತಿಕ್ಷೆ ಸಮಾಧಾನ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಾ
ುಂ ಶಮಾದಿ ಷಟ್ಕಮೆನಿಸುವದು. ಅದರೊಳು ಅಂತಃಕರಣ ನಿಗ್ರಹವೇ
ಶಮವಕ್ಕು. ಬಾಹ್ಯಕರಣನಿಗ್ರಹವೇ ದಮಮಕ್ಕುಂ. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಸಿದ್ಧವಾದ
ತಾಪತ್ರಯ ಶೀತೋಷ್ಣಾದಿ ದುಃಖಂಗಳಂ ಸೈರಿಪುದೇ ತಿತಿಕ್ಷೆಯಕ್ಕು. ಕಾಮ
ಕ್ರೋಧಾದಿ ಕಲುಷವಾಗದೆ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವೇಸಮಾಧಾನ
ನಾಗಿರುವದು. ಗುರುವೇದಾಂತವಾಕ್ಯಂಗಳೊಳು ದೃಢತರವಾದ ವಿಶ್ವಾ
ಸವೇ ಶ್ರದ್ಧೆಯೆನಿಸುವದು ಪರಮೇಶ್ವರನೊಳಗಾರಾಧ್ಯತ್ವ ತನ್ನೊಳಗಾ
ರಾಧಕತ್ವ, ಗುರುವಿನೊಳು ಸೇವ್ಯತ್ವ ತನ್ನೊಳು ಸೇವಕತ್ವ, ವೇದಾಂತ ಶಾ
ಸ್ತ್ರದೊಳ್ ಶಾಸನತ್ವ ತನ್ನೊಳು ಶಾಸ್ಯತ್ವವೀ ಮೇರೆ ನಂಬಿರುವದೇ ಭಕ್ತಿ
ಯೆನಿಸುವದು., ತುಂಬಿದ ಮನೆಯು ಕಿಚ್ಚಿಂದಾವರಿಸಿ ಯುರಿಗೊಳಲೊ
ಳಗಿಪ್ಪ ಕುಟುಂಬಿಗನು ಮಡದಿಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವಂ ಬಿಟ್ಟು ತಾನುಳಿ
ದೋಡುವಂತೆ ಜನನ ಮರಣದುಃಖಪ್ರವಾಹರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರತಾಪವಂ
ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಮೋಕ್ಷವಂ ಕಾಂಕ್ಷಿಸಿ ಸರ್ವಸನ್ಯಸ್ತನಾಗುವದೇ ಮುಮುಕ್ಷ
ತ್ವವೆಂಬ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವೆಂಬರಿವುದು.

೫೧ ಗುರುಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ವಿಧಿವದಧೀತ ವೇದಾಂತನಿಷ್ಠಾಪರನಾಗಿ ಶರಣಾಗತನಾದ

ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಮರಳಿ ಸಂಶಯುವಂಕುರಿಸದಂತೆ ತತ್ವೋಪದೇಶಮಂಗೆಯ್ದು ಅಜ್ಞಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸುವನೇ ಗುರುವೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೆಳ್ಳುವನು.

೫೨ ಗುರುಸೇವಾಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ನನಾದಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಳ್ಪ ಸದ್ಗುರು ಸೇವೆ ಯಾವದೆಂದೊಡೆ ಆಪ್ತ ಅಂಗ ಸ್ಥಾನ ಸದ್ಭಾವಮೆಂದು ನಾಲ್ಕು ತೆರನಾಗಿಹುದದರಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೃತ್ತಿಯೇ ಆಪ್ತವೆನಿಸುವದು. ಗುರುಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾದಿಕವೇ ಅಂಗವೆನಿಸುವದು. ಗುರುವಿನಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರರಕ್ಷಣಾದಿಕವೇ ಸ್ಥಾನವೆನಿಸುವದು. ಗುರುವೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಸದ್ಭಾವಮೆನಿಸುವದು

೫೩ ಅಧಿಕಾರಿಪ್ರಭೇದ

ಬಳಿಕ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿ ಭಕ್ತಿಕಾಂಡಿ ಜ್ಞಾನಕಾಂಡಿ ಯೆಂಬವರೇ ಮೂವರಧಿಕಾರಿಗಳುಂಟವರಲ್ಲಿ ದೇಹಗೃಹ ಕೃತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂನಾನು ನನ್ನದೆಂಬಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳುಳ್ಳಾತನೇ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಯೆನಿಸುವನು. ಸಕಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನೀಶ್ವರಾರ್ಪಣಂಗೈವಾತನೇ ಭಕ್ತಿಕಾಂಡಿಯೆನಿಸುವನು. ಸರ್ವಕರ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಕನು ತಾನೆಂಬಾತನೇ ಜ್ಞಾನಕಾಂಡಿಯಪ್ಪಂ.

೫೪ ಪಂಚಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಬಳಿಕ ಕರ್ಮ ಮುಮುಕ್ಷು ಅಭ್ಯಾಸಿ ಅನುಭವಿ ಆರೂಢರೆಂದು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಂಚವಿದಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಢತನದಿಂ ತನ್ನ ಜಾತಿಮಾತ್ರದ ಕರ್ಮವಿಡಿದು ಶತಜನ್ಮದಿಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪಾತನೇ ಕರ್ಮಿಯೆನಿಸುವನು. ಜಗತ್ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಾಹ್ಯಕರ್ಮ ನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಮೂರುಜನ್ಮಗಳಿಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪಾತನೇ ಮುಮುಕ್ಷುನೆನಿಸುವನು. ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಂ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದಭ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಾದಿಕರ್ಮಯುಕ್ತನಾಗಿ ಜನ್ಮದ್ವಯದಿಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪವನೇ ಅಭ್ಯಾಸಿಯೆನಿಸುವನು. ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲವನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ವಿವೇಕತತ್ಪರನಾಗಿ ಏಕಜನ್ಮದಿಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪಾತನೇ ಅನುಭವಿಯೆನಿಸುವನು. ವಿಶ್ವವಿಕೃತಿ ತೋರದೇ ಸ್ವಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂ ಸದ್ಯೋಮುಕ್ತನಪ್ಪಾತನೇ ಆರೂಢನಪ್ಪಂ.

೫೫ ಪುನರಧಿಕಾರಿತ್ರಯು

ಬಳಿಕ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಕಮಲವಲ್ಲರಿಯ ಮೂಲವಾವುದೆಂಬ ವಿಚಾರ ಮುಖದಿಂ ಶ್ರೀಗುರುವನ್ನೈದಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವಂ ಬಡೆವಾತ ನೋರ್ವನು. ದೇಹಾದಿಗಳ ನಶ್ವರತ್ವವಂ ಕಂಡು ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆದೊರೆದು ಶ್ರೀಗುರುವನ್ನೈದಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬಡೆವಾತನೋರ್ವನುಒಬ್ಬಾ ನೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಂಗುಪದೇಶವಂಗೈದುದಂಕೇಳಿತಾವನ್ಮಾತ್ರದಿಂ ಅನಕಸ್ಮಾತ್ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಾಣಂ ಬಡೆವಾತನೋರ್ವನು. ಇಂತು ವಿವೇಕ ವಿರಕ್ತಿ ದೈವಗತಿಗಳಿಂ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೀ ಬೇರೆ ಮೂವರಧಿಕಾರಿ ಗಳಕ್ಕುಂ.

೫೬ ಅಷ್ಟಗುರು ಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತಮಾ ಶ್ರೀಗುರುವೇ ಸಾಧಕರಾದ ಶಿಷ್ಯರಧಿಕಾರ ಭೇದದಿಂ ಬೋಧಕಗುರು ವೇದಕಗುರು ನಿಷಿದ್ಧಗುರು ಕಾವ್ಯಗುರು ಸೂಚಕಗುರು ವಾಚಕಗುರು ಕಾರಣಗುರು ವಿಹಿತಗುರು ವೆಂದೆಂಟ ತೆರನಾಗಿರ್ಪವರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಬ್ದಾರ್ಥಂಗಳನೇ ಬೋಧಿಸುವಾತನು ಬೋಧಕಗುರು ತತ್ವದರ್ಶ ನೇ ವೇದಕಗುರು. ವಶ್ಯಾಕರ್ಷಣಾದಿಗಳಿಂ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವಂ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿದುಃಖಂಗಳನೀವಾತನೇ ನಿಷಿದ್ಧಗುರು. ಪುಣ್ಯಕರ್ಮೋಪದೇ ಶದಿಂದಿಹಪರಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಪ್ರದಾತನೇ ಕಾವ್ಯಗುರು. ವಿವೇಕಮುಖದಿಂ ಶಮದಮಾದಿ ಷಡ್ಗುಣಪ್ರದನೇ ಸೂಚಕಗುರು. ವಿಷಯಂಗಳಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ದರ್ಶನದಿಂದಾತ್ಮಾನುರಾಗಪ್ರದನೇ ವಾಚಕಗುರು. ಶಿವ ಜೀವೈಕ್ಯಜ್ಞಾನ ಪ್ರದನೇ ಕಾರಣಗುರು. ಸಂಶಯನಿರಸನದ್ವಾರದಿಂ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಿಪ್ರದನೇ ವಿಹಿತಗುರುವಕ್ಕುಂ.

೫೭ ಶಿಷ್ಯೋಪಸನ್ನತಿ

ಮತ್ತಮಾ ಸದ್ಗುರು ಸಚ್ಛಿಷ್ಯರ ಮಧ್ಯದೊಳಾವನೋರ್ವಧಿಕಾರಿಯು ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಿಂ ಬೆಂದು ವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ನಾನಾರು ? ಎನಗೀ ಸಂಸಾರವೇನು ಕಾರಣದಿಂ ಬಂದಿತು ? ಇದಾರ ಮುಖದಿಂ ನಿವೃತ್ತಿಯಹು

ದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಫಲ ಸಮಿದಾದ್ಯುಪಹಾರಪಾಣಿ ಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ ವಿನಿಯ ವೈರಾಗ್ಯಗಳೊಡನೆ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ಸದ್ಗುರುವನ್ನೈದಿ "ಚೈತನ್ಯಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಶಾಂತ" ಮೆಂಬುದು ವೊದಲಾದ ಮಂತ್ರಾಷ್ಟಕ ಪಠನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪದದ್ವಯ ಭುಜದ್ವಯ ಹಸ್ತದ್ವಯ ವಕ್ಷೋಲಲಾಟಂಗಳೆಂಬಷ್ಟಾಂಗವಂ ನೆಲಸೋಂಕು ವಂತೆ ಪ್ರಣತನಾಗಿ ಬಳಿಕೆದ್ದು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂ ಕರಕಮಲಂಗಳಂ ಮುಗಿದು ಕಿಂಕರಭಾವಮಂ ಕೈಮಿಕ್ಕ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಮಂ ದೋರಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀಬಲೈಶ್ವರ್ಯಗಳೆಂಬ ಷಡ್ಗುಣ ಸಮಗ್ರತೆಯಿಂ ಭಗವಂತನಾದೆಲೆ ಸದ್ಗುರುವೇ! ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದಾವತೆರ ದಿಂದೆನಗೀ ಭವಬಂಧನಂ ಬಿಡುವದೆಂದು ಬಿನ್ನಪವಂ ಗೈಯುವದೇ ಶಿಷ್ಯನ ವಿಧಿವದು ಪಸನ್ನತ್ವಮಕ್ಕುಂ.

೫೮ ಉಪದೇಶಕ್ರಮ

ಮತ್ತಮಾ ಉಪಸನ್ನನಾದ ಶಿಷ್ಯನ ಅಧಿಕಾರವಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಂಜದಿರೆಂದಭಯಹಸ್ತಮಂ ಶಿಷ್ಯನಮಸ್ತಕದೊಳಿಟ್ಟು ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತ್ಯನುಭವಗಳಿಂದಾತನ ದೇಹಾದ್ಯಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಂ ನೆರೆಗಳೆದು ನೀನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದುಳ್ಳ ಪರಮಾರ್ಥತತ್ವವನರುಹಿಪುದೇ ಶ್ರೀಗುರುವಿನು ಪದೇಶಮಕ್ಕುಂ.

೫೯ ಬೋಧಪ್ರಕಾರ

ಮತ್ತಮಾ ಉಪದೇಶಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶ ಲಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಂಬ ವೇ ಬೋಧಪ್ರಕಾರತ್ರಯಮಪ್ಪುದದರೊಳು ತಾನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಿಷ್ಟ ಮಾದ ವಸ್ತುವಂ ನಾಮಮಾತ್ರದಿಂ ಸಂಕೀರ್ತಿಪುದೇ ಉದ್ದೇಶಮೆನಿಸು ವದು. ಗಂಗೆದೊಗಲುಳ್ಳದೇ ಗೋವೆಂಬಂತೆ ಬಳಿಕಾ ವಸ್ತುವಿನ ಅಸಾ ಧಾರಣ ಧರ್ಮವಂ ಪೇಳ್ವುದೇ ಲಕ್ಷಣಮೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷಿತವಾದ ವಸ್ತುವಿಂಗಾಲಕ್ಷಣಮುಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಮಾಗಿ ವಿಚಾರವಂಗೈಯುವದೇಪರೀಕ್ಷೆಯಕ್ಕುಂ.

೬೦ ಪ್ರಮಾಣ ಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಪ್ರಮೆಯೆಂಬ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಈ
ಾದೃಷ್ಟ ಕಾಲ ಕರ್ತೃಕಾರಣಾದಿಗಳೊಳು ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರಾ
ಯುಮಾದ ಅಸಾಧಾರಣ ಹೇತುವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಬುವದು.

೬೧ ಪ್ರಮಾಣವಿಭಾಗ

ಬಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ, ಅನುಮಾನಪ್ರಮಾಣ, ಆಗಮಪ್ರಮಾಣ
ರ್ಥಾಪತ್ತಿಪ್ರಮಾಣ, ಉಪಮಾನಪ್ರಮಾಣ, ಅನುಪಲಬ್ಧಿ ಪ್ರಮಾಣ,
ಭವಪ್ರಮಾಣ, ಐತಿಹ್ಯಪ್ರಮಾಣ ವೆಂಬವೇ ವಸ್ತುಸಿದ್ಧಿಗಷ್ಟ ಪ್ರಮಾ
ಂಗವುಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಾದಿದರ್ಶನವೆಂಬ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕರಣಗ
ಾದ ಚಕ್ಷುರಾದಿಗಳೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣವೆನಿಸುವದು ಅಗ್ನಿವತ್ತಾಜ್ಞಾನ
ಂಪಾದಕವಾದಧೂಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನವೇ ಅನುಮಾನ ಪ್ರಮಾಣಮಕ್ಕುಂ,
ಳಿಕ ಆಯನುಮಾನಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಹೇತು, ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳೆಂಬ
ಂಗತ್ರಯಮುಂಟದರೊಳು ಪರಪ್ರತಿ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸು
ಾಗ ಪರ್ವತವಗ್ನಿವುಳ್ಳದ್ದೆಂಬುವದೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ವಾಕ್ಯವು.ಧೂಮವುಂ
ಾದ ಕಾರಣವೆಂಬುವದೇ ಹೇತು ಮಹಾನಸದಂತೆಯೆಂಬುವದೇ ಸಪಕ್ಷ
ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಮತ್ತಿದಕೆ ನಿಗಮನಾದ್ಯಂಗಗಳುಂ ಸವ್ಯಭಿಚಾರ, ವಿರುದ್ಧ,
ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ, ಅಸಿದ್ಧ, ಬಾಧಗಳೆಂಬ ಹೇತ್ವಾಭಾಸ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ
ಯುಂ ಅನುಕೂಲ ತರ್ಕ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿಗಳಿರುವಿಕೆಯುಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕ್ಕೆ
ರಂಪರಸಾಧಕಗಳಾಗಿರುವವು. ಬಳಿಕ ಯಥಾರ್ಥವಂಪೇಳ್ವ ಪರಮೇ
ರನು ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಕೋಟಿಗೆ ಆಪ್ತನಾಗಿರುವದರಿಂ ವೇದಗಳುಂ,
ನ್ಮೂಲಕದಿಂ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳುಂ, ಲೋಕದೊಳು ಯಥಾ
ರ್ಥದೃಷ್ಟಾರ್ಥವಾದಿಗಳಾದ ಸತ್ಪುರುಷರು ತತ್ತದಾಪ್ತರಾಗಿರುವದರಿಂ ದು
ಗಳುಂ,ನದೀತೀರಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಫಲಾದಿ ಪರೋಕ್ಷಾರ್ಥಜ್ಞಾಪಕಗಳಾಗಿ
ವದರಿಂದ ಆಗಮಪ್ರಮಾಣಮೆನಿಸುತಿರ್ಕುಂ. ಇದಕ್ಕೆ ಪದ, ಪದಾರ್ಥ,
ನ್ವಯ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಸಾಹಚರ್ಯ, ತಾತ್ಪರ್ಯಜ್ಞಾನ ಮುಂ

ತಾದವುಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರ್ಕು. ಪಗಲುಣ್ಣದ ದೇವದತ್ತನ
ದೇಹದ ಪೀನತ್ವಮಂ ಕಂಡು ದೃಷ್ಟಮಾದ ಪೀನತ್ವದಿಂ ತತ್ಕಾರಣಮಾದ
ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನಮಂ ಕಲ್ಪಿಸುವದೇ ದೃಷ್ಟಾರ್ಥಾಪತ್ತಿಯಕ್ಕುಂ. ಬದುಕಿದ
ದೇವದತ್ತನಂ ಗೃಹದೊಳಗಿಲ್ಲವೆಂದೊಡೆ ಕೇಳಿ ಶ್ರುತಮಾದ ತದ್ವಚನದಿಂ
ಸ್ಥಾನಾಂತರದೊಳಿರ್ಪನೆಂದು ತಿಳಿವುದೇ ಶ್ರುತಾರ್ಥಾಪತ್ತಿಯೆನಿಸುವದು.
ಇಂತೀ ಯೆರಡು ಬಗೆಯಾದ ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿಗೂ ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾದಿ ನಿಶ್ಚ
ಯಗಳೇ ಸಹಕಾರಿಕಾರಣಗಳಾಗಿರ್ಕುಂ. ಗವಯಪದಾರ್ಥವನರಿಯದನಂಗೆ
ಗೋಸದೃಶವೆಂಬಾಪ್ತವಾಕ್ಯ ಶ್ರವಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವನವನ್ನೈದಲು ಸಾದೃ
ಶ್ಯಾದಿಗಳಿಂ ತದ್ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯೇ ಉಪಮಾನ ಪ್ರಮಾಣಮಪ್ಪು
ದು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಾಭಾವರೂಪಮಾದ ಅನುಪಲಬ್ಧಿ ಪ್ರಮಾಣದ ದೆಸೆ
ಯಿಂದೀ ಭೂತಳದೊಳು ಘಟವಿಲ್ಲವೆನಲ್ಕೆ ಘಟಾಭಾವಜ್ಞಾನಮುಂಟಾ
ಗುವದುಂ, ತನ್ನ ಮರೆತು ಎಣಿಕ್ಕ ಒಂಭತ್ತು ಮಂದಿಯ ಲೆಕ್ಕಿಸುವಂಗೆ
ದಶಮಾಭಾವಜ್ಞಾನಮುಂಟಾಗುವದುಂ ಅನುಪಲಬ್ಧಿ ಪ್ರಮಾಣವೆನಿಸು
ವದು. ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕದೊಳು ಶತಸಂಖ್ಯಾಕಮುಂಟೆಂಬುದೇ ಸಂಭ
ವಪ್ರಮಾಣಮಕ್ಕುಂ, ಈ ವಟವೃಕ್ಷದೊಳು ಯಕ್ಷನಿಪ್ಪನೆಂಬ ಲೋಕವಾರ್ತೆ
ಯಿಂದ ಯಕ್ಷವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವೇ ಐತಿಹ್ಯಪ್ರಮಾಣಮಕ್ಕುಂ, ಮತ್ತಮೀ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳೊಳು ಧ್ರುವಾದಿ ವಿಷಯದೇಶಗಳೋಳ್ ಪಸರಿ
ಸಿತತ್ತದಾಕಾರದಿಂ ಪರಿಣಮಿಪ ಅಂತಃಕರಣವೃತ್ತ್ಯಾದಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗ
ಳುಂತತ್ತದಧಿಷ್ಠಾನೋಪಾಧ್ಯಾದಿಗಳುಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಧ್ಯಯನ ಮನ
ನಾದ್ಯನುಭವ ವೇದ್ಯಗಳಾಗಿರ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ವಾಕ
ರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣವೊಂದು, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ವೈಶೇಷಿಕರ್ಗೆ ಅನುಮಾನ
ಪ್ರಮಾಣಮುಂ ಕೂಡಿದೆರಡು; ಸಾಂಖ್ಯರ್ಗೆ ಆಗಮುಂ ಕೂಡಿದ ಮೂರು;
ನ್ಯಾಯೈಕ ದೇಶಿಗಳಿಗೆ ಉಪಮಾನಂ ಕೂಡಿ ನಾಲ್ಕು; ಪ್ರಾಭಾಕರರಿಗೆ
ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿಯೊಡಗೂಡಿದೈದು; ಭಾಟ್ಟ ವೇದಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಪಲಬ್ಧಿ
ಯೆಂಬ ಅಭಾವದೊಡಗೂಡಿದಾರು; ಪೌರಾಣೇತಿಹಾಸಕರಿಗೆ ಸಂಭ
ವೈತಿಹ್ಯಂಗಳೊಡಗೂಡಿಯೆಂಟು ಪ್ರಮಾಣಗಳಾಗಿರುವವೆಂದು ವಿವೇಕಿಸ
ಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ.

೬೨ ಪದಾರ್ಥವಿವೇಕ

ಬಳಿಕಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ, ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕ, ತುಚ್ಛವೆಂದು
ದಾರ್ಥಗಳು ನಾಲ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಕ್ಕುಮವುಗಳೊಳು-ಶುದ್ಧ ಶಿವಚೈತನ್ಯ
ಂದೇ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಗಗನಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಮುಂ
ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಗಿರ್ಪುದು. ರಜ್ಜುಭುಜಂಗ ಶುಕ್ತಿಕಾರಜತ ಮರುಮರೀ
ಕಾದಿಗಳೇ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕಗಳಕ್ಕುಂ. ವಂಧ್ಯಾಪುತ್ರ ಶಶವಿಷಾಣಾದಿಗಳೇ
ಸತ್ತಾದ ತುಚ್ಛವೆಂದು ತಿಳಿಯುಲಪ್ಪುದು.

೬೩ ಪದಾರ್ಥದ್ವಯ

ಮತ್ತಮಾ ಪದಾರ್ಥಮೆಲ್ಲಮುಂ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳೆಂತಲುಂ ಬ್ರಹ್ಮಮಾಯೆ
ಳೆಂತಲುಂ ಸತ್ಯಮಿಥ್ಯೆಗಳೆಂತಲುಂನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯಗಳೆಂತಲುಂ ದ್ವಿಧಾವಿಭಾಗಿಸಿ
ೀಳ್ಕುಂ.

೬೪ ದೃಗ್ದೃಶ್ಯವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ದೃಕ್ಕೆಂದೊಡೆ ಸಯುಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಾಂತೋಪಪನ್ನವಾದ ವಿಚಾ
ದಿಂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಮಾಗಿ ತಾತ್ವಿಕಾರ್ಥಮುಂ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿವುದದೆಂತೆಂ
ೂಡೆ-ದೃಶ್ಯವಾದ ಪ್ರಪಂಚದೊಳು ಸ್ವಗತಭೇದ, ಸಜಾತಿಯಭೇದ,
ಜಾತಿಯಭೇದವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ತಕ್ಕ ತ್ರಿವಿಧ ಭೇದಂಗಳಪ್ಪವವಕೆ
ದೃಷ್ಟಾಂತಮೆಂತೆನೆ-ಲೋಕದೊಳೊಂದಾನೊಂದು ವೃಕ್ಷವು ತನ್ನೊಳು ಬೇರೆ
ೀರೆ ತೋರ್ಪ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳಿಂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವದರಿಂದದು ಸ್ವಗ
ಭೇದವೆನಿಸುವದು. ತನ್ನಂತೆ ಬೇರೊಂದು ವೃಕ್ಷವು ಬೇರೆಯಾಗಿರುವದರಿಂ
ದು ಸಜಾತೀಯ ಭೇದವೆನಿಸುವದು. ತನಗಿಂತಲೂ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ
ಾಷಾಣಾದಿಕವು ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದದು ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದವಾಗಿ
ರ್ಪದು.

೬೫ ಭೇದನಿರಾಕರಣ

ಬಳಿಕ ಭೇದಮಾತ್ರವು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿರುವದರಿಂದುಕ್ತ ಭೇದತ್ರಯು
ದ್ವೈತ ಬ್ರಹ್ಮವಾದ ಶುದ್ಧಚೈತನ್ಯದೊಳಗೆಂತುಮಿಲ್ಲವಿಂದು ದೃಕ್ಕಿನಿಂ

ನಿರಾಕರಿಸಲಕ್ಕುಮೆಂತೆನೆ—ಸದ್ರೂಪಮಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಗಗನದಂತೆ ನಿರವಯ ವಮಪ್ಪುದರಿಂ ಸತ್ತಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಸತ್ತೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿಯುಂ, ಅದ್ವಿತೀಯಮಾ ಗಿಯುಂ, ಶ್ರುತಿ ಗುರುವಾಕ್ಯಸನ್ಯುಕ್ತ್ಯಂನುಭವಗಳಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಮಹುದಾ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳು ಸ್ವಗತಸಜಾತೀಯ ಭೇದಮಾತ್ರ ಪ್ರಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೊಡಂ ಜ ತ್ಕಾರಣಮಾದ ಮಾಯೆಯುಂಟಾಗಿ ವಿಜಾತೀಯಭೇದಮಿಪ್ಪುದೆನೆ ಲೋ ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಕನಿಂ ಚಿತ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇರೆ ತೋರ್ಕೆ ಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಸನ್ಮಾತ್ರಬ್ರಹ್ಮ ತ್ತಣಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನತಿರಿಕ್ತ ಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದಮಾಯೆಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವವೇಇಲ್ಲವ ಗಿಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದಮುಂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೬೬ ಸಿದ್ಧಾಂತಶ್ರುತಿ

ಬಳಿಕೀಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬ ಪ್ರಬಲತ ಸಿದ್ಧಾಂತಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯದ ಏಕಂ, ಏವ, ಅದ್ವಿತೀಯಂ ಎಂಬ ಪದತ್ರಯಕ್ಕೆ ಜೀವಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯ, ಅವಧಾರಣೆ, ದ್ವೈತನಿಷೇಧಗಳೆಂಬ ಅರ್ಥತ್ರಯಮಪ್ಪು ರಿಂದ ಕ್ರಮದಿಂದವೇ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗತ, ಸಜಾತೀಯ, ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದ ಗಳಿಲ್ಲಮೆಂಬುದಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಕ್ಕುಂ.

೬೭ ಅಧ್ಯಾರೋಪವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಾರೋಪ ಅಪವಾದವೆಂಬವೇ ಕಲ್ಪಿಕದ್ವಯಮಪ್ಪುದದರಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ರಜ್ಜು, ಶುಕ್ತಿ, ಸ್ಥಾಣ್ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದಿಲ್ಲದ ಅಹಿ, ರಜತ, ಚೋರಾದಿಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ಸದ್ರೂಪಮಾದ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಧ್ಯಾರೋಪವೆನಿಸುವದು.

೬೮ ಅಪವಾದ ವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ಅಹಿಯಲ್ಲ ರಜ್ಜುವೇ ಇದು, ರಜತವಲ್ಲ ಶುಕ್ತಿಯೇ ಇದು, ಚೋರನಲ್ಲ ಸ್ಥಾಣುವೇ ಯೆಂಬಂತೆ ವಿಚಾರಮುಖದಿಂ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಂಮಿಥ್ಯೆ ಬ್ರಹ್ಮವೇಸತ್ಯಮೆಂಬುದೇ ಅಪವಾದಮಕ್ಕುಂ.

೬೯ ಬ್ರಹ್ಮಲಕ್ಷಣವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ಅತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣ,ತಟಸ್ಥಲಕ್ಷಣ,ಸ್ವರೂಪಲಕ್ಷಣವೆಂಬವೇ ಗ್ರೂಪವಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕುಪಾಯತ್ರ ಯಮುಪ್ಪುದದರಲ್ಲಿ ಹಾದ್ಯನಾತ್ಮವರ್ಗಮಂ ಯುಕ್ತಿಯಿನ್ನೇತಿಗಳಿದುಳಿದಾತ್ಮನನರುಹಿಪುದೇ ತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಲಕ್ಷಣಮೆನಿಸುವದು. ಶಾಖಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಪ್ಪನೆಂಬಂತೆ ಾತಾದಿ ಜಗತ್ಕಾರಣತ್ವದಿಂದಾತ್ಮನನರುಹಿಪುದೇ ತಟಸ್ಥ ಲಕ್ಷಣ ಮೆನಿ ವದು. ಪ್ರಕೃಷ್ಟಪ್ರಕಾಶರೂಪನೇ ಸೂರ್ಯನೆಂಬಂತೆ ಆತ್ಮನ ನಿಜವ ುಹಿಪುದೇ ಸ್ವರೂಪಲಕ್ಷಣಮಕ್ಕುಂ.

೭೦ ಪಂಚಲಕ್ಷಣ ವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ಸತ್ತು, ಚಿತ್ತು ಆನಂದ, ನಿತ್ಯ, ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬವೇ ಆತ್ಮನ ಂಚಸ್ವರೂಪಲಕ್ಷಣಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವೆನು, ಅರಿಯೆನು, ಅರಿತೆನು, ಂಬಲ್ಲಿಯುಂ ಕಾಮಾದಿ ವೃತ್ತಿಗಳು ತೋರವಲ್ಲಿ ತೋರದಿಹಲ್ಲಿಯುಂ ಜಾ ದಾದ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ತನಗೊಂದು ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಂಟೆನಿಪುದೇ ದ್ರೂಪಮಕ್ಕುಂ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ವಿಷಯಂಗಳನೆಡೆವಿಡದಿದಿರಟ್ಟು ರಿವುದೇ ಚಿದ್ರೂಪಮಕ್ಕುಂ, ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಗೆ ವಿಷಯವಹತನವೇ ಆನಂ ರೂಪಮಕ್ಕುಂ, ಸತತೋದಿತವಾಗಿರ್ಪುದೇನಿತ್ಯರೂಪಮಕ್ಕುಂಸರ್ವಾರ್ಥ ಾಧಕಮಪ್ಪುದರಿಂ ಸರ್ವಸಂಬಂಧಿತ್ವವೇ ಪೂರ್ಣರೂಪಮಕ್ಕುಂ.

೭೧ ಆನಂದವಿಚಾರ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಂಗಳಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾಗೆ ಸದ್ರೂಪ ಚಿದ್ರೂಪ ಳಂತೆ ಸರ್ವಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಆನಂದಸ್ವರೂಪಕ್ಕಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯುಂ ಾಗಬೇಕದಿಲ್ಲಾಗಿ ಆನಂದವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವಲ್ಲೆಂದೊಡದಕ್ಕೆ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಕಾ ರೂಪವಾದ ದೀಪದ ಪ್ರಕಾಶನೇ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಉಷ್ಣವು ವ್ಯಾ ್ತವಾಗದು, ಉದಕದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವೇ ಪ್ರಕಟವುಹದು, ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಕ ತೆಯಾಗದು. ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಕಾಶವೆಂಬೆರಡಕ್ಕೆಯುಂ ತೋರ್ಕೆಯ ್ತಂತೆ ಪಾಷಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸದ್ರೂಪಕ್ಕಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೈಸೆ, ಚಿದಾನಂದ

ಗಳಿಗಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಘಟಿಸದು ಬುದ್ಧಿಯ ತಮೋಗುಣದಿಂದಅಜ್ಞಾನಮಯವಾದ ಮೂಢವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯುಂ, ಜೋಗುಣದಿಂದ ರಾಗಮಯವಾದ ಘೋರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯುಂ, ಸಚ್ಚಿದ್ರೂಪಗಳೆರಡಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಲ್ಲದೆ ಆನಂದರೂಪ ಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದು. ಸತ್ವಗುಣದಿಂ ವೈರಾಗ್ಯಮಯವಾದ ಶಾಂತ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ರೂಪತ್ರಯಕ್ಕುಂ ಸ್ಫುರಣಮಪ್ಪುದದರಿಂ ದಾನಂದವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಮಕ್ಕುಂ.

೭೨ ಸತ್ತಾ ಸ್ವರೂಪ ವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ಕ್ರಮದಿಂ ಪೇಳಿದ ಪಂಚಸ್ವರೂಪಂಗಳಿಗುಪಾಧಿ ಭೇದಮೆಂತೆನೆ:-ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ತೆಯು, ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕಸತ್ತೆಯು, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ತೆಯೆಂದು ಸತ್ತಾತ್ರಯಮದರಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯೊಳು ಘಟಾದಿಗಳ ಸತ್ತೆಯು ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯಪರ್ಯಂತ ಮಧ್ಯಸುಪ್ತಿ ಮೂರ್ಛೆ ಮೊದಲಾದವ ಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರದಿದ್ದು ಬಳಿಕೆಚ್ಚತ್ತು ನೋಡಿದೊಡೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ತೋರು ತ್ತಿಹುದಾಗಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸತ್ತೆಯೆನಿಸುವದು. ಶುಕ್ತಿರಜತದ ಕನಸಿನ ವಿಷ ಯಾದಿಗಳ ಸತ್ತೆಯೇ ತೋರುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಮರಳಿಕಾಂಬ ಸ್ವಪ್ನದೊಳಗುಂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರಾತಿಭ್ರಾಸಿಕ ಸತ್ತೆಯೆನಿಸುವದು. ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಪನೆಗಧಿಷ್ಠಾನಮಾಗಿ ತೋರದಡಗದ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತೆಯೇ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ತೆಯಕ್ಕುಂ

೭೩ ಚಿದ್ರೂಪೋಪಾಧಿ ಭೇದ

ಮತ್ತಂ ಜೀವ, ಈಶ್ವರ ಕೂಟಸ್ಥ, ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬವೇ ಚಿತ್ತಿನ ಚತುರ್ವಿಧ ಭೇದಂಗಳವಕ್ಕೆ ಘಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿರ್ದ ಸಾಭ್ರನಕ್ಷತ್ರಾಕಾಶ, ಮೇಘಾಂಶತುಷಾರ ಜಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿರ್ದ ನಿಮಿತ್ತಾಕಾಶ, ಘಟಾವಚ್ಛಿ ನ್ನಾಕಾಶ, ಮತ್ತು ಮಹಾಕಾಶವೆಂಬವೇ ಕ್ರಮದಿಂ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಚತುಷ್ಟಯ ಮಕ್ಕುಂ.

೭೪ ಆನಂದೋಪಾಧಿ ಭೇದ

ಮತ್ತಂ ವಿಷಯಾನಂದ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ವಾಸನಾನಂದ, ಮುಖ್ಯಾ ನಂದ, ನಿಜಾನಂದ ಆತ್ಮಾನಂದ, ಅದ್ವೈತಾನಂದ ವಿದ್ಯಾನಂದವೆಂಬವೇ

ನಂದದಷ್ಟಭೇದಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ವನಿತಾದಿವಿಷಯಾನುಭವದಲ್ಲಿತೋರ್ಪುದೇ ಷಯಾನಂದವೆನಿಸುವದು. ನಿದ್ರೆಯೊಳು ತೋರ್ಪುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವೆನಿಸುವದು ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದಾಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ವಾಸನಾನಂದವೆನಿಸುವದು. ನಸೋಪಾದಾನಮಿಲ್ಲದುಪೇಕ್ಷಾ ಬುದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ಮುಖ್ಯಾನಂದವೆನಿಸುವದು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂ ಮನೋಲಯಮಾದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ಜಾನಂದವೆನಿಸುವದು. ಪ್ರಿಯವಾದ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳಮಧ್ಯದೊಳು ತಾನೇ ಪ್ರಿಯತಮನೆಂದು ಅರಿತಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ಆತ್ಮಾನಂದಮೆನಿಸುವದು. ನಾಮರೂಪ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಂ ಮಿಥ್ಯೆ, ತಾನೇ ಸತ್ಯವೆಂಬ ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ಅದ್ವೈತಾನಂದವೆನಿಸುವದು. ತತ್ವಮಸ್ಯಾದಿಮಹಾವಾಕ್ಯಜನಿತಮಾದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನದಲಿ ತೋರ್ಪುದೇ ವಿದ್ಯಾನಂದಮಕ್ಕುಂ.

೭೫ ಅಭಾವ ವಿವೇಕ

ಮತ್ತಂ ಪ್ರಾಗಭಾವ, ಪ್ರಧ್ವಂಸಾಭಾವ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವ' ಅತ್ಯಂತಾಭಾವ ಮೆಂಬಿನೇ ಬ್ರಹ್ಮದ ನಿತ್ಯಪದದೊಳ್ ಪೊಗದ ಅಭಾವ ಚತುಷ್ಟಯಮುದರಲ್ಲಿ—ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಳು ಘಟಾದಿಕವು ಮೊದಲಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೇ ಪ್ರಾಗಭಾವಮೆನಿಸುವದು. ಪುಟ್ಟಿದಘಟ ಒಡೆದ ಬಳಿಕಿನ್ನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಪ್ರಧ್ವಂಸಾಭಾವಮೆನಿಸುವದು. ಘಟವು ಪಟಮಲ್ಲ, ಪಟವು ಘಟಮಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮೊದಲಾದುದೇ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವ ಮೆನಿಸುವದು. ವಂಧ್ಯಾಪುತ್ರ ಶಶವಿಷಾಣ ಗಗನಾರವಿಂದಾದಿಗಳೆಂದಿಗೂಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇಅತ್ಯಂತಾಭಾವಮಕ್ಕುಂ.

೭೬ ಪರಿಚ್ಛೇದತ್ರಯ

ಮತ್ತಂ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದ, ದೇಶಪರಿಚ್ಛೇದ, ವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದವೆಂಬವೇ ಬ್ರಹ್ಮದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪದದೊಳ್ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ತಕ್ಕ ಪರಿಚ್ಛೇದತ್ರಯಮುದರೊಳಗೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲುಂಟೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೇ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಮಕ್ಕುಂ.ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲುಂಟು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದನಿಸಿಕೊಂಬುದೇ ದೇಶಪರಿಚ್ಛೇದಮೆನಿಸುವದು. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿದಹುದೊಂದು ವಸ್ತುವಿದಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೇ ವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದಮಕ್ಕುಂ.

೭೭ ಜೀವಾದಿ ನಾಮಭೇದ

ಬಳಿಕ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಚಿದ್ರೂಪಭೇದವಾದ ಜೀವೇಶ್ವರಾದಿ ಚತುಷ್ಟಯಕ್ಕೆ ನಾಮಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಕಲ್ಪನೆಗಳೆಂತೆನೆ-ಮೊದಲು ಜೀವನೇ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿರ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವ್ಯಷ್ಟ್ಯಭಿಮಾನಿವ್ಯಾವಹಾಕಜೀವನು,ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತಚೇತನನು, ಚಿದಾಭಾಸನು,ವಿಕ್ಷೇಪರೂಪನು, ಕ್ಷೇತ್ರಿ, ಶರೀರಿ, ಪ್ರಮಾತ್ರ ಕರ್ತ, ಭೋಕ್ತ್ರ, ಸಂಸಾರಿ, ವಿಷಯಿ, ಪರಾಗಾತ್ಮನು, ವಿಜ್ಞಾನಮಯನು, ತ್ವಂಪದ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಮೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ವಿಶ್ವನಪರ್ಯಾಯನಾಮುಗಳಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರವ್ಯಷ್ಟ್ಯಭಿಮಾನಿ, ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕಜೀವನು, ಸ್ವಪ್ನಕಲ್ಪಿತನೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಸ್ವಪ್ನಾವ ಸ್ಥಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ತೈಜಸನ ಪರ್ಯಾಯನಾಮುಗಳು. ಬಳಿಕ ಕಾರಣ ಶರೀರವ್ಯಷ್ಟಭಿಮಾನಿ, ಅವಿದ್ಯೋಪಹಿತನು, ಕಾರ್ಯೋಪಾಧಿಕನೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಪರ್ಯಾಯನಾಮುಂಗಳು.

೭೮ ಆತ್ಮತ್ರಯ

ಬಳಿಕ ಜೀವಾತ್ಮ, ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದಾತ್ಮತ್ರಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ತಾಯಃಪಿಂಡದಂತೆ ದೇಹಾದಿಗಳೊಡನೆ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧದಿಂ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ವ್ಯಾವಹಾರಮುಳ್ಳಾತನೇ ಜೀವಾತ್ಮನು. ಕಮಲಪತ್ರೋದಕದಂತೆ ಜೀವನ ಸಂಸಾರಮಂ ಪೊಂದಿಯುಂ ಪೊಂದದಾತನೇ ಅಂತರಾತ್ಮನಕ್ಕುಂ. ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಜೀವಾಂತರಾತ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಪ್ಪ.

೭೯ ವಿಕಾರಸ್ಥಿತಿ

ಬಳಿಕ ಜಲದಲ್ಲಿ ನೇಸರು ಚಲಿಸಿತೆಂಬಂತೆ ಮುಗಿಲೋಡೆ ಚಂದ್ರನೋಡಿದನೆಂಬಂತೆ ನದಿಯ ಹರಿಗೋಲು ಗಮಿಸಿದೊಡೆ ತೀರದ ತರುಗಳು ಗಮಿಸಿದವೆಂಬಂತೆ ಮನೆಯಕಂಡಿಯೊ ಳ್ಬೈದಿರ್ದಸೂರ್ಯಾತಪದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವೆಡೆಯಾಟದಿಂದೆಡೆಯಾಡಿತೆಂಬಂತೆ ದೇಹದ ಜನನಮರಣಾದಿಗಳಾತ್ಮಂಗೆಂಬಂತೆ

ರ್ವಿಕಾರವಾದ ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧಿಯಿಂದಾದ ಜೀವಾವ
ಯ ಸಂಸಾರವ್ಯವಹಾರವೆಂದರಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ.

೮೦ ಈಶ್ವರನಾಮಭೇದ

ಮತ್ತಮಾ ಈಶ್ವರನೇ ವಿರಾಟ್ಪುರುಷನು, ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನು, ಅಂತ ರ್ಯಾಮಿಯೆಂದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿರ್ಪನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲಶರೀರ ಸಮಷ್ಟ್ಯಭಿ ಮಾನಿ ವೈಶ್ವಾನರನು ಎಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ವಿರಾಟ್ಪು ರುಷನ ಪರ್ಯಾ ಯನಾಮಂಗಳು. ಬಳಿಕ ಲಿಂಗಶರೀರಸಮಷ್ಟ್ಯ ಭಿಮಾನಿ, ಮಹಾಪ್ರಾ ಣನು, ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕನೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನ ಪರ್ಯಾ ಯನಾಮಂಗಳು. ಬಳಿಕ ಕಾರಣಶರೀರಸಮಷ್ಟ್ಯಭಿಮಾನಿ, ಅಜ್ಞಾನೋಪ ಹಿತಚೇತನನು, ಕಾರಣೋಪಾಧಿಕನು, ಮಾಯಾವಚ್ಛಿನ್ನನು ,ಮಾಯಾ ಶಾಸನು, ಮಾಯಿ, ಮಾಯಾವಿ, ಜಗದ್ಯೋನಿ, ಆನಂದಮಯನು, ಅಕ್ಷ ರನು, ಅವ್ಯಕ್ತನು ಅವ್ಯಾಕೃತನು ಶಬಳಬ್ರಹ್ಮವು, ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮವು, ಪರ ಮನು, ಪರಮೇಶ್ವರನು, ಮಹೇಶ್ವರನು, ಪರದೇವತೆ, ತತ್ಪದ ಮುಖ್ಯಾ ರ್ಥವೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗ ಳಕ್ಕುಂ

೮೧ ಉಪಾಧಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ.

ಮತ್ತಮಾ ಈಶ್ವರನ ತ್ರಿವಿಧತ್ವದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಮೆಂತೆನೆ ಹೇಗೊಂದಾ ನೊಂದು ಚಿತ್ರಪಟವು ದ್ರವ್ಯಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿಹುದರಿಂ ತಾನೇ ಧೌತಮೆನಿಸಿಕೊಂಬೋದೋ ಮೇಲೆ ಗಂಜಿಗೂಳಿನ ಅನುಲೇಪನದಿಂ ಘಟ್ಟಿ ತವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೋ ಬಳಿಕ ನೀಲಮಯವಾದಾ ಕಾರದಿಂ ಲಾಂಛಿತಮೆನಿ ಸಿಕೊಂಬುದೋ ಮೇಲೆ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾದ ವರ್ಣಪೂರ್ಣದಿಂ ರಂಜಿತ ಮೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೋ ಹಾಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಮೊದಲು ಮಾಯಾತತ್ಕಾರ್ಯರ ಹಿತಮಾದ ತಾನೇ ಚಿತ್ತೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಬಳಿಕ ಸರ್ವಕಾರಣವಾದ ಮಾಯೋಪಾಧಿಯಿಂ ದಂತರ್ಯಾಮಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಮೇಲೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ವಾದ ಅಪಂಚೀಕೃತ ಭೂತಕಾರ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರಸಮಷ್ಟ್ಯುಪಾಧಿಯಿಂ

ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಪಂಚೀಕೃತ ಭೂತ ಕಾರ್ಯರೂಪ ಸ್ಥೂಲಶರೀರಸಮಷ್ಟ್ಯುಪಾಧಿಯಿಂ ವಿರಾಟೆನಿಸಿಕೊಳುತಿ ರ್ಕು೯ಂ.

೮೨ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಸಮನ್ವಯ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಪಟದೃಷ್ಟಾಂತಮಾಗಲಾ ಚಿತ್ರಂಗಳಾವವೆಂ ದೊಡೆ ವಿರಿಂಚ್ಯಾದಿ ತೃಣಾಂತವಾದ ಚೇತನಪ್ರಾಣಿಗಳುಂ ಗಿರಿನದ್ಯಾದ್ಯ ಚೇತನ ವಿಷಯಂಗಳೆಂಬೀ ಜಡಾಜಡರೂಪಜಗವೇ ಚಿತ್ರದೃಷ್ಟಾಂತ ಮಕ್ಕುಂ.

೮೩ ಗುಣಾದಿಕಲ್ಪನೆ

ಮತ್ತಮಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾದ ಚಿದ್ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕ ಬಹುಚೇತನಾಚೇತನರೂಪ ಜಗತ್ತಿನ ತೋರ್ಕೆಯೆಂತೆಂದೊಡೆ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯರುಟ್ಟುಪೊದ್ದಿರ್ದ ನಾನಾವರ್ಣೋ ಪೇತವಾದ ಶೀತಾದಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಲಸಮರ್ಥಮಪ್ಪ ಆಭಾಸವಸ್ತ್ರಂ ಗಳಾದೊಡೆ ಏಕಾಕಾರವಾದ ಶೀತಾದಿ ಪರಿಹಾರಕಮಪ್ಪ ತಥ್ಯಮಾದ ಅ ಧಾರಪಟದೊಡನೆ ಸದೃಶಂಗಳಾಗಿರ್ಪವಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಿರಿನದ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾ ಚಿತ್ರಾಧಾರಪಟದೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ ಘಟಿಸಲರಿಯದೋ ಹಾಗೆ ಚಿದ್ರೂಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೋರುತಿರ್ದ ವ್ಯವಹಾರಿಕಜೀವರುಗಳೇ ಚಿತ್ತಿ ನಹೋಲಿಕೆಯಾಗಿ ಚಿದಾಭಾಸಚೇತನರುಗಳು, ಚಿತ್ತಿನ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗದ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಮೊದಲಾದುವೇ ಜಡರೂಪಂಗಳಪ್ಪುದರಿಂ ಚೇತನಾಚೇತನಾತ್ಮ ಕವಾದ ಜಗತ್ತು ಚಿದ್ರೂಪಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಪಿತವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ವೇ ಳ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ, ಸರ್ವೇಶ್ವರತ್ವ, ಸರ್ವನಿಯಂತೃತ್ವ, ಸರ್ವಾಂ ತರ್ಯಾಮಿತ್ವ, ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವಾದಿಗಳು ಈಶ್ವರನ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಂಗಳಾಗಿಯುಂ ಅಕರ್ತೃತ್ವ, ಕರ್ತೃತ್ವ, ಅನ್ಯಥಾಕರ್ತೃತ್ವವೆಂಬವೇ ಈಶ್ವರನ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತ್ರಯಮಾಗಿಯುಂಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ, ನಿಯಮನ, ಅನುಪ್ರವೇಶವೆಂಬವೇ ಈಶ್ವರನ ಪಂಚಕೃತ್ಯಗಳಾಗಿಯುಂ ತಿಳಿ ಯಲ್ವೇಳ್ಕುಂ.

೮೪ ಈಶ್ವರಕೃತ್ಯಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಬಳಿಕ ನಿರ್ವಿಕಾರದಿಂದದ್ವಿತೀಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದೀಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸೃ
ಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಬಹುಕೃತ್ಯವೆಂದು ಘಟಿಸುವದೆಂದೊಡೆ–ಹೇಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಇಚ್ಛಾ
ಪ್ರಯತ್ನಾದಿಕವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ವರ್ಷ ಕಿರಣದಿಂ ವೃಷ್ಟಿರೂಪ ಜಲಮಂ ಕರೆದು
ವಳಿಕಾಜಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪದಿಂ ತಾನೆಪೊಕ್ಕು ಮೇಘಾದಿಗಳಿಂ ಜಲ
ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಂ ಮರಸಿ ಹಿಮಕಿರಣಾದಿಗಳಿಂದಾ ಜಲಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಂ ತಡೆ
ದು ಉಷ್ಣಕಿರಣದಿಂದಾಜಲಮಂ ಪೀರ್ದು ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಂ ತನ್ನೊಡ
ನೊಡಿಕೊಳುತಿರ್ಪನೋ ಹಾಗೆ ಮಹೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯೊಡ
ನೆ ಚಿತ್ಪ್ರಧಾನತ್ವದಿಂ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜಡಪ್ರಧಾನತ್ವದಿಂದುಪಾ
ದಾನಕಾರಣಮೆಂದೆನಿಸಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಮಂ ಸೃಜಿಸಿ ಜೀವನರೂಪ
ದಿಂದಲ್ಲಿತಾನೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕರ್ಮದಿಂ ಭೋಕ್ತೃವೆನಿಸಿ ನಿಯಾಮಶಕ್ತಿ
ಯಿಂದಾ ಭೋಗ್ಯಭೋಕ್ತೃಗಳಂ ನಿಯಮಿಸಿ ರುದ್ರರೂಪದಿಂದಾಕಾರ್ಯ
ಮಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಶ್ರುತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೂಪದಿಂದಾ ಜೀವನಂ ತನ್ನೊಡನೈ
ಕ್ಯವಂಮಾಡಿಕೊಳುತಿರ್ಪನೆಂಬುದೇ ಸಂಸೃತಿಯಕ್ಕುಂ.

೮೫ ವ್ಯಷ್ಟಿಸಮಷ್ಟಿವಿವೇಕ

ಬಳಿಕ ವ್ಯಷ್ಟಿಸಮಷ್ಟಿಯೆಂಬವೇ ಜೀವೇಶ್ವರರ್ಗೆ ವಿಭಾಗೋಪಾಧಿ
ದ್ವಯಮದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೃಕ್ಷಗಳುಳ್ಳದನೊಂದು ವನವಾಗಿ ತೀಳಿವಂತೆ ಅನೇ
ಕಜೀವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನಾತ್ಮರೆಂಬಭಿಮಾನವೇ ಈಶ್ವರಂಗೆ ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವ
ಹುದು. ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದುವೃಕ್ಷ ವಿದೊಂದು ವೃಕ್ಷವೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಗುರುಹಿಡುವಂತೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ದೇಹಿತ್ವಾಭಿಮಾನವೇ ಜೀವಂಗೆ ವ್ಯಷ್ಟಿ ರೂ
ಪಮಕ್ಕುಂ.

೮೬ ಕೂಟಸ್ಥಾದಿ ನಾಮವಿವೇಕ

ಮತ್ತಮಾ ವಿಶ್ವಾದಿ ಜೀವತ್ರಯಾಧಿಷ್ಠಾನಚೇತನನು, ತುರ್ಯನು,
ಸ್ವಯಂತಬ್ದಾರ್ಥನು, ಸಾಕ್ಷಿಕನು, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನು, ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನ

ನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿ, ಅನುಸಂಧಾತೃ, ಅವಚ್ಛಿನ್ನ ಜೀವನು, ತ್ವಂಪದಲ
ಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಮೆಂಬಿವು ಕೂಟಸ್ಥನ ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳಕ್ಕುಂ.

೮೭ ಬ್ರಹ್ಮಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಗಳು

ಮತ್ತಮಾ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಮೊದಲಾದ ಈಶ್ವರತ್ರಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾತೃ
ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಪರತತ್ವ, ಪರಮಾತ್ಮ ,ಸರ್ವಾಧಿಷ್ಠಾತೃ, ವಿಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತು,
ನಿರ್ಗುಣ, ನಿರ್ವಿಶೇಷ, ನಿಷ್ಕಳ, ನಿರವದ್ಯ, ನಿರಂಜನ, ಅಸಂಗ,ನಿರುಪ ಪ್ಲ
ವಾನಂದ. ನಿರ್ವಿಕಾರ, ನಿರ್ಮಾಯಿ,ನಿರುಪದ್ರವ, ಸತ್ತಾಮಾತ್ರ, ಸತ್ಯತತ್ವ
ದೃಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಮೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೇ ಅದ್ವೈತಬ್ರಹ್ಮಪರ್ಯಾಯನಾಮಂ
ಗಳಕ್ಕುಂ.

೮೮ ದೃಗ್ವಿವೇಕ ಸಾರ

ಬಳಿಕ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದೇ ನಾಮರೂಪಗಳಿಂ ಘಟಾದಿ ಬಹು ಭೇದ
ಮಾದಂತೆ ಸುವರ್ಣಮೊಂದೇ ವಾಚಾರಂಭಣದಿಂ ಕಟಕ ಮಕುಟಾದಿ ಹಲ
ವಾಭರಣವಾದಂತೆ, ಜಲಮೊಂದೇ ವಾಯುವಶದಿಂ ಫೇನತರಂಗಾದಿ ಸಮು
ದಾಯವಾದಂತೆ, ದೀಪಮೊಂದೇ ಘಟವಿವರಗಳಿಂ ಬಹುರೂಪಮಾದಂತೆ
ಮಾರುತಮೊಂದೇ ವಂಶವಿವರಗಳಿಂ ಮಧುರ ಮಂದ್ರಾದಿ ವಿಭಿನ್ನವಾ
ದಂತೆ, ಸ್ವರಮೊಂದೇ ಗಾಯಕನ ಕರಣವೃತ್ತಿಯಿಂ ನಾನಾರಾಗವಾದಂತೆ,
ಗಗನಮೊಂದೇ ಗೃಹಾದ್ಯುಪಾಧಿಯಿಂದನೇಕಮಾದಂತೆ, ಧ್ವನಿಯೊಂದೇ
ವಾದ್ಯಭೇದದಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯಾದಂತೆ, ನಭಮೊಂದೇ ಕದಳೀದಳದ
ಖಂಡಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರಿ ತುರಗಾದಿ ವಿಚಿತ್ರಮಾದಂತೆ, ರವಿಯೋರ್ವನೇ ಜಲ
ಕುಂಭಾದಿಕದಿಂನಾನಾತ್ವವನ್ನೈದಿದಂತೆ, ಮುಖಮೊಂದೇ ದರ್ಪಣಭೇದದಿಂದ
ನೇಕಮಾದಂತೆ, ಲೆಕ್ಕಮೊಂದೇ ಬಹುಬಿಂದುಗಳಿಂ ದಶ ಶತಸಹಸ್ರಾದಿಕ
ಮಾದಂತೆ, ಚಿತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಉಪಾಧಿ ಭೇದಕಲ್ಪನೆಯಿಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಜೀ
ವೇಶಾದಿ ಸಕಲ ಭೇದವ್ಯವಹಾರಕಲ್ಪನಮಪ್ಪುದೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ
ದೃಗ್ವಿವೇಕಸಾರಮಾಗಿರ್ಕುಂ.

೮೯ ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ ವಿವೇಕ

ಬಳಿಕನಾದಿಯಿಂ ಚಂದ್ರನಕಳಂಕು ಚಂದ್ರನಂ ನೆಮ್ಮಿ ಚಂದ್ರನಂ ಮುಸುಕದೆ ಚಂದ್ರನಿಂ ಬೆಳಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚಂದ್ರಪೂರ್ಣ ಕಳೆಯಿಂದಡಗಿ ತೋರದಂತೆ ಅನಾದಿಯಾದ ಭಾವರೂಪಾಜ್ಞಾನವು ನಾನೆನ್ನರಿಯೆನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾದ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಂನೆಮ್ಮಿ ಆತ್ಮನ ನಾಚ್ಛಾದಿಸದೆ ಆತ್ಮನಿಂದರುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂ ತೋರದೆಯುಂ, ಮತ್ತೆ ಅಗ್ನಿಯ ದಾಹಶಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಮಣಿಮಂತ್ರಾದಿ ಪ್ರಯೋಗದಿಂ ತಾನೇ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಸ್ವರೂಪವಲ್ಲದೆ ಅಗ್ನಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋರದೆ ಸ್ಫೋಟಕಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಮ್ಯಮಾಗಿರ್ಪುದೋ ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತೋರದೆ ವಿಯದಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಮ್ಯಮಾಗಿಯುಂ, ಅಘಟಿತ ಘಟನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಾಗಿಯುಂ, ಸರ್ವಾನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಮುಪ್ಪುದೇ ದೃಶ್ಯರೂಪಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಕ್ಕುಂ.

೯೦ ಮಾಯಾಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಅಸತ್ತು, ಜಡ, ದುಃಖ ಅನಿತ್ಯ, ಖಂಡಿತವೆಂಬವೇ ಮಾಯಾ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ–ಇಲ್ಲದ ಶಶವಿಷಾಣಾದಿಕವೇ ಅಸದ್ರೂಪು ಪಾಷಾಣಾದಿಕವೇ ಜಡರೂಪು, ರಜಸ್ತಮೋಮಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಘೋರ ವೃತ್ತ್ಯಾದಿಗಳೇ ದುಃಖರೂಪು; ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹಾದಿಕವೇ ಅನಿತ್ಯ ರೂಪು; ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಾದಿಕವೇ ಖಂಡಿತರೂಪಮುಕ್ಕುಂ.

೯೧ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯ ನವಪ್ರಕಾರ

ಬಳಿಕ ಭಿನ್ನ ಅಭಿನ್ನ, ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನ; ಸತ್ತು, ಅಸತ್ತು, ಸದಸತ್ತು, ಸಾವಯವ, ನಿರವಯವ, ಸಾವಯವನಿರವಯವಮಲ್ಲೆಂಬುದು ಇಂತುಮಾಯೆಗನಿರ್ವಾಚ್ಯ ನವ ಪ್ರಕಾರಂಗಳು. ಅವುಗಳೊಳು ಘಟಪಟಾದಿಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ತೋರ್ಪುದೇ ಭಿನ್ನ, ಘಟವೊಂದಾಗಿ ತೋರ್ಪುದೇ ಅಭಿನ್ನ, ಶರೀರದೊಳು ಅವಯವಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೋರಿದರುಂ ಎಲ್ಲವೂ ಶರೀರವಾಗಿರುವುದುಂ, ರೋಮ ನಖಾದಿಗಳು ಭೋಗಸಾಧನವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ

ಸೇರಿಯುಂ ಸೇರದೆಯು ಯಿರುವದೇ ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನ. ಇದೆಯೆಂಬ ಗಗನಾದಿಕ ವೇ ಸತ್ತು, ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಗಗನ ಕುಸುಮವೇ ಅಸತ್ತು, ಇದೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶುಕ್ತಿ ಕಾರಜತಾದಿಕವೇ ಸದಸತ್ತು ಸಾಕಾರವಾಗಿರ್ಪುದೇ ಸಾವಯವ, ನಿರಾ ಕಾರವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಮುಳ್ಳ ಅಭಾವವೇ ನಿರವಯವ, ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಾ ದವುರಹೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಸಾವಯವನಿರವಯವವಲ್ಲೆಂಬುದಕ್ಕುಂ.

೯೨ ಮಾಯಾಪ್ರತೀತಿತ್ರಯ

ಬಳಿಕ ಮಾಯೆಯೇ ಶ್ರುತಿಸಂಬಂಧಿಜ್ಞಾನ, ಯುಕ್ತಿಸಂಬಂಧಿ ಜ್ಞಾನ, ಲೋಕಸಂಬಂಧಿ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಜ್ಞಾನತ್ರಯದಿಂ ಕ್ರಮವಿಡಿದು ಗಗನ ಕುಸು ಮದಂತೆ ತುಚ್ಛವೆನಿಸಿ, ಶುಕ್ತಿಕಾ ರಜತದಂತೆ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವೆನಿಸಿ, ಆತ್ಮ ನಂತೆ ಅಸ್ತಿಯೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ.

೯೩ ಮಾಯಾಪಂಚಕ

ಮತ್ತಮಾ ತಮಸ್ಸು, ಮಾಯೆ, ಮೋಹ; ಅವಿದ್ಯೆ, ಅನೃತಾತ್ಮಿಕೆಯೆಂ ಬಿವೇ ಮಾಯಾಪಂಚಕಮದರಲ್ಲಿ–ಜೀವಚೇತನವನಾಚ್ಛಾದಿಪುದರಿಂ ತಮ ಸ್ಸೆನಿಸುವದು. ಜಗದ್ರೂಪವಾದನ್ಯತಾ ತೋರ್ಕೆಗೆ ಕಾರಣಮಪ್ಪುದ ರಿಂದ ಮಾಯೆಯೆನಿಸುವದು. ಆ ತೋರಿದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶುಕ್ತಿಕಾ ರಜತಾದಿ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವದಾಗಿ ಮೋಹಮೆನಿಸುವದು. ವಿದ್ಯೆಯಿಂ ಕೆಡುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯೆನಿಸುವದು. ಸದ್ರೂಪಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪುದರಿಂ ದನೃತಾತ್ಮಿಕೆಯಕ್ಕುಂ.

೯೪ ಮಾಯಾಧರ್ಮದ್ವಯ

ಬಳಿಕ ಸಂಕೋಚ ವಿಕಾಸಗಳೇ ಮಾಯಾಧರ್ಮದ್ವಯಮದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಪಟವು ಉನ್ನತ ಪ್ರಸರಣದಿಂ ಚಿತ್ರಂಗಳಂ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ಸಂಕೋಚದಿಂ ಚಿತ್ರಗಳಂಮರೆಸುತ್ತಿಹುದೋ ಹಾಗೆ ಮಾಯೆಯು ತನ್ನ ವಿಕಾಸ ಧರ್ಮದಿಂ ಜಗತ್ಪ್ರಪಂಚಮಂ ತೋರಿ, ಸಂಕೋಚಧರ್ಮ ದಿಂದದನಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ.

೯೫ ಮಾಯಾಗುಣದ್ವಯ

ಬಳಿಕ ಅಸ್ವತಂತ್ರತೆ, ಸ್ವತಂತ್ರತೆಗಳೆಂಬೆರಡು ಮಾಯಾಗುಣಂಗಳವು
ಳಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯು ಮಿಥ್ಯೆಯಪ್ಪುದರಿಂ ಸದ್ರೂಪ ಚೈತನ್ಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು
ೀರದಿಹುದೇ ಅಸ್ವತಂತ್ರತೆಯೆನಿಸುವದು. ಸಾಕ್ಷಿಕನಾಗಿರ್ಪುದರಿಂ
ಸಂಗನಾದಾತ್ಮನಂ ಜೀವಾದಿ ಪ್ರಪಂಚಮಯನಾಗಿ ಮಾಳ್ಪುದೇ ಸ್ವತಂ
ತೆಯಕ್ಕುಂ.

೯೬ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವನಿರುಕ್ತಿ

ಬಳಿಕ ವಸ್ತುಗತ್ಯಾ ಪರಮಾರ್ಥವಿಚಾರದೊಳು ಮಾಯೆಯೆಂಬುದು
ಲ್ಲವಾಗಿ ತಾನಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ತೋರುತ್ತಿರುವದೇ ಮಿಥ್ಯ. ಇದೆಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಳವ
ದ್ದೇ ಮಿಥ್ಯೆ. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಮಾತ್ರದಿಂದಳಿದು ಪೋಪುವೇ ಮಿಥ್ಯೆ. ಕಾಲತ್ರ
ದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಮಿಥ್ಯೆ. ಸತ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ
ರ್ಪುದೇ ಮಿಥ್ಯೆ. ಇಂತು ಮಿಥ್ಯಾರೂಪಮಾದ ಮಾಯೆ, ತತ್ಕಾರ್ಯ
ಾದ ಪ್ರಪಂಚ, ತನ್ನಿಷ್ಟಮಾದ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ, ತದ್ಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವೆ
ವು ಸ್ವರೂಪತಃ ಮಿಥ್ಯೆಯಾಗಿರಲು ಬ್ರಹ್ಮಾತಿರಿಕ್ತಮಾಗಿ ಮಾಯೆಯುಸ
ರ್ಥಾ ಶೂನ್ಯಮಾದರುಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಪರ್ಯಂತಮುಂ ಸ್ವಪ್ನಗಜಾದಿಗ
ಂತೆ ತೋರುತಿರ್ದು ಬಳಿಕ ವಿಚಾರಬಾಧ್ಯಮಪ್ಪುದೇ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮೆಂದು
ುಮುಕ್ಷುಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸೆ ಪೇಳ್ಕುಂ,

೯೭ ಮಾಯಾವೃತ್ತಿತ್ರಯ

ಮತ್ತಂ ವಿಶುದ್ಧ ಸತ್ವಸ್ವರೂಪಮಾಯೆ, ಮಲಿನಸತ್ವ ಸ್ವರೂಪಾವಿದ್ಯೆ,
ಮಃಪ್ರಧಾನರೂಪ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬವೇ ಮೂರು ಮಾಯಾ ವೃತ್ತಿಗಳವು
ಳಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯು ಸುಪ್ತಿಪ್ರಳಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ಐಕ್ಯಾಧ್ಯಾಸ
ಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಪ್ನ ಜಾಗರಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಭೇದಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೈದುತ್ತಿಹುದಾ
ಳಾ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯಮುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟ
ಾದೀಶ್ವರನೆನಿಸಿ ತತ್ಪದಾರ್ಥ(ಪ್ರತಿ ಪದಾರ್ಥ) ಮೆನಿಸಿ ಪ್ರೇರಯಿತೃಮೆನಿಸಿ
ೊಂಬುವದರಿಂದ ಆ ಮಾಯೆ ಈಶ್ವರಂ ಗುಪಾಧಿಯಾಗಿ ಅಮೋಹಕಾರಿಣಿ
ುನಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಮತ್ತಮಾ ಅವಿದ್ಯೆ ತನ್ನ ನಾನಾತ್ವದಿಂ ಭೋಕ್ತೃಗ
ಾದ ಪಶುಪದಾರ್ಥಮೆನಿಪ ಜೀವರಿಗೆ ಉಪಾಧಿಯಾಗಿ ಮೋಹಿಸುತ್ತಿ

ಹುದು. ಮತ್ತಮಾ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಭೋಗ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವದಿಂ ಪಾಶಪದಾರ್ಥ
ಮೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಗುಣತ್ರಯ ಸಮಾನಾವಸ್ಥೆಯಿಂದಿರ್ದು ಬಳಿಕ ಅವಿದ್
ಯೊಳ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ ಜೀವರ ಭೋಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಕಲಕಾರ್ಯವಾಗ
ಲೋಸುಗ ಈಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಾನ ಲಕ್ಷಣವೀಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂ ವಿಕಸಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚ
ವಂ ಕಲ್ಪಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೯೮ ಮಹದಾದಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ

ಮತ್ತಮಾ ಪ್ರಕೃತಿಯು ವಿಕೃತಿಯಿಂ ಕಾಲತತ್ವಮಂ ಪಡೆವುದು
ಮೇಲಾ ಕಾಲವಶದಿಂ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಮಹತ್ತತ್ವಮೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕಾಮಹ
ತ್ತತ್ವಮಾದೊಡೆ ಬತ್ತಿ ನೀರೆರೆದದ ರಂಕುರಿಸದೆ, ಮೊದಲಂತಿರದೆ, ಉಬ್ಬಿಜ್ಞಾ
ವಸ್ಥೆಯನ್ನೈದಿದ ಬೀಜದಂತೆ ಕಾರಣ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲದೆ ಕರಣಮಾದಹಂಕಾರ
ಮಲ್ಲದೆ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸ್ವರೂಪದಿಂ ಮಧ್ಯಾವಸ್ಥೆಯೆನಿಸು
ವದು. ಮತ್ತಮಾ ಮಹತ್ತತ್ವದಿಂ ಗುಣಭೇದವಡೆದು ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದ
ಸವಿಕಲ್ಪ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಸಮೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರ
ಜನಿಸುತಿರ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಸತ್ವಗುಣ, ರಜೋಗುಣ, ತಮೋಗುಣವೆಂಬವೇ
ಗುಣತ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮೋಹವೆಂಬವೇ ಸತ್ವಾದಿ
ಗುಣರೂಪಂಗಳು ವೈಕಾರಿಕ, ತೈಜಸ, ಭೂತಾದಿಯೆಂದು ಆ ಸತ್ವಾದಿ
ಗುಣಪರ್ಯಾಯನಾಮವುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ವಗುಣದಿಂ ಮಾನಸಾದ್ಯಂತಃಕರಣ
ಚತುಷ್ಟಯಮುಂ, ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕಮುಂ ಪುಟ್ಟಿದವು.
ರಜೋಗುಣದಿಂ ವಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಪಂಚಕಮುಂ, ಪ್ರಾಣಾದಿ
ವಾಯುಪಂಚಕಮುಂ ಉದಿಸಿದವು. ತಮೋಗುಣದಿಂ ಆಕಾಶಾದಿ ಭೂತ
ಪಂಚಕಂಗಳು ಆ ಭೂತಪಂಚಕಂಗಳ ಪಂಚೀಕರಣಮೇಳದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ,
ಭುವನ, ಶರೀರ ಘಟಾದಿವಿಷಯಂಗಳುದಿಸಿದವು.

೯೯ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯ

ಬಳಿಕ ಮಾನಸಾದಿ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಕ್ಕೆ ವಿಷಯಂಗಳಂ ನೆನೆ
ವುದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು ಅಭಿಮಾನಿಸುವುದು ಅವಧರಿಸುವದೆಂಬುವವೇ

ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು. ಚಂದ್ರ, ಚತುರ್ಮುಖ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕರೆಂಬು ವರೇ ಅಧಿದೇವತೆಗಳು. ಹೃದಯಗೋಳಕವೇ ಸ್ಥಾನವಕ್ಕುಂ

೧೦೦ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ

ಮತ್ತಮಾ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಶಬ್ದಾದಿಗಳಂ ವಿಷಯಗೊಳಿಸುವದೆಂದರೆ ಶಬ್ದವಂ ಕೇಳುವದು, ಸ್ಪರ್ಶವಂಸೋಂಕುವದು, ರೂಪವಂ ನೋಡುವದು, ರಸವಂ ರುಚಿಸುವದು, ಗಂಧವಂ ವಾಸಿವುದೆಂಬುವದೇ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು. ದಿಕ್ಕು, ವಾರುತ, ಮಿತ್ರ, ವರುಣ, ಅಶ್ವಿನೇಯರೆಂಬವರೇ ಅಧಿದೇವತೆಗಳಾಗಿಹರು. ಕರ್ಣಾದೀಗೊಳಕಂಗಳೇ ಸ್ಥಾನಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಶ್ರೋತ್ರಾದೀಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಬಾಹ್ಯದೊಳಗೆ ಶಬ್ದಾದಿಗಳನರಿವಂತೆ ಕಿವಿಗಳಂ ಅಂಗುಳಿಯಿಂ ಮುಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಾಯು ಜಠರಾಗ್ನಿಗಳಲ್ಲುಂಟಾದ ಶಬ್ದಗ್ರಹಣಾನುಭವದಿಂ, ನೇತ್ರಮಂ ಮುಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಯೊಳಗಣ ತಮೋರೂಪಗ್ರಹಣದಿಂ, ಅನ್ನಪಾನ ಸ್ವೀಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಶೀತಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶಗ್ರಹಣದಿಂ, ಉದ್ಗಾರವಾದಲ್ಲಿ ರಸ ಗಂಧಗ್ರಹಣದಿಂ ಅಂತರ ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಗ್ರಹಣಗಳುಂಟೆಂಬುವದೇ ಸಿದ್ಧವಕ್ಕುಂ.

೧೦೧ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ

ಮತ್ತಮಾ ವಾಗಾದಿಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮದಿಂ ನುಡಿವುದು ಪಿಡಿವುದು ನಡೆವುದು ಬಿಡುವುದು ಆನಂದಗೊಳಿಸುವದೆಂಬವೇ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು ಅಗ್ನಿ, ಇಂದ್ರ, ಹರಿ, ವೃತ್ಯು, ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳೆಂಬವರೇ ಅಧಿದೇವತೆಗಳು ಮುಖಾದಿ ಗೋಲಕಂಗಳೇ ಸ್ಥಾನಗಳಕ್ಕುಂ

೧೦೨ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿವೇಕ

ಬಳಿಕವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಕರುಣಚತುಷ್ಟಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕಮುಂ ಗೂಡಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂಗಳು. ಅವುಗಳ ವಿಷಯಗಳೇ ಆಧಿಭೌತಿಕಂಗಳು ಅವುಗಳಿಗಧಿದೇವತೆಗಳೇ ಆಧಿದೈವಿಕಂಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ.

೧೦೩ ಇಂದ್ರಿಯ ಮೂಲಸಮನ್ವಯ

ಮತ್ತಮಾ ಇಂದ್ರಿಯಾಧಿದೇವತೆಗಳೇ ವಿರಾಟ್ಪುರುಷನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನ ಶರೀರವು. ಆ ಶರೀರವೇ ತಮೋರೂಪದಿಂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಗಾವರಣಮಾಗಿರ್ಕು.

೧೦೪ ಪ್ರಾಣಪಂಚಕಾದಿ

ಮತ್ತಮಾ ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಉಚ್ಛ್ವಾಸನಿಶ್ವಾಸಗಳಂಗೈಯುತ್ತಿಹುದು, ಅಪಾನವಾಯುವು ಗುದಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳಂ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಸಮಾನವಾಯುವು ನಾಭಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಉಂಡನ್ನರಸಮಂ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿಹುದು. ಉದಾನವಾಯುವು ಕಂಠಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಉದ್ಗಾರಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿಹುದು. ವ್ಯಾನವಾಯುವು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿರ್ದು ದೇಹಮಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಉಪವಾಯುಗಳೊಳು ನಾಗವಾಯುವಿನಿಂ ಮೈಮುರಿಯುವಿಕೆ ಆಕಳಿಕೆ, ಕೂರ್ಮವಾಯುವಿನಿಂ ತೇಗು ಬಿಕ್ಕು. ಕೃಕರವಾಯುವಿನಿಂ ಸೀನು, ಕೆಮ್ಮು ದೇವದತ್ತವಾಯುವಿನಿಂ ನಗೆ, ನುಡಿ; ಧನಂಜಯವಾಯುವಿನಿಂ ಶೋಕಮೋಹಂಗಳಹವಾ ಧನಂಜಯವಾಯುವಿನಿಂ ಮೃತಮಾದೈದುದಿನಪರ್ಯಂತಮಾ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ದು ದೇಹವನೂದಿಸಿ ಕೆಡಿಸಿ ತಾನು ಪೋಗುವುದು. ಬಳಿಕ ನಾಗಾದಿಗಳೇ ಬಾಹ್ಯವಾಯುಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಗಾದಿಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಚೇಷ್ಟಾಹೇತುಗಳಾಗಿಹವು. ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯುಗಳೇ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಚೇಷ್ಟಾ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾಗಿಹವು. ವೈರಂಭ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭಂಜನ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಚತುರ್ವಿಧ ಜೀವ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಾಯುಗಳೇ ಮಾನಸಾದ್ಯಂತಃಕರಣಚೇಷ್ಟಾ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರ್ಕುಂ

೧೦೫ ಭೂತಗುಣವಿಕಾರ

ಮತ್ತಮಾ ಭೂಮ್ಯಾದಿ ಪಂಚಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಧಾರಣ, ಪಿಂಡೀಕರಣ, ಪಾಕ, ವ್ಯೂಹಕರಣ ಅವಕಾಶಂಗಳೆಂಬವೇ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ, ಸದಾಶಿವರೆಂಬವರೇ ಅಧಿದೇವತೆ

ಉ. ಗಂಧಾದಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಭೂತಗುಣಂಗ
ಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯೆಂಬ ಶಬ್ದಮೊಂದೇ ಮುಖ್ಯಗುಣ; ವಾಯು
ಗೆವಿಸ್ಸೆಂಬಶಬ್ದ, ಅನುಷ್ಣಾ ಶೀತಸ್ಪರ್ಶಮೆಂಬೆರಡುಗುಣ; ಅಗ್ನಿಗೆ ಭುಗ
ುಗೆಂಬ ಶಬ್ದ, ಉಷ್ಣಸ್ಪರ್ಶ, ಭಾಸ್ವರಶುಕ್ಲರೂಪವೆಂಬ ಮೂರುಗುಣ;
ಲಕ್ಕೆ ಬುಳು ಬುಳೆಂಬ ಶಬ್ದ, ಶೀತಸ್ಪರ್ಶ, ಅಭಾಸ್ವರಶ್ವೇತರೂಪ ಮಧು
ರಸವೆಂಬವೇ ನಾಲ್ಕುಗುಣ; ಭೂಮಿಗೆ ಗಡಗಡೆಂಬ ಶಬ್ದ, ಕಠಿನಸ್ಪರ್ಶ,
ೀಲಾದಿ ಚಿತ್ರರೂಪ, ಮಧುರಾಮ್ಲಾದಿನಾನಾರಸ, ಸುಗಂಧ ದುರ್ಗಂಧಗ
ಂಬೈದು ಗುಣಮಾದೊಡಂ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧವೆಂಬ
ುಣ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವಾಕಾಶಕ್ಕೆ, ಸ್ಪರ್ಶವಾಯುವಿಗೆ, ರೂಪತೇಜಸ್ಸಿಗೆ,
ಸಜಲಕ್ಕೆ, ಗಂಧಪೃಥ್ವಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಗುಣಮಾಗಿಯುಂ ಮತ್ತಿ ಭೂತ
ಂಚಕವು ವಿಕೃತಿಯಿಂ ಭೌತಿಕಗಳಾವ ಘಟಾದಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸೆ ತದ್ವೈ
ಚಿತ್ರದಿಂದುಚ್ಚಾವಚಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಪ್ರಪಂಚದೊಳು ಸಕಲಗುಣಗಳುಂ
ಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅನಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂಬವಸ್ಥೆಗಳೆಂದವುಗಳೊಳು ಸಂಸೃಷ್ಟಗಳಾಗಿ
ರ್ಪಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ತಿಳಿಯಲಕ್ಕುಂ.

೧೦೬ ತ್ರಿಪುಟಿಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಜ್ಞಾತೃ, ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞೇಯಗಳೆಂಬ ಮೂರೇ ತ್ರಿಪುಟಿಯಾಗಿ
ರ್ಪದರದೊಳು ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರ್ದ ಜೀವಚೈತನ್ಯವೇ
ಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರ್ದ ಜೀವಚೈತನ್ಯವೇ
ಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಭೂತಾವಿ ವಿಷಯಮಾಚ್ಛಿನ್ನ ಚೈತನ್ಯವೇ ಜ್ಞೇಯ
ಮೆನಿಸುವದು. ಈ ಮೂರು ಸೋಪಾಧಿಕಮಾಗಿ ಇದಕ್ಕಧಿಷ್ಠಾನಚೇತ
ನವೇ ತಾನಾಗಿರ್ಕುಂ.

೧೦೭ ತತ್ವಗಳು

ಬಳಿಕ ಭೂತಪಂಚಕ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ
ಪಂಚಕ, ಪ್ರಾಣಾದಿಪಂಚಕ, ಅಂತಃಕರುಣಚತುಷ್ಟಯಮೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತು
ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳಾಗಿರಲು ಅಹಂಕಾರಮಾದ ಮೂಲಾವಿದ್ಯೆಯೇ ಇಪ್ಪ
ತ್ತೈದನೆಯ ತತ್ವಮೆನಿಸುವದು. ಈಯಹಂಕಾರಗತಚಿದಾಭಾಸಜೀವನೇ
ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ತತ್ವಮಾಗಿರ್ಪನು ಮಾಯೋಪಾದಿಯೇ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ

ದಾಗಿರ್ಪುದು. ಮಾಯಾವಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ಈಶ್ವರನೇ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯತತ್ವವು. ಅಹಂಕಾರಜೀವರ್ಗಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಕೂಟಸ್ಥನೇ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ತತ್ವವಾಗಿಹನು. ಮಾಯೇಶ್ವರರ್ಗಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೂವತ್ತನೆಯ ತತ್ವವೆಂದರಿವುದು. ಅನನ್ಯಮಾಯಿಕವಾದ ಮಾಯೋಪಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯವೇ ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ತತ್ವವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕರಸಸ್ಫೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಉಪರಿತತ್ವವೇ ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ತತ್ವಮಪ್ಪುದು. ಮತ್ತಂ ವಿಚಾರಲಕ್ಷಭೇದದಿಂ ತತ್ವ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹುವಿಧಮಾಗಿರ್ದೊಡಂ ಪೇಳ್ದ ತತ್ವಗಳೊಳಗಂತರ್ಭಾವಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಮುವತ್ತೆರಡು ತತ್ವಂಗಳಿಗಸಂಗವಾದ ನಿರ್ಗುಣಸತ್ತಾ ಮಾತ್ರಮಪ್ಪ ಮಾಯೋಪಲಕ್ಷಿತ ಪರಾತ್ಪರ ಶಿವಚೈತನ್ಯವೇ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಮೆಂದು ಸ್ವಸ್ವರೂಪವನರಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ,

೧೧೮ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ

ಮತ್ತಮಾ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ ಕಾರ್ಯೋದಯಮಾದೊಡೆ ಕ್ರಮ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಯುಗಪತ್ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ದ್ವಿಪ್ರಕಾರಮಹುದದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ ಮಹತ್ತತ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಪಂಚತನ್ಮಾತ್ರಗಳೆಂಬ ಸಪ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಗಳವುಗಳಿಂ, ಪಂಚಭೂತಂಗಳವುಗಳಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ದೇಹ ಘಟಾದಿ ಪ್ರಪಂಚೋದಯವೇ ಕ್ರಮಸೃಷ್ಟಿಯೆನಿಸುವದು,

೧೧೯ ಯುಗಪತ್ಸೃಷ್ಟಿ

ಬಳಿಕ ನಿಸ್ತರಂಗ ಸಮುದ್ರದೊಳೊಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಶದಿಂ ವಿಚಿತ್ರಫೇನತರಂಗ ಬುದ್ಬುದಾದಿಗಳಾಗುವಂತೆ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮಕ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಮಯ ನಾಮರೂಪ ಪ್ರಸರಣಮೇಯುಗಪತ್ಸೃಷ್ಟಿಯೆನಿಸುವದಿವೆರಡುತೆರನುಂ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧಮಪ್ಪುದರಿಂದಂಗೀಕೃತಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೦ ಸೃಷ್ಟಿದೃಷ್ಟಾಂತ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಅತಿರೋಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಪ್ಪುದರಿಂ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ ಈಶ್ವರನಿಂ ಜಡಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೋದಯಮೆಂತೆನೆ ಇಚ್ಛಾದಿಕಮಿಲ್ಲದ ಸೂರ್ಯ

ಂ ಯತ್ನಾಧಿಕವಿಲ್ಲದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಹ್ನಿಯುಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹದಾದಿಕಾರ್ಯಮುದಿಸಲ್ ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲಂ

೧೧೧ ಚತುರ್ವಿಧ ಕಾರ್ಯಕಲ್ಪನೆ

ಬಳಿಕ ವೃತ್ತಿ, ಪರಿಣಾಮ, ಆರಂಭ ವಿವರ್ತಮೆಂದು ಚತುರ್ವಿಧ ರಾಗಿ ಕಾರ್ಯೋದಯಮಪ್ಪುದವುಗಳಿಗೆ ಪಟಕುಟೀಭಾವ, ಕ್ಷೀರದಧ್ಯಾ ಕಾರ, ತಂತುಪಟನ್ಯಾಯ, ರಜ್ಜುಸರ್ಪತೋರ್ಕೆಯೆಂಬವೇ ಕ್ರಮದಿಂ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಚತುಷ್ಟಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೧೨ ಮಿಥ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಬಳಿಕ ರಜ್ಜುಸರ್ಪ, ಸ್ಥಾಣುಚೋರ, ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಜಾಲ, ಗಂಧರ್ವ ನಗರ, ಶುಕ್ತಿಕಾರಜತ, ನೀಲನಭ, ಮರುಮರೀಚಿಕಾಜಲ, ಶಂಖಪೀತಿಮಾ ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿ ಹಿತಸ್ಫಟಿಕಲೌಹಿತ್ಯ, ಶರೀರಸ್ವಜ್ಞಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದವೇ ಸದ್ರೂಪ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾವಸ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಸಮೂಹಗ ಳಕ್ಕುಂ

೧೧೩ ಕಾರಣತ್ವ ದೋಷಪರಿಹಾರ

ಬಳಿಕಿ[illegible]ಕಾರಸ್ವರೂಪದಿಂದ ದ್ವಯನಾದಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾವಸ್ತು ಕಲ್ಪಿತವಾಯಿತೆನೆ–ಮೊದಲಾ ಭ್ರಾಂತಿಯಾವಾತಂಗಾಯಿತೆಂದೊಡೊಬ್ಬ ನೊಬ್ಬ ಯತೀಶ್ವರಂಗೆ ಸತಿ, ಪತಿ, ರತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧರೂಪ ಸ್ವಪ್ನ ಮೊಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಲಾತಂಗದರಿಂದಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಸಾಕ್ಷಿಕನಾದಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ ಭ್ರಾಂತಿಸುವ ಜ್ಞಾತೃ ಭ್ರಾಂತಿ, ಜ್ಞಾನಭ್ರಾಂತಿ, ವಿಷಯಜ್ಞೇಯಯೆತೆಂಬ ತ್ರಿಪುಟಮಯ ಪ್ರಪಂಚ ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತನಾಗಲಾತ್ಮಂಗಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೧೪ ಪ್ರಪಂಚತ್ರೈವಿಧ್ಯಭಾವನಾ

ಮತ್ತಮಾ ಈಶ್ವರನಿಂ ಸೃಷ್ಟವಾದ ಮಾಯಾಮಯವ್ಯೋಮಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವಾದೊಡೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂದಿಂದೊಂದೇ ಪ್ರಕಾರಮಾಗಿಹುದದರಲ್ಲಿ

ಜೀವಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿಕಲ್ಪಿತವಾದ ಬೇರೊಂದು ಭೋಗ್ಯರೂಪವೇ ಪ್ರೀತಿ ವಿಷಯವೆಂದು ದ್ವೇಷವಿಷಯವೆಂದು, ಉಪೇಕ್ಷಾವಿಷಯವೆಂದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿರ್ಪುದದರಲ್ಲಿ ವನಿತಾಧಿಕವೇ ಪ್ರೀತಿವಿಷಯವೆನಿಸುವದು. ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಕವೇ ದ್ವೇಷವಿಷಯವೆನಿಸುವದು. ಬೀದಿಯ ತೃಣಾದಿಕವೇ ಉಪೇಕ್ಷಾವಿಷಯವುಕ್ಕುಂ.

೧೧೫ ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು

ಮತ್ತಮಾ ವಿಷಯವೊಂದರಲ್ಲಿಯೆ ಈಶ್ವರ ನಿರ್ಮಿತವಾದೇಕಾಕಾರಮುಂ, ಜೀವನಿರ್ಮಿತವಾದನಂತಾಕಾರಮುಂ ತೋರ್ಪುದದಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಮೆಂತೆನೆ—ಈಶಕಲ್ಪಿತವಾದ ರತ್ನಾದಿವಸ್ತುಜಾತ ಮೇಕಾಕಾರವಾಗಿಗಿರ್ದೊಡಂ ಭೋಕ್ತೃಗಳಾದ ಜೀವರ ಬುದ್ಧಿ ವೃತ್ತಿ ಕಲ್ಪಿತನಾನಾತ್ವದಿಂದ ಆ ರತ್ನಾಧಿಕ ವೇತನ್ನಪಡೆದಾತಂಗೆ ಪ್ರೀತಿವಿಷಯವಾಗಿ ಪಡೆವಾತಂಗೆ ಇಚ್ಛಾವಿಷಯವಾಗಿ ಪಡೆಯದಾತಂಗೆ ದ್ವೇಷವಿಷಯವಾಗಿ ವಿರಕ್ತಂಗುಪೇಕ್ಷಾವಿಷಯವಾಗಿಯುಂ ತೋರ್ಪುದು. ಮತ್ತಮಾ ಪರಮೇಶ್ವರ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಸ್ತುರೂಪವೊಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿರ್ದು ಜೀವರಿಂಕಲ್ಪಿತವಾದ ಭೋಗ್ಯತ್ವಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿಹುದು. ಅದನಭಿವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲೋಸುಗ ಮಿನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತಮೆಂತೆನೆ ಪಿತೃಜನ್ಯವಾದೊಬ್ಬಾಳೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಂಸಮಯವಾದ ರೂಪವೊಂದೇ ತೆರದಿಂದಿಹುದಾ ಸ್ತ್ರೀಯೆ ಭೋಕ್ತೃಗಳ ಬುದ್ಧಿಕಲ್ಪಿತವಾದಾಕಾರದಿಂ ತಂದೆಗೆ ಮಗಳೆನಿಸಿ, ಗಂಡಗೆ ವಧುವೆನಿಸಿ, ಸುತಂಗೆ ತಾಯಿಯೆನಿಸಿ, ಮಾವಂಗೆ ಸೊಸೆಯೆನಿಸಿ, ಬಹುವಿಧವಾಗುತ್ತಿಹಳಾಕೆಯೇ ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ನಿಯಾಮಕಳೆಂದೆನಿಸಿ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ನಿಯಾಮ್ಯಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜ್ಯಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಪಿತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜಕಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಪತಿಗರ್ಧ ಶರೀರೆಯಾಗಿ, ತನಗಿಂತಲೂ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿಪ್ಪವರಿಗೆ ಮೂಡಲೊಳಿಪ್ಪಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಟೆಂಕಲೊಳಿಪ್ಪವರಿಗೆ ಬಡಗಲೊಳಿಪ್ಪಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಯಾಕೆಯೇ ದಿಕ್ಕಾಲ ಕರ್ಮೋಪಾಧಿಗಳಿಂ ಪಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಪ್ಪಳಿಂತು ಸರ್ವ ವಿಷಯಮುಂ ಈಶ್ವರ ನಿರ್ಮಿತವಾದೇಕಾಕಾರದಿಂ ಜೀವನಿರ್ಮಿತವಾದನಂತಾಕಾರದಿಂದಿತ್ತೆರವಾಪ್ಪುದವುಗಳೊಳು.

೧೧೬ ಈಶ್ವರಪ್ರಪಂಚ

ಈಶ್ವರನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರಪಂಚವು ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಾದಿ ರೂಪದಿಂ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಕ ವಾಗಿಯುಂ, ಪಾಪನಿವರ್ತಕಕರ್ಮಸಾಧನಮಪ್ಪುದರಿಂ ಬಾಧಕ ಮಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯುಂ, ಜೀವಾದೃಷ್ಟಸಿದ್ಧಮಪ್ಪುದರಿಂ ತನ್ನಂ ಬಿಡಲಾರಿಗುಮ ಶಕ್ಯಮಾಗಿಯುಮದಂತಿರ್ಕೆ.

೧೧೭ ಜೀವಪ್ರಪಂಚತ್ರಯ ನಿಷೇಧ

ಬಳಿಕ ಜೀವಕಲ್ಪಿತಮಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಬಂಧಕರಮಪ್ಪುದರಿಂ ಮು ಮುಕ್ಷುಗಳಿಂ ಬಿಡಲ್ತಕ್ಕದ್ದಾದೊಡೆ ಅದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಪಂಚವು, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಪಂಚವೆಂದು ದ್ವಿವಿಧವಾಗಿಪ್ಪುದಾ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯಪ್ರಪಂಚವೇ ಬಂಧಕರಮಪ್ಪುದರಿಂ ತೀವ್ರವೆಂದು, ಮಂದವೆಂದೆರಡುತೆರನಾಗಿಹುದು. ಬಳಿಕ ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರಾದಿಕವೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಪ್ರಪಂಚವೆನಿಸುವದು. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿಕವೇ ತೀವ್ರ ಪ್ರಪಂಚವೆನಿಸುವದು. ಮನಃಕಲ್ಪಿತರಾಜಸ ಕರ್ಮಾದಿಕವೇ ಮಂದಪ್ರಪಂಚವೆನಿಸುವದು. ಜೀವಕಲ್ಪಿತತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಪಂ ಚದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಪಂಚವು ಜ್ಞಾನಸಾಧನದಿಂದಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ಬಳಿಕ ಆರೂಢನಿಂಬಿಡಲ್ತಕ್ಕದ್ದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯಗಳಾದ ತೀವ್ರ ಮಂದ ಪ್ರಪಂಚಗಳೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನಾ ಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಬಿಡಲ್ತಕ್ಕವಾ ಬಳಿಕ ಜೀವೇಶ್ವರ ಕಲ್ಪಿತ ಪ್ರಪಂಚದ್ವ ಯಮುಂ, ಶುದ್ಧ ಶಿವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ಬಳಿಕ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟರುಂ, ಕಸ್ತೂರಿ ಯುಂ ತೊರೆದ ಕರಂಡದೊಳು ವಾಸನಾ ಮಾತ್ರಮವಶಿಷ್ಟಮಾಗಿರ್ಪಂತೆ ಪ್ರಪಂಚಾಕಾರ ಭಾನವೆಂಬ ಚಿದಾಭಾಸ ಭ್ರಾಂತಿವಾಸನಾ ಮಾತ್ರಮುಂ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾದೊಡಂ ಬಿಡದೆ, ವಿದೇಹ ಕೈವಲ್ಯಪರ್ಯಂತಮನಿವಾರ್ಯ ಮಾಗಿರ್ದು ಬಳಿಕ ತಾನಾಗಿನಾಶಮಾದೊಡೆ ಶ್ವೇತರಜ್ಜುಪ್ತಿ ಶೂನ್ಯವಾದ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧಾನಂದ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣತ್ವವೇ ನಿರ್ವಾಣಮಪ್ಪುದೆಂದು ರಹ ಸ್ಯಾರ್ಥಮಕ್ಕುಂ.

೧೧೮ ಉಪಾಧಿತ್ರಯ

ಅನಂತರವಚ್ಛಿನ್ನೋಪಾಧಿ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬೋಪಾಧಿ, ಅಧ್ಯಾಸೋಪಾಧಿಯೆಂಬವೇ ಉಪಾಧಿತ್ರಯಮವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಂಗೆ ಸುಪ್ತಿ ರೂಪಾವಿದ್ಯೆಯೇ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನೋಪಾಧಿಯೆನಿಸುವದು. ತತ್ಕಾರ್ಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವದೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬೋಪಾಧಿಯೆನಿಸುವದು. ಬುದ್ಧಿಗತ ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳನಾತ್ಮನು ಭುಂಜಿಸುವಂತಿರ್ಪುದೇ ಅಧ್ಯಾಸೋಪಾಧಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೧೯ ಅಧ್ಯಾಸಲಕ್ಷಣ

ಮತ್ತಮಲ್ಲದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಶುಕ್ತಿಕಾರಜತ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದಧ್ಯಾಸಲಕ್ಷಣಮಹುದಾ ಅಧ್ಯಾಸವೇ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸ, ಇತರಾಧ್ಯಾಸ ಇತರೇತರಾಧ್ಯಾಸ ಸತ್ಯಾಧ್ಯಾಸವೆಂದುನಾಲ್ಕುತೆರನಾಗಿಹುದದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಸಂಪರ್ಕದಿಂ ಜಲಕ್ಕೆ ದಾಹಕತನವಾದಂತೆ, ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂ ಕ್ರಮದಿಂದೆಡೆಯಾಡುವ, ನೋಡುವ, ನೆನೆವ, ಅರಿವ ಶಕ್ತಿಗಳುಂಟಾಗಿ ಸ್ಥೂಲಶರೀರವೇ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಸುವದು; ಇಂದ್ರಿಯ ವರ್ಗವೇ ಇತರಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಸುವದು; ಅಂತಃಕರಣವೇ ಇತರೇತರಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಸುವದು; ಮೂಲಾಹಂಕಾರವೇ ಸತ್ಯಾಧ್ಯಾಸಮಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಅಹಂ ಎಂಬುವದರಿಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾಹಂಕಾರಗಳಿಗೆ ರಜ್ಜು ಸರ್ಪವೆಂಬಂತೆ ನಿರುಪಾಧಿಕಾಧ್ಯಾಸಮೆನಿಸುವದು. ಅಹಂಕರ್ತಾ ಎಂಬುವದರಿಂ ಅಹಂಕಾರ ಧರ್ಮಾತ್ಮರ್ಗೆ ರಕ್ತಸ್ಫಟಿಕವೆಂಬಂತೆ ಸೋಪಾಧಿಕಾಧ್ಯಾಸವೆನಿಸುವದು. ಇಚ್ಛಾವ್ಯಹಂ ಎಂಬುವದರಿಂ ಅಂತಃಕರಣ ಧರ್ಮಾತ್ಮರ್ಗೆ ಪ್ರವಾಹಜಲಪತಿತ ಪತಂಗ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ತದ್ಧರ್ಮತಾಧ್ಯಾಸಮೆನಿಸುವದು. ಕುಟುಂಬವಾನಹಂ ಎಂಬುವದರಿಂ ಆತ್ಮಪುತ್ರಾದಿಕಕ್ಕೆ ಚೈತ್ರಸ್ಥ ವ್ಯವಹಾರದಂತೆ ಸಂಬಂಧಮಾತ್ರಾಧ್ಯಾಸಮೆನಿಸುವದು. ಇಂತಧ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಿಕಾರನಾದಾತ್ಮಂಗೆ ಸಂಸಾರ ಕಲ್ಪನೆಯಕ್ಕುಂ.

೧೨೦ ಪಂಚಾವಸ್ಥೆಗಳು

ಮತ್ತಂ ಜಾಗರಣ, ಸ್ವಪ್ನ, ಸುಷುಪ್ತಿ, ತುರ್ಯ, ತುರ್ಯಾತೀತಗ
ಂಬವೇ ಪಂಚಾವಸ್ಥೆಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಭೂತಗಳು, ದಶೇಂದ್ರಿಯ
ಳು, ಪ್ರಾಣಪಂಚಕವು, ಅಂತಃಕರಣಚತುಷ್ಟಯವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ
ತ್ತ್ವಾತ್ಮಕ ಸ್ಥೂಲಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸತ್ವಗುಣ ಅಕಾರಾಕ್ಷರ ವಿಷ್ಣುವಧಿದೇವತೆ
ೋಚನಸ್ಥಾನ ಹೃದಯಕಮಲದ ಅಷ್ಟದಳಗತಿಗಳಿಂ ವಿಶ್ವಜೀವನು ವಿರಾ
ಸ್ಸಂಜ್ಞಿಕ ನಾದೀಶ್ವರನು ವೊಂದಾಗಿ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯಭೋಗಮಂ ಸಕಲ
ರಣ ಸಾಮುಗ್ರಿಯಿಂ ದನುಭವಿಸುತ್ತಿಹುದೇ ಜಾಗರಣಾವಸ್ಥೆಯೆನಿಸುತ್ತಿ
ಹುದು. ಮತ್ತಮಾ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತತ್ವಂಗಳೊಳಗೆ ಸ್ಥೂಲಭೂತಂಗಳೆ
ನು. ಚಿತ್ತ ಬುದ್ಧಿಗಳೆರಡನುಂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಹದಿನೇಳು ತತ್ವರೂಪ
ೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ರಜೋಗುಣ ಉಕಾರಾಕ್ಷರ ಬ್ರಹ್ಮನಧಿದೇವತೆ ಕಂಠ
ಸ್ಥಾನ ಹೃತ್ಕಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾಗತಿಗಳಿಂ ತೈಜಸಜೀವನುಸೂತ್ರಾತ್ಮಕಸಂಜ್ಞಿಕ
ನಾದೀಶ್ವರನು ವೊಂದಾಗಿ ಜಾಗ್ರದ್ವಾಸನಾ ವಿಷಯ ಭೋಗಮಂ ಮನ
ವೆಂಬ ಕರಣದಿಂದನುಭವಿಸುತ್ತಿಹುದೇ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯೆನಿಸುತ್ತಿಹುದು.
ಮತ್ತಂ ಪರದುಮೇಯುತ್ತಿರ್ದ ಮರಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಪಕ್ಕದ ಮರೆಯೊಳಡಗಿಸಿ
ಕೊಂಡೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಗೈಯುತಿರ್ದ ಚರಣಾಯುಧನಂತಾ ಸಮಸ್ತ
ಕಾರ್ಯವನೊಳಕೊಂಡು ತತ್ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಹಿತಮಾಗಿ ಆತ್ಮಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಿರ
ವಸ್ಥೆಯಿಂದಿರ್ಪ ಪ್ರಕೃತಿರೂಪ ಕಾರಣದೇಹದಲ್ಲಿ ತಮೋಗುಣ ಮಕಾರಾಕ್ಷರ
ರುದ್ರನಧಿದೇವತೆ ಹೃದಯಸ್ಥಾನ ತತ್ಕಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾ ಮಧ್ಯಗತಿಗಳಿಂ
ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂಬ ಜೀವನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯೆಂಬ ಈಶ್ವರನು ವೊಂದಾಗಿ
ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ವಿಷಯ ಭೋಗಮಂ ಮಾಯಾವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕರಣ
ದಿಂದನುಭವಿಸುತ್ತಿಹುದೇ ಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥೆಯಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯ
ವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಧಾಮತ್ರಯ ಪುರತ್ರಯ ಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳೆಂಬವೇ
ಪರ್ಯಾಯನಾಮಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಜಾಗರಣದಲ್ಲಿಯೇ ತತ್ಕಮಲವ
ರುಳಿದು ಮನೋವ್ಯಾಪಾರವನಳಿದು ಪರಮಾತ್ಮಚಿಂತನಂ ಗೈವುದೇ ತುರ್ಯಾ
ವಸ್ಥೆಯೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸು ಮಗ್ನವಾಗಿರ್ಪುದೇ

ತುರ್ಯಾತೀತಾವಸ್ಥೆಯಕ್ಕುಂ. ಇಂತೀ ಅವಸ್ಥಾ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸುಪ್ತಿಯೊಂದೇ, ಪಶ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸುಪ್ತಸುಪ್ತಿಗಳೆರಡು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಜಾಗರಣವೊಂದೇ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಗಳು ಮೂರು, ಮರಾಳುಗಳಿಗೆ ತುರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯೊಂದು, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತುರ್ಯಾತೀತವೊಂದು ಸಹಜಗಳಾಗಿರುವವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರವಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ತೋರಿ ಸಂಸಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿಹವು. ಮಿಕ್ಕೆರಡವಸ್ಥೆಗಳೇ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂ ಜನಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಗಳಾಗಿರ್ಪುವು.

೧೨೧ ಅವಸ್ಥಾಮಿಥ್ಯಾತ್ವ

ಮತ್ತಮಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳೊಳು ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯು ತದ್ವಿಷಯಗಳುಂ ಸ್ವಪ್ನಕಾಲದೊಳಗಿಲ್ಲ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ತದ್ವಿಷಯಗಳುಂ ಜಾಗ್ರತ್ಕಾಲದೊಳಗಿಲ್ಲ ಈ ಯರಡವಸ್ಥೆಗಳಾಂ ಉಭಯ ವಿಷಯಗಳುಂ ಸುಷುಪ್ತಿಕಾಲದೊಳಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಾಲ ದೇಶ ವಸ್ತು ನೈಯತ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವದರಿಂ ಅಧಿಕಾರಿಭೇದದಿಂ ಪಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ತೋರ್ಪುದರಿಂ ಅಭಿಸಂಧಿಬಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೈಚಿತ್ರ್ಯತೋರ್ಪುದರಿಂ ತ್ರಿಕಾಲಬಾಧ್ಯಮಲ್ಲವಾಗಿ ಸತ್ಯವಲ್ಲವೆಂತಲುಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂ ಸಮೂಲವಾಗಿ ಅಳಿವುದರಿಂ ಸಾವಸ್ಥೆಯೆಲ್ಲಮುಂ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದರಿಯಲ್ವೇಳ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲದರೊಳಗನುಸ್ಯೂತನಾಗಿಯುಂ, ಜ್ಞಪ್ತಿ ಸತ್ತಾಮಾತ್ರನಾಗಿಯುಂ, ಅವಿನಾಶಿಯಾಗಿಯುಂ, ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯುಂ, ಅಸಂಗನಾಗಿಯುಂ, ಬಿಡದರಿವ ನಿಜತುರ್ಯನಾದಾತ್ಮನೋರ್ವನೇ ಸತ್ಯಮೆಂದರಿವುದು.

೧೨೨ ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿ

ಮತ್ತಮಾ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವುಂಟೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇಯಿಪ್ಪುದಾ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವುಂಟೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತ ಮೇಲೆ ಇದುವರಿಗುನಾನೇನುಮರಿಯದೆ ಮಲಗಿದ್ದೆನು, ಸುಖದಿಂ ನಿದ್ರೈಗೈದೆನೆಂಬ ಸ್ಮರಣದ್ವಯವು ಅನುಭವವಿಲ್ಲದೇ ಪುಟ್ಟದೆಂಬ ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಾತ್ಮನು ಸಮಸ್ತ ಘಟಾದಿರೂಪವನೊಳಕೊಂಡ ಕತ್ತ

ಿಯಂ ಕಣ್ಣು ಕಾಂಬಂತೆ ಸಕಲ ಶರೀರಾದಿಕಾರ್ಯಗಳನೊಳಕೊಂಡ ವಿದ್ಯೆ
ರುನುಂ ಆ ಯವಿದ್ಯೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೃತ್ತಿಗಳ ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಂಚಲತರುಪಲ್ಲ
ಾಂತರದ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಲೇಶಂಗಳಂತೆ ಪೊಳದಡಗುತಿರ್ದ ನಿಜಸ್ವರೂಪಪಾ
ಂದಾಂಶಗಳನುಂ ಕರಣಾಂತರಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೇ ಅನುಭವಿಸುತಿರ್ಪುದರಿಂದ
ಲ್ಲರಿವಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧ ಮಕ್ಕುಂ ಬಳಿಕೇನನೂ ಅರಿಯದೇ ಸುಖದಿಂ
ರುಲಗಿದ್ದೆನೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಸಕಲ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ, ಸಂಸಾ
ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲದೆ, ದುಃಖಾನುಭವ ತೋರದೆ ಸರ್ವದಾ ಸುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನಾದಾ ನಂದಮಯನಪ್ಪಾತ್ಮನುಂಟಾದೊಡೆ ಓರ್ವನೂ
ಅಲ್ಲರಿದೆನೆಂಬುದೇನು ಕಾರಣಮಿಲ್ಲೆನಲು ಒಡವೆಯನರಸಲೆಂದು ಭಾವಿಯೊ
ಳು ಮುಳುಗಿದಾತಂಗೆ ಆ ಒಡವೆಯಿಲ್ಲುಂಟೆಂಬುದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪೊರಮಟ್ಟಲ್ಲದೆ
ಪೇಳಲೆಂತು ಘಟಿಸದೋ ಅಂತು ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲರಿವುಂಟಾದೊಡಂ ಕಾಲ
ಕರ್ಮವಶದಿಂದೆಚ್ಚತ್ತು ಕರಣಸಹಕೃತನಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿತಾನರಿದರ್ಥಮಂ ಪೇಳ
ಲ್ ಘಟಿಸದು. ಇಂತಾಗಲಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಕನಾದಾತ್ಮಂಗೆ ಸಚ್ಚಿ
ದಾನಂದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶರೂಪತ್ವವನುಭವ ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೩ ಪಂಚಕೋಶವಿವೇಕ

ಬಳಿಕಅನ್ನಮಯ, ಪ್ರಾಣಮಯ; ಮನೋಮಯ, ವಿಜ್ಞಾನಮಯ,
ಆನಂದಮಯಪೆಂಬಿವೇ ಪಂಚಕೋಶಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಮಾತೃಗಳ ಶು
ಕ್ಲ ಶೋಣಿತಗಳಿಂದಾದ ಸ್ಥೂಲಶರೀರವೇ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶವೆನಿಸುವದು.
ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಮಾರುತಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳುಂ ಕೂಡಿ ಪ್ರಾಣ
ಮಯ ಕೋಶವೆನಿಸುವದು. ಮನಸ್ಸು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳುಂ ಕೂಡಿ
ಮನೋಮಯ ಕೋಶವೆನಿಸುವದು. ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಚೈತನ್ಯ ಛಾಯೆ
ಯೊಡಗೂಡಿ ಲೋಹಕಾಂತಾಂತರ ಕುಂತದಂತಿರ್ಪಹಂಕಾರ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿ
ಯಂಗಳುಂಕೂಡಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶವೆನಿಸುವದು. ಕಾರಣದೇಹ
ರೂಪವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯುಂ ಜಾಗರದಲ್ಲಿ ವನಿತಾದಿ ಇಷ್ಟವಿಷಯ ದರ್ಶನ,

ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಂಯೋಗಾದಿಗಳಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಪುಟ್ಟದ ಪ್ರಿಯ ಮೋದ ಪ್ರಮೋದಗಳೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸುಖವೃತ್ತಿಯಂ ಕೂಡಿ ಆನಂದಮಯಕೋಶ ಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೪ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕಾತ್ಮತ್ವಖಂಡನೆ

ಬಳಿಕೀ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶರೂಪಮಾದಹಂಕಾರವನ್ನೇ ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮ ವಿವೇಕಶೂನ್ಯರು ಅಹಮೆಂಬ ತಮ್ಮನುಭವದಿಂದ ಆತ್ಮನೆಂಬುವರು ನೀಲೋತ್ಪಲಮೆಂಬಲ್ಲಿ ನೀಲಗುಣ ವಿಶೇಷಣದೊಡನೆ ವಿಶೇಷಮಾದುತ್ಪಲವು ವೇದ್ಯಮಪ್ಪಂತೆ ಕೃಶೋಹಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲತನುವಿನೊಡನೆ, ದ್ರಷ್ಟಾಹಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ, ಕಾಣೋಹಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಚಕ್ಷುರಭಾವದೊಡನೆ, ಸ್ಮರ್ತಾಹಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣವೆಂಬಂತಃಕರಣ ವೃತ್ತಿಯೊಡನೆಯುಂ ಕೂಡಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೆ ವೇದ್ಯನಪ್ಪುದರಿಂ ಮತ್ತಮಾ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಹಂಕಾರ್ಯಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದೊಡಗೂಡಿ ಅಹಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಅಹಮಾಕಾರಾಂತಃಕರಣ ವೃತ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞೆಯೊಳಗರಿಪುದರಿಂವಿಶೇಷಣಾಂಶಮೆಲ್ಲಂ ಜಡವಾಗಿಪ್ಪುದರಿಂ ಚೇತನನಾದ ಆತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ ವಿಲಕ್ಷಣಮಾಗಿರ್ಪುದಾಗಿ ಅಹಂಕಾರವೇ ಆತ್ಮನೆಂಬುವದಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೫ ಅಹಂಕಾರ ಚೈತನ್ಯವಿವೇಕ

ಬಳಿಕಂತಾದೊಡೆ ಅಚೇತಮಾದಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯವಿಷಯವನರಿವತನವದೆಂತೆನೆ ಸೂಜಿಕಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂ ಸೂಜಿ ಚಲಿಸುವಂತೆ, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯು ಕೋಣೆಯ ಕತ್ತಲೆಯಂಬೆಳಗುವಂತೆ, ಪ್ರತ್ಯಗ ತ್ಮಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ತನ್ನಲ್ಲಿರ್ಪುದರಿಂದಲೂ ಜಡವಾದಹಂಕಾರವೇ ಬಾಹ್ಯವಿಷಯದರಿಕೆಯಿಂ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ಸುಪ್ತಿಯೊಳಡಗುತಿಹುದು. ತತ್ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕುಪಮಾನಮೆಂತೆನೆ-ಅಹಂಕಾರದ ಲಯಾವಸ್ಥಾತ್ಮಕಸುಷುಪ್ತಿಯೊಳು ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಕೋಣೆಯುವಳಗಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂ ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಕವಾಟದೊಳಗೆ ನಿಷ್ಕಂಪರೂಪನಾದ ತನ್ನ ತಾನೇ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪನೇ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಜ್ಯೋತಿರೆನಿಸುವನು. ಬಳಿಕ ಕಾಲಕರ್ಮಾದಿ ಸಮಾ

ಣ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತಾಮಸವುಪ್ಪ ನಿಪ್ರಾಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನವಾಗೆ, ಅವಿ ದ್ಯಾ ಪ್ರಥವಾವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಮಹತ್ತತ್ವವೆಂಬ ದೇಹಳಿಯ ಮೇಲಿರ್ದ ಸಾತ್ವಿ ಕವಾದಹಂಕಾರವೆಂಬ ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿಯು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಪ್ರದೀಪ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಜೀವನೆನಿಸಿ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯೆಂಬ ನಡುಮನೆ ಯುಂ ಬೆಳಗಿ, ಮೇಲಿಂದ್ರಿಯುಗಳೆಂಬ ಗವಾಕ್ಷದಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟು, ಜಾಗ್ರದವ ಸ್ಥೆಯೆಂಬ ಬಾಹ್ಯಾಂಗಣಮಂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತಿರ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಕಾಲ ಕರ್ಮಾದಿ ಸಮೀರಣಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ನಿದ್ದೆಯೆಂಬ ಕವಾಟ ಮುಚ್ಚಲೊಡನೆ ಆ ಯಹಂಕಾರವೆಂಬ ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿಯು ತನಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯೊ ಳಡಗಲು, ಆ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಗಳೆಂಬ ಅಂಗಣ ನಡುಮನೆಗಳಂಧಕಾರವು ಯುಪ್ಪವಹಂಕಾರಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರ್ದ ಚೇತನ ಪ್ರಕಾಶವೇ ತನಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಪ್ರದೀಪದಲ್ಲಿ ಏಕವಾಗುತ್ತಿಹುದಿಂತು ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾತ್ರಯದೊಳು ಹಮ್ಮಿನ ಭಾವಾಭಾವಂಗಳ ನವಿಕಾರಿ ಯಾಗಿ ಅರಿವ ಆತ್ಮನೋರ್ವಂ ಭೇರಿಪ್ಪುದರಿಂದ ಅಹಂಭಾವವಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಮಲ್ಲೆಂದು ಸ್ಥಿರಮಕ್ಕುಂ,

೧೨೬ ಅಹಂಕಾರ ಸಂಬಂಧ

ಬಳಿಕ ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಕ್ಕಾತ್ಮನಂತೆ ತೋರಿ ಅಂತರದೊಳು ಪ್ರತ್ಯ ಗಾತ್ಮವೇದ್ಯಮಪ್ಪುದರಿಂ ಜಡಾದಡಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ದರ್ಪಣದ ಮುಂಭಾಗ ಹಿಂಭಾಗದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಾಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮಕವಾ ದಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ದೇಹ ಚಿಚ್ಛಾ ಯೆ, ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೆಂಬ ಮೂವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಮುಂಟವರಲ್ಲಿ ಅಹಂ ಸ್ವರಾವಿ ಯೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಪ್ರತಿಬಿಂಬಯುಕ್ತವಾದಹಂಕಾರ ಸಂಬಂಧದಿಂ ಸ್ಥೂಲದೇಹಕ್ಕೆ ಉಷ್ಣಾದಿಗಳ ನೆರಿವತನವೇ ಕರ್ಮಜನಿತವಾಗಿ ಕರ್ಮಜ ವೆನಿಸುವದು. ಅಹಂ ಜಾನಾವಿಯೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಚಿಚ್ಛಾಯಾಹಂಕಾರ ಸಂ ಬಂಧವು ಸೃಷ್ಟಿತೊಡಗಿ ಮೋಕ್ಷಾವಧಿ ಕೆಡದಾಗಿ ಸಹಜವೆನಿಸುವದು. ಅಹಂ ಕರ್ತಾಯೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಅಸಂಗನಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಸಂಬಂಧವು ಭ್ರಾಂತಿಜನ್ಯವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಕ್ಕುಂ.

೧೨೭ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಭಾವ

ಬಳಿಕ ನಿರ್ಗುಣಾಖಂಡ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಪ ಪರಶಿವನೇ ಬಿಂಬ. ಮೂಲಭೂತ ಮಾಯೆಯೇ ದರ್ಪಣ, ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಪ ಈಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ; ಮತ್ತಮಾ ಪರಶಿವನೆ ಬಿಂಬ, ಅವಿದ್ಯೆಯೇ ದರ್ಪಣ, ಜೀವ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಇನ್ನುಮಾ ಈಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ಬಿಂಬ, ಗುಣಸಾಮ್ಯ ವೆಂಬ ಮಾಯೋಪಾಧಿಯೇ ದರ್ಪಣ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪ್ರಪಂಚವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ; ಬಳಿಕ ಜೀವಲಿಂಗವೇ ಬಿಂಬ, ಅಂತಃಕರಣವೇ ದರ್ಪಣ, ಸುಖಾದಿ ವಿಷ ಯವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೀಪರಿ ತಿಳಿಯಲು ಜೀವಸಾಕ್ಷಿ. ಈಶ್ವರಸಾಕ್ಷಿಗಳೇ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಮೂಲಬಿಂಬಗಳಾಗೆ ಅವರೊಳಗೈಕ್ಯಮುಪಪನ್ನಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೮ ನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

ಬಳಿಕ ಲೋಕನ್ಯಾಯ ವಿರುದ್ಧಮಾಗಿ ನಿರಾಕಾರವಸ್ತುವೆಂತು ಪ್ರತಿ ಫಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಪ್ಪುದೆನೆ-ಗಗನವು ನಿರೂಪಮಾದೊಡಂ ಜಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸಿತೆಂಬಂತೆ ಇತರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನ್ಯಾಯವು ನಿಯತಮಾಗೆ ಚಿತ್ರಭಾವ ದೊಳಗ ವಿರುದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೨೯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

ಮತ್ತಮಾ ಬಿಂಬವು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವದು ನ್ಯಾಯಸಂಮತವಾದರುಂ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಾದೀಶ್ವರನು ಜಗದಾಕಾರಮಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವದೆಂದೆನೆ- ಕನ್ನಡಿಯೊಳ್ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಯಿಂ ಗೋಡೆಯೊಳು ತೋರ್ಪ ಸೂರ್ಯ ನ ಬೆಳಕು ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದಂತೆ ಭಾನಮಾತ್ರಮೆಂಬಲ್ಲಿಯೆಂತಾದರುಂ ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲದಿರ್ಕುಂ.

೧೩೦ ಬಿಂಬಸಾಮ್ಯಭಂಗ

ಬಳಿಕ ನಿಷ್ಕಳಂಕಮಾದ ಚಿತ್ತಿನೊಳು ಸಕಳಂಕಮಾದ ಚಿದಾಭಾಸ ಮೆಂತೆನೆ-ಚಿಹ್ನವಿಲ್ಲದ ಮುಖವು ರಸಸಿಡಿದು ಚಿಹ್ನಿತಮಾದ ಕನ್ನಡಿಯೊಳು ಪ್ರತಿಫಲಿಸೆ ಚಿಹ್ನಿತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪಂತೆ ಉಪಾಧಿಗಳಾದ ಮಾಯಾ

ಂದ್ಯಾದಿಗಳ ಸಕಳಂಕತ್ವವೇ ಚಿದಾಭಾಸಾದಿ ಕಾರಣಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಪ್ರತಿ
ರಿಂಬವಾದುದೆಲ್ಲಂ ಬಿಂಬ ಸಮಾನವಾಗಿರ್ಪುದೆಂಬುದು ನಿರಾಕೃತಮಕ್ಕುಂ

೧೩೧ ಉಪಾಧಿಸಾಮ್ಯ

ಅಂತಾದೊಡೀ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾವುದಕೆ ಸಮನಿಯತಮಪ್ಪುದೆನೆ–ಉಪಾಧಿಯಾದ ದರ್ಪಣವಿಲ್ಲದಿರಲಿರದೆ, ದರ್ಪಣವಿರಲಿದ್ದು, ದರ್ಪಣವು ದೂಷಿತವಾದೊಡೆ ದುಷ್ಟವಾಗಿ, ದರ್ಪಣವು ಚೇಷ್ಟಿಸೆ, ಚೇಷ್ಟಿಸಿ, ದರ್ಪಣವು ಭಂಗವಾಗೆ ತಾನುಂಭಂಗವಾಗಿ ಬಿಂಬದೊಳಗೈಕ್ಯಮಪ್ಪುದರಿಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ತದುಪಾಧಿಸಮನಿಯತವಾಗೆ ಅಂತಃಕರಣವೆಂಬ ಅವಿದ್ಯೋಪಾಧಿಯು ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಮಲಯುಕ್ತವಾಗೆ ಜೀವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಮುಂ ಸಕಳಂಕವಾಗಿ, ಅಂತಃಕರಣವು ಮೈತ್ರ್ಯಾದಿ ಪರಿಕರತ್ವದಿಂ ವೈರಾಗ್ಯ ವಿವೇಕಾದಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದೊಡೆ ಜೀವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವು ಶಿವಲಿಂಗದಂತೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕವಾಗಿ, ಅಂತಃಕರಣನಾಶವಾದೊಡೆ ಜೀವತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಲು ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗೈಕ್ಯಮೆಂಬುದೇ ನಿಶ್ಚಿತಮಕ್ಕುಂ.

೧೩೨ ಉಪಾಧೇಯಭಿನ್ನತ್ವ

ಮತ್ತಮಾ ಚೈತನ್ಯವೊಂದೇಯಾಗಿ ತತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಮಾತ್ರದಿಂ ಮಾಯಾದ್ಯುಪಾಧಿಗಳು ಚೇಷ್ಟಿಪವೆನೆ–ಚೈತನ್ಯಮೆಂಬುದು ಸರ್ವದಿಕ್ಕಾಲವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರಲ್ಕೆ ಉಪಾಧಿಕಾರ್ಯವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿಯುಂ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿಯುಂ ಪುಟ್ಟದೇತಕೆನೆ–ಏಕವಾದ ಖಂಡಾಕಾಶದೊಳು ಖಂಡಗಳಾದ ವೀಣಾ, ವೇಣು, ಮೃದಂಗಾದಿವಾದ್ಯಗಳೊಳು ಭಿನ್ನಗಳಾದ ಶಬ್ದವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಪ್ಪುದರಿಂದವಿಕೃತವಾದಾಕಾಶಕ್ಕೆ ವೀಣಾಕಾಶ, ವೇಣ್ವಾಕಾಶ, ಮೃದಂಗಾಕಾಶವೆಂದು ಭೇದಮಂ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ತತ್ತದಂತಃಕರಣಾದಿ ಶರೀರೋಪಾಧಿಗಳಿಂ ತತ್ತಜ್ಜೀವಾದಿ ಚೈತನ್ಯಭಿನ್ನತ್ವಮುಂ ಬಂಧಮೋಕ್ಷ ಭೇದಮುಂ ವ್ಯವಹಾರಸಿದ್ಧವಾಗಿಪ್ಪುದು.

೧೩೩ ಅನಾದಿಷಟ್ಕ

ಬಳಿಕ ಶುದ್ಧಚಿತ್ತೆಂಬ ಪರಶಿವನು, ಜಗತ್ಕಾರಣನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು, ಸಂಸಾರಿಯಾದ ಜೀವನು, ಸಂಸಾರ ಮೂಲವಾದಜ್ಞಾನ, ಜೀವೇಶ್ವರಭೇದ, ಚಿಜ್ಜಡಭೇದವೆಂಬೀ ಆರುಂ ಅನಾದಿಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಮಿಲ್ಲದಿರಲ್ಕೆ, ಇವುಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರಪಂಚವಂ ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂತ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನೆನೆ ಮುನ್ನಪೇಳ್ದ ಅನಾದಿಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲದೆ ಶಶಶ್ರುಂಗಾದಿಗಳಂತೆ ತುಚ್ಛವಾಗದೆ ಜೀವಕಲ್ಪಿತವಾದ ಶುಕ್ತಿರಜತದಂತೆ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ವ್ಯೋಮಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಪುಟ್ಟಿತಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಕಲ್ಪಿತತ್ವಮಬಾಧಿತಮಕ್ಕುಂ

೧೩೪ ಸಪ್ತಾವಸ್ಥೆಗಳು

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ, ಆವರಣ ವಿಕ್ಷೇಪ, ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ, ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ, ಶೋಕನಿವೃತ್ತಿ, ನಿರಂಕುಶವೃತ್ತಿಯೆಂಬವೆ ಜೀವನ ಸಪ್ತಾವಸ್ಥೆಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಾಸಕ್ತನಾದ ಚಿದಾಭಾಸಜೀವನು ಶ್ರುತಿವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವಾದ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶನಪ್ಪ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನರಿಯದಿಹುದೇ ಅಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು ಬಳಿಕೊಂದಾನೊಂದುವೇಳೆ ಚಿದಾತ್ಮಪ್ರಸಂಗಂ ಬರಲಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಿಲ್ಲೆಂಬ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮತೋರನೆಂಬ ಉಭಯವಿಧವೇಷವೇ ಆ ಅಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯವಾದ ಆವರಣವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕತಾನೇ ಕರ್ಮಕರ್ತೃ, ತಾನೇ ಕರ್ಮಫಲಭೋಕ್ತೃವೆಂದು ಬಗೆದು ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಚಿದಾಭಾಸಜೀವನೇ ವಿಕ್ಷೇಪವೆನಿಸುವನು. ಬಳಿಕ ಆತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವಮಂ ಪೇಳ್ವಶ್ರುತ್ಯಾಚಾರ್ಯವಾಕ್ಯ ವಿಸ್ವಾಸದಿಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನುಂಟೆಂದು ತಿಳಿವುದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಅಸತ್ವಾವರಣ ನಿವರ್ತಕವಾದ ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ನೀನೆ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಪೇಳ್ವ ವೇದವಾಕ್ಯ ವಿಚಾರ ಪರಿಪಾಕವಶದಿಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೇ ತಾನೆಂದು ಬಗೆವುದು ಎರಡನೆಯ ಅಭಾನಾವರಣ ನಿವರ್ತಕವಾದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕರ್ಮಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮಫಲ

ರೋಕ್ಷ್ಯವೆಂಬ ಜೀವರೂಪ ದುಃಖಪರಿತ್ಯಾಗವೇ ಶೋಕನಿವೃತ್ತಿಯೆನಿಸು ವದು. ಬಳಿಕ ಮಾಡಲ್ತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯವೆಲ್ಲಂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಐದಲ್ತಕ್ಕ ಫಲ ಜಾತವೆಲ್ಲಂ ಐದಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಸಹಜ ಪರಿತುಷ್ಟಿವಡೆದಿರ್ಪುದೇ ನಿರಂಕುಶ ತೃಪ್ತಿಯೆನಿಸುವದು. ಈ ಶೋಕನಿವೃತ್ತಿ ನಿರಂಕುಶವೃತ್ತಿಗಳೆರಡೇ ಅಪ ರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಫಲಮಕ್ಕುಂ.

೧೩೫ ಸಪ್ತಾವಸ್ಥಾ ಸಮನ್ವಯ

ಬಳಿಕ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶ ಚಿದ್ರೂಪನಾದಾತ್ಮಂಗೆ ನಿತ್ಯಾಪರೋಕ್ಷತ್ವ ಮುಂಟಾದುದರಿಂದಾತ್ಮನೊಳೀ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಪ್ತಾವಸ್ಥೆಗಳು ಘಟಿಸವೆಂದೊ ಡದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಮೆಂತೆನೆ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಶಪುರುಷರೊಂದು ನದಿಯಂ ದಾಂಟಿ ಪೋಗಿ ಮೇಲೆ ಪರಾಮರ್ಶಂಗೈವ ಸಮಯದೊಳವರಲ್ಲಿ ನವಸಂ ಖ್ಯಾಕ ಪುರುಷರುಗಳ ನಿದಿರಿಟ್ಟೆಣಿಸುತಿರ್ದ್ದೋರ್ವ ಪುರುಷನು ತಾನೇ ದಶ ಮಪುರುಷನೆಂಬುದನರಿಯದಿಹುದೇ ಅಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ಹತ್ತನೆ ಯಾತನೆಯಿಲ್ಲ, ಆತನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರನೆಂಬುಭಯವಿಧ ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಆ ಯಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯಮಾದಾವರಣವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಹತ್ತನೆಯಾತನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದನೆಂಬ ದುಃಖವೇ ವಿಕ್ಷೇಪವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಬೇರೊಬ್ಬಾಪ್ತವಚನದಿಂದ ಆ ದಶಮ ಪುರುಷನು ಸ್ವರ್ಗದಂತುಂ ಟೆಂದರಿವುದೇ ದಶಮನಿಲ್ಲೆಂಬ ಮೊದಲಾವರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಪರೋ ಕ್ಷಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಆ ನವಸಂಖ್ಯಾಕ ಪುರುಷರುಗಳೊಡಗೂಡಿ ಕ್ರಮದಿಂದೆಣಿಸಿ ನೀನೇ ದಶಮನೆಂದು ಪೇಳೆ ತನ್ನಂ ತಾನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿ ಪುದೇ ದಶಮಂ ಕಾಣಿಸನೆಂಬ ಎರಡನೆಯಾವರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಅಪ ರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕಾ ದಶಮನ ಮೃತಿದುಃಖವಂ ಬಿಡುವದೇ ಶೋಕನಿವೃತ್ತಿಯೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಿಂ ಸುಖಮಾಗಿಹುದೇ ನಿರಂಕುಶವೃತ್ತಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೩೬ ವೇದವಾಕ್ಯವಿಚಾರ

ಬಳಿಕ ವೇದವಾಕ್ಯವಿಚಾರಮೆಂತೆನೆ ವಿಧಿವಾಕ್ಯ, ನಿಷೇಧವಾಕ್ಯ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಬೋಧಕ ವಾಕ್ಯಮೆಂದು ವೇದವಾಕ್ಯವು ತ್ರಿವಿಧಮಾಗಿರ್ಪುದದ

ರಲ್ಲಿಯಜ್ಞಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದೇ ವಿಧಿವಾಕ್ಯವು. ಸುರಾಪಾನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುವದೇ ನಿಷೇಧವಾಕ್ಯವು. ವಿಧಿಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯರೂಪ ವಸ್ತುಮಾತ್ರಮಂ ಬೋಧಿಸುವದೇ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಬೋಧಕವಾಕ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೩೭ ವೇದಾಂತಮಹಾ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ

ಬಳಿಕ ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಥರ್ವಣಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಇದೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರ್ಥವುಳ್ಳ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂಬ್ರಹ್ಮಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವೊಂದು; ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾದೆಯೆಂಬರ್ಥವುಳ್ಳ ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವೊಂದು; ಆ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ನೀನಾದೆಯೆಂಬರ್ಥಮುಳ್ಳ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವೊಂದು; ಈ ಯಾತ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರ್ಥಮುಳ್ಳ ಅಯಮಾತ್ಮಾಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಚತುಷ್ಟಯಮೆನಿಸುತಿರ್ಕುಂ. ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವವೇದಾಂತ ಮುಖ್ಯಗಳಾಗಿರುವವೆಂತೆನೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡದೊಳು ಶ್ರೀರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯವೇ ಮುಖ್ಯವದರೊಳಗೆ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವೇ ಮುಖ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡದೊಳು ಉಪನಿಷದ್ಗತ ಬ್ರಹ್ಮಬೋಧಕ ವಾಕ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಅವುಗಳೊಳು ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಚತುಷ್ಟಯವೇ ಮುಖ್ಯಮಾದ ಕಾರಣದಿಂದೀ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬೋಧಕಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಂ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳು ತಮ್ಮಧಿಕಾರಕ್ಕನುರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆದು ಪಠಿಸಿ ಅರ್ಥವಿಚಾರದಿಂ ಸರ್ವದಾ ಮನನಾದಿಗಳಂ ಮಾಳ್ಪರು. ಇಂತೀ ನಾಲ್ಕುವಾಕ್ಯಗಳೊಳು "ತತ್ತ್ವಮಸಿ" ಎಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವು ಮುಖ್ಯಮಾಗಿರ್ಪುದದೆಂತೆಂದೊಡೆ "ವೇದಾನಾಂ ಸಾಮವೇದೋಽಸ್ಮಿ" ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಈಶ್ವರನ ವೇದವಿಭೂತಿಯೊಳು ಮುಖ್ಯಮಾದ ಸಾಮವೇದ ಶಿಖಿಯೇ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್ತಾಗಿರುವದು. ಅದರೊಳಗಾರನೆಯಧ್ಯಾಯವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಮಹುದರಿಂದದರೊಳು ಶ್ವೇತಕೇತುವೆಂಬ ಯೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಸರ್ವಸಂಶಯ ನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವತ ಜ್ಞಾನದಾರ್ಢ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವೊಂಭತ್ತು ಸಾರಿ ಸಾರ

ಸ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಕನುಕೂಲವಾಗಿ ಸರ್ವ ವೇದಾಂತಗಳುಂ ಸಾರುತ್ತಿರಲಿದ್ದಂ ಮುಖ್ಯೋಪದೇಶವೆಂದನು ಗ್ರಹಿಸಲಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ 'ತತ್', 'ತ್ವಂ' 'ಅಸಿ' ಯೆಂಬ ಪದತ್ರಯಕ್ಕೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಶಿವ ಜೀವ ಐಕ್ಯವೇಅರ್ಥಮಹುದಾಗಿ ಶಿವ ಜೀವ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗೋಪಾಧಿಭಂಗ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಕೈವಲ್ಯವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಾರ್ಥವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲಪ್ಪುದು.

೧೩೮ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧತ್ರಯವು

ಬಳಿಕ ಪದ, ಪದಾರ್ಥ, ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಂಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಸಂಬಂಧ, ವಿಶೇಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯಭಾವ ಸಂಬಂಧ, ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧ ವೆಂಬವೇ ಕ್ರಮದಿಂ ಸಂಬಂಧತ್ರಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೩೯ ತತ್ತ್ವಂಪದ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ

ಬಳಿಕ ಪದಗಳಿಗೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವೆಂದರ್ಥದ್ವಯಮಿ ಪ್ಪುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸ್ಥೂಲಾದಿ ತನುತ್ರಯ ಸಮಷ್ಟಿ ರೂಪ ವಾದ ವಿರಾಟ್ಪುರುಷ, ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ, ಈಶ್ವರರುಗಳನೂ ಬ್ರಹ್ಮವನೂ ಕೂಡಿ ತಪ್ತಾಯಃಪಿಂಡದಂತೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣುವದೇ ತತ್ಪದಕ್ಕೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಮಿಂದು, ಮುಖ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ಅಭಿದಾನಾರ್ಥವೆಂದು, ಶಕ್ಯಾ ರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ತನುತ್ರಯ ವ್ಯಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ವಿಶ್ವ, ತೈಜಸ, ಪ್ರಾಜ್ಞರುಗಳನೂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನೂ ಕೂಡಿ ತಪ್ತಾಯಃಪಿಂಡ ದಂತೆ ಒಂದೆಂದು ಕಂಡಲ್ಲಿ ತ್ವಂಪದಕೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು, ಶಕ್ಯಾರ್ಥ ವೆಂದು, ಮುಖ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು, ಅಭಿಧಾನಾರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಕ್ಕುಂ.

೧೪೦ ತತ್ತ್ವಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥ

ಬಳಿಕ ವಿರಾಟ್ಪುರುಷಾದಿಗಳಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ತತ್ಪದಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ಶೋಧಿತ ತತ್ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ಪೇಳ್ಕುಂ. ಮತ್ತ ಮಾ ವಿಶ್ವಾದಿಗಳಂ ಪೃಥಕ್ಕರಿಸಿದ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೇ ತ್ವಂಪ ದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು, ಶೋಧಿತ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥವೆನಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೧೪೧ ಲಕ್ಷಣಾಭೇದ

ಮತ್ತಮಾ ಪದಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ, ಉಪಮಾನ, ಕೋಶ, ಆಪ್ತವಾಕ್ಯ, ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ, ವಾಕ್ಯಶೇಷ, ವಿವೃತಿ, ಸಿದ್ಧಪದಸಾನ್ನಿಧ್ಯಗಳೆಂಬ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂ ಘಟಪದಕ್ಕೆ ಪೃಥುಬುದ್ನೋದರಾದ್ಯಾಕಾರಮುಳ್ಳ ಕಲಶವರ್ಥವಪ್ಪಂತೆ ಈಶ್ವರಸಂಕೇತದಿಂದೀಪದಕ್ಕೆ ಈಯರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದೇ ಶಕ್ಯಾರ್ಥವೆನಿಸುವದು. ವಾಕ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕಾದರುಂ, ತಾತ್ಪರ್ಯಕ್ಕಾದರುಂ ಪ್ರಕರಣಲಿಂಗಷಟ್ಕಾದಿಗಳಿಂ ಅನುಪಪತ್ತಿಯುಂಟಾಗುವಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧಮುಳ್ಳ ಉಪಪನ್ನಮಾದ ಮತ್ತೊಂದರ್ಥಮುಂ ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಪೇಳ್ವುದೇ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಮೆನಿಸುವದಾಗಿ ಶಕ್ಯಸಂಬಂಧವೇ ಲಕ್ಷಣೆಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ಕುಂ ಬಳಿಕಾ ಲಕ್ಷಣೆಯೇ ಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆ, ಅಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆ ಜಹದಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆಯೆಂದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿರ್ಪುದದಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಯಾಂ ಘೋಷಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ, ಕುಂತಾಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ, ಸೋಽಯಂದೇವದತ್ತಃ ಎಂಬವೇ ಕ್ರಮದಿಂದುದಾಹರಣತ್ರಯಮದರಲ್ಲಿ.

೧೪೨ ಜಹಲಕ್ಷಣೆ

ಗಂಗಾಶಬ್ದವು ಭಾಗೀರಥೀಜಲಪ್ರವಾಹಮಂ ವಾಚಿಸಲು ಅದರೊಳು ಘೋಷಮಿಪ್ಪುವದೆಂಬರ್ಥಮಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವದಿಂ ದನುಪಪನ್ನಮಾಗಿ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಮಾದ ಜಲಪ್ರವಾಹಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಮುಳ್ಳ ತೀರದೊಳುಗೊಲ್ಲವಳ್ಳಿ ಯಿಪ್ಪುದೆನಲಾಶ್ರಯತ್ವ ಘಟಸುವದರಿಂದುಪಪನ್ನಮಾಗೆ ಗಂಗಾಪದಕ್ಕೆ ತೀರವೇ ಜಹಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಮೆನಿಸುವದು

೧೪೩. ಅಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆ

ಕುಂತಾಃಪ್ರವಿಶಂತಿಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಅಚೇತನಗಳಾದ ಕುಂತಾಯುಧಗಳು ಚೇತನಸಂಬಂಧಮಿಲ್ಲದೇ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ದನುಪಪನ್ನಮಾಗಿ ಕುಂತಶಬ್ದವು ತನಗೆವಾಚ್ಯಾರ್ಥಮಾದ ಕುಂತಾಯುಧಗಳಂ ಬಿಡದೇ ಕುಂತಧಾರಿಗಳಂ ಲಕ್ಷಿಪುದೇ ಅಜಹಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಮೆನಿಸುವದು

೧೪೪ ಜಹದಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆ

ಸೋಯಂದೇವದತ್ತಃ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಃ ಎಂಬ ತಚ್ಛಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಪರಾ
ರ್ಶೆಯಿಂಗತಿಸಿದ ಭೂತಕಾಲ, ಕಾಶೀದೇಶ, ಬಾಲ್ಯವಯಸ್ಸುಗಳಿಂದೊಡ
ೂಡಿದ ದೇವದತ್ತನೆಂಬವನು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿಹನು. ಅಯಂ ಎಂಬ
ಬ್ದಕ್ಕೆ ವರ್ತಮಾನಕಾಲ ಈ ದೇಶದ ಮುದಿತನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ದೇವ
ತ್ತನೆಂಬವನು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿಹನು. ತಚ್ಛಬ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವ
ತ್ತನೇ ಶಕ್ಯಾರ್ಥ ಅಯಂ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಚಾಕ್ಷುಷ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿಷಯನಾದ ದೇವ
ತ್ತನೇ ಶಕ್ಯಾರ್ಥಕಾಲ, ದೇಶ, ವಯಸ್ಸು, ಜ್ಞಪ್ತಿಗಳಿಂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಬೇ
ಟ್ಟಿರುವ ದೇವದತ್ತರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಐಕ್ಯವಂ ಪೇಳಲು ತತ್ತದ್ಧರ್ಮಗಳು
ರುದ್ಧ ಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ದನುಪಪನ್ನುಮಹುದು. ಭೇದವಂಪೇಳಲು
ಶೇಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯಭಾವ ಘಟಿಸದು ಮತ್ತಮಾ ದೇವದತ್ತರಿಬ್ಬರಿಲ್ಲದೇ
ುನ್ನಕಾಶಿಯೊಳು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಕನಾಗಿ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ದೇವದತ್ತನೇ
ಗ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವದರಿಂ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲೀ
ರುದ್ಧಗಳಾದ ತತ್ಕಾಲ, ತದ್ದೇಶಾದಿ ವಿಶೇಷಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು
ುಕ್ಕ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ವಿಶೇಷ್ಯಮಂಬಿಡದೆ ಶುದ್ಧ ದೇವದತ್ತನೇ ಪ್ರತ್ಯಭಿ
ಜ್ಞೆಗೆವಿಷಯನೊಂದು ಸೋಯಂಶಬ್ದಗಳಿಂದ ದೇವದತ್ತಗತವಾದ ಐಕ್ಯವಂ
ಕ್ಷಿಸಿ ಬಳಿಕೀತನೇ ಆತನು, ಆತನೇ ಈತನೆಂದು ಪರಸ್ಪರಾಭೇದತಾದಾ
ತ್ಮ್ಯಂಘಟಿಸುವಂತೆ ಬೋಧಿವುದೇ ಜಹದ ಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆಯೆಂದು, ಅರ್ಥಲಕ್ಷ
ಣೆಯೆಂದು, ಖಂಡಲಕ್ಷಣೆಯೆಂದು, ಭಾಗತ್ಯಾಗ ಲಕ್ಷಣೆಯೆಂದು ಪರ್ಯಾಯ
ನಾಮಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯಾರ್ಥದೊಳಗುದಾಹರಿ
ಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದೆಂತೆನೆ:—

೧೪೫ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯರ್ಥ

ಬಳಿಕ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಪದತ್ರಯದಲ್ಲಿ ತತ್ ಎಂಬ ಪದವು
ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ದೇಶವಾಗಿರುವದರಿಂ ತನಗೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವಾದ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿ
ಸದ್ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟನಪ್ಪ ಪರೋಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮವಂ ಬೋಧಿಪುದು. ತ್ವಮೆಂಬ ಪದವು

ತನಗೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವಾದ ಕಿಂಚಜ್ಞತ್ವಾದಿ ಹೀನಗುಣವಿಶಿಷ್ಟನಪ್ಪ ಅಪರೋಕ್ಷನಾದ ಚಿದಾಭಾಸಜೀವನಂ ಬೋಧಿಸುವದು. "ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ" "ನಾತ್ರ ಕಾಚನಭಿದಾಸ್ತಿ" "ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ" ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದದ್ವೈತವೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಷಯವಪ್ಪುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಜೀವರ್ಗೈಕ್ಯಮಂ ಪೇಳಲು ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಕಿಂಚಿಜ್ಞತ್ವತ್ವಾದಿಗಳು ವಿರುದ್ಧಗಳಪ್ಪವೆಂತೆನೆ–ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಜೀವನಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವಿಲ್ಲದಿಹ ಅನುಭವವೇ ವಿರೋಧ. ಮತ್ತಂ ಪರೋಕ್ಷತ್ವಮುಂಟಾಗಬೇಕದಿಲ್ಲಾಗಿ ತಾನೆಂಬ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಿಪ್ಪುದರಿಂದದೊಂದು ವಿರೋಧ. "ತತ್ವಮೇವ ತ್ವಮೇವತತ್" ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥಾಭೇದತತ್ಪದಾರ್ಥದೊಳ್ ಪೇಳೆ ಸರ್ವಾನುಭವಸಿದ್ಧಮಪ್ಪ ಕಿಂಚಜ್ಞತ್ವವು ಬ್ರಹ್ಮದೊಳು ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧಮಲ್ತು; ಇಂತು ವಿರೋಧಪರಂಪರೆಗವಕಾಶಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಅವಿರುದ್ಧಮಪ್ಪರೀತಿಯಿಂ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಮಂ ತಿಳಿಯಲು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಗಳಿಗೈಕ್ಯಂ ಘಟಿಸದಾಗಿ ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯಮಾದೈಕ್ಯವಂ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಕೆ ಭಾಗತ್ಯಾಗಲಕ್ಷಣೆಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಲದು ಸಿದ್ಧಿಪುದೆಂತೆನೆ ತತ್ತ್ವಂಪದಗಳಿಗೆ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಜೀವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದಪ್ಪ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಕಿಂಚಿಜ್ಞತ್ವಗಳಂ ಪರೋಕ್ಷತ್ವಾಪರೋಕ್ಷತ್ವಾದಿ ವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಾಂಶಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಅವಿರುದ್ಧಮಾದ ಚೈತನ್ಯ ಮಾತ್ರವಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವೋಪಲಕ್ಷಿತ ಶುದ್ಧ ಶಿವಚೈತನ್ಯಮಕ್ಕುಂ ಜೀವತ್ವೋಪಲಕ್ಷಿತ ಕೂಟಸ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಚೈತನ್ಯಮಕ್ಕುಂ ಅಃಯೆಂಬುವದೈಕ್ಯಮಂ ಬೋಧಿಸಿ ಸಫಲಮಹುದಾಗಿ ಇಂತು ಲಕ್ಷಿತಜೀವಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಬಲದಿಂದ ಅವಿದ್ಯಾಕಲ್ಪಿತಗಳಾದ ಪರಿ ಪರಿ ವಿಶೇಷಾಭಾಸಂಗಳಡಗಿ ಪೋಗೆ ಅಖಂಡ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಸ್ವರೂಪವೊಂದೇ ಸತ್ಯಮೆಂದು ಮಹಾವಾಕ್ಯಾರ್ಥತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೪೭ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಬಳಿಕ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಪರಾತ್ಮರಿಗೆ ತತ್ತ್ವಮೆಂಬ ಪದದ್ವಯವು ಘಟಾದ್ಯುಪಾಧಿಗಳಂ ನೆರೆಗಳಿದು ಆಕಾಶವೊಂದೇ ಆಯಿತೆಂಬಂತೆ, ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮನುಜತ್ವಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ನೀನೇ

ಷ್ಣುವೆಂಬಂತೆ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಾಧ ಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ರಾಧಾಪುತ್ರತ್ವ
ಂಬಿಡಿಸಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕುಂತೀಪುತ್ರತ್ವಮಂ ಬೋಧಿಸು
ಂತೆ ದಶಮಪುರುಷನ ಮರಣದುಃಖಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ನೀನೇ ದಶಮನೆಂಬಂತೆ
ಭಾವಸಿದ್ಧ ಮಾದ್ವೈಕ್ಯಮಂ ಬೋಧಿಸುವದು.

೧೪೭ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ನಿರಾಕರಣೆ

ಇಂತುಮಲ್ಲದೆ ಬಳಿಕೊಂದು ಫೂವಿಗೆ ಸಗ್ಗಮೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಮೋ
ದೊಳಗಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವ ಅರ್ಥವಾದವೆಂದು, ಪ್ರತಿಮೆಯಂದೇವತಾ
ೃತಿಯೆಂಬಂತೆ ಉಪಾಸನಾ ಪರವೆಂದು, ಮನುಜನಂ ದೇವೇಂದ್ರನೆಂಬ
ಾಕ್ಯದಂತೆ ಸ್ತುತಿಪರವೆಂದು, ಆಳನರಸೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಔಪಚಾರಿಕ
ೆಂದು, ಅಗ್ನಿಮಾಣಿಕನೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಗುಣಸಾದೃಶ್ಯವೆಂದು ಇಂದು
ೋವಿನ ದೇಹವೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಜಾತಿವ್ಯಕ್ತಿಪರವೆಂದು ಘಟಮೃತ್ತಿಕೆಗ
ನ್ಯವೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಮೆಂದು, ನೀಲೋತ್ಪಲ ವಾಕ್ಯ
ಂತೆ ಗುಣಗುಣಿಗಳೆಂದು ಕ್ಷೀರದಧಿಗಭೇದ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ವಿಕಾರವೆಂದು,
ಾರಿಕಣಂಗಳಿಗೈಕ್ಯಮೆಂಬಂತೆ ಅಂಶಾಂಶಿಕವೆಂದು, ಬಿಂಬವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
ೆಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಭಾವವೆಂದು ಔಪಚಾರಿಕಾಭೇದಪರ
ಮೆಂತಲುಂ, ಪದಾರ್ಥಾಂತರ್ಗತಾಭೇದಪರಮೆಂತಲುಂ, ಅಂತರ್ಯಾಮ್ಯ
ೇದಪರಮೆಂತಲುಂ, ತಾತ್ವಿಕ ಭೇದ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಮೆಂತಲುಂ, ಸಂಬಂಧ
ಮಾತ್ರ ಬೋಧಕಮೆಂತಲುಂ, ವಾದಿಗಳು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಭೇದವಂ
ಕಲ್ಪಿಸಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಮಂ ಅಭಾವಗೊಳಿಸೆ "ಸತ್ಯಮದ್ವೈತಂ ಅದ್ವೈತಂ
ಪರಮಾರ್ಥತಃ ನಾನಾಪಶ್ಯನ್ ಮೃತ್ಯುಂಗಚ್ಛತಿ, ವಿಭಕ್ತಿರೇವೈನಯೋ
ರ್ಗಸ್ಯಾತ, ಯೋವೈಷ್ವೇತರಂ ಮನುತೇ ವಸವೇದಃ ತದೇಕಂ ನೈವನಾ
ಾಸ್ತಿ, ನಾತ್ರಕಾಚದಭಿದಾಸ್ತಿ, ಏಕೋ ಹವೈ,ಏಕೋ ರುದ್ರಃ, ಏಕಮೇವಾ
ದ್ವಿತೀಯಂ ಏಕತ್ವಮನುಪಶ್ಯತಿ, ಶಿವಮದ್ವೈತಂ ಚತುರ್ಥಂ, ಪೂರ್ಣ
ಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ, ಯಥಾ ಸ್ವಪ್ನಸ್ತಥಾ ಮೃಷಾ" ಇತ್ಯಾದಿ ಪರಸ್ಪ
ಹಸ್ರ ಪ್ರಬಲತರ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯ ವಿರೋಧಮಪ್ಪುದರಿಂ ಉಪಕ್ರಮಾದಿ ಷಡ್ವಿಧ

ಲಿಂಗಗಳಿಂ ಸರ್ವವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗೆಲ್ಲಿಯುಮದ್ವೈತವೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಸತ್ಯಮಹುದರಿಂ ದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಮಾಯಾಮಾತ್ರತ್ವಮುಂ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮುಂ ನಿಷೇಧಮುಂ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧಮಪ್ಪಂತೆ ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ನಿಷೇಧಗಳೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪೇಳಲ್ಪಡದರಿಂ, ದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಸತ್ಯ ಪ್ರಕರಣ ಪಠಿತವಾದ ಸತ್ಯತ್ವವು ವಿರುದ್ಧ ಮಪ್ಪುದರಿಂ ಭೇದವಾದಿಗಳಿಗಭಿಮತವಾದ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯು ನಿರಾಕರಿಸಲಕ್ಕುಂ.

೧೪೮ ತತ್ವಾರ್ಥ

ಬಳಿಕ ಶೃತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ನಿಜಾನುಭವ ಯುಕ್ತಿ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತತ್ಪದಾರ್ಥವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥವಾದ ಜೀವಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೇ ತತ್ವವೆಂಬುದು ಯಥಾರ್ಥವೆಂದುದೃಢತರವಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಮಕ್ಕುಂ.

೧೪೯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾವಿರೋಧ

ಬಳಿಕಿಂತು ವಿಶೇಷಣಾಂಶವಾದ ದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಂ ಪೇಳಿ ಸತ್ಯವ ಾಪ ವಿಶೇಷ್ಯಚಿನ್ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯಮಂ ಪೇಳ್ದೊಡೆ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದೆನಲು ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮೆಂಬುವದಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವಾಗಿಅದ್ವೈತಮುಪಪನ್ನಮಲ್ತದೆಂತೆನೆ–ಜಗವು ಮಿಥ್ಯೆಯಾಗೆ ಮಿಥ್ಯೆಯ ಹತನವು ಜಗದೊಳಿರಬೇಕದಕೆ ಆಶ್ರಯಮಿಲ್ಲವಾಗಿ ಎಂತಿರ್ಪುದು? ಶಿವನೊಳ ಪ್ಪುದೆನಲ್ಕೆ ಶಿವಂ ಸತ್ಯನಾಗಲದು ಘಟಿಸದು. ಮತ್ತಮಾ ಮಿಥ್ಯೆಯಹತನವು ಸತ್ಯಮೆಂದೊಡೆ ಶಿವನೊಂದು ಸತ್ಯ ಮದೊಂದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸತ್ಯವೆರಡಾಗೆ ಏಕಮೆಂಬ ಶ್ರುತಿವಿರೋಧಮಂತಲ್ಲದೆ ಮಿಥ್ಯೆಯ ಹತನವೇ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದೊಡೆ ಸತ್ಯವಹತನ ಮಿಥ್ಯೆಯಹತನವೆಂಬೆರಡರೊಳಗೊಂದು ಸತ್ಯಮಾಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಷೇಧಿಸಲಕ್ಕು ಮೊಂದುಮಿಥ್ಯೆಯಾಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸತ್ಯಮಕ್ಕು ಮಿಂತು ಶುಕ್ತಿರಜತಮಂ ನೋಡಿ ರಜತಮಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂದೇಹಿಸಿ ಬಳಿಕ ನಿಶ್ಚಿಪಂಗನುಭವವಿರಲು ಪ್ರಪಂಚದೊಳಿಪ್ಪ ಮಿಥ್ಯೆಯಹತನ ಮಿಥ್ಯೆಯಾಯಿ

ಗಿ. ಪ್ರಪಂಚವು ಸತ್ಯಮಾಗಲದರಿಂ ಸತ್ಯಾದ್ವೈತಹಾನಿಯಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ ಎಂತದಲ್ತುವೆಂತೆನೆ ದೂರಸ್ಥಮಾದ ಗಜವಂ ಕಂಡರಿಯದೆ ಮಹಿಷವೋ ಅಶ್ವವೋ ಎಂದು ಸಂಶಯಿಪಂಗೆ ಮಹಿಷವಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾದೊಡೆ ಬಳಿಕಾ ಗಜದೊಳಶ್ವತ್ವವೆಂತು ಸತ್ಯಮಾಗದೋ ಅಂತು ಮಿಥ್ಯೆಯಹತನ ಮಿಥ್ಯೆಯಾದೊಡೇನು ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಮಾ ಮಿಥ್ಯೆಯಹತನ ಮಿಥ್ಯೆ ಯಾಗದೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದಿಗುಂ ಸತ್ಯಮಾಗದದೇತಕೆನೆ ಸುಳ್ಳೆಂಬ ಮಾತುದಿಟವಾದರುಂ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳಾಗಿಯೇ ಇಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಸುಳ್ಳಿನ ಸ್ವರೂಪ ವೆಂದಿಗೂದಿಟವಾಗಲರಿಯದಾಗಿ ನಾನಾವಿಕಾರಮಾಗಿತೋರ್ಪದ್ವೈತವಡ ಗಲು ತದ್ಜ್ಞಾನಮುಂ ವನದೊಳುದಿಸಿದಗ್ನಿ ವನವಂ ದಹಿಸಿ ತಾನಡಗಿ ಪೋದಂತೆಕ್ಷಯಿಸಿ ಪೋಗಲು ಆಶ್ರಯಮಾತ್ರಮಾದ ಮೊದಲಧಿಷ್ಠಾನವೆಂದ ರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿವಚೈತನ್ಯವೊಂದೇ ಸತ್ಯಮೆಂಬುದಕಾವಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂ ಬುದೇ ದೃಢಮಕ್ಕುಂ.

೧೫೦ ಮಿಥ್ಯೆಯರಿತರೆ ಸತ್ಯಸಿದ್ಧಿ

ಬಳಿಕ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಂ ಪೇಳ್ವ ವೇದಾಂತಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿವಿಚಾರದಿಂದೆಂತು ಸತ್ಯವಾದ ಮುಕ್ತಿ ಘಟಿಸುವದೆನೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾದ ಸ್ವಪ್ನವನಿತಾ ಸಂಭೋಗಾದಿಕದಿಂ ಸತ್ಯವೆನಿಪ ವೀರ್ಯಪತನಾದಿಕಮುಂ, ಕಲ್ಪಿತವಪ್ಪ ಶಿಲಾಭೈರವಾದಿ ಭಜನೆಯಿಂ ತಥ್ಯವೆನಿಪ ಸಂಪದಾದಿ ಸಿದ್ಧಿ ಗಳುಂ. ಯಥಾರ್ಥಮಲ್ಲದ ದರ್ಪಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಾದಿಗಳಿಂ ಸತ್ಯವೆನಿಪ ಮುಖ ಲಾವಣ್ಯಾದಿಗಳುಂ, ಮರುಮರೀಚಿಕಾಜಲದಿ ಸಟೆತನವು ದಿಟಮೆಂಬು ವದುಂ ನಿಶ್ಚಿತ ದೃಷ್ಟಮಪ್ಪಂತೆ ಮಿಥ್ಯಾಭೂತ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಂತರ್ಭೂತ ಮಾದ ಪ್ರಣವಾತ್ಮಕ ಶ್ರುತಿವಿಚಾರದಿಂ ಪರಮಾರ್ಥಮಾದ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ ಯುಕ್ಕುಂ.

೧೫೧ ನಿರಂಜನತ್ವಸಿದ್ಧಿ

ಬಳಿಕ ಪ್ರಣವಾರ್ಥಮಾದ ಶಿವನು ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣಮಾಗೆ ಆತ ನರುಹಿಂ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಾಜ್ಞಾನಪ್ರಯುಕ್ತಮಾದ ದುಃಖವೆಂತಳಿವುದು?

ಶುಕ್ತಿಯರುಹಿಲ್ಲದರಿಂ ತೋರುವ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕ ರಜತವು ಶುಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಫಟಿಕಜ್ಞಾನದಿಂದಳಿಯದಂತೆ ಜಗವಳಿಯದು. ಮತ್ತಮಾ ಪರಶಿವನೇ ಜ್ಞಾನವಿಷಯದೆಂದೊಡೆ ಅವಾಜ್ಮಾನಸ ಗೋಚರತ್ವ ಭಂಗಮಹುದಾಗಿ ಸವಿಶೇಷತ್ವಾಪತ್ತಿಯಕ್ಕುಂ. ಇಷ್ಟಾಪತ್ತಿಯೆಂದೊಡೆ ನಿಷ್ಕಳಂ. ನಿರಂಜನಂ, ಶಿವಂ, ಶಾಂತಮೆಂಬ ಶ್ರುತಿವ್ಯಾಕೋಪಮಕ್ಕುಮದರಿಂದಿಂತು ಸಿದ್ಧಾಂತಿತಮ ಸಮಂಜಸಮನೆ–ಮಧುರವಾದ ರುಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಪ್ಪುದೆನೆ ಚೆನ್ನಹತವೆಂತನತಿರಿಕ್ತವೋ ಅರಿವೆನೆಂದು ಕುರುಹಿಡುವರುಹನೊಳಕೊಂಬರುಹಿಂಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರುಹೆಂತು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪವೃತ್ತಿಯಿಂ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿದ್ದರುಂ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕುಸುರಿಲ್ಲದೆ ಪಸರಿಸಿ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಮಪ್ಪುದೋ ಅಂೞು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಭಾವವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವಚೈತನ್ಯವು ಜಲಲೇಪವಿಲ್ಲದ ಪುಷ್ಕರಪಲಾಶದಂತೆ ದ್ವೈತಲೇಪವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿರುವದರಿಂದಾ ಶಿವನೊಳು ನಿರಂಜನತ್ವವು ನಿರ್ದುಷ್ಟಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಮುನ್ನುಸರ್ಪವೆಂದರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಸ್ತುವೇ ರಜ್ಜುವೆಂಬ ಆಪ್ತವಚನಾಪರೋಕ್ಷದಂತೆ ಜಗತ್ತಿಗೆಕಾರಣವಾಗಿ ಮಾಯೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂದರಿಯಲ್ಪಟ್ಟುದೇ ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿರಂಜನಾದ್ವಿತೀಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಶಿವನಿರ್ಗುಣ ಲಿಂಗವೆಂಬ ವೇದಾಂತ ವಾಕ್ಯದಿಂದಾದ ಶಾಬ್ದಾಪರೋಕ್ಷದಿಂ ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಯಪ್ಪುದೆನೆ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಿಷಯಕತ್ವಮಹುದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಮನವದ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೫೨ ನಿರ್ಗುಣಸಾಧನೆ

ಮತ್ತಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವು ಲೋಕನ್ಯಾಯ ಸಹಕೃತಾನುಮಾನಾದಿಗಳಿಂ ಸಗುಣಮಾಗೆ ನಿರ್ಗುಣಸಿದ್ಧಿ ದುರ್ಘಟಮೆಂದೊಡದಂ ಬಲ್ಲನುಭವಿಗಳಹುದೆನೆ ಭವಿಗಳು ಪರಾಭೂತರಾಗಲು ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೈಕಮೇಯಮಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣ ತಾತ್ಪರ್ಯಮುಳ್ಳ "ಸಾಕ್ಷೀ ಚೇತಾ ಕೇವಲೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ" ಎಂಬುದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಬಲ ಶ್ರುತಿಗಳಿಂದನುಗ್ರಹೀತಮಾಗದಿರೆ ವಾದಿಕಲ್ಪಿತಾನುಮಾನಮಪ್ರಮಾಣಮಹುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಪರಶಿವನಿಂದುಪದಿಷ್ಟವಾದ ಮತವಿಡಿದು

ಸ್ಸಂಶಯವೆಂದಿರಲ್ಕೆ ನಿರ್ಗುಣಸಿದ್ಧಿಯಿಂ ನಿಃಶ್ರೇಯಸವೆಂಬ ಕೈವಲ್ಯ ದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೫೩ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ

ಬಳಿಕ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಚೈತನ್ಯವಾದ ನಿರ್ಗುಣ ಶಿವಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಪಂಚ ಾವಳಿದೊಡಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಸದಾಗಿ ಪಾಪಶೇಷದಿಂ ದ್ವೈತಭ್ರಾಂತಿ ಸಂಶಯಂ ಗಳಿಪ್ಪ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕರ್ಮ ಜಡರಾದ ಭವಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಸಂಗದಿಂ ಮುಕ್ತಿ ದೊರ ೊಳಲು ಸತ್ಕರ್ಮದೀಕ್ಷೆ, ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಮಾನಸಪೂಜಾದಿಗಳೇ ಕಾರಣ ರಾಗಿ ಅದಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೫೪ ಮುಕ್ತಿಗೆ ವಿಘ್ನತ್ರಯ

ಬಳಿಕ ಅಸಂಭಾವನೆ, ಸಂಶಯಭಾವನೆ, ವಿಪರೀತಭಾವನೆಗಳೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮಾಗಿರ್ಪವದೆಂತೆನೆ, ನೀನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ ಪರಮ ಶಿವಚೈತನ್ಯಮೆಂದರಿತು ಶಿವೋಽಹಂ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯದಿಂ ಸುಖಿ ಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಮಂ ಪಡೆವುದೆಂದು ಸವಿಮರ್ಶಮಾಗಿ ಗುರುವಿನುಪದೇಶವಂ ಕೊಂಡ ಶಿಷ್ಯನು ಬ್ರಹ್ಮಧರ್ಮಗಳಾದ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಗಳೇನ್ನೊಳಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಅಸಂಭಾವನೆಯನಿಸು ವದು. ಬಳಿಕ ಜಹದಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆಯಿಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಮಂ ತಿಳಿ ದರುಂ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದೆ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮವಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂದೇ ಹಗೊಳ್ಳುವದೇ ಸಂಶಯಭಾವನೆಯೆನಿಸುವದು. ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಗಳಿಂ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನಾದೊಡಂ ನನಗಿನ್ನು ಜೀವತ್ವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಜೀವನೆ ಯೆಂದರಿದಿಹುದೇ ವಿಪರೀತಭಾವನೆಯೆನಿಸುವದು.

೧೫೫ ವಿಘ್ನತ್ರಯ ಪರಿಹಾರ

ಅಂಥಾ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳಾದ ಮೂರು ವಿಘ್ನಗಳುಂ ಎಂತು ನಿವಾರಿಸಲಕ್ಕುಮೆನೆ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಗಳೆಂಬ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ರೂಪಮಾದ ಮಂಗಳಗಳಿಂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಘ್ನತ್ರಯವಳಿವುದು .ಆಪ್ತವಚ

ನದಿಂದ ಅಶೌಚಶ್ರವಣವಾಗಲು ತಾನು ಸೂತಕಿಯೆಂದುದೃಢತರವಾಗಿ ನಂಬುವಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೈಕ್ಯವೆಂಬುಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವ ನವಧರಿಸುವದೇ ಶ್ರವಣವೆನಿಸುವದಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಅಸಂಭಾವನೆ ನಿರಾಕೃತ ಮಕ್ಕುಂ. ಅಂತು ಶ್ರುತವಾದ ವೇದಾಂತಾರ್ಥಮಂ ಸದ್ಯುಕ್ತಿ ಸತ್ತರ್ಕಗಳಿಂ ಚಿಂತನಂ ಗೈವುದೇ ಮನನಮೆನಿಸುವದು. ಇದರಿಂ ಸಂಶಯಭಾವನೆ ನಿವರ್ತಿ ಯಕ್ಕುಂ. ಆ ಶ್ರವಣ ಮನನಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ದೃಢತರವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ರ್ಥಮಂ ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತದಿಂದನುಸಂಧಾನಗೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರಾಂತಃಕರಣ ನಾಗಿಪ್ಪುದೇ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನೆಮೆನಿಸುವದು. ಇದರಿಂ ವಿಪರೀತಭಾವನೆಯೆಂಬ ವಿಘ್ನವು ಪರಿಹರಮಕ್ಕುಂ.

೧೫೬. ಸಹಕಾರಿಕಾರಣ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣದಿಂದುತ್ಪನ್ನವಾದಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾ ರಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಶ್ರವಣವೇ ಮುಖ್ಯವಪ್ಪುದರಿಂ ಅಂಗಿಯೆನಿಸುವದು. ಅಂತು ಶ್ರವಣಜನ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವು ದೃಢತರವಾಗಿ ವಸ್ತುಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕು ಪಯೋಗಿಸುವಂತದಕೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಮನನ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಗಳು ಅಂಗಗಳಕ್ಕುಮದೆಂತೆನೆ ಘಟಾದಿವಸ್ತುಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚಕ್ಷುಸ್ಸು ಕರಣ ಮಾದೊಡಂ ಕತ್ತಲೆಯೊಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿರಲು ಆಲೋಕಾದಿಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಕಾರಣಗಳಾದಂತೆ ಮನನ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಗಳು ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರಿಗಳಾಗಿರ್ಕುಂ. ಮತ್ತ ಮಾನನವು ಅರ್ಥಪ್ರಕಾಶವಾದ ದೀಪದ ಚಂಚಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಕಾರ್ಯಸಮರ್ಥಮಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಳಿಕ ವಾಯುಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಮರೆಗಟ್ಟುವತೆರದಂತೆ ಸಹಕಾರಿಯಹುದು. ನಿದಿಧ್ಯಾಸನವಾದೊಡೆ ಆ ದೀಪವು ಕ್ಷೀಣಪ್ರಕಾಶವಾಗಲು ಬತ್ತಿಯಂ ನೆರೆ ನೂಕಿ ಪ್ರಜ್ವಲಂ ಮಾಡು ವಂತೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಪ್ಪುದು.

೧೫೭. ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಲಿಂಗ

ಬಳಿಕ ಉಪಕ್ರಮೋಪಸಂಹಾರಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸ ಅಪೂರ್ವತೆ, ಫಲ ಅರ್ಥವಾದ ಉಪಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಲಿಂಗಷಟ್ಕದಿಂ ಶ್ರವಣದೋಳ್ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಂ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಪ್ಪುದವುಗಳೊಳು ಛಾಂದೋಗ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ

ಣದ ಪ್ರಥಮಭಾಗದೊಳು ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂ ಮೊದಲೀಜಗತ್ತು ಸದ್ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಮತ್ತಾಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಗತಾದಿ ಭೇದತ್ರಯಮಂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತ ಅಖಂಡೈಕರಸಮಂ ಪೇಳ್ವದೇ ಉಪಕ್ರಮವೆನಿಸುವದು. ಪ್ರಕರಣ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯೊಳು ನಾಮರೂಪಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ನೊಳು ಲಯಮಂ ಪೇಳಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೈಕ್ಯವಂ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿತೀಯಮೆಂದು ಪೇಳ್ವದೇ ಉಪಸಂಹಾರವೆನಿಸುವದು. ಈ ಉಪಕ್ರಮೋಪಸಂಹಾರಗಳೆರಡೂ ಕೂಡಿ ಪ್ರಥಮಲಿಂಗವೊಂದಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂ ಪ್ರಕರಣ ಮಧ್ಯದೊಳು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಪೇಳುವದೇ ಅಭ್ಯಾಸವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಂಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಾತೀತತ್ವಮಂ ಪೇಳ್ವದೇ ಅಪೂರ್ವತೆಯೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಮಾತ್ಮನೋರ್ವನರಿಯಲ್ಪಡಲಾಗಿ ಸರ್ವವೂ ಅರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಪೇಳ್ವದೇ ಫಲವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮರೂಪ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಗತಿಶ್ಚಿಂತನೀಯವೆಂಬ ನ್ಯಾಯಮುಂಟಾಗಿ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯನುಪ್ರವೇಶಾಂತಮಾದ ಪಂಚಕೃತ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಮಂಪೇಳ್ವದೇ ಭೂತಾರ್ಥವಾದವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಂಘಟಕ್ಕೆ ಮೃತ್ತಿಕೆ, ತಂತುವಿಗೆ ಉರ್ಣನಾಭಿ, ನಿಮಿತ್ತವೆಂಬಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಜಗತ್ಕಾರಣವೆಂದು ಪೇಳ್ವದೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಕ್ಕುಂ.

೧೫೮ ಮನನಸಾಮಗ್ರಿ

ಬಳಿಕ ಯುಕ್ತಿ ತರ್ಕ ಅನುಮಾನಂಗಳೇ ಮನನ ಸಹಾಯಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮರನೇಕರು ಸದ್ವ್ಯಾಪಕರೆಂಬ ಸಾಂಖ್ಯಾದಿಮತದೊಳು ಆ ಸಮಸ್ತಾತ್ಮರ್ಗೆಯಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವೋರ್ವೋರ್ವಾತ್ಮನಿಗೆ ಸರ್ವ ಶರೀರಗಳೊಳ ಹೊರಗೆಯುಂ ಸಂಬಂಧಮುಂಟಾಗಿ ಸರ್ವಾತ್ಮರುಂ ಸರ್ವಪೂರ್ಣರೆಂಬಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಈ ಶರೀರವೇ ಭೋಗಸಾಧನವು ಅನ್ಯಶರೀರಗಳಲ್ಲವು. ಅನ್ಯರಿಗೆ ಈ ಶರೀರಭೋಗ ಸಾಧನವಲ್ಲೆಂಬ ಲೋಕಾನುಭವ ವಿರೋಧಮಪ್ಪುದು. ಅದೇತಕೆನೆ-ಶರೀರಸಂಬಂಧವು ಭೋಗಸಾಧನವಪ್ಪಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ವ್ಯಾಪಕವೆಂಬುವದರಿಂ ಸರ್ವ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧಮುಂಟಾಗಿ ಅನ್ಯನ ಶರೀರದೊಳು

ಬೇರೆ ಮತ್ತೊ್ರೀರ್ವನಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳೇತಕೆ ತೋರವು? ಏಕ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಭಿಮಾನ ಮಿಕ್ಕಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಕತನುವಪ್ಪು ದರಿಂ ಪೂರ್ಣತೆಯೆಂದೊಡೆ ಅಂತಭಿಮಾನವಾವುದು? ಅಂತಃಕರಣವಲ್ಲವೆ? ಅದು ಯಾವ ಶರೀರದೊಳಗಿಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಧಿಯಿಪ್ಪುದೆನೆ. ಅದು ಯಾವದು? ಮೂಲಾಜ್ಞಾನವೆಂದೊಡೆ ಅದು ಪ್ರತಿಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ದರಿಂದ ಸುಖದುಃಖಾನುಭವವ್ಯಾವೃತ್ತಿತೋರದಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಭು ಜೀವ ವಾದಿಗಳಾದ ಸಾಂಖ್ಯ ಕಣಾದಾದಿಗಳ ಮತವು ಸಲ್ಲದು. ಇನ್ನು ಏಕಜೀವ ವಾದವಂ ಪೇಳ್ವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವು ಸಲ್ಲದು. ಏತಕ್ಕೆಂದೊಡೆ ಶರೀರವು ಕರ್ಮಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಆದೇ ಕರ್ಮ ಶರೀರದಿಂದೆಂತು ಮಾಳ್ಪನು? ಆಯಾ ಶರೀರ ಸಾಧಕಕರ್ಮವಂ ಆಯಾ ಶರೀರದ ಪೂರ್ವ ಶರೀರಗಳಾದ ಭೂತಸೂಕ್ಷ್ಮಂಗಳಿಂಮಾಡಿದನೆನೆ-ಅವು ಗಳಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ್ಯುಪಾದಾನ ಕಾರಣವಾವುದು?ಆಯಾ ಮೂಲಾವಿದ್ಯೆಗಳೆನೆ ಏಕಜೀವನಿಗಾಗಿ ಬಹ್ವವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೇಳ್ವುದು ದೋಷಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಅವಿದ್ಯೆಯೊಂದೇ ಆತ್ಮನೋರ್ವನಿಗೆ ಬಹುಭೋಗಸಾಧಕವಾದ ಬಹು ಶರೀರಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತೆನೆ ಅವಿದ್ಯಾನಾಶವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದ ರಿಂ ಒಂದು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಂ ಪಡೆದು ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲು ಸರ್ವ ಶರೀರಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂತು ಇದುವರಿಗೂ ನಡೆ ಯಲಿಲ್ಲವೆನೆ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರೋಧಮಪ್ಪುದರಿಂ ಮುಂದೆಯೂ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದಾ ಗಿ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬುವದೇ ಇಲ್ಲವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ ಮತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಮತ್ತಮಾ ಜಡಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃತ್ವ ಸಲ್ಲ ದಾಗಿ ಏಕ ಜೀವನಿಗೆ ಏಕ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನೇಚ್ಛೆಗಳು ಘಟಿಸ ದಾದುದರಿಂದೇ ಜೀವವಾದವು ಸಲ್ಲದು. ಜೀವನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೊಡೆ ಸಂಸಾ ರವಾರಿಗೆ? ಈಶ್ವರನಿಗೆ-ಆತಂ ಬದ್ಧನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮತದ್ವಯಮುಂ ಅನುಪಪನ್ನಮೆನೆ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಿದನುಪಪತ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇ ಕದೆಂತೆನೆ; ಅನೇಕ ಜೀವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಮುಳಿಯೆ ದೋಷಕ್ಕವಕಾಶ ವಿಲ್ಲಂ. ಪರಿಚ್ಛೇನ್ನತ್ವದಿಂದನಿತ್ಯತ್ವಮೆನೆ ಉಪಾಧಿಕೃತಮೆಂದೊಡೇನು ಹಾನಿಯಿಲ್ಲಂ ಮತ್ತಮಂತಂಗೀಕರಿಸೆ ಜೀವಂಗೆ ಪರಲೋಕಗಮನಾಗಮ

ಾದಿಗಳುಪಪನ್ನ ಮಕ್ಕುಮೆಂಬುದೇ ಯುಕ್ತಿ. ಏಕ ಜೀವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನಾ
ತ್ಯವಿದ್ಯಾನಾನಾತ್ವವು ಉಪಾಧಿನಾನಾತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗೆ ಉಪಾಧಿಗೆ
ಂಧ ಮೋಕ್ಷಗಳಪ್ಪುದರಿಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ಮನೊಳು ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಗಳು ಭಾತವ
ಪ್ಪವೆಂಬುದೇಯುಕ್ತಿ. ಜೀವೇಶ್ವರಭೇದಮುಂ ಆದಿಕರ್ತೃತ್ವಮುಂ ಅಸ
ಮಂಜಸಮಪ್ಪುದೆನೆ ಅವುಗಳನಾದಿಯೆಂದೊಡೆ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲಂ. ನಿತ್ಯವಾ
ಗಲೆಂದೊಡೆ ಅಧ್ಯಸ್ತಮೆಂಬುದರಿಂದದು ಘಟಿಸದೆಂಬುದೇ ಯುಕ್ತಿ. ಇಂತು
ಶ್ರುತಿವಿರುದ್ಧಗಳಾಗದ ಸದ್ಯುಕ್ತಿ ಸಹಸ್ರಗಳಿಂ ತತ್ತದ್ವಿಷಯಂಗಳಂ ಉಪ
ಪನ್ನಮಾಗೆ ಮನನಂಗೊಳಲಪ್ಪುದು, ಬಳಿಕ ತರ್ಕಾನುಮಾನಂಗಳ ಲಕ್ಷ
ಣಮಾದೊಡೆ ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಮಿಶ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಆಚಾರ್ಯ
ರಿಂ ಖಂಡನಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಗಿರ್ಪುದರಿಂ ಈ ಗ್ರಂಥವು
ಸುಖಾನುಭವಪ್ರಕರಣ ಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಗ್ರಂಥಬಾಹುಳ್ಯಮಹುದೆಂಬ ಭೀತಿ
ಯಿಂ ಕುಲಿಶ ಕರ್ಕಶ ತರ್ಕಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದಿಲ್ಲವಾದೊಡೆ
ವಾದಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗದನಾತ್ಮ ತರ್ಕಚಿಂತಾಮಣಿಯೊಳುಸುರಿರ್ಪೆಂ.

೧೫೯ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನ ಪಂಚಯೋಗ

ಬಳಿಕ ಮಂತ್ರಯೋಗ, ಸ್ಪರ್ಶಯೋಗ, ಭಾವಯೋಗ, ಅಭಾವ
ಯೋಗ, ಮಹಾಯೋಗವೆಂಬವೇ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನರೂಪ ಯೋಗಪಂಚಕವು
ದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಾದಿ ಮಂತ್ರಾನುಸಂಧಾನದಿಂ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯ
ವಹುದೇ ಮಂತ್ರಯೋಗವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಮಾ ಮಂತ್ರಯೋಗ ಸಹಿತ
ಪವನಮನಂಗಳೊಂದುಗೂಡಿ ಮೂಲಾಧಾರದಿಂ ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡೀ ಮಾ
ರ್ಗದೊಳೈದಿ ಶಿರೋಮಧ್ಯಗತ ಪರಮಾತ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನೊಳು ಆ ಮನೋಲ
ಯವಹುದೇ ಸ್ಪರ್ಶಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಮತ್ತಂ ಮೊದಲು ಸ್ವರ್ಗವೇ
ಮೂರ್ಧ್ನ, ದಿಕ್ಕೇಶ್ರೋತ್ರ, ಚಂದ್ರಾರ್ಕರೇ ನೇತ್ರ. ಅಗ್ನಿಯೇ ಮುಖ,
ಅಂತರಿಕ್ಷವೇ ನಾಭಿ, ಭೂಮಿಯೇ ಪಾದಂಗಳಾದ ಈಶ್ವರನ ವಿರಾಡ್ರೂಪ
ಮಂ ನೆನೆದು ಅಥವಾ ಪರಿಮಿತ ಭುಜಾಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿ ಸಹಿತನಾದೀಶ್ವರನ
ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯಂ ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಬಳಿಕದರವಯವಂಗಳೊಂದೊಂದಂ

ಬಿಟ್ಟುಳಿದ ಅವಯವಿ ಮಾತ್ರಮಾದ ಸದ್ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯವಹುದೇ ಭಾವಯೋಗವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಂ ಕರಣಗೋಚರಮಲ್ಲದ ಪ್ರಮಾಣಾತೀತಮಪ್ಪ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯವಹುದೇ ಅಭಾವಯೋಗಮೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತವಾ ಜಗದುದಯ ಲಯಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಅರಿಯೆನರಿದೆನೆಂಬಲ್ಲಿಯುಂತನಗಾವ ಹಾನಿಯುಂ ಇಲ್ಲದೊಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯವಹುದೇ ಮಹಾಯೋಗಮಕ್ಕುಂ.

೧೬೦ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ರಯ

ಬಳಿಕ ಭೂತಪ್ರತಿಬಂಧ, ವರ್ತಮಾನಪ್ರತಿಬಂಧ, ಆಗಾಮಿಪ್ರತಿಬಂಧವೆಂಬವೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿತ್ರಯಮದರಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಮಂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುವನ್ನೈದಿ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳೊಡಗೂಡಿದೊಡಂ ಮೊದಲು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ವನಿತಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪ ಯೌವದ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ಸದ್ಗುಣಂಗಳನುಭವದ ಸವಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರಬಲದಿಂದ ಬಂದು ಬಂದು ಮನವನಳ್ಳಿರಿದು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನಾಗಲೀಯದಿಹುದೇ ಭೂತಪ್ರತಿಬಂಧವೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತ ಜಡಬುದ್ಧಿ ಜನಸಂಗ ಕುರತಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ಕುತರ್ಕ ಅಭಿಮಾನ ಚಪಲತ್ವಾದಿಗಳುಂಟಾಗಿ ತತ್ವವಿಚಾರಂಗೈದೊಡಂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನಾಗಲೀಯದಿಹುದೇ ವರ್ತಮಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧವೆಸುವದು. ಮತ್ತಂ ಮುಂಬೆ ಕೆಲವು ಜನ್ಮಾಂತರವನಿತ್ತಲ್ಲದೇ ತೀರದಾಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಿಶೇಷವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಲೋಕವಾಂಛೆಯೆಂಬ ದೋಷದ್ವಯಯುಕ್ತವಾಗಿರ್ದು ವೇದಾರ್ಥವನರಿದೊಡಂ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನಾಗಲೀಯದಿಹುದೇ ಭಾವಿಪ್ರತಿಬಂಧಮಕ್ಕುಂ.

೧೬೧ ಪ್ರತಿಬಂಧ ನಿವರ್ತಕ

ಬಳಿಕ ಬಂಧತ್ರಯಮಂ ಜಯಿಸಲೋಸುಗವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಉಪರತಿಗಳೆಂಬ ಮುಖ್ಯಸಾಧನಂಗಳನು ಕ್ರಮದಿಂ ಬಿಡದಭ್ಯಾಸಂಗೈಯು

ದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಪ್ಪುದಾಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮೂರಂಗಂಗಳೊಳ
ೂಡಿ ಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪುದವುಗಳಂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೇಳ್ವನದೆಂತೆನೆ:—

೧೬೨ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ವೇದಾಂತ ಶ್ರವಣ ಜನ್ಯಾಧ್ಯಾಸ ವಿವೇಕಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವ ರ್ಶನವೇಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಮಾಗಿರ್ಪುದು ಇದಕ್ಕೆಕಾರಣ, ಸ್ವರೂಪ, ಕಾರ್ಯ ಂಬುವದೇ ಅಂಗತ್ರಯಮಾಗಿರ್ಪುದೆಂತೆನೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶ್ರವಣಾದಿಕವೇ ಾರಣವೆನಿಸುವದು. ಆತ್ಮಾಹಂಕಾರಗಳ ಅಧ್ಯಾಸೈಕ್ಯಮಂ ಬೇರ್ಪಡಿ ುವದೇ ಸ್ವರೂಪವಹುದು. ಬಳಿಕ ಅಹಂಕಾರಗತ ಸಂಸಾರಸಾಕ್ಷಿತ್ವವೇ ಾರ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೬೩ ವೈರಾಗ್ಯಲಕ್ಷಣ

ಬಳಿಕ ಭೋಗಾನಿತ್ಯತ್ವದರ್ಶನ ಜನ್ಯವೈರಸ್ಯಪ್ರಯುಕ್ತ ವಿಷಯವೈ ುಖ್ಯವೇ ವೈರಾಗ್ಯಲಕ್ಷಣಮಹುದದಕೆ ವನಿತಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿತ್ಯ ್ವದೋಷದರ್ಶನವೇ ಕಾರಣಮಹುದು. ಮೇಲಾನಪ್ರಕಾರದಿಂದಾದರವಂ ಡುವುದೇ ಸ್ವರೂಪವಹುದು. ಬಳಿಕ ವಿಷಯಂಗಳಿಗೆರಗದಿಹುದೇ ಕಾರ್ಯ ುಕ್ಕುಂ.

೧೬೪ ಉಪರತಿ

ಬಳಿಕ ಯೋಗಜನ್ಯಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯಪ್ರಯುಕ್ತ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚಲ ುವೇ ಉಪರತಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪುದದಕೆ ಯಮ, ನಿಯಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧಾರಣ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಗಳುಳ್ಳ ಯೋಗವೇ ಕಾರಣಮಪ್ಪುದು. ಚಿತ್ತವು ಸ್ವಸ್ಥಾನದೊಳೇಕಾಗ್ರ ಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಸ್ವರೂಪವೆನಿಸುವದು. ಬಾಹ್ಯಕರಣಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆರಗ ಹುದೇ ಕಾರ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೬೫ ಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಗವಧಿ

ಬಳಿಕ ಕುಡ್ಯವೆಂದರೆ ಗೋಡೆಯೆಂಬರ್ಥವು ದೃಢಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಾನೆಂದರೆ ದೇಹವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಪ್ಪಂತೆ ಸೂರ್ಯನುದಯಿಸಲು

ಬೆಳಕಾಗುವದು ನಿಯತವಾದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನೆಂಬ ಅನಾಹಾರ್ಯ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತ ಪಟುತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಹಕೃತ ದೃಢತರ ನಿಶ್ಚಯಸಿದ್ಧಿಯೇ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಜ್ಞಾನಕ್ಕವಧಿ. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳಂ ಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತೃಣೀಕರಿಸಿ ಅಕಿಂಚಿತ್ಕರವೆಂಬ ಅನಪೇಕ್ಷಾ ಸಿದ್ಧಿಯೇ ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕವಧಿ. ಸುಷುಪ್ತನಂತೆ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಗಳೊಳು ಅವಸ್ಥಾಧರ್ಮಗಳ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲಕಾರ್ಯಸ್ಮೃತಿಹೀನನಾಗಿ ದಗ್ಧಪಟ ನ್ಯಾಯದಿಂದಿಪ್ಪುದೇ ಉಪರತಿಗವಧಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೬೬ ಮೋಕ್ಷಕಾರಣ

ಬಳಿಕವುಗಳೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿಗಳೆಂಬ ಸಿದ್ಧಿತ್ರಯಮನುಕೂಲಿಸೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅಂತಾ ಸಿದ್ಧಿತ್ರಯಮಧಿಕಾರಿಯ ತಪಸಿದ್ಧಿಗೆ ಮಹಾಫಲದಂತಿರಲು ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿಗಳೆರಡುಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿ ಜ್ಞಾನವೊಂದು ಸಿದ್ಧಿಸದಿರಲಾತಂಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಘಟಿಸದಾದೊಡಂ ಮಹಾಸುಖಸ್ಥಾನವಾದೂರ್ಧ್ವಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಹುದು. ಜ್ಞಾನವೊಂದು ಸಿದ್ಧಿಸಿ ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿಗಳುಸಿದ್ಧಿಸದಿರುವಾತಂಗೆ ಮರದಕೊನೆ ಮುರಿದೊಡಲ್ಲಿರ್ಪ ಮನುಜಂಗೆ ಪತನೇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡಾತನವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೀಳ್ವಂತೆ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರುಂ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧನು ದೇಹಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತನಪ್ಪಂ. ಮತ್ತಾತಂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾದರುಂ ವಿದೇಹ ಕೈವಲ್ಯ ಪರ್ಯಂತಮೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧಜನಿತ ಭೋಗಮುಂಟೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿತಮಕ್ಕುಂ.

೧೬೭ ಸಪ್ತಭೂಮಿಕಾಕ್ರಮ

ಬಳಿಕ ಸುಖೇಚ್ಛೆ, ವಿಚಾರಣೆ ತನುಮಾನಸ, ಸತ್ವಾಪತ್ತೆ, ಅಸಂಸಕ್ತಿ, ಪದಾರ್ಥಾಭಾವನೆ, ತುರ್ಯಗಾಮಿ, ಎಂಬವೇ ಸಪ್ತಜ್ಞಾನ ಭೂಮಿಕೆಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೂಢನಾಗಿಹ ಕಾರಣದಿಂ ಶ್ರುತಿ ಗುರುಗಳಿಂದರಿಯ

ಕೆಂಬುವೇ ಶುಭೇಚ್ಛೆಯಹುದು. ಮೇಲೆ ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂ ಜನಿಸಿದ
ಚಿದ್ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಸದಾಚಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ವಿಚಾರಣೆಯೆನಿಸುವದು
ಳಿಕಾ ಶುಭೇಚ್ಛೆ ವಿಚಾರಣೆಗಳ ಬಲದಿಂ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ಕೆಡುವದೇ ತನು
ನಸವೆನಿಸುವದು. ಮೇಲಾಭೂಮಿಕಾತ್ರಯದಭ್ಯಾಸ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಜಾಗ್ರತ್ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವಂ ಕನಸೆಂದು ಕಂಡಾತ್ಮನ ಸನ್ಮಾತ್ರಾನುಸಂಧಾ
ವೇ ಸತ್ವಾಪತ್ತಿಯೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕಾ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚದ ತೋರಿಕೆ
ಡಗಿ ಸುಷುಪ್ತನಂತಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಾವಶೇಷತ್ವವೇ ಅಸಂಸಕ್ತಿಯೆನಿಸು
ದು. ಬಳಿಕ ಸರ್ವವಾಸನಾವಿಲಯದಿಂ ಗಾಢನಿದ್ರಿತನಂತಾನಂದಾತ್ಮಲೀನ
ಯೇ ಪದಾರ್ಥಾಭಾವನೆಯೆನಿಸುವದು. ಮೇಲುಂಟೆನಿಸದಿಲ್ಲವೆನಿಸದೆ
ಹಂಕೃತಿದೋರದೆ ಕೇವಲಜ್ಞಪ್ತಿರೂಪವಾದ ಅದ್ವೈತಪದದಲ್ಲಿ ಬಯಲ
ರಿಗೊಡದಂತೊಳ ಹೊರಗೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದೇ ತುರ್ಯಗಾಮಿಯಕ್ಕುಂ

೧೬೮ ಷಟ್ಸಮಾಧಿಗಳು

ಮತ್ತವಾ ಉಗರತಿಗನುಸಾರಿಗಳಾದ ದೃಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧ, ಶಬ್ದಾನು
ದ್ಧ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕವೆಂಬವೇ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಭೇದದಿಂ ಷಟ್ಸಮಾಧಿಗಳವು
ಳಲ್ಲಿ ಘಟಾದಿವಿಷಯಜಾತದೊಳಾವುದಾನೊಂದನಾದರು ಕುರಿತು ಅದರ
ಮರೂಪಗಳೆಂಬ ಮಾಯಾಂಶಗಳೆರಡನು ಪಿರಿಚಿ ಅಸ್ತಿ ಭಾತಿ ಪ್ರಿಯಗ
ಂಬ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಬ್ರಹ್ಮಾಂಶತ್ರಯವನನುಸಂಧಾನಂಗೈವುದೇ ಬಾಹ್ಯದ
ಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧವೆಂಬ ಸವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತಮಖಂಡ
ಚ್ಚಿದಾನಂದಾದ್ವಿತೀಯ ಸ್ವರೂಪಮಾದುದೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಲದೇ
ಹ್ಯ ಶಬ್ದಾನುವಿದ್ಧ ಸವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯೆನಿಸುವದು. ಮೇಲಾ ಸಮಾ
ದ್ವಯದ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಾಸ್ವಾದನದಲ್ಲಿಯೇ
ನಸ್ಸು ಮಗ್ನವಾಗಿ ನಿಸ್ತರಂಗಸಮುದ್ರದಂತೆ ನಿಶ್ಚಲಾತ್ಮಕವಾಗಿಹುದೇ
ಹ್ಯನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ಮನೋಗತ ಕಾಮ ಸಂಕ
ಲ್ಪಾದಿಗಳೇ ದೃಶ್ಯಂಗಳು; ತಾನವಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನೆಂಬನುಸಂಧಾನವೇ ಅಭ್ಯಂ
ರದೃಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧ ಸವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಸಂಗ ಸಚ್ಚಿ
ನಂದ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಾದ್ವಯಸ್ವರೂಪನೇ ತಾನೆಂದು ಚಿಂತನಂಗೈವುದೆ

ಅಭ್ಯಂತರಶಬ್ದಾನುವಿದ್ಧವೆಂಬ ಸವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯೆನಿಸುವದು. ಮತ್ತ ಮಾಸ್ವಾನುಭೂತ ರಸಾವೇಶದಿಂದ ಆ ದೃಶ್ಯಶಬ್ದಂಗಳೆರಡನುಳಿದು ನಿವಾತ ಸ್ಥಿತದೀಪದಂತೆ ನಿಷ್ಪಂದರೂಪವಾಗಿಹುದೇ ಅಭ್ಯಂತರ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿರ್ಕುಂ. ಇಂತೀ ಆರು ಸಮಾಧಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಾಲವಂ ಕಳೆ ಯುತಿರ್ಪ ಯೋಗಿಶ್ವರಂಗೆ ಮನವೆಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದೊಡಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾ ಧಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೬೯ ಜ್ಞಾನಫಲಚತುಷ್ಟಯ

ಬಳಿಕ ದುಃಖಾಪಸರ್ಪ, ಕಾಮಾಪ್ತಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯತ್ವ, ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ ಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಜ್ಞಾನಫಲಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖಾಭಾವವೆಂಬುವದು ಇಹಪರಲೋಕ ಭೇದದಿಂದ ಇತ್ತೆರನಾಗಿಹುದು. ಅದರೊಳಗೆ ಸ್ಥೂಲಶ ರೀರದಲ್ಲಿ ಕುರೂಪ ದುರ್ಗಂಧ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿಗಳುಂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ತೋ ರುವ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿವಿಕಾರಗಳುಂ, ಕಾರಣ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆಧಿ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಬೀಜಭೂತವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧಸಂತಾಪವೇ ಇಹಲೋಕ ದುಃಖವಹುದು ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಯಾಕಾರ್ಯವಾದ ಶರೀರಾದಿಗಳ ತ್ರಣಿಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂ ಮೇಲೆ ಪರಮಾರ್ಥವಾದ ಭೋಗ್ಯಭೋಕ್ತೃಗಳಿಲ್ಲಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಗಾದುಃಖತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರಲು ಅದೇ ಇಹಲೋಕ ದುಃಖಾಭಾವವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಪುಣ್ಯವೆಂತು ಬರ್ಪುದೋ ಪಾಪವೆಂತು ಪೋಪುದೋ ಎಂಬ ಚಿಂತಿಯೇ ಪರಲೋಕ ದುಃಖವಹುದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಅತಿಥ್ಯಾಪ ವಾದಿಗಳಿಂದವು ಕಳೆದು ಪೋಗೆ ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ತನಗೆ ಕಮಲಪತ್ರೋದಕದಂತೆ ಕರ್ಮದ್ವಯಲೇಪವಿಲ್ಲಾಗಿಯುಂ ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಿ ವಹ್ನಿಯಿಹುದಾ ವಹ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದಂತೆಯುಂ ಕರ್ಮ ದ್ವಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಿಯಿರ್ಪನವ ನೊಳಾ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲಾಗಿಯುಂ ದಾವಾನಲವಡಿಸಿದ ನಗವನಾವ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳುಂ ಪೊಗದಂತೆ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಮಯನಂ ಸುಕೃತಾದಿಗಳು ಸೋಂಕಲ ಮ್ಮವಾಗಿಯುಂ ಅದರಿಂದ ಚಿಂತೆತೋರದಿಹುದೇ ಪರಲೋಕ ದುಃಖಾಭಾವ ಮಕ್ಕುಂ.

೧೭೦ ಕಾಮಾಪ್ತಿ

ಮತ್ತಂ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಸಾರ್ವಭೌಮನಂ ಮೊದಲು
ಂಡು ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾಂತವಾದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಬಯಸಲ್ಪಡುವ ಶತಗು
ೋತ್ತರಾನಂದಗಳೆಲ್ಲಂ ನಿಸ್ಪೃಹನಾದ ವಿವೇಕಿಗುಂಟಾಗಿಯುಂ ಬಳಿಕಾ
ಂದಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಜ್ಞಾನಿಯಿಂದರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶಗಳಪ್ಪುದರಿಂ ಆತಂಗ
ಂಡಾನಂದವು ಸಿದ್ಧಿಸಿತಾಗಿಯುಂ ಅದೇ ಸರ್ವಕಾಮಾಪ್ತಿಯೆನಿಸುವದು.

೧೭೧ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆ

ಮತ್ತಮಾ ವಿವೇಕಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂ ಮೊದಲೇ ಇಹಲೋಕ ಸಂ
ಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತ್ಯ ನಿಷ್ಟನಿವೃತ್ತಿಗಳಿಗೋಸುಗ ಕೃಷಿವಾಣಿಜ್ಯಾ
ಕಮುಂ, ಸ್ವರ್ಗಾದಿಸಿದ್ಧಿಗೋಸುಗ ಯಾಗೋಪಾಸನಾದಿಕಮುಂ ಮೋ
ಸಾಧನ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಗೋಸುಗ ಶ್ರವಣಾದಿಕಮುಂ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧಕರ್ತವ್ಯ
ಾಗಿಹುದೀಗಲೀ ತತ್ವಜ್ಞಾನಾನಂತರದೊಳಾದೊಡೆ ಸಂಸಾರಿಕಫಲ ಭೋ
ಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲಾಗಿ, ಕೃಷಿವಾಣಿಜ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯವಹಾರಮಿಲ್ಲಂ. ಬಳಿಕ
ವಾಕ್ಷಗತ ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪ ಪರಮಾಣುಗಳಾಟವು ಬಯಲ
ಹಾಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದಂತೆ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲ
ವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರದಿಹುತೆಂದು ಅನುಷ್ಠಿಸಲ್ಪಡುಕ್ಕುದಲ್ಲಾಗಿ
ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಯಾಗಾದಿವಾಂಛೆ ತೋರದು. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಾಯಿತಾಗಿ ಶ್ರವಣಾದಿಕವೆಲ್ಲಂ ಕೃತಪ್ರಾಯಮಹುದಿಂದಿದೇ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆ
ಯೆನಿಸುವದು.

೧೭೨ ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಮತ್ತಂ ತನಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟಪುಣ್ಯಪರಿಪಾಕ, ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ, ಗುರೂಪಾ
ಸನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ, ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮವಿವೇಕ, ಅಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತಿ, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾ
ತ್ಕಾರ ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿ, ನಿಜಾನಂದಾದಿಗಳಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬುವ ಕ್ರಮಸಿದ್ಧಿಯೇ
ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆನಿಸುವದು.

೧೭೩ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ

ಬಳಿಕ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ, ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯವೆಂಬವೇ ದ್ವಿವಿಧ ಮೋಕ್ಷಂಗಳವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಿಗೆ ಅಹಮಾತ್ಮರ್ಗನ್ಯೋನ್ಯಾಧ್ಯಾಸಲಕ್ಷಣಮಾದ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಯು ಶಿಥಿಲತೆಯನ್ನೈದಿತಾಗಿ ಪರಶರೀರದೊಳಗೆಂತಂತೆ ಸ್ವಶರೀರದಲ್ಲಿಯು ದೃಢಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದಿರಲಾಗ ಅನುಭವಸಾಮ್ಯಮಪ್ಪುದರಿಂ ಸಮದರ್ಶನವೆಂಬ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದೊಳು ಸುಪ್ತ, ಬಾಲ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಪಿಶಾಚಕರಂತೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಜಡಲೀನ, ಮೃದುದುರ್ಬಲ, ಶಿಥಿಲಾನಾವಶ್ಯಕ, ಸ್ವೈರನಿರಂಕುಶಾನುಸಂಧಾನವಹುದರಿಂ ದೇಹಾದ್ಯಭಿಮಾನ ತೋರದೆ ಘಟೋತ್ಪತ್ತಿಯಿಂ ಮೇಲೆ ಕೃತಕೃತ್ಯಮಾದ ಕುಲಾಲಚಕ್ರಭ್ರಮಣವು ಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ಷಯಾವಧಿ ಕ್ರಮದಿಂದಲಸಮಾಗುತಿಪ್ಪಂತೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಾಸನಾ ವಶದಿಂ ಹೆದೆಯಿಂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಗಗನವನ್ನೈದುವ ಕೋಲಗತಿಯಿಂ ಹೋಲಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕನಂತೆ ತೋರುತ್ತ ಬದುಕುತ್ತಿಹುದೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯೆನಿಸುವದು.

೧೭೪ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಸಂಗತಿ

ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೋದಯಾನಂತರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂ ಕತ್ತಲೆ ಕೆಡುವಂತೆ ಅಜ್ಞಾನದೊಡನದರ ಕಾರ್ಯಮಾದ ಶರೀರಾದಿಕವಳಿದು ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯಮಾಗಬೇಕಂತಾಗದೆ ಮಧ್ಯನಲ್ಲಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂತಾಗುವದೆಂದೊಡೆ ವಿವೇಕದಿಂ ರಜ್ಜುವಿನಲ್ಲಿ ಆ ಸರ್ಪಭ್ರಾಂತಿ ಕೆಟ್ಟೊಡಂ ತತ್ಕಾರ್ಯಮಾದ ಭಯಕಂಪಾದಿಗಳಿಪ್ಪಂತೆಜ್ಞಾನದಿಂದಜ್ಞಾನವಳಿದೊಡಂ ಅದರ ಕಾರ್ಯಮಾದ ಶರೀರಾದಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಕಾಲದೊಳು ನಿಶೇಷಮಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನದೊಡಗೂಡಿ ದೇಹಪಾತಮಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಯಹುದಾಗಿಯುಂ ಬಳಿಕಂತಾದೊಡೇನಾಯಿತೆನೆ ಪರಶಿವನಿಂ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಬ್ರಹ್ಮನಿಂ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿ, ಪ್ರಜಾಪತಿಯಿಂ ಮನು, ಮನುವಿನಿಂ ಪ್ರಜೆಗಳರಿದರೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಪರಂಪರೆಯಂ ಪೇಳ್ವ ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿವಿರೋಧಮಹುದಾಗಿಯುಂ, ಮತ್ತಂಬಿಲುಗಾರನಿಂ

ಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಕೋಲು ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯೊಳು ಸಂಧಾನಮಾಡಿರುವದಂ ಬಿಡದಂತೆ ಸಂಚಿತಕರ್ಮಭೋಗವಂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದರು, ಬಿಡಬೇಕಾದ ಕೋಲಂ ಸಂಧಾನವೇಗೊಳಿಸದಂತೆ ಆಗಾಮಿಕರ್ಮಕ್ಕವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದೊಡಂ ಹೆದೆಯಿಂ ತೆಗೆದೆಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದಂತರಾಳದೊಳು ನಿಲ್ಲದೆ ವೇಗಸಂಸ್ಕಾರಬಲವಿರುವ ಪರ್ಯಂತಮುಂ ಪೋಗಿ ಬೀಳ್ವಂತೆ ಫಲಭೋಗಕ್ಕೊಡಂಬಟ್ಟಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರ್ದಿರುವೀ ವರ್ತಮಾನ ಜನ್ಮವೆಂಬ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮವು ನಾ"ಭುಕ್ತಂ ಕ್ಷೀಯತ ಕರ್ಮ ಕಲ್ಪಕೋಟಿ ಶತೈರಪಿ॥ ಅವಶ್ಯಮನುಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಶುಭಾ ಶುಭಂ॥" ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ನಿಯುತಾನುಭಾವ್ಯವಾ ರಲ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿಸಲೋಸುಗವಾಗಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವಾಸನೆ ಅಜ್ಞಾನಲೇಶಭಾವಂಗಳನಂಗೀಕರಿಪುದರಿಂ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯುಂ ಶಿಷ್ಯೋಪದೇಶಾದಿಕಮುಂ ಸಿದ್ಧಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೧೭೫ ಜ್ಞಾನಪ್ರಭಾವ

ಮತ್ತಮಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಾಸನೆಯು ಮಾತ್ರ ಬಿಡದೆನೆ "ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಸ್ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಭಸ್ಮ ಸಾತ್ಕುರುತೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯು ಆ ವಾಸನೆಯನುಂ ಪೋಗಗೊಳಿಸದೇತಕೆನೆ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದೆ ಸುಬುಲ್ಲಸುಂಕಿನಂತುರಿದು ಪೋಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವು ಉಂಡು ತೀರುವದು. ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮವು ಅನಧಿಕಾರಿಯಪ್ಪುದರಿಂ ಫಲಿಸದೆಂದರಿವುದು. ಮತ್ತಮಾ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂ ದಗ್ಧಮಾದ ಕರ್ಮವೇ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗವನೀವುದರಿಂ ಮುಂದೆ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯಮಾಡಲುಳ್ಳದೆಂದೊಡೆ ಹುರಿದ ಚಣಕಾದಿ ಬೀಜವು ಭೋಗಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗದಂ ಜ್ಞಾನಿಯ ಕರ್ಮವು ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗದಿಂದಲೇ ತೀರುವದಾಗಿ- ಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೇತುವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ.

೧೭೬ ಜನ್ಮಾವಧಿ

ಮತ್ತಮಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮವಾದೊಡೆ ಲೋಕಯಾತ್ರೆಗಳನಧಿಕರಿಸಿದ ಅಸ್ಮದಾದಿನರರ್ಗೆ ಏಕದೇಹದಲ್ಲೇ ಭೋಗದಿಂ ಪರಿಹರವಹುದು. ಲೋಕ

ಯಾತ್ರೆಯೊಳಗಧಿಕೃತರಾದ ಮನು ವ್ಯಾಸಾದಿ ಮಹಾಪುರುಷರ್ಗೆ ದಶಸಂಖ್ಯಾಕ ದೇಹಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ತೀರದಾದೊಡಂ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಿರೋಧಾನವಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರಾದಿ ಭೇದಮುಂಟಾದೊಡಂ ನರನಿಗೊಂದೇ ದೇಹಮಿಪ್ಪಂತರಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ.

೧೭೭ ಜ್ಞಾನಿಗೆಭೋಗಸಿದ್ಧಿ

ಬಳಿಕ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಿಗುಂ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಂ ಸಾಧಿಸುತಿರ್ದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆಯುಂ ವಿಷಯಂಗಳಿಗೆ ಸತ್ಯತ್ವಮಂ ಸಂಪಾದಿಸುತಿರ್ದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗಕ್ಕೆಯುಂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ವಿರೋಧಮುಂಟಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಗೆಂತು ಭೋಗ ಸಿದ್ಧಿಯಿಹುದೆನೆ ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಜಾಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂ ವನಿತಾದಿ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ತೋರ್ಕೆಗಳಿಂ ಮೈಥುನಾದಿ ವಿಸ್ಮಯಾದಿ ನಿಜಭೋಗವಹುದೆ ತಂತೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗದೊಳು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸತ ತ್ವಮುಂಟಾದಲ್ಲದಾಗದೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲಾಗಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗಕ್ಕೆಯು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆಯುಂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲದರಿಂಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗ ಮುಂಟೆಂದು ವಿದಿತವಕ್ಕುಂ.

೧೭೮ ಭೋಗದೃಷ್ಟಾಂತ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಿ ಕೆಟ್ಟಾಕ್ಷಣವೇ ಶುಕ್ತಿಯ ರಜತಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಪ್ಪಂತೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದಜ್ಞಾನವಳಿದಾಗಲೇ ಜಗತ್ಪ್ರಪಂಚದ ತೋರ್ಕೆಯೇ ಇಲ್ಲಾಗಿ ವಿವೇಕಿಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗವೆಂತಪ್ಪುದೆಂದೊಡೆ ಶುಕ್ತಿಕಾ ರಜತ ಭಾನಮೆಂಬಿದು ನಿರುಪಾಧಿಕ ಭ್ರಮೆಯಪ್ಪುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಾಗಲೇ ರಜತಸ್ವರೂಪ ಮಿಥ್ಯೆಯಹುದು. ಈ ಸೋಪಾಧಿಕ ಭ್ರಮೆಯೊಳಂತಲ್ಲವದೆಂತೆನೆ ತಿಳಿಗೊಳನ ತೀರದಲ್ಲಿರ್ದ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನಾ ಜಲದೊಳಧೋಮುಖನಾಗಿರ್ಪುದು ಪುಸಿಯೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವೇಕತತ್ಪರನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತ ಧೋಮುಖರೂಪು ತೋರುತಿರ್ಪಂತೆ ಅಹಂಕಾರ ಸಂಬಂಧಮಾದ ಜೀವ ಭಾವಾದಿಕವೇಮಿಥ್ಯೆ. ಸತ್ಯಮಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೇ ತಾನೆಂದರಿದರೂ ಜೀವತ್ವಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವಿಹುದಾಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗ ವ್ಯವಹಾರ ಮಂಗೀಕೃತಮಕ್ಕುಂ.

೧೭೯ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಸದ್ಗುಣ

ಮತ್ತಮಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಂಗೆ ಮೈತ್ರಿ, ಕರುಣೆ, ಮುದಿತೆ, ಉಪೇಕ್ಷೆ, ಎಂಬ ಸದ್ಗುಣಚತುಷ್ಟಯ ಮುಂಟವರಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರುಷರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವೇ ಮೈತ್ರಿಯೆನಿಸುವದು. ದುಃಖಾತ್ಮಕರಲ್ಲಿ ಮರುಕವೇ ಕರುಣೆಯೆನಿಸುವದು. ಪುಣ್ಯಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವೇ ಮುದಿತೆಯೆನಿಸುವದು. ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗ ದ್ವೇಷಾದಿಕವಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ಉಪೇಕ್ಷೆಯೆನಿಸುವದು.

೧೮೦ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಪ್ರಯೋಜನಪಂಚಕ

ಬಳಿಕ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಂಗೆ ಜ್ಞಾನರಕ್ಷೆ, ತಪಸ್ಸು, ಸರ್ವಸಂವಾದ, ದುಃಖ ಸಂಕ್ಷಯ, ಸುಖಾವಿರ್ಭಾವವೆಂಬವೇ ಪಂಚಪ್ರಯೋಜನಂಗಳವುಗ ಳೊಳು ವಾಸನಾಕ್ಷಯ ಮನೋನಾಶಂಗಳಿಂ ಬುದ್ಧಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರ್ಪುದೇ ಜ್ಞಾನರಕ್ಷೆಯೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕದರತ್ತಣಿಂ ಕರಣೈಕ್ಯದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯೈಕಾಗ್ರ ತೆಯೇ ತಪಸ್ಸೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕಾ ತಪೋನಿಷ್ಠನಂ ಆಬಾಲಪಂಡಿತಮಾಗಿ ಸರ್ವರುಂ ಯೋಗಿಶ್ವರನೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂ ಬಹುಮಾನಂ ಗೈವುದೇ ಸರ್ವಸಂವಾದವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕ ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಸ್ಮಿತೆ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಅಭಿನಿವೇಶಗಳೆಂಬ ಪಂಚಕ್ಲೇಶಂಗಳಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ದುಃಖಸಂಕ್ಷಯ ವೆನಿಸುವದು. ಬಳಿಕಾ ಸಾಧನಗಳಿಂದಾತಗೊಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಿಲ್ಲದಿರು ವದೇ ಸುಖಾವಿರ್ಭಾವವೆನಿಸುವದು. ಇಂತೀ ಪ್ರಯೋಜನಂಗಳೈದರೊಳು ಜ್ಞಾನಿಯು ನಿರುಂಕುಶವೃತ್ತಿಯಪ್ಪುದರಿಂದಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದಿಹ ಸುಖಾವಿರ್ಭಾ ವವೇ ಮುಖ್ಯಮೆಂಬು ಪೇಳ್ಕುಂ.

೧೮೧ ಜ್ಞಾನಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಬಳಿಕ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗನುಗ್ರ ಹಾರ್ಥವಾಗಿ ನಟನೆಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳಿಗೊಳಪಡದೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿಪ್ಪು ದೆಂತೆನೆ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗಭಿರುಚಿಯುಂಟಾಗಬೇಕಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾಮ, ಅಸದ್ವಿಷಯದೊಳು ಕ್ರೋಧ ಅಪಾತ್ರಂಗೆ ಕೊಡ

ಬಾರದೆಂಬುದರಿಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯಂ ಪೇಳ್ವುದರೊಳು ಲೋಭ, ಪರರಿಗುಪಕೃತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರಿಂ ದುಃಖಿಗಳೊಳು ದಯೆ ಎಂಬ ಮೋಹ, ಶಬ್ದವಿಷಯಗಳಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸದೆ ಶಿಷ್ಟನಾಗಿರುವೆನೆಂಬ ಮದ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ಗೆಲ್ವೆನೆಂಬ ಮಾತ್ಸರ್ಯವೆಂಬಿವಂ ನಟಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾದ ದೃಢತರಮಪ್ಪ ಶಾಂತಿ, ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ಸರ್ವಭೂತಸಮತ್ವ, ವೈರಾಗ್ಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮನಿಷ್ಠೆ, ನಿಶ್ಚಲಸ್ಥಿತಿ, ಅಹಂಕಾರಮಮಕಾರವರ್ಜ, ನಿತ್ಯಸಂತುಷ್ಟಿ, ಭಯಶೋಕರಾಹಿತ್ಯ, ಪಾರಿಶುದ್ಧ್ಯ ತನ್ನಂತೆ ಶಿಷ್ಯನಂ ಮಾಳ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬೀ ಹನ್ನೆರಡು ಗುಣಗಳುಂ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಕ್ಕುಂ.

೧೮೨ ಗುಣಪ್ರಾಚುರ್ಯ

ಬಳಿಕ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಎಂಥವರ ಸಹವಾಸ ಮಾಳ್ಪನಾವಾವ ಗುಣಂಗಳೊಳಗಭಿರುಚಿ ಲೀಲಾನಟನೆಯಂ ಮಿಗೆ ತೋರ್ಪನೆನೆ ಅಹಿಂಸೆ, ಪರೋಪಕಾರ, ಶೌಚ, ತಪಸ್ಸು, ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ದಾಂತಿ, ತಿತಿಕ್ಷೆ, ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಮೃದುತ್ವ, ವಿರಕ್ತಿ, ಪುಣ್ಯ, ವಿವೇಕ ಪಾರಿಶುದ್ಧ್ಯ ಶ್ರವಣಾದಿ ಸಾಧನ, ದೀನತ್ವ, ದೈವಭಕ್ತಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳಂ ತೋರಿ ಎಂತವರುಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡುತಿರ್ಪಂ.

೧೮೩ ಜ್ಞಾನಿಯಿಂದೀಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನ

ಮತ್ತಮಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಿದ್ದ ದೇಶದೊಳು ನಿರುಪದ್ರವವಾಗಿರ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಶಿಷ್ಯರು, ಭಕ್ತರು, ಉದಾಸೀನರು ಪಾಪಿಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ತೆರನಾದ ಜನಗಳುಂ ಜ್ಞಾನಿಯಿಂದನುಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರದೆಂತೆನೆ- ತತ್ವೋಪದೇಶಂಗೈವ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯುಂ, ಬಳಿಕನುರಾಗದಿಂದಾತನಂ ಆರಾಧಿಸುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಸುಕೃತಾತಿಶಯಮುಂ, ಬಳಿಕಾತನ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಯಂ ಕಂಡ ಉದಾಸೀನಂಗೆ ಪುಣ್ಯಕೃತ್ಯಾಭಿರತಿಯುಂ, ಬಳಿಕಾತನ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಾದಿಗಳಿಂ ಪಾಪಿಗೆ ಪಾಪಕ್ಷಯಮುಂ ಸಿದ್ಧಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೧೮೪ ಉಪದೇಶ ಸಂಗತಿ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಕವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಿಂ ವೇದಾಂತವಾಕ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಪ್ರಮಾಣ ಅನುಕೂಲತರ್ಕ, ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂ ಯತ್ನಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಾದಿಕವೆಂತುಘಟಿಸುವದೆನೆ–ಅತಿರೋ ಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಪ್ಪುದರಿಂ ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೀಶ್ವರಂಗೆಅನುಗ್ರಾಹ್ಯ ನಿಗ್ರಾಹ್ಯವು, ಜನರ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವಶದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹ ನಿಗ್ರಹಚೇಷ್ಟೇ ದೊರಕೊಂಬಂತೆ ಸಾಧಕರ ಸುಕೃತಾದಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂ ಜ್ಞಾನಿಯಿಂದುಪದೇ ಶಾದಿಗಳವೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧಮುಕ್ಕುಂ.

೧೮೫ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರ ಪ್ರಾರಬ್ಧವು

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಿಂತು ಪೇಳ್ದ ಲಕ್ಷಣದಿಂದಿರದೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಬಲದಿಂ ಬಹುಪ್ರಕಾರಮಾಗಿರ್ಪರದೆಂತೆನೆ–ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಬುವದು ತೀವ್ರವೆಂತಲೂ, ಮಧ್ಯವೆಂತಲೂ, ಮಂದವೆಂತಲೂ, ಸುಪ್ತವೆಂತಲೂ, ನಾಲ್ಕು ತೆರನಾಗಿಹುದದರಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೂ ಭೋಗದಲ್ಲಿಯೇತತ್ಪ ರನಾಗಿ ಪಶುವಿನಂತಾತ್ಮ ಪ್ರೀತನಹುದೇ ತೀವ್ರಸಂಸ್ಕಾರವೆನಿಸುವದು. ಭೋಗವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ "ಗರ್ಜ್ಜ ತಿಷ್ಠ ಸ್ವಪ ಜಿಘ್ರ" ಎಂಬಂತೆ ಸರ್ವದಾ ತಾನಾತ್ಮತತ್ಪರನಾಗಿ ಬಾಲಕನಂತೆ ವಿನೋದದಿಂದಿರ್ಪುದೇಮಧ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವೆನಿಸುಸುವದು. ಸಕಲಭೋಗವನುಳಿದು ಪರಮಾತ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ತತ್ಪರನಾಗಿ ಸುರತಸುಖಿ ಮಿಥುನದಂತೆ ನಿಜಾನಂದದಿಂದಿರ್ಪುದೇ ಮಂದ ಸಂಸ್ಕಾರವೆನಿಸುವದು. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಾರವಳಿದು ನಿರುಪಾಧಿಕಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ತತ್ಪರನಾಗಿ ಪರಮುಕ್ತನಂತೆ ಪರಮ ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪುದೇ ಸುಪ್ತಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕಿಂತು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವಿಚಿತ್ರವಿಲ ಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಶದಿಂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು ನಾನಾವರ್ತನಂಗಳಿಂದಿದ್ದರೂ ರುಜು ಕುಟಿಲ ಗತಿಗಳು ನದಿಗಳು ಕಡಲೊಳಗೊಂದಪ್ಪಂತೆ ಕಡೆಯೊಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ಮಾಗಿರ್ಪ ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯಸುಖವೊಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಪಡೆವ ರೆಂದು ಸಿದ್ಧಮುಕ್ಕುಂ.

೧೮೬ ಪ್ರಾರಬ್ಧತ್ರಯವು

ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧ; ಅನಿಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಪರೇಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧವೆಂಬ, ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಾರಬ್ಧಂಗಳುಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂನಿವಾರಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿರ್ಪವವು ಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಥ್ಯಸೇವನಾದಿಕದಿಂ ತನಗೆ ಬಪ್ಪನರ್ಥವನರಿತಿದ್ದರುಂ ರಾಗೋತ್ಕರ್ಷದಿಂ ಬಿಡಲೀಯದೇ ಮಾಡಿಸುವದೇ ಇಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನಿಸುವದು. ತಾನು ಮಾಡಲೊಲ್ಲೆನೆಂದರೂ ಸಿಟ್ಟಡರ್ದು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕ್ಷಿಪ್ರಾನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಲಾತ್ಕರಸಿ ಹಿಂಸಾದಿ ಪಾಪಕರ್ಮವಂ ಮಾಡಿಸುವದೇ ಅನಿಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನಿಸುವದು. ತನಗಿಚ್ಛಾನಿಚ್ಛೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೆಂಬುವದು ಬಿಡದೆ ಸುಖದುಃಖಾದಿಕವನುಣಿಸುವದೇ ಪರೇಚ್ಛಾಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನಿಸುವದು.

೧೮೭ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು

ಇಂತು ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ವಿಧ್ವಸ್ತದ್ವೈತಬಂಧ ರಹಿತನದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತರಾದ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಚರ್ಯೆಗಳಿಂ ಪ್ರಾರಬ್ಧವನನು ಭವಿಸುವರದೆಂತೆನೆ ಕೃಷ್ಣೋ ಭೋಗೀ ಶುಕಸ್ತ್ಯಾಗೀ ನೃಪೌ ಜನಕರಾಘವೌ।ವಶಿಷ್ಠಃ ಕರ್ಮಕರ್ತಾಚ ಪಂಚೈತೇ ಜ್ಞಾನಸಮ್ಮತಾಃ॥ ದತ್ತಾತ್ರೇಯಸ್ತಥೋನ್ಮತ್ತಃ ಪ್ರಲ್ಹಾದೋ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಧೀಃ। ನಾರದೋ ಗಾನಲೋಲಸ್ತು ಸನಕಾದ್ಯಾಸ್ತು ಯೋಗಿನಃ ॥ ಹನುಮಾನಪಿ ದೂತೋ ಭೂಜ್ಜಿವನ್ಮುಕ್ತಾ ಇಮೇ ಮತಾಃ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸನಕ, ಜನಕ, ಭಾರತ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ, ಶುಕ, ವಾಮದೇವ, ಗೌತಮ, ಪ್ರಲ್ಹಾದ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವಶಿಷ್ಠ, ದೂರ್ವಾಸ, ನಾರದ ಸೌಭರಿ, ಭೃಗು, ದಧೀಚಿ, ಶ್ವೇತಕೇತು, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭರದ್ವಾಜ, ಶಕ್ರ, ರಾವಣ, ಬಾಣ, ವೃಷಭ ಭರತಾದಿಗಳ ವರ್ತನಾಭೇದಂಗಳೇ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿರ್ಕುಂ.

೧೮೮ ಜ್ಞಾನ್ಯಜ್ಞಾನಿಭೇದ

ಬಳಿಕಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗವನಂಗೀಕರಿಸೆ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೇನು ಭೇದವೆಂದೊಡೆ ವ್ರಾತ್ಯಶ್ರೋತ್ರಿಯರ್ಗೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪರಿತ್ಯಾಗ, ವೇ

ಾಧ್ಯಯನ ಯುಕ್ತತೆಗಳಿಂದಲೇ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ನಿದ್ರಾಹಾರಾದಿಗಳಿಂ ಭೇದ ತೋರದಂತೆ ಅಜ್ಞಾನಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೃದಯ ಗ್ರಂಥಿಯ ಸಂಬಂಧಾಸಂಬಂಧಗಳಿಂ ಭೇದವೈಸೆ ಭೋಗಸ್ಥಿತಿಯಿಂ ಭೇದವಿಲ್ಲದಿರ್ಕು೦

೧೮೯ ಸ್ವನಾಶಪ್ರಯುತ್ನೋಪಪತ್ತಿ

ಬಳಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗೆ ವ್ಯಾಘ್ರಸಂದಷ್ಟನಂತೆ ಜೀವತ್ವಂ ಕೆಡುಗುವುದಾಗಿ ತನ್ನ ನಾಶಕ್ಕೆಂತು ಜೀವಂ ಪ್ರವರ್ತಿಪನೆಂದೊಡೆ ಎಂತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವದಭಿವಾಂಛೆಯಿಂ ಭೃಗು, ಅಗ್ನಿಗಂಗೆ ಪ್ರಯಾಗ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾಪಥಗಳಲ್ಲಿ ನರತ್ವಪರಿತ್ಯಾಗವನಂಗೀಕರಿಸುತಿರ್ಪ ನರರಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ದಿಂದಿರಲೋಸುಗವಾಗಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂ ತನ್ನ ನಾಶವನೊಡಂಬಡುತಿರ್ಪನೆಂಬುದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಕ್ಕುಂ.

೧೯೦. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಪ್ರಶಂಸೆ.

ಬಳಿಕ ವ್ಯಾಸಾದಿಗಳಂತೆ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾವಾತಂಗುಂಟಾತನೇ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಬ್ಬನಿಲ್ಲೆನಲಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವೈಸೆ, ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಫಲವಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಂಬುದು. ಬಳಿಕಂತಾದೊಡೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಪವೇ ಮೂಲವೆಂಬ ಶ್ರುತಿಯುಂಟಾಗಿ, ತಪೋರಹಿತನಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೆತ್ತಣದೆನೆ-ಶಾಪಾದಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಕಾಮ್ಯತಪದಿಂ ದನ್ಯವಾದ ನಿಷ್ಕಾಮ್ಯತಪಸ್ಸಿನಿಂ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಹುದೆಂದು ಪರಾಮರ್ಶಂಗೈಯಲಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ವ್ಯಾಸಾದಿಗಳಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳೆರಡುಂ ಉಂಟೆನಲವರ್ಗೆ ಉಭಯವಿಧತಪಮುಂ ಸಿದ್ಧಿಸಿತಾಗಿ ಜ್ಞಾನಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೆರಡೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿಹವು. ಬಳಿಕೊಂದೇ ತಪವನಾಚರಿಸಿದೊಡಾತಂಗೊಂದೇ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಶಾಪಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಿಲ್ಲದ ವಿಧಿಶೂನ್ಯನಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯುಂ ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠರೆಲ್ಲರುಂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿಹರಲಾಯೆನಲಾ ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠರ್ಗೆಯುಂ ವಿಷಯಲಂಪಟರಾದ ಪಾಮರರಿಂ ನಿಂದ್ಯತ್ವಮುಂಟಪ್ಪುದರಿಂ ವೈಷಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಮಾ

ವಿಷಯಲಂಪಟರಿಂದಾದ ನಿರಾಕರಣದಿಂ ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠರಾದ ಶಿಷ್ಟರ್ಗಾವ ಹಾನಿಯೆನೆ ದೇಹವೇ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠರ್ವರ್ಗಳ್ಪ ದೂಷಣದಿಂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುವದೇ ಯಥಾರ್ಥ ಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಲೌಕಿಕನಪ್ಪುದರಿಂ ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ತವಕದಿಂ ವಿದ್ವದವಿದ್ವದವಸ್ಥೆ ಯೊಳಿರ್ದೊಡಂ ಮಾರುತನಿಂ ಶ್ರಿತಾಶ್ರಿತ ಮೇಘ ಪಟಲ ಗಗನದಂತೆ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲನಪ್ಪಂ. ಮತ್ತಮಾ ಅದೃಷ್ಟ ವೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕನಿಂದ ದತ್ತಮಾದ ಸ್ರಕ್ಚಂದನಾದಿ ಭೋಗಸ್ವೀಕಾರಮಿ ರ್ದೊಡಂ ಜನಿಭರ್ತುವಿನೊಡನೆ ಸುರತಂಗೈವ ಪುಂಶ್ಚಲಿಯಂತೆ ಪರಾಗತೆ ಯಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಂ ಮೂಢನಂತೆ ಕಲಾಭಿಜ್ಞತ್ವದೊಳ್ ಮಾನಸನಾಗಿರ್ದೊಡಂ ಕಲ್ಪಿತ ದ್ವೈತ ಪರಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವೈಖರೀ ವಿಷಯದೊಳಲಸನಪ್ಪಂ. ಮತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತವನರಿಯದ ಬಹುಭಾಷಣನಂತೆ ಏನನುಡಿದರದುವೇ ಗೂಢಾಭಿಪ್ರಾ ಯಗರ್ಭಿತಮಾದ ಸತ್ಯಾದ್ವೈತನಿಷ್ಠಾ ನಿಗಮಾಭಿಪ್ರಾಯಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತ ಮಾಚಾರ್ಯನಂತೆ ಶಿಷ್ಯರನುಪದೇಶಿಸುತಿರ್ದೊಡಾತ್ಮನು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನಪ್ಪು ದರಿಂ ಬೋಧ್ಯ ಬೋಧಕತ್ವವೇ ಮಾಯಾ ರಚನಾತ್ಮಕವೆಂಬ ಕೃತನಿಶ್ಚಯ ದಿಂ ಗಗನವಾಣಿಯಂತೆ ಗುರುತ್ವಾಭಿಮಾನರಹಿತನಪ್ಪಂ. ಮತ್ತ ಮುನ್ಮತ್ತ ನಂತೆ ಅನುದಿತ ವಕ್ತ್ರನಾದೊಡಂ ದ್ವೈತಭಾವವಳಿದಾತ್ಮಾರಾಮನಪ್ಪುದರಿಂ ಸುರತಾಂತದೊಳಗೆ ರತಿ ಕಾಮಾಸ್ತಕ ಮಿಥುನವಾಕ್ಯದಂತೆ ಅನಭಿದೇಯ ವಿಷಯನಕ್ಕುಂ ಮತ್ತಂ ಪುತ್ರವಿಯೋಗಾನುಭವಮುಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ್ಯಜನ ದಂತೆ ಶೋಕಂಗೈಯಲದೇ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶಗಳೆಂದಾ ಲೋಚನಂಗೈಯದೇ ಕಲ್ಪಿತಸಾಧಕಾವಸ್ಥೆಯೊಳ್ ದಂಡಿತ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಧರ್ಮವಿಷಯಮಾದ ಕರುಣಾರಸಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಂ ವಿಕೃತ ಬಹುರೂಪ ದರ್ಶನ ವಿನೋದದೊಳಟ್ಟಹಾಸಂಗೈದೊಡಂ ವಿಚಿತ್ರ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾದಿ ವ್ಯವ ಹಾರಮುಂ ಸತ್ಯವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಪ ಮೀಮಾಂಸಾದಿದರ್ಶನ ವಿಷಯಮಾದ ಪರಿಹಾಸಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಂ ವಿಟನಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲನಾಗಿರ್ದೊಡಂ ಪೂರ್ಣೈಕ ಸ್ವಭಾವನಪ್ಪುದರಿಂ ನಿಜಾನಂದಾನುಭವಿಯಪ್ಪಂ ಮತ್ತಂ ಪಿಶಾಚಗ್ರಹಾ ವಿಷ್ಟನಂತೆ ಗಡಗಡನೆ ನಡೆದೊಡಂ ಪೂರ್ಣೈಕಸ್ವಭಾವನಿಷ್ಠನಪ್ಪುದರಿಂ ವಿರ ಹಿಯ ಗಮನದಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಮಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಂ ಶತ್ರುವಿನಂತಾ

ತನಂ ಕ್ರೋಧದಿಂ ಸಂತಾಪಂ ಬಡಿಸಿದೊಡಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಾಹಕಾಗ್ನಿಯಂತೆ
ಶಿಷ್ಟ ಫಲಸಂಪತ್ತಿಗಾತನನಾಶ್ರಯಂ ಮಾಡುವಾತನೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸಂ
ಯ್ಯಲ್ ಪೇಳ್ಕುಂ.

೧೯೧. ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯ.

ಅನಂತರದೊಳಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು ಮಾವದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಮಾವುದಾ
ಂದು ಶರೀರಂ ಬಡೆಯದೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದಿಂದಿಹುದೇ
ದೇಹಕೈ ವಲ್ಯಮಕ್ಕುಂ. ಬಳಿಕ ವಿದೇಹಕೈವಲ್ಯವನ್ನೈದುವ ಕ್ರಮವೆಂ
ದೊಡೆ:– ಆವನಾದಡೋರ್ವ ಮುಮುಕ್ಷುವಿಗೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಬ
ದಿಂ ಧರ್ಮೋತ್ಕರ್ಷಮುಂಟಾಗಿಯದರಿಂ ಸರ್ವಪಾಪ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗೆ ಬಳಿ
ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಪ್ಪುದದರಿಂ ಸಂಸಾರದೋಷದರ್ಶನವದರಿಂ ವಿಷಯವಿರ
ಯದರಿಂ ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆಯದರಿಂ ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮೋಪರತಿಯದರಿಂ
ೋಗಸಿದ್ಧಿಯದರಿಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾಭಿರತಿಯದರಿಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿ ಮಹಾ
ಕ್ಯವಿಚಾರವದರಿಂದ ದ್ವೈತಜ್ಞಾನವದರಿಂದವಿದ್ಯಾನಾಶವದರಿಂ ಕಲ್ಪಿತ
ತಭ್ರಾಂತಿನಷ್ಟವಹುದದರಿಂ ಶುಭಾಶುಭಬುದ್ಧಿ ಪರಿತ್ಯಾಗವದರಿಂ
ಗದ್ವೇಷಹಾನಿಯದರಿಂ ವಿಧಿನಿಷೇಧನಾಶನವದರಿಂ ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿಮೋ
ನವದರಿಂ ದೇಹವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಯದರಿಂ ಸರ್ವಪಾಪ ಮೂಲಾಜ್ಞಾನವಾಸನಾನಾ
ವಹುದದರಿಂ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷಮಾದ ಚರಮಮಪ್ಪ ಪುನರಾವೃತ್ತಿರಹಿತ
ಾದ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರ ಪರ್ಯವಸಾನಮಪ್ಪ ನಾಮ, ಜಾತಿ, ಕ್ರಿಯಾವಾಸನೆ
ಗದ ಮನೋವಾಗಗೋಚರಮಪ್ಪ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಮಾದ ವಿದೇ
ಕೈವಲ್ಯಮಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಪುದೇಶ್ರುತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಾದ
ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ಕೈವಲ್ಯೋಪಾಯ ಕಥನಮೆಂಬ
ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ

ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣಾಂಶ

೧. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ತಾರತಮ್ಯ.

ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಪತಂಗಜಾತಿಯಿಂ ಪಶುಗಳಧಿಕವು। ಆಪಶುಗಳಿಂ ಮನುಷ್ಯರಧಿಕರು! ಆಮನುಷ್ಯರಿಂ ದ್ವಿಜರಧಿಕರು। ಆ ದ್ವಿಜರಿಂ ವಿಪ್ರರಧಿಕರು। ಆವರಿಂ ಕೃತಬುದ್ಧಿಗಳಿಧಿಕರು। ಅವರಿಂ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಿಗಳಧಿಕರು। ಅವರಿಂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಧಿಕರು। ಅವರಿಂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಧಕರು। ಆ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶಿವಾರ್ಚಕರಧಿಕರು। ಅವರಿಂ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಿಗಳಧಿಕರು। ಆ ಲಿಂಗಾಗ ಸಂಗಿಗಳಿಂ ಷಟ್ಸ್ಥಳಜ್ಞಾನಿಯಾದ ವೀರಶೈವನೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನು। ಅವರಿಗೆ ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಂದ ಷಟ್ಸ್ಥಳಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವೀರಶೈವರೇ ವಂದಿಸಲು ಪೂಜಿಸಲುಯೋಗ್ಯರಹುದೆಂದು ಕ್ರಿಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಮುಕ್ಕಂ.

೨. ನೀತಿಸಂಗ್ರಹ.

ಸಂಸಾರಿಯಾದ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅವಿರುದ್ಧಮಾಗಿ ಲೋಕಯಾತ್ರೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶಿವಪದವಂ ಸೇರಬೇಕಾಗಿ, ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ನೀತಿಗಳಂ ತಿಳಿದು, ಅನರ್ಥಗಳಿಗೊಳಗಾಗದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಪ್ರಯೋಜಕಮಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕದೆಂತೆನೆ ಆಳುವವರಿಗಾಗ್ರಹಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಬಾರದು। ಗುರುಹಿರಿಯರಾಜ್ಞೆಯಂಮೀರಬಾರದು। ಬಾಲನಾದರೂ ಯುಕ್ತಮಾಗಿ ನುಡಿಯಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು। ಕೂಟಕೃತ್ಯವಂ ಕೂಟವಿರೋಧವಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಮಂ ಜಯಿಸಬೇಕು। ವಿವೇಕವಂ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕು। ಕ್ಷಮೆಯಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು। ತಾನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರ್ಪೆನೆಂದು ವಿದ್ಯೆಯಂ ಧನವಂ ಕೂಡಿಡಬೇಕು। ತಾನು ಕ್ಷಣಜೀವಿಯೆಂದು ಧರ್ಮಸಂಗ್ರಹಮಂ ಮಾಡಬೇಕು। ಆದ

ಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಪಾತ್ರದೊಳುಪಕರಿಸಬೇಕು। ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ವಿಷಯವಂ ನೆಲೆ
ಳಿಸಲು ಸಟಿಯಾದರುಂ ನುಡಿಯುಲಕ್ಕುಂ॥ ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿ
ದರೂ ನಿಜಧರ್ಮವಂಬಿಡಲಾಗದು। ನಿಷ್ಠುರವಾಡಬಾರದು । ದುರ್ಜನರಂ
ರೆದು ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗದಲಿರಬೇಕು। ಕಾಲವಂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆಯಬಾ
ದು। ಸದಾ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಗಳಂ ಸಾಧಿಸುತಿರಬೇಕು। ಪುರಾತ
ನ ಪದ್ಧತಿಯಂ ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕು। ಕಷ್ಟಕಾಲದೊಳು ಧೈರ್ಯವಂ ಬಿಡ
ಾರದು। ವಿಚಾರದಿಂ ಲೋಕಾನುಭವವಧಿಕವಾಗಿರಬೇಕು। ಅತಿಥಿಗಳಂ
ತ್ಕರಿಸದೆ ಕಳುಹಬಾರದು। ಶತ್ರುಗಳ ಅನ್ನವಂ ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು। ವಸ್ತ್ರಶೋ
ತವಾದ ನೀರಂ ಕುಡಿಯಲಕ್ಕುಂ। ಸತ್ಯಪೂತವಾದುದಂ ನುಡಿಯುಬೇಕು।
ತ್ಮಪೂತವಾದುದಂ ಮಾಡಬೇಕು। ಸಂದೇಹಗೊಂಡು ಆರಂಭಿಸಬಾರದು
ಾಲ್ಯದೊಳು ವಿದ್ಯೆಯಂ ಕಲಿಯಬೇಕು। ಯೌವನದೊಳು ಧನಾರ್ಜನ
ಂ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಗಳಂ ಪಡೆಯಬೇಕು। ವಾರ್ಧಿಕದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತತ್ವ
ಂ ಶಿವಧ್ಯಾನರತನಾಗಿ ಜ್ಞಾನವಂ ಪಡೆಯಬೇಕು। ಶಿವಯೋಗದಿಂದಂತ್ಯ
ಾಲದೊಳು ತನುವಂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು। ಮೈತ್ರ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತಿಗಳಿಂ ಅಂತಃಕರಣ
ಂ ಶೋಧಿಸಬೇಕು । ಮಹಾಜಪಥವಂ ಮೀರಲಾಗದು। ಅಪವಾದಕ್ಕಂಜ
ೇಕು। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಹಸವಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಮಾಂದ್ಯವಂಬಿಟ್ಟು ಜಾ
ರೂತೆಯಿಂ ಪ್ರಯತ್ನಪರನಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹವಂ ಧೈರ್ಯದಿಂದಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಂದು
ೀತಿಯಿಂ ಕಾರ್ಯಗೆಲ್ಲಲಹುದು। ಪರಲೋಕ ಚಿಂತೆಯಿರಬೇಕು। ಸರ್ವವಿ
ದಿಂದಲೂ ಆತ್ಮದ್ರೋಹ ಮಾಡಲಾಗದು । ಸತಿಸುತರನತಿಕ್ರಮಿಸದಾಳ
ೇಕು। ಗೋವಿಪ್ರನಾಗರ್ಕಳು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುತಿರಲು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗದು।
ಂಪತ್ತು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕುಸುಮದಂತೆ ಮೃದು ಹೃದಯನಾಗಬೇಕು। ವಿಪತ್ತಡ
ದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಂತೆ ಕಠಿಣಚಿತ್ತನಾಗಿರಬೇಕು। ವೃಕ್ಷಾದಿಕದಂತೆ ಸ್ವಕಾರ್ಯ
ನುಳಿದಾದರೂ ಪರೋಪಕಾರವಂ ಮಾಡಬೇಕು। ಸರ್ವವೂ ದೈವಾಧೀನ
ೆಂದು ನಿರ್ಭಯದಿಂದಿರಬೇಕು। ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವಂ ಬಿಡಲಾಗದು। ಪರರ
ುಣವಂ ಪರಮಾಣು ಸದೃಶವಾದರೂ ಪರ್ವತದಂತೆ ಶ್ಲಾಘಿಸಬೇಕು ।
ಜಗುಣಾತಿಶಯವಂ ಮರಸಬೇಕು। ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆಗಳಂ ಮಾಡ

ಬಾರದು। ದೂರವಾದರ ತಾನು ಸುಖಮಿರ್ಪೆದೆಗೈದಬೇಕು। ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂ ಸತ್ಯಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗದೇನಡಿಸಬೇಕು। ದುಃಖಾತಿಶಯವಾಗೆ ವಿಚಾರಪರನಾಗಬೇಕು। ಪೂರ್ವಿಕರ ಇತಿಹಾಸಗಳಂ ಮನನಗೈಯಬೇಕು। ಸ್ಥಳನೋದಿ ಮಲಗಬೇಕು। ಶಾರೀರಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವ್ಯತಿರೇಕಗೊಳಿಸಲಾಗದು। ಸಾಲವಂ ರೋಗವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳಬೇಕು। ವೈದ್ಯನೊಳು ವಿರೋಧವಾಗಬಾರದು। ಪಗಲುತ್ತರ ಮುಖನಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖನಾಗಿ ಮಲಮೂತ್ರಗಳಂ ತ್ಯಜಿಸುವಲ್ಲಿಯುಂ ನುಡಿಯಲಾಗದು। ಜಲಾದಿಗಳೊಳು ಮಲಮೂತ್ರಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಮಲಿನವಾಗಿರಬಾರದು। ಗಾಂಭೀರ್ಯವಂ ಬಿಡಬಾರದು। ಮಾನವಂತನಾಗಬೇಕು। ಸಾಕ್ಷಿವಾದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಬಾರದು। ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ ಕುಲದ್ರೋಹಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಉಪಕಾರಿಯೊಳು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರಬೇಕು। ತಾಯಿತಂದೆಗಳಂ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕು। ನಂಬಿದವರಿಂ ತೊರೆಯಲಾಗದು। ವಪಬಿನ ತೈಲಾಭ್ಯಂಜನಮೈಥುನಾದಿಗಳಂದಣ್ಣವತಿ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಷಿದ್ಧದಿನ ವಾರಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಆದಿತ್ಯ ಮಂಗಳ ಗುರು ಶುಕ್ರ ಜನ್ಮವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಕರ್ಮಂಗಳಂ ಮಾಡದೆ ಸೌಮ್ಯಕ್ರಿಯಾಪದನಾಗಬೇಕು। ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರತ್ಯೂಷದೊಳಗೇಳಬೇಕು। ಉದಯಾದಿ ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲಗಳೊಳು ಮಲಗಬಾರದು। ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಮುಖನಾಗಿ ಸತ್ಕರ್ಮವನಾಚರಿಸಬೇಕು! ಮಂಗಳವಾರದೊಳು ಹೊಸಕಾರ್ಯವಂ ಯತ್ನಿಸಬಾರದ। ಬುಧವಾರದೊಳು ಸಾಲವಂತೆಗೆಯಬಾರದು। ಕ್ಷುದ್ರಜಂತುಗಳಂ ಪೋಂಕಲಾಗದು। ಆತ್ಮರಕ್ಷೆಯ ಮರೆಯಬಾರದು। ಬುಧ ಗುರು ಶನಿವಾರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಚಂದ್ರಸ್ವರದಿಂದುಟ್ಟು ಪೊದೆವುದು। ಮಿಕ್ಕವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಸ್ವರದಿಂ ಭೋಜನಂಗೈವುದು। ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಚಂದ್ರಸ್ವರದಿಂ ಭೋಜನಂ ಗೈಯಲಾಗದು। ಅಸಾಕ್ಷಿಕನಾಗಿ ಉಣಲಾಗದು। ತಾಮ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರಪಾನಂ ಗೈಯಲಾಗದು। ಉಪ್ಪುಬೆರಿಸಿ ಪಾಲಂ ಕುಡಿಯಲಾಗದು ಕಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಾರಿಕೇಳವಂ ಕುಡಿಯಲಾಗದು। ವಾಮಕರದಿಂ ನೀರಕುಡಿಯಬಾರದು। ತರ್ಜನಿಯಿಂ ದಂತಧಾವನಮಾಡಲಾಗದು। ಅಡಿಕೆಯ ನೋಡದೆ ಎಲೆಯಂ ತೊಳೆಯದೆ ಸುಣ್ಣಂವಶೋಧಿಸದೆ ತಾಂಬೂಲ ಸ್ವೀಕಾರವಂ ಮಾ

ತಲಾಗದು। ವಾಮಹಸ್ತದಿಂದಲೆ ಕೊಡವಲಾಗದು ।ಮದಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು । ಉತ್ತರಶಿರನಾಗಿ ಮಲಗಬಾರದು । ದಿವಾಮೈಥುನ ದಿವಾನಿದ್ರೆಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು । ದಾಶೀವೇಶ್ಯೆಯರೊಡಗೂಡಲಾಗದು । ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯಾದರೂ ದೇಹಿಯೆಂದು ಹೀನನಬಳಿ ಬೇಡಲಾಗದು। ದೇಹಿಯೆಂದವರಿಗೆ ನಾಸ್ತಿಯೆನಲಾಗದು। ಯಾವದಾಗಲಿ ತನಗೆ ಬರಲುಳ್ಳದೇಬಹುದು ಬಾರದುದನೇನಮಾಡಿದರೂ ಬಾರದಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸಲಾಗದು । ಭಾಗ್ಯಕ್ಷಯಮಾಗೆ ದ್ರವ್ಯಂತೀರುವದಾಗಿ ತ್ಯಾಗಭೋಗಂಗಳನುಳಿದಿರಲಾಗದು। ಧನಕ್ಷಯವನು, ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆಯನುಂ, ಗೃಹಛಿದ್ರವನುಂ, ತನಗಾದವಮಾನವಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗದು। ಸೂಪಕಾರನಂ ವೈದ್ಯನನು, ಮರ್ಮಜ್ಞನಂ ಕೋಪಿಸಲಾಗದು। ಕರೆಯದವರ ಗೃಹಕೆ ಪೋಗಲಾಗದು। ಬೆಸಗೊಗೊಳ್ಳದೇನನುಂ ಹೇಳಲಾಗದು। ಶಿವಾರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನವಂಮಾಡಲಾಗದು। ಪಂಚಸೂತಕಗಳಂ ಪೊರ್ದಲಾಗದು। ಲೌಕಿಕಾಚಾರಮಂ ಮೀರಲಾಗದು। ಜಾತಿಸಂಕರವಂ ಮಾಡಲಾಗದು। ದಾಶೀಭೃತ್ಯರುಗಳನನಶನ ವಸ್ತ್ರದಾನಾದಿಗಳಿಂ ನೋಯಿಸಲಾಗದು। ದೀರ್ಘದ್ವೇಷವಂ ಮಾಡಲಾಗದು। ಫಲವೃಕ್ಷಂ ಮುರಿಯಲಾಗದು। ಪಾಪಕೃತ್ಯವಂ ಮಾಡಬಾರದು। ಧನ ವನಿತಾದಿಗಳ ನಿತ್ಯಮಪ್ಪುದರಿಂ ದೃಢಾನುರಾಗವಂ ಮಾಡಕೂಡದು। ಡಂಬಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೂಜಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದುದೆಲ್ಲಂ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ನೀತಿಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

೩ ಕರ್ತೃತ್ವವಿವೇಕ

೧ ಘಟಾದಿ ಕರ್ತೃತ್ವವು ಕರಣ ಕರ್ತೃತ್ವವೆಂದೆನಿಸಿ ಬದ್ಧಜೀವರ ಸಾಧಾರಣಮಾಗಿರ್ಪುದು। ೨ ಈಶ್ವರ ದತ್ತಶಕ್ತಿಕರಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿಪ್ಪ ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಾದ್ಯತಿಶಯಸಾಧ್ಯಮಾದ ಲೋಕಾಂತರ ನಿರ್ಮಾಣಾದಿ ಕರ್ತೃತ್ವವು ಸ್ಮರಣ ವಿಶೇಷಮಪ್ಪ ಸಂಕಲ್ಪಕರ್ತೃತ್ವವೆನಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಜೀವಸಾಧಾರಣಮಾಗಿರ್ಪುದು । ಕುಮುದ, ಕಮಲ, ಮೇಣ, ವೃತ್ತಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಸಂಕೋಚ, ವಿಕಾಸ, ದ್ರವ, ಶುಷ್ಕಂಗಳೆಂಬ ವಿಷಮ ವಿಕಾರಂಗಳಂ ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನಮಾತ್ರದಿಂ ಮಾಳ್ಪ ನಿರ್ವಿಕಾರನಾದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ

ಯುಂ। ಕಬ್ಬಿಣವಂ ಸೋಂಕದೆ ಶೆಳಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ ಆಯಸ್ಕಾಂತಮಣಿಯಲ್ಲಿಯುಂ। ತನ್ನಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲವಂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಳ್ಪ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿಯುಂ ಸನ್ನಿಧಾನ ಕರ್ತೃತ್ವಮಿಪ್ಪಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಪಶುಪತಿಯುಂ ತನ್ನ ಸಾನಿಧ್ಯ ಮಾತ್ರದಿಂ ಪಂಚಕೃತ್ಯಗಳಂ ಮಾಳ್ಪನೆಂದೀ ಸನ್ನಿಧಾನ ಕರ್ತೃತ್ವವು ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿಪ್ಪುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ॥

೪ ಸಗುಣತ್ವ ಸಮರ್ಥನ

ಶಿವಮಂಗಳ ಗುಣಗಳು ಶಿವಂಗಳ ಹತನದಿಂ। ಶಿವಸ್ವರೂಪಾನತಿರಿಕ್ತಮಾಗಿ।ಬೇರೆ ಗುಣಂಗಳು ತೋರದಿರ್ದರುಂ। ನಿರ್ಗುಣನಾದೀಶ್ವರನಿಂ। ಪಂಚಕೃತ್ಯಗಳಾಗಲ್ಕೆ।ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳುಂಟೆಂಬುದಕೆ। ಪರಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಿರ್ವಿವಿಧೈವಶ್ರೂಯತೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕೀಜ್ಞಾನ ಬಲಕ್ರಿಯಾಚ । ಇಂತೆಂಬುದು ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಯಕಾಮಾದಿ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗಳು ಸಗಣವಂ ಉಪದೇಶಿಪುದಾಗಿ ಶಿವಸಗುಣನೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧಂ.

೫ ಶಿವಜ್ಞಾನಸಾರ

ಶಿವಸ್ಸರ್ವಂ ಎಂಬಾದಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾಗಿ। ಮತ್ತಮಾ ಶಿವನೇ ನಾನು। ಶಿವನೇ ನೀನು ಶಿವನೇ ಇವನು। ಶಿವನೇಯಿದು ಶಿವನೇ ಅದು । ಶಿವನೇಮಾಳ್ಪ ಶಿವನೇ ಮಾಡಿಸುವ । ಶಿವನೇ ಸತ್ಯ ಶಿವನೇ ಧರ್ಮ। ಶಿವನೇ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಶಿವಮಯವಾಗಿ। ಶಿವೇತರವಿಲ್ಲದೆ। ಶಾಂತಿ ಸಮೃದ್ಧಾಮೃತಮಾಗಿರ್ಪುದೇ ಶಿವಜ್ಞಾನಸಾರವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ ।

೬ ಶಕ್ತಿಪಾತಲಕ್ಷಣ

ಮೋಕ್ಷದ ಲವಲವಿಕೆ । ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ । ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ । ಶ್ರೀಗುರೂಪಾಸ್ತಿ । ಶಿವಾಗಮಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೊದಲಾದ ಚಿಹ್ನಗಳುಳ್ಳುದೇ ಶಕ್ತಿಪಾತವು.

೭ ಬಿಂದುವಿನ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಂಗಳು

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ಬಿಂದುವು। ಮಹಾಮಾಯೆ। ಕುಟಿಲೆ। ಕುಂಡಲಿ। ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ। ಪರನಾದ। ಪರಬಿಂದು। ಪರಿಗ್ರ

ಶಕ್ತಿ, ಪರವಿದ್ಯೆ। ಶಬ್ದತತ್ವ। ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ। ಶುದ್ಧಮಾಯೆ। ಶಿವತತ್ವ। ಶಿವ ಲಿಂಗಪೀಠ। ವ್ಯೋಮವಿದ್ಯೆ। ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ। ವಾಗೀಶ್ವರಿ। ಅನಾಹತೆ।ಅಘೋ ವಾಕ್ಕು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಗಳುಳ್ಳದ್ದೆನಿಸಿ ರ್ಪುದು।

೮ ದುರ್ಜೀವನ ದುರ್ವೃತ್ತಿ ದೋಷಗಳು

ಅವಿದ್ಯೆಯೊಳು ಬಿಂಬಿಸಿದ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ ಜೀವವೆನಿಸುವದು. ಈ ಜೀವನು ಲಿಂಗದೇಹದ ಸಂಗದಿಂದ ಪಾಶಬದ್ಧನೆನಿಸಿ। ಸಂಕೋಲಿಯ ಅರಸನಂತೆ ಕಿಂಕರನೆನಿಸಿ। ದಶಮಪುರುಷನಂತೆತನ್ನ ತಾಮರೆತು ಗರಹಿಡಿದವನಂತೆ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಅಪಸ್ವರದಿಂದ ತಾನಾತ್ಮನೆಂಬುದಂ ಮರೆತು। ನಾಸುಖಿ, ನಾದುಃಖಿ, ನಾಪಾಪಿ, ನಾಕರ್ಮಿಯೆಂದು ತೊಳಲುತ್ತ। ಶೆರೆಬಿದ್ದ ಅರಸನಂತೆ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಹುಚ್ಚುಮದ್ದು ತಲೆಗೇರಿ। ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಸಂಕೋಲಿಯೊಳು ಸಿಗಬಿದ್ದು ಮನಾಧೀನನಾಗಿ ನಾನಾಕಲ್ಪನೆಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು । ಅಗಣಿತ ಕರ್ಮಜಾಲದೊಳು ಸಿಲುಕಿ। ನಾನಾ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜಿಗಳಾಗಿ, ಅಶುಚಿ, ಅನಿತ್ಯ, ಅನಾತ್ಮ,ಅಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂ, ಶುಚಿ, ನಿತ್ಯ, ಆತ್ಮ, ಸುಖಗಳ ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂಬಧ್ಯಾಸದಿಂ, ಮಾಯೆಯಿಂ ಮೋಹಿಸಿ, ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಸ್ಮಿತೆ, ರಾಗ ದ್ವೇಷ, ಅಭಿನಿವೇಶಗಳೆಂಬ ಪಂಚಕ್ಲೇಶಗಳಿಂ ಘಾಸಿಯಾಗಿ ಜ್ಞಾನ ವಿಕೃತಿಭಾವ, ವರ್ತನ ವಿಕೃತಿ ಭಾವ, ಮೋಹದ ವಿಕೃತಿಭಾವವೆಂಬ ಭಾವತ್ರಯದಿಂ ಭ್ರಮಿಸಿ ಅರ್ಥೇಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ, ದಾರೇಷಣವೆಂಬ ಈ ಷಣತ್ರಯದಿಂ ಕಟ್ಟುವಡೆದು, ಜಾತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಕುಲಗೋತ್ರ ನಾಮಂಗಳೆಂಬ ಷಡ್ಭ್ರಮೆಯಿಂ ಭ್ರಾಂತಿಸಿ, ಪ್ರಾಣ ಬುದ್ಧಿ ದೇಹಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮದಿಂದೆರಡೆರಡಾದ ಅಶನ ಪಿಪಾಸೆ, ಶೋಕ ಮೋಹ ಜರೆ ಮರಣವೆಂಬ ಷಡೂರ್ಮಿಯಿಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಡಗಿ ತನುವ್ಯಸನ, ರಾಜ್ಯವ್ಯಸನ, ವಿಶ್ವವ್ಯಸನ, ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನ, ಧ್ಯಾನವ್ಯಸನ, ದ್ರವ್ಯವ್ಯಸನ, ವಿದ್ಯಾವ್ಯಸನ, ಉತ್ಸಾಹ ವ್ಯಸನ ಸೇವಕ ವ್ಯಸನ ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನಗಳೆಂಬ ದಶವ್ಯಸನಗಳಿಂ ಹಸಗೆಟ್ಟು ಕುಲ, ಬಲ, ಧನ, ರೂಪ, ಯೌವನ, ವಿದ್ಯೆ, ರಾಜ್ಯ, ತಪದೇಳ್ಗೆಯಿಂ

ಜಷ್ಟಮದದಿಂ ಮದಿಸಿ; ತೃಷೆ, ಶಂಕೆ, ಭೀತಿ; ಲಜ್ಜೆ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ, ಕುಲ, ಶೀಲ ಗರ್ವವೆಂಬ ಪಾಶಾಷ್ಟಕದಿಂ ಮಿಗೆ ಬಿಗಿವಡೆದು ಭೂಮಿ, ಜಲ, ವಹ್ನಿ, ವಾಯು, ನಭ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರವೆಂಬಷ್ಟ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ ವಿಕಾರಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಸುಖ, ದುಃಖ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಪ್ರಯತ್ನ. ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮ, ಭಾವನೆಯೆಂಬ ನವಗುಣಗಳಿಂ ವ್ಯವಹರಿಸಿ, ಅಸುರವಾಸನೆ, ದೈವವಾಸನೆ, ಲೋಕವಾಸನೆ, ದೇಹವಾಸನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರವಾಸನೆಯೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದನೇಕ ವಾಸನೆಗಳಿಂ ಘಾಸಿಯಾಗಿ; ವಿಯದಾದಿಭೂತತನ್ಮಾತ್ರ, ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ, ವಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯು, ಮಾನಸಾದ್ಯಂತಃಕರಣ, ಕಾಮ, ಕರ್ಮ, ತಮವೆಂಬಷ್ಟ ಪುರದೊಳು ವಿಕಾರಿಸಿ, ಜ್ಞಾನೇದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ, ಕರ್ಮೆಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕ, ಚಿತ್ರ, ಮನಸ್ಸು, ಅಹಂಕಾರ, ವಿದ್ಯೆ, ವಾಕ್ಕು, ಶಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಷೋಡಶ ಕಲೆಗಳಿಂ ವಿಕಲವಾಗಿ; ಜನನ, ಮರಣ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಜರೆ, ರೋಗ, ಮದ, ಮೋಹ, ಸ್ವೇದ, ಭೇದ, ವಿಷಾದ, ನಿದ್ರೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕ್ಷುಧೆ, ತೃಷೆ, ಭ್ರಮೆ, ಚಿಂತೆ, ಕ್ಲೇಶವೆಂಬ ಪದಿನೆಂಟು ದೋಷದಿಂ ದೂಷಿತವಾಗಿ; ತ್ರೈಗುಣ್ಯಗಳಾದ ದ್ವಂದ್ವ ದುಃಖಂಗಳೊಳು ಸುಖದು:ಖವೊಳಿತಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯಪಾಪ, ವಹುದಲ್ಲ, ವಿದೆಯಲ್ಲ, ನಾನು ನೀನು ಆದುದು ಪೋದುದು, ಬಡತನವೊಡೆಯತನ, ವಹೋರಾತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ, ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧ, ಸತ್ಯಾನೃತ, ನಿರುಕ್ತಾನಿರುಕ್ತ, ಚಿಜ್ಜಡವೆಂಬುದು ಮುಂತಾದ ಭೇದಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಶುದ್ಧಾಖಂಡ ಸಂವಿತ್ಸತ್ತಾ ಮಾತ್ರ ಶಿವಸ್ವರೂಪವನರಿಯದೆ ಮರುಳುಗೊಂಡು ಕರಣತ್ರಯದೊಳು ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡಲಾರದೆ ಸಿಕ್ಕುಗೊಂಡಿರುವನು|| ಸಂಗದೋಷದಿಂದ ತನಗೆ ದುಸ್ಸಂಗಿಯೆಂಬಿ ಅಭಿವಾನ ಬಂದಂತೆ|ಲಿಂಗ ದೇಹ ಸಂಗದಿಂದ ನಾನಾ ಕೋಟಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ | ರಾಟಾಳದ ಭಾಂಡದಂತೆ ಮದ್ದಲಿಯೊಳಗಿನ ಇಲಿಯಂತೆ | ಇಹಪರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ| ೮೪ ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಹೊಂದುತ್ತ| ರಾಹು ಮುಸುಕಿದ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವನು.

೯ ವಸ್ತುಕೋಶ

ಅದ್ವೈತ:– ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ | ಪರತತ್ವ| ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ |

ಸ್ತುದ್ವಯ:—ಶಿವಶಕ್ತಿ। ಸಗುಣ—ನಿರ್ಗುಣ। ಬ್ರಹ್ಮ—ಮಾಯೆ। ಸತ್ಯ
ಮಿಥ್ಯ।ನಿತ್ಯಾ ನಿತ್ಯ। ದೃಗ್ದೃಶ್ಯ

ಸ್ತುತ್ರಯ:—ಶಿವ, ಜೀವ, ಜಗತ್ತು! ಪಶು।, ಪಾಶ, ಪತಿ। ದೇಶ, ಕಾಲ,
ವಸ್ತು।

ಸ್ತುಚತುಷ್ಟಯ:— ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ। ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ। ಪ್ರಾತಿ ಭಾಸಿಕ।
ತುಚ್ಛ।

ಚತುರ್ವಿಧಚಿತ್ತು:—ಜೀವ, ಈಶ್ವರ, ಕೂಟಸ್ಥ, ಬ್ರಹ್ಮ.

ದ್ಗುಣಚತುಷ್ಟಯ:— ಮೈತ್ರಿ, ಕರುಣೆ, ಮುದಿತೆ, ಉಪೇಕ್ಷೆ.

ಜ್ಞಾನಫಲಚತುಷ್ಟಯ:— ದುಃಖಾಭಾವ, ಕಾಮಾಪ್ತಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯತ್ವ,
ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಚತುರ್ವಿಧಕಾರ್ಯಕಲ್ಪನೆ:— ವೃತ್ತಿ, ಆರಂಭ, ಪರಿಣಾಮ,ವಿವರ್ತ.

ಚತುರ್ವಿಧವೃತ್ತಿ:— ಕಾಮ, ಮೂಢ, ಘೋರ, ದ್ವೇಷ। ಪ್ರಿಯತಮ
ಪ್ರಿಯ, ದ್ವೇಷ, ಉಪೇಕ್ಷೆ

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಪಂಚಪ್ರಯೋಜನ:— ಜ್ಞಾನರಕ್ಷೆ, ತಪಸ್ಸು, ಸರ್ವಸಂವಾದ
ದುಃಖಾಭಾವ, ಸುಖಾವಿರ್ಭಾವ

ಪಂಚಸೂತಕ:— ಜನನ, ಮರಣ, ರಜಸ್ವಲ, ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ (ಎಂಜಲ)
ಮುಟ್ಟು (ಸ್ಪರ್ಶ)

ಪಂಚಾಗ್ನಿ:— ಉದರಾಗ್ನಿ, ಭೂಮಾಗ್ನಿ, ವಿದ್ಯುದ್ದಾಗ್ನಿ, ವಡವಾಗ್ನಿ,
ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿ

ಪಂಚಜನ್ಮ:— ಅಂಡಜ, ಪಿಂಡಜ, ಶ್ವೇದಜ, ಉದ್ಭಿಜ, ಮಂತ್ರಜ

ಯೋಗದಪಂಚಕಾಲ:— ಅರುಣೋದಯ, ಸಂಧ್ಯಾತ್ರಯ (ಸೂರ್ಯೋ
ದಯ, ಮಧ್ಯ, ಅಸ್ತಕಾಲ) ನಿದ್ರಾಸಮಯ.

ಶಿವಯೋಗಪಂಚಕ:— ಅರ್ಚನೆ, ಅನುಸಂಧಾನ, ವರವಿದ್ಯಾ, ಭಕ್ತಿ,
ಸುವ್ರತ.

ವ್ರತಪಂಚಕ:— ವೀರ, ಲೈಂಗಿಕಾಚಾರ, ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಾಣೋದಕ, ಭಕ್ತಿ
" ಗುರುಭಕ್ತ, ನಿರ್ವಿಷಯ, ಕೋಪರಹಿತ, ಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಪರ, ನಿಸ್ಪೃಹ

ವಿರತಿಪಂಚಕ:— ಪ್ರಪಂಚವಿರತಿ, ದೇಹವಿರತಿ, ದೃಷ್ಟಾ (ಜೀವ) ವಿರತಿ ತುರಿಯವಿರತಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವಿರತಿ

ಪಂಚಕರ್ಮ:— ನಿತ್ಯ, ನೈಮಿತ್ತಿಕ, ಕಾಮ್ಯ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ, ನಿರ್ಮಲ (ಈಶ್ವರೋಪಾಸನ)

ನಿರ್ಮಲಕರ್ಮಪಂಚಕ:— ತಪಸ್ಸು, ಅರ್ಚನ, ಜಪ, ಧ್ಯಾನ, ಜ್ಞಾನ

ಪಂಚಕೃತ್ಯ:— ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ (ಪಾಲನ) ಸಂಹಾರ, ತಿರೋಭಾವ (ಕಾರ್ಯ ಅಭಾವ) ಅನುಗ್ರಹ

ಪಾಶಪಂಚಕ:— ಮಲ, ಮಾಯಾ, ಕರ್ಮ, ಬಿಂದು, ತಿರೋಧಾನ (ಶಿವ ಶಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ)

ಸಿರಿಷಟ್ಕ:— ವಿರತಿ, ಶಾಂತಿ, ವಿತರಣ, ವಿವೇಕ, ಸೈರಣೆ, ಮಿತ್ರತ್ವ

ಷಡಧ್ವ ಮಾರ್ಗ:— ವರ್ಣಾಧ್ವ (೫೧) ಪದಾಧ್ವ (೮೧) ಮಂತ್ರಾಧ್ವ (೧೧) ತತ್ವಾಧ್ವ (೩೬) ಭುವನಾಧ್ವ (ಅನೇಕ) ಕಲಾಧ್ವ (೫)

ಷಡ್ದರುಷನ:— ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ (ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ) ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸ, ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸ,(ವೇದಾಂತ)

ಷಣ್ಮತ:— ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ. ಶಾಕ್ತೇಯ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಸಾಂಖ್ಯ
"ಚಾರ್ವಾಕ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಮೀಮಾಂಸಕ, ಸಾಂಖ್ಯ, ವೇದಾಂತ

ಷಡ್ಗುಣ:— ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಕೀರ್ತಿ, ಶ್ರೀ, ಬಲ, ಐಶ್ವರ್ಯ

ಷಡಂಗ–ಸದಾತುಷ್ಟಿ, ಸರ್ವಜ್ಞತಾ, ನಿತ್ಯಸುಬೋಧತ್ವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಿತ್ಯಶಕ್ತಿತ್ವಂ, ಅನಂತಶಕ್ತಿತ್ವಂ

ಸಪ್ತಪಕೃತಿ:— ಮಹತತ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಶಬ್ದಾದಿ ತನ್ಮಾತ್ರೆ

ಸಪ್ತಾವರಣ:— ತನು, ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಮು, ಚಿತ್ತು, ಜಾತ್ರ, ಮಾಯೆ

ಸಪ್ತಪ್ರಾಣಾಯಾಮ:- ರೇಚಕ, ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ, ಉತ್ಕರ್ಷ, ಅಪಕರ್ಷ ಶೂನ್ಯ, ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ
ಸಪ್ತಪ್ರಣವಾಂಗ:— ಅ, ಉ, ಮ, ನಾದ, ಬಿಂದು, ಕಲೆ, ಕಲಾತೀತ
ಸಪ್ತಜನ್ಮ - ಪಂಚಮಹಾಭೂತ, ಔಷಧಿ, ರೇತು। ವೃಕ್ಷ, ಕೃಮಿ, ಪತಂಗ, ಪಕ್ಷಿ, ಮೃಗ ಪಶು, ಮನುಜ,
ಅಷ್ಟಸಾತ್ವಿಕಭಾವ:— ಸ್ತಂಭ, ಸ್ವೇದ, ರೋಮಾಂಚ, ಸ್ವರಭೇದ, ಕಂಪನ, ವಿವರ್ಣ, ಅಶ್ರು, ಪ್ರಳಯ (ಮೂರ್ಛೆ)
ನವರಸ:-- ಶ್ರಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ವೀರ, ಭಯಾನಕ,ಬೀಭತ್ಸ, ಅದ್ಭುತ, ಶಾಂತ.

೧೦ ನರಹಿತೋಪದೇಶ

ಬಳಿಕೀ ಭರತವರ್ಷದೊಳಗಿರ್ಪಜನಂಗಳಿಗೆಮುಂದೆಕಲಿಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂ ಸತ್ಸಿದ್ಧಿ ದುರ್ಲಭ ಮಪ್ಪುದಾಗಿ ಸ್ವಸ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕರ್ಹಮಪ್ಪಂತೆ ಸುಖರೂಪಮಾದ ದೇವತ್ವವನೀವ ಯಜ್ಞಂಗಳಂ, ಸಂಪದಗಳನೀವ ದಾನಂಗಳಂ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಪದವೀವ ತಪಸ್ಸುಗಳಂ, ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ವಿಷ್ಣುತ್ವ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ ನಿತ್ಯಸುಖಗಳನೀವ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಳಂ, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಮಪ್ಪ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವಂ, ಚನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಾಚರಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಮೆಂಬುದೇಸಾಧುಜನ ಸಹಜಸಲ್ಲಾಪಸಿದ್ಧಾಂತಿತಮಕ್ಕುಂ.

೧೧ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ

ಶಿವಭಕ್ತಿಯು ನಿಗಮಾಗಮಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೀರ್ವರಿಗುಂ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನಮಪ್ಪುದರಿಂ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಮಪ್ಪುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂ। ಶಿವಭಕ್ತಿಯು ಸರ್ವಪಾಪನಿವರ್ತಕವಾಗಿ ಹೃದಯಪ್ರಸಾದವೆನಿಸುವದು। ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಕರ್ಮಮಲಮಾಯಾ ಬಂಧನಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಹವು। ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಮೃತ್ಯುಪಾಪ ಶತ್ರುಭಯಂಗಳಿಲ್ಲದಿರ್ಕುಂ। ಶಿವಭಕ್ತನು ಪರಿಶುದ್ಧನು, ನಿರ್ಲಿಪ್ತನು, ಆಶಾಭಿಮಾನರಹಿತನು, ಪರಮ

ಶಾಂತನು । ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಗಳುಂ ಸುಲಭವಾಗಿರ್ಪುದು । ಆ ಶಿವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ವಿಷ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹೇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳುಂ । ವಸಿಷ್ಠಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳುಂ । ಸನಕಾದಿಯೋಗಿಗಳುಂ। ರಾಮಾದಿರಾಜರುಂ। ಕಳಚಂಗ ಮುಂತಾದ ಕಲಿಜನರುಂ। ಅಮ್ಮವ್ವೆ ಮೊದಲಾದ ಪಾಮರರುಂ। ವೃಷಭಾದಿ ಪ್ರಮಥರುಂ। ಉಮೆಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿಯರುಂ। ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭೋಗಾಭ್ಯುದಯರಾಗಿ ಶಿವಸುಖವನುಂಡರು। ಈ ಶಿವಭಕ್ತಿಗಿಂತಲುಂ ಸುಲಭಸಾಧನವಿಲ್ಲವಿರಲ್ಕೆ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳೊಳು ತನ್ನಂ ಬಿಡದಾರಾಧಿಸುವರ್ಗೆ ನಾರಾಯಣನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯನುಪದೇಶಂಗೈವನು । ಈ ಶಿವಭಕ್ತಿಯೇ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧಕವಾದ ಸುಲಭೋಪಾಯಮೆಂದು ನಿಗಮಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳುಂ ತತ್ವಜ್ಞರಾದ ಮಹಾತ್ಮರುಂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಪಂಡಿತರುಂ ಬಿಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ನುತಿಸಿ ಕೈಕೊಂಡನುಷ್ಠಿಪರೆಂದು ಮಹದನುಗ್ರಹಲಬ್ಧವಾದ ಈ ರಹಸ್ಯವಂ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ ॥

ವಿಚಾರದಿಂದ ಆಸ್ತಿಕ್ಯಸಿದ್ಧಿ

ಬಳಿಕ ಲೋಕದೊಳಗೊಂದರಲ್ಲೊಂದಿಲ್ಲದ ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ವಾರ್ಧಿಕಂಗಳೆಂಬ ನಾನಾವಸ್ಥೆಯನೈದಿ ದೇಹದೊಳಾತ್ಮನೋರ್ವನೇಯೆಂಬುದು ಬಾಲ್ಯದೊಳಗನುಭವಿಸಿದರ್ಥಮಂ ವಾರ್ಧಿಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವದರಿಂದನು ಭವಿತ್ರ, ಸ್ಮರ್ತೃವೊಬ್ಬನೇ ಯಕ್ಕುಮದಾಗಿಂತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂತೆನೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೋದ, ಮುಂದ ಬರಲುಳ್ಳ ಶರೀರಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಯೆಂಬುಮ ಮುನ್ನಲ್ಲಿತಾಂ ಪುಣ್ಯಾಧಿಕನು, ಮುನ್ನಲ್ಲಿತಾಂ ಪಾಪಿಷ್ಠನೆಂದು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸುಖದುಃಖ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದರಿಯಲ್ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಯುಂ, ಆಗ ಪುಟ್ಟಿದ ಕರು ತಾಯಿ ಮೊಲೆಯುಂಬ ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕಾರ ದೃಷ್ಟಮುಪ್ಪುದಾಗಿಯುಂ, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸ್ಮರಣಮಂಪೇಳ್ವಯೋಗಸಿದ್ಧರುಂಟಾಗಿಯುಂ,ಮೃತನಾಗಿಯುಂಕೂಡಲೇ ಚೇತನಂ ಬಡೆದಪ್ಪರೊಳು ಯಮಲೋಕಾದಿಗಳಲ್ಲಿಹ ಬಾಧೆಗಳಂ ತೋರಿದ ಯಮದೂತರ ಯಾತನಾದಿ ತಮ್ಮನುಭವವಂ ಪೇಳಿ ಕುರುಹಂದೋರ್ವರಂ

ಕಾಣ್ಬವಾಗಿಯುಂ, ರತಿಕಾಮ, ಬಲಿಕಾಮ, ಹುತುಕಾಮ ನಿಗ್ರಹ ನಿಷ್ಠರುಂ
ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳುಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನುಡಿಸೆ ಪಿಶಾಚಗ್ರಸ್ತ ರಾವೇಶಂಗೊಂಡು
ನಾವೀಪ್ರಕಾರದವರು, ಈಗಳಿಂತಾದೆವಿನ್ನು ನಾವಾವಾವ ಪ್ರಕಾರವಪ್ಪೆವಿದ
ಕಿಂತು ಮಾಡಲಿಂತಪ್ಪು ದೆಂದು ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪೇಳೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮ
ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಜನ್ಮಕರ್ಮಗತಿಗಳಂಪೇಳ್ವ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಭೂತ ಭೇತಾಳ
ಗ್ರಹಾದಿಗಳ ಮಾತುಗಳಂ ಕೇಳಿ ಮನುಜರಿಗಶಕ್ಯವಾದ ಸಾಹಸಗಳಂ
ನೋಳ್ಪವಾಗಿಯುಂ. ಬಳಿಕೀ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬುದು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ
ಕರ್ತೃವಾಡಿದ ಕರ್ಮಾಧೀನದಿಂದೀಗಳಾತ್ಮನ ಭೋಗಸಾಧನವಾಗಿಯೇ
ಜನಿಸಿತೆಂಬುದನೊಡಂಬಡದೆ . ತಾನೆಯಾಯಿತೆನೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲ
ಕಾರ್ಯವೆಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಕೃತಾಭ್ಯಾಗಮ ರೂಪ ಭಾಧೆಯುಂಟಾಗಿಯುಂ
ಬಳಿಕ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮೊನೆ, ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಸುಸ್ವರಂ ನಿಯತವಾದಂತೆ ಪುರುಷ
ಮಾತ್ರಂಗೀದೇಹವಹುದೇ ಸ್ವಭಾವವೆಂದೊಡೆ, ದಿನದಿನದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ
ಪೋಗುವ ವೀರ್ಯದಿಂದೇ ಘಟಿಸದಾಗಿಯುಂ, ಬಳಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಿ
ಕವಾಗಿ ಸರ್ವಜನರುಂ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂ ಮಾಳ್ಪ ಯಜ್ಞದಾನ
ವ್ರತೋಪಾಸನಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಫಲವಂ ಮೇಲನುಭವಿಸುವಾತನಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ,
ಕೃತವಿನಾಶವೆಂಬ ದೋಷಮುಂಟಾಗಿಯುಂ ಬಳಿಕ ದೇಹವೆಂಬುದು
ಕಾರ್ಯಗಿ ಕಾರಣಜನ್ಯ ವಾಗಿರ್ಪುದದಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವೇ ಘಟದಂತೆಂಬ
ಮಾನಮುಂಟಾಗಿಯುಂ, ಬಳಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ತುಲಾಭಾರವೆಂಬಘ
ಟಾಂಗಿನೀರೀಕ್ಷೆವಡೆದಾತು ಮನಿಗುಂ, ಯೋಗೋಪಾಸಕನಿಗುಂ, ದೇವತಾ
ಪಾಕಾದಿಯಥೋಕ್ತ ಶಾಂತಿಯಂ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಳ್ಪಾತುಮನಿಗುಂ, ದೇವತಾ
ಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಾದಿ ಪಾರ್ಥನ ಸೇವಾದಿಗಳಿಂ ದೈವ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಾತುಮನಿ
ಗುಂ, ಪಾಗಿಕ್ಷಯದಿಂ ರೋಗವಿಪದ್ವಿಕಾರ ದುಃಖಾದಿ ನಿವೃತ್ತಿಯೆನಿಪ ಸದ್ಯಃ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವ ಮಿಪ್ಪುದರಿಂ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣಾದಿಗಳಿಂ ಪೇಳ್ವ
ಶಾಸ್ತ್ರಂತಪ್ಪದೆ ಸರಿಬಪ್ಪುದರಿಂ, ಬಳಿಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವಿಚಾರದೊಳು ತಾನಾ
ಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲು ದೈನಂದಿನವಾದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನಾವಸ್ಥೆಯಿಂ
ತಾನೀದೇಹದಿಂ ವಿಲಕ್ಷಣ ನಾಗಿರ್ಪೆನೆಂಬ ಭಾವಾನುಭವದಿಂ, ದೇಹಾನ್ಯ

ನಾತ್ಮನೆಂಬಾಗಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಸಿತೋರದಾಗಿಯುಂ, ದೇಹವಿಲಕ್ಷಣ ನಾದೋರ್ವಾತ್ಮ ನುಂಟೆಂಬುವೇ ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಂ ಮತ್ತಮಾ ದೇಹಾನ್ಯನಾದಾತ್ಮನಂ ಕೆಲರುಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂದು ಕೆಲರು ಪವನಮಯನೆಂದು, ಕೆಲರ ಣುವೆಂದು, ಕೆಲರು ಮಹತ್ತೆಂದು, ಕೆಲರು ಸಾಕಾರನೆಂದು, ಕೆಲರು ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನೆಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ ವಾದಿಸಲದು ಸಟೆಯುಪ್ಪುದೆಂತೆನೆ, ಮೊದಲಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ನಿಗಮಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ. ದೇಹವಿಲಕ್ಷಣ ನಾದಾತ್ಮನು ನಿತ್ಯವ್ಯಾಪಕ ಚೈತನ್ಯರೂಪನಾದೊಡಂ ತನ್ನ ಅಜ್ಞಾನ ಬಲದಿಂ ಕರ್ಮಾಧೀನದಿಂ, ಈಶ್ವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂ, ಘಟಾಕಾಶದಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದೆಡೆಯಾಟವೇ ತನ್ನೆಡೆಯಾಟವಾಗಿ ಸಕಲಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಂ ಮುಕ್ತಿಯನುಂ ತಾನುಭವಿ ಸುತ್ತಿರ್ಪಂತೆ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕ ತುಲ್ಯವಾದ ಸರ್ವಲೋಕಾನುಭವವೇ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸತ್ಯಮೆಂದು ಪೇಳುತ್ತಿರಲಾ ನಿಗಮಾಗಮಂಗಳಿಂ ಕರ್ಮಭೋಗವೇ ಸತ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತಿರ್ಪುದದೆಂತೆಂದೊಡೆ||

೧೩ ಯೋಗಭ್ರಂಶದಿಂ ಕ್ರಮಗತಿ

ಬಳಿಕ ಯೋಗಭ್ರಂಶ ಮಾಗಲವರು ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಸಂಸಾರ ಮೋಹಕವಿಲ್ಲದ ಜಗದ್ಧಿ ತಾರ್ಥವೆನಿಸಿ ಉಭಯಕುಲಶುದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀಮಂತರುಗಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಿದ್ಧರಾದಾಚಾರ್ಯರ ಕುಲದೊಳಾದೊಡಂ ಜನಿಸಿ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಸಹಜ ಕೈವಲ್ಯಂ ಬಡೆವುದೇ ನಿಶ್ಚಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೪ ಯೋಗಸಿದ್ಧರ ಗತಿ

ಬಳಿಕ ಯಮ ನಿಯಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧರಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರರ್ಗೆ ರೇಚಕಾದಿ ಸಪ್ತ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಬಲದಿಂ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡೀಮಾರ್ಗದಿಂ ಶಿರೋರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಮುತ್ಕ್ರಾಂತವಾಗೆ ಸಕಾಮದಿಂಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿ, ನಿಷ್ಕಾಮದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾದಿ ವ್ಯವಧಾನ ಮಿಲ್ಲದೆ ತತ್ವಾತೀತವಾದ ಶಿವತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ಕುಂ.

೧೫ ವೇದಾಂತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸದ್ಗತಿ

ಬಳಿಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನದೀಕ್ಷಾ ಸಂಪನ್ನರ್ಗೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಾಗಿಯು ಪೂರ್ಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಗನದಂತೆ ಗಮನಾಗಮನಮಿಲ್ಲಾಗಿಯುಂ ನಾಡೀಮಾರ್ಗ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಹೀನಾಶ್ರಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅರಿವು ಮರವೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ; ಆವಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪ್ರಾಣಪ್ರಯಾಣಮಾದರೂ ಮೇಲೆ ಮೋಕ್ಷಮಹುದೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧ ಮಕ್ಕುಂ.

೧೬ ಪಾಪಿಷ್ಟರ ದುರ್ಗತಿ

ಬಳಿಕ ಕರ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಯೋಗಜ್ಞಾನಾದಿ ಪುಣ್ಯಹೀನರಾದ ಪಾಪಾತ್ಮರ್ಗೆ ತೃಣಜಳೂಕ ನ್ಯಾಯದಿಂ ಯಾತನಾಶರೀರವಿಡಿದು ಗುದ ಗುಹ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ಪೋಗೆ ಮೇಲೆ ನೀಲಾದ್ರಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಲು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಕೋರೆದಾಡೆಯು, ಪಾಶದಂಡ ಕರದ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರ, ರಕ್ತಾಭರಣ, ರಕ್ತಚಂದನ, ರಕ್ತಪುಷ್ಪಾತಿಗಳಿಂವಲಂಕೃತರಾದ ಉಗ್ರಕಂಟಕ, ಅತ್ಯುಗ್ರ ಸುರಕಂಟಕ, ಉಗ್ರಚಂಡ ಅತ್ಯುಗ್ರ, ಸಮುಗ್ರ, ಉದಂಬರಾದಿ ಯಮದೂತರತಿ ಭಯಂಕರಮಾದ ಮಾರ್ಗಪೊಳೆಳೆದೊಯ್ದು ದಂಡಧರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ ರಾಣತಿಯಿಂದಾ ಯಾಪಾಪಾನುಸಾರಮಾದ ಮಹಾಬಾಧೆಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ನರಕಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುತ್ತಿಹರೆಂಬುದೇ ಸತ್ಯಮಕ್ಕುಂ.

೧೭ ನಾನಾಮತವಾದಿಗತಿಗಳು

ಮತ್ತಮೀಪ್ರಕಾರದಿಂ ಕೌಳಯಾಮುಳಾದಿ ಮತಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಪಿಶಾಚಪದಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಚಾರ್ವಾಕ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸಕರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥೂಲಭೂತಾಂತರಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಸ್ಮಾರ್ತರಿಗೆ ತನ್ಮಾತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಇಂದ್ರಿಯ ಚೇತನಿಕರಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಮನಶ್ಚೇತನಿಕರಿಗೆ ಮನಃಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅಹಂಕಾರ ಚೇತನಿಕರಿಗೆಯೂ, ಪ್ರಾಣಚೇತನಿಕರಿಗೆಯೂ, ಅಹಂಕಾರತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಬೌದ್ಧನೈಯಾಯಿಕ ವೈಶೇಷಿಕರ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಆರ್ಹತರಿಗೆ ಸತ್ಯಸಂಭೋಗವಾದಿಗಳಿಗೆಯೂ ಗುಣತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪಾಂಚರಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ

ತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಸಾಂಖ್ಯರ್ಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಭುವನಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅದ್ವೈತಿಗಳಿಗೆ ಅಖಂಡಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾದ್ವಿತೀಯ ನಿರಂಜನ ನಿಜಸ್ವರೂಪಮೆನಿಪಪುರುಷತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಪೌರಾಣಿಕರಿಗೆ ರಾಗತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಕಾಪಾಲಿಕರ್ಗೆ ಕಾಲತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಪಾಶುಪತರಿಗುಂ ಉತ್ಪತ್ತಿಸಾಮಾನ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆಯುಂ ಮಾಯಾತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಮಹಾವ್ರತರಿಗೆ ರಾಗತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಶಿವಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿವಾದಿಗಳಿಗೆಯು ಈಶ್ವರೌದಾಸೀನ್ಯ ಮುಕ್ತ ಕರ್ತತ್ವಾದಿವಾದಿಗಳಿಗೆಯು ಈಶ್ವರತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ,ಗಾರುಡ ದಕ್ಷಿಣ ವಾಮಭೂತ ತಾಂತ್ರಿಕರಿಗೆನಿವೃತ್ತ್ಯಾದಿ ಭುವನಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಶೈವರ್ಗೆಪರಶಿವ ಸಮಾನತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ. ವೇದವೇದಾಂತಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರತರ ಮೆನಿಸಿದತಿ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕಮಾದ ವೀರಶೈವಮಾರ್ಗದಿಂ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಷಟ್‌ಸ್ಥಳಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷಮಾದ ಅವಿರಳ ಶಿವೈಕ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಹುದೆಂದು ವಿವೇಕಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂ.

೧೮ ಸರ್ವಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಶಂಭುಲಿಂಗ

ಮತ್ತಮಾ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯತೇಜೋಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶ, ಚಿನ್ಮಾತ್ರ, ಸುಖಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ಪೂರ್ಣಾದ್ವಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪ ಮೆನಿಪ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗಮಿರ್ಕುಮಿದುವೆ ಪರತತ್ವಮಿದುವೆಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಿದುವೆ ದೈವತ ದೈವತ ಮಿದುವೆ ವೇದಾಂ ತಸಿದ್ಧಾಂತೋಭಯಲಕ್ಷ್ಯ ಮಿದುವೆ ಶಿವಯೋಗಿಗಮ್ಯ ಮಿದುವೆರಹಸ್ಯ ಮಿದುವೆಶರಣವಸತಿ ಇದುವೆಶಂಭುಲಿಂಗ ಮಿದರಸಾನಿಧ್ಯಬಲದಿಂ ಮುನ್ನ ಪೇಳ್ದಿಲ್ಲ ತತ್ವಗಳಿಗುಂ ತತ್ತ್ವಾಶಯಗಳಿಗುಂ ತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗುಂ ಭುವನಂಗಳಿಗುಂ ಭುವನವಾಸಿಗಳಿಗುಂ ಅಧ್ವಂಗಳಿಗುಂ ಅಧ್ವಯಾಯಿಗಳಿಗುಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡಾದಿ ಸಕಲವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಗುಂ ಸರ್ವಮೂರ್ತಿಗಳಿಗುಂ ಸರ್ವದೇವರ್ಕಳಿಗುಂ ಪೇಳ್ದಿಲ್ಲಶಕ್ತಿಗಳಂ ಕೊಡುವುದೀ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವನಾಶ್ರಯಿಸಿಸಕಲಮುಂತೋರ್ಪುದೆಂತೆನೆ- ಪೇಳ್ದ ಸಕಲ ದೇಹಾದಿವಿಷಯಂಗಳುಂ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಭುವನ ಮೊದಲಾಗಿ ಶಿವಲೋಕಪರ್ಯಂತಮಾದ ಭುವನಂಗಳ ನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪವಾ ಭುವಂಗಳೆಲ್ಲ ಭೂಮ್ಯಾದಿ ತತ್ವಂಗಳ ನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪವಾ

ತ್ವಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿವೃತ್ತ್ಯಾದಿಕಲೆಗಳ ನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪವಾ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಂದುವನಾ ಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪವಾ ಬಿಂದುವೇ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯನಾಶ್ರಯಿಸಿಹುದಾ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯೇ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವನಾಶ್ರಯಿಸಿಹುದಾ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೇ ಸರ್ವಾ ಶ್ರಯತಾನಾಗಿ ತಾನೊಂದನುಮಾಶ್ರಯಿಸದೆ ನಿರ್ವಿಕಾರಸ್ವರೂಪದಿಂ ಸರ್ವಾ ತ್ಮರಿಗೆ ಸುಖಕರವಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಕುಂ.

೧೯ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಜನ

ಬಳಿಕಿಂ ತರುಪುವ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸಸಂಪಾದಿತ ವಿವೇಕದಿಂದಾಸ್ತಿಕ ರಾಗಿ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವಂ ಪಡೆದವರ್ಗೆ ಆಯುಷ್ಯವಾರೋಗ್ಯವೈಶ್ವರ್ಯ, ವಿವೇಕ, ವಿದ್ಯೆ, ಕೀರ್ತಿ, ರೂಪ, ಯೌವನ, ಲಾವಣ್ಯ, ಸಲ್ಲಕ್ಷಣ, ಸತ್ಕುಲ ಸಾಹಸ, ವನಿತಾವಿಲಾಸ, ಪುತ್ರಪೌತ್ರಬಂಧು, ಧನಧಾನ್ಯ, ಬಲ, ಪರಾಕ್ರಮ ವಿಜಯ, ವೈಭವ, ನಯ, ವಿನಯ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಧೈರ್ಯ, ವೀರ್ಯ, ಶೌರ್ಯ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯ, ಸಕಲಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸುಖ ಭೋಗಸಂಪತ್ಸಮಗ್ರತೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ, ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ವಸುಧಾಧಿಪತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾನುಭವ ಸಮೇತವಾದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯ ಪರಂಪರೆಗಳ ನಿಹದೊಳನುಭವಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷವಾದ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ ದೊಡಗೂಡಿ, ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವದಿಂ ಸತ್ಯಾನಂದ ಸ್ವರೂಪರಾಗಿರ್ಪ ರೆಂಬೀ ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷ ಕ್ರಮುವನೇಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದನುಷ್ಠಿಸು ವರ್ಗಾಗಲೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಲಕ್ಷಣ ಮಂಗಳಾಚರಣದಿಂ ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾ ಮಣಿಯೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪರಿಪೂರ್ಣಮಕ್ಕುಂ ||

ವೃತ್ತ|| ಶ್ರೀಮದನಂತಸೂರಿಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದೆಸೆವೀ ವಿವೇಕಚಿಂ|
ತಾಮಣಿಯೆಂಬ ಸತ್ಕೃತಿಯನಾಲಿಸಿದರ್ಗೆಡೆಗೊಂಡ ಸಂಶಯ||
ಸ್ತೋಮವಡಂಗಿ ಬೇರೆ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಮನೋದುವಬಾಧೆಯಿಂಗಿಸಿ|
ಪ್ರೇಮದೊಳಕ್ಕುಪುಷ್ಟಫಲಸಿದ್ಧಿ ಸಮುನ್ನತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದಿಂ||

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಇಂತು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಸಂತಸದೊಳೊರೆದಿದನ।
ನಂತ ಮಹಿಮಾಂಬು, ನಿಧಿಶಂಭುತಾನೊಪ್ಪಿ।ಸಂತದಿಂ ಪಾಡಿಸುತಮಿರ್ಕೆ ।

|| ಓಂ ||

ಶ್ರೀಗುರು ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ

ಅರವತ್ತುಮೂರುಮಂದಿ ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ

ಶ್ರೀಗುರುವೆ ನಿಜಸುಖ ಸಾಗರವೆ ತೆರೆಮಸಗು । ತಾಗಳುಂ ಬೆಳಗುತಿಹ ನಿನ್ನ ಕಡೆಗಣ್ಣ । ಳೀಗೆ ಸಂತಸವ ನಖಿಳರ್ಗೆ ||೧|| ಶರಣಜನ ಸಹಿತಂಗೆ ಕರುಣರಸ ಭರಿತಂಗೆ । ದುರಿತ ದೂರಂಗೆ. ಗಿರಿಸುತೆಯ ರಮಣಂಗೆ ಗುರುಶಂಭುವಿಂಗೆ ನತನಪ್ಪೆಂ||೨|| ಇಂಗಡಲೊಳಿಂಪು ಬೆಳದಿಂಗಳೊಳು ತಂಪು ಕುಸು । ಮಂಗಳೊಳು ಕಂಪು ಬೆರೆದಂತೆ ಪರಮನೊಳು । ಪಿಂಗದಗಸುತೆಗೆ ನತನಪ್ಪೆಂ ||೩|| ಮಿಸುನಿ ತೊಡವೆನಿಸಿ ಬಹುಪೆಸರು ದಳೆದಂತೆ ಭಾ। ವಿಸಿ ನೋಡಲಭವ. ನಖಿಳರೆಂದೆನಿಪ ಗಣ । ವಿಸರವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ನತನಪ್ಪೆಂ ||೪|| ಉತ್ತಮ ಗಣೇಶ್ವರರ ಮೊತ್ತದೊಳು ನಿಜಕೀರ್ತಿ। ವೆತ್ತ ಮಹಿಮೆಗಳ ನೊಳಕೊಂಡ ಶರಣರರು । ವತ್ತುಮೂವರನೆ ಪೊಗಳುವೆನು ||೫|| ಶರಣರಂ ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರನಿಗಿಂತಧಿಕವೆಂ । ದೊರೆವಾಗಮವನು. ತಳೆದು ನಾನವರ ಪದ । ಸರಸಿಜಂಗಳನೆ ನುತಿಗೈವೆಂ ||೬|| ಶ್ರುತಿಯೊಳೀಶಾರ್ಚನೆಗೆ ನುತಿಕೋಟಿಮಿಗಿಲೆಂದು । ಪತಿಕರಿಸಿ ಪೊಗಳು. ತಿಹದಾಗಿ ಶರಣ ಸಂ।ತತಿಯನೆ ಹಾಡಿ ಹರಸುವೆನು ||೭|| ಹರಗಣೆಯ ಕಳವಳದೊ ಳಿರುತಲಳಿದೋರ್ವಂಗೆ ಪರಲೋಕವಾದು. ದದರಿಂದೆನುತಿಪೆನೀ। ಶ್ವರಗಣಕುಲವ ನೊಲಿದಿಂತು||೮|| ಮುದವಲರೆ ಹೃದಯಾಂಬುಜದೊಳು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂ । ಸದಮಲಾನಂದ ರಸವಾದ ಶರಣಾಳಿ । ಪದವ ಮನವೊಲಿದು ನುತಿಸುವೆನು ||೯|| ಶಿವನಾಣೆಯಿಡೆ ತನ್ನ ಯುವತಿಯನು ತೊರೆದು ಶಂ । ಭುವಿನ ಕೃಪೆವಡೆದ. ತಿರುನೀಲಕಂಠರ್ಗೆ । ನವೆಯದೊಲವಿಂದೆ ಶರಣೆಂಬೆ ||೧೦|| ಮಡದಿಯನುಮೇಶಂಗೆ

ಾಡಲೊಯ್ಯುತಿರೆ ಕಂಡು । ತಡೆಯ ಬಂಧುಗಳ. ನಿರಿದಿಹಃಪಗೆಯಾಂಡ । ಡಿಗ ಳೆನಗೀಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನು ||೧೧|| ಬಲುಬರಂ ದೋರಲದರೊಳು ಕ್ತರರ್ಥಮಂ । ನಲಿದುಂದ ಬಂಧುಗಳ ನಿಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕ ಕೋಲ್ಪುಲಿ ಾಂಡರೆನ್ನ ಪೊರೆಯುವದು || ೧೨ || ಪಿತನೊಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ತಿಯಂ ನಿರಾಕರಿಸೆ । ಶ್ರುತಿ ವಿಧಿಗಳುಕ. ದವನಿರಿದ ಚಂಡೇಶ || ನತಿಭಕ್ತಿ ೌಖ್ಯವೆನಗಕ್ಕು ||೧೩|| ವರಕುಮಾರನ ಶಿರವನರಿದಟ್ಟು ಸವಿಮಾಡಿ। ಹರನಿ ಗುಣಲಿಟ್ಟ. ಚಿರುತೊಂಡರಣುಗನಾ । ಗೆರುತಿರ್ಪೆನಚ್ಚ ಸುಖಿಯಾಗಿ ||೧೪|| ಿರಿಶನರ್ಚನೆಗೆ ತರುವಲರನೀಡಾಡೆ ಮದ।ಕರಿಯನಪ್ಪಳಿಸಿ. ದಿರಿಭಕ್ತರೆನ್ನನು ದ್ಧರಿಸಲೀಭವದಿ ನೊಲವಿಂದೆ ||೧೫|| ಫಣಿಧರನ ಬಲಿಯಲರ ನೆಣಿಸದರಪಿನ ಾಣಿ। ಮಣಿದೆತ್ತಿ ವಾಸಿಸಲು ಮೂಗನರಿದ ಚಿರು । ತೊಣೆಯಾಂಡರಡಿವಿಡಿ ನುಬಾಳ್ವೆ ||೧೬|| ಮಲಹರನ ಸಿರಿಮುಡಿಗೆ ಸಲುವಲರ ದೆಗೆದ ನಿಜ। ಲಲನೆ ಯುಸುಪಾಣಿಯನು ತುಂಡಿಸಿದ ಮಹಾ । ಕುಳಚಂಗರೆನ್ನ ಕರುಣಿಪುದು ||೧೭|| ಚರವೇಷ ಮಂತಳೆದ ಚರನ ಚರಣವತೊಳೆಯ । ದಿರೆ ತನ್ನಸತಿಯ ಕರವರಿದ ಕಲಿಕಂಬ । ರಿರಿಸಲೆನ್ನುವನೆ ಸುಖದಲ್ಲಿ ||೧೮|| ಧರೆನೋಡೆ ಹಸೆ ಿಂದ ವರಸುತೆಯಮುಡಿಯನು । ತ್ತರಿಸಿ ಭವನಂಘ್ರಿ ಗೊಲಿದಿತ್ತ ಮಾನಕಂ || ಜರನೊಪ್ಪಿ ಸಲಹುತಿರಲೆನ್ನ ||೧೯|| ಮೃಡನದೃಷ್ಟಿಯೊಳು ರುಜೆಯುಡರಿತೆಂದತಿ ಭೀತಿ । ವಿಡಿದು ನಿಜಲೋಚ, ನವನಿತ್ತ ಕನ್ನಪ್ಪ । ಡಿಗಳಂ ಪೊತ್ತು ಬಿಡದಿರ್ಪೆ ||೨೦|| ಜಡೆದಲೆಗೆ ತನ್ನ ಶಿರಿಮುಡಿದಲೆಯ ಿತ್ತು ಶಿವ । ನಡಿಗೆ ಸಲೆಸಂದ. ಕಲಿಪಗಲ್ಚೋಳ ನೀ । ನೆಡೆಗೊಂಡಿರೆನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ||೨೧|| ಶಶಿಭೂಷಣಂಗೆ ನೇಮಿಸಿದಕ್ಕಿಸೂಸೆ ತ । ನ್ನಸುವಿತ್ತೊಲಿ ದ. ರಿವಾಳ್ತಾಂಡ ನೀಮು। ಸುಸು ಲೇಸು ಸೈಪುದಳೆಯುವೆನು ||೨೨|| ಖಂಡ ಪರಶುವಿನ ಕರಿಗೊಂಡ ಕಂತೆಯನುಪಮೆ । ಗಂಡು ನಿಜರುಧಿರ. ದೊಳು ತೊಳೆದ ತಿರುಕರುಪೆ । ತೊಂಡರೆನಗಮಳ ತೆಯನೀಗೆ ||೨೩|| ಘುರದ ಘಟನೊಳು ಭಸಿತವಿರೆ ಕಂಡು ತನ್ನೊಡಲ । ನಿರಿದಿತ್ತ ನಿಷ್ಠ ರೆನಿಸಿದೇಣಾ ದಿನಾ । ಥರ ಚಾರನಾಗಿ ಬದುಕುವೆನು ||೨೪|| ಮುಳಿದು ಚರವೇಶಮಂ ತಳೆದು ಬಂದಿರಿಯೆ ಖಳ। ನಳುಕದೊಲವಾಂತ. ಚಲ ಸೇದಿರಾಜನೆ।ನ್ನೊಳು ಶಾಂತಿ ಸುಖವ ನೆರೆವಾಳ್ಕೆ ||೨೫|| ಶಿವನಿಂದೆ ಗೈವ ಬಹುಸವಣರಸುದೆಗೆವ

ಶೂ । ಲವವಿರಿದು ಮೋದ. ಸವಿದಿಯ ಕುಲಶ್ಚರ್ಯ ನವಿರತಂ ಬುದ್ಧಿಗೊಡ ಲೆನಗೆ ॥೨೬॥ ಆಗೆವ ಕೊಳನಂ ಜರೆದು ನಗುವ ಜಿನಸಮುಯಿಗಳ।ನೊಗಿಯ ಲೋಸುಗವೆ. ನಯನಂ ಬಡೆದ ನಾಟ್ಯ।ಮಿಗೆ ತಾಂಡಿವುದವ ನೆನಗೀಗೆ॥೨೭॥ ಅಸಮಾಕ್ಷನಿಂದಕರ ರಸನೆಗಳ ನುಗಿದು ಸಂ। ತಸವನೊಳಕೊಂಡ ಕಳ ಚತ್ತಿಯಾಂಡ ನೀ । ನಸುಗಾಯ್ವುದೆನ್ನ ಜನವರ್ಯ ॥೨೮॥ ಕಲುಷರೂಪಿನ ಜೈನಕುಲಪಂಕಮಂದಾಂಟ। ಮಲಹರನ ಚರಣ. ವಿಡಿದ ವಾಗೀಶನೀ । ನೆಲೆಸು ವದನಾಂಬುಜದೊಳೆನ್ನ ॥೨೯॥ ಬೆಂಬಿಡದೆ ಬತ್ತಲೆಗರಂ ಬಡೆದು ಭಸಿತವನೊ । ಡಂಬಡಲು ಧರಯೊಳೆಸಿಗಿದ ತಿರುಜ್ಞಾನ । ಸಂಬಂಧಿ ನಿಜವ ನರುಹೆನಗೆ ॥೩೦॥ ಎಸೆವಿಳೆಯನೈನಾರದೆಸೆಯಿಂದೆ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂ । ಡಸಮ ಲಿಂಗದೊಳು. ಬೆರೆದ ಮಂಗಾಯಕ್ಕ। ರಸಿಯರ್ಗೆ ತನುಜ ನೆನಿಸುವೆನು॥೩೧॥ ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧರಿಂದಾನಂದರಸರೂಪ । ವಾನುತಂದೆಸೆದ. ಸುಗಣಿ ಸೌಂದರಪಾಂಡ್ಯ।ನೀನೆನ್ನ ಪುಣ್ಯದಧಿದೈವ ॥೩೨॥ ಮನಸಿಜಾರಿಯಪಾದವ ನ್ನಜಮಂ ಪೊತ್ತು ಪಾ। ವನತೆಯಿಂದರಸು ತನವಾಂತವೇಳ್ಕೂತ । ರೆನಗೆ ಸಂಪದದೊ ಳಿರಿಸುವದು ॥೩೩॥ ಹರನಕೌಪೀನಕ್ಕೆ ಸರಿಬಾರದಿರೆ ತನ್ನ । ಶರಿರಮಂ ತೂಗಿ ದಮರನೀತಿಗಳ ಭಂ।ಟರ ಭಂಟರಂಘ್ರಿ ಬಿಡದಿರ್ಪೆ॥೩೪॥ ಮಿಸುಪಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾನಸದಲ್ಲಿಗುಡಿಗಟ್ಟ ವಸುಧೆಯೋಳ್ಪೂಜ್ಯ. ನಾದೂರ್ಪ ಸಿಲೆಯಾಂಡ । ನಸಮುಪುಣ್ಯವನೆ ನಗೆಮಾಳ್ಕೆ ॥೩೫॥ ನಾಡೆ ಪೊನ್ನಾಂಬ ಲವ ನೋಡುವಾತುರತೆಯೊಡ । ಗೂಡಿ ನಿರ್ಮಿಳತೆ. ದಳೆದ ತಿರುನಾ ಳ್ಪೋವ । ರೀಡಾಡಲೆನ್ನ ಭವವನ್ನು ॥೩೬॥ ಪೊಡವಿ ತೀವಿರೆ ಶಿವನ ಗುಡಿ ಗಳಂ ರಚಿಸಿದೈ । ಯಡಿಯರಡಿದಾವ. ರೆಗಳಂ ನೆನೆದು ಸುಖಂ ॥ ಬಡುವೆನೆ ನ್ನಾತ್ಮದಣಿವಂತೆ ॥೩೭॥ ಅಣಿಯರದ ಭಕ್ತಿ ಧಾರುಣಿಗೆ ಪೊಸತಾಗಿ ಮ । ನ್ನಣೆಯೊಳೀಶಂಗೆ. ಶಿವಲಿಂಗಮಿತ್ತ ಕಲಿ । ಗಣನಾಥನೆನ್ನ ಕುಲಗುರುವು ॥೩೮॥ ಪರಮುನಂ ಮಾನಸಾಂತರದೊಳರ್ಚಿಸಿ ಮುಕ್ತಿ । ತರುಣಿಯೊಡನ ಗಲ. ದಿರುತಿರ್ಪೋೀಹಿಲರೆನ್ನ ॥ ದುರಿತ ಸಂಕುಳವ ನೊರೆಸುವದು ॥೩೯॥ ವರಶಲದಿಯಾಗಿ ಶಂಕರಪೂಜೆಗೈದು ೬.೨। ಸುರಗಣ ನಿಕಾಯದೊಳು ಸಂದ ಕಳಚಂಗ । ಪೆರುಮಾಳೆಯೆನಗೆ ದಯವಾಗು ॥೪೦॥ ಕಡುನೇಹದಿಂ ಕಲ್ಲೊ ಳಿಡೆ ಪೂಜೆಗೆಂದೀಶ । ನೊಡನೊಲಿವನೆಂದು. ಜಗಕೆ ಸಾರಿದ ಸಾಂಖ್ಯ ।

ರಡಿಗಳಿರಲೆನ್ನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ||೪೧||ಪರಮಂಗೆ ಪಾಲ್ಗರೆಯೆ ಗಿರಿಜೆ ಪಶುವೇಷ ಮಂ | ಧರಿಸಿ ಬರೆಕಾಯ್ದ ಕರುಣ ಸಾಗರನೆನಿಪ | ತಿರುಮೂಲನೆನ್ನ ಸುರ ಧೇನು ||೯೨|| ಮನವಾರೆ ದೇವಾಂಗವನು ಸೆಯ್ದ ಚರ್ಮಾಂಬ | ಸನಗಣರಿ ಗಿತ್ತು ಮೆರೆದ ನೈಸರಪಾದ | ವನಜವೆನ್ನೆದೆಯೊಳಿರುತಿರ್ಕೆ||೪೩|| ಅಣುವಿಲ್ಲ ದಿರಲಗ್ಗವಣಿ ಸರ್ವನಂಘ್ರಿಯೊಳ | ಗೆಣಿಸಿ ತನುವಿತ್ತು ಮಳೆಯಂ ಪಡೆದ ಪಗಲ್ | ತೊಣೆಯಾಂಡರೆನ್ನ ಸುಖಸಿಂಧು ||೪೪|| ಅಗಜೇಶನಿಗೆ ತನ್ನ ಸೊಗಸುಗತಿಹ ವೊಳಕೈಯ್ಯೊ| ಳೊಗೆದ ಗಂಧವನೆ. ಧರಿಸಿದಳಫಂಡಮೂ| ರ್ತಿಗಳೆನ್ನ ಹರುಷ ಸುರಭೂಜ ||೪೫|| ನಲದಿಕ್ಕಿ ಧೂಪಮಂ ನೆಲನರಿಯೆ ಶಿವಲಿಂಗ | ದೊಲವಿನೊಯ್ಯಾರ ವೆನೆ ತಿರ್ದಿದಮಳ ಕಂಗುಲಿಯ ಕಲೆಯರ್ಗೆ ಮಣಿಯುವೆನು || ೪೬ || ಅಂಬಿಕಾವಲ್ಲಭನೊಡಂಬಡೆ ಶಿರೋಜಂಗ | ಳಿಂ ಬೆಳಗನೆತ್ತಿ ದುರುತರದ ಕಡವಲ | ನಂಬಿ ಪೊರೆಯೆನ್ನನೆಡೆವಿಡದೆ || ೪೭ || ಇಂದುಧರನಿದಿರ ಸೊಡರಂದವಳಿವುತ್ತವಿರ | ಲಂದುನಿಜರುಧಿರ ವೆರೆದಚ್ಚಕ ಲಿಯನಾ | ರೊಂದಿಪುದೆನಗಂದ ವರವನು ||೪೮|| ಮಳೆಯೊಳೈತರೆ ಶೂಲಿ ವೊಳೆವಕ್ಕಿಯಟ್ಟು ಭೂ | ತಳವರಿಯಲಿಕ್ಕಿ. ದಿಳೆಯಾಂಡಗುಡಿಮಾರ|ರೆಳಿಸಿ ಮಾಳ್ಕೆನಗೆ ಮೋದವನು ||೪೯|| ವರಮೂಲ ಮಂತ್ರವನೆ ಹರಣವಾಗುಚ್ಚರಿಸಿ | ಪರಮನೊಲುಮೆಯನು. ಪಡೆದ ಮುರುಗರ ಚರಣ ವಿರಲೆನ್ನ ಮಾನಸದೊಳೊಂದಿ || ೫೦ || ತಿಳಿದು ಪಂಚಾಕ್ಷರವ ಕೊಳಲೊಳೂದುತ್ತಶಿವ | ನಿಳಯದೊಳು ಪೊಕ್ಕ ವರಚೊಕ್ಕನೈನಾರ | ರೆಳಿಸಿ ಮನವಾರೆ ನೆನೆಯುವೆನು ||೫೧|| ಸರಸಮಯಗಾನದಿಂ ದುರಗ ಕಂಡಲನೊಪ್ಪ | ತಿರೆ ಪಾಡಿಮೆರೆದ ತಿರುನೀಲಕಂಠಪಾ | ಣರು ನೆಲಸಲೆನ್ನಭಾವದೊಳು ||೫೨|| ವಾಸವಾದಿಗಳರಿಯದೀಶನಂ ನಿಜಯಾಗ | ವಾಸಕ್ಕೆಬರಿಸಿ ಧರೆಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಸೋ | ಮಾಸಿಮಾರರನೆ ಬಲಗೊಂಬೆ ||೫೩|| ಧಾರುಣಿಗೆ ಬರಿಸಿ ಮದನಾರಿಯನ್ನಗಿಸಿ ಮನ | ವಾರೆ ಗಣಪದವ. ನೊಳಕೊಂಡ ಕಡಪೂರ | ಕಾರಿ ಸಹಕಾರಿಯೆನಿಸೆನ್ನ ||೫೪|| ನಡೆತರುತೆ ಮಳೆಯೊಳಿರುಳೆಡಹಿ ಹರಹರಾ ಎಂ|ದೊಡನೆ ಬಂದೀಶ. ನೊಂದೆಂದ ನಮಿನಂದಿ | ಕೊಡಲೆನಗತಿಧರ್ಮ ರತಿಯನು||೫೫|| ಕೋರಳವಿಷಮಂ ಕಂಡು ಮರಣವಹುದೆಂದು ಭವ | ಹರನನಾರೈವು. ತಿಹ ರುದ್ರಪಶುಪತಿ | ಶರಣೆಂದು ಸಿದ್ಧಿಪಡೆಯುವೆನು ||೫೬|| ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ

ಕಲದಿ ತಕ್ಕುದಲ್ಲೆಂದು ಬಗೆ । ಮಿಕ್ಕತೂಪಿರಿದ. ಸತಿಗೆ ಪತಿಯುಹ ನೀಲ ।
ನಕ್ಕರಿಂದಹಿತ ವನುಗೆಲುವೆ ॥೫೭॥ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೀನ ಮುದದಿ ಶಿವ
ಗೆಂದು ಬಿಡು । ವುದರಿಂದೆ ವಿಮಲ. ನಸಿದತಿಭಕ್ತ ನೀ । ನೊದಗಿಸಾನಂದ
ಘನವೆನಗೆ ॥೫೮॥ ಬಿಡದೆ ವಾಗೀಶನಂ ವೃಡನೆಂಬ ಸಿಪ್ಪೆಯನು । ವಿಡಿದು
ಗಣಪದವ. ನೊಡನೈದಿದಃಪೂತಿ । ಯ.ಡಿಯರಂ ಕೀರ್ತಿಸುವೆನೊಪ್ಪಿ ॥೫೯॥
ಜಗವರಿಯೆ ಜೂಜಿನಿಂದೊಗೆದರ್ದವದೆ ಶರಣ। ರುಗಳಿಗಿತ್ತಭವ.ನೊಡನಾಡಿ
ಗೆಲಿದೊಸೆಗೆ । ಮಿಗೆಯಚ್ಚುತರ್ಗೆ ಶಿಶುವಾನು ॥೬೦॥ ಸಲೆಚರ ಪದಾಂಬು
ಜವನೊಲಿದು ಪೂಜಿಸ ಲುಮಾ । ಲಲನೇಶನೊಪ್ಪಿ. ನಿಜಪದವನಿತ್ತ ಚಿರು ।
ಪುಲಿಯುಯಂಡರೆನ್ನ ಸುಖದಾಗು॥೬೧॥ಜನರೈದೆ ಬವರಕ್ಕೆ ತನಗಿತ್ತ ಧನವ
ನೆ । ಳ್ಳನಿತ ನುಳುಹಿಸದೆ. ಚರಸೇವೆ ಗೈದಧಿಕ। ಮೊನೆಯಾಂಡರೆನ್ನೊಡೆಯ
ನೆಂಬೆ॥೬೨॥ಶರಣರ್ಗೆತನಗುಳ್ಳ ಧರಣಿಯೊಡೆತನವಿತ್ತು । ಪರಮಪದವಾಳು
ವಡವಗೆಯುಪೆರುಮಾಳ। ವಿರತಿಯನು ಬೇಡು ವೆನು ನಿನ್ನ ॥೬೩॥ ಮನಸಿಜಾ
ರಿಯ ಭಕ್ತನೆನಿತು ಧನಮಂ ಬೇಡ । ಲನಿತುಮಂ ಕೊಟ್ಟ ಕಡುತ್ಯಾಗಿ ನರ
ಸಿಂಗ । ಮೊನೆಯಾಂಡ ಶಾಂತ ವಿರಿಸೆನ್ನ ॥೬೪॥ ತ್ರಿಣಯನಂ ತಾನೊಲಿದು
ಗಣಿಕೆಯುರಮನೆಗೆ ಕುಂ। ಟಣಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿ. ದಧಿಕ ನಂಬಿಗೆ ಮನಂ ।
ಹಣಿವಂತೆ ನಮಿಸಿ ನಲಿಯುವೆನು ॥೬೫॥ಪೊಡವಿಬಣ್ಣಿಸೆ ದೇವರೊಡೆಯನೊ
ಲುಮೆಯನೊಪ್ಪ । ವಿಡಿದ ಸೌಂದರನ ಪಿತನಾಗಿ ಜಸವೆತ್ತ । ಜಡೆಯನೈ
ನಾರಸುತನಪ್ಪೆ ॥೬೬॥ ಭೂವಿನುತ ನಂಬಿಯನುಮಾವರನ ಕರುಣದಿಂ
ದೋವಿ ಪಡೆದಮಲ. ತರುಣಿಯಸ್ಯಜ್ಞಾನ ದೇವಿಯರ ಸೂನು ಧಿಟ
ವಾನು ॥೬೭॥ ನಂಬಿಯಣ್ಣನ ಮನದೊಳಿಂಬಾಗೆ ಮುಂದೆಗುಡಿ। ಯಂಬಿಡದೆ
ಪಿಡಿದು. ನಡೆದ ಪಿರುಮಾಳವಿಕು । ರಂಬರಂ ಕೂರ್ತು ನಮಿಸುವೆನು ॥೬೮॥
ಶಿವನ ಮೆಲ್ಲಡಿ ನೋಯಲವನಿಯೊಳು ನಡೆಸುತಿರೆ । ತವೆ ಮುಳಿದು ನಂಬಿ
ಯೊಳು ಸಂದ ಕಲಿಕಾಮ । ನವಿರತಂ ಲೇಸುಗೊಡಲೆನಗೆ ॥೬೯॥ ಕರಿಗೊರ
ಲನಾದೊಡಂ ಮರೆದು ಶರಣರ್ಗೆ ಬಂ । ದೆರಗದಿಹನಂಬಿ. ಯೊಡಗೂಡಿ
ಪೊರೆಗೆಂದ । ಮರೆಮಿಂಡರೆನಗೆ ಶರಣಕ್ಕೆ ॥೭೦॥ ಪೇಳದೈದಲು ನಂಬಿಕೇಳಿ
ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ । ದಾಳಿಯಿಟ್ಟತುಳ. ಬಲಚಾರಮನ ಚರಣ । ದೂಳಿಗದ ಬಂಟ
ನೆನಿಸುವೆನು॥೭೧॥ ನೇರಿತಹ ಶರಣ ಸಂಚಾರಮಾರ್ಗದೊಳು ಸುವಿ । ಚಾರ

ದಿಂದಡಿಯ ನಿಡದೆ ತಲೆಯೊಳು ನಡೆದ । ಕುರಿಕಾಲನಮ್ಮ ಪೊರೆಯನ್ನ ||೭೨|| ಈವಿಧದೊಳರುವತ್ತು ಮೂವರ ಚರಿತ್ರವನು । ಮಾವರನ ಕರುಣ ಶರಧಿ ಮಿಗೆ ಮೀರುತಿರ । ಲೋವಿ ಕೇಳ್ದವನೆ ಕೃತಕೃತ್ಯ||೭೩||ಅಂದಿಂದು ಮುಂದೆ ಪಲವಂದದಾಚರಣೆಯಿಂ । ದಿಂದುಶೇಖರನ. ನೊಲಿಸಿದ ಗಣಾವಳಿಯ । ನೆಂದೆಂದು ಪಾಡಿದನೆ ಮುಕ್ತ||೭೪||ಶರಣರರುವತ್ತು ಮೂವರ ಮಹಿಮೆಗಳ ನಿಂತು । ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳಿ. ಪೇಳಿದರ್ಗೆಯು ಸುಖಂ । ದೊರೆವುದಿಹ ಪರ ದೊಳಿದುಸಿದ್ಧ ||೭೫|| ವರಚಿಂತಾಮಣಿಯೆನಿಪ ಪರಿಪರಿಯ ಶರಣರೆ । ಲ್ಲರ ಮನೋರಥವ. ನೊಲಿದಿತ್ತ ಶಂಭು ನೀ । ನಿರಿಸೆನ್ನವರ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ||೭೬|| ಇಂತು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಸಂತಸದೊಳೊರೆದಿದ ನ । ನಂತ ಮಹಿಮಾಂಬು ನಿಧಿ ಶಂಭುತಾನೊಪ್ಪಿ । ಸಂತರಿಂ ಪಾಡಿಸುತಮಿರ್ಕೆ ||೭೭||

ಶ್ರೀ ಮನ್ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ ವಿರಚಿತವಾದ

ಅರುವತ್ತು ಮೂರು ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ.

ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಕತೆಗಳು

ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ:— ಪುಟ೧:— ಪೊರ್ದಿದರನು = ನಂಬಿದವರನ್ನು; ಸಮಯ=ಮತ, ಕಾಲ, ವಿಷಮ=ಪ್ರತಿಕೂಲ, ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಳ್ಳ; ವುಗದ= ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ; ಉಪ್ಪವಡಿದ= ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ,

೧:— ಏಳು ರಸನೆಗಳ= ಏಳು ನಾಲಿಗೆಗಳುಳ್ಳ (ಅಗ್ನಿ). ಏಳುವಾಜಿ= ಏಳು ಕುದುರೆಗಳುಳ್ಳ (ಸೂರ್ಯ) ; ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ತಾರಾರಮಣ = ೨೭ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಚಂದ್ರ; ಸೂಡಿದನೆ = ಧರಿಸಿದವನೇ; ಏಳು ತಾರಾಗ್ರದೊಳು=ಏಳು ಚಕ್ರಗಳತುದಿಯಲ್ಲಿ; ಅಗಧರ=ವಿಷ್ಣು; ಜಾಯಿಲಂಗಳು= ನಾಯಿಗಳು ; ಬೆಂದನುಲಿಯಂದವಾಗಿ=ಸುಟ್ಟ ಹಗ್ಗದ ಹಾಗೆ ಕುಂದ= ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರ=ಮುತ್ತಿನಸರ, ಪುಂಡರೀಕ=ಬಿಳೀ ತಾವರೆ ಪಾಂಡುಃ+ ಅಂಗ=ಬಿಳಿದಾದ ಶರೀರ.

೨ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಕತೆ:— ವಿಷ್ಣುವು ಪ್ರತಿದಿನವೂ; ಸಾವಿರ ಕಮಲಗಳಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿವಸ ಶಿವನು ಅವನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಮಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದನು. ವಿಷ್ಣುವು ಅದಂ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ವೃತಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರುವದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಮಲದ ಬದಲು ಕಮಲಸದೃಸವಾದ ತನ್ನ ನೇತ್ರವನ್ನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಶಿವನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ (ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದನು) ಶಿವನ ಪಾದವು ಹರಿಯ ನಯನದ ಕುರುಹುವಿಡಿದಿರುವದು.

೩ ರಾವಣನ ಗರ್ವ ಹರಣದ ಕತೆ:—ರಾವಣನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಂಥ ಭಕ್ತರು ಮತ್ತು ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವುಂಟಾಯಿತು, ಮತ್ತು ನಿತ್ಯವೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರುವದರ ಬದಲು ಅವನನ್ನೇ ತನ್ನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ (ಆಥವಾ ಶಿವನನ್ನು ನಿತ್ಯ

ೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನರಿತು) ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
ೋಗಿ ಆ ರಜತಾಚಲವನ್ನೇ ಎತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಶಿವನು ಅವನ ಇಂ
ತರ್ವನ್ನ ತಿಳಿದು ಗರ್ವಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಾದದಿಂ ಒತ್ತ ಮೆಟ್ಟಿದನು-ರಾವಣನು
ದ್ದಾಡಿ ಹಲಬುತ್ತ ಹಲವು ವಿಧವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲು ಶಿವನು ಅಹಂಕಾರವು
ಳ್ಳೆಯುದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದನು.

೨. ಅಂಧಕಾಸುರನ ಕತೆ:—ಅಂಧಕನೆಂಬ ಧೈತ್ಯನು ತಪದಿಂ ಬಹು
ರಾಕ್ರಮವಂ ಪಡೆದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಂ ಜಯಿಸಿ ಮೂರು ಲೋಕ
ಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು,ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಅಂಜಿ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷವಂ
ರಿಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಓಡಹತ್ತಿದರು. ಅಸುರನು ತನ್ನಕೂಡ ಯು
ದ್ಧಮಾಡುವ ಪುರುಷರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುವದನ್ನು ಚಾರರ ಮುಖದಿಂ
ೇಳಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದನು ಶಿವನು ಮದಿಸಿ
ದ ಅಂಧಕಾಸುರನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದಿರಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲು ಶಿವ
ನ ಮಸ್ತಕ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವನು ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂ ಮುಕ್ತನಾಗಿ
ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಹ ಕಾಣದ ತಮ್ಮ ಶಿರವನ್ನು ನೋಡಿದೆನೆಂದು ಪರಮ ಸಂತು
ಷ್ಟನಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ವರವನ್ನು ಬೇಡೆನಲು ಅಂಧ
ಕನು ಪರಶಿವನೇ ತಮ್ಮ ಪಾದದರ್ಶನ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನಎದೆಯಮೇಲೆ ತಾಂ
ಡವನೃತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಶಿವನು ದೇಹದಲ್ಲಿ
ನಾಟಿದ ಶೂಲವನ್ನು ಪಾದದಿಂ ಮೆಟ್ಟಿ ಕಿತ್ತು ಅವನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಎದೆಯ
ಮೇಲೆ ಭರತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರ ನಾಟ್ಯವನ್ನಾಡಿದನು.

೩. ಜಲಂಧರನ ಕತೆ:—ಜಲಂಧರನೆಂಬ ರಕ್ಕಸನು ಇಂದ್ರನಂ ಜ
ಯಿಸಿಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತ್ರೈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು
ಹೊಂದಿದ್ದನು, ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳು ಭಯಪಟ್ಟು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಜಲಂಧ
ರನ ವೃತಾಂತವನ್ನರುಹಿ ಈಗ ಅವನು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದು
ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಶಿವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೇಷವಂ ಧರಿಸಿ ರಕ್ಕಸನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ
ಬಂದು ನೀನು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದನು, ಅವನು ಸ
ರ್ವದೇವತೆಗಳಿಂ ಜಯಿಸಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳ

ದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು- ಶಂಕರನನ್ನು ಯಾರೂ ಜಯಿಸಲಾರರು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ಮೊದಲು ತೋರಿಸಬಹುದೆಂದು ಪೇಳಿ ತನ್ನ ಪಾದದ ಬೆರಳಿನಿಂದೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವಂ ಬರೆದು ಇದನ್ನು ನೀನು ತಲೆಯವರೆಗೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಶಂಕರನನ್ನು ಜಯಿಸುವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದನು ಜಲಂಧರನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ನನಗೆ ಇದೇನು ಭಾರವೆಂದು ಹಸ್ತಗಳಿಂದೆತ್ತಿ ತಲೆಯವರೆಗೆ ಒಯ್ಯಲು ಆ ಚಕ್ರವು ಆತನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನ ಶಿರವು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು.

೨. **ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಕತೆ:**—ತಾರಕಾಸುರನ ಮಕ್ಕಳಾದ ತಾರಕಾಕ್ಷ ಕಮಲಾಕ್ಷ, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿಯೆಂಬ ಮೂವರು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂರು ಪುರಗಳು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರಬೇಕು ದೇವತೆಗಳ ದಿವ್ಯ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅವು ನಿಂತಾಗ್ಗೆ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಪುರುಷನಿಂದ ಒಂದೇ ಬಾಣದಿಂದ ನಾಶವಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೂ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಬಲದಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೀಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರ ಶಿವನು ಭೂಮಿಯೇ ರಥ, ಮೇರು ಪರ್ವತವೆ ಬಿಲ್ಲು, ವಿಷ್ಣುವೇ ಬಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದರೂ ಸತ್ಕರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದ ರಕ್ಕಸರು ಸೋಲಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗು ರಕ್ಕಸರು ಮೃತಪಟ್ಟರೂ ಅವರ ಸ್ತ್ರಿಯರ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪುನಃ ಸಜೀವರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ಬೌದ್ಧರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ದುರ್ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಹಾಗು ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಜಲಕ್ರೀಡೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸುಂದರ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಪಾತಿವೃತ್ಯ ನಾಶವಾಯಿತು ನಂತರ ಆ ಪುರಗಳು ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಬಾಣವಂ ಬಿಟ್ಟು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಗಳನ್ನು ದಹಿಸಿದನು.

೩. **ಹರಿಯಜರುಗಳ ಗರ್ವಭಂಗ ಕತೆ:**—ಒಮ್ಮೆ ಹರಿಅಜರು ಸಂರಕ್ಷಣ ಕರ್ತನಾದ ನಾನೇ ಅಧಿಕ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ನಾನೇ ಅಧಿಕನೆಂದು

ಸಸ್ರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾದಿ ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾದರು. ಶಿವನು ಅದಂ ತಿಳಿದು ದ
ಯಿಂದ ಅವರ ಗರ್ವಭಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ರೂಪದಿಂ
ವತರಿಸಿ ತನ್ನ ಪಾದ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರು ಮುಂಚಿತ ಬರುವ
ೀ ಅವರೇ ಅಧಿಕರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದನು, ಹರಿಯು ಪಾದವನ್ನು ನೋ
ವದರ ಸಲುವಾಗಿ ವರಾಹರೂಪತಾಳಿ ಸಪ್ತಪಾತಾಳವನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತ
ೋದರೂ ಕಾಣದೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಿರವನ್ನು ನೋಡುವದರ
ಲುವಾಗಿ ಹಂಸವಾಹನನಾಗಿ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಕಾ
ದೆ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಿರವಂ ನೋಡಿದೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ
ಸತ್ಯ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ರಿಯಜರ ಗರ್ವಭಂಗವಾಗಿ ಶಿವನೇ–ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ತಮ್ಮ ಪಾದಮಸ್ತಕ
ನ್ನು ಯಾರಿಂದ ನೋಡುವದಾದೀತು? ರಕ್ಷಿಸುರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡದ್ದ
ಂದ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದನು..

೨. ವೇದಗಳನ್ನು ಶುನಿಎನಿಸಿದ ಕತೆ:—ಅರ್ಜುನನು ಕೌರವರ
ಶಕ್ಕೋಸುಗ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದ್ರ
ೀಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಅವನ ಸತ್ವವನ್ನು
ರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವನ ಬೆನ್ನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ತಾನು
ರಾತನಾಗಿಯೂ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕಿರಾತಿನಿಯನಾಗಿಯೂ ವೇದಗಳ
ನ್ನ ನಾಯಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಗಣಾಧೀಶ್ವರರನ್ನು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನಾಗಿಯೂ
ಾಡಿಕೊಂಡು ಇಂದ್ರಕೀಲ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂಕದಾನವನೆಂಬ ರಕ
ನನ್ನ ಹಂದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮೊದಲಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು
ಾಗಿದಬಾಣ ಸಹಿತ ಅರ್ಜುನನ ಸಮಿಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು ಅರ್ಜುನನು
ದಂ ನೋಡಿ ಇದು ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆಕೇಡುಮಾಡುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಾಣದಿಂ
ೂಡೆದನು. ಆ ಹಂದಿಯು ನನ್ನಬಾಣದಿಂದ ಬಿತ್ತು ನನ್ನ ಬಾಣದಿಂದ
ತ್ತು ಎಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈರ್ವರಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಜುನನು ಹೊಡೆ
ಎಲ್ಲ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡನು. ಅರ್ಜುನನು ಶಿವಪೂಜೆಯು ತಪ್ಪಿ
ರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಶಿವಲಿಂಗ

ವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲು ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಕಿರಾತನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಲು ಈತನೇ ಶಿವನೆಂದು ನಮಿಸಿದನು. ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಿಗೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಂ ಕೊಟ್ಟನು

೨. ಮನ್ಮಥದಹನ ಕತೆ:—ತಾರಕಾಸುರನು ಸಪ್ತದಿವಸದ ಶಿಶುವಿನ ಹೊರತು ಪಂಚಮುಖದವರಿಂದಲೂ ಮರಣವಾಗದ ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ಉದ್ಧತನಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೀಡಿಸಹತ್ತಿದನು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಪರಶಿವನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಗಿರಜೆಯೊಡನೆ ಕೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶಿವನ ತಪ್ಪಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು ಮನ್ಮಥನೇ ಸಮರ್ಥನೆಂದು ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆತನು ಪುಷ್ಪ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿವನನ್ನು ಬಹಿರ್ಮುಖನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಶಿವನು ತನ್ನ ಸಮಾಧಿಗೆ ವಿಘ್ನವಾದ ಕೂಡಲೆ ಅಗ್ನಿ ನೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಲು ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಮನ್ಮಥನು ದಹಿಸಿ ಹೋದನು.

ಪುಟ ೩ :—ಗಹನ=ಅರಣ್ಯ; ತಣುವಿನ ತಾಣ=ತೃಪ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನ; ಹವಣಿಸಬಾರದ=ಗಣನೆಗೆ ಬಾರದು; ಓತು=ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ.

ಪುಟ ೪:—ಶರ್ವ=(ಪಾಪಗಳನ್ನು) ಸಂಹಾರಮಾಡುವವನು. ನಿರಾತಂಕ=ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದವನು; ಬಾಸವ= ಇಂದ್ರ; ವೈಶ್ರವಣ = ಕುಬೇರ; ಭರ್ಗ= ಅಧಿಕ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವ; ಮೇರುಕಾರ್ಮುಕ= ಮೇರು ಪರ್ವತವನ್ನೇ ಧನುಸ್ಸು ಮಾಕೊಂಡವನು; ಕಪರ್ದಿ= ಜಡೆಮುಡಿಯುಳ್ಳವ; ೫ ನಿರಾಮಯ= ರೋಗರಹಿತನು; ಮಂದಾಕಿನೀಧರ =ದೇವಗಂಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವ.

ಪುಟ ೪ ಸಾನಂದ ಋಷಿಯು ಕತೆ:—ಪೂರ್ಣವಿತ್ತನ ಮಗನಾದ ಸಾನಂದನು ಗರುಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ನರಕ ಯಾತನೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವ್ಯಸನಪ್ರಳ್ಳವನಾಗಿ ನಾರಕಿಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಗೋಸುಗ ಯಮನ ಪಟ್ಟ

ಕ್ಕೆ ಹೋದನು:—ಯಮನು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಅವರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಗಮನದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದನು—ಸಾನಂದನು ಯಮನೇ. ನಾರಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆ ತೋರಿಸಬೇ ಕೆನಲು ಯಮನು ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ನೋಡಬಾರದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಆಗ್ರಹಪಡಿಸಲು ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬರ ುತ್ತಿದನು. ಸಾನಂದನು ಮಹಾ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ನಾರ ಕಿಗಳಂ ನೋಡಿ ದಯೆಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರಕಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುವಂತೆ ಶಿವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನುಡಿಯಲು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ತಾವೂ ನುಡಿ ಯುತ್ತಾ ನರಕದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

೫ ನಿರಪಾಯ=ಅಪಾಯವಿಲ್ಲದವನು. ಸದಾಗತಿ ಹಂಸ=ಯಾವಾ ಗಲೂ ಮುಕ್ತ ಸ್ವರೂಪನು. ಗಾಂಗೇಯಪಿತ=ಷಣ್ಮುಖನ ತಂದೆ. ಪಿನಾ ಕಿ=ಪಿನಾಕವೆಂಬ ಧನುವನ್ನು ಧರಿಸದವನು. ಐಂಕಿಲಾಮಾಲಿನಿ=ಅಹಂ ಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಕ್ಷಸರ ರುಂಡವನ್ನು ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಧರಿಸಿದವಳು ಮಾತಂಗಿ=ಗಜಚರ್ಮ ಧರಿಸಿದವಳು. ಕ್ಲಿಂಕೇಲಿ=ಕ್ಲೀಂ ಆದಿ ಮಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವಳು ೬ ಕ್ರೌಂಕವಚ=ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಂತ್ರ ಕವಚವುಳ್ಳ ವಳು, ಶ್ರೀಂಕಿಲಾರೆ = ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಗೌರಿ = ಎಂಟು ವರ್ಷದವಳು. ಗುಹಜನನಿ=ಷಣ್ಮುಖನ ತಾಯಿ ವಿರಜೆ=ರಜೋಗುಣ (ರಜಸ್ಸು) ಇಲ್ಲದವಳು, ಕುಟಿಲೆ=ದುಷ್ಟರಿಗೆ ವಕ್ರಳು. ಚಂಡಳರ=ಬಲ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವಳು. ಕರಾಳೆ=ಅಗ್ನಿ ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವಳು.

ಉಮಾ=ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪಳು. ನಿರಾಕುರ=ಉಪಾಧಿರಹಿತ. ಅಂಬು ನಿತಂಬಿನಿ=ಗಂಗೆಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು. ಕರ್ಣಾಕಲಿತನೆ=ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡ ಶೋಭಿಸಿದವನೇ. ಕಂತುಕದಂಬಕ=ಅನೇಕ ಮನ್ಮಥರ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿದ. ರೋಲಂಬ=ಭ್ರಮರ. ಗಂಧವಹನೇ=ಮೂಗುಳ್ಳವನೇ. ಬಿಸ= ವಿಷ. ಪೇರುರನೆ=ಅಗಲವಾದ ಎದೆಯುಳ್ಳವನೆ.

೭ ಅಶ್ವತ ಕಂಬಲರೆಂಬ ಸಾಮವೇದದ ಶಾಖೆಗಳು ಸರ್ಪರೂಪಗ ಳಾಗಿ ಶಿವನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಾಭರಣ ರೂಪದಿಂದಿದ್ದು ಗಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಗಾನಲೋಲನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಆನಂದಪಡಿಸುತ್ತಿರುವವು.

೮. ಗರುವನೆ=ಹಿರಿಯನೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠನೆ. ಓಪನೆ=ಪತಿಯೆ.

ದೇವತೆಗಳ ಅಹಂಕಾರ ನಿರಸನ ಕತೆ:— ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ವರುಣ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಾವು ಸಮರ್ಥರೆಂಬ ಗರ್ವಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಗರ್ವಹರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಶಿವನು ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾದನು. ದೇವತೆಗಳು ಎಲೋ ಯಕ್ಷನೇ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಏನು ಕಾರಣ ಬಂದಿರುವಿ. ಎನ್ನಲು ಯಕ್ಷನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನು ಯಾರು. ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ನಾನು ಅಗ್ನಿ ಸರ್ವವನ್ನೂ ದಹಿಸಿಬಿಡುವೆನು. ನಾನು ವಾಯುವು ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಹಾರಿಸಿಬಿಡುವೆನು. ನಾನು ವರ್ಣ ಸರ್ವವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಡುವೆನು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಯಕ್ಷನು ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ವರ ಶಕ್ತಿಗೂ ಆಧಾರರೂಪನಾದ ಶಿವನು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು. ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಸಹಾ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿದರು.

೧೦. ಪೊಪ್ಪುಮಾಡಿ=ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ. ಹೆಂದದ=ಸ್ಥಿರವಾದ.ಎಳೆವರೆಯದ=ಎಳೆಪ್ರಾಯದ. ೧೧. ಮನೋಜ+ದಂಡಧರ ವಿಜಿತ=ಮನ್ಮಥನನ್ನೂ ಯಮನನ್ನೂ ಗೆದ್ದವನು. ಇಮ್ಮೈಗಾಣಲು=ಉಭಯಭಾಗವಾಗಲು ಶಿವದಿಡುವೆನು=ಶಿವನೇ ಎಂದು ಮೊರೆಯಿಡುವೆನು. ಅನುಗೆಡುವೆನು=ನಾಶಹೊಂದುವೆನು. ರೀತಿಗೆಟ್ಟವನಾಗುವೆನು. ಗಾರು=ಶ್ರಮ. ೧೩ ಅಂಡಲೆವ=ಕಷ್ಟಪಡಿಸುವ. ತೊನೆಯದ=ಚದಲದ ಉಕ್ಕನು=ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು. ತರಹರಿಪನೆಲೆ=ಸೈರಣೆಯಸ್ಥಾನ.

೧೫ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕತೆ— ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಅಳಿಯನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ತನಗೆ ಸತ್ಕಾರವಾಗದಿರಲು ಕೋಪಗೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಒಂದು ಯಜ್ಞದ ಮೂಲಕ ಶಿವನಿಗೆ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು

ಕೊಡಮೆ ಅವಮಾನಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಯಜ್ಞವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದನು. ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯಂ ಪಡೆದು ತಂದೆಯ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಸತ್ಕಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಪತಿಗೆ ಹವಿರ್ಭಾಗ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಪತಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದಳು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಶಿವನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಜಟೆಯನ್ನಪ್ಪಳಿಸಲು ವೀರಭದ್ರನು ಜನಿಸಿ ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ದಕ್ಷನ ಯಜ್ಞಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದವರನೆಲ್ಲಾ ಅಂಗಹೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹೋಮಮಾಡಿದನು ಶಂಕರನು ದಕ್ಷನಿಗೆ ಮುದಿ ಹೋತಿನ ತಲೆಯನ್ನಿಡಿಸಿ ಪ್ರಾಣದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

೧೫ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಲಜ್ಜಿಸಿದ ಕತೆ— ದಾರುಕವನದ ಋಷಿಗಳು ಶಿವಭಕ್ತಿವಿಹೀನರಾಗಿ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಭೋಗಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಕುತ್ಸಿತ ಮಾರ್ಗವಂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಪವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವನು ಈ ಸಂಗತಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ವಿಷ್ಣುವೇ ನೀನು ಮೋಹಿನೀ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಮೋಹಂ ಹುಟ್ಟಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಕಂದರ್ಪಸದೃಶನಾಗಿ ಶಿವಕೀರ್ತನ ಗಾನಾದಿಗಳೊಡನೆ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾಟನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಋಷಿಪತಿ ಯರು ಯೌವನಪುರುಷನಾಗಿ ಅತಿ ಸೌಂದರ್ಯವಂತನಾದ ಶಿವನನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಮವಶದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನೀಯುವ ನೆವದಿಂದ ಆತನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕೂಡಲೇ ಗರ್ಭಗಳಂ ಧರಿಸಿ ಪುತ್ರರಂ ಪಡೆದರು.

ಪುಟ ೧೬ ದೇವ ನೀನು ದಯೆದೋರದ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೇ ಅನೇಕ ವರ್ಷವು. ನಾನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುವೆನು?(ಉಳಿಯಲಾರೆನು)ರಕ್ಷಿಸು. ॥ ಪ ॥ ಜ್ಞಾನವಿರೋಧಿಯಾದ ಮಾಯಾವಿಕಾರದ ಬಹುಧಾನ್ಯಗಳೇ (ಪುರುಷರ) ವೀರ್ಯವಾಗಲು, ಆ ವೀರ್ಯದಿಂದಲೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವೇಶ್ವರ॥೧॥ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಮನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮೂರು ಪುರಗಳ ದುಷ್ಟರಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ

ನಳರಾಜನೇ ಮೊದಲಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮನೋಹರವಾದ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅಧಿಕನೆ ||೨|| ವಿಚಾರಿಸಲು ಜನನಾದಿ ನಾಶಕಡೆಯಾದವರ ಮನಸ್ಸಿನವಿಕಾರತ್ವವಿಲ್ಲದಂಥ (ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರರಹಿತ) ಜೀವರನ್ನು ದುಃಖ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ದಾಟಿಸಲು ನಾವೆಯಾದಂಥ ಮಹತ್ವದ ವೈಭವವುಳ್ಳ ಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ||೩|| ಪ್ಲವ=ನಾವೆ. ಕಮಲಮುಖಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಐದುಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು (ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು) ನಾಲ್ಕು ಮುಖವುಳ್ಳವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸೆ || ೪ || ಪರ್ವತರಾಜನಮಗಳಿಗೆ (ಪಾರ್ವತಿಗೆ) ಮೆಚ್ಚಿ, ಲೋಭಿಯೆನಿಸದೇ ಭೂಜಗರಿಗೆ ದಯವಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾವಿರ ಹೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವ (ಆದಿಶೇಷ) ನನ್ನ ಆಭರಣವನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ಮಗ (ಯಮ) ನನ್ನು ತಿವಿದು ಮೀರಿದವನೆ||೧||ಮೋಡದ ವೈರಿಯು (ವಾಯುವನ್ನು) ಸೇವಿಸುವ ಹಾವಿಗೆ (ರಾಹುವಿಗೆ) ವೈರಿಯಾದ ಚಂದ್ರನ ಅಳಿಯನಾದ ಕಾಮನಿಗೆ ವೈರಿಯಾಗಿಯೂ, ಇಂದ್ರನಮಗ (ಅರ್ಜುನ)ನೊಡನೆ ವೈರಿಯ ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ, ದೇವಗಂಗೆ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮನೋಹರನಾದವನನ್ನು ||೨|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಯವಡೆಯನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ಸಾವಿರ ಕಮಲಗಳನು (ಏರಿಸುತ್ತಿರಲು) ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಬದಲುಕಮಲಸದೃಶವಾದ ನೇತ್ರವನ್ನು ಹೃದಯವೆಂಬ ಕಮಲ ಅರಳೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕರಕಮಲದಿಂದ ತೆಗೆದು ಚರಣಕಮಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು (ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ) ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಂಭುಲಿಂಗನನ್ನು ||೩||

ಪುಟ ೧೭:— ಮನೋಹರವಾದ (ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ) ದೇವಗಂಗೆ ಚಂದ್ರರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನೆ (ಭೂಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವರದ ಕರನೇ) ಮುದ್ರಾಸಾರಂಗ ಮೃಗವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನೆ ||೪|| ಸುಂದರವಾದ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಅಗ್ನಿ ನೇತ್ರದಿಂದ ಸುಟ್ಟವನೆ । ನರಸಿಂಹರೂಪದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಲಯಪಡಿಸಿ ಕೊಂದ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನೆ । ಯಮನೆದೆಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಪಾದ ಶೂಲದಿಂದ ತಿವಿದವನೆ । ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಪಾದವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನರಸಿಂಹ ಚರ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೆ ||೧||

ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಡವೊಡೆಯುಳ್ಳವನೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳವನೇ । ಕುಬೇರನ ಗೆಳೆಯನೆ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನೆ। ಸೋಮನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನೆ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವದವನೆ। ಚಂದ್ರ ಕಲೆಗೆ (ಹದಿನಾರುಕಲೆಗೆ) ಮೀರಿದವನೆ, ಮುಕ್ತಿಯ ಕೊಡತಕ್ಕವನೆ ॥೩॥ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಾರವುಳ್ಳವನೆ । ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಕ್ತರ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಡಗದಂತಿರುವನೆ। ಸರಸ್ವತಿಯ ಒಡೆಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮನೋಹರ ಸ್ತುತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನೆ। ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ಆನಂದವೆಂಬ ವನಕ್ಕೆ ಚೈತ್ರಮಾಸದಂತಿರುವನೆ ॥೩॥

ಪರಪುಟ್ಟ=ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದವನು ಅಥವಾ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

೧೮ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಆರು+ಎನೆ; ೧೯ ಪೇಸುತಿಹ ಪೇಯವನು =ಅಸಹ್ಯ ಪಡುತಿರುವ ಹೇಯವನ್ನು.

೨೦ ಅಡಸಿತೀರದ=ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮುಗಿಯದ.

೨೧ ಮರಸಿ ಜನರು ನೋವುವೆಡೆಯೊಳು=ಜನರು ಮೋಸಮಾಡಿ ಘಾಸಿಪಡಿಸಿ ಸಂಕಟಪಡಿಸುವಾಗ, ಜೆಗುಳೆ=ಜಗ್ಗಲು, ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅಳುಪಿ=ಕೆಡಿಸಿ. ೨೨ ಮಿಗಿಲನನುಕರಿಸಿ=ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ. ಕೆಮ್ಮನೆ=ತೀವ್ರವಾಗಿ; ೨೩ ಮುಡಿಯ ನವಿರನು=ತುರುಬಿನ ಕೂದಲಗಳನ್ನು; ನಿರತವನಾಂತು = ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೂಡಿ; ಬಿನ್ನಣ = ಬಿಗುಮಾನ ಗೌರವ; ತವಕ=ಆತುರ.

ಒಬ್ಬುಳಿಯಹ = ಸಮುದಾಯ; ನಿತಂಬ = ಪಿರ್ರೆ; ಕುಂಡಿ; ತೆಳುವಸುರ=ತೆಳುವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ೨೪ ಚೊಲ್ಲೆಯದ = ತುರುಬಿನ ತುದಿ; ಕಂಬುಗ್ರೀವದ = ಶಂಖದಂತೆ ಕಂಠವುಳ್ಳ; ಮೊಗರನುಗವ = ಪ್ರಕಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ; ಅಸಿಯಳ = ಸ್ತ್ರೀಯಳ; ಅಳ್ಕಿರಿವುದು = ಕಳವಳಗೊಳಿಸುವುದು.

೨೫ ಗೆಲವು = ಆರೋಗ್ಯ; ಬೀಸುಹೂರಿಗೆ = ಒಂದುತರದ ಕಜ್ಜಾಯ.

೨೬ ತವಿಸಿ = ಶಾಂತಿಪಡಿಸಿ; ಅವಗಡಿಸಿ = ಆವರಿಸಿ; ಲವಲವಿಸಿ= ಹರ್ಷಿಸಿ; ಆತುರಪಟ್ಟು.

೨೭ ಸಂಕ್ರಮಣ = ಕೂಡುವಿಕೆ, ಆರಡಿತನ = ದುರ್ವಾರ್ತೆಯು, ಅಪಕೀರ್ತಿಯು. ಹೇಯುವೆಂಬ ಮತಿದೊರೆದು = ತಿರಸ್ಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿ;

೨೭+೨೮ **ಗಣಿತವಿದನು:—** ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಅಧ್ಯಾರೋಪಮಾಡಿ (ಕೂಡಿ) ಅಪವಾದ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ತತ್ವವಿಚಾರ ಮಾಳ್ಪವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವನು ||ಪ|| ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಮೂರು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತ, ವೈಕಾರಿಕ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣ ಪಂಚಕವನ್ನೂ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕವನ್ನೂ ತೈಜಸ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕವನ್ನು ಪ್ರಾಣಪಂಚಕವನ್ನೂ, ಭೂತಾದಿ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಐದೈದು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಲು ವ್ಯಷ್ಟಿಸಮಷ್ಟಿರೂಪ ಸ್ಥೂಲಶರೀರವಾಯಿತು ||೧|| ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಒಂದರಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳು ತೋರಲು ಆ ಲೋಕಗಳ ಮಧ್ಯದ ಭೂಲೋಕ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳು ತೋರಲು ಮತ್ತೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಮೂರುತೋರಲು, ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ತೋರಲುಅಥವಾ ನವಗ್ರಹಗಳು ಒಂದೊಂದು ಮೂರುಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂ ಕೂಡಿ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೊಳಗೊಂಡು ಇರುವದಾಗಲು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ||೨|| ಅದ್ವಿತೀಯ ಸ್ವರೂಪ ವ್ಯಾಪಕ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುತ್ತ ಸತ್ತಾದಿ ಐದುಲಕ್ಷಣಹೊಂದಿ ಒಂದಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಐಕ್ಯವಾಗುತ್ತ ಲೆಕ್ಕವ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತಾಭಾವಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದನೇ ಹೊರತು ಬೇರೊಂದು ಶೂನ್ಯವೇನೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ||೩||

ಪುಟ ೨೮:— ಪಳುವಿನ ಪೊನಲಕಾಲುವೆ=ಕಾಡಿನ ಪ್ರವಾಹದ ಕಾಲು; ಕರಗಿದೆರಕವೆವು=ಕರಗಿಸಿದ (ಲೋಹ) ರಸವ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹೊಯ್ಯುವದು; ರಸಪಾಕ ಪರಿಣತೆ=ರಸದ್ರವ್ಯಗಳ ಅಡಿಗೆಯ ಪರಿಣಾಮ;

೨೯. ನನೆಗೋಲು=ಪುಷ್ಪಬಾಣ.

೩೦. ಉನ್ನಿಸುದು=ನಿಶ್ಚಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ೩೧. ಅಭ್ರ=ಆಕಾಶ; ಸೌರಭದ=ಸುವಾಸನೆಯ; ಗಾಡಿ=ಕೀರ್ತಿ

೩೨. ಹೊರಜೆ=ಹೂಡುವ ಮಿಣಿಯು; ಆಲಂಬರಹಿತ=ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ;

೩೩. ಊಣೆ=ಕೊರತೆ, ಉರದೇರುವನು=ಎದೆಯ ಗಾಯವನು.

೩೩ ಹರಿಗಾದ ಹಾನಿ:—ದೇವಾಸುರರಿಗೆ ಕಲಹವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿರಲು ಕೆಲವರು ರಾಕ್ಷಸರು ಭೃಗು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭೃಗುಪತ್ನಿಯ ಮರೆಹೊಕ್ಕರು. ವಿಷ್ಣುವು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಬರಲು ಆ ಭೃಗುಪತ್ನಿಯು— ಮುನೀಶ್ವರರು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಾರದು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕಿರುವ ರಕ್ಕಸರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ವಿಷ್ಣುವು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ ಆಕೆಯನ್ನೂ ಚಕ್ರದಿಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಹೋದನು. ಮುನಿಯು ಬಂದು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೋಪದಿಂದ ಹೇ ಪಾತಕಾಗ್ರಣಿ! ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ಹತ್ತು ಅವತಾರ ಧರಿಸೆಂದು ಶಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಹಾನಿಹೊಂದಿದನು.

೩೩. ಅಜನಿಗಾದೆಡರು.(ಸರಿಸಿಜೋದ್ಭವನ ನಡುದಲೆಯೊಂದನಳಿದೆ) ಬ್ರಹ್ಮ—ಒಮ್ಮೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಜಗತ್ಕರ್ತನಾದ ತಾನೇ ಅಧಿಕನೆಂಬ ಗರ್ವದಿಂದ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ, ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ದೇವತೆಗಳ ಮುಂದೆ ಶಿವನನ್ನು ನಾನಾವಿಧದಿಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಈ ಮರುಳನಿಗೆ ಪಂಚಮುಖಗಳಿರುವದರಿಂದ ಇವನಿಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವನು. ನಾನೂ ಸಹ ಮತ್ತೊಂದು ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಧರಿಸುವೆನೆಂದು ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಐದನೆಯ ಶಿರವನ್ನು ತಾಳಿ ತದ್ವದನದಿಂದ ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನು ಜಗದಾಧಾರನು ಶ್ರುತಿನಿತ್ಯನು, ಪರಬ್ರಹ್ಮನು (ಎಂದು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತವನು ಬಳಸಿ) ನೀನು ನನ್ನಂ ಮರಹೊಕ್ಕಿಯಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಪೆನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾನಿಹೊಂದುವೆ ಎಂದು ಕಠಿಣೋಕ್ತಿಗಳನಾಡಲು ಶಿವನು ಸಹಿಸದೆ ಕಿಡಿಗಣ್ಣುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೋಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಆ ದುರ್ಮದಾಂಧನ

ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ನಂತರ ಗರ್ವನಾಶವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಿವನಿಗೆ ಮರೆಹೊಕ್ಕು ಸ್ತುತಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕಪಾಲವಂ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಗೋಸುಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಅವನಂ ಸಂತೈಸಿದನು.

೩೩ ಸುರಪತಿಗಾದ ಲಜ್ಜೆ:— ಅಹಲ್ಯೆಯ ರೂಪಲಾವಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾದ ಇಂದ್ರನು ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಗೌತಮರು ಹೊರಗೆ ಪೋಗುವಂತೆ ಕೋಳಿ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದನು, ಗೌತಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆಹ್ನಿಕಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಗೆ ಹೋದರು. ಇತ್ತ ಇಂದ್ರನು ಅಹಲ್ಯೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅತ್ತ ಗೌತಮರು ಸ್ನಾನದ ಹೊತ್ತಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತುರಿಗಿ ಗೌತಮರ ವೇಷದಿಂದಿದ್ದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅರಿತವನಾಗಿ ವೃಷಣ ಹೀನನಾಗೆಂದು ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಶಿಲೆಯಾಗೆಂದು ಅಹಲ್ಯೆಗೂ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಕಾಮಾಂಧತೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರನು ಶಾಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಲಜ್ಜಿತನಾದನು.

೩೩ ಇಂದುವಿಗಾದ ಕುಂದು:— ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಶಪಟ್ಟು ಭೋಗಿಸಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಿಂ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ತೇಜೋಮಯವಾದ ತನ್ನ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕುಂದಿಸಿಕೊಂಡನು.

೩೩ ವರುಣನಿಗಾದ ಊಣೆ:— ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಅಗಸ್ತ್ಯಾದಿ ಮುನಿಗಳೂ ನಾರದರಿಂದ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯಂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವರುಣನು ಬಂದು ಅಮರಾವತಿಗೆ ದೈತ್ಯರ ದಾಳಿ ಬರುವದೆಂದು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೀನು ವಿಷಯಾಂತರವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿದೆಯಾದಕಾರಣ ದೈತ್ಯನಾಗಿ ಪೋಗೆಂದು ಅಗಸ್ತ್ಯರು ವರುಣನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತರು. ಆಗ ವರುಣನು ನಿಶ್ಶಾಪವೆಂದಿಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೃಡಭಕ್ತರಾದವರ ಕರದಲ್ಲಿಯ ಭಸಿತವನ್ನು ಕಂಡಡೆ ನಿವೃತ್ತಿಯೆ

ನಲು ದೇವತೆಯಾದ ವರುಣನು ರಕ್ಕಸನಾಗಿ ಕೊರತೆ ಹೊಂದಿದನು–(ಪೌ್ರ–ಕಾವ್ಯ)

೩೩ ಶವಿಗಾದ ಭವಣಿ.—ಸೂರ್ಯನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾದರೂ ಅಂತ ರ್ಯಾಮಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾರಬ್ಧವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಗತ್ಪ್ರ ಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವಂಥಾವನಾದನು

೩೩. ಹವ್ಯವಾಹನನಿಗಾದನುಗೇಡು=ಹವಿಸ್ಸುಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸುವವಂಥ ಅಗ್ನಿಯು ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹವಿರ್ಭಾಗ ವನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ವೀರಭದ್ರನು ಶಿವದ್ರೋ ಹಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯಾ–ಎಂದು ಅವನ ಏಳು ನಾಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೈಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದನು. (ಆದಿತ್ಯನ ಕಣ್ಣುಗಳನು ಕಿತ್ತನು. ಕಪೋಲವಂತಾಡಿಸಿ ದಂತಗಳನ್ನು ಭಗ್ನಂಗೈದನು)

೩೩. ಮುನಿವಸಿಷ್ಠ ನಿಗಾದ ಶೋಕ|| ದುಷ್ಟಮೃಗಗಳ ಬಾಧೆಯ ಪರಿ ಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹೊರಟ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮ ದಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠರಿಂದ ಕಾಮಧೇನು ಮುಖಾಂತರ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಮ ಧೇನುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಗೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರನ್ನು ಕೇಳಿದನು, ಅದು ದೇವ ಲೋಕದ ಕಾಮಧೇನುವು ಅದು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಬರುವುದಾದರೆ ತಾವೇ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದ ವಸಿಷ್ಠರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಧೇನುವನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಸಫಲವಾಗದೆ ಕಡೆಗೆ ಆ ಧೇನುವಿನಿಂದುತ್ಪ ನ್ನವಾದ ಶೂರರಿಂದ ತಾನು ತನ್ನ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಪರಾಜಯಹೊಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ವಸಿಷ್ಠನಂತೆ ತಾನೂಬ್ರಹ್ಮ ರ್ಷಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಘೋರವಾದತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ಯೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡನು ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ರ್ಷಿಯೆಂದು ಹೇಳದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖಪಟ್ಟರು.

೩೩. ಸನತ್ಕುಮಾರನ ಕತೆ:— ಸನಕಾನುಜನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ತಪಸ್ವಿಗಳೊಡನೆ ತಾನೂ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಈ ತಪಸ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಭಕ್ತನಾರು ಎಂದು ಕೇಳಲು ಬೇಡದಿರುವನೇ ಭಕ್ತನೆಂಬಂತೆ ಈ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಏನನ್ನೂ ಬೇಡುವದಿಲ್ಲ ಯಾರಿಗೂ ವಂದಿಸುವದಿಲ್ಲ ಈತನೇ ನಿಜ ಭಕ್ತನೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ನುಡಿದನು ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವನಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಹಠಹಿಡಿದು, ಆ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹೋಗಲು ಎಲ್ಲರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿರೂ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ನಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ವತಿಯು ಎಲೋ ಸನತ್ಕುಮಾರನೆ, ನಾನು ಜಗದಂಬೆಯು ನಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವು ತಾರದೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರಲು ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೋಪಗೊಂಡು ಈತನು ಅಹಂಕಾರಿಯಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂಟೆಯ ಜನ್ಮವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಶಾಪವಿತ್ತಳು ಆದರಿಂದ ಒಂಟೆಯ ಜನ್ಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

೩೩ ವ್ಯಾಸನಿಗಾದ ಬಾಹುಬಂಧನ:—ವ್ಯಾಸನು ಈಶ್ವರನಂಪೂಜಿಸಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ವೇದವಂ ವಿಭಜಿಸಿ ಸೂತ್ರಾದಿಗಳಂರಚಿಸಿ ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಸಂಹಿತೆಇತಿಹಾಸಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಋಷಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ,ವಿಷ್ಣುಶಿವರಲ್ಲಿ ಭೇದಮಂ ಎಣಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತಿದ್ದನು. ಆಗ ಶಿಷ್ಯರು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಶಿಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಮುಂದೆನಿಂತು ಭುಜಂಗಳಂ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆಯಾದೊಡೆ ನಿನ್ನ ವಚನವು ಪ್ರಮಾಣವಾಗುವದೆನಲು ವ್ಯಾಸನು ಒಪ್ಪಿ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಳಂ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ನಾರಾಯಣನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಸಾರಿ ನಾರಾಯಣನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೂ ಶಿವನ ಕನಿಷ್ಠತ್ವವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಭುಜಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋದವು.

೩೪ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ಕತೆ—ಮೃಕಂಡು ಋಷಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ೧೬ ವರ್ಷ ವಯ

ಸ್ಸುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನವಂತ ಮಗನು ಬೇಕೆಂದು ವರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹದಿನಾರುವಯಸ್ಸು ತೀರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಮರಣವಾಗುವದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಅದಂ ತಪ್ಪಿಸಲು ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವಲಿಂಗವಂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಮನಮಗ್ನನಾಗಿ ಕುಳಿತನು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಮನು ಬಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ದೂರದಿಂದ ಪಾಶವನ್ನು ಒಗೆಯಲು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಶಿವಲಿಂಗವಂ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡನು. ಆ ಪಾಶವು ಶಿವಮಾರ್ಕಂಡೇಯರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬಿದ್ದುದಂ ಕಂಡು ಶಿವನು ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದ ಯಮನ ಎದೆಯನ್ನು ಗಾಯವಾಗುವಂತೆ ತಿವಿದು ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ನನ್ನ ೧೬ ವರ್ಷದ ಆಯುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಯಮನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

೩೪. ವಿದಳನಕತೆ =ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದ ವಿದಳನು ಶೂರನಾಗಿ ತಂದೆಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಬಗೆಯದೆ ದುಷ್ಟಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನ್ಯಾಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಅಖಿಲರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು, ಸುರಾಪನೆಂಬ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿ, ಹಾದಿಕಾರರನ್ನು ಕೊಂದು ಅವರ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ಪುರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ದುರಳತನದಿಂದ ಹಿಡಿತಂದು ಅವರೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸಿ, ಅವರನ್ನೇ ಕೊಂದು ಅವರ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಪಾಪವಂ ಮಾಡಿದನು ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಲು ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಅಹರ(ಹರಣಮಾಡು ಅಪಹರಿಸು) ಪ್ರಹರ (ಚನ್ನಾಗಿಬಡಿ) ಎನ್ನುತಾ ಸತ್ತನು ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಹರ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅರಳೆಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಡಿ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳಲು ಸರ್ವವೂ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವಂತೆ ಅವನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಗಣಪದವಿ ಹೊಂದಿದನು.

೩೩. ಭೃಂಗಿಯ ಕತೆ:—ಶಿವಸಭೆಯೊಳಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರಲು ಭೃಂಗಿಯು ನಾಟ್ಯವಂ ಮಾಡುವ ಸಮಯ

ದಲ್ಲಿ ನಮಿಸಲು ಪಾರ್ವತಿಯು ಈ ನಮಸ್ಕಾರವು ಯಾರಿಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ? ಭೃಂಗಿಯು ನೀನು ಮಾಯೆ ನಿನಗೆ ವಂದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದೆನೆಂದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೋಪಿಸಿ ತನ್ನಂಶವನು ಬೇಡಲು ಭೃಂಗಿಯು ರಕ್ತಮಾಂಸ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟಿಬಿಟ್ಟನು. ನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯು ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿಸಲು ಭೃಂಗಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಶಿವನು ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಕಾಲನ್ನು (ಜ್ಞಾನವನ್ನು) ಕೊಡಲು ಗಾಳಿಯ ಆಟ ನಡಿಯಲಿಲ್ಲ—ಅಂದಿನಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲಭೃಂಗಿಯೆಂಬ ನಾಮ ಉಂಟಾಯಿತು.

೩೪ **ಸುರಾಭಾಂಡಲಿಂಗ**:—ಓರ್ವ ಜಾರ ವಿಪ್ರನು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಶರೆಯನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಕನಾಗಿಪತಿಯಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯೊಡನೆ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಒಂದು ದಿವಸ ಆ ವಿಪ್ರನು ಆಕೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಪತಿಯು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ಆಕೆಯು ಭಯಪಟ್ಟು ಆ ವಿಟನನ್ನು ಸುರಾಭಾಂಡದೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿದಳು. ಆತನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿ ಸಾಯಲುಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವದೆಂಬ ಸ್ಮೃತಿಯಂತೆ ಸುರಾಭಾಂಡಲಿಂಗವೆಂಬ ಪೆಸರಿನಿಂದ ಪೂಜೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವನು.

೩೪ **ಸುಕುಮಾರನ ಕತೆ**:—ಸಿಂಧು ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಬ್ಜಕವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆಯಾದ ಪರ ಪುರಂಜನನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗನಾದ ಸುಕುಮಾರನು ತನ್ನ ನೀಚ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಜನ ಮುಖಾಂತರ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು. ಸುಕುಮಾರನು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನಾದಿ ನೀಚ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ರೂಪವತಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಹೊಲತಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಐದು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆಯೂ ಆ ಹೊಲತಿಯ ಮರಣಾಂತರ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾ ಕಳ್ಳತನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರೊಡನೆ ಭೋಗಿಸಿ ಸುರಾಪಾನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೂಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಆ ದಿವಸ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ಕೂಡಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ

ದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಾಣದೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟನು. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿವಸ ಶಿವಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನದೊಳು ಕುಳಿತು ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಣ ಪದವಿಯಂ ಹೊಂದಿದನು.

೩೫. ಭಸ್ಮ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯ ಕತೆ:–ಒಬ್ಬ ಕುಡುಪಾಪಿ ಶಬರನು ಅಡ ವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿಯು ಸುಡು ಗಾಡದೊಳಗಿನಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಅದರ ಕಾಲಿಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದ ಬೂದಿಯು ಅವನ ಹಣೆಗೆ ಹತ್ತಿತು, ಆ ಕಾಲಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಯಮದೂತರು ಬರಲು ಶಿವ ಚಿಹ್ನವಾದ ವಿಭೂತಿಯಂ ನೋಡಿ ಅವನಂ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅನಂತರ ಶಿವದೂತರು ಬಂದು ಶಿವನಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೈಲಾಸಕೆ ಒಯ್ದರು ಅವನು ಪ್ರಥಮ ಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದನು. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಚಿಹ್ನವಾದ ಲಿಂಗ, ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶಿವ ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು.

೩೫. ಕಳ್ಳನ ಕತೆ:—ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲಿರುವ ಆಭ ರಣಗಳನ್ನು ಕದಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶಿವಾಲಯದೊಳಗೆ ಹೋದನು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ದೀವಿಗೆಯು ನಂದುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಎಣ್ಣೆಯಂ ಹಾಕಿ ಬತ್ತಿಯಂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಆಭರಣಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಆ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ತಿರುವುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಆ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹೊಡೆದುಹಾಕಿದನು. ಶಿವನು ತನಗೆ ಈ ಕಳ್ಳನು ದೀಪಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನಿಗೆ ಗಣಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

೩೫ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನ ಕತೆ:—ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ಮರಣೋನ್ಮುಖ ನಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಅವನ ಹತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಪ್ಪಾ ನಮಗೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅಂತ ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೊಲನೆಲ್ಲ "ಹಗರಣ, ಹಗರಣ" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟನು. ಅಂತ್ಯ ಸಮಯ

ದಲ್ಲಿ ಹರ ಎಂಬ ತನ್ನ ನಾಮವನುಚ್ಚರಿಸಿರುವನೆಂದು ಶಿವನು ಅವನಿಗೆ ಗಣ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

೩೫ ಶ್ವೇತನ ಕತೆ:—ಶ್ವೇತನೆಂಬುವನು ಶತಕೋಟಿ ಪಾಪ ಗಳನಾಚರಿಸಿ ಶಿವನಿ ಎಂಬ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮುಡಿಗೆ ಹೂಗಳನ್ನು ತರ ಲೋಸುಗ ಅನ್ಯರ ತೋಟವನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೂವುಗಳನ್ನೆ ತ್ತಿಕೊಂಡು ಪೌಳಿಯಿಂದಿಳಿದು ಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಜಾರಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಹೂವು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲು ತನ್ನ ವೇಶ್ಯೆಯಾದ ಶಿವನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲೆಂ ದನು. ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು. ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಷ್ಪ ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಲೆಂದು ನನ್ನ ನಾಮವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿರುವನೆಂದು ಶಿವನು ಅವ ನಿಗೆ ಗಣಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

೩೫ ಸಾಂಖ್ಯತೊಂಡನ ಕತೆ:—ಚೋಳ ದೇಶದ ಒಂದು ಊರೊ ಳಗೆ ಬೌದ್ಧಮತದ ಸಾಂಖ್ಯತೊಂಡನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನಿದ್ದನು. ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ವಾಸನಾ ಬಲದಿಂದ ಅನನಿಗೆ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವು ಗೋಚರವಾ ಗಲು ಶಿವನೇ! ನಿನ್ನ ಪಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದು. ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಜೀವಿಸಿಕೊಂಡೂ ಇರಲಾರೆನು. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮೂರು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೀನು ಅರಳಿದ ಕನ್ನೈದಿಲೇ ಹೂವಿನ ಪೂಜೆ ಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಈ ಕಡೆ ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಮಳೆ ಸುರಿದು ಹೊಳೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ದಿವಸ ಸಾಂಖ್ಯತೊಂಡನು ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಪೂಜೆಯು ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಳಲಿದ ದೇಹವು ಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೊಳೆಯು ಇಳಿದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂರು ದಿವಸ ಸಮರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಲ್ಲನಷ್ಟು ಭಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು ಅದು ಅವನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಹೂಗೊಂಚಲವಾಯಿತು. ಶಿವನು ಆತನ ಪೂಜೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ್ಯನಾಗಿ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರಿಸಿದನು.

೩೫ **ದೋಸೆಯ ಪಿಟ್ಟವ್ವೆಯ ಕತೆ**.—ಕರಿಕಾಲನೆಂಬ ರಾಜನು ಕಾವೇರೀ ನದಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದೇ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಪಿಟ್ಟವ್ವೆಯೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತಳು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೋಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಶಿವನಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಜಂಗಮರ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಬಾರಿಯು ಬರಲು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಜಂಗಮರ ಸೇವೆಯು ತಪ್ಪುವದೆಂದೂ ಚಿಂತಿಸಿ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಳು. ಶಿವನು ಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದು ಆಕೆಯ ವ್ಯಸನದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಾಕಷ್ಟು ದೋಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂಬ ಕರಾರಿನಿಂದ ಆಕೆಯ ಬಿಟ್ಟೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕೆಯ ದೋಸೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಅವಳ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕಡೆಗೆ ಆಕೆಗೆ ಗಣಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

೩೫ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದ ಸಾಂಖ್ಯತೊಂಡನನ್ನೂ, ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದ ಕನ್ನಪ್ಪನನ್ನೂ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದ ಅರ್ಜುನನನ್ನೂ, ಬಿಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪಿಟ್ಟವ್ವೆಯನ್ನೂ ಶಿವನು ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದನು. ಶಿವನು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಒಲಿಯುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಶಿವನೊಲುಮೆಗೆ ಭಾವವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು.

೩೫ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಸರೋವರದ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವಿತ್ತು.

ಶಲಭ—ಜೇಡರ ಹುಳುವು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಎಳೆಗಳಂ ಸುತ್ತುತ್ತಿತ್ತು.

ಆನೆಯು—ಆ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಊದಿ ಕಮಲವ ತೂರುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಕ್ಕಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹಾರುವಾಗ ರೆಕ್ಕೆಗಳಂ ಝಾಡಿಸಲು ಆ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸಿಡಿದವು. ಸಿಂಹದ ಘರ್ಜನೆಯಿಂದ ಹಂದಿ, ನಾಯಿ, ಮೊಲಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಪ್ರಾಣದಾಸೆಯಿಂದ ಆ ಲಿಂಗವಂ ಸುತ್ತರಿದವು.

ಇರುವೆ—ಸಕ್ಕರೆ ಕಣಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹದ್ದು—ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಆ ಲಿಂಗದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕುಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಶಿವನು ವಸ್ತ್ರ, ಅಭಿಷೇಕ, ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ನೇವೆದ್ಯಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದವಿಯ ಕೊಟ್ಟನು.

೩೬ ಲೌಕಿಕ=ನಾನು ನನ್ನದೆಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವದು! ಪರಮಾರ್ಥ=ಸರ್ವವು ಶಿವನೆಂದು ಅವನ ಸಲುವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವದು;

೩೯ ತಪ=ಶರೀರವಾಣಿ ಮನಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಜನೆ, ನುತಿ, ಧ್ಯಾನವನು ಮಾಡುವದು; ಹರನಪೂಜಾ=ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪಾದಿಸುವದು. ಅಥವಾ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವದು; ಸಾತ್ವಿಕಗಳೆಂಟು=೧ ಸ್ತಂಭ (ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ನಿಲ್ಲುವದು) ೨ ಸ್ವೇದ=ಬೆವರು; ೩ ರೋಮಾಂಚ; ೪ ಸ್ವರಭೇದ; ೫ ವಿವರ್ಣ (ಮುಖ ಬಾಡುವದು) ೬ ಕಂಪನ;೭ ಅಶ್ರು;೮ ಪ್ರಲಯ (ಶರೀರ ಬೀಳುವದು) ೪೦ ಐರಣಿ=ಕೊಡ. ತೊಂಡಿಲು=ಬಾಸಿಂಗ ೪೨ ಸಸಿ ವಣಗೆ=ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮಣಿ; ಜೊನ್ನ=ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಅವಲೋಹ=ಕನಿಷ್ಠವಾದ ಕಬ್ಬಿಣ; ೪೩ ತಿರೋಹತಿ=ಆವರಣ; ದರುಶನ=ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ, ಪೂರ್ವಮಿಮಾಂಸ, ಉತ್ತರಮಿಮಾಂಸ; ಅಧ್ವ=ವರ್ಣಾಧ್ವ, ಪದಾಧ್ವ, ಮಂತ್ರಾಧ್ವ, ಭುವನಾಧ್ವ, ಕಲಾಧ್ವ, ತತ್ವಾಧ್ವ, ಅಧ್ವ=ಮಾರ್ಗ ೫೩ ವಾಗೀಶ್ವರಿ=ಶುದ್ಧಮಾಯೆ; ೫೫ ನೀವಾರ ಕಂಟಕ=ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹುಲ್ಲಿನ ಸುಂಕ; ೬೦ ಕೂರ್ಚ, ಗೋತ್ರ=ಆಗ್ನೇಯ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ; ಮೊತ್ತ, ಜಾಲ=ಶಿಖಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಚಕ್ರ; ೬೪ ಆದೊಡೆ ಅಳಿದೊಡೆ=ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ನಾಶವಾದರೂ,೬೭ಕರ್ಮೋಪರತಿ=ಬಾಹ್ಯಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸರಿಕೆ; ೬೯ ಪರಿಭವಘನ ಚಂಡ ಮರುತ=ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮೇಘಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಂಡವಾಯು: ೭೧ ಅನಾಹತನಾದ=ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಆನಂದಸ್ವರೂಪ; ೭೩ ಕಣ್ದೆರಪಾಗಿ=ಎಚ್ಚರವಾಗಿ; ೭೪ ದೂರು=ತೊಂದರೆ, ಅಪವಾದ; ೭೬ ದೃಶಿ=ಚಿನ್ಮಾತ್ರ; ೭೮ ಜೋಕೆಗುಂದದೆ=

ಎಚ್ಚರಸ್ಥಿತಿಯು ತಪ್ಪದೆ; ೨೬ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿದ ದೇಹವೇ [ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶವೇ] ಆತ್ಮನೆಂಬುವದು ನಿಜವೋ। ದೇಹ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗಾಧಾರವಾದ ಪ್ರಾಣವೆ ನಿಜವೋ॥ ದೇಹ ನಾನು ನನ್ನದೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ಮನವೆ ನಿಜವೋ। ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅರಿಯುವ ಬುದ್ಧಿಯೇ ನಿಜವೋ॥ ಅಹಂಕಾರವು ಅಡಗಿದ ಆನಂದಮಯಕೋಶವು ನಿಜವೋ। ಆನಂದವು ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುತೋರುವದರಿಂದ ಆ ಅವಿದ್ಯೆಯೇ ನಿಜವೋ॥ ಆನಂದವೆಂಬುವಡಗಿದ ಶೂನ್ಯವೇ ನಿಜವೋ। ವಿರಾಟ್‌ಸ್ವರೂಪವೇ ತನ್ನ ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪವೆಂಬುವದು ನಿಜವೋ। ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ಸ್ವರೂಪದ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭನೆ ನಿಜವೋ। ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನಾಶಿಸಿದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯೇ ನಿಜವೋ। ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರುವ ತತ್ವದ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ನಿಜವೋ॥ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಗಳನು ಮುಟ್ಟದಿರುವ ತತ್ವದ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ನಿಜವೋ।ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗುರ್ತಿಸಿದ ನಾದಬಿಂದುಕಲೆಗಳೇ ನಿಜವೋ॥ಮನಸ್ಸಿನ ಗುರ್ತಿಗೆ[ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ]ಬಾರದಿರುವದೇ ನಿಜವೋ।ಜಗತ್ತಿನಅನೇಕ ತತ್ವದೊಡನೆ ಅಗಲದಿರುವ ವ್ಯಾಪಕಚೈತನ್ಯವೇ ನಿಜವೋ॥ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅನ್ಯವಾದ ಅನೂನಸಾಕ್ಷಿಯೇ ನಿಜವೋ।ಅನೇಕ ಭೇದಾಭಿಪ್ರಾಯದ ವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಶಯದ ಸಮಾಚಾರ[ರೀತಿ]ವೇ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೀನು ಎಂಬ ೀದಭಾವ ನಾಶವಾಗಿ ಕಟ್ಟಳೆ ಮೇರೆಗಳೇನೂ ತೋರದೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನದರಿವು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯಿಸೈ ೭೯ ಕೂರ್ಮಕುಂತಳ=ಆಮೆಯ ಕೂದಲು; ೮೦ ಬುನ್ನಿಸು=ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ತಿಳಿ; ೮೭ ಜಿಸುಗದ=ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಉಮ್ಮಳ=ಕಷ್ಟ; ೮೯ ಅನಿಲ ಖಿಹೃದಯ =ಮೂಲಾಧಾರ, ನಾಭಿ, ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನ, (ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರ) ಪುಳಿನಸೇತು= ಮರಳಿನಕಟ್ಟೆ; ವೀಚಿ=ತರಂಗ. ೯೩ ನಿರಿಗೆ=ಕೂಡುವಿಕೆ. ಭಾವ; ೯೪ ಪರಮುಕ್ತ=ವಿದೇಹಮುಕ್ತ; ಮಾಯಾ ಕಾಳಿಕ=ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಕಾಡಿಗೆ.

ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆ:— ೯೬ ಅನ್ವಿತನು=ಕೂಡಿದವನು. ಕೋಡಿವರಿವ =ಉಕ್ಕಿಬರುವ. ಆಲಾಪದ = ಸಂಭಾಷಣದ. ನಿರಾಭಾರಿ=

ವೈರಾಗ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನನು. ಅವನತನಾಗಿ =ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ. ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ =ಒಳ್ಳೆ ಚಂದದಿಂದ.

೯೭. ಮಂಡನ=ಅಲಂಕಾರ. ಸನ್ಯಾಸಿಯವಿಧಿ = ಸರ್ವಕರ್ಮ ತ್ಯಾಗವೆಂಬ ಕರ್ಮಗಳ ಲೇಪವಿಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸಂಗ ಸ್ಥಿತಿಯು.

ಎಮಗೆಮ್ಮ ಮತವೆ ಸಾಲ್ಗೆನುತ =ಯಾರು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ನಿಷ್ಕಾಮದಿಂದ ಅನುಷ್ಠಿಸುತ್ತಾ ಪರಿಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣರಾಗಿ ಈ ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುವರೋ ಅಂಥಾ ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೌಕಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸತಿ ಪುತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಿ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವಂಥರಿಸಿ ವೇದಾಂತ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳಂ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಯಾವ ಮೋಕ್ಷವು ಲಭಿಸುವದೋ ಅದೇ ಮೋಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಸನ್ಯಾಸಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವ ವರ್ಣದವರಿಂದಲೂ ಸೇವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವದು.

ಪುಟ ೯೮ ಮೈತ್ರೇಯಿ—ಈಕೆಯು ಜನಕ ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಶೂರ ಸರದಾರನಾದ ಮೈತ್ರನ ಮಗಳು. ಈಕೆಯು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ತಂದೆಯು ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಈಕೆಯ. ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ದೊರೆತರೆ ಲಗ್ನವಾಗಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಂ ಹೊಂದಿ ತತ್ವೋಪದೇಶದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳನಂತರ ಜನಕ ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದನ್ನು ಕೇಳಿದನಂತರ ಶ್ರೀ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯರನ್ನೇ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ಅವರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ದೃಢನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಕುಳಿತಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಅವರಿಗೆ ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮ

ಯುದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದ ಮಿತ್ರನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯರ ಪತ್ನಿಯೂ ಮಿತ್ರನ ಗೆಳೆಯನಾದ ಕಾತ್ಯನ ಮಗಳೂ ಆದ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಗೂ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೂ ಅತಿ ಮಿತ್ರತ್ವವುಂಟಾಯಿತು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರಿಗೂ ಮೈತ್ರೇಯಿಗೂ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯರು ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಮೈತ್ರೇಯಿಯೂ ಅವರ ಸಂಗಡ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆಯಂ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿ ಅದ್ವೈತತತ್ವವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಪತಿಯೊಡನೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ೯೯. ಭ್ರಾಂತಿರ ಭ್ರಾಂತಪೂರ್ವಕವೆಂಬ:— ಭ್ರಮವು ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಸಮೇತ ತೋರುತ್ತದೆಂಬ; ೧೦೧ ಭಲ್ಲಾತಕಿ=ಗೇರು ೧೦೫ ಪರಿಪಾಟಿ = ಕ್ರಮ,

ಮಸಗಿ =ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. ವಸುಮತಿ =ಭೂಮಿ. ೧೦೭ ಅಂಚೆ ನಡೆಯಳೆ — ಹಂಸಗಮನವುಳ್ಳವಳೇ. ದುಃಖದುರುಬು =ದುಃಖದ ಅಧಿಕ ತಾಪ, ೧೧೦ ಮಕರಿಸುವ =ಚೇಷ್ಟಿಸುವ. ೧೧೧ ಒರಗಿರ್ದೆ =ಮಲಗಿದ್ದೆ ೧೧೨ ಅಖಿಳಗ =ಸರ್ವತ್ರ ಪೂರ್ಣನು. ೧೧೩ ಅಖಿಳಕಾರ್ಯಕ್ಷಮ =ಸರ್ವಕಾರ್ಯಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮರ್ಥನು. ೧೧೩ ತೊಡರಿ =ಸುತ್ತಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ೧೧೪ ಉತ್ಪಾತದಿಂದ =ಮೇಲಿನಿಂದ ನೂಕುವದರಿಂದ. ೧೧೫ ಜಾಯೆ =ಹೆಂಡತಿ. ೧೧೬ ಪರಿವ =ಹರಿವ. ನಿರೋಧಿಸುವ =ತಡೆಯುವ ಇಂದುಸನ್ನಿಭವಕ್ತ್ರ =ಚಂದ್ರಸದೃಶ ಮುಖವುಳ್ಳವಳೇ. ಅನಲ =ಅಗ್ನಿ. ಅನಿಲ = ವಾಯು. ವಿಣ್ಮೂತ್ರ =ಮಲ, ಮೂತ್ರ. ೧೧೭ ತೋರಮುಡಿಯಳೆ= ದೊಡ್ಡ ತುರುಬುಳ್ಳವಳೇ. ಚೋದನೆ =ಪ್ರೇರಣೆ. ೧೧೮ ಊಣೆ =ಕೊರತೆ. ೧೧೯ ಮಕರ ಧ್ವಜಾಸ್ತ್ರಾನುಗುಣನೇತ್ರೆ =ಮನ್ಮಥನ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವಳೇ. ಸೋರ್ಮುಡಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಮುಡಿ. ಷಡೂರ್ಮಿ =ಆರು ದುಃಖದ ತೆರೆಗಳು. ೧೨೦ ಪ್ರಮಾದ =ಅಜಾಗರೂಕತೆ. ಕಳಹಂಸ =ಧೂಮ್ರವರ್ಣದ ಕಾಲುಳ್ಳ ಹಂಸಪಕ್ಷಿ. ಪಗೆಗೆಟ್ಟು =ಹಗೆತನ ಕೆಟ್ಟು. ನಿಗಳಬಂಧನ =ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಬೇಡಿ. ೧೨೩ ಶಬಲ =ಸಗುಣ. ಬೋಧ್ಯವು

ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ದುಂದುಭಿ =ನಗಾರಿ. ಸೂರ್ಪ = ಮೊರ. ಮುಸಲ = ಒನಿಕೆ ಪೀವರ ಎತ್ತರ. ನಿಮ್ನ=ತಗ್ಗು

೧೨೪ **ಬೆಜವಾಡ ನ್ಯಾಯ:**—ಬೆಜವಾಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಾಹ್ರಣನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪ ದಿಂದ ಬಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದೇ ವ್ಯವಹಾರಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಪರಸ್ಥಳ ದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಹೇ ಳಿಕೊಂಡನು. ನ್ಯಾಯಧೀಶರು ಇವರೀರ್ವರ ನಡೆನುಡಿ ಆಕಾರ ಮೊದ ಲಾದವುಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ವೇಷಧಾರಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ವಿಚಾರದೊಡನೆ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕೊಡದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನು ನಿಜ ವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆ ತೋರಿದ ರಾಕ್ಷಸನೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ದರು. ಹಾಗೆ ಅವಿಚಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷನು ಪರಮಾತ್ಮನಂತೆ ತೋರಿ ವಿಚಾರದಿಂದ ಬಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

೧೨೫. **ಸೋಮಶರ್ಮ ಜನಕನ ಕತೆ:**—ಒಬ್ಬ ದರಿದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾರಿಯು ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಕಾಲಿದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಳಿಟ್ಟನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ನಾನಾ ಕಲ್ಪ ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾರಿ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾದ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ರಾಜ ಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದು ಮಗನಿಗೆ ಸೋಮ ಶರ್ಮನೆಂಬದಾಗಿ ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮಗುವು ಅಳುವಾಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡ ತಿಯು ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಒದಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಕಾಲನ್ನು ಝಾಡಿಸಿ ಅರಳಿಟ್ಟನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಬಗೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷನಾಗಿ ಬಗೆಯಿಂದ ಅಖಿಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳಂತೆ ಬಗೆದು ತಿಳುವಿನ ಮೂಲಕ ಅಹಂ, ಇದಂ ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಗಳಳಿದು ಮೊದಲಿ ನಂತೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿರುವನು.

೧೨೮. ಅನುಭೂತ =ಸತ್ ಖ್ಯಾತಿ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು. ಭ್ರಾಂತಿ ಯು ಅನುಭೂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗದೆ ಸದಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ

ತೋರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಆತ್ಮನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೋರುವದಿಲ್ಲ ಆದಕಾರಣ ಅನುಭೂತವಲ್ಲ.

ಅನನುಭೂತ = ಅಸಿತ್ ಖ್ಯಾತಿ. ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇರುವದು, ಗೊತ್ತಾಗದ್ದು. ಭ್ರಾಂತಿಯು ಅನನುಭೂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ವಂಧ್ಯಾಪುತ್ರನಂತೆ ತೋರಿಕೆಯೇ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ಪರಂತು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನನುಭೂತವಲ್ಲ. ಸದೃಶ=ಅನ್ಯಥಾ ಖ್ಯಾತಿ. ಸದೃಶವೆಂದರೆ ಸಜಾತೀಯವು. ಅಸದೃಶ=ಅಖ್ಯಾತಿ ಅಸದೃಶವೆಂದರೆ ವಿಜಾತೀಯವು. ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಸಜಾತೀಯವಾಗಲಿ, ವಿಜಾತೀಯವಾಗಲಿ, ಆಗಿದ್ದರೆ "ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಮ್" ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಹಾವಿನಂತೆ ಮಿಥ್ಯವಾದದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಸದೃಶವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಸದೃಶವೂ ಅಲ್ಲ.

೧೩೪. ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸ = ರಜ್ಜುವಿನ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೋರಿದ ಸರ್ಪವು ರಜ್ಜುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪುನಃ ತೋರದೆ ಹೇಗೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೋರಿದ ಶರೀರವೇ ತಾನೆಂಬ ಮತಿಯು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೋರದೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದರಿಂದ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸವು. ಸತ್ಯಾಧ್ಯಾಸ=ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಾಶವಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವು ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಶರೀರವು ತಾನೆಂಬುವದು. ಹೋದರೂ ಶರೀರ ಧರ್ಮಗಳ (ಷಡ್ಭಾವ ವಿಕಾರಗಳು) ತನ್ನನ್ನು ಬಿಡದಿರುವುದರಿಂದ ಶರೀರದ ಧರ್ಮ ಸತ್ಯಾಧ್ಯಾಸವು.

ಇತರೇತರಾಧ್ಯಾಸ=ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಚಲನಾದಿಗಳ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿಬಿಂಬದ ಪ್ರಕಾಶ ಧರ್ಮ ಚಂದ್ರಕಾಂತದಲ್ಲಿಯು ತೋರುವಂತೆ ಅಹಂಕಾರದ ಧರ್ಮ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಧರ್ಮ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ತೋರುವುದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರ (ಅಂತಃಕರಣ) ವು ಇತರೇತರಾ ಧ್ಯಾಸವು ಉದಾ: ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇತರಾಧ್ಯಾಸ=ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರತ್ನಗಳು ಬರಲು ಅನೇಕ ರತ್ನದ ಬಣ್ಣಗಳು ಆ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಧರ್ಮಗಳು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ

ತೋರುವದು (ಉ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ನಾನೆಂದು ಅಭಿಮಾನಿಸುವನು.)

೧೩೫. ಅಭಾವ=ಇಲ್ಲವೆಂಬುವ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವೇ ಅಭಾವವು. ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವ=ಪರಸ್ಪರ ಅಭೇದವು. ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವದೇ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವವು. (ಘಟವು ಪಟವಲ್ಲ=ಪಟವು ಘಟವಲ್ಲ) ಪದದ ಅನ್ವಯವು= [೧] ಘಟವು ಘಟದಂತೆ ತೋರ್ಕೆಗೆ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲ. [೨] ಇಂತು ಘಟವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅದು ಇಲ್ಲ. [೩] ಘಟವು ಅದು ಮೃತ್ತಿಕೆಗೆ ಬೇರೆ [೪] ತಾನೊಂದು ಘಟವಿಲ್ಲವು. ಇಲ್ಲವು [೧] ಕೊಡವು ಕೊಡದಹಾಗೆ ತೋರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. [೨] ಹೀಗೆ ಕೊಡವಾಗಿ ನಾಶವಾದ ನಂತರವೂ ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. [೩] ಕೊಡವು ಕಲ್ಪಿತ ವಸ್ತು ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲದೆ ದ್ರವ್ಯರೂಪವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡವು ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಅಂದರೆ ಮಣ್ಣು ಕೊಡವಲ್ಲ, ಕೊಡವು ಮಣ್ಣಲ್ಲ. [೪] ತಾನೊಂದು ಘಟವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. [ಘಟವು ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಅವಿಚಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಮಮಾತ್ರವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಹೊರತು ಘಟವು ಸ್ವರೂಪತಃ ಇರುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡವು ಎಂದೂಇಲ್ಲ.]

೧೩೬. [೧] ಇದುಜಗವು ಬ್ರಹ್ಮವಿವರ್ತವೆಂದೆನಿಸದು. ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಕಾರ ಪ್ರತೀತಿಯೂ, ಅನ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದದು; ಯಾಕಂದರೆ- ಭ್ರಾಂತನ ಪ್ರತೀತಿಯು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತೀತಿ ಸತ್ಯವಾದರೆಆತ್ಮನಂತೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ದ್ವೈತಾಪತ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಬ್ರಹ್ಮವಿವರ್ತವಲ್ಲ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿವರ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ-ಕಲ್ಪಿತ ವಸ್ತುವು ಅಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಧ್ಯಮಾಧಿಕಾರಿಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅದ್ವೈತ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆರೋಪಮಾಡಿ ಅನಂತರ ನಿಷೇಧಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿದೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿದರೆದ್ವೈತವೇನೂ ಸಿದ್ಧಿಸದೆ ಅಖಂಡಾದ್ವೈತಸ್ವರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೇನಾನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯ ಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಉಪಾದಾನಕಾರಣವಾದ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ಆಶ್ರಯವಾದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಕಾರಣ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಯಥಾರ್ಥದಿಂದ ಹೇಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನಾದರೂ ಮಂದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಅಭೇದವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಪ್ರವೇಶವಾಗುವದೆಂಬ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿದೆ.

(೩) ಬ್ರಹ್ಮದ ವಿಲಕ್ಷಣವೆನಲಿಲ್ಲ =ಜಗವು ಬ್ರಹ್ಮದ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸ್ವಗತವೋ? ಸಜಾತೀಯವೋ? ವಿಜಾತೀಯವೋ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವದು. ಆ ಮೂರು ಭೇದವೂ ಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಖಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ಆದಕಾರಣ ವಿಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ.

(೪) ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥವೆನಿಸದು=ಬ್ರಹ್ಮವು ಅವಿಲಳವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಿರುದುಂದ ಒಂದುವಸ್ತು ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ಯಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಸತ್ಯವಸ್ತುವು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರಲರಿಯದೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಜಗವು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿರಲಾರದು. ಇದೆ–ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಸುಳ್ಳು ತೊರಿಕೆ.

೧೩೭. ನಿನ್ನಚಿದ್ಭ್ರಮ=(೧)ತಿಳುವಿಕೆಯ ಭ್ರಾಂತಿ; (ಶರೀರಾದಿಗಳೆ ತಾನೆಂಬ ತಿಳುವಿಕೆಯ ಭ್ರಾಂತಿ ಮರವೆಗೂ ಪರಮನೇ ತಾನೆಂಬ ತಿಳುವಿಕೆಯ ಭ್ರಾಂತಿ ಅರಿವಿಗೂ ಕಾರಣವು) (೨)ಚಿತ್ತೆ ತಾನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ (ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಲು ಮರವೆಗೂ, ಅಂತರ್ಮುಖವಾಗಲು ಅರಿವಿಗೂ ಕಾರಣವು) ಪೊರೆಯೆ = ಕೂಡಲಾರೆ. ೧४೦ ಮರೆ = ಕಾಡಾಕಳಗಳಿಗ ಅಧಿಗತ ಪರಮಾತ್ಮ = ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿದವನು. ಗುರುಪಯೋಧರೆ ದೊಡ್ಡಸ್ತನಗಳುಳ್ಳವಳು. ೧४೨. ವನಜಸನ್ನಿಭವಕ್ತ್ರೆ = ತಾವರೆಗೆ ಸದೃಶವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳೇ-ಅವಗತಿ = ಜ್ಞಾನ. ಕರೆ ಮರೆ = ಅಜ್ಞಾನ ಆವರಣ.೧४४ ಅಣಿಯರದಿಂದೆ = ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ. ಶ್ರವಣದೋಷ– ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ. ೧४४ ನಿರವಿಸುವೆನು =ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವೆನು. ಕದಂಬ = ಸಮೂಹ. ೧४೫ ನಿರಿಗುರುಳಬಲೆ=ಉಂಗುರು ಕೂದಲುಳ್ಳವಳೇ! ಸಸಿನ=ಸೊಗಸು

ಸತ್ಯ. ತಟಸ್ಥ = ದಡದಲ್ಲಿರುವುದು. ೧೪೭ ಸಂಪುಲ್ಲಪಂಕರುಹ ಸನ್ನಿಭ= ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತಕಮಲ ಸದೃಶವಾದ ಪಡಿ = ಸಮಾನ. ಪಟ್ಟಾಂತರ = ಆಧಿಕ್ಯ ೧೪೮ ಹರಿಮುರಿ=ಉದ್ದಡೊಂಕು. ೧೪೯ ಸೊಲ್ಲಿಡೆ=ಮಾತನಾಡಲು ಬಿಸ ರುಹದಳ = ಕಮಲಪುತ್ರ. ತನುಮಧ್ಯೆ = ತೆಳುವಾದ ನಡವುಳ್ಳವಳು ೧೫೦ ತಜ್ಞರೋಳ್=ತತ್ವಜ್ಞಗಲ್ಲಿ. ಯುಗಪಲ್ಲಯ=ಒಂಬೇಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಯ ಪೃಥ ಕ್‌ಪ್ರಕೃತಿಲಯ = ಬೇರೆರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಲಯವು. ೧೫೧ ಸಾಧ್ವಸ = ಭಯ. ಗಾಂಪ = ಮೂರ್ಖ. ಘನಜಾಲ = ಮೇಘಸಮೂಹ. ಬೆರಲಿತ್ತು = ಭಾಪೆಕೊಟ್ಟು. ತೊಳ್ತು=ಕಿಂಕರ. ೧೫೩ ಕುಡುತೆಗಣ್ಣು = ಶಾರೆ ಅಥವಾ ಬೊಗಸೆಯಂತಿರುವಕಣ್ಣು. ೧೫೪ ಬ್ರಹ್ಮಣಿಸ್ವಾಹೇತಿ=ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿ ತವಾಗಲಿ, ಜಾತಕರ್ಮ=ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮಾಡುವಕರ್ಮ. ೧೫೫ ನಿಪತಿತ = ಬಿದ್ದವನು, ನಾಕ = ಸ್ವರ್ಗ. ೧೫೮ ಕೈರವಾಯತನೇತ್ರೆ = ಬಿಳಿನೈದಿಲೆಯಂ ತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು. ಸುಪತಿ=ಸುಪ್ತಿ. ನೂಪುರಾಂಚಿತಪಾದೆ = ಪೈಜಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಲುಳ್ಳವಳು ೧೬೨ ಕೃಚ್ಛ್ರ = ಮೂರುದಿನ ಬರೀ ಹಗಲೂಟ, ಮೂರುದಿನ ಬರೀ ರಾತ್ರಿ ಊಟ, ಮೂರು ದಿನ ತಾನಾ ಗಿದೊರೆತ ಊಟ, ಮೂರುದಿನ ಊಟವೇ ಇಲ್ಲ, ಇದು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ಕೃಚ್ಛ್ರ ಹೀಗೆ ಉಪವಾಸ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾನಾವಿಧ ಕೃಚ್ಛ್ರಗಳು. ಚಾಂದ್ರಾಯಣ= ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ಯದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ತುತ್ತಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ಯದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ತುತ್ತು ಇಳಿಸುತ್ತಾ ಶರೀರ ವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುವದು. 163 ಅರ್ಘ್ಯ=ಪೂಜೆಯ ನೀರು, ಪಾದ್ಯ = ಪಾದ ಪೂಜೆ ಆಚಮನೀಯ = ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉಪವೀತ=ಜನಿವಾರ. ಅನುಲೇಪನ = ಗಂಧಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಸುವುದು, ಆವೃತ್ತಿ = ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿಸರ್ಜನ = ಪೂಜೆಮುಗಿಸುವದು. ಓರಂತೆ=ಚೆನ್ನಾಗಿ ರದನಚ್ಛದಂಗಳು=ತುಟಿಗಳು. ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ=ವೇದಾಧ್ಯಯನ.

ಗಾಯತ್ರಿ = ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್, ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಓಂ=ಪರಮಾತ್ಮ, ಭೂಃ = ಭೂಲೋಕ, ಭುವಃ=ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಸ್ವಃ = ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ, ತತ್=ಪರಮಾತ್ಮ, ಸವಿತುಃ = ಈಶ್ವರ, (ಸೂರ್ಯ),

ವರೇಣ್ಯಂ=ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ. ಭರ್ಗಃ ಪಾಪನಾಶಕ, ದೇವಸ್ಯ=ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪ, ಧೀಮಹಿ=ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಧಿಯೋ=ಬುದ್ಧಿ, ಯೋ = ಯಾವ, ನಃ = ನಮ್ಮ. ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ = ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವಾಗಲಿ, ಅಜಪ=ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ತಾನೇ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೋಹಂ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ. ಹುತಿ=ಹವಿರ್ಭಾಗ ೧೬೬ ತುಂಡ=ಮುಖ, ಪ್ರಕೃತಿಗಳೆಂಟು = ಅ, ಕ, ಚ, ಟ, ತ, ಪ, ಯ, ಶ,

೧೬೯ ವೃತ್ತರೂಪ=ಅಂಡಾಕಾರ; ಸುಷಿರ=ಪೊಳ್ಳು; ೧೭೨ ಯುಗಮಾತ್ರದರ್ಶಿ=ಸಮಾಹಿತೆ, ಉತ್ಥಾನ ಈ ಎರಡವಸ್ಥೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ೧೭೩ ಓಸರಿಸದೆ=ಬೇಸರಿಯದೆ. ೧೭೪ ಅತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ=ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ೧೭೫ ಉದ್ಧತನಾದ=ಗರ್ವಿಷ್ಟನಾದ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗ್ಭೇದ=ಅಂತರ ಬಾಹ್ಯಭೇದ. ೧೭೬ ಮುದ್ರೆ=ಕ್ಲೇಶಾದಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿ(ನಾಶಿ)ಸುವದರಿಂದ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು. ತಾರೆ=ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕಪ್ಪು. ೧೭೮ ಸಂಯಮಿಗಳು=ಮನೋನಿಗ್ರಹಮಾಡಿದ ಯತಿಗಳು. ಸೂರಿಗಳು=ವಿದ್ವಾನರು. ಗೋಷ್ಠ=ದನಗಳು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಾನ. ಮೂಹೂರ್ತ=ಎರಡು ಘಳಿಗೆಯ ಕಾಲ.೧೭೮ತರಹರ=ತಾಳ್ಮೆ, ಸೈರಣೆ. ಹವಿ=ಹೋಮದ್ರವ್ಯ,ಆಜ್ಯ=ತುಪ್ಪ, ಪಿಣ್ಯಕ=ಚಟ್ನಿ. ೧೭೯ ದಾರುಪಾತ್ರ=ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ. ೧೮೦ ಭಾಜನ=ಪಾತ್ರೆ. ೧೮೧ ರಸಾದ್ರ್ರ= ರಸದಿಂತೊಯ್ದು ೧೮೨ ಪರಿಣಾಮ=ಸಂತೋಷ,ಊರ್ಜಿತ= ಸ್ಥಿರ, ಓವರಿ=ಸಮಾನತ್ವ. ೧೮೩ ಪಿಸುಣನು=ಚಾಡಿಕಾರನು, ರತಿಕರ=ಭೋಗಾಸಕ್ತ, ಕ್ಷುದ್ರ= ಮತ್ಸರ, ಧೂರ್ತ= ಮೋಸಗಾರ, ನಿರಸ= ಆನಂದರಹಿತನು, ನಿಷ್ಠುರಾಲಾಪನು= ನಿಷ್ಠುರ ಮಾತಾಡುವವನು.೧೮೪ ವದಿಸದೆ=ಬಯಸದೆ ೧೮೭ ಮದಿರ=ಹೆಂಡ-ಸರಾಯಿ. ೧೯೧ ನಿರವಿಸಲು= ವಿಧಿಸಲು, ವರ ಸೇತುಬಂಧದೆಡೆಯೊಳುಂಟೆಗತಿ = ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ದೋಣಿ ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಂಡಾಂತರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಚೆಯ ತೀರದಿಂದ ಆಚೆಯ ತೀರದವರೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವು ಹೇಗಿಲ್ಲವೋ (ನಿರ್ಭೀತಿಯಾಗಿರುವುದೋ)ಹಾಗೆ ಆತನು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಏನೊಂದನ್ನೂ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ೧೯೩ ಪೊರತೆಂದು= ಇಲ್ಲವೆಂದು. ೧೯೪

ನಿಸ್ತತ್ವ= ತತ್ವವಿಲ್ಲದ, ೧೯೫ ಮಾಣವಕನು= ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ= ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ವಾದಿಗಳ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದ ಸಂಶಯುಂಟಾಗುವದು. ೧೯೭ ಸ್ವಸ್ತಿ= ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ. ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹದ ಕಿರೀಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ರತ್ನಗಳ ಸಮೂಹದ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ವಿಶೇಷ (ಪ್ರಸಿದ್ಧ) ವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಪಾದಕಮಲಗಳುಳ್ಳಂತಾ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯೆಂಬ ದಟ್ಟವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ದುಃಖವನ್ನು ಕಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪ್ರಕಟವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತತ್ಪರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿಜಗುಣನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಶಿವಯೋಗಿ (ಯತಿ) ಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ತಾತ್ಪರ್ಯ – ಶಂಭುಲಿಂಗೇಶ್ವನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂಥ ಶ್ರೀಮನ್ನಿಜಗುಣಯತೀಶ್ವರರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅಂದರೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂಬ ಭಾವವು.

ಪರಮಾರ್ಥ ಪೀಠಿಕೆ ೧೯೮:— ಒದವು=ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು; ಅನರ್ಘ್ಯ =ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಂಥ; ವಿಚಾರಿಸೆ=ಗುರುಮುಖದಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು; ೧೯೯ ಸುಶ್ರಾವ್ಯಂ = ಶ್ರವಣಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು; ಐಯುವರ = ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುವಂಥವರನ್ನು.

೨೦೦ ದ್ರವಿಡಮುಂಡಕನ್ಯಾಯ:— ಯಾವದೊಂದು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಆಗುವ ಮತವಂಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಮತದಿಂ ಬಹುಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಪುನಃ ಅದೇ ಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು. (*a*) ದ್ರವಿಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಡಕನೆಂಬ ಅರಸನು ತನ್ನ ರೈತರಿಗೆ ತಲೆಸುತ್ತಿ ತುತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಕಟ್ಟುಮಾಡಿದಂತೆ (*b*) ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಹಣವಿದ್ದರೂ ವಾಯಿದೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತಡಮಾಡಿ ದಂಡ

ಹೊಂದಿ, ಕಲ್ಲುಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುದ್ದಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ:— ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಂದಾಯ [ತೆರಿಗೆ] ಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ತಮಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದಂಡ ಆಯಾಸಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬೋಧ ಕವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಭೇದವಾದಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗ ಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಇಚ್ಛಿತವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಜನನ ಮರಣಾದಿ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅಭೇದವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಬೇಕಾ ಗುವದು.

ಬಿನ್ನಣಮುಳ್ಳ = ವೈರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನ; ಎಗ್ಗಂ = ಮೂರ್ಖ; ಅನುಸರಣದಿಂ = ಅನುಭವರೀತಿಯಿಂದ ಉನ್ನಿಸುವದು = ಅನುಮಾನ ಮಾಡುವದು; ಅದು ಕಾರಣದಿಂ = ತನ್ನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲದರ ಜ್ಞಾನವಾ ಗುವದರಿಂದ; ನನ್ನಿಯನು = ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ; ೨೦೧. ಅನುವಿಂದ = ಯುಕ್ತಿ ಯಿಂದ; ವಶ್ಯಮಿದು = ನಿತ್ಯಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದೆಂದು; ಜಾನಿಸಿ = ಅರಿದು; ಅಜೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅನಾದಿ ನೆಮ್ಮಿಹುದು = ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವದು; ಸ್ಪಂ ದಾಸ್ಪಂದ = ಚೇತನಾಚೇತನ; ಭಾವದ = ಸದ್ರೂಪವಸ್ತುವಿನ; ಕಲೆಗಳನು =ಕಾರ್ಯಗಳನು, ಭಾನು ಕಳಾನಿಭ = ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಗ ಳಾದ; ೨೦೨. ಭೋಂಕನೆ = ತೀವ್ರವಾಗಿ; ಮಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವದಲ್ಲಿ; ಮಹಿಮಾಲಂಬನ = ಇಂಥಾ ಮಹಿಮೆಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದವನೇ (ಶಿಷ್ಯನೇ); ಓಲೈಸಿ= ಹೊಗಳಿಸಿ; ಕ್ಷುದ್ರದ = ತುಚ್ಛವಾದ; ಮಾಣದೆ = ಬಿಡದೆ; ಯೋಗ= ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರತೆ; ಮನೋನ್ಮನಿ = ಮನಸನ್ನು ಅಂತರ್ಮುಖ ಮಾಡುವಶಕ್ತಿ ಕುಂಡಲಿ = ನಿಹಪರ ಭೋಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ, ಗೋಷ್ಠಿ = ಮಾ ತು; ಕುಡಿಯಿಡುವ = ಕೊನೆಯನ್ನು ಚಾಚುವ; ಓಲಗ = ಸಭೆ; ಪರಿಚರ್ಯ = ಸೇವೆ; ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಂ = ಅಣಿಮಾದಿ ಎಂಟು ವಿಭೂತಿಗಳು; ಗುಣ ವಾರು= (*a*) ವಸ್ತುವನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಜ್ಞಾನ; (*b*) ಸ್ವತಂತ್ರವಾ ದುದೇ ಐಶ್ವರ್ಯ; (*c*) ಆ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಶಕ್ತಿ;

(*c*) ನಾನಾ ಸಹಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವದೇ ಬಲ; (*d*) ಶೌರ್ಯತ್ವವೆ ವೀರ್ಯವು; *f* ಕಳೆ ಹೀನವಾಗದೆ ಧೀರತನದಿಂದಿರುವದೇ ತೇಜಸ್ಸು; ಆರಂಗ=ಸದಾತುಷ್ಟಿ; ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನ; ಸದಾ ತನ್ನನ್ನು ಮರೆಯದಿಹುದೇ ನಿತ್ಯ ಸುಬೋಧವು; ಸ್ವತಂತ್ರ; ಎಲ್ಲರನ್ನು ತನ್ನಾಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೆ ನಿತ್ಯ ಶಕ್ತಿಯು; ಇಂಥಾ ಶಕ್ತಿ ಸಮೂಹದಿಂ ಕೂಡಿರುವದೇ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯು. ಅನುಭೂತಿ=ಅನುಭವ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು. ೨೦೩. ನಿರೂಪಣ =ಪ್ರತಿಪಾದನೆ; ವಾಯುಸುಖ=ಬೆಂಕಿ; ೨೦೪. ಧರೆ ಕಳೆ=ಭೂಮಿಯ ಅಂಶ; ಜಲಕಳೆ=ನೀರಿನ ಅಂಶ; ಕಳನೆತ್ತಿಹ ರೂಪು=ತಿಳಿಯುವ ತನವು; ಮಿಗಿಲಹವು=ಶ್ರೇಷ್ಟವಾಗಿರುವವು; ಭೋರನೆ=ಬೇಗನೆ; ಸುರಭಿಗೆ= ಗಂಧಕ್ಕೆ; ೨೦೫. ಯುಕ್+ಶ್ರೇಣಿ= ಸೇರಿದ ಸಾಲು; ಜ್ಞತ್ವ=ಜ್ಞಾತೃ; ೨೦೬ ಚೋದಿತ=ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ; ಪೆಸರಿಂದ=ಪ್ರಣವದಿಂದ; ಚೋದನ =ಪ್ರೇರಣೆ; ೨೦೭. ಮಿತ್ರಂ=ಅಗ್ನಿ; ಮೃಗಧರನು=ಚಂದ್ರನು; ೨೦೮. ಪೊಳವು=ಚಲನೆ; ಸಮುಕಟ್ಟು=ಕಾರಣ; ೨೦೯. ಹೃಷೀಕ=ಇಂದ್ರಿಯ; ಗುಲ್ಮ=ಕಂಟಿ; ಯೂಕ=ಹೇನು; ಮಶಕ=ನೊರಜು; ೨೧೦. ಯೋಚಿಸಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ; ನವಿರು=ಕೂದಲು; ಕುಳಿ=ಛಿದ್ರ; ಸಾರ್ವಂ=ಉಂಟಾಗುವದು; ೨೧೧. ಕೂರ್ಚ=ಭ್ರೂಮಧ್ಯ; ಖಂ=ಹಣೆಯ ಮುಂಭಾಗ; ೨೧೨. ಹಣವಂ=ರೀತಿಯನ್ನು; ೨೧೩. ಉರ=ಎದೆ; ೨೧೪. ದೋಹಂ=ಅಸೂಯೆ; ೨೧೫. ಸರಿತ್+ಅದ್ರಿಗಳು=ನದಿ ಪರ್ವತಗಳು; ಪುದುವಾಳ್ತನ=ಕೂಡುವಿಕೆ; ಸೂಂಟಿಸಿ=ಕುರುಹಿಟ್ಟು; ೨೧೬. ಕಾಲಾಟ=ಓಡಾಟ, ಕೊರಚಾಟ=ಹಾಸ್ಯ; ೨೧೭. ಎತ್ತಾನು=ಎಲ್ಲಿಯದು; ಪತಿಕರಿಸಲು = ಅಂಗೀಕರಿಸಲು; ೨೧೮. ತವಕಂ=ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಿಡದೂಡಿಪುದು = ಬಿಡದೆ ಭೋಗ ಕೊಡುವದು; ಒಡ್ಡಣೆ=ಸಮೂಹ; ಕಾಹುರ=ಆತುರ: ಭಷಕ=ನಾಯಿ; ೨೧೯. ಕುಳವಾಗಿರಲು=ರೂಪವಾಗಿರಲು; ಪಿಷ್ಟವಿಪೀಷಣ=ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬೀಸಿದ; ಬಿಡುವನ್ನ=ಬಿಡುವವರೆಗು; ವಿಷೂಚಿಕೆ=ಮುಳ್ಳಿನಂತಿರುವ ಭವಮಾಲೆ; ಚಿರತರವಹ=ದೀರ್ಘವಾದ; ೨೨೨ ಭೃಗುಜ=ವಶಿಷ್ಠರು; ಯುಕ್ತ್ಯನುಯೋಗ= ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನ; ೨೨೪.

ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಳ =ಕಲಂಕು ನಿಷ್ಕಳಂಕು; ಇಂಬಿಂ =ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ; ೨೨೬ ಕೈರವ ಚಂದ್ರ =ಕಪ್ಪು ಕಮಲಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರ ಸಮಾನನಾದ, ಹೊಲಬು = ಗುರ್ತು; ೨೨೭. (ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನದ) ಬಳಕೆ =ಗುರ್ತು (ಸಮಾಧಿ;) ೨೨೮. ನಿಬದ್ಧಿ = ಯಥಾರ್ಥ; ಓಸರಿಸದ = ದೃಷ್ಟಾಂತವಿಲ್ಲದ; ಬಳಿಸಂದು = ಕ್ರಮವಿಡಿದು ೨೨೯. ಎತ್ತಾನು =ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ; ೨೩೦. ಅನಪಾಯಿನಿಯಾಗಿ =ನಾಶವಾಗಿ. ಆಮರ್ಚಿ =ಅಂಗೀಕರಿಸಿ; ಬದಿರ್ಚಿ =ಬಂದ; ಜಾಗೆಯ = ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ; ೨೩೧. ಅಳ್ತಿಯೊಳು =ಸಮಾನವಾಗಿ; ತಾಳುವ =ಉಂಟಾಗುವ; ಸಲೆಸಂದು =ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಲಿ; ಒಸಗೆ =ಪ್ರೀತಿ.

ಅನುಭವಸಾರ. ೨೩೪:—ಪಲ್ಲಟ =ಬದಲಾವಣೆ. ೨೩೫. ನೂರ್ಮಡಿಸಿ =ನೂರರಷ್ಟು ೨೩೬. ಆಧೇಯ =ಆಶ್ರಿತ. ೨೩೭. ಪರಾಗರಸ ರೋಲಂಬ =ಹೂವಿನ ಮಕರಂದಕ್ಕೆ ಭ್ರಮರ. ಕಡುನೇಹ =ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರೀತಿ ೨೩೮. ಲೇವಣ =ಹಗ್ಗ; ದೃಷ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿ =ಅವಿದ್ಯಾವೃತ್ತಿ ರೂಪ ಜ್ಞಾನವೇ ಜಗತ್ತಾಗಿರುವದೆಂದು. ೨೩೯. ಫೇನ=ನೊರೆ. ಸದಾಗತಿಯು= ವಾಯುವಿನ ಪ್ರಸೂನ= ಪುಷ್ಪ. ಅಜ್ಞಾನದಂತೆ= ಸ್ವಪ್ನದೊಳಗಿನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜ್ಞೇಯವು ತೋರಿದಂತೆ. ನೆನಹಿಗೆ= ಬಗೆಗೆ. ೨೪೦. ವಿವರ್ತ =ರೂಪಾಂತರ, ಪೂರ್ವ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅನ್ಯರೂಪವಾಗಿ ತೋರುವದು. ಭವದಾವ= ಸಂಸಾರ ರೂಪ ಅರಣ್ಯ. ೨೪೨. ದಳವೇರುತಿಹ ಪುಳಕ = ಕೊನೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ರೋಮಾಂಚನ. ತುಂಡವನಧಸ್ಸಾಗಿ = ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ; ಕಿಂಜಲ್ಕ= ಸಣ್ಣದಳ; ಭೂತಿ= ಐಶ್ವರ್ಯ; ಅಣಿಯರದ= ಹೆಚ್ಚಾದ; ೨೪೪ ಕೇಸರ= ಸಣ್ಣದಳು; ವಿವಿಕ್ತಂ= ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಸನಾಮಯವಿಷಯ; ೨೪೫. ನಿದಾನ= ಕಾರಣ, ೨೪೬. ಅವಿನಾಭೂತ= ಅಭೇದರೂಪ; ಆವೃತ್ತಿ = ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಪುಟ್ಟುವುದು. ೨೪೭. ನಿಜಾಸ್ಯ= ತನ್ನ ಮುಖವು; ಅಡಸದು= ಉಂಟಾಗದು; ೨೪೮. ಮಿತ್ರ= ಸೂರ್ಯ; ನೆಗಳ್ದ= ತೋರಿದ, ಪದವಿಟ್ಟೆನ = ಕ್ರಮದಿಂದ ಬೋಧಿಸಿದೆನು; ೨೪೯. ಸೂರ್ಯಂಗೆ= ರೂಪಸೂರ್ಯನಿಗೆ; ಆದರಂಬೆತ್ತು= ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ. ಭಾಳದೃಗಂ= ಅಗ್ನಿ (ಫಾಲ) ನೇತ್ರ; ತಣಿವಿಚ್ಛೆ= ತೃಪ್ತಿಯ ಇಚ್ಛೆ; ಮಣಿವಿಚ್ಛೆ= ನಮಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ;

ರತ್ಯಂತ=ರತಿಯಕಡೆಯಲ್ಲಿ; ೨೫೦. ಜೋಕೆ=ಅರ್ಹತೆ; ೨೫೧, ಆವರ್ತಂ ಗಳು=ಸುಳಿಗಳು; ಕಲ್ಪನಾಗೌರ=ಕಲ್ಪನಾರೂಪ, ಗೌರವದೋಷ;

೨೫೨. ಸೂತ್ರ–೪॥ ಭೇದವೆಂಬುವದು ಘಟಪಟಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಗುವದು (ಘಟಪಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವದು)ಸತ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ದೋಷಮುಳ್ಳದ್ದರಿಂದ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಗನೇ! ಕೇಳು. ಮೇ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವು ಜಡ) ವರ್ಗದಿಂದಾಗಿರುವದರಿಂದ) ಯಥಾರ್ಥವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೂ ಮಹತ್ವ ವಲ್ಲ; ಘಟಪಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವೂ ಮಿಥ್ಯೆಯಾದ್ದು ॥೧॥ ಭೇದವೆಂ ಬುದು ಘಟಪಟ ಮೊದಲಾದ ಭೇದವುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅಭೇದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದೋ? ಅವುಗಳ ಧರ್ಮವಾಗಿರುವದೋ? ಸತ್ಯವಾದ ದ್ದೊಂದನ್ನು ಹೇಳು ॥೨॥ ಆ ಘಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವು ಅಭೇದ ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲ ಘಟಪಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮವು (ಘಟಪಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರೂಪವಾಗಿರು ವದು) ಅಂದರೆ ಧರ್ಮಿಯ (ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಆಗಂತುಕ) ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವದು ಸಮ್ಮತವು? ॥೩॥ ಆ ಘಟಾದಿ ಧರ್ಮಿಗಿಂತ ಧರ್ಮ ಭೇದವು (ಆಗಂತುಕ ಧರ್ಮವೋ ತಿಳಿಯಲು ಅಭೇದ (ಸ್ವಾಭಾವಿಕ) ಧರ್ಮವೋ) ಎಂದೆನಲು, ಧರ್ಮಿಗಿಂತ (ಆಗಂತುಕ) ಧರ್ಮವು ಭೇದವೆಂದರೆ ಕೇಳು॥೪॥ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ರಸ ಧರ್ಮವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು, ಭೇದಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಉಷ್ಣ ಧರ್ಮವು ಆಗಂತುಕವಾದದ್ದು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದಾಗುವದು ಆಗಂತುಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ಭಿನ್ನ ಪಡಿಸಲು ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟ ತೋರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾಗಿರದೆ ಒಂದನ್ನು ಆಶ್ರಯಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕಾಗುವದು. ಭೇದವಾದರೆ ಏನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುವದು? ತನ್ನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ (ಭೇದವು ಭೇದವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ) ಇರುವದೆಂದರೆ ಆತ್ಮಾಶ್ರಯ ದೋಷವು ಬರುವದು ॥೫॥ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ; ಅಂದರೆ ಆ ಧರ್ಮವು ಏನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ? ಅಂದರೆ ಮೊದಲಿನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯ ದೋಷ ಉಂಟಾಗುವದು. ಈ ದೋಷನಿವೃತ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಮೂರನೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಚಕ್ರಿಕಾಶ್ರಯ ದೋಷ ಉಂಟಾ

ಗುವದು. ಮುಂದೆ ಯಾಗ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಹೇಳುವದು ಮುಗಿಯುವದಿಲ್ಲ; ಈ ನಾಲ್ಕು ದೋಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದರಿಂದ ಆಗಂತುಕ ಧರ್ಮ ಭೇದವು ಸಿದ್ಧಿಸುವದಿಲ್ಲ ||೬|| ಭೇದವು ಘಟಪಟಾದಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಸೆಯೆಂದರೆ– ಅಭೇದದಿಂದ ತೋರ್ಪಘಟದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾದ ಭೇದವನ್ನು ಇಚ್ಛಾಮಾಡದೆ ಇರಬೇಕು. ಮಾಧುರ್ಯವು ಹಾಲಿನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಭೇದವು ಘಟಪಟಾದಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದರೆ ಹಾಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸದಂತೆ ಘಟಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭೇದದ ಮಾತನ್ನೇ ತೆಗೆಯಬಾರದಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಭೇದವನ್ನು ಇಚ್ಛಾಮಾಡುವಿಯೆಂದರೆ ಭೇದವು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಿಸುವದು. ಮತ್ತು ಧರ್ಮಿಯಾದಘಟಾದಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವ ಭೇದವುಸಂಶಯಬರದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಭೇದವು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಭೇದವು ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ; ಎಂದರೂ ಅದ್ವೈತವೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಭೇದ ಸಿದ್ಧಿಸುವದಿಲ್ಲ. ||೮|| ಘಟದ ರೂಪವೇ ಸ್ವರೂಪ ಭೇದವೆಂದರೆ ರೂಪ ವನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡಲು ವಸ್ತುವೇ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ–ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪವು ನಾಶವಾಗಲು ಶೂನ್ಯವಾದವೇ ಸಿದ್ಧಿಸಿ, ಅದರಿಂದಲೂ ಭೇದಸಿದ್ಧಿ ಸುವದಿಲ್ಲ; ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಭೇದಿಸಿದ ದೋಷವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಘಟಪಟಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಭೇದವು ಸಿದ್ಧಿಸುವದಿಲ್ಲ. ದೇಹಾದಿ ಭೇದವಿದನು ಊಹೆಮಾಡಿದರೂ ಮಹತ್ತಾದಅಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪದ ಕಲ್ಪನಾಮಾತ್ರವಷ್ಟೆ. ಶೇಖಮಹಮ್ಮದನ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಾದ ಹೆಂಡತಿಯ ದೇಹಕ್ಕೂ, ಮಗನ ದೇಹಕ್ಕೂ, ಮುತ್ತು ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಯೆಯಿಂದಾದ ಘಟಪಟಾದಿಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಭೇದವು ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನ (ಭಾವನಾ) ಸ್ವರೂಪವು, ಆದ್ದರಿಂದ ಭೇದವು ದ್ವೈತ, ಭಿನ್ನ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಅಧ್ಯಾಸ, ಮಿಥ್ಯೆ; ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭೇದವು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಸ್ತುವು, ಸತ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ ಮಾಯೆಯಿಂದಾದ ಘಟಪಟಾದಿಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಭೇದವು ಭೇದವೆಂಬದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಘಟಪಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿರಲು ಅಭೇದ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪದವಿಡದು.

ದ್ರಾಷ್ಟಾರ್ಣಂತ:—ಭೇದರೂಪ ಮಾಯೆಯು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಭೇದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆಯೋ ? ಧರ್ಮವಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಭೇದ ಸಿದ್ಧಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಭೇದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಿಥ್ಯೆ.

೨೫೫. ವಾರಿ=ನೀರು; ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ=ಗುರುಳೆ; ವಾಕ್ಕು+ ಕು; ಮಾಣು=ಬಿಡು; ಪ್ರಾಚುರ್ಯ=ಮುಖ್ಯ; ೨೫೬. ನಿರುಗೆ=ಸಮೂಹ; ಅಣಿಯರದೆ=ಕ್ರಮವಾಗಿ; ತಣಿಯದು = ತೃಪ್ತಿಹೊಂದದು; ೨೫೭. ಕುಟಿ=ಡೇರೆ; ವಿಡಾಯ=ಸ್ವರೂಪ; ೨೫೮. ತಜ್ಞ=ತತ್ವವನ್ನು ಬಲ್ಲವ. ಸಂವಿತ್ತು=ಜ್ಞಾನ; ೨೫೯. ನೆನಹು ಇದು ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ=ಕಾರ್ಯದ [ಜಾಗ್ರತದ ನೆನಹಿನ] ಮೇಲಿಂದ ಕಾರಣವನ್ನು [ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯ ಅನುಭವರೂಪ ಅರಿವನ್ನು, ಊಹಿಸುವದು.]

ಸೂತ್ರ:—ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಸಂಭವಿಸುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವುಂಟೆಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧವು.

[೧] ಹುಡುಗನೇ ಕೇಳು! [ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪ ಅರಿವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ] ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಿರೆ ದ್ರಷ್ಟಾ ಆತ್ಮನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವು ಅದು ನಿನಗೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಿತು; ಎನಲು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುವೆನು. [೨] ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕರಣಾದಿಗಳಿಂದ ತೋರಿದ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವನ್ನು ಅರಿದೆನೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು[೩]ಯಾವುದು ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಅಭಾವವೇ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಆ ವಿಶೇಷಣವಾದ ಅಭಾವವು ವಿಶೇಷ್ಯವಾದಸ್ಥಾನ (ನಿದ್ರೆ) ದೊಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅಭಾವವು ಅಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಣತಾ ಸಂಬಂಧದಿಂದಿರುವುದು.

[ಪ್ರತಿಯೋಗಿ=ಆಶ್ರಿತವಸ್ತು. ಭೇದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅನ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು ಅನುಯೋಗಿ=ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದದ್ದು, ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಅರಿವಿಲ್ಲ; ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಭಾವವು ವಿಶೇಷಣವಾಗಿಯೂ ಸ್ಥಾನವು [ನಿದ್ರೆಯು] ವಿಶೇಷ್ಯವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದು.]

ಎಲ್ಲ ಅಭಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ಮರಣಜೊತೆಒಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ] ಸಾಧನ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ತಿಸಿಳಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಬೇಕು ||೪||

ಸಾಧನಗಳು ಯಾವವು ಎಂದರೆ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಾನ,ಕರಣಾದಿ [ಮನೋನೇತ್ರಾದಿಗಳು; ಆತ್ಮ ಮನಸ್ಸು, ಮನ ನೇತ್ರ, ನೇತ್ರ ಸ್ಥಾನ, ಸಂಯೋಗ]ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಮರಣೆ ಕೂಡಲು ಇವು ಅಲ್ಲವೇ ||೫||

ವಸ್ತುವಿನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವಾವ ಸಾಮುಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕೋ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅವೇ ಸಾಮುಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕು ||೬||

ಆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಅಭಾವವು ಈ ರೀತಿಯಾದಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. [ಅಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ] ಸಾಮುಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದಾದರೆ ಅದು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲವು, ಜಾಗರಣವೇ ಆಗುವದು ||೭||

ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಅಭಾವ ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಸುಪ್ತಿಯ ಸಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದವಸ್ಥೆ ಯಾಗಲಿ ಸ್ಥಳವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಚಿತ್ತಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು ಸಂಭವಿಸುವದಿಲ್ಲ ||೮||

ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆಂಬ ಅನುಭವವಿರುವದರಿಂದ ಅರಿವಿಲ್ಲವೆನಬಾರದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ನಿದ್ರೆಯು ಅದನ್ನು ಅರಿವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ||೯||

ಕರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನವು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವವು (ಅರಿವಿನ ಅಭಾವವು ಅರಿವಿನಿಂದಲೇ ಗ್ರಹಿಸುವದುಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕೊರಳು ಕೊಯ್ದದ್ದನ್ನು ತಾನು ನೋಡನು.

೨೬೧. ರೋಚಿಗಳ = ಅಗ್ನಿಗಳ; ೨೬೩ ಸೂರೆಯೋರ್ವಂಗೆ = ಲೂಟಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ; ಅಂತರಿಸದೆ = ತಡಮಾಡದೆ; ೨೬೪. ಅಂಚಿತಮಪ್ಪುದು ತೋರುತ್ತಿರುವದು; ಪ್ರಸರ ಧರ್ಮಿಣಿ = ವಿಕಾಸವಾದ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು; ೨೬೫. ಪಳುಕಿನೊಳು = ಸ್ಫಟಿಕದಲ್ಲಿ; ೨೬೬ ಪಿರಿಚುತ; = ಬಿಡುತ್ತ; ೨೬೭

ಪದುಳ = ಆನಂದ; ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಹ=ಪ್ರಕಟವಾದ; ೨೬೮. ಉಮ್ಮಳ = ಚಿಂತೆ; ೨೬೯. ಸುದ್ದಿಗೊಳಲುಂಟೆ=ಸುದ್ದಿಗೆ ಆಸ್ಪದವುಂಟೆ? ೨೭೦. ನೆರವೆ =ಸಹಾಯಕನೆ; ೨೭೧. ಗುಣಪನ್ನಗಭಯಂ = ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಹಾವಿನ ಭಯವು; ೨೭೨ ಬೋಳೈಸಿ=ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಸವರಿ; ಬಿನದಿ=ಆನಂದದಿಂದ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ = ಚಂಚಲಾತ್ಮಕ; ಗತಾಗತ=ಹೋಗಿ ಬರುವ; ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ = ಕೂಡಿರುವದು; ಸ್ವಲೀನ = ತನ್ನಲ್ಲಿಲಯವಾದದ್ದು; ೨೭೩. ನಿಶ್ವಾಸ ಕಾರಿಕೆ =ಮಾಂಡೂಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದಿರುವ ಕಾರಿಕೆ; ಮನೋ ವೃತ್ತಿಯೈಸುವಂ = ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳಷ್ಟನ್ನು; ಅಂಡಲೆ=ಕೊರತೆ; ೨೭೪. ಧೂಮ ಮಾರ್ಗ=ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಮಾರ್ಗ; ಅರ್ಚಿರ ಮಾರ್ಗ=ಉತ್ತರಾ ಯಣ ಮಾರ್ಗ; ೨೭೫. ಕುಂಭಸಂಭವ=ಅಗಸ್ತ್ಯಋಷಿ.

೨೭೫ ಉದಂಕನ ಕತೆ:—ಉದಂಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಮೃತ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುವು ಮೆಚ್ಚಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಇಂದ್ರನು ಚಂಡಾಲ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಳಿನ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಮೃ ತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು 'ಎಲೋ ಉದಂಕನೇ! ವಿಷ್ಣುವು ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ತೆಗೆ ದುಕೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ ಉದಂಕನು ಇವನು ಚಂಡಾಲನೋ? ಇಂದ್ರನೋ? ಇದು ಅಮೃತವೋ? ಅಥವಾ ಮೂತ್ರವೋ? ಎಂಬ ಸಂಶಯದಿಂದ ಆ ಅಮೃತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಆದಕಾರಣ ಅಮರನಾಗದೆ ಮರಣವನ್ನೇ ಹೊಂದಿದನು.

೨೭೬. ಉಪಹತಿ=ಹೊಡೆತ; ಮಾಣವಕ=ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ; ಗವಯಪಿಂಡ =ಗೋಶರೀರ; ೨೭೭. ವಿಮತಿಗಳ=ಭೇದವಾದಿಗಳ, ರುಮೆಯನ್ನೆರದು =ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೂಡಿ; ಕ್ಲೇಶ ಪಂಚಕ; ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರೆಪ್ಪ ತ್ತೊಂದನೆ ಪುಟದ ಪದಾರ್ಥಕೋಶವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ೨೭೮. ವೀತರಾ ಗರ್ಗೆ= ರಾಗರಹಿತರಿಗೆ.

ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿ ಪುಟ ೨೮೧:—ನಿರಾಭಾರಿ=ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪನ್ನನು ಪ್ರಣೀತತ್ವದಿಂ=ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ. ಆಮ್ನಾಯ =ವೇದ. ತರವರಿತು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ, ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ೨೮೨–ಪೃಥುಬುದ್ನೋದರ =ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿದ ರೂಪದಿಂದಿರುವ ಹೊಟ್ಟೆ. ಪಾರಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯ =ಕಳೆದುಳಿದ ನ್ಯಾಯ. ೨೮೩. ಸ್ವಯುಂಭು =ಸ್ವಯಮೇವ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು (ಅನಾದಿ) ೨೮೪, ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಛಂದಸ್ಸು ಉದಾತ್ತ =ಊಂಚಸ್ವರದಿಂದ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿದ ವರ್ಣ. ಸ್ವರಿತ = ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತ ಸ್ವರಗಳ ಸಮಾನತ್ವದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ವರ್ಣ. ಪ್ರಚಯ =ಶಿಥಿಲನಾಮಸಂಯೋಗ. ನಿರ್ವಚನ =ನಿಶ್ಚಿತ. ಚರು= ಹವ್ಯಾನ್ನ. (ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥ) ೨೮೫ ಉಪನಿಷತ್ = ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರ. ೨೮೬. ಪುಂಸವನ =ಗರ್ಭದ ಶಿಶುವನ್ನು ಪುರುಷನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ; ಉತ್ಸರ್ಜನ =ಶೂದ್ರತ್ವತ್ಯಾಗ. ಸ್ನಾತಕ=ಮಂತ್ರಸ್ನಾನ. ಸ್ಮಾರ್ತಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರ=ಸ್ಮೃತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಗ್ನಿ ಕರ್ಮ. ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ = ಮರಣಾನಂತರ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ. ಯಜನ =ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವದು ಯಾಜನ =ಯಜ್ಞಮಾಡಿಸುವದು. ಅಧ್ಯಯನ =ವೇದಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡುವದು. ಅಧ್ಯಾಪನ = ವೇದ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದು. ಪ್ರತಿಗ್ರಹ = ದಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು. ಉಭಯಮುಖೀ ಗೋದಾನ = ಆಗತಾನೇ ಪ್ರಸವಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋದಾನ ಮಾಡುವದು. ಕಾಳಮುಖೀದಾನ =ರುದ್ರಾಕ್ಷಿದಾನ. ೨೮೭. ಉಘ್ನೆಡನೆಗಳು =ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು. ಕಷಾಯ= ಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ, ಶುಂಠಿ, ಭನಿಯ; ಈ ನಾಲ್ಕರ ಸಾರ.

೨೮೬. ವ್ರತ =ಪುಣ್ಯಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮದಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವದು. ಸ್ಕಂದಮುಖ =ಷಣ್ಮುಖ. ದರ್ಶನ=ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸಾ ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸಾ, ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ, ಸಾಂಖ್ಯ, ಪಾತಂಜಲ, ಷಣ್ಮತ =ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಶಾಕ್ತೇಯ, ಗಾಣಾಪತ್ಯ ಸೌರ, ಕಾಪಾಲಿ. ಕ್ರಮುಕ ಅಡಿಕೆ. ೨೮೭ಕ್ರಾಂತಿಕ =ಪಾಂಚರಾತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವೈಷ್ಣವಾಗಮಗಳು,

ವಾತುಲಾದಿಶೈವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳು. ಪಂಚಮಲ= ಗುಗ್ಗೆ, ಗೀಜು, ಬೆವರು, ಉಗುರಿನಮಲ; ಮುಂತಾದವು. ೨೯೦. ಫಲಾಂಡು =ನೀರುಳ್ಳಿ. ತೀರ್ಥಕರ=ಪೂಜ್ಯರ, ಸ್ಯಾದಸ್ತಿ=ಒಂದುವಸ್ತು ಇದೆ; ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಘಟೋಸ್ತಿ ಎಂಬಂತೆ. ಸ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ=ಒಂದುವಸ್ತು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೃತ್ತಿಕಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಘಟವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ. ಜೀವ=ಶುದ್ಧಜೀವ. ಸಜೀವ=ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಉಳ್ಳ ಜೀವ. ನಿರ್ಜೀವ=ಚೇತನವಿಲ್ಲದ್ದು. ನಿರ್ಜರ=ಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ. ಆಶ್ರಮ=ಕರ್ಮ ಬಂಧ. ಬಂಧ=ಸಂಸಾರ. ಮೋಕ್ಷ=ಸಂಸಾರ ಬಿಡುಗಡೆ. (ಇದು ಜೈನ ಮತ ಸಿಧ್ಧಾಂತ.) ಅಭಿಚಾರಕರ್ಮ=ಶೂನ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾಟಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದ ನಿಷಿದ್ಧಕ್ರಿಯೆಗಳು. ೨೯೧. ಗತಿಸ್ತಂಭ = ನಡೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವದು. ಚತುರ್ವ್ಯೂಹ = ನಾಲ್ಕರ ಸಮೂಹ. ೨೯೨. ಅಕ್ಷಪಾದ = ಗೌತುಮರು. ಕಣಾದ=ಕಣಭುಕ್, ಕಣಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುವ ಋಷಿ. ೨೯೩. ಪಾರಂಪರ್ಯ=ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದದ್ದು. ದ್ವೈತಾಭಾವೋಪಲಕ್ಷಿತ=ನಿಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಾಭಾವವು ಉಪಲಕ್ಷಣವು, ಈ ಉಪಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಲಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಉಪಲಕ್ಷಿತವು ಉಪಲಕ್ಷಿತವಾದದ್ದೇ ಬ್ರಹ್ಮವು.

೨೯೧. ಭಾಸ್ಕರೀಯ = ಪ್ರಕಾಶರೂಪವಾದ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯು ಕುಸುಮಂಗಳೊಳು ಇದ್ದ ಕಂಪಿನಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೂಲೇ ಬಟ್ಟೆಯಾದಂತೆ ತಾನೇ ಜಗದ್ರೂಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಾನೂ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಾರವಾಗುವಳೆಂದು ಹೇಳುವದು. ೨. ಮಾಯಾವಾದ ಸುಖಸುಪ್ತನಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತೋರಿದ ಕನಸಿನ ಜೀವತ್ವವು ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ ರೂಪಾಗಿರುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾಯೆಯು ಜಗದಾಕಾರವಾಗಿ ತೋರಿ ಅಡಗುವದೆಂದು ಹೇಳುವದು.

೩. ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವಾದ=ವಾಚಕ (ಶಬ್ದ) ವಾಚ್ಯ (ಅರ್ಥ) ಗಳಅಭೇದದಂತೆ ವಾಚಕರೂಪವಾದ ಓಂಕಾರದಿಂದ ಅಕ್ಷರ; ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಶಬ್ದ, ಶಬ್ದ

ದಿಂದ ವಾಕ್ಯಾದಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಸರ್ವಜಗತ್ತು ಓಂಕಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣ ಪ್ರಣವವು ಜಗನ್ಮಯವು, ಬ್ರಹ್ಮವು ಪ್ರಣವಮಯವೂ ಜಗನ್ಮಯವೂ ಎಂದು ಹೇಳುವದು.

೪. ಕ್ರಿಡಾಬ್ರಹ್ಮವಾದ=ಜೇಡಹುಳು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ನೂಲಿನಿಂದಲೇ ಬಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಕ್ರೀಡಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಲಯಿಸುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಲೀಲಾಮಾತ್ರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಂ ರಚಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಲಯಿಸುವದೆಂದು ಹೇಳುವದು.

೨೯೨. ಚರ್ಯೆ=ವ್ರತಾದಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ. ಷಡಧ್ವ=ಕಲಾಧ್ವ, ವರ್ಣಾಧ್ವ, ಮಂತ್ರಾಧ್ವ, ಭುವನಾಧ್ವ, ಪದಾಧ್ವ, ತತ್ವಾಧ್ವ, ೨೯೫. ಶ್ರುತಿ, ಲಿಂಗಾದಿ ಪಾರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಪೂರ್ವಪ್ರಾಬಲ್ಯಾದಿ ದ್ಯೋತಕತ್ವ=ಶ್ರುತಿ, ಲಿಂಗ, ವಾಕ್ಯ; ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಣದು ದುರ್ಬಲ, ಹಿಂದಣದು ಪ್ರಬಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಯೇ ಪ್ರಬಲ.

ವಿಶ್ರುತಾಚಾರ್ಯರು=ವ್ಯಾಸಭಗವಂತರು. ಅಧಿಕರಣ=ಮುಖ್ಯಸೂತ್ರ. ೨೯೮. ಇಹಾಮುತಾರ್ಥ=ಇಹ+ಅಮುತ್ರ+ಅರ್ಥ= ಈ ಲೋಕದ, ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಲೋಕದ ವಿಷಯಭೋಗಗಳು. ೨೯೯. ವೈರಸ್ಯಕಾರಣವಾಗಿ=ಅಸಹ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ. ಸನ್ನಿಹಿತ=ಕೂಡಿಕೊಂಡು. ಶ್ವವಾಂತಾಶನ=ನಾಯಿಯು ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ. ಪುರೀಷ=ಮಲ. ಉರಿಗೊಳಲೊಳಗಿಪ್ಪ = ಉರಿಗೊಳಲ್+ಒಳಗಿಪ್ಪ= ಬೆಂಕಿಯಿಂದಾವರಿಸಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರಲು ಒಳಗಿರುವ ವಿಧಿವದಧೀತ=ವಿಧಿವತ್+ಅಧೀತ=ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಧಿಯಂತೆ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದ. ೨೯೮. ತಾವನ್ಮಾತ್ರ=ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ. ೩೦೧ ಶಿಷ್ಯೋಪಸನ್ನತಿ=ಸದ್ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನು ಶರಣಾಗತನಾಗುವಿಕೆ. ೩೦೨. ಸಮಿದಾದ್ಯುಪಹಾರ=ಸಮಿತ್+ಆದಿ+ಉಪಹಾರ =ಅರಳಿಕಟ್ಟಿಗೆ, ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಮುಂತಾದ ಕಾಣಿಕೆ. ಕೈಮಿಕ್ಕು=ಮಿತಿಮೀರುತ್ತಿರಲು. ಕಾರ್ಪಣ್ಯ=ದೀನತ್ವ. ಕೂರ್ಮೆ=ಪ್ರೀತಿ. ಉಪಸನ್ನ= ಶರಣಾಗತನಾದ. ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ =ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾದಿಗಳ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು. [ಇದರಿಂದ ಸಂಶಯ ಉಂಟಾಗು

ವದು] ೩೦೩. ಐತಿಹ್ಯ=ಇತಿಹಾಸಸಂಬಂಧವಾದ ಅಗ್ನಿವತ್ತಾಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಕ = ಅಗ್ನಿವುಳ್ಳದ್ದು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ. ಧೂಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನ=ಧೂಮವುಳ್ಳದ್ದು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವು.

೩೦೩. ಅನುಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ೧. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ೨. ಹೇತು, ೩,ಉದಾಹರಣೆ, ೪ ಉಪನಯನ, ೫. ನಿಗಮನಗಳೆಂಬ, ಐದು ಅವಯವಗಳು. ೧. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ=ಪರ್ವತವು ಅಗ್ನಿಯುಳ್ಳದ್ದೆಂಬ ವಾಕ್ಯವು. ೨. ಹೇತು=ಧೂಮವುಳ್ಳದ್ದಿರುವದರಿಂದ. ೩ ಉದಾಹರಣ = ಯಾವಯಾವದು ಧೂಮವುಳ್ಳದ್ದೋ ಅದು ಅಗ್ನಿಯುಳ್ಳದ್ದೇ ಇರುವದು; ಮಹಾನಸದಂತೆ ೪. ಉಪನಯ=ಅದರಂತೆ ಇದು [ಪರ್ವತವು] ಅಗ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯಧೂಮವುಳ್ಳದ್ದು; ಎಂದು ಹೇಳುವದು. ೫ ನಿಗಮನ=ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅಗ್ನಿಯುಳ್ಳದ್ದು: ಎಂದು ಹೇಳುವದು.

ಪರಾರ್ಥ ಅನುಮಾನ= ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ವಿವಾದವುಂಟಾಗಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಈ ಪರ್ವತವು ಅಗ್ನಿಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಅನುಮಾನಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಿರ್ಣಯವಾದದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇ ಪರಾರ್ಥಾನುಮಾನವು ಎರಡನೆಯವರ [ಅನುಮಿತಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು.]

ಸಪಕ್ಷ = ಹೇತುಸಾಧ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿನಿಶ್ಚಯವಾದ ಸ್ಥಾನವು ಸಪಕ್ಷವೆನಿಸುವದು. ಉದಾ = ಮಹಾನಸದಂತೆ. ಹೇತ್ವಾಭಾಸ = ಹೇತುವಿನಂತೆ ತೋರಿ ಹೇತುವಾಗದಿರುವದೇ ಹೇತ್ವಾಭಾಸ. ೧. ಸವ್ಯಭಿಚಾರ=ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೇತುವಿರುವದೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುವದೆಂಬ ನಿಯಮದ ಬಾಧೆಯುಳ್ಳದ್ದೇ ಸವ್ಯಭಿಚಾರ. ೨. ವಿರುದ್ಧ=ಸಾಧ್ಯದ ಅಭಾವದಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಹೇತುವೇ ವಿರುದ್ಧ ೩ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ=ಸಾಧ್ಯದ ಅಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂಥ ಭಿನ್ನ ಹೇತುವುಳ್ಳದ್ದು ೪. ಅಸಿದ್ಧ=ಯಾವಹೇತುವು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಅಸಿದ್ಧವು ೫. ಬಾಧಿತ=ಯಾವ ಹೇತುವಿನ ಸಾಧ್ಯದ ಅಭಾವವು ಅನ್ಯಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುವದೋ ಅದು ಬಾಧಿತವೆನಿಸುವದು.

ತತ್ತದಾಪ್ತರು. ತತ್+ತತ್+ಆಪ್ತರು=ಅವರವರ ಆಪ್ತರಾಗಿರವದರಿಂ ಆಕಾಂಕ್ಷಾ=ಒಂದು ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪದದ. ಅನ್ವಯ ಬೋಧೆಯ ಇಚ್ಛೆಯು ಅಥವಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಯೋಗ್ಯತಾ= ಒಂದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪದಾರ್ಥದೊಡನೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದ ಅರ್ಹತೆಯೇ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎನಿಸುವದು. ಅಥವಾ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯಾಗದಿರುವದೇ ಯೋಗ್ಯತೆಯೆನಿಸುವದು. ಸಾಹಚರ್ಯ=ಪದದ ಸಮೀಪತ್ವ(ವಿಳಂಬ ಮಾಡದೇ ಪದವನ್ನುಚ್ಚರಿಸುವದು,) ತಾತ್ಪರ್ಯ=ವಕ್ತೃವಿನ ಇಚ್ಛೆಯೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ೩೦೪ ಪೀನತ್ವ=ಸ್ಥೂಲತನ. ಗವಯ = ಗೋಸದೃಶವಾದ ಕಾಡುಮೃಗ ಅನುಪಲಬ್ಧಿ=ಅಭಾವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣ ತತ್ತದಧಿಸ್ಥಾನ- ತತ್+ತತ್ = ಅವುಗಳಿಗೆ; (ವೃತ್ತ್ಯಾದಿ) ಅಧಿಸ್ಥಾನ = ಮೂಲಕಾರಣ. ೩೦೫ ಮರು ಮರೀಚಿಕಾ=ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ (ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹವಂತೆ) ತೋರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು, ದೃಷ್ಟಾಂತೋಪಪನ್ನವಾದ = ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಸಕ್ತಿ= ಪ್ರಸಂಗ. ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಣಿ= ಬ್ರಹ್ಮದವೆಸೆಯಿಂದ. ೪೦೭ ಅತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಲಕ್ಷಣ= ಅತತ್+ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ = ತತ್ ಅಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು; ತಟಸ್ಥಲಕ್ಷಣ= ತಟ=ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ; ಸ್ಥ=ಇರುವದು. ಪ್ರಕೃಷ್ಟ=ವಿಶೇಷ, ಪ್ರಧಾನ. ಸತತೋದಿತ=ನಿರಂತರ ಭಾವದಿಂದಿರುವದು. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ=ಪ್ರಕಟತೆ. ೩೦೮ ಸ್ಫುರಣ= ಸ್ಪಷ್ಟತೆ. ತುಷಾರ = ತುಂತುರ. ೩೦೯ ಹಾನ+ಉಪಾದಾನ = ಬಿಡುವುದು, ಹಿಡಿವುದು [ದ್ವೇಷ–ರಾಗ] ತಪ್ತ+ ಅಯಃಪಿಂಡ = ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಟ್ಟಿ. ೩೧೧. ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ = ತೇಜೊ ರೂಪ. ಮಾಯಾವಚ್ಛಿನ್ನ = ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮಾಯೆಯಷ್ಟು ಅಳತೆಯುಳ್ಳವ ವಿರಿಂಚಿ = ಬ್ರಹ್ಮ. ೩೧೨. ಅನ್ಯಥಾ ಕರ್ತತ್ವ = ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿ ಮಾಡುವತನ. ನಿಯಮನ = ನಡಿಸೋಣ, ಪ್ರೇರಿಸುವಿಕೆ ೩೧೩. ನಿರವದ್ಯ = ನಿರ್+ಅವದ್ಯ= ದೋಷರಹಿತ, ನಿಕೃಷ್ಟಮಲ್ಲದ. ನಿರುಪಪ್ಲವ = ನಿರುಪಾಧಿಕಾನಂದ ವಾಚಾರಂಭಣ=ನುಡಿ ಮಾತ್ರ. ವಿವರ=ಛಿದ್ರ.

ವಂಶಬಿದಿರು. ೩೧೫ ಸ್ಫೋಟಕ= ಬೊಬ್ಬೆ, ಗುಳ್ಳೆ. ವಿಯದಾದಿ =ವಿಯತ್ = ಆಕಾಶ ಮೊದಲಾದ. ೩೧೭. ಮಿಥ್ಯಾತ್ವನಿರುಕ್ತಿ = ನಿರ್ವಚನ

ನಿರ್ಧರ, ನಿಶ್ಚಯ. ವಸ್ತುಗತ್ಯಾ = ಯಥಾರ್ಥ. ೩೨೬. ಇಂದ್ರಿಯಮೂಲಸಮನ್ವಯ= ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಧಿದೇವತೆಗಳ ಹೊಂದಿಕೆ. ೩೧೭. ವ್ಯೂಹಕರಣ= ಸಮೂಹಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಚರಿಸುವಿಕೆ. ಅನುಷ್ಣಾಶೀತ= ೩೨೧. ಅನುಷ್ಣ+ಅಶೀತ=ಉಷ್ಣ ಅಥವಾ ಶೀತ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಪರ್ಶ. ಅಭಾಸ್ವರಶ್ವೇತರೂಪ=ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಬಿಳೀರೂಪ. ಉಚ್ಚಾವಚ=ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ತರಹ ತರಹದ. ಸಂಸೃಷ್ಟ = ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಫೂರ್ತಿ=ಭಾತಿ, ತೋರಿಕೆ ಅತಿರೋಹಿತ=ನಿರಾವರಣ, ಆವರಣವಿಲ್ಲದ. ೩೨೩. ವೃತ್ತಿವಾದ. ಪಟಕುಟೀ ಭಾವ=ಪಟ ಬಟ್ಟೆಯೇ, ಕುಟೀಭಾವ-ಡೇರೆಯ ಆಕಾರದಿಂ ತೋರಿದಂತೆ, ಕರ್ಮವೇ ಜಗದಾಕಾರದಿಂ ತೋರುವದೆಂಬುದು ಪೂರ್ವ ಮೀಮಾಂಸನಾದ ಜೈಮಿನಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆರಂಭವಾದ=ತಂತುಪಟ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಅನೇಕ ಕಾರಣರೂಪ ನಿರವಯವ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಜಗವಾಗುವದೆಂದು ನ್ಯಾಯವೈಶೇಷಿಕರ ಮತ. ಪರಿಣಾಮವಾದ = ಕ್ಷೀರದಧಿ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ನಿರವಯವ, ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ, ಅಚೇತನ, ನಿತ್ಯವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸಾವಯವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾತ್ಮಕ ಜಗದ್ರೂಪ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸಾಂಖ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ವಿವರ್ತವಾದ = ರಜ್ಜುಸರ್ಪದ ತೋರ್ಕೆಯಂತೆ, ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅನ್ಯರೂಪವಾಗಿ ತೋರುವಿಕೆ. ಚೈತನ್ಯವು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಜಗದಾಕಾರವಾಗಿ ತೋರುವಿಕೆ. ಇದು ವೇದಾಂತಿಗಳ ಮತ. ಶಂಖಪೀತಿಮಾ= ಬಿಳೀ ಶಂಖವು ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತೋರುವಿಕೆ. ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿಹಿತ ಸ್ಫಟಿಕ ಲೌಹಿತ್ಯ= ದಾಸವಾಳ ಹೂವಿನ ಸಮೀಪದ ಸ್ಫಟಿಕ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವು. ಶರೀರ ಸ್ವಜ್ಞಪ್ತಿ= ಶರೀರವೇ ನಾನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ. ೩೨೬. ಪತಂಗ= ಸೂರ್ಯ. ಬೈತ್ರ= ಹಡಗು, ದೋಣಿ. ೩೨೭. ಚರಣಾಯುಧ= ಕೋಳಿ. ೩೨೮ ನೈಯತ್ಯ= ನಿಯಮ, ಕ್ರಮ, ಕ್ಲೃಪ್ತ. ೩೨೮. ಅಭಿಸಂಧಿ ಬಲಾನುಗುಣವಾಗಿ= ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಕೂಡುವಿಕೆಯ ಬಲಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ೩೨೯. ಲೋಹಕಾಂತಾಂತರ ಕುಂತದಂತೆ= ಸೂಜಿಕಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧದಂತೆ. ೩೩೦. ಕಾಣೋಹಮ್ = ನಾನು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನು. [ಒಕ್ಕಣ್ಣನು] ಅಹಂಕಾರ್ಯಹಮ್ = ಅಹಂ

ಕಾರಿ+ಅಹಮ್ =ನಾನು ಅಹಂಕಾರ ಉಳ್ಳವನು. [ಮೂಲಾಹಂಕಾರ] ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞೆ =ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಅನುಭವಿಸಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಆ ವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವದು. ಉದಾ—ಆತನೇ ಈತನೆಂಬಂತೆ. ಸಮೀರಣ=ವಾಯು. ೩೩೧. ಉದ್ಘಾಟನ=ತೆರೆಯಲು. ದೇಹಳಿ=ಹೊಸ್ತಲು. ೩೩೩. ಉಪಾಧೇಯಭಿನ್ನತ್ವ=ಉಪಾಧಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ೩೩೪. ಅನಾದಿಷಟ್ಕ=ಅನಾದಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ [ಆದಿ] ಇಲ್ಲದ್ದು.೩೩೭ ಶಿವ ಜೀವ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗೋಪಾಧಿ ಭಂಗ = ಶಿವ ಜೀವರ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಂಗ ಉಪಾಧಿ ಭಂಗವಾಗಲು [ಕೈವಲ್ಯ ರೂಪ ಚಿನ್ಮಾತ್ರವೆ ಉಳಿಯುವದು.] ವಾಕ್ಯ ಶೇಷ=ಸಂಬಧಿವಾಕ್ಯ. ವಿವೃತ್ತಿ =ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ವಿವರಣ. ಸಿದ್ಧ ಪನಸಾನಿಧ್ಯ=ಒಂದು ಪದದ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪದವನ್ನು ವಿಳಂಬ ಮಾಡದೆ ಉಚ್ಚರಿಸುವದು.ಉದಾ—ಗಾಂ +ಆನಯ =ಗೋವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ. ಅನುಪಪತ್ತಿ = ಅಸಂಭವ ಉಪಪನ್ನಮಾದ = ಸಂಭವಮಾದ,ಅವಿರುದ್ಧ. ಜಹತ್ = ಬಿಟ್ಟ. ಅಜಹತ್ = ಬಿಡದ. ಜಹದಜಹತ್ =ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದ. ಗಂಗಾಯಾಂ ಘೋಷಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ =ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕುಂತಾಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ =ಆಯುಧಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ೩೩೭ ಸೋಯಂದೇವದತ್ತಃ = ಅವನೇ ಈ ದೇವದತ್ತನು. ೩೪೧. ಆಭ್ಯಾಸ =ಪ್ರತೀತಿ, ಹೋಲಿಕೆ, ಸಮಾನ. ಅರ್ಥವಾದ =ಸ್ತುತಿಪರವಾಕ್ಯ, ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವ ವಾಕ್ಯ ಔಪಚಾರಿಕ =ಉಪಚಾರ, ಅಯೋಗ್ಯನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತ್ವವಂ ಹೇಳುವದು. ಮಾಣವಕ =ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಹುಡುಗ. ಪದಾರ್ಥಾತರ್ಗತಾ ಭೇದಪರ =ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಉದರದಲ್ಲಿಯ ಕೂಸು ಅಭೇದವಾಗಿದ್ದಂತೆ. ಅಭಾಸಗೊಳಿಸೆ =ವಿಪರೀತಗೊಳಿಸೆ. ಸತ್ಯಮದ್ವೈತಂ = ಅದ್ವೈತವೇ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಅದ್ವೈತಂಪರಮಾರ್ಥತಃ = ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದ ಅದ್ವೈತವೇ ಇರುವದು. ನಾನಾಪಶ್ಯನ್ ಮೃತ್ಯಂಗಚ್ಛತಿ =ಭೇದದರ್ಶಿಯು ಮರಣ ಹೊಂದುವನು. ವಿಭಕ್ತಿರೇಮ್ಯೈನಯೋ ರ್ನಸ್ಯಾತ್ =ತತ್, ತ್ವಂಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ

ವಾಗಿ ಭೇದವಿರುವದಿಲ್ಲ ಯೋಽನ್ಯೋಽನ್ಯೇತರಂ ಮನುತೇನಸವೇದ =ಯಾವನು ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವನೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುವನೋ ಅವನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದವನಲ್ಲ. ತದೇಕಂ ನೈವನಾನಾಸ್ತಿ =ಆ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯವು ಒಂದೇ ಅದರಿಂದನ್ಯವಾದದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೋಽಹವೈ = ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ. ಏಕೋರುದ್ರಃ = ಒಬ್ಬನೇ ರುದ್ರನು. ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಮ್ =ಬ್ರಹ್ಮವು ಒಂದೇ, ಎರಡಲ್ಲದ್ದು. ಏಕತ್ವಮನುಪಶ್ಯತಿ =ಅಭೇದವನ್ನೇ ತಿಳಿಯುತಾನೆ. ಶಿವಮದ್ವೈತಂ ಚತುರ್ಥಂ =ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ತುರಿಯವೇ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಅದ್ವೈತವು. ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ = ಬ್ರಹ್ಮವು ಸರ್ವತ್ರ ಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು ಯಥಾಸ್ವಪ್ನಸ್ತಥಾ ಮೃಷಾ=ಹೇಗೆ ಸ್ವಪ್ನವು ಸುಳ್ಳೋ ಹಾಗೆ (ಈ ವಿಶ್ವವು) ಸುಳ್ಳು. ೩೪೩. ಸುಳ್ಳೆಂಬ ಮಾತು ದಿಟಮಾದರುಂ= ಅವನು ಹೇಳಿದ ಸುಳ್ಳುದಿಟವಾದದ್ದು; ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿಟವೆಂಬ ಪದವು ಸುಳ್ಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಹ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಸತ್ಯಮಾಡಲಾರದು. ೩೪೪. ಸವಿಶೇಷತ್ವಾಪತ್ತಿ =ಸಗುಣವೇಸಂಭವಿಸವದು. ನಿಷ್ಕಲ= ಅವಯವರಹಿತ, ಕಲಾಶೂನ್ಯ. ನಿರಂಜನ =ಮಲರಹಿತ. ಶ್ರುತಿ ವ್ಯಾಕೋಪ =ಶ್ರುತಿ ಬಾಧಿತ. ಅರಿವೆನೆಂದು ಕುರುಹಿಡುವರುಹನೊಳಕೊಂಬರುಹಿಂಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರಹು =ಜ್ಞೇಯವನ್ನು ಕುರುಹಿಡುವ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಜ್ಞಾತೃರೂಪ ಅರಿವಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರಹು. (ತ್ರಿಪುಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರುಹು) ಕುಸುರು=ಲೇಪ, ಸಂಬಂಧ.

ಪುಷ್ಕರ ಪಲಾಶ=ಕಮಲಪತ್ರ. ನಿರ್ದುಷ್ಟ=ದೋಷರಹಿತ. ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ವಿಷಯಕತ್ವ = ಸಗುಣಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ಗುಣದ ಅಜ್ಞಾನ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ನಿರ್ಗುಣವೇ ಅಧಿಷ್ಟಾನವಾಗಿರುವದು. ಹಾವಿನ ಜ್ಞಾನ ಹಗ್ಗದ ಅಜ್ಞಾನ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹಗ್ಗವೇ ವಿಷಯವಾದಂತೆ. ಲೋಕ ನ್ಯಾಯ ಸಹಕೃತಾನುಮಾನ=ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕರ್ತನಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಭಕ್ತರಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಜಗತ್ ಕರ್ತೃವಿನಿಂದ ಜನ್ಯವಾದದ್ದು–ಕಾರ್ಯವಾದದ್ದರಿಂದ–ಘಟದಂತೆ

ಇಚ್ಛಾ, ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಯತ್ನಂಗಳಿಂ ಕೂಡಿರುವನೇ ಕರ್ತನಾಗುವದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸಗುಣವು. ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿ=ವೇದವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾದ. ಶಬ್ದೈಕಮೇಯ=ಶಬ್ದ (ವೇದ) ಪ್ರಮಾಣವೊಂದರಿಂದಲೇ ವೇದ್ಯವಾಗಿ. ಅನುಗೃಹೀತ ವ ಾಗದಿರೆ (ವಾದಿಯು) ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ. ಅಪ್ರಮಾಣವಹುದಾಗಿ =ವೇದಬಾಹಿರವಾಗಲು. ೩೪೬. ಆಲೋಕ=ಪ್ರಕಾಶ, ಅರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕ=ವಿಷಯ ಪ್ರಕಾಶಕ,

೩೪೭. ಸ್ಥಿತಸ್ಯಗತಿಶ್ಚಿಂತನೀಯ=ನಿಂತಿರುವವನಿಗೇನೆ ಗಮನವನ್ನೂಹಿಸುವಂತೆ, ಇರುವ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೇನೆ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪೇಳಲ್ಪಡುವದು. ನಿಮಿತ್ತ=ಕಾರಣ. ಯುಕ್ತಿ=ಬಾಧ್ಯಬಾಧಕಗಳನ್ನು ವಿವೇಕದಿಂ ವಿಚಾರಿಸುವದು. ಸಾಧಕಬಾಧಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಉಪಾಯವೇ ಯುಕ್ತಿ. ಮನನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಯುಕ್ತಿ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಮನನಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೩೪೮. ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ = ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಭಿನ್ನತ್ವ. ಆ ಜಡಕ್ಕೆ = ಜಡರೂಪವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ. ೩೪೯. ಕುಲಿಶಕರ್ಕಶ=ವಜ್ರದಂತೆ ಕಠಿಣವಾದ. ಸ್ವರ್ಗವೇ ಮೂರ್ಧ್ನ=ಶಿರಸ್ಸು. ೩೫೧. ಅಧ್ಯಾಸ ವಿವೇಕಪ್ರಯುಕ್ತ=ಅಧ್ಯಾಸವು ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂಬ ವಿವೇಕ ಮೂಲಕ ೩೫೨ ಅನಾಹಾರ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತ ಪಟುತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಅನಾಹಾರ್ಯ=ಕೃತ್ರಿಮವಲ್ಲದ, ಆಗಂತುಕವಲ್ಲದ, ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ=ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಸಿದ್ಧವಾಗದ, ಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತ = ಜ್ಞಾನವು ಹೋಗದಿರುವ (ಸಂಶಯ ವಿಪರೀತಭಾವನೆಗಳಿಂದ ರಹಿತ.)

ಅನಾಹಾರ್ಯ=ಚಾರ್ವಾಕಾದಿಮತಗಳಿಂದ ಹರಣಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನ+ಅನಾಸ್ಕಂದಿತ = ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡದ ಪಟುತಮಸಂಸ್ಕಾರ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಅಕಿಂಚಿತ್ಕ=ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲದ, ಪ್ರಮಾಣಭೂತವಲ್ಲದ ತುಚ್ಛ. ೩೫೩. ಸುಖೇಚ್ಛೆ = ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಉದ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಮಾಡುವದು. ವಿಚಾರಣೆ=ಆತ್ಮವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದು. ತನುಮಾನಸ=ಮನಸ್ಸು ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗದೆ ಅಂತರ್ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವದು, ಮನಸ್ಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾ

ಗೋಣ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಷಯಾಕಾರ ಮಾಡಿಸದಿರುವದು, ಸತ್ವಾಪತ್ತಿ= ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಗುಣವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವರೂಪಸತ್ತೆಯಾಗಲಿ ಚಿತ್ತದಲ್ಲುಂಟಾಗೋಣ. ಸ್ವರೂಪ ಸತ್ವವು (ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಗುಣವು) ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಿಕೆ ಅಸಂಸಕ್ತಿ=ಅನಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಥಾ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಿಕೆ. ಪದಾರ್ಥಾಭಾವನಿ=ಅನಾತ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತೋರದಿರುವಿಕೆ. ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಾಗಿ ತೋರೋಣ. ಹಾಗೂ ಆ ಸರ್ವವೂ ಒಳಗಾಗಲಿ, ಹೊರಗಾಗಲಿ, ಯಾವದೊಂದ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನವೂ ಆಗದಿರುವದು. ತುಯದಿಗಾ=ತುರೀಯಪದಸ್ಥಿ ತತ್ವ (ಸಮಾಧಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ತಾನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಇರುವದು. ೩೫೩- ಸದಾಚಾರ =ಒಳ್ಳೇ ಆಚರಣೆ, ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳ ವಿಚಾರ ೩೫೪. ನಿಷ್ಪಂದ=ಅಚಲಿತ. ದುಃಖಾಪಸರ್ಪ=ದುಃಖಾತ್ಯಂತಾಭಾವ. ೩೫೫ ಕಾಮಾಪ್ತಿ=ಪರಮಾನಂದಪ್ರಾಪ್ತಿ. ೩೫೪ ಅತಿಥ್ಯಾಪವಾದಿಗಳಿಂದ = ಸ್ತುತಿ ನಿಂದಕರಿಂದ ೩೫೫. ಕೃತಪ್ರಾಯ = ಮಾಡಿಮುಗಿಯಿತು. ವಿಶಿಷ್ಟಪುಣ್ಯಪರಿಪಾಕ=ತನ್ನ ಅನಂತ ಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಫಲಿತವಾಗುವಿಕೆ (ಚಿತ್ತವು ಶುದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಿಕೆ) ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ = ಸಂಪಾದಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿ (ಪಡೆಯುವಿಕೆ) ಅನುಭವಸಾಮ್ಯ = ಸಮಾನವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

೩೫೬. ಜಡಲೀನ=ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನು ನಿದ್ರಾವಶನಾದ ಪುರುಷನಂತೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹಾಗು ಅಪ್ರಾಪ್ತವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಡವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿಯೂ ಅನುಸಂಧಾನವಿರುವದು. ಮೃದು ದುರ್ಬಲ = ಜ್ಞಾನಿಯ ಮನಸ್ಸು ಬಾಲಕನಂತೆ ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಮಾತ್ರವಾಗಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಚಲಿಸುವದಾಗಿಯೂ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಲು ದುರ್ಬಲ (ದೃಢವಾದ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದ) ವಾಗಿಯೂ ಅನುಸಂಧಾನವಿರುವದು.

ಶಿಥಿಲಾನಾವಶ್ಯಕ = ಜ್ಞಾನಿಯ ವಾಸನೆಯು ಶಿಥಿಲವಾದದ್ದರಿಂದ ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರವು ನೇಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದ ವಿಧಿನಿ

ಷೇಧಗಳ ಅಭಾವವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ ಅನುಸಂಧಾನವಿರುವದು. ಸ್ವೈರ ನಿರಂಕುಶ = ಜ್ಞಾನಿಯು ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವದಿಂದ ಸರ್ವಲೋಕಗಳು ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಯಾರ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರದೆ ಶರೀರವು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಚಲಿಸುವದಾಗಿಯೂ ಮನಸ್ಸು ಅನ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಡದೆ ಇರುವದಾಗಿಯೂ ಅನುಸಂಧಾನವಿರುವದು. ಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ಷಯಾವಧಿ =ವೇಗವು ಮುಗಿಯುವವರಿಗೆ ೩೫೭ ನಿಯತಾನುಭಾವ್ಯ =ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅನುಭವವು. ಸುಬುಲ್ಲ ಸುಂಕಿನಂತೆ =ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಹುಲ್ಲಿನ ಕಣಗಳಂತೆ; ಚಣಕ =ಕಡಲೆ. ಲೋಕಯಾತ್ರಗಳನಧಿಕರಿಸಿದ = ಜನ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಅಸ್ಮದಾದಿ = ನಾವೇ ಮುಂತಾದ. ಅಧಿಕೃತರಾದ =ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗ)ಪ್ರಭು =ಒಡೆಯರು) ಪಿಸ್ಮಯು =ಆಶ್ಚರ್ಯ. ೩೫೯. ಅದರತ್ತಣಿಂ =ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ೩೫೩ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ =ಬಹುಶಃ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ೩೬೦. ಯತ್ನ ಪುರಸ್ಸರ =ಯತ್ನಪೂರ್ವಕ. ಅತಿರೋಹಿತ =ಆವರಣ ರಹಿತ. ೩೬೧. ಗಚ್ಛನ್. ತಿಷ್ಠನ್, ಸ್ವಪನ್ ಜಿಘ್ರನ್ =ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮೂಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವವು. ತಾನು ಅಕರ್ತಾ ಅಸಂಗನಾಗಿರುವನು. ಪರಮುಕ್ತನಂತೆ =ವಿದೇಹಿಯಂತೆ. ರುಜ= ಸರಳ,ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಟಿಲ =ಡೊಂಕ. ೩೬೨. ಕ್ಷಿಪ್ರಾನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ =ಬೇಗನೆ ನಿವಾರಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿ ವಿಧ್ವಸ್ತದ್ವೈತ =ಬಂಧವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವರು. ವ್ರಾತ್ಯ =ಮುಂಜೀ ಬಂಧನ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲವದವನು. ಶ್ರೋತಿಯ=ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವನು. ಭೃಗುಪತನ ೩೬೩. =ಪರ್ವತಾಗ್ರದಿಂ ಬೀಳುವಿಕೆ ೬೩೪. ಪರಾಗತೆಯಕ್ಕು =ಅನ್ಯಾನುರಾಗತೆ, ಅನ್ಯಾಸಕ್ತಿ. ಪ್ರಸ್ತುತವನರಿಯದ =ಸಮಯೋಚಿತವನ್ನು ತಿಳಿಯದ. ಅನುಚಿತವಕ್ತ =ಜಲ್ಪಭಾಷಣ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ.

ಅನಭಿಧೇಯ ವಿಷಯುನಕ್ಕು =ಇಂತೆಂಬ ನಾಮಕ್ಕೆ ವಿಷಯನಲ್ಲ. ವಿವರ:—ಅತಿ ಕಾಮಾಸಕ್ತನು ರತಿ ಕ್ರೀಡೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಥುನವಾ

ಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡಿದರೂ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪವೆನಿಸುವದೋ ಹಾಗೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನು ಉನ್ಮತ್ತನಂತೆ ಉಚಿತವಲ್ಲದಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ- ಇಂತೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ವಿಷಯನಾಗುವದಿಲ್ಲ. ೩೬೫. ಕ್ಷೇತ್ರದಾಹಕಾಗ್ನಿಯಂತೆ= ಭೂಮಿ ತೋಟ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದಹಿಸಿದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ [ಅಂದರೆ ದಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಮಿಯು ಹೇಗೆ ಫಲವತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಹುದೋ] ಚರಮ =ಕಡೆಯ ಶರೀರವುಳ್ಳ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪರ್ಯವಸಾನಮಪ್ಪ=ಎಲ್ಲಾ ಶಪ್ತ್ರಗಳ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಸ್ಥಾನವಾದ.

ಪುರಾತನರ ತ್ರಿವಿಧಿ:-ಪುಟ ೩೮೬ ೩೮೭ ಇಂಗಡಲು=ಹಾಲಿನ ಸಮುದ್ರ ಮಿಶುನಿ=ಬಂಗಾರ, ಪತಿಕರಿಸಿ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಹರಗಣೆ=ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕುಂಟಿ ಹೊಡೆಯುವದು. ಅಟ್ಟು=ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಅಲರ್=ಪುಷ್ಪ .ಚರವೇಷ ಜಂಗಮ ವೇಷ. ಹಸೆನಿಂದ=ಮದುವೆಗೋಸ್ಕರ ಹಸೆ ಜಗಲಿಯಮೇಲೆ ನಿಂದ, ಸೂಸೆ=ಚಲ್ಲಲು, ಧುರ=ಯುದ್ಧ. ಸವಣ=ಜೈನ. ತೋಡತಕ್ಕ ಭಾವಿಯನ್ನು, ಕಂಡು ನಗುವ ಜಿನಸಮಯಿಗಳ=ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ ಜೈನಮತಸ್ಥರನ್ನು, ಒಗೆಯ ಲೋಸುಗ=ಧ್ವಂಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ನಯನಂಬಡೆದ=ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನು ವರವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ, ಉಗಿದು=ಶೆಳೆದು ಪಂಕ=ಕೆಸರು, ಬತ್ತಲೆಗರು=ದಿಗಂಬರು, ಐಯಡಿಯರ=ಐಯಡಿಯರೆಂಬ ದೊರಿಯು. ೪. ಅಗ್ಗವಣಿ=(ಪೂಜಾರ್ಹವಾದ) ನೀರು, ಸೊಡರು ದೀಪ ಮೊಳೆವಕ್ಕಿಯಟ್ಟು=ಮೊಳೆಯುವ ಹಸೀಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ. ವಾಸವಾದಿಗಳು=ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು, ಸೊಂದೆಂದ=ನೊಂದೆ+ಎಂದ ಶಲದಿ =ಜೇಡಹುಳ, ತೂಪಿರಿದ=ಉಃಪ್ ಎಂದು ಊದಿದ ಒಸಗೆ=ಉತ್ಸಾಹ, ಗಣಿಕೆ=ವೇಶ್ಯ, ಜಸ=ಯಶಸ್ಸು, ನೇರಿತಹ=ನೆಟ್ಟಗಿರುವ.

ಶ್ರೀ ಶಂಭುಲಿಂಗಾಯನಮಃ

ಇಂತು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಸಂತಸದೊಳೊರೆದಿದನ । ನಂತ ಮಹಿಮಾಂಬು, ನಿಧಿ ಶಂಭುತಾನೊಪ್ಪಿ । ಸಂತದಿಂ ಪಾಡಿಸುತವಿರ್ಕೆ ॥

ಸಮಾಪ್ತ

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ೧೦ ಭಾಗ ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ.

ಬೆಲೆ ೪=೦೦

ಫಲಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಸಾರ (ಸರ್ವಮುಹೂರ್ತ ಸಂಗ್ರಹ)

ಬೆಲೆ ೩=೫೦

ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ (೧) ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣ(೨) ಜಾತಕ ಪ್ರಕರಣ (೩) ವಾಸ್ತುಪ್ರಕರಣ (೪) ಶಾಂತಿಪ್ರಕರಣ (೫)ಮುಹೂರ್ತಪ್ರಕರಣ ಹೀಗೆ ೫ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ . ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಹೂರ್ತಮಾರ್ತಂಡ, ಮುಹೂರ್ತ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಮುಹೂರ್ತ ಗಣಪತಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನುಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ನೋಡಿದಾಗಲೇ ತಿಳಿಯುವದು.

ಸಾರ್ಥ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು

ಬೆಲೆ ೨=೦೦

೧) ಧರ್ಮಶತಕ ೨)ಭಕ್ತಿಶತಕ ೩) ಮುಕ್ತಿಶತಕ ಹೇಗೆ ೩೦೦ ವಚನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿಇರಬೇಕಾದಪುಸ್ತಕ

ಸುಬೋಧ ವೈದ್ಯ ರತ್ನ

ಬೆಲೆ ೫=೦೦ **ಪುಟ ೩೦೨ ರಟ್ಟುಬೈಂಡ**

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತ್ವ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವೇಇಲ್ಲ.ತರಿಸಿದಾಗಲೇ ಇದರ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುವದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥವಿದು. ಸ್ವಲ್ಪೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕೊಡುವ ಗ್ರಂಥವಿದು. ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಗ್ರಂಥವಿದು.

†§† ಶ್ರೀ ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ವಿರಚಿತ †§†

ಶ್ರೀ ದೇವೀ ಪುರಾಣವು

ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನವೂ, ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಗಳೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶ್ರೀ ದೇವಿಯು ತರತರದ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಮತ್ತು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂಲತಾತ್ವಿಕ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದ ರಹಸ್ಯ ವಿಷಯವೂ ಸಹ ಈ ಪುರಾಣದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಾರೆ ಅನೇಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.

ಬೆಲೆ— ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು:—

ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ ಬುಕ್-ಡಿಪೊ, ಗದಗ.

ಗದಗ ಆರ್. ಎಸ್. ಹೊಂಬಾಳಿ, ಪ್ರಿಂಟರ; ಇವರಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಿ,
ಮೆ। ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ ಬುಕ್-ಡಿಪೊ ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.